RAPORT

O STANIE GMINY ZABRZE

ZA 2021 ROK

100 ZABRZE 1922–2022

RAPORT O STANIE GMINY ZABRZE ZA 2021 ROK

PREZYDENT MIASTA ZABRZE – MAŁGORZATA MAŃKA-SZULIK

Dokument opracował Wydział Strategii i Rozwoju Miasta w składzie:
Marcin Lesiak, Grzegorz Mikuśkiewicz, Bożena Hazy, Jacek Płoneczka, Adam Wasilczyk

Spis treści

CHARAKTERYSTYKA MIASTA I WPROWADZENIE DO RAPORTU 1

1. INFORMACJA O REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZA 2030 W ROKU 2021 23

1.1 AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO MIEJSKIE (Priorytet 1) 26

1.1.1 WZMACNIANIE BEZPIECZEŃSTWA (CEL STRATEGICZNY C1) 28
1.1.2 ROZWIJANIE AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ (CEL STRATEGICZNY C2) 49
1.1.3 PODNIESIENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW (CEL STRATEGICZNY C3) 62
1.1.4 KREOWANIE RÓŻNORODNYCH FORM I AKTYWNOŚCI KULTURALNYCH MIESZKAŃCÓW (CEL STRATEGICZNY C4) 81
1.1.5 AKTYWIZOWANIE SPORTOWO-REKREACYJNE MIESZKAŃCÓW (CEL STRATEGICZNY C5) 98
1.1.6 WZMACNIANIE DZIAŁAŃ W RAMACH AKTYWNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ (CEL STRATEGICZNY C6) 130

1.2 ROZWÓJ I INNOWACYJNOŚĆ GOSPODARKI (Priorytet 2) 145

1.2.1 WZMOCNIENIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ MIASTA (CEL STRATEGICZNY C7) 146
1.2.2 BUDOWANIE SPECJALIZACJI RÓŻNYCH BRANŻ (CEL STRATEGICZNY C9) 186
1.2.3 KREOWANIE MAREK INNOWACYJNOŚCI MIASTA (CEL STRATEGICZNY C10) 194

1.3 PRZYJAZNOŚĆ PRZESTRZENI MIASTA (Priorytet 3) 210

1.3.1 ZAPEWNIENIE ŁADU PRZESTRZENNEGO (CEL STRATEGICZNY C11) 212
1.3.2 OCHRONA ŚRODOWISKA I DOSTOSOWANIE MIASTA DO WYMOGÓW ZMIAN KLIMATYCZNYCH (CEL STRATEGICZNY C12) 226
1.3.3 WZMACNIANIE DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ MIASTA (CEL STRATEGICZNY C13) 264
1.3.4 ROZWIJANIE BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO (CEL STRATEGICZNY C14) 294
1.3.5 PODNOSZENIE STANDARDU ISTNIEJĄCYCH KOMUNALNYCH ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH (CEL STRATEGICZNY C15) 304

1.4 ZNACZĄCA POZYCJA METROPOLITALNA (Priorytet 4) 314

1.4.1 INTENSYFIKOWANIE DZIAŁAŃ TURYSTYKI KULTUROWEJ (CEL STRATEGICZNY C16) 315
1.4.2 WZMACNIANIE UDZIAŁU W METROPOLITALNYM RYNKU USŁUG MEDYCZNYCH (CEL STRATEGICZNY C17) 335
1.4.3 ZWIĘKSZENIE MIĘDZYNARODOWEJ ROZPOZNAWALNOŚCI MIASTA W DZIEDZINIE KULTURY (CEL STRATEGICZNY C18) 342
1.4.4 ZWIĘKSZENIE MIĘDZYNARODOWEJ ROZPOZNAWALNOŚCI MIASTA W DZIEDZINIE SPORTU (CEL STRATEGICZNY C19) 372
1.4.5 BUDOWANIE RANGI WAŻNEGO OŚRODKA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI (CEL STRATEGICZNY C20) 386

1.5 CELE HORYZONTALNE 409

1.5.1 TWORZENIE WARUNKÓW ROZWOJU RODZINY (CEL HORYZONTALNY CH 1) 410
1.5.2 KSZTAŁTOWANIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU SMART CITY (CEL HORYZONTALNY CH 2) 422
1.5.3 REWITALIZACJA MIASTA (CEL HORYZONTALNY CH 3) 436
1.5.4 SKUTECZNE PROMOWANIE MIASTA (CEL HORYZONTALNY CH 4) 446

2. STRATEGIE SEKTOROWE, PROGRAMY, POLITYKI 453

2.1 BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY 469

2.1.1 POWIATOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO NA LATA 2020-2023 470

2.2 EDUKACJA 523

2.2.1 STRATEGIA EDUKACJI MIASTA ZABRZE NA LATA 2011-2021 524
2.2.2 PROGRAM WSPIERANIA EDUKACJI UZDOLNIONYCH DZIECI I MŁODZIEŻY POBIERAJĄCYCH NAUKĘ NA TERENIE MIASTA ZABRZE 537

2.3 GOSPODARKA MIESZKANIOWA 538

2.3.1 PLAN WYKORZYSTANIA ZASOBU NIERUCHOMOŚCI GMINY MIEJSKIEJ ZABRZE NA LATA 2021- 2023 539
2.3.2 WIELOLETNI PROGRAM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM MIASTA ZABRZE NA LATA 2021-2025 542
2.3.3 STRATEGIA ROZWOJU ZBM-TBS SP. Z O.O. NA LATA 2021 - 2030 545

2.4 INFRASTRUKTURA MIEJSKA I GOSPODARKA KOMUNALNA 547

2.4.1 WIELOLETNI PLAN ROZWOJU I MODERNIZACJI URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I URZĄDZEŃ KANALIZACYJNYCH W LATACH 2021-2024 548
2.4.2 PLAN ROZWOJU NA LATA 2019-2021 - AKTUALIZACJA 552
2.4.3 PLAN OGRANICZEŃ W DOSTARCZANIU CIEPŁA NA OKRES 2020-2022 559
2.4.4 PROJEKT ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE NA OBSZARZE MIASTA ZABRZE 561
2.4.5 PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE MIASTA ZABRZE NA ROK 2021 566

2.5 OCHRONA ŚRODOWISKA 569

2.5.1 PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEJ ENERGII I KLIMATU (SECAP) DLA MIASTA ZABRZE 570
2.5.2 PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA ZABRZE NA LATA 2015-2020 Z UWZGLĘDNIENIEM HORYZONTU DŁUGOTERMINOWEGO DO 2030 R. 573
2.5.3 PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA ZABRZE DO ROKU 2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028 575
2.5.4 PLAN ADAPTACJI MIASTA ZABRZE DO ZMIAN KLIMATU DO ROKU 2030 578
2.5.5 AKTUALIZACJA PROGRAMU OGRANICZANIA NISKIEJ EMISJI NA TERENIE MIASTA ZABRZE 582
2.5.6 PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM DLA MIASTA ZABRZE 586

2.6 OPIEKA NAD ZABYTKAMI 591

2.6.1 PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ZABRZE NA LATA 2019-2022 592

2.7 POLITYKA PRZESTRZENNA MIASTA 608

2.7.1 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA ZABRZE 609

2.8 REWITALIZACJA 614

2.8.1 LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARÓW MIEJSKICH MIASTA ZABRZE NA LATA 2016-2023 /LPROM/ 615

2.9 ROZWÓJ CYFROWY 618

2.9.1 E-ZABRZE STRATEGIA BUDOWY SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO MIASTA ZABRZE DO ROKU 2020+ 619

2.10 ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI 628

2.10.1 STRATEGIA TWORZENIA EKOSYSTEMU STARTUPÓW W ZABRZU Z OBSZARÓW MEDYCYNY I POKREWNYCH 629

2.11 RYNEK PRACY 636

2.11.1 PROGRAM POMOCY BEZROBOTNYM I PRACODAWCOM 637
2.11.2 PROGRAM AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH FINANSOWANY ZE ŚRODKÓW PFRON 639

2.12 SPORT 641

2.12.1 STRATEGIA ROZWOJU MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W ZABRZU SP. Z O.O. - KRÓTKO I DŁUGOOKRESOWA 642

2.13 TRANSPORT PUBLICZNY 647

2.13.1 PLAN ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO DLA OBSZARU GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII 648
2.13.2 PLAN BUDOWY OGÓLNODOSTĘPNYCH STACJI ŁADOWANIA POJAZDÓW ELEKTRYCZNYCH W ZABRZU 650
2.13.3 POLITYKA ROWEROWA MIASTA ZABRZE 652

2.14 WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI 656

2.14.1 ROCZNY PROGRAM WSPÓŁPRACY MIASTA ZABRZE Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE NA ROK 2021 657

2.15 ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA 675

2.15.1 STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA MIASTA ZABRZE NA LATA 2010-2020 676
2.15.2 PROGRAM „RODZINA NA 5+” 680
2.15.3 PROGRAM „ZABRZAŃSKI SENIOR 65+” 681
2.15.4 POWIATOWY PROGRAM NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH "MIASTO ZABRZE PRZYJAZNE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM" NA LATA 2012 - 2020 682
2.15.5 PROGRAM KOMPLEKSOWEJ TERAPII I REHABILITACJI DZIECI I MŁODZIEŻY Z TERENU MIASTA ZABRZE” NA LATA 2019 – 2021 688

2.15.6 GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021 R. 690
2.15.7 LOKALNY PROGRAM DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA ZABRZE NA LATA 2017-2027 701
2.15.8 MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA I WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI 703
2.15.9 MIEJSKI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W ZABRZE W LATACH 2021-2023 708
2.15.10 MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025 722
2.15.11 LOKALNY PROGRAM POMOCY SPOŁECZNEJ - PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE DOŻYWIANIA NA TERENIE MIASTA ZABRZE NA LATA 2019-2023 725
2.15.12 PLAN POTRZEB W ZAKRESIE WYKONYWANIA PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH W ZABRZU W 2021 ROKU 727

3. INNE SPRAWOZDANIA 729

3.1 KULTURA 730

3.1.1 SPRAWOZDANIE WYDZIAŁU KULTURY I DZIEDZICTWA ZA 2021 R. 731
3.1.2 SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MUZEUM GÓRNICTWA WĘGLOWEGO W ZABRZU 742

3.2 PROMOCJA, TURYSTYKA I SPORT 764

3.2.1 SPRAWOZDANIE WYDZIAŁU PROMOCJI, TURYSTYKI I SPORTU ZA 2021 R. 765

3.3 INFORMACJA O SPÓŁKACH 818

3.4 BUDŻET OBYWATELSKI 820

3.5 STAN REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIASTA ZABRZE 845

3.6 NAGRODY 866

3.7 POZYSKANE ŚRODKI FINANSOWE 869

3.8 PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY 890

Szanowni Państwo

W roku 2021 konsekwentnie realizowaliśmy kolejne etapy Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030. Podstawowym kierunkiem działania samorządu było tworzenie aktywnego społeczeństwa miejskiego. Najcenniejszą wartością Zabrza są mieszkańcy, a wyzwalanie tkwiącego w nich potencjału zapewnia rozkwit miasta. Jednym z obszarów, gdzie zmiany są najbardziej dostrzegalne jest innowacyjna gospodarka. Kontynuowaliśmy więc proces przekształcania niegdysiejszego ośrodka przemysłu ciężkiego w miasto medycyny, nauki tworzącej nowoczesne technologie dla przemysłu i biznesu, centrum przedsiębiorczości i licznie powstających inwestycji.

Dobrym przykładem zachodzących zmian jest zabrzańska część Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Dzięki zainwestowaniu w uzbrojenie terenów 65 mln zł (w 85 proc. z pozyskanego dofinansowania) mogliśmy rok 2021 zakończyć finalizacją procedur sprzedaży ostatniej znajdującej się tam nieruchomości. W efekcie 45 działek na 157 hektarach nabyły 33 podmioty. Zainwestowały już ok. 1,5 miliarda zł, tworząc ok. 2 tys. nowych miejsc pracy i przyczyniając się do gospodarczego rozwoju miasta. Wybór Zabrza jako miejsca prowadzenia działalności przez amerykański koncern Weber, polski oddział niemieckiego giganta logistycznego DB Cargo czy stworzenie Europejskiego Centrum Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia uruchomionego przez Politechnikę Śląską przy współpracy z firmą Philips potwierdza, że miasto jest atrakcyjne dla inwestorów, co wypełnia założenie strategiczne dotyczące wzmocnienia konkurencyjności gospodarczej.

Wiąże się z tym kolejny priorytet zawarty w dokumencie strategicznym SRM Zabrze 2030, czyli przyjazność przestrzeni dla mieszkańców. Dlatego sukcesywnie budowaliśmy nowe drogi, chodniki, ścieżki rowerowe, place zabaw, skwery i miejsca rekreacji. Budowaliśmy domy, prowadziliśmy remonty mieszkań, a także termomodernizacje obiektów komunalnych i użyteczności publicznej. Kolejne inwestycje sprawiły, że majątek gminy wzrósł z poziomu ok. 900 mln zł w 2006 roku do ok. 3,6 mld zł na koniec 2021 roku.

Konsekwentnie ugruntowywana od czterech kadencji przyjazność miasta znajduje swój wymiar także w ochronie przyrody. Tylko na projekty związane z poprawą jakości powietrza w ostatnich latach wydaliśmy ok. 300 mln zł. Podejmowane działania były ukierunkowane nie tylko na walkę ze smogiem czy wymianę źródeł ciepła, ale też na stałe zwiększanie powierzchni terenów zielonych i rekultywację obszarów zdegradowanych. W 2021 roku ekologia była jednym z najważniejszych wyzwań. Jednocześnie kontynuowaliśmy działania związane z ratowaniem zabytków i nadawaniem im nowych funkcji w życiu społecznym, kulturalnym i gospodarczym. Sztandarowym symbolem roku 2021 jest w tym zakresie odrestaurowana Wieża Ciśnień przy ul. Zamojskiego.

Mimo panującego w 2021 roku stanu pandemii mieliśmy możliwość uczestnictwa w niepowtarzalnych wydarzeniach muzycznych i artystycznych w Domu Muzyki i Tańca, Filharmonii Zabrzańskiej czy Teatrze Nowym. W kalendarz uznanych w skali europejskiej imprez muzycznych na trwałe wpisał się Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego. W scenerii postindustrialnej swoje miejsce odnajdują kolejne wydarzenia jak np. Carbon Silesia Festival, który we wrześniu 2021 roku zgromadził w Zabrzu ponad 4,2 tys. gości. Oferta kulturalna, edukacyjna, naukowa, sportowa połączona ze sferą medycyny, gospodarki i turystyki dziedzictwa poprzemysłowego pozwala kształtować nam markę nowoczesnego i inteligentnego miasta wyróżniającą Zabrze na tle Górnośląsko Zagłębiowskiej Metropolii, co zakłada ostatni z priorytetów w obowiązującej Strategii Rozwoju Miasta.

Raport o stanie gminy za 2021 roku przedstawia Zabrze, które wciąż się rozwija, czego przykładem jest realizacja kilkuset projektów, na które uzyskaliśmy ok. 1,5 mld zł dofinansowania z Unii Europejskiej i innych źródeł zewnętrznych. To programy inwestycyjne, infrastrukturalne, ekologiczne i społeczne poprawiające jakość życia mieszkańców. W 2021 roku systematycznie pozyskiwaliśmy środki na ich przeprowadzenie i gwarantuję, że nadal będziemy aplikować o fundusze pozwalające rozwijać miasto. Zapewniam jednocześnie, że na bieżąco weryfikujemy stan finansów miasta i wciąż będziemy poddawać go badaniom niezależnych międzynarodowych agencji ratingowych, aby uzyskiwać diagnozy dotyczące perspektyw ekonomicznych Zabrza, które obecnie określane są jako stabilne.

Przekazując Państwu raport za rok 2021 pragnę podkreślić, że w centrum zainteresowania samorządu pozostawali mieszkańcy. Zaspakajanie ich potrzeb stanowiło dla nas najważniejsze zadanie, a zarazem wyzwanie. Stąd w roku jubileuszu 100-lecia nadania Zabrzu praw miejskich z satysfakcją możemy stwierdzić, że znajdujemy się na ścieżce zrównoważonego rozwoju, wytyczonej przyjętą przez Radę Miasta strategią do roku 2030.

Małgorzata Mańka-Szulik
Prezydent Zabrza

Charakterystyka miasta i wprowadzenie do raportu

Zabrze jest czwartym pod względem liczby mieszkańców miastem Aglomeracji Górnośląskiej (po Katowicach - 287 tys., Sosnowcu - 195 tys. i Gliwicach - 175 tys.). Zlokalizowane jest w centralnej części województwa śląskiego, w Subregionie Centralnym a jego obszar wynosi 80,4 km^2. Według danych GUS z dnia 31 grudnia 2021 roku Zabrze liczyło 169 tys. mieszkańców, przy gęstości zaludnienia wynoszącej 2 101 osób na km^2. Budżet miasta na koniec roku 2021 wyniósł po stronie dochodów 1 154,9 mln zł, a po stronie wydatków 1 125,9 mln zł, co oznacza nadwyżkę w wysokości 29 mln zł.

Zabrze graniczy z następującymi miastami i gminami:

- Bytom - miasto na prawach powiatu (obszar 69,44 km^2, ludność 161 139 mieszkańców, budżet 2021 dochody: 1 175 mln zł, wydatki: 1 098 mln zł),
- Gierałtowice – gmina w powiecie gliwickim (obszar 39 km^2, ludność 12 310 mieszkańców, budżet 2021 - dochody 87,5 mln zł, wydatki 83,2 mln zł),
- Gliwice – miasto na prawach powiatu (obszar 134,2 km^2, ludność 175 102 mieszkańców, budżet 2021 - dochody 1 643 mln zł, wydatki 1 667 mln zł),
- Ruda Śląska – miasto na prawach powiatu (obszar 77,7 km^2, ludność 135 008 mieszkańców, budżet 2021 - dochody 976,5 mln zł, wydatki 934,4 mln zł),
- Zbrosławice – gmina wiejska w powiecie tarnogórskim (obszar 148,4 km^2, ludność 16 520 mieszkańców).

Pod względem administracyjnym Zabrze jest gminą miejską i zarazem miastem na prawach powiatu i wchodzi w skład Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropoli – GZM.

Rys. Lokalizacja miasta, na tle województwa śląskiego i Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

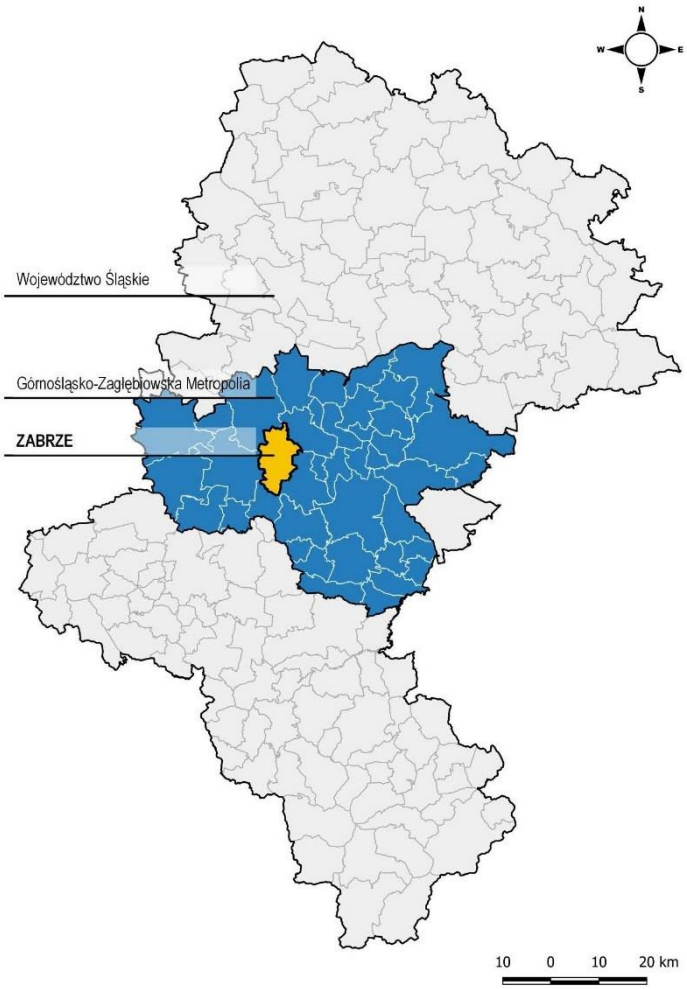

Przez Zabrze przebiega linia kolejowa E30, która należy do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego, łącząca centra ekonomiczne południowej Polski. Miasto posiada bezpośrednie połączenia kolejowe m.in. z Katowicami, Warszawą, Poznaniem, Wrocławiem, Gdańskiem, Gdynią, Kołobrzegiem i Krakowem. W odległości do 100 km od miasta znajdują się trzy międzynarodowe porty lotnicze: Katowice – Pyrzowice (30 km), Kraków – Balice (90 km) i Ostrawa w Republice Czeskiej (100 km). W odległości około 60 km od Zabrza znajduje się Euroterminal Sławków, umożliwiający firmom, zlokalizowanym na terenie miasta, transport kontenerowy na trasie Azja-Europa Zachodnia. W odległości ok. 10 km od centrum miasta zlokalizowany jest terminal przeładunkowy PCC Intermodal, który obsługuje ładunki z Górnego Śląska i okolic. Zapewnia on m.in. regularne połączenia kolejowe pomiędzy terminalami morskimi i lądowymi.

Zgodnie z nowym podziałem administracyjnym, przyjętym przez Radę Miasta w 2021 roku, Zabrze zostało podzielone na 21 jednostek pomocniczych (dzielnic) miasta, wydzielono trzy nowe dzielnice: Śródmieście, Skłodowskiej-Curie oraz Porembę. Poniżej przedstawiono mapę miasta z aktualnym podziałem na dzielnice.

Rysunek. Podział miasta na dzielnice*

Źródło: Wydział Geodezji

**Mapy przedstawiające poszczególne dzielnice znajdują się na końcu niniejszego opracowania.*

Zmiany demograficzne zachodzące w Zabrzu są podobne jak na terenie innych miast aglomeracji śląskiej. Wszystkie miasta w Polsce, za wyjątkiem kilku największych, doświadczają zjawiska depopulacji. Prezydent Miasta podejmuje wiele działań w celu zahamowania negatywnych zmian demograficznych - są one ukierunkowane na tworzenie jak najlepszych warunków do życia w mieście.

Tabela. Ludność wg GUS (wybrane zagadnienia)

	2019	2020	2021
Ludność ogółem	172 360	170 924	168 946
mężczyźni	83 151	82 358	81 327
kobiety	89 209	88 566	87 619
Ludność/km2	2 144	2 125	2 101

dane GUS na dzień 31.12.2021

Procesy demograficzne powodują, że średnia wieku w ostatnich latach stale rośnie, dlatego mieszkańcy w wieku senioralnym są adresatami wielu działań i usług, które oferuje miasto i instytucje miejskie.

Budżet

Zmiany gospodarcze, uzbrojenie terenów inwestycyjnych, pozyskiwanie nowych inwestorów i umożliwienie im tworzenia nowych miejsc pracy, poziom dochodów mieszkańców, a także sprzedaż terenów inwestycyjnych, to elementy mające istotny wpływ na dochody miasta..

Tabela. Budżet Miasta (wybrane pozycje)

Budżet Miasta	2019	2020	2021
dochody	993 506 517,45	1 080 901 621,24	1 154 958 609
wydatki	1 032 321 343,92	1 102 503 842,47	1 125 984 617
udziały w PIT i CIT razem	234 730 526,00	230 511 119,00	262 668 027
% udział PIT i CIT w dochodach ogółem	23,63	21,33	22,74
udziały w PIT	226 019 161	218 581 095	243 539 771
udziały w CIT	8 711 365	11 930 024	19 128 256
dochód na mieszkańca	5 749,26	6 323,87	6 757,00

Wskazane w powyższej tabeli sumy dochodów i wydatków budżetu wykazują tendencję wzrostową. Suma dochodów i wydatków w 2021 r. po raz kolejny przekroczyła wartość miliarda złotych, a budżet zamknął się nadwyżką w wysokości 29 mln zł. Nadwyżka operacyjna, czyli różnica pomiędzy dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi, wyniosła w 2021 r. ponad 70 mln zł. To bardzo istotny parametr, który oznacza spełnienie tzw. reguły budżetowej. Znacząco wzrosły dochody budżetu z tytułu udziału

w podatkach. Były one wyższe o 32,2 mln zł, niż w roku ubiegłym. Na to złożył się znaczny wzrost wpływów z tytułu PIT o 25 mln zł i wzrost wpływów z tytułu udziału w CIT o 7,2 mln zł. Dochód, w przeliczeniu na mieszkańca, także wykazał znaczący wzrost i w 2021 roku wyniósł 6 757 zł. Zabrze od wielu lat należy do najbardziej aktywnych miast pod względem pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej oraz innych źródeł.

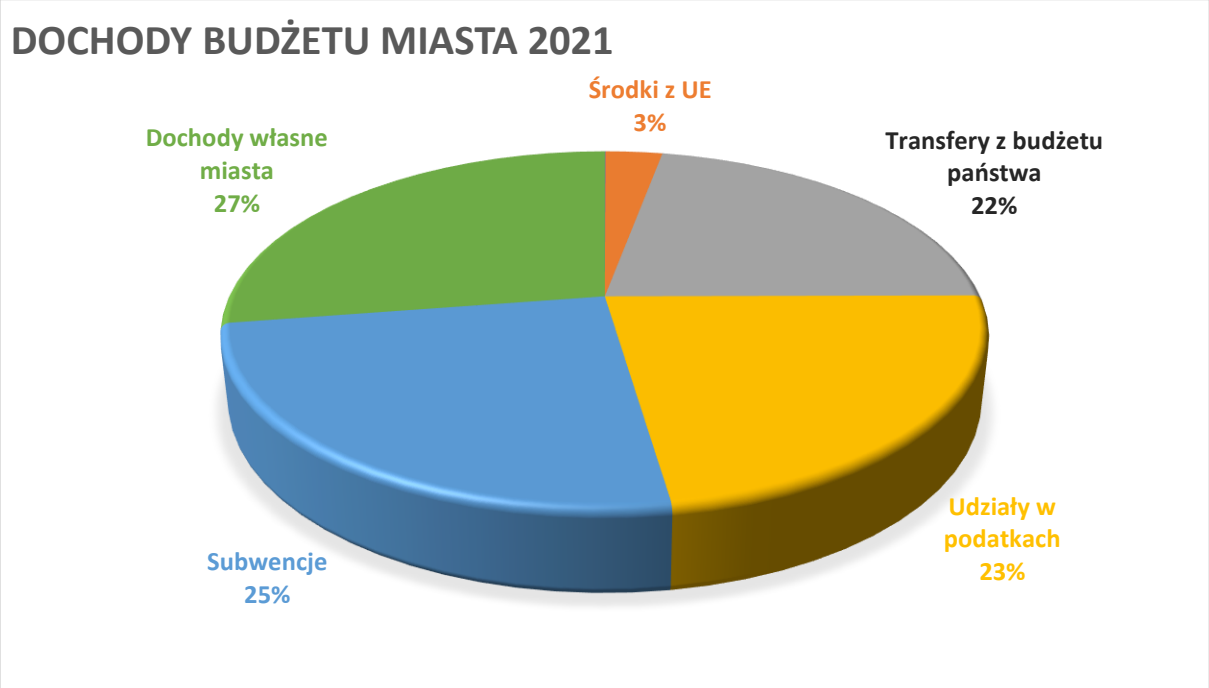

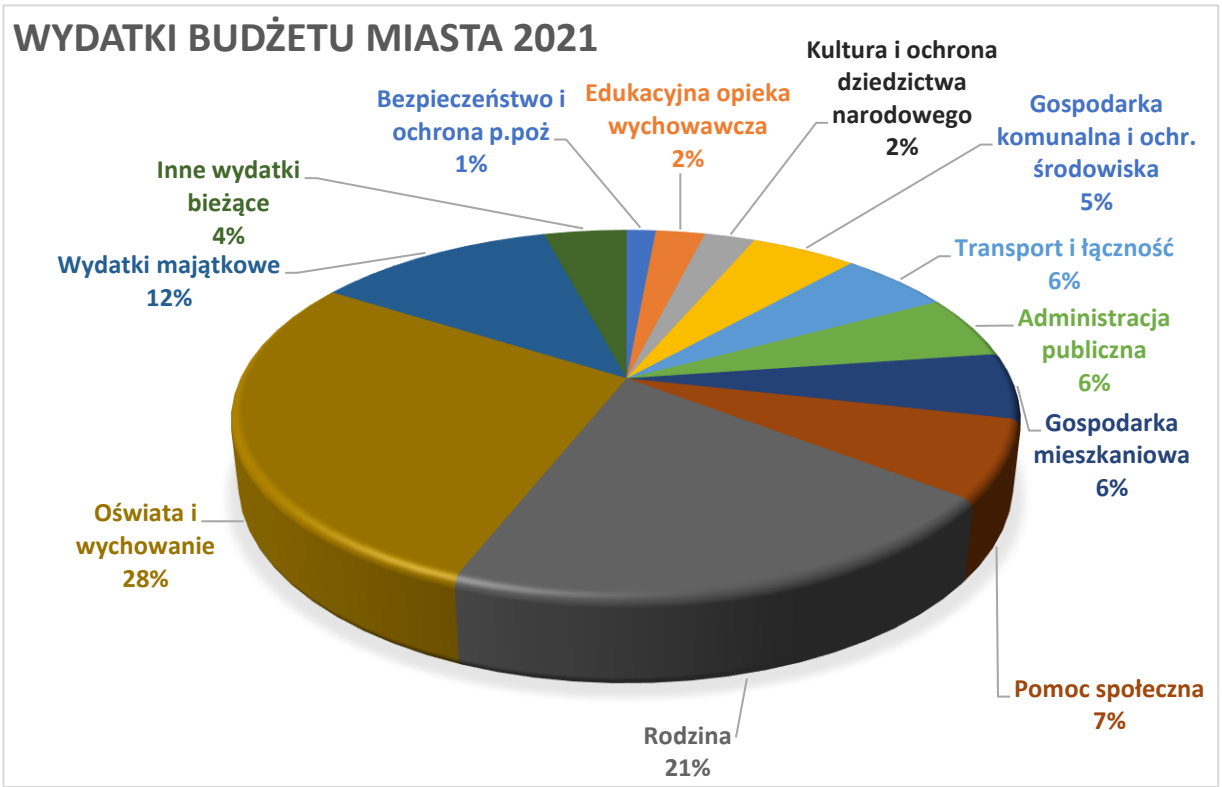

Znaczącą pozycję w budżecie stanowią wydatki oświatowe, które z roku na rok systematycznie rosną. W 2021 roku przeznaczono na nie kwotę ponad 362 mln zł. Wysoki jest także poziom dofinansowania miasta w zakresie realizacji zadań oświatowych, wyniósł on 128 mln zł, co stanowi 37,3% ogółu wydatków na ten cel.

Tabela. Budżet Miasta w zakresie realizacji zadań oświatowych

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Wykonanie ogółem wydatków oświatowych	324 200 216 zł	328 646 973 zł	362 287 514 zł
Wykonanie bieżących wydatków oświatowych	294 192 165 zł	314 066 792 zł	343 259 159 zł
Wykonanie wydatków na zadania inwestycyjne	29 702 310 zł	14 580 181 zł	19 028 355 zł
Subwencja	180 542 368 zł	192 069 434 zł	197 684 570 zł
Dotacje na zadania bieżące	11 334 036 zł	27 043 567 zł	30 605 158 zł
Udział w łącznych wydatkach Miasta Zabrze	31,4 %	29,8 %	32,9 %

Od wielu lat sytuacja finansowa Zabrza poddawana jest badaniu niezależnej agencji ratingowej. W 2021 roku renomowana międzynarodowa Agencja Fitch Ratings dwukrotnie dokonała oceny ratingowej miasta, w dniach 23 kwietnia i 22 października. Określiła długoterminowy rating międzynarodowy Zabrza na poziomie “BB” dla długoterminowego zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej oraz długoterminowy rating krajowy “BBB (pol)”, z perspektywą ratingów stabilną. Do określenia ratingu wzięto pod uwagę kompleksową ocenę ryzyka, lokalną sytuację gospodarczą, dotychczasowe wyniki zarządzania i perspektywy rozwoju.

Strategia

Konsekwentnie realizowana jest Strategia Rozwoju Miasta Zabrze 2030, która zakłada cztery priorytety rozwoju: Aktywne Społeczeństwo; Rozwój i innowacyjność gospodarki; Przyjazność przestrzeni miasta oraz Znacząca pozycja metropolitalna. Dla każdego z priorytetów określono wyzwania strategiczne: Aktywnie uczestniczyć w rozwoju społecznym; Wzmocnić konkurencyjność gospodarczą miasta; Udomowić przestrzeń w mieście oraz Wyróżniać się w Metropolii Górnośląsko-Zagłębiowskiej. Dla każdego z priorytetów w strategii zdefiniowano cele strategiczne, których łącznie z celami horyzontalnymi w dokumencie strategii zapisano 24. Każdy z tych celów uszczegółowiony jest jeszcze kierunkami rozwoju oraz przedsięwzięciami. Strategia Rozwoju realizowana jest poprzez sektorowe dokumenty strategiczne oraz programy przyjmowane w formie uchwał Rady Miasta.

Gospodarka

Na terenie miasta funkcjonują duże i średnie zakłady przemysłowo-produkcyjne, do których należą m.in. JSW Koks S.A., Fortum Silesia S.A., DB Cargo S.A., Mostostal Zabrze Konstrukcje Przemysłowe S.A., Electrolux, Zarys, Weber czy Elzab S.A. Przybywa także nowych inwestorów, którzy

lokują swoje zakłady przemysłowe na przygotowanych przez miasto terenach inwestycyjnych. Na przestrzeni ostatnich lat gospodarczy obraz miasta uległ znaczącej zmianie. Rozwinął się sektor usług, a także innowacyjna i specjalistyczna medycyna. Wyróżnikiem miasta stała się turystyka przemysłowa.

Uzbrojone ze wsparciem środków zewnętrznych tereny Specjalnej Strefy Ekonomicznej położone w Zabrzu, to obecnie najbardziej dynamicznie rozwijający się obszar gospodarczy w regionie. Łączna powierzchnia terenów inwestycyjnych strefy na terenie miasta wynosi prawie 157 hektarów. Dziewiętnaście firm uruchomiło już na jej obszarze działalność gospodarczą. Zainwestowano dotąd ponad miliard zł, tworząc ok. 2 tys. nowych miejsc pracy. W najbliższych latach w strefie zatrudnionych będzie ok. 4,5 tys. osób. W 2021 roku inwestorzy nabyli 7 kolejnych działek o łącznej powierzchni 165 tys. m^2. Na terenie strefy do końca 2021 roku grunty nabyło już 33 inwestorów krajowych i zagranicznych.

Rozrasta się także tzw. Mała Strefa Ekonomiczna w rejonie ulic Handlowej i Pyskowickiej, w której miasto w minionym roku wybudowało nową infrastrukturę drogową oraz wodno-kanalizacyjną. Kolejny inwestor nabył w tym rejonie działkę o powierzchni 1,68 ha. Dzięki czemu powstaną kolejne miejsca pracy.

Stopa bezrobocia na przestrzeni ostatnich lat zmienia się podobnie do kierunku zmian tego wskaźnika dla całej Polski. Na koniec 2021 roku w Zabrzu zarejestrowanych jako bezrobotni było 2 700 osób. Stopę bezrobocia w Zabrzu i w Polsce w ostatnich czterech latach przedstawiono w poniższej tabeli.

Skalę wyzwań z jakimi musiało zmierzyć się Zabrze pokazuje wielkość spadku wskaźnika bezrobocia na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat, którego najwyższa wartość wynosiła blisko 24%. Spadek bezrobocia możliwy był m.in. dzięki wielu wysiłkom i działaniom podejmowanym przez władze miasta w celu stworzenia dobrych warunków dla inwestorów oraz właściwego klimatu dla przedsiębiorców i pracodawców.

Tabela. Stopa bezrobocia w Zabrzu i w Polsce 2018-2021

Stopa bezrobocia	2018	2019	2020	2021
Zabrze	5,8%	4,8%	7,0%	5,2%
Polska	5,8%	5,2%	6,2%	5,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak wynika z powyższej tabeli w 2021 roku nastąpił znaczący spadek tego wskaźnika do poziomu 5,2% który jest niższy niż średnia dla całej Polski. Jedynie w 2020 roku, w związku z pandemią COVID-19 i administracyjnym ograniczeniem działania niektórych branż gospodarki nastąpił okresowy wzrost bezrobocia. Jednakże dzięki wielu podjętym przez miasto działaniom, które uzupełniały antykryzysowe tarcze rządowe, na koniec 2021 roku nastąpił spadek bezrobocia o prawie 2 punkty procentowe w stosunku do poprzedniego roku.

W roku 2021 miasto kontynuowało realizację projektu pt. „Pakiet na start 2”. W wyniku tego projektu 34 mieszkańców Zabrza otrzymało środki na rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej (budżet projektu to ponad 2,4 mln zł). Projekt jest jednym z przykładów wielu działań podejmowanych i realizowanych przez miasto na rzecz przedsiębiorców.

Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości realizuje także wiele innych inicjatyw mających na celu zachęcenie do otwierania i prowadzenia działalności gospodarczej. Konsekwentnie od 8 lat organizowany jest konkurs „Zabrzański Biznesplan", wspierający mikroprzedsiębiorców i osoby planujące rozpocząć działalność gospodarczą. Do ostatniej edycji zgłoszono 28 biznesplanów, a pula nagród wynosiła blisko 200 tys. zł.

W związku z trwającą pandemią w 2021 roku kontynuowany był program *„COVID-19. Zabrze wspiera przedsiębiorców"*, który zawierał działania pomocowe dla przedsiębiorców i mieszkańców. Instrumentami wsparcia były ulgi, zwolnienia i inne formy wsparcia oferowane przez Miasto dla poszkodowanych w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych pandemii. Podjęte działania prezentowane były na oficjalnej stronie internetowej miasta. Strona zawiera opracowane i na bieżąco aktualizowane informacje w obszarach zwolnień i ulg oferowanych przez miasto Zabrze, informacje o dostępnych konsultacjach telefonicznych, informacje o tarczy antykryzysowej, śląskim pakiecie dla gospodarki oraz wsparciu możliwym do otrzymania z Polskiego Funduszu Rozwoju.

Podstawą gospodarki Zabrza jest mała i średnia przedsiębiorczość. Na koniec 2021 roku zarejestrowanych było około 17,6 tys. podmiotów gospodarczych, w tym aż 17 tys. to mikroprzedsiębiorcy. Jak wynika z poniższej tabeli ich ilość w ostatnich latach systematycznie wzrasta.

Tabela. Mała i średnia przedsiębiorczość

Ilość podmiotów gospodarczych	**2019**	**2020**	**2021**
Mikroprzedsiębiorcy	16 324	16 640	17 000
W tym firmy prowadzone przez osoby fizyczne	10 909	11 142	11 275

Około 3 tysiące podmiotów to małe i mikroprzedsiębiorstwa działające w obszarze handlu detalicznego i hurtowego oraz wszelkiego rodzaju warsztaty usługowo-mechaniczne. Kolejne grupy przedsiębiorców działają w branżach takich jak: budownictwo, opieka zdrowotna, działalność naukowa i techniczna, transport i gospodarka magazynowa oraz przetwórstwo przemysłowe, edukacja, działalność w sferze kultury i rozrywki, a także rolnictwo i górnictwo.

Warunkiem rozwoju miasta jest kreowanie przedsiębiorczych postaw mieszkańców. Zabrze nie ogranicza swojej oferty do dorosłych, prowadzi także działania skierowane do przedszkolaków, dzieci i młodzieży z zabrzańskich placówek oświatowych. Między innymi w ramach prowadzonego corocznie Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości, który odbył się w dniach 8-14 listopada. Hasłem przewodnim był *Biznes jutra*. Największą grupę tworzyli uczniowie zabrzańskich szkół. W wydarzeniach udział wzięło 51 szkół i 21 firm. Takie działania pozwalają również na poznanie oczekiwań przedsiębiorców co do przyszłych pracowników i przygotowania absolwentów zabrzańskich szkół w taki sposób, by stali się atrakcyjni i aktywni na lokalnym rynku pracy oraz znajdowali zatrudnienie na terenie miasta.

Z uwagi na uwarunkowania społeczno-gospodarcze, znajdujące się w mieście prężne ośrodki akademickie i naukowe oraz nowoczesne szpitale kliniczne, Zabrze postawiło na specjalizację gospodarczą w zakresie medycyny i pokrewnych jej obszarów. W związku z przyjęciem strategii dotyczącej rozwoju ekosystemu startupów, prowadzone są działania pod hasłem „Startup City Zabrze" oraz Zabrzańskiej Doliny Medycznej skierowane do inwestorów, biznesu i specjalistów szeroko

rozumianej medycyny i innowacji. Zabrze, ze względu na swój potencjał, stanowi doskonałą lokalizację dla firm, czy też innowacyjnych działów B+R.

Do aktywnych i przedsiębiorczych mieszkańców, a także osób spoza Zabrza, poszukujących miejsca do rozwoju, pracy i zamieszkania, miasto kieruje swoją ofertę dotyczącą budowania ekosystemu startupów. Budowa społeczności startupowej, łączącej twórców startupów, inwestorów indywidualnych i instytucjonalnych oraz aniołów biznesu, fundusze, korporacje, przedsiębiorców, mentorów, dostawców do startupów, naukowców, a także odbiorców technologii, odbywała się w 2021 roku poprzez różne formy działań, a przede wszystkim poprzez organizację wydarzeń z cyklu MedTech Meetup. Łącznie zorganizowano 7 takich spotkań, w których udział wzięło blisko 230 osób z całej Polski. Prowadzona była także akcja promująca Zabrzańską Dolinę Medyczną. Akcję prowadzono poprzez stronę internetową oraz oficjalne profile w serwisach społecznościowych Facebook i LinkedIn.

Polityka społeczna

Na zadania szeroko rozumianej pomocy społecznej w roku 2021 wydano około 80 mln zł. To szereg działań podejmowanych na rzecz osób wymagających wsparcia. W ramach aktywnej polityki społecznej, miasto podejmuje działania związane z umożliwieniem osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych.

W roku 2021 rozpoczęło działalność Centrum Usług Społecznych, mieszczące się w zrewitalizowanym za 8 mln zł budynku dawnej gazowni przy ul. Stalmacha. Celem projektu było stworzenie przestrzeni sprzyjającej działaniom z zakresu aktywizacji i zapobiegania wykluczeniu społecznemu. Kompleksowa oferta w uruchomionym centrum obejmuje wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. W ramach Centrum działa Zespół Pieczy Zastępczej oraz nieodpłatny punkt pomocy prawnej, realizowany jest także Program Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Zandka. Funkcjonuje tu także dyspozytornia projektu „Transport door-to-door", w ramach którego zakupione zostały dwa wyspecjalizowane pojazdy do przewozu osób niepełnosprawnych.

W Mieście funkcjonują trzy publiczne i dwa niepubliczne domy pomocy społecznej, gdzie z opieki korzysta blisko 400 osób. Ze wsparcia udzielanego osobom bezdomnym, a także kompleksowej pomocy w wychodzeniu z bezdomności, w 2021 roku skorzystało 825 osób. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie prowadzi 5 świetlic środowiskowych, w których z opieki i wychowania korzystało 120 dzieci. Ośrodek wypłaca zasiłki okresowe, stałe oraz finansuje posiłki dla potrzebujących i opłaty za pobyt w DPS–ach. Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych wydawało decyzje i przekazywało środki na dodatki mieszkaniowe oraz energetyczne, prowadziło także realizację transferów z programu Rodzina 500+.

W ramach wzmacniania i ciągłego rozwijania polityki prorodzinnej powstało Centrum Rozwoju Rodziny przy ul. Park Hutniczy 8. Zainaugurowało ono swoją działalność w czerwcu 2021 roku. Ośrodek realizuje zadania w zakresie wsparcia grupowego dla rodzin - grupy samopomocowe, warsztaty wzmacniające poczucie własnej wartości oraz funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny. Prowadzi także wsparcie indywidualne dla rodzin - asystentura rodzinna i dla osób niepełnosprawnych/niesamodzielnych (w tym dla seniorów), poradnictwo psychologiczne, coaching, formy wsparcia dostosowane do sytuacji danego uczestnika, Klub środowiskowy dla dzieci i młodzieży. Siedziba CRR mieści się w budynku zrewitalizowanym za kwotę 5,5 mln zł (4,6 mln zł stanowiło pozyskane dofinansowanie).

Miasto Zabrze, w ramach kompleksowej polityki prorodzinnej, organizuje dla najmłodszych miejsca w żłobkach. Wszystkim zabrzańskim maluchom, dla których rodzice poszukiwali miejsca w żłobkach

w roku 2021 zostały one zapewnione. Ich łączna liczba w żłobkach publicznych i niepublicznych wynosiła 1065 co oznacza, że w trakcie roku przybyło ponad 90 miejsc. Przyrost wynika z otwarcia dwóch nowych niepublicznych żłobków mieszczących się przy ul. Trocera i ul. Sobieskiego oraz zwiększenia ilości dostępnych miejsc w innych żłobkach.

W związku z rosnącą średnią wieku mieszkańców konsekwentnie realizowana jest polityka wspierania osób w wieku senioralnym. Od wielu lat funkcjonuje miejski program Senior 65+. Do seniorów skierowane są też działania wielu organizacji pozarządowych, współpracujących z Centrum Organizacji Pozarządowych. W mieście działa Uniwersytet Trzeciego Wieku, liczne koła emerytów korzystają z możliwości organizacji spotkań w dzielnicowych ośrodkach kultury czy innych miejskich placówkach. Do tej grupy wiekowej adresowana jest też szeroka oferta kulturalna i rekreacyjna. W związku z rosnącą średnią wieku mieszkańców realizuje się wiele projektów w zakresie usług dla seniorów oraz takich, które przystosowują infrastrukturę miasta tworząc przyjazną przestrzeń dla osób starszych.

Opieka zdrowotna

Jednym z najważniejszych realizowanych przez miasto zadań jest zabezpieczenie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia. Rok 2021 był kolejnym rokiem pandemii COVID-19, która pokazała jak ważna jest opieka zdrowotna i jak trafny jest wybór miasta, które mocno wspiera rozwój tej branży. Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med-Silesia realizował m.in. zadania w ramach grupy akredytowanych przez Ministerstwo Zdrowia Laboratoriów wykonujących testy genetyczne COVID-19. Działał w nim także mobilny punkt pobrań Drive-Thru, gdzie dokonywano wymazów w celu wykonania badań laboratoryjnych na obecność koronawirusa oraz punkt szczepień.

W Zabrzu działają renomowane w kraju i za granicą instytucje ochrony zdrowia, takie jak: Śląskie Centrum Chorób Serca, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 im. Prof. Stanisława Szyszko Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, z oddziałami dla dorosłych i dzieci, Szpital Specjalistyczny w Zabrzu udzielający świadczeń zdrowotnych w zakresie chirurgii, laryngologii, kardiologii, dermatologii, alergologii i chorób wewnętrznych w powiązaniu z realizacją zadań dydaktycznych. W 2021 roku Szpital Specjalistyczny obchodził 60 lecie swojego istnienia.

Szpital Miejski w Zabrzu zapewnia świadczenia zdrowotne, opiekuńczo-lecznicze i rehabilitacyjne posiada 382 łóżka w tym 50 w Zabrzańskim Centrum Opieki Długoterminowej. W ramach szpitala działa Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka oraz nowoczesny Szpitalny Oddział Ratunkowy z lądowiskiem dla helikopterów. Szpital dysponuje oddziałami: Chorób Wewnętrznych, Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Chirurgii Ogólnej z Pododdziałem Chirurgii Onkologicznej, Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Neurologii oraz blokiem operacyjnym.

W roku 2021 roku intensywne prace budowlane prowadziło Śląskie Centrum Chorób Serca w związku z budową Śląskiego Ośrodka Kliniczno-Naukowego Zapobiegania i Leczenia Chorób Środowiskowych, Cywilizacyjnych i Wieku Podeszłego im. prof. Zbigniewa Religi. Ta inwestycja, której koszt szacowany jest na kwotę 111 mln zł, była wspierana przez miasto Zabrze na etapie aplikowania o środki na jej realizację. Zakończenie inwestycji zaplanowane zostało na 2022 rok.

Oświata

Zabrze zapewnia kompleksowość oferty edukacyjnej realizując zapisy Strategii Edukacji Miasta Zabrze. Otwierane są nowe kierunki kształcenia, modernizowane szkoły i pracownie, a uczniowie i nauczyciele biorą udział w wielu ciekawych projektach finansowanych ze źródeł zewnętrznych. W roku 2021 struktura zabrzańskich szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Miasto Zabrze,

obejmowała 37 przedszkoli, 41 szkół podstawowych, 33 szkoły ponadpodstawowe i 7 placówek oświatowych. W roku szkolnym 2021/22 ogólna liczba uczniów wynosi 21 483. Do szkół podstawowych uczęszcza 11 062 dzieci, a do szkół ponadpodstawowych łącznie 5 491 uczniów. W roku szkolnym 2020/2021 do szkół podstawowych uczęszczało 10 922 uczniów, a szkół ponadpodstawowych 5 609. Liczba dzieci przyjętych do przedszkoli w 2021 r. wyniosła 4 787 - zapewniono miejsca dla wszystkich zainteresowanych.

Publiczne szkoły prowadzone przez Miasto Zabrze realizowały w 2021 r. naukę 43 zawodów. W trakcie roku kontynuowano projekty takie jak: „Zawód jutra – wsparcie edukacji zawodowej w Zabrzu" o wartości 1,7 mln zł, „Zaprojektuj swoje życie zawodowe – remont wyposażenia pracowni zawodowej w Zespole Szkół nr 3" za 1 mln zł, „Śląskie – zawodowcy" czteroletni projekt o wartości 18 mln zł realizowany przez Zespół Szkół Mechaniczno-Zawodowych oraz Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych.

Oferta edukacyjna jest dostosowywana do bieżących i przyszłych potrzeb rynku pracy, aby ułatwić młodym mieszkańcom uzyskanie dobrego wykształcenia i znalezienia pracy lub podjęcia działalności gospodarczej we własnym mieście. Realizowane w zabrzańskich szkołach projekty międzynarodowe dają młodym okazję do poznania świata, nauki języków i zdobycia potrzebnego w dorosłym życiu doświadczenia. Ścisła współpraca miasta z uczelniami wyższymi, licznymi instytucjami z obszaru medycyny i instytutami naukowymi, ma na celu przybliżanie miejsca studiowania do miejsca zamieszkania, ale służy także wspieraniu start-upów i zachęcaniu młodych osób do osiedlania się w Zabrzu.

Ofertę edukacyjną uzupełniają szkoły i przedszkola prowadzone przez inne podmioty. Należą do nich m.in.: Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia, Salezjański Zespół Szkół Publicznych, Zespół Szkół Katolickich, Prywatne Liceum Ogólnokształcące, Międzynarodowa Szkoła Podstawowa oraz nowoutworzone Międzynarodowe Liceum Ogólnokształcące, które rozpoczęło swoją działalność w nowej siedzibie przy ul. Niemcewicza 1. Prowadzone są również szkoły dla dorosłych - Wszechnica Zabrzańska, szkoły Żak i Copernicus.

Łączna liczba placówek prowadzonych przez podmioty zewnętrzne w 2021 roku to 28, w tym: 8 przedszkoli, 6 szkół podstawowych, 2 licea ogólnokształcące, 4 licea ogólnokształcące dla dorosłych, 5 szkół policealnych, 1 szkoła specjalna, 1 szkoła branżowa, 1 ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy. Na poziomie policealnym funkcjonuje prowadzone przez Marszałka Województwa Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Województwa Śląskiego, w ramach którego działają: Szkoła Policealna Województwa Śląskiego dla Dorosłych w Zabrzu i Medyczna Szkoła Policealna Województwa Śląskiego im. Prof. Antoniego Cieszyńskiego w Zabrzu.

Dbałość o oświatę to także poprawa stanu placówek, na co wydatkowano w 2021 roku ponad 19 mln zł. Od wielu lat prowadzony jest program termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, który objął już kilkadziesiąt budynków oświatowych. Przeznaczono na ten cel ponad 115 mln zł, w latach 2009-2021 zmodernizowanych zostało 47 placówek oświatowych, a w trakcie modernizacji jest obecnie 10 obiektów. W roku 2021 oddano do użytkowania 3 zmodernizowane placówki: SP nr 22, Przedszkole nr 23 oraz Przedszkole nr 11.

W 2021 roku oddano do użytku kolejne dwie „Zielone Pracownie", które otrzymały dofinansowanie ze środków WFOŚiGW. Powstały one w szkołach podstawowych nr 37 i 39. Dotychczas w zabrzańskich szkołach utworzono już 17 takich pracowni.

W modernizowanych budynkach uczniowie i nauczyciele realizują projekty edukacyjne podnoszące jakość kształcenia w mieście. W 2021 roku prowadzono wiele projektów dofinansowanych z funduszy Unii Europejskiej oraz budżetu państwa. Są to m.in. Erasmus+, POWER, „Laboratoria przyszłości", „Przedszkole naszą szansą", „Wiele potrzeb jeden cel", „Językowo – komputerowo. Szkolenia dla osób pracujących", „Aktywna tablica". W ramach projektu „Mogę! Zatrzymać Smog-przedszkolaku złap oddech" oraz projektu realizowanego przez fundację JSW miasto uzyskało oczyszczacze powietrza, które na początku 2021 roku trafiły do 41 zabrzańskich przedszkoli.

Mieszkania

Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego stanowi ważny element polityki społecznej. Rozwijające się z powodzeniem budownictwo mieszkaniowe, konkurencyjne ceny domów i mieszkań oraz doskonały system połączeń drogowych zachęcają także nowych mieszkańców do osiedlania się na terenie Zabrza.

Wielkość zasobu mieszkaniowego miasta Zabrze według stanu na dzień 31.12.2021 roku wynosiła 11 516 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 527 672,16 m^2. W ramach publicznego budownictwa mieszkaniowego kontynuowana była budowa nowego osiedla w Kończycach przy ul. Żywieckiej. W użytkowaniu jest już 7 budynków mieszkalnych o łącznej ilości 90 mieszkań. W trakcie budowy są trzy kolejne budynki, w których powstaje 36 mieszkań. Powstaje także infrastruktura drogowa i parkingi. Koszt inwestycji wyniósł dotychczas ok. 16 mln zł, a obecny etap realizowany jest za kwotę blisko 11 mln zł.

W 2021 roku spółka miejska ZBM-TBS rozpoczęła budowę kolejnych mieszkań w ramach systemu budownictwa społecznego. Powstaną one w 5 kondygnacyjnym budynku w rejonie ul. Konfederatów Barskich i Żeromskiego. Budowę zaplanowano na lata 2021-2023. W przygotowaniu jest także budowa osiedla składającego się z 4 budynków wielorodzinnych oraz 14 domów jednorodzinnych przy ul. Płk. Franciszka Niepokólczyckiego.

Miasto wspiera działania podejmowane przez inwestorów prywatnych, publicznych i społecznych. Prowadzone inwestycje mają na celu stworzenie infrastruktury technicznej na terenach przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.

W ostatnim roku na uwagę zasługuje duży przyrost inwestycji mieszkaniowych realizowanych przez inwestorów indywidualnych. Najwięcej takich budynków powstaje w rejonie Słonecznej Doliny. Należy także odnotować rosnącą aktywność deweloperów, którzy realizują budowy kilku nowych osiedli. Jednym z nich jest „Zielona Dolina" realizowana przez firmę deweloperską TDJ Estate w dzielnicy Mikulczyce. Na powierzchni ok. 28 ha powstają budynki wielorodzinne, szeregowe i domy jednorodzinne a część terenu zostanie zagospodarowana na cele rekreacyjne. Zakończono dotychczas budowę trzech 4-kondygnacyjnych domów wielorodzinnych, w których powstały 104 mieszkania i 6 lokali usługowych. W trakcie 2021 roku realizowano budowę kolejnych 4 budynków.

Inne realizowane w 2021 roku osiedla deweloperskie to „Grafitowe Zabrze II" przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie, Apartamenty w budynkach mieszkaniowych przy ul. Nad Kanałem, Osiedle Kaskada przy Alei Korfantego oraz Osiedle Grzybowice. Nowe mieszkania i domy znajdują nabywców jeszcze przed ich wybudowaniem.

Infrastruktura

Duży wpływ na rozwój gospodarczy Zabrza miała realizacja projektu Poprawy Gospodarki Wodno-Ściekowej. W ramach projektu wybudowano i zmodernizowano sieć wodociągową i kanalizacyjną, rozdzielono kanalizację sanitarną i deszczową oraz zapewniono oczyszczanie ścieków. Przy okazji

projektu dokonano wymiany nawierzchni dróg i wybudowano nowe chodniki. Kontynuacją tych działań była realizacja projektu przebudowy oczyszczalni ścieków Mikulczyce, która zakończyła się w latach 2020/21. Uporządkowanie tej infrastruktury poprawiło jakość życia mieszkańców, umożliwiło wiele inwestycji zarówno w obszarze gospodarczym, jak i budownictwa mieszkaniowego oraz ochroniło miasto przed karami wynikającymi z przepisów UE.

Zabrze konsekwentnie modernizuje również układ komunikacyjny. W 2021 roku zakończono prace związane z budową drogi na południe od ul. Handlowej. Powstała tam nowa droga wraz ze ścieżkami rowerowymi, zjazdami oraz rondem przy skrzyżowaniu z ulicami Pyskowicką i ulicą Magazynową. Koszt inwestycji wyniósł ponad 6 mln zł. Wybudowanie tej drogi dało możliwość udostępnienia dodatkowych terenów inwestycyjnych w tzw. Małej Strefie Ekonomicznej. Zrealizowano także budowę 4 dróg na terenie dzielnicy Grzybowice, to ulice: Złota, ks. Michała Wosia, gen. Stanisława Dąbka, gen. Bronisława Ducha. Prowadzono tu także budowę kolejnych ulic: Czekanowskiej i Na Lesie.

W trakcie realizacji były m.in.: przebudowa fragmentu ulicy Mikulczyckiej wraz z rozbiórką starego wiaduktu kolejowego, przebudowa przepustu nad rzeką Czarniawką w rejonie ul. 3 Maja i Paderewskiego, budowa drogi w ciągu ul. Marii Skłodowskiej-Curie, pomiędzy ulicami Franciszkańską i Tatarkiewicza, jak również przebudowa wiaduktu w ciągu ulicy Roosevelta nad torami kolejowymi. Inwestor zewnętrzny (IKEA) ukończył część północną przebudowy węzła drogowego z DTŚ w rejonie Zaborza, a także realizował prace w części po południowej stronie DTŚ.

W 2021 roku trwały prace nad przygotowaniem kolejnych ważnych inwestycji drogowych, które realizowane będą w mieście w kolejnych latach. Do najbardziej zaawansowanych projektów należały: budowa przedłużenia Alei Korfantego do ulicy Brygadzistów oraz budowa tzw. ul. Nowo-Hagera łączącej ul. Hagera z ul. Wolności w rejonie hali Pogoń oraz dalej w kierunku południowym węzła DTŚ z ulicą 3 Maja i Makoszowską. Na budowę tych dwóch dróg pozyskano dofinansowanie ze środków budżetu państwa w kwotach odpowiednio: 30 i 62 mln zł. Przygotowane zostały również m.in. dokumentacje projektowe budowy dróg w ciągu ulic Marsa, prof. Maksymiliana Hubera, Rodzinnej, Familijnej, Obrońców Westerplatte, a także przebudowy ulic Chłopskiej i Sudeckiej.

W fazie przygotowania są projekty tzw. drogi Nowo Goduli - drogi łączącej DK 88 poprzez KSSE z A1, budowy i przebudowy dróg lokalnych w Biskupicach, takich jak: połączenie ul. Kossaka z ul. Drzymały, przebudowa ul. Mrozka, Hutniczej, Młyńskiej, Bolesława Chrobrego a także przebudowy ul. Mielżyńskiego i Szkubacza wraz z budową ronda, przebudowa skrzyżowania ul. Chopina, Tarnopolskiej i Kościuszki oraz przebudowy skrzyżowania Tarnopolskiej, Składowej i Zwrotniczej.

Transport publiczny

Zabrze wraz ze spółką Tramwaje Śląskie, w ślad za dbałością o środowisko, podejmuje działania związane z modernizacją ekologicznej formy transportu publicznego, jaką jest tramwaj. Prowadzono kolejne remonty - modernizację torowiska i sieci trakcyjnej wzdłuż ul. Bytomskiej od ul. Hagera do ul. Stalmacha za kwotę 3,5 mln zł, przebudowę przejazdu drogowo-tramwajowego ul. Knurowskiej z ul. Wolności za kwotę 3,6 mln zł, przebudowę torowiska tramwajowego od Pętli Mikulczyce do skrzyżowania ul. Mikulczyckiej z Dygasińskiego za kwotę 22,6 mln zł. Ta ostatnia inwestycja zakończy się w 2022 roku. Przygotowano również dokumentację dla kolejnych inwestycji: przebudowy torowiska w ciągu ul. Wolności od skrzyżowania z ul. Piłsudskiego do skrzyżowania z ul. Miarki oraz przebudowy infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Wolności od skrzyżowania z ul. Floriana do granicy z Rudą Śląską, które realizowane będą w latach 2022-2023.

W celu usprawnienia komunikacji i podniesienia jakości obsługi pasażerów, przeprowadzono postępowanie przetargowe i podpisano umowę oraz rozpoczęto prace nad budową Centrum Przesiadkowego przy ul. Goethego. Powstaje tam obiekt, o powierzchni ponad 10 tys. m^2 z peronami komunikacji autobusowej, parkingiem P&R oraz poczekalnią dla pasażerów i częścią usługową. W centrum powstanie także m.in. strefa Kiss&Ride, stacja Roweru Miejskiego oraz stacje ładowania pojazdów elektrycznych. Przebudowany zostanie także układ komunikacyjny ulicy Goethego. Przygotowano również postępowanie przetargowe na budowę centrum przesiadkowego w dzielnicy Rokitnica. Rozpoczęcie prac przewidziano na 2022 rok.

Rolę organizatora transportu publicznego sprawuje Zarząd Transportu Metropolitalnego. Integracja taryfowa, pozwala pasażerom na swobodne przemieszczanie się po obszarze Metropolii. Do czasu uruchomienia Kolei Metropolitalnej, dla której powstaje obecnie studium wykonalności, GZM włączył się także w finansowanie przewozów kolejowych na niektórych relacjach m.in. na trasie, która przebiega przez Zabrze. Dzięki temu wzrosła częstotliwość kursowania pociągów obsługiwanych przez Koleje Śląskie w relacji do Katowic oraz do Gliwic.

Dla mieszkańców Zabrza dostępny jest też bezpośredni autobus na lotnisko w Katowicach-Pyrzowicach, kursujący przez całą dobę. Pozwala to bez zbędnej zwłoki i bezpiecznie podróżować, nie tylko w ramach Metropolii czy województwa, ale także Polski, Unii Europejskiej i świata. W 2021 roku uruchomiono część autobusowych linii metropolitalnych, które docelowo utworzą kompleksową sieć przyspieszonych połączeń na terenie całej Metropolii. W Zabrzu funkcjonują już dwie takie linie: M1 kursująca Drogową Trasą Średnicową na trasie Gliwice-Zabrze-Ruda Śląska-Świętochłowice-Chorzów-Katowice z przystankiem w Zabrzu przy Rondzie Sybiraków, oraz linia M24 łącząca Zabrze z Katowicami. Przygotowano uruchomienie linii M14, która połączy Gliwice poprzez Zabrze z Tarnowskimi Górami oraz lotniskiem w Pyrzowicach i Ożarowicami. W Zabrzu M14 będzie zatrzymywać się w Grzybowicach, przy ul. Wincentego Witosa. Planowany termin uruchomienia tej linii to pierwszy kwartał 2022 r.

Następuje stopniowa cyfryzacja obsługi biletowo-informacyjnej ZTM. Poza tablicami dynamicznej informacji pasażerskiej, instalowanymi na ważniejszych przystankach autobusowych i tramwajowych, od września pasażerowie mają możliwość uzyskania tej informacji także poprzez dedykowaną aplikację M2Go Info, udostępnioną przez ZTM dla użytkowników smartfonów, a także poprzez warstwę „Transport publiczny" w aplikacji Google Maps. Umożliwia to bieżące śledzenie położenia oraz czasu przyjazdu autobusów i tramwajów.

System Zabrzańskiego Roweru Miejskiego, pełni rolę uzupełniającą transport publiczny, a także może stanowić formę rekreacji dla mieszkańców i turystów. W 2021 roku rowery wypożyczać można było w 14 lokalizacjach na terenie miasta. Mieszkańcy mogli także korzystać z systemu hulajnóg elektrycznych zapewnionych przez podmioty prywatne.

Ekologia

Konsekwentnie realizowana jest również polityka w obszarze środowiskowym. Prezydent Miasta zapewnia zgodność działań lokalnych z Polityką Ekologiczną Państwa i Programem Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego.

Działania środowiskowe to również dbałość o tereny zielone i zdegradowane, którym nadaje się funkcje rekreacyjne. Odbywa się systematyczne porządkowanie przestrzeni miejskiej i zagospodarowywanie terenów zielonych. W roku 2021 zakończono realizację dużego projektu „Poprawy jakości terenów zielonych na obszarze miasta Zabrze" opiewającego na kwotę ponad 8 mln zł, w ramach którego wykonano nasadzenia łącznie w 21 lokalizacjach. W pięciu z nich

uzupełniono infrastrukturę o ławki, oświetlenie, kosze na odpady oraz wybudowano fontannę w parku miejskim.

Miasto posiada 8 parków o łącznej powierzchni 44,78 ha, a w dzielnicy Grzybowice planowana jest rekultywacja tamtejszych terenów, dla których powstaje koncepcja utworzenia terenów rekreacyjnych oraz Geoparku. Obszar w rejonie ulic Na Lesie i Przy Ujęciu będzie pełnił funkcję rekreacyjno-edukacyjną. Zawarto umowę na realizację tego zadania w formule „Zaprojektuj i wybuduj". Koszt tego przedsięwzięcia ma wynieść ponad 7,3 mln zł.

Realizowany od wielu lat jest Program Ograniczania Niskiej Emisji, w ramach którego mieszkańcy Zabrza mogą uzyskać dofinansowanie do 80% kosztów wymiany źródeł ciepła. Do 2021 roku mieszkańcy zrealizowali ok. 5,5 tys. takich inwestycji, za kwotę ponad 81 mln zł. Tylko w 2021 roku wpłynęło 91 wniosków.

Realizowany jest projekt „Miasto Zabrze Eko – instalacje fotowoltaiczne – odnawialne źródła energii", w ramach którego właściciele nieruchomości otrzymają dofinansowanie do budowy instalacji fotowoltaicznych. Duże zainteresowanie programem wśród mieszkańców spowodowało decyzję o zwiększeniu pozyskanych środków w wysokości 1,7 mln zł o dodatkową kwotę, w wysokości ponad 1 mln zł. W IV kwartale 2021 r. rozpoczęto prace zmierzające do podpisania umowy o dofinansowanie.

Miasto realizuje porozumienie podpisane z WFOŚiGW - uruchomiono punkt, w którym mieszkańcy mogą składać wnioski do programu „Czyste powietrze". Wcześniej było to możliwe jedynie w siedzibie funduszu w Katowicach. Do końca 2021 roku w punkcie przyjęto 270 wniosków.

Na bazie inwentaryzacji emisji CO_2 oraz szerokich konsultacji społecznych w ramach, których zgłoszonych zostało szereg propozycji działań przyjęto do realizacji „Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) dla miasta Zabrze". Jest on dokumentem wynikającym z procesu realizacji Porozumienia Burmistrzów na rzecz klimatu i energii, którego sygnatariuszem jest miasto Zabrze. Przystępując do ww. porozumienia, miasto zobowiązało się do osiągnięcia następujących celów strategicznych: zmniejszenia emisji CO_2 (oraz innych gazów cieplarnianych) z obszaru miasta o co najmniej 40% do roku 2030, głównie przez poprawę efektywności energetycznej i większe wykorzystanie źródeł energii odnawialnej; zwiększenia odporności miasta na zmiany klimatu przez przystosowanie się do ich negatywnych skutków.

W zakres dbałości o stan środowiska wchodzą również zagadnienia związane z elektromobilnością i odnawialnymi źródłami energii. Biuro Głównego Inżyniera Miasta zajmuje się m.in. zadaniami realizowanymi przez Zespół ds. Zarządzania Energią - planowaniem, koordynacją i nadzorem w zakresie elektromobilności. Na terenie miasta obowiązuje „Plan budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Zabrzu". W ramach jego realizacji powstało w 2021 roku 14 takich punktów, m.in. przy budynkach Urzędu Miejskiego oraz w innych lokalizacjach na terenie miasta.

Prowadzona jest kompleksowa termomodernizacja budynków, która wraz ze wspomnianymi wcześniej placówkami oświatowymi w ostatnich latach objęła już prawie 190 budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych.

Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. prowadzi także działania w zakresie obniżenia bądź likwidacji obciążeń środowiska, poprzez działalność grzewczą mieszkańców. Jednym ze sposobów likwidacji niskiej emisji i smogu jest przyłączenie budynków do systemu ciepłowniczego. Aktualnie przedsiębiorstwo zaspokaja ok. 40% zapotrzebowania na ciepło systemowe miasta, jego możliwości są znacznie większe ponieważ każdy budynek położony w zasięgu sieci ciepłowniczej może

być do niej podłączony za zgodą właściciela. W 2021 roku Spółka wykonała inwestycje i remonty za kwotę prawie 17 mln zł.

ZPEC realizuje także duży projekt rozwoju sieci ciepłowniczej, dzięki któremu powstaje ponad 9 km nowej infrastruktury. W 2021 roku zrealizowano około połowy długości tej sieci. Zlikwidowane zostaną dwie lokalne kotłownie, a dzielnice Rokitnica i Helenka będą podłączone do miejskiej sieci. Zakończenie inwestycji zaplanowano na koniec 2023 roku. Projekt opiewa na kwotę ponad 40 mln zł, z czego około 14 mln zł to dofinansowanie z WFOŚiGW.

O bezpieczeństwo dostaw wody i odbiór ścieków dba Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji. Łącznie w 2021 roku Spółka przeznaczyła na inwestycje ponad 7 mln zł. Zrealizowała m.in. roboty uzupełniające w zmodernizowanej i oddanej przed rokiem oczyszczalni ścieków w Mikulczycach, budowę kanalizacji sanitarnej w ul. Gwareckiej, Grunwaldzkiej, 3 Maja w rejonie ul. Sądowej, budowę sieci wodociągowej w ul. Na Piaskach, wymianę sieci w ul. Czołgistów, a także budowę sieci wod-kan na terenie schroniska dla zwierząt.

W 2021 Miasto Zabrze otrzymało prestiżową nagrodę Polskiej Izby Ekologii „Ekolaur XX-lecia" za całokształt działań podejmowanych na rzecz poprawy stanu środowiska. Nagrody „Ekolaur" w 2021 roku otrzymały także dwie zabrzańskie spółki: ZPEC i ZPWiK oraz zabrzański Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla.

Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo mieszkańców jest jednym z ważniejszych celów w obowiązującej Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030. W tym zakresie Prezydent Miasta ściśle współpracuje z Komendą Miejską Policji, Strażą Pożarną oraz Strażą Miejską. Współpraca z pierwszą z wymienionych formacji obejmuje realizację programów profilaktycznych, finansowanie dodatkowych patroli, czy też wsparcie remontów budynków i komisariatów. Z danych Policji wynika, że na terenie miasta znacząco spadła liczba przestępstw rozbójniczych z 63, stwierdzonych w 2020 r., do 33 w roku 2021. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano również mniej bójek i pobić. W porównaniu z rokiem 2020 zmniejszyła się także w Zabrzu liczba przestępstw w kategorii uszkodzenie rzeczy, z 251 do 216 w 2021 r.

Straż Pożarna i jej jednostki ochotnicze prowadzą na terenie miasta różnego rodzaju interwencje. W 2021 roku Straż Pożarna wykonała ich 2 179, ponadto odbywały się także kontrole prewencyjne i kampanie edukacyjno-informacyjne. OSP Makoszowy otrzymała wóz ratowniczy o wartości 800 tys. zł, który został sfinansowany ze środków Funduszu Sprawiedliwości oraz budżetu miasta. W ramach budżetu obywatelskiego sfinansowany został remont pojazdu ratowniczo-gaśniczego OSP Kończyce.

Dla wzmocnienia bezpieczeństwa mieszkańców prowadzony jest całodobowy monitoring wizyjny miasta. Prowadzona obserwacja przestrzeni publicznej i zdarzeń zachodzących na terenie miasta wykorzystuje system 47 kamer. To o 12 kamer więcej niż w 2020 roku. Dyżurni odnotowali w 2021 roku 294 zdarzenia (o 55 mniej niż rok wcześniej), które zostały przekazane odpowiednim służbom celem podjęcia bezpośrednich działań w miejscach zdarzeń. Straż Miejskiej patroluje miasto, reagując na wykroczenia i przestępstwa, ściśle współpracując z Policją.

Nowa Zandka

Warunkiem koniecznym rozwoju miasta jest odważna, docelowa wizja, ciągłość działania i konsekwencja w realizacji wytyczonych celów. Przykładem konsekwentnych działań i dążenia do kompleksowej rewitalizacji jest byłe hutnicze osiedle z początku XX w. – Zandka, które w 2012 r. zostało wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa Śląskiego.

Wykup przez miasto mieszkań w dzielnicy Zandka otworzył drogę do jej rewitalizacji. Podjęto szereg działań koncepcyjnych, projektowych i konsultacyjnych, aby zrealizować rewitalizację w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym. Jednostka Gospodarki Nieruchomościami oraz ZBM TBS Sp. z o.o. prowadzą projekt „Nowa Zandka". W ramach projektu zasoby mieszkaniowe podlegają remontom, w wyniku których podwyższany jest ich standard. Następuje modernizacja nieruchomości oraz zmieniany jest system grzewczy budynków poprzez likwidację pieców węglowych oraz podłączenie do sieci ciepłowniczej. Projekt dostaw ciepła systemowego jest możliwy dzięki inwestycjom Zabrzańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej, zrealizowanym w ramach projektu uciepłownienia centrum Zabrza w obrębie: Elektrociepłowni Fortum Silesia S.A., ul. Wolności, Bytomskiej i Powstańców Śląskich. Równolegle z rozbudową sieci ciepłowniczej w technologii preizolacji, ZPEC dokonuje zabudowy nowych oraz dokonuje wymiany istniejących, technologicznie przestarzałych węzłów ciepłowniczych.

Dzięki prowadzonym działaniom Zandka otrzymuje nowe oblicze, a w połączeniu z działaniami społecznymi realizowanymi w Centrum Usług Społecznych następuje kompleksowa rewitalizacja zabytkowej dzielnicy miasta.

Nauka i startupy

Na terenie miasta swoją działalność prowadzi wiele placówek naukowych, instytutów badawczych i uczelni wyższych. Działają tutaj znane w kraju i poza jego granicami wydziały Politechniki Śląskiej, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, Wydział Lekarski Wyższej Szkoły Technicznej, Instytut Techniki i Aparatury Medycznej, działający w sieci badawczej Łukasiewicz, Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi, Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, Centrum Chemii Polimerów PAN i Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia. W ramach Śląskiego Uniwersytetu Medycznego działa nowoczesne Centrum Symulacji Medycznej, oferujące innowacyjną bazę naukową dla studentów.

Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej, na terenie przekazanym przez miasto wybudował Europejskie Centrum Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia. W 2021 roku nastąpiło uroczyste otwarcie tej nowoczesnej placówki znajdującej się na terenie campusu Politechniki Śląskiej przy ul. Roosevelta. W uroczystości uczestniczył prezydent RP Andrzej Duda. Całość budżetu projektu, w tym grunty, inwestycja budowlana oraz wyposażenie nowoczesnych laboratoriów, wyniosła ponad 110 mln zł. Partnerem tego przedsięwzięcia jest światowy lider technologii medycznych Philips Healthcare, który zainwestował środki w wysokości prawie 18 mln zł.

Na Wydziale Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w Zabrzu powstał nowy kierunek studiów prowadzonych w języku angielskim – Technologie Kognitywne.

Wydziały uczelni wyższych, które działają na terenie Zabrza, w roku akademickim 2020/2021 kształciły razem 4 861 studentów. Zatrudniano 783 nauczycieli akademickich, a absolwentami wszystkich wydziałów w 2021 roku zostały 1 152 osoby.

W związku z działalnością uczelni wyższych, kształcących studentów na wysokim poziomie, funkcjonują również w mieście jednostki badawczo-rozwojowe, mające wpływ na postęp technologiczny. Wspierają inicjatywy pozwalające umocnić pozycję Zabrza w regionie, jako ośrodka nauki, medycyny i innowacyjnej gospodarki.

Sport i rekreacja

Sport od wielu lat jest jednym z filarów identyfikacji miasta. Wśród najważniejszych obiektów sportowych i rekreacyjnych należy wymienić: Arenę Zabrze – nowoczesny stadion piłkarski, którego widownia może pomieścić 24,5 tys. widzów, Halę Widowiskowo-Sportową MOSiR, Halę Sportową Pogoń, Kąpielisko Leśne, Zabrzański Kompleks Rekreacji obejmujący dwa baseny kryte i strefę SPA oraz Miejski Ogród Botaniczny.

W najwyższych krajowych klasach rozgrywkowych występują piłkarze nożni Górnika Zabrze i piłkarze ręczni NMC Górnik Zabrze. Szerokim echem w świecie sportu odbił się transfer mistrza świata - Lukasa Podolskiego, który zgodnie ze swoim marzeniem o zakończeniu kariery w ulubionym klubie wzmocnił latem kadrę Górnika. Aktywne są także kluby sportowe, w których uprawiane są inne dyscypliny - gimnastyka sportowa, lekkoatletyka, tenis, piłka siatkowa, koszykówka, szachy, tenis stołowy, kulturystyka, sporty walki i inne.

Powstają nowe obiekty sportowe, a nowy blask otrzymują już istniejące. W 2021 r. prowadzono budowę pneumatycznej hali sportowej na terenie byłego stadionu KS Koksownik przy ulicy Rataja. Oddano do użytkowania nowe boisko treningowe przy Arenie Zabrze, zmodernizowano boisko treningowe przy ul. Jaskółczej na obiekcie Walki Zabrze, a także wyremontowano budynek klubowy Sparty Zabrze.

Warto zaznaczyć, że te działania miasta mają bezpośredni wpływ nie tylko na dzieci i młodzież, korzystające z obiektów i zajęć sportowych, ale również na dorosłych mieszkańców. Całe rodziny korzystają z modernizowanej i rozbudowywanej infrastruktury. W Zabrzu działa ponad 80 klubów sportowych, w których trenuje około 4,5 tys. dzieci i młodzieży w ponad 20 sekcjach.

Szczególnie dobre wyniki sportowe osiągamy w piłce nożnej. Młodzieżowa drużyna Górnika Zabrze znajduje się w krajowej czołówce piłkarskich rozgrywek. Tę dyscyplinę trenuje w Zabrzu ponad 2 tys. młodych zawodników. W piłce ręcznej drużyna juniorów młodszych zdobyła tytuł Mistrza Polski 2020/2021, a wicemistrzostwo Polski zdobyły juniorki Pogoni 1945 Zabrze. Tę dyscyplinę trenuje w Zabrzu ponad 300 młodych zawodników. Młodzież osiąga także sukcesy w gimnastyce sportowej. Od ponad roku może ją trenować na najnowocześniejszej w Polsce sali gimnastycznej przy ul. Płaskowickiej.

W 2021 zakończono realizację Zabrzańskiej Sportostrady – ciągu pieszo-rowerowego na terenie parku leśnego im. Powstańców Śląskich. W trakcie realizacji była budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Ofiar Katynia, a w przygotowaniu projekt pod nazwą Zabrzańskie trasy rowerowe – łączymy północ z południem. Na obszarze miejskim funkcjonuje: 61 placów zabaw, 18 siłowni zewnętrznych, 5 placów do jazdy na rolkach, 24 boiska wielofunkcyjne oraz tor rowerowy typu pumptrack dla rowerzystów, rolkarzy i deskorolkarzy. Dodatkowo tego typu obiekty funkcjonują także przy szkołach, przedszkolach oraz osiedlach mieszkaniowych.

Od kilku lat Zabrze gości jeden z etapów Międzynarodowego Wyścigu Kolarskiego *Tour de Pologne*.

Kultura

Atutem miasta jest bogata oferta wydarzeń kulturalnych. Zabrze ma wiele do zaoferowania swoim mieszkańcom, gościom i turystom. Jest bowiem siedzibą znamienitych instytucji kultury, takich jak Dom Muzyki i Tańca, Filharmonia Zabrzańska czy Teatr Nowy, które przyciągają swoją kompleksową ofertą wielu widzów. Miasto przeznaczyło w 2021 roku ponad 28 mln zł na realizację zadań kulturalnych. Instytucje kultury działające na terenie miasta proponowały szereg imprez. Poza wieloma

koncertami, spektaklami, wystawami czy różnego rodzaju imprezami kulturalnymi odbywają się ważne festiwale, w których uczestniczą mieszkańcy Metropolii. Po dwóch latach przerwy wynikającej z pandemii COVID-19, wznowiono Festiwal Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość przedstawiona", organizowany przez Teatr Nowy. To jeden z najważniejszych festiwali teatralnych w Polsce. Przyciąga komplety publiczności, która ma możliwość odbioru spektakli prezentowanych przez teatry z całej Polski na scenie głównej i kameralnej.

Bogatą ofertę kulturalną miasta dopełniają: Muzeum Miejskie, Miejski Ośrodek Kultury, dwa nowoczesne kinowe multipleksy, najstarsze na Śląsku Kino Roma oraz Niezależne Centrum Kultury Wiatrak. W Zabrzu odbywa się szereg cyklicznych imprez o znaczeniu krajowymi i międzynarodowym. Wśród najważniejszych można wymienić: Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego, Międzynarodowy Festiwal Organowy, Międzynarodowy Festiwal Tańca, Międzynarodowy Festiwal Rysowania, Międzynarodowa Konferencja Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego oraz towarzyszące jej Targi czy wspomniany wcześniej Festiwal Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość przedstawiona". W Zabrzu odbywa się także jeden z koncertów Festiwalu Ludwiga van Beethovena. Obchody 14. Metropolitalnego Święta Rodziny odbyły się w 2021 roku pod hasłem „Rodzinny dom, bezpieczna przystań" i miały tradycyjnie na celu promowanie ważnych inicjatyw samorządów na rzecz rodziny. Nowymi imprezami na mapie kulturalnej miasta stały się Festiwal Muzyki Elektronicznej - Carbon Silesia Festival oraz Carnall Festival, czyli cykl letnich koncertów na terenie naziemnej części Kopalni Królowa Luiza.

Informacje o tych wydarzeniach przekazywane są na bieżąco za pośrednictwem stron internetowych, należących do miasta bądź jednostek kultury, a także mediów społecznościowych. W ramach Centrum Informacji Kulturalnej działają: Telewizja Zabrze, miesięcznik „Nasze Zabrze Samorządowe" oraz Zabrzański Informator Kulturalny „Sufler".

W 2021 roku zakończono modernizację obiektu Teatru Nowego, do którego dobudowana została nowa część. Powstało szereg niezbędnych udogodnień dla widzów i aktorów. Dzięki rozbudowie teatr zyskał możliwość udostępnienia dodatkowych miejsc dla widzów na balkonie. Zbudowano także dodatkowe garderoby dla aktorów oraz zainstalowano urządzenia zwiększające komfort widzów, takie jak wentylacja i klimatyzacja. Prace zrealizowano za kwotę 6,7 mln zł.

Turystyka

Znajdujące się na terenie miasta obiekty poprzemysłowe są podstawą nowego produktu miasta jakim jest turystyka industrialna. Wiele lat wysiłków miasta zaowocowało utworzeniem unikatowego na skalę europejską ośrodka turystycznego. Większość obiektów skupionych jest w ramach Muzeum Górnictwa Węglowego.

Muzeum oferuje do zwiedzania trasy turystyczne związane z górnictwem węgla kamiennego: Kopalnię Guido i kompleks Sztolnia Królowa Luiza. Muzeum Górnictwa Węglowego w ciągu roku prowadziło szereg projektów inwestycyjnych związanych z rewitalizacją dziedzictwa przemysłowego. Turystom i mieszkańcom udostępniono budynki w powierzchniowej części kopalni Królowa Luiza w tzw. Strefie Carnall. W trakcie realizacji była także odbudowa dawnej cechowni przy ul. Wolności. Zrealizowano także większość prac w zakresie inwestycji dotyczącej wieży ciśnień przy ul. Zamoyskiego. Wieża ta jest postrzegana jako jeden z symboli Zabrza. Dzięki wcześniejszym zabiegom miasta mającym na celu nabycie wieży ciśnień możliwe było podjęcie działań na rzecz jej rewitalizacji. Wieloletnie przygotowania oraz uzyskane dofinansowanie pozwoliły aby ten cenny obiekt mógł uzyskać nowy blask i nowe funkcje. W wieży trwają prace wykończeniowe i powstaje m.in. interaktywna wystawa

Carboneum związana z węglem. Zagospodarowano także teren wokół wieży, który zyskał alejki spacerowe, małą architekturę i nowe nasadzenia.

Inwestycje te są przykładem konsekwentnych i owocnych działań, realizowanych w Zabrzu od wielu lat. W 2007 r. Zabrze udostępniło zwiedzającym Kopalnię Guido. Pod ziemią, na poziomach 170m, 320m i 355m można tu poznać specyfikę pracy górników, posłuchać koncertu, obejrzeć spektakl, czy też spędzić czas w najgłębiej w Europie położonym pubie.

W strefie naziemnej Sztolni Królowa Luiza zlokalizowano Park 12C, w którym dzieci i młodzież mogą poznać zagadnienia związane z żywiołami ziemskimi, technikami wydobywania węgla i energią w przyrodzie. Tuż obok powstał Park Techniki Wojskowej. Naziemna część kompleksu to również budynek dawnej łaźni łańcuszkowej oraz oddana w 2021 roku do użytkowania strefa Carnall, czyli kompleks zrewitalizowanych budynków dawnej kopalni Królowa Luiza w rejonie szybów *Carnall i Prinz Schonaich*. W odrestaurowanych obiektach zobaczyć można wystawy prezentujące różne aspekty historii górnictwa oraz pochodzącą z 1915 r. jedyną w Europie wciąż czynną parową maszynę wyciągową.

Ten realizowany od kilkunastu lat gigantyczny projekt jest finansowany ze środków Unii Europejskiej, miasta Zabrze, Województwa Śląskiego, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska oraz środków własnych Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu. Za kwotę przekraczającą 200 mln zł utworzono w ten sposób największy w Polsce kompleks turystyczny związany z dziedzictwem górnictwa węgla kamiennego. Komisja Ogólnopolskiego Konkursu Budowlanego „Modernizacja Roku & Budowa XXI w." przyznała w 2021 roku nagrodę „Obiekt XXV-lecia" za rewitalizację obiektów Kopalni Guido i Kopalni oraz Sztolni Królowa Luiza.

Jedną z największych atrakcji podziemnej części kompleksu stanowi trasa wodna o długości 1 400 m, którą pokonuje się udostępnioną sztolnią, na pokładzie łodzi płynącej na głębokości do 40 metrów pod centrum Zabrza. To najdłuższy w Polsce podziemny spływ łodziami. Udostępnione atrakcje doceniają zarówno coraz liczniej odwiedzający Zabrze turyści, jak i międzynarodowi eksperci. Kompleks Sztolnia Królowa Luiza otrzymał w minionych latach wiele nagród, m.in. nagrodę Europa Nostra czy nagrodę Polskiej Organizacji Turystycznej w konkursie na „Najlepszy Produkt Turystyczny Roku". Sztolnia Królowa Luiza posiada status Punktu Kotwicznego Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego ERIH. Dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym realizowano także prace w budynku Muzeum Górnictwa Węglowego przy ul. 3 Maja, a także w dawnej cechowni kopalni Królowa Luiza, przy ul. Wolności.

Corocznym świętem turystyki dziedzictwa przemysłowego jest „Industriada", która odbywa się na Szlaku Zabytków Techniki województwa śląskiego. To popularne wydarzenie kolejny już raz było koordynowane przez Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu. W ramach Industriady odbyły się liczne wystawy, koncerty i przedstawienia oraz bezpłatne zwiedzanie obiektów znajdujących się na szlaku.

Na uwagę zasługuje nowa atrakcja na turystycznej mapie Zabrza, która powstała na terenie kąpieliska Leśnego. To Park Miliona Świateł, czyli baśniowa kraina Królowej Śniegu, przygotowana przez firmę Multidekor, której niezwykłe iluminacje zachwycają świat od Londynu po Dubaj. „Królowa Śniegu – Park Miliona Świateł" to atrakcja, jakiej do tej pory na Śląsku jeszcze nie było. Dzięki milionowi świateł LED, innowacyjnym efektom świetlnym i dźwiękowym oraz dynamicznym animacjom, wieczorny spacer po Parku Miliona Świateł na Kąpielisku Leśnym stanowił niezapomniane przeżycie dla 55 tys. osób, które odwiedziły tę atrakcję w 2021 roku.

Zabrze posiada szereg obiektów charakterystycznych i wyróżniających miasto pod względem walorów architektonicznych, specyfiki działalności przemysłowej, konstrukcji budowlanej lub kompozycji urbanistycznej. Do szczególnie cennych obiektów należą: zabudowania kolonii robotniczych Borsigwerk, Zandka, Donnersmarcka i Ballestrema, zabudowania i działalność Browarów Górnośląskich, budynek Domu Stalowego (ul. Cmentarna), wieże ciśnień (ul. Zamoyskiego oraz na terenie dawnej Huty Donnersmarcka), budynek Poczty Głównej, budynek Domu Muzyki i Tańca, budynek Teatru Nowego (dawne kasyno Huty Donnersmarcka), budynek Magistratu (dawna dyrekcja Huty Donnersmarcka), budynek dawnego hotelu Admiralspalast nabyty przez miasto w 2021 roku. Tę listę uzupełniają następujące obiekty sakralne: kościół św. Józefa, kościół Ewangelicko-Augsburski, kościół św. Anny, kościół św. Jana Chrzciciela, kościół ewangelicki (Mikulczyce), cmentarz żydowski.

Nagrody i wyróżnienia

Prezydent Miasta Zabrze od wielu lat przyznaje wyróżnienia pod nazwą „Zabrzańska Atena". Są one wręczane w dwóch kategoriach: „Medycyna i Nauka" oraz „Gospodarka i Przedsiębiorczość". W 2021 roku, w pierwszej kategorii tytuł "Zabrzańskiej Ateny" otrzymali: prof. dr hab. n. med. Monika Adamczyk-Sowa, Kierownik Katedry i Kliniki Neurologii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, dr hab. Aleksandra Kuzior Prof. PŚ, Kierownik Katedry Stosowanych Nauk Społecznych Politechniki Śląskiej oraz dr Jan Sarna, Dyrektor Generalny Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi. W drugiej kategorii wyróżnienia otrzymali: Ryszard Genge, Starszy Cechu Rzemieślników Małej i Średniej Przedsiębiorczości oraz Pracodawców w Zabrzu, Właściciel firmy „MOTO-TEST" oraz Jan Chojnacki, Prezes Zarządu SILTECH Sp. z o.o.

W podziękowaniu za serce okazywane innym, co roku przyznawane jest wyróżnienie św. Kamila, patrona miasta Zabrze. W 2021 roku to wyróżnienie otrzymali: prof. Piotr Knapik – lekarz anestezjolog wykładowca Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, dr Marek Hawranek – lekarz ortopeda, ordynator w Szpitalu Miejskim w Zabrzu, Monika Parys – naczelna pielęgniarka w Śląskim Centrum Chorób Serca oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu. Prezydent Miasta przyznaje również wyróżnienia w dziedzinie kultury. Nagrody przyznane w tej dziedzinie odebrali: Piotr Hnatyszyn, historyk Muzeum Miejskiego w Zabrzu, Dariusz Chojnacki, aktor teatralny i filmowy, Wincenty Grabarczyk, aktor i reżyser oraz Leszek Żurek, zastępca kierownika ruchu zakładu w Muzeum Górnictwa Węglowego. Nagrodzone osoby i instytucje prowadzą działania dla miasta, które rozsławiają Zabrze, wpływając na konsekwentne budowanie jego mocnej pozycji w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Szczegółowe informacje na temat realizacji strategii, programów i polityk, znajdują się w dalszej części dokumentu. Informacje zostały zaprezentowane stosownie do priorytetów i celów, określonych w Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030.

1. INFORMACJA O REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZA 2030 W ROKU 2021

Strategia Rozwoju Miasta Zabrze 2030 wyznacza kierunki zrównoważonego rozwoju miasta Zabrze. Dokument definiuje najważniejsze potrzeby gospodarcze, społeczne oraz środowiskowe naszego miasta. Strategia wychodzi naprzeciw oczekiwaniom zarówno Zabrzan jak i inwestorów czy też turystów. Strategia Rozwoju Miasta Zabrze 2030 to dokument, który powstał w oparciu o uwarunkowania społeczno-kulturowe, gospodarczo-technologiczne oraz uwarunkowania infrastrukturalno-środowiskowe. Strategia przedstawia Zabrze jako miasto, którego rozwój oparty jest na dążeniu do:

- popularyzowania i utrwalania aktywnych postaw społecznych i świadomego uczestnictwa we współczesnych procesach kulturowych,
- ugruntowywania konkurencyjnych warunków dla funkcjonowania biznesu,
- tworzenia przyjaznych przestrzeni miejskich oraz osiągnięcia znaczącej pozycji w Metropolii.

Dalszy rozwój miasta wymaga wskazania kilku obszarów jego funkcjonowania, w których nastąpi szczególna intensyfikacja działań strategicznych. Ścisłe ukierunkowanie aktywności władz samorządowych jest koniecznością skutecznego zarządzania rozwojem miejskim. W Strategii Zabrze 2030 przyjęto, iż priorytety wyznaczają główne obszary rozwoju miasta, w których dokonywana jest interwencja za pomocą zbioru mierzalnych celów strategicznych oraz wynikających z nich kierunków, działań i przedsięwzięć. W Strategii wskazane zostały cztery priorytety rozwoju:

1. P1. Aktywne społeczeństwo miejskie
   Wyzwanie strategiczne: Aktywnie uczestniczyć w rozwoju społecznym
2. P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki
   Wyzwanie strategiczne: Wzmocnić konkurencyjność gospodarczą miasta
3. P3. Przyjazność przestrzeni miasta
   Wyzwanie strategiczne: Udomowienie przestrzeni w mieście
4. Znacząca pozycja metropolitalna
   Wyzwanie strategiczne: Wyróżniać się w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Tabela. Priorytety rozwoju, cele strategiczne i horyzontalne Strategii Zabrze 2030

Priorytety rozwoju, cele strategiczne i horyzontalne Strategii Zabrze 2030				
PRIORYTETY ROZWOJU	P1. Aktywne społeczeństwo miejskie	P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki	P3. Przyjazność przestrzeni miasta	P4. Znacząca pozycja metropolitalna
WYZWANIA STRATEGICZNE	Aktywnie uczestniczyć w rozwoju społecznym	Wzmocnić konkurencyjność gospodarczą miasta	Udomowienie przestrzeni w mieście	Wyróżniać się w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
CELE STRATEGICZNE	C 1. Wzmacnianie bezpieczeństwa C 2. Rozwijanie aktywności obywatelskiej C 3. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców C 4. Kreowanie różnorodnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców C 5. Aktywizowanie sportowo-rekreacyjne mieszkańców C 6. Wzmacnianie działań w ramach aktywnej polityki społecznej	C 7. Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta C 8. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości C 9. Budowanie specjalizacji różnych branż C 10. Kreowanie marek innowacyjności miasta	C 11. Zapewnienie ładu przestrzennego C 12. Ochrona środowiska i dostosowanie miasta do wymogów zmian klimatycznych C 13. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej miasta C 14. Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego C 15. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych	C 16. Intensyfikowanie działań turystyki kulturowej C 17. Wzmacnianie udziału w metropolitalnym rynku usług medycznych C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury C 19. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie sportu C 20. Budowanie rangi ważnego ośrodka szkolnictwa wyższego i nauki
CELE HORYZONTALNE	CH 1. Tworzenie warunków rozwoju rodziny CH 2. Kształtowanie warunków dla rozwoju *smart city* CH 3. Rewitalizacja miasta CH 4. Skuteczne promowanie miast			

Źródło: Strategia Rozwoju Miasta Zabrze 2030

1.1 AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO MIEJSKIE (Priorytet 1)

Priorytet: „Aktywne społeczeństwo miejskie", wyraża wolę wspierania działań ukierunkowanych na zachęcanie do pożądanych zachowań mieszkańców Zabrza. Konsekwentne popularyzowanie postaw świadomego uczestnictwa w życiu miasta, w tym angażowania się w inicjatywy społeczne, tworzenia wspólnot sąsiedzkich czy zainteresowania jednostek poprawą warunków życia większej grupy społecznej, jest przedmiotem starań wielu instytucji miejskich i organizacji pozarządowych. Poprzez wybór tego priorytetu miasto deklaruje chęć podejmowania przedsięwzięć mających na celu przede wszystkim podnoszenie poziomu oferty edukacyjnej, kulturalnej, sportowej oraz rekreacyjnej, zatrzymywania pochodzących z Zabrza uczniów, studentów i absolwentów oraz pozyskania nowych mieszkańców zainteresowanych ofertą gospodarczą i mieszkaniową miasta, jak również poprawę sytuacji najuboższych. Priorytetowi towarzyszy wyzwanie strategiczne „Aktywnie uczestniczyć w rozwoju społecznym". W ramach priorytetu „Aktywne społeczeństwo miejskie" wyznaczono następujące cele strategiczne:

C 1. Wzmacnianie bezpieczeństwa

C 2. Rozwijanie aktywności obywatelskiej

C 3. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców

C 4. Kreowanie różnorodnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców

C 5. Aktywizowanie sportowo-rekreacyjne mieszkańców

C 6. Wzmacnianie działań w ramach aktywnej polityki społecznej

Dokumenty miejskie, takie jak: strategia, polityka, program, projekt regulacji, bądź inne, stanowią uszczegółowienie priorytetów Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030 w określonym obszarze strategicznym. W tabeli przedstawione zostały dokumenty miejskie, które wpisują się w Priorytet 1. Aktywne społeczeństwo miejskie.

Tabela. Lista miejskich dokumentów strategicznych, realizujących założenia priorytetu P1. Aktywne społeczeństwo miejskie w 2021 roku

Lista miejskich dokumentów strategicznych, realizujących założenia Strategii Rozwoju Miasta, w zakresie priorytetu P1. Aktywne społeczeństwo miejskie w 2021 roku	
Lp.	Nazwa dokumentu
1	Strategia Edukacji Miasta Zabrze na lata 2011-2021
2	Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie Miasta Zabrze
3	Program Pomocy Bezrobotnym i Pracodawcom (PUP)

4	Program aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych finansowany ze środków PFRON
5	Roczny Program Współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na 2021 rok
6	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zabrze
7	Program Zabrzański Senior 65+
8	Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Miasto Zabrze Przyjazne Osobom Niepełnosprawnym"
9	Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021
10	Lokalny program działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Miasta Zabrze na lata 2017-2027
11	Lokalny program pomocy społecznej - programu osłonowego w zakresie dożywiania na terenie Miasta Zabrze na lata 2019-2023
12	Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2021-2023
13	Plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych w Zabrzu na rok 2021
14	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na Lata 2021-2025
15	Miejski Program Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności
16	Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2020-2023
17	Program kompleksowej terapii i rehabilitacji dzieci i młodzieży z terenu Miasta Zabrze na lata 2019-2021
18	Strategia Rozwoju Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu sp. z o.o. -krótko i długookresowa
19	Plan adaptacji Miasta Zabrze do zmian klimatu do roku 2030
20	Programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej
21	Polityka Rowerowa Miasta Zabrze

Źródło: opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Realizacja strategii w ramach I priorytetu:

1.1.1 WZMACNIANIE BEZPIECZEŃSTWA (CEL STRATEGICZNY C1)

System bezpieczeństwa publicznego w mieście tworzą organy, instytucje, straże i służby, zarówno samorządowe (Straż Miejska oraz Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miejskiego Zabrza), jak i państwowe (Komenda Miejska Policji i Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej), współdziałające i współpracujące ze sobą. Na terenie miasta działają także 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Funkcjonują one w dzielnicach miasta: Mikulczycach, Kończycach, Makoszowy i Grzybowicach.

Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom jest działaniem priorytetowym. Prowadzone działania w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego reguluje Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2020 – 2023. Program ten wpisuje się w realizację głównych założeń rządowego programu zwalczania „Razem bezpieczniej" z uwzględnieniem specyfiki i bieżących problemów miasta Zabrze. Głównym celem programu jest poprawa stanu bezpieczeństwa, a jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu jest ograniczenie negatywnych zjawisk oraz tendencji w zakresie stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przeciwdziałanie patologiom i niedostosowaniu społecznemu. Podejmowane w ramach programu działania mają również na celu skoordynowanie działania wszystkich służb, straży i inspekcji działających w ramach miejskiej administracji zespolonej.

W roku 2021w ramach Programu realizowane były działania w następujących obszarach:

- Obszar przestępczości – ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń oraz dążenie do poprawy wzrostu społecznego poczucia bezpieczeństwa.
- Obszar prewencyjno-wychowawczy - ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń przez nieletnich oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym: narkomanii i alkoholizmowi.
- Obszar bezpieczeństwa w ruchu drogowym – poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
- Obszar zagrożeń kryzysowych – poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w sytuacjach zagrożenia kryzysowego oraz doskonalenie systemu reagowania i koordynacji działań w sytuacjach kryzysowych.
- Obszar kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – podniesienie świadomości społeczeństwa w sferze ochrony zabytków oraz dbałości o kulturalną stronę miasta.
- Obszar bezpieczeństwa w domu, pracy i mieście – ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń oraz dążenie do poprawy wzrostu społecznego poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta.

W roku 2021 wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową wyniosły ogółem ponad 17,1 mln zł, w tym kwota 16,2 mln zł została przeznaczona na wydatki bieżące, a kwotę 933,7 tys. zł rozdysponowano na wydatki majątkowe.

W zakresie wydatków majątkowych w 2021 roku prowadzono następujące działania inwestycyjne:

- Rozbudowa monitoringu miejskiego o dzielnicę Helenka – kwota wydatkowana to 120 tys. zł.
- Zakup pojazdu służbowego dla Straży Miejskiej za kwotę 150 tys. zł.
- Zakup trzech sztuk pojazdów służbowych nieoznakowanych dla Komendy Miejskiej Policji -

rozdysponowano środki w wysokości 94,5 tys. zł.

- Zakup pojazdu służbowego z napędem hybrydowym dla Komendy Miejskiej Policji - kwota wykonania wyniosła blisko 55 tys. zł.
- Budowa budynku OSP w Kończycach - wykonanie wyniosło 22,1 tys. zł.
- Przedsięwzięcia w ramach Zabrzańskiego Budżetu Partycypacyjnego – realizacja na poziomie 492 tys. zł w tym:
  - Renowacja auta ratowniczo-gaśniczego OSP Kończyce.
  - Montaż kamer monitoringu miejskiego w Biskupicach.

Zadania prowadzone w ramach wydatków bieżących poniesionych w roku 2021.:

- funkcjonowanie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu - przekazano środki z Budżetu Państwa w wysokości ponad 10,5 mln zł,
- funkcjonowanie Straży Miejskiej w Zabrzu - wydatkowano środki w wysokości 4,8 mln zł,
- zadania z zakresu zarządzania kryzysowego oraz usuwania skutków katastrof i klęsk żywiołowych – wydatkowano kwotę 176,6 tys. zł, w tym środki przeznaczono m.in. na:
  - zabezpieczenie terenów miejskich przed ingerencją dzikich zwierząt leśnych, w tym zakup pożywienia dla dzikich zwierząt migrujących na tereny zurbanizowane w poszukiwaniu pokarmu,
  - usługi związane z wywozem dzikich, rannych zwierząt stanowiących zagrożenie oraz usługi weterynaryjne,
  - usługi związane z utylizacją niebezpiecznych substancji,
- obsługa strefy bezpieczeństwa w mieście poprzez rozbudowę oraz eksploatację systemu monitoringu wizyjnego – wydatki na kwotę blisko 22 tys. zł,
- nadzór i koordynację zadań z zakresu obrony cywilnej i powszechnej samoobrony ludności - przeznaczone środki to 34,5 tys. zł, w tym m.in.:
  - konserwacja sprzętu obrony cywilnej, utrzymanie i konserwację wraz z remontami syren alarmowych,
  - utrzymanie i konserwację radiowego systemu sterowania syrenami alarmowymi,
  - kontrola utrzymania istniejących budowli ochronnych oraz ich remont i konserwacja,
  - organizację konkursów z zakresu bezpieczeństwa dla dzieci i młodzieży,
- dofinansowanie dla Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu na kwotę 210 tys. zł, którą rozdysponowano w szczególności na:
  - dodatkowe służby prewencyjne realizowane przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu,
  - w ramach współpracy z Katowicką Szkołą Policji pokryto wydatki na organizację nocnych i popołudniowych patroli sprawowanych przez słuchaczy tejże szkoły na terenie miasta,
- dofinansowanie kosztów działalności Ochotniczych Straży Pożarnych, na działania przeznaczono kwotę 257,7 tys. zł.

W roku 2021 kontynuowana była realizacja szeregu zadań mających na celu zadbanie o bezpieczeństwo i porządek publiczny w następujących obszarach:

- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
- Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscach zamieszkania.
- Poprawę bezpieczeństwa mieszkańców w sytuacjach zagrożenia kryzysowego.
- Ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń oraz dążenie do poprawy wzrostu społecznego poczucia bezpieczeństwa w domu, pracy i mieście wśród mieszkańców miasta.

- Podniesienie świadomości społeczeństwa w sferze ochrony zabytków oraz dbałość o kulturalną stronę miasta.
- Przeciwdziałanie przemocy, patologiom i niedostosowaniu społecznemu oraz ograniczenie przestępczości nieletnich.

Trwająca nadal epidemia koronawirusa SARS-CoV-2 miała również w roku 2021 wpływ na pewne ograniczenia w działalności niektórych jednostek, co nie przełożyło się na poziom realizacji ich zadań w obszarze bezpieczeństwa. Uzyskane pozytywne efekty potwierdzają właściwy wybór podejmowanych kierunków działań powodujących znaczną poprawę stanu porządku publicznego. Działania ukierunkowane głównie na zapobieganie przestępczości powodowały ich systematyczny spadek przy jednoczesnym wzroście poczucia bezpieczeństwa wszystkich osób przebywających na terenie miasta.

Współpraca z Komendą Miejską Policji

Na przestrzeni ostatnich lat następuje dynamiczny proces modernizacji zabrzańskiej policji. Inwestycje w remonty nieruchomości, zakupy wyposażenia i nowego sprzętu, czy też zwiększenie mobilności operacyjnej, przyczyniają się do konsekwentnej poprawy wyników osiąganych przez funkcjonariuszy. Zabrzański samorząd, współdziałając z Komendą Miejską Policji, aktywnie uczestniczy w procesie standaryzacji. Miasto Zabrze ściśle współpracuje z Komendą Miejską Policji, współfinansując zakup radiowozów czy współorganizując dodatkowe patrole. Efektywna współpraca z policją pozwala jeszcze skuteczniej wykonywać zadania z zakresu przeciwdziałania i zwalczania przestępczości, co umożliwia zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom oraz osobom odwiedzającym Zabrze.

Fotografia. Budynek Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu przy ul. 1 Maja

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Zakres współdziałania obejmuje między innymi realizację programów profilaktycznych, finansowanie dodatkowych patroli oraz wsparcie remontu budynków komendy i komisariatów. Zgodnie z zawartym porozumieniem o współpracy w roku 2021 dofinansowano kwotą 210 tys. zł, która została przeznaczona na dodatkowe służby prewencyjne realizowane przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji na terenie miasta oraz organizację nocnych i popołudniowych patroli sprawowanych przez słuchaczy Katowickiej Szkoły Policji. Zakupy inwestycyjne oraz remonty w Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu w znacznym stopniu wpłynęły na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, co potwierdzają sprawozdania złożone przez Komendanta Miejskiej Policji.

Tabela. Zgłoszone interwencje w latach 2019 - 2021 wg. danych KMP

Zgłoszone interwencje domowe w latach 2019 - 2021 wg. danych KMP					
2019					
Interwencje	KP I	KP II	KP III	KP IV	KP V
	1565	1302	939	691	677
2021					
Interwencje	KP I	KP II	KP III	KP IV	KP V
	1514	1299	898	740	694
2021					
Interwencje	KP I	KP II	KP III	KP IV	KP V
	1390	1057	649	427	631

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

W celu ograniczenia przestępczości i przeciwdziałania demoralizacji, policjanci odbywali na bieżąco spotkania z dziećmi, młodzieżą, rodzicami oraz z pedagogami. Łącznie funkcjonariusze Zespołu ds. profilaktyki społecznej KMP Zabrze oraz dzielnicowi przeprowadzili 108 spotkań profilaktycznych w przedszkolach, szkołach podstawowych i szkołach średnich, poświęcone tematyce bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz agresji rówieśniczej. Spotkania odbywały się poprzez wizyty funkcjonariuszy w placówkach oraz zdalnie (online) zgodnie z obowiązującymi wówczas obostrzeniami.
Prowadzono również działania prewencyjne celem zapewnienia bezpieczeństwa osobom starszym. Na stronie internetowej KMP w Zabrzu zamieszczono stosowne komunikaty dotyczących bezpieczeństwa seniorów. Na bieżąco prowadzona była współpraca ze stowarzyszeniami i klubami zrzeszającymi osoby starsze na terenie Zabrza. Zabrzańscy policjanci w czasie panującej pandemii, oprócz stacjonarnych spotkań informacyjno-edukacyjnych, przeprowadzali je również dla seniorów drogą online. Zespół ds. Profilaktyki Społecznej KMP w Zabrzu nagrał film profilaktyczny skierowany do osób starszych, przestrzegający przed przestępstwami na tzw. „legendę". Film ten został wyemitowany na stronie internetowej, a także przesłany do „Klubu Seniora", celem publikacji w mediach społecznościowych. W ramach służby obchodowej dzielnicowi informują i przypominają osobom starszym o zagrożeniach związanych z oszustwami. Szeroko rozumiana tematyka bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej jest poruszana podczas spotkania dzielnicowych m.in. z radnymi i mieszkańcami podczas zebrań rad dzielnic, z członkami i zarządem rodzinnych ogródków działkowych.

Fotografia. Wojewódzkie obchody Święta Policji w Strefie Carnall Sztolni Królowa Luiza

Źródło: https://miastozabrze.pl

W minionym roku na terenie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu odnotowano łącznie 1 757 zdarzeń drogowych w tym:

- 78 – wypadków drogowych, w następstwie których 1 osoba poniosła śmierć, a 93 zostały ranne,
- 1 679 – kolizji drogowych zgłoszonych Policji.

Ulicami, na których odnotowano największe zagrożenie w ruchu drogowym były:

- ul. Wolności - 11 wypadków, 11 osób rannych, 175 kolizji drogowych,
- ul. Szkubacza - 5 wypadków, 6 osób rannych, 35 kolizji drogowych,
- ul. DK 88 - 4 wypadków, 5 osób rannych, 67 kolizji drogowych,
- ul. Roosevelta - 2 wypadki, 3 osoby ranne, 35 kolizji drogowych,
- ul. Krakowska – 3 wypadków, 3 osób rannych, 1 osoba zabita, 25 kolizji drogowych.

Prowadzenie akcji mających na celu poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym :

- Działania „Bezpieczna droga do szkoły” - przeprowadzano spotkania w I klasach szkół podstawowych.
- Działania „Trzeźwość „ - kontrole stanu trzeźwości prowadzone były podczas codziennych służb patroli ruchu drogowego.
- Działania „ Prędkość” - w 2021 roku na terenie Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu przeprowadzono 48 działań pod kątem kontroli prędkości kierujących.
- Działania „ Bezpieczny Pieszy”, „Bezpieczne Przejścia” - w 2021 roku na terenie Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu przeprowadzono 43 działania.

Tabela. Dane Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu dotyczące przestępstw ogółem w latach 2019-2021

Dane Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu dotyczące przestępstw ogółem w latach 2019-2021					
	Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych	Liczba przestępstw stwierdzonych	Czyny karalne popełnione przez nieletnich w przestępstwach stwierdzonych	Przestępstwa wykryte	Wykrywalność sprawców przestępstw w %
2019 r.					
Przestępstwa ogółem	4 179	4 734	326	3 493	73,4
Referat d/s nieletnich	0	319	325	325	100
Gospodarcze	347	1 059	1	947	88,7
Wydz. kryminalny	540	697	0	565	80,5
KP I	920	699	0	432	61,6
KP II	1 254	958	0	516	53,9
KP III	525	397	0	258	65
KP IV	279	303	0	230	75,9
KP V	314	302	0	220	72,8
2020 r.					
Przestępstwa ogółem	3 624	3 867	276	2 907	74,6
Referat d/s nieletnich	0	275	274	275	100
Gospodarcze	309	816	0	723	87,2
Wydz. kryminalny	383	375	0	309	82,2
KP I	964	730	2	453	62
KP II	983	836	0	534	63,3
KP III	437	346	0	239	68,5
KP IV	270	249	0	191	76,1
KP V	278	240	0	183	75,6
2021 r.					
Przestępstwa ogółem	3 920	4 327	287	3 095	70,8
Referat d/s nieletnich	0	282	282	282	100
Gospodarcze	395	862	0	698	79,3
Wydz. kryminalny	455	461	0	374	81,1
KP I	926	798	5	500	62,2
KP II	1 061	918	0	582	61,8
KP III	465	392	0	246	62
KP IV	308	336	0	235	69,9
KP V	310	278	0	187	66,8

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

W 2021 roku wykrywalność sprawców przestępstw na terenie miasta była na poziomie 70,8 %. Łącznie liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję wyniosła 4 327, natomiast przestępstw wykrytych było 3 095, w tym 287 stanowiły czyny karalne popełnione przez nieletnich. Wykrywalność nieletnich sprawców przestępstw kształtowała się niezmiennie na poziomie 100 %.

Rysunek. Liczba przestępstw wg. danych KMP w Zabrzu

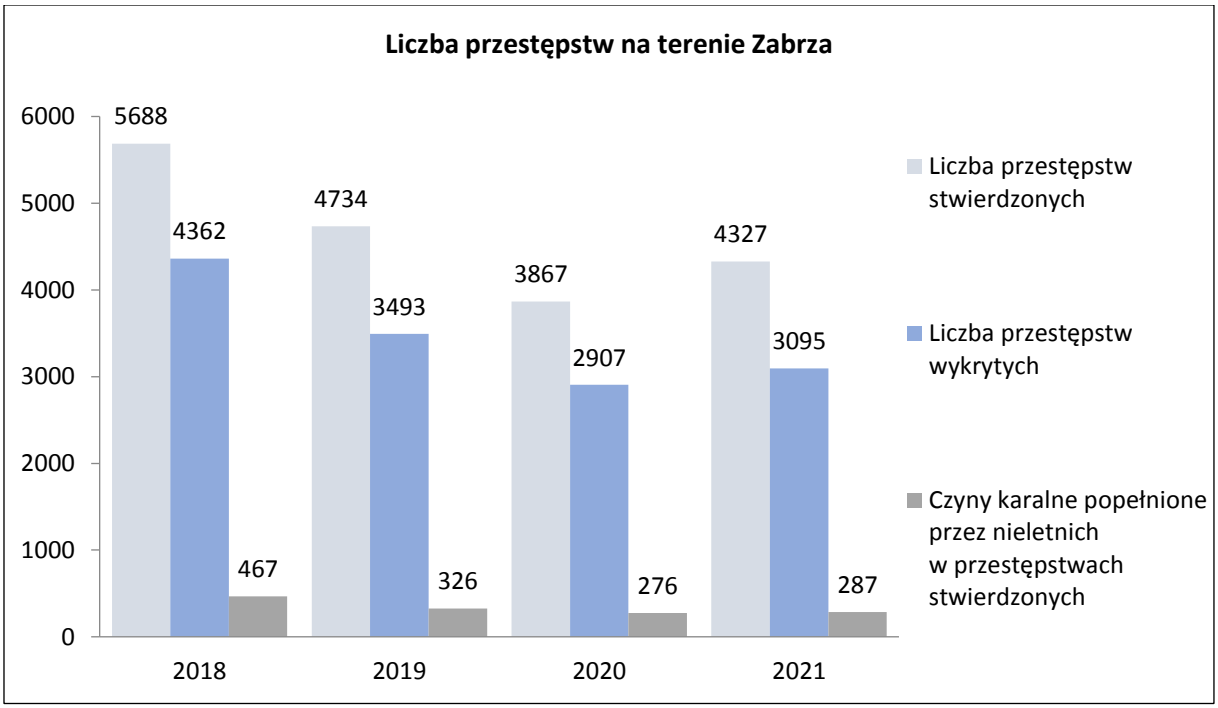

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KMP w Zabrzu

Wśród wykrytych przestępstw kryminalnych w 2021 roku najwięcej było:

- sprawców kradzieży z włamaniem - 326 przestępstw wykrytych,
- sprawców kradzieży cudzej rzeczy - 197 przestępstw wykrytych,
- sprawców uszczerbku na zdrowiu - 74 przestępstwa wykryte,
- sprawców uszkodzenia rzeczy - 60 przestępstw wykrytych.

Z danych Policji wynika, że na terenie miasta znacząco spadła liczba przestępstw rozbójniczych, z 63 stwierdzonych w 2020 r., do 33 w roku 2021. Odnotowano również mniej bójek i pobić w stosunku do roku poprzedniego. W porównaniu z rokiem 2020, zmniejszyła się także w Zabrzu liczba przestępstw, w kategorii uszkodzenie rzeczy z 251 do 216 w 2021 r. Na niezmiennym bardzo niskim poziomie pozostała kategoria przestępstw – kradzież samochodu. Na terenie miasta w 2021 roku zostało skradzionych tylko 29 aut.

Tabela. Wybrane kategorie przestępstw kryminalnych w Zabrzu w latach 2020 - 2021 wg. danych KMP w Zabrzu

Wybrane kategorie przestępstw kryminalnych w Zabrzu w latach 2020 - 2021 wg. danych KMP						
Kradzież cudzej rzeczy	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	484	547	488	553	186	197
Referat d/s nieletnich	0	0	25	12	25	12
KP I	155	131	126	145	32	45
KP II	179	224	180	198	61	66
KP III	45	53	53	57	25	23
KP IV	43	58	42	54	20	17
KP V	33	52	33	53	15	23
Kradzież samochodu	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	28	29	29	29	9	7
Wydział Kryminalny	27	26	26	28	5	6
KP I	0	1	0	1	2	1
KP II	1	1	1	0	1	0
KP III	0	1	1	0	0	0
KP IV	0	0	0	0	0	0
KP V	0	0	0	0	0	0
Kradzież z włamaniem	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	293	353	348	597	156	326
Referat d/s nieletnich	0	0	0	10	0	10
KP I	90	93	94	124	34	43
KP II	94	126	116	170	53	89
KP III	45	56	43	71	7	27
KP IV	28	41	57	146	40	107
KP V	35	37	37	74	18	48
Przestępstwa rozbójnicze	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	46	24	63	33	51	25
Referat d/s nieletnich	0	0	22	4	22	4
KP I	9	4	6	9	5	8

KP II	1	2	2	1	2	1
KP III	3	1	1	0	1	0
KP IV	1	0	0	2	0	2
KP V	1	1	0	0	0	0
Wydział Kryminalny	31	16	32	17	21	10
Uszczerbek na zdrowiu	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	84	75	59	78	50	74
Wydział Kryminalny	4	5	3	2	2	2
KP I	28	26	16	14	12	14
KP II	21	17	15	16	13	13
KP III	9	14	7	4	7	3
KP IV	12	4	5	3	3	3
KP V	10	9	7	4	7	4
Bójki i pobicia	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	23	20	28	12	25	9
Referat d/s nieletnich	0	0	4	0	4	0
Wydział Kryminalny	3	4	1	3	1	3
KP I	5	5	4	3	3	1
KP II	6	9	6	3	4	2
KP III	2	0	4	2	4	2
KP IV	5	2	7	1	7	1
KP V	2	0	2	0	2	0
Uszkodzenie rzeczy	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	243	241	251	216	98	60
Referat d/s nieletnich	0	0	3	0	3	0
Wydział Kryminalny	0	0	1	1	1	1
KP I	93	94	97	85	32	21
KP II	74	77	70	72	16	18
KP III	40	34	30	27	12	7
KP IV	15	14	10	10	6	4
KP V	20	22	40	21	28	9

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Współpraca ze Strażą Pożarną

Dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców stale prowadzona jest współpraca ze Strażą Pożarną. Zakres współdziałania, to m.in. zakup sprzętu i niezbędnego wyposażenia oraz remonty infrastruktury. Środki z Budżetu Państwa, przeznaczone na funkcjonowanie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu, wyniosły w 2021 r. 10,5 mln zł.

Do podstawowych zadań Państwowej Straży Pożarnej należy m.in.:

- rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń;
- organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń;
- wykonywanie pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze;
- kształcenie kadr dla potrzeb Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz powszechnego systemu ochrony ludności;
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych;
- prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony ludności;
- współdziałanie ze strażami pożarnymi i służbami ratowniczymi innych państw .

Fotografia. Siedziba Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Działalność kontrolno-rozpoznawcza Państwowej Straży Pożarnej w 2021 r. była prowadzona w oparciu o roczny plan kontroli opracowywany na podstawie: kierunków i celów działania Państwowej Straży Pożarnej, wyników kontroli, z ubiegłych lat, wniosków z analizy zagrożeń, zaleceń określonych przez Komendę Wojewódzką w Katowicach oraz Komendę Główną. Niezależnie od planu kontroli czynności kontrolno-rozpoznawcze były prowadzone na skutek zawiadomień o zakończeniu

budowy i zgłoszeniu do użytkowania nowych, przebudowywanych i rozbudowywanych obiektów lub w związku z wpływającymi do tutejszej Komendy skargami dotyczącymi nieprawidłowości z zakresu ochrony przeciwpożarowej, a także na wniosek o wydanie wymaganych opinii, decyzji i postanowień. W związku z tym dokonano szeregu czynności kontrolnych i innych działań, mających na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pożarowego w obiektach.

Działalność kontrolno-rozpoznawcza skoncentrowana była przede wszystkim w następujących grupach obiektów:

- obiekty użyteczności publicznej - 62 kontrole,
- budynki mieszkalne, wielorodzinne - 18 kontroli,
- obiekty zamieszkania zbiorowego - 3 kontrole,
- budynki produkcyjne i magazynowe - 37 kontroli,
- lasy - 2 kontrole.

Łącznie przeprowadzone zostały 122 kontrole.

Fotografia. Zabrzańscy strażacy - obchody Dnia Strażaka, Zabrze 2021 r.

Źródło: https://miastozabrze.pl

Prewencja społeczna- działalność edukacyjna i popularyzatorska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Działalność tej służby to nie tylko wyjazdy ratownicze do pożarów, ale również inne interwencje związane z wypadkami drogowymi, usuwaniem połamanych drzew, innych zdarzeń, to także prewencyjne kontrole oraz kampanie edukacyjno-informacyjne. Komenda Miejska PSP z Zabrzu propagowała akcje edukacyjno-społeczne: „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa", „STOP pożarom traw", „Kręci mnie bezpieczeństwo" , Bezpieczne wakacje/ferie", w tym celu zorganizowano 18 spotkań prewencyjnych. Działania te miały na celu poprawę świadomości dzieci, młodzieży

i dorosłych mieszkańców miasta na temat zagrożeń związanych z tlenkiem węgla, pożarami wewnętrznymi. Promowano bezpieczne zachowania i uświadamiano jak zachować się w razie zagrożeń. Prowadzono również prelekcje na temat pierwszej pomocy przedmedycznej oraz bezpieczeństwa m.in. podczas wypoczynku nad wodą i w trakcie innych wakacyjnych, feryjnych rozrywek. Akcje realizowane były m.in. podczas spotkań dzieci i młodzieży ze strażakami w szkołach.

Tabela. Najważniejsze wydatki majątkowe Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu w 2021

Najważniejsze wydatki majątkowe Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu w 2021 r.:	
Rodzaj zakupionego sprzętu	Kwota
Samochód lekki kwatermistrzowski	140 000, 00 zł
Specjalistyczna szafka ubraniowa podwójna strażacka - 44 szt.	155 324,40 zł
Pneumatyczny namiot ratowniczy 37m², czteromodułowy - 2 szt.	76 000,00 zł
Skokochron Lubawa 8	62 816,10 zł
Normatywne zaopatrzenie strażaków w umundurowanie i sprzęt ochrony osobistej	47 103,43 zł
Sprzęt informatyki i łączności	30 387,23 zł
Kombinezony ochronne DuPont TYCHEM 6000F - 54 szt.	7 970,40 zł
Zestaw PSP-R1 z kompletnym wyposażeniem - 2 kpl.	5 958,74 zł
Butla tlenowa stalowa 10 l wraz z rozdzielaczem do tlenoterapii masowej	3 298,88 zł

Źródło: Państwowa Straż Pożarna w Zabrzu

Fotografia. Nowy samochód lekki kwatermistrzowski

Źródło: Państwowa Straż Pożarna w Zabrzu

Tabela. Ilość zdarzeń w latach 2017 – 2021 z wyszczególnieniem najczęściej występujących według danych z Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Ilość zdarzeń w latach 2017-2021 z wyszczególnieniem najczęściej występujących												
ROK	Pożary sadz	Pożary mieszkań	Pożary traw	Pożary śmietników/kontenerów	Pożary śmieci (bez śmietników)	Wypadki drogowe	Otwarcie mieszkania	Plamy ropopochodne (nie na skutek kolizji)	Tlenek węgla	Anomalie pogodowe	Owady błonkoskrzydłe	Razem
2021	117	11	96	143	121	225	149	103	51	264	148	1 428
2020	78	10	165	148	90	220	163	89	70	248	132	1 413
2019	55	7	269	229	90	239	152	74	102	369	173	1 759
2018	36	10	236	225	96	272	162	97	92	171	133	1 530
2017	58	7	210	214	83	207	132	93	110	404	47	1 565
Razem	344	45	976	959	480	1 163	758	456	425	1 456	633	7 695

Źródło: Państwowa Straż Pożarna w Zabrzu

Tabela. Interwencje w latach 2017 - 2021 Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Wykaz interwencje Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu w latach 2019-2021					
	2017	2018	2019	2020	2021
Pożary	808	860	893	706	624
Miejscowe zagrożenia	1 279	1 306	1 381	1 243	1 325
Alarmy fałszywe	249	284	256	221	230
Razem	2 336	2 450	2 530	2 170	2 179

Źródło: Państwowa Straż Pożarna w Zabrzu

Współpraca PSP z jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych

Na terenie miasta Zabrze działają 4 jednostki OSP, z czego 3 należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczy (KSRG). Ich stan osobowy oraz baza sprzętowa przedstawiają się następująco:

1. OSP KSRG Mikulczyce
   W OSP Mikulczyce zrzeszonych jest 50 druhów, 25 spośród nich może brać czynny udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych. Jednostka dysponuje 2 samochodami.
2. OSP KSRG Grzybowice
   W OSP Grzybowice zrzeszonych jest 38 druhów, 23 spośród nich może brać czynny udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych. Jednostka dysponuje 1 samochodem.
3. OSP KSRG Kończyce
   W OSP Kończyce zrzeszonych jest 57 druhów, 29 spośród nich może brać czynny udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych. Jednostka dysponuje 2 samochodami.
4. OSP Makoszowy
   W OSP Makoszowy zrzeszonych jest 84 druhów, 24 spośród nich może brać czynny udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych. Jednostka dysponuje 3 samochodami.

W 2021 roku jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu Zabrza interweniowały łącznie w 343 zdarzeniach, co stanowiło istotne wsparcie dla Państwowej Straży Pożarnej.
Na wydatki poniesione w roku 2021 na bieżące funkcjonowanie czterech działających jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych przekazano kwotę 257,7 tys. zł . Rozpoczęto również inwestycję pn. „Budowa budynku OSP w Kończycach” - w 2021 r. wydatkowano 22,1 tys. zł.

Fotografia. Miejskie Zawody Sportowo-Pożarnicze jednostek OSP, Zabrze 2021

Źródło: https://www.gov.pl/web/kmpsp-zabrze

Tabela. Rok 2021 zabrzańskich strażaków w liczbach

Rok 2021 zabrzańskich strażaków w liczbach	
Państwowa Straż Pożarna	
Liczba strażaków służących w zabrzańskiej Komendzie	98
Liczba pracowników cywilnych w zabrzańskiej Komendzie	4
Liczba pojazdów będących w posiadaniu KM PSP	11
Łączna liczba interwencji w 2021	2 179
Liczba interwencji na autostradzie A4	26
Liczba interwencji na Drogowej Trasie Średnicowej	18
Liczba wspólnych interwencji z Policją	827
Liczba wspólnych interwencji z Państwowym Ratownictwem Medycznym	309
Liczba interwencji z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym	3
Liczba przejechanych kilometrów	60 325
Ochotnicza Straż Pożarna	
Liczba ćwiczeń zorganizowanych dla OSP	1
Liczba jednostek OSP na terenie miasta Zabrze	4
Liczba członków OSP biorących udział w interwencjach (ogółem 229 członków)	101
Liczba interwencji OSP (Mikulczyce 135, Makoszowy 90, Grzybowice 54, Kończyce 64)	343

Źródło: Państwowa Straż Pożarna w Zabrzu

Monitoring Wizyjny Miasta Zabrze

Monitoring Wizyjny Miasta Zabrze (MWMZ), został zdefiniowany jako system mający na celu poprawę bezpieczeństwa publicznego za pomocą obserwacji przestrzeni publicznej i zdarzeń zachodzących na terenie miasta Zabrze oraz ich rejestracji za pomocą kamer i innych urządzeń technicznych, które prowadzą do wzrostu poczucia bezpieczeństwa. Zgodnie z założeniami, monitoringiem wizyjnym obejmowane są etapowo miejsca uznane za niebezpieczne, ze szczególnym uwzględnieniem ciągów komunikacji pieszej, skrzyżowań o dużym natężeniu ruchu, placów, miejsc użyteczności publicznej i innych. Nadzorem monitoringu wizyjnego objęte miejsca publiczne, wskazane przez służby mundurowe i jednostki miejskie, jako szczególnie niebezpieczne, mienie publiczne narażone na dewastację i niszczenie oraz ulice i skrzyżowania strategiczne dla ruchu drogowego.

Na koniec grudnia 2021 r. system obsługiwał 47 punktów kamerowych, co stanowiło o 12 kamer więcej niż w roku 2020. System monitoringu wizyjnego tworzą 4 kamery z sygnałem przesyłanym drogą radiową i 43 kamery korzystających z sieci światłowodowej. Cztery z punktów kamerowych to połączenie kamery obrotowej wraz z kamerą stałopozycyjną, natomiast jedna z nich posiada funkcję rozpoznawania tablic rejestracyjnych pojazdów. W pierwszym półroczu 2021 roku realizowano umowy dla projektów VI edycji budżetu partycypacyjnego Miasta Zabrze, dotyczących monitoringu miejskiego. W drugiej części roku rozbudowany został system monitoringu o trzy punkty kamerowe w dzielnicy Helenka.

Rysunek. Zdarzenia zaobserwowane przez Centrum Nadzoru Wizyjnego w 2021 r. w podziale na kategorie

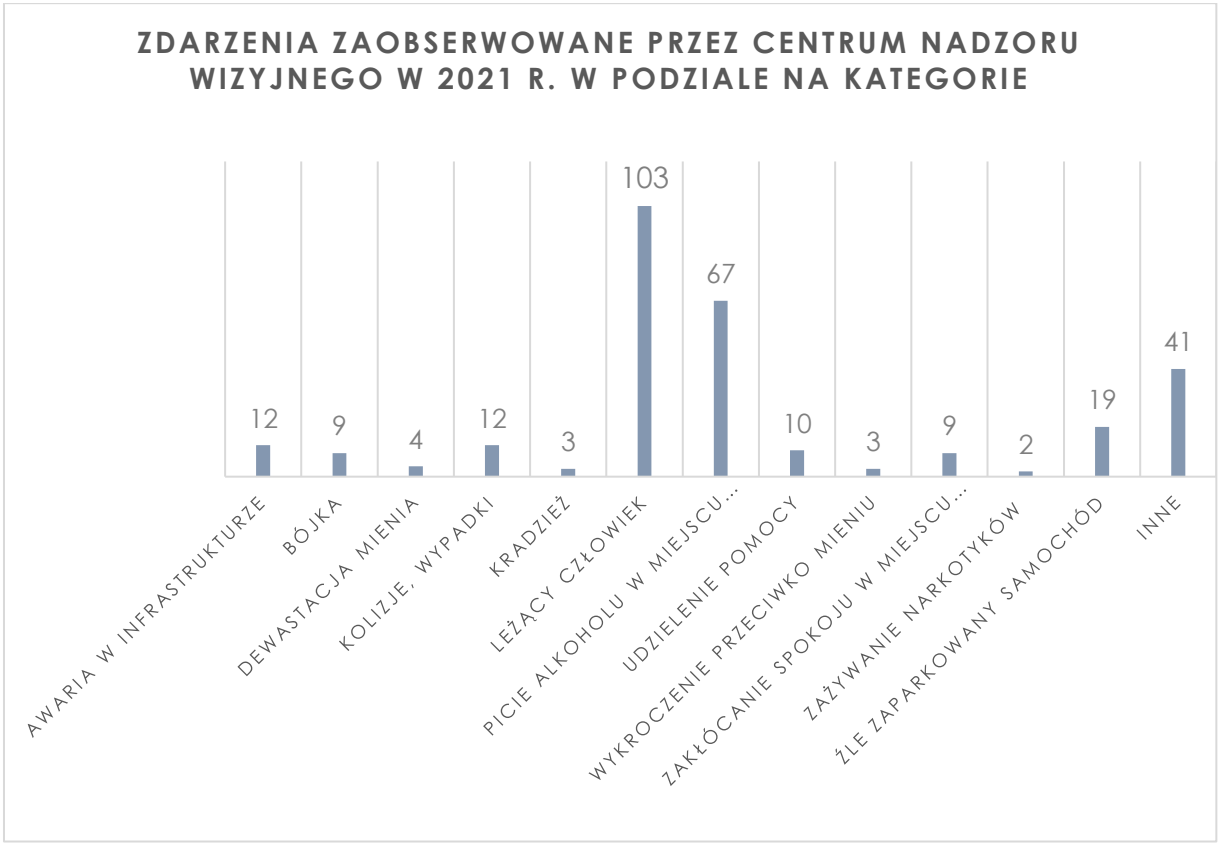

Źródło: ZKOL

W ciągu 2021 r. operatorzy Centrum Nadzoru Wizyjnego zaobserwowali łącznie 294 zdarzenia, o 55 zdarzeń mniej niż w poprzednim roku. W ramach obsługiwanego Monitoringu ujawnione zostały zdarzenia dzięki którym służby mogły bezpośrednio podjąć działania:

- Komenda Straży Miejskiej w Zabrzu (174 zgłoszeń.
- Komenda Miejska Policji w Zabrzu (91 zgłoszeń).
- Pogotowie Ratunkowe (6 zgłoszenia).
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu (5 zgłoszenie).
- Inne służby (18 zgłoszeń).

Działalność Straży Miejskiej

Fotografia. Straż Miejska w Zabrzu

Źródło: https://miastozabrze.pl

Działania Straży Miejskiej w Zabrzu prowadzone w zakresie zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego w roku 2021:

- Prowadzenie działań prewencyjnych poprzez edukację wszystkich grup wiekowych.
- Służba patrolowa i operacyjna miejsc grupowania się młodzieży w szczególności w rejonie lokali rozrywkowych oraz osiedli mieszkaniowych.
- Kontrola miejsc zorganizowanego wypoczynku dla dzieci i młodzieży.
- Współpraca z radami dzielnic w celu bieżącego przepływu informacji o zagrożeniach.
- Realizacja programu „Zero tolerancji dla alkoholu", którego celem jest zwracanie szczególnej uwagi na osoby spożywające alkohol w miejscach zabronionych.
- Kontrola miejsc gromadzenia się i przebywania osób bezdomnych.

- Realizacja programu „Zima”, polegającym na kontrolowaniu stanu nawierzchni dróg i chodników oraz dachów budynków pod względem usuwania zalegającego śniegu i sopli lodu oraz błota pośniegowego.
- Realizacja programu „Czystość”, którego priorytetowymi celami są działania na rzecz poprawy stanu czystości i porządku w mieście, poprzez patrolowanie miejsc narażone na powstanie dzikich wysypisk odpadów.
- Kontrola stanu porządku i czystości w posesjach mieszkaniowych, sklepach, szkołach i placówkach oświatowych, placówkach zdrowia i innych nieruchomościach w ramach akcji „Odszczurzanie”.
- Wytypowanie, wskazanie i wzmożona kontrola miejsc niebezpiecznych, gdzie kierowcy i piesi stwarzają największe zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego.
- Propagowanie bezpiecznych zachowań wśród kierowców oraz współpraca ze środkami masowego przekazu w zakresie przekazywania informacji dotyczących stosowania się kierowców i przepisów ustawy prawo o ruchu drogowym.
- Kontrolowanie i interweniowanie w sytuacjach zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego oraz mienia na terenach Rodzinnych Ogródków Działkowych, zlokalizowanych na terenie miasta Zabrze w ramach programu „Bezpieczny działkowiec”.
- Kontrolowanie stanu technicznego nieruchomości oraz stanu ich zabezpieczenia przed dostępem osób postronnych i reagowanie na łamanie obowiązujących przepisów prawa, dotyczących zabezpieczenia budynków i obiektów, mogących stanowić zagrożenie dla osób przebywających na terenie lub w pobliżu zagrożonych obiektów budowlanych w ramach akcji „Ruina”.

W 2021 roku, w celu poprawy bezpieczeństwa w mieście, na bieżąco Straż Miejska (SM) wymieniała z Komendą Miejską Policji informacje o zagrożeniach występujących na terenie miasta. Przekazywane były sobie wzajemnie do realizacji interwencje w sytuacji, gdy zaistniała taka konieczność. Dyżurny Straży Miejskiej utrzymywał stałą łączność z dyżurnymi z Komendy Miejskiej Policji oraz dyżurnymi Komisariatów. Strażnicy codziennie patrolowali miasto, reagując na wszelkie nieprawidłowości dotyczące zarówno wykroczeń, jak i przestępstw.

Wszystkie znane miejsca zagrożeń były poddane częstszej kontroli przez patrole SM. Patrolowane było otoczenie placówek oświatowych, ze szczególnym uwzględnieniem boisk szkolnych i placów zabaw – ze zwróceniem uwagi na wszelkie przypadki zakłócania spokoju i porządku publicznego, niszczenia mienia, spożywania alkoholu. Wzmożono kontrole terenu miasta, strażnicy zwracali uwagę na spożywanie alkoholu w miejscach publicznych, takich jak sklepy spożywcze i ich otoczenie, parki, skwery, place zabaw, ogródki piwne i puby. Kontrolowali również obszary wodne, nie dopuszczali do kąpieli w miejscach niedozwolonych, szczególnie osób nieletnich, przebywających bez opieki osób dorosłych. Strażnicy swoimi działaniami nie dopuszczali do zakłócania spokoju i porządku publicznego, a także przeciwdziałali kradzieżom i włamaniom oraz niszczeniu mienia w miejscach, gdzie kąpiel jest dozwolona.

Straż Miejska w roku 2021, w związku z panującą pandemią, nie uczestniczyła w działaniach grupy „Lepiej razem niż osobno”. Placówki oświatowe pracowały w dużej mierze w systemie nauki zdalnej, a zgłoszenia i interwencje były prowadzone przez wydział ds. przestępczości nieletnich przy KMP w Zabrzu. Strażnicy reagowali jednak na zgłoszenia i zdarzenia z udziałem nieletnich. Prowadzono 34 takie interwencje. Przeprowadzono również prelekcje dla klas szkoły podstawowej w tematach: "zasady prawidłowego zachowania się na drogach publicznych", ”w drodze do szkoły

i w drodze do domu", "obcy", "niebezpieczne zwierzęta" (psy), "przemoc w szkole". Ponadto prelekcje odbyły się również w grupach dzieci przedszkolnych, przeprowadzono prelekcje w 36 klasach (około 750 dzieci i młodzieży) zabrzańskich szkół. W większości przypadków były to spotkania z uczniami klas IV do VIII, na których były poruszane m.in. tematy:

- Jak postępować w określonych sytuacjach -przykłady i dyskusja.
- Jak zachowywać się w stosunku do kolegów/koleżanek, nauczycieli oraz innych dorosłych - omówienie i dyskusja.
- Konsekwencje niewłaściwych zachowań w szkole i poza nią na przyszłe życie prywatne i zawodowe.
- Jakie sankcje grożą uczniom za nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów i pod jakie przepisy podlegają.

Straż Miejska w Zabrzu, w ramach corocznej akcji „Bezpieczne Ferie", podejmowała wzmożone działania zwracając szczególną uwagę na dzieci i młodzież, która w okresie od 04.01.2021 r. do 17.01.2021 r. pozostała w Zabrzu i tu spędziła swój czas wolny od zajęć szkolnych. Zgodnie z planem akcji strażnicy wykonywali powierzone im zadania i prowadzili działania kontrolne w miejscach, gdzie młodzież lubi spędzać swój wolny czas, a należały do nich między innymi szkoły. Strażnicy pojawiali się w tych placówkach oświatowych oraz ich otoczeniu, w których od rana do godzin popołudniowych organizowane były zajęcia sportowe i rekreacyjne, a także półkolonie i zbiorowe dożywianie.

Fotografia. Strażnicy Miejscy

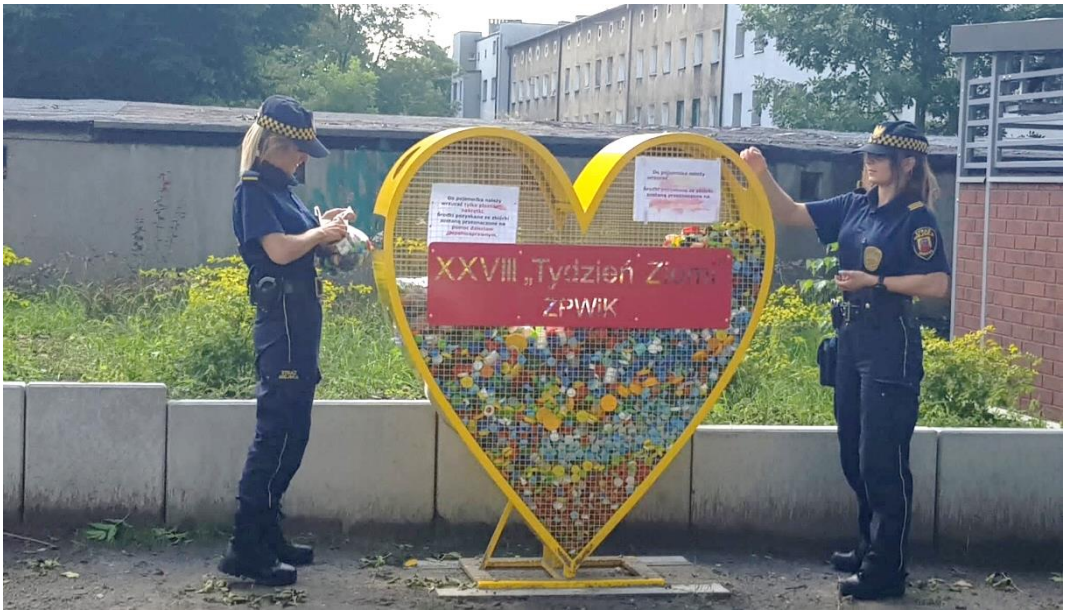

Źródło: https://www.facebook.com/smzabrze

Straż Miejska w Zabrzu jak co roku podejmowała liczne działania w ramach akcji "Bezpieczne Wakacje". Funkcjonariusze codziennie podejmowali działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży, spędzającej wakacyjny czas na terenie naszego miasta. Działania były ukierunkowane na:

- patrolowanie otoczenia placówek oświatowych ze szczególnym uwzględnieniem boisk szkolnych i placów zabaw - ze zwróceniem uwagi na wszelkie przypadki zakłócania spokoju i porządku

publicznego, niszczenia mienia, spożywania alkoholu. Regularnych kontrolach placówek oświatowych, w których odbywały się zajęcia rekreacyjno-sportowe, półkolonie oraz dożywianie;
- patrolowanie terenu miasta, ze szczególnym zwróceniem uwagi na spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (przy sklepach spożywczych i ich otoczeniu, w parkach, skwerach, nas placach zabaw), w ramach akcji „0 tolerancji dla alkoholu";
- kontrole obszarów wodnych i niedopuszczaniu do kąpieli w miejscach niedozwolonych (szczególnie osób nieletnich, przebywających bez opieki osób dorosłych);
- kontrole prowadzone w zakresie zakłócania spokoju i porządku publicznego, kradzieży i włamań oraz niszczenia mienia w miejscach, gdzie kąpiel jest dozwolona (otoczenia kąpielisk w tym drogi dojazdowe oraz parkingi przyległe do kąpielisk);
- zabezpieczeniu (stałym i doraźnym) imprez sportowych i kulturalno-oświatowych (festyny, koncerty, zawody sportowe);
- reagowaniu na osoby (dzieci i młodzież) przebywające i bawiące się w pasie drogowym oraz osoby małoletnie pozostawione bez opieki;
- zwracaniu uwagi na osoby nieletnie, przebywające bez opieki osób dorosłych na terenie miasta w godzinach nocnych (po 22.00);
- kontrole otoczenia miejsc, w których gromadzi się młodzież (pasaż, kina, dworzec PKP i PKM, puby, dyskoteki, kawiarenki internetowe, salony gier, boiska szkolne);
- reagowaniu na przypadki niezachowania zwykłych i nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierząt przez ich właścicieli (opiekunów);
- uczestnictwu w zabezpieczeniach meczy lokalnych klubów piłkarskich.

W wyniku powyższych akcji przeprowadzono 82 kontrole w otoczeniu placówek oświatowych i podjęto 34 interwencje, gdzie sprawcami wykroczeń były osoby nieletnie.

Straż Miejska w Zabrzu, wspólnie z funkcjonariuszami zabrzańskiej Policji po raz kolejny podejmowała działania, mające na celu poprawę bezpieczeństwa w otoczeniu placówek oświatowych. W akcji wzięli udział wszyscy funkcjonariusze, którzy już od wczesnych godzin rannych patrolowali otoczenie 11 szkół podstawowych. Przy każdej placówce codziennie służbę pełnił wyznaczony strażnik lub patrol dwuosobowy, który w czasie kontroli zwracał szczególną uwagę na:

- ruch drogowy w otoczeniu szkoły i przejść dla pieszych;
- parkowanie pojazdów w otoczeniu szkół;
- korzystanie przez dzieci z przejść dla pieszych;
- prawidłowość ustawień znaków drogowych i działania sygnalizacji świetlnej;
- ład i porządek publiczny na terenie szkoły i jej otoczeniu;
- przestrzeganie przepisów o zakazie palenia tytoniu na terenie szkoły;
- stan techniczny urządzeń zabawowych na terenie szkoły (dot. szkół wyposażonych w place zabaw).

Ponadto w placówkach oświatowych zostały przeprowadzone prelekcje w formie zajęć z pierwszoklasistami. W czasie prelekcji strażnicy omawiali z dziećmi przede wszystkim "zasady prawidłowego zachowania się na drogach publicznych" w drodze do szkoły i w drodze do domu oraz właściwego zachowania w szkole i poza nią. Łącznie w prelekcjach uczestniczyło 750 dzieci.

Strażnicy Miejscy, podczas codziennej służby, zwracali szczególną uwagę na osoby spożywające alkohol w miejscach zabronionych i związane często z tymi zachowaniami przypadki zakłócania ładu i porządku publicznego. Kontrolowano i reagowano w sposób możliwie stanowczy na łamanie obowiązujących przepisów prawa, dotyczących Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a także zakłócanie ładu i porządku publicznego przez osoby spożywające alkohol. Efektem podjętych działań było eliminowanie lub ograniczenie ilości zagrożeń dotyczących zagrożeń ładu i porządku publicznego oraz życia, zdrowia ludzkiego, a także mienia, związanych ze spożywaniem i nadużywaniem alkoholu.

W ramach akcji „Czystość" strażnicy patrolowali miejsca szczególnie narażone na powstawanie dzikich wysypisk odpadów. W niektórych z tych miejsc zamontowane zostały fotopułapki w celu ujawnienia sprawców. W wyniku tej akcji zarejestrowano 2 269 spraw. Zastosowano wobec 1 242 osób środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, nałożono również 335 mandatów karnych na łączną kwotę 26 250 zł.

Na terenie Zabrza znajduje się około 30 Rodzinnych Ogrodów Działkowych. SM w celu poprawy bezpieczeństwa obywateli miasta, w tym również działkowców, od wielu lat prowadzi działania kontrolne poprzez całoroczną akcję „Bezpieczny Ogród". Głównym zadaniem jest patrolowanie terenu ogrodów i ich bliskiego otoczenia, w celu ograniczenia liczby włamań, kradzieży i dewastacji mienia. Przeprowadzono samodzielne doraźne kontrole otoczenia ogrodu, obserwacja jej bram wejściowych i ogrodzeń ze wszystkich stron.

W 2021 roku zabrzański samorząd przekazał Straży Miejskiej 150 tys. na zakup nowych samochodów. Zakupione pojazdy służą patrolom przeprowadzanym przez strażników na terenie całego miasta, zwiększając poziom bezpieczeństwa publicznego

Fotografia. Nowe wozy dla Straży Miejskiej

Źródło: https://miastozabrze.pl

1.1.2 ROZWIJANIE AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ (CEL STRATEGICZNY C2)

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Rozwijanie aktywności obywatelskiej ma miejsce poprzez współpracę miasta z organizacjami pozarządowymi. Współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach partnerstwa i jest priorytetem w realizacji zadań publicznych. W 2021 roku współpraca Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi odbywała się w następujących obszarach:

- Pomoc społeczna, w szczególności pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin, wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, w wieku emerytalnym, wypoczynek dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, promocja wolontariatu.
- Promowanie sztuki i ochrona dziedzictwa narodowego, promowanie działań i osiągnięć lokalnych twórców i środowisk artystycznych, organizowanie koncertów, przeglądów, festiwali, działania na rzecz edukacji kulturalnej, integracja mniejszości etnicznych i narodowych (z uwzględnieniem obostrzeń pandemicznych).
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, młodzieży i dorosłych, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych, rozwijanie uzdolnień i zainteresowań w kołach, klubach dyskusyjnych i twórczych.
- Organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, organizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, rajdów, upowszechnianie turystyki kwalifikowanej.
- Promowanie i wspieranie edukacji ekologicznej, udział i organizowanie akcji i działań proekologicznych, wspieranie działań dotyczących rewitalizacji obiektów, terenów zielonych i poprzemysłowych, przeciwdziałanie bezdomności zwierząt.
- Aktywizacja zawodowa i przeciwdziałanie bezrobociu, promowanie zatrudniania osób niepełnosprawnych.
- Działania mające na celu promowanie przedsiębiorczości.
- Działania zmierzające do poprawy ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.
- Działania mające na celu upowszechnienie i ochronę wolności i praw człowieka, a także swobód obywatelskich oraz rozwoju demokracji.
- Działania mające na celu rozpowszechnienie krajoznawstwa, w tym turystyki.

Formy współpracy pozafinansowej z organizacjami pozarządowymi to przede wszystkim :

- prowadzenie serwisu informacyjno-promocyjnego dla podmiotów działających w obszarze aktywności lokalnej,
- inicjowanie realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe,
- przekazywanie organizacjom pozarządowym informacji o realizacji zadań publicznych, o ogłaszanych konkursach ofert na realizację zadań publicznych oraz ich rozstrzygnięciach,
- udostępnianie informacji o imprezach kulturalnych i sportowych realizowanych na terenie miasta,
- udostępnianie podmiotom trzeciego sektora bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach obiektów miejskich, umożliwiając im sprawne funkcjonowanie lub organizację wydarzeń np. sportowych i kulturalnych,

- informowanie podmiotów III sektora o możliwościach pozyskiwania środków finansowych spoza budżetu miasta,
- organizowanie szkoleń i kursów podnoszących kompetencje działaczy organizacji pozarządowych oraz zapewnianiu porad specjalistycznych,
- konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawa miejscowego,
- zapewnianie dostępu do bezpłatnego Internetu,
- udzielanie rekomendacji, organizowaniu przedsięwzięć promujących ideę społeczeństwa obywatelskiego i dokonań organizacji pozarządowych,
- podejmowanie inicjatyw integrujących organizacje wokół zadań ważnych dla lokalnej społeczności,
- zapraszanie organizacji do tworzenia dokumentów planistycznych i strategicznych dla Miasta Zabrze,

Współpraca finansowa, polegająca na zleceniu przez Miasto Zabrze podmiotom III sektora realizacji zadań w formie:

- Powierzania wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na pokrycie kosztów ich realizacji. W 2021 roku w tej formie przekazano 1,2 mln zł.
- Wspierania wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na częściowe dofinansowanie ich realizacji. Kwota dotacji udzielona w 2021 roku wynosiła 9,3 mln zł.

Tabela. Liczba organizacji pozarządowych

Liczba organizacji pozarządowych zewidencjonowanych w Wydziale Spraw Obywatelskich	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Fundacje	39	44	50	55	65
Stowarzyszenia rejestrowe	192	197	201	204	215
Stowarzyszenia zwykłe	36	19	21	28	37
Kluby sportowe	71	71	68	77	66
Spółdzielnie socjalne	6	6	6	7	7
Razem:	344	337	346	371	390

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Trzeci sektor jest istotnym partnerem, z którym współpraca od lat jest systematycznie umacniana. Prawidłowe współdziałanie, podnoszące efektywność działań w rozwiązywaniu problemów lokalnych, wymaga zaangażowania obu stron. W 2021 roku siedzibę w Zabrzu posiadało 390 podmiotów, o 19 więcej niż w 2020 r., w tym: 65 fundacji, 252 stowarzyszeń, 66 klubów sportowych, 7 spółdzielni socjalnych.

Rysunek. Formy prawne zabrzańskich organizacji pozarządowych w 2021 r.

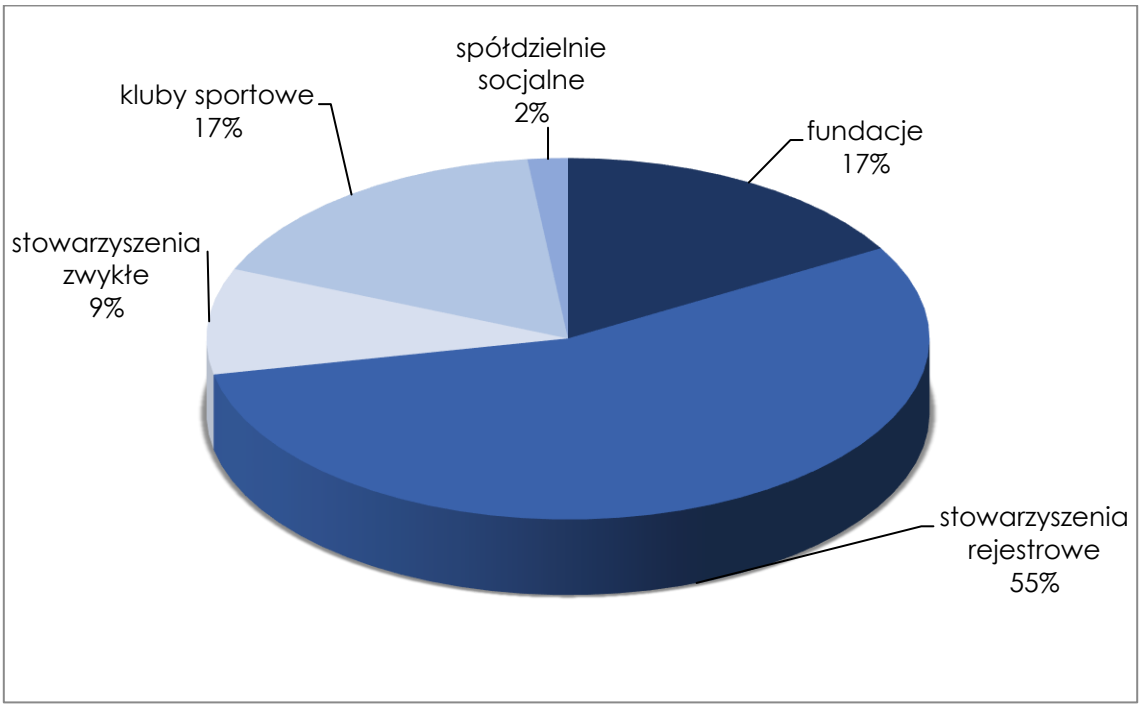

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Priorytetowe obszary działań Miasta Zabrze w zakresie współpracy z NGO:

- Pomoc społeczna, w szczególności pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin, wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, w wieku emerytalnym, wypoczynek dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, promocja wolontariatu.
- Promowanie sztuki i ochrona dziedzictwa narodowego, promowanie działań i osiągnięć lokalnych twórców i środowisk artystycznych, organizowanie koncertów, przeglądów, festiwali, działania na rzecz edukacji kulturalnej, integracja mniejszości etnicznych i narodowych.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, młodzieży i dorosłych, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych, rozwijanie uzdolnień i zainteresowań w kołach, klubach dyskusyjnych i twórczych.
- Organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, organizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, rajdów, upowszechnianie turystyki kwalifikowanej.
- Promowanie i wspieranie edukacji ekologicznej, udział i organizowanie akcji i działań proekologicznych, wspieranie działań dotyczących rewitalizacji obiektów, terenów zielonych i poprzemysłowych, przeciwdziałanie bezdomności zwierząt.
- Aktywizacja zawodowa i przeciwdziałanie bezrobociu, promowanie zatrudniania osób niepełnosprawnych.
- Działania mające na celu promowanie przedsiębiorczości.
- Działania zmierzające do poprawy ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.
- Działania mające na celu upowszechnienie i ochronę wolności i praw człowieka, a także swobód obywatelskich oraz rozwoju demokracji.
- Działania mające na celu rozpowszechnienie krajoznawstwa, w tym turystyki.

Rysunek. Dotacje z budżetu miasta na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe

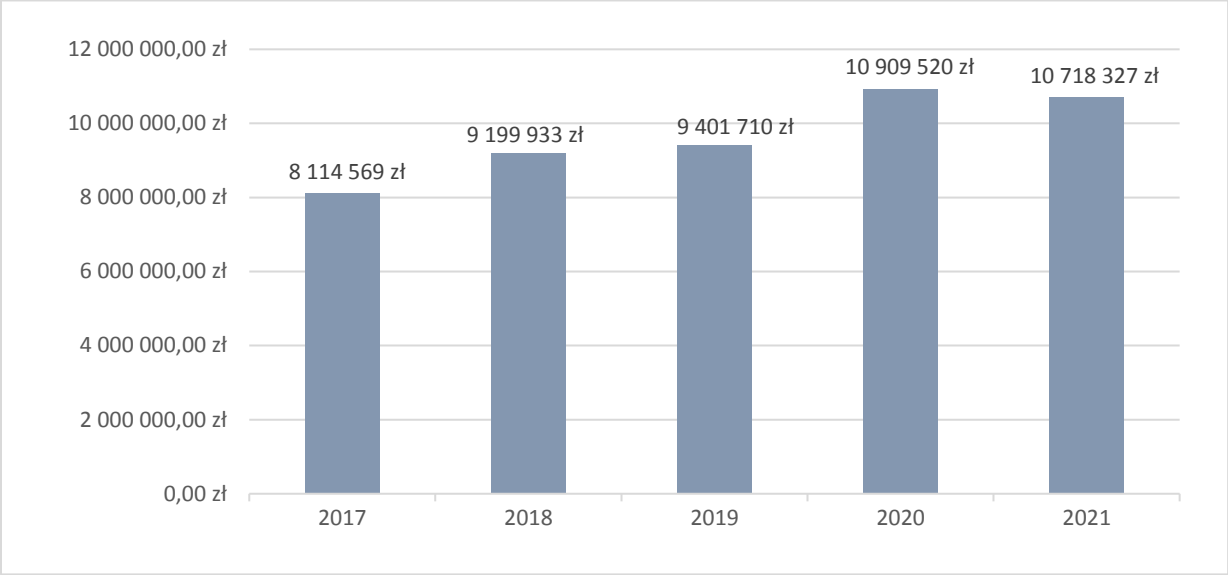

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Spośród 390 organizacji pozarządowych posiadających siedzibę na terenie Zabrza, większość aktywnie działa na rzecz lokalnej społeczności, aktywizując ją poprzez cykliczne spotkania, animując czas wolny. W roku 2021 łącznie 139 organizacji realizowało zadania publiczne w oparciu o dotacje ze środków budżetu miasta w wysokości ponad 10,7 mln zł, dzięki czemu zrealizowano 173 projekty.

Tabela. Zestawienie wyników otwartych konkursów ogłoszonych, zgłoszonych i zrealizowanych

Zestawienie wyników otwartych konkursów ogłoszonych, zgłoszonych i zrealizowanych						
Dziedzina	Ogłoszono		Zgłoszono		Realizacja	
	Konkursy	Zadania	Oferty	Kwota	Oferty	Kwota
2019 r.						
Ochrona zdrowia	4	11	84	10 743 354 zł	76	6 364 070 zł
Sport	1	4	62	4 336 926 zł	55	1 907 360 zł
Kultura	1	8	16	175 430 zł	11	62 900 zł
Turystyka	1	2	11	92 321 zł	9	43 100 zł
Ochrona zwierząt	2	2	2	968 000 zł	2	968 000 zł
Przedsiębiorczość	1	1	1	56 280 zł	1	56 280 zł
Razem	10	28	176	16 372 311 zł	154	9 401 710 zł
2020 r.						
Ochrona zdrowia	6	14	91	12 107 135 zł	67	7 920 470 zł
Sport	1	4	61	3 898 427 zł	57	1 905 850 zł
Kultura	1	8	25	314 751 zł	8	56 700 zł
Turystyka	1	2	12	104 497 zł	9	38 500 zł
Ochrona zwierząt	2	2	2	988 000 zł	2	988 000 zł
Razem	11	30	191	17 412 810 zł	143	10 909 520 zł

2021 r.						
Ochrona zdrowia	4	10	82	8 677 248 zł	73	7 517 693 zł
Sport	1	4	63	3 767 125 zł	60	1 948 000 zł
Kultura	1	8	11	146 610 zł	8	58 500 zł
Turystyka	1	2	4	82 400 zł	4	27 200 zł
Ochrona zwierząt	2	2	2	988 000 zł	2	988 000 zł
Razem	9	26	162	13 661 383 zł	147	10 539 393 zł

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Wydziały merytoryczne Urzędu Miejskiego ogłosiły łącznie 9 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, tj. Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Wydział Promocji, Turystyki i Sportu, Wydział Infrastruktury Komunalnej oraz Wydział Kultury Dziedzictwa.
W odpowiedzi na ogłoszone konkursy w 2021 roku organizacje pozarządowe zgłosiły 162 projekty w ramach otwartych konkursów ofert. Łącznie zostało przyznane dofinansowanie w kwocie 10,5 mln zł. Wsparcie otrzymało 147 ofert (138 na podstawie wspierania, 9 na podstawie powierzania realizacji zadań publicznych), zgłoszonych przez 116 organizacji pozarządowych.

Tabela. Realizacja dotacji w trybie pozakonkursowym w latach 2019 - 2021

Realizacja dotacji w trybie pozakonkursowym (małe granty) w latach 2019-2021					
Zakres	Zgłoszone		Realizowane		
	Oferty	Oferenci	Oferty	Oferenci	Kwota
2019 r.					
Ochrona zdrowia	13	11	10	9	56 570 zł
Sport	16	11	15	11	66 480 zł
Kultura	18	12	8	7	40 600 zł
Przedsiębiorczość	1	1	1	1	10 000 zł
Razem	48	35	34	28	173 650 zł
2020 r.					
Ochrona zdrowia	9	7	7	6	67 824 zł
Sport	4	4	4	4	36 000 zł
Kultura	10	7	5	5	3 150 zł
Przedsiębiorczość	1	1	1	1	10 000 zł
Razem	24	19	17	16	116 974 zł
2021 r.					
Ochrona zdrowia	13	11	11	9	80 784 zł
Sport	9	9	9	9	63 050 zł
Kultura	6	4	4	3	20 600 zł
Przedsiębiorczość	2	2	2	2	14 500 zł
Razem	30	26	26	23	178 934 zł

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

W 2021 roku wpłynęło 30 ofert na realizację zadań publicznych w trybie pozakonkursowym, zgodnie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, tzw. małych grantów. Finasowanie otrzymało 26 projektów zgłoszonych przez 23 organizacje pozarządowe. Na realizację zadań w trybie pozakonkursowym wydatkowano kwotę blisko 179 tys. zł.

Tabela. Zestawienie dotacji na zadania publiczne Miasta Zabrze w latach 2019-2021

Zestawienie dotacji na zadania publiczne Miasta Zabrze z uwzględnieniem tzw. małych grantów i umów wieloletnich w latach 2019-2021			
Dziedzina	Projekty		Kwota dotacji
	Rok	Liczba projektów	
Kultura, Dziedzictwo Kulturowe	2019	19	103 500 zł
	2020	13	59 850 zł
	2021	12	79 100 zł
Sport	2019	70	1 973 840 zł
	2020	61	1 941 850 zł
	2021	69	2 011 050 zł
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2019	87	6 668 819 zł
	2020	74	7 988 294 zł
	2021	84	7 598 477 zł
Krajoznawstwo i turystyka	2019	9	43 100 zł
	2020	9	38 500 zł
	2021	6	41 700 zł
Ochrona zwierząt	2019	2	968 000 zł
	2020	2	988 000 zł
	2021	2	988 00 zł
Przedsiębiorczość	2019	2	66 280 zł
	2020	1	10 000 zł
	2021	-	-
Ogółem	2019	188	10 467 039 zł
	2020	160	11 026 494 zł
	2021	173	10 718 327 zł

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Zespół ds. Rozwoju Aktywności Lokalnej Wydziału Kontaktów Społecznych UM Zabrze, mający swoją siedzibę w Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Brodzińskiego 4, został powołany w celu wspierania podmiotów NGO. Poza wsparciem merytorycznym zespołu, organizacje mogą liczyć na:

- udostępnienie pomieszczeń do spotkań,
- użyczenie organizacjom pozarządowym adresu do korespondencji,
- udostępnienie sprzętu komputerowego, audiowizualnego, dostępu do Internetu,
- bezpłatne szkolenia,
- możliwość korzystania z profesjonalnych porad prawnych i księgowych,
- możliwość wymiany doświadczeń z innymi podmiotami trzeciego sektora,
- możliwości prezentowania swojej działalności podczas przedsięwzięć z udziałem COP.

W 2021 r. Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Brodzińskiego 4 w Zabrzu udostępniło swoje pomieszczenia 44 podmiotom do cyklicznych spotkań. Ze względu na sytuację spowodowaną pandemią COVID-19 organizacje pozarządowe z przyczyn sanitarnych nie mogły w pełni korzystać z pomieszczeń COP-u. W związku z tym, żeby zapewnić ciągłość działania zespół prowadził indywidualne konsultacje telefoniczno-mailowe w zakresie funkcjonowania w okresie pandemii oraz informacyjne, dotyczące pozyskiwania środków finansowych dla NGO (Tarcza 2.0, 3.0, 4.0, Narodowy Instytut Wolności Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Powiatowy Urząd Pracy).

Fotografia. Statuetka - Tytan Społeczny Zabrza

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Centrum Organizacji Pozarządowych zorganizowało plebiscyt Tytani Społeczni Zabrza. W 2021 r. plebiscyt miał na celu uhonorowanie organizacji pozarządowej, która pomimo pandemii COVID-19 podejmowała istotne i zróżnicowane wyzwania społeczne oraz działania na rzecz zabrzańskiej społeczności lokalnej. Kandydatów w kategorii Organizacja Roku mogły zgłaszać wyłącznie organizacje pozarządowe zarejestrowane i działające na terenie Zabrza. Głosami zabrzańskich organizacji pozarządowych tytuł Tytana Społecznego Zabrza 2020 otrzymała Fundacja Pomost. Ważnym elementem działalności Fundacji Pomost jest tworzenie ekosystemu pomocowego. Z inicjatywy Fundacji powstał zespół interdyscyplinarny, składający się z przedstawicieli Fundacji

Pomost, Ośrodka Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Zabrzu, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu, Powiatowego Urzędu Pracy w Zabrzu oraz kuratorów, którego celem jest objęcie Podopiecznych kompleksowym wsparciem.

Jednym z elementów wsparcia dla działań podmiotów trzeciego sektora jest przyznawanie Honorowego Patronatu Prezydenta Miasta Zabrze przedsięwzięciom oraz inicjatywom wartościowym społecznie, istotnym dla rozwoju i promocji miasta, takim jak: projekty społeczne, edukacyjne, sportowe, kulturalne, obywatelskie, ekologiczne, ekonomiczne i inne. W 2021 r. honorowym patronatem objęto 18 wydarzeń zainicjowanych przez organizacje pozarządowe. Udzielenie honorowego patronatu było wyróżnieniem, podkreślającym rangę przedsięwzięcia i przyczyniającym się do promocji miasta oraz integracji jego mieszkańców.

Realizacja działań promujących lokalny patriotyzm

100. rocznica III Powstania Śląskiego

Z okazji 100. rocznicy wybuchu III Powstania Śląskiego, 2 maja w Zabrzu odbyło się szereg wydarzeń upamiętniających ten wyjątkowy zryw narodowy. Obchody rozpoczęły się w kościele pw. św. Andrzeja, gdzie odprawiona została uroczysta msza święta. Niewątpliwą atrakcją zabrzańskich obchodów był przejazd ulicami miasta samochodów militarnych, m.in. repliki pojazdu powstańczego „Korfanty". Zaprezentowane zostało również w formule online widowisko muzyczne pt. "Powstanie w nas" przygotowywane wspólnie przez Filharmonię Zabrzańską oraz Teatr Nowy. Pod koniec dnia na fasadzie Domu Muzyki i Tańca wyświetlony został mapping historyczny opowiadający o kluczowych dla historii Górnego Śląska i Polski wydarzeniach sprzed 100 lat. Multimedialne wydarzenie kulturalno-edukacyjne organizowane zostało wspólnie z Biurem Programu "Niepodległa", w ramach ogólnopolskiej kampanii "Śląsk wspólna sprawa".

Nieopodal budynku mieszkalnego przy ul. Franklina Roosevelta 47, odsłonięto postument upamiętniający dokonania kapitana Roberta Oszka – pochodzącego z Zabrza wybitnego żołnierza i powstańca śląskiego.

Fotografia. Moment odsłonięcia tablicy upamiętniającej Roberta Oszka przy ul. Roosevelta

Źródło: https://miastozabrze.pl

Tablicę na cześć jego pamięci posadowiono w miejscu dawnej kamienicy, w której przyszedł na świat. Przygotowano także wystawę poświęconą zabrzańskiemu powstańcowi – Robertowi Oszkowi. Ekspozycja dostępna była w pasażu głównym CH Platan od 29 kwietnia do 15 maja.

Fotografia. Nowa tablica upamiętniająca śp. Emila Hadrosska

Źródło: https://miastozabrze.pl

Instytut Pamięci Narodowej w 100-lecie III Powstania Śląskiego uczcił pamięć śp. Emila Hadrosska w postaci ufundowania pamiątkowej tablicy. 24 maja przy kaplicy Cmentarza Ewangelickiego przy ul. Cmentarnej uroczyście odsłonięto tablicę pamiątkową poświęconą zabrzaninowi, powstańcowi śląskiemu. Miasto uczciło w ten sposób pamięć Emila Hadrosska - zapomnianego bohatera walki o powrót Górnego Śląska do macierzy.

15 sierpnia w Zabrzu-Kończycach odbyły się miejskie obchody upamiętniające wybuch III Powstania Śląskiego. Tego dnia obchodziliśmy też rocznicę Cudu nad Wisłą oraz Święto Wojska Polskiego. Uroczystości zostały zainaugurowane mszą świętą w kościele pw. Bożego Ciała. Następnie pod Pomnikiem Poległych w Powstaniach Śląskich, przedstawiciele zabrzańskiego samorządu, wraz z licznymi delegacjami, złożyli wieńce i uczcili pamięć powstańców śląskich. O oprawę artystyczną wydarzenia zadbała Orkiestra Muzeum Górnictwa Węglowego. Wieczorem, na terenie Dzielnicowego Ośrodka Kultury przy ul. Dorotki 3 w Kończycach, odbył się koncert pieśni powstańczych pn. “Ślązoki, Ślązoki, wszyścyśmy Poloki”. Głównymi organizatorami uroczystości, które odbyły w Kończycach były następujące instytucje:

- Miasto Zabrze,
- Komitet Obchodów Rocznicy Powstań Śląskich przy parafii Bożego Ciała -„Pamięć i Tożsamość”
- Miejski Ośrodek Kultury,
- Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Kończycach,
- Rada Dzielnicy Kończyce.

Obchody górniczego święta - Barbórka

4 grudnia 2021 r. w Zabrzu, podobnie jak w wielu miejscowościach na Śląsku, odbywały się uroczyste obchody Barbórki - górniczego święta. Barbórka dla Zabrza, miasta historycznie związanego z górnictwem, to wyjątkowe święto. W kościołach odprawiane były msze święte w intencji górników, przy figurkach i kapliczkach św. Barbary składane były kwiaty. Świętowano m.in. na terenie byłej Kopalni Pstrowski. W obchodach udział wzięli również przedstawiciele zabrzańskiego samorządu.

Fotografia. Uroczyste obchody górniczego święta w Biskupicach, Barbórka 2021

Źródło: https://miastozabrze.pl

Obchody Narodowego Święta Niepodległości

Zabrze jest miastem, które dba tradycje i pielęgnuje wartości patriotyczne. Od wielu lat miejskie obchody Narodowego Święta Niepodległości były organizowane bardzo uroczyście. 11 listopada, na placu Warszawskim odbył się koncert Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego, a następnie zaprezentowana została etiuda artystyczna z cyklu „Szkicownik Polski". Uczestnicy uroczystości przemaszerowali z placu Warszawskiego do kościoła pw. św. Anny, gdzie odprawiona została uroczysta msza św. w intencji Ojczyzny, z udziałem Zabrzańskiego Chóru Młodzieżowego „Resonans con tutti". Po nabożeństwie pod krzyżem na placu kościelnym złożono wieńce i kwiaty w hołdzie wszystkim tym, którzy przyczynili się do wywalczenia i utrzymania niepodległej Polski.

Fotografia. Obchody Święta Niepodległości w Zabrzu

Źródło: https://miastozabrze.pl

Piłkarski Turniej Niepodległości

W dniach 10 - 11 listopada w hali Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu odbył się 24-godzinny Turniej Piłki Nożnej z okazji 102. Rocznicy Odzyskania Niepodległości. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęła prezydent Zabrza. Organizatorami turnieju byli: MOSiR Zabrze oraz Polska Fundacja Sportu i Kultury. W zawodach przewidziano także Turniej TEQBALL z udziałem wicemistrza świata i reprezentantów Polski, Kategorię U-12, Kategorię U-18, Kategorię U-14, Kategorię U-8, Kategorię U-11 oraz Kategorię Oldboy i Kategorię Senior.

Fotografia. Piłkarski Turniej Niepodległości w hali Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu

Źródło: http://www.mosir.zabrze.pl

Dni Papieskie 2-8 kwietnia 2021

Tradycyjnie w pierwszej połowie kwietnia zabrzanie świętowali kolejną edycję Dni Papieskich. Tym razem – z racji panujących ograniczeń pandemicznych – uroczystości odbywały się głównie wirtualnie. Tegoroczne obchody Dni Papieskich rozpoczęły się 2 kwietnia, kiedy to w oknach Czytelni Ogólnej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu zaprezentowano po raz pierwszy wystawę "A przecież nie cały umieram", która składa się z wycinków prasy opublikowanej w Polsce po śmierci Papieża Polaka. Dzień później na stronie internetowej www.biblioteka.zabrze.pl pojawił się zbiór wierszy Karola Wojtyły. Kolejnym etapem Dni Papieskich był występ podopiecznych Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 w Zabrzu, którzy na łamach profilu facebookowego MBP zaprezentowali kolejny cykl wierszy autorstwa Jana Pawła II. Na tym samym profilu zaprezentowany został również recital gitarowy Patryka Filipowicza, zatytułowany „Pieśni śpiewane gitarą". Następnie zorganizowano wieczór poetycki on-line z udziałem uczestników „Warsztatowni literackiej", zatytułowany „Coś zostaje z dziedzictwa i coś z zapowiedzi". Na koniec uroczystości w Miejskim Ośrodku Kultury odbył się wernisaż wystawy „W drodze do świętości", traktującej o życiu św. Jana Pawła II.

W Zabrzu powstał mural z Wojciechem Korfantym

Mural, który powstał przy ulicy Wallek-Walewskiego w centrum miasta, został wykonany przy użyciu specjalnej farby, która pochłania zanieczyszczenia z powietrza. To pierwszy tego typu projekt na Śląsku. Powstał jako wspólne przedsięwzięcie Miasta Zabrze oraz grupy Tauron. Przedstawia wizerunek jednego z ojców polskiej niepodległości, Wojciecha Korfantego. Przedsięwzięcie łączy dwa ważne dla nas obszary – lokalny patriotyzm i działanie na rzecz środowiska. Wojciech Korfanty to jedna z najważniejszych postaci w historii Polski. To on uznawany jest za propagatora polskości na Śląsku i to właśnie jemu przypisuje się przyłączenie regionu do Rzeczpospolitej. Postać Wojciecha Korfantego nierozerwalnie złączona jest z historią Powstań Śląskich.

Fotografia. Mural z wizerunkiem W. Korfantego przy ulicy Wallek-Walewskiego

Źródło: https://miastozabrze.pl

1.1.3 PODNIESIENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW (CEL STRATEGICZNY C3)

Podnoszenie jakości kształcenia mieszkańców w Zabrzu jest realizowane poprzez kompleksową ofertę edukacyjną, optymalizację kierunków kształcenia oraz ciągłe podnoszenie standardów funkcjonowania i bezpieczeństwa placówek edukacyjnych. Dla miasta priorytetowe jest tworzenie wysokiej jakości oferty edukacyjnej, budowanie nowoczesnej bazy dydaktycznej i sportowej oraz doskonalenie systemu edukacji na potrzeby rynku. Ważne znaczenie ma również dostosowanie budynków szkół i placówek do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Kompleksowość oferty edukacyjnej

Miasto Zabrze zapewnia kompleksowość oferty edukacyjnej realizując zapisy „Strategii Edukacji Miasta Zabrze". Dokument dedykowany zabrzańskiej edukacji jest realizowany w sposób rzetelny i kompletny, uwzględniając bieżące potrzeby mieszkańców i rynku pracy.
W roku 2021 na wydatki związane z oświatą, wychowaniem i edukacją przeznaczono środki w wysokości blisko 362,3 mln zł, o 4,6 mln zł więcej w stosunku do roku ubiegłego. Blisko 343,3 mln zł przeznaczono na realizację wydatków bieżących, natomiast przeszło 19 mln zł stanowiły wydatki majątkowe. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił wzrost wydatków bieżących o kwotę 29,2 mln zł oraz wzrost wydatków majątkowych o kwotę ponad 4,4 mln zł. Łącznie wydatki na edukację stanowiły blisko 1/3 całego budżetu miasta.

Tabela. Budżet w zakresie realizacji zadań oświatowych

Budżet w zakresie realizacji zadań oświatowych				
Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Wykonanie ogółem wydatków oświatowych	300 972 837 zł	324 200 216 zł	328 646 973 zł	362 287 514 zł
Wykonanie bieżących wydatków oświatowych	276 469 951 zł	294 192 165 zł	314 066 792 zł	343 259 159 zł
Wykonanie wydatków na zadania inwestycyjne	26 454 534 zł	29 702 310 zł	14 580 181 zł	19 028 355 zł
Subwencja	163 688 519 zł	180 542 368 zł	192 069 434 zł	197 684 570 zł
Dotacje na zadania bieżące	15 940 315 zł	11 334 036 zł	27 043 567 zł	30 605 158 zł
Udział w łącznych wydatkach Miasta Zabrze	33,04 %	31,4 %	29,81 %	32,86 %

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz Finansowych

Wydatki bieżące w zakresie zadań oświatowych obejmują m.in.:

- dotacje dla 3 szkół publicznych oraz 30 szkół i placówek niepublicznych – wydatkowano blisko 30 mln zł,
- dowożenie uczniów niepełnosprawnych do szkół oraz zwrot dla rodziców/opiekunów kosztów dowozu dzieci prywatnym samochodem (w 2021 roku z powyższego uprawnienia skorzystało 420 uczniów/opiekunów)– wykonanie na kwotę prawie 1,4 mln zł,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i doradztwo metodyczne nauczycieli – zatwierdzone zostały 64 wnioski o dotacje na dokształcenie indywidualne nauczycieli, przeprowadzono 453 szkolenia i kursy doskonalące i kwalifikacyjne, w których udział wzięło 5 903 nauczycieli – na zadanie przeznaczono ok. 740 tys. zł
- dofinansowanie do różnych akcji oświatowych, z których skorzystało 90 placówek oświatowych, m.in. przygotowanie konkursów szkolnych, olimpiad, festiwali, nagrody dla uczestników – na realizację zadania przeznaczono kwotę 176,6 tys. zł,
- organizację dzieciom różnych form wypoczynku (kolonie, obozy) oraz „zielone szkoły" – z tej formy wyjazdów skorzystało 463 uczniów – zadanie zrealizowano na kwotę ponad 69 tys. zł,
- wypłatę zasiłków i stypendiów o charakterze socjalnym dla 1 115 uczniów w wysokości ogółem ponad 1,2 mln zł,
- wypłatę stypendiów dla 4 447 szczególnie uzdolnionych uczniów w wysokości 64 tys. zł,
- szkolenia, utrzymanie i obsługa programów informatycznych wspomagających zarządzanie oświatą – wydatkowano 354,8 tys. zł,
- prowadzenie świetlic szkolnych, na ten cel przeznaczono kwotę ponad 8,3 mln zł,
- realizację nauczania indywidualnego oraz wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, którym zostało objętych 49 dzieci, poniesiono wydatki w wysokości prawie 629 tys. zł,
- prowadzenie bibliotek dla uczniów,
- pokrywanie wydatków na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, jako zwrot kosztów pobytu dzieci zabrzańskich w przedszkolach niepublicznych prowadzonych przez inne gminy, zatrudnienie pedagoga uczącego lekcji religii wyznania innego niż katolickie,
- pokrywanie wydatków związanych z nauczaniem i wychowaniem dzieci i młodzieży poprzez utrzymanie etatów nauczycieli, utrzymanie budynków szkół i placówek oświatowych (w tym remonty) oraz zapewnienie obsługi administracyjnej,
- realizację projektów współfinansowanych ze środków unijnych na kwotę blisko 3,6 mln zł,
- realizację zadań z konkursu inicjatyw rad dzielnic - wydatkowano ponad 64 tys. zł.

W ramach inicjatyw rad dzielnic związanym z oświatą, w 2021 r. przyznano środki na realizację następujących wniosków :

- Szkoła Podstawowa nr 16 zrealizowała trzy wnioski: doposażenie salki komputerowej, zawody pływackie „Wszyscy na basen" oraz zorganizowała Dzień Dziecka na Sportowo. Zakupiono pięć komputerów doposażając w ten sposób salkę komputerową wykorzystywaną do organizacji zajęć pozalekcyjnych. W ramach „Dnia Dziecka na sportowo" zorganizowano zawody sportowe i artystyczne oraz przygotowano nagrody dla uczestników. Nagrody zakupiono również dla uczestników zawodów pływackich.

- Przedszkole nr 8 zrealizowało wniosek „Rozwijamy kompetencje cyfrowe przedszkolaków”, poprzez zakup tablicy interaktywnej, robota Photona oraz maty edukacyjne.
- Szkoła Podstawowa nr 26 zrealizowała część wniosku „Dbamy o zdrowie swoje i innych” poprzez zakup wnioskowanego sprzętu nagłośnieniowego.
- Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 9 prowadził zadanie „Ścieżka edukacyjna dla najmłodszych” obejmujący stworzenie pomocy edukacyjnej pełniącej funkcję dydaktyczną oraz integracyjną.
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika Nr 42 zrealizowała dwa wnioski: przeprowadzając warsztaty robotyki dla zabrzańskich dzieci oraz tworząc miejsce do prowadzenia warsztatów graficznych.
- Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 8 prowadził cykl zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży pn. „Moja przyszłość czeka za drzwiami”, obejmujący pokazy popularnonaukowe, warsztaty interaktywne z robotyki oraz warsztaty związane z modyfikacją genetyczną organizmów, podsumowaniem zajęć był pokaz filmu w technologii IMAX oraz konkurs plastyczny dla uczniów.
- Szkoła Podstawowa Nr 28 dokonała zakupu wnioskowanych gier chodnikowych.

Tabela. Porównanie grup wydatków bieżących w zakresie realizacji zadań oświatowych

Porównanie grup wydatków bieżących w zakresie realizacji zadań oświatowych				
Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Wykonanie ogółem wydatków oświatowych w zł	300 972 837	324 200 216	328 646 973	362 287 514
Wykonanie bieżących wydatków oświatowych w zł	274 518 303	294 733 268	314 066 792	343 259 159
wynagrodzenia i składki od nich naliczane w zł	205 542 776	222 878 149	244 178 739	262 317 997
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań w zł	36 766 123	40 710 207	38 575 724	44 546 141
Dotacje na zadania bieżące w zł	23 358 919	24 593 962	27 043 567	30 605 158
Wydatki na programy finansowane z udziałem środków zagranicznych (UE) w zł	5 910 126	3 790 332	822 584	3 578 365
Świadczenia na rzecz osób fizycznych w zł	2 940 356,44	2 760 615	3 446 176	2 211 496
Dofinansowanie z budżetu miasta w zł	123 295 651	132 018 071	128 508 720	128 018 298
Udział Miasta Zabrze w wydatkach bieżących w %	40,7	40,76	39,04	37,3

Źródło: Wydział Oświaty

W 2021 roku miasto przeznaczyło ponad 29,2 mln zł na dotacje dla placówek oświatowych niepublicznych, w tym blisko 9,3 mln zł na szkoły podstawowe, ponad 4,5 mln zł na przedszkola i ok. 3,8 mln zł na szkoły dla dorosłych. Licea ogólnokształcące otrzymały wsparcie w wysokości przeszło 3,1 mln zł, a pozostałe szkoły, w tym szkoła przysposabiająca do pracy i branżowa szkoła I stopnia specjalna oraz ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy, łącznie dostały dotacje w wysokości ponad 8,5 mln zł.

Tabela. Dotowanie placówek niepublicznych

Dotowanie placówek niepublicznych				
Lp.	Typy szkół	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Szkoły dla dzieci i młodzieży				
1.	Przedszkola i punkty przedszkolne	3 913 002 zł	3 936 538 zł	4 546 954 zł
2.	Szkoły podstawowe oraz oddziały przedszkolne i oddziały gimnazjalne zorganizowane w szkołach podstawowych	7 488 672 zł	8 641 496 zł	9 265 278 zł
3.	Gimnazja	122 686 zł		
4.	Licea ogólnokształcące i oddziały gimnazjalne zorganizowane w liceach ogólnokształcących	2 236 900 zł	2 917 402 zł	3 124 578 zł
Szkoły dla dorosłych				
5.	Szkoły podstawowe dla dorosłych i oddziały gimnazjalne zorganizowane w szkołach podstawowych	44 141 zł	39 452 zł	8 472 zł
6.	Gimnazja dla dorosłych	0 zł		
7.	Szkoły policealne	3 248 022 zł	2 643 826 zł	3 433 504 zł
8.	Licea ogólnokształcące dla dorosłych	499 553 zł	519 069 zł	329 283 zł
Pozostałe szkoły				
9.	Szkoła przysposabiająca do pracy i branżowa szkoła I stopnia specjalna	2 005 208 zł	2 738 097 zł	2 914 628 zł
10.	Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy	4 613 443 zł	4 971 277 zł	5 609 502 zł
	Razem:	24 171 631 zł	26 407 161 zł	29 232 204 zł

Źródło: Wydział Oświaty

W 2021 r. struktura szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Zabrze, obejmowała 37 przedszkoli, 41 szkół podstawowych, 28 szkół ponadpodstawowych i policealnych oraz 7 placówek oświatowych. W roku szkolnym 2020/2021 liczba uczniów wynosiła 21 490, a w roku szkolnym 2021/2022 wynosi 21 483. W 2021 r. przygotowanych zostało w Zabrzu 4 899 ogólnodostępnych miejsc w przedszkolach, natomiast liczba dzieci przyjętych do przedszkoli wyniosła 4787. Oznacza to, że wszystkie dzieci zostały przyjęte.

Tabela. Struktura zabrzańskich szkół i placówek oświatowych w 2021 r.

Struktura zabrzańskich szkół i placówek oświatowych w 2021 r.				
Nazwa	rok szkolny 2020/2021		rok szkolny 2021/2022	
	Liczba placówek	Liczba uczniów	Liczba placówek	Liczba uczniów
Przedszkola	37	4 792	37	4 787
w tym:				
przedszkola samodzielne	32	4 429	32	4 409
przedszkola w zespołach	5	363	5	378
Szkoły podstawowe	41	11 062	41	10 922
w tym:				
szkoły samodzielne	29	8 739	29	8 533
szkoły w zespołach	12	2 323	12	2 370
Szkoły ponadpodstawowe	36	5 486	33	5 609
w tym:				
licea	15	2 472	13	2 484
technika	8	2 265	8	2 370
szkoły branżowe I stopnia	8	746	8	722
szkoły branżowe II stopnia	1	0	1	33
szkoły policealne	3	3	2	0
szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	1	0	1	0
Placówki oświatowe	7	2 412	7	2 325
Razem:	121	21 490	118	21 483

Źródło: Wydział Oświaty

W 2021 r. w zabrzańskich ogólnodostępnych placówkach oświatowych funkcjonowały:

- 4 przedszkola z oddziałami integracyjnymi (P24, P29, P34, P48),
- 2 przedszkola z oddziałami specjalnymi (P 34, P48) oraz oddziały przedszkolne przy szkole podstawowej specjalnej (SPS 41),
- 3 ogólnodostępne szkoły podstawowe (SP 8, SP 14, SP 42), w których zorganizowane są oddziały integracyjne,

- 1 ogólnodostępna szkoła ponadpodstawowa z oddziałami integracyjnymi (IV LO).

Ponadto dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi prowadzone jest kształcenie w czterech szkołach podstawowych specjalnych (SPS nr 38, SPS nr 39,SPS nr 40, SPS nr 41) oraz w Zespole Szkół Specjalnych nr 42, w którym funkcjonuje: szkoła podstawowa, liceum ogólnokształcące, szkoła branżowa I stopnia oraz szkoła policealna i szkoła przysposabiająca do pracy. W ramach szkolnictwa specjalnego utworzonych zostało 85 oddziałów w 5 szkołach. Do szkół specjalnych w Zabrzu, w roku szkolnym 2021/2022, uczęszczało łącznie 450 uczniów, a zajęcia były prowadzone przez 232 nauczycieli.

Tabela. Struktura szkół podstawowych i ponadpodstawowych w 2021/2022

Struktura szkół podstawowych i ponadpodstawowych w 2021/2022		
Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe	Szkoły ponadpodstawowe
Liczba szkół	36	25
Liczba oddziałów	544	228
Liczba uczniów	11 404	5 828
Liczba etatów nauczycieli	1 328,1	641,35
Liczba etatów pracowników administracji i obsługi	401,8	146,15

Źródło: Wydział Oświaty

Tabela. Struktura placówek oświatowych w 2021/2022

Struktura placówek oświatowych w 2021/2022			
Wyszczególnienie	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Miejska Bursa Szkolna	MDK i OPP
Liczba szkół			4
Liczba oddziałów (kół)		4	164
Liczba uczniów		140	2 300
Liczba etatów nauczycieli	28	10,88	38,46
Liczba etatów pracowników administracji i obsługi	8,25	13,57	18,75

Źródło: Wydział Oświaty

W roku szkolnym 2020/2021 zabrzańskie szkoły podstawowe ukończyło 1 309 osób. Wśród absolwentów podstawówek największym zainteresowaniem cieszyły się licea ogólnokształcące, które przyjęły 627 pierwszoklasistów. Z kolei technikum wybrało 591 osób, a szkoły branżowe

206 uczniów. Liczba otworzonych oddziałów w klasach pierwszych wyniosła odpowiednio 26 w liceach ogólnokształcących, 22 w technikach oraz 8 w szkołach branżowych.

Tabela. Organizacja szkolnictwa ponadpodstawowego w Zabrzu

Organizacja szkolnictwa ponadpodstawowego w Zabrzu				
Nazwa	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Liczba absolwentów szkół podstawowych	1 271	2 548	1 245	1 309
Licea Ogólnokształcące Liczba oddziałów/liczba uczniów I klas	29/590	48/1 242	24/566	26/627
Technika Liczba oddziałów/liczba uczniów I klas	17/423	37/1 069	19/541	22/591
Branżowe Szkoły I Stopnia Liczba oddziałów/liczba uczniów I klas	9/193	16/379	10/256	8/206

Źródło: Wydział Oświaty

Największym zainteresowaniem, wśród absolwentów podstawówek w 2021 r., cieszyło się Liceum Ogólnokształcące nr III - 170 nowych uczniów, następnie Technikum Nr 6 - 113, Liceum Ogólnokształcące nr I - 112 oraz Technikum Nr 4 - 111.

W roku szkolnym 2020/2021 liczba etatów pedagogicznych wynosiła 2 751, natomiast liczba etatów pracowników niebędących nauczycielami wynosiła 1 010. W roku szkolnym 2021/2022 liczba etatów pedagogicznych wynosiła 2 765, natomiast liczba etatów pracowników niebędących nauczycielami wynosiła 1 020.

Tabela. Struktura zatrudnienia w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych

Struktura zatrudnienia w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych					
Liczba etatów	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
nauczyciele	2 981	2 605	2 738	2 751	2 765
pracownicy administracji i obsługi	1 087	1 039	1 027	1 010	1 020

Źródło: Wydział Oświaty

W 2021 roku z doskonalenia zawodowego skorzystało 5 903 nauczycieli, korzystając z dofinansowania w wysokości blisko 740 tys. zł.

Realizacja projektów edukacyjnych w celu podnoszenia jakości oferty edukacyjnej

W 2021 roku zrealizowane zostały następujące programy:

1. Program „Erasmus +" oraz POWER o budżecie na 2021 rok wynoszącym 3,8 mln zł, w programach biorą udział 22 szkoły.
2. Program na rzecz integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 - 8 szkół zrealizowało zadania w roku 2021, w tym: pokrycie kosztów wyjazdów na wycieczki dzieci i młodzieży romskiej; pokrycie kosztów wyjść do kina, muzeum, teatru, filharmonii i na basen kąpielowy dzieci i młodzieży romskiej; sfinansowanie wyjazdów śródrocznych - Zielona szkoła za kwotę ponad 30 tys. zł.
3. Program „Za życiem"- w 2021 r. pozyskano dodatkowe dofinansowanie na kwotę 15 600 zł, z którego sfinansowano konsultacje specjalistyczne dla rodziców 80 dzieci objętych wsparciem oraz zrealizowano ogółem 4 048 godzin zajęć terapeutycznych, w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i jego rodziny.
4. Programy ekologiczne, wartość projektów: 180 tys. zł, zrealizowano 128 projektów szkolnych w zakresie ekologii na łączną kwotę blisko 127 tys. zł, na inne działania z zakresu edukacji ekologicznej przeznaczono kwotę ponad 30 tys. zł.
5. Laboratoria przyszłości
   W roku 2021 wszystkie publiczne szkoły podstawowe oraz szkoły podstawowe specjalne złożyły wnioski w ramach programu „Laboratoria przyszłości". Suma otrzymanego dofinansowania wyniosła przeszło 3,5 mln zł. W 2021 r. zakupów w ramach programu dokonało 13 szkół:
   - Szkoła Podstawowa nr 2 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 16 - 36 000,00 zł,
   - Szkoła Podstawowa nr 6 - 111 900 zł,
   - Szkoła Podstawowa nr 16 - 70 184 zł,
   - Szkoła Podstawowa nr 24 - 42 480 zł,
   - Szkoła Podstawowa nr 25 - 71 100 zł,
   - Szkoła Podstawowa nr 29 - 60 000 zł,
   - Szkoła Podstawowa nr 33 - 36 000 zł,
   - Szkoła Podstawowa nr 32 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 8 - 36 000 zł,
   - Szkoła Podstawowa nr 37 w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 - 43 187 zł,
   - Szkoła Podstawowa nr 46 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 9 - 60 000 zł,
   - Szkoła Podstawowa Specjalna dla Uczniów Niesłyszących i Słabosłyszących nr 47 - 22 600 zł,
   - Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Zespole Szkół Sportowych - 30 780 zł,
   - Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego - 17 999 zł.
6. Program „Zielona pracownia" dofinansowany ze środków WFOŚiGW w Katowicach

   W marcu 2021 r. oddano do użytku „Zieloną Pracownię" w Szkole Podstawowej nr 37, która otrzymała dotację w ramach VI edycji konkursu z 2020 r. Pracownia w SP 37 nosi nazwę „Laboratorium Młodego Odkrywcy". To ekopracownia dydaktyczno-wychowawcza przeznaczona

do prowadzenia tu lekcji z przyrody, biologii, geografii oraz zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania przyrodnicze uczniów. Tematem przewodnim jest tu ekologia. Łączny koszt realizacji projektu wyniósł ok. 38 tys. zł.

Fotografia. Zielona Pracownia w Szkole Podstawowej nr 37 - „Laboratorium Młodego Odkrywcy"

Źródło: https://miastozabrze.pl

Rozstrzygnięty został również konkurs „Zielona Pracownia 2021", w którym dofinansowanie otrzymała Szkoła Podstawowa Specjalna nr 39 im. Marii Montessori w Zabrzu. Pracownia w SPS 39 została oddana do użytkowania w listopadzie 2021 r. Nowa ekopracownia nosi nazwę „Zielony Raj". Prowadzone są w niej lekcje z przyrody, biologii, geografii oraz zajęcia pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania przyrodnicze uczniów. Łączny koszt realizacji projektu to blisko 35 tys. zł.

Fotografia. Zielona Pracownia w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 39 - „Zielony Raj"

Źródło: https://miastozabrze.pl

W Zabrzu, na koniec 2021 roku, z nowoczesnych pracowni korzystali uczniowie 16 szkół, które w poprzednich edycjach sukcesywnie wygrywały konkurs, zdobywając dofinansowanie. Powstałe „Zielone pracownie" umożliwiają podejmowanie działań podnoszących świadomość ekologiczną uczniów w atrakcyjnych warunkach nauczania, poprzez zastosowanie kreatywnych rozwiązań zagospodarowania przestrzeni szkolnej oraz wyposażenie pracowni w nowoczesny sprzęt oraz pomoce.

Realizacja projektów rządowych:

1. Aktywna Tablica - realizacja rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020 -2024, dla 38 szkół dla których organem prowadzącym jest Miasto Zabrze – wartość projektu to ponad 924 tys. zł, w tym kwota dotacji otrzymanej w 2021 r. to blisko 362 tys. zł.
2. Poznaj Polskę - realizacja przedsięwzięcia Ministra Edukacji i Nauki w roku 2021, polegającego na przygotowaniu i przeprowadzeniu, zgłoszonych przez dyrektorów szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto Zabrze, wycieczek szkolnych związanych z priorytetowymi obszarami edukacyjnymi wskazanymi przez Ministra. Otrzymane dofinansowanie w wysokości przeszło 131 tys. zł pozwoliło na zorganizowanie 20 wycieczek przez szkoły podstawowe i ponadpodstawowe.
3. Posiłek w szkole i w domu - w 2021 r. Zabrze zrealizowało zadania w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków na ogólną kwotę przeszło 195 tys. zł,
   W realizacji zadania brały udział dwie placówki:
   - Szkoła Podstawowa Nr 34 w Zabrzu w Zespole Szkolno – Przedszkolnym Nr 6, która zrealizowała zadanie na kwotę ponad 95 tys. zł,
   - Szkoła Podstawowa Nr 43, która zrealizowała zadanie na kwotę 100 tys. zł.
4. Realizacja Rządowego wsparcia 500 zł dla nauczycieli na naukę zdalną, przekazano na ten cel łącznie ponad 938 tys. zł, w tym publicznym szkołom i placówkom oświatowym blisko 870 tys. zł oraz szkołom niepublicznym 69 tys. zł.
5. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – wsparcie Ministerstwa Edukacji i Nauki dla bibliotek szkolnych i przedszkolnych na rozwój księgozbioru i wyposażenie. Wsparcie otrzymało 13 placówek (w tym 3 przedszkola), na łączną kwotę 57 tys. zł. Zakupiono blisko 2 tys. książek.
6. Animator Moje Boisko Orlik 2021 r. – dofinansowanie zatrudnienia Lokalnych Animatorów Sportu, osób organizujących zajęcia sportowe i dbających o właściwe wykorzystywanie obiektów. Wartość projektu wyniosła 45,6 tys. zł, z czego dofinansowanie z budżetu państwa wyniosło 22,8 tys. zł. Na trzech boiskach Orlik (przy SP23, SP30 oraz ZSMS), w okresie od marca do końca listopada, pięcioro animatorów przeprowadziło łącznie 2 683 godziny zajęć.

Projekty i programy oświatowe w trakcie realizacji:

1. Projekt : „Przedszkole Naszą Szansą”

   Placówki realizujące: Przedszkole nr 29 w Zabrzu, Przedszkole nr 34 z Oddziałami Specjalnymi i z Oddziałami Integracyjnymi w Zabrzu, Przedszkole nr 48 z Oddziałami Specjalnymi i z Oddziałami Integracyjnymi w Zabrzu.
   Wartość projektu: 428 950 zł, okres realizacji : 2021-2022 r.,
   W ramach projektu zakupiono pomoce dydaktyczne dla 3 przedszkoli, wykonano adaptacje pomieszczeń na potrzeby realizacji zajęć w projekcie oraz przeszkolono nauczycieli z zakresu: Hortiterapia, Integracja Sensoryczna, Attention Autism, Komunikacja alternatywna PECS, Trening Umiejętności Społecznych TUS, metoda Tuputan, Integracja Bilateralna.

   Do projektu zrekrutowano ogółem 91 dzieci w tym:
   - Przedszkole nr 29 - w projekcie udział wzięło 6 dzieci.
   - Przedszkole nr 34 - w projekcie udział wzięło 34 dzieci.
   - Przedszkole nr 48 - w projekcie udział wzięło 51 dzieci.

   Od października do grudnia 2021 r. zrealizowano w sumie 992 godziny zajęć dodatkowych w ramach projektu dla dzieci z niepełnosprawnościami.

2. Projekt: „Wiele potrzeb jeden cel”

   Szkoły realizujące: 18 szkół podstawowych, w tym 4 szkoły podstawowe specjalne
   Wartość projektu: 3 475 450 zł, okres realizacji : 2021-2022 r.
   Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu nauczania kształcenia ogólnego, poprzez kompleksowe zwiększenie w Zabrzu efektywności kształtowania kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy. W projekcie realizowane są zajęcia z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych oraz języka angielskiego, dla 750 uczniów z 14 szkół podstawowych oraz 4 szkół podstawowych specjalnych. Wszystkie szkoły biorące udział w projekcie doposażone zostały w meble, wyposażenie TIK (technologie informacyjne i komunikacyjne) oraz zaplanowany został zakup pomocy dydaktycznych. Uczestnicy projektu wzięli udział w wyjazdach edukacyjnych do Parku Nauki i Rozrywki Krasiejów. W ramach projektu zrekrutowano i przeszkolono również 123 nauczycieli szkół podstawowych oraz szkół podstawowych specjalnych.

3. Projekt : „Językowo- komputerowo. Szkolenia dla osób pracujących”

   Wartość projektu: 613 576 zł, okres realizacji : 2020-2022 r.
   Celem projektu jest podniesienie kwalifikacji osób dorosłych pracujących w zakresie znajomości języków obcych (j.angielski, j.niemiecki, j.francuski) oraz kompetencji lub kwalifikacji

komputerowych (kursy ECDL lub równoważne oraz specjalistyczne kursy/szkolenia IT). W projekcie możliwe będzie również odbycie walidacji i certyfikacji ww. umiejętności nabytych poza projektem. W 2021 r. dokonano wyboru wykonawców poszczególnych szkoleń. Zrekrutowanych zostało 142 uczestników i rozpoczęto szkolenia językowe, ECDL oraz szkolenia specjalistyczne komputerowe. Na rok 2022 przewidziana jest kontynuacja poszczególnych działań oraz zakończenie projektu.

Optymalizacja kierunków kształcenia - rozwój szkolnictwa zawodowego

W Zabrzu od wielu lat podnoszony jest standard nauczania oraz wizerunek szkolnictwa zawodowego. W ostatnich latach zrealizowano kilka dużych projektów dofinansowane ze środków zewnętrznych, dzięki czemu możliwe było wyposażenie pracowni zawodowych. Otrzymano również wsparcie w postaci szkoleń, kursów specjalistycznych i certyfikowanych, płatnych staży oraz umożliwiono podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycielom i instruktorom.
Wzmocniona została współpraca szkolnictwa zawodowego z otoczeniem społeczno- gospodarczym. W ramach współpracy szkół kształcących w zawodach, zawarto porozumienia z lokalny pracodawcami. Nauczyciele i uczniowie w ostatnich latach regularnie korzystają z szansy wyjazdu, w ramach projektów mobilnościowych, na staże i praktyki do krajów europejskich. Współpraca samorządu, szkół i przedsiębiorców daje gwarancje osiągniecia celu, jakim jest takie wyszkolenie absolwentów zabrzańskich szkół, by stali się aktywnymi i atrakcyjnymi na rynku pracy.

Fotografia. Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego przy ul. 3 Maja 95

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Prace remontowe w Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego

W 2021 r. kontynuowano prace remontowe w Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego przy ul. 3 Maja. Wartość robót wynosi blisko 1,3 mln zł, a termin zakończenia inwestycji zaplanowano na kwiecień 2022 r. Zakres robót obejmuje m.in.: ocieplenie ścian zewnętrznych z tynkowaniem, wykonanie warstwy izolacji termicznej i przeciwwodnej na istniejącym pokryciu dachowym, wymianę

okien i drzwi zewnętrznych, parapetów okiennych, wymianę instalacji c.o., montaż grzejników, zaworów termostatycznych i odpowietrzających. Wykonanie izolacji przeciwwilgociowej na ścianach przyziemia i piwnic, modernizacja instalacji elektroenergetycznej: wymiana instalacji elektrycznej z montażem opraw oświetleniowych z źródłami LED, wymiana oświetlenia zewnętrznego na oprawy niskoenergetyczne oraz wykonanie instalacji oświetlenia podstawowego, awaryjnego i monitoringu.

XXIII Zabrzańskie Targi Edukacji - wirtualnie

W 2021 r. Zabrzańskie Targi Edukacji, ze względu na panujące warunki epidemiologiczne i wprowadzone w związku z tym obostrzenia, zostały ponownie przeniesione do przestrzeni wirtualnej. Miasto Zabrze, Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zabrzu oraz Telewizja Zabrze – Centrum Informacji Kulturalnej w Zabrzu, organizatorzy XXIII Zabrzańskich Targów Edukacji „e-Szkolne Prezentacje 2020", podjęli próbę przedstawienia uczniom kończącym naukę w ósmych klasach szkół podstawowych, zainteresowanych problemem wyboru dalszej ścieżki kariery oraz ich rodzicom, oferty zabrzańskich szkół ponadpodstawowych. Redakcja Telewizji Zabrze – Centrum Informacji Kulturalnej w Zabrzu podjęła się zredagowania i umieszczenia, w maju i czerwcu br., na swoim kanale głównym (kanał 140 telewizji Vectra) oraz w swojej przestrzeni wirtualnej, w tym w szczególności na kanale YouTube i portalu Facebook, nadesłanych przez zabrzańskie szkoły ponadpodstawowe filmików reklamowych. Łącznie zostało przygotowanych 21 szkolnych prezentacji zawierających materiały, dotyczące oferty edukacyjne zabrzańskich szkół średnich, przygotowanej z myślą o ósmoklasistach i ich rodzicach.

Fotografia. XXIII Zabrzańskie Targi Edukacji - wirtualnie

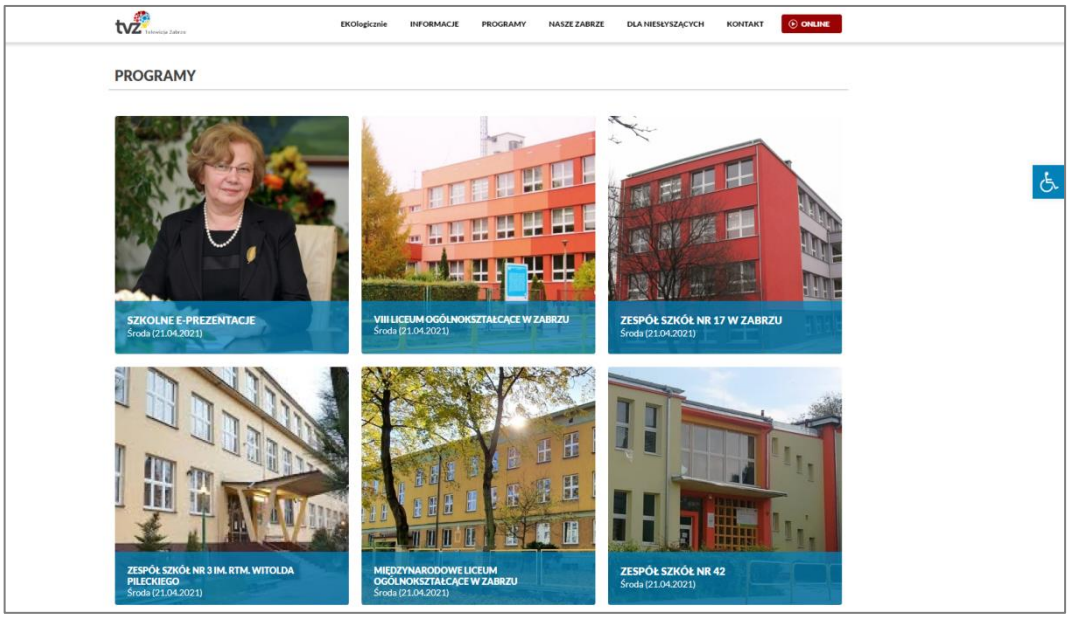

Źródło: https://tvzabrze.pl/szkolne-prezentacje

Projekty realizowane w celu doskonalenia systemu edukacji, na potrzeby rynku pracy:

1. Projekt: „Zawód jutra - wsparcie edukacji zawodowej w Zabrzu".

   Szkoły realizujące: Zespół Szkół nr 10, Zespół Szkół nr 3, Zespół Szkół nr 18, Zespół Szkół nr 3, Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego.
   Wartość projektu: 1 743 771 zł. Okres realizacji : 2020 – 2022 r.
   Stan realizacji na grudzień 2021: zrekrutowano grupę docelową 150 uczniów oraz 13 nauczycieli; powołano zespół i grupę sterującą; zrealizowano doradztwo edukacyjno- zawodowe oraz kształtowania u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych dla 150 uczestników. Rozpoczęto dokształcanie nauczycieli zawodu w projekcie, które jest kontynuowane. Rozpoczęto realizację zadania dotyczącego szkoleń specjalistycznych zawodowych dla uczniów - będzie ono kontynuowane w 2022 r. Zrealizowano staże dla 25 uczestników projektu. Pozostałych 20 odbędzie staż w roku 2022 r. Zrealizowano zadanie, dotyczące dostaw sprzętu do pracowni nauki zawodu, dla 5 szkół zawodowych.

2. Projekt „Zaprojektuj swoje życie zawodowe - remont i wyposażenie pracowni zawodowej w Zespole Szkół nr 3.
   Szkoła realizująca: Technikum nr 3 w Zespole Szkół nr 3.
   Wartość projektu: 940 966 zł, Okres realizacji: 2021- 2022 r.
   Projekt dotyczy 2 pracowni zawodu: dla technika automatyka i dla technika przemysłu mody. W 2021 r. rozpoczęto realizację dostaw sprzętu oraz prace remontowe w pracowniach zawodów technik automatyk i technik przemysłu mody. Zakończenie realizacji planowane jest na 2022 r.

3. Program „Śląskie zawodowcy"

   Szkoły realizujące: Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych oraz Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych.
   Wartość projektu: 18 186 586 zł, Okres realizacji: 2019 – 2022 r.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Oś Priorytetowa: XI. Wzmocnienie potencjału edukacyjnego w ramach działania: 11.2. Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów dla poddziałania: 11.2.1. Wsparcie szkolnictwa zawodowego. Celem projektu jest poprawa oferty i zwiększenie jakości kształcenia zawodowego oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy w województwie śląskim, w tym stworzenie warunków dla zajęć praktycznych poprzez udział uczniów w stażach, praktykach, kursach, doradztwie; zwiększenie kompetencji nauczycieli, kadry pedagogicznej oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w województwie śląskim; wypracowanie modelowego rozwiązania - współpracy edukacji z biznesem. Projekt zakłada przeprowadzenie szkoleń, kursów i studiów podyplomowych dla nauczycieli zawodu oraz pozostałych przedstawicieli kadry pedagogicznej, a także kursów, szkoleń oraz odpłatnych 150 - godzinnych staży i praktyk dla uczniów.

W 2021 szkoły ponadpodstawowe kształciły w technikach w 23 zawodach, a w branżowych szkołach I stopnia w 20 zawodach, łącznie szkoły oferowały zajęcia z 43 zawodów.

Tabela. Wykaz zawodów w publicznych szkołach prowadzonych przez Miasto Zabrze

Wykaz zawodów w publicznych szkołach prowadzonych przez Miasto Zabrze		
Lp.	Nazwa zawodu	Placówka oświatowa
1	Technik informatyk	Centrum Edukacji, Zespół Szkół Nr 3, Zespół Szkół Nr 10
2	Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	Centrum Edukacji
3	Technik chłodnictwa i klimatyzacji	Centrum Edukacji
4	Technik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych
5	Technik elektryk	Zespół Szkół Nr 3
6	Technik automatyk	Zespół Szkół Nr 3
7	Technik przemysłu mody	Zespół Szkół Nr 3
8	Technik ekonomista	Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych
9	Technik logistyk	Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych
10	Technik usług fryzjerskich	Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych
11	Technik weterynarii	Zespół Szkół Spożywczych
12	Technik żywienia i usług gastronomicznych	Zespół Szkół Spożywczych
13	Technik budownictwa	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
14	Technik mechanik	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
15	Technik geodeta	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
16	Technik reklamy	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
17	Technik grafiki i poligrafii cyfrowej	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
18	Technik architektury krajobrazu	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
19	Technik elektronik	Zespół Szkół Nr 10
20	Technik programista	Zespół Szkół Nr 10
21	Technik hotelarstwa	Zespół Szkół Nr 17
22	Technik organizacji turystyki	Zespół Szkół Nr 17
23	Technik eksploatacji portów i terminali	Zespół Szkół Nr 17
24	Pracownik obsługi hotelowej	Zespół Szkół Nr 17
25	Kelner	Zespół Szkół Nr 17
26	Sprzedawca	Zespół Szkół Nr 17
27	Elektryk	Zespół Szkół Nr 3, Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
28	Dekarz	Zespół Szkół Nr 3
29	Krawiec	Zespół Szkół Nr 3

30	Cukiernik	Zespół Szkół Spożywczych
31	Kucharz	Zespół Szkół Spożywczych, Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
32	Piekarz	Zespół Szkół Spożywczych
33	Monter zabudowy i robót wykończeniowych	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
34	Murarz-tynkarz	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego, Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
35	Operator obrabiarek skrawających	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
36	Monter sieci i instalacji sanitarnych	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
37	Fryzjer	Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego, Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych, Zespół Szkół Ekonomiczno Usługowych
38	Ślusarz	Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego
39	Mechanik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych
40	Blacharz samochodowy	Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych
41	Elektromechanik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych
42	Lakiernik	Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych
43	Magazynier-logistyk	Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych

Źródło: Wydział Oświaty

Stypendia dla uzdolnionej młodzieży

Na podstawie uchwały Nr XI/125/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 26.10.2019 r., w sprawie przyjęcia Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, pobierających naukę na terenie Miasta Zabrze, przyznawane są stypendia za wybitne osiągnięcia. W roku 2021 przyznano 14 stypendiów dla szczególnie uzdolnionych uczniów. Łącznie na stypendia przeznaczono kwotę 64 tys. zł, o 12 tys. zł więcej niż w roku ubiegłym. Wysokość stypendium na dany rok szkolny dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych wynosiło 3 tys. zł, a dla uczniów szkół ponadpodstawowych i oddziałów dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych wynosiło 4 tys. zł. Nagrodzeni uczniowie wykazali się największymi osiągnięciami. Były to konkursy przedmiotowe, organizowane przez Śląskie Kuratorium Oświaty, jak również ogólnopolskie konkursy, pod patronatem Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Standard funkcjonowania i bezpieczeństwa placówek edukacyjnych

W latach 2009 – 2021 zmodernizowano 47 szkół i placówek oświatowych, na łączną kwotę ponad 115 mln zł. W trakcie modernizacji jest 10 placówek. Na podniesienie standardu funkcjonowania i bezpieczeństwa placówek oświatowych w Zabrzu rozdysponowano w 2021 r. kwotę ponad 19 mln zł, przeprowadzając następujące zadania inwestycyjne:

1. Modernizacja placówek oświatowych – na ten cel w omawianym okresie przeznaczono środki w wysokości blisko 1,9 mln zł, w tym prowadzono m.in. następujące prace:
   - wymiana pompy obiegowej instalacji C.O. w Szkole Podstawowej nr 36,
   - wymiana patelni elektrycznej w Miejskiej Bursie Szkolnej,
   - naprawa izolacji pionowej fundamentów budynku z odtworzeniem drenażu w Przedszkolu nr 48,
   - wykonano izolację wraz z remontem kotłowni Przedszkola nr 35,
   - wykonano prace remontowe dachu budynku Szkoły Podstawowej nr 33,
   - wymiana podłóg w 2 salach w Szkole Podstawowej nr 28,

- wymiana ogrodzenia placu zabaw w Przedszkolu nr 33,
- dokonano naprawy w trybie awaryjnym dachu przy sali gimnastycznej, naprawa kominów, rynien, obróbek blacharskich w Młodzieżowym Domu Kultury nr 3,
- wykonano wymianę i montaż bojlera gazowego oraz przeróbka instalacji w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 41.

2. Wykonanie kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej na terenie Zabrza, w ramach „Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych" – na ten cel w omawianym okresie Miasto rozdysponowało środki w wysokości ponad 10,5 mln zł.
   W ramach projektu zakończono termomodernizację budynków Przedszkola nr 11 przy ul. Fredry oraz Przedszkola nr 23 przy ul. Ślęczka. Kontynuowano prace budowlane związane z termomodernizacją budynków: Przedszkola nr 29 przy ul. Paderewskiego, Szkoły Podstawowej nr 28 przy ul. Kosmowskiej, Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego przy ul. 3 Maja, Przedszkola nr 39 przy ul. Pobożnego, ZSP 8 przy ul. Badestinusa oraz Zespołu Szkół Mechaniczno - Samochodowych przy ul. Franciszkańskiej. Wyłoniono wykonawcę robót termomodernizacji budynku Przedszkola nr 22 przy ul. Gwareckiej oraz Przedszkola nr 7 przy ul. Wolności. Opracowane zostały dokumentacje projektowe termomodernizacji kolejnych placówek.

Fotografia. Przedszkole nr 11 ul. Fredry 21

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

3. Przebudowa boiska treningowego i budowa tymczasowej hali namiotowej na terenie byłego stadionu KS KOKSOWNIK wraz z zapleczem - wykonanie w 2021 r. wyniosło ponad 215 tys. zł.
4. Termomodernizacja budynku Przedszkola nr 36 przy ul. Heweliusza - poniesiono wydatki w wysokości ponad 2,4 mln zł.
5. Modernizacja istniejącego boiska asfaltowego na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 9 w Zabrzu przy ul. Gwareckiej 13 - wykonanie na poziomie blisko 161 tys. zł.
6. Dodatkowo, w omawianej grupie wydatków „oświatowych", w 2021 roku realizowano zadania majątkowe Zabrzańskiego Budżetu Partycypacyjnego - wykonanie wyniosło ponad 2,5 mln zł.

Fotografia. Przedszkole nr 23 przy ul. Ślęczka 9

Źródło: https://miastozabrze.pl

Fotografia. Przedszkole nr 36 przy ul. Heweliusza 36

Źródło: https://miastozabrze.pl

Na koniec roku 2021 nadal trwały prace termomodernizacyjne w następujących budynkach oświatowych :

- Przedszkole Nr 7,
- Przedszkole Nr 29,
- Przedszkole Nr 39,
- Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 8,
- Szkoła Podstawowa Nr 28,
- Zespół Szkół Mechaniczno – Samochodowych,
- Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego.

Fotografia. Zespołu Szkół Mechaniczno - Samochodowych przy ul. Franciszkańskiej

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Międzynarodowe Szkoły w Zabrzu w nowej siedzibie

W październiku 2021 r. odbyło się uroczyste otwarcie nowej siedziby Międzynarodowych Szkół w Zabrzu przy ul. Niemcewicza 1. Placówka, która działa w naszym mieście już od ćwierć wieku, prowadzi zarówno przedszkole, jak i szkołę podstawową oraz liceum ogólnokształcące. Budynek przy ul. Niemcewicza przeszedł gruntowny remont i modernizację. Nowa siedziba zapewni komfort nauki i pracy zarówno nauczycielom jak i uczęszczającym tu uczniom.

Fotografia. Nowa siedziba Międzynarodowych Szkół w Zabrzu przy ul. Niemcewicza 1

Źródło: https://miastozabrze.pl

1.1.4 KREOWANIE RÓŻNORODNYCH FORM I AKTYWNOŚCI KULTURALNYCH MIESZKAŃCÓW (CEL STRATEGICZNY C4)

Bogata oferta kulturalna o zasięgu lokalnym

Zapewnienie mieszkańcom Zabrza różnorodnej oferty kulturalnej w 2021 r., pomimo wzmożonej pracy, zostało w znaczący sposób utrudnione przez panującą epidemię. Zorganizowane w mieście imprez kulturalnych odbywały się w ścisłym reżimie sanitarnym, bądź w formie online. Informacje na temat imprez kulturalnych oraz pozostałej działalności kulturalnej w naszym mieście przekazywane są mieszkańcom, m.in. przez zabrzańską telewizję TVZ (http://tvzabrze.pl/), której programy nadawane są całodobowo. Utworzona w 2020 r. nowa strona internetowa Urzędu Miejskiego (https://miastozabrze.pl/kalendarium/), stanowi również ważne źródło informacji dla mieszkańców. Informacje, dotyczące zabrzańskiej oferty kulturalnej, można również znaleźć na stronach www oraz w mediach społecznościowych:

- https://www.dmit.com.pl/
- https://pl-pl.facebook.com/Dom-Muzyki-i-Tańca-w-Zabrzu-173384699371543/
- https://mok.art.pl/
- https://www.facebook.com/mokzabrze/
- https://teatrzabrze.pl/
- www.tvzabrze.pl
- https://cik.zabrze.pl
- https://www.facebook.com/teatrzabrze
- http://pokladykultury.eu/
- https://www.facebook.com/pokladykulturyeu/

Co miesiąc wydawany był także Zabrzański Informator Kulturalny „Sufler", dostępny w każdej placówce oświatowej i kulturalnej, miejskich jednostkach organizacyjnych, zakładach pracy oraz na półkach informacyjnych w korytarzach UM, a także miesięcznik „Nasze Zabrze". Na tablicach ogłoszeń rozwieszane są plakaty i afisze informacyjne o imprezach kulturalnych organizowanych w mieście. Do celów informacyjnych wykorzystywane są również słupy ogłoszeniowe oraz umieszczone, w każdej z dzielnic, tablice Rad Dzielnic.

W tworzeniu różnorodnej oferty kulturalnej dla mieszkańców, istotną rolę w 2021 r. odegrała działalność ośmiu zabrzańskich instytucji kultury, których organizatorem jest Miasto Zabrze, tj.:

- Dom Muzyki i Tańca, z siedzibą w Zabrzu przy ul. Gen. de Gaulle'a 17.
- Teatr Nowy w Zabrzu, z siedzibą przy Placu Teatralnym 1.
- Filharmonia Zabrzańska, z siedzibą w Zabrzu, przy ul. Park Hutniczy 7.
- Miejski Ośrodek Kultury, z siedzibą w Zabrzu, przy ul. 3 Maja 91a.
  Posiada on 6 filii tj.:
  - Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Zabrzu-Biskupicach, ul. Kossaka 23.
  - Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Zabrzu-Pawłowie , ul. Sikorskiego 114.
  - Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Zabrzu-Kończycach , ul. Dorotki 3.
  - Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Zabrzu-Grzybowicach, ul. Badestinusa 60.
  - Kino „Roma" w Zabrzu, ul. Padlewskiego 4.
  - Ośrodek Działań Artystycznych, Park Hutniczy 11.

- Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, z siedzibą przy ul. Georgiusa Agricoli, którego organizatorem jest Miasto Zabrze i Województwo Śląskie. Zasoby tego muzeum stanowią: Kopalnia Guido – podziemia i zabudowania powierzchniowe wraz z Hostelem, budynek wieży ciśnień przy ul. Zamoyskiego 2, budynek muzeum przy ul. 3 Maja 19, kompleks Sztolni Królowa Luiza, na który składają się podziemne wyrobiska dawnej kopalni Królowa Luiza i Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej, wraz zabudowaniami powierzchniowymi (m.in. nadszybiem szybu „Carnall" z wieżą wyciągową, budynkami kompresorowni, rozdzielni, warsztatu elektrycznego, Łaźni Łańcuszkowej, dawnej cechowni, budynkami obsługi ruchu turystycznego przy ul. Mochnackiego i Miarki), a także infrastruktura Parku 12C i Parku Techniki Wojskowej.
- Muzeum Miejskie w Zabrzu, posiadające siedzibę przy ul. Powstańców Śląskich 3 oraz galerię Café Silesia przy ul. 3 Maja 6.
- Miejska Biblioteka Publiczna, z siedzibą w Zabrzu przy ul. Londzina 3, posiadająca wypożyczalnię centralną przy ul. Londzina 3, czytelnię ogólną i prasy przy ul. Wyzwolenia 4 oraz filie w różnych częściach miasta Zabrze.
- Centrum Informacji Kulturalnej, z siedzibą w gmachu Domu Muzyki i Tańca przy ulicy Gen. De Gaulle'a 17, to nowa instytucja na kulturalnej mapie Zabrza. Powołana została do życia na mocy uchwały Rady Miasta z 21 października 2019.

Tabela. Zestawienie wysokości dotacji na realizację zadań kulturalnych w latach 2019-2021

Zestawienie wysokości dotacji na realizację zadań kulturalnych w latach 2018-2021				
Lp.	Instytucja kultury	2019 r.	2020 r.	2021 r.
1	DOM MUZYKI I TAŃCA	2 774 360 zł	2 592 360 zł	1 685 740 zł
2	FILHARMONIA ZABRZAŃSKA	3 855 400 zł	3 914 425 zł	3 950 986 zł
3	MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA	4 449 660 zł	4 465 660 zł	4 592 240 zł
4	MIEJSKI OŚRODEK KULTURY	2 642 400 zł	2 138 353 zł	2 489 130 zł
5	MUZEUM GÓRNICTWA WĘGLOWEGO	6 967 865 zł	8 000 320 zł	7 288 290 zł
6	MUZEUM MIEJSKIE	1 413 150 zł	1 433 570 zł	1 613 450 zł
7	TEATR NOWY	4 098 350 zł	4 088 200 zł	4 477 466 zł
8	CENTRUM INFORMACJI KULTURALNEJ		1 106 600 zł	1 267 330 zł
RAZEM:		25 506 926 zł	26 201 185 zł	27 364 632 zł

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa

Centrum Informacji Kulturalnej, to nowa instytucja na mapie kulturalnej Zabrza, która kontynuuje działalność w obszarze mediów, realizowaną wcześniej przez Dom Muzyki i Tańca oraz Zabrzański

Informator Samorządowy. CIK jest producentem i nadawcą programu miejskiego pod nazwą „Telewizja Zabrze" oraz wydawcą miesięcznika „Nasze Zabrze Samorządowe", a także Zabrzańskiego Informatora Kulturalnego pod nazwą „Sufler". Program Telewizji Zabrze ukazuje się codziennie na kanale 140 w sieci Vectra i dociera do mieszkańców prawie całego regionu. Telewizja Zabrze posiada także kanał na YouTube i profile społecznościowe na Facebooku oraz Instagramie. Dziennikarze i operatorzy Telewizji Zabrze codziennie relacjonują życie miasta i są zawsze tam, gdzie dzieje się coś ciekawego. „Nasze Zabrze Samorządowe" co miesiąc informuje o najważniejszych wydarzeniach z życia miasta, a także porusza tematy ważne dla jego mieszkańców, stanowiąc kompendium wiedzy na temat Zabrza. Natomiast „Sufler" to źródło wiedzy na temat ofert wszystkich zabrzańskich placówek kulturalnych.

Organizacja imprez kulturalnych o charakterze lokalnym

Wydział Kultury i Dziedzictwa, współpracując z Radami Dzielnic, w 2021 r. był odpowiedzialny za organizację 14 imprez o charakterze lokalnym, których łączny koszt wyniósł ponad 43 tys. zł. Wydarzenia kulturalne obywały się na terenie 9 dzielnic. Ze względu na trwającą epidemię oraz obostrzenia z nią związane, w 2021 r. Rady Dzielnic nie zorganizowały wszystkie zaplanowane wydarzenia kulturalne.

Tabela Współdziałanie z Radami Dzielnic i Osiedli przy organizacji przedsięwzięć kulturalnych w roku 2021

Współdziałanie z Radami Dzielnic i Osiedli przy organizacji przedsięwzięć kulturalnych w roku 2021			
Lp.	Dzielnica	Nazwa przedsięwzięcia	Wydatki (zł)
1.	Helenka	Dzień Dziecka Spotkanie dożynkowe z Rodzinnym Ogrodem Działkowym ZACISZE	1 899
2.	Mikulczyce	Obchody 70- lecia przyłączenia Mikulczyc do Zabrza oraz 110 lecie I posiedzenia Rady Gminy w Ratuszu	986
3.	Os. Mikołaja Kopernika	Obchody pierwszej rocznicy powstania „Klubu Aktywnego Seniora – Kopernik", „Świadomy Kopernik"	2 500
4.	Maciejów	,,Koncert Wrześniowy - zapamiętany w Dźwiękach'' Szkolne rozgrywki gier komputerowych	3 049
5.	Os. Młodego Górnika	Dzień Dziecka	2 768
6.	Zaborze-Północ	Festyn Rodzinny	5 000
7.	Zaborze-Południe	Dzień Dziecka „Dzielnicowe Kartoflisko"	6 000
8.	Pawłów	Festyn Rodzinny	12 996
9.	Kończyce	Dzień Dziecka, Festyn Dzielnicowy z okazji rocznicy Powstań Śląskich	7 900

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa

W ramach konkursu „Inicjatywy Rad Dzielnic i Osiedli", w 2021 roku do realizacji zlecono 4 wydarzenia kulturalne o charakterze lokalnym. Pomimo trwającej epidemii wirusa SARS-CoV-2 i wprowadzanych obostrzenia, wszystkie inicjatywy zostały zrealizowane. Łączny koszt realizacji konkursu „Inicjatywy Rad Dzielnic i Osiedli" w 2021 roku wyniósł blisko 32 tys. zł.

Tabela. Wydarzenia kulturalne zorganizowane w ramach konkursu Inicjatywy Rad Dzielnic i Osiedli w 2021 r.

Wydarzenia kulturalne zorganizowane w ramach konkursu „Inicjatywy Rad Dzielnic i Osiedli"		
Dzielnica	Nazwa imprezy	Przyznana kwota (zł)
Kończyce	Organizacja uroczystości jubileuszu 110-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej	7 999 zadanie zrealizowane przez MOK
Pawłów	Jesteśmy stąd „Pawłów to My" aktywizacja i integracja środowiska lokalnego	7 999 zrealizowano przez DOK Pawłów
Mikulczyce	Koncert Filharmonii Zabrzańskiej	7 999 koncert odbył się w kościele pw. św. Wawrzyńca
Maciejów	Koncert Filharmonii Zabrzańskiej	7 990 koncert odbył się w kościele pw. św. Macieja

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa

Lokalne wydarzenia kulturalne były realizowane również przez organizacje pozarządowe, w ramach dotacji celowych z budżetu na realizację miejskich zadań publicznych w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa. W 2021 r., do otwartego konkursu ofert na zadania publiczne w dziedzinie kultury, złożono 11 ofert. Komisja Konkursowa, po weryfikacji wniosków, przyznała dofinansowanie dla 8 projektów, na łączną kwotę 58 500 zł. Zorganizowane zostały wszystkie zadania w zakresie lokalnych wydarzeń kulturalnych organizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach dotacji celowych z budżetu na realizację miejskich zadań publicznych w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa.

Tabela. Lokalne wydarzenia kulturalne, zorganizowane w ramach konkursu ofert na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze, w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa w 2021 r.

Lokalne wydarzenia kulturalne, zorganizowane w ramach konkursu ofert na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze, w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa w 2021 r.			
Lp.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Wydatki (zł)
1.	Towarzystwo Artystyczne T.Art	Warsztatownia Literacka Zabrze - miasto słów niezbędnych	11 600 zł
2.	Towarzystwo Artystyczne T.Art	IX Miejski Konkurs Recytatorski dla dzieci z placówek o charakterze przedszkolnym, zwieńczony spektaklem teatralno-improwizowanym z udziałem laureatów „Wierszolaki na scenę"	4 200 zł

3.	Towarzystwo Artystyczne T.Art	KomMiTywa - kompleksowa inicjatywa MiT (Młodzi i Teatr) Imprezy towarzyszące XX edycji Festiwalu Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość przedstawiona"	12 000 zł
4.	Towarzystwo Artystyczne T.Art	60+ Apetytu na kulturę ciąg dalszy - Aktywni, Potrzebni, Twórczy (edycja 7)	5 500 zł
5.	Zabrzańskie Towarzystwo Kultury Teatralnej	Teatroteka amatorskiego ruchu teatralnego	9 000 zł
6.	Zabrzańskie Towarzystwo Kultury Teatralnej	Świętojańskie warsztaty teatralne	6 500 zł
7.	Stowarzyszenie „Nasza Szkoła - Nasz Dom"	IV Zabrzański Przegląd Twórczości Osób z Niepełnosprawnościami z cyklu „Wyrażam siebie kolorami" pt. „Pory roku"	5 200 zł
8.	Stowarzyszenie „Pogodni i Aktywni"	Zabrze - moje miasto	4 500 zł

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa

Ponadto, w 2021 r., złożono 5 ofert – tzw. „małych grantów”. Po weryfikacji wniosków, dofinansowanie przyznano na realizację 4 projektów, w łącznej wysokości 20 600 zł.

Tabela. „Małe granty” w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa w 2021 r.

„Małe granty” w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa w 2021 r.			
Lp.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Kwota
1.	Rzymskokatolicka Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Zabrzu	Obchody dnia św. Marcina	6 100 zł
2.	Fundacja Wspierania Szkoły "Nasza Trójka"	W Zabrzu dobrze mi się czyta cz. 1. Organizacja spotkania autorskiego	3 000 zł
3.	Stowarzyszenie Nasze Miasto Tańczy	Tango w Zabrzu	8 000 zł
4.	Stowarzyszenie Nasze Miasto Tańczy	Spektakl muzyczno - taneczny „Boskie Buenos czyli Majowe Tango”	3 500 zł

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa

Działalność Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabrzu

Głównym celem działalności Miejskiego Ośrodka Kultury jest realizacja następujących zadań: rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych mieszkańców miasta; tworzenie warunków dla lokalnych inicjatyw w zakresie kultury, edukacji kulturalnej i regionalnej; organizowanie różnych form działalności kulturalnej, oświatowej, rozrywkowej i rekreacyjno-sportowej; inspirowanie działań kulturalno-oświatowych i wychowawczych; współpraca i wymiana doświadczeń z placówkami upowszechniania kultury, działającymi w mieście i poza jego granicami;

nadzorowanie i koordynowanie działalności swoich filii we współpracy z Radami Dzielnic, a także instytucjami i organizacjami działającymi we wszystkich dzielnicach miasta.

Fotografia. Sala widowiskowa w Miejskim Ośrodku Kultury w Zabrzu przy ul. 3 Maja

Źródło: https://mok.art.pl/pl

W Miejskim Ośrodku Kultury w Zabrzu, przy ul. 3 Maja, znajdują się dwie sale: widowiskowa i konferencyjna. Sala widowiskowa dysponuje 360 miejscami siedzącymi w ustawieniu teatralnym oraz sceną o wymiarach 9 x 8 metrów. Wyposażona jest w reżyserkę dźwięku i światła wraz z obsługą oraz garderoby dla artystów. W sali konferencyjnej znajduje się 60 miejsc siedzących. Ponadto MOK posiada zaplecze kuchenne oraz szatnię. Dodatkowo obiekt jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, tj. dysponuje odpowiednim podjazdem oraz toaletami.

Tabela. Wykaz liczby wydarzeń kulturalnych oraz liczby osób w nich uczestniczących, w ramach oferty przygotowanej przez Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu w 2021 r.

Wykaz liczby wydarzeń kulturalnych oraz liczby osób w nich uczestniczących, w ramach oferty przygotowanej przez Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu w 2021 r.		
Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie
1.	Liczba imprez	665
2.	Liczba uczestników imprez	38 892
3.	Liczba zajęć stałych	1 320
4.	Liczba uczestników zajęć stałych	12 728
5.	Liczba seansów	333

6.	Liczba widzów	1 545
7.	Liczba uczestników on-line	717 824

Źródło: Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu

W 2021 r., z oferty kulturalnej Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabrzu, w tym sześciu filii, skorzystało blisko 39 tys. osób. Zostały zorganizowane 665 różnego rodzaju imprez, wydarzeń i projektów oraz 1 320 stałych zajęć, w których uczestniczyło w sumie prawie 13 tys. osób. Zajęcia o charakterze artystycznym, edukacyjnym, sportowym, rekreacyjnym skierowane były zarówno do dzieci, dorosłych jak i seniorów. Ze względu na trwającą pandemię koronawirusa, działalność instytucji realizowana była również w sieci . Z oferty kulturalnej prezentowanej w sieci (profil Facebook, www.mok.art.pl, kanał YouTube) skorzystało ponad 717 tys. uczestników online.

Tabela. Imprezy MOK Zabrze w 2021 r.

Wydarzenia artystyczne organizowane przez Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu w 2021 roku
Imprezy własne MOK
Klub Fotograficzny - wydarzenie kulturalne połączone z prelekcją, dotyczącą organizacji zajęć Klubu Fotograficznego oraz zwiedzanie wystawy „ART na stART". Zainaugurowanie działalności klubu, jako miejsca ciekawych spotkań pasjonatów fotografii, stwarzające okazję do dyskusji. Spotkanie prowadził Robert Hościło, zawodowy fotograf, na co dzień wykonujący sesje studyjne oraz organizujący warsztaty fotograficzne. Interesuje się fotografią podróżniczą, podwodną, studyjną i portretem. Współpracował z National Geographic i jest założycielem największej Grupy fotograficznej na Śląsku - TRON Śląski Klub Fotograficzny. Celem powstania klubu było skupienie miłośników fotografii, którzy pragną rozwijać swoją pasję oraz dzielić się między sobą posiadanym doświadczeniem, podczas zajęć teoretycznych i praktycznych.
Galeria MOK „W drodze do świętości – Wystawa o św. Janie Pawle II" - ekspozycja składająca się z 27 plansz, na których znajdziemy historyczne fotografie uwieczniające wiele momentów i wydarzeń z życia Papieża Polaka. Wystawa została wypożyczona z Muzeum Miejskiego w Wadowicach. Powstała we współpracy z Francuską Agencją Prasową, która użyczyła fotografie do przygotowania plansz.
OKO Klub fotograficzny MOK Zabrze - cykl wydarzeń kulturalnych, skupiających miłośników fotografii, którzy pragną rozwijać swoje umiejętności oraz dzielić się między sobą posiadanym doświadczeniem. Wydarzenia obejmowały zarówno teorię, jak i praktykę, a każde z nich stwarza przestrzeń do dyskusji oraz poznania punktu widzenia odbiorcy. Tematycznie każde wydarzenie odnosi się do specyficznego rodzaju fotografii: portretu, zdjęć reportażowych, krajobrazu, fotografii macro i studyjnej.
Galeria MOK: Magdalena Darmoń – „Tu" wystawa fotografii. Wystawa złożona była z trzech części: „W", „POMIĘDZY", „POD", a wszystkie składające się na nią kadry powstały w Zabrzu i okolicach.
„Wariacje na wakacje" w MOK – Planeta Lema Artystycznie – warsztaty teatralno – twórcze. Uczestnicy wymyślali własne historie, stworzyli rekwizyty oraz zaprezentowali krótkie etiudy teatralne.

Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Zabrze za 100 lat” – wystawa pokonkursowa. Konkurs był skierowany do młodszych i starszych wielbicieli twórczości Stanisława Lema i jego powieści, a przy tym nawiązuje do zbliżających się uroczystości z okazji nadania praw miejskich Miastu Zabrze, których setna rocznica przypada w 2022 roku. W konkursie udział wzięło 198 uczestników niepełnoletnich i pełnoletnich z 7 miast. Łącznie zgłoszono 190 prac indywidualnych i jedną pracę zbiorową. Nagrodzono i wyróżniono 41 osób i instytucji.
„Wariacje na wakacje” w MOK – Planeta Lema Artystycznie – Maszyna Trurla. Warsztaty muzyczne wspierające ideę „zero waste”. Uczestnicy stworzyli instrumenty z rzeczy codziennego użytku, a następnie naśladowali dźwięki maszyn i tworzyli własne kompozycje. Warsztaty zostały poprzedzone wprowadzeniem dotyczącym podstawowych pojęć z zakresu wartości rytmicznych nut.
OKO Klub fotograficzny MOK Zabrze - cykl wydarzeń kulturalnych, skupiających miłośników fotografii, którzy pragną rozwijać swoje umiejętności oraz dzielić się między sobą posiadanym doświadczeniem. Wydarzenia obejmowały zarówno teorię, jak i praktykę. Tematycznie każde wydarzenie odnosiło się do specyficznego rodzaju fotografii: portretu, zdjęć reportażowych, krajobrazu, fotografii macro i studyjnej.
Wernisaż wystawy XIII Ogólnopolskiego Konkursu Fotograficznego Kreatywne Zabrze. Temat „Radość”. W trzynastej odsłonie konkursu fotograficznego udział wzięło 170 uczestników z 74 miejscowości, którzy zgłosili do konkursu 420 prac. Wystawa przedstawiała prace laureatów i uczestników konkursu.
Skarbnikowe Gody - Święto Miasta Zabrze Wielki Piknik Rodzinny - to wydarzenie kulturalne kierowane do mieszkańców Zabrza, regionu Śląska oraz turystów, zorganizowane w Parku Poległych Bohaterów przy ul. Dubiela. Program imprezy obejmował mieszankę muzyki, tradycji, nauki i rozrywki. Na dużej scenie wystąpili artyści i lokalne zespoły muzyczne. Na wszystkich chętnych czekały: Farma Rozmaitości dla rodzin, Forum Razem – warsztaty rękodzielnicze, Warsztatownia pomysłów DOK, Zakątek zwierzątek, strażackie pokazy ratownicze, stoiska animacyjne, edukacyjne i pamiątkowe. Publiczność bawił program rozrywkowy, w którym wystąpili m. in.: Zabrzańska Orkiestra Górnicza, Rybnicka Akademia Mażoretek, Teatr na walizkach, Majka Jeżowska z zespołem, zespół The Chance oraz Afromental.
Wernisaż wystawy „Moja świąteczna ozdoba 2021” Wianki i stroiki - wydarzenie podsumowujące konkurs rękodzielniczy, w trakcie którego nadesłano 264 prace, przygotowane przez 261 uczestników z 48 miast. Przyznano 53 nagrody.
Imprezy współorganizowane
„ART na Start”- wystawa wyróżnionych prac dyplomowych absolwentów Liceum Sztuk Plastycznych w Zabrzu. Zaprezentowane były prace 7 uczniów z trzech specjalizacji: Aranżacji wnętrz, Fotografii artystycznej, Projektowania graficznego oraz z Rysunku i malarstwa, które powstawały w ramach aneksów dyplomowych. Na wystawie można było zobaczyć szeroki i różnorodny zakres prac.
Chór Mieszany Klaster - wydarzenie kulturalne skupiające miłośników pieśni chóralnych.
„Kopciuszek – zamienił się sen w rzeczywistość” - spektakl muzyczny wyprodukowany przez Stowarzyszenie na rzecz wspierania osób uzdolnionych artystycznie „MusicALL”, na podstawie baśni braci Grimm. Po pięciu latach od premiery spektakl uległ sporym zmianom i w roku 2021 można go było zobaczyć już w nowej odsłonie – 12 piosenek, nowa warstwa tekstowa, a sceny prezentowały się inaczej niż podczas premiery.
Śląskie Spotkania Artystyczne - Łączy Nas Fotografia.

Wydarzenie kulturalne, skierowane do pasjonatów i profesjonalistów, obejmujące: szkolenia, wykłady, sesje zdjęciowe, prezentacje produktów, spotkania z pasjonatami. Spotkania odbyły się w filii DOK Pawłów oraz pobliskim parku.
VIII Wojewódzki Amatorski Festiwal Teatralny OHO Podczas tegorocznej 8. edycji festiwalu zostały zaprezentowane 2 etiudy filmowe oraz 5 spektakli na żywo, w ramach organizowanego przez Ognisko Pracy Pozaszkolnej nr 4 „Centrum Edukacji Twórczej" w Zabrzu.
„Wariacje na wakacje w MOK – Planeta Lema Artystycznie" - warsztaty wokalne zorganizowane w formie 5 spotkań, podczas których uczestnicy mieli możliwość wypróbowania siebie, zachowania się w sytuacji występu, czy nagrania studyjnego oraz rozbudzania pomysłowości i odwagi pokazywania się na scenie. Wstępem do rozpoczęcia zajęć była rozśpiewka wokalna oraz instruktarz nauczyciela, dotyczący sposobu wydobywania się dźwięku i ćwiczenia wokalne.
IV Edycja Teatralnych Warsztatów Twórczych PLATEA 2021. W ciągu tygodnia uczestnicy zdobywali nowe umiejętności aktorskie i manualne, rozwijali wyobraźnię i umiejętność pracy w grupie. Zajęcia prowadzone były przez doświadczonych pedagogów, aktorów - tancerzy oraz absolwentów szkoły teatralnej.
Pokaz etiudy teatralnej na podstawie utworu J.M. Barrie „Piotruś Pan".
Grand Prix Okręgu Zabrze w skacie sportowym
Dzień Seniora PZERiI koło nr 5.
IX Ogólnopolski Festiwal Fotografii Otworkowej – OFFO 2021. Impreza cykliczna (biennale), która nie ma odpowiednika w polskim środowisku fotograficznym, a znana jest także poza granicami kraju. OFFO jest Festiwalem gromadzącym twórców, którzy posługują się fotografią otworkową (pinhole photography). Celem OFFO jest ukazanie możliwości, jakie daje ta technika i przybliżenie jej możliwie najszerszej publiczności.
Uroczysty Dzień Seniora – PZERiI koło nr 4.
„Zawód od kuchni" to wydarzenie, podczas którego uczniowie mieli możliwość porozmawiania z przedstawicielami różnych zawodów i zadawania nurtujących pytań i uzyskania na nie odpowiedzi. IV edycja wydarzenia zgromadziła 28 przedstawicieli różnych profesji i zawodów (m.in. psycholog, kierowca autobusu, opiekunka dziecięca, strażak, policjant, mechanik samochodowy, logistyk, żołnierz jednostki specjalnej, fryzjer) i 300 uczniów zabrzańskich szkół.
Spotkanie opłatkowe w PZERiI koło nr 4 oraz PZERiI koło nr 5.
Imprezy komercyjne
„Grzegorz Dolniak – Sztuka relaksu. Stand-up" - Agencja Stand-up Comedy.
Pokazy taneczne na zakończenie semestru - Azyl Studio.
Występ kabaretowy Pana Li w ramach seminarium z zakresu ochrony przeciwpożarowej - J-KR Sp. z o.o.
„Katarzyna Piasecka – Karma wraca. Stand-up" - King of Entertainment Rafał Pacześ.
Konferencja inaugurująca rok szkolny 2021/2022 - Urząd Miejski Wydział Oświaty.

„Książka na piątkę – znakomity początek. Rozdanie piąte”- Miejska Biblioteka Publiczna w Zabrzu.
„Olka Szczęśniak – Wszyscy jesteśmy hipokrytami. Stand-up” - Aleksandra Szczęsniak.
Warsztaty fotograficzne - Europrovider Sp. z o.o. Robert Hościło.
„Bajki świata” - Agencja artystyczna LUX ART. J. Wojtaszewska.
IV Przegląd Twórczości Osób z Niepełnosprawnościami – wyrażam siebie kolorami - Stowarzyszenie Nasza Szkoła – Nasz Dom przy Szkole Podstawowej Specjalnej nr 40 w Zabrzu.
„Kacper Ruciński – Mohito Virgin. Stand-up” - King of Entertainment Rafał Pacześ.
Zabawa Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło nr 4.
Zabawa Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło nr5.
Tańce dla dzieci z zespołem Spoko Loko! - Scena Kamienica.

Źródło: MOK Zabrze

Skarbnikowe Gody 2021

W październiku 2021 roku świętowaliśmy 99. rocznicę nadania Zabrzu praw miejskich. Dwudniowe świętowanie zainaugurowane zostało w Parku Poległych Bohaterów. Miasto Zabrze we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Kultury zorganizowało dla mieszkańców rodzinny piknik czyli tradycyjne Skarbnikowe Gody. Przygotowany został bogaty program w którym każdy mógł znaleźć coś ciekawego dla siebie m.in.: teatralne animacje z konkursami, akrobacje plenerowe, występ Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego, występ taneczny Mażoretek oraz liczne konkursy i animacje dla dzieci.

Fotografia. Skarbnikowe Gody 2021 w Parku Poległych Bohaterów

Źródło: https://miastozabrze.pl

Tabela. Harmonogram zajęć stałych w MOK Guido w 2021 r.

Harmonogram zajęć stałych w MOK Guido w 2021 r.		
Lp.	Godziny	Nazwa, rodzaj zajęć stałych
PONIEDZIAŁEK		
1.	10:00 - 12:00	Spotkania członków Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, koło nr 5
2.	18:00 – 19:00	Klub Fotograficzny
3.	17.00 - 18.00	Zajęcia sportowe - wzmacniające (Fitness)
4.	18.30 - 19.30	Zajęcia sportowe - relaksacyjne (Pilates)
WTOREK		
5.	15:30 - 20:00	Koło miłośników SKATA
6.	15:30 - 17:30	Próby Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego
7.	18:00 – 19:00	Zajęcia sportowe - wzmacniające (Fitness)
8.	19:30 – 20:30	Zajęcia sportowe - relaksacyjne (Pilates)
9.	17:30 – 19:15	Mistrzowska Akademia Taneczna
10.	17:00 – 18:00	Zajęcia sportowe wzmacniające (Fitness)
11.	18:30 – 19:30	Zajęcia sportowe relaksacyjne (Pilates)
ŚRODA		
12.	16:00 – 17:00	Zajęcia ruchowe dla dzieci
13.	16:30 - 17:30	Zajęcia ruchowe dla dzieci
14.	17.00 - 18.00	Zajęcia sportowe - wzmacniające (Fitness)
15.	18.30 - 19.30	Zajęcia sportowe - relaksacyjne (Pilates)
CZWARTEK		
16.	15:00 - 18:00	Spotkania członków Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, koło nr 4

Źródło: MOK Zabrze

Wystawy zorganizowane przez MOK w 2021 r.

- Wystawa "ART na stART" - wystawa wyróżnionych prac dyplomowych absolwentów Liceum Sztuk Plastycznych w Zabrzu - od 23 lutego.
- Wystawa "W drodze do świętości" - wystawa papieska (wypożyczona z Wadowickiego Centrum Kultury) - od 14 kwietnia.
- Wystawa "Śląski trud powstańczy" - wystawa o powstaniach śląskich prezentowana w DOK Biskupice (19 - 28 maja) oraz Kinie ROMA (31 maja - 7 czerwca).
- Wernisaż wystawy "TU" - wystawa fotografii Magdaleny Darmoń - 9 czerwca.

- Wernisaż wystawy Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego "Zabrze za 100 lat" - wystawa pokonkursowa - 13 lipca.
- Wernisaż wystawy XIII Ogólnopolskiego Konkursu Fotograficznego Kreatywne Zabrze "Radość" - wystawa pokonkursowa - 13 września.
- Wystawa w ramach IX Ogólnopolskiego Festiwalu Fotografii Otworkowej - OFFO 2021 - wystawa fotografii Dawida Rycąbla i Jakuba Kaszuby - od 22 października.
- Wernisaż wystawy "Moja świąteczna ozdoba" - konkurs świąteczny - 15 grudnia.

Zabrzańskie kino Roma

Kino Roma w Zabrzu, znajduje się w ścisłym centrum miasta, przy ul. Zygmunta Padlewskiego 4. Jest to najstarsze kino na Górnym Śląsku. Od ponad 100 lat Roma jest miejscem spotkań miłośników kina. Widownia może pomieścić obecnie 275 osób.

W październiku 2020 roku, w ramach realizacji projektu „Filmowymi śladami Zabrza, z najstarszym na Śląsku Kinem Roma została utworzona nowa strona internetowa kina: www.kinoroma.zabrze.pl. Otrzymane dofinansowanie ze środków Narodowego Centrum Kultury, w ramach programu „Kultura w sieci", wyniosło 28 tys. zł. Projekt obejmował modernizację strony Kina Roma oraz utworzenie filmowej mapy Zabrza, spacer-film po kinie. Filmowa Mapa Zabrza pozwala wirtualnie zobaczyć filmowe kadry lub dziesiątki kin, które istniały w Zabrzu na przestrzeni wieku. Na mapie zaznaczono mnóstwo punktów: ciekawostek - opisy filmów i miejsc w Zabrzu, w których były one kręcone; sylwetki zabrzan związanych z branżą filmową; a także wiele innych historycznych informacji związanych z zabrzańska kinematografią.
W 2021 roku Kino Roma, po kilkudziesięciu latach, znalazło się w gronie 199 kin w Polsce, należących do Sieci Kin Studyjnych i Stowarzyszenia Kin Studyjnych.

Wydarzenia cykliczne w Kinie Roma:

- Premiera - pokazy premierowe filmów,
- Kino z Bankową - w ramach projektu: Podnoszenie kompetencji - proces na całe życie,
- Kino Przedwojenne - cykl przedwojennych polskich filmów fabularnych,
- Kino Kobiece – seans dla kobiet,
- Kino Grozy,
- Kino Familijne - propozycja adresowana dla całej rodziny,
- Kino dla Seniora - dedykowany dla seniorów, w każdy ostatni poniedziałek miesiąca,
- Grand OFF Festiwal - najlepsze niezależne krótkie filmy świata,
- Dyskurs Klub Filmowo-Literacki - zrzeszenie miłośników sztuki filmowej i literackiej,
- Dni Papieskie - Polskie święto obchodzone co roku 16 października.

Działalność kulturalno-oświatowa Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Jerzego Fusieckiego w Zabrzu

W 2021 roku Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała łącznie 989 wydarzeń (zajęć), w których uczestniczyło 9920 osób, w tym:

- 38 wystaw plastycznych i fotograficznych w 9 filiach MBP w Zabrzu (nry: 2, 10, 14, 16, 19, 20, czytelnia ogólna, on-line),
- 1 spotkanie z autorami wystaw i twórcami nieprofesjonalnymi,

- 40 spotkań autorskich i promocje książek (1818 uczestników),
- 111 wydarzeń o charakterze literackim (DKK, głośne czytanie, warsztaty, itp. – 2858 uczestników),
- 92 wydarzenia o charakterze edukacyjnym (warsztaty, szkolenia, itp. – 1661 uczestników),
- 5 konkursów dla dzieci,
- akcja „Lato w bibliotece”,
- pozostałe formy działalności, w tym m.in. 71 lekcji bibliotecznych (942 u.), 22 wycieczki do biblioteki (323 u.), 526 wystawek tematycznych i okolicznościowych.

Fotografia. Budynek Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. ks. Józefa Londzina 3

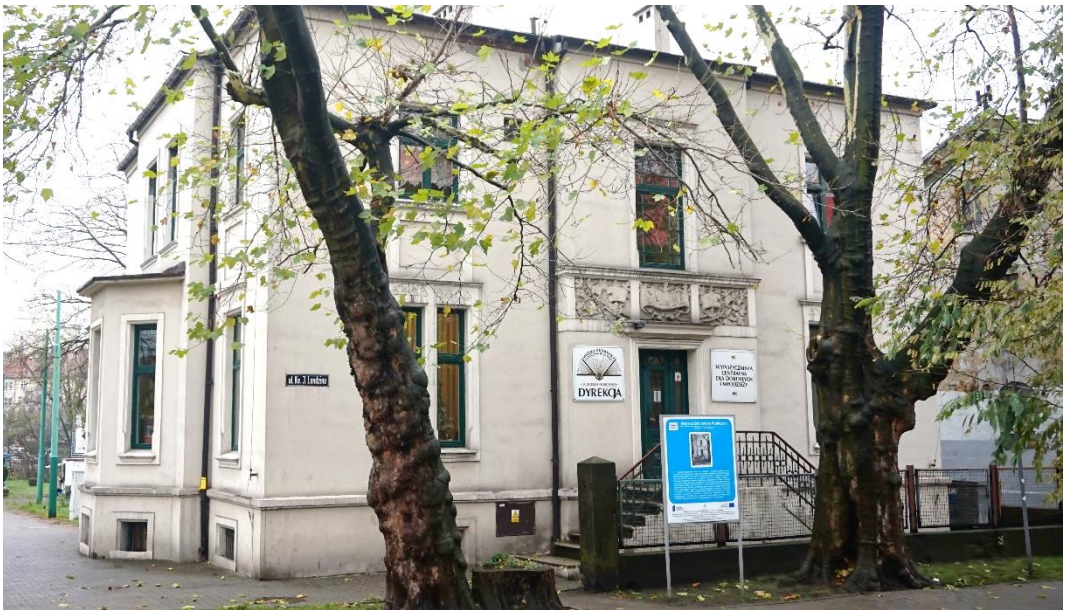

Źródło: https://www.biblioteka.zabrze.pl

Projekty realizowane przez MBP w 2021r., ze wsparciem środków uzyskanych w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

- „Książka na piątkę znakomity początek – Finał”.
  Kontynuacja projektu realizowanego od 2017 roku, który wzbudził ogromne zainteresowanie trafiając w potrzeby czytelnicze młodych zabrzan. Adresatami tej edycji były dzieci i młodzież, którym poprzez wspólne dyskusje i kreatywną zabawę przybliżona została wartościowa literatura. W ramach projektu odbyły się m.in.:
  - Seminarium „Książka na piątkę znakomity początek”.
  - Happeningi "Pociąg do książek" oraz "Z książką wśród przyrody” - „Dzień Pszczół”.
  - Warsztaty dla dzieci - co warto czytać ?
  - Spotkanie autorskie: 6 pisarzy – 11 spotkań.
  - Warsztaty tworzenia lapboków.
  - Warsztaty dla młodzieży "Czytając - czytam świat".
  - Warsztaty dla rodziców, wychowawców, nauczycieli oraz dziadków.

  Łącznie zorganizowano 44 wydarzenia, w których udział wzięło 2 676 osób.

- „Bella Italia” - to projekt, którego celem było wprowadzenie czytelników w klimat włoskiej kultury, zwłaszcza literatury. W realizacji zadania wykorzystano różnorodne formy promocji czytelnictwa, na całość projektu złożyły się:
  - Warsztaty dla dzieci i dorosłych.
  - Projekcje filmowe w ramach klubu filmowo-literackiego „dyskurs”.
  - Recital wokalny najbardziej rozpoznawanych utworów z włoskiej sceny.
  - Spotkania autorskie.
  - Spotkania dyskusyjnych klubów książki.
  - Wykłady.
  - Seminarium „Pamięć Włoch”.

  W wyniku realizacji projektu odbyło się 16 wydarzeń, w których udział wzięło 645 osób.
- „Kryminalne zagadki Śląska – reaktywacja” - kontynuacja projektu realizowanego wcześniej od 2018 roku. Kolejny raz zostali zaproszeni do Zabrza uznani autorzy kryminałów. Na projekt złożyły się:
  - Warsztaty literacko-fotograficzne "Miasto w kryminale".
  - Spotkania autorskie.
  - „Po drugiej stronie kryminalnej fikcji” - spotkanie z rzecznikiem Prokuratury Rejonowej w Gliwicach.
  - „Podróż do Valleby” - warsztaty dla dzieci.
  - Warsztaty „Widziałeś serial - książka jest lepsza”.
  - Seminarium „Lokalność w kryminale”.
  - „Za starzy by umrzeć młodo” - „Zbiry Standupu - Ćwiek i Linke”.

  W wyniku realizacji projektu odbyły się 22 wydarzenia, w których udział wzięły 572 osoby.

- „dyLematy i poLemiki” - W 2021 roku przypadła setna rocznica urodzin Stanisława Lema, jednego z najpoczytniejszych polskich pisarzy science-fiction, którego twórczość zaliczana jest do kanonu światowej literatury. Sejm RP zdecydował, że należy uczcić ten fakt i ustanowił ten rok – Rokiem Lema. Stąd kolejny projekt realizowany w zabrzańskiej bibliotece. W ramach projektu zorganizowano:
  - spotkania autorskie,
  - „Ale kosmos! Mistrz Lem na ekranie” - maraton filmowy,
  - koncert muzyki elektronicznej utrzymanej w stylistyce kosmicznej w wykonaniu Erith,
  - „LegoLem” - warsztaty z klockami Lego,
  - „Warsztaty nowe media” i „Warsztaty taty”,
  - spotkanie autorskie na życzenie,
  - warsztaty tworzenia komiksu „Pilot Pirx – wersja obrazkowa”,
  - inscenizacja fragmentów „Bajek robotów”,
  - warsztaty tworzenia „kosmicznych” lapbooków.

  W wyniku realizacji projektu odbyły się 24 wydarzenia, w których udział wzięło 655 osób.

Remont budynku Teatru Nowego

W 2021 roku zakończono realizację projektu pn.: „Rozbudowa, nadbudowa, przebudowa i remont budynku Teatru Nowego w Zabrzu wraz z infrastrukturą techniczną i elementami zagospodarowania

terenu". W ramach inwestycji wzniesiona została nowa część budynku od strony placu Hutniczego, w której utworzono garderoby. Teatr Nowy, to kolejna siedziba instytucji kultury, która przeszła gruntowny remont. Inwestycja wpłynęła na poprawę warunków dla lokalnej działalności kulturalnej.

Fotografia. Teatr Nowy w Zabrzu, plac Teatralny 1

Źródło: https://miastozabrze.pl

Głównym celem zakończonego przedsięwzięcia, było zwiększenie dostępu do oferty kulturalnej Teatru Nowego w Zabrzu, poprzez udostępnienie dotychczas wyłączonych z użytkowania pomieszczeń, zwiększenie liczby miejsc na widowni o 37 sztuk, a także prace służące powstaniu Małej Sceny, z kameralną widownią na 80 osób, przeznaczonej do małych form teatralnych. Projekt swoim zakresem obejmuje rozbudowę istniejącego budynku Teatru Nowego, poprzez dobudowanie trzykondygnacyjnej bryły, jak również remont i przebudowę istniejącego budynku. W nowopowstałej trzykondygnacyjnej części budynku wykonano m.in.:

- klatkę schodową, łączącą parter z piętrem. Klatka schodowa z bezpośrednim wyjściem na zewnątrz stanowi nie tylko komunikację pionową dla nowej części budynku, ale także wyjście ewakuacyjne z balkonu widowni,
- warsztat podręczny na kondygnacji podziemnej, niezbędny w procesie przygotowywania dekoracji scenicznych,
- garderoby dla aktorów - oddzielne garderoby dla aktorek na parterze i garderoby dla aktorów na piętrze wraz z odpowiednimi węzłami sanitarnymi,
- fryzjernię zlokalizowaną przy klatce schodowej, w bliskim sąsiedztwie poczekalni aktorów,
- pomieszczenia socjalne na parterze, przeznaczone dla fryzjerek i stylistek pracujących przy obsłudze przedstawień.

Fotografia. Teatr Nowy po remoncie

Źródło: https://miastozabrze.pl/

Nowa część budynku posiada funkcjonalne połączenie z przeznaczoną do przebudowy kieszenią sceniczną. Realizowana była nadbudowa attyki na kieszeni scenicznej tak, aby wysokości realizowanej i istniejącej bryły były takie same i stanowiły estetyczną całość. Zrealizowano także remont elewacji kieszeni scenicznej wraz z przebudową otworów okiennych i drzwiowych. Dobudowa oraz istniejąca bryła kieszeni scenicznej zostały utrzymane w jednolitym charakterze, nawiązującym kolorystyką do reszty budynku.

Zakres prac zrealizowanych w ramach projektu podzielony został na następujące kategorie: roboty budowlane i konserwatorskie, roboty instalacyjne oraz zagospodarowanie terenu. W sumie, na realizację zadania w 2021 roku, rozdysponowano środki w wysokości ponad 183 tys. zł.
Całkowita wartość projektu wyniosła ponad 7 mln zł. Na realizację projektu miasto Zabrze pozyskało dofinansowanie w wysokości blisko 5,3 mln zł.

Fotografia. Wyremontowany balkon Teatru Nowego w Zabrzu

Źródło: https://miastozabrze.pl

W 2021 roku w Domu Muzyki i Tańca otwarto Kawiarnię Artystyczną. Nowa kawiarnia, to efekt szerszej modernizacji DMiT, która miała miejsce na przestrzeni 2021 roku, a objęła też m.in. kompleksowy remont sanitariatów. W ramach zadania WI/WI/04/20 przeprowadzono działania mające na celu poprawę jakości oferty kulturalnej oraz zwiększenia dostępu do kultury poprzez poprawę stanu infrastruktury Domu Muzyki i Tańca w Zabrzu – wydatkowane środki to 200 tys. zł.

Fotografia. Kawiarnia Artystyczna w Domu Muzyki i Tańca

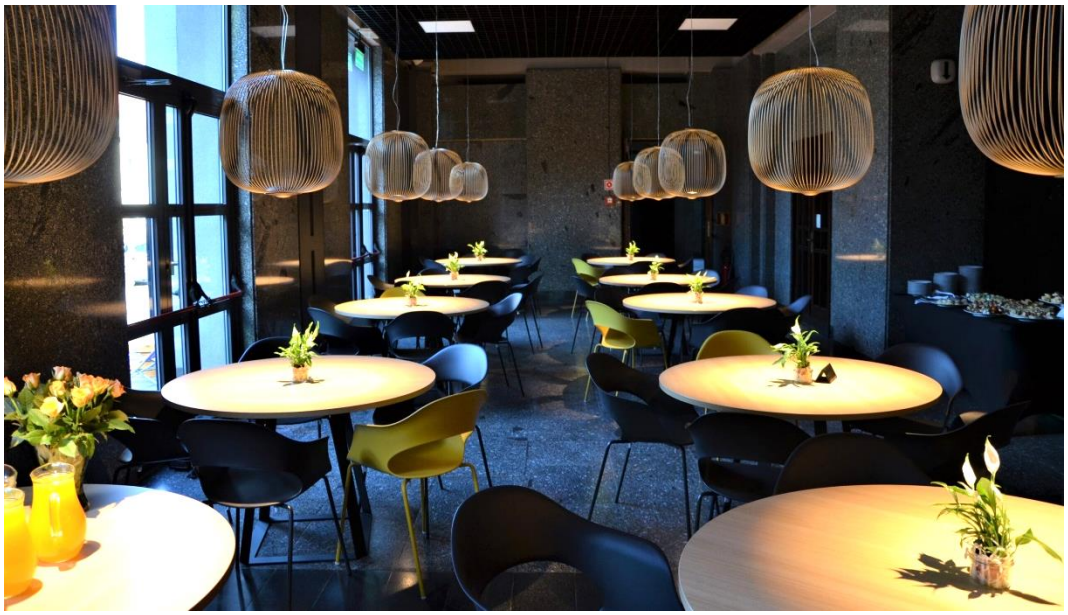

Źródło: https://miastozabrze.pl

1.1.5 AKTYWIZOWANIE SPORTOWO-REKREACYJNE MIESZKAŃCÓW (CEL STRATEGICZNY C5)

Aktywizowanie sportowo-rekreacyjne mieszkańców to bardzo ważne zadanie, ukierunkowane na tworzenie bogatej oferty sportowo-rekreacyjnej o zasięgu lokalnym oraz podnoszenie atrakcyjności lokalnych obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Bogata oferta sportowo-rekreacyjna o zasięgu lokalnym

W 2021 roku Wydział Promocji, Turystyki i Sportu zorganizował lub był odpowiedzialny za współorganizację wielu imprez, zawodów, turniejów i innych wydarzeń o charakterze sportowym i rekreacyjnym, ponosząc wydatki na organizację bądź współorganizację 12 wydarzeń m.in.:

- Plebiscyt na najpopularniejszego sportowca i trenera Miasta Zabrze,
- Zabrzańska liga -Tenis 10 wraz z imprezą podsumowującą,
- Wyścig kolarski Tour de Pologne,
- Zabrze Dance Festival,
- Turniej Koszykówki Ulicznej,
- Turniej siatkówki plażowej „Leśna Plaża”,
- Nocny Halowy Turniej Piłki Nożnej,
- Piknik Jesienny,
- Turniej Piłki Ręcznej im. Ks. Jana Machy,
- X Maraton Karpiowy o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze.

Wydatkowana kwota, na powyższe zadania, wyniosła w 2021 r. ponad 140 tys. zł.

Hubertus 2021

W październiku 2021 r., na terenie Ośrodka Jeździeckiego MOSiR Maciejówka na Kąpielisku Leśnym, odbyła się kolejna edycja jeździeckiego święta Hubertus. Wydarzenie przygotowywane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu oraz Klub Jeździecki Maciejówka MOSIR Zabrze zostało objęte patronatem honorowym prezydent Zabrza.

Fotografia. Hubertus 2021 - gonitwa za lisem, teren Kąpieliska Leśnego w Maciejowie

Źródło https://miastozabrze.pl

Hubertus to święto myśliwych, leśników i jeźdźców, którego najważniejszym elementem jest gonitwa za lisem. Podczas imprezy odbyły się dwie gonitwy w kategoriach – juniorów i seniorów oraz zawody w skokach przez przeszkody. Tradycyjne podsumowanie sezonu jeździeckiego połączone było z Piknikiem Rodzinnym. W trakcie wydarzenia odbywały się różne konkursy i zabawy, m.in. konkurs rzutu podkową, konkurs strzał na bramkę piłką do rugby, konkurs rzutu balotem słomy czy pokaz musztry paradnej. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem miłośników koni z całego Śląska.

Zawody Pływackie o Puchar Zabrza 2021

W Zabrzańskim Kompleksie Rekreacji-Aquarius Kopernik zostały zorganizowane w czerwcu zawody pływackie o Puchar Zabrza. W imprezie wzięło udział 110 uczestników. Zawodnicy pokonywali stylem dowolnym, klasycznym, grzbietowym dystans 25-50 metrów. Nad prawidłowym przebiegiem zawodów czuwali sędziowie z Polskiego Związku Pływackiego. Zawody należą do cyklu „Cztery Pory Roku", w ramach programu Aktywne Zabrze 2021. Każdy z zawodników otrzymał pamiątkowy medal, a zwycięzców nagrodzono pucharami i nagrodami rzeczowymi.

Fotografia. Zawody Pływackie o Puchar Zabrza 2021

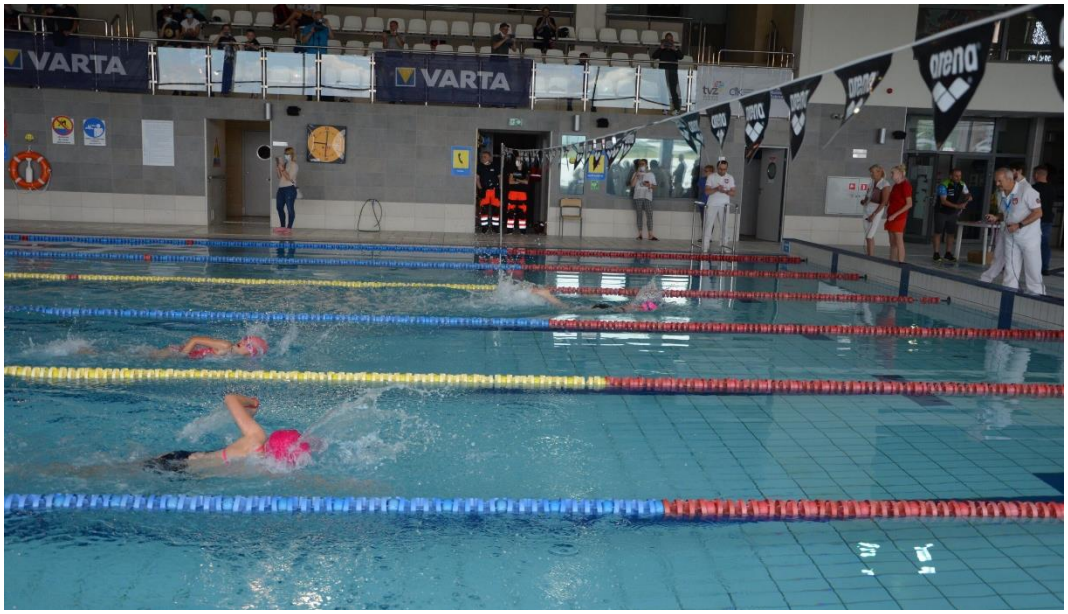

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Turniej Koszykówki Ulicznej

W lipcu, na boisku przy Hali Sportowej przy ul. Szafarczyka 16, po raz pierwszy odbył się Turniej Koszykówki Ulicznej. Turniej został zorganizowany przez Miasto Zabrze i MOSiR Zabrze. Zawody rozgrywane były w kategorii OPEN. W turnieju udział wzięło 15 drużyn. Każda drużyna liczyła 3 lub 4 zawodników.

Fotografia. Turniej Koszykówki Ulicznej

Źródło: http://www.mosir.zabrze.pl

W sierpniu 2021 roku odbył się, na Kąpielisku Leśnym w Maciejowie, VI Turniej Siatkówki Plażowej Leśna Plaża. W zawodach rywalizowały pary męskie i miksty. Organizatorem turnieju był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu.

Fotografia. Turniej Siatkówki Plażowej Leśna Plaża

Źródło: https://miastozabrze.pl

Fotografia. Nocny Halowy Turniej Piłki Nożnej , hala MOSiR

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

We wrześniu 2021 r. został zorganizowany „Nocny Halowy Turnieju Piłki Nożnej". Zawody odbyły się w hali Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. W turnieju udział wzięło 18 amatorskich drużyn.

Lokalne imprezy sportowo-rekreacyjne, organizowane przez Rady Dzielnic w 2021 r.:

- Imprezy sportowo-rekreacyjne Rady Dzielnicy Zaborze Południe.
  Zorganizowano następujące imprezy: Zawody strzeleckie, Turniej Skata oraz Turniej Strzelecki, Mecz piłkarski Zaborze Północ - Zaborze Południe.
  Poniesione wydatki: 3 000 zł.
- Imprezy sportowo-rekreacyjne Rady Dzielnicy Zaborze Północ.
  Zorganizowano następujące imprezy: Dzień dziecka na sportowo.
  Poniesione wydatki: 5 000 zł.
- Imprezy sportowo-rekreacyjne Rady Dzielnicy Osiedle Mikołaja Kopernika.
  Zorganizowano imprezy z cyklu „Kopernik na rowerze" – „Kopernik na sportowo". Poniesione wydatki w 2021 r.: 4 500 zł.
- Imprezy sportowo-rekreacyjne Rady Dzielnicy Grzybowice.
  Zorganizowano imprezę: „Warsztaty sportowo-szkoleniowe z okazji Dnia Dziecka".
  Poniesione wydatki : 2 000 zł.

W 2021 roku zrealizowano 3 wydarzenia o charakterze sportowym, w ramach Inicjatyw Rad Dzielnic:

- Bieg Przełajowy pn.: „Bieg rodzinny i par zakochanych" - zgłoszona przez RD Zaborze Południe.
- Mecz Piłki nożnej Zaborze Południe vs Zaborze Północ - zgłoszona przez RD Zaborze Południe.
- Cykl 4 Rajdów rowerowych pn.: „Kopernik Zwiedza Zabrze" - zgłoszona przez RD Osiedle Mikołaja Kopernika.

Łącznie poniesiono wydatki w wysokości 11 tys. zł.

Aktywne Zabrze

Projekt Aktywne Zabrze, to cykl bezpłatnych zajęć sportowych z trenerem lub instruktorem w zakresie wielu dyscyplin sportowych. W zajęciach mogą uczestniczyć mieszkańcy Zabrza, zarówno dorośli jak i dzieci. Uczestnikiem zajęć, szkoleń, treningów czy zawodów może być osoba, która dokona zgłoszenia w Punkcie Informacji o Mieście. Partnerem strategicznym projektu jest Miasto Zabrze. Program Aktywne Zabrze obejmuje zajęcia w ramach takich dyscyplin sportowych jak: aquaaerobic, badminton, bieganie, fitness, kolarstwo MTB, kolarstwo szosowe, narciarstwo biegowe, narciarstwo zjazdowe, nordic walking, piłka nożna, siłownia, speedminton, spinning, snowboard, szachy, tenis, wspinaczka halowa, yoga. Szczegółowe informacje dotyczące projektu, w tym regulamin oraz harmonogram zajęć znajdują się na stronie www.aktywnezabrze.pl .

Fotografia. Aktywne Zabrze

Źródło: https://miastozabrze.pl/

Stowarzyszenie Aktywne Zabrze we współpracy z Miastem Zabrze jest organizatorem stacjonarnych i plenerowych zajęć rekreacyjno-sportowych w ponad dwudziestu aktywnościach. „Cztery pory roku" to przedsięwzięcie organizowane przez Aktywne Zabrze w partnerstwie z Miastem Zabrze po raz drugi. W 2021 r. rywalizacja toczyła się w czterech dyscyplinach sportowych (narciarstwo, kolarstwo MTB, bieganie oraz pływanie), rozgrywanych kolejno zimą, wiosną, latem i jesienią. Pierwsze zawody odbyły się w konkurencji narciarstwo zjazdowe, w których sklasyfikowano na mecie ponad 70 zawodników. Kolejnymi zawodami było pływanie, gdzie na krytej pływalni Aquarius w czerwcu na starcie stanęło 99 pływaków walcząc o puchar Zabrza, w stylu dowolnym. Tuż po wakacjach, 68 zawodników stanęło na starcie zawodów kolarskich. Na zrekultywowanych terenach poprzemysłowych rozegrano wyścig w formule XCO. W zawodach startowali też kolarze z licencją PZKol. W pierwszych dniach jesieni w parku im. Rotmistrza Pileckiego odbyły się zawody biegowe. Na starcie stanęło 150 zawodników. Odbył się też bieg rodzinny. We wszystkich zawodach wystartowało łącznie prawie 400 zawodników.

Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży oraz upowszechnianie kultury fizycznej i sportu

W 2021 roku przeprowadzony został jeden otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze w dziedzinie sportu i rekreacji. Na realizację tego konkursu przeznaczono ponad 1,9 mln zł. Z dotacji skorzystały 53 stowarzyszenia i kluby sportowe, z którymi zawarto 68 umów na realizację zadań, w zakresie szkolenia sportowego dzieci i młodzieży, prowadzenia zajęć o charakterze sportowo-rekreacyjnym dla dzieci i młodzieży, organizowania imprez sportowych i rekreacyjnych oraz prowadzenia zajęć o charakterze sportowo - rekreacyjnym dla osób niepełnosprawnych. Zajęcia prowadzone były w ponad 20 sekcjach (m.in. piłka nożna, piłka ręczna, siatkówka, tenis stołowy, lekka atletyka, tenis ziemny, gimnastyka sportowa, pływanie, nurkowanie, szachy, badminton, hokej na trawie, aikido, kick-boxing, judo, karate, cheerleading). W 2021 roku przyznanych zostało również 9 dotacji, na łączną kwotę ponad 60 tys. zł, poza otwartym konkursem ofert w trybie małego grantu.

Tabela Podział środków na realizację zadań publicznych zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej

Podział środków w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2021 roku			
Lp.	rodzaj podziałania		Przyznana kwota dotacji
1	Organizowanie szkolenia sportowego dzieci i młodzieży	podzadanie nr 1	1 352 000 zł
2	Organizowanie zajęć o charakterze sportowo - rekreacyjnym dla dzieci i młodzieży	podzadanie nr 2	142 500 zł
3	Organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych oraz organizowanie udziału w imprezach sportowych i rekreacyjnych	podzadanie nr 3	412 500 zł
4	Organizowanie zajęć sportowych i rekreacyjnych, organizowanie imprez oraz udziału w imprezach sportowych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych	podzadanie nr 4	43 000 zł
		Razem:	1 950 000 zł

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

W 2021 roku w Zabrzu funkcjonowały 82 kluby i stowarzyszenia sportowe, z czego 53 otrzymało dotację z miasta. Poniżej w tabeli lista klubów i stowarzyszeń, które otrzymały dotację na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze, w zakresie szkolenia sportowego dzieci i młodzieży 2021 roku.

Tabela. Realizacja zadań publicznych w zakresie organizowania szkolenia sportowego dzieci i młodzieży

Środki budżetowe na realizację zadań publicznych, w zakresie organizowania szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w 2021 r.			
L.p.	Nazwa oferenta	Tytuł zadania	Przyznana kwota dotacji
1	Klub Sportowy Iskra Zabrze	Szkolenie sportowe – gimnastyka sportowa kobiet i mężczyzn	120 000 zł
2	Młodzieżowy Klub Sportowy Zabrze-Kończyce	Szkolenie sportowe - piłka nożna	39 000 zł

3	Klub Sportowy Piast Pawłów	Szkolenie sportowe - piłka nożna	30 000 zł
4	Klub Tenisowy Zabrze	Szkolenie sportowe - tenis	53 000 zł
5	Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy Jedynka Zabrze	Szkolenie sportowe- pływanie sportowe	20 000 zł
6	Uczniowski Klub Sportowy 31 Rokitnica Zabrze	Szkolenie sportowe - piłka ręczna	35 000 zł
7	Klub Sportowy Fux Zabrze	Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w Kick-boxingu	18 000 zł
8	Uczniowski Klub Sportowy Olimpia Zabrze	Szkolenie dzieci i młodzieży w lekkiej atletyce	40 000 zł
9	Klub Sportowy Multisport	Organizacja turniejów PZT - Tenis 10 oraz WKT Skrzaty	5 000 zł
10	Towarzystwo Sportowe ASY Sparta Zabrze	Szkolenie sportowe - piłka nożna i piłka ręczna	22 000 zł
11	Kobiecy Klub Sportowy Zabrze	Szkolenie sportowe - piłka nożna	33 000 zł
12	Stowarzyszenie Volleyball MOSiR Zabrze	Szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie siatkówki	50 000 zł
13	Szkolny Klub Sportowy Gwarek Zabrze	Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w piłce nożnej	115 000 zł
14	Zabrzańskie Stowarzyszenie Cheerleaders Energy	Szkolenie sportowe - cheerleading	25 000 zł
15	Stowarzyszenie Piłki Ręcznej Pogoń 1945 Zabrze	Szkolenie sportowe - piłka ręczna	115 000 zł
16	Młodzieżowy Klub Sportowy Zaborze Zabrze	Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w piłce nożnej	110 000 zł
17	Klub Sportowy MOSiR Sparta Zabrze	Szkolenie sportowe – piłka nożna	48 000 zł
18	Uczniowski Klub Sportowy Trampkarz 22	Szkolenie sportowe z Trampkarzem	35 000 zł
19	Klub Sportowy MOSiR Stal Zabrze	Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w piłce nożnej	60 000 zł
20	Stowarzyszenie Wspierania Sportu Młodzieżowego Promotor	Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w piłce nożnej	32 000 zł
21	Zabrzański Klub Karate Kyokushinkai	Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży - karate	17 000 zł
22	Stowarzyszenie Piłki Ręcznej Górnik Zabrze	Szkolenie sportowe – piłka ręczna	50 000 zł
23	Uczniowski Klub Sportowy Spartakus Zabrze	Szkolenie sportowe – siatkówka dziewcząt	30 000 zł
24	Uczniowski Klub Sportowy Szach Mat Zabrze	Szachy w Zabrzu	20 000 zł
25	Fundacja Górnika Zabrze	Akademia Górnika Zabrze	180 000 zł
26	Klub Sportowy Zabrze Grzybowice	Szkolenie dzieci i młodzieży w piłce nożnej	35 000 zł
27	Uczniowski Klub Sportowy Quo Vadis Makoszowy	Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży	15 000 zł
		Razem	1 352 000 zł

Źródło: Wydział Promocji Turystyki i Sportu

W 2021 roku Miasto Zabrze przyznało łącznie ponad 1,3 mln zł dotacji na organizację szkolenia sportowego dzieci i młodzieży. W sumie 27 klubów i stowarzyszeń otrzymało wsparcie na realizację

zadań publicznych w tej dziedzinie. Spośród organizowanych zajęć szkoleniowych, najwięcej bo aż 12, poświęconych było najpopularniejszej w Zabrzu dyscyplinie sportu - piłce nożnej. Na szkolenie młodych piłkarzy miasto przekazało w sumie ponad 600 tys. zł dotacji.

Tabela. Realizacja zadań publicznych w zakresie zajęć o charakterze sportowo - rekreacyjnym dla dzieci i młodzieży

Środki budżetowe na realizację zadań publicznych, w zakresie organizowania zajęć o charakterze sportowo - rekreacyjnym dla dzieci i młodzieży w 2021 r.			
L.p.	Nazwa oferenta	Tytuł zadania	Przyznana kwota dotacji
1	Stowarzyszenie Irimi	Aikido i Samoobrona dla dzieci i młodzieży	8 000 zł
2	Uczniowski Klub Sportowy Europejska federacja Yoshinkai Aikido	Aikido dla każdego	23 000 zł
3	Stowarzyszenie Zabrzański Klub Bokserski Boks Zabrze	Prowadzenie zajęć bokserskich	14 500 zł
4	Klub Sportowy Multisport	Szkolenie z zakresu tenisa i badmintona oraz półkolonie tenisowe	10 000 zł
5	Śląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (Oddział Miejski Zabrze)	Organizowanie zajęć nauki i doskonalenia pływania dla dzieci i młodzieży	23 000 zł
6	Uczniowski Klub Sportowy Akademia Futbolu Zabrze	Zajęć o charakterze sportowo - rekreacyjnym dla dzieci i młodzieży	6 000 zł
7	Klub Jeździecki Maciejówka MOSiR Zabrze	Jeździeckie szkolenie sportowe	10 000 zł
8	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej Splot-Sport w Zabrzu	Zajęcia sportowe – piłka nożna, piłka siatkowa, koszykówka, tenis stołowy	12 000 zł
9	Miejski Klub Pływacki Zabrze	Trenujemy pływanie - szkolenie dzieci i młodzieży	25 000 zł
10	Uczniowski Klub Sportowy „Trójka" Zabrze	Szkolenie sportowe - tenis	11 000 zł
		Razem	142 500 zł

Źródło: Wydział Promocji Turystyki i Sportu

W 2021 roku przekazano także środki w wysokości ponad 140 tys. zł na realizację zadań publicznych, w zakresie prowadzenia zajęć dla dzieci i młodzieży o charakterze sportowo - rekreacyjnym. Organizacją zajęć w ramach otrzymanej dotacji podjęło się 10 klubów i stowarzyszeń.

Przygotowaniem imprez sportowych i rekreacyjnych oraz organizowaniem udziału w imprezach sportowych i rekreacyjnych, w ramach zadań publicznych, zajęło się 14 klubów i stowarzyszeń. Otrzymały one łącznie ponad 400 tys. zł dotacji.

Zapewniono także środki na organizację zajęć sportowych i rekreacyjnych, organizowanie imprez oraz udziału w imprezach sportowych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych. W sumie przyznano 43 tys. zł dotacji. Zadania podjęło się 8 organizacji. Najwyższe dotacje przyznano dwóm klubom: Międzyszkolnemu Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu Dziesiątka, na realizację zadania: „Aktywne Zabrze 2021" oraz Tanecznemu Klubowi Sportowemu GCT na organizację Międzynarodowego Festiwalu Tańca Towarzyskiego rangi WDSF Zabrze 2021. Oba klubu otrzymały po ok. 140 tys. zł dotacji.

Tabela. Wykaz klubów sportowych ujętych w ewidencji Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu

Wykaz klubów sportowych w Zabrzu w 2021 r.			
Lp.	Nazwa	Dane teleadresowe	Sekcja
1.	Fundacja Górnika Zabrze	ul. Roosevelta 81, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 49 26, 271 05 30	piłka nożna
2.	Stowarzyszenie GKS Walka Zabrze	ul. Jaskółcza 40 41-800 Zabrze	piłka nożna
3.	Górnik Zabrze Piłka Ręczna S.A.	ul. Wolności 406, 41-800 Zabrze tel. (32) 274 50 15	piłka ręczna
4.	Górnik Zabrze S.S.A.	ul. Roosevelta 81, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 49 26, (32) 271 05 30	piłka nożna
5.	Grodzki Szkolny Związek Sportowy w Zabrzu	ul. Daleka 2, 41-811 Zabrze tel. (32) 271 43 54, 516 171 608, 604 204 703	stowarzyszenie prowadzi współzawodnictwo szkół zabrzańskich
6.	Klub Sportowy Fux Zabrze	ul. M. Archanioła 2/1, 41-800 Zabrze tel. 501 036 163	kick-boxing
7.	Klub Sportowy Iskra Zabrze	ul. Wolności 392, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 24 53	gimnastyka sportowa
8.	Klub Żeglarski Stal	ul. Żółkiewskiego 17/5, 41-800 Zabrze	żeglarstwo
9.	Klub Sportowy MOSiR Sparta Zabrze	ul. Mickiewicza 66a, 41-807 Zabrze tel. (32) 271 34 34	piłka nożna
10.	Klub Sportowy MOSiR Stal Zabrze	ul. Bytomska 2B, 41-800 Zabrze tel. 660 309 730	piłka nożna
11.	Klub Tenisowy Zabrze	ul. Piłsudskiego 83, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 48 13	tenis ziemny
12.	Klub Sportowy Olimp Zabrze	ul. Wolności 315, 41-800 Zabrze tel. 501 585 311	kulturystyka, fitness
13.	Klub Sportowy Piast Pawłów	ul. Jana Łaskiego 26, 41-809 Zabrze tel. 536 204 267	piłka nożna
14.	Klub Sportowy Sambo Zabrze	ul. Zamenhofa 11/6, 41-813 Zabrze tel. 508 304 687	sambo sportowe

15.	Klub Sportowy Społem Zabrze	ul. Traktorzystów 1, 41-814 Zabrze tel. 503 460 266	piłka nożna
16.	Kobiecy Klub Sportowy Zabrze	ul. A. Mickiewicza 66a, 41-807 Zabrze tel. 531-261-177	piłka nożna
17.	Miejski Klub Pływacki Zabrze	ul. Gagarina 2, 41-808 Zabrze tel. 696 645 521	pływanie, ratownictwo sportowe
18.	Międzyszkolny Klub Sportowy Zabrze	ul. Piłsudskiego 58, 41-800 Zabrze tel. (32) 276 50 80, 607 362 559	koszykówka
19.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy Dziesiątka	ul. F. Chopina 26, 41-807 Zabrze tel. (32) 271 11 77	piłka siatkowa, koszykówka, wspinaczka halowa, tenis stołowy, aerobik badminton
20.	Młodzieżowa Szkółka Piłki Nożnej GÓRNIK Zabrze	ul. Jaskółcza 40, 41-800 Zabrze tel. 607 576 678	piłka nożna
21.	Młodzieżowy Klub Sportowy Zaborze	ul. Wyciska 5A, 41-806 Zabrze tel. (32) 376 42 10	piłka nożna
22.	Stowarzyszenie Brave Volley	ul. Hermisza 6B/15, tel. 797 990 035	siatkówka
23.	Zabrzański Klub Karate Bushido	ul. Nad Kanałem 26/8, 41-800 Zabrze	karate
24.	Zabrzański Klub Sportowy Niesłyszących "Górnośląski"	ul. Brodzińskiego 4, 41-800 Zabrze	piłka nożna
25.	Młodzieżowy Klub Sportowy Zabrze - Kończyce	ul. Karłowicza 10, 41-800 Zabrze tel. 607 397 560	piłka nożna
26.	Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska – Śląskie Klub Olimpiad Specjalnych Gumisie	ul. Bytomska 24, 41-803 Zabrze tel. (32) 271 47 32	zajęcia sportowo- rekreacyjne
27.	Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska – Śląskie Klub Olimpiad Specjalnych Komety	ul. M. Konopnickiej 3, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 02 15	zajęcia sportowo- rekreacyjne
28	Stowarzyszeniem IRIMI	ul. Klonowa 15/6, 41-800 Zabrze	aikido, samoobrona
29.	Stowarzyszenie „Nasza szkoła - nasz dom” Rodziców, Opiekunów, Przyjaciół Dzieci i Młodzieży przy Zespole Szkół Specjalnych Nr 40 w Zabrzu	ul. Bytomska 24, 41-803 Zabrze tel. (32) 271 47 32	zajęcia sportowo- rekreacyjne
30.	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej Splot - Sport	ul. Kruczkowskiego 31, 41-813 Zabrze tel. (32) 272 25 25, 693 697 069,	piłka siatkowa, piłka nożna, tenis stołowy, siłownia, piłkarzyki stołowe (trambambula)

31.	Stowarzyszenie Piłki Ręcznej Pogoń 1945 Zabrze	ul. Wolności 406/101, 41-800 Zabrze tel. 606 730 604	piłka ręczna
32.	Stowarzyszenie Sport-Med	ul. Zwrotnicza 11G, 41-807 Zabrze tel. (32) 271 71 21, 601 466 764	tenis ziemny
33.	Stowarzyszenie Volleyball MOSiR Zabrze	ul. Matejki 6, 41-800 Zabrze tel. 606 155 341	siatkówka
34.	Stowarzyszenie Wspierania Sportu Młodzieżowego Promotor	ul. Matejki 6, 41-800 Zabrze tel. 512 234 676	piłka nożna, koszykówka
35.	Szkolny Klub Sportowy Gwarek Zabrze	ul. 1 Maja 12, 41-800 Zabrze tel. (32) 278 46 54	piłka nożna
36.	Śląski Okręgowy Związek Kulturystyki, Fitness i Trójboju Siłowego	ul. Wolności 315, 41-800 Zabrze tel. 603 193 850	kulturystyki, fitness i trójbój siłowy
37.	Śląski Związek Piłki Nożnej Podokręg Zabrze	ul. Wolności 426/2, 41-806 Zabrze tel. (32) 271 10 34	piłka nożna
38.	Śląski Związek Szachowy w Katowicach	ul. Kossaka 23, 41-803 Zabrze tel. (32) 271 01 23, 509 677 202	szachy
39.	Śląski Związek Tenisowy w Zabrzu	ul. Piłsudskiego 83, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 48 13	tenis
40.	Śląskie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Płetwonurków	ul. Broniewskiego 12/37, 41-800 Zabrze tel. 601 461 220, 601 328 400	zajęcia pływackie, nauka nurkowania
41.	Śląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Oddział Miejski w Zabrzu	ul. Opolska 30a/10, 41-800 Zabrze tel. 503 011 352	Delfiny oraz sekcja Młodych Ratowników WOPR
42.	Towarzystwo Pływackie Weteran Zabrze	ul. Św. Jana 4a/4, 41-803 Zabrze tel. (32) 274 50 91	pływanie
43.	Uczniowski Klub Sportowy ,,Trampkarz 22”	ul. Zamkowa 2, 41-803 Zabrze tel. (32) 271 43 02, 515 153 995	piłka nożna, judo, hokej na trawie, sambo
44.	Uczniowski Klub Sportowy „31 Rokitnica” Zabrze	ul. Jordana 7, 41-808 Zabrze tel. (32) 272 21 09	piłka ręczna
45.	Uczniowski Klub Sportowy Anagram	ul. Gen. Wł. Andersa 64, 41-800 Zabrze tel. (32) 272 22 22	scrabble
46.	Uczniowski Klub Sportowy Europejska Federacja Yoshinkan Aikido	ul. Leśna 63, 41-807 Zabrze tel. 792 212 920	aikido, shinkendo

47.	Uczniowski Klub Sportowy G12 Zabrze	ul. Niemcewicza 1, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 19 34	tenis stołowy, badminton, kolarstwo MTB, szachy
48.	Uczniowski Klub Sportowy Szach Mat Zabrze	ul. Badestinusa 30, 41-814 Zabrze tel. 791 851 719	szachy
49.	Uczniowski Klub Sportowy Olimpia Zabrze	ul. Gdańska 10, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 61 80, 693 102 634	lekka atletyka
50.	Uczniowski Klub Sportowy Quo Vadis Makoszowy w Zabrzu	ul. Daleka 2, 41-811 Zabrze tel. 601 886 924	tenis stołowy, akrobatyka sportowa, piłka nożna, piłka siatkowa, hokej na trawie, badminton
51.	Uczniowski Klub Sportowy Spartakus Zabrze	ul. Olchowa 2, 41-806 Zabrze tel. (32) 271 55 01, 661 955 705	siatkówka, koszykówka
52.	Uczniowski Klub Sportowy Taekwondo w Zabrzu	ul. Św. Urbana 3/1, 41-800 Zabrze mail:pumaandrzej@op.pl	taekwondo
53.	Uczniowski Klub Sportowy Trójka	ul. Sienkiewicza 33, 41-800 Zabrze tel. 784 374 663	tenis ziemny
54.	Uczniowski Klub Sportowy Trzynastka w Zabrzu	ul. Wajdy 7, 41-800 Zabrze tel. (32) 271 49 32, 785 695 675	siatkówka, futsal, judo
55.	Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy Jedynka Zabrze	ul. Sportowa 5, 41-800 Zabrze tel. (32) 271-37-69	pływanie, koszykówka, narciarstwo zjazdowe
56.	Zabrzański Klub Karate Kyokushin	ul. Ligenzy 31, 41-800 Zabrze tel. 501 868 273, (32) 230 49 71	karate kyokushin
57.	Zabrzański Klub Karate Kyokushinkai	ul. Klimasa 2/6, 41-800 Zabrze tel. 793 751 277	karate
58.	Zabrzańskie Stowarzyszenie Cheerleaders Energy	ul. 3-go Maja 92/1, 41-800 Zabrze tel. 518 389 370	Senior, Nuclear, Junior, Nitro, Mini Mini
59.	Klub Jeździecki "Nowy Dwór"	ul. Webera 19, 41-800 Zabrze	jeździectwo
60.	Uczniowski Klub Sportowy "Piętnastka"	ul. Czołgistów 1, 41-800 Zabrze	zajęcia sportowo - rekreacyjne
61.	Stowarzyszenie Sportów Walki "MMA Warriors Zabrze"	ul. Struzika 4a/7, 41-800 Zabrze	sporty walki, MMA
62.	Zabrzańskie Towarzystwo Triathlonowe	ul. Mickiewicza 56, 41-800 Zabrze,	triathlon

63.	Klub Sportowy ADVPOLAND.PL	Plac Wolności 4/2, 41-800 Zabrze	sport motocyklowy
64.	Towarzystwo Sportowe Temida Zabrze	ul. Matejki 6, 41-800 Zabrze,	strzelectwo
65.	Stowarzyszenie turystyczno - sportowe "Klub Kolarski WD-40 Biker"	ul. Nad Kanałem 34 B, 41-800 Zabrze,	kolarstwo
66.	Związek Strzelectwa Praktycznego w Zabrzu	ul. Janika 7, 41-800 Zabrze,	strzelectwo
67.	Turystyczny Klub Żeglarski "Kornelius" Zabrze	ul. Struzika 6, 41-800 Zabrze,	żeglarstwo
68.	UKS Akademia Futbolu Zabrze	ul. Matejki 17c/10, 41-800 Zabrze	piłka nożna
69.	Stowarzyszenie "Pomocna Dłoń" dzieci i młodzieży niepełnosprawnej i ich bliskich przy Zespole Szkół Specjalnych nr 38	ul. Damrota 33, 41-800 Zabrze,	zajęcia sportowo-rekreacyjne
70.	Stowarzyszenie Teobike Racing Team	ul. Wiarusów 14, 41-800 Zabrze,	kolarstwo MTB
71.	Stowarzyszenie Piłki Ręcznej Górnik Zabrze	ul. Brodzińskiego 11/10, 41-800 Zabrze, tel. 609-122-970,	piłka ręczna
72.	Klub sportowy Multisport	ul. Gagarina 2, 41-808 Zabrze	piłka nożna, tenis, badminton
73.	Uczniowski Klub Sportowy Akademia Piłkarska Champions Zabrze	ul. Struga 5, 41-800 Zabrze tel. 731-823-623	piłka nożna
74.	Klub Sportowy Śląskie Harpagany	ul. Skarbnika 1/7 41-806 Zabrze	sporty siłowe
75.	Klub Jeździecki Maciejówka MOSiR Zabrze	Zabrze ul. Szafarczyka 47, 41-808 Zabrze	jeździectwo
76.	Stowarzyszenie Cheerleaders „Fighters Elite”	ul. Rataja 3/2 41-800 Zabrze	cheerleading
77.	Młodzieżowy Futsal Klub Zabrze	ul. Wolności 542b/9, 41-800 Zabrze	futsal

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

Działalność sportowo-rekreacyjna Miejskiego Ośrodku Sportu i Rekreacji Sp. z o.o.

Bardzo ważną rolę w kreowaniu i wzmacnianiu miejskich wydarzeń sportowo-rekreacyjnych odgrywa MOSiR Zabrze, spółka miejska dysponująca 10 obiektami sportowymi, z których mogą korzystać mieszkańcy Zabrza i okolic. Pomimo wprowadzonych obostrzeń i ograniczeń, związanych z trwającą w dalszym ciągu pandemią, wszystkie obiekty sportowo-rekreacyjne zostały przygotowane.

W 2021 r. ponad 192 tys. osób uczestniczyło w zajęciach sportowo – rekreacyjnych na obiektach MOSiR-u, z czego aż 62 tys. osób korzystało z Hali Widowisko-Sportowej przy ul. Matejki. W sezonie zimowym dużym zainteresowaniem mieszkańców cieszyło się miejskie lodowisko. W ciągu trzech miesięcy, od grudnia do lutego, z tej atrakcji skorzystało blisko 4 tys. miłośników jazdy na łyżwach.

W 2021 roku MOSiR Zabrze zorganizował lub współorganizował 15 imprez sportowo - rekreacyjnych z wykorzystaniem 10 obiektów własnych tj.:

- Hala Widowisko-Sportowa- Matejki.
- Hala-Szafarczyka.
- Boisko- Szafarczyka.
- Boisko-Młodego Górnika.
- Stadion-Mickiewicza.
- Stadion-Żniwiarzy.
- Stadion-Bytomska.
- Stadion-Dorotki.
- Kąpielisko Leśne.
- Lodowisko.

Fotografia. Miejskie lodowisko przy ul. Powstańców Śląskich

Źródło: https://miastozabrze.pl

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z o.o. w Zabrzu został nowym partner programu „Zabrzański Senior 65+". Od 2021 roku starsi mieszkańcy miasta, którzy uczestniczą w programie, mogli korzystać na specjalnych warunkach z oferty sportowo-rekreacyjnej w obiektach zarządzanych przez MOSiR. Przygotowana oferta obejmowała zniżki na squasha i tenis stołowy. Seniorzy mogli również, w sezonie letnim, nabyć bilety wstępu w obniżonej cenie na Kąpielisko Leśne w Maciejowie, a w sezonie zimowym, na Lodowisko przy Ratuszu.

Fotografia. Kąpielisko Leśne w Maciejowie

Źródło: http://www.mosir.zabrze.pl

Kąpielisko Leśne, to całoroczny obiekt sportowo-rekreacyjny położony w przepięknym, zielonym zakątku dzielnicy Maciejów. Na terenie o powierzchni 22 ha, znajdują się dwa baseny o zróżnicowanej głębokości oraz inne dodatkowe atrakcje sportowe, jak zjeżdżalnie, boiska do piłki nożnej oraz siatkówki, plac zabaw, kawiarnia oraz Ośrodek Jeździecki.

Kąpielisko Leśne oferuje odwiedzającym:

- duży basen wraz ze zjeżdżalnią wodną o poj. 33,000 m^3,
- mały basen o poj. 3,000 m^3,
- sala konferencyjna na 105 osób,
- tereny spacerowe, plażowe, ścieżki rowerowe obok obiektu,
- boiska rekreacyjne do: siatkówki plażowej, piłki nożnej czasowe,
- pole do mini-golfa,
- plac zabaw,
- bezpłatny dostęp do bezprzewodowego internetu,
- zaplecze gastronomiczne,

Malowniczy pejzaż oraz specjalnie przygotowane alejki spacerowe umilają czas, jak również stwarzają możliwości wypoczynku i rekreacji dla całych rodzin. Ośrodek, przez cały rok, stanowi doskonałe zaplecze do organizacji imprez, eventów miejskich. Dzięki szerokiej gamie atrakcji oferowanych przez Kąpielisko Leśne w Maciejowie, w 2021 roku, aż 80 tys. osób uczestniczyło w różnych formach wypoczynku i rekreacji na jego terenie.

Park Miliona Świateł

Zabrze od wielu lat sprzyja aktywności i propaguje aktywne formy spędzania czasu. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców i gości, oprócz tradycyjnych iluminacji świątecznych, na terenie Kąpieliska Leśnego powstał interaktywny park świateł, którego tematem

przewodnim była podróż po krainie Królowej Śniegu. Park Miliona Świateł to czasowa wystawa plenerową, o charakterze świetlno-muzycznym. Na odwiedzających Kąpielisko Leśne czekało wiele atrakcji, m.in.: Pałac Królowej Śniegu, świetlista komnata, górka do zjeżdżania na sankach, multimedialna Kryształowa Komnata, kolorowy Polarny Pociąg, tron Królowej Śniegu i foto punkty. Przygotowaną przez MOSiR atrakcję zobaczyło w 2021 r. ponad 55 tys. odwiedzających kąpielisko.

Fotografia. Wystawa „Królowa Śniegu – Park Miliona Świateł"

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Tabela. Wykaz liczby osób uczestniczących w zajęciach sportowo – rekreacyjnych na obiektach MOSiR w Zabrzu Sp. z o. o. w 2021 r.

Wykaz liczby osób uczestniczących w zajęciach sportowo – rekreacyjnych na obiektach MOSiR w Zabrzu Sp. z o. o. w 2021 r.														
Lp.	Obiekt	I styczeń	II luty	III marzec	IV kwiecień	V maj	VI czerwiec	VII lipiec	VIII sierpień	IX wrzesień	X październik	XI listopad	XII grudzień	Suma
1.	Hala Widowisko-Sportowa-Matejki	5413	6 670	6 035	899	2 247	3 007	2 318	2 677	5 664	6 201	11 487	9 426	62 044
2.	Hala-Szafarczyka	1443	1 176	778	311	509	395	333	421	772	960	1 162	1 273	9 533
3.	Boisko- Szafarczyka													-
4.	Stadion-Mickiewicza	845	949	1 765	1 765	3 577	2 224	954	2 354	3 176	3 088	1 280	555	22 532
5.	Stadion-Żniwiarzy			360	366	596	1 197	193	541	1 850	1 338	245		6 686
6.	Stadion-Bytomska				353	764	900		374	837	720			3 948
7.	Stadion-Dorotki			286	571	800	930	320	428	748	540			4 623
8.	Kąpielisko Leśne	786	1 883	840	902	806	2 058			1 600	1 000			9 875
9.	Kąpielisko Leśne - sezon letni						143	8 322	4 760					13 225
10.	Park Miliona Świateł											35 777	20 617	56 394
11.	Boisko – Młodego Górnika													-
12.	Lodowisko	700	135										2 827	3 662
	Łączna liczba osób	8 487	11 378	10 199	5 167	9 299	10 854	12 440	11 555	14 647	13 847	49 951	34 698	192 522

Źródło: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu sp. z o.o.

Tabela. Najważniejsze imprezy sportowo – rekreacyjne zorganizowane na obiektach MOSiR Sp. z o. o. w 2021 r.

Najważniejsze imprezy sportowo – rekreacyjne zorganizowane na obiektach MOSiR Sp. z o. o. w 2021 r.					
Lp.	Data	Nazwa imprezy	Organizatorzy	Obiekt	Liczba uczestników
1.	03.05.2021 r.	Turniej z okazji Święta Konstytucji 3-go Maja	MOSiR Zabrze	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	300
2.	17.07.2021 r.	Turniej Koszykówki Ulicznej	MOSiR Zabrze, Miasto Zabrze, Sasport Sport & Rozrywka	Hala sportowa ul. Szafarczyka 16	100
3.	23-25.07.2021 r.	Turniej Ernesta Pola o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze	Fundacja Górnika Zabrze, Miasto Zabrze, MOSiR Zabrze	Hala sportowa ul. Szafarczyka 16	100
4.	25-26.01.2020 r.	VI Turniej Siatkówki Plażowej „Leśna Plaża”	Miasto Zabrze, MOSiR Zabrze, Brave Volleyball, Manager-Pol, B.P.H.U. Prohaus Sp. z o.o.	Kąpielisko Leśne ul. Srebrna 10	200
5.	04.09.2021 r.	Holy Festiwal Święto Kolorów	MOSiR Zabrze, WhiteClock	Kąpielisko Leśne ul. Srebrna 10	1000
6.	10-11.09.2021 r.	X Nocny Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Prezesa MOSiR Zabrze	MOSiR Zabrze	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	300
7.	9.10.2021 r.	Hubertus 202	MOSiR Zabrze Klub Jeździecki Maciejówka	Kąpielisko Leśne ul. Srebrna 10	1000
8.	23.10.2021 r.	Zawody sportowe Liga Kickboksingu	Fundacja Walcz o Marzenia, MOSiR Zabrze	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	400
9.	10-11.11.2021 r.	Turniej z okazji Dnia Niepodległości	MOSiR Zabrze, Górnik Zabrze, Polska Fundacja Sportu	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	600
10.	06.09.2020 r.	Turniej Olimpiad Specjalnych	Sekcja Terenowa „GUMISIE”, MOSiR Zabrze,	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	300
11.	27- 28.11.2021r.	Turniej Piłki Nożnej – STALOK 2021	KS MOSiR Stal Zabrze, MOSiR Zabrze	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	500
12.	27- 28.11.2021r.	Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej	KS MOSiR Stal Zabrze, MOSiR Zabrze	Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Matejki 6	500

Źródło: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu sp. z o.o.

Zabrzański Kompleks Rekreacji

W Zabrzu są dwa baseny kryte, zarządzane przez miejską jednostkę: Zabrzański Kompleks Rekreacji. Oferuje ona swoim klientom następujące obiekty sportowo-rekreacyjne:

- AQUARIUS KOPERNIK, al. Korfantego 18.
  W ofercie znajduje się m.in.: basen sportowy, basen rekreacyjny, jacuzzi, brodzik oraz Strefa SPA.
- AQUARIUS, plac Krakowski 10.
  W ofercie znajduje się m.in.: grota solna, sauna sucha i mokra, bicze szkockie oraz sala gimnastyczna.

Fotografia. Basen kryty AQUARIUS KOPERNIK, al. Korfantego 18

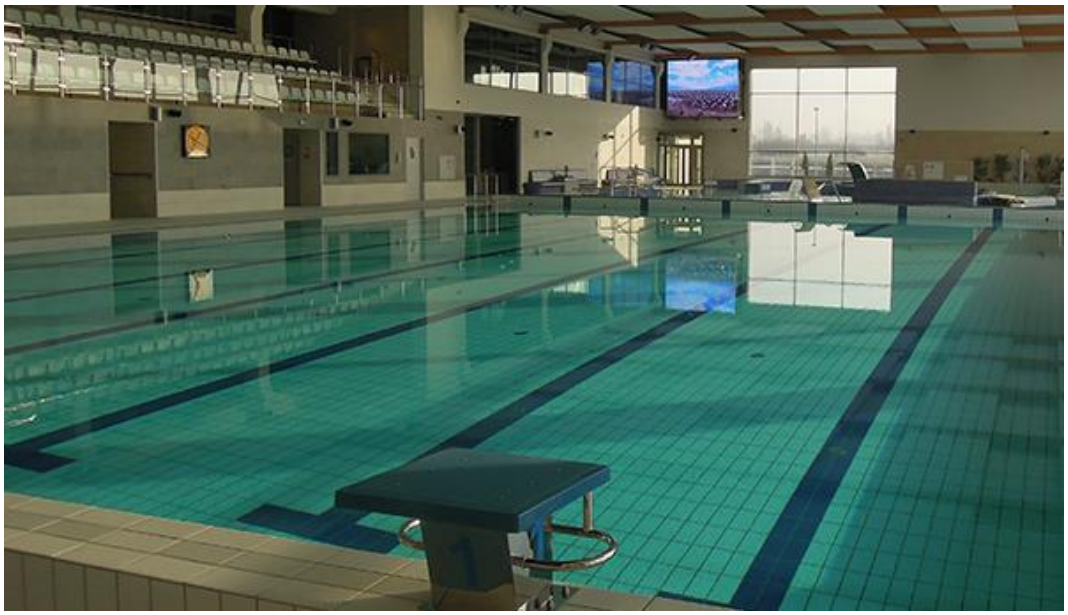

Źródło: https://miastozabrze.pl

Fotografia. Basen kryty AQUARIUS, plac Krakowski 10

Źródło: https://miastozabrze.pl

Zabrzański Rower Miejski

Zabrzański Rower Miejski, to sieć wypożyczalni rowerów, która umożliwia mieszkańcom wypożyczenie roweru w czternastu miejscach naszego miasta. Rowery miejskie pojawiły się w Zabrzu w 2018 r. i od początku cieszyły się sporym zainteresowaniem mieszkańców. Każdego roku system wzbogaca się o nowe stacje i kolejne rowery.

Stacje Zabrzańskiego Roweru Miejskiego w 2021 r. znajdowały się w następujących lokalizacjach :

- Sztolnia Port - ul. Wolności 408 - wjazd na parking.
- Plac Dworcowy - estakada – wyjście na ul. 3 Maja.
- Guido - wjazd do kopalni Guido, ul. 3 Maja/ul. Rymera.
- Sztolnia Królowa Luiza - ul. Karola Miarki 8.
- Politechnika Śląska - ul. De Gaulle 72/Roosevelta.
- Rokitnica - ul. Ofiar Katynia - pętla autobusowa.
- Grzybowice - parking ul. ks. Badestinusa 1C/ Złota.
- Aquarius - basen - Al. W. Korfantego (parking).
- Park Powstańców Śląskich- brama - ul. Czołgistów (szkoła)/Matejko.
- Os. Helenki - ELZAB, ul. Jordana/ Niepokólczyckiego 30-34.
- Zaborze Południe - ul. Korczoka/ Janika 14D.
- Pawłów - Dom Kultury ul. Sikorskiego 114.
- Maciejów - Kąpielisko Leśne.
- Biskupice – skwer przy zbiegu ulic Bytomskiej i Chrobrego.

W 2021 r. do dyspozycji wypożyczających przygotowano rowery umiejscowione w 14 lokalizacjach, w tym jeden nowy punkt w Biskupicach, w okolicy skweru przy zbiegu ulic Bytomskiej i Chrobrego. Od 2019 r. zabrzańskie stacje rowerowe są zintegrowane ze stacjami w innych miastach Metropolii Górnośląsko-Zagłębiowskiej.

Fotografia. Stacja Zabrzańskiego Roweru Miejskiego przy Sztolni Królowa Luiza

Źródło: https://miastozabrze.pl/

Zabrzański Rower Miejski to inicjatywa, która wpisuje się w realizacja zadań wynikających z dokumentu Polityka Rowerowa Miasta Zabrze - programu rozwoju szlaków i infrastruktury rowerowej oraz popularyzowanie aktywnej mobilności miejskiej (komunikacja zbiorowa, ruch pieszy i rowerowy).

Atrakcyjność lokalnych obiektów sportowo-rekreacyjnych

W naszym mieście konsekwentnie rozwijana jest baza sportowo-rekreacyjna. W Zabrzu podejmowane są działania, mające na celu modernizowanie i remontowanie istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz budowę nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych. Tworzenie miejsc aktywnej rekreacji dla mieszkańców w dzielnicach jest również bardzo ważnym czynnikiem, mającym wpływ na atrakcyjność oferty w dziedzinie szeroko pojętego sportu.

Na obszarze miasta Zabrze znajdują się następujące obiekty sportu i rekreacji:

- Stadion Arena Zabrze.
- Basen kryty Aquarius Kopernik (Zabrzański Kompleks Rekreacji).
- Basen kryty Aquarius, plac Krakowski (Zabrzański Kompleks Rekreacji).
- Hala Widowiskowo-Sportowa MOSIR.
- Hala Widowiskowo-Sportowa „Pogoń”.
- Hala gimnastyczna przy ul. Płaskowickiej.
- Kąpielisko Leśne.
- Ośrodek Jeździecki Zabrze, ul. Srebrna.
- Młodzieżowy Klub Sportowy „Zaborze”.
- Szkolny Klub Sportowy „Gwarek”.
- Obiekt sportowy Walka - Makoszowy.
- Boisko sportowe przy ulicy Żniwiarzy.
- Hala sportowa przy ulicy Jana Szafarczyka.
- Boisko sportowe przy ulicy Młodego Górnika.
- Obiekt sportowy przy ulicy Bytomskiej.
- Boisko sportowe przy ulicy Adama Mickiewicza.
- Obiekt sportowy przy ulicy Dorotki.
- Korty tenisowe przy ulicy Piłsudskiego.
- Obiekt sportowy przy ulicy Spółdzielczej.
- Strzelnica sportowa przy ulicy Jodłowej.
- Miejski Ogród Botaniczny.

Na obszarze miejskim w 2021 r. znajdowało się: 61 placów zabaw, 18 siłowni zewnętrznych, 5 placów do jazdy na rolkach, 24 boiska wielofunkcyjne oraz 1 tor rowerowy typu pumptruck dla rowerzystów, rolkarzy i deskorolkarzy oraz jeden ogólnodostępny kort tenisowy.

Ogólnodostępne siłownie pod chmurką w Zabrzu:

- Zabrze/Helenka, ul. Baczyńskiego.
- Zabrze/Rokitnica, ul. Krakowska.
- Zabrze/Grzybowice, ul. Warmińska.
- Zabrze/os. Młodego Górnika, os. Młodego Górnika.

- Zabrze/Biskupice, ul. Okrzei.
- Zabrze/Biskupice, ul. Tarnogórska.
- Zabrze/Centrum Północ, Park Poległych Bohaterów.
- Zabrze/Mikulczyce, ul. G. Zapolskiej.
- Zabrze/os. Kotarbińskiego, os. Kotarbińskiego.
- Zabrze/os. Mikołaja Kopernika, ul. Gagarina.
- Zabrze/Maciejów, Park Rodzinny w Maciejowie.
- Zabrze/Maciejów, ul. Maszyńskiego.
- Zabrze/Pawłów, ul. Sikorskiego.
- Zabrze/Makoszowy, ul. Styki.
- Zabrze/Zaborze Południe, ul. Św. Kamila.
- Zabrze/Guido, ul. Jaskółcza.
- Zabrze/Zandka, ul. Bończyka.
- Zabrze/Centrum Południe, ul. Czarnieckiego 24.

Fotografia. Nowo powstała siłownia pod chmurką przy Szkole Podstawowej nr 18, ul. Olchowa

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Tabela. Wykaz zadań prowadzonych w 2021 r. przez Wydział Inwestycji, związanych z budową lub modernizacja obiektów sportowo – rekreacyjnych

Boiska oraz inne obiekty sportowo – rekreacyjne, inwestycje realizowane w 2021 r.					
Lp.	Nazwa zadania	Zakres rzeczowy zadania	Numer zadania	Koszt inwestycji	Wykonanie za 2021
1	Budowa boiska do gry w piłkę nożną przy Szkole Podstawowej nr 1 w Zabrzu, ul. Sportowa 5 - Etap I	Zakres prac: - System boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą o powierzchni 1 400m^2 - System boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą o powierzchni 900 m^2 - Roboty ziemne oraz drenaż	WI/WI/34/20	256 454 zł	243 654 zł
2	Budowa boiska do gry w piłkę nożną przy Szkole Podstawowej nr 1 w Zabrzu, ul. Sportowa 5 - Etap II	Zakres prac: - System boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą o powierzchni 1 400m^2 - System boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą o powierzchni 900 m^2 - Roboty ziemne oraz drenaż	WI/WI/24/21	271 238 zł	271 238 zł
3	Wymiana nawierzchni z trawy syntetycznej boiska do piłki nożnej na ośrodku sportowo rekreacyjnym „Walka” w Zabrzu	Zakres prac: - usunięcie istniejącej nawierzchni z trawy syntetycznej wraz z jej utylizacją, - poprawę górnej warstwy podbudowy w celu jej wyrównania, - ułożenie nowej nawierzchni z trawy syntetycznej z liniami do piłki nożnej wraz z wypełnieniem - nawierzchni piaskiem kwarcowym i granulatem gumowym EPDM, - montaż nowych bramek piłkarskich.	WI/JGN/30/21	2 250 000 zł	1 888 898 zł
4	Przebudowa boiska treningowego i budowa tymczasowej hali namiotowej na terenie byłego Stadionu KS Koksownik wraz z zapleczem	Zakres prac: - wykonanie pełnowymiarowego boiska o nawierzchni wierzchniej ze sztucznej trawy wraz z infrastrukturą towarzyszącą (boisko treningowe o wymiarach 105 x 68 m), - montaż piłkochwytów wokół obiektu, - wykonanie hali pneumatycznej (o wymiarach 115 x 74 m), - wykonanie zaplecza socjalnego oraz technicznego z infrastrukturą towarzyszącą.	WI/WI/57/20	9 747 925 zł	832 815 zł

5	Modernizacja istniejącego boiska asfaltowego na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 9 w Zabrzu przy ul. Gwareckiej 13	Modernizacja istniejącego boiska asfaltowego polegającego na położeniu nawierzchni poliuretanowej z malowaniem linii na boisku o wymiarach 24x12 wraz z wymianą słupków do koszykówki oraz piłki siatkowej wraz z montażem piłkochwytów .	WI/WI/53/20	168 221 zł	160 841 zł
6	Skatepark przy SP nr 18 przy ul. Olchowej 2	Zakres prac : - rozebranie starego boiska betonowego ; - przygotowanie nawierzchni pod urządzenia skateparku; - dostawa i montaż urządzeń skateparku; - wykonanie ścieżki dojścia/dojazdu do placu.	WI/WI/54/20	594 282 zł	576 201 zł
7	Boisko do siatkówki plażowej w Mikulczycach – III etap modernizacji parku	Zakres robót obejmował : - roboty przygotowawcze i ziemne, - budowę boiska do siatkówki plażowej wraz z utwardzeniem fragmentów przylegającego terenu (nawierzchnia żwirowa) , - utwardzenie terenu w rejonie istniejącego wejścia na boisko piłkarskie (nawierzchnia żwirowa i z kostki brukowej betonowej – schody terenowe), - odtworzenie nawierzchni zielonej trawiastej w rejonie zakładanej inwestycji, - montaż wyposażenia boiska, - montaż piłkochwytów - zakup i montaż małej architektury, w tym: 2 ławki, 2 kosze oraz tablica informacyjna wraz z regulaminem.	WI/WI/06/21	141 252 zł	141 252 zł
8	Plac zabaw, siłownia pod chmurką – flow park, boisko do piłki plażowej / poprawa infrastruktury rekreacyjno – sportowej	Zakres robót obejmował między innymi: - rozbiórkę nawierzchni i elementów wskazanych w projekcie, - prace ziemne, kształtowanie i wyrównanie terenu pod skatepark, - montaż płyty betonowej skatepark, - montaż gotowych elementów skatepark, - montaż elementów małej architektury oraz uporządkowanie terenu, - montaż zestawu urządzeń do treningu kalisteniki.	WI/WI/22/21	414 227 zł	414 227 zł

Źródło: Wydział Inwestycji i Remontów

Budowa i modernizacja obiektów sportowo rekreacyjnych

W Zabrzu od lat intensywnie rozwijana jest infrastruktura sportowa z zakresu wielu dyscyplin. Powstające w mieście obiekty sportowo - rekreacyjne służą zarówno profesjonalistom, jak i amatorom. W ubiegłych latach za kwotę 25 mln zł wybudowane zostały dwie nowoczesne sale gimnastyczne. Dzięki nowopowstałym obiektom zostały stworzone warunki umożliwiające dzieciom i młodzieży codzienny trening. Zarówno w sali gimnastycznej przy ul. Płaskowickiej jak i przy ul. Badestinusa młodzi ludzie mogą rozwijać swej sportowe pasje.
Modernizacji została poddana również hala MOSiR przy ul. Matejki. Kosztem blisko 1,9 mln zł zamontowana została sztuczna trawa, wykonana w nowoczesnej technologii. Nowa nawierzchnia ma wymiary pełnowymiarowego boiska do gry w piłkę nożną, a na tej powierzchni zostały wydzielone trzy mniejsze boiska. Nowa nawierzchnia pozwalana prowadzić zajęć i rozgrywać turnieje w profesjonalnych warunkach.
W 2021 r. wymieniona została nawierzchnia boiska do piłki nożnej w Ośrodku Sportowo-Rekreacyjnym „Walka" przy ul. Jaskółczej. Wartość inwestycji wyniosła ponad 2,3 mln zł, z czego 1,1 mln zł stanowiło dofinansowanie pozyskane z Ministerstwa Sportu, w ramach środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zadania inwestycyjnego programu „Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej – edycja 2020". Modernizacja obiektu położonego w dzielnicy Guido była długo oczekiwana przez zawodników i uczniów. Pozwoli ona kształcić przyszłe pokolenia zabrzańskich sportowców. Zakres prac obejmował:

- usunięcie istniejącej nawierzchni z trawy syntetycznej wraz z jej utylizacją,
- poprawę górnej warstwy podbudowy w celu jej wyrównania,
- ułożenie nowej nawierzchni z trawy syntetycznej z liniami do piłki nożnej wraz z wypełnieniem nawierzchni piaskiem kwarcowym i granulatem gumowym EPDM,
- montaż nowych bramek piłkarskich.

Fotografia. Boisko piłkarskie w Ośrodku Sportowo-Rekreacyjnym „Walka" przy ul. Jaskółczej

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Nowe boisko treningowe przy Arenie Zabrze

W październiku 2021 r., przy Arenie Zabrze, do użytku oddano pełnowymiarowe boisko treningowe o podgrzewanej murawie. W głównej mierze będzie służyło piłkarzom Górnika Zabrze.

Zakres robót objął m.in.:

- budowę boiska o podgrzewanej murawie trawiastej wraz z oświetleniem,
- wykonanie instalacji ogrzewania boiska oraz dostosowanie do istniejącej infrastruktury,
- przygotowanie infrastruktury pomiędzy węzłem a boiskiem do ogrzewania murawy,
- instalację drenażu terenu oraz instalację podlewania wraz ze zbiornikiem retencyjnym.

Inwestycja kosztowała 4,5 mln zł. Połowę tej kwoty stanowi dofinansowanie, które miasto pozyskało z Ministerstwa Sportu.

Fotografia. Młodzież Akademii Górnika na boisku treningowym przy Arenie Zabrze

Źródło: https://miastozabrze.pl

Przebudowa boiska treningowego i budowa tymczasowej hali namiotowej na terenie byłego Stadionu KS Koksownik, wraz z zapleczem

W 2021 roku podpisano umowę na przebudowę byłego stadionu piłkarskiego klubu sportowego Koksownik przy ul. Rataja, wraz z budową zadaszenia i zaplecza. Wartość inwestycji to ponad 9 mln zł, z czego 3 mln zł stanowi dofinansowanie pozyskane przez Miasto Zabrze z Ministerstwa Sportu. Utworzenie infrastruktury sportowej dedykowanej uczniom III Liceum Ogólnokształcące oraz uczestnikom Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze będzie możliwe, dzięki pozyskaniu przez miasto, pod koniec 2019 r., terenów należących wcześniej do Jastrzębskiej Spółki Węglowej KOKS S.A.

Projektowana przebudowa byłego boiska Koksownik Zabrze, ma na celu stworzenie całorocznego boiska treningowego nawierzchni z sztucznej trawy, przykrytego halą pneumatyczną, o następującej charakterystyce :

- wykonanie pełnowymiarowego boiska o nawierzchni wierzchniej ze sztucznej trawy wraz z infrastrukturą towarzyszącą (boisko treningowe o wymiarach 105 x 68 m),
- montaż piłkochwytów wokół obiektu,
- wykonanie hali pneumatycznej (o wymiarach 115 x 74 m),

- wykonanie zaplecza socjalnego oraz technicznego wraz z infrastrukturą towarzyszącą (obiekt mieszczący szatnie, umywalnie, pokoje trenerów, pokój narad i toalety),
- wykonanie ogrodzenia obiektu,
- wykonanie instalacji, w tym: wodnej, sanitarnej, cieplnej, elektrycznej,
- wykonanie dróg, chodników, miejsc postojowych, tarasów i schodów terenowych,
- zagospodarowanie zieleni.

W ramach realizacji przedsięwzięcia w 2021 r. wydatkowano ponad 800 tys. zł

Budowa obiektów sportowo – rekreacyjnych w ramach Zabrzańskiego Budżetu Obywatelskiego

W Zabrzu od kilku lat z powodzeniem realizowane są kolejne edycje budżetu obywatelskiego. W ramach zgłaszanych przez mieszkańców projektów powstaje wiele atrakcyjnych obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Na Osiedlu Młodego Górnika w 2021 r. oddano do użytku zmodernizowane boisko piłkarskie. Zrealizowana przez miasto inwestycja, to efekt głosowania przeprowadzonego w ramach Zabrzańskiego Budżetu Obywatelskiego. Obiekt sportowy mieści się na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 9 w Zabrzu, przy ul. Gwareckiej 15. Inicjatywę zmodernizowania boiska zgłosili mieszkańcy dzielnicy. Koszt inwestycji wyniósł blisko 155 tys. zł. Zakres robót na terenie boiska obejmował: położenie nawierzchni syntetycznej, poliuretanowej o wymiarach 24 m x 12 m, odwodnienie boiska, budowę ogrodzenia, montaż chodników z kostki betonowej oraz montaż tablicy z regulaminem, wraz z informacją, że obiekt został zrealizowany ze środków własnych miasta.

Fotografia. Boisko piłkarskie na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 9 przy ul. Gwareckiej 15

Źródło: https://miastozabrze.pl

Zakończono również budowę boiska do piłki nożnej wraz z bieżnią przy Szkole Podstawowej nr 14, na ul. Gdańskiej. Zakres robót obejmował: odwodnienie terenu, przygotowanie podbudowy pod bosko mini do piłki nożnej o wymiarach 23m x 38 m, montaż bieżni 3 torowej z prostą 60 m i skocznią w dal,

zamontowanie wokół obiektu 12 ławek, 4 koszy, jak również oświetlenie oraz montaż monitoringu oraz ułożenie chodników.

Fotografia. Boisko do piłki nożnej wraz z bieżnią przy Szkole Podstawowej nr 14 w Zabrzu, ul. Gdańska

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Kolejnym przedsięwzięciem, które zostało zrealizowane w 2021 r., w ramach budżetu obywatelskiego, jest kort tenisowy na Osiedlu im. Mikołaja Kopernika. Wartość projektu przewidującego modernizację istniejącego wcześniej mini boiska do gry w piłkę nożną i budowę kortu tenisowego oraz wybrukowanie alejek między boiskami wyniosła ponad 250 tys. zł.

Fotografia. Kort tenisowy na Osiedlu Kopernika

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Skatepark przy Szkole Podstawowej nr 18, ul. Olchowa

Źródło: https://miastozabrze.pl

Na terenie zmodernizowanej Szkoły Podstawowej nr 18 im. Powstańców Śląskich, przy ul. Olchowej na Zaborzu, w 2021 r. do użytku oddano dwie inwestycje, dedykowane młodzieży – skatepark oraz siłownia pod chmurką z flowparkiem. Skatepark przy ul. Olchowej powstał na placu szkolnym, na nowo wykonanej płycie betonowej o pow. 444 m^2, na której zamontowano urządzenia służące do wyczynowych akrobacji i ewolucji na rowerach, rolkach i deskorolkach. Wartość umowy na roboty budowlane wyniosła ponad pół miliona złotych. Nowy skatepark poszerza ofertę szkoły, ukierunkowaną na aktywne spędzanie czasu na świeżym powietrzu i współgra z istniejącymi już obiektami sportowymi na terenie placówki, tworząc atrakcyjny kompleks rekreacyjny. Drugi z oddanych obiektów, przy ul. Olchowej, również powiększył funkcjonujący przy SP nr 18 kompleks rekreacyjny. To siłownia pod chmurką z flowparkiem (zestawem urządzeń do treningu kalisteniki) – projekt zrealizowany za 150 tys. zł.

Tabela. Inwestycje, obejmujące obiekty sportowo – rekreacyjne, realizowane w ramach Zabrzańskiego Budżetu Obywatelskiego w 2021 r.

Inwestycje obejmujące obiekty sportowo – rekreacyjne, realizowane w ramach ZBO w 2021 r.									
Lp.	Nazwa zadania	Zakres rzeczowy zadania	Numer edycji ZBO	Numer projektu	Symbol zadania budżetowego	Lokalizacja		Koszt inwestycji	Wykonanie za 2021
						Adres	Numer działek ewidencyjnych		
Zabrzański Budżet Obywatelski 2018 - 2020									
1	Ogólnodostępna mała sala gimnastyczna dla dzieci I młodzieży w Szkole Podstawowej nr 28 Im. Miłośników Rokitnicy w Zabrzu	Projekt polegał na modernizacji sali gimnastycznej. Zakres robót obejmował m.in.: naprawę ścian i elewacji, demontaż ścianek, wymianę posadzki, stolarkę okienną i drzwiową, tynkowanie i malowanie, wykonanie nowych instalacji i zakup wyposażenia.	IV Edycja ZBO - 2018	P0030	WI/WI/37/18	Zabrze - Rokitnica, ul. Kosmowskiej 43	3867/65	240 424 zł	224 434 zł
2	Siłownia Pod Chmurką	Zakres robót obejmował m.in.: roboty ziemne, wykonanie nawierzchni, dostawę i montaż urządzeń siłowni oraz montaż ławek, koszy.	V Edycja ZBO - 2019	P0037	WI/IK/04/19	ul. Buchenwaldczyków	252/9, 261/9, 262/9	34 651 zł	30 251 zł
3	Budowa boiska do gry w piłkę nożną przy Szkole Podstawowej nr 1 w Zabrzu, ul. Sportowa 5 . I etap	1. System boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą o powierzchni 1400m^2. 2. System boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą o powierzchni 900 m^2. 3. Roboty ziemne oraz drenaż.	VI Edycja ZBO - 2020	P0080	WI/WI/34/20	Zabrze - Guido, ul. Sportowa 5	1226/80	256 454 zł	256 454 zł
4	Kompleks rekreacyjno – sportowy przy ul. Gwareckiej w Zabrzu	Wykonano ogrodzony plac zabaw z nawierzchnią częściowo piaskową i częściowo z trawy z siewu zawierający zestaw zabawowy, huśtawkę stalową z siedziskami mieszanymi, huśtawką wagową czteroosobową, piaskownicę sześciokątną, urządzenie fitness – Twister + Wahadło, trzy ławki i kosz.	VI Edycja ZBO - 2020	P0028	WI/WI/23/20	Zabrze – Osiedle Młodego Górnika, ul. Gwarecka	101/17	128 353 zł	122 533 zł

5	Modernizacja boiska do gry w piłkę nożną i budowa kortu tenisowego oraz wybrukowanie alejki. Monitoring	Modernizacja istniejącego mini boiska do gry w piłkę nożną; Przystosowanie boiska na kort tenisowy; Montaż piłkochwytów; Brukowanie ścieżki 80m; Monitoring wizyjny placu zabaw i siłowni; Montaż ławki z fundamentem 2 szt.	VI Edycja ZBO - 2020	P0052	WI/WI/29/20	Zabrze- Osiedle Mikołaja Kopernika, Ul. Gagarina	2074/52, 2296/52	281 186 zł	262 736 zł
Zabrzański Budżet Obywatelski 2021									
6	Budowa boiska do gry w piłkę nożną przy Szkole Podstawowej nr 1 w Zabrzu, ul. Sportowa 5 . II etap	1. System boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą o powierzchni 1400m^2. 2. System boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą o powierzchni 900 m^2. 3. Roboty ziemne oraz drenaż.	VII Edycja ZBO - 2021	P0056	WI/WI/24/21	Zabrze – Guido, ul. Sportowa 5	1226/80	271 238 zł	271 238 zł
7	Aktywni i interaktywni — rozbudowa i modernizacja bazy sportowej oraz rozwój nowoczesnych technologii w dzielnicy Helenka	Realizacja zadania została podzielona na trzy części: budowa boiska do siatkówki plażowej na terenie SP 30 przy ul. Wawrzyńskiej, wykonanie bieżni oraz odmalowanie linii boiska na terenie SP 33 przy ul. Zamenhofa zakup i dostawę urządzeń interaktywnych dla Przedszkola Nr 6 i Przedszkola Nr 38.	VII Edycja ZBO - 2021	P0024	WI/WI/17/21	Zabrze – Helenka ul. Zamenhofa, ul. Wawrzyńskiej, ul. Jordana 59	-	310 000 zł	172 297 zł
8	Boisko do siatkówki plażowej w Mikulczycach – 3 etap Modernizacji parku.	Zakres robót obejmował: roboty przygotowawcze i ziemne, budowę boiska do siatkówki plażowej wraz z utwardzeniem fragmentów przylegającego terenu (nawierzchnia żwirowa), utwardzenie terenu w rejonie istniejącego wejścia na boisko piłkarskie , odtworzenie nawierzchni zielonej trawiastej w rejonie zakładanej inwestycji, montaż wyposażenia boiska, montaż piłkochwytów, zakup i montaż małejarchitektury (2 ławki, 2 kosze).	VII Edycja ZBO - 2021	P0001	WI/WI/06/21	Zabrze- Mikulczyce Ul. Zapolskiej	3970/38, 4709/38	141 252 zł	141 252 zł

9	Plac zabaw, siłownia pod chmurką – flow park, boisko do piłki plażowej / poprawa infrastruktury rekreacyjno – sportowej	Zakres robót obejmował m.in.: rozbiórkę nawierzchni i elementów wskazanych w projekcie; prace ziemne, kształtowanie i wyrównanie terenu pod skatepark; montaż płyty betonowej skateparku; montaż gotowych elementów skateparku; montaż elementów małej architektury oraz uporządkowanie terenu. Montaż zestawu urządzeń do treningu kalisteniki. Wykonanie zadania podzielono na trzy części. Pierwsza część to flowpark przy SP nr 18. Część druga to boisko przy ul. Wyciska. Część trzecia to plac zabaw przy ul. Korczoka.	VII Edycja ZBO - 2021	P0039	WI/WI/22/21	Zaborze Północ, SP nr 18, ul. Olchowa Stadion MKS Zaborze, ul. Wyciska Stowarzyszenie Fenix, ul. Kalinowa.	1912/65, 2165/59, 4024/325, 1875/65	414 227 zł	414 227 zł
10	Modernizacja boiska Pawłów	Zakres zadania obejmuje modernizację asfaltowego boiska wielofunkcyjnego o wymiarach 30 m × 12 m, uwzględniającą malowanie linii i pól boiska z zachowaniem zasad wielofunkcjonalności, przebudowę istniejących i budowę nowych chodników wokół boiska, renowację ławek oraz dostawę i montaż 78 mb piłkochwytów, 2 szt. bramek sportowych z koszem do koszykówki (bramokosz), słupków i siatki do gry w siatkówkę, 5 szt. koszy.	VII Edycja ZBO - 2021	P0022	WI/WI/16/21	Zabrze – Pawłów, Ul. Sikorskiego	3584/84	155 000 zł	8 113 zł
							Razem:	2 232 785 zł	1 903 535 zł

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

1.1.6 WZMACNIANIE DZIAŁAŃ W RAMACH AKTYWNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ (CEL STRATEGICZNY C6)

Działania podejmowane w dziedzinie pomocy społecznej mają na celu, przede wszystkim, umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, gdy nie są w stanie ich pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wzmacnianie działań w ramach aktywnej polityki społecznej realizowane jest w Zabrzu poprzez:

- minimalizację problemów społecznych,
- minimalizację wykluczenia społecznego seniorów,
- minimalizację zjawisk marginalizacji społecznej wybranych obszarów miasta,
- placówki służby zdrowia i usług zdrowotnych o zasięgu lokalnym.

Realizacja zadań dot. pomocy społecznej leży w kompetencjach Miasta oraz następujących miejskich jednostek organizacyjnych:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
- Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Domy Pomocy Społecznych nr 1, 2, 3,
- Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo Wychowawczych,
- Centrum Rozwoju Rodziny.

Fotografia. Centrum Rozwoju Rodziny, ul. Park Hutniczy 8

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

W Zabrzu swoją działalność prowadzą także dwa, niepubliczne domy pomocy społecznej: Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zakon Kamilianów przy ul. Cisowej 6 oraz Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, przy ul. Knurowskiej.

Minimalizacja problemów społecznych

Na zadania, w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej, w 2021 roku wydatkowano ogółem środki na poziomie ponad 78,9 mln zł, w tym realizacja wydatków bieżących zamknęła się kwotą blisko 77,6 mln zł, zaś na wydatki majątkowe przeznaczono kwotę ponad 1,3 mln zł.

Zadania bieżące, realizowane w zakresie pomocy społecznej przez Miasto Zabrze w 2021 r., to m.in.:

- zapewnienie opieki osobom w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorym – środki przeznaczone w omawianym okresie na te działania, to kwota ponad 15 mln zł. Przedmiotowe działania prowadzone były przez trzy Domy Pomocy Społecznej, będące jednostkami organizacyjnymi Miasta oraz dwa niepubliczne Domy Pomocy Społecznej, które na realizację zadania otrzymuje od Miasta dotację. W 2021 r. zapewniono opiekę dla 398 osób w ww. placówkach. Miasto przeznaczyło kwotę blisko 1,6 mln zł dla zapewnienia opieki i pomocy osobom przewlekle chorym w zakresie: usług pielęgnacyjno-opiekuńczych, rehabilitacji, profilaktyki i edukacji zdrowotnej, poprzez dofinansowanie dla stowarzyszeń realizujących te zadania. W ramach wyżej wymienionych działań zawarto aż 34 umów na udzielanie pomocy przez stowarzyszenia,
- zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz kompleksowej pomocy w wychodzeniu z bezdomności – na to zadanie wydatkowano kwotę niewiele ponad 1,5 mln zł, w tym zawarto 6 umów na zapewnienie miejsc w Ośrodku Wsparcia dla Kobiet, Przytulisku w Domu Pokora i Chrześcijańskim Stowarzyszeniu Dobroczynnym – w trakcie 2021 roku 825 osób skorzystało z ww. miejsc. Zapewnione zostały też miejsca (za kwotę 822 tys. zł) w domach prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie:
  - trzy mieszkania chronione dla osób bezdomnych – łącznie dla 6 osób,
  - Dom Noclegowy – jednorazowo dla 28 osób,
  - Ogrzewalnia – jednorazowo dla 25 osób,
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom korzystającym z 5 świetlic środowiskowych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, gdzie udostępniono 120 miejsc dla zabrzańskich dzieci – na ten cel wydatkowano blisko 744 tys. zł,
- wydawanie decyzji o przyznanie dodatku mieszkaniowego i energetycznego – zadanie prowadzone przez jednostkę Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych, która w roku 2021 wydała:
  - 5 441 decyzji przyznających dofinansowanie dodatku mieszkaniowego na kwotę 8,6 mln zł,
  - 2 664 decyzje przyznających dofinansowanie dodatku energetycznego na kwotę 228 tys. zł,
- przeciwdziałanie marginalizacji społecznej mieszkańców Zabrza prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – wydatki na działania w 2021 roku wyniosły blisko 30,2 mln zł, z czego m.in.:
  - wypłacono zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w kwocie ponad 4,4 mln zł,
  - wypłacono zasiłki stałe – w kwocie prawie 3,8 mln zł – dotacja z Budżetu Państwa. W ramach realizacji tego zadania Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wypłacił 8 362 świadczenia,
  - zapewniono posiłki dla potrzebujących w ramach Rządowego programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – wykonanie ogółem w kwocie 3,7 mln zł, z czego kwota

ponad 1,5 mln zł to wkład własny Miasta. W ramach tego zadania wydano 154 720 świadczeń na dożywianie, którymi objęto osoby dorosłe w placówkach dla osób bezdomnych, rodziny o niskim dochodzie – w formie posiłku lub zasiłku celowego oraz dzieci i młodzież w placówkach szkolnych, przedszkolnych i świetlicach,

- prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy – zapewniono miejsca dla 25 przewlekle, psychicznie chorych osób – poniesione wydatki to kwota prawie 544 tys. zł,
- bieżące funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie - wydatkowano kwotę 12 mln zł.

Zadania majątkowe, realizowane w zakresie pomocy społecznej przez Miasto Zabrze w roku 2021, to m.in.:

- Zakup programu komputerowego quorum moduły magazyn, kadry, płace, środki trwałe, na ten cel wydano środki na poziomie 58 tys. zł.
- Zakupy inwestycyjne dla potrzeb MOPR – wykonanie w wysokości 88 tys. zł.
- Zakup pierwszego wyposażenia do budynku usługowego Centrum Usług Społecznych przy ul. Stalmacha – wydatkowane środki to kwota 625 tys. zł.

Fotografia. Pomieszczenia w budynku Centrum Usług Społecznych przy ul. Stalmacha

Źródło: https://miastozabrze.pl

W 2021 roku prowadzono także projekty współfinansowane ze środków unijnych:

- Drogowskaz - na projekt wydatkowano kwotę blisko 133 tys. zł.
- Rewitalizacja społeczna na terenie miasta Zabrze, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wskazanych w LPROM – Centrum Usług Społecznych. Kwota wykonania to blisko 59 tys. zł.
- Program aktywności lokalnej dzielnicy Zandka (zadanie bieżące) – wykonanie w wysokości ponad 568 tys. zł.
- Program aktywności lokalnej dzielnicy Zandka (zadanie majątkowe) – wykonanie w wysokości blisko 44 tys. zł.

- Centrum Wsparcia Rodziny – Rozwój usług społecznych na terenie Zabrza – wydano środki w wysokości 717,2 tys. zł.
- Centrum Wsparcia Rodziny - Rozwój usług społecznych na terenie Zabrza (zadanie majątkowe), wydano środki w wysokości ponad 82 tys. zł.
- Centrum Wsparcia Rodziny – Centrum aktywności – Klub seniora – wydano środki w wysokości blisko 160 tys. zł.
- Centrum Integracji Społecznej – poniesione wydatki to kwota 38 tys. zł.
- Transport door to door – rozdysponowano środki w wysokości prawie 96 tys. zł.
- Magnes – wykonanie w wysokości 763 tys. zł.
- Magnes – zsieciowane Zabrze – wykonanie w wysokości 22 tys. zł.
- Zakup pierwszego wyposażenia do projektu Transport door to door w Zabrzu (zadanie majątkowe), wykonanie w wysokości 320 tys. zł.

Uczestniczenie w projektach organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej

W 2021 r. współpraca Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi, w obszarach objętych działaniem Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, przebiegała bezproblemowo. Ogłoszone zostały 4 otwarte konkursy ofert, a organizacje pozarządowe zgłosiły 82 projekty. Następnie przygotowano 73 umowy realizacji zadań publicznych, w obszarach objętych działaniem Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, przez organizacje pozarządowe. Umowy podpisano z 54 organizacjami. Łączna kwota dofinansowania w 2021 roku wyniosła 7,5 mln zł, w tym 6,3 mln zł w formie wspierania oraz 1,2 mln zł w formie powierzenia.

W 2021 r. zostały zrealizowane zadania publiczne z zakresu:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego,
- ochrony i promocji zdrowia,
- wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej,
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- promocji i organizacji wolontariatu,
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
- działalności na rzecz rodziny,
- organizacji wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień, w tym od alkoholu, promocji zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży z terenu Zabrza.

Tabela. Realizacja projektów, w ramach otwartych konkursów, w obszarach objętych działaniem Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

Realizacja projektów, w ramach otwartych konkursów w latach 2017 – 2021, w obszarach objętych działaniem Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej							
Rok	Ogłoszono		Zgłoszono		Realizowane		
	Konkursy	Zadania	Oferty	Oferenci	Oferty	Oferenci	Kwota
2017	4	10	92	55	77	47	5 962 783 zł
2018	3	12	91	61	81	58	6 304 913 zł
2019	4	11	84	57	76	52	6 612 249 zł
2020	6	14	91	63	67	58	7 920 470 zł
2021	4	10	82	57	73	54	7 517 693 zł

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z organizacjami pozarządowymi.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, realizuje szereg zadań z zakresu pomocy społecznej. Ośrodek uczestniczy w realizacji umów zawieranych z organizacjami po przeprowadzeniu konkursów przez Miasto Zabrze, dotyczących: zapewnienia schronienia osobom bezdomnym i matkom z dziećmi, świadczenia usług opiekuńczych, zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej, pomocy żywnościowej.

W 2021 r., we współpracy z MOPR, organizacje pozarządowe zrealizowały 7 projekty. Środki finansowe pochodziły z budżetu miasta oraz zostały przekazane przez Wojewodę Śląskiego. Łączna kwota dotacji wyniosła ponad 1,9 mln zł.

Fotografia. Budynek Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu przy ul. 3 Maja

Źródło: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizuje zadania pomocy społecznej, wypłatę zasiłków, okresowych, celowych i stałych oraz pomoc w naturze. Realizuje programy unijne „Centrum Wsparcia Rodziny – Rozwój Usług Społecznych na terenie Zabrza", „Program Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Zandka", „Transport door-to-door w Zabrzu" oraz programy dotowane z budżetu państwa: program „Asystent rodziny koordynator rodzinnej pieczy zastępczej", dwa programy romskie a także „Wspieraj Seniora" w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Przy jednostce działa Miejski Zespół Interdyscyplinarny, do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2021 r. kontynuowano działanie otwartego w roku ubiegłym Klubu Seniora w Zabrzu przy ul. Żółkiewskiego (dla 30 seniorów), na którego remont i działalność Miasto Zabrze pozyskało środki finansowe w ramach Programu Wieloletniego Senior+.

Tabela. Wykaz organizacji pozarządowych, które skorzystały ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu

Wykaz organizacji pozarządowych, które skorzystały ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu w 2021 r.			
Lp.	nazwa oferenta	tytuł zadania	kwota dotacji
1.	Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół „Modlitwa i Czyn"	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych z obszaru miasta Zabrze w 2021 r. „Razem możemy wszystko"	46 400 zł
2.	Polskie Towarzystwo Laryngektomowanych Górnośląski Oddział Rejonowy w Zabrzu	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć w formie zajęć świetlicowych, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych z obszaru miasta Zabrze w2021 r. „Chcę mówić tak jak Ty - Kontynuacja"	7 280 zł
3.	„Kuchnia Rodzina" Caritas Diecezji Gliwickiej	Realizacja posiłków dla podopiecznych MOPR w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu"	1 721 703 zł
4.	Forum Organizacji Pozarządowych Działających na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, Chorych i ich Rodzin "Razem"	Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej.	28 407 zł
5.	Fundacja Novum Spatium Chorzów	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych z obszaru miasta Zabrze w 2021 r.	48 403 zł
6.	Forum Organizacji Pozarządowych Działających na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, Chorych i ich Rodzin "Razem"	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych z obszaru miasta Zabrze w 2021 r. „Wspomagamy samodzielność"	34 000 zł
7.	Spółdzielnia Socjalna „Forum" Zabrze	Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej.	28 407 zł
Razem			1 914 602 zł

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Realizacja programu osłonowego, w zakresie dożywiania na terenie miasta Zabrze

Program „Posiłek w Szkole i w domu" jest wsparciem finansowym gminy, z wykorzystanie środków własnych, w udzieleniu pomocy w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku. Istotnym elementem Programu, jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku, przygotowanego w stołówce szkolnej. Takie rozwiązanie daje większą kontrolę nad niedożywieniem dzieci. Ze środków finansowych w ramach Programu wypłacane są zasiłki celowe na zakup posiłków oraz dofinansowane są zarówno posiłki wydawane na stołówkach, ale również te dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność, niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. W ramach postępowania przetargowego zawarto umowę z Kuchnią Rodzina Caritas Diecezji Gliwickiej na przygotowywanie i wydawanie gorących posiłków osobom dorosłym. Objęto dożywianiem dzieci i młodzież w przedszkolach i szkołach.

W roku 2021, w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu", Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu objął pomocą blisko 5 000 osób, w tym 760 dzieci skorzystało z gorących posiłków w przedszkolach, a 931 dzieci w wieku szkolnym zostało objęte dożywianiem w placówkach oświatowych. 2 240 osób dorosłych również skorzystało z gorących posiłków. Na te działania przeznaczono środki w wysokości ponad 2,5 mln zł.

Z zasiłków celowych na zakup posiłku skorzystały 1 044 rodziny, którym wypłacono świadczenia na kwotę ok 1,2 mln zł. Łączny koszt realizacji programu w roku 2021 wyniósł ponad 3,7 mln zł, z czego środki własne gminy wyniosły ponad 1,5 mln zł.

W 2021 roku miasto Zabrze prowadziło następujące zadania bieżące, związane z ubóstwem, bezrobociem, problemami rodzinnymi oraz problemami dzieci:

- Działania Powiatowego Urzędu Pracy – w 2021 roku na bieżące funkcjonowanie tej Jednostki przeznaczono ponad 5,9 mln zł. W powyższej kwocie środki ponad 0,5 mln zł stanowiły dofinansowanie z Funduszu Pracy na pokrycie kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne pracowników. Powiatowy Urząd Pracy prowadził również działania w ramach Programu Pomocy Bezrobotnym i Pracodawcom w myśl ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Wsparcie ze strony Programu pozwoliło m.in. na usprawnienie zadań tej Jednostki z zakresu: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej. Na to działanie przeznaczono kwotę 9,5 tys. zł. Ponadto Urząd Pracy realizował zadania związane z Tarczą Antykryzysową, której celem jest ochrona rynku pracy i zapewnienie wsparcia w postaci pożyczki lub dofinansowania firmom i organizacjom dotkniętym skutkami COVID-19.
- Zadania w zakresie orzekania o niepełnosprawności, realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, na które zostały wydatkowane środki w wysokości 934 tys. zł. W 2021 roku wydano łącznie 2 428 decyzji orzekających o stopniu niepełnosprawności dla osób dorosłych oraz 344 decyzje o stopniu niepełnosprawności dla dzieci.
- Prowadzenie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych związane z obsługą osób niepełnosprawnych, wykonanie w 2021 roku to kwota 78 tys. zł.
- Dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej – realizacja indywidualnych zajęć rehabilitacyjnych - rozdysponowano na ten cel w 2021 roku kwotę 294 tys. zł.

Fotografia. Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu, Pl. Krakowski 9

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

- Sprowadzanie repatriantów do kraju – zadanie w 2021 roku zapewniło zaadaptowanie jednej rodziny repatriantów przyjętych do kraju, dla których zostały pokryte koszty związane z bieżącym utrzymaniem oraz wyremontowano mieszkania gotowe na przyjęcie trzech kolejnych rodzin w roku 2022. Wydatkowano ogółem w wysokości 470 tys. zł. Podjęto również zobowiązania do udzielenia zaproszonej rodzinie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia oraz pomocy materialnej na zagospodarowanie, utrzymanie i pokrycie kosztów zamieszkania do chwili uzyskania własnych dochodów.
- Program „Zacznij i Ty – Kompleksowe programy wsparcia dla osób bezrobotnych"– na realizację uchwalonego Programu w Mieście przeznaczono w 2021 roku środki w wysokości 172 tys. zł. Celem projektu jest zmniejszenie bezrobocia poprzez wzrost aktywności zawodowej uczestników oraz zmianę ich statusu na rynku pracy.
- Program „Śląskie pomaga" – realizowany przez Domy Pomocy Społecznej. Celem projektu była ochrona zdrowia i życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób najbardziej zagrożonych skutkami epidemii COVID-19. Do grupy tej zaliczają się osoby: zamieszkujące i pracujące w placówkach realizacji usług zdrowotnych, opiekuńczych i pielęgnacyjnych, osoby starsze, u których zazwyczaj występują choroby przewlekłe bądź wieku starczego, z ograniczoną odpornością, osoby niepełnoprawne, które cierpią na szereg chorób współistniejących, pracownicy instytucji zapewniających całodobowa opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym, którzy są narażeni na ryzyko choroby. Poniesione wydatki to kwota 412 tys. zł.
- Program „NFZ COVID 19" – realizowany przez Domy Pomocy Społecznej. Zadanie polegało na wypłacie dodatków do wynagrodzeń pracowników medycznych oraz zakupu środków ochrony osobistej dla personelu – wydatki na poziomie prawie 76 tys. zł.

Realizacja programu Pomocy Bezrobotnym i Pracodawcom

W ciągu 2021 roku zorganizowano kilka spotkań z pracodawcami i partnerami rynku pracy w temacie usług i instrumentów rynku pracy oraz zakresu oferowanej przez urząd pracy pomocy. Zorganizowano również trzy posiedzenia Powiatowej Rady Rynku Pracy. Ze względu na sytuacje

zagrożenia epidemiologicznego jedno z nich miało charakter zdalny. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele stowarzyszeń, szkół i przedsiębiorstw, organizacji pożytku publicznego, jak również radni dary miejskiej. Na spotkaniach rozmawiano między innymi o aktualnej sytuacji na zabrzańskim rynku pracy, kierunkach kształcenia, nowych instrumentach rynku pracy.
Doradcy zawodowi prowadzili działania mające na celu wzmocnienie potencjału zawodowego zarówno klientów urzędu pracy, jak i brali czynny udział w działaniach pomocnych przy ukierunkowaniu młodzieży. W ramach zadania organizowane były m.in. wydarzenia dla młodzieży oraz warsztaty dla szkolnych doradców zawodowych. W ramach realizacji programu zostały również zakupnie pomoce dydaktyczne, za kwotę blisko 7 tys. zł.

Realizacja Programu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych
Program realizowany był ze środków Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych. Grupę docelową stanowiły osoby niepełnosprawne, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zabrze. W 2021 r., w ramach udzielonego wsparcia w programie, wypłacono dwóm osobom jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, w łącznej kwocie 70 tys. zł oraz refundowano koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla 2 osób – za kwotę blisko 90 tys. zł. Dodatkowo 2 osoby podniosły swoje kwalifikacje zawodowe, poprzez odbycie stażu. Działania w ramach opisanego programu w sposób bezpośredni wpływają na zwiększenie wskaźnika zatrudnienia oraz ograniczenia skali ubóstwa i wykluczenia społecznego, koncentrujące się w znacznej mierze na zwiększeniu szans na zatrudnienie osób długotrwale bezrobotnych.

Realizacja Programu na rzecz osób niepełnosprawnych
Celem Programu „Miasto Zabrze Przyjazne Osobom Niepełnosprawnym", realizowanego ze środków PFRON w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, jest usprawnienie codziennego życia osób z niepełnosprawnościami, dzięki działaniom zapobiegającym wykluczeniu społecznemu. Program ma na celu poprawę jakości funkcjonowania osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach życia, poprzez następujące działania:

- likwidacja barier architektonicznych, technicznych w komunikowaniu się, obiektów sportu, kultury, rekreacji, obiektów oświatowych, MOPR, podmiotów leczniczych, infrastruktury,
- aktywizacja zawodowa,
- dostosowanie infrastruktury i likwidację barier transportowych.

Na potrzeby realizacji projektu „Miasto Zabrze Przyjazne Osobom Niepełnosprawnym”, wśród osób niepełnosprawnych i ich rodzin, przeprowadzono ankietę jakości i potrzeb z podziałem na dzielnice miasta. Na tej podstawie dokonano analizy następujących zasobów: likwidacji barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się w tym obiektów sportowych, kultury, rekreacji, oświatowych, MOPR, podmiotów leczniczych, infrastruktury; dostosowania linii autobusowych i tramwajowych. Działania te jednoznacznie wskazały, iż we wszystkich dziedzinach życia naszego miasta należy systematycznie wprowadzać praktyczne rozwiązania, włączające osoby niepełnosprawne i ich rodziny, tak aby mogły one znaleźć tu miejsce do rozwoju i świadomego uczestnictwa.
W porównaniu do stanu z lat ubiegłych nastąpiła poprawa sfery życia osób niepełnosprawnych. W mieście prowadzone są działania, polegające na likwidacji barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się, obiektów sportu, kultury, rekreacji, obiektów oświatowych, MOPR, podmiotów

leczniczych, infrastruktury. Wzrosła dostępność budynków, przystosowane zostały m.in.: siedziba Powiatowego Urzędu Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Zabytkowa Kopalnia Guido, trasa dla osób z niepełnosprawnością ruchową, Muzeum Miejskie, Galeria Muzeum Miejskiego Cafe Silesia, Muzeum Górnictwa Węglowego Park 12C, Muzeum Górnictwa Węglowego Budynek administracyjno-biurowy, Dom Harcerza, budynek administracyjny Jednostki Gospodarki Nieruchomościami, Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości. Telewizja miejska emituje programy dla osób niesłyszących, tłumaczenia w języku migowym. W roku 2021 pozyskano dodatkowe środki finansowe z Programu Wyrównywania Różnic między Reginami III, które przeznaczono na realizację usług aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne. Natomiast w ramach projektu partnerskiego Kierunek Praca, ze środków Unii Europejskiej, przeszkolonych zostało 35 osób niepełnosprawnych z czego 16 osób odbyło staż. Z kolei Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości zrealizowało szereg projektów zachęcających do podejmowania przez osoby z niepełnosprawnością, działalności gospodarczej. Działania aktywizujące osób niepełnosprawnych podjął mobilny punkt przedsiębiorczości, zostało przeszkolonych ok. 25 pracodawców w kierunku utworzenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej, refundacji wynagrodzeń itp.

Realizacja projektów wspierających osoby z niepełnosprawnościami:

- Projekt „Drogowskaz".
  Przedsięwzięcie realizowane przez MOPR w Zabrzu od kilku lat. Ma na celu wzrost kompetencji życiowych i umiejętności społeczno–zawodowych 500 osób objętych kontraktem socjalnym oraz 100 osób objętych działaniami w ramach Programów Aktywności Lokalnej oraz ich otoczenia. Uczestnicy Projektu mieli możliwość uzyskania doraźnej pomocy w kwestiach poradnictwa zdrowotnego, czy socjalnego, będącego odpowiedzią na pojawiające się codzienne problemy. Celem projektu był wzrost aktywności społecznej i zawodowej uczestników, w tym osób z niepełnosprawnościami. Wśród uczestników nastąpił wzrost kompetencji życiowych i umiejętności społeczno- zawodowych. Ponadto u osób biorących udział w Programie nastąpiło:
  - zmniejszenie barier psychologicznych, społecznych i zdrowotnych przyczyniających się do izolacji społecznej,
  - zwiększenie motywacji do zmiany sytuacji życiowej oraz wzrost samooceny,
  - podniesienie umiejętności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
  - nabycie informacji na temat ulg i uprawnień przysługujących osobom z niepełnosprawnościami.

  Udział w projekcie przyczynił się do rozwoju społecznego, kulturalnego, zdrowotnego, edukacyjnego. W 2021 r. na projekt Drogowskaz – wydatkowano kwotę ponad 133 tys. zł.
- Magnes, to projekt mający na celu wzrost zdolności do zatrudnienia 140 osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym co najmniej 112 osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących na terenie Zabrza. Efektem realizowanego projektu będzie stworzenie kompleksowego Programu na rzecz OzN oraz otoczenia prowadzącego do wyeliminowania lub złagodzenia barier psychologicznych, społecznych i zdrowotnych, utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie. Całkowita wartość projektu „Magnes" to blisko 2,5 mln zł, w tym dofinansowanie to ponad 2 mln zł. Miasto Zabrze jest beneficjentem pozyskanych środków, natomiast realizatorem projektu jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu. Przedsięwzięcie

będzie realizowane od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r. W 2021 na realizację projektu przeznaczono ponad 760 tys. zł.

- Projekt „Z Inkluzją na Ty – testowanie środowiskowego systemu wsparcia osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną". Projekt realizowany jest wspólnie z Zabrzańskim Towarzystwem Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski w Zabrzu. Najważniejszą częścią modelu jest Centrum Wsparcia Środowiskowego, którego zadaniem jest koordynacja i indywidualizacja wsparcia udzielanego osobom z niepełnosprawnością intelektualną. Udzielane, w ramach modelu, wsparcie jest skoncentrowane na potrzebach i możliwościach osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ma prowadzić do jej jak największej samodzielności w życiu codziennym. Wsparciem zostało objętych ok. 260 rodzin.
- Realizacja programu „Aktywny Samorząd", dofinansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem programu było wyeliminowanie i zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym, dostępie do edukacji, między innymi poprzez otrzymanie pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, szkole wyższej (opłata za naukę – czesne, dodatek na pokrycie kosztów kształcenia), oprzyrządowanie samochodu osobowego dla potrzeb osoby z niepełnosprawnością, kursu prawa jazdy , dofinansowanie do zakupu sprzętu elektronicznego i oprogramowania (linijki, laptopy, sprzęt komputerowy, oprogramowanie dźwiękowe i powiększające oraz sprzęt brajlowski, szkolenie w ramach zakupionego sprzętu elektronicznego), naprawa wózków elektrycznych, dofinansowanie do zakupu protezy III stopnia, dofinansowanie do pokrycia kosztów pobytu dziecka w żłobku lub przedszkolu – dotyczy pracujących rodziców z niepełnosprawnością. W ramach programu pozyskano fundusze w kwocie 482 tys. zł.

Fotografia. Samochody zakupione w ramach projektu "Transport door too door"

Źródło: https://miastozabrze.pl

- Projekt „Transport door to door w Zabrzu" realizowany jest od wrzenia 2021 roku. Z myślą o osobach potrzebujących transportu do lekarza, urzędu, sklepu czy innych miejsc, które

chcą odwiedzić, Miasto Zabrze uruchomiło specjalny program „Door to door". Za pośrednictwem MOPR Zabrze zakupione zostały dwa wyspecjalizowane pojazdy i przeszkoleni zostali asystenci, którzy będą pomagać uczestnikom o ograniczonej sprawności. Udział w programie jest bezpłatny. Działania skierowane są do co najmniej 400 mieszkańców Zabrza z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, którzy mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się, np. ze względu na ograniczoną sprawność, w tym: poruszające się na wózkach inwalidzkich, o kulach, niewidome, słabowidzące i inne). Zapewnienie bezpiecznego transportu, a tam gdzie istnieje taka potrzeba również wsparcia asystenckiego, uczestnikom i uczestniczkom projektu umożliwia im skorzystanie z działań o charakterze społecznym, zawodowym i zdrowotnym dostosowanym do indywidualnych potrzeb. Miasto Zabrze podpisało umowę na kwotę blisko 855 tys. zł , w tym dofinansowanie z UE wyniosło 720 tys. zł.

- Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej - dzięki pomocy asystenta osoby niepełnosprawne mogą podejmować aktywność społeczną. Asystent pomaga przy wykonywaniu codziennych czynności, tj. załatwienie spraw urzędowych, w dotarciu na rehabilitację lub zajęcia terapeutyczne, pomoc w uczestniczeniu w wydarzeniach kulturalnych czy sportowych.

Minimalizacja wykluczenia społecznego seniorów

Realizacja Programu Zabrzański Senior 65+

Od 2014 roku realizowany jest program Zabrzański Senior 65+. Program został przyjęty do realizacji Uchwałą nr L/737/14 Rady Miasta Zabrze, z dnia 14 kwietnia 2014. Adresatami programu są osoby, które ukończyły 65 rok życia i zamieszkują na terenie Miasta Zabrze. Wystarczy udokumentować ukończenie 65 roku życia poprzez okazanie dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość i wiek. Celem Programu jest podniesienie poziomu aktywności oraz zwiększenie dostępności usług rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych i innych dla osób, które ukończyły 65 rok życia. Działania ukierunkowane są także na kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych w społeczeństwie.

Stale rozwijany jest katalog ulg dla seniorów. Na bieżąco prowadzona jest promocja programu oraz współpraca z przedsiębiorstwami i instytucjami, w celu zwiększenia liczby ofert z bonifikatą dla seniorów. Dzięki realizacji programu Ogólnopolska Karta Seniora znacznie zwiększyła się możliwość korzystania z ulg na terenie całego kraju. W ramach działań na rzecz seniorów odbywają się cykliczne imprezy integracyjne. Ponadto rok rocznie seniorzy uczestniczą w dniach osób niepełnosprawnych i wolontariatu. Do końca 2021 roku podpisane zostały 34 porozumienia z partnerami programu „Zabrzański Senior 65+"

Realizacja programu rządowego Senior+

W dniu 4 września 2017 r. Miasto Zabrze podpisało porozumienie o partnerstwie w ramach Programu Miasto Przyjazne Seniorom i Ogólnopolskiej Karty Seniora. Celem Programu Senior+ jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów poprzez rozbudowę infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w placówkach „Senior+" oraz poprzez dofinansowanie działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior+" i Klubów „Senior+". Karta dostępna jest dla Zabrzańskich Seniorów, którzy ukończyli 60 lat i uprawnia do korzystania z ulg i rabatów, oferowanych przez partnerów przedsięwzięcia na terenie całego kraju. Seniorzy otrzymują Kartę bezpłatnie, po uprzednim wypełnieniu formularza zgłoszeniowego. W 2021 roku do programu przystąpiło 296 nowych uczestników. Na koniec roku 2021, łączna liczba wydanych kart wynosiła 1 697. Na realizację Programu w 2021 r. w Zabrzu przeznaczono kwotę blisko 62 tys. zł., w ramach dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa.

Linia telefoniczna "Tele-Senior"

W 2021 r. kontynuowany był projekt Linia telefoniczna "Tele-Senior" . Inicjatywa zabrzańskich seniorów ma na celu udzielenie wsparcia wszystkim, którzy czują się samotni i potrzebują pomocy szczególnie w dobie pandemii. Projekt realizowany był we współpracy z Zabrzańską Spółdzielnią Socjalną "Asta" oraz Stowarzyszeniem Współpracy Regionalnej.

Do seniorów, którzy na potrzeby akcji wyposażeni zostali w telefony z nowymi numerami tel. można było zadzwonić z każdym problemem, licząc zarówno na wysłuchanie i zrozumienie, jak i poradę czy wskazówkę, gdzie zgłosić się z danym problemem.

Każdy, kto chce skorzystać z usługi "Tele-Senior", zachowa pełną anonimowość – nie trzeba się przedstawiać, podawać jakichkolwiek danych itp. Dyżurujące seniorki były wyposażone w najpotrzebniejsze numery telefonów, m.in. do poradni, przychodni oraz różnych ośrodków i stowarzyszeń.

Uniwersytet Trzeciego Wieku

W Zabrze wznowił działalność Uniwersytet Trzeciego Wieku, który jest popularną formą dokształcania osób dorosłych, w tym seniorów. Jednym z głównych celów tej inicjatywy jest aktywizacja społeczna osób starszych, przeciwdziałanie samotności i stworzenie warunków do rozwijania pozytywnych kontaktów interpersonalnych. UTW umożliwia seniorom pogłębianie wiedzy, rozwijanie nowych zainteresowań, wysłuchanie wykładów wybitnych autorytetów naukowych, a także poznanie innych, ciekawych świata i nie przejmujących się metryką ludzi. Uniwersytet Trzeciego Wieku ma charakter otwarty. Podstawą przyjęcia w poczet słuchaczy jest ukończenie aktywności zawodowej lub ukończenie 60 roku życia. Zainteresowani mogli uczęszczać na zajęcia, realizowane w formie

wykładów audytoryjnych. Wykłady prowadzone były przez profesorów i doktorów zatrudnionych w Śląskim Uniwersytecie Medycznym i miały na celu poszerzanie wiedzy z zakresu medycyny, propagowanie zdrowego stylu życia oraz postaw prozdrowotnych. Zajęcia odbywały się w sali wykładowej w budynku Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, przy placu Traugutta 2 w Zabrzu.

Fotografia. Inauguracja Uniwersytetu Trzeciego Wieku w 2021 r.

Źródło: https://miastozabrze.pl

Obchody Dnia Seniora

1 października 2021 roku, w ramach obchodów Światowego Dnia Seniora, zorganizowana została impreza dla starszych mieszkańców. W Strefie Carnall, Sztolni Królowa Luiza w Zabrzu przy ul. Wolności, na uczestników czekała szeroka oferta zdrowotno-edukacyjna.

Fotografia. Zabrzański Dnia Seniora, Strefie Carnall Sztolni Królowa Luiza w Zabrzu, ul. Wolności 408

Źródło: https://miastozabrze.pl

Wystawa malarek-seniorek w Muzeum Miejskim

„Sztuka nie zna wieku” to tytuł wystawy, której wernisaż odbył się pod koniec 2021 roku, w siedzibie Muzeum Miejskiego w Zabrzu przy ul. Powstańców Śląskich 3. Na ekspozycji zaprezentowane zostały prace malarek – seniorek uczestniczących w zadaniu publicznym „Zabrze – moje miasto”, realizowanym przez Stowarzyszenie „Pogodni i Aktywni”.

Fotografia. Wernisaż wystawy „Sztuka nie zna wieku” w Muzeum Miejskim w Zabrzu

Źródło: https://miastozabrze.pl

Opracowanie i wdrożenie Programów zdrowotnych i promocji zdrowia

Programy polityki zdrowotnej oraz zadania z zakresu zdrowia publicznego, realizowane w Zabrzu w roku 2021:

- „Realizacja działań mających na celu wczesne wykrycie zmian nowotworowych w piersi u kobiet mieszkających w Zabrzu” – zakwalifikowano 750 kobiet w przedziale wiekowym 20-49 lat.
- „Lokalny program działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Miasta Zabrze na lata 2017-2027” - w celu poprawy dobrostanu psychicznego seniorów, w corocznym konkursie ofert, Miasto Zabrze przekazało organizacjom pozarządowym środki na działalność senioralną. Z tych środków Fundacje i Stowarzyszenia organizowały dla seniorów zajęcia, dzięki którym osoby starsze mogły poczuć się mniej samotne i bardziej potrzebne. Podpisane zostało także porozumienie z Centrum Informacji Kulturalnej w Zabrzu, na przygotowanie i transmisje programu, dot. pozytywnego wpływu czytania książek na zdrowie psychiczne i rozwój, w szczególności dzieci.
- „Program kompleksowej terapii i rehabilitacji dzieci i młodzieży z terenu Miasta Zabrze”. W programie uczestniczyło 300 osób. Zgodnie z programem u osób 0-25 lat została wdrożona wczesna diagnostyka i terapia zaburzeń rozwojowych, diagnoza psychologiczna i logopedyczna oraz rehabilitacja, a także zapewnione ciągłości procesu kompleksowej terapii na terenie miasta Zabrze.

W 2021r. programami zdrowotnymi i profilaktycznymi objęto łącznie 1 050 osób, w tym 300 dzieci.

1.2 ROZWÓJ I INNOWACYJNOŚĆ GOSPODARKI (Priorytet 2)

Drugim priorytetem, określonym w Strategii, jest „Rozwój i innowacyjność gospodarki". Jest to określenie, definiujące zamierzone cechy ekonomicznej orientacji rozwoju Zabrza, będącej przedmiotem starań władz miejskich, nie deprecjonując jednak zaangażowania przedsiębiorców. Miasto takim wyborem decyduje się na rolę lidera w tworzeniu korzystnych impulsów dla przekształceń ekonomicznych, w tym przygotowanie zbioru miejsc posiadających szczególne zalety dla prowadzenia działalności gospodarczej czy ingerowanie w zawodowy profil oferty dydaktycznej miejskich szkół. Zabrze wybierając taki priorytet wpisuje się także w ogólnoeuropejski trend dążenia do utrzymania atrakcyjności inwestycyjnej i dobrej pozycji krajów UE w globalnej rywalizacji o współczesnego klienta. Priorytetowi towarzyszy wyzwanie strategiczne, sformułowane jako „Wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej miasta". W ramach priorytetu „Rozwój i innowacyjność gospodarki" wyznaczono następujące cele strategiczne:

C 7. Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta

C 8. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

C 9. Budowanie specjalizacji różnych branż

C 10. Kreowanie marek innowacyjności miasta

Dokumenty miejskie, takie jak: strategia, polityka, program, projekt regulacji, bądź inne, stanowią uszczegółowienie priorytetów „Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030" w określonym obszarze strategicznym. W tabeli przedstawione zostały dokumenty miejskie, które wpisują się w Priorytet 2. Rozwój i innowacyjność gospodarki.

Tabela. Lista miejskich dokumentów strategicznych, realizujących założenia priorytetu P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki w 2020 roku

Lista miejskich dokumentów strategicznych, realizujących założenia Strategii Rozwoju Miasta, w zakresie priorytetu P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki w 2021 roku	
Lp.	Nazwa dokumentu
1	Strategia rozwoju ZBM-TBS Sp. z o.o. na lata 2021-2030
2	Strategia tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych
3	Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2021-2024 (ZPWiK)
4	Plan rozwoju na lata 2019-2021 (ZPEC)
5	Plan ograniczeń w dostarczaniu ciepła na okres 2020-2022
6	Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze miasta Zabrze Główny Inżynier Miasta (aktualizowany co 3 lata)
7	Plan adaptacji Miasta Zabrze do zmian klimatu do roku 2030

Źródło: opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Realizacja strategii w ramach II priorytetu:

1.2.1 WZMOCNIENIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ MIASTA (CEL STRATEGICZNY C7)

Zabrze podejmuje szereg działań mających na celu wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta. Do najważniejszych możemy zaliczyć:

- Wzmacnianie atrakcyjności terenów inwestycyjnych
- Usługi okołobiznesowe
- Wzrost kwalifikacji zawodowych mieszkańców

Miasto Zabrze uczestniczy w tworzeniu infrastruktury technicznej oraz przestrzeni publicznej. Wzmacnia współpracę naukowo-biznesową oraz wspiera przedsiębiorczość i innowacje. Dąży do zwiększenia napływu kapitału poprzez rozwój specjalnych terenów inwestycyjnych, które stymulują aktywność gospodarczą i zmniejszenie poziomu bezrobocia. Tworzy koncepcję rozwoju startupów jako pewnego wyróżnika, wokół którego można budować przyszłość i „specjalizację" miasta.

Atrakcyjność terenów inwestycyjnych - Rozwój Strefy Ekonomicznej

Miasto Zabrze kosztem 65 mln zł uzbroiło teren o powierzchni 157 hektarów w celu utworzenia specjalnej strefy ekonomicznej, która została podzielona na 45 nieruchomości o wielkości od 0,5 do 21 hektarów. Inwestorów przyciąga m.in. znakomicie przygotowana infrastruktura, dogodna lokalizacja w pobliżu autostrad i lotniska w Pyrzowicach oraz dostęp do dobrze wykwalifikowanych kadr. Działalność specjalnej strefy ekonomicznej zwiększa atrakcyjność biznesową miasta i przyczynia się do jego zrównoważonego rozwoju. Dzięki strefie inwestycyjnej przybywa miejsc pracy, a wpływy z podatków stanowią coraz większą pozycję w budżecie miasta.

Fotografia. Specjalna Strefa Ekonomiczna w Zabrzu

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Dotychczas nieruchomości w zabrzańskiej części Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej zakupiły 33 podmioty. Do sprzedaży pozostała ostatnia działka o łącznej powierzchni 2,1 ha.

Dziewiętnaście firm uruchomiło już działalność gospodarczą. Zainwestowano dotąd około miliarda zł, tworząc ok. 2 tys. nowych miejsc pracy. Jednak w najbliższych latach w strefie zatrudnionych będzie ok. 4,5 tys. osób. Dzięki strefie inwestycyjnej przybywa miejsc pracy, a wpływy z podatków stanowią znaczącą pozycję w budżecie miasta.

Dwukilometrowa droga połączy zabrzańską strefę ekonomiczną z węzłem autostrady A1

27.01.2021 w Sali Historycznej zabrzańskiego Ratusza, podpisano z firmą SWECO Polska Sp. z o.o. umowę na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pozwoleniem na budowę dla zadania pn.: „Budowa drogi łączącej KSSE (ul. Goduli) z autostradą A1 w Zabrzu (ul. Witosa)". Zgodnie z umową wykonawca w okresie osiemnastu miesięcy opracuje dokumentację projektową wraz z pozwoleniem na budowę dla tego zadania.

Fotografia: Podpisanie umowy

Źródło: miastozabrze.pl

Opracowanie projektu dla zadania pn.: „Budowa drogi łączącej KSSE (ul. Goduli) z autostradą A1 w Zabrzu (ul. Witosa)" dotyczy drogi klasy Z o długości ok. 2 km. Inwestycja na odcinku od ul. Witosa do ul. Goduli uwzględnia budowę mostu nad ciekiem Rokitnickim oraz budowę i przebudowę niezbędnej infrastruktury technicznej.

Głównym celem budowy nowego odcinka drogi jest utworzenie połączenia między węzłem „Zabrze Północ" oraz Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną (KSSE) w Zabrzu. Droga stworzy też warunki do udostępnienia kolejnych terenów inwestycyjnych, m.in. pod planowane w tej części miasta budownictwo mieszkaniowe.

Projekt znacząco wpłynie na jakość poruszania się środkami transportu wewnątrz miasta oraz wpłynie na poprawę warunków i bezpieczeństwa ruchu w bezpośrednim otoczeniu inwestycji. Wartość umowy na wykonanie dokumentacji wynosi 640 tys. zł.

W roku 2021 w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Zabrzu, Miasto sprzedało 7 działek inwestycyjnych o łącznej powierzchni 165 540 m^2 czterem inwestorom za kwotę 21 967 000 zł netto.

Fotografia: Specjalna Strefa Ekonomiczna (KSSE) w Zabrzu.

Źródło: miastozabrze.pl

Poszczególne inwestycje w Zabrzańskiej KSSE w 2021 roku:

- 18 stycznia rozstrzygnięto przetarg na działkę usytuowaną w zabrzańskiej części Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Na działkę o powierzchni 1,3 ha, położoną w Zabrzu przy ul. Donnersmacka, najwyższą ofertę złożyła firma Rafsol Sp. z o.o., która zaoferowała za nią kwotę 1 mln 414 tys. zł. netto Pierwsze prace przy budowie nowego zakładu rozpoczęto jeszcze w pierwszej połowie 2021 roku. Firma planuje zainwestować w naszym mieście około 6,4 mln zł.
- 19 kwietnia, w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, odbył się przetarg na kolejną nieruchomość w zabrzańskiej strefie. Ofertę złożyła firma Droma, która ostatecznie nabyła działkę o powierzchni 7,1577 ha za kwotę 8 mln 800 tys. zł netto. Cena wywoławcza działki wynosiła 7 mln 500 tys. zł netto. Firma Droma to producent bram, rolet oraz rozwiązań w zakresie ochrony przeciwsłonecznej. Jest to już trzecia działka tej firmy zakupiona w zabrzańskiej strefie ekonomicznej. Na pierwszej z zakupionych działek działa już zakład produkcyjny, natomiast na drugiej działce trwają prace przygotowawcze do budowy kolejnych dwóch hal produkcyjnych.
- 24 maja, w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, odbył się przetarg na kolejną nieruchomość w zabrzańskiej strefie. Ofertę złożyła firma Eurosleeve SA., która ostatecznie nabyła działkę o powierzchni 1,1930 ha za kwotę 1 mln 313 tys. zł netto. Spółka Eurosleeve S.A. specjalizuje się w produkcji asortymentu niezbędnego do pakowania i ekspozycji ziół, kwiatów doniczkowych, warzyw, owoców, słodyczy oraz chlebów. Przy ul. Donnersmarcka w Zabrzu firma planuje zainwestować 15 mln zł oraz zatrudnić do 70 osób.
- 19 lipca, odbył się przetarg na kolejną nieruchomość w zabrzańskiej strefie. Ofertę w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej złożyła firma Poltech Sp. z o.o., która ostatecznie nabyła działkę o powierzchni 6,89 ha przy ul. Alberta Borsiga i Ofiar Katynia za kwotę 10 mln 440 tys. zł netto. Poltech Sp. z o.o. to certyfikowany producent koszy zbrojeniowych

do ścian oporowych oraz zbrojeń dla budownictwa mieszkaniowego, a w zabrzańskiej strefie ekonomicznej firma planuje zainwestować 30 mln zł i zatrudnić 100 osób.

Rysunek. Schemat terenów inwestycyjnych – KSSE Zabrze w 2021 r.

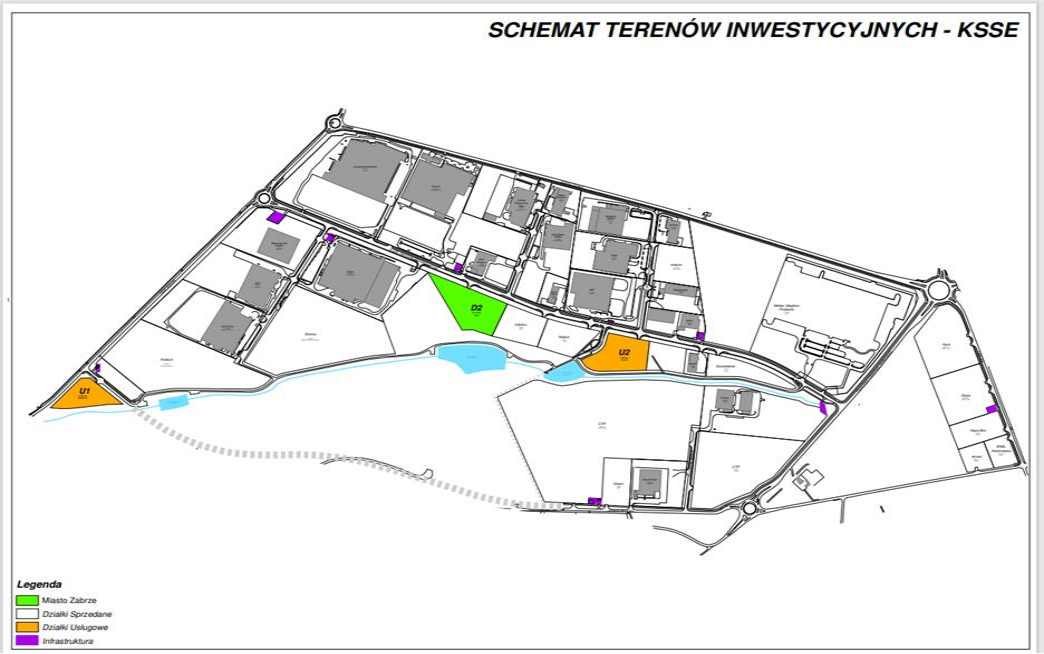

Źródło: Biuro ds. Inwestorów.

Wiele firm już rozpoczęło swoją działalność w zabrzańskiej KSSE, a obecnie odnosi sukcesy tak w kraju jak na arenie międzynarodowej. Przykładem jest między innymi firma rodzinna „Zarys" z Zabrza produkująca środki ochrony indywidualnej oraz sprzęt medyczny. Firma obecnie nie tylko produkuje i dystrybuuje na kraj, ale i na eksport; zaopatruje szpitale i jednostki medyczne które potrzebują sprzętu medycznego do walki z epidemią. W związku z szybkim rozwojem firmy 1 lutego premier Mateusz Morawiecki złożył wizytę w zabrzańskiej firmie „Zarys" Wizycie premiera towarzyszył wicewojewoda śląski Robert Magdziarz.

Fotografia: Premier odwiedził zabrzańską firmę Zarys

Źródło: miastozabrze.pl

To właśnie na zlecenie firmy „Zarys" przyleciały do naszego kraju dwa transporty z wyposażeniem „antycovidowym" z Wuhan. Firma zatrudnia około 200 osób, ma centralę i linię produkcyjną w Zabrzu

Również w obszarze zabrzańskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej 8 października 2021 roku zostało otwarte centrum produkcyjno-dystrybucyjne amerykańskiej firmy „Weber", która zajmuje się produkcją wysokiej klasy grilli ogrodowych. W uroczystości otwarcia wzięło udział ponad 100 osób, w tym m.in. Michael Jacobs, członek zarządu spółki Weber, prezes zarządu Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej dr Janusz Michałek, prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik oraz przedstawiciele firm uczestniczących w procesie budowy i uruchamiania nowego zakładu Webera, a także przedstawiciele przedsiębiorstw funkcjonujących już w zabrzańskiej podstrefie KSSE. To pierwszy zakład tego przedsiębiorstwa poza Stanami Zjednoczonymi. Licząca 500 tys. m^2. inwestycja, mieści się przy ul. Guido Heneckela Donnersmarcka 19. Na tym obszarze powstały powierzchnie biurowe oraz tereny zielone, a także „Weber Grill Academy Center" – miejsce do praktycznej nauki sztuki i umiejętności grillowania

Fotografia: Firma Weber

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Grunt pod inwestycję Amerykanie kupili w lutym 2020 roku za 23 mln zł. Budowa fabryki ruszyła oficjalnie 9 września 2020 roku. Po trzynastu miesiącach zakład został ukończony i oddany do użytku. Wg szacunków inwestycja pochłonęła 200 mln zł. Zatrudnienie znalazło tu jak dotąd 140 osób, a docelowo załoga zwiększy się do 500 pracowników.

Wykaz firm Zabrzańskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i etapy ich rozwoju

Tabela. Wykaz firm na terenie KSSE w Zabrzu

Firmy, które zakupiły nieruchomości na terenie KSSE w Zabrzu oraz etapy ich rozwoju stan na 31.12.2021 r.			
Lp.	Firma	Data zakupu nieruchomości	Etap rozwoju firmy
1.	Metal Service Center	22.03.2012	Funkcjonuje
2.	Zakład Piekarniczy KŁOS	12.07.2013	Funkcjonuje

3.	Bud-Expert	09.06.2015	Funkcjonuje
4.	CH Estates (Schoeller Allibert)	10.06.2015	Funkcjonuje
5.	Metal Solution	21.07.2015	Funkcjonuje
6.	PGB	18.05.2016	Funkcjonuje
7.	Jakon (Mandersloot)	26.08.2016	Funkcjonuje
8.	YSP	12.12.2016	Funkcjonuje
9.	ENEL Automatyka	30.12.2016	
10.	Erae	29.06.2017	Funkcjonuje
11.	Zakład Piekarniczy KŁOS	26.07.2017	Funkcjonuje
12.	Droma	18.09.2017	Funkcjonuje
13.	Bud-Expert	21.12.2017	Funkcjonuje
14.	Orion Tools	27.12.2017	Funkcjonuje
15.	Orbitvu	12.01.2018	Zakład w trakcie projektowania
16.	M-Tech	18.01.2018	Funkcjonuje
17.	Export Pack	18.01.2018	Funkcjonuje
18.	Ulus Metal Polska	23.02.2018	Funkcjonuje
19.	Bagsik	22.06.2018	Zakład w trakcie budowy
20.	Iron Force	31.12.2018	Funkcjonuje
21.	Pionart	18.01.2019	Funkcjonuje
22.	Ulus Metal Polska	10.01.2019	Funkcjonuje
23.	Auro	14.03.2019	Deweloper
24.	Graco	04.04.2019	Zakład w trakcie projektowania
25.	KET Korea Eletric Terminal	24.04.2019	Funkcjonuje
26.	BP projekt	09.10.2019	Zakład w trakcie budowy
27.	CTP BETA POLAND	10.01.2020	Zakład w trakcie projektowania
28.	Weber-Stephen	12.02.2020	Funkcjonuje
29.	Droma	16.06.2020	Funkcjonuje
30.	Lovabe Instrument	09.07.2020	Funkcjonuje
31.	Box Haus	17.08.2020	Zakład w trakcie projektowania
32.	ZARYS	24.08.2020	Zakład w trakcie projektowania

33.	ZARYS	24.08.2020	Zakład w trakcie projektowania
34.	ARMET - GRUPA SBS	04.09.2020	Zakład w trakcie projektowania
35.	Rafsol	18.01.2021	Zakład w trakcie budowy
36.	Droma	19.04.2021	Zakład w trakcie projektowania
37.	Eurosleeve	24.05.2021	Zakład w trakcie projektowania
38.	Poltech	19.07.2021	Zakład w trakcie projektowania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Biura ds. Inwestorów

Do końca 2021 roku w zabrzańskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej działki zakupiło 34 inwestorów. Całkowita powierzchnia sprzedanych działek w SSE w Zabrzu wyniosła 1 331 630 m^2 co stanowiło 98,45 % wszystkich dostępnych działek. Według stanu na 31 grudnia 2021 r. w zabrzańskiej Strefie Ekonomicznej pozostała do sprzedaży jedna działka o łącznej powierzchni 20,96 ha

Powierzchnia działek sprzedanych w 2021 r. to 16,6 ha co stanowiło 12,43% łącznej powierzchni strefy. Całkowita wartość sprzedaży działek w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Zabrzu osiągnęła wartość 193,47 mln zł brutto. Do końca 2021 r. deklarowane nakłady firm w zabrzańskiej SSE to ponad 1 222 mln zł, a 23 zakłady rozpoczęły już swoja działalność. Inwestorzy zadeklarowali zatrudnienie ok. 2 000 pracowników. Docelowo po zakończeniu wszystkich inwestycji szacuje się, iż na terenie SSE w Zabrzu powstanie ok. 3 000 miejsc pracy.

Fotografia: „Mała strefa ekonomiczna” w Zabrzu przy ul. Handlowej.

Źródło: miastozabrze.pl

„Mała Strefa Ekonomiczna”

Poza terenami położonymi na wschód od ul. Ofiar Katynia, rozwija się także obszar położony w zachodniej części dzielnicy Mikulczyce w rejonie ulic Handlowej i Pyskowickiej tzw. „Mała Strefa Ekonomiczna”, która również się rozrasta.

5 maja, firma Technika Chłodzenia Sp. z o.o. kupiła w tzw. „Małej strefie ekonomicznej" w Zabrzu działkę za kwotę prawie dwóch milionów złotych. Spółka specjalizuje się w dystrybucji systemów klimatyzacji i chłodnictwa oraz komponentów i akcesoriów montażowych. Działka o powierzchni 1,6872 ha usytuowana jest przy ul. Handlowej. Cena wywoławcza terenu wynosiła 1 600 000,00 zł, a firma kupiła ją ostatecznie za 1 936 000,00 zł netto. kolejna sprzedaż działki oznacza, iż w małej strefie ekonomicznej pozostały do sprzedania ostatnie dwie działki o łącznej powierzchni 3,78 ha.

Inwestycja drogowa w Małej Strefie Ekonomicznej

W celu uatrakcyjnienia dla przedsiębiorców tzw. „Małej strefy Ekonomicznej" w Zabrzu w październiku 2021 roku na tym obszarze zakończono kolejną inwestycję drogową Przedmiot inwestycji objął roboty budowlane polegające na rozbudowie ul. Handlowej w Zabrzu. Budowę drogi publicznej na południe od ul. Handlowej o długości ok. 960 m wraz ze ścieżką rowerową o długości ok. 1050 m, chodnikiem o długości ok. 1050 m, zjazdami do posesji oraz budowę skrzyżowania typu rondo między ulicami Pyskowicką i Magazynową. Oprócz uzbrojenia pasa drogowego ulicy i terenów inwestycyjnych w kanalizację deszczową o długości ok. 600 m i kanalizację sanitarną o długości ok. 500 m, oświetlenia ulicznego o długości ok. 1113 m, wodociągu o długości ok. 730 m i kanału technologicznego o długości ok. 1070 m dokonana została przebudowa kolidujących z przedmiotową inwestycją odcinków sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej, gazowej i teletechnicznej.

Fotografia: Widok wyremontowanej ul. Handlowej w Zabrzu.

Źródło: miastozabrze.pl

Wartość wykonanych prac to ponad 5,2 mln zł. Na realizację zadania miasto pozyskało dofinansowanie w wysokości ponad 2,2 mln zł w ramach Funduszu Dróg Samorządowych. Ta inwestycja umożliwi sprzedaż kolejnych gruntów zainteresowanym inwestorom. Warto dodać, że Miasto Zabrze w porozumieniu z Zarządem Transportu Metropolitalnego przygotowuje się do uruchomienia na terenie małej strefy ekonomicznej w Zabrzu transportu publicznego, z którego skorzystać będą mogli m.in. pracownicy funkcjonujących tutaj zakładów.

Tabela. Wykaz inwestorów, którzy nabyli nieruchomości w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Zabrzu w latach 2012-2021

Wykaz inwestorów, którzy nabyli nieruchomości w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Zabrzu w latach 2016 - 2021						
Firmy, które zakupiły nieruchomość na terenie KSSE w Zabrzu	Cena nieruchomości na podstawie zawartych umów (netto)	Powierzchnia sprzedanych działek (m^2)	Liczba sprzedanych działek	Data zakupu nieruchomości	Deklarowane wydatki inwestycyjne	Deklarowana liczba nowych miejsc pracy
2012						
Metal Service Center	**2 727 642,00 zł**	**31 892**	1	22.03.2012	15 000 000 zł	10
2013						
Zakład Piekarniczy KŁOS	**2 364 000,00 zł**	**25 240**	2	12.07.2013	22 754 400 zł	50
2015						
Bud-Expert	630 000,00 zł	6 785	1	09.06.2015	6 640 000 zł	10
CH Estates (Schoeller Allibert)	2 480 000,00 zł	26 758	1	10.06.2015	87 740 009 zł	15
Metal Solution	920 000,00 zł	9 991	1	21.07.2015	8 300 000 zł	5
	4 030 000,00 zł	**43 534**	**3**		**102 680 009**	**30**

Firmy, które zakupiły nieruchomość na terenie KSSE w Zabrzu	Cena nieruchomości na podstawie zawartych umów (netto)	Powierzchnia sprzedanych działek (m^2)	Liczba sprzedanych działek	Data zakupu nieruchomości	Deklarowane wydatki inwestycyjne	Deklarowana liczba nowych miejsc pracy
2016						
PGB	2 400 000,00 zł	26 128	1	18.05.2016	10 037 500 zł	5
Jakon (Mandersloot)	2 300 000,00 zł	25 134	1	26.08.2016	12 519 780 zł	300
YSP	3 100 000,00 zł	32 291	1	12.12.2016	37 002 304 zł	45
ENEL Automatyka	424 200,00 zł	6 736	1	30.12.2016		
SUMA	**8 224 200,00 zł**	**90 289**	**4**		**59 559 584 zł**	**80**
2017						
Erae	5 235 000,00 zł	55 605	2	29.06.2017	56 635 000 zł	40
Zakład Piekarniczy KŁOS	1 000 000,00 zł	9 993	1	26.07.2017	5 542 000 zł	7
Droma	6 250 000,00 zł	67 898	2	18.09.2017	62 500 000 zł	85
Bud-Expert	730 000,00 zł	7 009	1	21.12.2017	4 100 000 zł	5
Orion Tools	800 000,00 zł	7666	1	27.12.2017	8 747 000 zł	21
SUMA	**14 015 000,00 zł**	**14 8171**	**7**		**137 524 000 zł**	**158**

Firmy, które zakupiły nieruchomość na terenie KSSE w Zabrzu	Cena nieruchomości na podstawie zawartych umów (netto)	Powierzchnia sprzedanych działek (m^2)	Liczba sprzedanych działek	Data zakupu nieruchomości	Deklarowane wydatki inwestycyjne	Deklarowana liczba nowych miejsc pracy
2018						
Orbitvu	1 360 000,00 zł	13 348	1	12.01.2018	12 000 000	12
M-Tech	995 000,00 zł	9 679	1	18.01.2018	6 195 000 zł	5
Export Pack	2 330 000,00 zł	23 305	2	18.01.2018	17 500 000 zł	25
Ulus Metal	2 020 000,00 zł	20 058	2	23.02.2018	43 638 000 zł	80
Bagsik	1 450 000,00 zł	14 180	1	22.06.2018	5 080 000 zł	7
Iron Force	4 500 000,00 zł	47 970	2	31.12.2018	80 000 000 zł	100
SUMA	**12 655 000,00 zł**	**128 540**	**9**		**164 413 000 zł**	**229**
2019						
Pionart	4 900 000,00 zł	46 616	1	18.01.2019	22 233 600 zł	45
Ulus Metal Polska	750 000,00 zł	7 124	1	10.01.2019	14 198 423 zł	20
Auro	2 655 000,00 zł	27 941	2	14.03.2019	10 200 000 zł	0
Graco	1 400 000,00 zł	12 002	1	04.04.2019	8 900 00 zł 0	10
KET	4 000 000,00 zł	37 913	1	24.04.2019	71 546 000 zł	250
BP projekt	16 160 000,00 zł	159 037	2	09.10.2019	100 000 000 zł	540
SUMA	**29 865 000,00 zł**	**290 633**	**8**		**227 078 023 zł**	**865**

Firmy, które zakupiły nieruchomość na terenie KSSE w Zabrzu	Cena nieruchomości na podstawie zawartych umów (netto)	Powierzchnia sprzedanych działek (m^2)	Liczba sprzedanych działek	Data zakupu nieruchomości	Deklarowane wydatki inwestycyjne	Deklarowana liczba nowych miejsc pracy
2020						
CTP BETA POLAND Sp. z o.o.	5 267 150,00 zł	51 260	1	10.01.2020	29 000 000	173
Weber-Stephen	22 145 000,00 zł	210 259	1	12.02.2020	225 960 000	225
Droma	2 020 000,00 zł	18 289	1	16.06.2020		
Lovabe Instrument	27 500 000,00 zł	86 288	1	09.07.2020		
Box Haus	1 375 000,00 zł	11909	1	17.08.2020	12 000 000	28
ZARYS	1 212 000,00 zł	11346	1	24.08.2020		
ZARYS	1 262 500,00 zł	11948	1	24.08.2020		
ARMET - GRUPA SBS	686 801,00 zł	6492	1	04.09.2020	5 000 000	12
SUMA	**61 468 451,00 zł**	**407 791**	**8**		**271 960 000 zł**	**438**
2021						
Rafsol	1 414 000,00 zł	13 078	1	18.01.2021	6 400 000	12
Droma	8 800 000,00 zł	71 577	3	19.04.2021	90 000 000	40
Eurosleeve	1 313 000,00 zł	11 930	1	24.05.2021	15 000 000	70
Poltech	10 440 000,00 zł	68 955	2	19.07.2021	30 000 000	100
SUMA	**21 967 000,00 zł**	**165 540**	**7**		**141 400 000 zł**	**222**
Suma ogółem w latach 2016-2021	**157 316 293,00 zł**	**1 331 630**	49		**1 221 769 016 zł**	**2 094**

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

Usługi okołobiznesowe

Celem nadrzędnym wszelkich realizowanych zadań przez Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości jest wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenie dobrego klimatu dla powstawania nowych firm. Wydział prowadzi szereg działań skierowanych do przedsiębiorców, między innymi:

- podnoszenia konkurencyjności zabrzańskiej gospodarki przez rozwój sektora MŚP,
- wspierania aktywności gospodarczej lokalnego biznesu,
- propagowania idei zakładania własnej działalności gospodarczej,
- wspierania rozwoju innowacyjnych firm.

Warto nadmienić, że miasto Zabrze jest jednym z niewielu miast w Polsce, które oferują tak szerokie wsparcie dla firm. Dotyczy to zarówno podstawowych zadań wynikających z przepisów prawa jak i działań dodatkowych, jak - realizacja obsługi w ramach „jednego okienka", współpraca z instytucjami otoczenia biznesu, instytucjami administracji, zrzeszeniami przedsiębiorców, firmami.

Jednym z najbardziej istotnych instrumentów wspierania przedsiębiorczości przez Miasto Zabrze jest prowadzenie przez pracowników ZCRP działań informacyjnych o dostępnych systemach wspierania kapitałowego i możliwości korzystania z funduszy unijnych, pożyczkowych, poręczeniowych, a także z ulg i zwolnień dla sektora MŚP

Fotografia: Sala spotkań ZCRP

Źródło: ZCRP

Zadania realizowane przez Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości to między innymi:

- przyjmowanie i przesyłanie wniosków o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- prowadzenie spraw w zakresie archiwizacji dokumentacji w zakresie ewidencji działalności gospodarczej;

- wydawanie dokumentów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- wspieranie przedsiębiorców oraz osób planujących założenie działalności gospodarczej;
- udzielanie informacji o instrumentach wsparcia finansowego na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej;
- współpraca z organizacjami, przedsiębiorcami i innymi podmiotami w celu rozwoju przedsiębiorczości w mieście;
- tworzenie programów z zakresu pomocy przedsiębiorcom i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości;
- prowadzenie akcji promocyjno-informacyjnych dotyczących:
- programów i innych działań skierowanych do przedsiębiorców,
- promowania inicjatyw zmierzających do popularyzacji samozatrudnienia,
- uczniów i studentów z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek;
- koordynacja działań związanych z organizacją konkursu "Zabrzański Biznesplan";
- organizowanie wydarzeń promujących rozwój przedsiębiorczości w mieście;
- koordynowanie działań związanych z organizacją szkoleń w ramach rozwoju przedsiębiorczości w mieście; koordynowanie prac związanych z organizacją szkoleń w ramach rozwoju przedsiębiorczości w mieście.

Biuro ds. Inwestorów

Przykładem usprawnienia działań administracyjnych w zakresie obsługi inwestorów w mieście Zabrze jest powołanie Pełnomocnika ds. Inwestorów oraz utworzone w Urzędzie Miejskim w Zabrzu Biura ds. Inwestorów. Inwestorzy w jednym miejscu mają dostęp do informacji na temat możliwości inwestycyjnych w Zabrzu, mogą również liczyć na kompleksową obsługę swojej inwestycji, a także na współpracę i pomoc po zakończeniu procesu inwestycyjnego.

Zakres wsparcia oferowany przez Biuro ds. Inwestorów

1. Udzielanie kompleksowej informacji na temat:
   - potencjału gospodarczego miasta
   - oferty inwestycyjnej miasta, dostępności terenów i wszechstronnej pomocy w znalezieniu odpowiednich lokalizacji zgodnej z oczekiwaniami inwestora oraz partnerów i pracodawców
   - zachęt inwestycyjnych i preferencji podatkowych
   - możliwości inwestycyjnych miasta w tym ofert terenów inwestycyjnych, powierzchni biurowych, hal i magazynów
2. Opieka pracownika Biura ds. Inwestorów na każdym etapie procesu inwestycyjnego oraz pomoc we wszystkich niezbędnych procedurach administracyjnych i prawnych, występujących w trakcie realizacji projektu (dedykowany Manager Projektu)
3. Wsparcie w kontaktach z lokalną administracją oraz instytucjami otoczenia biznesu
4. Dostęp do kompleksowej informacji dotyczącej otoczenia gospodarczo-prawnego inwestycji
5. Opieka proinwestycyjna dla firm.

Ponadto Biuro ds. Inwestorów prowadzi współpracę z organami administracji rządowej i samorządowej, zwłaszcza z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych, a także z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną. Niezwykle ważna jest współpraca z inwestorem już pozyskanym dla Miasta w zakresie pomocy doradczej w ramach prowadzenia działalności inwestycyjnej tzw. aftercare.

Miasto ściśle współpracuje również z organizacjami samorządu gospodarczego takimi jak Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, Cech Rzemiosł Różnych Małej i Średniej Przedsiębiorczości i Pracodawców, Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa czy Zabrzański Oddział Izby Przemysłowo-Handlowej w celu rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

Tereny inwestycyjne w Zabrzu prezentowane są za pomocą serwisu internetowego http://siot.um.zabrze.pl w zakładce Portal Inwestora. Stworzony portal w łatwy i prosty sposób udostępnia ofertę inwestycyjną miasta Zabrze. Przedstawia on zabrzańskie tereny inwestycyjne wraz z wizualizacjami oraz materiałem filmowym. Regularnie sporządzana i aktualizowana jest miejska oferta inwestycyjna.

Kwalifikacje zawodowe mieszkańców

W 2021 r. w ramach wsparcia rozwoju kwalifikacji zawodowych mieszkańców realizowane były w Zabrzu różnego rodzaju działania i projekty:

„Zabrzański Biznesplan"

„Zabrzański Biznesplan" cieszy się co roku ogromnym zainteresowaniem wśród młodych, ambitnych oraz przedsiębiorczych ludzi, którzy wiążą swoja przyszłość z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. Urząd Miejski ściśle współpracuje z wieloma podmiotami w tym: z bankami, przedsiębiorcami, spółkami miejskimi, instytucjami otoczenia biznesu oraz przedstawicielami świata nauki w celu zapewnienia wsparcia w finansowaniu przedsięwzięcia. Z roku na rok liczba firm i instytucji wspierających konkurs powiększa się.

Projekt „Śląskie. Zawodowcy"

Projekt „Śląskie. Zawodowcy" to potężne przedsięwzięcie edukacyjne realizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (lider projektu) w partnerstwie z Regionalną Izbą Gospodarczą w Katowicach, Izbą Rzemieślniczą w Katowicach oraz Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną (partnerzy projektu).

Celem jest poprawa oferty i zwiększenie jakości kształcenia zawodowego oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy w województwie śląskim, w tym stworzenie warunków dla zajęć praktycznych poprzez:

- udział uczniów w stażach, praktykach, kursach, doradztwie,
- zwiększenie kompetencji nauczycieli, kadry pedagogicznej oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w województwie śląskim,
- wypracowanie modelowego rozwiązania- współpracy edukacji z biznesem.

Projekt zakłada przeprowadzenie szkoleń, kursów i studiów podyplomowych dla nauczycieli zawodu oraz pozostałych przedstawicieli kadry pedagogicznej, a także kursów/ szkoleń oraz odpłatnych 150-godzinnych staży i praktyk dla uczniów ze stypendium w wysokości 2 tys. zł. Ponadto uczestnicy projektu zostają objęcie doradztwem edukacyjno- zawodowym. Powołana została również Śląska Rada Edukacji Zawodowej, która jest podstawą stałej współpracy pomiędzy środowiskami oświatowymi a biznesem. Projekt jest realizowany do końca 2022 r., a jego wartość to ponad 18 mln zł.

W naszym mieście projektem zostanie objętych: 54 uczniów i uczennic z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Usługowych oraz 57 uczniów i uczennic z Zespołu Szkół Mechaniczno-Samochodowych Ponadto programem rozwoju zostaną również objęci nauczyciele tych szkół.

W ostatnich latach zrealizowano 2 duże projekty dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu rozwoju regionalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych: „Dostosowanie warunków dydaktycznych do realizacji celów projektu Nasza jakość- Twoja szansa- kompleksowy program rozwoju szkolnictwa zawodowego w Zabrzu" na ogólna kwotę 11 223 584 zł. Za tę kwotę wyposażono 22 pracownie zawodowe we wszystkich szkołach zawodowych w mieście, stażami płatnymi objęto 597 uczniów i uczennic, 1 194 uczestników otrzymało wsparcie w postaci szkoleń, kursów specjalistycznych i certyfikowanych oraz 96 nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu podniosło swoje kwalifikacje zawodowe.

Dzięki współpracy samorządu, szkół i przedsiębiorców mamy gwarancję osiągnięcia celu, jakim jest takie wyszkolenie absolwentów naszych szkół, by stali się aktywnymi i atrakcyjnymi na rynku pracy.

Szkolenia dla uczniów – „Lekcje przedsiębiorczości online"

Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Zabrzu oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego przygotowało z myślą o uczniach w 2021 roku „Lekcje przedsiębiorczości online".

Tematyka poruszana w trakcie „Lekcji przedsiębiorczości online"

Światowy Tydzień Przedsiębiorczości

Światowy Tydzień Przedsiębiorczości w Zabrzu odbył się w dniach 8 – 16.11.2022 r., a jego hasłem przewodnim był „BIZNES JUTRA". Każdego roku w listopadzie organizacje, instytucje i firmy, którym zależy na rozwijaniu przedsiębiorczości, organizują m.in. bezpłatne szkolenia, warsztaty, wizyty studyjne z zakresu zakładania i rozwijania własnej działalności gospodarczej, budowania sieci kontaktów, rozwijania start-upów, budowania własnej marki i wielu innych.

W 2021 roku odbyła się 14 edycja a wydarzenia w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości odbywały się zarówno w sieci – szkolenia w formie online, jak i stacjonarnie – zajęcia w szkołach.

Światowy Tydzień Przedsiębiorczości w liczbach w Zabrzu w 2021 roku:

Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości zorganizowało w sumie 43 wydarzenia, w tym:

- 31 lekcji przedsiębiorczości, spotkań i warsztatów z uczniami zabrzańskich szkół,
- 12 szkoleń online dla przedsiębiorców.

W wydarzeniach uczestniczyło:

- 12 placówek szkolnych (Zespołów szkół: Liceów Ogólnokształcących i Technikum).

W Światowym Tygodniu Przedsiębiorczości w 2021 roku udział wzięło w sumie 718 osób, w tym

- 664 uczniów,
- 54 osoby w szkoleniach online

Szkolenia dla przedsiębiorców

Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości organizuje bezpłatne szkolenia dla osób planujących otwarcie i prowadzenie własnej działalności oraz dla firm i ich pracowników. Wydział współpracuje ze specjalistami różnych instytucji m.in. z: Urzędem Skarbowym w Zabrzu, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Zabrzu, Powiatowym Urzędem Pracy w Zabrzu, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach, kancelarią adwokacką oraz firmami szkoleniowymi.

W 2021 roku ZCRP zorganizowało:

- 4 indywidualne konsultacje z zakresu pozyskiwania wsparcia finansowego na działalność gospodarczą prowadzonych przez Mobilny Punkt Informacyjny o Funduszach Europejskich, w których uczestniczyło w sumie 20 osób,
- 103 szkolenia, w których uczestniczyło 1 075 osób,

Największym zainteresowaniem w 2021 roku wśród uczestników, cieszyły się szkolenia:

- Komunikacja w zespole, prowadzone przez, dyrektora Centrum Rozwoju Rodziny w Zabrzu;
- Abc prowadzenia działalności gospodarczej, organizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach;
- Skuteczne zarzadzanie zespołem, prowadzone przez, dyrektora Hoteli Diament S.A.;
- Pracownicze Plany Kapitałowe, prowadzone przez przedstawiciela Polskiego Funduszu Rozwoju.

Prowadzona przez Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości w 2021 r. działalność szkoleniowo-informacyjna we współpracy z różnymi instytucjami:

- Powiatowy Urząd Pracy udzielił informacji 12 osobom (ze względu na Covid -19 dyżury PUP zostały przywrócone 26.10.2021 r. i były pełnione we wt. 8:00-15:00).
- Urząd Skarbowy udzielił 76 odpowiedzi na pytania osób prowadzących działalność gospodarczą lub osób, które zamierzały otworzyć własną działalność gospodarczą (Dyżury US przywrócono od 06.07.2021 r. i były pełnione we wt. 11:00-15:00).
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych udzielił informacji 318 osobom, ilość przyjętych dokumentów 160; informacja telefoniczna 73. (Dyżury ZUS wznowiono od 16.02.2021-19.03.2021 r.; 01.06.2021 r. i były pełnione we wt. 8:00-14:00).
- Kancelaria Adwokacka udzieliła w ramach nieodpłatnych porad dla osób rozpoczynających oraz prowadzących działalność gospodarcza udzieliła 103 porady – 90 konsultacji w siedzibie ZCRP oraz 13 w formie rozmowy telefonicznej (przedstawiciele kancelarii dyżurują w poniedziałki 14:00 – 17:00, piątki 7:30 – 15:30) w ramach umowy Kancelaria przygotowuje także treści na portal

Facebook oraz stronę internetową Miasta Zabrze, a także przeprowadza szkolenia dla przedsiębiorców i osób planujących otwarcie własnej firmy.

Targi Edukacyjne

Miasto Zabrze, Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zabrzu oraz Telewizja Zabrze – Centrum Informacji Kulturalnej w Zabrzu, to organizatorzy XXIII Zabrzańskich Targów Edukacji „e - Szkolnych Prezentacji 2020", W 2021 roku po raz kolejny przedstawiono uczniom kończącym naukę w ósmych klasach szkół podstawowych, a zainteresowanych problemem wyboru dalszej ścieżki kariery, oraz ich rodzicom, oferty zabrzańskich szkół ponadpodstawowych.
Po raz pierwszy Zabrzańskie Targi Edukacyjne „Szkolne Prezentacje" zostały przeniesione do przestrzeni wirtualnej w 2020 roku. Niestety, z uwagi na ograniczenia obowiązujące w związku z pandemią, także w 2021 roku Szkolne Prezentacje odbyły się za pośrednictwem Internetu.

Redakcja Telewizji Zabrze – Centrum Informacji Kulturalnej w Zabrzu zredagowała i zamieściła w maju i czerwcu 2021 roku. na swoim kanale głównym (kanał 140 telewizji Vectra) oraz w swojej przestrzeni wirtualnej, w tym w szczególności na kanale You Tube i portalu Facebook, nadesłane przez zabrzańskie szkoły ponadpodstawowe filmiki reklamujące i opisujące zabrzańskie placówki.

Inżynierskie Targi Pracy i Przedsiębiorczości

W dniach 12 –16 kwietnia 2021 roku po raz kolejny odbyły się „Inżynierskie Targi Pracy i Przedsiębiorczości Politechniki Śląskiej" była to już XXIII edycja, niestety z powodu pandemii odbyła się na wirtualnej platformie.
Celem wydarzenia było umożliwienie kontaktu firm z ich potencjalnymi pracownikami – studentami, absolwentami, uczniami szkół średnich oraz pracownikami naukowymi, jako osobami podejmującymi decyzję o wyborze najlepszej dla siebie ścieżki edukacji i kariery. Udział umożliwiał uczestnikom zaznajomienie się z obecną sytuacją panującą na rynku pracy, szerokim wachlarzem ofert dotyczących

możliwości podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych, oraz znalezienie odpowiedzi na nurtujące ich pytania dotyczące metod rekrutacji oraz ścieżki rozwoju w określonych przedsiębiorstwach.

Giełda Pracodawcy, Przedsiębiorczości i Technologii.

W 2021 roku już po raz 15 na Politechnice Śląskiej odbyła się Giełda Pracodawcy, Przedsiębiorczości i Technologii. Wydarzenie dedykowane jest studentom, absolwentom i pracownikom naukowym Politechniki Śląskiej oraz innych uczelni wyższych, a także uczniom szkół średnich podejmujących decyzje o wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej

Impreza miała na celu nawiązanie kontaktu pracodawców i organizacji z potencjalnymi kandydatami do pracy a także osobami zainteresowanymi prowadzeniem własnej działalności biznesowej. Giełda to również idealne miejsce do uzyskania informacji o szkoleniach, ofertach pracy czy instytucjach wspierających przedsiębiorczość akademicką. Na targach oprócz pracodawców obecne były także instytucje rynku pracy takie jak Urząd Pracy, Młodzieżowe Biuro Pracy, Biuro Karier, organizacje i koła studenckie, a także instytucje wspierające przedsiębiorczość akademicką. W 2021

roku jesienna edycja targów odbyła się w wersji hybrydowej - zdalnie w dniach 18-20.10 oraz stacjonarnie w dniu 21.10.

STYMULOWANIE ROZWOJU LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (CEL STRATEGICZNY C8)

Na rozwój lokalnej przedsiębiorczości ma wpływ szeroko rozumiane otoczenie biznesu: prawo i regulacje oraz ich egzekwowanie, system podatkowy, koszty pracy, dostępna infrastruktura drogowa, telekomunikacyjna, rynek finansowy, otoczenie instytucjonalne. Działania mające wpływ na rozwój lokalnej przedsiębiorczości:

- Przedsiębiorcze postawy mieszkańców
- Instytucjonalne wsparcie przedsiębiorczości

Przedsiębiorcze postawy mieszkańców

W 2021 r. pomimo trudnej sytuacji związanej z pandemią w Zabrzu prowadzono szerokie działania polegające na rozwijaniu postaw przedsiębiorczych wśród społeczeństwa. W celu realizacji powyższych założeń Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości wraz z partnerami świadczącymi swoje usługi dla klientów Urzędu Miejskiego w Zabrzu, tj. Powiatowym Urzędem Pracy, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Urzędem Skarbowym, kancelarią adwokacką, Krajową Izbą Doradców Podatkowych itp. prowadziło szereg działań skierowanych do osób chcących założyć własną działalność gospodarczą czy przedsiębiorców chcących rozwinąć prowadzoną już firmę. Miasto Zabrze współpracując z wieloma instytucjami i organizacjami, których działania skierowane są do przedsiębiorców stara się promować je na swojej stronie internetowej. Ponadto Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości udziela wsparcia przedsiębiorcom w pisaniu wniosków o dofinansowanie. Równie ważnym działaniem było opracowanie i wdrożenie projektów wspierających szeroko rozumianą przedsiębiorczość mieszkańców. Do działań mających na celu wspieranie przedsiębiorczości zaliczyć można poniższe przedsięwzięcia i projekty:

Projekt „Pakiet na start 2" – kontynuacja projektu pn. „Pakiet na start".

Na realizacje projektu pn. „Pakiet na start" miasto pozyskało dofinansowanie w wysokości 2,2 mln zł. okres realizacji projektu to 01.01.2019 r. do 31.12.2020 r. Celem głównym projektu był rozwój przedsiębiorczości poprzez aktywizację zawodową osób zamieszkujących na terenach rewitalizowanych Miasta Zabrze. W ramach kontynuacji prowadzonych działań uzyskano dofinansowanie na realizację drugiej edycji projektu. „Pakiet na start-2",

Projekt „Pakiet na start–2" jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania Osi Priorytetowej VII Regionalny rynek pracy Poddziałanie 7.3.3 Promocja samozatrudnienia – konkurs Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Całkowita wartość projektu to 2 422 049 zł, z czego dofinansowanie stanowi 2 340 131 zł.

Fotografia: Spotkanie w ramach programu „Pakiet na start –2”

Źródło: ZCRP

Celem projektu „Pakiet na start – 2” jest rozwój przedsiębiorczości wśród osób powyżej 30 roku życia – mieszkańców Miasta Zabrze – poprzez utworzenie 34 miejsc pracy w formie samozatrudnienia. Projekt realizowany będzie w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2022 r.
Wsparcie dla uczestników projektu to:

- Dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości 23 050,00 zł.
- Finansowe wsparcie pomostowe w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej – do 2 800,00 zł. miesięcznie przez okres pierwszych 6 miesięcy, przedłużone przez okres kolejnych 6 miesięcy
- Szkolenia, a w ich ramach zwrot kosztów dojazdu na szkolenia, zwrot kosztów opieki nad dzieckiem/ osobą zależną, poczęstunek na szkoleniach, materiały szkoleniowe.

Nabór dla kandydatów do projektu „Pakiet na start – 2” został przeprowadzony: od 15.02.2021 r. do 31.03.2021 r. Zgłosiło się 70 kandydatów. Wyłoniono 34 uczestników projektu, z którymi w maju 2021 r. były podpisywane umowy uczestnictwa. Uczestnicy projektu zostali przydzieleni do 3 grup szkoleniowych w zależności od stopnia zaawansowania. Szkolenia przeprowadzone zostały w okresie 01- 29.06.2021 r. przez podmiot wyłoniony w trybie zapytania ofertowego- Zakład Doskonalenia Zawodowego Katowice /Oddział w Zabrzu.

Każdy z uczestników otrzymał wsparcie oficera dotacyjnego w trakcie tworzenia przez uczestników biznesplanów. Działania te zrealizowane zostały w okresie od czerwca do października 2021 r. Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla 34 uczestników projektu wypłacone zostały w okresie od 4.08.2021 r. do 19.11.2021 r. Nabór wniosków o podstawowe finansowe wsparcie pomostowe dla uczestników przeprowadzony został w dniach od 26.07.2021 r. do 31.12.2021 r. - wpłynęły 34 wnioski. Dnia 10.11.2021 r. jedna działalność gospodarcza została zawieszona, co wiązało się z rezygnacją z udziału w projekcie oraz dokonaniem zwrot dotacji i otrzymanych transz pomostówki podstawowej. Od 8.11.2021 r. rozpoczął się nabór wniosków o przedłużone finansowe wsparcie pomostowe - do końca grudnia 2021r. wpłynęło 19 wniosków.

Karta Młodego Przedsiębiorcy

Karta Młodego Przedsiębiorcy jest to program realizowany przez Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości od 2016 roku, w celu wsparcia młodych przedsiębiorców budujących swoje firmy na terenie Zabrza. Program oferuje młodym przedsiębiorcom ulgi i udogodnienia oferowane przez firmy i instytucje.
Adresatami programu są osoby fizyczne do 35. roku życia prowadzące działalność gospodarczą w Zabrzu, posiadające wpis w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.
W 2021 r. do Programu przystąpiło 11 nowych uczestników, pozyskano też 8 nowych partnerów. W sumie od momentu ogłoszenia do Programu przystąpiło 208 uczestników. Pozyskano również 47 partnerów, firm i instytucji.

Program Karta Młodego Przedsiębiorcy jest ewenementem na skalę kraju – był drugim tego typu projektem uruchomionym w Polsce. Program KMP oraz aplikacja Eco Harmonogram zostały finalistami konkursu Innowacyjny Samorząd 2020 w kategorii „Gminy Miejskie".

Zabrzański Biznesplan

1 września 2020 roku ogłoszona została VIII edycja Konkursu „Zabrzański Biznesplan", dedykowanego dla mikro przedsiębiorców oraz osób chcących założyć działalność gospodarczą. Konkurs służy wspieraniu przedsiębiorczości i pobudzaniu aktywności gospodarczej mieszkańców Zabrza., a organizowany jest od 2013 roku W dotychczasowych ośmiu edycjach „Zabrzańskiego Biznesplanu" zgłoszono 162 biznesplany przez blisko 180 uczestników. a partnerzy ufundowali nagrody o łącznej wartości 1,2 miliona zł Pomysłodawczynią oraz inicjatorką Konkursu jest Prezydent Miasta Zabrze.

Zabrzański Biznesplan to:

- konkurs prowadzony w celu wspierania przedsiębiorczości oraz zachęcania do prowadzenia działalności gospodarczej,
- wydarzenie, które cieszy się zainteresowaniem nie tylko mieszkańców Zabrza. Swoje pomysły biznesowe zgłosili również mieszkańcy m.in. Katowic, Gliwic, Rudy Śląskiej, Sosnowca, Wrocławia, Bydgoszczy i innych.
- konkurs wspierany od samego początku przez banki, prywatne firmy, spółki miejskie oraz instytucje otoczenia biznesu.
- wydarzenie, w którym łączna pula nagród wyniosła już 1 200 mln zł – takiej wartości nagrody przekazano laureatom wszystkich edycji konkursu, a nagrody ufundowało ponad 100 partnerów.

Zabrzański Biznesplan" cieszy się co roku ogromnym zainteresowaniem wśród młodych, ambitnych oraz przedsiębiorczych ludzi, którzy wiążą swoja przyszłość z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. Urząd Miejski ściśle współpracuje z wieloma podmiotami w tym: z bankami, przedsiębiorcami, spółkami miejskimi, instytucjami otoczenia biznesu oraz przedstawicielami świata nauki w celu zapewnienia wsparcia w finansowaniu przedsięwzięcia. Z roku na rok liczba firm i instytucji wspierających konkurs powiększa się.

28 czerwca rozstrzygnięto kolejną edycję konkursu „Zabrzański Biznesplan"

Celem kolejnego konkursu było wspieranie przedsiębiorczości oraz pobudzenie aktywności mieszkańców w kierunku podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej w Zabrzu, mimo trudnej pandemicznej sytuacji.

W VIII edycji konkursu 35 Partnerów ufundowało nagrody:

- finansowe o wartości 41 000 zł
- rzeczowe o wartości 150 850 zł
- suma nagród 191 850 zł

Całkowita liczba złożonych biznesplanów - 28

Biznesplany po pozytywnej ocenie formalnej i merytorycznej -24

Fotografia. Sponsorzy i Fundatorzy nagród w VIII edycji konkursu „Zabrzański Biznesplan"

Źródło: ZCRP

Konkurs zabrzański Biznesplan 2020 wsparli:

Bank Gospodarstwa Krajowego	Bud-Expert Sp. z o.o.	Biuro Karier Studenckich Politechniki Śl.
Bank PKO BP S.A. I Oddział w Zabrzu	Przedsiębiorstwo Górnicze Demex Sp. z o.o.	Centrum Inkubacji i Transferu Technologii Politechniki Śl.
Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o.o.	Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o.	Firma Edukacyjna Angmen
Zakłady Urządzeń Komputerowych Elzab S.A.	Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach	Międzynarodowa Szkoła Podstawowa w Zabrzu
Zakład Usług Budowlanych i Transportowych Adam Sielwanowski	Kancelaria Adwokacka Remedies Piotrowicz Zawiła Spółka Partnerska	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu
Rotax Plus Firma Księgowa Bożena Krusche	Rotax Dariusz Zemła Biuro Rachunkowe	Goldie Photo- Justyna Dworaczek
Zarząd Budynków Mieszkaniowych	Ubezpieczenia Allianz Kamil Wloczka	Arena Zabrze
Przedsiębiorstwo Górniczo-Budowlane i Produkcyjno-Handlowe Poch Sp. z o.o.	PPUH Voigt Sp. z o.o.	Fundacja Rozwoju Edukacji Międzynarodowej
Kancelaria Adwokacka Adwokat Łukasz Frączek	TIC Market Budowlany Stobud w Zabrzu	Politechnika Śląska
Weterynaryjny Gabinet Kardiologiczny Wetkardio Anna Olejniczak-Pytel	Hotele Diament S. A	Startup City Zabrze
KSK Developments Sp. z o.o.	Park Naukowo-Technologiczny Technopark Gliwice Sp. z o.o.	Juicy Media
Bellezza Paulina Sierant		

Lista laureatów VIII edycji Zabrzańskiego Biznesplanu w 2020 roku:

NAGRODZENI

- I miejsce - Krzysztof Krzykawa, Tytuł biznesplanu – „Zmiennofazowy magazyn ciepła i chłodu”
- II miejsce - Michał Jacak, tytuł biznesplanu - Gabinet Masażu „Nie widzę przeszkód”
- III miejsce - Izabela Nowicka, tytuł biznesplanu - powstanie Multisensorycznego Klubu Malucha „Mądre Sówki”

WYRÓŻNIENIA

- I wyróżnienie - KAROLINA CZYŻEWSKA – za biznesplan „KC OFFICE”
- II wyróżnienie - DOMINIKA BARAŃSKA-PENTEK – za biznesplan „Fabryka Drewna i Dekoracji”
- III wyróżnienie - NATALIA MILBERG – za biznesplan „Nauczanie online języka niemieckiego dla osób mających trudności z nauką jego podstaw poprzez autorskie produkty elektroniczne” GRACJAN PYTEL – za biznesplan „Kardio Aktiv-Nowoczesna Kardiologia- Gracjan Pytel”

Fotografia. Laureaci konkursu “Zabrzański Biznesplan 2020” podczas finałowej gali w Hotelu Diament

Źródło: ZCRP

Zabrzański Biznesplan 2021

1 września 2021 roku Prezydent Miasta Zabrze ogłosiła kolejną edycję Konkursu „Zabrzański Biznesplan”. Termin nadsyłania zgłoszeń został przedłużony z 30.12.2021 r. do 31.01.2022 r. Dedykowany jest mikro przedsiębiorcom oraz osobom chcącym założyć własną działalność gospodarczą w naszym mieście. Od lat Zabrzański Biznesplan wspierają Partnerzy, którzy przekazują cenne nagrody laureatom konkursu. Prezydent Miasta Zabrze Małgorzata Mańka – Szulik zaprasza osoby z pomysłem na startup, osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą oraz mikro przedsiębiorców

Tabela. Wyniki konkursu Zabrzański Biznesplan w latach 2016-2021

Wyniki konkursu Zabrzański Biznesplan w latach 2017-2021					
Rok ogłoszenia wyników	2017	2018	2019	2020	2021
Edycja	IV	V	VI	VII	VIII
Zwycięski biznesplan	My Everyday Carry, produkcja wielofunkcyjnych narzędzi	Pracownia Projektowa Wzornictwa Przemysłowego	„Jungle Bar – obiekt z małą gastronomią”	Rozwój marki „TRZYKĄTY”	„Zmiennofazowy magazyn ciepła i chłodu”
I miejsce	Bartosz Mikitin My Everyday Carry	Łukasz Paszkowski	Bogdan Bartkowiak	Dominika Dąbrowska	Krzysztof Krzykawa
II miejsce	Maciej Kasperek za biznesplan pt. „DK88 DETAILING”	Piotr Proba za biznesplan pt. „Firma Projektowa oraz Przestrzeń Inicjatyw Twórczych – MORPHING DESIGN”	Krzysztof Dudek za biznesplan pt. „Ośrodek Szkoleniowy Eskadra” oraz Marcel Garliński za biznesplan pt. „Śląsk360.pl”	Dominika Cymerman za biznesplan pt. „Ambiente-koncepcja rozwoju pracowni projektowej”	Gabinet Masażu „Nie widzę przeszkód”
III miejsce	Kinga Hoffmann-Burdzińska za biznesplan pt. „InnoResearch”	Justyna Musioł za biznesplan pt. „Pasieka Szlachecka”	Paulina Krzeszewska za biznesplan pt. „Specjalistyczna Praktyka Terapeutyczna LOGOSowa”	Joanna Mikitin i Anna Holewa- Cosar SIRGA za biznesplan pt. „Podłogowe sensoryczne naklejki aktywizujące”	powstanie Multisensorycznego Klubu Malucha „Mądre Sówki”
Rok ogłoszenia konkursu	2016	2017	2018	2019	2020
Pula nagród	150 000 zł	150 000 zł	200 000 zł	200 000 zł	200 000 zł
Nagroda główna	15 000 zł	20 000 zł	20 000 zł	20 000 zł	20 000 zł
Liczba zgłoszonych biznesplanów	32	20	15	15	28

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta na podst. danych z Zabrzańskiego Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości

Światowy Tydzień Przedsiębiorczości

Światowy Tydzień Przedsiębiorczości to międzynarodowy projekt, którego celem jest wspieranie obecnych i przyszłych przedsiębiorców, wspieranie edukacji w zakresie przedsiębiorczości oraz prezentowanie aktywnej postawy w każdej sferze życia. Celem jest także budowanie relacji między sektorem prywatnym, publicznym i pozarządowym tak, by podejmowały wspólne działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości
Światowy Tydzień Przedsiębiorczości organizowany jest od 2008 roku już w 170 krajach. Każdego roku w organizacje angażują się, instytucje i firmy, którym zależy na rozwijaniu przedsiębiorczości. Organizują one w tym okresie bezpłatne szkolenia, warsztaty, debaty i kampanie promocyjne z zakresu zakładania i rozwijania własnej działalności gospodarczej. Urząd Miejski w Zabrzu w 2013 roku, wraz z powstaniem Zabrzańskiego Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości, włączył się w organizację wydarzeń.

XIV edycja Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości odbywała się w dniach 8–14 listopada 2021 pod hasłem „Biznes jutra" Zdominowana została przez kwestie związane z pandemią Covid-19 i jej wpływem na przedsiębiorców i ich działalność. Niemniej w tym roku uwagę skupiono na zachodzących znacznie szerzej procesach, już dziś wiadomo bowiem, że świat biznesu przejdzie transformację na dużą skalę. Przedsiębiorcy zaś nie tylko będą na te zmiany odpowiadać, ale przede wszystkim będą kreować nowe rozwiązania.

W ostatniej edycji ŚTP która przebiegała również pod znakiem pandemii zorganizowano 15 szkoleń online, szkolenia miały charakter otwarty. Tradycyjnie największą grupę tworzyli uczniowie zabrzańskich szkół. Uczestnikami byli również mieszkańcy innych miast. W wydarzeniach ŚTP udział wzięło 15 szkół i 21 firm.

Firmy uczestniczące w tegorocznej edycji ŚTP: Trans Auto Knapik & Knapik, Moto-Test Ryszard Genge, Hyundai Bednarczyk Autoryzowany Dealer HMP, Kancelaria Adwokacka Adwokat Łukasz Frączek, Rotax Plus Bożena Krusche, Wichary Technic Sp. z o.o., Arkadiusz Sokol Kali Sie Bajtlom, Michał Kucharski Przedsiębiorcy z Wyboru, Biuro Karier Studenckich Politechniki Śląskiej, TIC S.A. Market budowlany STOBUD Zabrze i przedstawicielem firmy Blue Dolphin, Tikurilla Polska, M1 Centrum Handlowe Zabrze METRO PROPERTIES Sp. z o.o., Studio Figura, Essentio Bielizna & Brafitting, Krzysztof Buczak Budexpert Sp. z o.o., Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu, Urząd Skarbowy W Zabrzu Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział/Zabrze, Firma Edukacyjna Angmen i Międzynarodowa Szkoła Podstawowa w Zabrzu, Hostel Guido, Iterative Engineering" Krzysztof Gąsior.

Rozsmakuj się w Zabrzu oraz promocja Zabrzańskiego Przewodnika Kulinarnego

23 października 2021 roku w Łaźni Łańcuszkowej odbyło się wydarzenie pn. „Rozsmakuj się w Zabrzu" Wydarzenie podwójne, bo stało się promocją Zabrzańskiego Przewodnika Kulinarnego oraz Inauguracją Zabrzańskiego Festiwalu Restauracji. W trakcie tego wyjątkowego wieczoru uczestnicy mogli podziwiać pokaz kulinarny jednego z najbardziej rozpoznawalnych w Polsce smakosza i kucharza – Karola Okrasy, a następnie skosztować przygotowanych przez niego dań. W wydarzeniu udział wzięło ok 100 zaproszonych gości (przedstawicieli miasta, restauratorów oraz mieszkańców).

Fotografia. „Rozsmakuj się w Zabrzu” wydarzenie kulinarne w Łaźni Łańcuszkowej

Źródło: miastozabrze.pl

Z myślą o mieszkańcach i restauratorach został przygotowany wyjątkowy przewodnik po zabrzańskich restauracjach, jego celem jest spełnienie dwóch ważnych zadań – wsparcie gastronomii w niełatwym czasie pandemii, a także szeroka pojęta promocja. Do projektu zgłosiło się 33 zabrzańskich restauratorów. Przewodnik zawiera fotografie prezentowanych lokali, opis kuchni wraz z kulinarnymi bestsellerami, dane teleadresowe, mapkę oraz co wyróżnia każdego z restauratorów. Jest to pierwszy tego typu przewodnik kulinarny na Śląsku powstały z myślą o wsparciu branży, jak również stanowiący doskonałe źródło informacji dla mieszkańców i turystów. Przewodnik został wydany nie tylko w formie książkowej. Publikacja dostępna jest na stronie internetowej miasta. Przygotowano także wersję kieszonkową przewodnika, która będzie powszechnie dostępna dla turystów i mieszkańców.

Zabrzański Festiwal Restauracji

W dniach od 25 do 29 października 2021 roku w Zabrzu odbyła się VII edycja Zabrzańskiego Festiwalu Restauracji.

Wydarzenie o charakterze gastronomiczne–rozrywkowym ma na celu promocję lokalnych restauracji oraz kawiarni, wśród mieszkańców regionu. W dobie pandemii Covid-19 kolejnym istotnym celem organizacji tego wydarzenia jest mobilizacja lokalnej gastronomii oraz współpraca samych restauratorów w kontekście pobudzenia aktywności mieszkańców zarówno Naszego Miasta jak i regionu do odwiedzenia oraz wsparcia lokali biorących udział w Festiwalu.

Fotografia. Plakat VII edycji Zabrzańskiego Festiwalu Restauracji.

Źródło: miastozabrze.pl

Restauracje i kawiarnie biorące udział w Festiwalu zaserwowały menu degustacyjne: przystawka oraz danie główne w cenie 25 zł, deser w cenie 12 zł oraz drink - 13 zł.

Zabrzański Festiwal Restauracji określany jest często jako „najsmaczniejsze wydarzenie", W 2021 roku wzięło w nim udział aż 15 restauracji i kawiarni (zarówno tych istniejących długo na lokalnym rynku jak i tych, które pojawiły się jako nowe punkty na gastronomicznej mapie miasta).

Dzięki szeroko zakrojonej akcji promocyjnej, Festiwal osiągnął duży sukces. O wydarzeniu można było usłyszeć i przeczytać w mediach lokalnych i regionalnych (m.in. TVP Katowice, TV Zabrze, Głos Zabrze, Dzisiaj w Zabrzu, na portalu pokladykultury.eu). Wydarzenie promowane było także dzięki mobilnej reklamie – lawecie reklamowej z banerem, które okrążało Śląsk przez blisko 2 tygodnie. Organizatorzy przygotowali również sporo różnego rodzaju nagród dla gości odwiedzających restauracje, ufundowanych przez partnerów wydarzenia. Aby móc wygrać jedną z nich wystarczyło być aktywnym w social mediach w czasie trwania Festiwalu, wrzucać zdjęcia, meldować się w restauracjach i komentować.

Pierwsza edycja Jarmarku „BarbórkoweLOVE"

W grudniu 2021 roku odbyła się pierwsza edycja jarmarku „BarbórkoweLOVE" zorganizowanego w strefie Carnall Sztolni Królowa Luiza przez Muzeum Górnictwa Węglowego oraz Miasto Zabrze. Trzydniowy festiwal, dedykowany św. Barbarze, miał formułę eventu utrzymanego w niestandardowej konwencji, łączącego tradycję z nowoczesnością.

Fotografia. Plakat VII edycji Zabrzańskiego Festiwalu Restauracji

Źródło: miastozabrze.pl

Dzięki współpracy z artystką wizualną sama Strefa przeszła prawdziwą metamorfozę – w przestrzeni pojawiły się świetlne instalacje artystyczne. Transformacji poddany został także szyb kopalniany. Przestrzeń niecki wypełniły stoiska sprzedażowe, oferujące zróżnicowany asortyment. Ofertę handlową uzupełniły foodtrucki.

Fotografia: Królowa Luiza – Jarmark BarbórkoweLOVE

Źródło: miastozabrze.pl

„Barbórkowe"LOVE" oficjalnie otwarto wyjątkowym koncertem zespołów Ciśnienie i Lód 9, które reprezentowały brzmienie post rocka, jazzu, ambientu i bardzo szeroko rozumianej alternatywy wraz z Orkiestrą Górniczą Kopalni Wujek. Kompozycje twórców to awangardowe utwory, w których pojawia się nieprzewidywalność, energia i szaleństwo, połączone z brzmieniem tradycyjnej orkiestry górniczej. Tego dnia odbyły się również koncerty głównych gwiazd wieczoru – zespołów Bitamina oraz Vito Bambino.

Fotografia: Sztolnia Królowa Luiza

Źródło: miastozabrze.pl

Drugi dzień jarmarku skoncentrowany był na obchodach święta św. Barbary. W programie pojawiły się m.in. biesiada, warsztaty tańców tradycyjnych wraz z potańcówką, czy dęty maraton. Karczmę przejęła tego dnia Kapela Fedaków oraz Parnas Brass Band. Ponadto wydarzeniu towarzyszyła specjalna, godzinna wycieczkowa trasa podziemna. „BarbórkoweLOVE" zakończył koncerty Roksany Węgiel oraz Krzikopy. Śpiew i tradycyjne instrumenty (skrzypce i akordeon) w połączeniu z nowoczesnymi instrumentami elektronicznymi i perkusją, czynią z muzyki Krzikopy niespotykaną mieszankę, zupełnie jak ma to miejsce w przypadku kultury Górnego Śląska i… samego jarmarku „BarbórkoweLOVE".

Fotografia: Sztolnia Królowa Luiza

Źródło: miastozabrze.pl

W ramach festiwalu odbyła się również wystawa fotografii Piotra Muschalika pn. „Wytatuowani Śląskiem". Wystawie towarzyszyło oprowadzanie kuratorskie oraz promocja albumu pod red. dr Beaty

Piechy-van Schagen, który powstał w efekcie trwającego dwa lata interdyscyplinarnego projektu. Wzięło w nim udział blisko 40 osób posiadających tatuaże o tematyce górniczej i górnośląskiej.

Propozycję filmową natomiast przygotowano wspólnie z Silesią Film i Kinem Kosmos. Seans „Gwiazd" w reż. Jana Kidawy-Błońskiego Prelekcja oraz dyskusja z zaproszonymi gośćmi uświetniła to wydarzenie. Uczestnicy jarmarku mogli wziąć również udział w pokazie rzeźbienia św. Barbary w lodzie oraz licznych warsztatach, w tym m.in. sitodruku, spacerze dźwiękowym z Marcinem Dymiterem (field recording), nauce gry na trąbce, tworzeniu kosmetyków z aktywnym węglem.

Fotografia: Sztolnia Królowa Luiza

Źródło: miastozabrze.pl

Jarmark Bożonarodzeniowy „Idą Święta"

Zabrzański Jarmark Bożonarodzeniowy
Idą święta

W dniach od 06 do 23 grudnia 2021 odbył się Jarmark Bożonarodzeniowy – Ida Święta. Na Placu Wolności w Zabrzu ustawionych zostało 15 drewnianych domków handlowych, w których mieszkańcy Zabrza mogli kupić m.in. prezenty, czy regionalne sery, miody wędliny czy inne świąteczne smakołyki.

Tradycją już jest, że Jarmarkowi towarzyszą Świąteczne koncerty, warsztaty artystyczne, konkursy, animacje dla dzieci, występy, pokazy taneczne. Jarmark to jedna z najbardziej ciepłych i klimatycznych imprez w mieście, wydarzenie z bogatą, wieloletnią tradycją, skierowane do szerokiej publiczności.

Fotografia: Jarmark Bożonarodzeniowy plac Wolności w Zabrzu

Źródło: ZCRP

Wydarzeniu towarzyszyły następujące imprezy:

- 06.12.2021 r. – Koncert Mikołajkowy: otwarcie Jarmarku i rozpalenie świątecznych iluminacji, świąteczna parada z elfami, organizowane przez Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu
- 18.12.2021 r. – VI Rajd Renifera zorganizowany we współpracy z Zabrzańskim Stowarzyszeniem Miłośników Motoryzacji
- 19.12.2021 r. – Koncert Kolęd i Pastorałek z Radiem Silesia
- 21.12.2021 r. – Impreza świąteczna: kolędowanie i jasełka, Betlejemskie Światełko Pokoju, parada Świętego Mikołaja, koncert kapeli góralskiej, organizowane przez Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu.
  - Zlot Foodtracków

<u>Instytucjonalne wsparcie przedsiębiorczości</u>

Współpraca ZCRP z innymi instytucjami

Stała współpraca ZCRP z różnymi instytucjami była kontynuowana w 2021 r. Wśród instytucji współpracujących wymienić należy Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Urząd Skarbowy oraz Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu a także inne instytucje i podmioty udzielające informacji w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej.

Na mocy podpisanego porozumienia pracownicy wskazanych instytucji świadczyli usługi dla przedsiębiorców w formie doradztwa i konsultacji on-line i telefonicznych. Kontynuowano również współpracę z kancelarią adwokacką w zakresie świadczenia bezpłatnych porad dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej.

W trakcie pełnienia dyżurów realizowane były usługi w zakresie:

- poradnictwa prawnego,
- pomocy w konstruowaniu pism formalnych do sądów i innych instytucji,
- pomocy w wypełnianiu formularzy kierowanych do właściwych instytucji,
- konsultowania zawieranych przez przedsiębiorców umów,
- konsultowania przedsięwzięć koniecznych w działalności gospodarczej pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami,
- konsultacji w zakresie wyboru formy prowadzenia działalności gospodarczej zarówno dla aktywnych przedsiębiorców, jak też dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- pomocy w tworzeniu umów cywilnoprawnych wykorzystywanych w działalności,
- przygotowania treści do opublikowania na stronach internetowych ZCRP oraz na portalu Facebook ZCRP, na temat zmian w prawie dotyczącym przedsiębiorców,
- przeprowadzania szkoleń z zakresu prawa cywilnego, gospodarczego, pracy i innych dziedzin prawa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Podstawowym działaniem Zabrzańskiego Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości jest obsługa przedsiębiorców w ramach Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG). Przedsiębiorcy mają możliwość, w zakresie CEIDG dokonać czynności takich jak: otwarcie, zamknięcie, zawieszenie i wznowienie działalności gospodarczej oraz zmiana danych we wpisie.

Tabela. Raport z rejestracji działalności gospodarczej wg. danych ZCRP za lata 2016-2020

Raport z rejestracji działalności gospodarczej wg. danych ZCRP za lata 2016-2020							
Lp.	Rodzaj działania	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Założenie działalności gospodarczej	925	1021	901	927	465	508
2.	Wykreślenie działalności gospodarczej	641	558	595	540	311	374
3.	Wznowienie działalności gospodarczej	515	536	443	389	216	207
4.	Zawieszenie działalności gospodarczej	923	920	831	825	458	472
5.	Zmiany wpisów działalności gospodarczej	3 254	3035	2975	3207	2173	1884

Źródło: Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości

Działania prowadzone przez Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości w 2021 r.

- Obsłużono 3445 osób w zakresie rejestracji wniosków do CEIDG, a także udzieliło informacji około 1027 osób, które wniosków nie złożyły
- Odpowiedziano na 142 pisma dotyczące działalności gospodarczej
- Potwierdzono 701 profile zaufane na EPUAP
- Udzielono 961 odpowiedzi na pytania związane z tarczą antykryzysową dla przedsiębiorców oraz możliwością pozyskania dotacji
- Udzielono 10 informacji na temat wolnych lokali obiektów użytkowych oraz działek oferowanych przez podmioty gospodarcze na terenie Zabrza i woj. śląskiego

Portal społecznościowy Facebook ZCRP

W związku z ograniczoną możliwością promocji działań w wydarzeniach zewnętrznych, które były bez wątpienia dużym wsparciem marketingowym Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości, zaktywizowało działania na portalu społecznościowym Facebook Wydział dokonał zmiany sposobu funkcjonowania w przestrzeni mediów społecznościowych. W związku z powyższym przeprowadzono zmiany w metodzie redagowania oraz publikowania treści na portalu społecznościowym Facebook Między innymi przeanalizowano i zmieniono godziny publikacji tekstów, zwiększono staranność dotyczącą tworzonych grafik i publikowanych postów.

Efektem tych zmian było zwiększenie liczby osób obserwujących stronę oraz widocznie zwiększona ilość feed back'ów (odpowiedzi) na posty, komentarzy, „polubień" postów i zwiększenie ilości wiadomości.

- ilość osób obserwujących stronę: 2.000
- ilość opublikowanych postów: 327

W kontekście zasięgów, istotny jest fakt, że średni zasięg postu jest uzależniony od okresu w jakim udostępniamy informację oraz czego dotyczy.W działaniach promocyjnych podejmowanych przez ZCRP na portalu społecznościowym Facebook znacząco zwiększyła się ilość publikowanych postów. Na koniec 2020 roku opublikowanych zostało około 276 informacji, natomiast w roku 2021 zostało opublikowanych 327 informacji.

Przygotowanie atrakcyjnej oferty lokali użytkowych

W ramach przygotowania oferty lokali użytkowych dla małych i średnich przedsiębiorstw na stronie internetowej zamieszczane są informacje nadsyłane przez Zarząd Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. oraz Jednostkę Gospodarki Nieruchomościami, a także prywatnych właścicieli dotyczące dostępnych lokali użytkowych.

Szczegółowe informacje na ten temat można znaleźć w stworzonej w 2020 r. zakładce „Lokale do wynajęcia” na stronie internetowej miasta Zabrze pod adresem: https://miastozabrze.pl/dla-biznesu/dzialki-nieruchomosci-lokale-dla-przedsiebiorcow/. W zakładce zamieszczane są szczegółowe informacje dotyczące działek, nieruchomości oraz lokali dla przedsiębiorców. Również prywatni właściciele mają możliwość przedstawienia tam swoich ofert wynajmu lub sprzedaży lokali użytkowych.

“Lokal na próbę”, w 2021 roku Nadal aktualna była oferta promocyjna 'Lokal na próbę” przygotowana przez Targowisko Miejskie pod Ratuszem, dzięki której można uzyskać rabat do 50 % miesięcznego czynszu najmu nawet przez okres 6 miesięcy. Lokale dysponują możliwością łączenia sąsiadujących ze sobą punktów w razie potrzeby uzyskania większej powierzchni. Posiadają też podejście wodno-kanalizacyjne, instalacje elektryczną, grzewczą i oświetlenie. Obiekt jest monitorowany, a infrastruktura przyjazna dla osób niepełnosprawnych. W sąsiedztwie znajduje się parking na około 30 miejsc postojowych.

Strona internetowa

Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości współredaguje – przygotowuje oraz przesyła materiały do zakładki „dla Biznesu” dla strony - miastozabrze.pl.

Materiały przygotowywane są na bieżąco zarówno przez pracowników ZCRP jak i Partnerów. Materiały dotyczące zmian w przepisach prawa czy też artykuły z zakresu prawa istotne dla przedsiębiorców przygotowywane są przez Kancelarię Prawną, z którą Miasto Zabrze ma podpisaną umowę na świadczenie nieodpłatnych porad prawnych dla przedsiębiorców.

Fotografia. Zrzut ekranu zakładki „dla Biznesu” dla strony - miastozabrze.pl.

Źródło: ZCRP

W 2021 roku zredagowano i zamieszczono 211 ważnych dla przedsiębiorców informacji. ZCRP aktualizuje na bieżąco także podzakładki znajdujące się na stronie „dla Biznesu”. Tylko w ostatnim czasie zaktualizowane zostały informacje o projekcie „Pakiet na start – 2” czy „ABC zakładania firmy”.

Zabrze wspiera przedsiębiorców

Ze względu na trwająca pandemię Covid -19 ilość zapytań dotyczących dotacji oraz możliwości pozyskania wsparcia z tzw. „Tarcz antykryzysowych" nie zmalała w stosunku do roku poprzedniego. W 2021 roku pracownicy ZCRP udzielili odpowiedzi na pytania związane z pozyskiwaniem zewnętrznych środków finansowych 961 osobom.

W zależności od zgłaszanego zapotrzebowania przedsiębiorcy byli informowani m.in. o: pożyczkach, funduszach pożyczkowych, dotacjach tarczy antykryzysowej oraz ulgach oferowanych przez miasto w związku z pandemią jak również o możliwości otrzymania wsparcia w zakresie usług rozwojowych świadczonych w rozmaitych formach (m.in.: szkoleń, kursów zawodowych).

Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości prowadzi współpracę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego, w ramach której konsultanci Mobilnych Punktów Informacyjnych udzielają bezpłatnych konsultacji w zakresie możliwości uzyskania wsparcia ze środków UE. W 2021 roku odbyły się 4 spotkania trwające 2,5 godziny, w trakcie którego udzielono konsultacji 20 osobom.

Zabrzańska działania pomocowe dla przedsiębiorców „Zabrzańska tarcza antykryzysowa"

Trwająca od marca ubiegłego roku pandemia sprawiła, że przedsiębiorcy w całym kraju mierzą się z poważnymi utrudnieniami w prowadzeniu działalności gospodarczej Z myślą o przedsiębiorcach, którzy zmagali się w 2021 roku z negatywnymi skutkami pandemii, miasto wyszło na przeciw z kolejnymi propozycjami pomocy, wdrożono wiele działań pomocowych, w tym m.in.:

- zwolnienie z czynszu dla najemców gminnych lokali użytkowych,
- zwolnienia oraz odroczenia podatków i opłat dla przedsiębiorców
- tzw. „Zabrzańska tarcza antykryzysowa" dzięki niej firmy wynajmujące lokale użytkowe od gminy mogły zostać zwolnione z opłaty czynszu, a wszyscy przedsiębiorcy mieli prawo skorzystać z umorzeń w zakresie płacenia podatków. W celu wsparcia restauratorów stworzono specjalną bazę lokali gastronomicznych dla mieszkańców, która dostępna była na profilu społecznościowym miasta i stronie internetowej urzędu
- Zwolnienie przedsiębiorców branży gastronomicznej z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych od 24.02.2021 Zwolnienie to zaproponowała prezydent Zabrza po dokonaniu analizy ekonomicznej i prawnej, a także po uwzględnieniu trudnej sytuacji, z jaką w związku z pandemią borykali się przedsiębiorcy.
- Od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. na terenie miasta Zabrze nie była pobierana opłata targowa. Urząd Miasta w Zabrzu wystosował komunikat – "W związku z treścią art. 1 pkt 38) ustawy z dnia 9 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem,

przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, od 1 stycznia 2021 do 31 grudnia 2021 roku na terenie miasta Zabrze nie była pobierana opłata targowa".

- W trosce o zabrzańskich przedstawicieli branży gastronomicznej, szczególnie dotkniętej skutkami obostrzeń, utworzono listę lokali gastronomicznych dostarczających posiłki na wynos. Udostępniono ją na stronie internetowej miasta, portalach społecznościowych oraz miejskiej aplikacji mobilnej „Zabrze w sercu Śląska".
- 15 maja 2021 w związku z łagodzeniem obostrzeń związanych z pandemią, otwarte zostały ogródki gastronomiczne. W celu ułatwienia restauratorom zagospodarowania przestrzeni dla gości, utrzymano preferencyjne stawki czynszu za wynajem terenów należących do gminy. Specjalna stawka za wynajem została wprowadzona w ubiegłym roku. Wysokość czynszu za dzierżawę gruntu przy obiektach gastronomicznych to symboliczna złotówka za metr kwadratowy za miesiąc dzierżawy powierzchni poza pasem drogowym. W pasie drogowym to 10 groszy za dzień.
- Urzędu Pracy w Zabrzu natomiast realizował nabór wniosków i wypłatę - o udzielenie dotacji dla mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców, określonych branż w ramach tzw. „Tarczy antykryzysowej" na podstawie rozdziału 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19 (Dz. U. poz. 152) z uwzględnieniem przepisów art. 15zze4 (Dz. U. poz. 1842, z późn. zm.). Wnioski składano w terminie od dnia: 01 lutego 2021 r. – 31 marca 2021 r.
- Na stronie Miasta Zabrze, w dziale „dla Biznesu" utworzona została zakładka „Covid-19. Zabrze wspiera przedsiębiorców", w której wskazany został cały pakiet rozwiązań pomocowych dla lokalnych przedsiębiorców.
- Zakładka „COVID-19 Zabrze wspiera przedsiębiorców" zawiera opracowane i na bieżąco aktualizowane informacje dla mieszkańców i przedsiębiorców, gdzie zostają zamieszczone aktualne informacje w obszarach:
  - Informacje o tarczy finansowej PFR 2.0;
  - Informacje o tarczy antykryzysowej 6.0;
  - Informacje o tarczy antykryzysowej 7.0;
  - Konsultacje telefoniczne
  - Polski Fundusz Rozwoju;
  - Śląski pakiet dla gospodarki;
  - Zwolnienia i ulgi oferowane przez Zabrze.

1.2.2 BUDOWANIE SPECJALIZACJI RÓŻNYCH BRANŻ (CEL STRATEGICZNY C9)

Budowanie specjalizacji różnych branż stanowi koncepcję zakładającą koncentrowanie zasobów wiedzy na ograniczonej liczbie działań, uznanych za priorytetowe w kontekście celów i założeń miasta. W tym kontekście wyodrębnienie ograniczonej liczby obszarów interwencji przy udziale interesariuszy reprezentujących sektor przedsiębiorstw pozwala na identyfikację działań skupionych na najważniejszych obszarach dla zapewnienia stałego rozwoju miasta w przyszłości przy efektywnym wykorzystaniu szans rozwojowych wynikających ze specyfiki regionu.

Zmiany gospodarcze i ograniczenie działalności przemysłowej sprawiło, że w mieście znajduje się sporo zabytków dziedzictwa przemysłowego. Stały się one podstawą do tworzenia nowego produktu miasta, jakim jest turystyka industrialna. Jako atuty wykorzystano obiekty, które we wcześniejszych latach pełniły już różne funkcje związane z upowszechnianiem wiedzy o górnictwie, a po gruntownej rewitalizacji zaczęły funkcjonować jako atrakcje turystyczne rozwijając turystykę industrialną. Zabrze organizuje również coroczne Międzynarodowe Targi Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej, którym towarzyszy konferencja poświęcona tej tematyce. Wydarzenie to gromadzi przedstawicieli różnych krajów, kultur i obiektów turystycznych związanych z dziedzictwem przemysłowym. Miasto uczestniczy w dwóch klastrach: Klastrze Kultury i Turystyki Przemysłowej oraz Śląskim Klastrze Kultury, Turystyki i Rekreacji. (Rozwinięcie tematu w dalszej części opracowania)

Symbolem specjalizacji medycznej miasta. Zabrze jest Śląskie Centrum Chorób Serca, które było jedną z dwóch pierwszych powojennych lokalizacji obecnego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Pod koniec lat sześćdziesiątych XX wieku został utworzony w Zabrzu Śląski Ośrodek Techniki Medycznej – obecnie Instytut Techniki i Aparatury Medycznej. Na kolejne dekady przypadł z kolei dynamiczny rozwój kardiologii. Związane z nią instytucje takie jak wspomniane Śląskie Centrum Chorób Serca oraz prowadząca działalność naukową i upowszechniającą wiedzę Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi są znaczącymi ośrodkami w skali międzynarodowej. Do tego grona niedawno dołączył Śląski Park Technologii Medycznych „Kardio-Med Silesia" oraz umiejscowiony w Zabrzu Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej. Przy wydziale powstało w ostatnich latach, Śląskie Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu, utworzone przez Politechnikę Śląską i koncern Philips. Z kolei Śląski Uniwersytet uruchomił Centrum Symulacji Medycznej. Od strony usługowej (działalności leczniczej) oferta Zabrza wzmacniana jest także przez Szpital Miejski w Zabrzu, Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 oraz Szpital Specjalistyczny im M. Curie-Skłodowskiej. (Rozwinięcie tematu w dalszej części opracowania)

Zarówno turystyka przemysłowa jak i medycyna są specjalizacjami silnie innowacyjnymi. Pierwsza z nich cechuje się innowacyjnością produktową i marketingową. Druga związana jest z innowacjami produktowymi na poziomie przełomowych technologii oraz procesowymi związanymi z opracowywaniem nowych procedur medycznych.

Integracja środowisk gospodarczych

Lista stowarzyszeń wspierających przedsiębiorców:

- Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach http://www.rig.katowice.pl/
- Regionalna Izba Przemysłowo – Handlowa w Gliwicach http://www.riph.com.pl/start
- Stowarzyszenie Aktywnych Przedsiębiorców Śląskich http://www.saps.org.pl/
- Stowarzyszenie Inicjatywy Firm Rodzinnych http://firmyrodzinne.pl/
- Cech Rzemiosł Różnych Małej i Średniej Przedsiębiorczości i Pracodawców

http://www.cech.zabrze.pl/
- Konfederacja „Lewiatan” http://konfederacjalewiatan.pl/
- Stowarzyszenie Kupieckie „Handlowiec”
- Zabrzańskie Stowarzyszenie Kupców „Wolny Handel”
- Zabrzańskie Stowarzyszenie Kupieckie
- Stowarzyszenie Misericordia w Zabrzu, Centrum Innowacji Silesia, http://centrumsilesia.pl/
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zabrzu http://www.pppzabrze.pl/
- Zabrzańska Izba Przemysłowo-Handlowa https://www.facebook.com/izba.zabrze/
- Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów.

Warunki ułatwiające przedsiębiorcom kontakty regionalne i międzynarodowe

Piknik w Rytmie Firmy

10 września 2021 roku na terenie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej odbyła się IX edycja. Piknik w Rytmie Firmy jest to imprezą wystawienniczo-handlową organizowaną przez Miasto Zabrze.

Fotografia. Plakat VII edycji Zabrzańskiego Festiwalu Restauracji

Źródło: miastozabrze.pl

Podczas IX edycji Pikniku w rytmie Firm uczestnicy mieli okazję zapoznać się z ofertą szerokiej gamy wystawców. W programie Pikniku znalazło się wiele atrakcji, w tym konkursy z nagrodami, w których można było wygrać między innymi profesjonalny grill ogrodowy produkowany przez firmę „Weber" mającej swoją siedzibę w Zabrzańskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej, a także rower miejski, weekendowy pobyt w Zakopanem oraz liczne vouchery i gadżety. Nie zabrakło także wielu bezpłatnych atrakcji dla najmłodszych.

Fotografia. Piknik w Rytmie Firmy – uroczyste otwarcie

Źródło: ZCRP

Piknik w Rytmie Firmy jest organizowany od 2013 r. przez Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości Urzędu Miejskiego w Zabrzu, skierowany jest do przedsiębiorców reprezentujących różne branże. Celem Pikniku jest m.in.: prezentacja oferty przedsiębiorców z branży sportowej i gastronomicznej oraz integracja przedsiębiorców z mieszkańcami miasta.

Celem Pikniku w 2021 roku była:

- Promocja lokalnych producentów i ich produktów
- Poznanie i nawiązanie współpracy z nowymi partnerami handlowymi
- Prezentacja oferty przedsiębiorców,
- Integracja przedsiębiorców z mieszkańcami miasta
- Promocja Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Zabrzu

Impreza służy również integracji środowiska przedsiębiorców z mieszkańcami Zabrza. Sponsorami wydarzenia byli między innymi Weber Polska, ZUBIT, Willa Swoboda Zakopane, MM Cars, Piekarnia Ciastkarnia Kłos, Auto Service J i M Grzywna, Gabinet Kosmetologii Profesjonalnej WySpa, Mistrzowska Akademia Taneczna.

Fotografia. Piknik w Rytmie Firmy – 75 lat Cechu Rzemiosł Różnych

Źródło: ZCRP

"Rozwój lokalny" - projektu pn. „Miasto przestrzenią rozwoju" - wyniki konkursu

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej ogłosiło zwycięskie miasta, które otrzymają wsparcie z Programu "Rozwój Lokalny", finansowanego z Funduszy Norweskich i EOG. Z województwa śląskiego wsparcie otrzyma 5 miast - Żywiec, Rydułtowy, Cieszyn, Zabrze, Zawiercie.

Wśród głównych celów projektu warto wymienić m.in.: poprawę jakości życia w mieście poprzez poprawę potencjału gospodarczego miasta, potencjału społecznego miasta, jakości środowiska naturalnego oraz jakości przestrzeni miejskich; poprawę spójności działań i wzrost zaufania mieszkańców do instytucji publicznych, stworzenie standardów nowoczesnego świadczenia usług publicznych oraz poprawę zdolności instytucjonalnych administracji miasta.

Fotografia: Plakat programu "Rozwój lokalny"

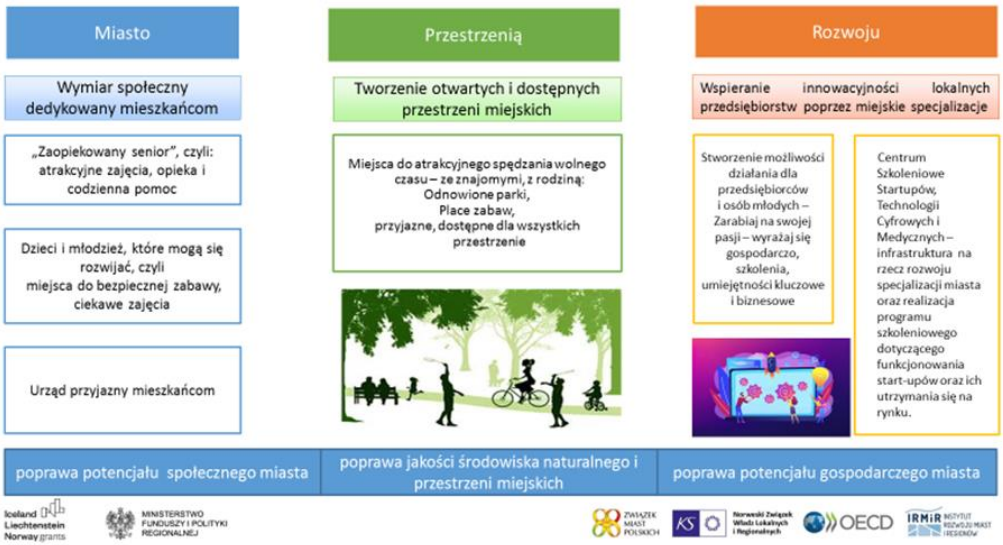

Źródło: miastozabrze.pl

Oprócz materialnych efektów realizacji projektu odczuwalne będą również efekty niematerialne, w tym m.in.: zintensyfikowanie rozwoju miasta poprzez rozwój miejskich specjalizacji; wzmocnienie integracji mieszkańców; zwiększenie ich świadomości ekologicznej; uatrakcyjnienie przestrzeni miejskiej, a zarazem zwiększenie ilości inicjatyw na rzecz aktywnego spędzania wolnego czasu w „nowej" przestrzeni miejskiej. Działania podstawowe projektu w tym zakresie mają zainicjować proces zmian gospodarczo-społeczno-środowiskowych na terenie miasta,

Biorąc pod uwagę potencjał rozwojowy Zabrza należy uznać, że dla jakości życia mieszkańców, jak i jego atrakcyjności dla turystów i inwestorów jakość przestrzeni miejskiej ma istotne znaczenie. Przestrzeń publiczna pełni niewątpliwie ważne funkcje – kulturalne, rekreacyjne i turystyczne, gospodarcze i społeczne, dlatego jest to jeden z obszarów na które przyznano dofinansowanie. Ponadto za szczególnie istotny i prorozwojowy uznany został również kierunek związany z kształceniem i konsekwentną budową miejskich specjalizacji i lokalnej przedsiębiorczości jako wsparcia gospodarczego wymiaru rozwoju miasta.

Wyniki w Zabrzu przedstawił premier Mateusz Morawiecki W spotkaniu z premierem udział wzięli m.in.: sekretarz stanu Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Waldemar Buda, wojewoda śląski Jarosław Wieczorek, prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik oraz burmistrzowie i prezydenci: Cieszyna, Rydułtów, Zawiercia i Żywca. Premier Mateusz Morawiecki przekazał na ręce prezydent Małgorzaty Mańki-Szulik symboliczny czek na ponad 3,5 mln euro. W ramach projektu pn. „Miasto przestrzenią rozwoju" finansowanego z programu „Rozwój Lokalny" współfinansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014-2021.

W roku 2021 Zabrzu trwały systematyczne prace i konsultacje. w ramach w/w projektu, w rezultacie naszym mieście powstaną m.in.: dwie tężnie, wodny plac zabaw w Parku Hutniczym oraz skatepark.

Fotografia: Uroczyste przekazanie symbolicznego czeku w ramach programu „Rozwój lokalny"

Źródło: miastozabrze.pl

Projekt realizowany będzie do 30 kwietnia 2024 r. Całkowite maksymalne koszty kwalifikowalne w ramach projektu wynoszą 15 328 498,86 zł. Dofinansowanie: 3 371 346,00 euro.

Jednym z punktów wizyty Prezesa Rady Ministrów była rozmowa o wyzwaniach przed jakimi stoi nasze miasto oraz region. Poruszona została również kwestia rewitalizacji terenów po byłej KWK „Makoszowy".

VIII Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw

Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw już na stałe zapisał się w tradycji europejskich wydarzeń gospodarczych. W 2021 roku w ciągu cyklu wydarzeń VIII Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw zaplanowano kilkadziesiąt sesji panelowych oraz szereg warsztatów i spotkań w których udział wzięli eksperci z kraju i zagranicy. Była to specjalna edycja Back To Business zorganizowana w formule hybrydowej na terenie Miasta Katowice, Metropolii GZM oraz województwa śląskiego, a odbywała się od czerwca do września

Tematyka VIII edycji Kongresu skupiła się na czterech tematykach:

- sztucznej inteligencji,
- ekologii,
- medycynie,
- automotive.

Każde wydarzenie było poświęcone jednej ścieżce tematycznej, w ramach której zaprezentowano ekspertów w formule wystąpień power speech, paneli dyskusyjnych oraz okrągłego stołu, a w 2021 r. Miasto Zabrze uzyskało tytuł „Samorządowego Partnera Kongresu".

Fotografia. Plakat VIII Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw

Źródło: miastozabrze.pl

- 10 czerwca 2021, Sztuczna inteligencja
- 29 lipca 2021, III Think Eco! Forum – metan, wodór oraz dwutlenek węgla – problem, zagrożenie czy przyszłość dla świata?

- 2 września 2021, Finansowanie nowych technologii i eksportu
- 19 września 2021, Automotive i odpowiedzialna logistyka
- 30 września 2021, Podatki, budżet państwa a przedsiębiorcy - co nowego czeka MŚP?

Rady Europejskiego Kongresu Gospodarczego

Prezydent miasta Zabrze w 2021 roku wzięła udziału w posiedzeniu Rady Europejskiego Kongresu Gospodarczego, które odbyło się w katowickim Międzynarodowym Centrum Kongresowym.

Spotkanie było wstępem do XIII Europejskiego Kongresu Gospodarczego. Europejski Kongres Gospodarczy to największe spotkanie gospodarcze Europy Centralnej. To wydarzenie, którego prestiż i rolę w przestrzeni europejskiego dialogu budowano przez ponad dekadę. Stał się on szerokim i otwartym forum wymiany doświadczeń, opinii i wiedzy o polskiej i europejskiej gospodarce, o ekonomicznych, społecznych i technologicznych uwarunkowaniach jej rozwoju. Kongres za swój cel obrał wskazywanie zjawisk i trendów o kluczowym znaczeniu dla przyszłości gospodarki i perspektyw jej rozwoju.

XIII Europejski Kongres Gospodarczy odbywał się pod hasłem: „Odbudowa gospodarki po pandemii”

W 2021 roku przedstawiciele Miasta Zabrze uczestniczyli w zorganizowanej w Katowicach XIII edycji Europejskiego Kongresu Gospodarczego, który jest największym wydarzaniem gospodarczym w tej części Europy. Konferencja odbyła się w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach w dniach 20-22 września 2021 roku. Wydarzeniu towarzyszyły dość ważne tematy związane między innymi z odbudową europejskiej gospodarki po kryzysie wywołanym Covid-19, zieloną transformacją i jej wpływem na nowe wyzwania, poruszane były również rozwiązania programu Polski Ład. W Kongresie Gospodarczym udział wzięli przedsiębiorcy, przedstawiciele dużych koncernów i spółek Skarbu Państwa, samorządów, politycy oraz naukowcy.

Wśród wiodących nurtów XIII Europejskiego Kongresu znalazły się także m.in. zielona transformacja, Europejski Zielony Ład, międzynarodowy handel i relacje gospodarcze, cyfryzacja oraz konsument w czasach nowej normalności.
Zastępca Prezydenta Miasta Zabrze Katarzyna Dzióba, uczestniczyła w panelu „Sprawiedliwa Transformacja”. Miał on przybliżyć wyzwania, przed którymi stoją regiony górnicze. Prelegenci Starali się odpowiedzieć na pytanie – Jak przeprowadzić transformację w sposób odpowiedzialny, solidarny oraz akceptowalny społecznie? Planowanie działań i ich skuteczne przeprowadzenie. Rola samorządów i administracji centralnej. Unijne miliardy na odejście od węgla. Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji: geneza, cele, pieniądze.
Nowością w ramach XIII Europejskiego Kongresu Gospodarczego był Ranking Inicjatyw Dekarbonizacyjnych, w ramach którego zaprezentowane zostały najbardziej pomysłowe i efektywne projekty służące ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych w polskiej gospodarce. Wydarzeniu towarzyszyły również kolejne edycje konkursów Start-up Challenge, Top Inwestycje Komunalne oraz rankingu Inwestor bez Granic.

Fotografia. XIII edycja Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach

Źródło: https://miastozabrze.pl

Wiedzą i doświadczeniem podczas XIII Europejskiego Kongresu Gospodarczego oraz 6. European Tech and Start-up Days podzieliło się blisko 500 prelegentów, wśród nich m.in.: Andrzej Adamczyk, minister infrastruktury, Brunon Bartkiewicz, prezes ING Bank Śląski, Dominika Bettman, prezeska Siemens Polska, Paweł Borys, prezes Polskiego Funduszu Rozwoju, Rafał Brzoska, prezes, InPost, Jerzy Buzek, poseł do Parlamentu Europejskiego, przewodniczący PE w latach 2009-2012, prezes Rady Ministrów w latach 1997-2001, przewodniczący Rady EEC, Jadwiga Emilewicz, poseł, minister przedsiębiorczości i technologii oraz minister rozwoju (2018–2020), wiceprezes Rady Ministrów (2020), Jarosław Gowin, poseł na Sejm RP, wiceprezes Rady Ministrów i minister rozwoju, pracy i technologii w latach 2020- 2021, Tadeusz Kościński, minister finansów, funduszy i polityki regionalnej, i wielu innych.

Kongresowi towarzyszyła 6. edycja European Tech and Start-up Days – spotkanie twórców globalnych marek, biznesowych wizjonerów i odkrywców. W tym roku zgłosiło się do niego 170 firm. European Tech and Start-up Days to wydarzenie, którego ideą jest łączenie kreatorów innowacyjnych pomysłów, z tymi którzy poszukują inspiracji i nowych możliwości inwestowania. Stałą praktyką Europejskiego Kongresu Gospodarczego jest programowanie tematyki w ramach szerokiej dyskusji i konsultacji. Podczas debaty w roku 2021 poruszano takie zagadnienia jak: plan odbudowy dla Europy, „Europejski Zielony Ład", międzynarodowy handel i relacje gospodarcze po pandemii, digitalizacja gospodarki, konsument w czasach „nowej normalności".

XIII Europejski Kongres Gospodarczy i 6. European Tech and Start-up Days w liczbach to: ponad 100 debat z udziałem 500 prelegentów w trakcie trzech dni, blisko 9 tys. zarejestrowanych uczestników, w tym 5,7 tys. biorących udział stacjonarnie w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach. Sesje tematyczne i wydarzenia towarzyszące relacjonowali przedstawiciele ponad 100 tytułów medialnych. Kongresowe debaty zostały odtworzone w czasie rzeczywistym 290 tys. razy, a sesję inauguracyjną wraz z sesją otwarcia XIII Europejskiego Kongresu Gospodarczego odtworzono ponad 31 tys. razy.

1.2.3 KREOWANIE MAREK INNOWACYJNOŚCI MIASTA (CEL STRATEGICZNY C10)

Kreowanie marek innowacyjności miasta stanowi istotny element polityki gospodarczej w Zabrzu i realizowany jest poprzez następujące działania:

- Przedsięwzięcia innowacyjne
- Kooperację podmiotów działających w branży medycznej

Przedsięwzięcia innowacyjne

Śląskie Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu

W Zabrzu otwarto Europejskie Centrum Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia – największą tego typu inwestycję w Europie Środkowo-Wschodniej. Centrum jest wspólnym projektem Politechniki Śląskiej, Miasta Zabrze oraz firmy Philips i będzie odgrywać rolę lidera w zakresie rozwijania i wdrażania innowacyjnych technologii medycznych. Do zadań otwartego w rejonie kampusu Politechniki Śląskiej centrum należeć będzie prowadzenie badań naukowych, a także studiów podyplomowych oraz opracowywanie i wdrażanie nowoczesnych technologii i wyrobów medycznych, służących poprawie profilaktyki, wczesnej diagnostyce i skutecznemu leczeniu chorób. Innowacje mają być skoncentrowane na badaniach nad sztuczną inteligencją, telemedycyną oraz informatyką kliniczną. Politechnika Śląska ma w tym zakresie ogromne doświadczenie, ponieważ od dziesięciu lat funkcjonuje tu pierwszy w Polsce Wydział Inżynierii Biomedycznej, specjalizujący się w takich technologiach jak biomateriały, biosensoryka i biomechatronika Śląskie Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu zostało opisane w dalszej części niniejszego opracowania w części dotyczącej Priorytetu P4 - Znacząca pozycja metropolitalna i celu C20 - Budowanie rangi ważnego ośrodka szkolnictwa wyższego i nauki.

Uczestnictwo w inicjatywach klastrowych

Klastry stanowią jedną z najskuteczniejszych form branżowej współpracy. Formuła ta jest szeroko wykorzystywana na całym świecie, ułatwiając rozwój, wzrost innowacyjności, poprawę sytuacji gospodarczej branż i przedsiębiorstw skupionych w ramach klastra, a wspierającym je regionom – umożliwia wzrost gospodarczy i podniesienie konkurencyjności. Klastry odgrywają ważną rolę w zakresie rozwoju gospodarczego oraz innowacyjności. Skupiają firmy, jednostki, organizacje, władze publiczne, które chcą ze sobą współpracować dla osiągnięcia wspólnego celu i korzyści. Charakterystyczną cechą klastrów jest to, że przedsiębiorstwa w nich skupione zarazem konkurują i współpracują w tych obszarach, gdzie możliwe jest wyzwolenie efektów synergicznych wspólnych działań. Konkurencja nie wyklucza wzajemnych, korzystnych interakcji z innymi firmami, a może stać się motorem ich rozwoju. W efekcie rozwoju klastrów następuję rozwój obszarów, w których działają klastry i znaczna rozbudowa oferty oraz poprawa jakości usług klastrowiczów.

Klaster MedSilesia – Śląska Sieć Wyrobów Medycznych www.medsilesia.com

Klaster MedSilesia, którego Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia jest członkiem ze statusem jednostki naukowo-badawczej, uzyskał prestiżowy tytuł Krajowego Klastra Kluczowego nadawanego przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii. Krajowy Klaster Kluczowy (KKK) to klaster o istotnym znaczeniu dla gospodarki kraju i wysokiej konkurencyjności międzynarodowej, który wyróżnia się w ramach pięciu zasadniczych obszarów funkcjonowania tj. zasoby ludzkie, infrastrukturalne i finansowe, potencjał gospodarczy klastra, tworzenie i transfer wiedzy, działania na rzecz polityk publicznych, orientacja na klienta.

Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia wraz z Koordynatorem Klastra – Górnośląską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości oraz kilkunastoma podmiotami naukowo-badawczymi i kilkudziesięcioma przedsiębiorstwami z branży medycznej i biotechnologicznej kreuje efekt synergii w tej ważnej dziedzinie gospodarki i tworzy sprzyjające warunki dla rozwoju know how w medycynie, potencjału innowacyjnego i transferu technologii. Pozwala to generować potencjał konkurencyjny gospodarki regionu i kraju oparty w coraz większym stopniu o badania, rozwój i innowacje oraz umiejętność dynamicznej absorpcji nowych technologii.

Fotografia. XIII edycja Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach

Źródło: https://

Aby sprostać powyższym wyzwaniom niezbędna jest współpraca pomiędzy członkami reprezentującymi różne środowiska, branże czy technologie, która realizowana jest w sprzyjającym środowisku Klastra MedSilesia.

Krajowy Klaster Kluczowy MedSilesia oferuje:

- specjalistyczną wiedzę, szczególnie w zakresie pozyskiwania środków unijnych dla branży medycznej;
- branżowe usługi rozwojowe: POWER-MED, MED Think, GO Global;
- usługi brokera technologii medycznych;
- współpracę międzynarodową;
- dostęp do wszystkich kluczowych jednostek naukowych i uczelni ze Śląska;
- współpracę z najważniejszymi przedsiębiorstwami z branży.

Wybrane obszary specjalizacji klastra i zabrzańskie podmioty zaangażowane w ich realizację to:

- Choroby cywilizacyjne (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi, Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia Sp. z o.o., Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach),
- Kardiochirurgia (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Kardio-Med Silesia Śląski Uniwersytet Medyczny),
- Geriatria (Śląski Uniwersytet Medyczny, Kardio-Med Silesia)
- ITC w medycynie (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, Śląski Uniwersytet Medyczny),
- Robotyka medyczna (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, Śląski Uniwersytet Medyczny),
- Telemedycyna (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, Śląski Uniwersytet Medyczny, Kardio-Med Silesia)
- Rehabilitacja (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, Śląski Uniwersytet Medyczny)
- Medycyna regeneracyjna (Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, Śląski Uniwersytet Medyczny)

Śląski Klaster Kultury, Turystyki i Rekreacji - http://www.slaskiklaster.pl

Celem Śląskiego Klastra Kultury, Turystyki i Rekreacji jest odpowiednie wyeksponowanie i efektywniejsze wykorzystanie uwarunkowań potencjału kulturowego i środowiskowego województwa śląskiego, zwiększenie atrakcyjności kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej, a tym samym również inwestycyjnej całego regionu, promocja jego walorów i budowanie pozytywnego wizerunku.

Klaster jest oparty na współpracy podmiotów świadczących usługi w zakresie turystyki, kultury i rekreacji (w tym instytucji kultury, muzeów, stowarzyszeń), przy współpracy branż usług

okołoturystycznych, doradczych, firm działających w obszarze eventów, promocji i marketingu a także sfery B+R, instytucji otoczenia biznesu i uczelni wyższych. Współpraca ta opiera się na transferze wiedzy, technologii i rozwiązań innowacyjnych członków Klastra
Od kwietnia 2017 r. nowa siedziba Śląskiego Klastra Kultury Turystki i Rekreacji znajduje się w Zabrzu, przy ul. Wolności 262. Śląski Klaster Kultury, Turystyki i Rekreacji skupia podmioty z następujących sektorów:

- Eventy i marketing
- Instytucje otoczenia biznesu i branża doradczo-szkoleniowa
- Kultura (Stowarzyszenie Centrum Działań Rewitalizacyjnych w Zabrzu, Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, Przedsiębiorstwo Górnicze „Demex", Stowarzyszenie „PRO FUTURO")
- Rekreacja (Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu, Miejski Ośrodek Sportu
- i Rekreacji w Zabrzu sp. z o.o., Stowarzyszenie Zabrzanie Pozytywnie Aktywni)
- Turystyka (Hotele Diament)
- Uczelnie i strefa B+R

W 2021 r. Śląski Klaster Kultury, Turystyki i Rekreacji realizował w Zabrzu projekt pn. „Warsztaty z deskorolką" w ramach warsztatu zorganizowano:

- Jednodniowe warsztaty deskorolkowe w Parku 12C, zajęcia obejmowały opanowanie podstaw jazdy na deskorolce.
- Dodatkowe zajęcia rekreacyjne: zwiedzanie podziemi Sztolni Królowa Luiza, Kopalni Guido oraz wizyta w Parku Techniki Wojskowej.

Zadanie realizowane przez Centrum Działań Rewitalizacyjnych w Zabrzu we współpracy ze Stowarzyszeniem Niestrudzeni z Katowic.

Wspieranie podmiotów branży medycznej i pokrewnych - "Zabrzańskie Ateny"

Nagroda "Zabrzańska Atena" powstała z inicjatywy prezydent Zabrza Małgorzaty Mańki-Szulik. Przyznawana jest od ośmiu lat wybitnym osobowościom i instytucjom, w dziedzinie „Medycyna i Nauka" oraz „Gospodarka i Przedsiębiorczość", których działalność zawodowa i społeczna wpływa na rozwój i potencjał Zabrza jak również stanowi promocję Miasta w Polsce, Europie i na Świecie.

Zdobywcy „Zabrzańskiej Ateny" otrzymują to cenne wyróżnienie za wkład na rzecz tworzenia nowoczesnego Zabrza, opierając się na własnym doświadczeniu oraz kreatywności. Dotychczas statuetkę „Zabrzańskiej Ateny" otrzymało 29 laureatów.

Statuetki „Zabrzańskiej Ateny" są autorstwa urodzonego w Zabrzu prof. Krzysztofa Nitsch - światowej sławy rzeźbiarza i medaliera, uczestnika wielu wystaw, zdobywcy licznych nagród i wyróżnień artystycznych w kraju i zagranicą.

Fotografia: Statuetki „Zabrzańskiej Ateny” - autorstwa urodzonego w Zabrzu prof. Krzysztofa Nitscha

Źródło: ZCRP

9 października 2021 roku w Hotelu Diament odbyła się X Gala „Zabrzańskiej Ateny”.

Fotografia: Statuetki „Zabrzańskiej Ateny”

Źródło: ZCRP

W tym roku w kategorii „Medycyna i Nauka” wręczono trzy statuetki. Odebrali je:

- prof. Monika Adamczyk-Sowa - kierownik Katedry i Kliniki Neurologii Wydziału Nauk Medycznych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego,
- prof. Aleksandra Kuzior - prodziekan ds. Współpracy i Rozwoju Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej,
- dr Jan Sarna - dyrektor generalny Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Relig.

W kategorii „Gospodarka i Przedsiębiorczość” statuetkami uhonorowano:

- Jana Chojnackiego – prezes Zakładu Górniczego SILTECH Sp. z o.o.,
- Ryszarda Genge – starszy Cechu Rzemieślników Małej i Średniej Przedsiębiorczości oraz Pracodawców, właściciela firmy “MOTO TEST Ryszard Genge”.

Fotografia. Uroczysta Gala „Zabrzańskie Ateny" 2021

Źródło: ZCRP

Zawsze w konkursie doceniane są jednostki innowacyjne, dynamiczne, mające wpływ na postęp technologiczny i wyznaczające kierunki rozwoju. Często realizacja projektów badawczych i prac rozwojowych jest przykładem zgodnej współpracy nauki i biznesu. Dzięki działaniom zdobywców nagrody „Zabrzańska Atena” Miasto Zabrze staje się atrakcyjniejsze zarówno dla mieszkańców, inwestorów jak i lokalnych podmiotów gospodarczych

Tabela. Laureaci konkursu Zabrzańskie Ateny w latach 2012-2021

Laureaci konkursu Zabrzańskie Ateny w latach 2012-2020		
Rok	Kategoria: Nauka i Medycyna	Kategoria: Gospodarka i Przedsiębiorczość
2012	− Śląskie Centrum Chorób Serca − Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla	− Kompania Węglowa S.A. − DB Schenker Sp. z o.o.
2013	− Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN w Zabrzu	− Kopex S.A. − Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.
2014	− Prf. dr hab. n. med. Bogusław Maciejewski dyrektor Centrum Onkologii − Instytut Techniki i Aparatury Medycznej w Zabrzu	− Hotele Diament S.A.

2015	– Prof. dr hab. inż. Jan Marciniak Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej	– Mostostal Zabrze S.A. – Zarys International Sp. z o.o. Sp. k.
2016	– Prof. dr hab. inż. Andrzej Karbownik Rektor Politechniki Śląskiej	– Zakłady Urządzeń Komputerowych ELZAB S.A.
2017	– Prof. dr hab. inż. Marek Gzik Dziekan Wydziału Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej	– Fortum Power and Heat Polska S.A. – Artifex Mundi S.A.
2018	– Prof. dr hab. n. med. Przemysław Jałowiecki Rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego	– Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. – Wojciech Dzwonkowski Ikea Centre Group Polska S.A. – PPUH Voigt Sp. z o.o.
2019	– Prof. Krzysztof Wodarski Dziekan Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej – Prof. Maciej Misiołek Dziekan Wydziału Lekarskiego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego	– Bogdan Kmiecik, prezes NMC Polska Sp. z o.o.
2020	– Prof. Arkadiusz Mężyk Rektor Politechniki Śląskiej – Prof. Tomasz Szczepański Rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego	– TDJ Sp. z o.o. – VAN PUR S.A. Browar w Zabrzu
2021	– prof. dr hab. n. med. Monika Adamczyk-Sowa, Kierownik Katedry i Kliniki Neurologii ŚUM – dr hab. Prof. PŚ Aleksandra Kuzior, Kierownik Katedry Stosowanych Nauk Społecznych Politechniki Śląskiej – dr Jan Sarna, Dyrektor Generalny Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi	– Ryszard Genge, Starszy Cechu Rzemieślników Małej i Średniej Przedsiębiorczości oraz Pracodawców w Zabrzu, Właściciel firmy „MOTO-TEST” – Jan Chojnacki, Prezes Zarządu SILTECH Sp. z o.o.

Źródło: Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości

Kooperacja podmiotów działających w branży medycznej

Strategia Tworzenia Ekosystemu Startupów

Miasto wykonało kilka bardzo ważnych kroków początkujących rozwój społeczności startupowej wokół Zabrza. Proces przygotowania kompleksowej oferty wspierającej rozwój startupów (młode spółki technologiczne) – ze szczególnym uwzględnieniem w Zabrzu obszarów medycyny i pokrewnych – wymaga czasu i systematycznych działań przez kilka, a nawet kilkanaście lat, by dojść do momentu samodzielnego działania ekosystemu.

Do najważniejszych kroków wykonanych dotychczas przez miasto Zabrze własnymi środkami przy wdrażaniu strategii startupowej, ze szczególnym uwzględnieniem branż medycznej i powiązanych, można zaliczyć następujące działania:

Opracowanie dokumentu „Strategia tworzenia w Zabrzu ekosystemu startupów z obszarów medycyny i pokrewnych" przyjęta do realizacji 27 sierpnia 2018 r. uchwałą Rady Miejskiej w Zabrzu nr LIX/710/18

Wyznaczenie w strukturze Urzędu Miejskiego w Zabrzu osób i komórek nadzorujących strategię startupową.

Uruchomienie i realizacja programu Startup City Zabrze, którego celem jest wdrażanie strategii startupowej w ramach trzech głównych zadań, na których koncentrowaliśmy się również w 2021 roku.

Kluczowe cele strategiczne dla docelowego modelu ekosystemu (na podstawie strategii startupowej w Zabrzu):

- do specjalistycznych i bogato wyposażonych laboratoriów,
- dostęp do kadry naukowej – liderów w swoich obszarach w Polsce i nie tylko,
- do powierzchni biurowej, umożliwiającej pracę w kreatywnym otoczeniu po preferencyjnych stawkach,
- dostęp do lokali mieszkalnych po preferencyjnych stawkach,
- opiekę „oficera startupowego" ze strony Miasta,
- dostęp do kapitału (np. w ramach spotkań i warsztatów + konferencji),
- dostęp do bazy kontaktów i zasobów w mieście,
- dostęp do wydarzeń branżowych.

Kontynuowane są działania z zakresu wdrażania strategii startupowej w Zabrzu. Działalność kontynuował Startup Oficer, który realizuje działania związane z wdrażaniem strategii w życie w ramach programu Startup City Zabrze uruchomionego przez Prezydent Zabrza w październiku 2019 r.
Startup Oficer we współpracy z Biurem ds. Inwestorów skupiają się na działaniach związanych z budowaniem społeczności startupowej oraz promocją Zabrza wśród podmiotów i osób zainteresowanych tematyką rozwijania biznesu w oparciu o nowe technologie w medycynie i sektorach powiązanych. Dużo wysiłków skupionych było na pracach związanych z poszukiwaniem zewnętrznych źródeł finansowania projektów dedykowanych rozwojowi startupów w Zabrzu.

W roku 2021 kontynuowane były konsultacje z pomysłodawcami i zespołami z różnych branż:

- osobami z pomysłem na startup, np. spotkania ze studentami Politechniki śląskiej w Zabrzu, którzy mieli pomysł dot. aplikacji do kursów różnego rodzaju,
- funkcjonującymi startupami we wczesnej fazie rozwoju, które poszukują modelu biznesowego i partnerów do rozwoju, jak np. projekt Samplo z Poznania,

- funkcjonującymi już na rynku startupami, które weszły we współpracę z naszym rozwijającym się hubem, jak np. Maskup, Healthly, itp.

Realizowane było reprezentowanie Zabrza na różnych eventach i wydarzeniach startupowych w Polsce, jak np. udział Startup Oficera w Zabrzu w jury konkursu Startup Challenge podczas European Tech & Startup Days podczas Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach 2021, czy prowadzenie specjalnej debaty poświęconej rozwojowi ekosystemu startupowego w regionie śląskim, która miała miejsce podczas październikowego Europejskiego Forum Przyszłości na Stadionie Śląskim.

Spotkania MedTech Meetup w Zabrzu

W roku 2021 kontynuowano spotkania MedTech Meetup w Zabrzu jako spotkania osób zainteresowanych rozwijaniem startupów medycznych i w obszarach powiązanych, spotkania odbyły się w następujących tematach:

MedTech Meetup #9 w Zabrzu odbył się online 29 04.2021 roku Celem wydarzenia było budowanie społeczności na styku biznesu i nauki w zakresie startupów i technologii z obszarów medycyny i pokrewnych.

MedTech MeetUp #10 w Zabrzu odbył się online 18.05.2021 roku. Tym razem dyskutowano o budowaniu wartości startupu oraz weryfikacji założeń w startupie

Celem MedTech MeetUp #11 który odbył się 30.06.2021 roku, było budowanie społeczności na styku biznesu i nauki w zakresie startupów i technologii z obszarów medycyny i pokrewnych.

Po przerwie wakacyjnej kolejne spotkanie branżowe MedTech MeetUp #12. odbyło się stacjonarnie w „Arena Zabrze" 29.09.2021 roku, a główne tematy to: "ZARYS" od początku – case study międzynarodowej firmy medycznej z Zabrza" oraz "Doświadczenia z inwestycji w medtech & startupu telemedycznego SiDLY"

Kolejną odsłona MedTech MeetUp #13 odbyła się w Klubie Biznesowym „Areny Zabrze". 15.10.2021 roku Dyskutowano o projektach startupowych w oparciu o technologie medyczne i okołomedyczne (sektor HealthTech)

Przedostatni w 2021 roku MedTech MeetUp #14 odbył się w Klubie Biznesowym „Arena Zabrze" 25 11.2021roku. Tym razem oprócz dużej dawki networkingu i praktyki biznesowej wystąpiła: Agata Wójcik, dr inż., CEO w PADS z prelekcją "Polski

W grudniu 2021 roku odbyło się 15. spotkanie w ramach cyklu MedTech Meetup #15 była to edycja Specjalna. Spotkanie zostało zorganizowane dla inwestorów instytucjonalnych oraz indywidualnych (aniołów biznesu). Spotkanie zostało zorganizowane we współpracy z zespołem co.brick venture building w celu zwrócenia uwagi inwestorów z całej Polski na potencjał startupowy Śląska, gdzie np. w Zabrzu powstaje HealthTech Hub by Startup City Zabrze.

W sumie w 15 edycjach spotkań zrealizowanych od listopada 2019 udział w nich wzięło 468 uczestników z 49 prelegentami, którzy zrealizowali 44 prezentacje.
W związku z tą działalnością w Internecie odnotowano 246 wzmianek a zasięg postów w liczbie 194 296. Wsparcia udzieliło 15 partnerów, którzy współpracowali z nami w szczególności na linii promocji tych wydarzeń.

W 2021 spotkania miały zasięg ogólnopolski, ponieważ na spotkania odbywające się offline na Arenie Zabrze przyjeżdżali ludzie z całego kraju, nie wspominając udziału osób z różnych części kraju w przypadku spotkań online. Wart zaznaczenia jest fakt, że prawie w 100% ludzi uczestniczących w tych spotkaniach było zainteresowanych tematyką budowania i rozwijania startupów w obszarze rynku zdrowia, medycyny i powiązanych sektorów. Uczestnicy spotkań to naukowcy, medycy, inżynierowie, studenci, przedsiębiorcy, inwestorzy, a także pomysłodawcy, właściciele i kadra zarządzająca startupów.

Z początkiem 2021 roku docenione zostały wysiłki Zabrza w budowaniu społeczności startupowej w branży healthtech poprzez zaproszenie Startup City Zabrze do objęcia patronatem ogólnopolskiego raportu startupowego „Top Disruptors in Healthcare" przygotowanego przez Polską Federację Szpitali. Dzięki temu Startup City Zabrze znalazło się w wąskim gronie uznanych podmiotów na arenie ogólnopolskiej wspierających rozwój startupów rynku zdrowia w Polsce

Startup City Zabrze - startupzabrze.pl

Pod nazwą Startup City Zabrze Urząd Miejski w Zabrzu prowadzi działania skierowane do startupów, inwestorów, mentorów, biznesu i specjalistów od zagadnień medycznych zainteresowanych tematyką startupową. Istniejące zaplecze sektora medycznego zlokalizowane w Zabrzu stanowi bardzo dobrą bazę do rozwoju projektów technologicznych, badań rozwojowych i klinicznych. Zabrze stanowi również doskonałą lokalizację dla działów B+R, które zyskują od razu bardzo silne otoczenie badawcze wielu uznanych instytucji pracujących w mieście.

Realizację Strategii tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych rozpoczęto wraz z powołaniem oficera starupowego w dniu 30 sierpnia 2019 roku. Oficjalne rozpoczęcie wdrażania programu Startup City Zabrze miało miejsce podczas Międzynarodowego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Katowicach w dniu 16.10.2019 r. Podczas dedykowanego panelu organizowanego przez Miasto Zabrze pn. „MedTech - startupy i biznes – w Zabrzańskiej Dolinie Medycznej" W Panelu udział wzięli czołowi przedstawiciele branży medycznej w Zabrzu, m.in. Śląskie Centrum Chorób Serca, KardioMed Silesia, Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, Prezydent Miasta Zabrze, oraz Prezes Zarządu firmy Elzab. Po panelu odbył się briefing prasowy, na którym Pani Prezydent poinformowała o rozpoczęciu realizacji Strategii rozwoju startupów w Zabrzu.

W ramach programu Startup City Zabrze prowadzone były działania nad budową społeczności technologiczno-biznesowej w Zabrzu. Budowa społeczności startupowej, łączącej twórców startupów, inwestorów indywidualnych i instytucjonalnych (aniołów biznesu, fundusze, korporacje, przedsiębiorców), mentorów, dostawców do startupów, naukowców, odbiorców technologii, itd.

Działania w tym zakresie podjęte w 2021 roku:

- Organizacja spotkań MedTech Meetup – 7 wydarzeń (3 offline i 4 online), 231 uczestników z całej Polski, którzy zobaczyli 18 prezentacji przygotowanych przez 20 prelegentów ze środowisk naukowych i biznesowych z całej Polski (jak np. Poznań, Wrocław, Warszawa, Kraków, Śląsk, Pomorze). Prelegenci reprezentowali środowiska naukowe, przedstawicieli inwestorów, specjalistów wspierających rozwój startupów (jak np. prawnicy) oraz twórców startupów z całego kraju, prezentujących case'y biznesowe w oparciu o doświadczenia zdobyte w trakcie budowania ich startupów, projektów i spółek technologicznych. Wydarzenia odbywały się zarówno stacjonarnie (z zachowaniem reżimu sanitarnego w związku z sytuacją epidemiczną w kraju wywołaną wirusem Sars-Cov-2), jak i online. Uczestnikami byli: specjaliści, przedsiębiorcy, inwestorzy (prywatne osoby, przedsiębiorstwa i wyspecjalizowane fundusze), założyciele startupów, przedsiębiorcy w sektorach tradycyjnych i technologicznych, studenci różnych kierunków, a także medycy i naukowcy różnych specjalności. Spotkania stacjonarne odbywały się w Klubie Biznesowym Areny Zabrze. Spotkania online odbywały się za pośrednictwem oprogramowania MS Teams.

- Reprezentowanie Zabrza w konferencjach i spotkaniach poświęconych rozwojowi startupów, technologii i medycyny przez Startup Oficera, np. udział Startup Oficera w Zabrzu w jury konkursu Startup Challenge podczas European Tech & Startup Days w ramach Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach 2021, czy też udział w konferencji w Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii w październiku 2021, oraz udział w MEDmeetsTECH w grudniu 2021 w Warszawie, a także prowadzenie specjalnego panelu poświęconego rozwojowi startupów w województwie śląskim podczas Europejskiego Forum Przyszłości na Stadionie śląskim w 10.2021 roku.
- Wsparcie promocji Zabrza wśród potencjalnych inwestorów przez Startup Oficera. Za pośrednictwem Startup Oficera do Biura ds. Inwestorów trafił kolejny prywatny inwestor, który planuje uruchomienie działalności w zakresie medycyny na ok 1000 m2 powierzchni biurowej.
- Rozwój kanałów komunikacyjnych – strona www, kanały social media (Facebook i Linkedin) – które pełnią rolę promocyjną dla miasta, integracyjną dla uczestników ekosystemu (instytucje, organizacje i osoby zajmujące się medycyną, technologią i biznesem w technologiach/opartych na technologiach) i narzędzia komunikacji z otoczeniem. Narzędzia te obsługiwane są przez Startup Oficera.
- Rozmowy z instytucjami wspierającymi rozwój ekosystemu startupów w Polsce – publiczne (np. Polski Fundusz Rozwoju, itp.) i niepubliczne (np. Polska Federacja Szpitali, itd.).
- Zaproszenie do współpracy w pierwszej kolejności instytucji i organizacji, a także biznesów skupionych w swojej działalności na medycynie oraz szerzej na rynku zdrowia (np. kolejne instytucje prezentujące swój dorobek naukowy na spotkaniach MedTech Meetup).
- Uczelnie wyższe – szczególnie te prowadzące działalność operacyjną na ternie Zabrza jak Politechnika Śląska i Śląski Uniwersytet Medyczny – ze względu na potencjał naukowców i studentów.
- Stratupy i ich założyciele – projekty startupowe na różnym poziomie rozwoju.

W 2021 poprzez działania Startup City Zabrze zaproszony został do Zabrza kolejny inwestor z obszaru medycyny, który zainteresował się możliwością rozwijania swojego biznesu na terenie Zabrza. Ten kolejny inwestor zaproszony do Zabrza poprzez działania Startup City Zabrze, odmiennie od inwestora z 2020 roku, który zainwestował w teren w Zabrzu pod budowę swojego ośrodka, jest zainteresowany rozwojem w oparciu o dostępne przestrzenie biurowe w mieście i aktualnie dokonuje analizy we współpracy z Biurem ds. Inwestorów. Wymienieni inwestorzy deklarowali od początku zainteresowanie rozwijaniem nowych technologii w swojej działalności i pozostają pod opieką Biura ds. Inwestorów i Startup Oficera, a w świat idzie informacja, że zapraszamy biznes medyczny do Zabrza.

Budowa społeczności technologiczno-biznesowej Poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania do realizacji strategii startupowej

W ramach programu Startup City Zabrze prowadzone były działania nad budową społeczności technologiczno-biznesowej w Zabrzu. Do współpracy zaproszone były różne podmioty i osoby, które interesowały się tematyką rozwijania młodych spółek technologicznych – w szczególności w obszarach medycyny i powiązanych.

Działania w tym zakresie podjęte w 2021 roku:

- Rozpoznawanie z wykorzystaniem wiedzy Startup Oficera potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania działań w obszarze startupów – w szczególności w obszarach medycyny i pokrewnych. Przygotowywanie opracowań, założeń merytorycznych i propozycji programowych

dla instytucji zarządzających planowaniem i wdrażaniem środków publicznych np. unijnych, sprawiedliwej transformacji, funduszy norweskich, itp.

- Przygotowywanie przez Startup Oficera we współpracy z Biurem ds. Inwestorów założeń i wsadów do dokumentów związanych z pozyskiwaniem finansowania zewnętrznego w obszarze rozwoju startupów w Zabrzu.
- Startup Oficer zaangażowany był w prace zespołu ds. funduszy norweskich.
- Poszukiwania możliwości stworzenia w Zabrzu funduszu VC z udziałem przedsiębiorców i np. Polskiego Funduszu Rozwoju.
- Zapraszanie aniołów biznesu, firm i funduszy seedowych oraz VC do wzięcia udziału w spotkaniach MedTech Meetup (np. Aligo VC, AIP Seed, Aband Fund, które uczestniczyły w spotkaniach MedTech Meetup w 2021 roku).
- Prace z ekspertami w zakresie projektowania działań własnych, jak również wspierania zabrzańskich instytucji w przygotowywaniu się do aplikowania o środki na rozwój technologii i tworzenie startupów, a także w kontekście rozwoju współpracy z biznesem (np. spotkania z profesorem Markiem Gzikiem, dyrektorem European HealthTech Innovation Center przy Wydziale Inżynierii Biomedycznej).
- Prace przy poszukiwaniu środków do realizacji ambitnych komercjalizacji zabrzańskich prac badawczo-rozwojowych - np. rozpoznanie możliwości pozyskania finansowania w agendach rządowych oraz wśród funduszy private equity funkcjonujących na rynku europejskim ok. 100 mln PLN na komercjalizację Robin Heart (linii robotów opracowanych w zabrzańskiej Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii im. Prof. Zbigniewa Religii), co dało by podwaliny pod stworzenie w Zabrzu przemysłu związanego z produkcją i wdrażaniem robotów medycznych, który to biznes z założenia ma potencjał do skalowania globalnego.
- Zaangażowanie Oficera Startupowego w przygotowania Zabrzańskiego Biznesplanu 2021 i promocję w środowiskach związanych z medycyną, startupami, technologiami.

Podsumowanie rok 2021 przedstawiono na stosownej infografice przedstawiając Startup City Zabrze oraz #MedTech MeetUp w liczbach i oznaczając kluczowe kanały komunikacji oraz partnerów.

Śląska Start-Up'owa Dolina Innowacji Medycznych

Śląska Start-Up'owa Dolina Innowacji Medycznych. to projekt koncentrujący się na medycynie, zdrowiu publicznym, telemedycynie i biotechnologii, sygnowany przez Województwo Śląskie. W projekt zaangażowane jest Miasto Zabrze, Park Technologiczny Kardio-Med Silesia w Zabrzu, Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu

Medycyna jest jedną z wizytówek Zabrza i regionu. Władze województwa zadeklarowały chęć wsparcia projektu środkami unijnymi, co ma szczególne znaczenie w kontekście prognozy finansowej UE na kolejne lata. Podpisy pod listem intencyjnym złożyli: marszałek Województwa Śląskiego; prezydent Zabrza; dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca oraz prezes Śląskiego Parku Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia.

Pierwsze Spotkanie Śląskiej Startupowej Doliny Innowacji Medycznych (SSDIM) odbyło się 3 marca 2020 r. w Śląskim Parku Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia. Było to spotkanie naukowe adresowane do studentów, doktorantów, pomysłodawców oraz osób myślących o założeniu własnego Start-Up'u Medycznego. Uczestnicy mieli okazje wysłuchać ciekawych prelekcji: liderów grup badawczych KMS, naukowców, a także studentów współpracujących z KMS. Poruszona została również tematyka pozyskiwania finansowania na projekty badawczo-wdrożeniowe. Na koniec uczestnicy spotkania mieli możliwość zapoznać się z wyposażeniem Laboratorium Genomiki oraz Laboratorium Komórkowego (komórki macierzyste, IPSC).

Śląska Start-Up'owa Dolina Innowacji Medycznych stanowi ważny krok, który rozpoczyna dynamiczną współpracę na rzecz wspierania młodych innowacyjnych przedsiębiorstw medycznych i nowatorskich projektów medycznych nie tylko w Zabrzu, ale też w całym województwie. Działania podejmowane przez Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia wpisują się w strategię rozwoju Województwa Śląskiego.

Finalnie projekt będzie stanowił zaplecze naukowe dla medycyny. Dyskusji poddano również koncepcję rozwoju startupów jako pewnego wyróżnika, wokół którego można budować przyszłość i „specjalizację" miasta. Badani przedsiębiorcy wybrali właśnie te kierunki wskazując, że należy wokół nich budować szereg konkretnych inicjatyw i projektów, które będą realizowane w Programie Rozwoju Lokalnego i finansowane ze środków norweskich. Warto zaznaczyć, że powyższe informacje, opinie i wspólne decyzje mogą być również wykorzystane do prac nad kształtem kolejnej unijnej perspektywy i planowania działań właśnie w tym zakresie. Dzięki takiemu połączeniu rozwój gospodarki miasta może być wspierany wielowymiarowo.

Promocja Zabrzańskiej Doliny Medycznej

Działania w tym obszarze w 2021 roku związane są z następującymi aktywnościami:

- Startup City Zabrze zostało zaproszone do objęcia patronatem ogólnopolskiego raportu startupowego „Top Disruptors in Healthcare" przygotowanego przez Polską Federację Szpitali, co jest dowodem uznania Zabrza na arenie ogólnopolskiej jako jednego z istotnych elementów ogólnopolskiego ekosystemu wspierania rozwoju startupów rynku zdrowia.
- Prowadzenie przez Startup Oficera dedykowanej strony internetowej dostępnej pod domenami startupzabrze.pl i startupcityzabrze.pl.

- Prowadzenie przez Startup Oficera dedykowanych stron pn. Startup City Zabrze na Linkedin i Facebook.
- Realizacja płatnych kampanii reklamowych przez Startup Oficera w przypadku promowania wydarzeń Medtech Meetup.
- Przygotowywanie materiałów PR do publikacji w kanałach własnych Startup City Zabrze oraz w mediach społecznościowych i www partnerów Medtech Meetups, Miasta Zabrze, mediów.
- Udostępnianie informacji o zabrzańskim ekosystemie na grupy i prywatne konta na Facebooku i Linkedin.
- Spotkania z osobami prowadzącymi lub zamierzającymi prowadzić projekty biznesowe w zakresie medycyny i z nią powiązanych, w celu promocji przynależności do zabrzańskiego ekosystemu, możliwości prowadzenia w tym obszarze działalności na terenie miasta, istniejącej infrastruktury dla przedsiębiorców oraz instytucji związanych z medycyną, które mogą być partnerami w różnych procesach oraz etapach rozwoju poszczególnych projektów związanych z medycyną i w obszarach pokrewnych.
- Spotkania z twórcami startupów na różnych poziomach ich rozwoju, żeby posłuchać jakie mają potrzeby, podpowiedzieć w jaki sposób możemy ich wesprzeć, zaprosić do prowadzenia firmy w Zabrzu, a także w celu zebrania informacji na temat potrzeb, na które chcielibyśmy w przyszłości odpowiadać odpowiednimi programami inkubacyjnymi i akceleracyjnymi (na których finansowanie bardzo aktywnie szukamy środków zewnętrznych). Kontynuowane były konsultacje z:
  - osobami z pomysłem na startup, np. spotkania ze studentami Politechniki śląskiej w Zabrzu, którzy mieli pomysł dot. aplikacji do kursów różnego rodzaju,
  - funkcjonującymi startupami we wczesnej fazie rozwoju, które poszukują modelu biznesowego i partnerów do rozwoju, jak np. projekt Samplo z Poznania,
  - funkcjonującymi już na rynku startupami, które weszły we współpracę z naszym rozwijającym się hubem, jak np. np. Maskup, Healthly, itp.

Rysunek. Baner informacyjny Śląskiej Startupowej Doliny Innowacji Medycznej

Źródło: https://kmptm.pl

Przyciąganie biznesu do współpracy w Zabrzu:

- Startupy – coraz więcej działających startupów, a także startujących projektów pozostaje z nami w kontakcie, a my próbujemy pomóc każdemu w najlepszy z możliwych sposobów.
- Inwestorzy technologiczni – rozwijamy kontakty z inwestorami technologicznymi, czego zwieńczeniem było spotkanie dedykowane właśnie inwestorom indywidualnym (aniołom biznesu) i instytucjonalnym (funduszom seed i VC) oraz branżowym w 4. kwartale 2021 roku.
- Przedsiębiorstwa i korporacje – Startup Oficer rozmawia z różnymi instytucjami oraz konkretnymi firmami z rynku zdrowia o otwartości Zabrza na inwestorów z tego sektora, którym w lokowaniu się w Zabrzu pomogą z pracownicy Biura ds. Inwestorów, co już przećwiczyliśmy na przykładzie dwóch inwestorów z sektora MŚP, którzy pozostają aktualnie pod opieką Biura ds. Inwestorów i w kontakcie ze Startup Oficerem, a zainteresowali się Zabrzem poprzez działania programu Startup City Zabrze.

1.3 PRZYJAZNOŚĆ PRZESTRZENI MIASTA (Priorytet 3)

Zgodnie z priorytetem trzecim „Przyjazność przestrzeni miasta" podejmowano działania tak, aby przestrzeń publiczna wzbudzała pozytywne skojarzenia i służyła mieszkańcom w zaspokojeniu wielu potrzeb, m.in. związanych z przyjemnościami podziwiania krajobrazów miejskich, ciekawych dekoracji, urządzeń i obiektów oraz uporządkowanych form zagospodarowania. Ład przestrzenny pomaga wyznaczyć obszary działania różnych podmiotów, zdobyć nowych użytkowników. Przyczynia się również do stworzenia czytelnych map lokalizacji funkcji miejskich oraz pozwala uniknąć konfliktów przestrzennych. Priorytetowi towarzyszy wyzwanie strategiczne sformułowane jako „Udomowienie przestrzeni w mieście", aby dla jak największej grupy mieszkańców i innych jej użytkowników Zabrze zawsze było „nasze". W ramach priorytetu „Przyjazność przestrzeni miasta" wyznaczono następujące cele strategiczne:

C 11. Zapewnienie ładu przestrzennego.

C 12. Ochrona środowiska i dostosowanie miasta do wymogów zmian klimatycznych.

C 13. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej miasta.

C 14. Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego.

C 15. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych.

Dokumenty miejskie, takie jak: strategia, polityka, program, projekt regulacji, bądź inne, stanowią uszczegółowienie priorytetów Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030 w określonym obszarze strategicznym. W tabeli przedstawione zostały dokumenty miejskie, które wpisują się w Priorytet 3. Przyjazność przestrzeni miasta.

Tabela. Lista miejskich dokumentów strategicznych, realizujących założenia priorytetu P3. Przyjazność przestrzeni miasta w 2021 roku

Lista miejskich dokumentów strategicznych, realizujących założenia Strategii Rozwoju Miasta, w zakresie priorytetu P3. Przyjazność przestrzeni miasta w 2021 roku	
Lp.	Nazwa dokumentu
1	Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Zabrze na lata 2021-2023
2	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2021-2025
3	Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2021-2024 (ZPWiK)
4	Plan rozwoju na lata 2019-2021 (ZPEC)

5	Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze
6	Aktualizacja Programu Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Miasta Zabrze
7	Program ochrony środowiska dla Miasta Zabrze do roku 2024 z perspektywą do roku 2028
8	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Zabrze na lata 2015-2020 z uwzględnieniem horyzontu długoterminowego do 2030
9	Plan Adaptacji Miasta Zabrze do Zmian Klimatu do roku 2030
10	Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) dla miasta Zabrze
11	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze oraz Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego
12	Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023 (LPROM)
13	Plan budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Zabrzu
14	E-Zabrze Strategia Budowy Społeczeństwa Informacyjnego Miasta Zabrze do roku 2020+
15	Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla obszaru Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (…) (ZTM)
16	Polityka Rowerowa Miasta Zabrze
17	Program Opieki nad Zabytkami Miasta Zabrze na lata 2019-2022
18	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Zabrze na rok 2021
19	Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Miasta Zabrze
20	Strategia rozwoju ZBM-TBS Sp. z o.o. na lata 2021-2030

Źródło: opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Realizacja strategii w ramach III priorytetu:

1.3.1 ZAPEWNIENIE ŁADU PRZESTRZENNEGO (CEL STRATEGICZNY C11)

Funkcje w przestrzeni miasta

Kwartał Sztuki

W 2021 roku kontynuowane były prace na terenie tzw. Kwartału Sztuki. Miejsce to położone jest w ścisłym centrum miasta. Na obszarze tym zlokalizowane są obiekty pełniące różnorodne funkcje, niezwykle ważne dla miasta i jego mieszkańców. W obrębie Kwartału Sztuki i bliskiej okolicy znajduje się m.in.: Teatr Nowy, Filharmonia Zabrzańska, filia Miejskiego Ośrodka Kultury - Ośrodek Działań Artystycznych, Miejska Biblioteka Publiczna, Wyższa Szkoła Techniczna z Wydziałem Lekarskim, Centrum Rozwoju Rodziny, filia Żłobka Miejskiego, Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Centrum Handlowe Platan oraz Restauracja Impresja. W ostatnich latach prowadzone były inwestycje, związane zarówno z modernizacją infrastruktury technicznej na terenie Kwartału Sztuki i jego okolicy, jak również z remontem obiektów, w tym m.in.: budynku Teatru Nowego, budynku Centrum Wsparcia Rodziny oraz budynku filii Żłobka Miejskiego. Działania wokół kompleksu placu Teatralnego uzupełniła przebudowa placu Teatralnego, jednego z najbardziej reprezentacyjnych miejsc w centrum Zabrza. Dzięki modernizacji terenu wokół centrum handlowego Platan, mieszkańcy Zabrza zyskali atrakcyjną przestrzeń do spędzania wolnego czasu. Inwestycja ta była efektem współpracy właściciela Platana i miasta. Plac zyskał nową nawierzchnię, fontannę i elementy małej architektury.
W 2021 roku, na terenie Kwartału Sztuki, miasto zakończyło inwestycje związane z remontem: budynku Teatru Nowego oraz budynku Centrum Wsparcia Rodziny.

Fotografia. Plener malarski zabrzańskiej szkoły plastycznej na terenie Kwartału Sztuki

Źródło: https://miastozabrze.pl

Fotografia. Budynek Centrum Wsparcia Rodziny

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Rewitalizacja dzielnicy Zandka

W mieście Zabrze konsekwentnie rewitalizowane są kolejne obiekty, tworząc przestrzenie przyjazne dla mieszkańców, turystów i inwestorów. Przemianę przechodzi, położona blisko centrum zabytkowa dzielnica Zabrza – Zandka. Przeprowadzono tam modernizację m.in.: budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 16 przy ul. Cmentarnej oraz budynku „Starej Gazowni" przy ul. Stalmacha 7, wyróżnionego w 2021 roku I nagrodą konkursu na Najlepszą Przestrzeń Publiczną Województwa Śląskiego, gdzie obecnie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Fotografia. Zrewitalizowany budynek „Starej Gazowni" przy ul. Stalmacha 7

Źródło: https://miastozabrze.pl

Ważną rolę w rewitalizacji dzielnicy Zandka ogrywa rozpoczęty w 2019 roku projekt „Termomodernizacja budynków na osiedlu Zandka – zarządzanie energią", realizowany przez spółkę ZBM-TBS wspólnie z gminą. Projekt obejmuje remont dziewięciu budynków z zasobu mieszkaniowego osiedla Zandka, w tym zarówno prace z zakresu termomodernizacji budynków, przyłączenia ich do sieci ciepłowniczej, poprawy jakości terenów zielonych, jak również obszaru tzw. rewitalizacji społecznej. W ramach projektu, do miejskiej sieci ciepłowniczej w dzielnicy Zandka, podłączone zostały kamienice przy ul. Bytomskiej 3, 3a, 3b oraz Krakusa 6. Trwają prace remontowe w kolejnych pięciu budynkach przy ul. Krakusa.

Przebudowa zieleńca przy Ratuszu

W ścisłym centrum miasta, u zbiegu ulic: prof. Religi, Powstańców Śląskich i Piastowskiej planowana jest przebudowa zieleńca. Koszt inwestycji, to kwota ponad 2 mln zł. W ramach prowadzonych działań wykonano dokumentację projektową modernizacji zieleńca. Wykonano również statuetkę oraz prototyp pomnika, poświęconego prof. Zbigniewowi Relidze. W trakcie jest realizacja IV etapu umowy, wykonano odlew gipsowy pomnika prof. Zbigniewa Religi w skali 1:1.

Fotografia. Konstrukcja sylwetki rzeźby prof. Zbigniewa Religi

Źródło: https://miastozabrze.pl

Strefa Carnall

2 lipca 2021 roku odbyło się uroczyste otwarcie Strefy Carnall w Zabrzu, naziemnej części Sztolni Królowa Luiza. Strefa Carnall (nazwa pochodzi od charakterystycznego szybu górującego nad całością, będącego częścią historycznej Kopalni Królowa Luiza), to zespół zabytkowych, powierzchniowych zabudowań kopalnianych, z przełomu XIX i XX wieku. Te poprzemysłowe budynki były rewitalizowane na przestrzeni minionych lat, a część z nich stopniowo oddawana do użytku. Wśród niedostępnych do tej pory obiektów, które zyskały drugie życie, należy wymienić m.in. maszynownię szybu Prinz Schönaich, ze zlokalizowaną w niej unikatową wystawą dedykowaną ratownictwu górniczemu i zagrożeniom w kopalniach. Dawny warsztat elektryczny zmienił się w pokazową kuźnię i miejsce do przeprowadzania konserwacji cennego wyposażenia Muzeum. Dodatkową atrakcją jest

wyremontowana parowa maszyna wyciągowa szybu Carnall, czynna niezmiennie od 1915 r. – pokaz jej działania z pewnością pozostawi niezapomniane wrażenia. Dzięki zakończeniu prac rewitalizacyjnych, ten wyjątkowy zespół powierzchniowych zabudowań, wzbogacony o nowe atrakcje, będzie doskonałym uzupełnieniem tras podziemnych Sztolni Królowa Luiza, umożliwiając spędzenie całego, aktywnego dnia na poznawaniu górniczej przeszłości regionu.

Fotografia. Uroczyste otwarcie Strefy Carnall

Źródło: https://miastozabrze.pl

Na terenie miasta realizowanych było wiele przedsięwzięć, które wpływają na zapewnienie ładu przestrzennego. Działania te wpisują się także w inne priorytety strategiczne, które zostały opisane w dalszej części dokumentu. Spośród istotniejszych projektów należy tu wymienić szereg kompleksowych termomodernizacji budynków publicznych i mieszkaniowych, dofinansowane przez miasto rewitalizacje zabytków, czy też tak ważne realizowane w 2021 roku projekty jak m.in.:

- remont Teatru Nowego,
- remont budynku w tzw. Kwartale Sztuki na potrzeby Centrum Rozwoju Rodziny,
- remont strefy „Carnall”,
- rewitalizacja i przebudowa Wieży Ciśnień przy ul. Zamoyskiego,
- rewitalizacja budynku Muzeum Górnictwa Węglowego przy ul. 3 maja.

Wymienione inwestycje zostały przedstawione w informacjach o realizacji Celów Horyzontalnych Strategii Rozwoju Miasta - CH3 – Rewitalizacja miasta.

Sporządzanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego oraz zmian w Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego.

Obowiązujący dokument strategiczny: "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze", został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu, z dnia 4 lipca 2011 r. Dokument ten wyznacza kierunki rozwoju przestrzennego miasta Zabrze. Realizacja ustaleń Studium, odbywa się m.in. poprzez sporządzanie prawa miejscowego, w formie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

Zgodnie ze stanem aktualnym, na dzień 31 grudnia 2021 roku, sporządzone plany miejscowe obejmowały 2 799,92 ha powierzchni miasta, co stanowiło 34,82 % jego całkowitej powierzchni. Pozostałe obszary są zagospodarowywane sukcesywnie.

Listę obowiązujących planów miejscowych w Zabrzu (stan na dzień 31.12.2021 r.), zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela. Rejestr Obowiązujących Planów Miejscowych w Zabrzu

Rejestr Obowiązujących Planów Miejscowych w Zabrzu stan na dzień 31.12.2021 r.				
Lp.	NAZWA POTOCZNA – NUMER NA RYSUNKU: „OBSZARY MIASTA ZABRZE OBJĘTE OBOWIĄZUJĄCYMI MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO”	1) Numer i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania MPZP	Powierzchnia planu (ha)	Procent powierzchni miasta objęty planem (%)
		2) Numer i data uchwały o przyjęciu MPZP		
	Pełna nazwa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego, data publikacji, pozycja		
		4) Data wejścia w życie		
1	DZIELNICA MACIEJÓW - 1	1)	76,84	0,96
		2) XLI/467/97 z dnia 13.10.1997 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Maciejów w Zabrzu	3) Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 2 z dnia 22.01.1998 r. (poz. 17)		
		4) 21.02.1998 r. (30 dni)		
2	PARK PILECKIEGO - 2	1) XXX/345/96 z dnia 25.11.1996 r.	91,54	1,14
		2) IV/40/98 z dnia 14.12.1998 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego parku im. Gen. Karola Świerczewskiego w Zabrzu	3) Dz. Urz. Al. Katowickiego Nr 26 z dnia 26.05.1999 r. (poz. 833)		
		4) 09.06.1998 r. (14 dni)		
3	KORFANTEGO - 3	1) XXX/342/96 z dnia 25.11.1996 r.	19,36	0,24
		2) IV/41/98 z dnia 14.12.1998 r.		

	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu usługowego przy węźle Al. Korfantego z drogą nr 4 w Zabrzu	3) Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 21 z dnia 26.04.1999 r. (poz. 596) 4) 10.05.1999 r. (14 dni)		
4	PIŁSUDSKIEGO - PKP - 4	1) 2) XXVII/425/00 z dnia 18.12.2000 r.	14,15	0,18
	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dot. ul. Piłsudskiego i terenów przekazanych PKP	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr z 31.01.2001 r. Poz. 78 4) 14.02.2001 r. (14 dni)		
5	DTŚ - 5	1) 2) XIV/119/03 z dnia 07.07.2003 r.	350,07	4,35
	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących przebiegu i rozwiązań komunikacyjnych Drogowej Trasy Średnicowej i terenów położonych w Zabrzu Zaborzu	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 85 z dnia 01.09.2003 r. (poz. 2297) 4) 15.09.2003 r. (14 dni)		
6	KOPERNIKA - 6	1) XXXI/488/01 z dnia 09.04.2001 r. 2) XVIII/155/03 z dnia 10.11.2003 r.	138,66	1,72
	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej im. Mikołaja Kopernika w Zabrzu	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 13 z dnia 05.03.2004 r. (poz. 519) 4) 19.03.2004 r. (14 dni)		
7	CENTRUM C - 7	1) XX/306/2000 z dnia 17.04.2000 r. 2) XXV/261/04 z dnia 27.04.2004 r.	119,44	1,49
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrza– obszar „C”	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 54 z dnia 29.06.2004 r. (poz. 1685) 4) 13.07.2004 r. (14 dni) – unieważniony 16 grudnia 2013 r.		
8	CENTRUM A - 8	1) XX/306/2000 z dnia 17.04.2000 r. 2) XXVIII/289/04 z dnia 05.07.2004 r.	33,17	0,41
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrza – obszar „A”	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 86 z dnia 08.09.2004 r. (poz. 2452) 4) 22.09.2004 r. (14 dni)		
	ZABRZE PÓŁNOC - 9	1) XVII/149/03 z dnia 29.10.2003 r.	579,21	7,20

9		2) XLIII/563/09 z dnia 14.09.2009 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części m. Zabrze	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 213 z dnia 02.12.2009 r. (poz. 3971)		
		4) 04.01.2010 r. (30 dni)		
10	GRZYBOWICE PRZEMYSŁ - 10	1) XXIII/223/04 z dnia 08.03.2004 r.	153,14	1,90
		2) XLIII/563/09 z dnia 14.09.2009 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w południowej części dzielnicy Grzybowice	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 213 z dnia 02.12.2009 r. (poz. 3971)		
		4) 04.01.2010 r. (30 dni)		
11	DTŚ – TEREN 17M - 11	1) XLIII/559/09 z dnia 14.09.2009 r.	1,26	0,02
		2) LVIII/759/10 z dnia 13.09.2010 r.		
	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą: „Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących przebiegu i rozwiązań komunikacyjnych Drogowej Trasy Średnicowej i terenów położonych w Zabrzu Zaborzu” na terenie oznaczonym symbolem 17M	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 238 z dnia 09.11.2010 r. (poz. 3554)		
		4) 09.12.2010 r. (30 dni)		
12	SŁONECZNA DOLINA - 12	1) XII/143/07 z dnia 02.08.2007 r.	102,62	1,28
		2) LVIII/760/10 z dnia 13.09.2010 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów osiedla Słoneczna Dolina w Zabrzu	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 238 z dnia 09.11.2010 r. (poz. 3555)		
		4) 09.12.2010 r. (30 dni)		
13	NOWE MIASTO PÓŁNOC - 13	1a) XVII/149/03 z dnia 29.10.2003 r. 1b) XXII/275/08 z dnia 17.03.2008 r.	126,94	1,58
		2) LX/785/10 z dnia 08.11.2010 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych między ulicami Ofiar Katynia i Witosa	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 25 z dnia 01.02.2011 r. (poz. 480)		
		4) 03.03.2011 r. (30 dni)		
14	ZABRZE PÓŁNOC – TEREN B.31 - 14	1) II/16/10 z dnia 13.12.2010 r.	15,55	0,19
		2) XII/125/11 z dnia 04.07.2011 r.		

	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze na terenie oznaczonym symbolem B.31.PG,PP,SM,UR	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 185 z dnia 23.08.2011 r. (poz. 3475) 4) 22.09.2011 r. (30 dni)		
15	GRZYBOWICE OSIEDLE - 15	1) XVII/150/03 z dnia 23.10.2003 r. 2) XV/160/11 z dnia 17.10.2011 r.	275,67	3,43
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w dzielnicy Grzybowice	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 09.01.2012 r. (poz. 56) 4) 08.02.2012 r. (30 dni)		
16	ZWAŁ SOŚNICA - 16	1) XXXIII/429/08 z dnia 15.12.2008 r. 2) XVI/193/11 z dnia 14.11.2011 r.	88,53	1,10
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu „Zwału Sośnica”	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 325 z dnia 22.12.2011 r. (poz. 5679) 4) 21.01.2012 r. (30 dni)		
17	NOWE MIASTO POŁUDNIE - 17	1a) XVII/149/03 z dnia 29.10.2003 r. 1b) XXII/274/08 z dnia 17.03.2008 r. 2) XVI/194/11 z dnia 14.11.2011 r.	246,79	3,07
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych między ulicami Ofiar Katynia i Składową	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 09.01.2012 r. (poz. 57) 4) 08.02.2012 r. (30 dni)		
18	DTŚ – BIELSZOWICKA – 18	1) XLIII/560/09 z dnia 14 września 2009 r. 2) XXVIII/404/12 z dnia 17.09.2012 r.	38,85	0,48
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie Drogowej Trasy Średnicowej, ul. Bielszowickiej i potoku Czarniawka	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 31.10.2012 r. (poz. 4323) 4) 01.12.2012 r. (30 dni)		
19	KORFANTEGO – ZMIANA - 19	1) XXXII/410/08 z dnia 17 listopada 2008 r. 2) XXVIII/405/12 z dnia 17.09.2012 r.	11,27	0,14
	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zespołu usługowego przy węźle Al. Korfantego z drogą nr 4 w Zabrzu	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 31.10.2012 r. (poz. 4324) 4) 01.12.2012 r. (30 dni)		

20	LEŚNA POLANA ETAP I - 20	1) XXXIII/427/08 z dnia 12.12.2008 r.	12,82	0,16
		2) XXXIX/671/13 z dnia 10.06.2013 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów Osiedla Rokitnica – Leśna Polana w Zabrzu etap I	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 17.06.2013 r. (poz. 4364)		
		4) 17.07.2013 r. (30 dni)		
21	DTŚ ZMIANA PRZY HALI MOSiR - 21	1) XV/162/11 z dnia 17.10.2011 r.	5,19	0,06
		2) XLI/608/13 z dnia 15.07.2013 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie ulicy Jana Matejki	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 23.07.2013 r. (poz. 5116)		
		4) 06.08.2013 r. (14 dni)		
22	GAJDZIKOWE GÓRKI -22	1) XXXIV/503/13 z dnia 11.02.2013 r.	0,06	0,00
		2) LIV/807/14 z dnia 07.07.2014 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obszaru Lasu Rokietnica w rejonie osiedla Gajdzikowe Górki w Zabrzu	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 17.07.2014 r. (poz. 4085)		
		4) 01.08.2014 r. (14 dni)		
23	POD BOREM - 23	1) XXXV/516/13 z dnia 13.03.2013 r.	3,33	0,04
		2) IV/26/15 z dnia 19.03.2015 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie ulicy Pod Borem w Zabrzu	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 29.01.2015 r. (poz. 380)		
		4) 13.02.2015 r. (14 dni)		
24	GRZYBOWICE CMENTARZ - 24	1) X/104/15 z dnia 18 maja 2015 r.	3,29	0,04
		2) XXXVII/409/17, z dnia 13 lutego 2017 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów przy cmentarzu w Zabrzu Grzybowicach	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 27.02.2017 r. (poz. 1248)		
		4) 14.03.2017 r. (14 dni)		
25	CENTRUM PRZY RELIGI - 1 ETAP -25	1) VIII/72/15, z dnia 16 marca 2015 r.	12,02	0,15
		2) XXXVII/410/17, z dnia 13 lutego 2017 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrza przy ul. Prof. Zbigniewa Religi – 1 etap	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 27.02.2017 r. (poz. 1249)		
		4) 14.03.2017 r. (14 dni)		

26	TERENY PÓŁNOCNE - ZMIANA - 1 ETAP - 26	1) XV/161/11 z dnia 17 października 2011 r.	1,91	0,02
		2) XXXVII/411/17, z dnia 13 lutego 2017 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 27.02.2017 r. (poz. 1250)		
		4) 14.03.2017 r. (14 dni)		
27	BORSIG – 1 ETAP - 27	1) XLIX/665/10 z dnia 15 lutego 2010 r.	27,65	0,34
		2) LXI/729/18 z dnia 15 października 2018 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów osiedla Borsig – Etap1	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 26.10.2018 r. (poz. 6739)		
		4) 26.11.2018 r. (30 dni)		
28	BORSIG – Bytomska - 28	1) X/115/19, z dnia 8 lipca 2019 r.	0,05	0,00
		2) XVIII/332/20, z dnia 16 marca 2020 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie ul. Bytomskiej 119 na osiedlu Borsig	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 23.03.2020 r. (poz. 2614)		
		4) 06.04.2020 r. (14 dni)		
29	ZABRZE PÓŁNOC – 2 ETAP - 29	1) XV/161/11 z dnia 17 października 2011 r.	4,22	0,05
		2) XX/355/20, z dnia 18 maja 2020 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze - Etap 2	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 22.05.2020 r. (poz. 4121)		
		4) 05.06.2020 r. (14 dni)		
30	DTŚ – 1 ETAP - 30	1) XXXI/339/16 z dnia 17 października 2016 r.	1,56	0,02
		2) XXXII/532/21, z dnia 13 kwietnia 2021 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie Drogowej Trasy Średnicowej - Etap I	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 16 kwietnia 2021 r. (poz.2811)		
		4) 17.05.2021 r. (30 dni)		
31	TERENY PÓŁNOCNE – III ETAP - 31	1) XV/161/11 z dnia 17 października 2011 r.	200,82	2,50
		2) XXXVIII/623/21, z dnia 18 października 2021 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze dla terenów położonych	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 28.10.2021 r. (poz.6695), Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 26.11.2021 r. (poz.7417) (nr IFIII.4131.1.54.2021 Wojewody Śląskiego z dn. 24.11.2021 r.)		

	w północnej części Miasta Zabrze - III etap	4) 27.11.2021 r. (30 dni)		
32	WITOSA – SKŁADOWA - 32	1) LVIII/686/18 z dnia 9 lipca 2018 r.	4,00	0,05
		2) XXXVIII/624/21, z dnia 18 października 2021 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych przy ulicy Wincentego Witosa i ulicy Składowej w Zabrzu	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 28.10.2021 r. (poz.6696)		
		4) 27.11.2021 r. (30 dni)		
33	MACIEJÓW NOWY – 1 ETAP - 33	1) XXXIII/428/08 z dnia 15 grudnia 2008 r.	159,43	1,98
		2) XXXVIII/624/21, z dnia 18 października 2021 r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Maciejów w Zabrzu - 1 etap	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 28.10.2021 r. (poz.6697), Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 26.11.2021 r. (poz.7418) (nr IFIII.4131.1.55.2021 Wojewody Śląskiego z dn. 24.11.2021 r.)		
		4) 07.12.2021 r. (40 dni)		
Razem			2 799,92	34,82
Powierzchnia miasta [ha]				8 040,00

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego

Na koniec 2021 roku prowadzone były prace nad 16. obszarami, objętymi uchwałami o przystąpieniu do sporządzania projektów planów miejscowych. Łączna powierzchnia obszarów, objętych ww. pracami, wyniosła 1 943,55 ha.

W 2021 roku realizowano Uchwałę Nr XIX/234/12 z dnia 16 stycznia 2012 r., o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium. Realizacja polegała na sporządzeniu nowej edycji studium uwarunkowań. W 2021 roku trwały prace edycyjne i redakcyjne nad treścią tekstu analiz oraz treścią, grafiką uwarunkowań i kierunków zagospodarowania. Prace te, dotyczyły w szczególności nowych przesądzeń w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego, analiz i bilansów terenów oraz uzgodnień i opiniowania projektu z odpowiednimi organami i instytucjami.

Do najważniejszych celów aktualizacji Studium należy zaliczyć:

- dostosowanie zapisów ustaleń studium do aktualnie obowiązujących aktów prawnych;
- dostosowanie ustaleń studium do aktualnej strategii rozwoju miasta;
- uwzględnienie aktualnych kierunków rozwoju miasta;
- uwzględnienie bilansów i analiza w zakresie nowych terenów budowlanych.

Powyższe cele zostały zrealizowane jako rozwinięcie kierunków ustalonych w poprzednio obowiązującym studium kierunków rozwoju miasta. Zachowano zasadę utrzymania ciągłości planistycznej.

Porządkowanie przestrzeni miejskiej - zagospodarowanie terenów zielonych

Na terenie miasta Zabrze znajduje się 8 parków miejskich, tj.: park przy ulicy Krakowskiej, park im. Kard. Augusta Hlonda, park Hutniczy, park im. Jacka Kuronia, park im. Tadeusza Kościuszki, park im. Poległych Bohaterów, park Rodzinny i park im. Witolda Pileckiego, o łącznej powierzchni 37,8 ha oraz park im. Jana Pawła II, zajmujący powierzchnię 7,0 ha. Ponadto na obszarze miejskim wyróżnia się zieleńce i pasy zieleni przyulicznej, o łącznej powierzchni 243,6 ha. Na terenie miasta znajduje się 6 fontann, zlokalizowanych w następujących miejscach: na zieleńcach przy Placu Krakowskim, przy ulicy Św. Floriana, przy ulicy Gen. Charlesa de Gaulle'a, przed budynkiem Urzędu Stanu Cywilnego, w parku im. Poległych Bohaterów oraz przy Placu Teatralnym.

Realizacja projektu pn.: „Poprawa jakości terenów zielonych na obszarze miasta Zabrze – etap I i II" była kontynuowana i zakończona w 2021 r. Celem projektu było podniesienie walorów użytkowych i przestrzennych oraz stworzenie sprzyjających warunków dla realizowania aktywności rekreacyjnej mieszkańców Zabrza, przywrócenie właściwego funkcjonowania wszystkich terenów zieleni miejskiej tak, aby stały się one pełnowartościową przestrzenią publiczną, miejscem chętnie odwiedzanym przez mieszkańców i turystów oraz stanowiącym wizytówkę miasta. Projekt uwzględniał uwarunkowania historyczne, przyrodnicze i przestrzenne oraz wymogi użytkowe związane z główną zielenią miejską: rekreacją opartą na aktywności fizycznej, wypoczynku oraz wydarzeniach kulturalnych. Dzięki realizacji projektu udostępnione zostały mieszkańcom Zabrza i turystom odwiedzającym zrewitalizowane tereny rekreacyjne, stanowiące wizytówkę turystyczną miasta. Celem przedsięwzięcia było kompleksowe uporządkowanie i zagospodarowanie terenów zieleni miejskiej (70% wartości projektu) oraz infrastrukturę towarzyszącą (30% wartości projektu), na obszarze obejmującym 21 lokalizacji, m.in. Park im. Poległych Bohaterów, przy ul. Dubiela, Rondo Sybiraków, Park im. Jana Pawła II. Łączna wartość projektu to 8,6 mln zł. W 2021 roku wydatkowano kwotę 3,3 mln zł.

Fotografia. Zieleń nasadzona w ramach projektu *Poprawy terenów zielonych* - Rondo Sybiraków

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Powierzchnia terenu objętego projektem wyniosła ok. 34 ha, z tego ok. 14 ha to nowe obszary zieleni miejskiej, które zostały oddane do użytku w wyniku realizacji projektu dotyczącego zieleni całkowicie zdegradowanej. W ramach przedsięwzięcia porządkowane były ważne i popularne wśród mieszkańców parki, położone w centrum miasta.

W ramach projektu do końca 2020 r. nasadzono: ponad 900 drzew, ponad 45 500 krzewów, blisko 700 pnączy, ponad 63 000 bylin, prawie 4 300 m^2 trawników, ponad 5 500 m^2 łąk, w następujących lokalizacjach: ul. Gdańska, ul. Tatarkiewicza, Al. Korfantego, Park Jana Pawła II, ul. 3-go Maja, Rondo Sybiraków, ul. Cmentarna 29, ul. Cmentarna 19d (naprzeciw), ul. Lazara, ul. Bytomska, ul. Średnia, Park Poległych Bohaterów, ul. Krucza, ul. Węgielna, ul. Wiosenna, ul. Składowa, ul. Ofiar Katynia (przy cmentarzu), ul. Cmentarna 3a. W 2021 roku wykonano nasadzenia w ostatnich lokalizacjach projektu, tj. ul. Szkubacza, ul. Ofiar Katynia, ul. Goduli oraz ul. Witosa.

Utrzymanie terenów zielonych

W 2021 r. ponad 400 ha powierzchni Zabrza stanowiły miejskie tereny zieleni, które były objęte stałą konserwacją. Powierzchnia ta obejmowała: skwery, zieleńce, parki oraz zieleń osiedlową. Włączono do stałego utrzymania blisko 34 ha terenów utworzonych w projekcie pn. „Poprawa jakości terenów zielonych Miasta Zabrze – etap I i II" oraz 183 ha terenów zrekultywowanych w projekcie pn. "Rekultywacja terenów w rejonie rzeki Bytomki na obszarze gminy Zabrze".

Na utrzymanie terenów zieleni miejskiej w 2021 roku przeznaczono kwotę 1,6 mln zł. W całym sezonie letnim w mieście ustawiono konstrukcje kwiatowe:

- 4 konstrukcje kwiatowe siatkowe (2 kosze, stożek, paw),
- 14 wież kwiatowych,
- 4 kłodziny dębowe,
- zegar kwiatowy,
- obsadzono 624 m^2 kwietników sezonowych oraz donice kwiatowe o powierzchni ponad 180 m^2,
- obsadę, pielęgnację oraz zimowe przechowywanie konstrukcji ściany kwiatowej na terenie targowiska „Pod ratuszem",
- w Parku im. Jana Pawła II wykonano łąkę kwietną o powierzchni 1 200 m^2 a w okolicach posesji Wolności 480 łąkę słonecznikową o powierzchni 1 100 m^2.

Fotografia. Zegar Kwiatowy, ul. Goethego

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej

1.3.2 OCHRONA ŚRODOWISKA I DOSTOSOWANIE MIASTA DO WYMOGÓW ZMIAN KLIMATYCZNYCH (CEL STRATEGICZNY C12)

Dokument pn.: „Program ochrony środowiska dla Miasta Zabrze do roku 2024 z perspektywą do roku 2028" został przyjęty Uchwałą NR XVII/305/20 RADY MIASTA ZABRZE z dnia 17 lutego 2020 r.

Celem nadrzędnym Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Zabrze do roku 2024 z perspektywą do 2028 roku, zwanego dalej POŚ, jest rozwój gospodarczy Miasta Zabrze przy zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego. Miasto realizuje zadania w oparciu m.in. o strategiczne dokumenty. Program ochrony środowiska dla miasta Zabrze uwzględnia cele realizacji polityki ochrony środowiska, zgodne z Polityką ekologiczną Państwa oraz Programem ochrony środowiska dla województwa śląskiego.

Aby osiągnąć wyznaczone cele programu przeprowadzono ocenę stanu środowiska naturalnego na terenie miasta, zdiagnozowano główne problemy ekologiczne oraz sposoby ich rozwiązania. Zaproponowano harmonogram działania łącznie ze źródłami ich finansowania. POŚ jest podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska w mieście.

Dla zrealizowania wyżej wymienionych priorytetów ekologicznych wskazano zadania do realizacji, przy czym należy podkreślić, że większość to zadania wykraczające poza rok 2021 i realizowane są w sposób ciągły, jak np. zmniejszenie ilości gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza.

Zadania związane z powietrzem atmosferycznym:

- Realizacja XI etapu zadania pn. „Modernizacja źródeł ciepła w budynkach indywidualnych realizowana w ramach Programu ograniczania niskiej emisji na terenie Miasta Zabrze – etap XI", ze środków pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.
- Realizacja wniosków w ramach programu udzielania dofinansowania do zmiany systemu ogrzewania w lokalach mieszkalnych.
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych należących do miasta Zabrze, opisano szczegółowo w dalszej części dokumentu, w priorytecie P3 – Przyjazność przestrzeni miasta – C15. Podnoszenie standardu istniejących zasobów mieszkaniowych.
- Kontrola palenisk domowych przeprowadzana przez Straż Miejską w Zabrzu.
- Utwardzanie dróg i ich oczyszczanie.
- Uczestnictwo w programie „Czyste powietrze", prowadzonym przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach-udzielanie pomocy mieszkańcom Zabrza w pozyskaniu środków finansowych na realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych.
- Udostępnienie mieszkańcom rowerów elektrycznych.
- Opracowanie i przyjęcie do realizacji dokumentu pn. „ Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP)", wynikające z przystąpienia miasta Zabrze do Porozumienia Burmistrzów.

Zadania związane z ochrona i jakością wód:

- Bieżąca kontrola jakości wody pitnej.
- Monitoring oczyszczonych ścieków komunalnych odprowadzanych do wód powierzchniowych.
- Monitoring ścieków przemysłowych odprowadzanych do kanalizacji sanitarnej.
- Zarządzanie wylotami kanalizacji sanitarnej i deszczowej, należącej do miasta.
- Monitoring użytecznych poziomów wodonośnych.
- Wzrost wykorzystania odpadów i redukcja ilości składowanych odpadów.
- Wzrost ilości odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.
- Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych - składowisko nie przyjmuje odpadów do składowania.
- Likwidacja dzikich wysypisk odpadów.

Różnorodność biologiczna - ochrona przyrody:

- Prace związane z bieżącym utrzymaniem zieleni miejskiej.
- Bieżąca wycinka i pielęgnacja drzew.
- Bieżące nasadzenia drzew i krzewów na terenie gminy.
- Ochrona pomników przyrody oraz wykonanie niezbędnych, zabiegów pielęgnacyjnych.
- Realizacja projektu pn.”Poprawa jakości terenów zielonych na terenie miasta Zabrze”.
- Utrzymanie zrekultywowanych terenów w rejonie rzeki Bytomki, na obszarze gminy Zabrze.

Zmniejszenie uciążliwości hałasu.

- Zmiana organizacji ruchu na drogach.
- Budowa i przebudowa dróg, w tym wymiana nawierzchni.
- Przebudowa infrastruktury tramwajowej.

Inne działania:

- Akcje, konkursy, warsztaty w zakresie edukacji ekologicznej.
- Wydawanie pozwoleń emisyjnych, zezwoleń w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody i geologii, decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych realizacji przedsięwzięć, przyjmowanie zgłoszeń w zakresie ochrony środowiska, w tym instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne oraz opiniowanie planowanych przedsięwzięć na terenie miasta.
- Współpraca z organami i instytucjami zewnętrznymi, m.in. z Policją, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Strażą Pożarną.

Realizowane w roku 2021 projekty, z zakresu ochrony środowiska, to między innymi:

Dofinansowania zmiany systemu ogrzewania w lokalach mieszkalnych

W 2021 roku wpłynęło 539 wniosków o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie osobom fizycznym kosztów inwestycji, związanych ze zmianą systemu ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne. W 2021 roku zrealizowano 661 wniosków z roku 2019 i 2020, na kwotę 1 689 546,29 zł.

Dofinansowania do termomodernizacji budynków mieszkalnych uczestniczących w programie PONE

PONE (Program Ograniczania Niskiej Emisji na terenie miasta Zabrze) realizowany jest przez Urząd Miejski w Zabrzu, ze środków pochodzących z pożyczki oraz dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (WFOŚiGW). Głównym celem zadania jest poprawa stanu środowiska naturalnego w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego oraz poprawa stanu energetycznego budynków jednorodzinnych. Do końca 2021 roku zrealizowano 5 053 jednostkowych inwestycji w obiektach indywidualnych, z dofinansowania skorzystało 2 486 mieszkańców budynków jednorodzinnych.

W 2021 r. wpłynęło 91 wniosków o udział w Programie Ograniczania Niskiej Emisji. Od 2009 roku, na terenie Miasta Zabrze, złożono 4 052 wniosków o udział w Programie Ograniczania Niskiej Emisji na realizację inwestycji polegających na wymianie kotła starego na nowy, montaż układu solarnego, termomodernizację budynku, wymianę okien oraz 2 329 wniosków o dofinansowanie montażu układu fotowoltaicznego.

Program Ograniczania Niskiej Emisji etap XI

Wniosek do WFOŚiGW w Katowicach na realizację XI Etapu Programu Ograniczania Niskiej Emisji został złożony przez miasto Zabrze w dniu 21 stycznia 2020r. Dnia 16 kwietnia 2020 r. Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach podjęła decyzję o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, co za tym idzie została przyznana Miastu pożyczka w wysokości 4 050 000,00 zł. Dnia 12 sierpnia 2020 r. została podpisana umowa pożyczki.

W ramach etapu XI, realizowanego w 2020 i 2021 r., wykonano 460 inwestycji (z czego w roku 2021 zrealizowano 400 inwestycji) w budynkach indywidualnych, zlokalizowanych na terenie miasta Zabrze. W ramach zadania zlecono: pełnienie funkcji Operatora XI etapu Programu PONE (za kwotę 79 950,00 zł brutto) oraz pełnienie funkcji Inspektora Nadzoru Inwestorskiego XI etapu PONE (za kwotę 76 383,00 zł brutto).

Program Ograniczania Niskiej Emisji etap XII

Wniosek do WFOŚiGW w Katowicach na realizację XII Etapu (realizacja w 2021 i 2022 r.) Programu Ograniczania Niskiej Emisji został złożony przez miasto Zabrze w dniu 08 kwietnia 2021 r. Dnia 18 czerwca 2021 r. Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach podjęła decyzję o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, co za tym idzie została przyznana Miastu pożyczka w wysokości 4 018 500,00zł. Dnia 24 września 2021 r. została podpisana umowa pożyczki.

W ramach etapu XII zaplanowano 495 inwestycji w budynkach indywidualnych, zlokalizowanych na terenie miasta Zabrze. W ramach zadania zlecono: pełnienie funkcji Operatora XII etapu Programu PONE (za kwotę 89 500,95 zł brutto) oraz pełnienie funkcji Inspektora Nadzoru Inwestorskiego XII etapu PONE (za kwotę 91 327,50 zł brutto).

Program „Czyste powietrze”

Od 2020 r. Miasto Zabrze realizuje porozumienie zawarte z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, prowadząc punkt obsługi programu „Czyste Powietrze”, w ramach którego właściciele domów jednorodzinnych mogą otrzymać dotacje do zadań termomodernizacyjnych w budynkach jednorodzinnych. W ramach programu można między innymi dokonać wymiany starych nieekologicznych kotłów węglowych na nowoczesne kotły węglowe, spełniające normy zawarte w uchwale antysmogowej, kotły gazowe, kotły opalane biomasą, pompy ciepła. Mieszkańcy w ramach programu mogą otrzymać od 30% do 60 % dofinansowania kosztów kwalifikowanych, w zależności od wybranego wariantu. Od dnia uruchomienia punktu przyjmowania wniosków, do końca 2021 roku, w Urzędzie przyjęto 270 wniosków.

Miasto Zabrze Eko – instalacje fotowoltaiczne – odnawialne źródła energii

Miasto Zabrze przystąpiło w 2020 roku do konkursu ogłoszonego przez Zarząd Województwa Śląskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, działanie 4.1 Odnawialne źródła energii, poddziałanie 4.1.1 Odnawialne źródła energii – ZIT. Do konkursu zgłoszono projekt pn. „Miasto Zabrze eko - instalacje fotowoltaiczne - odnawialne źródła energii”. Przedmiotem projektu jest zakup i montaż instalacji fotowoltaicznych, wytwarzających energię na potrzeby socjalno-bytowe budynku mieszkalnego dla osób fizycznych zamieszkałych na terenie Miasta Zabrze. Realizacja Projektu przyczyni się do poprawy jakości powietrza ochrony klimatu, w tym zmniejszenie pyłu zawieszonego i CO_2. W IV kwartale 2021 roku rozpoczęto prace, zmierzające do podpisania umowy o dofinasowanie.

Istniejąca i nowa infrastruktura komunalna miasta

Realizacja projektu pn.: „Poprawa jakości terenów zielonych na obszarze miasta Zabrze – etap I i II”. Inwestycja miała na celu podniesienie walorów użytkowych i przestrzennych oraz przywrócenie właściwego funkcjonowania wszystkich terenów zieleni miejskiej tak, aby stały się one pełnowartościową przestrzenią publiczną. Działania polegały na porządkowaniu i zagospodarowaniu terenów zieleni miejskiej na obszarze obejmującym 21 lokalizacji, w tym w popularnych parkach położonych w centrum miasta. W ramach zadań projektowych wykonywano nasadzenia drzew, krzewów i bylin. Działania te miały na celu stworzenie nowych obszarów zieleni miejskiej, które wpłyną na ograniczenie hałasu oraz przyczynią się do właściwego gospodarowania wodami opadowymi. Wybudowano również obiekty małej architektury, rozbudowano oświetlenie w parkach, odbudowano fontannę w parku przy ul. Dubiela.

Fotografia. Fontanna w Parku im. Poległych Bohaterów

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Odpowiednie nasadzenia pozwalają na pochłanianie hałasu przyulicznego oraz emitowanych zanieczyszczeń, a także przyczyniają się do zmniejszenia spływu powierzchniowego wody oraz zwiększenie czystości wód powierzchniowych. Wpływają również na poprawę stateczności zboczy i skarp przyulicznych. Dzięki instalacji, na terenach zielonych, budek i poideł dla ptaków, domków dla owadów, a także zakładanie łąk kwietnych zamiast trawników, projekt przyczynił się do zwiększenie stopnia ochrony przyrody na terenach zielnych Miasta Zabrze.

Szczegółowe informacje na temat projektu znajdują się w rozdziale dotyczącym realizacji celu strategicznego C 11. - Zapewnienia ładu przestrzennego.

W ramach inwestycji: budowa obiektów małej architektury w miejscu publicznym, wykonano, za kwotę 488,4 tys. zł, modernizację zieleńca miejskiego przy ul. Zamoyskiego i Alei Bohaterów Monte Cassino, w sąsiedztwie odrestaurowanej wieży ciśnień.

W ramach ZBO dla Zadania pn.: „Naprawa nawierzchni zalewanych chodników wraz z oświetleniem placu pomiędzy ulicami Heweliusza, Banachiewicza i Galileusza na os. Mikołaja Kopernika”, wykonano w 2021 roku remont nawierzchni istniejących chodników wraz z oświetleniem, za pomocą lamp solarnych, zaciemnionej części placu, pomiędzy ul. Heweliusza, Banachiewicza i Galileusza. Na ten cel wydano kwotę 169,7 tys. zł.

W 2021 roku, w ramach Zabrzańskiego Budżetu Obywatelskiego dla Zadania pn.: „Budowa reprezentacyjnego punktu Pawłowa”, wykonano nasadzenia zieleni ozdobnej oraz wybudowano chodnik. Zamontowano również elementy małej architektury. Zadanie to zostało zrealizowane za kwotę 145,5 tys. zł.

Fotografia. Zieleniec przy ul. Zamoyskiego i Alei Bohaterów Mont Cassino

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Lampy solarne na os. Mikołaja Kopernika

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

W ramach budowy ogólnodostępnych miejsc rekreacyjnych na terenie miasta Zabrze, realizowane jest Zadanie pn. „Stworzenie parku rekreacyjno-przyrodniczo-kulturowego (etap I)”. Na wykonanie zadania zabezpieczono w budżecie kwotę 155 000 zł. Park zlokalizowany jest w Maciejowie między budynkiem Wolności 65 – 67B i bazą firmy kurierskiej. Zakończenie robót zostało zgłoszone 14 grudnia 2021 r. Pierwszy etap inwestycji obejmował odczyszczenie terenu zielonego o powierzchni około 15 000 m², usunięcie samosiejek i krzewów, do usunięcia których nie wymagane

jest przeprowadzenie procedur związanych z uzyskaniem zgody na wycinkę oraz przygotowanie terenu pod budowę ścieżek komunikacyjnych o szerokości docelowej 1,5 m i placyku centralnego.

W dniach 4-10 października 2021r. odbywał się Tydzień Wolontariatu „Podaj rękę". W ramach tej akcji nasadzono sto dębów na terenie Parku Rodzinnego, zlokalizowanego w dzielnicy Maciejów.

Fotografia. Park Rodzinny w dzielnicy Maciejów

Źródło: https://miastozabrze.pl

„Podaj rękę" – to program wolontariatu pracowników firmy Skanska Europa Środkowa. W naszym kraju trwała pilotażowa edycja akcji, która przykładowo w Czechach czy na Słowacji prowadzona jest już od ośmiu lat. Działanie ma na celu podkreślić misję zrównoważonego rozwoju firmy oraz społeczną odpowiedzialność biznesu. Przykładem takiej aktywności była inicjatywa nasadzenia stu sadzonek dębu w Parku Rodzinnym w dzielnicy Maciejów, wsparta przez Urząd Miasta Zabrze.

W styczniu 2021 roku zawarto umowę na realizacje zadania pn. „Działania w zakresie terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych na obszarze miasta Zabrze". Wartość podpisanej umowy to ponad 7,3 mln zł. Inwestycję, w formule „zaprojektuj i wybuduj", zrealizuje spółka Mostostal Zabrze GPBP S.A. Celem realizacji przedsięwzięcia będą działania w zakresie rekultywacji 9 ha terenu położonego w Zabrzu, w dzielnicy Grzybowice, przy ulicach: Na Lesie i Przy Ujęciu, zmierzające do utworzenia terenów rekreacyjnych oraz geoparku. Teren będzie pełnił funkcję rekreacyjno-edukacyjną. Projekt podzielony jest na część północną i południową. W północnej części terenu, w miejscu dawnego wyrobiska gliny na potrzeby pobliskiej cegielni, powstanie geopark. Usunięte zostaną nasypy, umocnione skarpy, zostaną wykonane roboty związane z udostępnieniem dawnego wyrobiska gliny mieszkańcom. Powstaną ścieżki i schody prowadzące do wnętrza wyrobiska wraz z pomostem stanowiącym miejsce wejścia na ścieżki edukacyjne geoparku. Zamontowane zostaną tablice informacyjne w tematyce dziedzictwa geologicznego i przemysłowego. W południowej części terenu powstanie infrastruktura na potrzeby rekreacyjne. Zamontowana zostanie mała architektura (ławki, wiaty rekreacyjne). Istniejące zbiorniki wodne zostaną oczyszczone, a tuż przy nich powstaną drewniane pomosty. Powstanie plaża trawiasta, na której zamontowane zostaną leżaki. Wokół dawnego wyrobiska, a także zbiorników wodnych, powstaną ścieżki pieszo-rowerowe

wraz z oświetleniem. Na terenie całego obszaru zieleń zostanie uporządkowana i wzbogacona. W miarę możliwości zostaną zachowane oraz wzbogacone szaty roślinne, występujące na tym terenie. Projekt jest współfinansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020. Inwestycja jest w trakcie realizacji. Planowany termin realizacji inwestycji to 30.09.2023 r.

Konserwacja i utrzymanie terenów zieleni miejskiej

Stałą konserwacją terenów zieleni objętych jest ponad 400 ha. Zakres zadania obejmuje: stałą konserwację terenów zieleni – skwerów, zieleńców, parków, zieleni osiedlowej, koszenie traw, prześwietlanie drzew i krzewów, cięcie żywopłotów, pielęgnację różanek i rabat bylinowych, utrzymanie czystości, interwencyjną wycinkę drzew, nowe nasadzenia drzew, krzewów i róż, obsługę kwietników sezonowych oraz donic kwiatowych, utrzymanie konstrukcji kwiatowych, podlewanie i plewienie nowych nasadzeń krzewów i bylin.

W 2021 r. obsadzono 624 m^2 kwietników sezonowych oraz donice kwiatowe o powierzchni ponad 180 m^2. W ramach gospodarki drzewostanem i nasadzeń zastępczych usunięto 72 drzewa, posadzono 35 drzew, a dla ponad 450 drzew dokonano cięć pielęgnacyjnych. Przeznaczona na ten cel kwota wyniosła 278 tys. zł.

Fotografia. Kompozycja kwiatowa, ul. Goethego

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej

W Zabrzu funkcjonuje 6 fontann, zlokalizowanych na terenie zieleńców w Centrum Miasta, w następujących lokalizacjach: zieleniec przy ulicy Św. Floriana/3 Maja, plac Krakowski, zieleniec przy ulicy Wolności/Gen. Charlesa de Gaulle'a, Urząd Stanu Cywilnego, Park Poległych Bohaterów oraz przy Placu Teatralnym. W 2021 roku przeznaczono na ich utrzymanie kwotę 232,1 tys. zł.

Utrzymanie powierzchni lasów komunalnych stanowiących własność Gminy Miejskiej Zabrze i Skarbu Państwa, będących we władaniu Prezydenta Miasta Zabrze oraz objętych uproszczonym planem urządzenia lasu, wynosi 162,9 ha. W ramach zadania w 2021 roku wykonano pielęgnację upraw

jednorocznych i dwuletnich – 22,4 tys. szt. - posadzono nowy las na uprzednio przygotowanej powierzchni 0,6 ha, naprawiono i odbudowano 500 m^2 dróg leśnych, przeprowadzono sprzątanie lasu komunalnego o pow. 107,6 m^2 oraz bieżące utrzymanie najczęściej użytkowanych przez Zabrzan kompleksów leśnych o powierzchni 59,1 ha, wykoszono zieleń przy drogach, ścieżkach i poboczach na obszarze 1,4 ha. Sprawowany był nadzór nad składnicą drewna, prowadzona była ewidencja i sprzedaż drewna. Wykonano chemiczne zabezpieczenie nasadzeń przed zgryzaniem przez zwierzynę płową 30 tys. szt. Wykonano usunięcie chwastów na powierzchniach przeznaczonych do odnowienia 0,6 ha. W ramach cięć pielęgnacyjnych oraz trzebieży pozyskano drewno opałowe oraz użytkowe. Na te cele przeznaczono 283 tys. zł oraz uzyskano dochody w kwocie 44,2 tys. zł.

Oświetlenie Świąteczne

W 2020 r. podpisano umowę na wykonanie zadania pn.: „Wykonanie usługi dekoracji świątecznych na terenie Miasta Zabrze w latach 2020-2022”, za kwotę 944,6 tys. zł.

Fotografia. Dekoracja świąteczna na terenie Miasta Zabrze

Źródło: https://miastozabrze.pl

Na terenie Kąpieliska Leśnego otwarto Park Miliona Świateł, czyli baśniową krainę Królowej Śniegu, przygotowaną przez firmę Multidekor, której niezwykłe iluminacje zachwycają od Londynu po Dubaj. „Królowa Śniegu – Park Miliona Świateł” to atrakcja, jakiej do tej pory na śląsku jeszcze nie było. Dzięki milionowi energooszczędnych świateł LED, innowacyjnym efektom świetlnym i dźwiękowym oraz dynamicznym animacjom, wieczorny spacer po Parku Miliona Świateł na Kąpielisku Leśnym stanowił niezapomniane przeżycie dla całej rodziny.

Fotografia. Park Miliona Świateł w Kąpielisku Leśnym

Źródło: https://miastozabrze.pl

W zakresie zadania, dotyczącego utrzymanie cieków i rowów, obejmującego m.in.: koszenie traw, trzcin, porostów, oczyszczenie terenu z gruzu, resztek budowlanych, śmieci, udrożnienie koryta cieków wodnych, wzmocnienie skarp płytami ażurowymi, utrzymania kanalizacji deszczowej poza pasem drogowym, na terenie miasta w 2021 roku wydatkowano kwotę 195,1 tys. zł.

Fotografia. Ciek wodny przed remontem i po remoncie

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej

Plan adaptacji do zmian klimatu

Plan adaptacji Miasta Zabrze do zmian klimatu do roku 2030 przyjęto Uchwała NR XII/161/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 16 września 2019 r. Celem nadrzędnym planu adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Zabrze do roku 2030 jest podniesienie potencjału adaptacyjnego miasta Zabrze, w celu utrzymania zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienia bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców. Plan wskazuje wizję, cel nadrzędny oraz cele szczegółowe adaptacji Miasta do zmian klimatu, jakie

powinny zostać osiągnięte poprzez realizację wybranych działań adaptacyjnych w czterech najbardziej wrażliwych sektorach/obszarach Miasta, tj. gospodarki wodnej, terenów zabudowy mieszkaniowej o wysokiej intensywności, transportu i energetyki. Plan Adaptacji ma na celu przystosowanie Miasta do zmian klimatu, zmniejszenie jego podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych.

W 2021 roku zrealizowano następujące działania:

- rozbudowano sieć ciepłowniczą,
- w dokumentach strategicznych uwzględniono zmiany klimatu,
- udostępniono mieszkańcom rowery elektryczne,
- realizowano dokument pn. „ Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP)”,
- prowadzono programy związane z dofinansowaniem mieszkańcom wymiany źródeł ciepła i inwestycji związanych z termomodernizacja budynków mieszkalnych,
- przeprowadzono termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej,
- prowadzono edukację ekologiczną,
- prowadzono działania związane z poprawą jakości terenów zielonych w Zabrzu,
- rozbudowano system dróg rowerowych,
- zmodernizowano infrastrukturę tramwajową,
- powołano Zespół do spraw gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi – Zarządzenie Nr 1033/WE/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 28 grudnia 2021 r.

Efektywność energetyczna

W ramach zadania pn. „Budowa, rozwój i modernizacja infrastruktury ciepłowniczej” realizowana jest budowa sieci ciepłowniczej dla osiedli Rokitnica i Helenka. Jest to największa inwestycja w historii działalności Zabrzańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej. Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, o nazwie: „Budowa sieci ciepłowniczej dla osiedli Rokitnica i Helenka w Zabrzu połączona z likwidacją dwóch kotłowni osiedlowych”. Jego głównym celem jest poprawa stanu powietrza poprzez zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń powietrza powstających w procesie spalania w kotłowniach osiedlowych oraz dodatkowo umożliwienie zasilenia obiektów dotychczas nie zasilanych z sieci ciepłowniczej (ogrzewanych obecnie, głównie przez kotły węglowe) w ciepło pochodzące ze źródeł wysokosprawnej kogeneracji. Projekt, planowany na lata 2020-2023, polega na budowie łącznie 9,23 km sieci ciepłowniczej łączącej Elektrociepłownię Fortum z dzielnicami Zabrze Helenka oraz Zabrze Rokitnica. Przedsięwzięcie przewiduje także rozbudowę sieci ciepłowniczej w tych dzielnicach. W ramach inwestycji zlikwidowana zostanie ostatnia węglowa kotłownia w dzielnicy Helenka (moc zainstalowana 11,64 MW) oraz kotłownia gazowa, szczytowo-olejowa w dzielnicy Rokitnica (moc zainstalowana 6,3 MW). Elektrociepłownia, do której zostaną przyłączone sieci osiedlowe w dzielnicach, jest częścią systemu ciepłowniczego Fortum Silesia S.A., który spełnia warunki efektywnego systemu ciepłowniczego.

W ramach zadania w sektorze „Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej" jedną z inicjatyw zrealizowanych w roku 2021, jest idea racjonalizacji użytkowania energii. W ramach pilotażowego zadania dotyczącego wdrożenia Systemu Zarządzania Energią dla Szkoły Podstawowej nr 42, zostały podjęte konkretne działania w celu oszczędności energii cieplnej, których wdrożenie zagwarantowało uzyskanie zauważalnych oszczędności. W sezonie 2020/2021 oszczędność energii cieplnej w stosunku do sezonu obliczeniowego wyniosła 32,72%. Należy pamiętać że efekty oszczędności dotyczą nie tylko jednostek samorządu (jako instytucji prowadzącej), ale również dostawcy ciepła (zmniejszone zużycie paliwa, zmniejszone opłaty za korzystanie ze środowiska). Ilość zaoszczędzonego ciepła silnie zależy od indywidualnych cech konstrukcyjnych budynku. Kolejne takie rozwiązania w zabrzańskich obiektach użyteczności publicznej są w trakcie opracowań.

Kontynuowano realizację projektu pn.: „Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Zabrza". Celem projektu jest zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym poprzez zmniejszenie zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz obniżenie kosztów ich eksploatacji i trzymania oraz poprawę efektywności energetycznej dzięki zastosowaniu materiałów i technologii sprzyjających lepszej wydajności w ramach zrealizowania kompleksowego projektu termomodernizacji. Zakończono prace związane z realizacją termomodernizacji objętych I, II, III etapem termomodernizacji. Zakończono termomodernizację budynków: Przedszkola nr 11 przy ul. Fredry oraz Przedszkola nr 23 przy ul. Ślęczka. Przedsięwzięcia w trakcie realizacji - etap IV, V. Trwają prace budowlane termomodernizacji budynków: Przedszkola nr 29 przy ul. Paderewskiego, Przedszkola nr 36 przy ul. Heweliusza, Szkoły Podstawowej nr 28 przy ul. Kosmowskiej, Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego (CKPiU) przy ul. 3 Maja, Przedszkole nr 39 przy ul. Pobożnego, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 przy ul. Badestinusa, Zespół Szkół Mechaniczno-Samochodowych przy ul. Franciszkańskiej.

Kontynuowano projekt pn. „Termomodernizacja budynków na osiedlu Zandka – zarządzanie energią", realizowany przez spółkę ZBM-TBS wspólnie z gminą. Projekt obejmuje remont 9 budynków z zasobu mieszkaniowego osiedla Zandka. W ramach projektu do miejskiej sieci ciepłowniczej w dzielnicy Zandka podłączone zostały kamienice przy ul. Bytomskiej 3, 3a, 3b oraz Krakusa 6. Trwały prace remontowe w kolejnych pięciu budynkach przy ul. Krakusa, tj. nr: 10, 12, 14, 16, 18.

Kontynuowano realizację projektu pn. „Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w Zabrzu". Celem projektu jest obniżenie zużycia energii pierwotnej oraz ograniczenie emisji CO_2, wspieranie głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkaniowych, zmierzającej do zwiększenia efektywności energetycznej budynków. Głęboka kompleksowa modernizacja energetyczna budynku to przedsięwzięcie w wyniku którego zostaną zmniejszone wartości wskaźników rocznego zapotrzebowania na: energię użytkową, energię końcową oraz nieodnawialną energię pierwotną. W 2021 roku wykonano termomodernizację budynku przy ul. Wyszyńskiego 28. Przeprowadzono postępowanie przetargowe w zakresie termomodernizacji budynków: ul. 11 Listopada 179-181, ul. Szymanowskiego 5, ul. Bytomska 73, ul. Sienkiewicza 44.

W 2021 roku realizowano również etap II projektu pn. „Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w Zabrzu". Przedmiotem tego etapu projektu jest termomodernizacja 12 budynków mieszkalnych położonych w Zabrzu przy ul. Górnośląskiej 10, Rataja 16, ul. Nowodworskiej 18, ul. Sobieskiego 3-5, ul. Wolności 193, ul. Grabskiego 6-8, ul. Wyszyńskiego 10-12, ul. Piłsudskiego 12a, ul. 11 Listopada 159-161, ul. 11 Listopada 159a-161a, ul. Tomeczka 2 oraz ul. 3 Maja 71 wraz z podłączeniem budynku przy ul. Tomeczka 2 do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Zrealizowano projekt pn. „Kompleksowa termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Tomeczka 8 i 10 w Zabrzu”. Celem projektu było przede wszystkim: zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy oraz racjonalne wykorzystanie energii, zmniejszenie zużycia energii w obiektach i obniżenie kosztów ich utrzymania. Zakres działań projektowych, realizowanych przez Jednostkę Gospodarki Nieruchomościami (JGN), obejmował dwa budynki wielorodzinne: ul. Tomeczka 8 i 10, zlokalizowane na osiedlu Zandka.

Tabela. Środki przeznaczone na realizację Programu Ograniczania Niskiej Emisji w Zabrzu

Środki przeznaczone na realizację Programu Ograniczania Niskiej Emisji w Zabrzu							
Lp.	Etap	Okres realizacji	WFOŚiGW	Środki własne gminy	Środki własne mieszkańców	Dotacja NFOŚiGW /WFOŚiGW	Razem
1	I etap	2009-2010	3 859 800,00 zł	2 420 822,75 zł	25 644,82 zł	- / 117 836,75 zł	6 424 104,32 zł
2	II etap	2011	4 765 716,35 zł	2 477 617,78 zł	-	- / 177 164,40 zł	7 420 498,53 zł
3	III etap	2012	3 833 330,98 zł	2 823 356,90 zł	-	- / 137 624,70 zł	6 794 312,58 zł
4	IV etap	2013	3 234 601,38 zł	2 545 123,05 zł	-	477 785,20 zł / 140 985,06 zł	6 398 494,69 zł
5	V etap	2014	4 133 864,50 zł	2 407 953,98 zł	-	1 132 556,97 zł / 149 356,44 zł	7 823 731,89 zł
6	VI etap	2015	3 900 963,12 zł	2 482 854,96 zł	4 000,00 zł	1 185 000,73 zł / 136 031,85 zł	7 708 850,66 zł
7	VII etap	2016	2 808 376,51 zł	1 546 562,49 zł	-	- / 78 873,75 zł	4 433 812,75 zł
8	VII etap	2017	1 223 155,04 zł	564 488,78 zł	-	190 000,00 zł / 42 896,25 zł	2 020 540,07 zł
9	VIII etap	2017	2 816 107,20 zł	1 658 841,62 zł	-	- / 83 430,90 zł	4 558 379,72 zł
10	IX etap	2018	3 763 937,50 zł	2 415 186,28 zł	-	240 000,00 zł / 130 183,20	6 549 306,98 zł
11	X etap	2019-2020	3 821 860,34 zł	3 492 098,30 zł	-	340 000,00 zł / 154 426,50 zł	7 808 385,14 zł
12	XI etap	2020-2021	4 023 439,87 zł	3 804 818,44 zł	-	- / 156 333,00 zł	7 984 591,31 zł
13	XII etap	2021-2022	4 018 500,00 zł	2 679 000,00 zł	-	- / 180 828,45 zł	6 878 328,45 zł
Razem			46 203 652,79 zł	31 318 725,33 zł	29 644,82 zł	3 565 342,90 zł / 1 685 971,25 zł	81 117 365,84 zł

Źródło: Wydział Ekologii

Tabela. Efekt rzeczowy realizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji w Zabrzu

Efekt rzeczowy realizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji w Zabrzu														
	I etap	II etap	III etap	IV etap	V etap	VI etap	VII etap	VII etap	VIII etap	IX etap	X etap	XI etap	XII etap	Razem
	2009-2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017	2018	2019-2020	2020-2021	2021-2022	
Modernizacja źródeł ciepła	113	130	123	120	170	160	40	99	50	170	220	210	225	1 830
Montaż kolektorów słonecznych	126	132	120	117	117	105	25	60	25	40	40	40	20	967
Montaż instalacji fotowoltaicznych	-	-	-	-	40	60	60	-	80	80	80	80	120	600
Docieplenie ścian	86	100	85	75	80	70	60	-	50	50	45	45	45	791
Docieplenie dachów/ stropodachów	60	105	86	74	74	60	50	-	40	40	40	40	40	709
Wymiana okien	61	85	75	60	60	50	50	-	40	40	40	45	45	651
Razem	446	552	489	446	541	505	285	159	285	420	465	460	495	5 548

Źródło: Wydział Ekologii

Tabela. Efekt ekologiczny realizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji w Zabrzu

Efekt ekologiczny realizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji w Zabrzu														
Etapy	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
Lata	2009-2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017	2018	2019-2020	2020-2021	2021-2022	
Pył (kg/a)	11 953	9 334	7 455	7 455	7 653	3 811	116	3 162	76	11 740	16 602	16 673	20 261	116 291
SO_2 (kg/a)	8 500	7 357	3 188	3 187	9 832	5 208	964	1 476	631	5 560	7 633	7 655	9 480	70 671
NO_X (kg/a)	720	754	465	424	1 569	1 149	536	151	617	786	862	847	1 087	9 967
CO (kg/a)	16 529	10 945	5 625	5 613	333	1 088	462	5 935	580	8 009	11 117	11 154	13 680	91 070
B(a) P (kg/a)	5,11	3,40	1,70	1,70	2,77	1,42	-	1,80	-	2,40	3,30	3,30	4,1	31
CO_2 (kg/a)	1 274 580	1 269 157	770 861	707 171	1 238 812	621 095	161 035	282 240	496 333	860 138	999 257	984 116	1 133 491	10 798 286
Zmniejszenie zapotrzebowania energii cieplnej netto (GJ/a)	6 489	8 467	7 188	6 203	6 518	6 561	5 698	-	4 662	4 662	4 403	4 403	4 489	69 743
Produkcja energii ze źródeł odnawialnych (GJ/a)	1 017	1 016	960	900	900	832	192	462	192	308	308	308	154	7 549

Źródło: Wydział Ekologii

Działania proekologiczne

Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze

W Zabrzu realizowany jest Program ochrony środowiska przed hałasem przyjęty Uchwałą nr LX/718/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 17.09.2018 r. w sprawie przyjęcia "Programu ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze na lata 2018-2023". Celem strategicznym Programu jest zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie do poziomu obowiązujących standardów.

Zadania zapisane w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze są przewidziane do realizacji na najbliższe lata. W ramach obowiązującego Programu, w zakresie działań krótkoterminowych, przewidziano realizację zadań inwestycyjnych, które wpłyną na poprawę klimatu akustycznego miasta. Zadania te zestawiono poniższej w tabeli.

Tabela. Zadania zapisane w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze

Zadania zapisane w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze		
Nr	Nazwa zadania	Realizacja
D1	Budowa odcinka drogi DW 921 "Nowo-Paderewskiego" od ul. Makoszowskiej do ul. Sikorskiego - 0,7 km	Planowane do realizacji
D2	Budowa ulicy "Nowo-Hagera" – połączenie dzielnicy Zaborze z dzielnicą Biskupice	Miasto Zabrze pozyskało środki zewnętrzne na realizację inwestycji pn.: "Budowa obwodnicy Miasta Zabrze w ciągu drogi wojewódzkiej nr 921 wraz z przebudową ul. Hagera". Przesunięto termin zakończenia inwestycji na rok 2028
D3	Budowa drogi łączącej KSSE z autostradą A1 "Ofertowa"	W trakcie realizacji
D4	Przebudowa ulicy Piłsudskiego na odcinku od skrzyżowania z ulicą Roosevelta do wiaduktu kolejowego wraz z przebudową sieci uzbrojenia terenu – wymiana nawierzchni na bitumiczną – długość odcinka 0,93 km	Zrealizowano
D5	Przebudowa skrzyżowania u zbiegu ulic Piłsudskiego i ul. Roosevelta wraz z przebudowa sieci uzbrojenia terenu	Zrealizowano
D6	Przebudowa ulicy Wolności na odcinku od ulicy Galla do ulicy K. Miarki	Planowane do realizacji
D7	Przebudowa skrzyżowania u zbiegu ulic Miarki, Bytomska, Stalmacha.	Zrealizowano częściowo

Źródło: Wydział Ekologii

Elementem uzupełniającym inwestycje drogowe, są przedsięwzięcia zamierzone do realizacji przez Zarządcę linii tramwajowych tj. Tramwaje Śląskie S.A.

Modernizacja infrastruktury tramwajowej znacząco wpływa nie tylko na polepszenie oddziaływania hałasu tramwajowego, lecz również drogowego. Odnosi się to szczególnie do odcinków torowisk

niewydzielonych, położonych bezpośrednio na jezdni. Remont torowiska jest związany wówczas z koniecznością poprawy stanu technicznego nawierzchni jezdni.

Zadania inwestycyjne na obszarze miasta Zabrze realizowane przez przedsiębiorstwo Tramwaje Śląskie S.A. w okresie obowiązującego Programu przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Inwestycje przedsiębiorstwa Tramwaje Śląskie S.A., wpisujące się w realizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze

Inwestycje spółki Tramwaje Śląskie, w ramach Programu ochrony środowiska przed hałasem			
Nr	Nazwa zadania	Termin realizacji	Realizacja
T1	Zadanie nr 6.1 Przebudowa infrastruktury tramwajowej w Zabrzu, wzdłuż ul. Powstańców Śląskich i ul. Religi od ul. Wolności do skrzyżowania z ul. Stalmacha wraz z odgałęzieniami	2018-2019	Zrealizowane
T2	Zadanie nr 6.3 Przebudowa obiektu mostowego nad potokiem Julka w Zabrzu wraz z torowiskiem do przejazdu przez ul. Stara Cynkownia w Bytomiu.	2018	Zrealizowane
T3	Zadanie nr 8.1 Przebudowa przejazdu drogowo – tramwajowego ul. Knurowskiej z ul. Wolności na granicy miast Gliwic i Zabrza.	2018-2019	Zrealizowane w 2021r.
T4	Zadanie nr 8.2 Przebudowa torowiska w ciągu ul. Wolności w Zabrzu od skrzyżowania z ul. Piłsudskiego do skrzyżowania z ul. Miarki.	2018-2019	Planowane do realizacji
T5	Zadanie nr 8.3 Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Wolności w Zabrzu od skrzyżowania ul. Wolności z ul. Floriana do granicy z Rudą Śląską	2019-2020	Planowane do realizacji
T6	Zadanie nr 6.2 Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Bytomskiej w Zabrzu, od ul. Zamkowej do ul. Szyb Franciszek wraz z Pętlą Biskupice oraz z rozjazdami.	2019-2020	Zrealizowane w 2021 r.
T7	Zadanie nr 15 Przebudowa torowiska tramwajowego w Zabrzu od Pętli Mikulczyce do skrzyżowania ul. Mikulczyckiej z ul. Dygasińskiego łącznie z pętlą.	2018-2020	W trakcie realizacji

Źródło: Wydział Ekologii

Działalność Zabrzańskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (ZPWiK)

Strategicznym zamierzeniem Zabrzańskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. jest bezpieczeństwo dostaw wody i odbioru ścieków oraz dbałość o świadczone usługi na rzecz mieszkańców Zabrza.

Do osiągnięcia wymienionego wyżej celu, realizowany jest „Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2021-2024”, przyjęty Uchwałą nr XXIX/476/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 18 stycznia 2021 r.

Działania na rzecz zapewniania wody o najwyższej jakości, uzyskanie najlepszych wyników oczyszczania ścieków oraz edukacja ekologiczna zostały docenione przez kapitułę konkursu „Teraz Polska", która przyznała to prestiżowe wyróżnienie ZPWiK. Zarząd spółki odebrał wyróżnienie w Pałacu Prezydenckim w Warszawie w dniu 9 czerwca 2020 r. To wynik wielu lat wytężonej pracy, wysiłku i wiedzy fachowców pracujących w tej spółce miejskiej. W 2021 roku, Fundacja Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska" potwierdziła, że firma ZPWiK w dalszym ciągu świadczy usługi na niezmienionym, wysokim poziomie i przedłużyła prawo do posługiwania się Godłem na kolejny rok.

23 listopada 2021 r., podczas uroczystej gali, która odbyła się w Katowicach, przedstawiciele Polskiej Izby Ekologii przyznali Zabrzańskiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji w Zabrzu nagrodę Ekolaur w kategorii „Całokształt działań związanych z ochroną środowiska w latach 2006 -2021".

Fotografia. Ekolaury Polskiej Izby Ekologii 2021

Źródło: https://wodociagi.zabrze.pl

26 listopada 2021 r., w Warszawie, odbyła się Wielka Gala Finałowa XXIV edycji Programu Przedsiębiorstwo Fair Play. Kapituła Programu przyznała Certyfikat Przedsiębiorstwo Fair Play 2021 oraz Diamentową Statuetkę Zabrzańskiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji.

Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w 2021 roku zajęło czwarte miejsce, na 80 zgłoszonych firm wodociągowych z całego kraju, w X edycji Ogólnopolskiego Rankingu Przedsiębiorstw Wodociągów i Kanalizacji.

Fotografia. Przedsiębiorstwo Fair Play 2021

Źródło: https://wodociagi.zabrze.pl

Przedmiotem działalności Spółki w 2021 r. było m.in.:

- bilansowanie potrzeb w zakresie gospodarki wodnej i ściekowej na terenie działalności,
- zapewnienie ciągłości dostaw wody i odbioru ścieków na terenie działalności,
- produkcja, zakup, sprzedaż wody odbiorcom i pobieranie opłat za dostarczoną wodę i odbiór ścieków,
- kontrola gospodarki wodno-ściekowej oraz jakości wody i ścieków,
- administrowanie, eksploatacja i nadzór nad siecią wodno-kanalizacyjną oraz urządzeniami służącymi do produkcji i dystrybucji wody oraz oczyszczania ścieków,
- wykonywanie bieżących remontów, konserwacji oraz usuwanie wszelkich awarii sieci wodno-kanalizacyjnej i urządzeń służących do produkcji i dystrybucji wody oraz oczyszczania ścieków,
- wykonywanie remontów kapitalnych, modernizacji i inwestycji, w zakresie infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej,
- wykonywanie usług wodociągowo-kanalizacyjnych w pełnym zakresie,
- uzgadnianie dokumentacji projektowej dla urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych w zakresie ich eksploatacji,
- świadczenie usług projektowych, laboratoryjnych i remontowo-budowlanych dla potrzeb własnych i obcych,
- prowadzenie działalności w zakresie: produkcji, handlu i usług wyrobami związanymi z sieciami wodno-kanalizacyjnymi oraz urządzeniami służącymi do produkcji i dystrybucji wody oraz oczyszczania ścieków.

W 2021 r. podjęte zostały przedsięwzięcia inwestycyjne oraz remontowe, których dwa główne kierunki dotyczyły:

- niezawodności dostawy, poprawy jakości i optymalizacji strat wody,
- porządkowanie gospodarki ściekowej (odbiór i oczyszczanie ścieków).

Celami jakościowymi, inwestycji zrealizowanych w 2021 r., były:

- bezpieczeństwo dostaw wody i odbioru ścieków;
- konkurencyjność Gminy;
- funkcjonalność infrastruktury;
- pewność-niezawodność działania;
- komfort życia mieszkańców.

W 2021 r., na inwestycje rzeczowe, Spółka wydatkowała kwotę 7 184,3 tys. zł, w tym na:

- realizację zadań inwestycyjnych 4 682,4 tys. zł;
- zakup środków trwałych 2 229,1 tys. zł;
- zakup wartości niematerialnych i prawnych 272,8 tys. zł.

Zadania inwestycyjne ZPWiK Sp. z o.o., prowadzone w 2021 roku, przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela. Zadania inwestycyjne ZPWiK Sp. z o.o. prowadzone w 2021 roku

Zadania inwestycyjne ZPWiK Sp. z o.o. w 2021 roku		
Lp.	Nazwa zadania	Wykonanie (w tys. zł)
I.	USŁUGI I ROBOTY BUDOWLANE	
I	Dokumentacja projektowa	280,9
1.	Budowa i przebudowa kanalizacji rozdzielczej w rejonie ul. Mikulczyckiej (rejon domków jednorodzinnych)	89,6
2.	Przebudowa wodociągu przesyłowego na odcinku od ul. Makoszowskiej do ul. Rymera	72,5
3.	Budowa przepompowni wody dla m. Świętoszowice	48,0
4.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią ścieków przy ul. Na Piaskach	32,0
5.	Rozbiórka kiosków oraz budowa kiosku na zbiorniku wody na terenie hydroforni Sobieski	20,0
6.	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Buchenwaldczyków	10,4
7.	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Gogolińskiej - p.poż.	6,4
8.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. 3 Maja (rejon ul. Sądowej)	2,0
II	Roboty budowlane	3 015,5
9.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Gwareckiej	910,4
10.	Budowa sieci wod - kan na terenie schroniska dla zwierząt (zakres z UM)	813,0
11.	Wykonanie robót uzupełniających „Przebudowa oczyszczalni ścieków Mikulczyce”	391,1
12.	Budowa sieci wodociągowej w ul. Na Piaskach (Hagera II część)	250,0
13.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Grunwaldzkiej	229,3
14.	Wymiana falownika dla wirówki 3.17 w oczyszczalni ścieków Śródmieście	140,1

15.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. 3 Maja (rejon ul. Sądowej)	128,5
16.	Montaż barier podczerwieni w SUW Grzybowice i w SUW Mikulczyce	70,0
17.	Montaż układów pomiaru wolnego chloru: w SUW Mikulczyce szt. 2 i w SUW Grzybowice szt. 1	59,2
18.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Czekanowskiej	24,0
III.	Zadania awaryjne i pozostałe	1 386,0
19.	Renowacja kanalizacji sanitarnej metodą rękawa w ul. Wolności	673,9
20.	Wymiana sieci wodociągowej w ul. Czołgistów	481,9
21.	Zabudowa instalacji punktów ładowania na terenie Bazy Transportu i Sprzętu	76,9
22.	Wymiana sieci kanalizacji sanitarnej ul. Marsa	68,2
23.	Montaż gazomierza ultradźwiękowego w instalacji biogazu w oczyszczalni ścieków Śródmieście w Zabrzu	39,6
24.	Budowa zewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u. na terenie Bazy Transportu i Sprzętu ZPWiK Sp. z o.o.	19,0
25.	Montaż monitoringu w budynku hydroforni Sobieski	6,5
26.	Rozbudowa systemu kontroli dostępu w budynku biurowo-socjalnym na terenie Bazy ZPWiK Sp. z o.o.	6,4
27.	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej w ul. Bytomskiej do schroniska dla zwierząt w Zabrzu. Etap II.	5,5
28.	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku administracyjno-warsztatowego (wodomierzownia) na terenie Bazy Transportu i Sprzętu ZPWiK Sp. z o.o.	4,5
29.	Zabudowa szlabanu na drodze dojazdowej do budynku Zarządu ZPWiK Sp. z o.o. - dokumentacja	3,5
OGÓŁEM ZADANIA INWESTYCYJNE		4 682,4

Źródło: ZPWiK Sp. z o.o.

„Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2021-2024" zakładał wykonanie w 2021 r. sześciu przedsięwzięć inwestycyjnych, związanych z infrastrukturą wod-kan. Cztery zadania zostały zakończone, dwa są w trakcie realizacji i zostaną ukończone w 2022 r.

Działalność Zabrzańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. (ZPEC)

Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. jest specjalistycznym, branżowym przedsiębiorstwem ciepłowniczym o 50-letnim doświadczeniu, które zajmuje się wytwarzaniem, przesyłem i dystrybucją ciepła systemowego. Jednym ze sposobów likwidacji niskiej emisji i smogu w miastach jest przyłączenie budynków do systemu ciepłowniczego. ZPEC Sp. z o.o. zaspakaja obecnie około 40% zapotrzebowania na ciepło systemowe miasta Zabrze.

Celem Spółki jest ciągła i niezawodna dostawa ciepła systemowego dla zaspokojenia komfortu cieplnego obecnych i przyszłych odbiorców, dbając przy tym o ekologię i bazując na najnowszych rozwiązaniach technologicznych.

Główne cele ZPEC Sp. z o.o.:

- przyłączanie nowych odbiorców ciepła,
- rozwój rynku ciepłowniczego,
- przyłączenie do sieci ciepłowniczej obiektów dotychczas ogrzewanych paleniskami domowymi (likwidacja niskiej emisji),
- zapewnienie wysokiej jakości usług w zakresie dostawy i produkcji ciepła.

Fotografia. Siedziba Zabrzańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. ul. J.W. Goethego 3

Źródło: www.zabrze.com.pl

W 2021 roku Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o. o. wykonało wszystkie zaplanowane prace, warunkujące dostawę ciepła do odbiorców. Dokonano również zakupów inwestycyjnych już gotowych przyłączy i węzłów cieplnych.

Wykonano ogółem inwestycje i remonty na kwotę 16 917 821,47 zł netto, w tym:

- nakłady inwestycyjne: 16 662 559,48 zł netto,
- remonty własne: 255 261,99 zł netto.

Podstawowym założeniem Przedsiębiorstwa, w realizacji Planu Robót, było efektywne wykorzystanie posiadanych środków finansowych na cele inwestycyjne i remontowe oraz stosowanie najnowszych technologii w budowie nowych, modernizowaniu i remontowaniu istniejących składników majątku Spółki.

23 października 2021 r., podczas uroczystej gali, która odbyła się w Katowicach, przedstawiciele Polskiej Izby Ekologii przyznali Zabrzańskiemu Przedsiębiorstwu Energetyki Cieplnej w Zabrzu nagrodę Ekolaur, w kategorii: „Ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym”.

Fotografia. Ekolaury Polskiej Izby Ekologii 2021

Źródło: ZPWiK Sp. z o.o.

SIECI CIEPŁOWNICZE

Zadania inwestycyjne, realizowane w 2021 roku, obejmowały zarówno budowę nowych sieci ciepłowniczych, jak i modernizację sieci ciepłowniczych już istniejących – przebudowa sieci ciepłowniczych kanałowych na preizolowane.

W roku 2021, w ramach projektu pod nazwą „Modernizacja sieci ciepłowniczej w Zabrzu przebudowa sieci z kanałowej na preizolowaną", zakończono realizację Zadania 3. „Modernizacja sieci ciepłowniczej (przebudowa z kanałowej na preizolowaną) na terenie miasta Zabrze. Obejmowała ona wymianę odcinka magistrali południowej sieci ciepłowniczej, wzdłuż ul. Klonowej w Zabrzu. W ramach POIiŚ nastąpiła w roku 2021 realizacja ostatniego III etapu tej inwestycji. W roku 2021 zrealizowano 257,85 m sieci wraz z wykonaniem połączeń z istniejącymi odgałęzieniami. Całkowita długość sieci, wykonanej w latach 2019, 2020 i 2021 wynosła 904m. Wartość zrealizowanej inwestycji w 2021 roku – 915 313,29 zł netto.

W ramach projektu pn. „Budowa sieci ciepłowniczej do osiedli Rokitnica i Helenka w Zabrzu połączona z likwidacją dwóch kotłowni osiedlowych":

- kontynuowano, rozpoczętą w roku 2020, realizację Zadania 1. „ Budowa sieci ciepłowniczej osiedlowej od komory przyłączeniowej KP do punktu rozdziału na sieci osiedlowe: os. Helenka i os. Rokitnica w Zabrzu". Długość wybudowanej w roku 2021 sieci ciepłowniczej wyniosła 1 381,1 m. Wartość zrealizowanej inwestycji w roku 2021 wyniosła – 5 535 376,48 zł netto (z gruntami 5 537 428,30 zł netto);
- kontynuowano, rozpoczętą w roku 2020, realizację Zadania 2. „ Budowa sieci ciepłowniczej osiedlowej w podziale na etapy: ETAP I – sieć ciepłownicza osiedlowa od punktu rozdziału do kotłowni os. Helenka przy ul. Niepokólczyckiego 41 w Zabrzu". Długość wybudowanej w roku 2021 sieci ciepłowniczej wyniosła 752,9 m. Wartość zrealizowanej inwestycji w roku 2021 wyniosła – 882 551,53 zł netto (z gruntami 885 071,06 zł netto);

- rozpoczęto realizację Zadania 3. „ Budowa sieci ciepłowniczej osiedlowej w podziale na etapy: ETAP II – sieć ciepłownicza osiedlowa od punktu rozdziału do kotłowni os. Rokitnica przy ul. Budowlanej 72 w Zabrzu". Długość wykonanego odcinka sieci w 2021 roku wyniosła 1 096,9 m. Wartość zrealizowanej inwestycji w 2021 roku wyniosła 2 942 369,98 zł netto (z gruntami 3 173 137,87 zł netto);
- rozpoczęto realizację Zadania 4. „ Budowa magistrali przyłączeniowej od EC Zabrze do komory przyłączeniowej KP". Długość wykonanego odcinka sieci w 2021 roku wyniosła 893,3 m. Wartość zrealizowanej inwestycji w 2021 roku wyniosła 2 854 979,98 zł netto (z gruntami 3 029 793,09 zł netto).

W ramach przebudowy z sieci kanałowej na preizolowaną wykonano sieć ciepłowniczą od komory przy ul. 3-go Maja do budynku Łaźni Miejskiej przy ul. Plac Krakowski w Zabrzu. Sieć ciepłownicza została wykonana w technologii rur preizolowanych, pojedynczych, o standardowej grubości izolacji, w zakresie średnic 2xDn150/250, 2xDn100/200, 2xDn80/160, 2xDn65/140, 2xDn50/125, 2xDn40/110, 2xDn40/160 (TWIN), 2xDn32/90. Długość wykonanej sieci, zgodnie z operatem geodezyjnym, wyniosła 277,6 m. Wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła 386 019,73 zł netto.

Wykonano przebudowę sieci ciepłowniczej kanałowej na preizolowaną, od komory KZ na terenie Szkoły Podstawowej nr 43 przy ul. Sądowej do odgałęzienia dla budynku przy ul. Wallek – Walewskiego 26-30, wraz z przyłączami do Szkoły Podstawowej nr 43 i Żłobka Miejskiego w Zabrzu. Sieć ciepłowniczą wykonano z rur preizolowanych pojedynczych, 2xDn 65/140 – Dn50/125- 2xDn 32/110. Długość wybudowanej sieci ciepłowniczej wyniosła 228,4 m. Wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła 263 989,05 zł netto.

Wykonano sieć ciepłowniczą wysokoparametrową preizolowaną, od komory K1 przy ul. Skłodowskiej – Curie do węzłów cieplnych w budynkach mieszkalnych przy ul. Grunwaldzkiej 8d, 8g, 10d, 10i oraz przy ul. Skłodowskiej 49 i 43 w Zabrzu, w związku z likwidacją węzła grupowego przy ul. Skłodowskiej 43. Sieć ciepłownicza została wykonana z rur ciepłowniczych preizolowanych, pojedynczych, w standardowej grubości izolacji, w zakresie średnic 2xdn150/250, 2xdn100/200, 2xdn80/160, 2xdn65/140, 2xdn50/110, 2xdn32/110. Długość sieci ciepłowniczej wyniosła 545,7 m. Wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła 690 714,18 zł netto.

PRZYŁĄCZA SIECI CIEPŁOWNICZYCH

Zgodnie z planem robót i umowami o przyłączenie do sieci ciepłowniczej przyłączono 3 budynki. Były to budynki zarówno mieszkalne jak i usługowe:

- Przyłącze do budynku mieszkalnego przy ul. Tomeczka 8. Przyłącze zostało wykonane z rur CASAFLEX, o średnicy 2xdn32/110. Długość przyłącza, zgodnie z operatem geodezyjnym, wyniosła 7,1 m. Wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła 73 179,25 zł netto.
- Przyłącze do budynku mieszkalnego przy ul. Tomeczka 10. Przyłącze zostało wykonane z rur CASAFLEX, o średnicy 2xdn32/110. Długość przyłącza, zgodnie z operatem geodezyjnym, wyniosła 6,8 m. Wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła 73 179,25 zł netto.
- Przyłącze do budynku mieszkalnego przy ul. Pokoju 57. Przyłącze ciepłownicze zostało wykonane z rur ciepłowniczych preizolowanych typu TWIN, o średnicy 2xdn25/140. Długość

przyłącza zgodnie z operatem geodezyjnym wyniosła 9,0 m. Wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła 50 024,15 zł netto.

- Przyłącze do budynku mieszkalnego przy ul. Słowackiego 2A – zakup inwestycyjny. Zakupiono przyłącze ciepłownicze, o średnicy 2xdn50/125, z rur preizolowanych pojedynczych. Długość przyłącza 7,0 m. Koszt zakupu inwestycyjnego – 45 000,00 zł netto.
- Przyłącze do budynku Dworca PKP przy ul. Plac Dworcowy 7 – zakup inwestycyjny od Urzędu Miasta. Zakupiono przyłącze ciepłownicze, o średnicy 2xdn50/125, z rur preizolowanych pojedynczych. Długość przyłącza 57,3 m. Koszt zakupu inwestycyjnego – 162 498,00 zł netto.
- Przyłącze do budynku mieszkalnego przy ul. Skłodowskiej 40 – zakup inwestycyjny. Zakupiono przyłącze ciepłownicze, o średnicy 2xdn50, w technologii CASAFLEX 2x60/142. Długość przyłącza 30,0 m. Koszt zakupu inwestycyjnego – 45 509,00 zł netto.
- Przyłącze do budynku mieszkalnego przy ul. Wolności 357 – zakup inwestycyjny. Zakupiono przyłącze ciepłownicze, o średnicy: 2xdn100/200, 2xdn40/110 w technologii rur preizolowanych. Długość przyłącza 53,6 m. Koszt zakupu inwestycyjnego – 97 300,00 zł netto.
-

INNE ROBOTY WYKONANE NA SIECIACH CIEPŁOWNICZYCH:

- Wykonano remonty istniejących komór ciepłowniczych przy ul. Bankowej, Al. Monte Cassino, w Parku Poległych Bohaterów oraz przy ul. Wolności w dzielnicy Maciejów. Wartość wykonanych robót wyniosła 76 000,00 zł netto.
- Wykonano przekładkę istniejącej sieci ciepłowniczej w rejonie ul. Rymera w celu usunięcia sieci z działki prywatnej nr 441/55. Wartość zadania wyniosła 116 533,02 zł netto.
- Wykonano przebudowę sieci 2xdn350na 2xdn300, na długości 32,5m, wzdłuż dojazdu do obiektów PAN, przy ul. Skłodowskiej 34. Wartość zadania wyniosła 181 500,00 zł netto.
- Wykonano odwodnienie komory przy rzece Bytomce sieci DN 500, poprzez przyłącze w kierunku ul. Topolowej / Niedziałkowskiego. Wartość zadania wyniosła 77 357,01 zł netto
- Wykonano wymianę dwóch sztuk zaworów dn150, na odgałęzieniu do os. Pośpiecha. Wartość wykonywanych robót wyniosła 4 409,60 zł netto.

WĘZŁY CIEPLNE

W 2021 roku zabudowano 7 nowych węzłów ciepłowniczych.

Zrealizowane budowy węzłów ciepłowniczych w 2021 roku:

1. Węzeł cieplny na potrzeby c.o. i c.w.u. w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Tomeczka 8 w Zabrzu. Moc cieplna zabudowanego węzła wynosi 55 kW. Wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła 65 906,46 zł netto.
2. Węzeł cieplny na potrzeby c.o. i c.w.u. w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Tomeczka 10 w Zabrzu. Moc cieplna zabudowanego węzła wynosi 55 kW. Wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła 66 278,46 zł netto.

3. W ramach projektu - likwidacja węzła grupowego przy ul. Skłodowskiej 43, zabudowanych zostało pięć węzłów dwufunkcyjnych c.o. i c.w.u., w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Grunwaldzkiej 8d, 8g, 10i, 10d i Skłodowskiej 49. Łączna moc cieplna zabudowanych węzłów wynosi 1 195,25kW w tym:
   - ul. Grunwaldzka 8d – 302,53 kW, o wartości 81 866,79 zł netto,
   - ul. Grunwaldzka 8g – 163,82 kW, o wartości 72 820,94 zł netto,
   - ul. Grunwaldzka 10i – 230,47 kW, o wartości 72 115,33 zł netto,
   - ul. Grunwaldzka 10d – 323,43 kW, o wartości 82 284,38 zł netto,
   - ul. Skłodowska 49 – 175 kW, o wartości 72 325,62 zł netto.

   Wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła 381 413,03 zł netto.
4. Węzeł cieplny na potrzeby c.o., w budynku Dworca PKP, przy ul. Plac Dworcowy 7 w Zabrzu – zakup inwestycyjny od Urzędu Miasta. Węzeł zabudowano z pełną automatyką. Moc cieplna zabudowanego węzła wynosi 400 kW. Wartość zakupu inwestycyjnego wyniosła 80 591,36 zł netto.
5. Węzeł cieplny na potrzeby c.o. i c.w.u. w budynku przy ul. Wolności 357 w Zabrzu – zakup inwestycyjny. Węzeł zabudowano z pełną automatyką. Moc cieplna zabudowanego węzła wynosi 74 kW. Wartość zakupu inwestycyjnego wyniosła 97 000,00 zł netto.
6. W ramach modernizacji węzeł cieplny przy ul. Korczoka 57c został rozbudowany o moduł c.w.u. Moc cieplna węzła cieplnego wynosi 234kW, przy czym moc dobudowanego modułu c.w.u. wynosi 120 kW. Wartość inwestycji, razem z odkupioną dokumentacją, wyniosła 67 277,62 zł netto.
7. W ramach modernizacji węzeł cieplny przy ul. Korczoka 59d został rozbudowany o moduł c.w.u. Moc cieplna węzła cieplnego wynosi 227 kW, przy czym moc dobudowanego modułu c.w.u. wynosi 146kW. Wartość inwestycji, razem z odkupioną dokumentacją, wyniosła 67 277,64 zł netto.
8. W ramach remontów własnych dokonano przeglądu i konserwacji 38 węzłów cieplnych znajdujących się na os. Rokitnica. Dokonano również przeglądu i konserwacji armatury, uzupełnienia izolacji, napraw, czyszczenia i udrożnienia odwodnień. Nakłady na remonty i konserwacje wynosiły 2 508,04 zł netto.

SIEĆ MONITORINGU WĘZŁÓW CIEPLNYCH

Budowa sieci teletechnicznej dla celów monitorowania pracy i sterowania urządzeniami węzłów cieplnych, realizowana była równolegle z budowaniem sieci ciepłowniczej.

W 2021 roku zrealizowano: Sieć monitoringu i sterowania węzłów ciepłowniczych zabudowanych przy ul. Grunwaldzkiej 8d, 8g, 10d, 10i i Skłodowskiej 49. Nakłady na budowę wyniosły 17 265,15 zł netto. Wykonano również sieć monitoringu do przyłączanych budynków przy ul. Tomeczka 8 i 10. Wartość poniesionych nakładów wyniosła 3 246,18 zł netto.

KOTŁOWNIE

Prace wykonane w ramach remontów i konserwacji:

1. Kotłownia Helenka – w ramach robót na kotłowni wykonano:

- remont kotła nr 1,2,4,5 - remont rusztu, napędu rusztu, wentylatorów, odpylaczy, kosza węglowego, leja żużlowego i przesypu;
- remont składowiska naprawa torowisk i obrotnic oraz ogrodzenia i nawierzchni placu;
- remont urządzenia nawęglającego - naprawa konstrukcji nośnej, wózka zasypowego, napinaczy.

Koszty remontów i konserwacji wynosiły 69 827,33 zł netto.

2. Kotłownia Rokitnica – w ramach robót na kotłowni wykonano:

- remont kotłów KD-2 i urządzeń kotłowych;
- remont zaworów, armatury, instalacji technologicznej i pomieszczeń w budynku kotłowni.

Nakłady na remonty i konserwacje wynosiły 9 788,55 zł netto.

STEROWNIKI

W ramach modernizacji własnych na węzłach cieplnych wymieniono sterowniki swobodnie programowalne wraz z wymianą aplikacji sterującej, zmianą wizualizacji i archiwizacji pracy SWC oraz sposobu transmisji danych (Ethernet). Wymiana sterowników pozwala na odczyt dodatkowych parametrów w węzłach ciepła tj. odczyt wodomierza, odczyt temperatury powrotu c.o. i c.w.u., prowadzenie dodatkowych analiz. Modernizacja ta umożliwia ciągły monitoring pracy węzłów, daje możliwość zdalnego dostępu do sterowników poprzez internet.

Modernizacji dokonano dla węzłów znajdujących się przy ul.: Janika 14, Janika 16, Janika 17, Janika 20 oraz ul. Janika 22. Wartość wykonanej modernizacji - 39 091,87 zł netto.

POMPY

W ramach modernizacji własnych, na węzłach cieplnych, wymieniono 3 fazowe pompy obiegowe typu UPE, na energooszczędne 1 fazowe pompy typu MAGMA 3, wraz z instalacją zasilania i sterowania.
Modernizacji dokonano dla węzłów znajdujących się przy ul. Armii Krajowej 13, Wolności 286, Wolności 4, Plac Teatralny 1, Rymera 13, Kosmowskiej 43 oraz ul. Pordzika 7. Wartość wykonanej modernizacji – 53 636,60 zł netto.

UKŁADY POMIAROWO – ROZLICZENIOWE + KOSZTY INWESTYCYJNE

W ramach inwestycji, na węzłach cieplnych, dokonano zabudowy układów rozliczeniowo – pomiarowych. Układy zostały zabudowane na węzłach przy ul.: Słowackiego 4-4b, 3-go Maja 89, Wolności 282, Goergiusa Agricoli 2. Wartość wykonanej inwestycji wyniosła 12 757,33 zł netto.

Oprócz wyżej wymienionych remontów i modernizacji, dokonano również remontów własnymi siłami. Remonty te, polegały na drobnych robotach budowlanych, dotyczących malowania, tynkowania itp. budynków należących do majątku Przedsiębiorstwa.

Edukacja Ekologiczna

Centrum Edukacji Ekologicznej przy Miejskim Ogrodzie Botanicznym (MOB), w 2021 roku, przeprowadziło 371 warsztatów dla 2 892 osób oraz 6 wykładów dla 711 słuchaczy. W ciągu roku odbyło się 20 spotkań edukacyjnych zdalnych, w których uczestniczyło 1 765 osób. Tematyka spotkań

obejmowała zajęcia przyrodnicze i ekologiczne. Najważniejsze działania przeprowadzone przez MOB w 2021 r.:

- Ogólnopolska akcja pn. „Akcja Karmnik" – obrączkowanie ptaków.
- Projekt pn. „Zobacz płuca" – spotkania on-line dzieci i nauczycieli.
- Konkursy ekologiczne pn. „Czy smog jest groźniejszy niż smok" oraz „Ekomural – antysmogowy głos młodzieży".
- Warsztaty metodyczne dla nauczycieli pn. „Przyrodnicze lekcje w Ogrodzie – to jest to!".
- Organizacja obchodów Tygodnia Ziemi.
- Międzynarodowa akcja pn. „Fascynujący dzień Roślin 2021".
- Festiwal Kwiatów – XIV edycja.
- „Dzień Pszczół w ogrodzie botanicznym".
- Projekt ekologiczny „NATURA(LNIE) w Zabrzu", skierowany do młodzieży z zabrzańskich szkół podstawowych i średnich oraz seniorów, organizowany w ramach EKOSESJI.
- Udział w akcji „Sprzątanie Świata – Polska".
- Udział w „Śląskim Festiwalu Nauki w Katowicach" - wydarzenie naukowe, pod hasłem: „Przyroda wokół nas – chcę wiedzieć więcej!".
- XVII Dzień Nauki w Zabrzu – „Zabrzonauci" międzyszkolna gra online.
- Prelekcje on-line: „Tworzywa sztuczne – czy plastik żyje wiecznie?" oraz „Drugie życie bioodpadów – czyli sposób na zagospodarowanie resztek z naszego stołu".

W jednostkach Miejskiego Ośrodka Kultury (MOK) w 2021 roku realizowano szereg działań projektowych, promujących działania i postawy proekologiczne. Działania te były realizowane w formie on-line oraz stacjonarnie.

Najważniejsze działania MOK w 2021 rok, związane z edukacją ekologiczną:

- Wideowarsztaty Zero Waste – zajęcia prowadzone on-line, odbywające się w czasie ferii zimowych. Na zajęciach przedstawiono jak nadać drugie życie używanym rzeczom.
- Warsztaty pn. „Wirtualna Florystyka" – cykl zajęć on-line, prowadzonych w styczniu i lutym, przez pracowników Dzielnicowego Ośrodka Kultury (DOK) Grzybowice. Zajęcia przeznaczone dla wszystkich, bez względu na wiek, prezentujące proste możliwości na ozdobienie swojego domu, wykorzystując materiały z odzysku.
- Warsztaty ozdabiania drewnianej skrzynki na klucze, techniką decoupage – zajęcia, prowadzone w marcu przez pracowników DOK Kończyce, na których przedstawiano wykorzystanie materiałów naturalnych, ekologicznych.
- Akcja „Zielony Rekord Polski 2021" – prezentowanie w kwietniu, przez pracowników DOK Biskupice, w mediach społecznościowych, filmu „Sadzimy roślinki".

- Akcja „Tydzień Ziemi” – zajęcia on-line, organizowane w kwietniu przez pracowników DOK Pawłów, skierowane dla różnych grup wiekowych, wśród których organizowane były konkursy, m.in.: Pawłowski lider ekologii, Kwietny Pawłów.
- Akcja sprzątania Polski – popularyzacja w mediach społecznościowych, przez pracowników DOK Biskupice, pracy Stowarzyszenia Czysta Polska.
- Warsztaty artcyklingu oraz warsztaty nt. „ Segregujesz-zyskujesz” – zajęcia organizowane w maju dla uczniów ekoklas przez DOK Pawłów.
- Warsztaty malowania na jedwabiu – zajęcia stacjonarne, prowadzone w sierpniu przez pracowników DOK Biskupice. W czasie warsztatów dzieci i młodzież uzyskały wiedzę o owadach, typach ich rodzaju i przeobrażenia, o jedwabnikach i produkcji jedwabiu.
- Warsztaty, poświęcone propagowaniu zdrowego i ekologicznego stylu życia – zajęcia prowadzone w sierpniu, przez pracowników DOK Kończyce, przy współpracy ŚUM.
- Warsztaty plastyczne dla dzieci – zajęcia prowadzone we wrześniu, przez pracowników DOK Kończyce, na których wykonywano ozdobne wazony i doniczki z wykorzystaniem materiałów odpadowych – plastikowych butelek i pojemników.
- Warsztaty plastyczne pn. „Ekologiczne ozdoby” – zajęcia odbywające się w październiku w DOK Biskupice, w formie stacjonarnej. Na zajęciach plastycznych dzieci tworzyły ozdoby, z użyciem materiałów wtórnych - plastikowych opakowań, a także z suszonych roślin.
- Warsztaty plastyczne dla dzieci i dorosłych – zajęcia prowadzone w październiku, przez pracowników DOK Kończyce, na których ozdabiano torby papierowe materiałami wtórnymi.
- Warsztaty plastyczne dla dorosłych – zajęcia prowadzone w październiku, przez pracowników DOK Kończyce, na których wykonywano ozdoby Bożonarodzeniowe, przy wykorzystaniu materiałów naturalnych, biodegradowalnych.
- Projekt pn. „Śmieci pod lupą, czyli ekologiczny Pawłów” – coroczny projekt Dzielnicowego Ośrodka Kultury w Pawłowie. W 2021 roku odbyła się XIII edycja, trwająca od kwietnia do grudnia. Zorganizowany we współpracy z Zespołem Szkolno- Przedszkolnym nr 6 oraz Radą Dzielnicy Pawłów. Inicjatywa miała na celu głównie edukację ekologiczną dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Pawłowa.

Muzeum Górnictwa Węglowego zorganizował już XXVIII „Tydzień Ziemi”, który obejmował następujące działania ekologiczne: konkurs poetycki dla uczniów wszystkich typów szkół pod hasłem „…jeszcze będzie normalnie !?...”; konkurs dla młodzieży klas VII-VIII oraz szkół średnich na plakat XXVIII „Tygodnia Ziemi”; konkurs fotograficzny dla uczniów wszystkich typów szkół „Świat za zamkniętymi drzwiami”; konkurs plastyczny dla dzieci przedszkolnych „Czy wiecie, co powinno mieć każde dziecko na Świecie ?”; konkurs plastyczny dla uczniów wszystkich typów szkół na projekt naklejki „Siłacze – Zgniatacze”; konkurs plastyczny dla klas VII-VIII oraz szkół średnich na projekt znaczka pocztowego.

Ponadto, Muzeum Górnictwa Węglowego organizował również projekt edukacyjny „Ekobajtel”. Projekt ten, skierowany był przede wszystkim do rodzin z małymi dziećmi w wieku przedszkolnym, bądź wczesnoszkolnym, a także do nauczycieli i pedagogów zajmujących się tematami ekologii, mających pod opieką wymienione grupy wiekowe. Głównym celem projektu była nauka podstaw wiedzy o węglu, który przez lata stanowił bazę dla wszechstronnego rozwoju regionu oraz wzrost wrażliwości

ekologicznej i postaw pro-środowiskowych uczestników. Formuła projektu łączyła trzy odrębne, ale uzupełniające się moduły:

- przeprowadzenie serii 12 całodziennych, bezpłatnych warsztatów plenerowych na terenie Parku 12C, od lipca do końca września 2021, dla rodzin z dziećmi;
- stworzenie serii 12 filmów edukacyjnych, dedykowanych ekologii i pierwiastkowi węgla;
- uzupełnienie edukacyjnego Parku 12C w Zabrzu o elementy ekologicznego placu zabaw (karuzele napędzane siłą mięśni) ze stanowiskami do segregacji śmieci.

W 2021 roku, po raz 25. rozstrzygnięto konkurs „Zielone Zabrze", w którym działkowcy i ogrodnicy-amatorzy wyróżniani są za wkład na rzecz upiększania swoich ogrodów. Jest to konkurs, trwający nieprzerwanie od 1996 roku, skierowany do wszystkich mieszkańców miasta Zabrze, placówek oświatowych, wspólnot mieszkaniowych, zakładów pracy, działkowców oraz zarządów Rodzinnych Ogrodów Działkowych. Celem konkursu jest podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Zabrza pod względem urozmaicenia bioróżnorodności flory na dużych i małych powierzchniach, dodając uroku otoczeniu. Ponadto celem konkursu jest pobudzenie inicjatywy lokalnej i zachęcenie mieszkańców do upiększania Miasta Zabrze, poprzez tworzenie i dbałość o zieleńce, ogrody przydomowe, ogrody działkowe i balkony w trosce o piękniejszy wygląd miejsca zamieszkania i naszej Gminy.

Fotografia. Konkurs „Zielone Zabrze"

Źródło: https://miastozabrze.pl

W ramach konkursu wyróżniono ponad 50. uczestników, którzy zgłosili się w kategoriach „najpiękniejszy balkon", „najpiękniejszy ogród przydomowy", „najpiękniejszy zieleniec na osiedlu mieszkaniowym", „najpiękniejszy zieleniec przed zakładem pracy" i „najpiękniejszy ogród działkowy". Nagrody trafiły nie tylko do osób prywatnych, ale również przedstawicieli instytucji i zakładów pracy.

W Zabrzu oddane zostały do użytku kolejne dwie Zielone Pracownie, tj.: „Laboratorium Młodego Odkrywcy” w Szkole Podstawowej nr 37 oraz „Zielony raj” w Szkole Podstawowej nr 39. W nowych pracowniach prowadzone są lekcje przyrody, biologii i geografii, podnoszące świadomość ekologiczną uczniów. Pieniądze na powstanie pracowni pochodziły z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz budżetu miasta Zabrze.

Fotografia. Zielona Pracownia „Zielony Raj” w Szkole Podstawowej nr 39

Źródło: https://miastozabrze.pl

W ramach edukacji ekologicznej, w roku 2021, zainicjowany został cykl upowszechnienia wiedzy o zrównoważonym rozwoju w zakresie elektromobilności. W realizowanych przez TV Zabrze wywiadach, filmach i reportażach przybliżony zostaje temat samochodów elektrycznych, rowerów czy hulajnóg elektrycznych, począwszy od definicji elektromobilności, poprzez uwarunkowania prawne, czy przedstawienie światowego trendu związanego z wprowadzeniem zakazu sprzedaży pojazdów spalinowych. Kampania przedstawia zalety płynące dla środowiska z korzystania z „elektryków”, ale także praktyczne porady dotyczące użytkowania samochodu elektrycznego i hybrydowego. Miejskie Przedsiębiorstwa (ZPEC Sp. z o.o. oraz ZPWiK Sp. z o.o.) dzielą się zdobytym już doświadczeniem w użytkowania takich pojazdów, które już posiadają do wykonywania zadań publicznych. W ramach cyklu edukacyjnego wskazane są również zalety elektromobilności, mające znaczenie nie tylko dla środowiska, ale także dla użytkowników samochodów elektrycznych (np. możliwość darmowego parkowania, poruszania się po buspasach, wjazdu do strefy czystego transportu, czy dopłaty do tego typu pojazdów). W cyklu edukacyjnym występują i wypowiadają się użytkownicy pojazdów elektrycznych oraz eksperci z branży. Elementem zwiększającym zasięg przedsięwzięcia jest kampania informacyjna w internecie i prasie oraz mediach społecznościowych.

Konkurs EKOLAURY 2021

W dniu 23.11.2021 roku, w Katowicach, odbyła się uroczysta gala, podczas której wręczono nagrody laureatom konkursu EKOLAURY organizowanego przez Polską Izbę Ekologii. Miasto Zabrze otrzymało prestiżową nagrodę „Ekolaury XX-lecia” za całokształt działań podejmowanych na rzecz poprawy stanu

środowiska. Pośród nagrodzonych tym wyjątkowym tytułem znalazły się tylko dwa miasta: Zabrze i Białystok.

Nagroda, którą otrzymało Miasto Zabrze, przyznana została m.in. za to, że jest jednym z nielicznych miast, w których rozdzielono kanalizację sanitarną i deszczową, tym samym zapewniając ochronę wód powierzchniowych i gruntowych. W Zabrzu przeprowadzono także pionierski projekt rekultywacji znacznych terenów poprzemysłowych, m.in. poprzez wywiezienie z centrum 450 ton smoły. Z myślą o ochronie powietrza, w Zabrzu rozbudowywana jest ekologiczna sieć ciepłownicza, a obiekty użyteczności publicznej i budynki mieszkalne poddawane są kompleksowej termomodernizacji. Wartość tych i innych projektów proekologicznych, zrealizowanych w Zabrzu w ostatnich latach, wyniosła blisko 1,5 miliarda złotych.

Miasto Zabrze otrzymało w konkursie EKOLAURY także dwa wyróżnienia, w kategoriach: gospodarka wodno-ściekowa oraz edukacja ekologiczna.

Fotografia. Ekolaury Polskiej Izby Ekologii

Źródło: https://miastozabrze.pl

Od 2002 r. Polska Izba Ekologii z sukcesem organizuje Konkurs EKOLAURY, promując najefektywniejsze i ekoinnowacyjne działania oraz prace podejmowane na rzecz ochrony środowiska. Konkurs ma zasięg ogólnopolski i skierowany jest do przedsiębiorstw, instytucji, organizacji pozarządowych i samorządów. Jego głównym celem jest wyróżnianie podmiotów zaangażowanych w edukację ekologiczną, popularyzacja inwestycji i działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego i gospodarki wodnej, a także promowanie nowatorskich rozwiązań mających istotny wpływ na poprawę stanu środowiska naturalnego. Ekolaury i wyróżnienia są przyznawane w dziewięciu kategoriach: Gospodarka wodno-ściekowa; Ochrona powierzchni ziemi, gospodarka odpadami; Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii; Ekoprodukt, zielone technologie; Edukacja ekologiczna, ochrona przyrody; Energooszczędność, efektywność energetyczna; Czystsza Produkcja; Gmina, związek gminny przyjazny środowisku oraz Całokształt działalności na rzecz ochrony środowiska.
Nagrody „Ekolaury", w 2021 roku, otrzymały także dwie zabrzańskie spółki: ZPEC Sp. z o. o. i ZPWiK Sp. z o. o. oraz zabrzański Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla.

Racjonalna gospodarka odpadami

W 2020 roku nastąpiło wiele zmian koniecznych do przeprowadzenia w związku z zmianą przepisów ustawowych, a także dynamiczną sytuacją na rynku odpadów, które wpływały na znaczny wzrost kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Zmiana przepisów krajowych skutkowała drastycznym wzrostem opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w większości gmin w Polsce. Jednakże działania podjęte w mieście Zabrze pozwoliły na obniżenie początkowo wysokich opłat (od maja 2020 r. stawka 27,70 zł/m-c/os.) do poziomu średnich stawek obowiązujących w regionie, tj. 24,20 zł/m-c/os. od miesiąca września 2020 r.

W lutym 2021 roku podjęto Uchwałę nr XXX/495/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 22 lutego 2021 r. w sprawie określenia rodzajów dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, sposobu ich świadczenia oraz wysokości cen za te usługi. Wprowadzona regulacja pozwoliła ograniczyć ilość odbieranych bezpośrednio od właścicieli nieruchomości bioodpadów, pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, w ramach opłaty podstawowej.

Wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi określana jest w składanych przez właścicieli nieruchomości deklaracjach, a także na podstawie decyzji administracyjnych w przypadku kiedy właściciel nieruchomości podał w deklaracji dane niezgodne ze stanem faktycznym, nie dokonał zmian w ustawowym terminie lub w ogóle nie złożył deklaracji.

Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

W 2021 roku obowiązywała umowa CRU/23/2021 z 30.12.2020 r. pn.: „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie miasta Zabrze”. W ramach tej umowy Wykonawca, oprócz obowiązkowego odbioru bezpośrednio od właścicieli nieruchomości odpadów tj. niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, metale i tworzywa sztuczne, papier, szkło, a także bioodpady, dodatkowo realizował usługę odbioru z miejsc wytworzenia odpadów wielkogabarytowych oraz budowlanych i rozbiórkowych (gruzu). Ponadto był zobowiązany do utworzenia i prowadzenia stacjonarnego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), jak również świadczenia usługi mobilnych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (MPSZOK). Dodatkowo w wyznaczonych obiektach prowadzona była wzorem lat ubiegłych zbiórka odpadów problemowych tj. baterie i leki. Wykonawcą usług była firma Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Alba S.A., która w ramach podwykonawstwa zleciła część usług Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zabrzu.

W ramach umowy CRU/23/2021 z 30.12.2020 roku realizowano odbiór odpadów z pominięciem nieruchomości niezamieszkałych, które na mocy uchwały Rady Miasta Zabrze od 1 lipca 2020 roku zostały wyłączone z systemu (nie ponosiły opłaty na rzecz gminy, lecz zostały zobowiązane do zawarcia indywidualnych umów na odbiór odpadów).

Wartość realizacji usługi przez WPO Alba S.A., w okresie od stycznia do grudnia 2021 r., po potrąceniu kar umownych w wysokości 275,5 tys. zł, naliczonych w związku z uchybieniami w realizacji usługi, wyniosła 41,5 mln zł.

Usuwanie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania („Dzikie wysypiska").

W 2021 roku usunięto odpady z 36 lokalizacji, na łączna kwotę ponad 250 tys. zł, usuwając podczas tych działań 261,68 Mg (ton) odpadów, głównie odpadów budowlanych i rozbiórkowych (165,54 Mg) oraz niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (65,49 Mg). Trudno ocenić przyczyny deponowania w miejscach nieprzeznaczonych do składowania i magazynowania tak znacznej ilość odpadów budowlanych i rozbiórkowych, jak również niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, gdyż gmina w ramach zorganizowanego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zapewnia odbiór tych odpadów, w miejscu ich wytworzenia (bezpośrednio od właścicieli). Odpady poremontowe można dodatkowo, w ramach ponoszonych opłat, w ilości nie większej niż 2 Mg, oddać w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK), przy ul. Cmentarnej 19F. Najbardziej prawdopodobne jest nieprawidłowe działanie podmiotów realizujących wszelkiego rodzaju usługi remontowo-budowlane, które w ramach wykonywanej działalności są zobowiązane zagospodarować odpady we własnym zakresie (ponieść koszty ich utylizacji).

Działania informacyjno-edukacyjne z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

EcoHarmonogram

Nieprzerwanie od lipca 2019 roku na terenie miasta Zabrze funkcjonuje aplikacja Eco Harmonogram, której podstawowym założeniem jest prezentowanie wraz z przypominaniem poszczególnych terminów wywozów (harmonogramów), edukowanie mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami wytwarzanymi w gospodarstwach domowych, a także możliwość bezpośredniego kontaktu z gminą i wykonawcą w przypadku konieczności złożenia zapytania, zgłoszenia, czy interwencji.

Od chwili jej wdrożenia jest głównym narzędziem edukacyjno-informacyjnym, w którym każdy użytkownik może zweryfikować, w jakim pojemniku należy zdeponować dany odpad lub do jakiego punktu zbiórki należy go przekazać. Jednocześnie umożliwia Wydziałowi Gospodarowania Odpadami Komunalnymi przekazywać najistotniejsze informacje, związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, tj. godziny pracy punktu obsługi klienta, stacjonarnego, jak i mobilnych punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK/MPSZOK), bądź innych aktualności za pośrednictwem wiadomości tekstowych.

Aktualna liczba użytkowników aplikacji wynosi blisko 11,5 tys. i sukcesywnie rośnie, gdyż jest wykorzystywana coraz częściej, również przez administratorów oraz mieszkańców zabudowy wielorodzinnej. W 2021 roku odnotowano ponad 4 tys. wpisów w aplikacji. Za pośrednictwem aplikacji

użytkownicy zgłaszają różne potrzeby i oczekiwania, jak np. wymiana/dostawienie pojemnika na odpady komunalne, wcześniejszy odbiór worka BIG-BAG, konieczność dostarczenia/pozostawienia większej ilości worków do selektywnej zbiórki odpadów, czy zidentyfikowane „dzikie wysypisko". Zgłoszenia dotyczące braku prawidłowej realizacji usługi lub zlecenia jej wcześniejszego wykonania (odbiór BIG-BAG przed upływem 14 dni) są automatycznie przekierowywane do Wykonawcy, który zobowiązany jest podjąć niezwłoczne działania.

Mając na względzie, iż nie wszyscy mieszkańcy korzystają z aplikacji, bądź strony internetowej Miasta Zabrze, w ramach prowadzonej kampanii informacyjno-edukacyjnej, każdego roku kolportowane są materiały w wersji papierowej, dostarczane bezpośrednio do właścicieli nieruchomości, jak np. harmonogramy odbioru odpadów wraz z dodatkowymi informacjami, a także plakaty i ulotki. Materiały informacyjno-edukacyjne są również przekazywane do Wykonawcy usługi tak, aby w każdym miejscu mieszkaniec miał możliwość ich pozyskania. Ponadto na stronie internetowej Miasta Zabrze, a także w prasie lokalnej, publikowane są krótkie informacje, jak również bardziej obszerne artykuły z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Rysunek. EcoHarmonogram - ulotka

Źródło: Wydział Gospodarowania Odpadami Komunalnymi

Wydział Gospodarowania Odpadami Komunalnymi, pomimo trwającej od 2020 roku pandemii, aktywnie uczestniczył w wydarzeniach odbywających się na terenie miasta Zabrze. W ramach współpracy z operatorem czerwonych pojemników, tj. MB Recycling Sp. z o.o. oraz Fundacją Odzyskaj Środowisko, brał czynny udział w akcjach edukacyjnych, a mianowicie:

- „Dzień pszczół”, którego organizatorem był Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu – stoisko z materiałami edukacyjnymi wraz z Fundacją Odzyskaj Środowisko (sierpień 2021 r.);
- „Natura(lnie) w Zabrzu”, projekt organizowany przez IV Liceum Ogólnokształcące w Zabrzu, Szkołę Podstawową nr 31 w Zabrzu i Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu. Projekt ten, zakłada roczną współpracę zabrzańskiej młodzieży i seniorów, w celu zmniejszenia zużycia wody, produkcji odpadów oraz redukcji śladu węglowego – zorganizowano warsztaty proekologiczne „Trash-Art z elektrośmieci” (wrzesień 2021 r.).

Dodatkowo, w ramach prowadzonych działań edukacyjnych, część środków przeznaczonych na ten cel jest przekazywana do placówek oświatowych, które organizują różnego rodzaju projekty (konkursy, wydarzenia) z zakresu gospodarki odpadami.

Tabela: Projekty w zakresie edukacji selektywnej zbiórki odpadów, realizowane przez szkoły

PLACÓWKA OŚWIATOWA	NAZWA PROJEKTU	PLACÓWKA OŚWIATOWA	NAZWA PROJEKTU	PLACÓWKA OŚWIATOWA	NAZWA PROJEKTU	PLACÓWKA OŚWIATOWA	NAZWA PROJEKTU	PLACÓWKA OŚWIATOWA	NAZWA PROJEKTU
Przedszkole nr 2 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 16 ul. Cmentarna 7 41-800 Zabrze	„Nasz dzieci segregują śmieci”	**Przedszkole nr 19** ul. Konopnickiej 1 41-800 Zabrze	Program” SEGREGUJĘ - RATUJĘ”	**Przedszkole z Oddziałami Specjalnymi i Oddziałami Integracyjnymi** ul. Kotarbińskiego 16 41-819 Zabrze	Zakup zgniatarek do butelek oraz puszek	**Szkoła Podstawowa nr 31** ul. Jordana 7 41-808 Zabrze	"Segregacja śmieci w szkole Podstawowej nr 31 w Zabrzu"	**Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego** ul. Piłsudskiego 58 41-800 Zabrze	Recykling w szkole a segregacja odpadów„- kontynuacja
Przedszkole nr 12 ul. Św. Urbana 41-813 Zabrze	"Razem z Kubusiem walczymy ze śmieciami!!!"	**Przedszkole NR 25** ul. Cieszyńska 41-800 Zabrze	„Dlaczego, jak i gdzie? Segregować śmieci chcę!”	**Przedszkole nr 49 w Zabrzu** ul. Sportowa 49 41-800 Zabrze	„ Grzeczne dzieci segregują śmieci”	**Szkoła Podstawowa nr 6** ul. Klonowa 23 41-800 Zabrze	„Segreguję na 6”		
Przedszkole nr 18 ul. Rolnika 33 41-803 Zabrze	,, Źródła odnawialne i segregacja śmieci naszą przyszłością "	**Przedszkole nr 27** ul. Św. Wojciecha 41-800 Zabrze	"Segreguję odpady – to się opłaca!"	**Szkoła Podstawowa nr 17 w Zespole Szkół Ogólno-kształcących nr 14** ul. Korczoka 98 41-806 Zabrze	„ Edukacja Ekologiczna w praktyce czyli jak należy gospodarować odpadami i czym jest ekologia w żywieniu "	**Zespół Szkół Specjalnych nr 39** ul. Sienkiewicza 43 41-800 Zabrze	„ Nie wyrzucaj – wykorzystaj”		
Przedszkole z Oddziałami Specjalnymi nr 28 ul. Niedziałkowskiego 35 41-800 Zabrze	"Dzieci zbierają nakrętki”	**Przedszkole nr 38** ul. Zamenhofa 4a 41-813 Zabrze	„Odpady segregujemy – zdrową planetę mieć chcemy”	**Szkoła Podstawowa nr 17 w Zespole Szkół Ogólno-kształcących nr 14** ul. Korczoka 98 41-806 Zabrze	„ Nie śmieć – segreguj”	**III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi** ul. Sienkiewicza 33 41-800 Zabrze	"Czystość wokół nas - kontynuacja programu”		
Przedszkole nr 29 ul. Paderewskiego 53 41-810 Zabrze	Wycieczka do Zakładu segregacji odpadów	**Przedszkole nr 43** ul. Klonowa 2 41-800 Zabrze	„Dobre rady na odpady”	**Szkoła Podstawowa Specjalna nr 39** ul. Wolskiego 10 41-800 Zabrze	"Z odpadami za pan brat" III edycja	**Zespół Szkół nr 17** ul. Piłsudskiego 58 41-806 Zabrze	„Recykling w szkole a segregacja odpadów„- kontynuacja		

Źródło: Wydział Gospodarowania Odpadami Komunalnymi

Projekty realizowane przez wydział Gospodarowania Odpadami Komunalnymi.

Największym i najistotniejszym projektem, z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, realizowanym przez Wydział Gospodarowania Odpadami Komunalnymi, był projekt pn.: „Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Zabrzu przy ul. Szyb Franciszek”.

Działania w zakresie utworzenia gminnego PSZOK były podejmowane już w latach 2014-2018, lecz ich intensyfikacja nastąpiła wiosną 2019 roku, co umożliwiło pozyskanie środków zewnętrznych na realizację tej inwestycji. Z uwagi na brak akceptacji przez mieszkańców dzielnicy, w której wyznaczono lokalizację budowy Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, w 2021 roku zrezygnowano z działań związanych z rozpoczęciem tej inwestycji.

W celu realizacji obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, miasto planuje dalsze działania, zmierzające do wytypowania innych miejsc, nadających się do tego celu.

Innym projektem, wspomagającym zbiórkę odpadów, ale również działania informacyjno-edukacyjne (jak właściwie postępować z odpadami), jest projekt rozpoczęty w 2020 roku pn.: „Elektryczne Śmieci", a mianowicie rozstawienie na terenie miasta Zabrze charakterystycznych czerwonych pojemników do zbiórki odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEE). Do końca 2021 roku wyznaczono 20 lokalizacji, w których mieszkańcy Zabrza mogą zdeponować małogabarytowy sprzęt AGD/RTV. Pojemnikowa zbiórka tego typu odpadów jest uzupełnieniem zbiórki realizowanej przez PSZOK i MPSZOK, które są prowadzone przez Wykonawcę usługi odbioru i zagospodarowania odpadów. W 2021 r. zebrano 21,38 Mg tego typu odpadów. Odbiór oraz zagospodarowanie odpadów deponowanych w pojemnikach, w ramach porozumienia zawartego z gminą, jest realizowany nieodpłatnie.

Fotografia. Pojemnik na zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Źródło: https://miastozabrze.pl

1.3.3 WZMACNIANIE DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ MIASTA (CEL STRATEGICZNY C13)

Infrastruktura drogowa i towarzysząca

Zabrze konsekwentnie modernizuje swój układ komunikacyjny. W 2021 roku, w mieście prowadzonych było wiele inwestycji drogowych. Dużym wsparciem dla prowadzonych działań, w zakresie budowy i remontu dróg, są środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Dzięki rządowemu wsparciu w Zabrzu powstają nowe drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą, a stare są remontowane.

Inwestycje drogowe prowadzone przez Miejski Zarząd Dróg (MZD) w Zabrzu w 2021 roku:

- „Budowa drogi publicznej gminnej na południe od ul. Handlowej wraz ze ścieżką rowerową, chodnikiem, zjazdami do posesji, budowa skrzyżowania typu rondo z ulicami Pyskowicką i Magazynową". W dniu 20.08.2020 roku podpisano umowę na wykonanie robót. Wartość wykonanej inwestycji wyniosła ponad 6 mln zł. Przedmiot inwestycji objął roboty budowlane, polegające na rozbudowie ul. Handlowej w Zabrzu, obejmującej budowę drogi publicznej na południe od ul. Handlowej o długości ok. 960 m, wraz ze ścieżką rowerową o długości ok. 1050 m, chodnikiem o długości ok. 1050 m, zjazdami do posesji, budowę skrzyżowania typu rondo z ulicami Pyskowicką i Magazynową. Oprócz uzbrojenia pasa drogowego ulicy i terenów inwestycyjnych w kanalizację deszczową o długości ok. 600 m i kanalizację sanitarną o długości ok. 500 m, oświetlenia ulicznego o długości ok. 1 113 m, wodociągu o długości ok. 730 m i kanału technologicznego o długości ok. 1 070 m, dokonana została przebudowa kolidujących z przedmiotową inwestycją odcinków sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej, gazowej i teletechnicznej. Na realizację zadania miasto pozyskało dofinansowanie w wysokości ponad 2,2 mln zł, w ramach Funduszu Rozwoju Dróg.

Fotografia. Inwestycja drogowa w dzielnicy Grzybowice

Źródło: https://miastozabrze.pl

– „Przebudowa ulicy Mikulczyckiej na wysokości skrzyżowania ulicy 11-go Listopada wraz z rozbiórką obiektu”. W dniu 10.09.2021 roku podpisano umowę na wykonanie robót. Wartość wykonanej inwestycji wyniosła ponad 700 tys. zł. Roboty zakończono pod koniec grudnia 2021 roku. W ramach przebudowy wykonano m.in.: wymianę warstwy ścieralnej, przebruki zatok autobusowych, kanalizację deszczową, chodniki, obrzeża betonowe, regulację krawężników oraz rozbiórkę wiaduktu nad ul. Mikulczycką.

Fotografia. Przebudowa ul. Mikulczyckiej, na wysokości skrzyżowania ul. 11-go Listopada, wraz z rozbiórką obiektu

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

– „Przebudowa ulicy Bytomskiej w rejonie potoku Julka dla poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym”. W dniu 09.03.2021 roku podpisano umowę na wykonanie robót. Wartość wykonanej inwestycji wyniosła ponad 3 mln zł. Przedmiot inwestycji stanowił przebudowę ul. Bytomskiej na długości ok. 280 m.

Fotografia. Przebudowa ulicy Bytomskiej w rejonie potoku Julka

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

W ramach zadania, wykonano budowę jezdni dwupasowej, dwukierunkowej z obustronnymi utwardzonymi poboczami oraz barierą energochłonną. Przewidziano również wykonanie m.in. zjazdu na drogę wewnętrzną, drogi wewnętrznej z miejscami postojowymi, przejazdu tramwajowego wraz z sygnalizacją ostrzegawczą oraz oświetlenia ulicznego.

- „Budowa dróg lokalnych wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym w dzielnicy Grzybowice - ulice: Czekanowska i Na Lesie". W maju 2021 roku podpisano umowę na wykonanie inwestycji. Wartość przedsięwzięcia to ok. 2 mln zł. Termin wykonania: do 7 miesięcy od podpisania umowy. Przedmiot inwestycji stanowi budowa drogi o nawierzchni z kostki betonowej, w ciągu ul. Czekanowskiej o długości ok. 160 m i ul. Na Lesie o długości ok. 300 m wraz z budową zjazdów, chodnika z kostki betonowej, wykonaniem elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego, oznakowaniem poziomym i pionowym, budową kanalizacji deszczowej, wykonaniem oświetlenia ulicznego w zakresie budowanej drogi oraz budową kanału technologicznego.
- „Budowa dróg lokalnych wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym w dzielnicy Grzybowice - ulice: gen. Stanisława Dąbka i gen. Bronisława Ducha". W październiku 2020 roku wszczęte zostało postępowanie przetargowe na wykonanie robót budowlanych, a w grudniu dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty. Wartość inwestycji to 1,7 mln zł. Przedmiotem inwestycji była budowa drogi w ciągu ul. gen. Stanisława Dąbka na długości ok. 365 m wraz ze ścieżką rowerową, chodnikiem, zjazdami do posesji oraz w ciągu ul. gen. Bronisława Ducha na długości ok. 450 m, wraz z chodnikiem i zjazdami do posesji.
- „Budowa dróg lokalnych wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym w dzielnicy Grzybowice - ulice: ks. Michała Wosia i Złota". W marcu 2021 roku podpisano umowę na wykonanie inwestycji. Łączny koszt inwestycji, wynikający z zawartej umowy z wykonawcą, to ponad 1,4 mln zł. Przedmiotem inwestycji była budowa drogi o nawierzchni z kostki betonowej w ciągu ul. Wosia na długości ok. 335 m i ul. Złotej na długości ok. 150 m wraz z budową zjazdów, chodnika, elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego, oznakowaniem poziomym i pionowym, wykonaniem oświetlenia ulicznego. Na realizację zadania Zabrze pozyskało dofinansowanie w wysokości ponad 1,3 mln zł, w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego.
- „Budowa sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych na ul. Paderewskiego w rejonie skrzyżowania z ul. Noconiów". Na wykonanie zadania wydano kwotę 153,7 tys. zł. Umowę na wykonanie zadania w formule „zaprojektuj i wybuduj" podpisano 30 czerwca 2021 roku. Wraz z tytułową sygnalizacją świetlną wykonano doświetlenie przejścia oraz wykonano docelową organizację ruchu. Podstawowym celem budowy sygnalizacji była poprawa bezpieczeństwa pieszych w rejonie przedmiotowego przejścia dla pieszych.
- „Przebudowa przepustu w ciągu rzeki Czerniawki ul. 3 Maja/Paderewskiego". W lipcu 2021 roku podpisana została umowa na realizację inwestycji. Zakres zamówienia obejmuje rozbiórkę istniejącego przepustu oraz wykonanie przepustu o nowej konstrukcji prefabrykowanej, wraz z odtworzeniem nasypu, nawierzchni drogowej i ciągów pieszo – rowerowych. Koszt inwestycji to 1,7 mln zł. Zaplanowany termin zakończenia zadania: I kwartał 2022 roku.
- „Przebudowa wiaduktu w ciągu ul. Roosevelta nad torami PKP". W lipcu 2021 roku podpisana została umowa na realizację inwestycji. Zgodnie z umową, wykonawca ma rok na realizację zadania. Zakres zamówienia obejmuje rozbiórkę istniejącego wiaduktu oraz wykonanie wiaduktu o nowej konstrukcji prefabrykowanej, wraz z odtworzeniem nasypu, nawierzchni drogowej

i ciągów pieszo – rowerowych. Koszt inwestycji to ponad 9,2 mln zł. Miasto Zabrze otrzymało dofinansowanie na ten cel, z Rezerwy Subwencji Ogólnej, kwotę 3,8 mln zł.

- „Budowa drogi w ciągu ul. Marii Skłodowskiej-Curie w Zabrzu, na odcinku od ul. Franciszkańskiej do ul. W. Tatarkiewicza wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym". Pod koniec 2021 roku podpisana została umowa na budowę drogi w ciągu ul. Marii Skłodowskiej-Curie w Zabrzu, na odcinku od ul. Franciszkańskiej do ul. W. Tatarkiewicza wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym. Budowana droga będzie posiadać ujednoliconą szerokość 5 m oraz będzie odwadniana za pomocą wpustów deszczowych (kanalizacja deszczowa). Droga zostanie wyposażona w chodniki o szerokości 2m oraz utwardzone pobocza o szerokości 0,75m, wykonane z kostki brukowej. Ponadto wykonane zostaną miejsca postojowe wzdłuż drogi do parkowania prostopadłego oraz równoległego. W celu uspokojenia ruchu zostaną wykonane progi zwalniające o nawierzchni z kostki brukowej. Po wybudowaniu drogi, istotnie podniesiony zostanie komfort mieszkańców oraz użytkowników drogi. Podwyższone zostaną standardy bezpieczeństwa ruchu drogowego (ruch pojazdów, ruch pieszy). W wyniku realizacji zadania mieszkańcy uzyskają dostęp do 42 utwardzonych miejsc postojowych, w tym 3 miejsc dla osób niepełnosprawnych. Zaplanowano budowę 15 latarni oświetleniowych po północnej stronie ulicy. Na realizację zadania Miasto Zabrze pozyskało dofinansowanie w wysokości 993,5 tys. zł, w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Planowany termin ukończenia robót to 30 maja 2022 r. Całkowita wartość inwestycji wynosi około 2,0 mln zł.

Rysunek. Mapa przedstawiająca budowę drogi w ciągu ul. Marii Skłodowskiej-Curie w Zabrzu

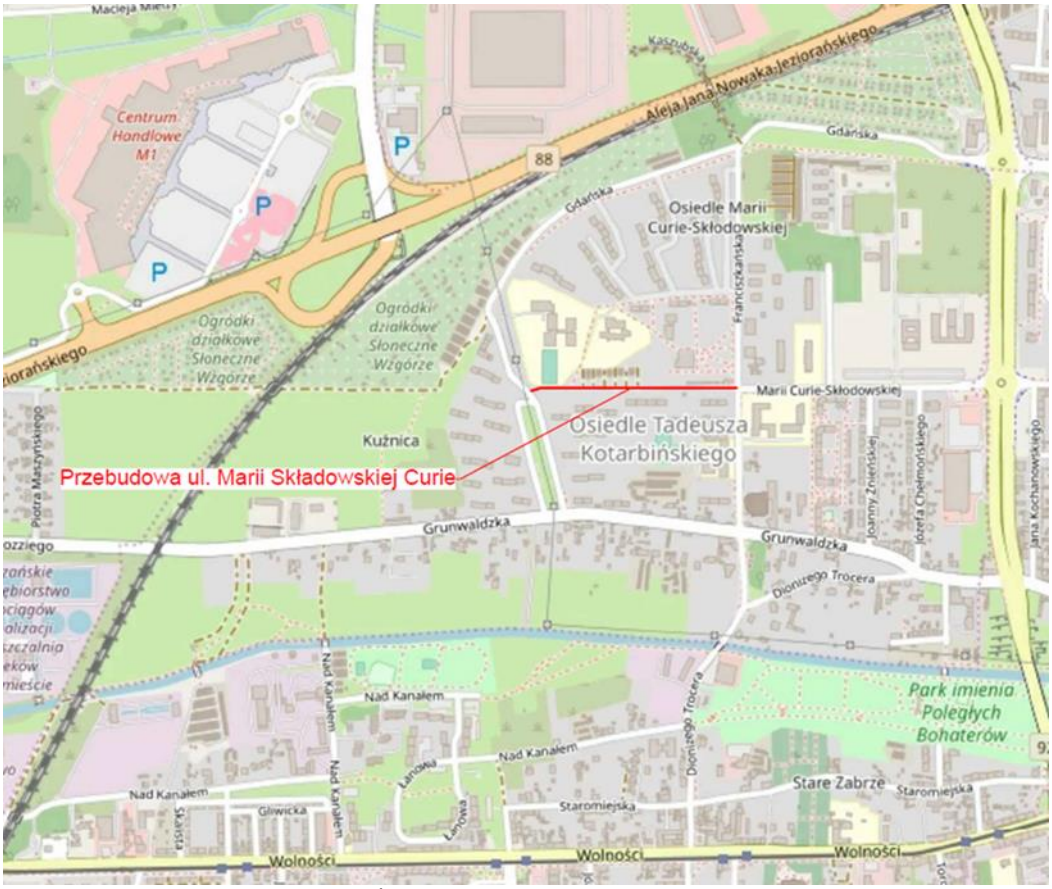

Źródło: Wydział Realizacji Projektów

– „Przebudowa kładki dla pieszych, pomiędzy ul. 11 Listopada i ul. Heweliusza". W październiku 2021 roku podpisana została umowa na realizację tego zadania. Koszt tej inwestycji to ponad 850 tys. zł. W ramach inwestycji wykonany zostanie chodnik o szerokości czterech metrów, po obu jego stronach zamontowane zostaną balustrady o długości ok. 50 metrów. W śladzie torowiska, aby umożliwić w przyszłości poprowadzenie tutaj ścieżki rowerowej, w projektowanym nasypie wykonany zostanie przepust z blach falistych. Światło przepustu zapewni skrajnię dla rowerzystów. Długość całkowita przepustu, mierzona na poziomie dna wykopu, równa będzie 17,2 m. Wzdłuż nowego przejścia zostanie wybudowane nowoczesne oświetlenie w technologii LED, z własnym zasilaniem fotowoltaicznym. Zaplanowany termin zakończenia zadania: I kwartał 2022 roku.

Miejski Zarząd Dróg w Zabrzu, w 2021 roku, zrealizował również inwestycje, związane z budową przystanków autobusowych, tj.: Grzybowice Handlowa Zachód, Grzybowice Handlowa Wschód, Mikulczyce KSSE Donnersmarcka-Folwark Wesoła, Mikulczyce KSSE Goduli, Mikulczyce KSSE Donnersmarcka-Wilczka, Zabrze Roosevelta, rejon skrzyżowania z ul. Tuwima. Na osiedlu Młodego Górnika wykonane zostało nowe przejście dla pieszych oraz przystanek autobusowy na ul. Szybowej.

W 2021 roku firma P.B.D. Drogopol-Zw Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach realizowała, na zlecenie firmy IKEA, inwestycję drogową pn. "Rozbudowa istniejącego węzła drogowego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 902 w km 14+837,00, wraz z przyległą infrastrukturą drogową w Zabrzu". W listopadzie 2021 roku oficjalnie oddano do użytku rondo przy węźle drogowym łączącym DTŚ (DW 902) z ulicą Wolności w Zabrzu (w rejonie Lidla). W ramach przeprowadzonych prac udało się przebudować ulicę Wolności, powstało skrzyżowanie typu rondo, ponadto została przebudowana sieć trakcyjna oraz torowisko tramwajowe. Wybudowane zostały nowe zatoki autobusowe oraz perony tramwajowe. Przebudowane zostało również oświetlenie uliczne, powstała nowa sygnalizacji świetlna.

Całość inwestycji wpłynie na poprawę bezpieczeństwa tej części ulicy Wolności. Nowa infrastruktura drogowa ma na celu usprawnić komunikację, poprzez połączenie północnej i południowej części Zaborza. Kolejnym etapem inwestycji będzie odtworzenie połączenia ulicy Lompy z ulicą Wolności, które podczas budowy Drogowej Trasy Średnicowej zostało przerwane.

Fotografia. Rondo przy ul. Wolności, w dzielnicy Zaborze

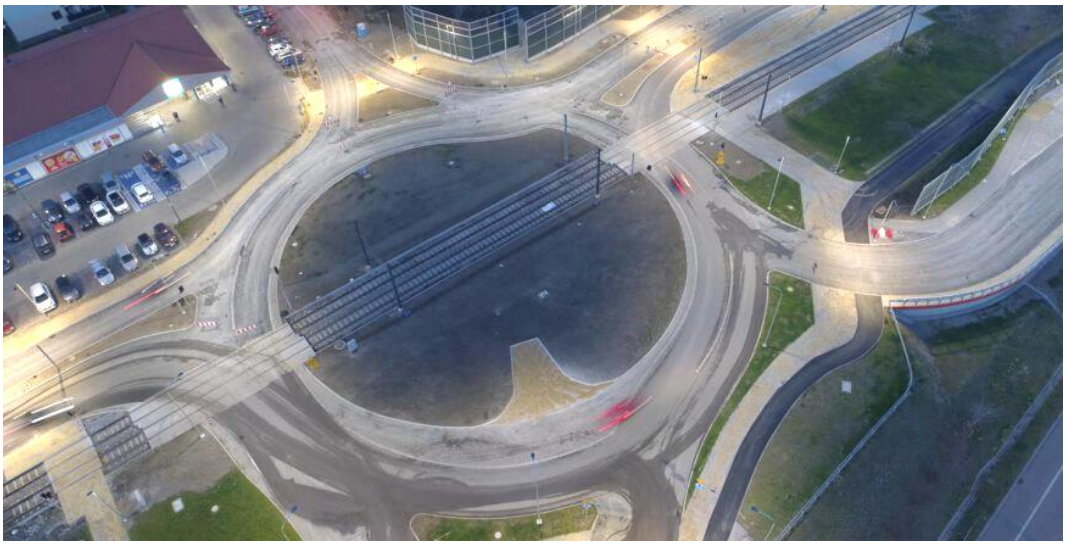

Źródło: https://miastozabrze.pl

Zadania MZD i JGN, dotyczące budowy i remontów chodników oraz miejsc postojowych, realizowane w 2021 r., w ramach Zabrzańskiego Budżetu Obywatelskiego:

- Budowa miejsc postojowych oraz brukowanie chodników, ZBP 2019 – P0009. Wydatki związane z inwestycją łącznie wyniosły 203,8 tys. zł. Roboty zakończono i odebrano w styczniu 2021 roku. Część pierwsza zadania obejmowała remont istniejących chodników, zlokalizowanych w obrębie skweru pomiędzy ulicami: T. Banachiewicza, J. Gagarina, J. Keplera oraz K. Ciołkowskiego. Część druga zadania obejmowała swoim zakresem istniejące drogi wewnętrzne oraz teren zieleni, zlokalizowany pomiędzy budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi przy ul. T. Banachiewicza 1-15.
- Budowa miejsc postojowych na osiedlu T. Kotarbińskiego, ZBP 2019 – P0033. Wydatki związane z inwestycją łącznie wyniosły 300,3 tys. zł. W 2021 roku roboty zakończono i odebrano. Realizacja zadania obejmowała budowę 33 miejsc postojowych na istniejących terenach zielonych, wraz z korektą geometrii istniejących zatok postojowych w rejonie budynków nr 24-24e przy ul. Franciszkańskiej oraz budowę chodników, w rejonie projektowanych miejsc postojowych wraz korektą geometrii istniejących ciągów dla pieszych.
- Naprawa nawierzchni zalewanych chodników wraz z oświetleniem placu pomiędzy ulicami: Heweliusza, Banachiewicza i Galileusza na os. Mikołaja Kopernika, ZBO – P0057. W 2021 roku na inwestycję wydano 169,7 tys. zł. Wykonano remont nawierzchni istniejącego chodnika, wraz z budową lamp solarnych. Przebudowano nawierzchnię zalewanych chodników oraz oświetlono część ciemnego placu pomiędzy ulicami Heweliusza, Banachiewicza i Galileusza.
- Wyodrębnienie miejsc postojowych dla samochodów osobowych, ZBO – P0068. W 2021 roku na inwestycję wydano 145,2 tys. zł. Zostały utworzone miejsca postojowe w pobliżu budynków przy ulicy Witosa 6 i 8.
- Modernizacja chodników na os. T. Kotarbińskiego, ZBO – P0031. Szacowana wartość zadania to ok. 566,7 tys. zł. W 2021 roku na inwestycję wydano 21,0 tys. zł. Realizację zadania zaplanowana jest na 2022 rok. Planuje się przebudowę i budowę następujących odcinków: przebudowa chodnika wzdłuż bloku 32 – 32e przy ul. Franciszkańskiej oraz na odcinku od ul. Franciszkańskiej 32 do ul. Gdańskiej 42b (długość ok. 230 m); przebudowa chodnika wzdłuż ul. Franciszkańskiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Gdańską do ul. Kotarbińskiego 2 (długość ok. 200 m); przebudowa chodnika na odcinku od ul. Marii Skłodowskiej – Curie do wejścia do Szkoły Podstawowej Nr 25 oraz budowa chodnika w rejonie budynku przy ul. Tatarkiewicza 11 do kortów tenisowych (długość ok. 115 m).
- Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Biskupic, ZBO – P0070. Szacowana wartość zadania to ok. 494 tys. zł. W 2021 roku na inwestycję wydano 26,3 tys. zł. Realizacja zadania zaplanowana jest na 2022 rok. W ramach inwestycji przyjęta jest przebudowa chodnika oraz budowa oświetlenia ulicznego po południowej stronie ciągu ul. Kasprowicza od skrzyżowania z ul. M. Reja w kierunku ul. Hagera, na odcinku ok. 400 mb.

Tabela. Zadania inwestycyjne MZD, w zakresie infrastruktury drogowej i towarzyszącej w 2021 r.

Zadania inwestycyjne MZD, w zakresie infrastruktury drogowej i towarzyszącej w 2021 r.			
Lp.	Numer zadania / Kategoria zadania	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wykonanie
1	WI/MZDIII/09/18	Budowa i przebudowa systemu dróg na terenie miasta Zabrze	7 255 029,19 zł
2	WI/MZDIII/09/19	ZBP 2019 Budowa miejsc postojowych oraz brukowanie chodników	61 935,58 zł
3	WI/MZDIII/10/18	Przebudowa ul. Piłsudskiego	1 269,36 zł
4	WI/MZDIII/11/18	Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe	17 238,45 zł
5	WI/MZDIII/12/19	ZBP 2019 Budowa miejsc postojowych na osiedlu T. Kotarbińskiego	280 994,18 zł
6	WI/MZDIII/36/19	Przebudowa obiektów inżynierskich na terenie miasta Zabrze - opracowanie dokumentacji projektowej	1 345 820,56 zł
7	WI/MZDIII/123/20	Budowa miejsc postojowych w rejonie ulicy Władysława Reymonta w Zabrzu	23 990,00 zł
8	WI/MZDIII/125/20	Budowa drogi w ciągu ulicy Wosia	938 868,70 zł
9	WI/MZDIII/80/20	Przebudowa ulicy Mikulczyckiej na wysokości skrzyżowania ulicy 11-go Listopada wraz z rozbiórka obiektu	721 821,00 zł
10	WI/MZDIII/84/20	Budowa drogi publicznej gminnej na południe od ulicy Handlowej wraz ze ścieżką rowerową, chodnikiem, zjazdami do posesji, budowa skrzyżowania typu rondo z ulicami Pyskowicką i Magazynową	6 090 924,14 zł
11	WI/MZDIII/68/19	Przebudowa ulicy Bytomskiej w rejonie Potoku Julka w celu poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym	3 073 694,69 zł

12	WI/MZDIII/08/21	ZBO-Budowa sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych na ulicy Paderewskiego w rejonie skrzyżowania z ulicą Noconiów	153 750,00 zł
13	WI/MZDIII/20/21	ZBO-Modernizacja chodników na osiedlu T. Kotarbińskiego	21 000,00 zł
14	WI/MZDIII/29/21	ZBO-Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Biskupic	26 322,00 zł
15	WI/MZDIII/40/21	Przebudowa obiektów inżynierskich na terenie miasta Zabrze z podziałem na części. Część 5 : wiadukt w ciągu ulicy Roosevelta nad torami PKP	518 176,39 zł
Razem:			20 530 534,24 zł

Źródło: MZD w Zabrzu

Inwestycje drogowe w Zabrzu
Stan na 31 grudnia 2021 roku

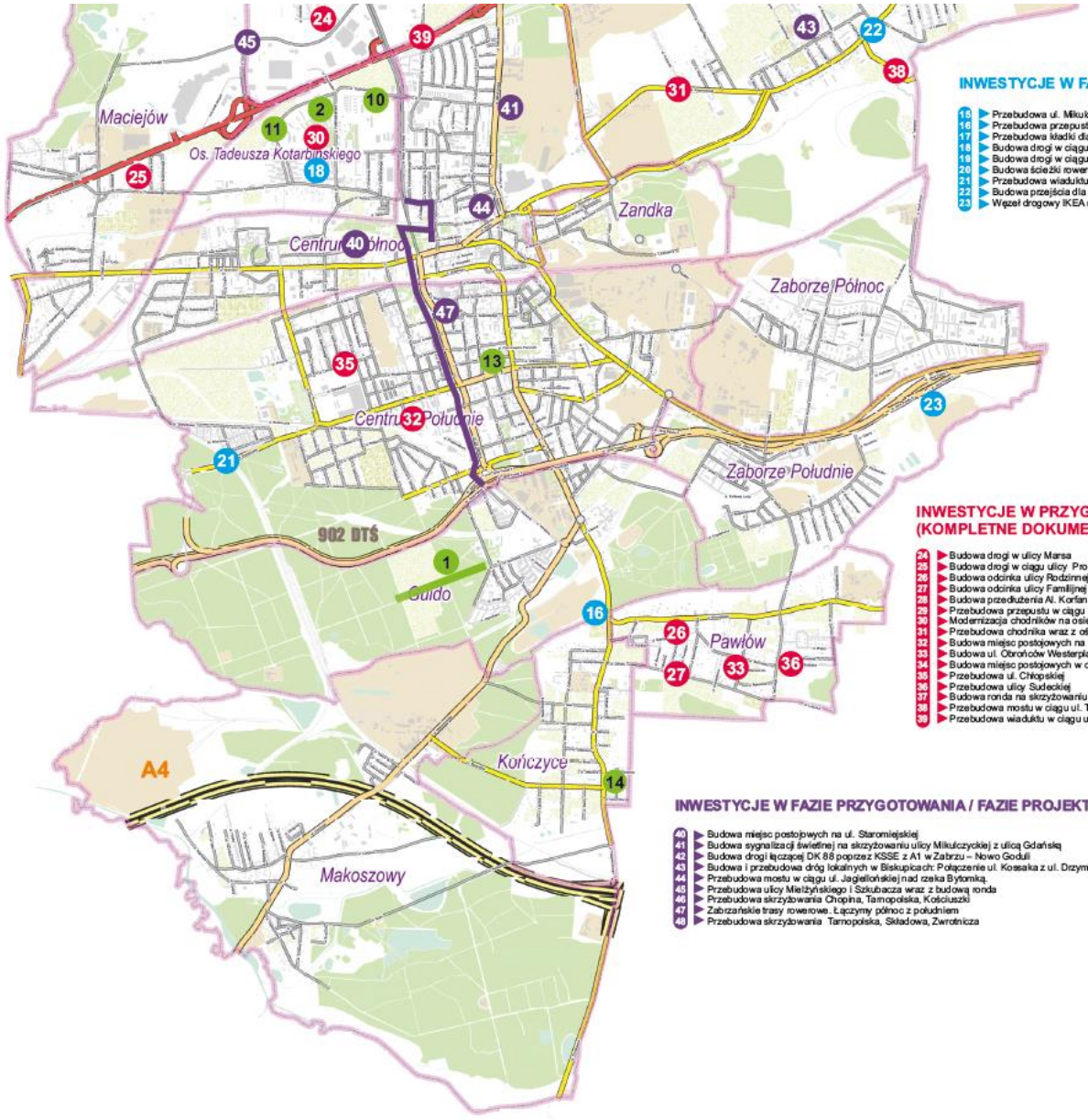

INWESTYCJE W FAZIE BUDOWY

15 ▶ Przebudowa ul. Mikuliczyckiej na wysokości skrzyżowania ul. 11-go listopada wraz z rozbiórką obiektu
16 ▶ Przebudowa przepustu w ciągu rzeki Czarnawki ul. 3 Maja/Paderewskiego
17 ▶ Przebudowa kładki dla pieszych pomiędzy ul. 11 Listopada i ul. Heweliusza
18 ▶ Budowa drogi w ciągu ulicy Marii Skłodowskiej-Curie w Zabrzu, na odcinku od ul. Franciszkańskiej do ul. W. Tatarkiewicza
19 ▶ Budowa drogi w ciągu ulicy Czekanowskiej i Na Lesie
20 ▶ Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Ofiar Katynia
21 ▶ Przebudowa wiaduktu w ciągu ul. Roosevelta nad torami PKP
22 ▶ Budowa przejścia dla pieszych przez ul. Bytomską w sąsiedztwie skrzyżowania z ul. Trębacką w Zabrzu
23 ▶ Węzeł drogowy IKEA (Inwestor zewnętrzny – spółka pod firmą IKEA)

INWESTYCJE W PRZYGOTOWANIU DO REALIZACJI (KOMPLETNE DOKUMENTACJE PROJEKTOWE)

24 ▶ Budowa drogi w ulicy Marsa
25 ▶ Budowa drogi w ciągu ulicy Prof. Maksymiliana Hubera
26 ▶ Budowa odcinka ulicy Rodzinnej
27 ▶ Budowa odcinka ulicy Familijnej
28 ▶ Budowa przedłużenia Al. Korfantego od skrzyżowania z ulicą Heweliusza do ulicy Brygadzistów
29 ▶ Przebudowa przepustu w ciągu rowu melioracyjnego pod ul. Jordana
30 ▶ Modernizacja chodników na osiedlu T. Kotarbińskiego
31 ▶ Przebudowa chodnika wraz z oświetleniem ulicznym w ciągu ul. Kasprowicza od skrzyżowania z ul. M. Reja w kierunku ul. Hagera
32 ▶ Budowa miejsc postojowych na ul. Reymonta
33 ▶ Budowa ul. Obrońców Westerplatte w Zabrzu, ulica boczna zachodnia i boczna wschodnia
34 ▶ Budowa miejsc postojowych w ciągu ulicy Niepokólczyckiego
35 ▶ Przebudowa ul. Chłopskiej
36 ▶ Przebudowa ulicy Sudeckiej
37 ▶ Budowa ronda na skrzyżowaniu ulic: Na lesie, W. Witosa, Handlowa
38 ▶ Przebudowa mostu w ciągu ul. Trębackiej nad rzeką Bytomką
39 ▶ Przebudowa wiaduktu w ciągu ul. Hermisza nad DK88 i torami PKP

INWESTYCJE W FAZIE PRZYGOTOWANIA / FAZIE PROJEKTOWEJ

40 ▶ Budowa miejsc postojowych na ul. Staromiejskiej
41 ▶ Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulicy Mikuliczyckiej z ulicą Gdańską
42 ▶ Budowa drogi łączącej DK 88 poprzez KSSE z A1 w Zabrzu – Nowo Goduli
43 ▶ Budowa i przebudowa dróg lokalnych w Biskupicach: Połączenie ul. Kossaka z ul. Drzymały, przebudowa ul. Mrozka, ul. Hutniczej, ul. Młyńskiej, ul. Chrobrego
44 ▶ Przebudowa mostu w ciągu ul. Jagiellońskiej nad rzeką Bytomką.
45 ▶ Przebudowa ulicy Mielżyńskiego i Szkubacza wraz z budową ronda
46 ▶ Przebudowa skrzyżowania Chopina, Tarnopolska, Kościuszki
47 ▶ Zabrzańskie trasy rowerowe. Łączymy północ z południem
48 ▶ Przebudowa skrzyżowania Tarnopolska, Składowa, Zwrotnicza

Planowane do realizacji, najważniejsze inwestycje drogowe w Zabrzu :

- Budowa drogi w ciągu ulicy Marsa.
- Budowa przedłużenia Alei Korfantego do ulicy Brygadzistów.
- Budowa drogi łączącej KSSE (ul. Goduli) z autostradą A1 w Zabrzu (ul. Witosa).
- Budowa ulicy Nowo-Hagera.
- Budowa drogi w ciągu ulicy Hubera w Maciejowie.
- Przebudowa ulicy Sudeckiej, budowa odcinka ulicy Rodzinnej i Familijnej w Pawłowie.
- Przebudowa ulicy Chłopskiej.
- Budowa ulicy Obrońców Westerplatte, ulica boczna zachodnia i boczna wschodnia.
- Budowa ronda na skrzyżowaniu ulic: Na lesie, Witosa, Handlowa.
- Budowa i przebudowa dróg lokalnych w Biskupicach: połączenie ul. Kossaka z ul. Drzymały, przebudowa ulicy: Mrozka, Hutniczej, Młyńskiej i ul. Chrobrego.
- Przebudowa wiaduktu w ciągu ul. Hermisza, nad DK88 i torami PKP.
- Przebudowa mostu w ciągu ul. Trębackiej oraz ul. Jagiellońskiej, nad rzeką Bytomką.
- Przebudowa ulicy Mielżyńskiego i Szkubacza, wraz z budową ronda.
- Przebudowa skrzyżowania: Chopina, Tarnopolska, Kościuszki.
- Przebudowa skrzyżowania: Tarnopolska, Składowa, Zwrotnicza.

Budowa przedłużenia Alei Korfantego do ulicy Brygadzistów

W połowie listopada 2020 roku zakończyły się prace projektowe dotyczące budowy przedłużenia alei Korfantego – na odcinku od ul. Heweliusza do ul. Tarnopolskiej w Zabrzu. Przetarg na wykonanie robót ogłoszono pod koniec 2021 roku, a przejazd pierwszych samochodów nową drogą, planowany jest w 2023 roku. Nowy odcinek Alei Korfantego służyć będzie skomunikowaniu i odciążeniu centrum miasta, jak również udrożnieniu ruchu na kierunku północ – południe.

Rysunek. Mapa przedstawiająca budowę przedłużenia Alei Korfantego do ul. Brygadzistów

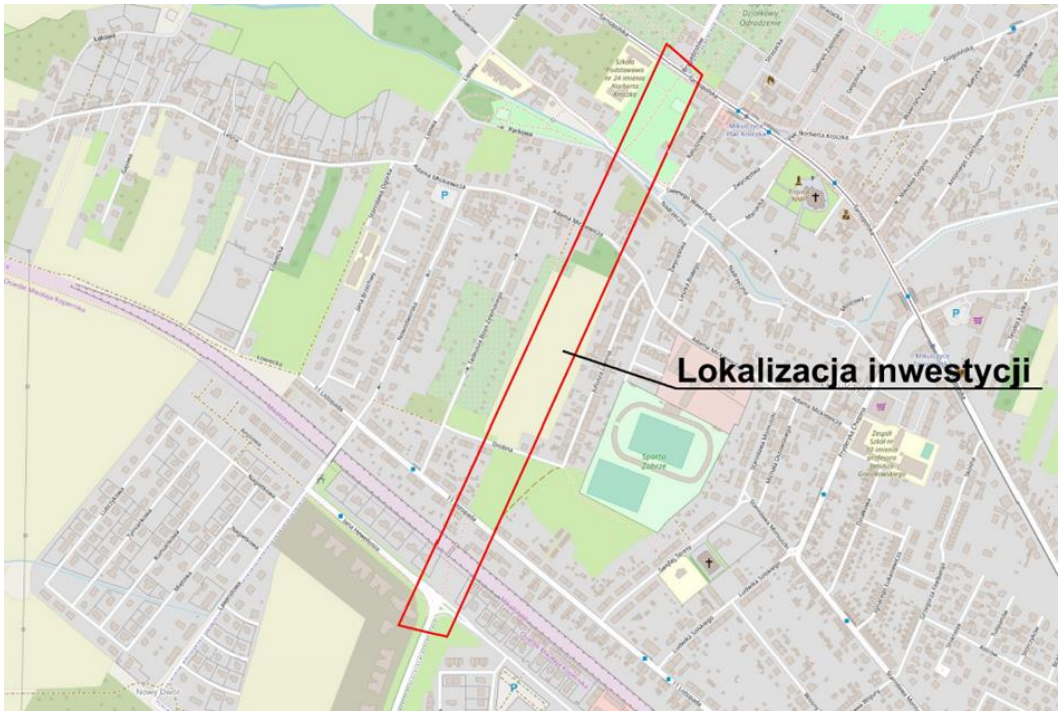

Źródło: Wydział Realizacji Projektów

W zakresie inwestycji przewidziana jest m.in. budowa nowego odcinka drogi o długości ok. 1,0 km, obiektu mostowego nad jarem po kolei piaskowej, w rejonie ul. 11 Listopada/ ul. Heweliusza i obiektu mostowego, nad jezdniami ulic Św. Wawrzyńca, Nadrzeczną oraz ciekiem wodnym, wraz z budową konstrukcji oporowych. Ponadto, zaplanowano realizację oświetlenia ulicznego, zatok autobusowych, w rejonie skrzyżowań z ul. Mickiewicza i z ulicą Heweliusza, ciągów rowerowych i pieszych oraz urządzeń ochrony przed hałasem – ekrany akustyczne. Przewidziano także budowę, przebudowę lub zabezpieczenie sieci uzbrojenia terenu – sieci sanitarne, teletechniczne oraz elektryczne.

Rysunek. Wizualizacja przedłużenia alei Korfantego – na odcinku od ul. Heweliusza do ul. Tarnopolskiej

Źródło: Wydział Realizacji Projektów

Przedłużenie ul. Korfantego zostało zaprojektowane jako droga jednojezdniowa, dwupasowa, o szerokości 7 m. Po obydwu stronach drogi prowadzony będzie ciąg pieszy, który na północ od skrzyżowania z ul. Mickiewicza sprowadzony zostanie na stronę wschodnią. Po tej stronie wyznaczono również drogę rowerową przyłączoną do istniejącej ścieżki rowerowej na ul. Brygadzistów i ciągu pieszo-rowerowego na al. Korfantego. W miejscu skrzyżowań z ul. Tarnopolską i Heweliusza zaprojektowano ronda turbinowe. Istniejąca sygnalizacja świetlna na skrzyżowaniu z ulicą Tarnopolską zostanie zlikwidowana, zamiast niej na rondzie zastosowana zostanie sygnalizacja ostrzegawcza przed przejazdem tramwajowym. Na budowę przedłużenia Alei Korfantego Miasto Zabrze pozyskało 30 mln zł, w ramach Programu Rządowy Fundusz Polski Ład.

Budowa drogi łączącej KSSE (ul. Goduli) z autostradą A1 w Zabrzu (ul. Witosa)

W październiku 2020 r. nastąpiło ogłoszenie przetargu na wykonanie dokumentacji projektowej, wraz z pozwoleniem na budowę, dla zadania pn.: „Budowa drogi łączącej KSSE (ul. Goduli) z autostradą A1 w Zabrzu (ul. Witosa)". W grudniu 2020 r. nastąpił wybór projektanta. Na początku 2021 roku podpisano umowę na opracowanie dokumentacji. Koszt opracowania to kwota ponad 600 tys. zł. Nadrzędnym celem realizacji ww. odcinka drogi jest utworzenie nowego połączenia komunikacyjnego pomiędzy autostradą A1 (węzeł „Zabrze Północ") oraz Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną (KSSE) w Zabrzu. Inwestycja znacząco wpłynie na jakość poruszania się środkami transportu wewnątrz miasta

oraz wpłynie na poprawę warunków i bezpieczeństwa ruchu w bezpośrednim otoczeniu inwestycji. Nowa infrastruktura stworzy również warunki do zaproponowania kolejnych terenów inwestycyjnych, m.in. pod budownictwo mieszkaniowe. Zgodnie z umową, wykonawca będzie mieć osiemnaście miesięcy na opracowanie dokumentacji projektowej, wraz z pozwoleniem na budowę dla tego zadania.

Rysunek. Mapa przedstawiająca budowę drogi łączącej KSSE (ul. Goduli) z autostradą A1 w Zabrzu (ul. Witosa)

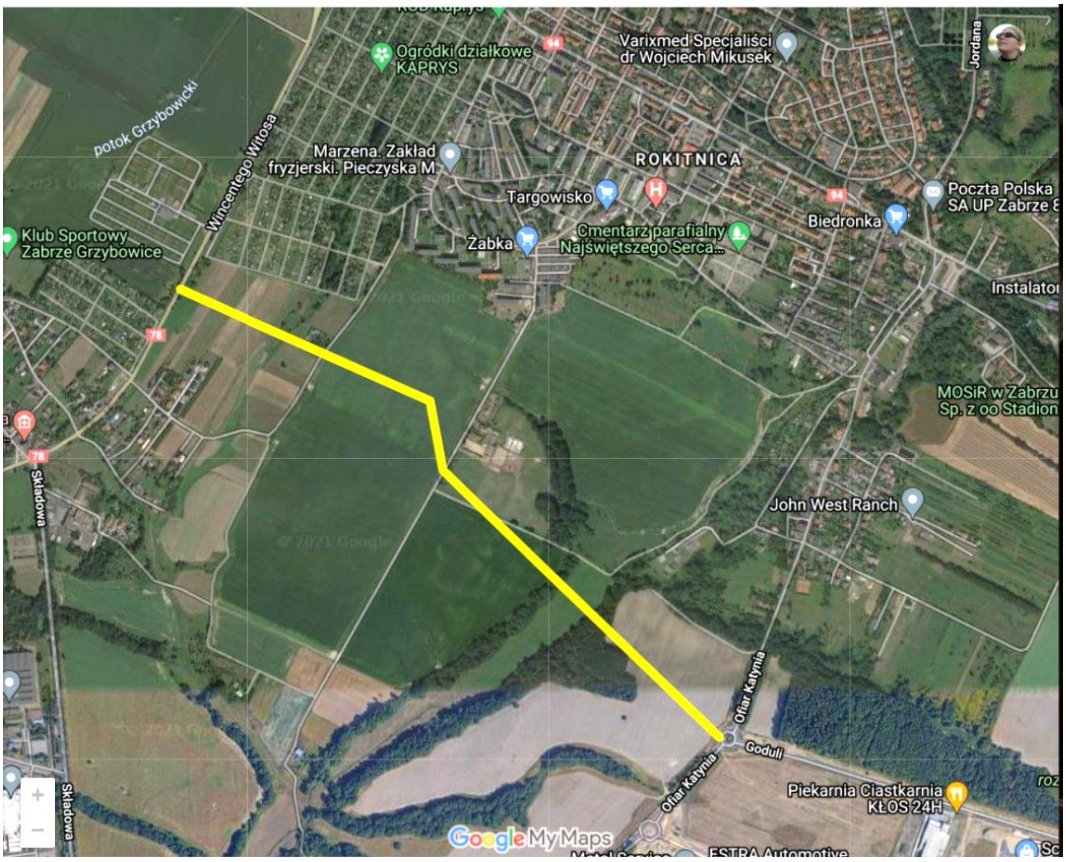

Źródło: https://miastozabrze.pl

Budowa ul. Nowo-Hagera

Pod koniec roku 2021 miasto pozyskało dofinansowanie, w kwocie około 62 milionów złotych, w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (RFRD), na budowę obwodnicy i przebudowę ulicy Hagera. Dofinansowanie inwestycja ma być realizowana w latach 2023-2026. Ogólna wartość projektu to ponad 123 mln zł. Całkowita długość planowanej obwodnicy to 3 966 m, w tym budowa nowych odcinków drogi: 2 598 m i przebudowa drogi istniejącej: 1 368 m.

W ramach projektu planowana jest:

1) budowa obwodnicy od skrzyżowania ul. Makoszowskiej i 3 Maja do istniejącej łącznicy DTŚ (DW 902) na wysokości ul. Rymera: 688 m (jedna jezdnia o dwóch pasach ruchu);

2) budowa obwodnicy od skrzyżowania z ul. Wolności do skrzyżowania ul. Bytomskiej z ul. Hagera: 1 910 m (dwie jezdnie po dwa pasy ruchu);

3) przebudowa ul. Hagera od skrzyżowania z ul. Bytomską do skrzyżowania z ul. Przystankową: 1 368 m (jedna jezdnia o dwóch pasach ruchu).

W ramach budowy obwodnicy, powstaną: oświetlenie, odwodnienie, chodniki, ścieżki rowerowe, kanały technologiczne. Całkowita długość planowanej obwodnicy to 3 966 m, w tym budowa nowych odcinków: 2 598 m i przebudowa drogi istniejącej: 1 368 m

Rysunek. Mapa przedstawiająca budowę ul. Nowo-Hagera

Źródło: Wydział Realizacji Projektów

Modernizowanie infrastruktury komunikacji tramwajowej

Na terenie miasta kontynuowane są inwestycje w infrastrukturę tramwajową. Efektem będzie podniesienie jakości podróży oraz zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników dróg. W ubiegłych latach przeprowadzone były prace modernizujące torowiska przy ulicach 3-go Maja, Bytomskiej, Brysza Wolności, czy pl. Teatralnym. Wykonane zadania w znacznym stopniu wpłynęły na poprawę jakości funkcjonowania tego ekologicznego środka transportu. W 2021 prowadzone były kolejne prace związane z remontem torowisk.

Modernizacje odcinków torowisk, realizowane w ramach projektu pn. „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej, wraz z zakupem taboru tramwajowego – etap I i II":

- „Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Bytomskiej w Zabrzu, od ul. Zamkowej do ul. Szyb Franciszek wraz z Pętlą Biskupice oraz z rozjazdami" - zadanie 6.2. Dwutorowa linia tramwajowa o długości 1,6 km torów. Wartość realizacji zadania to ponad 11 mln zł. Dodatkowo Zakład Torów i Sieci środkami własnymi spółki Tramwaje Śląskie S.A realizował w 2021 roku na terenie miasta Zabrze zadanie eksploatacyjne pn.: „Modernizacja torowiska i sieci trakcyjnej wzdłuż ul. Bytomskiej od ul. Hagera do ul. Stalmacha", wraz z modernizacją dwóch przejazdów drogowo – tramwajowych. Koszt zadania to ok. 3,5 mln zł. Łączna wartość inwestycji to blisko 15 mln zł. Inwestycje zakończone w 2021 r.

Fotografia. Przebudowana infrastruktura tramwajowa wzdłuż ul. Bytomskiej w Zabrzu

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

- „Przebudowa przejazdu drogowo – tramwajowego ul. Knurowskiej z ul. Wolności na granicy miast Gliwic i Zabrza", - zadanie 8.1. Dwutorowa linia tramwajowa o długości około 230 m torów. Wartość inwestycji to 3,6 mln zł. Inwestycja zakończona w 2021 roku.
- „Przebudowa torowiska tramwajowego w Zabrzu od Pętli Mikulczyce do skrzyżowania ul. Mikulczyckiej z ul. Dygasińskiego łącznie z pętlą", zadanie 15. Jednotorowa linia tramwajowa o długości 3,1 km torów. Wartość inwestycji: 22,6 mln zł. Zadanie w trakcie realizacji. Planowany termin realizacji zadania: listopad 2022 r.

Inwestycje planowane do realizacji:

- „Przebudowa torowiska w ciągu ul. Wolności w Zabrzu od skrzyżowania z ul. Piłsudskiego do skrzyżowania z ul. Miarki", zadanie 8.2. Dwutorowa linia tramwajowa o długości 2,76 km torów. Wartość szacunkowa: 11 mln zł. Planowany termin realizacji: 2022 – 2023 r.
- „Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Wolności w Zabrzu od skrzyżowania ul. Wolności z ul. Floriana do granicy z Rudą Śląską", - zadanie 8.3. Tor pojedynczy linii tramwajowej o długości ok. 8 km torów. Wartość umowy: 49 mln zł. Planowany termin realizacji: 31.03.2023 r.

Łączna wartość wszystkich inwestycji związanych z infrastrukturą tramwajową, które zostaną przeprowadzone do 2023 roku w Zabrzu wyniesie ponad 160 mln zł. Znaczna część tych środków pochodzi z funduszy Unii Europejskiej i budżetu Miasta Zabrze.

Rysunek. Lokalizacja numerów zadań - modernizacji odcinków torowisk w Zabrzu

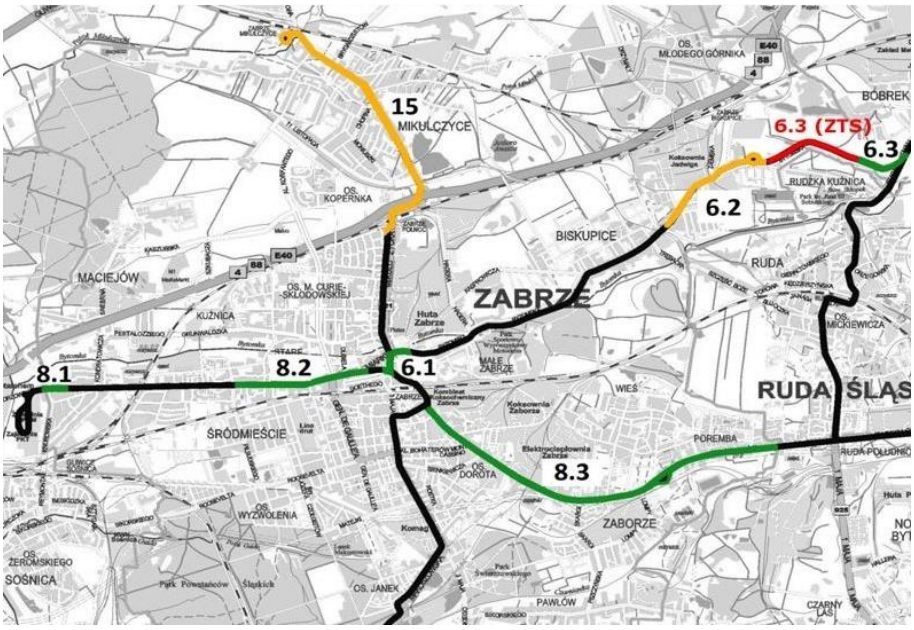

Źródło: https://miastozabrze.pl

Aktywna mobilność miejska - Budowa centrum przesiadkowego

Miasto realizuje projekt budowy centrum przesiadkowego, którego celem jest usprawnienie komunikacji w mieście i rozbudowa systemu transportowego. Inwestycja jest jedną z największych zasięgiem inwestycji drogowych, w całej historii miasta. W pierwszej kolejności został opracowany Zrównoważony Plan Mobilności Miejskiej Miasta Zabrze. To dokument zawierający wyniki badań i analiz dotyczących transportu publicznego, transportu samochodowego, polityki parkingowej, ruchu pieszego, transportu rowerowego oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego. Kolejnym etapem było opracowanie koncepcji funkcjonalno-użytkowych, które były podstawą do wykonania następnego etapu, czyli prac architektonicznych. W lipcu 2018 r. podpisano umowę dotyczącą realizacji pierwszego etapu tych działań. Zawarta umowa dotyczy wykonania zadania pn.: „Uporządkowanie potoków ruchu: pieszego, samochodowego, rowerowego, komunikacji publicznej w mieście Zabrze" poprzez opracowanie koncepcji, projektu budowlanego, projektów wykonawczych, które będą podstawą realizacji zadania pn.: „Wsparcie mobilności miejskiej Miasta Zabrze poprzez budowę

centrum/centrów przesiadkowego/przesiadkowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą". Umowa została zawarta na kwotę 4,6 mln zł, a jej zakres rzeczowy obejmuje realizację następujących etapów:

- Etap I – Wykonanie Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej.
- Etap II - Wykonanie koncepcji funkcjonalno–użytkowych.
- Etap III – Wykonanie koncepcji architektonicznych.
- Etap IV – Wykonanie projektów budowlanych, kosztorysów inwestorskich wraz z uzyskaniem decyzji administracyjnych niezbędnych do realizacji przedmiotu zamówienia.
- Etap V – Wykonanie dokumentacji wykonawczej, kosztorysu inwestorskiego, STWIOR opracowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia na wybór wykonawcy robót.
- Etap VI – Pełnienie nadzoru autorskiego w czasie realizacji inwestycji.

Pierwsze trzy etapy zakresu rzeczowego umowy zostały wykonane do końca 2019 roku. Etapy I-II zostały wykonane w 2018 r., natomiast w 2019 r. został wykonany etap III umowy – tj. opracowano koncepcje architektoniczne dla 4 lokalizacji. Wskazano lokalizacje przy ul. Goethego, przy ul. Ofiar Katynia/Krakowskiej, przy ul. Przystankowej oraz przy ul. Makoszowskiej. Dla każdej lokalizacji centrum przesiadkowego opracowane zostały 3 koncepcje funkcjonalno-użytkowe, które zawierały najważniejsze uwarunkowania, oddziaływania, wymagania oraz wytyczne, który stanowiły materiał wyjściowy do opracowania koncepcji i projektów. Na podstawie wybranych koncepcji, w poszczególnych lokalizacjach, w 2019 r. opracowano koncepcje architektoniczne – również w ilości 3 wariantów dla każdej lokalizacji. Z uwagi na strukturę własnościową i przeznaczenie w planie tymczasowo zawieszono wykonanie projektów centrów przesiadkowych dla lokalizacji przy ul. Przystankowej i Makoszowskiej, do czasu uregulowania spraw formalno-prawnych.

W 2020 roku zrealizowane zostały dwa etapy zakresu rzeczowego umowy: etap IV oraz etap V, tj. wykonano projekty budowlane i wykonawcze dla lokalizacji przy ul. Goethego oraz ul. Ofiar Katynia/Krakowskie, uzyskano również wszystkie decyzje niezbędne do realizacji inwestycji. W pierwszej lokalizacji przewidziano budowę obiektu o powierzchni ok. 10,4 tys. m^2 z peronami komunikacji autobusowej, parkingiem P&R oraz poczekalnią i usługami towarzyszącymi. W drugiej lokalizacji przewidziano perony otwarte, niewielki parking zewnętrzny oraz obiekt o powierzchni 276 m^2 (poczekalnia i drobne usługi). W dwóch lokalizacjach przewidziano możliwość ładowania pojazdów elektrycznych - przygotowanie infrastruktury, lokalizację stacji Zabrzańskiego Roweru Miejskiego, strefy Kiss&Ride oraz infrastruktury towarzyszącej (biletomaty, tablice dynamicznej informacji pasażerskiej i tablice zajętości miejsc na parkingu P&R). Przewidziano przebudowę dróg, w zakresie koniecznym do włączenia infrastruktury oraz budowę i przebudowę sieci infrastruktury. Całkowita wartość projektu: 119,5 mln zł. Na jego realizację miasto uzyskało ponad 96 mln zł unijnego dofinansowania.

W 2021 roku przeprowadzono przetargi na realizację tych inwestycji. W grudniu 2021 roku podpisana została umowa na budowę centrum przesiadkowego przy ul. Goethego. Wartość umowy to ponad 54,7 mln zł. Planowany termin realizacji inwestycji: 30 kwietnia 2023 r.

Zgodnie z Planem Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miasta Zabrze na lata 2017-2026, zakłada się realizację 4 węzłów przesiadkowych, w następujących lokalizacjach:

1) Rejon ulic: Johanna Goethego, Plac Dworcowy i 3 Maja;
2) Rejon ulic: Przystankowej i Mikulczyckiej;
3) Rejon ulic: Krakowskiej i Ofiar Katynia;
4) Rejon ulic: Wilibalda Winklera, Makoszowska i 3 Maja.

Rysunek. Mapa Zabrza – lokalizacje centrów przesiadkowych

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

Rysunek. Wizualizacja centrum przesiadkowego przy ul. Goethego

Źródło: https://miastozabrze.pl

Rysunek. Wizualizacja centrum przesiadkowego w Rokitnicy, rejon ulic: Krakowskiej i Ofiar Katynia

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

Rysunek. Wizualizacja centrum przesiadkowego w rejonie ul. Przystankowej i ul. Mikulczyckiej

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

Rysunek. Wizualizacja centrum przesiadkowego rejonie ulic: Winklera, Makoszowskiej i 3 Maja

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

Transport publiczny

W związku z powstaniem Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM), rolę organizatora transportu publicznego sprawuje od trzech lat Zarząd Transportu Metropolitalnego (ZTM). Integracja taryfowa, jaką udało się dzięki temu osiągnąć, polegająca na planowaniu oferty przewozowej poszczególnych podsystemów (kolejowego, tramwajowego, autobusowego oraz trolejbusowego) w sposób ograniczający konkurencję na wspólnych korytarzach transportowych, pozwala pasażerom na swobodne przemieszczanie się po obszarze Metropolii.

Linie metropolitalne, na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, stanowią kręgosłup komunikacyjny, będący uzupełnieniem istniejącej oferty przewozów kolejowych w korytarzach i relacjach transportowych o największym popycie. Ich uruchamianie rozpoczęto w maju 2021, a do końca 2021 roku uruchomiono łącznie 10 takich linii, tj.: M1, M2, M3, M4, M18, M22, M24, M101, M102, M108.

Na obszarze Zabrza funkcjonują linie metropolitalne nr M1 w relacji: Gliwice Arena Widowiskowo-Sportowa - Katowice Dworzec oraz M24 w relacji: Zabrze Plac Dworcowy - Katowice Mickiewicza.

Dla mieszkańców Zabrza dostępny jest autobus linii AP1, na lotnisko w Katowicach-Pyrzowicach, kursujący średnio co godzinę przez całą dobę. Pozwala to bez zbędnej zwłoki i bezpiecznie podróżować, nie tylko w ramach Metropolii czy województwa, ale także Polski, Unii Europejskiej i świata.

W 2022 roku, dla mieszkańców Zabrza, planowane jest uruchomienie linii M14. Linia ta, będzie kursować przez Gliwice, Zbrosławice, Zabrze (dzielnica Grzybowice), Bytom, Tarnowskie Góry, Świerklaniec, Ożarowice – do lotniska w Katowicach-Pyrzowicach.

Rysunek. Schemat linii metropolitalnych – proponowane przebiegi tras

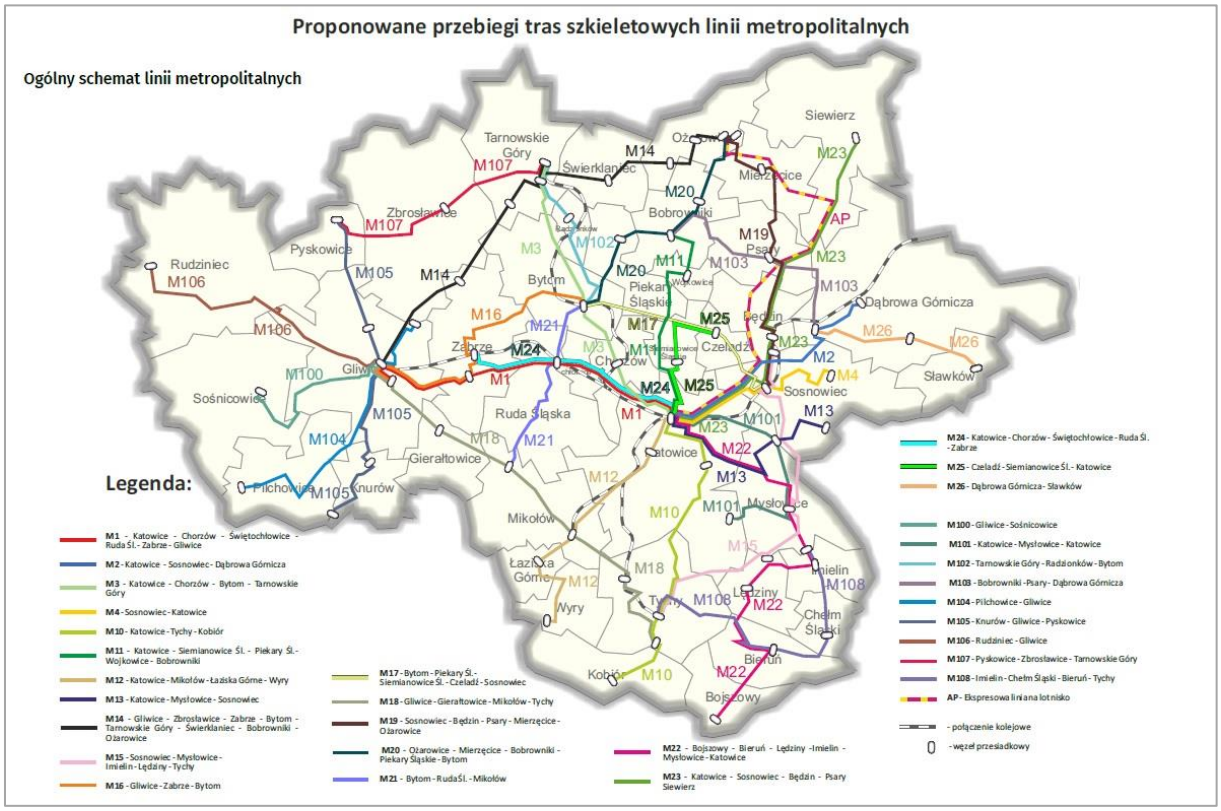

Źródło: Górnośląsko – Zagłębiowska Metropolia

Rysunek. Planowany przebieg trasy linii M14

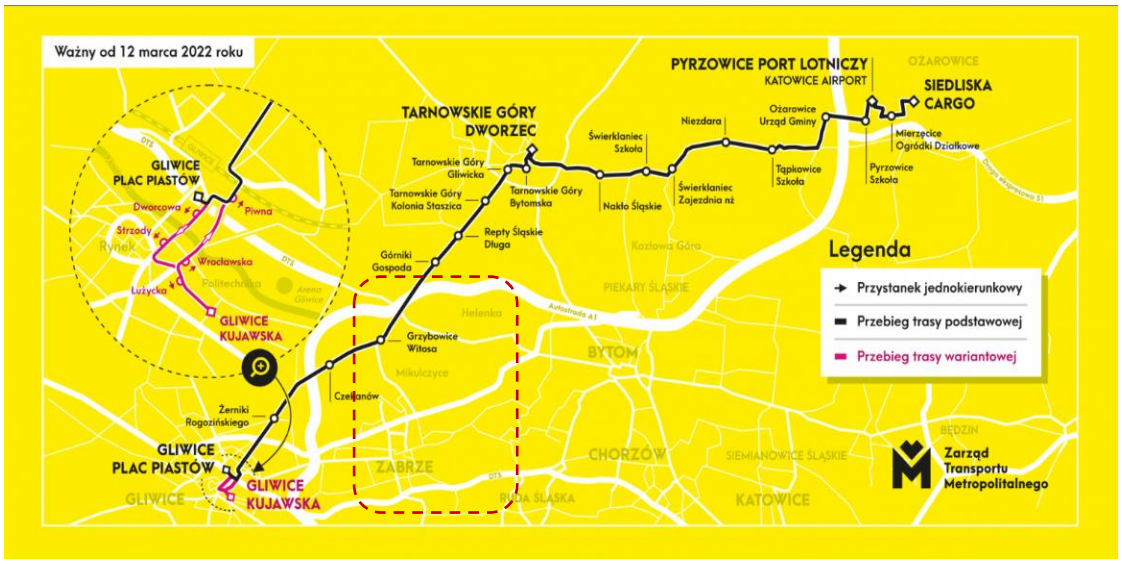

Źródło: Górnośląsko – Zagłębiowska Metropolia

ZTM zapewnia podróżnym dostęp do informacji, przy wykorzystaniu różnych kanałów komunikacji, takich jak: system informacji przystankowej, Portal Pasażera, Profil ZTM – Info, Infolinia ZTM, Punkty Obsługi Pasażera oraz Punkty Obsługi Klienta oraz aplikacja mobilna M2GOinfo.

Przy pomocy aplikacji M2GOinfo można wyszukać przystanki oraz linie. Ważną funkcją tej aplikacji jest planowanie podróży. Wystarczy wskazać na mapie punkt jej rozpoczęcia i zakończenia, wpisać adresy lub nazwy przystanków oraz planowaną godzinę rozpoczęcia trasy. Wyszukiwarka wskaże środki transportu oraz minimalny czas przesiadki. Użytkownik może też sprawdzić aktualne komunikaty, dotyczące funkcjonowania komunikacji miejskiej. Dotyczą one m.in. informacji o objazdach, remontach oraz zmian w rozkładzie jazdy.

Rysunek. Aplikacja M2GOinfo

Źródło: https://miastozabrze.pl

Mobilność Miejska - Polityka rowerowa miasta.

Polityka rowerowa powstała w celu usystematyzowania działań na rzecz rozwoju infrastruktury rowerowej na terenie Miasta Zabrze. Polityka ma odpowiedzieć na zapotrzebowanie społeczne, jakim jest stworzenie warunków dla bezpiecznego ruchu rowerowego w mieście. Głównym celem strategicznym Polityki Rowerowej Zabrza jest zwiększenie udziału ruchu rowerowego w ogólnej liczbie podróży realizowanych na terenie miasta. Wdrażanie Polityki rowerowej miasta Zabrze jest w trakcie realizacji. Do głównych działań mających na celu realizację „Polityki rowerowej", należy:

- Rozwój miejskiej sieci tras i ścieżek rowerowych. Obecnie w mieście istnieje:
  - 31,2 km ścieżek rowerowych;
  - 57,5 km tras rowerowych (Zabrzański szlak rowerowy- trasa główna);
  - 19,0 km tras rowerowych (Zabrzański szlak rowerowy – trasa alternatywna);
  - 14,5 km ciągów pieszo – rowerowych;

  w tym wybudowanych w 2021 roku: 2,0 km ścieżek rowerowych oraz 0,9 km ciągów pieszo-rowerowych.
- Stworzenie ścieżek rowerowych, które prowadziłyby z dzielnic do centrum miasta. W pierwszej kolejności realizowana jest trasa północ – południe łącząca północne dzielnice miasta z istniejącym ciągiem pieszo – rowerowym.
- W związku z koniecznością powiązania zabrzańskich ścieżek rowerowych z drogami rowerowymi miast ościennych oraz planami Górnośląsko - Zagłębiowskiej Metropolii, opracowano koncepcję rozwoju sieci dróg rowerowych na terenie miasta Zabrze.
- Stosowanie podczas budowy ścieżek rowerowych materiałów jak najbardziej bezpiecznych i komfortowych dla rowerzystów. W uzgodnieniu z przedstawicielami środowisk rowerowych, ustalono preferowanie asfaltu, jako materiału do budowy nowych ścieżek.
- Popularyzacja transportu rowerowego jako ekologicznej i prozdrowotnej alternatywy dla transportu samochodowego oraz popularyzacja turystyki i rekreacji rowerowej. Corocznie w mieście organizowane są wydarzenia promujące rower, jako aktywny sposób spędzania czasu. Zabrze piąty rok jest współorganizatorem etapów wyścigu Tour de Pologne – jednej z największych imprez kolarskich na świecie.
- Wzbogacenie infrastruktury rowerowej o parkingi oraz wypożyczalnie rowerów miejskich. W 2021 roku funkcjonowało 14 stref lokalizacji rowerów miejskich. Planowane jest coroczne zwiększenie ich ilości, docelowo do minimum jednej strefy w każdej dzielnicy. W pierwszej kolejności stacje rowerowe zlokalizowano przy obiektach szlaku turystyki poprzemysłowej. W ramach realizacji „Centrum Przesiadkowego w Zabrzu" planowana jest budowa parkingów Bike& Ride i Park& Ride oraz ścieżek rowerowych.

  Najważniejsze zadania, zrealizowane w ramach Polityki rowerowej miasta Zabrze w roku 2021:

  - Aktualizacja mapy „Rowerowe Zabrze" w zakresie:
    - szkieletu układu dróg rowerowych do realizacji na terenie miasta Zabrze;
    - istniejących ścieżek rowerowych;

- posiadanych projektów ścieżek rowerowych;

- koncepcji połączeń rowerowych;
- istniejących szlaków rowerowych wytyczonych po jezdniach;
- istniejących ciągów pieszo-rowerowych;
- systemu tras rowerowych w Metropolii.

Fotografia. Rower miejski

Źródło: https://miastozabrze.pl

- Wytyczenie oraz oznakowanie głównego oraz alternatywnego szlaku rowerowego wokół miasta (rowerowa obwodnica Zabrza). Jego długość wynosi ok. 60 km i prowadzi przez os. Helenka, ul. Żniwiarzy przez Rokitnicę do os. Młodego Górnika, przecina Biskupice i biegnie wzdłuż granicy miasta, do Kończyc. Kolejno prowadzi do Makoszów ul. Wiosenną i po dłuższym odcinku z ul. Oświęcimskiej i ul. Legnickiej odbija w kierunku os. Janek. Dalej szlak wiedzie przez osiedle Janek do ul. Roosevelta wzdłuż Parku Rodzinnego, skąd przez Maciejów małymi uliczkami biegnie do granic miasta, przechodząc przez Gliwice powraca do Zabrza przez Mikulczyce oraz Grzybowice wzdłuż ulic Badestinusa i Traktorzystów na osiedle Helenka.

Fotografia. Tour de Pologne, Zabrze 2021r.

– Źródło: https://miastozabrze.pl

- Organizacja na terenie miasta jednej z największych imprez kolarskich na świecie – wyścigu Tour de Pologne. W Zabrzu miała miejsce już piąty rok z rzędu. Na terenie Gminy w 2021r. organizowane były również następujące wydarzenia rowerowe:
  - Zawody rowerowe MTB w Zabrzu;
  - Zajęcia rowerowe organizowane w ramach programu Aktywne Zabrze.
- Udział w spotkaniach organizowanych przez Górnośląsko – Zagłębiowską Metropolię w sprawach wspólnych działań w zakresie :
  - wdrożenia roweru metropolitarnego w GZM (wspólnego systemu wypożyczalni rowerów),
  - wyznaczenia wspólnych dla metropolii „Standardów i Wytycznych kształtowania infrastruktury rowerowej”,
  - opracowaniu studium systemu tras rowerowych w GZM.
- Udział Miasta w projekcie Velo Silesia, polegającym na audycie nieczynnych szlaków kolejowych pod kątem wykorzystania ich dla komunikacji i rekreacji rowerowej.
- W ramach realizacji „ Centrum Przesiadkowego w Zabrzu” planowana jest budowa parkingów Bike & Ride oraz ścieżek rowerowych.

W 2021 roku uruchomiono rowerownię miejską dla pracowników urzędu, w ramach ułatwienia parkowania rowerów, przyjeżdżających do pracy w Urzędzie Miejskim.

"Zabrzańskie trasy rowerowe" - zadania MZD dotyczące infrastruktury rowerowej, realizowane w 2021 r., w ramach Zabrzańskiego Budżetu Obywatelskiego:

- Sportostrada Zabrzańska
  „Przebudowa istniejącej drogi wewnętrznej na ciąg pieszo-rowerowy wraz z budową oświetlenia w ramach zadania Sportostrada Zabrzańska” ZBP 2018 - P0045, zrealizowana w ramach utworzonego zadania budżetowego "Zabrzańskie trasy rowerowe". W listopadzie 2020 r.

podpisano umowę na wykonanie robót budowlanych. Wartość inwestycji to ponad 908 tys. zł. Ciąg pieszo-rowerowy Sportostrada włącza się w układ komunikacyjny miasta na skrzyżowaniu ulic Rogera i Sportowej. Realizacja zadania obejmowała przebudowę istniejącej drogi wewnętrznej na ciąg pieszo-rowerowy na odcinku ok. 850 m, o nawierzchni z betonu asfaltowego, wraz z oświetleniem, odwodnieniem, wykonaniem miejsc rekreacji w postaci zatok z wyposażeniem w ławki oraz kosze na śmieci. Trasa została oficjalnie oddana do użytku w czerwcu 2021 roku.

W ramach zadania budżetowego pn. „Zabrzańskie Trasy Rowerowe", zrealizowano następujące inwestycje:

– Przebudowa chodnika i budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Gdańskiej, od skrzyżowania z ul. Franciszkańską do wjazdu na teren Szkoły Podstawowej nr 25 w Zabrzu. W marcu 2021 roku podpisano umowę na wykonanie robót budowlanych. Wartość inwestycji to 392,9 tys. zł.

Fotografia. Sportostrada Zabrzańska

Źródło: https://miastozabrze.pl

Realizacja przedsięwzięcia objęła przebudowę istniejącego chodnika i budowę ścieżki rowerowej na odcinku ok. 605 m, wzdłuż ul. Gdańskiej w Zabrzu, od skrzyżowania z ul. Franciszkańską do wjazdu na teren Szkoły Podstawowej nr 25.

– Przebudowa istniejącego chodnika oraz wytyczenie ścieżki rowerowej wzdłuż Gdańskiej os. T. Kotarbińskiego (od ul. Franciszkańskiej do Al. Korfantego). W marcu 2021 roku podpisano umowę na wykonanie robót budowlanych. Wartość inwestycji to 232,8 tys. zł.

Fotografia. Przebudowa chodnika i budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Gdańskiej

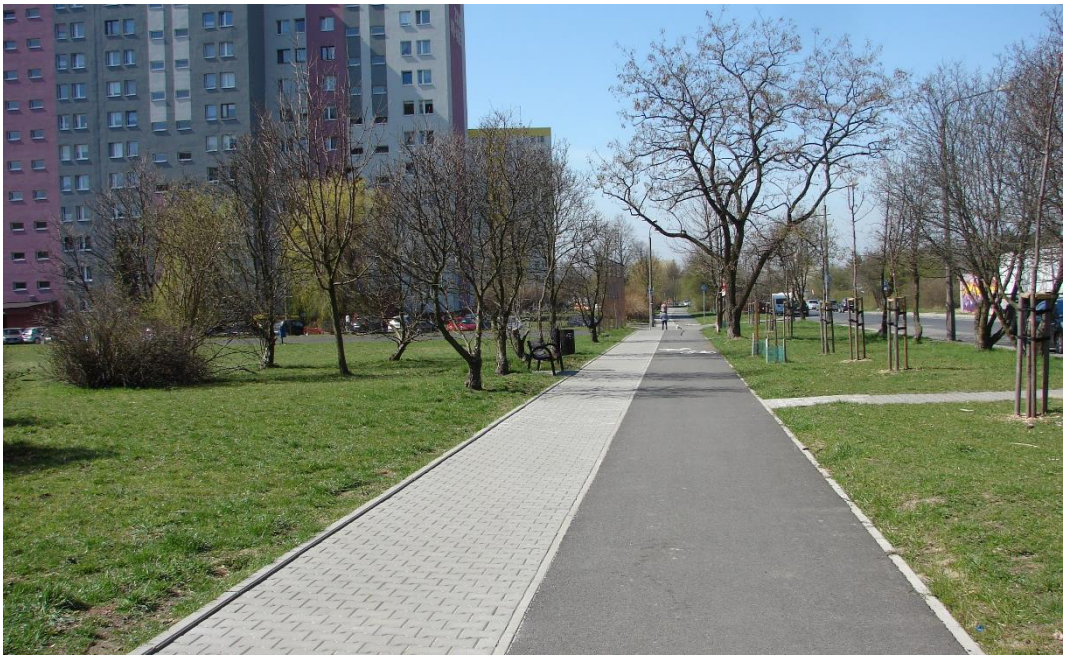

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Realizacja przedsięwzięcia objęła przebudowę istniejącego chodnika i budowę ścieżki rowerowej na odcinku ok. 435 m wzdłuż ul. Gdańskiej, od skrzyżowania z ul. Franciszkańską do skrzyżowania z aleją Korfantego wraz z zabezpieczeniem istniejących sieci kolidujących z ścieżką rowerową i chodnikiem.

We wrześniu 2021 roku, na terenie stadionu KS Zabrze Grzybowice, otwarto plac ruchu drogowego do nauki jazdy na rowerze dla dzieci. Społeczny projekt powstał dzięki zaangażowaniu mieszkańców Grzybowic oraz przy wsparciu OSP Grzybowice i lokalnych przedsiębiorców, którzy aktywnie włączyli się w pracę nad tym projektem. Rowerowe miasteczko umożliwia dzieciom poznawanie przepisów ruchu drogowego i zasad bezpiecznego poruszania się po ulicach.

Fotografia. Miasteczko rowerowe w dzielnicy Grzybowice

Źródło: https://miastozabrze.pl

We wrześniu 2021 roku podpisano umowę na budowę ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Ofiar Katynia. Projektowana ścieżka rowerowa, o długości 1,3 km, ma spełniać funkcję komunikacyjną, łącząc dzielnice miasta: Mikulczyce i Rokitnicę, a także rozwijające się gospodarczo przyległe tereny Strefy Ekonomicznej KSSE Zabrze. Ścieżka ma pełnić również funkcją sportowo-rekreacyjną, prowadząc ruch z centrum Zabrza do terenów leśnych zlokalizowanych w północnej części miasta (Rokitnica, Helenka). Zbudowane zostanie także oświetlenie uliczne wzdłuż ścieżki na całym jej przebiegu. Zgodnie z umową inwestycja powinna zostać ukończona do 21 kwietnia 2022 r. Szacowany koszt przebudowy wyniesie 1,4 mln zł.

Kolejna projektowana ścieżka rowerowa powstanie na projektowanym przedłużeniu alei Korfantego – na odcinku od ul. Heweliusza do ul. Tarnopolskiej w Zabrzu. W ramach inwestycji planowana jest budowa ścieżki rowerowej łączącej istniejącą ścieżkę rowerową zlokalizowaną wzdłuż Al. Korfantego ze ścieżką rowerową w ciągu ulicy Brygadzistów. Ścieżka o szerokości dwóch metrów zlokalizowana będzie wzdłuż projektowanej drogi, oddzielona od jezdni pasem zieleni. Nawierzchnia wykonana będzie w technologii bitumicznej. W rejonie przekroczenia skrzyżowań powstaną przejazdy pieszo – rowerowe.

Rysunek. Mapa projektowanej ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Ofiar Katynia

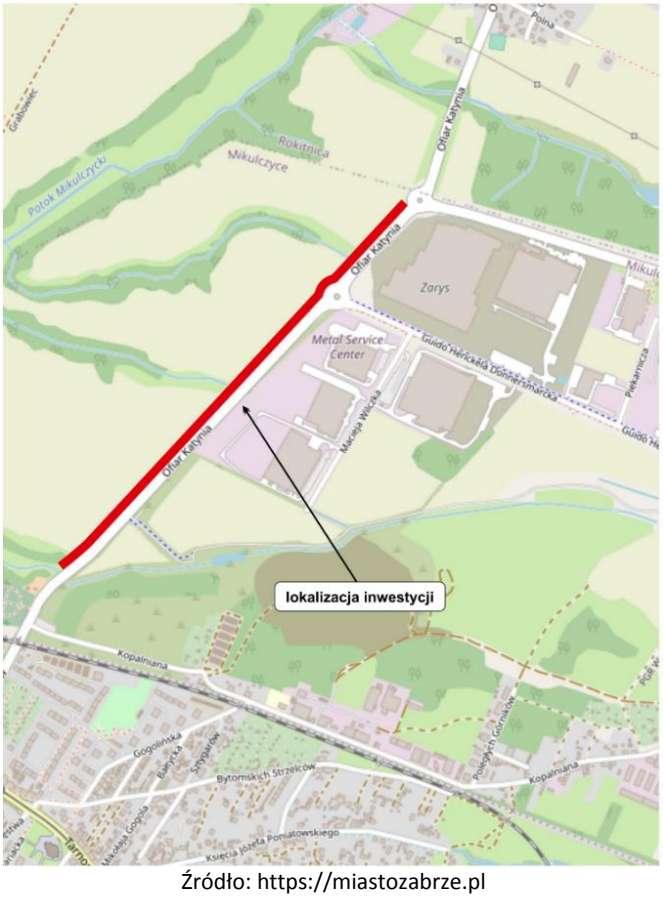

Źródło: https://miastozabrze.pl

Rysunek. Mapa ścieżki rowerowej na projektowanym przedłużeniu Al. Korfantego

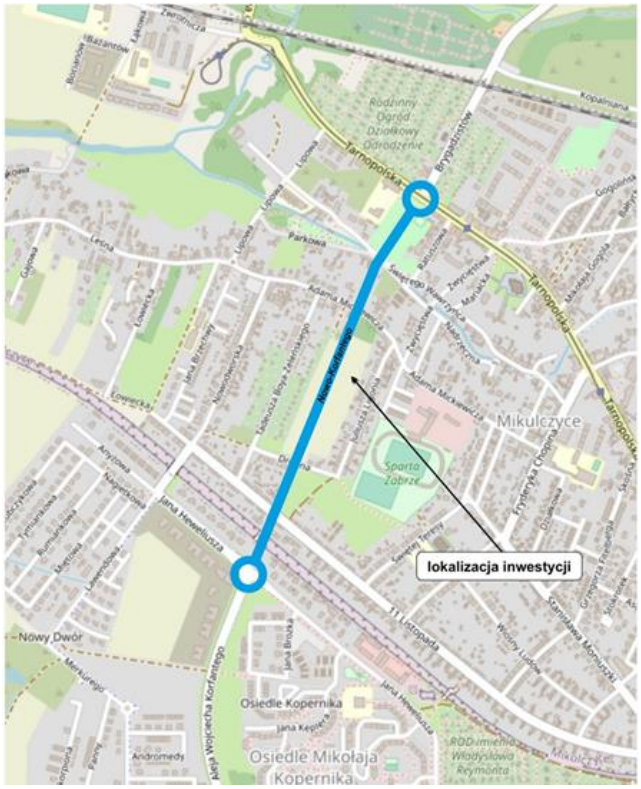

Źródło: https://miastozabrze.pl

Elektromobilność

Na podstawie artykułu 60 ust.1 pkt 3 (Dz. U. 2020 poz. 908) ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych, opracowany został plan rozbudowy ilości punktów ładowania samochodów elektrycznych zlokalizowanych w mieście Zabrze do ilości wymaganej przez ww. ustawę. „Plan budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Zabrzu", przyjęty Uchwałą NR XXVI/431/20 Rady Miasta ZABRZE, z dnia 19 października 2020 r., identyfikuje istniejące stacje na terenie miasta oraz przewiduje budowę nowych stacji. Po konsultacjach społecznych, a następnie przez operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego plan ten został przedłożony do akceptacji i przyjęty przez Radę Miasta Zabrze.

W Zabrzu sukcesywnie budowane są stacje ładowania samochodów elektrycznych. Zrealizowane już inwestycje dotyczą lokalizacji w centrum miasta tj. na parkingach przy ul. Wolności (4 punkty ładowania), Religi (2 punkty ładowania), Powstańców Śląskich (4 punkty ładowania), a także przy ul. Gdańskiej (4 punkty ładowania) i aktualnie oczekują na odbiór prac przez Urząd Dozoru Technicznego. Dokumentacje kolejnych lokalizacji są aktualnie procedowane. Planowane Centra Przesiadkowe będą również wyposażone w infrastrukturę ładowania samochodów elektrycznych. Z już funkcjonujących ładowarek można skorzystać m.in. przy Kopalni Guido czy Sztolni Królowa Luiza, jak również na parkingach centrów handlowych. Ponadto w ramach zadania realizowanego w ramach edukacji ekologicznej, w roku 2021 zainicjowany został cykl upowszechnienia wiedzy o zrównoważonym rozwoju w zakresie elektromobilności. Miasto Zabrze jest również uczestnikiem grupy zakupowej GZM, która przygotowuje postępowanie przetargowe dotyczące nabycia floty pojazdów elektrycznych wraz z infrastrukturą ładowania na potrzeby realizacji zobowiązań wynikających z ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych nałożonych na samorządy.

Fotografia. Stacja ładowania samochodów elektrycznych przy ul. Religi

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

1.3.4 ROZWIJANIE BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO (CEL STRATEGICZNY C14)

Istotną rolę w rozwoju polityki miejskiej odgrywa sektor mieszkaniowy. Gminna polityka mieszkaniowa w Zabrzu, to tworzenie warunków do rozwoju budownictwa, prowadzonego przez sektory publiczne, społeczne i prywatne. Nieodłącznym elementem rozwoju budownictwa w mieście są inwestycje, mające na celu stworzenie infrastruktury technicznej na terenach przeznaczonych pod budownictwo. Inwestycje te, mają znaczący wpływ na wybór lokalizacji zamieszkania.

Zwiększenie oferty mieszkaniowej i w konsekwencji wzrost liczby mieszkańców, ma pozytywny wpływ na dochody podatkowe Miasta. Zapotrzebowanie na nowe mieszkania potwierdza przede wszystkim, że ludzie chcą mieszkać w naszym mieście, co z kolei pozytywnie wpływa na jego rozwój. Zabrze aktywnie uczestniczy w powiększaniu liczby nowych mieszkań oraz podnosi regularnie ich standard. Na dzień 31.12.2021 r. do gminnego zasobu mieszkaniowego należało 11 516 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 527 672,16m^2. W 2021 roku w naszym mieście wydano pozwolenia na budowę dla 208 domów jednorodzinnych oraz 269 mieszkań w ramach zabudowy wielorodzinnej.

Kontynuacja budowy osiedla w Kończycach przy ul. Żywieckiej

Od 2013 roku Miasto Zabrze wraz z Międzygminnym Towarzystwem Budownictwa Społecznego rozbudowuje osiedle przy ul. Żywieckiej - w ramach którego powstało już siedem budynków, w których zamieszkało już 90 rodzin. Rozbudowa osiedla przy ul. Żywieckiej realizowana jest dzięki udziałowi finansowemu Miasta Zabrze, finansowaniu zwrotnemu z Banku Gospodarstwa Krajowego, partycypacji przyszłych lokatorów oraz Międzygminnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

Fotografia. Osiedle przy ul. Żywieckiej w Kończycach

Źródło: https://miastozabrze.pl

12.01.2021 roku w zabrzańskim Ratuszu podpisana została umowa na budowę kolejnych trzech budynków mieszkalnych przy ul. Żywieckiej. W spotkaniu udział wzięli m.in.: prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik, zastępca prezydenta Miasta Zabrze Krzysztof Lewandowski oraz Anna Wyleżoł, naczelnik Wydziału Zarządzania Mieniem Urzędu Miejskiego w Zabrzu. W imieniu MTBS dokumenty podpisali: prezes zarządu Międzygminnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego

Franciszek Paśmionka i jego zastępczyni Elżbieta Kuziorowicz, a ze strony wykonawcy inwestycji, firmy HRESA, jej szef Dawid Tatarczyk.

Fotografia. Podpisanie umowy na rozbudowę osiedla przy Żywieckiej w Zabrzu

Źródło: https://miastozabrze.pl

Dzięki wartej ponad 12 milionów zł inwestycji powstanie kolejnych 36 mieszkań, o łącznej powierzchni 2 171,8 m^2. Planowany termin zakończenia budowy to trzeci kwartał 2022 roku. W celu zwiększenia atrakcyjności nowego osiedla planowana jest, w niedługim czasie, rozbudowa placu zabaw i utworzenie dodatkowej infrastruktury rekreacyjnej.

Tabela. Zasób mieszkaniowy Osiedla przy ul. Żywieckiej w Zabrzu

Zasób mieszkaniowy Osiedla przy ul. Żywieckiej w Zabrzu					
Lp.	Etap realizacji	Liczba budynków	Liczba lokali	Koszt budowy	Okres budowy
1.	wybudowano	7	90	ok. 16,1 mln zł	2012 - 2020
2.	realizowane	3	36	ok. 12 mln	2021 - 2022

Źródło: Wydział Zarządzania Mieniem

Działalność Zarząd Budynków Mieszkaniowych - Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.

Planowane inwestycje ZBM-TBS Spółka z o.o.:

Po zakończeniu realizacji największej dotychczasowej inwestycji – budowy 6 wielorodzinnych budynków przy ul. Trocera, w kolejnych latach ZBM – TBS planuje nowe inwestycje, m.in. inwestycję przy ulicy: Żeromskiego, inwestycję pn. Budowa osiedla Helenka przy ul. Niepokólczyckiego oraz inwestycję pn. Budowa budynków wielorodzinnych przy ul. Mielżyńskiego (Osiedle Słoneczna Dolina).

W 2021 roku ZBM-TBS Sp. z o.o. w Zabrzu rozpoczął inwestycję budowy nowoczesnego, 5 – kondygnacyjnego, budynku mieszkalnego z windą, w którym na najemców czekać będzie 35 mieszkań o pow. od 42 do 85m^2. Prace obejmą również stworzenie infrastruktury technicznej, drogowej oraz przygotowanie 29 miejsc parkingowych i 8 garaży podziemnych.

Kluczowym atutem tej inwestycji jest lokalizacja przy ul. Konfederatów Barskich – Żeromskiego. Mieszkania będą zasiedlane na zasadach wynajmu. Kaucja zabezpieczająca stanowić będzie 12 - krotność miesięcznego czynszu. Zakończenie realizacji planowane jest na 2023 rok.

Rysunek. Wizualizacja budynku wielorodzinnego przy ul. Konfederatów Barskich – Żeromskiego

Źródło: ZBM-TBS Spółka z o.o.

Kolejna planowana inwestycja zlokalizowana będzie przy ulicy Niepokólczyckiego, na osiedlu Helenka.

W ramach zadania powstaną 4 budynki wielorodzinne, 64 lokale mieszkalne na wynajem w systemie budownictwa społecznego oraz 14 domów jednorodzinnych w zabudowie szeregowej.

Rysunek. Wizualizacja: Mieszkania z ogródkami i zabudowa szeregowa w dzielnicy Helenka

Źródło: ZBM-TBS Spółka z o.o.

Inwestycja będzie przebiegać dwuetapowo i zakończy się w 2027 roku. Rozpoczęcie realizacji rzeczowej I etapu planuje się na początek 2022 roku. Wykonane zostaną nowe sieci uzbrojenia terenu, drogi dojazdowe, miejsca postojowe oraz place zabaw i place gospodarcze. Inwestycja jest obecnie na etapie koncepcji, a planowany termin przekazania budynków do użytku to 2024-2025r.

Rysunek. Wizualizacja planowanej zabudowy szeregowej przy ul. Niepokólczyckiego 35

Źródło: ZBM-TBS Spółka z o.o.

Inwestorzy prywatni dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego

Osiedle Słoneczna Dolina

Wspierane są także inicjatywy deweloperów i osób prywatnych, którzy budują domy m.in. na osiedlu Słoneczna Dolina.

Fotografia. Osiedle Słoneczna Dolina - widok z drona

Źródło: Biuro ds. Inwestorów

W związku z intensywnym rozwojem budownictwa mieszkaniowego na terenie miasta, ze szczególnym uwzględnieniem podejmowane są decyzje o budowie infrastruktury drogowej. Dlatego w ostatnich latach na osiedlu Słoneczna Dolina, w ramach zadania „Budowa drogi, chodników, ścieżki rowerowej, kanalizacji deszczowej i oświetlenia ulicznego na osiedlu Słoneczna Dolina w Zabrzu, część I i II", wybudowane zostały przez miasto cztery nowe drogi na ul.: Neptuna, Jowisza, Merkurego i Lawendowa. Kolejny etap – Część III, to planowana w przyszłym roku budowa ulicy Marsa. Jest to ważna inwestycja dla mieszkańców osiedla, która znacząco poprawi komunikację w tej dzielnicy. Inwestycje te, realizowane są dzięki linii kredytowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Fotografia. Ulica Marsa zyska nową nawierzchnię

Źródło: https://miastozabrze.pl

Kontynuowana jest również rozbudowa osiedla Zielona Dolina.

W dzielnicy Mikulczyce realizowany jest, przez firmę deweloperską TDJ Estates, projekt – „Osiedle Zielona Dolina". Inwestycja przygotowana jest z myślą o osobach poszukujących spokojnego miejsca do zamieszkania. Dobra komunikacja, bliskość szkoły i placówki medycznej, a także świetne warunki do uprawiania sportu i rekreacji, to kluczowe atuty jej lokalizacji.

W pierwszym etapie inwestycji wybudowane zostały 4 czterokondygnacyjne budynki, w których łącznie powstało 104 mieszkania i 6 lokali usługowych. W następnym etapie rozbudowy osiedla powstają kolejne 4 czterokondygnacyjne budynki mieszkaniowe z ogródkami, balkonami i tarasami. W ofercie znajdują się zarówno małe lokale, jaki i duże mieszkania. Nowi lokatorzy Zielonej Doliny mogą wybierać spośród 124 mieszkań. Do dyspozycji mieszkańców zostanie oddana ogólnodostępna strefa parkingowa, a na parterze budynków zlokalizowane będą kolejne 3 lokale usługowe.

Kolejne fazy projektu realizowane będą na terenie o powierzchni 28 ha., z czego 20 ha zostanie przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową. W skład zabudowy mieszkaniowej będą wchodzić zarówno budynki wielorodzinne, szeregowe, jak i domy jednorodzinne. Pozostałe 8 ha to obszar rozciągający się wzdłuż potoku Rokitnickiego, który zostanie zagospodarowany na cele rekreacyjne.

Rysunek. Wizualizacja pierwszego i drugiego etapu inwestycji realizowanej przy ul. Łąkowej w Zabrzu

Źródło: https://zielona-dolina.info

Dużą wygodę komunikacyjną gwarantuje mieszkańcom Zielonej Doliny bliskość: pętli tramwajowej, przystanku autobusowego, a także autostrady A1. Do autostrady można dotrzeć samochodem w 7 minut, a do przystanku komunikacji publicznej – w kilka minut pieszo. W okolicy, zarówno kierowcy jak i niezmotoryzowani mają dostęp do infrastruktury publicznej, a także do obiektów handlowych i punktów usługowych. W zasięgu, zaledwie kilkuset metrów od osiedla, dostępna jest pełna infrastruktura miejska, tj. m.in.: przedszkola, szkoły, placówki medyczne i usługowe.

Fotografia. Osiedle Zielona Dolina, ul. Łąkowa w Zabrzu

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Apartamenty Zabrze Centrum

Apartamenty Zabrze Centrum, to inwestycja prowadzona przez firmę Dom 100EU, znajdująca się w centrum Zabrza, w bliskiej odległości od lokali handlowo – usługowych, szkół, przedszkoli, ośrodków zdrowia oraz ośrodków sportowych, a także terenów rekreacyjnych (m.in. Park Rodzinny). Docelowo powstaną 4 ośmiokondygnacyjne apartamentowce, każdy z 25 przestronnymi apartamentami, o metrażach od 43 do 124 m^2, na zamkniętym i monitorowanym osiedlu.

Rysunek: Wizualizacja: Apartamenty ul. Nad Kanałem 14

Źródło: https://dom100.eu

Dla podwyższenia komfortu życia mieszkańców, na zakończenie inwestycji, zbudowany zostanie plac zabaw dla najmłodszych i zasadzonych zostanie 2 000 drzewek i krzewów.

Osiedle Kaskada – kolejne nowe mieszkania w Zabrzu.

Osiedle Kaskada to nowa inwestycja deweloperska w Zabrzu firmy Adatex. Osiedle powstaje przy Alei Korfantego, czyli jednej z głównych ulic miasta. Budowa obejmuje jeden budynek wielorodzinny, siedem kondygnacji naziemnych wraz z parterem oraz 2 kondygnacje podziemne. W budynku mieścić się będzie 81 lokali mieszkalnych z balkonami lub tarasami. W inwestycji przewidziano parkingi naziemne oraz podziemne.

Budowane osiedle znajduje się w bliskim sąsiedztwie szkół, sklepów, szpitali, lokali usługowych oraz budynków użytku publicznego. Bardzo dobra komunikacja zagwarantuje, przyszłym mieszkańcom osiedla, sprawne przemieszczanie się w obrębie miasta, jak również szybki wyjazd poza jego granice. Inwestycję rozpoczęto w kwietniu 2021 roku, a przewidywany termin jej zakończenia, to kwiecień 2024 roku.

Rysunek. Wizualizacja Osiedla Kaskada przy Alei Korfantego

Źródło: https://adatex.pl

Kolejne kameralne osiedle w Zabrzu, otrzymało nazwę: osiedle Grafitowe Zabrze.

Pierwszy etap inwestycji zlokalizowany jest w śródmieściu Zabrza, u zbiegu ulic Skłodowskiej i Żnieńskiej. Osiedle Grafitowe Zabrze, to kameralne osiedle z 60 mieszkaniami, w najwyższym standardzie i o różnym metrażu, zaprojektowane w eleganckim modernistycznym stylu. Jego główną zaletą jest wysoka funkcjonalność i inteligencja zastosowanych rozwiązań.

Rysunek. Wizualizacja Osiedla Grafitowe Zabrze II przy ulicy Marii Skłodowskiej-Curie

Źródło: http://grafitowezabrze.pl

Obecnie, w drugim etapie inwestycji, budowane jest osiedle Grafitowe Zabrze II. W ramach tej inwestycji powstanie kompleks trzech budynków znajdujących się w centrum Zabrza, przy ulicy

Marii Skłodowskiej-Curie. Osiedle zaprojektowane zostało przez studio Simple Architecture, na zlecenie spółki DMT PROGRESS. Nowa inwestycja to trzy budynki mieszkalne z 93 mieszkaniami, o powierzchni od 30 do 140 m^2. Dla mieszkańców przygotowano ponadto 122 miejsca parkingowe oraz powierzchnię usługową 550 m^2. W pobliżu osiedla zlokalizowane są przedszkola, szkoły, uczelnia, instytucje kultury, jak również większe markety. Teren wokół osiedla zostanie zazieleniony. Dodatkowo, w celach rekreacyjnych, można skorzystać z parku, który usytuowany jest w bliskim sąsiedztwie tego osiedla.

Kontynuowana jest budowa nowego Osiedla Grzybowice, w dzielnicy Grzybowice.

Nowe osiedle Grzybowice, to osiedle domów powstające w Zabrzu, przy ul. Apatytowej. Docelowo będą to 44 segmenty, w zabudowie szeregowej oraz bliźniaczej, o powierzchni od 33 do 79 m^2. Segmenty te tworzą spójne architektonicznie osiedle, z zagospodarowanymi terenami wspólnymi. To pierwsze osiedle z instalacją fotowoltaiczną do zasilania części wspólnych. Wszystkie lokale będą wyposażone w ogrody (parter) oraz w duże balkony i tarasy. Atutem mieszkań na Osiedlu Grzybowice jest lokalizacja osiedla w sąsiedztwie domów jednorodzinnych na granicy Gliwic i Szałszy, a także niedaleko zjazdu na autostradę A1.

Fotografia. Wizualizacja Osiedla Grzybowice

Źródło: https://dom100.eu

W obrębie osiedla powstanie instalacja do ładowania samochodów elektrycznych. Osiedle będzie zamknięte i monitorowane. Do dyspozycji mieszkańców będzie również wiata rowerowa. Na zakończenie inwestycji zbudowany zostanie plac zabaw dla dzieci oraz zasadzonych będzie 1 000 krzewów i drzewek.

W obrębie dzielnicy Rokitnica powstają nowe mieszkania przy ul. Krakowskiej.

Docelowo powstanie zespół dwóch kameralnych budynków. Budynki o ciekawej architekturze, wysokim standardzie, z wykorzystaniem najnowszych energooszczędnych technologii. Standard

oferowanych mieszkań to: centralne ogrzewanie wraz z dostawą ciepłej wody użytkowej z własnej ciepłowni gazowej, niezbędne instalacje przyłączeniowe.

Fotografia. Nowe budynki przy ul. Krakowskiej dzielnica Rokitnica

Źródło: https://gratka.pl/nieruchomosci/nowe-mieszkanie-zabrze

W bliskiej odległości inwestycji znajduje się: Śląski Uniwersytet Medyczny, szkoła podstawowa, opieka zdrowotna, autostrada A1 oraz tereny zielone. Teren osiedla zostanie ogrodzony, powstają również miejsca parkingowe oraz plac zabaw dla dzieci.

1.3.5 PODNOSZENIE STANDARDU ISTNIEJĄCYCH KOMUNALNYCH ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH (CEL STRATEGICZNY C15)

Remontowanie i modernizowanie budynków mieszkaniowych

Najważniejsze zadania związane z gospodarką mieszkaniową, w ramach wydatków bieżących prowadzone przez Wydziały Urzędu, w tym m.in.:

- utrzymanie budynków użytkowych – na realizację zadania bezpośredni wpływ ma ilość zawieranych umów najmu, dzierżawy i użytkowania nieruchomości gminnych. Wydatki na powyższym zadaniu ponoszone są w głównej mierze na ochronę i utrzymanie nieruchomości (pustostanów), które nie zostały wynajęte – rozdysponowano środki w wysokości niewiele ponad 320 tys. zł,
- utrzymanie stanów technicznych budynków - remonty i rozbiórki budynków, w tym m.in.: 3 wyburzenia, remonty w 33 budynkach mieszkalnych i użytkowych, przygotowanie 36 mieszkań socjalnych i zamiennych oraz opracowanie dokumentacji projektowych dla wykonywanych remontów i inwentaryzacji mieszkań – wydatki na ten cel, w omawianym okresie, to kwota ponad 2,2 mln zł,
- ponoszenie kosztów administracyjnych w gospodarce mieszkaniowej, w tym regulowanie odszkodowań za niedostarczanie lokali socjalnych osobom uprawnionym do ich otrzymania na podstawie wyroku sądu o eksmisję – wykonanie wyniosło 4,1 mln zł,
- utrzymanie nieruchomości Skarbu Państwa w ramach środków z otrzymanych dotacji na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej – wykonanie na poziomie prawie 666 tys. zł,
- wydatki związane z dzierżawą gruntów, w tym pod obiekty kanalizacji deszczowej, a także celem skomunikowania gruntów z innymi ciągami drogowymi – wykonanie na poziomie prawie 123 tys. zł,
- ponoszenie opłaty rocznej z tytułu wieczystego użytkowania nieruchomości gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa – wykonanie na poziomie prawie 185 tys. zł,
- obrotu nieruchomościami, gdzie zlecono rzeczoznawcom i wykonano w omawianym okresie 761 wycen nieruchomości będących własnością Miasta, poniesiono wydatki w 228 sprawach sądowych związanych z egzekucją należności od wieczystych użytkowników zalegających z opłatami posiadającymi nakaz egzekucyjny. Ponadto rozdysponowano środki na dokumentacje geodezyjne w 82 sprawach, dotyczących wydania opinii o możliwości sprzedaży nieruchomości, a także na opłaty notarialne w 7 sprawach za czynności związane ze zbywaniem lub nabywaniem nieruchomości. W powyższym zakresie rozdysponowano środki w wysokości 266 tys. zł,
- regulacji stanów prawnych, gdzie dokonano zapłaty za 24 dokumentacje geodezyjne oraz poniesiono koszty związane z wykonaniem operatów szacunkowych, jak również uiszczano opłaty związane z regulacją stanów prawnych nieruchomości (odpisy z ksiąg wieczystych oraz koszty postępowań dotyczących praw użytkowania wieczystego). Za przedmiotowe czynności poniesiono koszty na poziomie 21,9 tys. zł.

Ważniejsze zadania remontowe i modernizacyjne budynków oraz lokali (mieszkalnych i użytkowych), wchodzących w skład zasobu Gminy oraz Skarbu Państwa, wykonane w 2021 r.:

- wymieniono kompleksowo wewnętrzną instalację elektryczną na klatkach schodowych w budynkach mieszkalnych przy ul. Sikorskiego 134 i ul. Opolskiej 29,
- wykonano kompleksowe remonty klatek schodowych w budynkach przy ul. Armii Krajowej 3, ul. Sienkiewicza 10a oraz ul. Sienkiewicza 24,
- wykonano roboty remontowo-budowlane w lokalu użytkowym przy ul. Brodzińskiego 4, na potrzeby siedziby Zabrzańskiego Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Nowe Życie”,
- wykonano roboty remontowe lokali mieszkalnych przy ul. Jordana 72c/7, ul. Młodzieżowej 6/1 oraz ul. Witkacego 3/6, przeznaczonych dla rodzin repatriantów,
- wykonano roboty budowlane związane z wymianą pokrycia dachowego dachówkowego wraz z częściową wymianą konstrukcji drewnianej dachu na budynku przy ul. Ofiar Katynia 48,
- wykonano roboty budowlane związane z wymianą mansardowego pokrycia dachówkowego wraz z częściową wymianą konstrukcji drewnianej dachu na budynku przy ul. Św. Wawrzyńca 40,
- wykonano roboty ogólnobudowlane na dachu budynku Dzielnicowego Ośrodku Kultury w Kończycach, przy ul. Dorotki 3,
- wykonano wymianę dwóch pomp głębinowych w przepompowni Miejskiego Ośrodka Kultury przy ul. 3 Maja 91a,
- wykonano roboty remontowo-budowlane w lokalu przynależnym do lokalu użytkowego usytuowanego na II piętrze, w budynku przy ul. Dworcowej 8,
- wykonano roboty budowlane związane z remontem betonowej konstrukcji wsporczej tarasu przy Pl. Traugutta 6,
- wykonano roboty budowlano-instalacyjne w siedzibie Ochotniczej Straży Pożarnej „Makoszowy” przy ul. Dalekiej 1,
- wykonano roboty ogólnobudowlane na budynku przy ul. Sikorskiego 137, w zakresie kompleksowej wymiany stolarki okiennej, drzwi wejściowych do budynku oraz remoncie elewacji,
- wykonano 26 robót budowlanych w budynkach i mieszkaniach komunalnych,
- wykonano 7 robót budowlanych w budynkach użytkowych,
- wykonano remonty 34 mieszkań socjalnych,
- wykonano remonty 2 mieszkań zamiennych,
- wykonano wymianę systemu ogrzewania w 16 lokalach mieszkalnych.

Zadania prowadzone przez Jednostkę Gospodarki Nieruchomościami w ramach wydatków bieżących. W 2021 roku rozdysponowano środki związane z gospodarką mieszkaniową w szczególności na:

- utrzymanie zasobów komunalnych Miasta, w skład których wchodzą mieszkania komunalne – 3 897 szt., mieszkania socjalne – 986 szt., budynek użytkowy – 1 szt., wykonanie finansowe osiągnęło poziom ponad 14,2 mln zł,
- utrzymanie mieszkań wchodzących w skład wspólnot mieszkaniowych w ilości 1 215 szt., za kwotę ponad 25,6 mln zł,

- utrzymanie stanów technicznych zasobów komunalnych, tzn. przeglądy techniczne budynków – przeprowadzono 578 przeglądów technicznych za kwotę ponad 2,2 mln zł,
- utrzymanie zasobów Skarbu Państwa w ilości 33 mieszkań - wydatkowano środki w wysokości blisko 55 tys. zł, pochodzące z dotacji celowej Budżetu Państwa.

W ramach wydatków inwestycyjnych gospodarki mieszkaniowej w 2021 roku, prowadzono następujące zadania:

- Termomodernizacja i modernizacja zasobu komunalnego we wspólnotach mieszkaniowych – raty kapitałowe - przekazano środki wspólnotom mieszkaniowym związane z modernizacją mieszkań – wykonanie na poziomie prawie 2,2 mln zł.
- Podwyższenie kapitału zakładowego Zarządu Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. - w 2021 roku podwyższono kapitał zakładowy o około 2 mln zł. Łączna wartość udziałów zarejestrowanych w KRS to ponad 18 mln zł.
- Na podstawie Aktu Notarialnego Rep. A Nr 5259/2021 z dnia 30.09.2021 r., podwyższono kapitał zakładowy Międzygminnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach w kwocie 630 tys. zł, w związku z realizacją przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlanego pod nazwą „Budowa trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Żywieckiej 33, 37, 41, 41a, 41b w Zabrzu”.
- Modernizacja budynków komunalnych – wydatkowano kwotę blisko 2 mln zł, którą przeznaczono na: remont ogrodzenia budynku przy ul. Stalmacha 7, wymianę systemów grzewczych w budynku przy ul. Tomeczka 8 i 10 na sieć miejską wraz z wykonaniem docieplenia budynku i robotami towarzyszącymi, modernizację pokryć dachowych w budynkach położonych przy ul. Paderewskiego 89 oraz Poniatowskiego 25 i 25a.
- Termomodernizacje oraz modernizacje wykonane przez JGN w 2021:
  - Termomodernizacje: - ul. Tomeczka 8 i 10, wartość inwestycji 1,4 mln zł.

Fotografia. Budynek przy ulicy Tomeczka 8

Źródło JGN

- Ul. Wyszyńskiego 28, wartość inwestycji 464 tys. zł.

Fotografia: Budynek przy ul. Wyszyńskiego 28

Źródło JGN

- Ul. 11 Listopada 159-161 wartość inwestycji 820 tys. zł.

Fotografia: Budynek przy ul. 11 Listopada 159-161

Źródło JGN

- Ul. 11 Listopada 159a-161a wartość inwestycji 904 tys. zł.

Fotografia: Budynek przy ul. 11.Listopada 159a-161a

Źródło JGN

- Modernizacja instalacji elektrycznej w budynku przy ul. Wolności 182, wartość inwestycji 438 tys. zł.

- Wykonano termomodernizację budynku przy ul. Wyszyńskiego 28 - wydatki 2021 roku 494 288,90 zł. Przeprowadzono postępowanie przetargowe o udzielenie zamówienia publicznego w zakresie termomodernizacji budynków: ul. 11 Listopada 179-181, ul. Szymanowskiego 5, ul. Bytomska 73, ul. Sienkiewicza 44 - podpisanie umów w roku 2022.
- Kontynuacja budowy osiedla przy ul. Żywieckiej w Zabrzu, z dofinansowaniem Banku Gospodarstwa Krajowego – na podstawie aktu notarialnego podwyższono kapitał zakładowy Międzygminnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. o kwotę 630 tys. zł w związku z realizacją przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlanego pn. „Budowa trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Żywieckiej 33, 37, 41, 41a, 41b w Zabrzu”.

Działania remontowe i modernizacyjne prowadzone w dzielnicy Zandka

Rewitalizacja zabytkowej dzielnicy Zandka to proces, który w Zabrzu realizowany jest konsekwentnie od wielu lat. W 2008 r. Miasto przeprowadziło pionierski w skali kraju wykup mieszkań tzw. „pohutniczych”. Za kwotę ok. 21 mln zł wykupiło 83 w większości prawie stuletnich budynków – z 944 mieszkaniami i 27 lokalami użytkowymi. W efekcie mieszkańcy zyskali przewidywalnego zarządcę.

Obecnie w dzielnicy prowadzone są szeroko zakrojone działania rewitalizacyjne. W ciągu najbliższych kilku lat zostaną tu zrealizowane projekty warte łącznie ponad 60 mln zł. Obejmować będą zarówno działania z zakresu termomodernizacji budynków, przyłączenia ich do sieci ciepłowniczej, poprawy

jakości terenów zielonych, jak również obszaru tzw. rewitalizacji społecznej. Pozyskane przez Zabrze dofinansowania na pokrycie kosztów kwalifikowanych są na poziomie ok. 85%.

Fotografia. Zandka, budynki przy ul. Krakusa

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

W latach ubiegłych modernizacji poddano Zespół Szkolno-Przedszkolnemu nr 16 przy ul. Cmentarnej oraz budynek „Starej Gazowni" przy ul. Stalmacha 7, gdzie obecnie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Fotografia. Zandka, Zespół Szkolno-Przedszkolnemu nr 16 przy ul. Cmentarnej

Źródło: https://miastozabrze.pl

Kontynuowano projekt pn. „Termomodernizacja budynków na osiedlu Zandka – zarządzanie energią", realizowany przez spółkę ZBM-TBS wspólnie z gminą. Projekt obejmuje remont 9 budynków z zasobu

mieszkaniowego osiedla Zandka. W ramach projektu - etap I, do miejskiej sieci ciepłowniczej w dzielnicy Zandka podłączone zostały kamienice przy ul. Bytomskiej 3, 3a, 3b oraz Krakusa 6. W ramach etapu II trwały prace remontowe w kolejnych pięciu budynkach przy ul. Krakusa, tj. nr: 10, 12, 14, 16, 18, łącznie 55 mieszkań. Koszt realizacji II etapu inwestycji to ok. 4,2 mln zł.

W 2020 roku zakończono realizację projektu pn. „Kompleksowa termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Tomeczka 4 i 6 w Zabrzu", natomiast w 2021 roku realizację projektu pn. „Kompleksowa termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Tomeczka 8 i 10 w Zabrzu". Celem tych projektów było przede wszystkim: zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy oraz racjonalne wykorzystanie energii, zmniejszenie zużycia energii w obiektach i obniżenie kosztów ich utrzymania. Zakres działań projektowych, realizowanych przez Jednostkę Gospodarki Nieruchomościami, obejmował cztery budynki wielorodzinne: ul. Tomeczka 4 i 6 oraz ul. Tomeczka 8 i 10. Wartość tych inwestycji to łącznie ponad 2,8 mln zł.

Do 2023 r. powinna zostać ukończona termomodernizacja i wymiana systemu ogrzewania w kolejnych budynkach przy ul. Tomeczka, tj. o numerach: 2, 12, 14 i 16.

Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w Zabrzu – etap II.

Drugi etap przedsięwzięcia „Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w Zabrzu-etap II" to kontynuacja etapu pierwszego. Całkowita wartość projektu: 7 250 460,72 zł, w tym wartość dofinansowania: 5 626 380,00 zł, a okres realizacji projektu: 01.05.2020 – 31.12.2023.

Przedmiotem projektu jest termomodernizacja 12 budynków mieszkalnych położonych w Zabrzu przy ul. Górnośląskiej 10, Rataja 16, ul. Nowodworskiej 18, ul. Sobieskiego 3-5, ul. Wolności 193, ul. Grabskiego 6-8, ul. Wyszyńskiego 10-12, ul. Piłsudskiego 12a, ul. 11 Listopada 159-161, ul. 11 Listopada 159a-161a, ul. Tomeczka 2 oraz ul. 3 Maja 71 wraz z podłączeniem budynku przy ul. Tomeczka 2 do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Celem projektu jest obniżenie zużycia energii pierwotnej oraz ograniczenie emisji CO_2, wspieranie głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkaniowych, zmierzającej do zwiększenia efektywności energetycznej budynków. Głęboka kompleksowa modernizacja energetyczna budynku to przedsięwzięcie, w wyniku którego zostaną zmniejszone wartości wskaźników rocznego zapotrzebowania na: energię użytkową, energię końcową oraz nieodnawialną energię pierwotną.

Projekt przyczyni się do realizacji celu szczegółowego, jakim jest zwiększona efektywność energetyczna w budownictwie wielorodzinnym mieszkaniowym oraz w budynkach użyteczności publicznej Priorytetu I Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Zabytkowe zasoby mieszkaniowe

W ramach zahamowania procesów degradacji obiektów zabytkowych oraz systematycznej poprawy stanu zachowania obiektów zabytkowych, w 2021 roku kontynuowano bieżące naprawy i prace konserwacyjne w obiektach zabytkowych, należących do miasta, a także w budynkach, w których miasto posiada jedynie część udziałów, jako współwłaściciel nieruchomości.

Wyremontowano między innymi elewację frontową kamienicy przy ul. 3 Maja 6, elewację frontową kamienicy przy ul. 3 Maja 92, a także wykusz kamienicy przy ul. 3 Maja 73 (obiekty w zarządzie ZBM-TBS Sp. z o.o.).

Fotografia: Elewacja frontowa kamienicy przy ul. 3 Maja 6 przed remontem i po remoncie

Źródło: BPP – Zespól Miejskiego Konserwatora Zabytków

Fotografia: Wyremontowana elewacja frontowa kamienicy przy ul. 3 Maja 92

Źródło: BPP – Zespól Miejskiego Konserwatora Zabytków

Fotografia: Wyremontowany wykusz kamienicy przy ul. 3 Maja 73

Źródło: BPP – Zespól Miejskiego Konserwatora Zabytków

Uchwałą Nr XXXI/518/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie udzielenia dotacji z budżetu Miasta Zabrze na rok 2021 na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Miasta Zabrze niestanowiących jego wyłącznej własności, zostały przyznane dotacje na łączną kwotę 253 tys. zł, w tym m. in. na zadanie:

- „Wymiana pokrycia dachu wraz z wykonaniem wyłazu dachowego, wymianą rynien i rur spustowych w budynku mieszkalnym przy ul. Księcia Henryka Pobożnego 9 w Zabrzu" - wypłacona kwota dotacji: 28 tys. zł.

Fotografia: Budynek przy ul. Księcia Henryka Pobożnego 9 – dach po remoncie

Źródło: BPP – Zespól Miejskiego Konserwatora Zabytków

– „Przemurowanie kominów z cegły ceramicznej pełnej, otynkowanie tynkiem cementowo – wapiennym, w budynku przy ul. Krakusa 1 w Zabrzu” - wypłacona kwota dotacji: 46 tys. zł.

Fotografia: Budynek przy ul. Krakusa 1 - stan kominów po remoncie

Źródło: BPP – Zespól Miejskiego Konserwatora Zabytków

1.4 ZNACZĄCA POZYCJA METROPOLITALNA (Priorytet 4)

Czwarty z priorytetów realizowanej strategii to osiągnięcie znaczącej pozycji metropolitalnej i dążenie do umocnienia roli Zabrza w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Równie ważne jest uczestnictwo miasta w podejmowaniu wszystkich ważnych decyzji dotyczących polityki subregionalnej województwa śląskiego. Zabrze posiadając znaczny potencjał ludnościowy i centralną lokalizację skutecznie rywalizuje o metropolitalnego klienta produktami turystycznymi czy usługami medycznymi, rozszerza swoją ofertę gospodarczą, kulturową i sportową. Sednem priorytetu jest postawienie na oryginalność zabrzańskiej propozycji. Międzynarodowy poziom oddziaływań przyczynia się do umacniania pozycji miasta w regionie. Priorytetowi odpowiada wyzwanie strategiczne „Wyróżniać się w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii". W ramach priorytetu „Znacząca pozycja metropolitalna" wyznaczono następujące cele strategiczne:

C 16. Intensyfikowanie działań turystyki kulturowej

C 17. Wzmacnianie udziału w metropolitalnym rynku usług medycznych

C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury

C 19. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie sportu

C 20. Budowanie rangi ważnego ośrodka szkolnictwa wyższego i nauki

Dokumenty miejskie, takie jak: strategia, polityka, program, projekt regulacji, bądź inne, stanowią uszczegółowienie priorytetów Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030 w określonym obszarze strategicznym. W tabeli przedstawione zostały dokumenty miejskie, które wpisują się w Priorytet 4. Znacząca pozycja metropolitalna.

Tabela. Lista miejskich dokumentów strategicznych, realizujących założenia priorytetu P4. Znacząca pozycja metropolitalna w 2021 roku

Lista miejskich dokumentów strategicznych realizujących założenia Strategii Rozwoju Miasta, w ramach priorytetu P4. Znacząca pozycja metropolitalna w 2021 roku	
Lp.	Nazwa dokumentu
1	Strategia tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych
2	Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023 (LPROM)
3	Strategia Rozwoju Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu sp. z o.o. - krótko i długookresowa

Źródło: opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Realizacja strategii w ramach IV priorytetu:

1.4.1 INTENSYFIKOWANIE DZIAŁAŃ TURYSTYKI KULTUROWEJ (CEL STRATEGICZNY C16)

Turystyka przemysłowa

Szlak zabytków techniki

Przemysłowe serce Polski bije w województwie śląskim. Tu każdego roku odbywa się Industriada, święto Szlaku Zabytków Techniki i największy festiwal dziedzictwa przemysłowego w naszej części Europy. W roku 2021 odbyła się 12 edycja festiwalu. Zabrze pełni na Szlaku Zabytków Techniki szczególną rolę, miasto jest bowiem kolebką podziemnego górnictwa węglowego. W 2020 roku zarząd Województwa Śląskiego podpisał porozumienie z Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu na wykonywanie zadań Operatora Szlaku Zabytków Techniki (SZT). Muzeum przejęło odpowiedzialność za współpracę w ramach sieci obiektów dziedzictwa kultury przemysłowej województwa śląskiego. Jednocześnie Muzeum Górnictwa Węglowego stało się odpowiedzialne za organizację Industriady - corocznego święta SZT. Do zadań Muzeum, zgodnie z zawartym porozumieniem należą m.in. takie obszary funkcjonowania Szlaku jak: system informacji i promocji, kwestie komunikacji międzyszlakowej, Muzeum jest również zobowiązane do stałego zwiększania potencjału turystycznego szlaku i koordynacji organizacji Industriady w całym województwie.

„Industriada" – święto Szlaku Zabytków Techniki odbyła się 11 września 2021 roku. „Technika. To Was zaskoczy!", to hasło było motywem przewodnim 12 edycji corocznego święta, które na stałe wpisało się w krajobraz śląskiej ziemi i jest wyczekiwane przez mieszkańców nie tylko Śląska. W 2021 roku zaproszono wszystkich chętnych do wspólnego poznawania tajemnic świata techniki. Ewolucja, zmiany, przełom, na ziemi, pod ziemią i w powietrzu. Jak z technicznego punktu widzenia wykorzystywane są cztery żywioły, czy technika bez obecności człowieka pełni swoje zadania. Na te i inne pytania odpowiadał bogaty program Industriady, z którego korzystały liczne rzesze mieszkańców nie tylko Śląska, ponieważ Industriada stała się markowym produktem znanym w całej Polsce.

W 25 miastach naszego regionu, odbyło się 341 wydarzeń na terenie 38 obiektów. W Zabrzu atrakcje przygotowane w ramach Industriady czekały w Kopalni Guido, Sztolni Królowa Luiza oraz w Szybie Maciej. Oficjalne zakończenie zaplanowano w Sztolni Królowa Luiza. W zabrzańskim kompleksie było można m.in. poznać bliżej wyjątkowe wynalazki, które wpłynęły na rozwój przemysłu, szczególnie górnictwa. W pełnej krasie prezentowała się pochodząca z 1915 r. unikatowa parowa maszyna wyciągowa. W naziemnej Strefie Carnall nie zabrakło również atrakcji artystycznych. Dla widzów zagrał polski zespół rockowy Chemia, a gwiazdą wieczoru był Mrozu. Aktorzy teatru ulicznego zaprezentowali dynamiczny show „Grawitacja" wzbogacony o pokaz laserów oraz taniec oparty o techniki powietrzne.

Park 12C zaprosił do podziemnego miasta robotów. Można było również wziąć udział w zajęciach muzycznych „Rytmy czarne jak węgiel" lub kreatywnych warsztatach ze zdobienia bawełnianych toreb. W programie nie zabrakło też przysłowiowego zabrzańskiego „hitu" dla zwiedzających czyli podziemnego rejsu pod ulicami Zabrza.

Rysunek. Baner informacyjny – Industriada 2021

Źródło: https://muzeumgornictwa.pl/

Kopalnia Guido zaprosiła na premierowy pokaz zmienionej trasy „Mroki Kopalni". Podczas zwiedzania nieprzeniknioną ciemność górniczych wyrobisk rozpraszał jedynie snop światła z osobistej lampy górniczej. Natomiast w Szybie Maciej zbudowano z odpadów rakietę, która była napędzana wodą z miejscowego ujęcia. Można było zwiedzić z przewodnikiem zabytkowe obiekty i obejrzeć spektakl „Buzz Grow".

W 2021 roku, w ramach funkcji Operatora Szlaku, Muzeum realizowało szeroko zakrojoną kampanię promocyjną szlaku, zarówno w przestrzeni wirtualnej (Facebook, Instagram, strona internetowa szlaku), jak i w przestrzeni publicznej. W skład kampanii internetowej wchodziły m.in. następujące elementy: kampania Google Ads i Google Display Network oraz remarketing i AdForm. W okresie maj-wrzesień przeprowadzono systematyczną kampanię tematyczną za pośrednictwem Facebooka z udziałem dziennikarza naukowego - Tomasza Rożka pod hasłem: „Technika. To Was zaskoczy". Kampania wykorzystywała zrealizowane w 2020 roku materiały graficzne, a przede wszystkim filmy promocyjne, zarówno dedykowane każdemu z obiektów, jak też inne, promujące SZT. W ramach działań promocyjnych zainicjowano kampanię informacyjno-promocyjną na łamach radia eM – był to cykl 11 audycji o wybranych obiektach pod nazwą „Ciekawi Śląska", które realizowane były w okresie październik-grudzień 2021 r. Produkcje radiowe miały formę mini-reportaży nagrywanych

bezpośrednio z miejsc, o których opowiadały. Audycje w ramach cyklu ukazywały najważniejsze i najciekawsze pod względem walorów turystycznych, historycznych i architektonicznych obiekty Szlaku Zabytków Techniki.

Dodatkowo zamówiono 50 spotów reklamowych w celu wzmocnienia pozytywnego wizerunku Szlaku Zabytków Techniki oraz promowania go jako przyjaznej marki turystycznej. Skupiono się na jednej z najważniejszych grup odbiorców, jaką są dzieci. Postanowiono stworzyć postać - maskotkę SZT. W tym celu ogłoszono konkurs plastyczny dla dzieci do 18 roku życia. Miał on na celu wyłonienie 3 najlepszych projektów postaci stworzonych przez dzieci, które miały stać się inspiracją do stworzenia projektu maskotki.

W konkursie udział wzięło 20 uczestników z całej Polski. Powołana przez Dyrektora Muzeum Górnictwa Węglowego Komisja Konkursowa wybrała 3 prace, które zdobyły odpowiednio: główną nagrodę, I wyróżnienie i II wyróżnienie. Kontynuując działania stworzono strój-maskotkę, która będzie służyć do wspierania akcji eventowych, w formie animacji i interakcji z uczestnikami wydarzeń w plenerze, jak również posłuży do promowania działań samych obiektów. W ramach wspierania działań promocyjnych i budowania identyfikacji wizualnej Szlaku pod kątem tworzenia treści cyfrowych i multimedialnych zakupiono dodatkowe akcesoria fotograficzne i akcesoria video do kamery. Zamówiono także zestaw gadżetów reklamowych z logiem Szlaku Zabytków Techniki, przeznaczonych m.in. do dystrybucji wśród obiektów przynależących do Szlaku. Do stałych działań promocyjnych należała też bieżąca promocja (płatne posty sponsorowane) na portalu Facebook SZT.

Fotografia. Figura w Strefie Carnall

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Działająca parowa maszyna wyciągowa z 1915 r.

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Turystyka przemysłowa - działalność Muzeum Górnictwa Węglowego.

Muzeum Górnictwa Węglowego jest obecnie największą i najważniejszą instytucją turystyczno-kulturalną w Zabrzu. Od 2 kwietnia 2013 roku Muzeum stanowi jeden podmiot, powstały po połączeniu Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido" i dotychczasowego Muzeum Górnictwa Węglowego. W skład nowej instytucji wszedł także kompleks Sztolnia Królowa Luiza, który po kompleksowej rewitalizacji stała się obok kopalni „Guido" jedną z najciekawszych atrakcji turystycznych miasta Zabrze. Kompleks ten składa się z wyrobisk kopalni „Królowa Luiza" oraz Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej. Muzeum Górnictwa Węglowego posiada bogatą ofertę turystyczną i muzealną, zorientowaną przede wszystkim na odkrywanie górniczego dziedzictwa regionu.

Na zwiedzających czekają trasy najgłębszej udostępnionej dla ruchu turystycznego kopalni węgla kamiennego w Europie, a w nich wiele atrakcji, związanych zarówno ze współczesnym, jak i historycznym górnictwem. Muzeum prowadzi także działania o charakterze kulturalnym i edukacyjnym, organizując koncerty, przedstawienia teatralne, imprezy plenerowe i uroczystości związane z górnictwem, a także lekcje dla młodzieży szkolnej, realizowane w podziemiach autentycznej kopalni. Dzięki środkom pozyskanym z funduszów Unii Europejskiej Muzeum zrealizowało również szereg ambitnych zadań inwestycyjnych, jakimi były przede wszystkim udrożnienie Sztolni Królowa Luiza oraz rewitalizacja podziemnych wyrobisk kopalni Guido. Dzięki tym działaniom zostały oddane do użytku atrakcyjne obiekty turystyczno-kulturalne, takie jak Warsztat Mechaniczny, Hala Pomp czy Komora Kompresorów w kopalni Guido, oraz przebiegająca pod miastem Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna. Sztolnia jest najdłuższym tego rodzaju obiektem w Europie i prawdziwą perłą na szlaku zabytków techniki.

Wśród działań inwestycyjnych prowadzonych w ostatnim czasie najważniejsze w zakresie dziedzictwa przemysłowego były: rewitalizacja wieży ciśnień zlokalizowanej przy ul. Zamoyskiego oraz kontynuacja prac remontowo-modernizacyjnych, w tym remontu zabytkowego gmachu Muzeum jak również zespołu zabudowań w rejonie szybu Carnall. Działania były prowadzone w ramach dofinansowanych projektów: „Rewitalizacja wieży ciśnień zlokalizowanej w Zabrzu przy ul. Zamoyskiego 2 na cele

społeczne, edukacyjne, naukowe i kulturalne" oraz „Rewitalizacja i udostępnienie poprzemysłowego Dziedzictwa Górnego Śląska". Wieża jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych obiektów architektury poprzemysłowej miasta, a jeszcze niedawno groziła jej rozbiórka.

Dziś jedna z najpiękniejszych w Polsce wież ciśnień, dzięki staraniom miasta ponownie nabrała blasku. Zabytkowy obiekt przy ul. Zamoyskiego zyskał nowy dach, wyremontowane zostały wnętrza, a obok wieży stanęła przeszklona klatka schodowa z windą. W odrestaurowanym budynku działać będą m.in. kawiarnia oraz interaktywna wystawa przybliżająca zagadnienia związane z węglem. Pomimo utrudnień związanych z pandemią koronawirusa, roboty budowlane przebiegały sprawnie. Obiekt, który należy do symboli Zabrza, już niebawem będzie służyć mieszkańcom i turystom, stając się kolejną zabrzańską atrakcją na szlaku zabytków techniki województwa śląskiego. W górnej części wieży, która kiedyś mieściła zbiornik wodny, przygotowana zostanie wystawa „Carboneum". To będzie nowoczesna, interaktywna efektowna wystawa skoncentrowana wokół tematyki węgla, który jest najbardziej rozpoznawalnym symbolem Śląska. Ekspozycja obejmować będzie trzy obszary tematyczne. Pierwszy z nich dotyczy pochodzenia i historii węgla. Kolejny to występowanie i obieg węgla w przyrodzie. Trzeci element to nowoczesne technologie związane z wykorzystaniem węgla.

Wieża ciśnień przy ul. Zamoyskiego powstała w 1909 roku, jako element miejskiej sieci wodociągowej. Została zaprojektowana przez architekta Augusta Kinda i radcę budowlanego Friedricha Loose. Ma 46 metrów wysokości i 23,3 metra średnicy. Jej zasadniczą konstrukcję stanowi osiem filarów na planie ośmioboku foremnego oraz filar centralny. 34,2 mln zł. to wartość projektu rewitalizacji wieży ciśnień, 23,7 mln zł. to wysokość pozyskanego przez miasto unijnego dofinansowania. Ciekawostkę stanowi fakt, że to biegacze, jako jedni z pierwszych mieli okazję zwiedzić zrewitalizowaną wieżę ciśnień i spojrzeć na panoramę Zabrza z przeszklonego tarasu widokowego mieszczącego się ponad 20 metrów nad ziemią. To też kolejna z atrakcji obiektu, który już niebawem zostanie udostępniony zwiedzającym. W biegu na wieżę uczestniczyła około setka zawodniczek i zawodników. Śmiałkowie mieli do pokonania 7 pięter i ponad 130 stopni. To piękny obiekt, świadek zabrzańskiej historii. Rewitalizacja wieży ciśnień była trudnym zadaniem, projekt wymagał ogromnych wysiłków, ale jego efekty są niesamowite. Jest pewne, że wieża stanie się jednym z ulubionych miejsc odwiedzanych w naszym mieście. Dziesięć kilometrów podziemnych tras turystycznych i ponad 30 obiektów na powierzchni obejmuje zabrzańska oferta w dziedzinie turystyki industrialnej.

Jednym z najważniejszych wydarzeń całego roku było uroczyste otwarcie Strefy Carnall Sztolni Królowa Luiza, które odbyło się w dniu 2 lipca 2021 r. To dla Muzeum szczególna data, symbolicznie zamykająca kilkanaście lat prac rewitalizacyjnych prowadzonych w kompleksie Sztolni Królowa Luiza i Kopalni Guido. Strefa Carnall (nazwana tak od charakterystycznego szybu górującego nad całością, będącego częścią historycznej Kopalni Królowa Luiza), to zespół zabytkowych, powierzchniowych zabudowań kopalnianych z przełomu XIX i XX wieku. Te poprzemysłowe budynki były rewitalizowane na przestrzeni minionych lat, a część z nich stopniowo oddawana do użytku. Ostatni, największy etap prac (zakończony), został zrealizowany jako część dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko projektu „Rewitalizacja i udostępnienie poprzemysłowego Dziedzictwa Górnego Śląska". Wśród niedostępnych do tej pory obiektów, które zyskały drugie życie, należy wymienić m.in. maszynownię szybu Prinz Schönaich ze zlokalizowaną w niej unikatową wystawą dedykowaną ratownictwu górniczemu i zagrożeniom w kopalniach. Dawny warsztat elektryczny zmienił się w pokazową kuźnię i miejsce do przeprowadzania konserwacji cennego wyposażenia Muzeum. Dodatkową atrakcją (kolejnym unikatem w skali Europy) jest

wyremontowana parowa maszyna wyciągowa szybu Carnall, czynna niezmiennie od 1915r. Zakończone prace konserwatorskie i remontowo-budowlane pozwoliły na stworzenie spójnego, unikatowego w skali całego kraju zespołu poprzemysłowego, w którym każdy budynek ma swoją historię. Strefa Carnall to miejsce, w którym można poznawać historię, do którego mieszkańcy Zabrza i województwa śląskiego chętnie przychodzą, spędzając wolny czas i zapoznając się ze specyfiką pracy górniczej i działaniem kopalni. Mogą tu też odpocząć, posłuchać muzyki lub coś zjeść. Można tu usiąść na ławce albo położyć się na leżaku w strefie chilloutu, przygotowano też cykl weekendowych koncertów na świeżym powietrzu.

Fotografia. Wieża ciśnień przy ul. Zamoyskiego

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Przypomnieć należy, że kompleks Sztolnia Królowa Luiza otrzymał w 2019 r. Nagrodę Europa Nostra. To ustanowione przez Komisję Europejską najwyższe europejskie wyróżnienie w obszarze dziedzictwa kulturowego, nazywane jest potocznie europejskim Oscarem.

Fotografia. Strefa Carnall w Zabrzu

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Nie przypadkiem powstałe w 1981 r. Muzeum Górnictwa Węglowego zlokalizowane zostało właśnie w Zabrzu - początkowo jako jedyne państwowe muzeum tej branży w Polsce, ponieważ eksploatacja węgla od przeszło 200 lat spowodowała gwałtowny rozwój i urbanizację tej ziemi. Zabrze jest jednym z miast, które zawdzięczają swój awans cywilizacyjny górnictwu węglowemu. Pierwsza kopalnia powstała tu już w 1791 r., a po II wojnie światowej miasto określane było nawet mianem „stolicy polskiego górnictwa". Aktualnie, po udanie przeprowadzonej transformacji gospodarczej to właśnie Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu stało się gospodarzem unikatowych obiektów i marką znaną nie tylko w Polsce ale i na świecie. Muzeum wypełnia swoją misję, pokazując przemysłową spuściznę śląskiej ziemi.

Fotografia. Odnowiony gmach budynku Muzeum Górnictwa Węglowego przy ul. 3 Maja

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Działalność wystawiennicza Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu

Wystawy stałe i trasy turystyczne w 2021 r.:

Kopalnia „Guido":

- Trasa turystyczna na poziomach 170+320+ Trasa turystyczna na poziomie 320 „Strajk 14 dni pod ziemią"(czasowa)
- Trasa turystyczna „Mroki Kopalni" na poziomie 355
- Trasa turystyczna „Szychta" na poziomie 355

Kompleks Sztolnia Królowa Luiza (kopalnia „Królowa Luiza" i Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna):

- Kopalnia Edisona (wystawa stała)
- Niezwykła historia. Kopalnia „Królowa Luiza/Zabrze" w latach 1791-1998 (wystawa stała)
- Z górniczą lampą przez wieki (wystawa stała)
- „Podziemna podróż w czasie" (turystyczna trasa piesza)
- Podziemna trasa wodna (podziemny spływ sztolnią)
- Podziemia Kopalni „Królowa Luiza" (podziemne królestwo maszyn)
- Rewitalizacja Sztolni (wystawa stała w piwnicy Budynku Obsługi Ruchu Turystycznego przy ul. K. Miarki)

Wystawy czasowe w 2021 r.

- Wystawa XI Konkursu Sztuki Intuicyjnej im. Juliusza Marcisza pt. „Antropocen-człowiek i jego otoczenie
- III Zabrzański Plener Malarski pt.: „Obiekty Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu"
- Wystawa MGW oraz ASP Katowice „Wytatuowani Śląskiem" w Strefie Carnall

Wystawy obce w siedzibie Muzeum

- Sto lat oddziału Górnośląskiego PIG

Otwarcie Podziemnej Trasy w Kopalni Guido „Walka o wolność – 14 dni pod ziemią"

W dniu 08.12.2021 roku uroczyście została otwarta nowa wystawa w podziemiach Kopalni Guido. Nowa aranżacja przestrzeni poświęcona została wydarzeniom strajkowym roku 1981, które miały miejsce w KWK Piast. Tego dnia podziemne wyrobiska Kopalni Guido odwiedził premier RP Mateusz Morawiecki, który wraz z górnikami strajkującymi w 1981 roku na Kopalni Piast, zwiedził nową wystawę.

Turysta wybierając z bogatej oferty zabrzańskiego muzeum może przez chwilę poczuć się jak prawdziwy górnik, przekonując się jak ciężka była to praca, do tego w specyficznych warunkach jakie panują w głębi ziemi. Trudno przecenić wkład miasta Zabrze w ocalenie industrialnej spuścizny dla przyszłych pokoleń, udało się zachować i udostępnić imponującą historię przemysłu, dorobek kultury technicznej rozwijanej na Śląsku. Każdy zainteresowany może czerpać z przebogatej oferty Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, zarówno wystawienniczej jak i edukacyjnej, warsztatowej czy też kulturalnej.

Turystyka miejska

Turystyka miejska – Ogród botaniczny

Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu przy ul. Piłsudskiego to ogród o kształcie nieregularnego wieloboku, który zajmuje powierzchnię ponad 6 ha. Główne wejście do Ogrodu dla odwiedzających znajduje się przy ulicy Piłsudskiego. W układzie przestrzennym Ogrodu można wyróżnić: część botaniczną, parkową, palmiarnię, plac zabaw oraz tereny gospodarcze. Część botaniczna jest skomponowana w układzie kwaterowym i nawiązuje do ogrodów w stylu francuskim, gdzie dominują regularne i geometryczne kształty, a kwatery są przedzielone żywopłotem. Odmienną zupełnie stylowo częścią jest część parkowa, która ma założenia typu krajobrazowego, jak ogrody angielskie. Odchodzi się tu od stylu geometrycznego na rzecz swobody i naturalnego krajobrazu. Styl tego miejsca podkreśla malowniczy staw otoczony wierzbami.

Ulubionym miejscem dzieci, które odwiedzają MOB jest naturalny plac zabaw, położony w środkowej części Ogrodu i posiadający różnorodne urządzenia i akcesoria służące do zabawy oraz piaskownicę. Od 2014 roku, w północnej części ogrodu znajduje się ogród wschodni nazwany "Ogrodem Pięciu Świec", w którym rośnie wiele roślin pochodzących z Dalekiego Wschodu, szczególnie Japonii.

Działalność Miejskiego Ogrodu Botanicznego w 2021 roku:

- Styczeń i luty, kontynuowano cykliczną akcję obrączkowania ptaków na terenie Ogrodu. Podczas trwającej pandemii wirusa SARS-CoV-2 nie zdecydowano się upubliczniać działań dla gości, którzy specjalnie odwiedzali MOB w minionych latach, by przyjrzeć się pracy obrączkarzy. Zamieszczono jednak relacje z wydarzenia na stronie internetowej i na facebooku. W okresie od 03.01 do 27.02.br. zaobrączkowano 317 ptaków.
- W styczniu ukazała się również publikacja „Ogrody botaniczne i arboreta Polski", w której znajduje się rozdział z opisem walorów przyrodniczych Miejskiego Ogrodu Botanicznego w Zabrzu, uwzględniający także działalność dydaktyczną prowadzoną przez Centrum Edukacji Ekologicznej. Kontynuowano także projekt z minionego roku pt. „Zobacz płuca" koordynowany przez Centrum Edukacji Ekologicznej przy MOB – w ramach tej akcji organizowane były spotkania wirtualne dzieci i nauczycieli na platformie Microsoft TEAMS. Podczas takich spotkań uczniowie dyskutowali o problemach związanych z zanieczyszczonym powietrzem, co można zrobić by ograniczyć zanieczyszczenie środowiska w swym najbliższym otoczeniu. Organizowane były także spotkania z naukowcami i aktywistami na rzecz klimatu.
- W marcu Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu podpisał porozumienie o współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli „WOM" w Katowicach. Porozumienie jest związane z patronatem RODN nad działaniami edukacyjnymi prowadzonymi przez Centrum Edukacji

Ekologicznej przy Ogrodzie. Na mocy tego dokumentu są możliwe wspólne działania edukacyjne pod opieką doradców metodycznych, ogłoszono również dwa miejskie konkursy ekologiczne koordynowane przez Centrum Edukacji Ekologicznej przy MOB: „Czy smog jest groźniejszy niż smok" oraz „Ekomural – antysmogowy głos młodzieży", na konkurs wpłynęły 104 prace. Miejski Ogród Botaniczny dołączył do Związku Ogrodów Botanicznych działających na Rzecz Klimatu (Climate Change Alliance of Botanic Gardens) z siedzibą w Royal Botanic Gardens Victoria w Melbourne, Australia. Ogrody botaniczne na świecie są strażnikami niezwykle potrzebnej wiedzy naukowej i ogrodniczej a ich krajobrazy są źródłem inspiracji, nauki i miejscem gdzie zachodzą pozytywne zmiany społeczne. Celem Związku Ogrodów Botanicznych działających na Rzecz Klimatu jest promocja działań na rzecz ochrony klimatu, wymiana informacji i dobrych praktyk oraz wzajemna współpraca ogrodów botanicznych w trosce o ochronę i adaptację krajobrazów w zmieniającym się klimacie.

- W kwietniu ukazał się informator: „Regionalna edukacja ekologiczno-przyrodnicza. Śląskie. Tu edukujemy.", wydany przez Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, który zawiera opis ośrodków oraz instytucji i organizacji zajmujących się edukacją ekologiczno-przyrodniczą w województwie śląskim, z aktualną ofertą edukacyjną.
- Centrum Edukacji Ekologicznej przy MOB uczestniczyło w Festiwalu Edukacyjnym „Nowe Inspiracje – WOM 2021", XXIV giełda wydawców, edycja on-line. Edukatorzy przeprowadzili warsztaty metodyczne dla nauczycieli pt. „Przyrodnicze lekcje w Ogrodzie – to jest to!" – w ramach spotkania z kilkudziesięcioma nauczycielami przedstawiono różne propozycje przeprowadzania lekcji na terenie zabrzańskiego botanika, także z wykorzystaniem tablic edukacyjnych na ścieżce dydaktycznej Ogrodu.
- W dniach 19-23 kwietnia – zorganizowano obchody Tygodnia Ziemi w Miejskim Ogrodzie Botanicznym w Zabrzu. Dzień Ziemi to święto naszej planety obchodzone na całym świecie. Każdego roku w zabrzańskich szkołach w tych dniach zorganizowano różnorodne aktywności, które miały przypomnieć uczniom jak ważny wpływ ma nasza postawa na jakość życia na Ziemi.
- W 2021 r. Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu przy współpracy z IV Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Reja w Zabrzu oraz Telewizją Zabrze zaproponował szereg zajęć przeprowadzonych z wykorzystaniem platformy Teams, dedykowanych uczniom szkół podstawowych i średnich, które już od października 2020 r. były zaangażowane w edukacyjny projekt ekologiczny pn. „Zobacz Płuca". 19 kwietnia 2021 r. w szkołach rozpoczęły się zajęcia pod hasłem „Uczymy się przez doświadczenie - uczniowie uczą się od siebie nawzajem". Dzieci przedstawiały prezentacje przyrodnicze związane z ważnymi problemami ekologii. Liczba uczestników spotkania: 158 osób, koordynatorki projektu „Zobacz Płuca" przeprowadziły z dziećmi „Poranne rozmowy o klimacie" akcentując najważniejsze problemy jakie niesie ze sobą zjawisko niskiej emisji. Podczas spotkania uczestnicy wypełnili interaktywną ankietę na temat wiedzy o niskiej emisji, której wyniki były na bieżąco omawiane. Liczba uczestników: 236 osób. 21 kwietnia był dniem poświęconym diecie wegetariańskiej, pod hasłem „Warzywniak na talerzu". Jak donoszą naukowcy nasz styl odżywiania ma bardzo duży wpływ na klimat Ziemi. Dieta roślinna generuje nie tylko korzyści dla zdrowia człowieka, lecz także przyczynia się do obniżenia emisji gazów cieplarnianych powodujących szkodliwe zmiany na naszej Planecie. Podczas spotkania, prezentowane były przepisy wegetariańskie i omawiany był wpływ diet na nasze zdrowie i konsekwencje zastosowania różnych diet na klimat Ziemi. Liczba uczestników spotkania: 211 osób.

Fotografia. Miejski Ogród Botaniczny we wszystkich kolorach

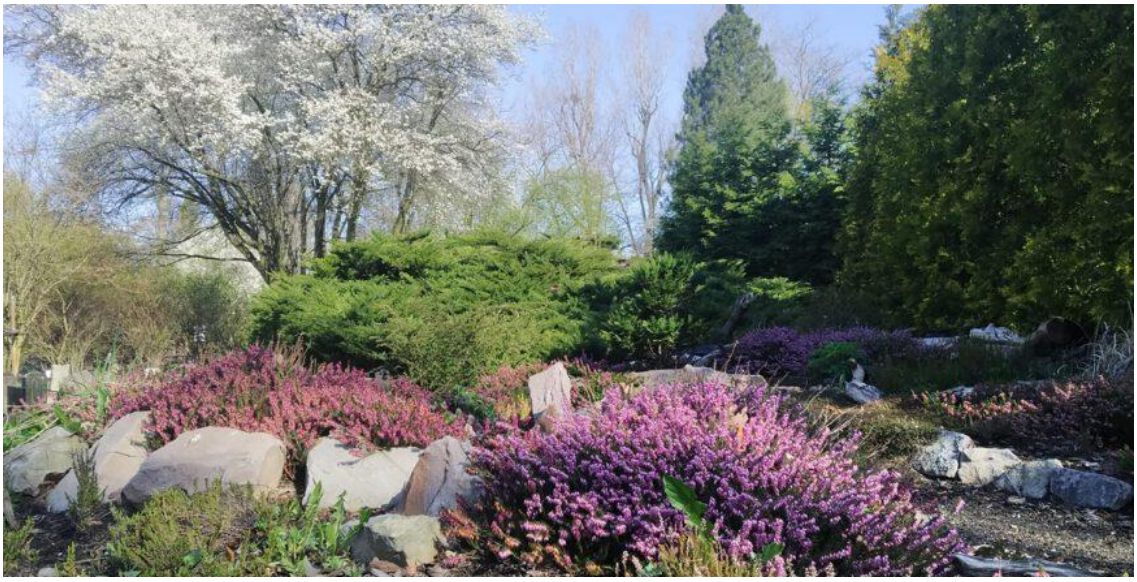

Źródło: Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

- 22 maja zorganizowano w ramach ogólnoświatowych obchodów Fascination of Plant Day 2021 Fascynujący Dzień Roślin. Do współpracy w wydarzeniu zaproszono Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach, Oddział w Gliwicach, który przygotował stoisko informacyjne pod hasłem „Chroniąc rośliny chronisz życie"… z okazji tego dnia zaproponowano osobom zwiedzającym skorzystanie z broszury edukacyjnej o tematyce roślinnej, opartej na wiadomościach umieszczonych na tablicach edukacyjnych w Ogrodzie. Przygotowano również dla zwiedzających, specjalnie dedykowany spacer z przewodnikiem po naszym Ogrodzie, ukazujący ciekawostki botaniczne naszego terenu. Dla osób, które nie mogły nas odwiedzić w tym dniu, Centrum Edukacji Ekologicznej przygotowało quizy, ciekawostki i zagadki o roślinach, które udostępniono na stronie internetowej MOB.
- 29 maja w zabrzańskim botaniku miał miejsce bieg na orientację oraz zajęcia z nordic-walkingu przeprowadzone przez instruktorów „Aktywnego Zabrza". Organizacja wydarzenia odbyła się w ramach obchodów dnia dziecka realizowanego przez Arenę Zabrze.
- 13 czerwca Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu był współorganizatorem imprezy plenerowej pt. „Pociąg do książek" realizowanej przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Zabrzu. W ramach wydarzenia zorganizowano na terenie Ogrodu spotkania z autorami popularnych książek dla dzieci i młodzieży.
- 15-18 czerwca na terenie Ogrodu miały miejsce Świętojańskie Warsztaty Teatralne dla młodzieży organizowane przez Zabrzańskie Towarzystwo Kultury Teatralnej. Podczas cyklu spotkań dzieci zapoznawały się z tradycyjnymi letnimi obrzędami z terenów woj. śląskiego.
- 19-20 czerwca W Miejskim Ogrodzie Botanicznym miał miejsce coroczny, XIV już Festiwal Kwiatów. Impreza obfitowała w spotkania dla „dużych i małych", warsztaty ogrodnicze, zielarskie czy pszczelarskie. Na scenie plenerowej gościli utalentowani przedszkolaki–wierszolaki. Miłośnicy produktów ekologicznych i ogrodniczych znaleźli różne atrakcje dla siebie – od stoisk ze zdrową żywnością, sadzonek ziół, aż po ceramikę ogrodową, torby filcowe i kolczyki plecione na szydełku. Można było zakupić także kolorowe krzewy, byliny, jedno czy dwuletnie rośliny– od koloru do wyboru… W trakcie Festiwalu Kwiatów na scenie gościliśmy takich artystów, jak popularną Orkiestrę Muzeum Górnictwa Węglowego, Opole Quartet, Kajetan Drozd Band, Blue Dragonfly,

Zabrzańską Szkołę Suzuki. Występ Grzegorza Płonki i zespołu Ligocianie dopełnił wcześniejszą projekcję widowiska „Powstanie w nas", powstałego we współpracy Filharmonii Zabrzańskiej i Teatru Nowego, a dotyczącego setnej rocznicy Powstań Śląskich. Organizatorami Festiwali Kwiatów w MOB są Miasto Zabrze, Centrum Organizacji Pozarządowych i Miejski Ogród Botaniczny.

- W lipcu na terenie Ogrodu odbyły się miesięczne praktyki studenckie studentów z Instytutu Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Śląskiego.
- W lipcu i sierpniu w każdą wakacyjną sobotę o godz. 10.00 na terenie łąki przy stawie odbywała się „Joga w Botaniku" – piąta już edycja bezpłatnych zajęć dla każdego. Spotkania organizowane były przez Aktywne Zabrze, w wakacyjne niedzielne popołudnia o godz. 16.00 odbywały się w Ogrodzie plenerowe koncerty Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu pod batutą pana Henryka Mandrysza.
- 8 sierpnia wraz z Miejską Biblioteką Publiczną w Zabrzu zorganizowano na terenie Ogrodu „Wielki Dzień Pszczół" - w programie znalazły się spotkania ze znawcami tematyki pszczół i pszczelarstwa, a także liczne atrakcje dla najmłodszych. Dzień wypełniło wiele ciekawych warsztatów, m.in. tworzenie lapbooków, budowanie domków dla owadów, robótki na paluszkach – dzianinowe owady czy też legoLEM – budowanie z klocków LEGO. Jedną z atrakcji wydarzenia były warsztaty ekologiczne, które cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem uczestników Dnia Pszczół. Wspólnie z dziećmi organizatorzy warsztatów starali się dociec, jak się czują pszczoły w mieście i znaleźć odpowiedź na pytanie, dlaczego miód jest słodki… … Najmłodsi przekonali się, że recykling ma wymiar praktyczny, a bycie eko jest… dziecinnie proste! Elementy pochodzące z recyklingu elektrycznych śmieci zostały podczas zajęć zamienione w prawdziwe dzieła sztuki. Uczestnicy wykonywali pszczoły – mieszkanki kolorowego ula – wraz z ich pszczelim domkiem, a także zaprojektowali nietypowy plaster miodu. O sekretnym życiu pszczół opowiadali: pan Piotr Socha – autor książki „Pszczoły", pani Urszula Mazurowska oraz panie Alina Przydatek i Anna Szczypka. Na stoiskach wystawienniczych prezentowano pasiekę wędrowną, naturalne kosmetyki oraz rękodzieła.
- 8 września Miejski Ogród Botaniczny gościł Radnych z Komisji Kultury i Dziedzictwa Rady Miasta. Po części oficjalnej, na której przedstawiono plany MOB na 2022 rok i stan przygotowań Ogrodu do inwestycji budowy nowych szklarni, Radni zwiedzili teren Ogrodu zapoznając się z bieżącymi kompozycjami roślin i planem działań na 2022 rok.
- 16 września Miejski Ogród Botaniczny był organizatorem EKOSESJI, która odbyła się na terenie zabrzańskiej Areny. Wydarzenie to zapoczątkowało projekt „NATURA(LNIE) w Zabrzu" skierowany do młodzieży z zabrzańskich szkół podstawowych i średnich oraz seniorów. Założeniem tego projektu jest zwiększenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców Zabrza oraz wypracowanie postaw skutkujących pozytywnym oddziaływaniem na globalne zmiany klimatyczne poprzez działalność indywidualną jednostki i działalność w środowisku lokalnym, W ramach EKOSESJI zaproszono do współpracy instytucje: ZPWiK, ZPEC, Fundację Odzyskaj Środowisko, MOSiR, FCC Polska, Tauron Dystrybucja S.A. oraz szkoły – IV LO w Zabrzu i SP Nr 31 w Zabrzu, które przygotowały stoiska edukacyjne dla uczniów. Edukatorki z ogrodu botanicznego przygotowały z kolei warsztaty poświęcone ochronie owadów zapylających oraz praktycznej realizacji idei „zero waste". W wydarzeniu wzięły udział 23 szkoły zabrzańskie oraz seniorzy z Klubu Seniora i Stowarzyszenia Pogodni i Aktywni. Łączna liczba uczestników spotkania to 185 osób.

Corocznie Miejski Ogród Botaniczny deklaruje swój udział w akcji „Sprzątanie Świata - Polska”, która jest częścią międzynarodowego ruchu „Clean Up the World” wywodzącego się z Australii. Myślą przewodnią tegorocznej edycji wydarzenia było m.in. propagowanie informacji o właściwej segregacji odpadów.

Fotografia. Plakat wydarzenia

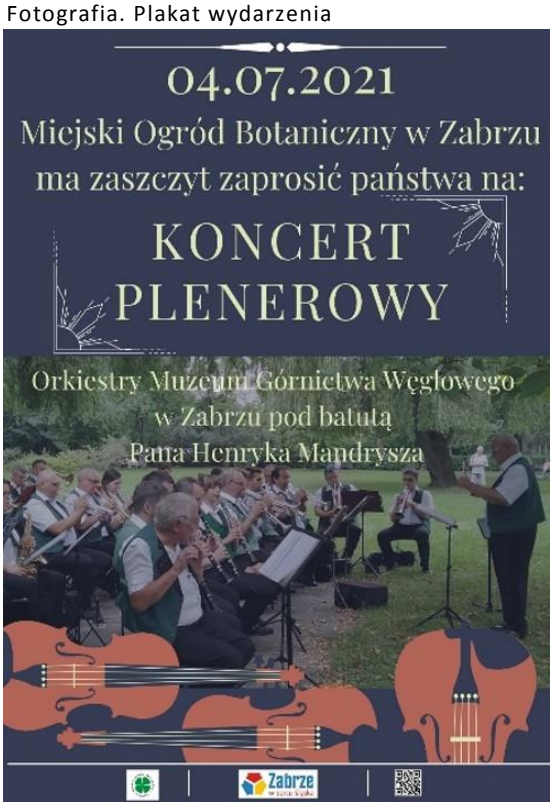

Źródło: Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

- 10 października Miejski Ogród Botaniczny gościł z programem edukacyjnym na Śląskim Festiwalu Nauki w Katowicach. Jak co roku, od pięciu już lat Ogród regularnie uczestniczy w tym wielkim śląskim wydarzeniu naukowym, tym razem pod hasłem: „Przyroda wokół nas – chcę wiedzieć więcej!”. W ramach spotkań zaproponowano edukację dla dzieci, młodzieży i dorosłych w formie zabawy z klockami o tematyce przyrodniczej – jakie owady i rośliny można spotkać na łące lub jakie drzewa i grzyby rosną w lesie?...
- 18 października Ogród włączył się aktywnie w kolejną edycję projektu „Zabrzonauci”. Tegoroczna edycja konkursu skierowana była do czterech kategorii wiekowych graczy: przedszkolaków, uczniów klas 4-6 szkół podstawowych, uczniów klas 7-8 szkół podstawowych oraz uczniów szkół średnich. Dla każdej z kategorii wiekowych przeznaczono różne zadania do wykonania dotyczące naszego Miasta. Przedszkolaki rozwiązywali jedno zadanie, a reprezentanci pozostałych kategorii po 10 zadań. Im więcej wykonanych zadań, tym więcej punktów przysługiwało drużynom w rankingu.

Fotografia. Plakat wydarzenia

Źródło: Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

- W listopadzie w celu odświeżenia kolekcji róż, dokonano zakupu 250 sztuk tych roślin, w 44 odmianach, sektor, w którym rosły róże uległ przemodelowaniu. Posadzono krzewy wielkokwiatowe, rabatowe, pnące i okrywowe.
- 9 listopada Miejski Ogród Botaniczny uczestniczył w autorskiej inicjatywie Powiatowego Urzędu Pracy w Zabrzu pn. „Zawód od kuchni", która była skierowana do zabrzańskich uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Wydarzenie umożliwiało młodzieży spotkanie z przedstawicielami różnych zawodów, którzy przybliżali je od podstaw pokazując pozytywne i negatywne strony różnych profesji. Idea takiego spotkania powstała z myślą i w trosce o młode pokolenie, mając na uwadze całożyciowe poradnictwo zawodowe.
- 16 i 26 listopada Centrum Edukacji Ekologicznej przy Ogrodzie zorganizowało spotkania on-line przy pomocy platformy MS Teams dla uczniów i nauczycieli biorących udział w projekcie „Natura(lnie) w Zabrzu" pod hasłem „Odpady jako surowce". W ramach tych spotkań przedstawiono prelekcje: „Tworzywa sztuczne – czy plastik żyje wiecznie?" oraz „Drugie życie bioodpadów – czyli sposób na zagospodarowanie resztek z naszego stołu". W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele firm FCC Polska Sp. z o.o., PRT Radomsko Sp. z o.o. oraz WPO Alba S.A.
- 23 listopada MOB wziął udział w konferencji naukowej pt. „Dobre praktyki dla wzmacniania bioróżnorodności i aktywnej ochrony muraw galmanowych" organizowanej przez Uniwersytet Śląski, Wydział Nauk Przyrodniczych – Instytut Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska. W skład muraw galmanowych wchodzą rośliny rosnące na glebach cechujących się dużą zawartością związków cynku i ołowiu, zwanych glebami galmanowymi. Obok innych roślin tolerujących wysokie stężenia metali ciężkich rośliny te należą do metalofitów.
- 23 listopada MOB uczestniczył w Śląskim Konwencie Klimatycznym „CLIMATE-CON" organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Centrum Konferencyjno-Biznesowym Stadionu Śląskiego w Chorzowie. Celem konferencji była edukacja i podniesienie świadomości w zakresie poprawy jakości powietrza – zarówno w samorządach, jak i w

społeczeństwie. Podczas wydarzenia zaplanowano m.in.: 15 sesji tematycznych, 3 warsztaty (dla samorządów i uczniów), 2 pokazy filmów o tematyce ekologicznej.

- Centrum Edukacji Ekologicznej przy Miejskim Ogrodzie Botanicznym – fakty w skrócie: warsztaty CEE – 371, liczba uczestników 2892 osób, wykłady – 6, liczba słuchaczy 711 osób; Spotkania edukacyjne zdalne za pomocą platformy MS Teams – 20, łączna liczba uczestników w spotkaniach zdalnych – 1756 osób, Konkursy – 2, liczba uczestników 104 osoby; Liczba wolontariuszy – 51 osób.

Fotografia: MOB przyrodniczy skarb Zabrza.

Źródło: Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

Miejski Ogród Botaniczny – przyrodniczym skarbem Zabrza, w tych słowach nie ma cienia przesady, doprawdy trudno przecenić rolę jako pełni Ogród na mapie Zabrza. Jeden z nielicznych na Śląsku, pełni funkcję „zielonych płuc" dla naszego miasta, jest miejscem dającym wypoczynek, ponadto prowadzi przebogatą działalność naukowo- dydaktyczną, praktycznie dla każdego chętnego, jest siedliskiem bogatej fauny i flory. MOB może także pochwalić się bogatą działalnością na polu krzewienia kultury w postaci licznych koncertów, spektakli, kulminacją jest coroczny Festiwal Kwiatów (znany w całej Polsce), na którym zawsze każdy znajdzie coś dla siebie. Miejski Ogród Botaniczny działa w Zabrzu od 1938 roku, jest jednym z najchętniej odwiedzanych miejsc, zarówno przez mieszkańców Zabrza jak i aglomeracji. Rośnie tu około pięć tysięcy okazów drzew i krzewów. Goście mogą podziwiać rośliny pochodzące ze wszystkich stref klimatycznych. Prawdziwą perełką jest rosarium w którym zachwyca 2,5 tysiąca róż. Klimat rodem z Dalekiego Wschodu można poczuć w inspirowanym japońską tradycją Ogrodzie Pięciu Świec. Szukających zacisznych zakątków romantyków przyciąga malowniczy staw. Nowością są m.in. dwie tablice interaktywne poświęcone drzewom liściastym i iglastym. Jedna z nich zlokalizowana jest w alei klonowej, a drugą będzie można znaleźć przy wąwozie z paprociami. W przyszłym roku zakończy się natomiast rozbudowa ogrodu, dzięki której zyska on nowoczesną szklarnię z zapleczem edukacyjnym.

Rysunek. Wizualizacja rozbudowanej szklarni Miejskiego Ogrodu Botanicznego

Źródło: Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

Rysunek. Makieta projektu rozbudowy szklarni MOB

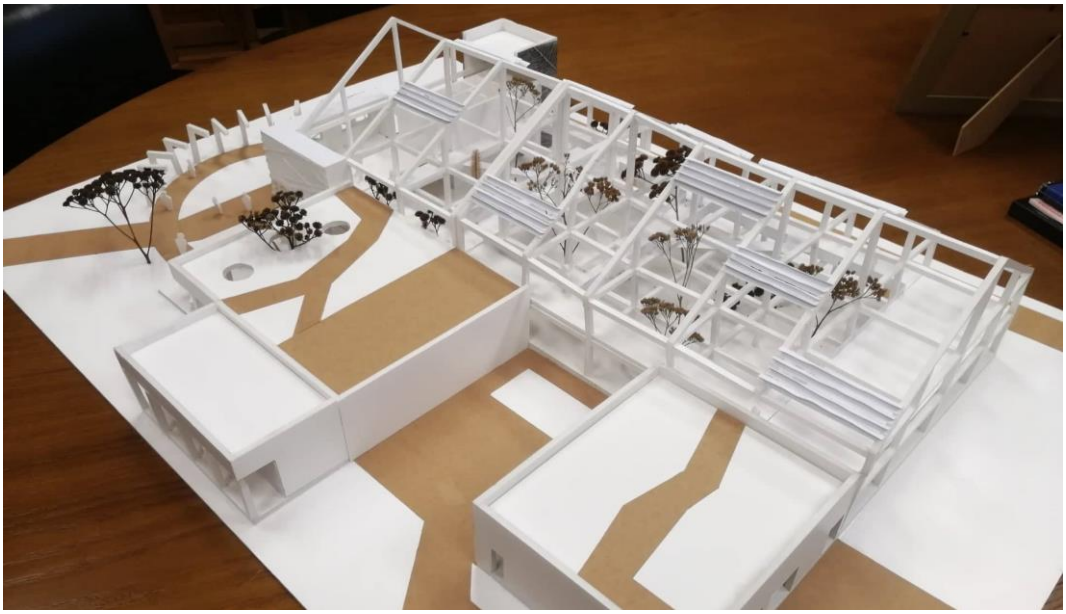

Źródło: Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu

Aplikacja „Zabrze w sercu Śląska" - bezpłatny przewodnik dla turystów

Aplikacja "Zabrze w sercu Śląska", stanowi swego rodzaju bezpłatny przewodnik dla turystów i mieszkańców poszukujących informacji o Zabrzu.

Wszyscy zainteresowani, korzystając z aplikacji mogą zapoznać się z zabrzańską ofertą turystyczną, kulturalną, dowiedzieć się czegoś więcej o ciekawych miejscach i wydarzeniach. Przewodnik dostępny jest również w dwóch wersjach angielskiej i niemieckiej.

Aplikacja składa się z kilku modułów, w których skład wchodzą:

- Kalendarz wydarzeń, dający możliwość wglądu w wydarzenia organizowane w mieście. Moduł ten umożliwia filtrowanie wydarzeń względem kilku kategorii takich jak: muzyczne, polecane, kulturalne, sportowe, turystyczne, medyczne, biznesowe, dla dzieci, dla seniora oraz Aktywne Zabrze. Moduł pozwala również na sortowanie wydarzeń według daty, popularności, odległości od bieżącej lokalizacji użytkownika lub według nazwy, a także względem tego czy dane wydarzenie jest płatne czy bezpłatne.
- O Zabrzu – moduł zawierający artykuły dotyczące miasta, jego historii i ważnych jego filarów.
- Miejsca – to moduł, który zawiera w sobie zdjęcia i opisy najciekawszych do zwiedzania miejsc w Zabrzu, a także dane dotyczące bazy noclegowej czy też gastronomii. Moduł ten podzielony jest na kategorie, a w ramach nich na podkategorie:
    - zabytki – (architektoniczne, postindustrialne, osiedla robotnicze, sakralne)
    - kultura i rozrywka
    - sport – (baseny, boiska i hale sportowe, kluby sportowe, korty, siłownie i kluby fitness)
    - gastronomia - (kawiarnie, lodziarnie, puby, restauracje)
    - baza noclegowa
    - parki i fontanny – (fontanny, parki)
    - świat dziecka – (bawialnie i kluby malucha, place zabaw)
    - świat seniora – (koła seniorów, stowarzyszenia seniorów)
    - informacje praktyczne – (fundacje i stowarzyszenia, parkingi, transport publiczny, szpitale, nocna pomoc medyczna, urzędy i instytucje, apteki, informacja turystyczna)
- Trasy – moduł ten zawiera 5 propozycji tras tematycznych pieszych i samochodowych. Na każdej trasie wskazane są miejsca warte szczególnej uwagi wraz ze zdjęciem i opisem, a wszystko oparte jest o nawigację w telefonie.
- Planer - Poprzez dodawanie poszczególnych miejsc, tras czy wydarzeń do ulubionych, użytkownik ma możliwość zaplanowania wycieczek po mieście zgodnie ze swoimi preferencjami.

Dzięki aplikacji, która jest powiązana z nawigacją w telefonie użytkownik może łatwo określić dystans, który dzieli jego aktualną lokalizację z obranym w aplikacji celem, a także skorzystać z opcji nawigowania do celu. Funkcja dla mieszkańców: Aplikacja mobilna „Zabrze w sercu Śląska” stworzona została w celu lepszego komunikowania się z mieszkańcami i turystami przybywającymi do miasta. Aplikacja gromadzi w jednym miejscu najważniejsze informacje o mieście. Użytkownik za jej pośrednictwem informowany jest o wydarzeniach kulturalnych organizowanych w mieście, dodatkowo w jednym miejscu może znaleźć bazę dostępnych hoteli czy też bazę gastronomiczną. W czasie pandemii stworzona została dodatkowa podkategoria w kategorii gastronomia - ”na wynos” ułatwiająca szybsze wyszukiwanie i zamawianie dań.

01 czerwca 2021 r. udostępniono dla użytkowników aplikacji miejskiej „Zabrze w sercu Śląska” wirtualny spacer szlakiem architektury modernistycznej. Funkcja ta pozwala na zwiedzanie naszego miasta bez wychodzenia z domu.

Fotografia: Szlak zabrzańskiej moderny w aplikacji Zabrze w sercu Śląska

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

Do aplikacji „Zabrze w sercu Śląska" - bezpłatnego przewodnika dla turystów, dołączyła kolejna aplikacja TV Zabrze, która działa od sierpnia 2021 r. i jest dostępna bezpłatnie dla wszystkich posiadaczy smartfonów, umożliwia błyskawiczny i wygodny dostęp do przygotowywanych przez zabrzańskich dziennikarzy materiałów. Nowe narzędzie pozwala w dowolnym miejscu i dowolnym czasie oglądać na żywo program Telewizji Zabrze.

Rysunek. Aplikacja TV Zabrze gotowa do pobrania

Źródło: TV Zabrze

Do tej pory telewizja Zabrze, dostępna była przede wszystkim w sieci kablowej Vectra. Nadal jest w niej obecna na kanale 140. Teraz oferta została skierowana również do wszystkich użytkowników smartfonów i tabletów, którzy dzięki aplikacji mogą być zawsze blisko wydarzeń w mieście. Miesięcznik

Nasze Zabrze Samorządowe był już wcześniej dostępny w wersji elektronicznej, teraz dostęp do gazety będzie jeszcze łatwiejszy, ponieważ będzie można ją przeglądać bezpośrednio na ekranie smartfonu czy tabletu. Twórcy aplikacji liczą, że dzięki niej przybędzie nowych, młodych czytelników.

Zabrze nie tylko na weekend

W marcu 2021 r. wydano Zabrzański Przewodnik Kulinarny. Do projektu zgłosiło się 33 zabrzańskich restauratorów. Przewodnik zawiera fotografie zabrzańskich lokali, opis kuchni wraz z kulinarnymi bestsellerami, dane teleadresowe, mapkę oraz co wyróżnia każdego z restauratorów. Jest to pierwszy tego typu przewodnik kulinarny na Śląsku powstały z myślą o wsparciu branży, jak również stanowiący doskonałe źródło informacji dla mieszkańców i turystów, w czerwcu wydano go również w wersji kieszonkowej.

W ramach Targów Turystyki Weekendowej – Atrakcje Regionów które odbyły się w Parku Chorzowskim w dniach 11-13.06.2021 r., Miasto Zabrze zaprezentowało swoją ofertę dla turystów. Na stoisku prezentowane były atrakcje turystyczne, kulturalne i sportowe miasta. Odwiedzającym stoisko oferowano foldery, ulotki i gadżety promocyjne m.in. Muzeum Górnictwa Węglowego, Teatru Nowego, Filharmonii Zabrzańskiej, Ogrodu Botanicznego, Górnika Zabrze, MOSiR, hoteli, restauracji i innych atrakcji turystycznych Zabrza.

Ofertę turystyczną, kulturalną i sportową naszego miasta mogli poznać także turyści, którzy 10 i 11 lipca 2021 roku pojawili się w Ogrodzieńcu. U podnóża zamku przygotowana została kolejna odsłona plenerowej akcji „Zabrze nie tylko na weekend", w której władze miasta już po raz drugi spotkały się w malowniczej scenerii na zamku w Ogrodzieńcu, by turystom z całej Polski przybliżyć bogatą ofertę turystyczną, kulturalną i sportową Zabrza. Uczestnicy imprezy mogli poznać atrakcje czekające w Kopalni Guido oraz Sztolni Królowa Luiza, zaprezentowali się także młodzi piłkarze Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze. Zagrała Orkiestra Muzeum Górnictwa Węglowego, a aktorzy Teatru Nowego wystawili na scenie plenerowej „Zemstę". Gościem specjalnym wydarzenia był „przyjaciel" Zabrza dziennikarz Tomasz Zubilewicz, który promował nowe wydanie książki „Zabrze na każdą pogodę".

W ramach współpracy z Urzędem Miasta w Pszczynie Miasto Zabrze zaprezentowało swoją ofertę turystyczną i kulturalną w dniach 21-22.08.2021 r. na Festiwalu Moja Pszczyna Talenty i pasje. Namiot promocyjny Zabrza na pszczyńskim rynku odwiedzili mieszkańcy Pszczyny i turyści z regionu i całej aglomeracji. Bogaty program festiwalu spowodował, że Rynek, gdzie prezentowana była oferta Zabrza odwiedziło kilka tysięcy osób.

W dniach 01-03.10.2021 r. z okazji Światowego Dnia Turystyki pod hasłem „Zabrze na każdą pogodę" zorganizowano 6 tematycznych wycieczek po Zabrzu z udziałem profesjonalnych przewodników oraz gościa specjalnego - Tomasza Zubilewicza. W wycieczkach udział wzięło blisko 100 osób, co świadczy o trafnie podjętej tematyce. Tematyka wycieczek:

Trasa 1 – Śladem Donnersmarcków

Trasa 2 – Dwie stolice w Zabrzu. Tajemnice Placów Krakowskiego i Warszawskiego

Trasa 3 – Moje ulubione miejsca w Zabrzu – Tomasz Zubilewicz

Trasa 4 - De arte sepulcrali

Fotografia. Zabrze promowało się na zamku w Ogrodzieńcu

Źródło: miastozabrze.pl

Fotografia. Mieszkańcy Pszczyny i regionu mogli poznać Zabrze z bliska

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

1.4.2 WZMACNIANIE UDZIAŁU W METROPOLITALNYM RYNKU USŁUG MEDYCZNYCH (CEL STRATEGICZNY C17)

Wzmacnianie udziału w metropolitalnym rynku usług medycznych realizowane jest w Zabrzu poprzez działania w zakresie rozwoju:

- Kardiologii i kardiochirurgii
- Ponadlokalnych usług medycznych dostępnych w mieście

Rozwój Kardiologii i Kardiochirurgii

Śląskie Centrum Chorób Serca to wiodący w Polsce akademicki szpital referencyjny, wyposażony w najnowocześniejszą aparaturę i sprzęt do diagnostyki i terapii chorób serca i naczyń, w którym opiekę nad pacjentami sprawuje grono znakomicie wyszkolonych oraz doświadczonych lekarzy, perfuzjonistów, rehabilitantów, pielęgniarek oraz personelu medycznego.

Fotografia. Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie 9

Źródło: SCCS

Jest to jednocześnie wiodący szpital wysokospecjalistyczny. W Śląskim Centrum Chorób Serca działają następujące Katedry i Oddziały Kliniczne:

- Katedra Kardiologii, Wrodzonych Wad Serca i Elektroterapii SUM
- III Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii SUM
- Katedra i Oddział Kliniczny Kardiochirurgii, Transplantologii, Chirurgii Naczyniowej i Endowaskularnej SUM

- Oddział Kliniczny Kardioanestezji i Intensywnej Terapii SUM/Oddział Intensywnej Terapii
- Oddział Kliniczny Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Schorzeń Kardiometabolicznych SUM/Oddział Chorób Wewnętrznych i Diabetologii
- Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej

Od początków istnienia SCCS jest ściśle związane ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym w Katowicach w zakresie szkolenia zawodowego studentów medycyny, ratownictwa medycznego i pielęgniarstwa oraz szkolenia podyplomowego dla specjalizujących się lekarzy. Z uwagi na znaczący i liczący się zarówno w kraju, jak i zagranicą potencjał naukowy, medyczny i dobrze zorganizowaną bazę kliniczną, SCCS odpowiada standardom obowiązującym w Europie Zachodniej. Realizując swoją misję, udziela świadczeń leczniczych nieodpłatnie pacjentom ubezpieczonym, zamieszkałym na terenie całego kraju oraz odpłatnie pacjentom zagranicznym i krajowym nie posiadającym ubezpieczenia. Z myślą o pacjentach zbudowano nowy szpital, utworzono nowe oddziały, które wyposażono w innowacyjny, światowej klasy sprzęt do najnowszych i najskuteczniejszych metod leczenia.

W dniu 2 września 2021 r. w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu gościła Sara Ferguson, Księżna Jorku, ambasadorka polskich dzieci, kobieta o wyjątkowej osobowości i wielkim sercu. SCCS to ultranowoczesny szpital ze znakomicie przygotowaną kadrą naukową, znany nie tylko w całej Polsce ale i zagranicą.

Zapobieganie i leczenie chorób środowiskowych, cywilizacyjnych i wieku podeszłego.

Śląskie Centrum Chorób Serca kontynuowało rozpoczęte wcześniej prace mające na celu utworzenie w mieście Śląskiego Ośrodka Kliniczno-Naukowego Zapobiegania i Leczenia Chorób Środowiskowych, Cywilizacyjnych i Wieku Podeszłego im. prof. Zbigniewa Religi. W maju 2019 roku został rozstrzygnięty przetarg i wyłoniono wykonawcę inwestycji. Wartość przedsięwzięcia to już blisko 111 mln zł. Warty podkreślenia jest fakt, że Miasto Zabrze współuczestniczyło w przygotowywaniu aplikacji niezbędnych do sfinansowania projektu.

ŚCCS dynamicznie się rozwija tworząc infrastrukturę przyjazną dla pacjentów w każdym wieku. Działalność znamienitych naukowców i specjalistów umacnia markę Zabrza jako ośrodka, w którym podejmuje się nowatorskie projekty medyczne służące pacjentom. Nieprzypadkowo w ankiecie przeprowadzonej z okazji 30. rocznicy pierwszych wyborów samorządowych zabrzanie wybrali najważniejsze inwestycje prowadzone w Zabrzu na przestrzeni minionych trzech dekad. W pierwszej dziesiątce znalazła się rozbudowa Śląskiego Centrum Chorób Serca.

Fotografia. Budynek Śląskiego Ośrodka Kliniczno-Naukowego Zapobiegania i Leczenia Chorób Środowiskowych, Cywilizacyjnych i Wieku Podeszłego im. prof. Zbigniewa Religi.

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Międzynarodowa Konferencja Kardiologiczna.

W dniach 25.05.2021 - 28.05.2021 odbyła się zorganizowana w Zabrzu przez SCCS XXVIII Międzynarodowa Konferencja Kardiologiczna "Postępy w rozpoznawaniu i leczeniu chorób serca, płuc i naczyń" XXII Warsztaty Kardiologii Interwencyjnej i Elektroterapii. Organizowana w Zabrzu od 28 lat Międzynarodowa Konferencja Kardiologiczna wraz z towarzyszącymi jej od 22 lat Warsztatami Kardiologii Interwencyjnej stanowi forum wymiany doświadczeń lekarzy praktyków zajmujących się diagnostyką i leczeniem chorób serca, płuc i naczyń. XXVIII edycja przebiegała pod hasłem: „HEART-TEAM gwarancją nowoczesności, bezpieczeństwa i skuteczności w leczeniu”. Trwająca pandemia spowodowała, że spotkanie z najlepszymi ekspertami w kraju odbyło się on-line. Przygotowany program Konferencji obejmował zagadnienia i problemy, z jakimi lekarze spotykają się w codziennej pracy klinicznej na oddziale czy w poradni. Poruszono także tematy związane z COVID-19 oraz odbudową zdrowia Polaków po pandemii, jak co roku zaproponowano ciekawe warsztaty kardiologii interwencyjnej, które zostały rozszerzone o zagadnienia z obszaru elektroterapii. W organizowanej co roku konferencji uczestniczy wielu gości z Polski i zagranicy, którzy mają okazję przez 4 dni uczestniczyć w wykładach oraz warsztatach. W trakcie wydarzenia odbyło się wiele ciekawych sesji z udziałem ekspertów gwarantujących wysoki poziom edukacyjny i naukowy.

Fotografia. XV Międzynarodowa Studencka Konferencja Kardiologiczna

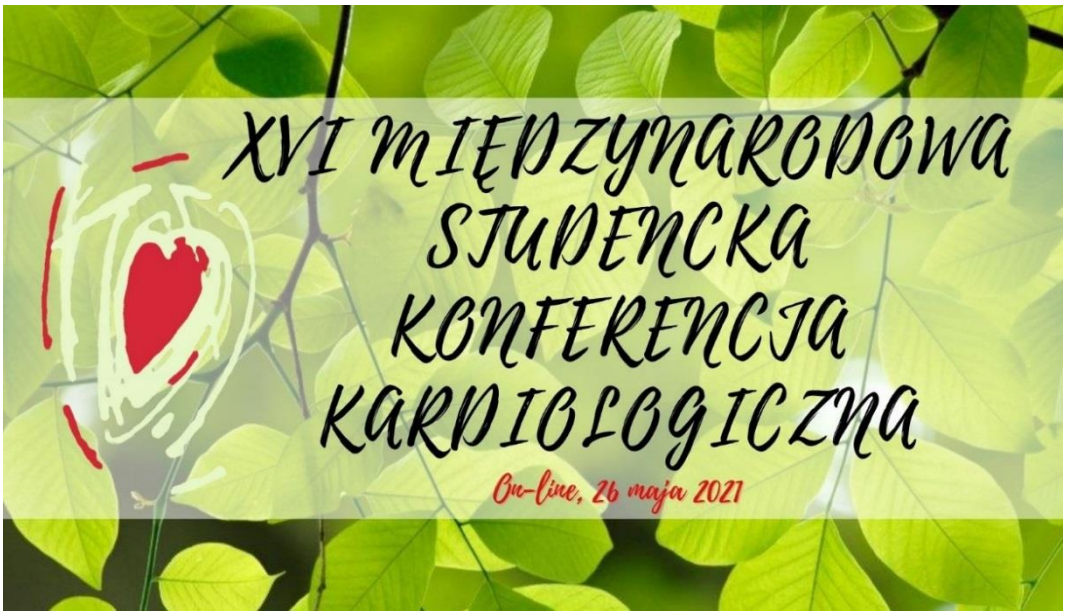

Źródło: https://www.facebook.com/konferencjazabrze

26 maja odbyła się również XVI Międzynarodowa Studencka Konferencja Kardiologiczna. Zorganizowana została przez członków Studenckiego Koła Naukowego III Kliniki Kardiologii Śląskiego Centrum Chorób Serca. W trakcie wydarzenia polscy i zagraniczni studenci mieli możliwość podzielić się wiedzą z zakresu kardiologii inwazyjnej i zachowawczej oraz kardiochirurgii.

Ponadlokalne usługi medyczne dostępne w mieście

Szpitalny Oddział Ratunkowy przy Szpitalu Miejskim w Zabrzu

SZPITAL MIEJSKI
W ZABRZU

2021 rok był rokiem szczególnym, ponieważ Szpital Miejski obchodził jubileusz 60-lecia istnienia. Historia zabrzańskiej lecznicy sięga 1961 r., przy ul. Zamkowej w Biskupicach został wtedy otwarty Szpital Górniczy. Od 2009 r. placówka funkcjonuje jako spółka, w której właścicielem wszystkich udziałów jest miasto, a ostatnie lata to okres intensywnego rozwoju szpitala, który dziś jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych i cenionych placówek na mapie regionu. Szpital Miejski w Zabrzu to placówka z dużymi tradycjami, mocno umiejscowiona na medycznej mapie Zabrza. Szpital, dzięki zaangażowaniu i profesjonalizmowi personelu medycznego oraz istotnemu wsparciu władz miasta, cały czas się rozwija. Konsekwentnie podąża w kierunku specjalizacji szpitala. To niezbędny warunek jego rozwoju i przede wszystkim odpowiedź na medyczne potrzeby zdrowotne mieszkańców całego regionu. W zabrzańskim szpitalu dostępnych jest obecnie około czterystu łóżek. W placówce funkcjonują m.in. oddziały: Chorób Wewnętrznych, Neurologii, Chirurgii Ogólnej, Chirurgii Urazowo-

Ortopedycznej, Anestezjologii i Intensywnej Terapii Medycznej oraz Rehabilitacji Ogólnoustrojowej. Przy szpitalu działają przychodnie wielospecjalistyczne, Centrum Zaopatrzenia Medycznego, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy.

Fotografia. Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka Szpitala Miejskiego w Zabrzu przy ul. Zamkowej

Źródło: SzpitalZabrze.pl

Do najlepszych ośrodków ginekologiczno-położniczych w południowej Polsce należy otwarte w 2014 r. Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka. Specjalizuje się ono w leczeniu endometriozy. Zabrzański szpital jest jedynym ośrodkiem w Polsce, gdzie w ramach ubezpieczenia zdrowotnego leczone są wszystkie przypadki endometriozy. Podczas zabiegów stosowane są nowoczesne narzędzia operacyjne, takie jak nóż plazmowy czy argonowy. Zabiegi przeprowadzane są w nowoczesnej, hybrydowej sali operacyjnej. Jednym ze znaków rozpoznawczych szpitala jest również znakomita ortopedia. To właśnie zabrzańscy specjaliści przeprowadzili unikatową operację, wszczepiając 78-letniej pacjentce zaprojektowany i wydrukowany w technologii 3D tytanowy implant stawu biodrowego. Od 2019 r. w placówce działa Szpitalny Oddział Ratunkowy z lądowiskiem dla helikopterów. Transport pacjenta ze śmigłowca do Sali operacyjnej zajmuje w Zabrzu dwie minuty. To pierwszy w Polsce tak przygotowany kompleks pomieszczeń i przestrzeni szpitala, który gwarantuje, że pacjent urazowy lub w ciężkim stanie może być od razu zabezpieczony pod każdym względem. Kolejnych ambitnych planów nie brakuje. Sztuczna inteligencja, robotyka to wyzwania współczesnej medycyny, którą także zamierzają wdrażać specjaliści Szpitala Miejskiego. Szpital Miejski w Zabrzu to ważna placówka w zakresie ochrony zdrowia, o szerokiej gamie usług. Dziś Szpital Miejski wygląda bardzo nowocześnie i dysponuje wyśmienitą kadrą, a Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka to wysokospecjalistyczny ośrodek ceniony nie tylko w skali regionu, ale i kraju.

Szpital Miejski w Zabrzu zajmuje się realizacją szeregu świadczeń z zakresu diagnostyki oraz leczenia chorób w obszarze wielu dziedzin medycyny. Prowadzone są między innymi liczne poradnie, do których pacjenci mogą się zgłaszać w przypadku wystąpienia dolegliwości sugerujących występowanie stanu

chorobowego. Wśród wspomnianych już poradni, znajdują się: gastrologiczna, urazowo-ortopedyczna, chirurgii ogólnej, chirurgii onkologicznej i chorób piersi, neurologiczna, dermatologiczna.

W ramach działalności ośrodka zdrowia, zajmuje się realizacją świadczeń dodatkowych, w tym usług komercyjnych, prowadzi medyczne laboratorium diagnostyczne oraz zakład diagnostyki obrazowej i elektromedycznej. Pacjenci mogą również skorzystać ze świadczeń, jakie realizowane są w ramach działalności zakładu rehabilitacji leczniczej, a także pomocy psychologicznej i dietetycznej. Przyjmuje również i realizuje działania z obszaru medycyny pracy – wykonuje badania kwalifikacyjne do wykonywania danego zawodu.

Publiczny Szpital Kliniczny nr 1

SAMODZIELNY PUBLICZNY
SZPITAL KLINICZNY NR 1
IM. PROF. STANISŁAWA SZYSZKO
Śląskiego Uniwersytetu
Medycznego w Katowicach

W 1948r. została powołana do życia Akademia Lekarska w Rokitnicy bez zaplecza klinicznego, zmusiło to ówczesne władze uczelni do bardzo pilnego jej przygotowania. Bazę uczelni zorganizowano na terenie Rokitnicy, a przede wszystkim na terenie miasta Zabrza w Szpitalach Miejskich i ubezpieczeniowych. Dzięki usilnym staraniom władz uczelni Zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7.01.1950 r. na bazie Szpitala, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Zabrzu przy ul.3-go Maja, powołano pierwszy Państwowy Szpital Kliniczny.

W ostatnich latach Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 przy ul. 3 Maja poddany został modernizacji. W ramach przeprowadzonych prac wyremontowane zostały dziecięce oddziały: Endokrynologii, Gastroenterologii i Hepatologii, Nefrologii z Pododdziałem Dializoterapii oraz Patologii Noworodka. W ramach inwestycji szpital wymienił na remontowanych oddziałach łóżka i meble dla pacjentów oraz częściowo sprzęt i aparaturę medyczną. To m.in. zestawy do laparoskopii i endoskopii, przyłóżkowe RTG, respiratory, inkubatory, kardiomonitory i pulsoksymetry. Całkowita wartość projektu wyniosła 29,6 mln zł, z czego aż 29,5 mln zł to kwota dofinansowania z funduszy unijnych i dotacji celowej przekazanej przez Ministerstwo Zdrowia. Remont czterech oddziałów to pierwszy etap zmian w pediatrycznej części zabrzańskiego szpitala. W drugim etapie planowane jest zmodernizowanie: bloku operacyjnego, centralnej sterylizatorni oraz Oddziału Chirurgii Wad Rozwojowych Dzieci i Traumatologii.

Fotografia. Budynek Szpitala Klinicznego nr 1 przy ul. 3 Maja

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. S. Szyszko Śląskiego Uniwersytetu Medycznego to wieloprofilowy szpital mieszczący się w Zabrzu przy ul. 3 Maja. W placówce są 344 łóżka, funkcjonuje w niej 11 klinik, 26 oddziałów i 4 zakłady. Każdego roku w szpitalu hospitalizowanych jest ok. 22 tys. chorych. Oddział Nefrologii Dzieci z Pododdziałem Dializoterapii Dzieci w Zabrzu to największy ośrodek nefrologii dziecięcej na Śląsku. Co roku leczy się tam blisko 1000 pacjentów.

Lata 2020/2021 były szczególne z uwagi na pandemię wirusa Covid-19 i były wyzwaniem również dla zabrzańskiej służby zdrowia. Wprowadzone obostrzenia spowodowały szereg zmian na wielu obszarach działań społecznych, w tym miały wpływ na ochronę zdrowia:

- wstrzymano planowe przyjęcia do szpitali,
- zawieszenie planowanych zabiegów,
- wprowadzono tele-porady w podstawowej opiece medycznej.

Należy podkreślić, że świadczenia medyczne realizowane w Szpitalu są przede wszystkim w oparciu o lekarzy będących nauczycielami akademickimi oraz przy pomocy szeregu pracowni diagnostycznych wykorzystywanych w równej mierze dla procesu leczenia i prac naukowo-badawczych. W Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr.1 im. prof. Stanisława Szyszko uruchomiono możliwość rejestracji internetowej do wybranych poradni i lekarzy. Sukcesywnie oferta rejestracji on-line będzie rozszerzana.

1.4.3 ZWIĘKSZENIE MIĘDZYNARODOWEJ ROZPOZNAWALNOŚCI MIASTA W DZIEDZINIE KULTURY (CEL STRATEGICZNY C18)

Znaczące wydarzenia kulturalne w Zabrzu w 2021 roku

Miasto, które jeszcze nie tak dawno temu było postrzegano jako przemysłowe, gdzie króluje przemysł ciężki, dzisiaj diametralnie zmieniło swe oblicze. To między innymi kultura jest tą dziedziną, która ma olbrzymie znaczenie w kształtowaniu jego wizerunku na mapie Polski i nie tylko. W Zabrzu co roku organizowanych jest wiele wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym. Większość imprez międzynarodowych ma charakter cykliczny.

Miasto jest siedzibą znamienitych instytucji kultury, takich jak Dom Muzyki i Tańca, Filharmonia Zabrzańska czy Teatr Nowy, które przyciągają swoją kompleksową ofertą wielu widzów. Jednym z miejsc najbardziej rozpoznawalnych na kulturalnej mapie Zabrza jest Dom Muzyki i Tańca, sala zwana „śląską kongresową", znana każdemu melomanowi w Polsce. Obecnie Dom Muzyki i Tańca, po gruntownym remoncie kilka lat temu, to jedna z najlepszych pod względem warunków technicznych i bezpieczeństwa scen koncertowych w Polsce - z widownią na 2000 miejsc i wspaniałym potencjałem organizacyjnym w postaci doświadczonego i w pełni profesjonalnego zespołu. Dom Muzyki i Tańca ponad 60 lat dostarcza wrażeń i wzrusza melomanów z całej Polski, rozsławia także nasze miasto w świecie. Artyści lubią występować w Zabrzu, przyczynia się do tego szczególny klimat sali i gorąca publiczność.

Niezwykle ważną rolę kulturotwórczą pełni Filharmonia Zabrzańska. Potrzeba pozyskania nowej siedziby zaowocowała w latach 2007-2010 projektem współfinansowanym przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, polegającym na adaptacji, remoncie i wyposażeniu zabytkowego budynku dawnej Biblioteki Donnersmarcków na potrzeby Orkiestry. W nowej siedzibie Orkiestra Filharmonii Zabrzańskiej prezentuje bogaty repertuar, koncertuje także w kraju i za granicą, duże znaczenie przywiązując do edukacji młodych melomanów.

Zabrzański Teatr Nowy założony w 1959 roku, od początku istnienia odgrywał znaczącą funkcję kulturotwórczą i edukacyjną, do dnia dzisiejszego przygotował ponad 220 premier, w tym premiery autorów śląskich (m.in. Albina Siekierskiego, Stanisława Bieniasza, Stanisława Piskora). Znany jest w całej Polsce, szczególnie dzięki corocznie organizowanemu Festiwalowi Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość Przedstawiona", w ramach którego komplety publiczności mają okazję zobaczyć najlepsze spektakle współczesnej sztuki teatralnej. Teatr Nowy przeszedł modernizację, co przyczyniło się do podniesienia komfortu i jakości zarówno dla widzów jak i aktorów. Piękna architektura i wspaniałe, zabytkowe wnętrza przyciągają swoją magią, tworząc niepowtarzalny klimat. Dzięki staraniom władz miasta w Zabrzu dba się szczególnie o kulturę, stawiając ją jako jeden z głównych priorytetów w podnoszeniu znaczenia miasta w Metropolii.

W 2021 roku z powodu pandemii Covid-19 wiele wydarzeń zostało odwołanych lub przeniesionych do świata wirtualnego.

Tabela. Wykaz organizowanych lub współorganizowanych wydarzeń o charakterze kulturalnym przez Wydział Kultury i Dziedzictwa w 2021 roku

Wykaz organizowanych lub współorganizowanych wydarzeń o charakterze kulturalnym przez Wydział Kultury i Dziedzictwa w 2021 roku			
Data	Nazwa imprezy	Organizatorzy	Uwagi
01.01.2021	HEJNAŁ NOWOROCZNY	Miasto Zabrze	Przywitanie Nowego Roku hejnał na 4 strony świata z budynku UM ul. Religii
01.01.2021	KONCERT NOWOROCZNY On-line	DMIT Filharmonia Zabrzańska WKD	W wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Zabrzańskiej Wielka Gala Straussowska
26.01.2021	DZIEŃ PAMIĘCI O TRAGEDII GÓRNOŚLĄSKIEJ	WKD	Złożenie kwiatów i zapalenie zniczy pod tablicami upamiętniającymi Tragedię Górnośląską.
6.02.2021	Wernisaż prac Ewy Zajler-Płatek, Galeria Cafe Silesia	Muzeum Miejskie, WKD	Autorska wystawa retrospektywna pn. ,,Strefa koloru''
Od 1 lutego zezwolono na działalność, w epidemicznym reżimie, rozpoczęcie działalności z udziałem publiczności muzeów i galerii. Natomiast od 13 lutego pozostałych instytucji kultury.			
12.02.2021	Konferencja prasowa w Teatrze Nowym	TN, WKS, WKD	Konferencja prasowa prezentująca efekt remontu budynku w 2020 r.
01.03.2021	NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH	Miasto Zabrze	Złożenie kwiatów pod tablicami upamiętniającymi śmierć płk. W. Pileckiego i płk. Ł. Cieplińskiego.
12.03.2021	Premiera sztuki Szymona Turkiewicza „STOSUNKI PRAWNE”	Teatr Nowy	Przedstawienie teatralne w reżyserii Zbigniewa Stryja
12.03.2021	Wernisaż wystawy „Propaganda Plebiscytowa”	Muzeum Miejskie	Wystawa historyczna
16.03.2021	14.METROPOLITALNE ŚWIĘTO RODZINY	WKD	Biblioteka Śląska – Sala Benedyktynka
Z POWODU EPIDEMI KORONAWIRUSA COVID-19 OD 20 MARCA do 9 kwietnia 2021 R. NA TERENIE CAŁEGO KRAJU WPROWADZONO kolejne WYTYCZNE DOTYCZĄCE ORGANIZACJI IMPREZ KULTURALNYCH. Obowiązywało zawieszenie działalności instytucji kultury, a szczególnie zakaz organizacji wydarzeń z udziałem publiczności oraz realizowania czynności związanych z bezpośrednią obsługą zewnętrznych użytkowników.			
27.03.2021	MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU	Teatr Nowy WKD	Wręczenie przez Panią Prezydent wyróżnień osobom zasłużonym dla teatru
10.04.2021	ROCZNICA ZBRODNI KATYŃSKIEJ I KATASTROFY SMOLEŃSKIEJ	WKD	Złożenie kwiatów pod tablicami w parku im. Poległych Bohaterów
02.05.2021	UROCZYSTE OBCHODY 100 ROCZNICY WYBUCHU 3 POWSTANIA ŚLĄSKIEGO	WKD	Uroczyste składanie kwiatów i parada samochodów militarnych ulicami Zabrza

02.05.2021	Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej kpt. Roberta Oszka	WKD	Uroczystość odsłonięcia przy ul. Roosevelta
03.05.2021	NARODOWE ŚWIĘTO KONSTYTUCJI 3 MAJA	WKD	Msza św. w intencji Ojczyzny, złożenie kwiatów
18.05.2021	Uroczyste obchody rocznicy Bitwy pod Monte Casino	WKD	Złożenie kwiatów pod pomnikiem
22.05.2021	Noc muzeów	Muzeum Miejskie	W ramach Nocy Muzeów przygotowano wernisaż wystawy malarstwa Erwina Sówki ze zbiorów Muzeum Miejskiego oraz kolekcji Arkadiusza Goli i Małgorzaty Kamińskiej, połączony z kuratorskim oprowadzaniem po wystawie. Ponadto zaplanowano pokaz filmu autorstwa Arkadiusza Goli i Michała Szalasta pt. „Erwin Sówka, jaki był. Fragment”.
24.05.2021	Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej E. Hadrosska	WKD	Uroczystość na cmentarzu ewangelickim.
24-28.05.2021	XXIV MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL RYSOWANIA – ONLINE	ZS nr 18, WKD, MOK	W ramach festiwalu organizowany był konkurs rysowania online oraz spotkania z artystami w ramach filmowych wizyt w pracowniach.
01.05-31.08.2021	KONCERTY LETNIE Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu	WKD MOB	Koncerty Orkiestry Dętej Muzeum Górnictwa Węglowego w Miejskim Ogrodzie Botanicznym
2.06.2021	Dzień Samorządu Terytorialnego	WOK WKS	Koncert Ewy Urygi
20.06.2021	INAUGURUJACJA 14. METROPOLITALNEGO ŚWIĘTA RODZINY Hasło: Rodzinny dom – bezpieczna przystań Koncert zespołu Fisheclectic	WKD DMiT	W ramach MŚR WKD wspierał organizację imprez: - przy śląskim stole - Spotkanie autorskie z Ewą Wojdyłło-Osiatyńską MBP on-line - Konferencja ,,Dom rodzinny - bezpieczna przystań – Zabrze dla rodziny’’.
19-20.06.2021	Festiwal Kwiatów	COP WKD MOB	Koncerty, wykłady, warsztaty, zielarskie, pszczelarskie, ekologiczne, techniczno-plastyczne
27.06.2021	Festiwal Orkiestr Dętych	MGW WKD	Parada z mażoretkami oraz koncert orkiestr przy CH Platan.
29.06.2021	Finał konkursu Biznes plan	ZCRP WKD	Występ Artystyczny
3.07.2021	Przedstawienie „Zemsta” na podzamczu w Ogrodzieńcu	WPTS TN WKD	Impreza promocyjno-kulturalna
9.07.2021	UROCZYSTOŚĆ WRĘCZENIA WYRÓŻNIEŃ IM ŚW. KAMILA	WKD	Koncert i uroczyste wręczenie wyróżnień w Teatrze Nowym

15.08.2021	ROCZNICA POWSTAŃ ŚLĄSKICH, ŚWIĘTO WP	WKD, DOK Kończyce	Uroczysta msza św., złożenie kwiatów pod pomnikiem powstańców oraz poczęstunek dla gości w Zabrzu Kończycach
3.09.2021	Koncert w ramach Wielkanocnego Festiwalu im. Ludwiga van Beethovena	MGW, WKD	Sala Koncertowa Kopalni Guido - Chaconne in memoria
4 – 26 09.2021	26. ZABRZAŃSKI MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL ORGANOWY	WKD	Cykl koncertów organowych w zabrzańskich kościołach
16-17.09.2021	Sympozjum Fotograficzno-Socjologiczne+ warsztaty fotograficzne dla uczniów szkół artystycznych.	WKD	W ramach sympozjum odbyła się Konferencja: „Fotografia – świadek dziedzictwa" gościem specjalnym była Stiepanka Bieleszowa oraz Richard Kowalski.
17.09.2021	Wernisaż wystawy „Po trzydziestce" w ramach Międzynarodowych Dni Dziedzictwa	WKD, MM	Wystawa przygotowana wspólnie z Instytutem Fotografii Kreatywnej z Opawy i Muzeum Miejskim
2.10.2021	Skarbnikowe Gody	MOK WKD	Koncert w parku im. Poległych Bohaterów
2.10.2021	ŚWIĘTO MIASTA ZABRZE	FZ, DMIT, WKD	Koncert z okazji 99. rocznicy nadania praw miejskich, połączone z wręczeniem Nagród Prezydenta Miasta w Dziedzinie Kultury
25-26.10.2021	IV Literacka Konferencja Naukowa Przed i po. Wisława Szymborska	WKD, WPTS	Imprezy towarzyszące: - spotkanie z M. Rusinkiem - spotkanie wspomnieniowe z przyjaciółmi poetki
11.11.2020	ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI	WKD, MGW	Uroczysta msza św. oraz składanie kwiatów pod krzyżem i tablicą „Tych co grobu nie mają"
18-19.11.2021	24. Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Kultura Europy Środkowej"	WKD	uroczyste otwarcie konferencji w Filharmonii Zabrzańskiej
13.12.2021	ROCZNICA WPROWADZENIA STANU WOJENNEGO	NSZZ „Solidarność" WKD	Uroczysta msza św. oraz składanie kwiatów pod tablicą przy kościele św. Jadwigi w Zabrzu
17.12.2021	Koncert Świąteczny	FZ WKD	Koncert świąteczny w Filharmonii listy gratulacyjne od Pani Prezydent z okazji jubileuszy zabrzańskich przedsiębiorców
16.12.2021	Spotkanie opłatkowe z koncertem kolędowym	WKD	Spotkanie opłatkowe dla twórców, działaczy i pracowników kultury
31.12.2021	Sylwester 2022	DMiT, WKD	Koncert plenerowy
6-21.12.2021	„Idą Święta"	MOK, WKD	Cykl imprez w ramach Zabrzańskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa

Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego

IX edycja Międzynarodowego Festiwalu im. Krzysztofa Pendereckiego odbyła się w dniach 26-27 listopada 2021 r. i była poświęcona pamięci profesora, wielkiego kompozytora i przyjaciela Zabrza. Koncerty odbyły się 26 listopada w podziemiach Kopalni Guido oraz dzień później w Filharmonii Zabrzańskiej. W tych dwóch miejscach można było wziąć udział w koncertach zagranych pod batutą Jurka Dybała. Oba wyjątkowe wydarzenia upamiętniały patrona festiwalu, znanego na całym świecie kompozytora, laureata pięciu nagród Grammy. Krzysztof Penderecki był także wielokrotnie nominowany do nagród Akademii Fonograficznej „Fryderyk" w kategoriach muzyki poważnej (w tym czterokrotnie w kategorii kompozytor roku). W 2009 roku otrzymał Złotego Fryderyka za całokształt twórczości w muzyce poważnej. Choć tytuł tegorocznej edycji brzmiał „Kameralnie", nie zabrakło elementów multimedialnych. Piątkowy koncert poprzedzony został projekcją filmu lalkowego „Maska" z muzyką Krzysztofa Pendereckiego De natura sonoris. Film w reżyserii braci Quay oparty jest na prozie Stanisława Lema. 27 listopada w Filharmonii Zabrzańskiej w trakcie koncertu „Penderecki/s Sinfonietta(s)", w wykonaniu Sinfonietty Cracovii pod dyrekcją Jurka Dybała, można było usłyszeć utwory z albumu nagranego w hołdzie zmarłemu patronowi Festiwalu i współzałożycielowi orkiestry. Nie obeszło się też bez premier. Solistą tego koncertu był Massimo Mercelli. Dla niego właśnie słynny minimalista amerykański, autor muzyki do filmu „The Piano", Michael Nyman napisał Koncert fletowy nr 2, który swą polską premierę miał właśnie w sobotni wieczór na zabrzańskim Festiwalu.

Fotografia. Koncert podczas II dnia Festiwalu im. K. Pendereckiego

Źródło: https://penderecki320.com/

Międzynarodowy Festiwal Rysowania - online

Ze względu na pandemię koronawirusa, 24. Międzynarodowy Festiwal Rysowania w Zabrzu odbył się w przestrzeni cyfrowej.

Rysunek. Baner informacyjny 24. Międzynarodowego Festiwalu Rysowania

Źródło: https://zs18.zabrze.pl/miedzynarodowy-festiwal-rysowania-2021/

Międzynarodowy Festiwal Rysowania w Zabrzu od wielu lat zmienia nasze miasto w światową stolicę rysunku, dzięki organizacji 24. edycji online i za pomocą działań w sieci, otworzyła się przed organizatorami możliwość dotarcia jeszcze dalej. Kontynuując tradycję festiwalu – rysowania postaci z natury – w 2021 roku tematem była Postać Ślązaka Przyszłości. Jest to temat, który łączy odbywające się obchody 100-lecia Powstań Śląskich oraz nawiązuje do wizji przyszłości w twórczości Stanisława Lema. Festiwal odbywał się w dniach 24-28 maja 2021 r.

Międzynarodowy Zabrzański Festiwal Organowy

W 2021 r. odbyła się XXVI edycja Międzynarodowego Zabrzańskiego Festiwalu Organowego im. ks. Antoniego Chlondowskiego. Zabrzańskie kościoły goszczą najwybitniejszych wirtuozów muzyki organowej. Organizatorem Festiwalu, który odbywa się pod patronatem Prezydenta Miasta Zabrze, jest Urząd Miejski w Zabrzu, a dyrektorem artystycznym Waldemar Krawiec.

Fotografia. Międzynarodowego Zabrzańskiego Festiwalu Organowego, organy w kościele pw. Św. Józefa

Źródło: https://miastozabrze.pl/

W festiwalu wzięli udział artyści z Polski, Włoch i Czech. Koncerty odbywały się w zabrzańskich kościołach. 26. edycja Festiwalu rozpoczęła się 4 września koncertem w kościele Niepokalanego Serca NMP, w trakcie którego wystąpił Marek Stefański i Milena Sołtys-Walosik. Przez cztery kolejne weekendy zabrzańskie kościoły wypełniały dźwięki królewskiego instrumentu. 26 września na zakończenie Festiwalu, w kościele Wniebowzięcia NMP , wystąpił Walter D´Arcangelo z Włoch.

Tabela. Program XXVI Międzynarodowego Zabrzańskiego Festiwalu Organowego

Program XXVI Międzynarodowego Zabrzańskiego Festiwalu Organowego			
Lp.	Data	Miejsce	Wystąpili
1.	4 września, godz. 18.45	KOŚCIÓŁ PW. NIEPOKALANEGO SERCA NMP	Marek Stefański Milena Sołtys-Walosik
2.	5 września, godz. 19.00	KOŚCIÓŁ PW. ŚW. FRANCISZKA	Mariola Brzoska „Duo del Gesu” Arnaud Kaminski Krzysztof Komendarek-Tymendorf
3.	11 września, godz. 19.00	KOŚCIÓŁ PW. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA	Sławomir Kamiński
4.	12 września, godz. 17.00	KOŚCIÓŁ PW. ŚW. WAWRZYŃCA	Karol Martinek (Czechy)

5.	18 września, godz. 16.00	KOŚCIÓŁ PW. ŚW. JANA CHRZCICIELA	Michał Markuszewski
6.	19 września, godz. 18.00	KOŚCIÓŁ PW. ŚW. JÓZEFA	Michał Szostak
7.	24 września, godz. 18.30	KOŚCIÓŁ PW.ŚW. JADWIGI	Koncert uczniów PSM w Zabrzu
8.	25 września, godz. 16.30	KOŚCIÓŁ PW. ŚW. TERESY	Jan Bartłomiej Bokszczanin Chór „Resonans con tutti”
9.	26 września, godz. 17.00	KOŚCIÓŁ PW. WNIEBOWZIĘCIA NMP	Walter D´Arcangelo (Włochy)

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Fotografia. Koncert Marka Stefańskiego

Źródło: https://miastozabrze.pl/

XXVIII "Tydzień Ziemi"

Tydzień Ziemi to cykliczne wydarzenie z pogranicza kultury i edukacji ekologicznej organizowane każdego roku przez Muzeum Górnictwa Węglowego we współpracy ze szkołami. Hasłem przewodnim w 2021 r. było „Głodni świata- głodny świat". Ze względu na pandemię COVID 19 przeprowadzono tylko konkursy:

- konkurs poetycki dla uczniów wszystkich szkół pod hasłem „…jeszcze będzie normalnie !?..."
- konkurs dla młodzieży klas VII-VIII oraz szkół średnich na plakat XXVIII „Tygodnia Ziemi"
- konkurs fotograficzny dla uczniów wszystkich typów szkół „Świat za zamkniętymi drzwiami"
- konkurs plastyczny dla dzieci przedszkolnych „Czy wiecie, co powinno mieć każde dziecko na Świecie ?"
- konkurs plastyczny dla uczniów wszystkich typów szkół na projekt naklejki „Siłacze – Zgniatacze"
- konkurs plastyczny dla klas VII-VIII oraz szkół średnich na projekt znaczka pocztowego

Na 6 konkursów napłynęło 998 prac z 49 miejscowości z 132 placówek oświatowych. Przyznano 87 nagród i wyróżnień.

Ogólnopolski Festiwal Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość przedstawiona".

Zabrzański Festiwal to wielkie święto teatru, na które z utęsknieniem czekają „teatromani" z całej Polski, w 2021 roku odbyła się szczególna, bo już XX edycja Festiwalu. Miłośnicy teatralnych wrażeń czekali na swoje święto 2 lata z powodu epidemii. Festiwal dostarczył wielu emocji, na które złożyły się starannie dobrane, najlepsze spektakle dramaturgii współczesnej. W dniach od 16 do 24 października publiczność mogła podziwiać następujące spektakle:

- „Ancora tu" – Teatr im. J. Szaniawskiego w Wałbrzychu,
- „Pokłóć się ze mną" – Teatr AST im. St. Wyspiańskiego w Krakowie, Filia we Wrocławiu,
- „Niech prawo będzie z Wami"- Teatr im. J. Szaniawskiego w Wałbrzychu,
- „Rzeź" – Teatr im. H. Modrzejewskiej w Legnicy,
- „Spóźnione odwiedziny" – Teatr im. J. Słowackiego w Krakowie,
- „Zjemy Wasze Dzieci. Z cebulą"- Instytut Grotowskiego we Wrocławiu,
- „Inni Ludzie" – Teatr Barakah w Krakowie,
- „Garderoba damska" – Tesinske Divadlo w Ceskim Tesinie,
- „Mykwa" – Teatr Żydowski im. E. R. i I. Kamińskich w Warszawie,
- „Dom Lalki" cz.2 – Teatr Nowy w Zabrzu,
- „Wyspa Kalina" – Teatr Polski w Bielsku Białej,
- „Będzie znak" – AT im. A. Zelwerowicza w Warszawie filia w Białymstoku,
- „Debil" – Teatr im. J. Słowackiego w Krakowie.

Jury ogłosiło swój werdykt 24 października, finał Festiwalu uświetnił koncert „Cohen w Teatrze". Piosenki Leonarda Cohena w wykonaniu – Krzysztofa Taraszki i Wojciecha Skibińskiego (Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie) otrzymały dodatkową oprawę dzięki udziałowi w koncercie Pawła Sztompke – dziennikarza, który znany jest z anteny radiowej Jedynki i ceniony przez słuchaczy za wiedzę o współczesnej muzyce. Miał on przyjemność przeprowadzić z Cohenem obszerny wywiad, podczas jednej z jego tras koncertowych w naszym kraju. Trzeba także dodać, że długoletnia znajomość i częste rozmowy Pawła Sztompke z Maciejem Zembatym, który „odkrył" Cohena dla polskich słuchaczy, także znalazły swoje miejsce w koncercie.

XX jubileuszowy Festiwal był niezwykle wyczekiwany i spełnił pokładane w nim nadzieje i jeszcze raz udowodnił, że Zabrze jest bardzo mocnym punktem na teatralnej mapie Polski, a aktorzy, dziennikarze czy jurorzy chętnie tu przyjeżdżają. Cenią miłą atmosferę i wyrobioną zabrzańską publiczność. Festiwal odbywał się po niedawno wykonanym remoncie głównego budynku teatru, jak również sceny kameralnej, podnoszącym komfort widzów i aktorów.

4. Literacka Konferencji Naukowej z cyklu „Przed i po" odbyła się 24 października. Była to impreza towarzysząca Festiwalowi, zorganizowana wspólnie przez Miasto Zabrze, Instytut Literaturoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego, Miejską Bibliotekę Publiczną w Zabrzu oraz Teatr Nowy. Poświęcona była postaci i twórczości laureatki Literackiej Nagrody Nobla, Wisławie Szymborskiej. Do tej pory w zabrzańskich spotkaniach uczestniczyło kilkudziesięciu najwybitniejszych znawców polskiej literatury modernistycznej, a zwyczajem stało się, że w ramach poprzednich konferencji odbywały się spotkania z gośćmi specjalnymi, którymi dotąd byli m.in. Anthony Miłosz, Rita Gombrowicz czy Tomas Venclova, towarzyszyły im także wydarzenia artystyczne. Odbył się także koncert piosenek ze spektakli Teatru Nowego, a z inicjatywy „Młodzi i Teatr" odbywało się czytanie dramatów współczesnych.

XVI Festiwal Orkiestr Dętych im. Edwarda E. Czernego

Dźwięki górniczych orkiestr dętych ponownie rozbrzmiały na ulicach miasta. Po przerwie związanej z pandemią w niedzielę 27 czerwca odbył się Zabrzański Festiwal Orkiestr Dętych im. Edwarda E. Czernego. Festiwal. Odbył się on już po raz szesnasty, a występy otworzyła Orkiestra Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu pod dyrekcją Henryka Mandrysza. Dla mieszkańców zagrały również orkiestry kopalń „Bielszowice", „Pokój", „Piekary" i „Halemba". Uroczystemu przemarszowi artystów przez miasto tradycyjnie już towarzyszyły popisy mażoretek.

Honorowym gościem festiwalu była córka jego patrona – Emanuela Czerny, która w swej wypowiedzi podkreśliła jak bardzo stęskniła się za Zabrzem i jak cenną inicjatywą wykazało się Miasto Zabrze kultywując tradycję Festiwalu. Edward E. Czerny „La Strado" urodził się w Zabrzu w 1917 r. Już jako nastolatek pisał aranżacje dla orkiestr rozrywkowych „Haus Metropol" oraz „Admiralspalast", które potem prowadził. Po wojnie twórczo organizował życie kulturalne w Zabrzu. Zajmował się komponowaniem i aranżacjami dla orkiestr symfonicznych i rozrywkowych. Przez wiele lat prowadził stałe audycje radiowe w I i II Programie Polskiego Radia. Nagrał ponad 300 płyt dla Polskich Nagrań, Muzy i in. wydawnictw płytowych oraz dla Polonii w Stanach Zjednoczonych, które doczekały się wielu wznowień. Nagrania radiowe i płytowe muzyki rozrywkowej stanowią ważną pozycję w dorobku artysty. Od 1975 roku poświęcił się twórczości kompozytorskiej, dyrygował gościnnie koncertami filharmonicznymi w Polsce i w Niemczech. W 1979 roku Komitet Papieski zamówił u Edwarda Czernego monumentalne opracowanie pieśni: Boże, coś Polskę z okazji pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do

ojczyzny. W 2007 roku Edward Czerny został wyróżniony tytułem Wybitnego Zabrzanina. Tworzył muzykę rozrywkową, teatralną, filmową, jazzową. Był postacią niezwykle zasłużoną (wielokrotnie nagradzaną) dla polskiej kultury, rozsławiając Zabrze w świecie.

Koncert „Serce za serce”

Już po raz 29 Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi uroczyście podziękowała swoim przyjaciołom i darczyńcom. Tradycyjny koncert „Serce za serce” odbył się w Domu Muzyki i Tańca 5 listopada 2021 r., czyli w 36 rocznicę wykonanego w Zabrzu pierwszego w Polsce przeszczepu serca. Ceremonię wręczania wyróżnień uświetnił występ artystów z Teatru Rozrywki w Chorzowie.

Fotografia. Nagrody „Serce za serce”

Źródło: miastozabrze.pl

W tym roku statuetka „Przyjaciel Fundacji” trafiła m.in. do Szkoły Podstawowej im. prof. Zbigniewa Religi w Miedniewicach. To szczególne wyróżnienie stanowi uwiecznienie współpracy Szkoły z Fundacją Rozwoju Kardiochirurgii, która trwa od momentu, gdy szkoła otrzymała imię profesora Zbigniewa Religi, czyli od 22 lat.

VI Międzynarodowe Sympozjum Fotograficzno-Socjologiczne

„Fotografia dokumentalna – świadectwem dziedzictwa” była tematem VI Międzynarodowego Sympozjum Fotograficzno-Socjologicznego, jakie we wrześniu odbyło się w Zabrzu. Swoimi doświadczeniami z młodymi ludźmi dzielili się artyści z Polski i Czech. To sympozjum wzięło się ze wspólnego spojrzenia na świat – powiedzieli jego organizatorzy, w którym chodzi o bycie na tym świecie w sposób świadomy. Pretekstem do spotkania jest fotografia, ale tak naprawdę uczestnicy sympozjum wymieniają się doświadczeniami z różnych dziedzin. W sympozjum wzięli udział naukowcy z Uniwersytetu Śląskiego i Akademii Sztuk Pięknych.

Noc muzeów

Noc muzeów to święto kultury, które cieszy się dużą popularnością. Podziemny spływ łodziami, przejażdżka podwieszaną górniczą kolejką i połączony z projekcją filmu wernisaż wystawy malarstwa Erwina Sówki to niektóre z atrakcji, jakie czekały na uczestników majowej zabrzańskiej odsłony tego wydarzenia. Po zmroku „ożyła" również stojąca na co dzień przed siedzibą DB Cargo Polska lokomotywa. Oprócz Muzeum Górnictwa Węglowego, Kopalni Guido i Sztolni Królowa Luiza do swych obu siedzib zaprosiło gości Muzeum Miejskie w Zabrzu. W galerii Cafe Silesia przy ul. 3 Maja otwarta została wystawa malarstwa Erwina Sówki. Wernisażowi towarzyszył pokaz filmu „Erwin Sówka jaki był. Fragment". Z kolei w przestrzeniach wystawienniczych przy ul. Powstańców Śląskich można było zobaczyć ekspozycję „Zaborze Kolonia B, czyli zabrzańska Atlantyda".

Fotografia. Plakat wydarzenia

Źródło: miastozabrze.pl

Koncert Akademickie Zabrze-Akademicki Śląsk

W Domu Muzyki i Tańca odbył się 19 czerwca 2021 r. koncert „Akademickie Zabrze-Akademicki Śląsk", zorganizowany w hołdzie pionierom nauki i medycyny. Gospodarzami wydarzenia byli: Prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik oraz dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu prof. Marian Zembala. Spotkanie było okazją do integracji środowisk uniwersyteckich, politechnicznych oraz instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk i innych, w celu podejmowania nowych wyzwań w nauce i medycynie. Wydarzenie uświetniło odsłonięcie popiersia prof. Tomasza Cieszyńskiego, znakomitego chirurga, chemika, wynalazcy. Muzyczną oprawę koncertu stanowiła muzyka filmowa Wojciecha Kilara oraz słynny koncert warszawski Addinsella w wykonaniu pianisty Pawła Kowalskiego oraz Orkiestry Filharmonii Zabrzańskiej pod dyrekcją Sławomira Chrzanowskiego.

Wyróżnienie „Zasłużony dla Kultury Polskiej"

Dwie cenne nagrody w 2021 r. trafiły do Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Jerzego Fusieckiego w Zabrzu. Jedna z nich to wyróżnienie „Zasłużony dla Kultury Polskiej", ponadto Zabrzańska książnica otrzymała również Medal Bibliotheca Magna Perennisque – prestiżowe wyróżnienie przyznawane od 1995 r. przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Medal Bibliotheca Magna Perennisque to

najwyższe możliwe wyróżnienie, jakie nadaje Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich bibliotekom publicznym w kraju. Takim sposobem Miejska Biblioteka Publiczna znalazła się w gronie takich instytucji, jak Biblioteka Narodowa, Jagiellońska czy Ossolineum. Uroczystość w Sali Historycznej ratusza była również okazją do wręczenia przyznanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego odznak „Zasłużony dla Kultury Polskiej". Biblioteka została wyróżniona za działalność w obszarze tworzenia, upowszechniania i ochrony kultury oraz aktywność dotyczącą promocji czytelnictwa. Biblioteka była pierwszą instytucją kultury, jaka po wojnie rozpoczęła w Zabrzu regularną działalność. Założycielem placówki był pochodzący z Krakowa bibliotekarz Jerzy Fusiecki. W lutym 2008 r. zabrzańska książnica stała się drugą w Polsce, i pierwszą w województwie śląskim, całkowicie skomputeryzowaną w systemie PROLIB miejską biblioteką publiczną. Placówka prowadzi zakrojoną na szeroką skalę działalność wydawniczą, realizuje także wiele projektów związanych m.in. z promocją czytelnictwa.

25 Festiwal Ludwiga van Beethovena – koncert „Krzysztof Penderecki in Memoriam"

Koncert „Krzysztof Penderecki in Memoriam" odbył się 3 września 2021 r. w podziemiach Kopalni Guido. Wydarzenie, które było formą uczczenia pamięci zmarłego w ubiegłym roku wybitnego kompozytora, wpisało się w 25. Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena. W sali koncertowej na poziomie 320 wystąpiło Penderecki Trio: Andrzej Wierciński – fortepian, Mateusz Makuch – skrzypce, Claudio Bohorquez– wiolonczela oraz Sławomir Holland – recytacja. W programie znalazły się utwory Krzysztofa Pendereckiego, Antonina Dvořaka i Johannesa Brahmsa. Warto wspomnieć, że prof. Krzysztof Penderecki był patronem organizowanego w naszym mieście międzynarodowego festiwalu. Cykl spektakularnych wydarzeń muzycznych został zainaugurowany w 2013 r. właśnie w Kopalni Guido.

Fotografia. Koncert Krzysztof Penderecki in memoriam w podziemiach Kop. Guido

Źródło: miastozabrze.pl

Carbon Silesia Festiwal

Carbon Silesia Festival to niezwykłe wydarzenie muzyczne, które przyciągnęło do Zabrza fanów muzyki elektronicznej. Na trzech scenach przygotowanych w Strefie Carnall Sztolni Królowa Luiza, zagrało ponad 30 polskich i zagranicznych artystów. Pierwsza edycja Carbon Silesia Festivalu połączyła ze sobą najlepsze i najciekawsze elektroniczne brzmienia z niesamowitą industrialną przestrzenią Strefy Carnall. Na imprezie zagrali m.in.: Gorgon City, Booka Shade Live, Tiger&Woods, Kamp!, Rysy, Technimatic, Gooral, Catz'n Dogz czy BOKKA. Trzy sceny, ponad trzydziestu artystów zarówno z zagranicy, jak z Polski, scenografia wykorzystująca wyjątkową przestrzeń strefy Carnall Sztolni Królowa Luiza, strefy food market i chill – to wszystko czekało na uczestników dwudniowego Carbon Silesia Festiwalu, który zagościł w Zabrzu w pierwszy weekend września 2021r. Dwudniowa impreza została stworzona przez osoby odpowiedzialne za osiem wyjątkowych edycji SnowFestu – największego festiwalu zimowego w Polsce, co gwarantowało doznania muzyczne na najwyższym poziomie.

Fotografia. Carbon Silesia Festiwal w zabrzańskiej Strefie Carnall

Źródło: miastozabrze.pl

Koncert Zaduszki jazzowe w Filharmonii Zabrzańskiej

02 listopada 2021 r. odbyła się kolejna edycja Zaduszek Jazzowych w Filharmonii Zabrzańskiej. Warto przypomnieć, że to właśnie w Zabrzu powstało pierwsze w Polsce powojennej i jedno z pierwszych w Europie Stowarzyszeń Jazzowych. Wydarzenie to miało miejsce w naszym mieście w październiku 1956 r., powstał Śląski Jazz Club Województwa Katowickiego w Zabrzu. Pierwsze działania Śląskiego Jazz Clubu polegały na stworzeniu Zespołu Jazzowego oraz organizacji pierwszego na Śląsku i jednego z pierwszych w Polsce Jam Sessions. Do Zabrza przyjechali wtedy muzycy jazzowi z Krakowa. Uprawianie tego gatunku muzyki nie było dobrze widziane przez ówczesne komunistyczne władze, dzisiaj już nikogo nie trzeba przekonywać o wartości jazzu dla rozwoju muzyki. W 2021 r. na gościnnej dla jazzu scenie Filharmonii Zabrzańskiej wystąpiło czołowe polskie trio RGG. Uznany w naszym kraju zespół właśnie w Zabrzu świętował swój jubileusz 20-lecia istnienia oraz promował najnowszy album zatytułowany „Mysterious Monuments on The Moon"

Fotografia. Zaduszki jazzowe - Trio RGG

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Rezydencja 10 sur 10

W dniach 03-19 września 2021 r. odbyła się kolejna edycja jednego z najważniejszych wydarzeń francuskojęzycznych w Polsce - rezydencja 10 sur 10. Dziesięciu autorów teatralnych z całego świata przybyło do Zabrza aby napisać łącznie 10 sztuk, każda na 10 stron, w 10 dni i dla 10 postaci. Następnie sztuki te wydawane są w postaci książkowej i dystrybuowane w ponad 90 krajach na świecie. Sztuki adresowane są do dorosłych, nauczycieli, studentów i licealistów uczących się lub pracujących z językiem francuskim. W 2021 roku rezydencja odbyła się w Zabrzu przy współudziale takich partnerów jak: Ambasady: Francji, Kanady, Szwajcarii, Instytutu Francuskiego, Fundacji Zygmunta Zaleskiego oraz Credit Agricole. W ramach rezydencji 10 sur 10 w Filharmonii Zabrzańskiej zorganizowano koncert Iris Munos – francuskiej aktorki i piosenkarki.

Fotografia. Koncert Iris Munos w ramach rezydencji 10 sur 10

Źródło: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu

Festiwal Piosenki Frankofońskiej

W dniach 09-10 października odbył się pierwszy Festiwal Piosenki Frankofońskiej. Koncerty miały miejsce w Łaźni łańcuszkowej, Wieży Ciśnień oraz w Domu Muzyki i Tańca.

Instytucje kultury

W roku 2021, tak jak rok wcześniej funkcjonowanie zabrzańskich instytucji kultury było ograniczone przez wprowadzenie na terenie kraju stanu epidemii. Konieczne było więc odwołanie części zaplanowanych imprez i przedsięwzięć kulturalnych z udziałem publiczności, a niektóre z nich przeprowadzono w przestrzeni wirtualnej. Obowiązujące nowe zasady bezpieczeństwa wymuszone epidemią koronawirusa, ograniczyły liczbę zorganizowanych imprez i wydarzeń kulturalnych. Instytucje kultury nie mogły w pełni zrealizować założonego planu, gdyż zostały zmuszone do okresowego zawieszenia działalności stacjonarnej. Teatr Nowy musiał odwołać 39 zaplanowanych spektakli. Miało to wpływ na liczbę osób, która mogła skorzystać w tradycyjny sposób z oferty kulturalnej miasta Zabrze.

Tabela. Frekwencja największych instytucji kultury w Zabrzu w 2021 roku

Frekwencja największych instytucji kultury w Zabrzu w 2021 roku		
Lp.	Nazwa instytucji	Liczba widzów
1.	Dom Muzyki i Tańca	42 531
2.	Filharmonia Zabrzańska	17 431
3.	Teatr Nowy	77 261
4.	Muzeum Górnictwa Węglowego	162 723
5.	Miejski Ośrodek Kultury	38 892
6.	Muzeum Miejskie	2 049

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Dom Muzyki i Tańca w Zabrzu

W 2021 r. Dom Muzyki i Tańca zorganizował 31 imprez w tym 4 własne. Łączna liczba widzów wyniosła ponad 42 tys. osób.

Fotografia. Domu Muzyki i Tańca w Zabrzu przy ul. Gen. Charlesa De Gaulle'a 17

Źródło: miastozabrze.pl

Tabela. Wykaz liczby koncertów oraz widzów w ramach oferty przygotowanej przez Dom Muzyki i Tańca w 2021 r.

Wykaz liczby koncertów oraz widzów w ramach oferty przygotowanej przez Dom Muzyki i Tańca w 2021 r.		
Lp.	wyszczególnienie	wykonanie
1.	Liczba imprez, w tym:	30
1.1	własnych	4
1.2	współorganizowanych	2
1.3	obcych	24
2.	Liczba widzów na imprezach, w tym:	42 531
2.1	własnych	3 764
2.2	współorganizowanych	831
2.3	obcych	37 434
3.	Liczba wydawnictw	0
4.	Liczba zrealizowanych audycji TV	0

Źródło: Wydział Kultury

Tabela. Wydarzenia w Domu Muzyki i Tańca w 2021 r.

Wydarzenia w Domu Muzyki i Tańca w 2021 r.		
Lp.	Data	Nazwa
1	01.01.2021 r.	Koncert Noworoczny
2	06.06.2021 r.	Dzień Matki po Ślonsku
3	19.06.2021 r.	Akademickie Zabrze – Akademicki Śląsk
4	20.06.2021 r.	XIV Metropolitalne Święto Rodziny Koncert zespołu „Fishecletcic”
5	27.06.2021 r.	Polska Noc Kabaretowa
6	27.06.2021 r.	Polska Noc Kabaretowa
7	29.06.2021 r.	Koncert zespołu Kortez
8	03.07.2021 r.	Koncert Artura Rojka
9	24.08.2021 r.	Koncert Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego
10	30.08.2021 r.	Koncert Kazika Staszewskiego
11	04.09.2021 r.	Obchody 60-lecia Szpitala Miejskiego w Zabrzu
12	10.09.2021 r.	Koncert Sanah
13	11.09.2021 r.	Spektakl Teatr Piasku Tetiany Galitsyny „Mały Książę”
14	16.09.2021 r.	Koncert Politechniki Śląskiej
15	03.10.2021 r.	Koncert z okazji Święta Miasta - The Beatles
16	12.10.2021 r.	Dzień Edukacji Narodowej- koncert Mateusz Ziółko z zespołem
17	19.10.2021 r.	Koncert 40-tka Bayer Full
18	22.10.2021 r.	Koncert Accantus Live
19	22.10.2021 r.	Koncert Accantus Live
20	23.10.2021 r.	Waldemar Malicki i “Filharmonia Dowcipu”
21	27.10.2021 r.	Spektakl „Królowa Śniegu” (Teatr Nowy)
22	28.10.2021 r.	Spektakl „Królowa Śniegu” (Teatr Nowy)
23	30.10.2021 r.	Koncert “Queen Symfonicznie”
24	05.11.2021 r.	Koncert „Serce za Serce”
25	08.11.2021 r.	Dyplomatorium ŚUM
26	11.11.2021 r.	Kabaret Moralnego Niepokoju
27	13.11.2021 r.	Spektakl „Pomoc Domowa”
28	26.11.2021 r.	Koncert „Paweł Domagała – Wracaj tour”
29	28.11.2021 r.	Andrzejkowa Śląska Gala z humorem
30	17.12.2021 r.	Glenn Miller Orchestra
31	31.12.2021 r.	Sylwester przed DMiT

Źródło: Wydział Kultury

Filharmonia Zabrzańska

W 2021 r. Filharmonia Zabrzańska zorganizowała 53 koncerty w tym 22 we własnej siedzibie, a 4 online. W sumie koncerty Filharmonii zobaczyło ponad 17 tys. widzów.

Fotografia. Budynek Filharmonii Zabrzańskiej, Park Hutniczy 7

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Tabela. Wykaz liczby koncertów oraz widzów w ramach oferty przygotowanej przez Filharmonię Zabrzańską w 2021 r.

Wykaz liczby koncertów oraz widzów w ramach oferty przygotowanej przez Filharmonię Zabrzańską w 2021 r.		
Lp.	wyszczególnienie	wykonanie
1.	Liczba koncertów ogółem w tym:	53
1.1	w siedzibie	22
1.2	w kraju	13
1.3	za granicą	0
1.4	w sieci	4
1.5	Liczba koncertów szkolnych w siedzibie	0
1.6	Liczba koncertów szkolnych w sieci	14
2.	Liczba widzów ogółem w tym:	17 431
2.1	w siedzibie	2 570

2.2	w kraju	4 870
2.3	za granicą	0
2.4	w sieci (liczba wejść)	8 794
2.5	Liczba widzów na koncertach szkolnych w siedzibie	0
2.6	Liczba widzów(wejść) koncertów szkolnych w sieci	1 197

Źródło: Wydział Kultury

Tabela. Wykaz występów Filharmonii Zabrzańskiej podczas ważniejszych wydarzeń w 2021 r.

Wykaz występów Filharmonii Zabrzańskiej podczas ważniejszych wydarzeń w 2021 r.	
Lp.	Wydarzenie
1.	Widowisko muzyczno-filmowe pt. „Powstanie jest w nas” upamiętniające 100 rocznicę wybuchu III Powstania Śląskiego
2.	Koncert Galowy z okazji 99 rocznicy nadania praw miejskich miastu Zabrze

Źródło: Wydział Kultury

Teatr Nowy

Teatr Nowy w Zabrzu w 2021 r. wystawił 179 przedstawień w tym 175 w swojej siedzibie. Dwa przedstawienia odbyły się online. Liczba widzów wyniosła 25 433 osoby, 42 498 widzów zobaczyło przedstawienia w sieci. W 2021 r. Teatr Nowy przygotował także dla swoich widzów 5 spektakli premierowych.

Ważną datą dla Teatru Nowego w 2021 r., był 12 lutego w tym dniu odbyła się konferencja prasowa dotycząca zakończenia remontu teatru. Zaproszeni przedstawiciele mediów wraz z innymi zaproszonymi gośćmi oprowadzeni zostali po wyremontowanym obiekcie. W ramach przeprowadzonej inwestycji wzniesiona została nowa część budynku od strony Placu Hutniczego. Utworzono w niej garderoby, które znacząco poprawiły warunki pracy aktorów a także komfort odwiedzających teatr widzów. W nowej części wybudowano klatkę schodową, która – zgodnie z przewidzianymi w przepisach przeciwpożarowych wymaganiami – umożliwiła udostępnienie balkonu. W ten sposób widownia powiększyła się o nowe miejsca. W ramach prac zmodernizowano także wentylację oraz zamontowano klimatyzację. Nowe systemy zwiększą komfort widzów w czasie wydarzeń, szczególnie w upalne letnie dni.

Fotografia. Budynek Teatru Nowego w Zabrzu, Plac Teatralny 1

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Tabela. Wykaz liczby przedstawień oraz widzów w ramach oferty przygotowanej przez Teatr Nowy w Zabrzu w 2021 r.

Wykaz liczby przedstawień oraz widzów w ramach oferty przygotowanej przez Teatr Nowy w Zabrzu w 2021 r.		
Lp.	wyszczególnienie	wykonanie
1.	Liczba premier	5
2.	Liczba przedstawień ogółem w tym:	179
2.1	w siedzibie	175
2.2	w kraju	2
2.3	za granicą	0
2.4	online	2
3.	Liczba widzów ogółem w tym:	25 433
3.1	w siedzibie	25 076
3.2	w kraju	357
3.3	za granicą	0
3.4	online	42 498
4.	Liczba spektakli szkolnych	50
5.	Liczba widzów na spektaklach szkolnych	9 250
6.	Liczba działań edukacyjnych	46
7.	Liczba działań edukacyjnych online	0
8.	Liczba uczestników działań edukacyjnych	80
9.	Liczba uczestników działań edukacyjnych online	0
10.	Całkowita liczba widzów	77 261

Źródło: Wydział Kultury

Tabela. Spektakle zagrane przez Teatr Nowy w Zabrzu w 2021 r.

Spektakle zagrane przez Teatr Nowy w Zabrzu w 2021 r.		
Lp.	tytuł spektaklu	liczba występów
1.	"KRÓLOWA ŚNIEGU"	8
2.	"MORZE CICHE"	1
3.	"ZEMSTA"	8
4.	"BALLADYNA"	2
5.	"OSKAR I PANI RÓŻA"	4
6.	"DZIADY Cz.II"	30
7.	"O CO BIEGA?"	7
8.	"PLASTUSIOWY PAMIĘTNIK"	11

9.	"OPOWIEŚĆ WIGILIJNA"	13
10.	"HOTELOWE MANEWRY"	3
11.	"MÓJ BOSKI ROZWÓD"	6
12.	"ŚMIECH WZBRONIONY"	6
13.	"DZIENNIK ANNY FRANK"	3
14.	"ŹLI ŻYDZI"	8
15.	"KOLACJA DLA GŁUPCA"	9
16.	"OKNO NA PARLAMENT"	16
17.	"OdCinek"	4
18.	"DOM LALKI"	5
19.	"STOSUNKI PRAWNE"	16

Źródło: Teatr Nowy

Złota maska dla Teatru Nowego za spektakl „Królowa Śniegu"

13.09.2021 r. na scenie Teatru Śląskiego w Katowicach, odbyła się uroczystość wręczenia dorocznych nagród artystom z województwa śląskiego za osiągnięcia teatralne. Triumf święcił Teatr Nowy w Zabrzu, który otrzymał Złotą Maskę za spektakl dla młodych widzów „Królowa Śniegu". Tradycja Złotych Masek sięga 1967 r. Nagrody przyznawały początkowo regionalne media oraz wojewodowie województw katowickiego, bielskiego, częstochowskiego i opolskiego. Obecnie wyróżnienia przyznawane są w kilkunastu kategoriach przez Zarząd Województwa Śląskiego, na podstawie propozycji komisji złożonej z ekspertów w dziedzinie teatru. Spektakl „Królowa Śniegu" zrealizowany został ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wyreżyserował go Maciej Podstawny. Spektakl, który swoją premierę miał na scenie Domu Muzyki i Tańca, przez pół roku dostępny był w sieci. W listopadzie wrócił na deski teatru.

Fotografia. „Królowa śniegu" spektakl nagrodzony Złotą Maską

Źródło: miastozabrze.pl

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu zorganizowało w 2021 r. ponad 60 różnego rodzaju imprez. W Muzeum udostępniono 11 wystaw stałych, 4 czasowe oraz 1 obcą. Całkowita liczba osób, które odwiedziły zabrzański kompleks muzealny w 2021 r. wyniosła ponad 162 tys. Porównując z rokiem ubiegłym, liczba osób zwiedzających zwiększyła się o ponad 96 tys. osób, także znacząco wzrosła liczba odwiedzających stronę internetową muzeum, porównując z rokiem ubiegłym aż o prawie 350 tys., przekraczając milion odwiedzin. Te dane dobitnie pokazują, że działania Muzeum Górnictwa Węglowego przynoszą dobre rezultaty w propagowaniu postindustrialnej spuścizny naszego regionu, a odzew ze strony zainteresowanych, zarówno mieszkańców jak i turystów jest duży. Działalność Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu jest imponująca na wielu polach, nie będzie przesadą nazwanie Muzeum instytucją, która łączy, koordynuje i scala wiele dziedzin. Działalność wystawiennicza, edukacyjna, kulturotwórcza nie wyczerpuje ogromu działań jakie podejmuje MGW, ponieważ zaangażowane jest także w działania inwestycyjne, wydawnicze, promocyjne, wystawiennicze, konserwatorskie, naukowo-badawcze, a także stricte techniczne, związane z utrzymaniem wyrobisk i urządzeń. Szczególnie wielkim sukcesem w 2021 r. było przywrócenie perły architektonicznej miasta, zabytkowej wieży ciśnień, która ma służyć na cele społeczne, edukacyjne, naukowe, kulturalne oraz zrewitalizowanie Strefy Carnall Sztolni Królowa Luiza. Niemniej ważną sprawą jest niezwykle skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych przez MGW. Wszystkie te działania świadczą o szczególnej roli jakie miasto przywiązuje do turystyki przemysłowej, Muzeum Górnictwa Węglowego wiedzie prym w tej dziedzinie.

Fotografia. Fontanna w nowo otwartej Strefie Carnall

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Tabela. Wykaz wydarzeń oraz frekwencja w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu w 2021 r.

Wykaz wydarzeń oraz frekwencja w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu w 2021 r.		
Lp.	wyszczególnienie	wykonanie
1.	Liczba wystaw stałych	11
2.	Liczba wystaw czasowych	4
3.	Ilość wydawnictw	3
4.	Liczba wystaw obcych	1
5.	Liczba odwiedzin na stronie www	1 193 898
6.	Całkowita liczba zwiedzających	162 723
7.	Liczba zwiedzających bezpłatnie	7 359
8.	W tym w grupach wycieczkowych (ogółem)	24 143
9.	W tym młodzież szkolna	9 202

Źródło: Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu

Wydarzenia kulturalne, spektakle teatralne, koncerty i imprezy zorganizowane przez Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu w 2021 r.:

- Festiwal Orkiestr Dętych (27 czerwca)
- Otwarcie Strefy Carnall Sztolni Królowa Luiza (2 lipca)
- Industriada (11 września)
- Motoserce w Parku 12C (18 września)
- Horror Party, Kopalnia Guido: impreza taneczna (30 październik)
- Gryfny Szpil – planszówki pod ziemią (13 listopada)
- II Podziemny Bieg w Kopalni Guido (21 listopada)
- IX Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego (26 listopada)
- Muzyka na poziomie, Kopalnia Guido: Chemia + Max Bravura (19 listopada)
- Jarmark barbórkowy „Barbórkowe Love” (3-5 grudzień)

CARNAL FESTIWAL 2021

W ramach pierwszej edycji festiwalu odbyło się 9 koncertów – w każdą sobotę lipca i sierpnia (1.07-30.08.2021).

Carnall Festival to przedsięwzięcie spektakularne, zrealizowane na dużą skalę, gdyż jego celem było wypromowanie zrewitalizowanej w 2021 r. Strefy Carnall Sztolni Królowa Luiza. Postindustrialna przestrzeń, jako miejsce nowe i niezwykle atrakcyjne, wymagało zdefiniowania i dookreślenia własnej tożsamości. Z tego też względu program festiwalu był wielowątkowy. Muzyczna scena festiwalu to spotkanie na styku kultur i światów. Obok gwiazd ogólnopolskiego formatu, wystąpili lokalni artyści, reprezentujący m.in. scenę bluesową i rockową.

Muzeum Miejskie

W 2021 r. w Muzeum Miejskim w Zabrzu wystawiono 4 prezentacje stałe i 31 wystaw czasowych. Zorganizowano również 29 lekcji muzealnych w których uczestniczyły 403 osoby oraz 4 imprezy. Całkowita liczba zwiedzających wyniosła ponad 2 tys. osób. Zanotowano prawie 800 tys. odwiedzin na stronie www muzeum.

Tabela. Działalność oraz frekwencja Muzeum Miejskiego w Zabrzu

Działalność oraz frekwencja Muzeum Miejskiego w Zabrzu		
Lp.	wyszczególnienie	wykonanie
1.	Liczba prezentacji stałych	4
2.	Liczba wystaw czasowych	31
3.	Ilość wydawnictw	2
4.	Liczba lekcji muzealnych	29
5.	Liczna odwiedzin na stronie www	767 338
6.	Liczba imprez, koncertów, sesji naukowych wykładów	4
8.	Liczba uczestników lekcji muzealnych	403
9.	Liczba zwiedzających w grupach szkolnych	403
10.	Liczba pozostałych zwiedzających (indywidualnie lub w grupach)	338
11.	Całkowita liczba zwiedzających	2 049
12.	Liczba zwiedzających bezpłatnie	1 459

Źródło: Wydział Kultury

Popularyzacja dziedzictwa kulturowego

Muzeum Górnictwa Węglowego w ramach popularyzacji dziedzictwa kulturowego realizowało w 2021 roku wiele różnego rodzaju przedsięwzięć o charakterze kulturalnym i edukacyjnym.

Fotografia. Strefa Carnall Sztolni Królowa Luiza

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Muzeum Górnictwa Węglowego popularyzowało dziedzictwo kulturowe szczególnie wśród dzieci i młodzieży m.in. za pośrednictwem programu barbórkowego. Okres, w którym odbywały się obchody święta „Barbórki", był idealną okazją by uczestnicy podziemnych wycieczek poznali kulturę górniczą, dowiedzieli się kim jest święta Barbara oraz zapoznali się z tradycyjnymi obchodami święta górników. Najmłodsi zobaczyli jak wygląda mundur galowy, poznali jego części charakterystyczne oraz usłyszeli ciekawostki o nim. Wykorzystując atrakcyjne formy przekazu - infokioski z grami multimedialnymi- dzieci poznały podstawowe zwroty z gwary śląskiej. Dzięki uczestnictwu w przedmiotowych zajęciach uczestnicy z regionu mieli szansę pogłębić wiedzę o własnej tożsamości, natomiast grupy z innych zakątków kraju zyskały szansę na poznanie specyfiki kultury górniczej. Program skierowany był do grup przedszkolnych oraz szkolnych.

Ekobajtel

Ekobajtel to projekt edukacyjny, który został skierowany przede wszystkim do rodzin z małymi dziećmi w wieku przedszkolnym bądź wczesnoszkolnym, a także do nauczycieli i pedagogów zajmujących się

tematami ekologii, mających pod opieką wymienione grupy wiekowe. Głównym celem projektu była nauka podstaw wiedzy o węglu, który przez lata stanowił bazę dla wszechstronnego rozwoju regionu oraz wzrost wrażliwości ekologicznej i postaw pro-środowiskowych uczestników.

- Formuła projektu łączyła trzy odrębne, ale uzupełniające się moduły:
- przeprowadzenie serii 12 całodziennych, bezpłatnych warsztatów plenerowych dla rodzin z dziećmi – warsztaty odbywały się od 19. lipca do końca września 2021 na terenie Parku 12C (w wybrane soboty lub niedziele),
- stworzenie serii 12 filmów edukacyjnych dedykowanych ekologii i pierwiastkowi węgla z dr Tomaszem Rożkiem z kanału „Nauka. To Lubię" w roli prowadzącego i narratora (filmy są dostępne m.in. na profilu Facebook i kanale Youtube Sztolni Królowa Luiza w Zabrzu);
- uzupełnienie edukacyjnego Parku 12C w Zabrzu o elementy ekologicznego placu zabaw (karuzele napędzane siłą mięśni) ze stanowiskami do segregacji śmieci.

Górnicze Miasto Dzieci – półkolonie - edycja IV

Muzeum Górnictwa Węglowego w 2021 roku po raz czwarty zorganizowało dwa tygodniowe (poniedziałek- piątek) turnusy wypoczynku letniego, tzw. półkolonie z programem edukacyjnym z zakresu finansów i ekonomii. Zajęcia odbywały się w oparciu o infrastrukturę Muzeum i zostały zaplanowane w konwencji poznania różnego rodzaju zawodów związanych z działalnością MGW (przewodnik, górnik, akustyk, historyk, konserwator zabytków) oraz zarządzania własnym budżetem. W ramach warsztatów uczestnicy zostali zapoznani z podstawowymi zagadnieniami z zakresu prawa pracy, rynku finansowego oraz prawa podatkowego oraz podjęli próbę określenia swoich predyspozycji. Dzieci i młodzież, za udział w warsztatach otrzymywali „wynagrodzenie" uzależnione od poziomu zaangażowania. W ramach półkolonii odbyły się: podziemne lekcje edukacyjne, podczas których uczestnicy poznali zawód górnika i geologa; zabawa integracyjno- motoryczna Bajtel Gruba jako przykład korzyści płynących ze współpracy; warsztaty plastyczne i rękodzielnicze. W ostatni dzień każdego z turnusów nastąpiło uroczyste podsumowanie, rozdanie dyplomów oraz quizy ekonomiczne.

Grupą docelową projektu były dzieci z domów dziecka z Zabrza i innych miast ościennych, pochodzące z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej.

Barbórka górników węgla kamiennego na Śląsku - dokumentacja dziedzictwa

Projekt dwuletni (2020-2021) polegający na realizacji badań, dokumentowaniu i upowszechnianiu wiedzy o Barbórce wpisanej na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. Dokumentacja zgromadzona dzięki projektowi będzie także wykorzystywana przy staraniach o wpis obchodów górniczego święta na Listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa ludzkości UNESCO. W 2021 roku zrealizowano badania w formie wywiadów audio z organizatorami różnych form obchodów Barbórki, a następnie udokumentowano obchody w formie nagrań audio-video. Wywiady zostały opracowane, a pozyskany materiał filmowy został poddany obróbce w celu jego dostosowania do upowszechnienia w mediach oraz Internecie. Ponadto zostały wykonane napisy w celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Projekt dofinasowany ze środków MKiDN, program Kultura Ludowa i tradycyjna.

W związku z trwającą pandemią Covid-19 rok 2021 był pod wieloma względami równie nietypowy jak rok 2020. Okresy zamknięcia Muzeum i odgórne obostrzenia miały znaczący wpływ na podejmowane działania promocyjne.

Przeprowadzona wakacyjna kampania promocyjna ze względu na sytuację i ówczesne trendy na rynku marketingowym przeniesiona została w większości do sieci. Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu w 2021 roku, korzystało z nowatorskich metod promocji i komunikacji z rynkiem w przestrzeni wirtualnej takich jak Google Ads, Facebook Ads, kampanii mailingowych i innych.

W ramach kampanii reklamowych w Google Ads korzystano w ubiegłym roku z reklam w wyszukiwarce, reklam graficznych w sieci reklamowej oraz kampanii wideo na portalu YouTube (reklamy In-Stream możliwe do pominięcia i niemożliwe do pominięcia) oraz kampanii Discovery (m.in. reklamy w systemie poczty Gmail). Dodatkowo oferta Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu promowała się w mediach społecznościowych m.in. Facebook i Instagram poprzez płatne kampanie, które targetowane były pod wyszczególnione grupy odbiorców, w zależności od aktualnej oferty obiektów np. trasa oferta wakacyjna, czy promowanie oferty edukacyjnej. W ubiegłym roku przeprowadzono również kilka kampanii mailingowych, z kierowaniem na obiekty edukacyjne oraz rodziców z dziećmi, by zachęcić do odwiedzenia obiektów takich jak Kopalnia Guido oraz Sztolnia Królowa Luiza w Zabrzu. Kampanie osiągnęły wysokie wyniki Open Rate oraz Click Through Rate (CTR), co miało jawny wpływ na ilość wycieczek szkolnych odwiedzających nasze obiekty w 2021 roku. Instytucja również przez cały okres dbała o optymalizację swoich stron internetowych dla wyszukiwarek internetowych wewnątrz i na zewnątrz stron, poprzez publikowanie artykułów na portalach lokalnych, tematycznych oraz współpracując z influencerami. Odbywało się to zgodnie z White Hat SEO, czyli podejmowano działania zgodne z wytycznymi wyszukiwarek, mające na celu optymalizację witryny pod kątem jej wartości dla użytkownika.

Muzeum promowało również własną ofertę turystyczno – kulturalną posługując się innymi kanałami promocji jak telewizja, radio, prasa, reklama zewnętrzna (outdoor), druki promocyjne i plakaty w przestrzeni miejskiej. W województwie śląskim, w rejonie Beskidu Śląskiego pojawiły się billboardy informujące o ofercie turystycznej Muzeum. Współpraca z Urzędem Miasta w Zabrzu zaowocowała możliwością zamieszczenia plakatów wizerunkowych i promocyjnych w przestrzeni miejskiej – słupy miejskie, wiaty przystankowe.

W stacjach radiowych regularnie pojawiały się spoty reklamowe nawiązujące do aktualnych wydarzeń i oferty turystycznej Muzeum. Podobne działania były podejmowane w prasie - publikacja informacji.

Obiekty Muzeum Górnictwa Węglowego wpisane na listę Pomników Historii.

21.10.2021 r. to ważna data dla Muzeum Górnictwa Węglowego, obiekty Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu zostały wpisane na prestiżową listę Pomników Historii. Uroczystość odbyła się w Pałacu Prezydenckim w Warszawie. Zabrzańskie zabytkowe kopalnie uznane zostały za ważne świadectwo dziedzictwa przemysłowego i dziejów kluczowej gałęzi przemysłu górnośląskiego. W skład zespołu wchodzą kopalnia Królowa Luiza, Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna oraz kopalnia Guido. „Dziękuję Państwu za to, że dbacie o niezwykłe świadectwa naszej historii i tradycji. Dzięki Waszej pieczy nad tymi obiektami, są one dzisiaj wspaniałym źródłem wiedzy” – podkreślił Prezydent RP Andrzej Duda, wręczając okolicznościowe tablice zarządcom i opiekunom obiektów. „Lista Pomników Historii to wyjątkowy status, który podnosi zabytki na piedestał i zapewnia im szczególną ochronę” – dodał. Uznanie za Pomnik Historii oznacza nadanie danemu zabytkowi lub parkowi kulturowemu

szczególnej rangi ze względu na jego wartość dla kultury narodowej. Dotychczas Prezydent RP nadał tytuł Pomników Historii 54 obiektom zabytkowym. Warto przypomnieć, że na rewitalizację dziedzictwa poprzemysłowego w Zabrzu wydano w ostatnich latach ponad 300 mln zł, z czego większość stanowiły środki zewnętrzne pozyskane m.in. z Unii Europejskiej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska oraz budżetu państwa.

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu znalazło się także w gronie tegorocznych laureatów Nagród im. Wojciecha Korfantego, uroczyste wręczenie przyznawanych przez Związek Górnośląski prestiżowych wyróżnień odbyło się 29 listopada w Łaźni Łańcuszkowej w Strefie Carnall.

1.4.4 ZWIĘKSZENIE MIĘDZYNARODOWEJ ROZPOZNAWALNOŚCI MIASTA W DZIEDZINIE SPORTU (CEL STRATEGICZNY C19)

Marka i potencjał Górnika Zabrze

Górnik Zabrze jest jedną z najważniejszych marek Zabrza i od lat przyczynia się do rozsławiania miasta w kraju, Europie i na świecie. Klub jest jednym z najważniejszych w historii polskiej piłki nożnej, jest jego ikoną. Górnik Zabrze to 14-krotny mistrz Polski, 4-krotny wicemistrz Polski, 6-krotny zdobywca Pucharu Polski, zdobywca Superpucharu Polski oraz Pucharu Ligi, a także finalista Pucharu Zdobywców Pucharów oraz ćwierćfinalista Pucharu Mistrzów i Pucharu Intertoto. Aktualnie klub zajmuje 4. miejsce w tabeli wszech czasów Ekstraklasy i 2. miejsce w tabeli medalowej Mistrzostw Polski. Co warte podkreślenia jest klubem bardzo lubianym nie tylko w samym Zabrzu, czy w regionie, ale w całej Polsce i na świecie, przyczyniły się do tego wielkie sukcesy klubu zwłaszcza w europejskich pucharach. Górnikowi kibicowała cała Polska, gdy w dramatycznych okolicznościach dotarł do finału europejskich rozgrywek w 1970 r. Do dzisiaj nie udało się to żadnej polskiej drużynie. Wielkim kibicem i przyjacielem Górnika był m.in. śp. Prof. Zbigniew Religa. Warto przypomnieć, że Górnik rozgrywał swoje mecze pucharowe na legendarnym Stadionie Śląskim w obecności 100 tys. widzów. Górnik to dzisiaj prawdziwe przedsiębiorstwo Górnik Zabrze Sportowa Spółka Akcyjna., powstała w 1996 roku. Siedziba Spółki mieści się w Zabrzu pod adresem: ul. F. Roosevelta 81.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest:

- Działalność klubów sportowych
- Działalność obiektów sportowych
- Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
- Sprzedaż napojów alkoholowych
- Pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych
- Działalność agencji reklamowych
- Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych
- Pozostała działalność związana ze sportem
- Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna
- Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne
- Działalność muzeów
- Ruchome placówki gastronomiczne
- Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi i dzierżawionymi

Fotografia. Arena Zabrze

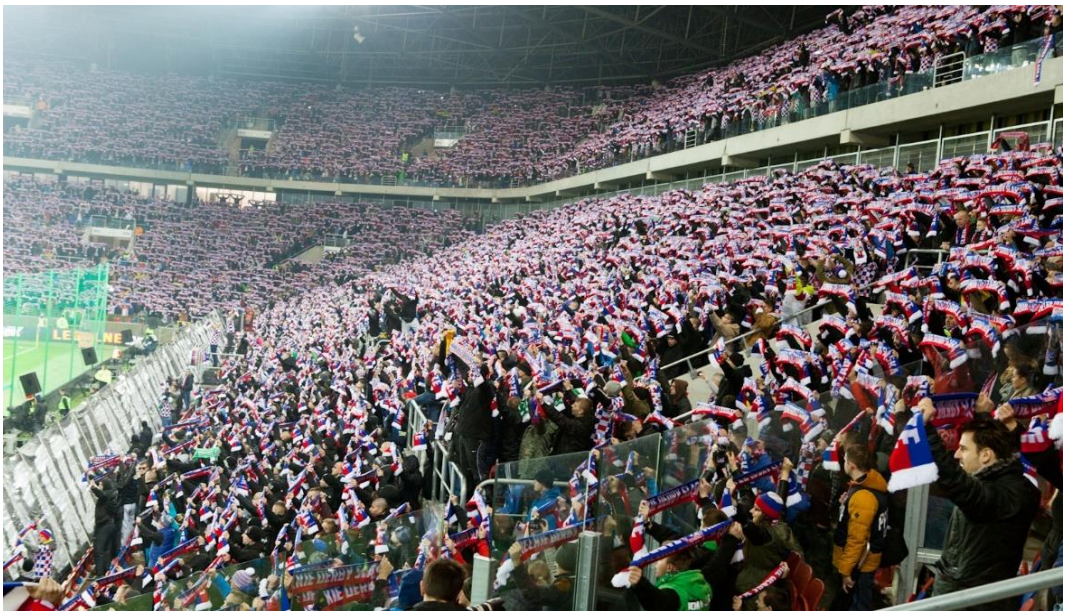

Źródło: https://www.gornikzabrze.pl

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest działalność sportowa w dziedzinie piłki nożnej, realizowana poprzez prowadzenie klubu sportowego. Górnik Zabrze występuje w najwyższej klasie rozgrywkowej w Polsce - Ekstraklasie. W roku 2021 Klub prowadził dwa zespoły seniorów (Ekstraklasa, III liga), a także współfinansował szkolenie piłkarskie dzieci i młodzieży w każdej kategorii wiekowej w Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze, której Klub jest fundatorem. Właśnie szkolenie młodych piłkarzy i umiejętne wprowadzanie ich do piłki seniorskiej jest jednym z podstawowych celów Spółki, zarówno z punktu widzenia podniesienia poziomu sportowego pierwszego zespołu, jak i z punktu widzenia przyszłych przychodów Klubu z tytułu transferów. Tym bardziej godne odnotowania są doskonałe wyniki juniorów starszych i młodszych, które to drużyny należą do najlepszych w Polsce. Najstarsza drużyna w Centralnej Lidze Juniorów zajęła 5 miejsce, wyprzedzając takie uznane akademie jak Legia Warszawa, Lech Poznań czy Lechia Gdańsk. Lato 2021 roku kibice Górnika będą zapewne wspominać latami. Do klubu dołączył mistrz świata z 2014 roku, urodzony w Sośnicy, dzielnicy Gliwic, Łukasz Podolski. Na jego powitanie na stadion przyszło około 10 tys. kibiców, a zainteresowanie mediów krajowych i zagranicznych było rekordowe, jeśli chodzi o jakiekolwiek wydarzenia w polskiej piłce klubowej.

Fotografia. Mistrz świata Łukasz Podolski w barwach Górnika Zabrze

Źródło: Górnik Zabrze.

Stadion Górnika Zabrze

Arena Zabrze to nowoczesny, w pełni funkcjonalny stadion piłkarski o całkowitej pojemności 24 563 miejsc i 57 tysiącach metrów kwadratowych powierzchni użytkowej. Stadion dysponuje podgrzewaną murawą o wymiarach 105 x 68 m, otoczoną dwoma poziomami w pełni zadaszonych trybun. Obiekt posiadają doskonale funkcjonujące zaplecze gastronomiczne i sanitarne, klub biznesowy, loże VIP oraz niezbędne pomieszczenia techniczno - magazynowe. Nadal w planach na najbliższe lata pozostaje dokończenie modernizacji stadionu, budowa ostatniej trybuny.

W rundzie jesiennej sezonu 2021/22 Górnik Zabrze w roli gospodarza rozegrał we wszystkich rozgrywkach łącznie 11 spotkań. Łącznie na trybunach zgromadziło się 135 615 kibiców, co daje średnio 12 329.

Trzy mecze z największą frekwencją to (według daty rozgrywania spotkania):

- Górnik Zabrze – Lech Poznań 30.07.2021 – 18 659
- Górnik Zabrze – Piast Gliwice 28.08.2021 – 18 652
- Górnik Zabrze – Legia Warszawa 21.11.2021 – 23 103

Wszystkie mecze Górnika rozegrane w 2021 roku za pośrednictwem transmisji telewizyjnych obejrzało sumarycznie 4 574 000 widzów, co daje średnią ponad 130 500 fanów na mecz. W omawianym okresie zdecydowanie największą oglądalnością cieszyły się mecze, które były równolegle transmitowane na kanale TVP Sport. Mecz 15. kolejki PKO Ekstraklasy Górnik Zabrze – Legia Warszawa (21 listopada 2021 roku) obejrzało łącznie 572 tysięcy widzów (118 tysięcy w Canal+Sport oraz 454 tysięcy w TVP Sport). Na drugim miejscu plasuje się mecz 2 kolejki transmitowany również przez TVP Sport. Spotkanie z Lechem Poznań przed odbiornikami obejrzało 437 tysięcy kibiców.

Górnik Zabrze S.A. utrzymuje się w czołówce klubów Ekstraklasy osiągających wysoką wartość medialną. Wysoką popularność Klubu odzwierciedlają następujące wyniki (stan na 31.12.2021):

- Unikalni użytkownicy śr. mies. (sesje): 174 981
- Unikalni użytkownicy (sesje) rocznie: 2 099 778
- Odsłon w ciągu 2021: 5 393 636
- Facebook polubienia: 152 897
- Twitter: 33 420 obserwujących
- Instagram: 38 500 obserwujących
- Kanał YouTube: 20,1 tyś subskrybentów
- TikTok: 7 300 obserwujących

Podobnie jak w roku poprzednim, w 2021 r. główny ciężar kontaktu i komunikacji Górnika Zabrze z fanami przeniesiony był do sfery mediów społecznościowych.

Dodatkowo, w listopadzie 2021 Górnik Zabrze pojawił się na TikTok-u., Platformie, która skupia wokół siebie głównie młodszych fanów. Kanał rozwija się prężnie, w dwóch ostatnich miesiącach zeszłego roku odnotował największy wzrost popularności wśród naszych kanałów w social mediach.

Pomimo pandemicznych ograniczeń klub nie zaprzestał działań marketingowych, realizując wiele różnego rodzaju akcji, takich jak:

- Aktywny udział klubu (jak co roku) w rozgrywkach e-sportowych, organizowanych przez Ekstraklasę,
- W dni meczowe, w okresie kiedy kibice mogli przychodzić na stadion (50% wypełnienia stadionu), realizowano: flagowanie ul. Roosevelta, rowerownię dla kibiców dojeżdżających na stadion jednośladem oraz strefę kibica,
- W tygodniach poprzedzających każdy mecz realizowano szeroko zakrojoną akcję ekspozycji plakatów (B1 i A3); na słupach ogłoszeniowych na terenie Zabrza oraz w zaprzyjaźnionych gminach poprzez, wskazane z ramienia danej gminy, osoby dbające o dalszą dystrybucję plakatów,
- Kontynuacja akcji, „Klub Kibiców Śląskich Miast" we współpracy z samorządami miast, w których mieszka wielu kibiców Górnika Zabrze. W 2021 liczba gmin zrzeszonych w programie wynosiła 16, z którymi Klub ma podpisany list intencyjny o współpracy. Mieszka w nich blisko 200.000 mieszkańców. To ogromny potencjał dla Klubu. Współpraca z gminami w 2021 roku ograniczyła się do promowania wydarzeń klubowych za pośrednictwem gminnych kanałów informacyjnych (facebook, twitter itp.).

Podsumowując, klub piłkarski Górnik Zabrze dysponuje nowoczesnym stadionem oraz jedną z najlepszych w Polsce bazą treningową (czym szczególnie wyróżnia się na tle całej Metropolii), na którą składają się boiska treningowe, stale modernizowane (przy Arenie Zabrze powstało nowe boisko treningowe z oświetleniem i podgrzewaną murawą), co stwarza optymalne warunki do przygotowania drużyny.

Górnik Zabrze to nie tylko piłka nożna, ale także odnosząca sukcesy ambitna drużyna piłki ręcznej.

Fotografia. Piłkarze ręczni Górnika w akcji

Źródło: www.handballzabrze.pl

Losy piłki ręcznej w Zabrzu są ciekawe i sięgające aż 1947 roku. Wówczas to, działająca od dwóch lat, Pogoń postanowiła do sekcji gimnastycznej oraz drużyny piłki nożnej dołączyć również piłkę ręczną. A dzisiejszy zabrzański „Handball" trudno nazwać inaczej niż spadkobiercą dawnej, legendarnej „Pogoni". Pogoń Zabrze jest najprawdopodobniej najstarszym klubem Zabrza po II wojnie światowej. Powstał on w 1945 roku, a w 1947 roku powstały dwie drużyny szczypiorniaka – kobiet i mężczyzn. W swojej historii szczypiorniści z Zabrza dwukrotnie zdobywali mistrzostwo Polski. W poprzednich dwóch sezonach zespół piłkarzy ręcznych Górnika Zabrze zdobywał wysokie trzecie i czwarte miejsca. Dzięki temu szczypiorniści Górnika Zabrze zagrali w Lidze Europejskiej. Trójkolorowi byli jednym z czterech zespołów z Polski biorących udział w tych drugich pod względem prestiżu po Lidze Mistrzów rozgrywkach. Na uwagę zasługuje też fakt, że w klubie stawia się na młodych zawodników, można powiedzieć, że w klubie następuje zmiana warty, a o młodych piłkarzach ręcznych Górnika Zabrze jest głośno w całej Polsce. To właśnie drużyna SPR Górnika Zabrze w finale Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych pokonała Anilanę Łódź i zdobyła złoty medal. Decydujące mecze rozgrywane były 19 i 20 czerwca 2021 r. w Hali Widowiskowo-Sportowej „Pogoń" przy ul. Wolności 406, która jest domem piłkarzy ręcznych.

Zabrze wyrasta na lidera szkolenia młodzieży w piłce ręcznej. Dwóch zawodników Górnika Zabrze znalazło się w składzie młodzieżowej reprezentacji Polski, która zwyciężyła w zawodach EHF Championship. Warto również przypomnieć, że w marcu po wicemistrzostwo Polski sięgnęły juniorki Pogoni 1945 Zabrze.

Fotografia. Młodzi piłkarze ręczni Górnika Zabrze mistrzami Polski

Źródło: miastozabrze.pl

Akademia Piłkarska Górnika Zabrze

Misją Akademii jest budowanie bezpiecznego środowiska piłkarskiego w atmosferze zabawy i przyjaźni. Jednocześnie zdając sobie sprawę, że nie każdy z wychowanków Akademii zostanie profesjonalnym zawodnikiem – Akademia dokłada wszelkich starań, aby ukształtować młodych piłkarzy jako wartościowych ludzi, w pełni przygotowanych do radzenia sobie z wyzwaniami dorosłego życia. Akademia Piłkarska Górnika szkoli ponad 900 zawodników poczynając od najmłodszych 4 latków do najstarszych 19 latków. Reprezentują oni Akademię w blisko 20 drużynach uczestniczących w rozgrywkach na szczeblu okręgowym, wojewódzkim jak i ogólnopolskim. Najmłodsi grają w ligach Żaków a najstarsi w prestiżowej Centralnej Lidze Juniorów. Każdego roku zawodnicy Akademii reprezentują barwy Górnika Zabrze w ponad 100 prestiżowych turniejach zarówno ogólnopolskich jak i zagranicznych.

Celem Akademii jest propagowanie piłki nożnej jako sportu masowego i stworzenie optymalnych warunków do uprawiania tego sportu przez jak największą ilość dzieci i młodzieży szkolnej, a także wychowanie jak największej liczby zawodników dla potrzeb pierwszej drużyny.

W procesie szkolenia młodzieży Akademia Piłkarska Górnika Zabrze wytycza trzy cele nadrzędne mające znaczący wpływ na ukształtowanie przyszłego piłkarza:

- wychowawczy
- edukacyjny
- sportowy

Nad rozwojem młodych piłkarzy czuwa ponad 30 osobowa kadra, w której skład wchodzą wykształceni, kompetentni, pełni pasji, ambitni i doświadczeni menedżerowie oraz trenerzy. Specjalizacja trenerska na wielu płaszczyznach sprawia, że młodzi adepci futbolu są w najlepszych możliwych rękach.

Miejskie obiekty sportowe wykorzystane na potrzeby Akademii:

- ARENA Zabrze ul. Roosevelta 81
- Stadion MOSiR ul. Dorotki 1
- Stadion MOSiR ul. Mickiewicza 66A
- Ośrodek Walka ul. Jaskółcza 40

Fotografia. Zespół U-18 Akademii Górnika Zabrze mistrzem Polski

Źródło: Górnik Zabrze

Klub tworzy również przedszkola piłkarskie w miastach, w których ma swoich fanów. Obecnie Górnik Zabrze posiada 8 takich ośrodków zamiejscowych. Od kilku lat drużyny młodzieżowe Górnika tworzą klasy sportowe w zabrzańskich szkołach. Trenerzy poszczególnych zespołów, a także władze Akademii ściśle współpracują z dyrekcjami szkół, tworząc młodym zawodnikom, jak najlepsze warunki do treningów i do nauki. Zawodnicy Akademii uczęszczają do klas sportowych utworzonych w ramach współpracy z poniższymi szkołami:

- Szkoła Podstawowa nr 1 w Zabrzu ul. Sportowa 5
- Szkoła Podstawowa nr 31 w Zabrzu ul. Jordana 7
- Szkoła Podstawowa nr 29 w Zabrzu ul. Budowlana 26
- Zespół Szkół nr 10 im. prof. Janusza Groszkowskiego w Zabrzu ul. Chopina 26

Najważniejsze osiągnięcia młodych piłkarzy Akademii Górnika Zabrze w 2021 r.

Zespół U18 Akademii Górnika Zabrze zdobywając tytuł Mistrza Polski U18 zyskał prawo gry w Młodzieżowej Lidze Mistrzów – pierwszy taki przypadek w historii Górnika Zabrze, pierwszy śląski klub dostępujący takiego zaszczytu.

W losowaniu Górnik Zabrze trafił na PAOK Saloniki – spotkanie z powodu pandemii zostało odwołane.

Zespół rocznika 2009 zdobywa halowe Mistrzostwo Śląska w kat. U12 – Puchar Prezesa Śląskiego ZPN:

- Jako Mistrz Śląska Górnik Zabrze wystąpił w finałowym turnieju w Warszawie

- W finałowym turnieju – zespół rocznika 2009 reprezentując barwy Górnik Zabrze na arenie ogólnopolskiej zajmuje 3 miejsce w Polsce w półfinale odpadając po rzutach karnych
- Zespół rocznika 2011 wygrywa prestiżowy międzynarodowy turniej SOKOLIK CUP
- Zespół rocznika 2007 zdobywa AWANS do CENTRALNEJ LIGI JUNIORÓW U15 od tej chwili barwy Górnika Zabrze są reprezentowane na WSZYSTKICH TRZECH szczeblachU15 / U17 / U18 Najbardziej prestiżowych rozgrywek młodzieżowych w Polsce.
- Zespół U18 bierze udział w Memoriál Stanislava Štrunce 2021 w Pilznie, gdzie mierzy się z takimi zespołami jak Olympique Marsylia, FC Augsburg czy Victorią Pilzno
- Zespół U16 wziął udział w Dynamo Cup – w Berlinie mierząc się z Dynamem Berlin, FC Augsburg oraz Herthą Berlin zajmując 3. Miejsce.
- Zespół rocznika 2007 jako beniaminek kończy rundę jesienną z tytułem MISTRZA JESIENI CLJ U15 nie ponosząc ani jednej porażki.
- 21 listopada w prestiżowym spotkaniu z Legią Warszawa w Zabrzu wychowanek Akademii DARIUSZ STALMACH - debiutuje w rozgrywkach ekstraklasy stając się jednym z najmłodszych debiutantów w historii Górnika Zabrze jak i polskiej ekstraklasy. (mając niespełna 16 lat)

W sezonie 2020/2021 – Akademia Piłkarska Górnika Zabrze zorganizowała następujące wydarzenia:

- Górnik PRO-CUP w kat. U8 – U9 – U10 – w Zabrzu w hali MOSiR przy ul. Matejki odbył się duży Turniej przy wspólnej organizacji Akademii Górnika oraz firmy ProTurnieje
- Miesiąc czerwiec stał pod znakiem WIELKIEGO wydarzenia, jakim niewątpliwie okazała się II edycja turnieju im. Włodzimierza Lubańskiego w kategorii U8. Wydarzenie to zgromadziło w Zabrzu 32 zespoły z całej Polski!
- Organizowana przez Akademię Górnika prestiżowa 20. edycja Turnieju Juniorów starszych im. Ernesta Pohla w Zabrzu Od 23 do 25 lipca na 9 boiskach walkę o turniejowe zwycięstwo grało 12 zespołów z całej Polski wraz z zagranicznym gościem – Banikiem Ostrava.
- Akademia Górnika Zabrze we współpracy z firmą ProTurnieje zorganizowała na hali MOSiR przy ul. Matejki turniej GÓRNIK CUP w kat. U10
- W listopadzie Akademia Górnika Zabrze we współpracy z firmą ProTurnieje zorganizowała na hali MOSiR przy ul. Matejki turniej GÓRNIK CUP w kat. U10
- Kolejna już grudniowa edycja turnieju Barbórka Cup w kat. U9 pod patronatem Akademia Górnika Zabrze - w hali MOSiR przy ul. Matejki.
- W grudniu odbyła się I gala wręczenia nagród im. STANISŁAWA OŚLIZŁO – dla najzdolniejszych zawodników Akademii Górnika
- 14 grudnia dokładnie w dniu 73 urodzin legendarnego Górnika Zabrze, I Galą Świąteczną podsumowano minioną rundę rozgrywek w której nagrodzono najbardziej uzdolnionych zawodników naszej Akademii.

Fotografia. Turniej im. Ernesta Pohla

Źródło: Górnik Zabrze

Akademia piłkarska Górnika Zabrze zdecydowanie wyróżnia się nie tylko na tle metropolii , ale także w skali całego kraju. Wychowuje nowe pokolenia zdolnych piłkarzy pod okiem wykształconych trenerów, dowodem są sukcesy drużyn w poszczególnych grupach wiekowych i przede wszystkim konsekwentne wprowadzanie wychowanków do pierwszej ekstraklasowej drużyny Górnika. Debiut Wychowanka Akademii Dariusza Stalmacha w ekstraklasie w wieku niespełna 16 lat odbił się szerokim echem w Polsce.

Modernizacja stadionu klubu sportowego „Koksownik"

W 2021 roku trwała modernizacja stadionu dawnego klubu sportowego „Koksownik", który położony jest przy ul. Rataja w sąsiedztwie III Liceum Ogólnokształcącego. Miasto Zabrze na ten cel pozyskało 3 miliony złotych dofinansowania, zakres robót będzie obejmował nie tylko przebudowę byłego stadionu piłkarskiego, ale także budowę zadaszenia i zaplecza. Utworzenie infrastruktury sportowej dedykowanej uczniom III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi w Zabrzu oraz uczestnikom Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze, jest możliwe dzięki pozyskaniu przez miasto pod koniec grudnia ub. r. terenów należących wcześniej do Jastrzębskiej Spółki Węglowej KOKS S.A. Wniosek o dofinansowanie złożony został w ramach Programu budowy zadaszeń boisk piłkarskich - Edycja Pilotażowa (Ministerstwo Sportu i Turystyki). Projektowana przebudowa byłego boiska Koksownik Zabrze ma na celu stworzenie całorocznego boiska treningowego, nawierzchni ze sztucznej trawy, przykrytego halą pneumatyczną o następującej charakterystyce:

- boisko treningowe o wymiarach 105 x 68 m (wymiar obszaru sztucznej trawy 115 x 74 m),
- hala pneumatyczna o wymiarach 115 x 74 m (pokrywającą boisko wraz z offsetem),
- instalacja wentylacyjno - grzewcza boiska wraz z zasilaniem ze źródła ciepła,
- instalacja nawadniania boiska wraz z zestawem pomp, zasilana z wodociągu ulokowanego na działce,
- instalacja drenażu boiska wraz z instalacją zbiorczą oraz zbiornikiem bezodpływowym,
- instalacja oświetlenia przyległego terenu z przyłącza elektrycznego.

Miasto rewitalizuje nieużytkowany teren, a nowy obiekt będzie służył młodzieży zarówno Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze jak i III Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi. Baza sportowa w mieście, powiększy się o kolejny funkcjonalny obiekt. Miasto Zabrze stawia na sport, priorytetem jest wychowanie młodego pokolenia poprzez sport, a rozwój infrastruktury treningowej przyczynia się do wychowania kolejnych piłkarzy, którzy w przyszłości będą stanowili o sile Górnika.

Rysunek. Wizualizacja nowego stadionu przy ul. Rataja

Źródło: miastozabrze.pl

Modernizacja boiska piłkarskiego w Ośrodku Sportowo-Rekreacyjnym „Walka" przy ul. Jaskółczej

26 sierpnia 2021 r. oddano do użytku zmodernizowane boisko Walki Zabrze, przy ul. Jaskółczej. W ramach projektu usunięto i zutylizowano dotychczasową nawierzchnię z trawy syntetycznej. Następnie ułożono nową nawierzchnię. Pojawiły się także nowe bramki. Całkowita wartość inwestycji to 2,25 mln zł. Połowę tej kwoty miasto pozyskało z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach programu „Sportowa Polska". Nowa nawierzchnia spełnia najwyższe wymogi FIFA, dotyczące piłkarskich nawierzchni syntetycznych. Nawierzchnia jest wypełniona ekologicznym granulatem, posiada wszystkie atesty, co pozwala na bezpieczne korzystanie z niej. Ten obiekt posiada dodatkowo oświetlenie, co pozwala na korzystanie z niego niezależnie od pory dnia, będzie się na nim szkolić m.in. wychowanków Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze.

Znaczące wydarzenia sportowe w Zabrzu w 2021 roku

Wyścig kolarski Tour de Pologne – Zabrze, Miasto Startu siódmego etapu

Już po raz piąty przez Zabrze poprowadziła trasa wyścigu Tour de Pologne. Najlepsi kolarze świata pojawili się w naszym mieście 15 sierpnia. Tym razem w Zabrzu usytuowany był start ostatniego, siódmego etapu wyścigu, który kończył się finiszem przy krakowskich Błoniach – to tam poznaliśmy triumfatora 78. Tour de Pologne UCI World Tour. W wyścigu wzięło udział 19 najlepszych kolarskich drużyn świata oraz trzy z „dzikimi kartami", w tym reprezentacja Polski. Z tej okazji tradycyjnie wiele działo się na promenadzie Areny Zabrze. O godz. 14.00 rozpoczęła się tu impreza pod hasłem „Zabrze kocha rower". Natomiast o godz. 14.50 ruszyła runda honorowa spod stadionu przy Roosevelta, dalej ulicami: gen. de Gaulle`a – al. Korfantego, do skrzyżowania z Gdańską i z powrotem al. Korfantego – gen. de Gaulle`a do Winklera i Makoszowskiej. Na wszystkich fanów dwóch kółek i nie tylko przy Arenie Zabrze czekało mnóstwo atrakcji, w tym gry i zabawy dla najmłodszych. Swoje stanowisko miał na promenadzie m.in. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, Górnik Zabrze czy też Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej oraz zabrzańskie Wodociągi. Zawodników biorących udział w ostatnim etapie 78. Tour de Pologne do walki o wygraną zagrzewał na starcie m.in.: Czesław Lang, pomysłodawca imprezy i dyrektor generalny firmy Lang.

Fotografia. Tour de Pologne – 78. edycja wyścigu, etap 7. ze startem w Zabrzu

Źródło: miastozabrze.pl

Tour de Pologne to jedna z najbardziej prestiżowych międzynarodowych imprez sportowych w Polsce. Od 2011 r. zaliczany jest do UCI World Tour, czyli cyklu najważniejszych zawodów świata w kolarstwie szosowym. Co roku zawodników ogląda na trasie ok. 3,5 mln kibiców, a transmisja telewizyjna dociera do ponad stu krajów na całym świecie. Podczas transmisji, pokazywano miejsca szczególnie godne polecenia w Zabrzu, między innymi Kopalnię Guido, zachęcając turystów do odwiedzenia miasta, zatem Zabrze przy okazji Wyścigu również skutecznie się promowało.

Turniej w Hali Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji

Około 800 zawodników wzięło udział w 24-godzinnym turnieju piłkarskim z okazji 103 rocznicy odzyskania niepodległości. To była jedyna taka inicjatywa w Polsce. Zawody rozegrano w hali widowiskowo-sportowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Matejki. Do rywalizacji przystąpiły 64 drużyny. Turniej został zorganizowany przez Polską Fundację Sportu i Kultury, Akademię Piłkarską Górnika Zabrze, MOSiR, Kibice Razem Górnik Zabrze oraz Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. W 2021 roku impreza odbyła się po raz drugi.

PONY CUP Zabrze 2021

Na ogólnokrajowe zawody PONY CUP Zabrze 2021 zaprosił 25 września Klub Jeździecki „Maciejówka" MOSiR Zabrze. W zawodach wzięło udział 60 młodych jeźdźców. Zawody składały się z trzech konkursów. Do klubu należy obecnie około 150 osób. Współorganizatorem imprezy była Fundacja Końskie Zdrowie w Elblągu.

Zabrze Dance Festival

W dniach 28-30.05.2021 r. odbył się Zabrze Dance Festival (Polish Open Championships). W turnieju wzięło udział około 500 par z kraju i zagranicy

Turniej piłki ręcznej im. Bł. Ks. Jana Machy

W dniach 04-05 grudnia 2021 r. odbył się turniej im. Bł. Ks. Jana Machy. W turnieju rozgrywanym na boiskach w Zabrzu i Katowicach wystąpiło 12 drużyn z całej Polski.

Gala Kickboxingu

W hali sportowej Pogoń 17 grudnia 2021 r. odbyła się I Gala Kickboxingu JFC Talents and Jenel Fight Night.

Jubileusz 100-lecia istnienia klubu sportowego Sparta Zabrze

Setna rocznica powstania klubu sportowego Sparta Zabrze przypadła w 2020 roku, jednak ze względu na pandemię obchody jubileuszu zostały zorganizowane w 2021 r. We wrześniu odbył się turniej piłki nożnej dla dzieci, w Muzeum Miejskim otwarto wyjątkową wystawę, a obecni oraz byli zawodnicy, trenerzy, działacze i pracownicy spotkali się na gali przygotowanej na Arenie Zabrze. Sparta to była prawdziwa kuźnia talentów, bywało tak, że w drużynie Górnika Zabrze grało siedmiu piłkarzy Sparty, wśród tych talentów trzeba przypomnieć między innymi Jerzego Gorgonia, 55-krotnego reprezentanta Polski, medalistę mistrzostw świata, złotego medalistę igrzysk olimpijskich. Z okazji jubileuszu Muzeum Miejskie przygotowało wystawę poświęconą klubowi. Zgromadzono na niej archiwalne fotografie, puchary, medale, koszulki, dokumenty i materiały prasowe. Wystawę w siedzibie muzeum przy ul. Powstańców Śląskich można było oglądać do końca listopada. Sparta to nie tylko drużyna piłkarska, ale również wiele innych sekcji, które w tym klubie funkcjonowały. Klub z dzielnicy Mikulczyce znany jest w całej Polsce przede wszystkim ze względu na swoich wychowanków. Warto odnotować fakt, że od kwietnia 2021 r. klub Sparta Zabrze korzysta z wyremontowanych pomieszczeń budynku klubowego. Inwestycja została wykonana z finansową pomocą miasta a także sponsorów i wpisała się w obchody 100-lecia Sparty.

Fotografia. Stadion Sparty po modernizacji

Źródło: miastozabrze.pl

Oddanie do użytku profesjonalnej Sali Gimnastycznej przy Zespole Szkół Sportowych im. Janusza Kusocińskiego w Zabrzu

W zabrzańskiej dzielnicy Zaborze 29 stycznia 2021 r., oddana została do użytku profesjonalna sala gimnastyczna, którą wybudowano przy Zespole Szkół Sportowych im. Janusza Kusocińskiego. Pod względem wielkości to drugi w kraju tak wysoko wyspecjalizowany obiekt dedykowany gimnastyce i pierwszy taki w południowej Polsce. Sala gimnastyczna została wybudowana głównie z myślą o dzieciach i młodzieży trenującej gimnastykę sportową. Zastosowane standardy pozwalają organizować w obiekcie zawody sportowe, w tym także Mistrzostwa Europy. Łączny koszt inwestycji wyniósł blisko 19 mln zł, z czego 8 mln zł stanowiło pozyskane przez Zabrze dofinansowanie z Ministerstwa Sportu. Budynek przy ul. Płaskowickiej składa się z trzech poziomów i nie posiada barier architektonicznych. Z myślą o osobach z niepełnosprawnościami zainstalowana została tu m.in. winda. Powierzchnia całkowita sali wynosi 3 370 m^2, w tym część użytkowa to 2 516 m^2.

Obiekt wyposażony jest w profesjonalny sprzęt sportowy przeznaczony do treningów gimnastycznych, w tym m.in.: pięć równoważni, trzy poręcze asymetryczne, pięć drążków gimnastycznych, dwie pary poręczy symetrycznych, dwa stoły gimnastyczne, ścieżkę akrobatyczną, ścieżkę batutową, trampolinę Euro-Tramp, dwie batuty małe, dwa doły asekuracyjne wypełnione odpowiednimi gąbkami, dwa konie z łękami, dwa grzybki, kapelusz, niskiego konia bez łęków, parę kół standard, dwie pary kół treningowych, dwie lonże i plansze gimnastyczne do ćwiczeń wolnych. Wszystkie przyrządy gimnastyczne obudowane są materacami bezpieczeństwa. Dostępne są również liny, drabinki i mniejszy gimnastyczny sprzęt.

Widownia liczy 212 miejsc i znajduje się powyżej poziomu wykorzystywanego przez zawodników. Dzięki temu goście będą mogli podziwiać wyczyny sportowców z lepszej perspektywy. Pod widownią znajduje się duży magazyn na sprzęt sportowy. W nowej hali mieszczą się także cztery duże szatnie dla uczniów/zawodników wraz z sanitariatami. W obiekcie znajdują się również: pokoje trenerskie, pokój fizjoterapeuty, gabinet pielęgniarki szkolnej, gabinet masażysty, trzy mniejsze salki treningowe, z czego dwie posiadają lustra i są salkami baletowymi. W szkole trenuje 159 gimnastyków, którzy na

przestrzeni ostatnich czterech lat zdobyli 41 medali złotych, 46 srebrnych i 51 brązowych. Co roku biorą udział w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży, Małej Olimpiadzie, Indywidualnych Mistrzostwach Polski i Drużynowych Mistrzostwach Polski. Przy szkole działa również Centralny Ośrodek Polskiego Związku Gimnastycznego, w którym obecnie jest siedem zawodniczek należących do kadry narodowej.

Fotografia. Sala do Gimnastyki Sportowej przy ul. Płaskowickiej widok z lotu ptaka

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

Fotografia. Zawody gimnastyczne w Sali Sportowej przy ul. Płaskowickiej

Źródło: Wydział Kontaktów Społecznych

1.4.5 BUDOWANIE RANGI WAŻNEGO OŚRODKA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI (CEL STRATEGICZNY C20)

Śląski Park Technologii Medycznych „Kardio-Med. Silesia”

Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia to nowoczesny podmiot leczniczy spełniający wysokie standardy w zakresie prowadzenia badań klinicznych. Prowadzone są tu badania kliniczne z zakresu różnych specjalności, m.in. kardiologii, diabetologii, dermatologii, reumatologii, neurologii, alergologii, pulmonologii itd. Ośrodek wyposażony jest w certyfikowany sprzęt medyczny i laboratoryjny, posiada również odpowiednie zaplecze techniczne i warunki lokalowe do prowadzenia badań klinicznych w różnych specjalnościach. Opiekę medyczną na najwyższym poziomie zapewnia wykwalifikowany zespół badawczy z wieloletnim doświadczeniem – obejmujący lekarzy specjalistów, pielęgniarki oraz zespół administracyjny koordynujący działania organizacyjne i formalne. Pierwszy w Polsce Śląski Park Technologii Medycznych, którego udziałowcami są Fundacja Śląskiego Centrum Chorób Serca oraz Miasto Zabrze prężnie rozwija swoją działalność. Kardio-Med Silesia (KMS) to park technologii medycznych, który jest miejscem współpracy wielu ważnych ośrodków naukowych w Zabrzu: Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu, Fundacji SCCS w Zabrzu, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej – Curie czy Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religii.

Fotografia. Kardio-Med Silesia ul. Marii Skłodowskiej-Curie 10C

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia to Centrum Nowych Technologii i miejsce prac naukowo-badawczo-wdrożeniowych nad innowacyjnymi projektami: w medycynie, biotechnologii i Healthcare. W ramach stworzonej infrastruktury Śląskiego Parku Technologii Medycznych KMS powstała przestrzeń oraz korzystne warunki dla rozwoju nauki i innowacyjnych technologii, wspierania nowych inicjatyw służących wzrostowi przedsiębiorczości w regionie i kraju. Dla realizacji tych działań w Śląskim Parku KMS powołane zostały następujące jednostki zadaniowe:

- Laboratorium i Centrum Telemedyczne;
- Centrum Rozwoju Technologii Medycznych;
- Laboratorium Medycyny Regeneracyjnej i Izolowanych Tkanek i Narządów;
- Laboratorium Genomiki,
- Bank Tkanek i Komórek;
- Laboratorium Testowo-Wdrożeniowe Nowych Technologii i Rozwiązań Medycznych;
- Laboratorium Zagrożeń Środowiskowych i Cywilizacyjnych;
- Laboratorium Izolowanych Organów;
- Blok Operacyjny oraz Centrum Badań Klinicznych – Zespół Poradni KMS.

W ramach stworzonej infrastruktury Śląskiego Parku Technologii Medycznych KMS istnieje możliwość realizacji badań przedklinicznych i klinicznych w obszarach:

- kardiologii,
- kardiologii interwencyjnej,
- kardiochirurgii,
- genetyki, onkologii,
- diabetologii, geriatrii
- chorób środowiskowych i cywilizacyjnych.

Funkcjonujące w Kardio-Med Silesia Centrum Telemonitoringu daje możliwość realizacji zdalnego monitoringu medycznego przy wykorzystaniu certyfikowanych urządzeń i platform Healthcare dla: chorób sercowo-naczyniowych, neurologiczno-udarowych, diabetologicznych, Pacjentów Wieku Podeszłego (65+), rehabilitacji oraz konsultacji telemedycznych. W ramach projektów badawczych realizowanych w KMS powstają przy współpracy naukowców-lekarzy-inżynierów-biznesu nowe innowacyjne rozwiązania dedykowane do masowego wykorzystywania dla e-Zdrowia i m-Zdrowia. Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia w Zabrzu od listopada 2019 roku przystąpił do Polskiej Sieci Biobanków w charakterze Obserwatora. Polska Sieć Biobanków to organizacja, która została powołana aby zagwarantować rozwój oraz kontrolowany dostęp do zasobów biobanków jednostkom akademickim i przemysłowym.

Na początku 2020 roku podpisany został list intencyjny o nawiązaniu strategicznej współpracy Śląskiego Parku Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia w Zabrzu z województwem śląskim.

Zainicjowana współpraca dotyczy działań w obszarze rozwoju przy Śląskim Parku Technologii Medycznych ekosystemu pomysłodawców i startupów medycznych dla województwa śląskiego pod nazwą „Śląska Startupowa Dolina Innowacji Medycznych". Współpraca w ramach inicjatywy będzie się odbywała w zakresie medycyny, zdrowia publicznego, zdrowia cyfrowego tj. telemedycyny, e-zdrowia i m-zdrowia oraz biotechnologii. Podpisanie Listu to dowód docenienia dotychczasowych dokonań w obszarze realizacji projektów badawczo-wdrożeniowych oraz wspólnych działań doświadczonych specjalistów oraz studentów i doktorantów, działających przy Kardio-Med Silesia w Zabrzu. Zgodnie z założeniami po podpisaniu listu, planuje się, że zostaną podjęte intensywne, wspólne działania koncentrujące wokół Kardio-Med Silesia w Zabrzu innowacyjne projekty i startupy w obszarze zdrowia dla całej aglomeracji śląskiej, tworząc Śląską Startupową Dolinę Innowacji Medycznych.

Wydarzenia w Śląskim Parku Medycznym Kardio-Med Silesia w 2021 r.

- pracownicy oświaty testowani przesiewowo, pod kątem obecności SARS-CoV-2, przez Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia w Zabrzu,
- w styczniu odbył się kurs dla lekarzy niebędących anestezjologami. Jego celem było oswojenie z respiratorami. Znajomość zasad funkcjonowania tych urządzeń jest ważna, zwłaszcza na oddziałach covidowych. Szkolenia realizowane były w ramach projektu „Kursy umiejętności dla lekarzy i lekarzy rezydentów oparte o Evidence Based Medicine", dofinasowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Działania Kompetencje zawodowe i kwalifikacyjne kadr medycznych,
- Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia w Zabrzu wraz z Uniwersytetem Opolskim i Śląskim Uniwersytetem Medycznym brał udział w pilotażowym projekcie badawczym, mającym dać odpowiedź na pytanie: Czy po podaniu szczepionki organizm wytwarza przeciwciała? Jeśli tak, to ile? I jak długo utrzymują się one w organizmie po podaniu preparatu? To kontynuacja projektu, jaki Kardio-Med Silesia przeprowadził latem ubiegłego roku, sprawdzając czy personel medyczny mógł przejść zakażenie SARS-CoV-2 bezobjawowo, wytwarzając tym samym przeciwciała w klasie IgG, które mogą warunkować odporność na ponowne zakażeniem koronawirusem SARS-COV-2. Tak jak poprzednio, brali w nim udział pracownicy trzech placówek: Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 4 w Bytomiu, Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Opolu i Centrum Medycznego Eko-Prof-Med w Miasteczku Śląskim,
- z najnowszej generacji respiratorem Carescape R 860 GE Healthcare mogli zapoznać się uczestnicy kolejnego szkolenia „Postępowanie z pacjentem niewydolnym oddechowo, ze szczególnym uwzględnieniem chorych z COVID-19", organizowanego dla lekarzy, którzy na co dzień mają do czynienia z respiratorami na oddziałach covidowych, a nie są anestezjologami,
- ekipa Śląskiego Parku Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia w Zabrzu dołącza do akcji szczepień,
- laboratorium Medyczne Śląskiego Parku Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia (Lab Genetycznego COVID-19 KMS) uczestniczyło w Programie Zewnętrznej Oceny Jakości EQA Labquality, uzyskując certyfikat w zakresie mikrobiologii klinicznej wykrywania kwasów nukleinowych oraz przeciwciał SARS-CoV-2 – „Certyfikat EQA Labquality",

- realizacja szkolenia z cyklu „Postępowanie z pacjentem niewydolnym oddechowo, ze szczególnym uwzględnieniem chorych z COVID-19”,
- realizacja kursu „Postępowanie z chorym trudnym powikłanym w pracowni endowaskularnej” realizowanym w ramach projektu pn. “Kursy umiejętności dla lekarzy i lekarzy rezydentów oparte o Evidence Based Medicine” współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Działanie Kompetencje zawodowe i kwalifikacje kadr medycznych,
- podpisanie umowy w ramach działania 9.2.6 RPO WSL na realizację „Usługi telemedyczne dla osób z wszczepialnymi urządzeniami wysokoenergetycznymi (ICD i CRT-D)”,
- Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia, dzięki wsparciu Pani Prezydent Miasta Zabrze Małgorzacie Mańce-Szulik oraz przyznanemu finasowaniu z RPO 9.2.6 WSL rozwija innowacyjne rozwiązania telemedyczne w ramach projektu: „Telemedycyna jako narzędzie skoordynowanej opieki medycznej dla pacjentów po udarze mózgu o nieznanej etiologii”,
- w dniu 26.05.2021 r. na XXVIII Międzynarodowej Konferencji Kardiologicznej MKK odbyła się sesja ŚPTM Kardio-Med Silesia, dedykowana działaniom jakie były podejmowane przez nasz Ośrodek w dobie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, od chwili rozpoczęcia pandemii w marcu 2020 r. do dnia dzisiejszego,
- od 01.06.2021 rozpoczęły swoje działania we współpracy z Śląskim Parkiem Technologii Medycznych oraz CH Platan Mobilne Jednostki Szczepiące,
- w dniu 10.06.2021 r. w Urzędzie Marszałkowskim nastąpiło uroczyste przekazanie Umowy ze Śląskim Parkiem Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia w ramach Regionalnego Programu operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, z działania 1.1 „Centrum Badawcze Medycyny Spersonalizowanej i Bioregeneracji (CBMS)”,
- w dniu 20.08.2021r. miało miejsce otwarcie przez Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia Zabrze nowego Punktu Szczepień przeciwko Covid-19 w Centrum Handlowym Europa Centralna w Gliwicach,
- laboratoria Śląskiego Parku Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia uzyskały certyfikat Polskiego Centrum Akredytacji. Akredytowane laboratoria potwierdzają spełnienie wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”, Obecnie jesteśmy jedynym laboratorium medycznym na Śląsku który uzyskał akredytację Polskiego Centrum Akredytacji PCA ISO 17025 w zakresie diagnostyki genetycznej SARS-CoV-2 oraz wykrywania przeciwciał IgG anty-SARS-CoV-2 metodą ilościową,
- we wrześniu Kardio- Med Silesia gościł grupę uczniów II Liceum Ogólnokształcącego w Zabrzu. Młodzież po wizycie w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu zaproszona została do odwiedzenia Śląskiego Parku Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia. Po krótkiej prezentacji uczniowie mieli okazję zajrzeć w kuluary dwóch laboratoriów – Laboratorium Biodruku i Druku 3D oraz Laboratorium Genomiki i Biologii Molekularnej, gdzie nasi badacze opowiedzieli o możliwościach naukowo-badawczych pracowni. Mamy nadzieję, że zainspirowani tym, co mieli możliwość zobaczyć, wrócą do Nas jako naukowcy i badacze, podkreślili badacze z KMS,

- Śląski Park Technologii Medycznych Kardio – Med Silesia wraz ze spółką Acellmed otrzymał najwyższą punktację, a tym samym zajął pierwsze miejsce w konkursie organizowanym przez Śląskie Centrum Przedsiębiorczości oraz dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 z działania Oś Priorytetowa I. Nowoczesna Gospodarka Działanie 1.2 Badania, Rozwój i Innowacje w Przedsiębiorstwach na projekt pn. „Spersonalizowana, liposomowa terapia ostrych białaczek szpikowych (OBS/AML) oparta na małych, inhibitorowych RNA.”

Klaster MedSilesia, którego Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia jest członkiem ze statusem jednostki naukowo-badawczej, uzyskał prestiżowy tytuł Krajowego Klastra Kluczowego nadawany przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii. Krajowy Klaster Kluczowy (KKK) to klaster o istotnym znaczeniu dla gospodarki kraju i wysokiej konkurencyjności międzynarodowej, który wyróżnia się w ramach pięciu zasadniczych obszarów funkcjonowania tj. zasoby ludzkie, infrastrukturalne i finansowe, potencjał gospodarczy klastra, tworzenie i transfer wiedzy, działania na rzecz polityk publicznych, orientacja na klienta. Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia wraz z Koordynatorem Klastra – Górnośląską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości oraz kilkunastoma podmiotami naukowo-badawczymi i kilkudziesięcioma przedsiębiorstwami z branży medycznej i biotechnologicznej kreuje efekt synergii w tej ważnej dziedzinie gospodarki i tworzy sprzyjające warunki dla rozwoju know how w medycynie, potencjału innowacyjnego i transferu technologii. Pozwala to generować potencjał konkurencyjny gospodarki regionu i kraju oparty w coraz większym stopniu o badania, rozwój i innowacje oraz umiejętność dynamicznej absorpcji nowych technologii. Aby sprostać powyższym wyzwaniom niezbędna jest współpraca pomiędzy członkami reprezentującymi różne środowiska, branże, czy technologie, która realizowana jest w sprzyjającym środowisku Klastra MedSilesia.

Należy podkreślić, że konsekwentne wspieranie medycyny w Zabrzu sprawia, że możemy zrobić kolejny krok w kierunku rozwoju nowoczesnych technologii, służących ochronie zdrowia. Wartość realizowanego przez Kardio-Med Silesia projektu Centrum Badawczego Medycyny Spersonalizowanej i Bioregeneracji przekracza 4,5 mln zł. Wartość unijnego dofinansowania to ponad 3,7 mln zł. Dzięki tym środkom zmodernizowany zostanie Bank Tkanek i Komórek, powstaną także nowe stanowiska laboratoryjne. Chodzi o medycynę spersonalizowaną, regeneracyjną oraz rozwijanie medycyny precyzyjnej w obszarze genetyki zaburzeń kardiologicznych i metabolicznych. Stawiamy na rozwój innowacyjnych technologii materiałowych w zakresie medycyny regeneracyjnej z wykorzystaniem technologii druku 3D. Medycyna jest atutem województwa śląskiego. Rozwijając infrastrukturę medyczną, wzmacniamy ten potencjał. Działania podejmowane przez Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia w Zabrzu wpisują się także w strategię rozwoju województwa śląskiego, dzięki tej pracy Zabrze znacząco wyróżnia się na tle całej metropolii.

Placówki naukowe i szkolnictwo wyższe

Fotografia. Siedziba Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Miasto w ostatnich latach wzmacnia swoją rolę jako ośrodek naukowo-badawczo-dydaktyczny, w którym szczególną rolę odgrywa medycyna i nowoczesne technologie.

W mieście działają znane i cenione, także poza granicami kraju ośrodki naukowe:

- Wydział Śląskiego Uniwersytetu Medycznego z Centrum Symulacji Medycznej,
- Śląskie Centrum Chorób Serca,
- Dwa Wydziały Politechniki Śląskiej,
- Wydział Lekarski Wyższej Szkoły Technicznej,
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej,
- Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. Prof. Zbigniewa Religi,
- Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN,
- Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla,
- Centrum Chemii Polimerów PAN,
- Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia.
- Europejskie Centrum Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia (EHTIC European Health Tech Innovation Center) - otwarte 4 października 2021 r. z gościnnym udziałem Prezydenta RP Andrzeja Dudy.

Szkoły wyższe zlokalizowane na terenie Miasta Zabrze:

Śląski Uniwersytet Medyczny

Wydział Nauk Medycznych w Zabrzu,
Pl. Traugutta 2, 41-800 Zabrze,

Fotografia. Śląski Uniwersytet Medyczny, Wydział Nauk Medycznych w Zabrzu, Pl. Traugutta 2

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Uczelnia razem ze swoimi klinikami odgrywa ważną rolę nie tylko w obszarze kształcenia kadr medycznych, ale również w obszarze nauki i opieki medycznej. Wydział ten kształci ponad 2000 specjalistów na trzech kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym i ratownictwa medycznego, kierunek lekarsko – dentystyczny prowadzony jest także w języku angielskim i to zarówno w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym. Uczelnia oferuje również kształcenie w ramach studiów doktoranckich i podyplomowych. Liczba studentów w roku akademickim 2021/2022 kształtowała się na poziomie 2339 osób. Liczba studentów zamieszkujących w mieście Zabrze wynosiła 222 osoby w roku 2020, natomiast w roku 2021 były to 232 osoby. Na Wydziale Nauk Medycznych w Zabrzu w roku akademickim 2020/2021 zatrudnionych było 465 nauczycieli akademickich, w roku 2021/2022 było zatrudnionych 480 osób.

Nabór w roku akademickim 2021/2022 - liczba studentów w podziale na kierunki, tryby studiów, stopnie studiów:

- kierunek lekarski: 299 osób studia stacjonarne, 51 osoby studia niestacjonarne, jednolite magisterskie,
- kierunek lekarsko-dentystyczny: 130 osób studia stacjonarne, 45 osób studia niestacjonarne, jednolite magisterskie,
- kierunek lekarsko- dentystyczny w języku angielskim: 16 osób studia stacjonarne, jednolite magisterskie,
- kierunek ratownictwo medyczne: 58 osób studia stacjonarne, pierwszego stopnia.

W roku akademickim 2021/2022 na Wydziale Nauk Medycznych w Zabrzu, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego naukę rozpoczęło 599 nowych studentów.

Liczba studentów ogółem w roku akademickim 2021/2022 w podziale na kierunki i stopnie studiów:

- kierunek lekarski: 1477 osób - jednolite magisterskie,
- kierunek lekarsko- dentystyczny: 673 osoby - jednolite magisterskie,
- kierunek lekarsko-dentystyczny w języku angielskim: 67 osób - jednolite magisterskie,
- kierunek ratownictwo medyczne: 122 osoby - pierwszego stopnia.

Wydział Nauk Medycznych w Zabrzu w 2021 roku ukończyło 420 studentów o 37 osób więcej niż w roku poprzednim.

Tabela. Liczba studentów Wydziału Nauk Medycznych w Zabrzu, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w latach 2016-2022

Liczba studentów Wydziału Nauk Medycznych w Zabrzu, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w latach 2016-2022					
Studenci w roku akademickim 2016/2017					
Lp.	Kierunek	Poziom kształcenia	Liczba studentów		
			studia stacjonarne	studia niestacjonarne	Razem studentów
1.	Lekarski	jednolite magisterskie	1 133	287	1 420
2.	Lekarsko - Dentystyczny	jednolite magisterskie	486	182	668
3.	Ratownictwa medycznego	pierwszego stopnia	125	-	125
Razem studentów			1 744	469	2 213
Studenci w roku akademickim 2017/2018					
Lp.	Kierunek	Poziom kształcenia	Liczba studentów		
			studia stacjonarne	studia niestacjonarne	Razem studentów
1.	Lekarski	jednolite magisterskie	1 157	289	1 446
2.	Lekarsko- Dentystyczny	jednolite magisterskie	601	192	793
3.	Ratownictwa medycznego	pierwszego stopnia	118	-	118
Razem studentów			1 876	469	2 357

Studenci w roku akademickim 2018/2019					
Lp.	Kierunek	Poziom kształcenia	Liczba studentów		
			studia stacjonarne	studia niestacjonarne	Razem studentów
1.	Lekarski	jednolite magisterskie	1178	273	1451
2.	Lekarsko- Dentystyczny	jednolite magisterskie	508	190	698
3.	Ratownictwa medycznego	pierwszego stopnia	118	0	118
Razem studentów			1804	463	2267

Studenci w roku akademickim 2019/2020					
Lp.	Kierunek	Poziom kształcenia	Liczba studentów		
			studia stacjonarne	studia niestacjonarne	Razem studentów
1.	Lekarski	jednolite magisterskie	1187	239	1426
2.	Lekarsko- Dentystyczny	jednolite magisterskie	647	198	845
3.	Ratownictwa medycznego	pierwszego stopnia	118	0	118
Razem studentów			1952	437	2389

Studenci w roku akademickim 2020/2021					
Lp.	Kierunek	Poziom kształcenia	Liczba studentów		
			studia stacjonarne	studia niestacjonarne	Razem studentów
1.	Lekarski	jednolite magisterskie	1209	247	1456
2.	Lekarsko- Dentystyczny	jednolite magisterskie	488	204	692
2.1	Lekarsko- Dentystyczny w języku angielskim	jednolite magisterskie	77	0	77
3.	Ratownictwa medycznego	pierwszego stopnia	127	0	127
Razem studentów			1901	451	2352

Studenci w roku akademickim 2021/2022					
Lp.	Kierunek	Poziom kształcenia	Liczba studentów		
			studia stacjonarne	studia niestacjonarne	Razem studentów
1.	Lekarski	jednolite magisterskie	1 233	244	1 477

2.	Lekarsko- Dentystyczny	jednolite magisterskie	495	178	673
2.1	Lekarsko- Dentystyczny w języku angielskim	jednolite magisterskie	67	0	67
3.	Ratownictwa medycznego	pierwszego stopnia	122	0	122
Razem studentów			1917	422	2 339

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych z Śląskiego Uniwersytetu Medycznego

Politechnika Śląska,

Wydział Organizacji i Zarządzania,
ul. Franklina Roosevelta 26, 41-800 Zabrze,

W 2021 r. Wydział Organizacji i Zarządzania (O i Z) realizował kształcenie na następujących kierunkach studiów:

- Analityka biznesowa: studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia,
- Logistyka: studia stacjonarne i niestacjonarne, I i II stopnia,
- Socjologia: studia stacjonarne I stopnia,
- Zarządzanie: studia stacjonarne i niestacjonarne, I i II stopnia,
- Zarządzanie i inżynieria produkcji: studia stacjonarne i niestacjonarne, I i II stopnia,
- Zarządzanie projektami: studia stacjonarne I i II stopnia i niestacjonarne II stopnia,
- Technologie kognitywne (studia anglojęzyczne): studia stacjonarne II stopnia,
- Zarządzanie (studia anglojęzyczne):studia stacjonarne II stopnia,
- Zarządzanie i inżynieria produkcji (studia anglojęzyczne): studia stacjonarne I i II stopnia, studia niestacjonarne I stopnia,
- Logistyka (studia anglojęzyczne): studia niestacjonarne II stopnia.

Fotografia. Wydział Organizacji i Zarządzania, Politechniki Śląskiej w Zabrzu przy ul. Roosevelta 26

Źródło: polsl.pl

Liczba studentów w roku akademickim 2019/2020 na wszystkich kierunkach kształcenia wynosiła ogółem 1998 osób, w tym na studiach I stopnia 1392, a II stopnia 713 studentów. Największym zainteresowaniem podczas roku akademickiego 2019/2020 wśród studentów cieszył się niezmiennie kierunek Logistyka – 750 osób, a najmniej, bo w sumie 70 osób studiowało na kierunku Socjologia. Liczba studentów zamieszkałych w Zabrzu wynosiła 373 osoby w latach 2019/2020. Na Wydziale w roku akademickim 2019/2020 pracowało łącznie 134 nauczycieli akademickich. Liczba absolwentów roku 2019/2020 na Wydziale Organizacji i Zarządzania wyniosła 875 osób.
Ogółem na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w roku akademickim 2020/2021 kształciło się 2025 osób w tym na studiach I stopnia 1410, II stopnia 591 i III stopnia 24 studentów. Zajęcia odbywały się w Zabrzu. Wydział uzyskał akredytacje Polskiej Komisji Akredytacyjnej na kierunkach logistyka, zarządzanie i inżynieria produkcji, socjologia i administracja. Łącznie w roku akademickim 2020/2021 na poszczególnych kierunkach kształciła się następująca liczba studentów:

- 215 osób na kierunku Analityka Biznesowa,
- 675 osób na kierunku Logistyka,
- 71 osób na kierunku Socjologia,
- 398 osób na kierunku Zarządzanie,
- 320 osób na kierunku Zarządzanie i Inżynieria Produkcji,
- 208 osób na kierunku Zarządzanie Projektami.

Łącznie na Wydziale Organizacji i Zarządzania na studiach III stopnia kształciły się 24 osoby w tym 18 osób na studiach stacjonarnych i 6 osób na studiach niestacjonarnych. Największym zainteresowaniem podczas roku akademickiego 2020/2021 cieszył się niezmiennie kierunek Logistyka - 675 studentów, a najmniejszym Socjologia, którą wybrało 71 osób.

Łącznie w roku akademickim 2021/2022 na poszczególnych kierunkach kształciła się następująca liczba studentów:

- 225 osób na kierunku Analityka Biznesowa,
- 629 osób na kierunku Logistyka,
- 24 osoby na kierunku Socjologia,
- 322 osoby na kierunku Zarządzanie,
- 227 osób na kierunku Zarządzanie i Inżynieria Produkcji,
- 165 osób na kierunku Zarządzanie Projektami.

Łącznie na Wydziale Organizacji i Zarządzania na studiach III stopnia kształciło się 13 osób, w tym 10 osób na studiach stacjonarnych i 3 osoby na studiach niestacjonarnych. Największym zainteresowaniem podczas roku akademickiego 2021/2022 cieszył się niezmiennie kierunek Logistyka, którą studiowało 629 studentów, a najmniejszym Socjologia, którą wybrały 24 osoby.

W odniesieniu do Kierunku Administracja Rada Wydziału Organizacji i Zarządzania podjęła uchwałę o jego wygaszeniu i nieprowadzeniu naboru studentów od roku akademickiego 2018-2019, natomiast od roku akademickiego 2021/2022 wygaszeniu uległ kierunek socjologia, ponadto postawiono wyższe wymagania dotyczące kierunków studiów polskojęzycznych, przez co nie uruchomiono kilku kierunków studiów (zarządzanie niestacjonarne, zarządzanie i inżynieria produkcji stacjonarne i niestacjonarne, zarządzanie projektami, miał także miejsce nieco mniejszy nabór na inne kierunki studiów.

Tabela. Liczba studentów Wydziału i Organizacji i Zarządzania w Zabrzu, Politechniki Śląskiej latach 2016-2021

Liczba studentów Wydziału i Organizacji i Zarządzania w Zabrzu, Politechniki Śląskiej						
Studenci w roku akademickim 2016/2017						
Lp.	Kierunek	Liczba studentów				
		studia stacjonarne		studia niestacjonarne		Razem studentów
		I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia	
1.	Zarządzanie	97	121	-	258	476
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	154	61	177	152	544
3.	Logistyka	302	36	184	81	603
4.	Administracja	177	-	129	-	306
5.	Socjologia	55	62	-	-	117
Razem studentów:		785	280	490	491	2046
Studenci w roku akademickim 2017/2018						
Lp.	Kierunek	Liczba studentów				
		studia stacjonarne		studia niestacjonarne		Razem studentów
		I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia	
1.	Zarządzanie	140	102	47	157	446
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	135	56	198	126	515
3.	Logistyka	361	70	223	104	758
4.	Administracja	175	-	118	-	293
5.	Socjologia	14	38	-	-	52
6.	Zarządzanie projektami	36	-	-	47	83
7.	Analityka biznesowa	36	-	-	-	36
Razem studentów:		897	266	586	434	2183

Studenci w roku akademickim 2018/2019						
Lp.	Kierunek	Liczba studentów				
		studia stacjonarne		studia niestacjonarne		Razem studentów
		I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia	
1.	Zarządzanie	137	57	44	87	325
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	112	26	126	64	328
3.	Logistyka	392	79	178	78	727
4.	Administracja	111	-	64	-	175
5.	Socjologia	49	38	-	-	87
6.	Zarządzanie projektami	43	-	-	68	111
7.	Analityka biznesowa	78	-	-	-	78
Razem studentów:		922	200	412	297	1831

Studenci w roku akademickim 2019/2020						
Lp.	Kierunek	Liczba studentów				
		studia stacjonarne		studia niestacjonarne		Razem studentów
		I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia	
1.	Zarządzanie	199	57	61	87	404
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	128	74	108	96	406
3.	Logistyka	388	102	161	99	750
4.	Administracja	59	-	33	-	92
5.	Socjologia	47	23	-	-	70
6.	Zarządzanie projektami	71	-	-	68	139
7.	Analityka biznesowa	137	-	-	-	137
Razem studentów:		1029	256	363	350	1998

Studenci w roku akademickim 2020/2021						
Lp.	Kierunek	Liczba studentów				
		studia stacjonarne		studia niestacjonarne		Razem studentów
		I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia	
1.	Zarządzanie	190	93	65	61	409
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	121	101	91	83	396
3.	Logistyka	415	44	150	93	702
4.	Socjologia	56	15	-	-	71
5.	Zarządzanie projektami	107	42	-	59	208
6.	Analityka biznesowa	201	-	14	-	215
Razem studentów:		1090	295	320	296	2001

Studenci w roku akademickim 2021/2022

Lp.	Kierunek	Liczba studentów				
		studia stacjonarne		studia niestacjonarne		Razem studentów
		I stopnia	II stopnia	I stopnia	II stopnia	
1.	Zarządzanie	196	65	44	17	322
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	56	67	51	53	227
3.	Logistyka	324	72	120	113	629
4.	Socjologia	24	-	-	-	24
5.	Zarządzanie projektami	52	48	-	65	165
6.	Analityka biznesowa	210	-	15	-	225
Razem studentów:		862	252	230	248	1592

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych z Politechniki Śląskiej

Umiędzynarodowienie działalności Wydziału Organizacji i Zarządzania

Na Wydziale Organizacji i Zarządzania prowadzone są studia w języku angielskim na następujących kierunkach (108 studentów):

- logistyka – studia stacjonarne i niestacjonarne II stopnia (łącznie 28 studentów),
- zarządzanie – studia stacjonarne II stopnia (26 studentów),
- zarządzanie i inżynieria produkcji – studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia, a także studia stacjonarne II stopnia (łącznie 48 studentów),
- technologie kognitywne – studia stacjonarne II stopnia (6 studentów).

Tabela. Absolwenci Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w Zabrzu

Absolwenci Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w Zabrzu					
Lp.	Kierunek	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
1.	Zarządzanie	143	93	117	151
2.	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	129	118	127	129
3.	Logistyka	168	147	249	243
4.	Administracja	59	78	109	-
5.	Socjologia	15	19	11	13
6.	Zarządzanie Projektami	-	32	35	69
7.	Analityka biznesowa	-	-	27	48
SUMA:		514	487	675	653

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych z Politechniki Śląskiej

Od roku akademickiego 2021/2022 na Wydziale Organizacji i Zarządzania ruszył nowy kierunek studiów Technologie Kognitywne.

Technologie kognitywne stają się kluczowym obszarem rozwoju, łączącym potrzeby biznesu i społeczeństwa. Dlatego na Wydziale Organizacji i Zarządzania podjęto inicjatywę uruchomienia nowego kierunku pod nazwą Cognitive Technologies (pol. technologie kognitywne). Kierunek ten powołano na studiach II stopnia (studia magisterskie) w języku angielskim. Studia rozpoczęło 6 nowych studentów. Został przygotowany w ramach programu KATAMARAN z Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA), w partnerstwie z Kijowskim Narodowym Uniwersytetem Budownictwa i Architektury – KNUBA (Ukraina), co powoduje, że studenci tego kierunku mogą uzyskać dyplom ukończenia studiów na obu uczelniach. W Polsce obecnie na żadnej uczelni nie ma w ofercie edukacyjnej kierunku technologie kognitywne. Studenci uczą się takich przedmiotów, jak np.: neuropsychologia, logika i sztuka argumentacji, zarządzanie jakością procesów biznesowych, inteligentne systemy zarządzania, zarządzanie refleksyjne i technologie poznawcze, komunikacja w inteligentnym mieście, outsourcing technologii informatycznych (ITO), interfejsy człowiek-maszyna w inteligentnej fabryce, metodologia transformacji cyfrowej. Dla osób, które nie uzyskały na studiach I stopnia tytułu zawodowego inżyniera, istnieje możliwość uzupełnienia wykształcenia technicznego przez przedmioty techniczne, takie jak m.in. grafika inżynierska, obliczenia inżynierskie, projektowanie i ocena systemów technicznych, monitorowanie i diagnozowanie systemów technicznych

Politechnika Śląska

Wydział Inżynierii Biomedycznej,
ul. Roosevelta 40,

Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej mieści się w zabrzańskim kampusie uczelni, przy ul. Roosevelta 40-40a. Wydział ściśle współpracuje z zabrzańskimi ośrodkami działającymi na polu inżynierii biomedycznej. Na Wydziale Inżynierii Biomedycznej w Zabrzu działają cztery katedry:

- Katedra Informatyki i Aparatury Medycznej,
- Katedra Biomateriałów i Inżynierii Wyrobów Medycznych,
- Katedra Biomechatroniki,
- Katedra Biosensorów i Przetwarzania Sygnałów Biomedycznych

W roku akademickim 2020/2021 na Wydziale Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej w Zabrzu studiowało 388 osób, a w roku akademickim 2021/2022 było to 302 studentów. Zajęcia poprowadziło

65 nauczycieli akademickich. Liczba studentów Wydziału, będących mieszkańcami Zabrza kształtowała się na poziomie 34 osób w 2020 r. i odpowiednio 35 osób w roku 2021.

W roku akademickim 2021/2022 na Wydziale Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej w Zabrzu studia rozpoczęło 164 nowych studentów.

Tabela. Wykaz liczby studentów Wydziału Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej

Wykaz liczby studentów Wydziału Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej		
Kierunki kształcenia Wydziału	Tryb studiów	Liczba osób
Inżynieria Biomedyczna	stacjonarne	I stopnia
Liczba studentów ogółem w roku akademickim	2020/2021	346
	2021/2022	264
Liczba nowych studentów I i II stopnia	2021/2022	131
Biomedical Engineering	stacjonarne	I stopnia
Liczba studentów ogółem w roku akademickim	2020/2021	42
	2021/2022	38
Liczba nowych studentów	2021/2022	33
Łączna liczba studentów Wydział Inżynierii Biomedycznej	2020/2021	388
	2021/2022	302
Liczba absolwentów	2020/2021	79
Liczba nauczycieli akademickich Wydziału	2020/2021	67
	2021/2022	65
Liczby studentów, będących mieszkańcami Zabrza (miejsce zamieszkania lub zameldowania Zabrze)	2020/2021	34
	2021/2022	35

Źródło: Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej

Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach

Wydział Nauk Medycznych im. prof. Zbigniewa Religi
ul. Park Hutniczy 3-5,

Wyższa Szkoła Techniczna otworzyła w Zabrzu w 2018 r. nowy Wydział - Nauk Medycznych im. prof. Zbigniewa Religi. Kierunki kształcenia Wydziału Nauk Medycznych: w podziale na formy studiów, stopnie studiów:

- Kierunek Lekarski: studia stacjonarne i niestacjonarne, jednolite magisterskie,
- Kierunek Pielęgniarstwo: studia stacjonarne i niestacjonarne, pierwszego stopnia

Nabór w roku akademickim 2021/2022:

- Kierunek lekarski, stacjonarne, jednolite magisterskie – 132 osoby
- Kierunek lekarski, niestacjonarne, jednolite magisterskie – 16 osób
- Kierunek pielęgniarstwo, stacjonarne, studia pierwszego stopnia – 18 osób
- Kierunek pielęgniarstwo, niestacjonarne, studia pierwszego stopnia – 130 osób

W roku akademickim 2020/2021 na uczelni studiowało 372 osoby, w tym kierunek lekarski 215, kierunek pielęgniarstwo – 142, a medycynę estetyczną 15 osób, zajęcia prowadziło 120 osób. W roku akademickim 2020/2021 naukę na Wydziale Nauk Medycznych WST rozpoczęło 244 nowych studentów. Liczba studentów uczelni będących mieszkańcami Zabrza wynosiła w 2020 r. 30 osób.
W roku akademickim 2021/2022 na uczelni studiowały 622 osoby, w tym kierunek lekarski 346 osób, kierunek pielęgniarstwo 276 osób, zajęcia prowadziło 107 osób. W roku akademickim 2021/2022 naukę na Wydziale Nauk Medycznych WST rozpoczęło 296 nowych studentów. Liczba studentów uczelni będących mieszkańcami Zabrza wynosiła w 2021 r. 31 osób.

Tabela. Wykaz liczby studentów, wykładowców i absolwentów Wydziału Nauk Medycznych Wyższej Szkoły Technicznej

Wykaz liczby studentów, wykładowców i absolwentów Wydziału Nauk Medycznych Wyższej Szkoły Technicznej w latach 2018-2022				
Lp.	liczba studentów	2019/2020	2020/2021	2021/2022
1.	Łączna liczba studentów, w tym:	210	372	622
2.	Kierunek Lekarski	140	215	346
3.	Kierunek Pielęgniarstwo	61	142	276
4.	Kierunek medycyna estetyczna	9	15	-

5.	Absolwenci	9	-	-
6.	Wykładowcy	60	120	107

Źródło: Wydziału Nauk Medycznych Wyższej Szkoły Technicznej

W roku akademickim 2019/2020 w Zabrzu studiowało łącznie 4 955 osób, w tym ok. 600 studentów zamieszkałych w naszym mieście. Zajęcia prowadzone były przez 691 nauczycieli akademickich. Natomiast w roku akademickim 2020/2021 w Zabrzu studiowało blisko 200 osób więcej, tj. 5137 studentów, w tym ok. 500 studentów zamieszkałych w Zabrzu. Zajęcia prowadzone były przez 783 wykładowców. W 2020 r. w Zabrzu było ponad 1200 absolwentów. W roku akademickim 2021/2022 studiowało łącznie 4861 osób, w tym ponad 500 studentów zamieszkałych w Zabrzu. Zajęcia prowadzone były przez 783 nauczycieli akademickich. W 2021 r. w Zabrzu było 1152 absolwentów.

Tabela. Wykaz liczby studentów, wykładowców i absolwentów zabrzańskich uczelni w latach 2019 - 2021

Wykaz liczby studentów, wykładowców i absolwentów zabrzańskich uczelni w latach 2019 - 2021					
Lp.	nazwa uczelni - nazwa wydziału	liczba studentów	liczba absolwentów	liczba wykładowców akademickich	liczba studentów zamieszkałych w Zabrzu
2019					
1	Śląski Uniwersytet Medyczny - Wydział Nauk Medycznych	2389	362	448	146
2	Politechnika Śląska -Wydział Organizacji i Zarządzania	1998	487	134	373
3	Politechnika Śląska - Wydział Inżynierii Biomedycznej	358	67	49	72
4	Wyższa Szkoła Techniczna – Wydział Nauk Medycznych	210	8	60	8
Razem:		4955	924	691	599
2020					
1	Śląski Uniwersytet Medyczny - Wydział Nauk Medycznych	2352	383	465	222
2	Politechnika Śląska -Wydział Organizacji i Zarządzania	2025	675	131	241
3	Politechnika Śląska - Wydział Inżynierii Biomedycznej	388	143	67	34
4	Wyższa Szkoła Techniczna – Wydział Nauk Medycznych	372	9	120	30
Razem:		5137	1 210	783	527

2021					
1	Śląski Uniwersytet Medyczny - Wydział Nauk Medycznych	2339	420	480	232
2	Politechnika Śląska -Wydział Organizacji i Zarządzania	1598	653	131	224
3	Politechnika Śląska - Wydział Inżynierii Biomedycznej	302	79	65	35
4	Wyższa Szkoła Techniczna – Wydział Nauk Medycznych	622	-	107	31
Razem:		4861	1152	783	522

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Centrum Symulacji Medycznej ŚUM

Śląski Uniwersytet Medyczny to uczelnia wyróżniająca się nowoczesnym potencjałem badawczym, naukowym i dydaktycznym, stanowiąca rozpoznawalny symbol Zabrza i Śląska na medycznej mapie Polski, Europy i świata. Dzięki współpracy ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym w Zabrzu zrealizowanych zostało wiele cennych inicjatyw, w tym za kwotę 35 mln zł sztandarowy projekt nowoczesnego Centrum Symulacji Medycznej przy ul. Dworcowej. Od 2018 roku studenci mogą tam nabywać nowe umiejętności dzięki wysokospecjalistycznemu sprzętowi do nauki. Innowacyjne Centrum Symulacji Medycznej powstało w ramach projektu finansowanego z programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (POWER). Dofinansowanie z UE wyniosło niemal 23 mln zł z przeznaczeniem na Centra Symulacji Medycznej w Zabrzu i Katowicach. Montaż finansowy uzupełniły środki z Ministerstwa Zdrowia, uczelni, Miasta Zabrze oraz WFOŚiGW w Katowicach.

Fotografia. Centrum Symulacji Medycznej ŚUM, pl. Dworcowy

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Europejskiego Centrum Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia (EHTIC – European HealthTech Innovation Center)

04 października 2021 r. w Zabrzu nastąpiło oficjalne otwarcie Europejskiego Centrum Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia (EHTIC – European HealthTech Innovation Center). To jedna z kluczowych i najważniejszych inwestycji tego typu w Europie Środkowo-Wschodniej. Centrum jest wspólnym projektem Politechniki Śląskiej, Miasta Zabrze oraz firmy Philips i będzie odgrywać rolę lidera w zakresie rozwijania i wdrażania innowacyjnych technologii medycznych. Jego inauguracja stanowiła kluczową część jubileuszowych obchodów 100-lecia obecności marki Philips w Polsce. Wydarzenie otrzymało honorowy patronat Prezydenta RP, a uroczystość otwarcia odbyła się w obecności Pana Prezydenta Andrzeja Dudy.

Europejskie Centrum Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia to samodzielna jednostka powstała w ramach Politechniki Śląskiej w Zabrzu. Do jej kluczowych zadań będzie należeć prowadzenie badań naukowych, a także studiów podyplomowych oraz opracowywanie i wdrażanie nowoczesnych technologii i wyrobów medycznych, służących poprawie profilaktyki, wczesnej diagnostyce i skutecznemu leczeniu chorób. Innowacje mają być skoncentrowane na badaniach nad sztuczną inteligencją, telemedycyną oraz informatyką kliniczną. Politechnika Śląska ma w tym zakresie ogromne doświadczenie, ponieważ od 10 lat funkcjonuje tu jedyny w Polsce wydział Inżynierii Biomedycznej, specjalizujący się w takich technologiach jak biomateriały, biosensoryka i biomechatronika.

Stworzone tu rozwiązania pomogą lekarzom i rehabilitantom w diagnostyce i leczeniu pacjentów. Wspólnie mamy szansę przyczynić się do rozwoju nowoczesnych technologii medycznych, podnieść jakość leczenia oraz umocnić pozycję Śląska jako lidera w zakresie współpracy pomiędzy nauką, biznesem i samorządem. Powstanie Centrum jest bardzo dobrym, inspirującym przykładem działania nauki, biznesu oraz samorządu terytorialnego przy istotnym wsparciu także polskiego Państwa. Centrum jest ośrodkiem niezwykle nowoczesnym, w którym opracowywane będą nowoczesne technologie do wykorzystania przede wszystkim w medycynie, ale także i w sporcie. Jest to projekt unikatowy w naszej części Europy. EHTIC - European HealthTech Innovation Center to efekt kluczowego w regionie śląskim Projektu Assist Med Sport Silesia – Śląskiego Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020. Całość budżetu projektu, grunty, inwestycja budowlana oraz wyposażenie nowoczesnych laboratoriów wyniosło ponad 110 mln zł - w tym: 72 mln zł ze środków unijnych, 18 mln zł przekazanych przez Philips, 11 mln zł przez Miasto Zabrze i 9 mln zł przez Politechnikę Śląską.

To największa inwestycja tego typu w tej części Europy. EHTIC ma być swoistą kuźnią rozwiązań wychodzących naprzeciw najważniejszym wyzwaniom zdrowotnym, takim jak chociażby starzejące się społeczeństwo. Chcemy opracowywać i wdrażać projekty, które z jednej stronny odciążą służbę zdrowia, z drugiej realnie przyczynią się do lepszego leczenia pacjentów. To właśnie tutaj zarówno firmy polskie, jak i zagraniczne znajdą zaplecze badawcze dla rozwoju swoich pomysłów z zakresu medycyny, czy szerzej pojętego zdrowia. W uroczystości otwarcia Europejskiego Centrum udział wzięli najznamienitsi goście: Prezydent RP Andrzej Duda, władze lokalne, a także przedstawiciele świata polityki, nauki i biznesu. Oficjalne otwarcie budynku miało miejsce w trakcie organizowanego Kongresu Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia. Podczas wydarzenia odbywały się liczne spotkania przedstawicieli branży medycznej, jak i również szereg uroczystości towarzyszących.

Europejskie Centrum Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia Politechniki Śląskiej sprawia, że Zabrze – tak bardzo już przecież zasłużone dla polskiej medycyny, a zwłaszcza kardiochirurgii za sprawą legendarnego ośrodka stworzonego tutaj przez profesora Zbigniewa Religę i jego współpracowników – stanie się bez wątpienia jednym z najważniejszych miejsc na mapie polskiej, ale i europejskiej, a wierzę w to głęboko, że również i światowej bioinżynierii i innowacyjnych technologii medycznych – mówił podczas uroczystości Prezydent Andrzej Duda. *Teraz otwiera się nowy rozdział zabrzańskiej, śląskiej historii, bo będzie to miasto nowoczesnych, innowacyjnych technologii, promieniujących nie tylko na całą Polskę, lecz również na Europę i na świat. Serdecznie gratuluję tego dokonania, które dla mieszkańców Zabrza i Śląska jest niewątpliwie źródłem wielkiej satysfakcji, ale także nadziei* – podkreślał w swej wypowiedzi Prezydent RP.

Fotografia. Europejskie Centrum Innowacyjnych Technologii dla Zdrowia (EHTIC)

Źródło: miastozabrze.pl

Uniwersytet Dziecięco-Młodzieżowy w Zabrzu

Uniwersytet Dziecięco-Młodzieżowy zainaugurował swoją działalność 23 marca 2019 roku. Projekt ten stanowi wspólne przedsięwzięcie Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz Wyższej Szkoły Technicznej. Zajęcia dla dzieci odbywały się w soboty w budynku Wyższej Szkoły Technicznej mieszczącym się w Parku Hutniczym 3-5 w Zabrzu. Na realizację tego zadania Urząd Miejski w Zabrzu oraz WST pozyskały dofinansowanie z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Fotografia. Zakończenie II edycji Uniwersytetu Dziecięco-Młodzieżowego

Źródło: miastozabrze.pl

26 czerwca 2021 r. w siedzibie Wyższej Szkoły Technicznej w Zabrzu odbyło się zakończenie II edycji Uniwersytetu Dziecięco – Młodzieżowego WST w Zabrzu. Przez 30 tygodni, w każdą sobotę stacjonarnie lub zdalnie dzieci biorące udział w projekcie pojawiały się na zajęciach realizowanych w Zabrzu, na Wydziale Nauk Medycznych WST. Głównym celem przedsięwzięcia było rozwinięcie w uczestnikach kompetencji pozwalających na ich aktywizację społeczną i zawodową, wzrost aktywności edukacyjnej, rozwój zainteresowań oraz wiedzy ogólnej i specjalistycznej.

Młodzież, oprócz kompetencji interpersonalnych, utrwalała umiejętności językowe, poznawała zasady rozwiązywania arkuszy maturalnych, sposobem myślenia przydatnym podczas egzaminu, technikami egzaminacyjnymi, którym będą musieli sami wkrótce sprostać.

W trakcie uroczystości odbyła się również wystawa prac plastycznych studentów. Na koniec uroczystego zakończenia Uniwersytetu Dziecięco – Młodzieżowego WST młodzi absolwenci otrzymali

indeks i dyplom ukończenia UDM. W lipcu na uczestników czekał wakacyjny obóz językowo-sportowy, który pozwolił aktywnie zregenerować siły po minionym roku akademickim. Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach oraz Miasto Zabrze konsekwentnie prowadzą wspólny projekt ogłaszając nabory do kolejnych edycji zajęć w ramach Uniwersytetu Dziecięco-Młodzieżowego WST. W 2021r. była prowadzona rekrutacja uzupełniająca już do III edycji wspólnego przedsięwzięcia. Warto przypomnieć, że projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską, udział we wszystkich zajęciach jest bezpłatny. Uczestnikiem/Uczestniczką projektu może być każde dziecko w wieku 7-17 lat mieszkające w Zabrzu i uczęszczające tu do szkoły. Uniwersytet Dziecięco-Młodzieżowy WST organizuje ciekawe zajęcia, podczas których dzieci mogą poczuć się jak prawdziwi studenci. Zajęcia prowadzą nauczyciele akademiccy. W atrakcyjnej formie, bez szkolnego przymusu, wprowadzają w świat nauk ścisłych i artystycznych oraz podnoszą kompetencje językowe.

W ramach projektu organizowane są zajęcia w różnych grupach wiekowych:

– Dla dzieci w wieku 7-10 lat i 11-14 lat przygotowano zajęcia artystyczne, komputerowe, robotykę, język angielski – każdy moduł trwa 30 godzin.

– Dla młodzieży 15-17 lat przygotowano zajęcia z języka angielskiego, języka polskiego, matematykę – każdy moduł trwa 40 godzin.

Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej

Łukasiewicz
ITAM

Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM jest instytutem badawczym z siedzibą w Zabrzu. Jego działalność statutowa obejmuje prowadzenie prac badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych w dziedzinie techniki medycznej. W zakresie swojej działalności Instytut posiada już 50-letnią tradycję. W 2019 roku zabrzański Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM na mocy Ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz.U. z 2019 r. poz. 534) został do niej włączony. Sieć Badawcza Łukasiewicz to trzecia największa organizacja zajmująca się badaniami i rozwojem w Europie. Tworzy ją 38 instytutów badawczych, zlokalizowanych w całej Polsce. Sieć Badawcza Łukasiewicz dysponuje ogromnym potencjałem, ośmioma tysiącami wysoko wykwalifikowanych pracowników oraz ma ponad 1,3 mld zł przychodów generowanych ze sprzedaży technologii, produktów i usług.

Udział w sieci zwiększa szanse instytutów badawczych na międzynarodowe granty i pozyskiwanie partnerów gospodarczych. Łukasiewicz dysponuje wartym miliardy złotych najnowocześniejszym w kraju zapleczem badawczym, którego budowa przekracza możliwości finansowe większości firm. Zatrudnia kadry, którymi na co dzień nie dysponuje znacząca część krajowego biznesu. Łukasiewicz otwiera się na współpracę z tymi, dla których budowa własnych ośrodków badawczych jest nierealna lub nieopłacalna. Wspierając biznes i polskie instytuty badawcze. Sieć Łukasiewicz docelowo będzie przyczyniać się do rozwoju gospodarczego kraju, generowania nowych miejsc pracy i budowania prestiżu Polski na arenie międzynarodowej. Ponadto polskie uczelnie mają szansę pozyskać solidnego partnera, a instytucje państwowe silne zaplecze eksperckie, niezbędne do realizacji polityki rozwoju kraju. Aktualnie Instytut jest jedynym instytutem badawczym w Polsce działającym w obszarze techniki medycznej.

1.5 CELE HORYZONTALNE

W Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030 sformułowano dodatkowo cele horyzontalne – definiujące stany i zamierzenia, których zakres merytoryczny wiąże się z zakresem tematycznym wszystkich priorytetów rozwoju miasta. Zdefiniowane zostały cztery cele horyzontalne odnoszące się do tak niezwykle ważnych dla mieszkańców zagadnień jak rodzina, rewitalizacja, rozwiązania smart w ujęciu inteligentnego miasta czy promocja Zabrza. Lista celów horyzontalnych jest następująca:

CH 1. Tworzenie warunków rozwoju rodziny

CH 2. Kształtowanie warunków dla rozwoju smart city

CH 3. Rewitalizacja miasta

CH 4. Skuteczne promowanie miasta

W tabeli przedstawione zostały dokumenty miejskie typu: strategia, polityka, program, projekt regulacji, bądź inne dokumenty o podobnym charakterze, realizujące Strategię Rozwoju Miasta Zabrze 2030 w określonym obszarze strategicznym: Cele horyzontalne. Szczegółowe informacje na temat ich realizacji w 2021 r. znajdują się w rozdziale 1.5.

Tabela. Lista miejskich dokumentów strategicznych, realizujących założenia Celów Horyzontalnych w 2021 roku

Lista miejskich dokumentów strategicznych, realizujących założenia Strategii Rozwoju Miasta, w ramach Celów Horyzontalnych w 2021 roku	
Lp.	Nazwa dokumentu
1	Strategia Edukacji Miasta Zabrze na lata 2011-2021
2	Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie Miasta Zabrze
3	Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2021-2023
4	Program „Rodzina na 5+”
5	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025
6	Miejski Program Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności
7	E-Zabrze Strategia Budowy Społeczeństwa Informacyjnego Miasta Zabrze do roku 2020+
8	Plan budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Zabrzu
9	Plan adaptacji Miasta Zabrze do zmian klimatu do roku 2030
10	Strategia tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych
11	Program Opieki nad Zabytkami Miasta Zabrze na lata 2019-2022
12	Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023 (LPROM)

Źródło: opracowanie własne Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Realizacja strategii w ramach celów horyzontalnych:

1.5.1 TWORZENIE WARUNKÓW ROZWOJU RODZINY (CEL HORYZONTALNY CH 1)

Polityka prorodzinna Zabrza realizowana jest w wielu obszarach najważniejsze to: rynek pracy, gospodarka mieszkaniowa, zapewnienie miejsc w żłobkach i przedszkolach, opieka zdrowotna, opieka społeczna, sport i rekreacja, kultura, środowisko, komunikacja i transport oraz tak ważne dla mieszkańców bezpieczeństwo. Większość działań miasta skierowanych na polepszenie jakości życia mieszkańców jest działaniami na rzecz rodziny i jej członków, zarówno tych najmłodszych jak i tych najstarszych.

Zabrze staje się coraz bardziej atrakcyjne pod względem gospodarczym. Działania miasta nakierowane są na zapewnienie jak najlepszych warunków powstawania miejsc pracy. Na terenie miasta rozwija się przedsiębiorczość, przybywa mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które wypełniają tkankę gospodarczą miasta. Obecnie najbardziej dynamicznie rozwijający się obszar gospodarczy w którym tworzone są nowe miejsca pracy w Zabrzu to tereny Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego to ważny element miejskiej polityki prorodzinnej. Miasto wspiera działania podejmowane przez inwestorów prywatnych, publicznych i społecznych. W ramach publicznego budownictwa mieszkaniowego powstało osiedle przy ul. Trocera a osiedle przy ul. Żywieckiej w dzielnicy Kończyce jest konsekwentnie rozbudowywane. W kolejnych latach realizowane będą nowe inwestycje mieszkaniowe spółki miejskiej ZBM-TBS przy ulicy Żeromskiego i Niepokólczyckiego. Prywatni inwestorzy realizują budownictwo mieszkaniowe m.in. w „Słonecznej Dolinie". Natomiast firmy deweloperskie realizują swoje inwestycje m.in. w Mikulczycach - wielorodzinne budynki w „Zielonej dolinie", a przy ul Skłodowskiej – Curie powstają apartamenty – Grafitowe Zabrze 2. Miasto aktywnie uczestniczy w powiększaniu liczby nowych mieszkań jednocześnie podnosi regularnie standard budynków mieszkalnych już istniejących.

Ważną dziedziną gospodarki dla mieszkańców Zabrza jest opieka medyczna. W mieście działa duża ilość renomowanych w kraju i za granicą instytucji ochrony zdrowia takich jak: Śląskie Centrum Chorób Serca, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 im. Prof. Stanisława Szyszko Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, Szpital Miejski w Zabrzu, w którego obrębie funkcjonuje nowoczesne Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka oraz nowy Szpitalny Oddział Ratunkowy z lądowiskiem dla helikopterów. Rok 2021 był kolejnym w którym zmagaliśmy się z pandemią COVID-19, która dodatkowo pokazała jak ważna jest opieka zdrowotna i jak trafnym jest mocne wspieranie przez Zabrze tej branży. W roku 2021 roku kontynuowane były prace budowlane przez Śląskie Centrum Chorób Serca w związku z budową Śląskiego Ośrodka Kliniczno-Naukowego Zapobiegania i Leczenia Chorób Środowiskowych, Cywilizacyjnych i Wieku Podeszłego im. prof. Zbigniewa Religi.

W celu usprawnienia komunikacji i podniesienia jakości obsługi pasażerów pozyskano środki na projektu budowy centrum przesiadkowego przy ul. Goethego oraz centrum przesiadkowego w dzielnicy Rokitnica. Zabrze podejmuje działania związane z modernizacją ekologicznej formy transportu publicznego jakim jest tramwaj czy kolej. Metropolitalna integracja taryfowa, pozwala zabrzańskim rodzinom na swobodne przemieszczanie się po obszarze Metropolii. Dla mieszkańców Zabrza dostępny jest również bezpośredni autobus na lotnisko w Katowicach-Pyrzowicach.

W 2021 nastąpiła optymalizacja transportu publicznego na terenie GZM, uruchomione zostały linie przyspieszonych autobusów Metropolitalnych.

Innym przykładem konsekwentnych i owocnych działań realizowanych w Zabrzu od kilkunastu lat jest budowa szlaku turystyki przemysłowej z którego chętnie korzystają zabrzańskie rodziny. Oddano dla zwiedzających między innymi Kopalnię Guido z poziomami 170, 320 i 355, Sztolnię Królowa Luiza a w strefie naziemnej Sztolni Królowa Luiza zlokalizowano Park 12C oraz Park Technik Wojskowej, Kompleks Sztolnia Królowa Luiza otrzymał wiele nagród m.in. nagrodę Europa Nostra czy nagrodę Polskiej Organizacji Turystycznej. W 2021 roku zakończyły się prace budowlane związane z rewitalizacją kolejnej atrakcji – wieży ciśnień przy ul. Zamoyskiego. Udostępnienie obiektu przewiduje się na rok 2022, po zakończeniu wszystkich prac wewnątrz budynku.

Niezwykle ważnym aspektem miejskiego życia dla obecnych i przyszłych pokoleń są prowadzone działania w zakresie ochrony środowiska. W tym zakresie realizowane są liczne projekty dotyczące kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wraz placówkami oświatowymi, z których korzystają zabrzańskie dzieci. W ostatniej dekadzie program ten objął blisko 200 budynków i kosztował ponad 120 mln zł. Innym ze sposobów likwidacji niskiej emisji i smogu w Mieście jest systematyczne przyłączenie budynków do systemu ciepłowniczego.

Działania środowiskowe to również dbałość o tereny zielone i zdegradowane, którym nadaje się funkcje rekreacyjne. Stopniowo odbywa się porządkowanie przestrzeni miejskiej i zagospodarowywanie terenów zielonych, z których korzystają zabrzańskie rodziny. Miasto posiada 8 parków o łącznej powierzchni prawie 45 ha oraz Miejski Ogród Botaniczny. Realizowany od wielu lat jest również „Program Ograniczania Niskiej Emisji", w ramach którego mieszkańcy Zabrza mogą uzyskać dofinansowanie do 80% kosztów wymiany źródeł ciepła.

Bezpieczeństwo mieszkańców jest jednym z priorytetów, w ramach którego Miasto ściśle współpracuje z Komendą Miejską Policji, Strażą Pożarną oraz Strażą Miejską, wspomagając ich działania. Dla wzmocnienia bezpieczeństwa mieszkańców prowadzony jest całodobowy monitoring wizyjny miasta.

Zdrowy tryb życia to bardzo ważny obszar dla polityki prorodzinnej. Zabrzańskie rodziny mają możliwość uprawiania sportu zorganizowanego w licznych klubach sportowych oraz indywidualnego z wykorzystaniem bogatej infrastruktury - stadionów, boisk, hal sportowych i sal gimnastycznych, siłowni i klubów fitness. Do najważniejszych zabrzańskich obiektów sportowych i rekreacyjnych należą Arena Zabrze – nowoczesny stadion piłkarski, Hala Widowiskowo-Sportowa MOSiR, Hala Sportowa Pogoń, sala gimnastyczna przy ul. Płaskowickiej, Kąpielisko Leśne, Zabrzański Kompleks Rekreacji obejmujący dwa baseny kryte i strefę SPA oraz Miejski Ogród Botaniczny.

Zabrze ma także wiele do zaoferowania swoim mieszkańcom w obszarze kultury. Jest ono siedzibą instytucji kultury, takich jak Dom Muzyki i Tańca, Filharmonia Zabrzańska czy Teatr Nowy, które przyciągają swoją kompleksową ofertą wielu widzów. W 2021 roku z powodu trwającej pandemii Covid-19 wiele wydarzeń tych instytucji zostało zorganizowane w formule online. Bogatą ofertę kulturalną miasta dopełniają Muzeum Miejskie, Miejski Ośrodek Kultury, dwa nowoczesne kinowe multipleksy, najstarsze na Śląsku Kino Roma oraz Niezależne Centrum Kultury Wiatrak. Od wielu lat Zabrze jest liderem Metropolitalnego Święta Rodziny, odbywającego się w wielu miastach górnośląskiej metropolii. Święto to promuje rodzinę jako podstawową komórkę życia społecznego.

W ramach kompleksowej polityki prorodzinnej, miasto organizuje dla najmłodszych miejsca w żłobkach – wszystkim zabrzańskim maluchom, dla których rodzice poszukiwali miejsca w roku 2021 zostały te miejsca zapewnione. Blisko tysiąc miejsc zapewniły żłobki publiczne i niepubliczne.

W roku 2021 uruchomione zostało Centrum Usług Społecznych w zrewitalizowanym za kwotę blisko 8 mln. zł budynku dawnej gazowni przy ul. Stalmacha. Kwota dofinansowania uzyskana przez miasto ze środków UE wyniosła 7,5 mln. zł co stanowi 95% kosztów inwestycji. Kompleksowa oferta wsparcia w uruchomionym centrum obejmuje wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, Zespół Pieczy Zastępczej, Program Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Zandka oraz punkt porad prawnych.

W Mieście funkcjonują trzy domy pomocy społecznej, gdzie z opieki korzysta ok 400 osób. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie prowadzi 5 świetlic środowiskowych, w których z opieki i wychowania korzystało prawie 100 dzieci. Ośrodek wypłaca też zasiłki okresowe, stałe, finansuje posiłki dla potrzebujących i opłaty za pobyt w DPS-ach. Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych wydaje decyzje i przekazuje środki na dodatki mieszkaniowe oraz energetyczne prowadzi także realizację transferów z programu Rodzina 500+.

W ramach polityki prorodzinnej powstało Centrum Rozwoju Rodziny. To projekt zrealizowany za kwotę 5,5 mln. zł, a wartość dofinansowania wyniosła 4,6 mln. zł. W budynku przy ul. Park Hutniczy 8 prowadzone są m.in. warsztaty nt. psychologii rozwojowej czy komunikacji w rodzinie. Celem centrum jest także wsparcie indywidualne dla rodzin: asystentura rodzinna i dla osób niepełnosprawnych lub niesamodzielnych (w tym dla seniorów), poradnictwo psychologiczne, coaching, formy wsparcia dostosowane do sytuacji danego uczestnika.

Aktywna polityka na rzecz rodzin

Tworzenie warunków rozwoju rodziny stanowi bardzo ważny aspekt polityki miasta. Działania prowadzone w 2021 ukierunkowane były na tworzenie warunków dogodnych dla rozwoju rodziny poprzez:

- Utworzenie i wspieranie działalności Centrum Rozwoju Rodziny.
- Inicjowanie i realizowanie projektów na rzecz trwałości rodzin.
- Inicjowanie i realizowanie projektów wspierających rodziny, - karta dużej rodzin.
- Modernizowanie i budowa nowych żłobków na rzecz zwiększenia liczby miejsc.
- Podejmowanie inicjatyw integrujących i utrwalających rodziny - Metropolitalne Święto Rodziny.

Zadania w zakresie wspierania rodziny realizowane były w 2021 r. w następujących miejskich jednostkach organizacyjnych:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.
- Centrum Rozwoju Rodziny.
- Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych.
- Żłobek Miejski.
- Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze.

W 2021 r. prowadzone były następującej zadania z zakresu wychowania i zapewnienia opieki dzieciom:

- przebywającym w Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych - zostało wyodrębnionych 10 Placówek ze struktur Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży oraz Domu Dziecka jako efekt realizacji zaleceń Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego mających na celu dostosowanie pod względem formalno-prawnym działalności zabrzańskich Placówek – ogółem na ten cel wydatkowano kwotę ponad 7,5 mln zł,
- w ramach pieczy zastępczej – pomoc dla 485 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych oraz 303 dzieci przebywających w rodzinach naturalnych objętych pomocą asystenta rodziny (zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu) - na ten cel rozdysponowano kwotę w wysokości blisko 13,8 mln zł.

W 2021 r. w ramach działań związanych z szeroko rozumianą pomocą rodzinie przeznaczono środki na następujące zadania bieżące:

- pomoc państwa w wychowaniu dzieci – zadanie prowadzone przez jednostkę Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych, tzw. program „Rodzina 500+", służący wsparciu dla rodziców oraz systemu pieczy zastępczej w wychowaniu dzieci. Program rozpoczął się w kwietniu 2016 roku. Świadczenia wychowawcze w ramach programu „Rodzina 500+" i główne koszty związane z ich wypłatą oraz obsługą założone są do sfinansowania ze środków budżetu państwa – poniesione wydatki to kwota blisko 150 mln zł,
- świadczenia rodzinne – wydatkowane środki to kwota blisko 50 mln zł,
- dobry start - wsparcie dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny do ukończenia przez nich 20-tego roku życia – poniesiono wydatki w wysokości ponad 4,9 mln zł,
- zapewnienie opieki nad dzieckiem do lat 3 poprzez dofinansowanie przez Miasto Zabrze żłobków oraz klubów dziecięcych, działających na mocy ustawy o formach opieki nad dziećmi do lat trzech, jak również działanie Żłobka Miejskiego. Na ten cel przeznaczono w 2020 roku kwotę ponad 5,7 mln zł.

Ponadto Miasto realizowało w 2021 następujące projekty dofinansowane ze środków unijnych w ramach pomocy rodzinie:

- Nowe miejsca nowy start– usługi opiekuńcze nad dziećmi do lat 3 – kontynuacja, poniesione wydatki to kwota bliska 700 tys. zł,
- Utworzenie Centrum Rozwoju Rodziny przy ul. Park Hutniczy, poniesione wydatki to 188 tys. zł,
- Projekt „Działamy-zmieniamy" - wydatkowano 137 tys. zł,
- Projekt „Działamy-zmieniamy 2" - wydatkowano 22 tys. zł,
- Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrza - poniesione wydatki to 95 tys. zł,
- Nasze małe skarby – zwiększenie liczby miejsc w żłobku przy ul. Andersa 34 w Zabrzu – poniesiono wydatki w kwocie ponad 12 tys. zł.

W ramach środków własnych Miasto realizowało również inwestycje takie jak Utworzenie Centrum Rozwoju Rodziny oraz Modernizacja tarasu w budynku Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej nr 9.

Rodzina i jej funkcje- realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

W roku 2021 wpisano do aktów małżeństw 337 rozwodów oraz 7 separacje. 31 osób na 1000 mieszkańców skorzystało ze świadczeń pomocy społecznej. Na 1000 mieszkańców przypadało 0,5 pracownika socjalnego. 747 dzieci wychowało się poza rodziną, w tym 455 w rodzinach zastępczych i 144 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. 536 rodzin skorzystało ze specjalnych form wsparcia tj. na przykład poradnictwa rodzinnego, czy terapii rodzinnej. 120 osób skorzystało z ośrodków wsparcia dla dzieci i rodzin. Miasto przygotowało 455 miejsc w rodzinnych formach opiekuńczo-wychowawczych (rodzinach zastępczych i placówkach rodzinnych). Wydane zostały 144 postanowienia Sądu Rodzinnego o pozbawieniu praw rodzicielskich. Umieszczono 93 dzieci w rodzinnych formach opiekuńczo-wychowawczych. 67 osób zrealizowało kontrakty socjalne i poprawiły swoją sytuację społeczną. W 2021 roku w 10 placówkach opiekuńczo-wychowawczych obsługiwanych przez Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo Wychowawczych w Zabrzu przebywało łącznie 144 dzieci oraz pełnoletnich wychowanków pozostających w placówkach zgodnie z art. 37 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczych.

Realizacja Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu pełni role organizatora pieczy zastępczej. W związku z powyższym od 2012 r. z uwagi na wejście w życie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na bazie działającego w ramach Ośrodka Zespołu ds. Opieki nad Dzieckiem i Rodziną powołany został Zespół ds. Pieczy Zastępczej. Pracą zespołu objęte zostały wszystkie rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie miasta oraz osoby usamodzielniane po pobycie w rodzinach zastępczych i placówkach.

Do podstawowych zadań organizatora należy m.in.:

- pozyskiwanie kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej,
- organizowanie wsparcia dla funkcjonujących form rodzinnej pieczy zastępczej w tym w formie grup wsparcia lub specjalistycznego poradnictwa np. prawnego, mediacji,
- organizowanie wsparcia, w tym świadczeń pieniężnych, osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia,
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- prowadzenie rejestru danych, o osobach zakwalifikowanych oraz pełniących funkcje rodzinnej pieczy zastępczej,
- finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu miasta Zabrze umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu lub na terenie innego powiatu,
- pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.

W 2021 r. na terenie miasta Zabrze funkcjonowało 257 form rodzinnej pieczy zastępczej, w których przebywało łącznie 455 dzieci i pełnoletnich wychowanków. Formy rodzinnej pieczy zastępczej:

- 180 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 231 dzieci i pełnoletnich wychowanków,
- 58 rodziny zastępcze niezawodowe, w których przebywało 90 dzieci i pełnoletnich wychowanków,
- 9 rodzin zastępczych zawodowych w tym 5 o charakterze pogotowia rodzinnego, w których przebywało 48 dzieci i pełnoletnich wychowanków,
- 10 rodzinnych domów dziecka (RDD), w których przebywało 86 dzieci i pełnoletnich wychowanków,

W 2021r. Zespół ds. Pieczy Zastępczej realizował projekt „Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrza" zadanie 3 - Centrum Pieczy Zastępczej w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dofinansowanych ze środków EFS. W ramach projektu prowadzone były:

- superwizje dla koordynatorów i pracowników socjalnych,
- grupy wsparcia dla rodzin zastępczych,
- szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze,
- warsztaty stacjonarne oraz wyjazdowe dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Utworzenie Centrum Rozwoju Rodziny w Zabrzu (CRR)

W 2021 r. zostało otwarte Centrum Rozwoju Rodziny. Obiekt powstał w wyniku projektu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Celem projektu było stworzenie przestrzeni sprzyjającej działaniom z zakresu aktywizacji i zapobiegania wykluczeniu społecznemu poprzez przebudowę budynku znajdującego się przy ul. Park Hutniczy 8 na potrzeby utworzenia Centrum Rozwoju Rodziny. Kompleksowa oferta wsparcia obejmowała utworzenie infrastruktury umożliwiającej prowadzenie działalności z zakresu kompleksowego wspierania rodziny w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych takich jak warsztaty, indywidualne poradnictwo, usługi asystenckie. Całkowita wartość projektu wyniosła blisko 5,5 mln zł, z czego ponad 4,6 mln zł stanowiło pozyskane dofinansowanie z UE.

CRR prowadzi działalności z zakresu kompleksowego wspierania rodziny w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych (np. warsztaty, indywidualne poradnictwo, usługi asystenckie). Główne działania to:

- Wsparcie grupowe dla rodzin: m.in. grupy samopomocowe, warsztaty, gdzie będzie można nabyć wiedzę nt. psychologii rozwojowej czy komunikacji w rodzinie. Zostanie wzmocniona motywacja, poczucie własnej wartości oraz funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny.
- Wsparcie indywidualne dla rodzin: asystentura rodzinna i dla osób niepełnosprawnych/niesamodzielnych (w tym dla seniorów), poradnictwo psychologiczne, coaching, formy wsparcia dostosowane do sytuacji danego uczestnika.
- Klub środowiskowy dla dzieci i młodzieży.

Fotografia. Budynek Centrum Rozwoju Rodziny przy ul. Park Hutniczy 8

Źródło: https://miastozabrze.pl

Centrum Rozwoju Rodziny realizuje następujące projekty unijne:

- Projekt „Działamy, zmieniamy" realizowany w okresie od 01.01.2021 do 31.12.2022 r.
  Prowadzone działania:
  - Utworzenie tzw. Akademii Bohatera – placówki wsparcia dziennego dla dzieci, prowadzenie zajęć, Zakup wyposażenia i sprzętu na potrzeby Akademii.
  - Wsparcie dla rodzin poprzez asystenturę rodzinną, kompleksową pracę z rodziną, finansowanie 1-dniowych wyjazdów bądź wyjść do różnych obiektów sportowo-kulturalnych, doposażenie pomieszczeń CRR.
- Projekt „Działamy-zmieniamy 2" realizowany w okresie od 01.07.2021 do 30.12.2022 r.
  Prowadzone działania:
  - Wsparcie dla dzieci i młodzieży, organizacja zajęć oraz zakup wyposażenia i sprzętu.
  - Wsparcie dla rodzin poprzez asystenturę rodzinną, warsztaty rodzicielskie i grupa samopomocowa, finansowanie jedno dniowych wyjazdów bądź wyjść do różnych obiektów sportowo-kulturalnych.

W maju 2021 r. Centrum Rozwoju Rodziny przejęło realizacje programów „Rodzina na 5+" oraz „Karta Dużej Rodziny", które były prowadzone przez pracowników Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej.

Realizowanie projektów wspierających rodziny – Program „Rodzina na 5+”

Od stycznia 2012 roku realizowany jest w Zabrzu program dla rodzin wielodzietnych „Rodzina na 5+”. Osobami mogącymi wziąć udział w Programie są członkowie rodzin wielodzietnych (minimum troje dzieci) i rodzin zastępczych oraz podopieczni zabrzańskich całodobowych placówek opiekuńczo – wychowawczych, zamieszkujący na terenie Miasta Zabrze. Celem Programu ”Rodzina na 5+” jest zwiększenie dostępności do dóbr kultury, imprez sportowych, rekreacji oraz zaspokojenie podstawowych potrzeb konsumpcyjnych, poprzez stworzenie i rozwijanie katalogu ulg dla osób uprawnionych. Od początku realizacji programu do dnia 31 grudnia 2021 roku przystąpiło 1 765 rodzin. Na dzień 31.12.2021 roku jest podpisanych 69 porozumień z partnerami Programu. W roku 2021 przystąpiło do programu „Rodzina na 5+” 117 rodzin, wydano 397 kart dla ich członków. W dniu 14 maja 2021 roku przekazano zadanie do realizacji do Centrum Rozwoju Rodziny w Zabrzu Park Hutniczy 8.

Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Od 16 czerwca 2014 roku każda rodzina z co najmniej trójką dzieci może złożyć wniosek o wydanie karty. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest każdemu członkowi rodziny, także rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka. Rodzicom karta wydawana jest dożywotnio, dzieciom do ukończenia 18 lat lub 25 lat w przypadku kontynuowania nauki. Na początku 2018 roku Karta Dużej Rodziny uzyskała nową formę dokumentu elektronicznego. Karta Dużej Rodziny w formie elektronicznej ma wiele zalet – uzyskuje się ją szybciej, nie ma konieczności noszenia plastikowych kart, wystarczy, że jedna osoba na swoim telefonie pokaże Karty wszystkich osób. Ponadto aplikacja umożliwia łatwe i szybkie znalezienie najbliższych Partnerów Kart Dużej Rodziny dzięki usłudze geolokalizacji. Od stycznia 2019 roku nastąpiła zmiana zasad przyznawania Karty Dużej Rodziny, tj. wniosek mogą składać rodzice lub małżonkowie rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci

bez względu na ich wiek. Do tej pory wydano karty dla ponad 2,5 tys. rodzin. W dniu 14 maja 2021 roku przekazano zadanie do realizacji do Centrum Rozwoju Rodziny w Zabrzu Park Hutniczy 8.

Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrza

W Zabrzu kontynuowano realizację projektu Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrza w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, współfinansowanego z Funduszy Europejskich w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Celem projektu jest wzrost dostępności i jakości usług społecznych w Zabrzu. Działania prowadzono na terenach rewitalizowanych wykazanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023, wśród osób wykluczonych, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich otoczenia, rodzin, rodzin/kandydatów na rodziny zastępcze. W ramach projektu prowadzono działania związane z pracą z dziećmi i młodzieżą w świetlicach środowiskowych, asystenturę rodzinną, centrum pieczy zastępczej, klub seniora, usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnościami, uruchomienie punktu koordynacji wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Całkowita wartość projektu to blisko 3,3 mln zł z czego ponad 3 mln zł to dofinansowanie ze środków unijnych, a także środki budżetu państwa. Okres realizacji projektu: 01.01.2020 - 31.03.2022 r.

Modernizowanie i budowa nowych żłobków

W ostatnich latach w Zabrzu mocno poprawiła się jakość miejskiej infrastruktury żłobkowej. Z myślą o najmłodszych mieszkańcach miasta wyremontowano dwa budynki Żłobka Miejskiego tj. budynek Miejskiego Żłobka przy ul. Buchenwaldczyków 32 oraz budynek Filii Żłobka Miejskiego przy ul. Andersa 34. Utworzona została też nowa filia w zrewitalizowanym budynku przy ul. Niedziałkowskiego 2.

W 2021 roku na terenie miasta zostały otworzone dwa nowe żłobki niepubliczne, przy ul. Dionizego Trocera 39 oraz przy ul. Jana III Sobieskiego 10. Łącznie przełożyło się to na ok 80 nowych miejsc. Żłobek Miejski dysponuje trzema budynkami z 205 miejscami, natomiast w 18 żłobkach niepublicznych jest przygotowanych 860 miejsc. Na terenie miasta łącznie przygotowano 1065 miejsc w żłobkach. Co warte podkreślenia nadal pozostają miejsca wolne w niepublicznych żłobkach.

Pełen rejestr żłobków i klubów dziecięcych jest dostępny na stronie:
https://empatia.mpips.gov.pl/web/piu/mapa-zlobkow-i-klubow-dzieciecych.

Tabela. Wykaz żłobków w Zabrzu wg. rejestru Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej

Wykaz żłobków w Zabrzu wg. rejestru Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej			
Lp.	Dane instytucji	Liczba miejsc	Liczba dzieci zapisanych
Żłobki publiczne			
1.	Żłobek Miejski, ul. Buchenwaldczyków 32 tel. 884 956 297 zlobekmiejski@op.pl www.zlobek-zabrze.pl	110	110
2.	Żłobek Miejski – Filia, ul. Gen. Władysława Andersa 34 tel. 32 272 28 70 zlobekmiejski@op.pl www.zlobek-zabrze.pl	55	55
3.	Filia Żłobka Miejskiego, ul. Niedziałkowskiego 2 tel. 884 956 297 zlobekmiejskidyrekcja@op.pl www.zlobek-zabrze.pl	40	40
Żłobki niepubliczne			
4.	Żłobek Społeczny nr 1, ul. ks. Konstantego Damrota 58 tel. 32 271 27 16 zlobekspoleczny@tlen.pl www.zlobekspoleczny.pl	46	38
5.	Żłobek Integracyjny "Nasz Dom", ul. Jerzego Wyciska 5 tel. 32 271 43 52, sekretariat.ceir.zabrze@op.pl www.ztr.zabrze.pl	25	25
6.	Żłobek „Dzieciątka Jezus”, ul. Wolności 586 tel. 575 241 606 biuro@dom-rodzina.pl www.dom-rodzina.pl	45	40
7.	Żłobek "Misiowa Kraina", al. Szczęście Ludwika 2 tel. 575 241 606 biuro@dom-rodzina.pl www.dom-rodzina.pl	102	54
8.	Prywatny Żłobek nr 5, ul. Dworska 18b nr lokalu 1,2 tel. 516 325 737 www.zlobekzabrze.pl zlobekzabrze@onet.pl	22	22

9.	Filia Prywatnego Żłobka nr 5 w Zabrzu – Żłobek Biedroneczki ul. Franciszkańska 20 tel. 516 325 737 www.zlobekzabrze.pl zlobekzabrze@onet.pl	57	56
10.	Żłobek, Akademia Małego Smerfa, ul. Franciszkańska 17 tel. 502 183 505 www.smerfy.org smerfyzabrze@o2.pl	30	30
11.	Ulubiony Żłobek, ul. Pośpiecha 20 tel. 503 329 334 ulubiony.zlobek@gmail.com www.ulubionyzlobek.pl	84	73
12.	Pozytywny Żłobek w Zabrzu, ul. Wandy 7 tel. 538 237 206 a.rathai@pozytywneinicjatywy.pl https://slaskie.pozytywneinicjatywy.pl/zabrze/	60	43
13.	Żłobek Akademia Rozwoju Mariola Kozłowska, ul. Wolności 338 B tel. 723 494 228 mariola.kozlowska@onet.pl	25	21
14.	Niepubliczny Żłobek Zaczarowany Ołówek Katarzyna Mitak ul. gen. Władysława Sikorskiego 29 tel. 724 295 055 zaczarowanyolowekrsl@gmail.com	15	13
15.	Żłobek Niepubliczny nr 1 S.C. O/Zabrze, ul. Wolności 121 C tel. 577 882 286 www.zabrzezlobek.pl zlobekzabrze@wp.pl	40	36
16.	Żłobek "Skrzydełka", ul. Lipowa 11 tel. 693 336 661 www.podskrzydlami.edu.pl sekretariat@podskrzydlami.edu.pl	16	14
17.	Żłobek "Bożego Miłosierdzia", ul. Pawła Majnusza 7 tel. 575 241 606 www.dom-rodzina.pl biuro@dom-rodzina.pl	120	20
18.	Niepubliczny żłobek Kraina Odkrywcy, ul. Wolności 199 tel. 531 789 787 https://krainaodkrywcy.pl/zlobek-zabrze-wolnosci-199/ wolnosci.zabrze@krainaodkrywcy.pl	82	54
19.	Żłobek Akademia Rozwoju Mariola Kozłowska, ul. Gdańska 27 tel. 723 494 228 www.e-akademiarozwojuzabrze.pl mariola.kozlowska@onet.pl	30	Brak danych

20.	Żłobek Multisensoryczny "Mądre Sówki", ul. Jana III Sobieskiego 10 tel. 666 971 853 www.madresowki.pl zlobekmadresowki@gmail.com	16	Brak danych
21.	Żłobek Niepubliczny U Cioci POLI, ul. Dionizego Trocera 39 tel. 516 736 392 uciocipoli.pl uciocipoli@interia.pl	45	Brak danych

Źródło: Opracowanie Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta

Metropolitalne Święto Rodziny - inicjatywa integrująca i utrwalająca rodziny

W 2021 roku w dniach od 22 maja do 6 czerwca już po raz czternasty obchodzone było w Zabrzu Metropolitalne Święto Rodziny, święto którego inicjatorem i pomysłodawcą jest Prezydent Zabrza. Ideą tego przedsięwzięcia jest promocja rodziny i związanych z nią wartości – macierzyństwa, ojcostwa, wychowania młodego pokolenia, przekazu tradycji i wiary. Obchodom tego niezwykłego wydarzenia towarzyszyło hasło „„Rodzinny dom - bezpieczna przystań”. Patronat honorowy XIV edycji święta objęli: metropolita katowicki oraz ordynariusz gliwicki. Idea Metropolitalnego Święta Rodziny zrodziła się w 2007 roku podczas śląskiej pielgrzymki samorządowców i parlamentarzystów do Rzymu. Na program Metropolitalnego Święta Rodziny każdego roku składają się liczne wykłady naukowe, wystawy, spektakle, koncerty, kiermasze, festyny, pikniki rodzinne, konkursy, imprezy sportowe i wydarzenia religijne. Dzięki zaangażowaniu i współpracy śląskich miast. Szczegółowe informacje dotyczące Metropolitalnego Święta Rodziny znajdują się na stronie internetowej: http://www.swieto-rodziny.pl.

Fotografia. Uroczyste zakończenie XIV edycji Metropolitalnego Święta Rodziny w DMiT w Zabrzu

Źródło: https://miastozabrze.pl

1.5.2 KSZTAŁTOWANIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU SMART CITY (CEL HORYZONTALNY CH 2)

Realizacja założeń dokumentu pn. E-Zabrze Strategia Budowy Społeczeństwa Informacyjnego Miasta Zabrze do Roku 2020+.

Dokument „e- Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa Informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+" został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Miasta z dnia 18 stycznia 2016 r., w oparciu o przeprowadzoną inwentaryzację zasobów IT Gminy Zabrze.

Na bazie zidentyfikowanych potrzeb w zakresie informatyzacji Miasta został sformułowany cel główny strategii e-Zabrze: „Budowa społeczeństwa informacyjnego Miasta Zabrze opartego na wiedzy".

Tak zdefiniowany cel główny wynika bezpośrednio z przyjętych pięciu celów strategicznych:

- INFRASTRUKTURA (Stworzenie spójnej platformy sieciowej i serwerowej dla wszystkich projektów realizowanych w ramach Programu e-Zabrze),
- E-ADMINISTRACJA (Zwiększenie efektywności pracy administracji publicznej z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych i nowoczesnych technologii (ICT),
- E-GOSPODARKA (Zabrze miastem atrakcyjnym dla nowoczesnych inwestycji),
- E-SPOŁECZEŃSTWO (Zapewnienie obywatelom oraz przedsiębiorcom dostępności usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania publiczne w postaci elektronicznej),
- E-BEZPIECZEŃSTWO (Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i administracji miasta Zabrze za pomocą technik IT).

W ramach poszczególnych celów strategicznych określone zostały projekty do realizacji wraz ze wskazaniem jednostki koordynującej dany projekt.

Część projektów ma charakter ciągły, a niektóre składają się z kilku zadań lub też ze względu na zmieniające się potrzeby zadania są dodawane lub rozszerzane i realizowane w oddzielnych projektach.

Kluczowym przedsięwzięciem zrealizowanym w ramach Programu e-Zabrze była budowa Zabrzańskiej Szerokopasmowej Sieci Światłowodowej (ZMAN), która stanowi duży potencjał do wykorzystania w innych projektach w obszarze rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz Smart City.

Strategia e-Zabrze przyjęła do realizacji 27 projektów w pięciu celach strategicznych. Projekty realizowane są przez Urząd Miejski w Zabrzu oraz miejskie jednostki organizacyjne. Finansowane są ze środków zewnętrznych i własnych Miasta. Do końca roku 2021 zrealizowanych zostało osiem projektów: „Budowa strony internetowej Miasta Zabrze dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych", „e-Dziennik", „Dyspozycyjność Zasobów na potrzeby Zarządzania Kryzysowego", „Mapa akustyczna Miasta Zabrze - etap II", „System informacji multimedialnej – system przywoławczy", „Zintegrowany system wspomagania Zarządzaniem Obiektami Przemysłowymi w Zabrzu", „E-Muzeum – digitalizacja i udostępnienie zasobów Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu", „Dostępna Biblioteka – zakup/aktualizacja systemu bibliotecznego dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu".

W realizacji jest osiemnaście projektów na różnym poziomie zaawansowania, z kontynuacją w 2022 r. i w latach następnych: „Centralny Katalog Zabrzańskich Zasobów Książkowych", „Budowa Cyfrowych Usług Wspólnych dla Interesariuszy Miasta Zabrze – CUWMZ", „Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta",

„HotSpoty”, „Inteligentne sterowanie oświetleniem ulicznym na terenie Miasta Zabrze”, „Kompleksowy system gospodarowania odpadami komunalnymi”, „Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwoju opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych – geodezyjnych baz danych”, „Monitoring Wizyjny Miasta Zabrze - III etap”, „Rozwój kompetencji cyfrowych i komputerowych”, „Program informatyzacji przedszkoli i szkół”, „Rozbudowa Centrum Komputerowego”, „Standaryzacja procedur bezpieczeństwa w Gminie Zabrze”, „Poprawa dostępności e-usług dzięki przebudowie systemu komunikacji teleinformatycznej miasta Zabrze”, „Wdrożenie platformy HelpDesk”, „Wdrożenie systemu zarządzania infrastrukturą drogową, sieciową i informatyczną miasta Zabrze”, „Wirtualne Miasto Zabrze” ,„Wsparcie Procesów Zarządczych w Gminie Zabrze”, „Eko-Zabrze”. Realizacja projektu: „Budowa Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Zabrze” jest związana z realizacją projektu „Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwoju opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych – geodezyjnych baz danych”.

Pod koniec roku 2021 uruchomiona została platforma EBOK (Elektroniczne Biuro Obsługi Mieszkańców) z elektronicznymi płatnościami dla podatku od nieruchomości, leśnego i rolnego.

Rysunek. Ekran logowania do EBOK

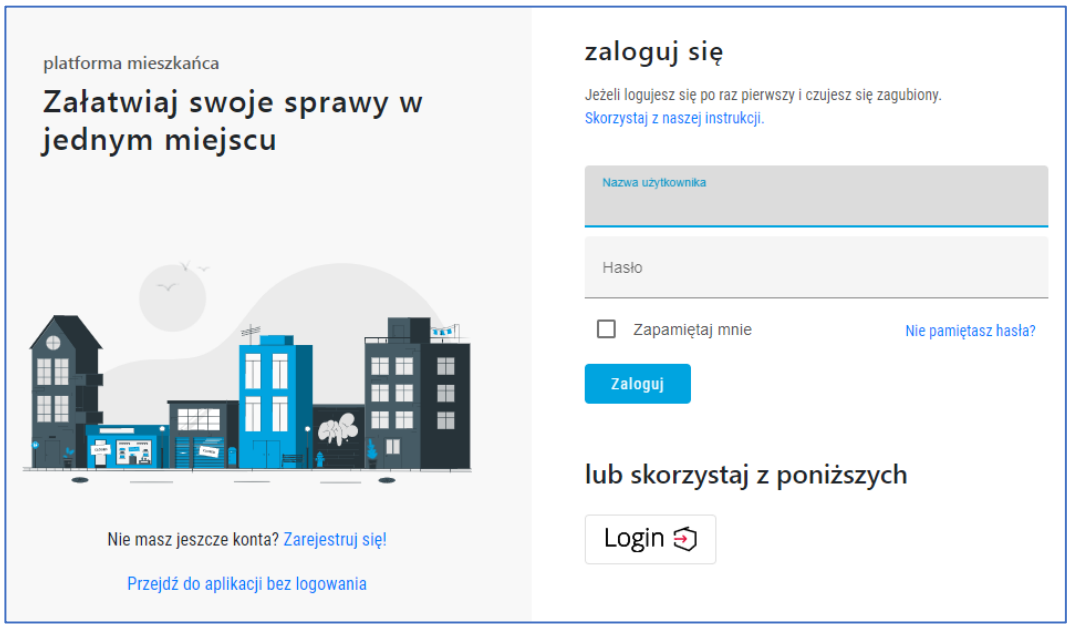

Źródło: https://miastozabrze.pl/

Platforma została zrealizowana w ramach projektu sfinansowanego ze środków POWER, a jej rozwój został zaplanowany z Funduszy Norweskich w latach 2022-2023.

W realizowanych Centrach Przesiadkowych zaprojektowane zostały punkty typu Hotspot, które po uruchomieniu Centrów Przesiadkowych będą służyć podróżnym i klientom.

W ramach projektu „Inteligentne sterowanie oświetleniem ulicznym na terenie Miasta Zabrze” zinwentaryzowano 100% szafek oświetlenia ulicznego będącego własnością Miasta Zabrze. Pozostały do zinwentaryzowania szafki TAURON.

W projekcie „Kompleksowy System Gospodarowania Odpadami” rozwijana była aplikacja mobilna ”EcoHarmonogram”. Mieszkańcy za pośrednictwem aplikacji mają dostęp m.in. do harmonogramu wywozu śmieci i możliwość dokonywania zgłoszeń. Prowadzone były również konsultacje w sprawie nowej wersji aplikacji KSON i KASON w zakresie kompleksowej obsługi nieczystości.

W roku 2021 kontynuowano realizację projektu pn. „Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwój opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych-geodezyjnych baz danych miasta Zabrze” dofinansowanego ze środków RPO WSL 2014-2020. Wybrany w postępowaniu przetargowym Wykonawca rozpoczął prace mające na celu modernizacje bazy danych geodezyjnych jak również przeprowadził instalację i konfigurację środowiska informatycznego i rozpoczął szkolenia pracowników Wydziału Geodezji w ramach modernizacji i rozbudowy TIK – e-usługi. Realizacja projektu została przedłużona do 23.10.2022 r..

W ramach Programu Informatyzacji Przedszkoli i Szkół zorganizowana została konferencja – szkolenia z zakresu stosowania TIK w nauczaniu.

Rozbudowany został System Monitoringu Wizyjnego Miasta ilość kamer wzrosła o 12 sztuk.

W zakresie standaryzacji procedur bezpieczeństwa zostały wprowadzone nowe regulacje dotyczące Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji dla Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz rekomendacje w zakresie ochrony danych osobowych.

Na podstawie porozumienia zawartego z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią (Lider) oraz 28 gminami (Partnerzy) kontynuowana była realizacja projektu „GZM Data Store”. Celem projektu jest stworzenie wspólnej platformy Otwartych Danych Publicznych.

Mieszkańcom GZM udostępniono dzięki otwartym danym m.in. możliwość bieżącego śledzenia czasu przyjazdu autobusów i tramwajów w aplikacji M2GO INFO a także w warstwie „komunikacja publiczna” w Google Maps. Daje to możliwość uzyskania informacji na temat bieżących opóźnień pojazdów komunikacji zbiorowej. Użytkownicy tych aplikacji dysponują informacją podobną do danych wyświetlanych na tablicach elektronicznych zamontowanych na ważniejszych przystankach komunikacji publicznej.

Przeprowadzone zostało przekazanie od 1 października 2021 r. administrowania Zabrzańską Szerokopasmową Siecią Światłowodową w imieniu Miasta Zabrzańskiej Agencji Realizacji Inwestycji Sp. z o.o. 15.11.2021 r. przyjęta została uchwała poszerzając możliwości wykonywania usług telekomunikacyjnych przez Miasto Zabrze. Dzięki posiadanej infrastrukturze świadczonych jest wiele skonsolidowanych usług dla jednostek miejskich. Wykorzystanie sieci jest cały czas poszerzane o nowe usługi, zasoby i podmioty z niej korzystające.

Ogłoszono postępowanie na wdrożenie nowego Systemu Kontroli Zarządczej i Zarządzania Ryzykiem dla Urzędu Miejskiego w Zabrzu i jednostek organizacyjnych w modelu SaaS (software as a service) czyli oprogramowanie jako usługa.

Ze względu na wygaszania platformy SEKAP rozpoczął się proces migracji e-usług na platformę samorzad.gov.pl.

Trwały prace mające na celu wdrożenie w Urzędzie Miejskim Zabrzu jak również jednostkach organizacyjnych Systemu EZD PUW do elektronicznego zarządzania dokumentacją.

Prowadzone były dalsze prace związane z uruchomieniem oraz testowym prowadzeniem portalu Eko- Zabrze.

Przygotowywano wniosek o dofinansowanie informatyzacji Miasta z projektu „Cyfrowa Gmina".

Prowadzone są działania zmierzające do centralizacji i konsolidacji usług informatycznych dla potrzeb instytucji publicznych miasta Zabrze oraz projekty, którymi odbiorcami są mieszkańcy, przedsiębiorcy i turyści. Rozbudowana została infrastruktura teleinformatyczna o nowe zasoby, które będą wykorzystane m.in. do wdrożenia systemu obiegu dokumentów w urzędzie i jednostkach miejskich.

Szczegółowa informacja na temat działań prowadzonych w ramach realizacji zapisów „e- Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+"dostępna jest w Sprawozdaniu z realizacji „e- Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+" w dalszej części Raportu.

Strategia Smart Zabrze 2030

W trakcie roku trwały prace na stworzeniem nowego dokumentu, który określiłby plany i założenia związane z realizacja strategii w dziedzinie smart city. W lipcu 2020 r. została podjęta uchwała intencyjna w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Smart Zabrze 2030, która ma objąć swoim zakresem również tematykę Strategii e- Zabrze - Uchwała nr XXIII/393/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 15 lipca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Smart Zabrze 2030. Następnie Prezydent Miasta powołał zespół, który koordynuje działania związane z pracami nad tą strategią, zarządzenie nr 794/SR/2020 w sprawie powołania zespołu ds. opracowania dokumentu pn. Strategia Smart Zabrze 2030. Do zadań zespołu należy przed wszystkim:

- Przygotowanie, weryfikacja oraz uzupełnienie zakresu tematycznego Strategii,
- Organizowanie spotkań z udziałem podmiotów zewnętrznych w celu pozyskania wiedzy i informacji w określonym obszarze,
- Sporządzenie opisu przedmiotu zamówienia dotyczącego opracowania dokumentu Strategii,
- Przeprowadzenie inwentaryzacji istniejących rozwiązań inteligentnych (smart) funkcjonujących w mieście,
- Identyfikacja potrzeb w zakresie wdrożenia inteligentnych rozwiązań.
- Rozpoznanie możliwości wdrożenia inteligentnych rozwiązań.

Zakres tematyczny przygotowywanej nowej Strategii Smart Zabrze 2030 powinien spełniać poniższe założenia:

- zachować zgodność z celami polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027: CP1 – Bardziej inteligentna Europa (Badania i rozwój, Cyfryzacja, MŚP, Umiejętności); CP2 – Bardziej ekologiczna, niskoemisyjna Europa (Energetyka, OZE, Zmiany klimatu, Gospodarka w obiegu zamkniętym, Środowisko); CP3 – Lepiej połączona Europa (Sieci transportowe, Sieci szerokopasmowe, Zrównoważony transport miejski); CP4 – Bardziej prospołeczna Europa (Europejski Filar Praw Socjalnych, Rynek Pracy, Edukacja, Włączenie społeczne, Zdrowie); CP5 – Europa bliższa obywatelom (Turystyka, Kultura, Rewitalizacja, Bezpieczeństwo);
- uwzględniać wszystkie potencjalne źródła finansowania działań związanych z tematyką smart city;
- uwzględniać następujące obszary i tematykę:
  - Przedsiębiorczość,
  - Finanse miasta,
  - Bezpieczeństwo,
  - Edukacja,
  - Transport i mobilność,
  - Telekomunikacja,
  - Społeczeństwo,
  - Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne,
  - Zarządzanie energią,
  - Infrastruktura komunalna,
  - Zarządzanie informacją
  - Aktywność obywatelska,
  - Zdrowie i pomoc społeczna,
  - Rewitalizacja,
  - Środowisko,
  - Czas wolny,
  - Usługi miejskie i cyfryzacja ,e-urząd
  - Informacje i otwarte dane.

W 2021 roku przeprowadzono prace związane z przygotowaniem tej strategii:

- Opracowano zakres tematyczny, który powinna obejmować strategia. Składa się on z sześciu obszarów:

  - Gospodarka,
  - Bezpieczeństwo,
  - Infrastruktura i Transport,
  - Społeczeństwo,
  - Środowisko, klimat i ład przestrzenny,
  -Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd

  Powyższe obszary podzielono na ponad pięćdziesiąt szczegółowych tematów.

- Przeprowadzono inwentaryzację rozwiązań typu Smart City, stosowanych obecnie w Urzędzie Miejskim w Zabrzu oraz jednostkach podległych a także spółkach komunalnych. W wyniku inwentaryzacji zidentyfikowano 78 funkcjonujących lub planowanych do wdrożenia rozwiązań, usług lub urządzeń o charakterze Smart. Poniżej przedstawiono tabelę ze zidentyfikowanymi rozwiązaniami, usługami i urządzeniami typu smart.

Tabela. Inwentaryzacja funkcjonujących oraz planowanych do wdrożenia rozwiązań typu Smart City w UM w Zabrzu, jednostkach organizacyjnych oraz spółkach komunalnych

L. p.	Nazwa narzędzia/aplikacji/urządzenia/e-usługi	Nazwa wydziału/jednostki organizacyjnej/spółki odpowiedzialnej	Wskazane rozwiązanie Smart jest obecnie na etapie:	Klasyfikacja rozwiązania Smart w obszarze tematycznym:
1	SIOT – System Informacji o Terenie	IRSI/WG/BPP	Funkcjonowania	Infrastruktura i transport
2	*Na bieżącym etapie brak nazwy*	IRSI/BPP	Planowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny
3	Projekt GZM Data Store – portal GZM Open Data	IRSI	Wdrażania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
4	Eco Harmonogram	GOK	Funkcjonowania	Infrastruktura i transport
5	E-deklaracja	GOK	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
6	Inteligentne sterowanie oświetleniem ulicznym na terenie Miasta Zabrze	IK	Planowania	Bezpieczeństwo
7	Zgłoszenia do konkursu fotograficznego Kreatywne Zabrze poprzez e-formularze na stronie internetowej	Miejski Ośrodek Kultury (MOK)	Funkcjonowania	Inne: kultura
8	Cyfrowe Usługi Miast dla Przedsiębiorców (CUMP)	WP, IRSI	Wdrażania	Gospodarka
9	e-Budownictwo – platforma ogólnopolska	Wydział Budownictwa (WB)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
10	SprintMap – aplikacja do sporządzania wypisów i wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;	Wydział Budownictwa (WB)	Planowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny
11	Budżet obywatelski	Wydział Budżetu i Analiz Finansowych (WBU)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
12	Mapa akustyczna Miasta Zabrze etap II.	Wydział Ekologii (WE)	Funkcjonowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny

13	Trwa realizacja projektu: „Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwój opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych – geodezyjnych baz danych Miasta Zabrze”	Wydział Geodezji (WG)	Planowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
14	Program Cesarz – Centralny System Zarządzania Budżetem	Wydział Księgowości Budżetu Miasta (WKB)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
15	Internetowa strona Muzeum Miejskiego w Zabrzu www.muzeumzabrze.pl oraz portale społecznościowe	Wydział Kultury i Dziedzictwa Urzędu Miejskiego w Zabrzu (WKD)	Funkcjonowania	Społeczeństwo
16	TV Zabrze	Centrum Informacji Kulturalnej	Funkcjonowania	Społeczeństwo
17	Multiwyszukiwarka Integro	Miejska Biblioteka Publiczna w Zabrzu (WKD - MBP)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
18	Aplikacja Mobilna	Miejska Biblioteka Publiczna w Zabrzu (WKD - MBP)	Wdrażania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
19	"Książki online dla każdego"	Biblioteka Śląska w Katowicach	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
20	Aplikacja mobilna „Zabrze w sercu Śląska”	WPTS	Funkcjonowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny
21	Baza Aktów Własnych	Wydział Rozwoju Urzędu (WRU)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
22	Biuletyn Informacji Publicznej	Wydział Rozwoju Urzędu (WRU)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
23	Ustaltermin	Wydział Rozwoju Urzędu (WRU)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
24	Serwer SMS	Wydział Rozwoju Urzędu (WRU)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
25	CENTRALNA EWIDENCJA I INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (CEIDG)	Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
26	ZABRZAŃSKI FESTIWAL RESTAURACJI	Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP)	Funkcjonowania	Gospodarka, społeczeństwo
27	KONKURS „ZABRZAŃSKI BIZNESPLAN”	Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP)	Funkcjonowania	Gospodarka, społeczeństwo

28	PROJEKT ,,PAKIET NA START" i „PAKIET NA START – 2"	Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP)	Funkcjonowania	Gospodarka, społeczeństwo
29	PIKNIK W RYTMIE FIRMY	Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP)	Funkcjonowania	Gospodarka, społeczeństwo
30	POTWIERDZANIE PROFILU ZAUFANEGO e-PUAP	Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
31	SZKOLENIA ONLINE	Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP)	Funkcjonowania	Gospodarka, społeczeństwo
32	ŚWIATOWY TYDZIEŃ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI (ŚTP)	Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP)	Funkcjonowania	Gospodarka, społeczeństwo
33	,, ZABRZAŃSKA ATENA"	Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP)	Funkcjonowania	Gospodarka, społeczeństwo
34	,,ZABRZAŃSKI PRZEWODNIK KULINARNY"	Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP)	Funkcjonowania	Gospodarka, społeczeństwo
35	KARTA MŁODEGO PRZEDSIĘBIORCY	Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP)	Funkcjonowania	Gospodarka, społeczeństwo
36	Zabrzańska Sieć Szerokopasmowa	Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o. (ZARI)	Funkcjonowania	Bezpieczeństwo, infrastruktura i transport, usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd, inne: infrastruktura światłowodowa będąca medium dla wielu rozwiązań „smart" w mieście
37	Usługi internetowe dla jednostek miejskich	Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o. (ZARI)	Funkcjonowania	Infrastruktura i transport, usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
38	E-biuro - Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta	ZBM – TBS Sp. z o.o.	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
39	E - inwentaryzacja - oznaczenie i inwentaryzacja środków trwałych oraz przedmiotów	ZBM – TBS Sp. z o.o.	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
40	Platforma IZAR Ultradźwiękowy system odczytu radiowego	ZBM – TBS Sp. z o.o.	Funkcjonowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny

41	Inteligentny System Monitoringu Wizyjnego Miasta Zabrze	Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności (ZKOL)	Wdrażania	Bezpieczeństwo
42	Zdalny odczyt wodomierzy	Dział Sprzedaży i Obsługi Klienta ZPWiK Sp. z o.o.	Funkcjonowania, wdrażania	Infrastruktura i transport
43	Wykorzystanie biogazu jako odnawialnego źródła energii.	Wydział Wsparcia Technicznego i Utrzymania Ruchu ZPWiK Sp. z o.o.	Funkcjonowania, wdrażania	Infrastruktura i transport
44	Wdrożenie nowoczesnego systemu do obsługi Biuletynu Informacji Publicznej	Wydział Wsparcia Technicznego i Utrzymania Ruchu w ZPWiK Sp. z o.o.	Wdrażania	Społeczeństwo
45	System elektronicznego obiegu dokumentów	Biuro Obsługi Zarządu ZPWiK Sp. z .o.o.	Planowania	Społeczeństwo
46	Internetowe Biuro Obsługi Klienta (i-BOK)	Dział Sprzedaży i Obsługi Klienta ZPWiK Sp. z o.o.	Funkcjonowania	Społeczeństwo, usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
47	System SMS powiadamiania o awariach	Dyspozytornia w ZPWIK Sp. z o.o.	Funkcjonowania	Infrastruktura i transport, społeczeństwo
48	Wdrożenie nowoczesnej strategii marketingowej	Dział Rozwoju i Komunikacji ZPWiK Sp. z o.o.	Funkcjonowania	Społeczeństwo, środowisko, klimat, ład przestrzenny
49	Profil w Biuletynie Informacji Publicznej	Wydział Zarządzania Mieniem - Jednostka Gospodarki Nieruchomościami, Komórka ds. Administracyjnych (ZM - JGN)	Funkcjonowania	Społeczeństwo
50	Profil JGN na serwisie społecznościowym Facebook	Wydział Zarządzania Mieniem - Jednostka Gospodarki Nieruchomościami, Komórka ds. Administracyjnych (ZM - JGN)	Funkcjonowania	Społeczeństwo
51	Automatyka w węzłach cieplnych	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej sp. z o.o. (ZPEC)	Funkcjonowania, wdrażania, planowania	Infrastruktura i transport, środowisko, klimat, ład przestrzenny
52	Liczniki ciepła ze zdalnym odczytem	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej sp. z o.o. (ZPEC)	Funkcjonowania, wdrażania, planowania	Infrastruktura i transport, środowisko, klimat, ład przestrzenny

53	NABO – Rekrutacja do przedszkoli	Wydział Oświaty (WO)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
54	ODPN - System Kontroli Dotacji Oświaty Niepublicznej	Wydział Oświaty (WO)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
55	OPDR - Obsługa dotacji na podręczniki	Wydział Oświaty (WO)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
56	ORE – System Kierowania Nieletnich ORE (system rządowy)	Wydział Oświaty (WO)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
57	OSON - System Kontroli Obowiązku Szkolnego	Wydział Oświaty (WO)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
58	PABS - Planowanie Arkusza Organizacji i Budżetu Szkoły	Wydział Oświaty (WO)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
59	SIO – System Informacji Oświatowej (system rządowy)	Wydział Oświaty (WO)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
60	Nabór Szkoły Ponadpodstawowe Vulcan – rekrutacja do szkół ponadpodstawowych	Wydział Oświaty (WO)	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
61	VisualTicket – system do sprzedaży biletów	Teatr Nowy w Zabrzu	Funkcjonowania	Społeczeństwo, usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
62	System ochrony	Muzeum Górnictwa Węglowego/ Dział Ochrony Mienia	Wdrażania	Bezpieczeństwo
63	Intranet	Muzeum Górnictwa Węglowego/ DI	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
64	Vdg Sense	Muzeum Górnictwa Węglowego/ DI	Funkcjonowania	Bezpieczeństwo
65	Inteligentny system zarządzania bezpieczeństwem budynku - iProtect	Muzeum Górnictwa Węglowego/ DI	Funkcjonowania	Bezpieczeństwo
66	Łacza światłowodowe	Muzeum Górnictwa Węglowego/ DI	Funkcjonowania	Infrastruktura i transport
67	OCS Inventory	Muzeum Górnictwa Węglowego/ DI	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
68	System Obsługi Ruchu Turystycznego - SORT	Muzeum Górnictwa Węglowego/ RRP	Funkcjonowania	Usługi miejskie, cyfryzacja, e-urząd
69	Brak nazwy	Muzeum Górnictwa Węglowego	Planowania	Infrastruktura i transport

70	Zdalna obsługa multimediów na trasach turystycznych	Muzeum Górnictwa Węglowego/ Ruch Turystyczny	Funkcjonowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny, rewitalizacja, czas wolny, turystyka.
71	Stanowiska VR na wystawie	Muzeum Górnictwa Węglowego/ Ruch Turystyczny	Funkcjonowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny, rewitalizacja, czas wolny, turystyka.
72	Wystawa Carboneum w Wieży Ciśnień	Muzeum Górnictwa Węglowego/ Ruch Turystyczny	Wdrażania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny, rewitalizacja, czas wolny, turystyka, społeczeństwo, edukacja, inteligentne nauczanie.
73	Stanowiska ekspozycyjne z wykorzystanie hologramów	Muzeum Górnictwa Węglowego/ Ruch Turystyczny	Planowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny, rewitalizacja, czas wolny, turystyka.
74	Audioprzewodniki	Muzeum Górnictwa Węglowego/ Ruch Turystyczny	Planowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny, rewitalizacja, czas wolny, turystyka.
75	System wideokonferencyjny	Muzeum Górnictwa Węglowego/ Ruch Turystyczny	Planowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny, rewitalizacja, czas wolny, turystyka.
76	Transport z wykorzystaniem pojazdów elektrycznych	Muzeum Górnictwa Węglowego/ Ruch Turystyczny	Planowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny, rewitalizacja, czas wolny, turystyka, infrastruktura i transport.
77	System Obsługi Ruchu Turystycznego (SORT)	Muzeum Górnictwa Węglowego/ Ruch Turystyczny	Funkcjonowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny, rewitalizacja, czas wolny, turystyka.
78	Place zabaw	Muzeum Górnictwa Węglowego/ Ruch Turystyczny	Funkcjonowania, wdrażania, planowania	Środowisko, klimat, ład przestrzenny, rewitalizacja, czas wolny, turystyka, infrastruktura i transport, infrastruktura komunalna, place zabaw, siłownie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwerendy - Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

- Przeprowadzono proces przygotowania zamówienia publicznego dotyczącego wykonawcy strategii Smart Zabrze 2030, w tym: szacowanie rynku, opis zamówienia oraz zapytanie ofertowe. Proces wyłonienia wykonawcy oraz dalszych prac nad strategią zaplanowano na rok 2022. W budżecie miasta Zabrze zaplanowano środki finansowe na realizację tego opracowania.

Realizacja projektów informatycznych w 2021 r.:

- II edycja - „Jestem w sieci – Zabrze lubi IT 2.0”

  Wspólnie ze Stowarzyszeniem Wspierania Organizacji Samorządowych „MOST” z Katowic złożono wniosek o dofinansowanie kolejnego projektu szkoleniowego dla mieszkańców Zabrza powyżej 25 roku życia. Wniosek ten został pozytywnie rozpatrzony i Miasto Zabrze otrzymało dofinansowanie na realizację projektu „Jestem w sieci – Zabrze lubi IT 2.0”. Zakończenie projektu - 15.12.2021 r.
  Źródło finansowania: Projekt „Partnerstwo na rzecz e-integracji w makroregionie śląsko-opolskim jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa nr 3 „Cyfrowe kompetencje społeczeństwa” Działanie nr 3.1 „Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych”.
  Wartość przyznanego grantu: 150 tys. zł,
  Termin realizacji: od dnia podpisania umowy do 15.12.2021 r.,
  Produkty: przeprowadzenie szkoleń dla 268 mieszkańców Zabrza powyżej 25 roku życia w 7 obszarach tematycznych:
  - Tworzę własną stronę internetową (blog) – w tym m.in. umieszczanie na stronie internetowej stworzonych przez siebie tekstów, zdjęć, muzyki, filmów, oprogramowania;
  - Rolnik w sieci – w tym m.in. sprawdzanie warunków pogodowych w sieci (profesjonalne prognozy pogody, systemy i aplikacje RSO), geoportal (geoportal.gov.pl).
  - Rodzic w Internecie – w tym m.in. tworzenie bezpiecznych haseł, logowanie się przez sprawdzone sieci WiFi, bezpieczne zarządzanie prywatnością w sieci, w tym publikowanie różnych treści przez rodziców i dzieci, dbałość o wizerunek dziecka w Internecie.
  - Mój biznes w sieci – w tym m.in. załatwianie drogą elektroniczną spraw związanych z wysłaniem pisma/informacji/sprawozdania do urzędu, odbiorem odpowiedzi z urzędu (z uwzględnieniem wykorzystania wsparcia dostępnego w ramach Centrum Pomocy w serwisu biznes.gov.pl).
  - Moje finanse i transakcje w sieci – w tym m.in. wyszukiwanie informacji na stronach administracji publicznej, wyszukiwanie ofert, ocena wiarygodności kontrahenta (np. ems.ms.gov.pl, mojepanstwo.pl).
  - Kultura w sieci – w tym m.in. wyszukiwanie informacji na stronach internetowych instytucji kultury (muzea, biblioteki, domy kultury, teatry, filharmonie, archiwa itp.), wartościowych zasobów kultury oraz zasobów edukacyjnych z legalnych źródeł.
  - Działam w sieciach społecznościowych – w tym m.in. korzystanie z serwisów społecznościowych, prowadzenie profilu na Facebooku, YouTube, Twitterze, Instagramie i in, promowanie wydarzeń i wpisów w sieciach społecznościowych.

- „GZM Data Store”

Rysunek. Strona startowa GZM Data Store – Platforma udostępniania danych

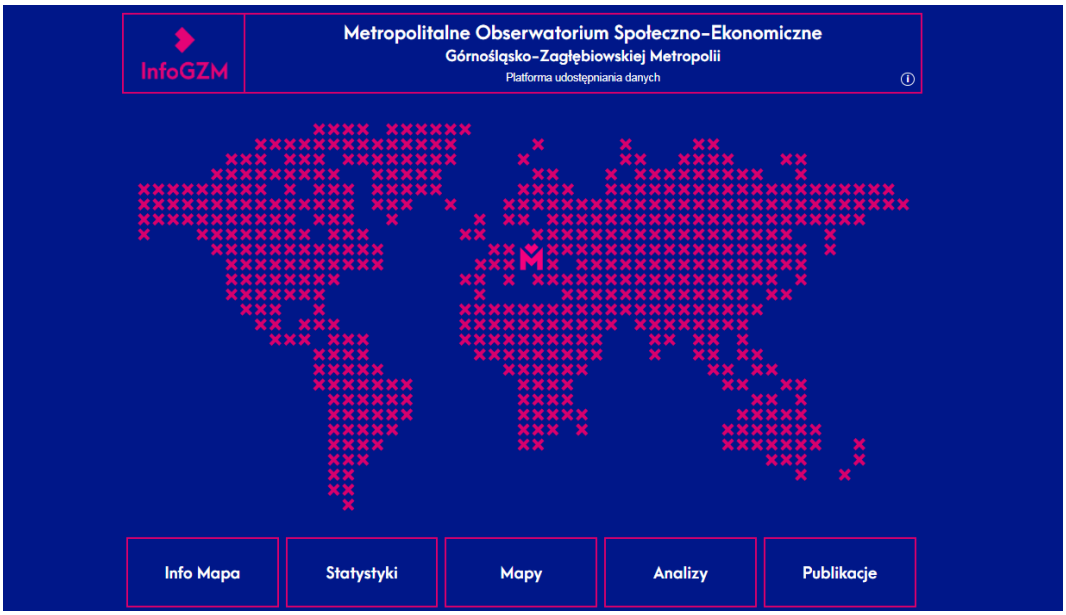

Źródło: infogzm.metropoliagzm.pl

Źródło dofinansowania: Górnośląska-Zagłębiowska Metropolia na podstawie porozumienia z dnia 13.12.2018 r.
Partnerstwo: Górnośląska-Zagłębiowska Metropolia - Lider oraz 28 gmin.
Cel projektu: stworzenie wspólnej platformy Otwartych Danych Publicznych.
I etap -termin realizacji: 06.2020 - 06.2021

Nazwa projektu: Inwentaryzacja danych źródłowych będących w dyspozycji Gmin wchodzących w skład Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii i ich publicznego udostępnienia:
Inwentaryzacja zbiorów danych (od 08.2020 r. do 01. 2021 r.)
Udostepnienie danych (06.2021 r.)
Działania zrealizowane:

- działania informacyjne w UM Zabrze – rozeznanie o posiadanych przez Wydziały danych oraz wyłonienie pracowników wyznaczonych do kontaktu przez Osoby kierujące wydziałem/komórką równorzędną,
- przeprowadzenie spotkań informacyjno-organizacyjnych (warsztatów) dla pracowników UM Zabrze przez Koordynatorów lokalnych projektu,
- przeprowadzenie inwentaryzacji danych źródłowych będących w dyspozycji Gminy,
- uzupełnienie Karty Inwentaryzacyjnej dla zidentyfikowanych zbiorów danych,
- zebranie wskazanych przez Wykonawcę próbek danych,
- wprowadzenie zebranych próbek danych do repozytorium projektowego,

W UM Zabrze zidentyfikowanych zostało ok. 100 zbiorów danych. Po szczegółowej weryfikacji zawartości tych zbiorów przekazanych firmie zostało 70 w tym 68 w formie elektronicznej. Zostało również przekazanych 47 próbek danych spełniających wymogi projektowe. Przekazanie zebranych materiałów nastąpiło w formie umieszczenia plików w odpowiedniej formie na udostępnionej przez firmę PWC platformie chmurowej.

- E-Muzeum – digitalizacja i udostępnienie zasobów Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu.

Projekt dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020. Działanie 2.1. Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych.

Rysunek. Zdigitalizowana w 3D maszyna – Elektryczny kompresor tłokowy AEG

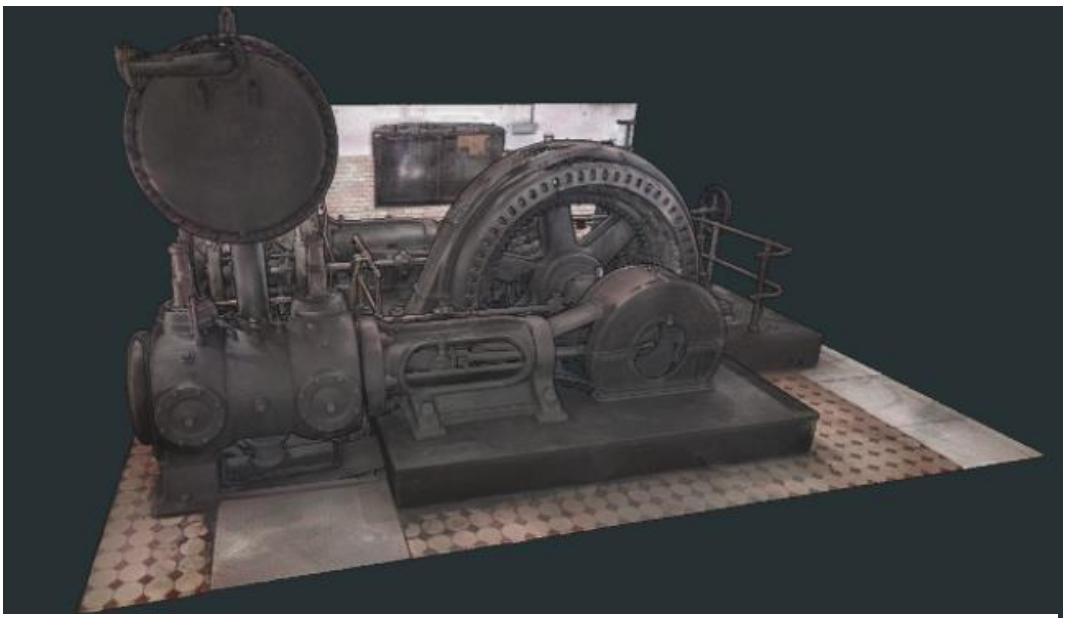

Źródło: muzeumgornictwa.pl

W ramach projektu zostanie utworzona pracownia digitalizacji zbiorów Muzeum Górnictwa Węglowego z podsystemami wspomagającymi zarządzanie i inwentaryzowanie zdigitalizowanych zbiorów (E – Muzeum). Dzięki projektowi osoby prywatne, instytucje publiczne, uczelnie czy placówki badawcze będą mogły uzyskać dostęp do zdigitalizowanej „bazy danych" bezpośrednio za pomocą utworzonej strony internetowej. Znajdą się tam nie tylko galeria obrazów do przeglądania on-line z możliwością wyszukiwania interesujących obiektów, ale także interaktywne formularze pozwalające np. na wysłanie prośby o wypożyczenie eksponatu. Dzięki portalowi ułatwiony będzie kontakt z Muzeum, a wymiana informacji i opinii pozwoli pracownikom Instytucji rozpoznać aktualne potrzeby odwiedzających. Bogata kolekcja eksponatów pozwoli odbiorcy na zapoznanie się z dziedzictwem kulturowym regionu, a badaczom zainteresowanym tematyką górnictwa, na dostęp do materiałów dotąd nieudostępnianych w tak szerokim zakresie.
Termin realizacji: 16.02.2018 – 31.03.2021
Wartość projektu: 2 822 240,21 zł, Wysokość dofinansowania: 1 743 563,78 zł.

1.5.3 REWITALIZACJA MIASTA (CEL HORYZONTALNY CH 3)

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023

18 grudnia 2017 r. Rada Miasta Zabrze przyjęła Uchwałę Nr LI/618/17Rady Miasta Zabrze zmiany Uchwały nr XXXV/372/16 z dnia 19.12.2016 w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023. Podjęcie przedmiotowej Uchwały konieczne było z uwagi na proces realizacji wskaźników Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023 oraz ze względu na formalne umożliwienie Miastu Zabrze aplikowania o dofinansowanie z różnorodnych źródeł zewnętrznych. LPROM realizowany jest zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz z zasadami wsparcia rewitalizacji w ramach RPO WSL 2014 - 2020.

Opracowanie aktualizacji programu, wynikało z konieczności dostosowania w Zabrzu procesu rewitalizacji, trwającego już od 2005 r. do nowych założeń Krajowej Polityki Miejskiej, ram spójności i nowego okresu programowania UE 2014 - 2020. W tym zakresie wykonano nową analizę stanu terenów w mieście oraz zidentyfikowano obszary zdegradowane. W wyniku prac diagnostycznych do rewitalizacji Miasta Zabrze, wyznaczono obszary w 9 dzielnicach: Mikulczyce, Biskupice, Centrum Północ, Centrum Południe, Zandka, Guido, Zaborze Południe, Zaborze Północ, Maciejów. Powierzchnia obszarów rewitalizacji, to 1565 ha, co stanowi niecałe 19,5% pow. miasta Zabrze. Liczba osób zameldowanych na wyselekcjonowanym obszarze rewitalizacji wynosi 43 427 tj. 26,87 % liczby mieszkańców Zabrza. W programie do realizacji do 2023 r. zaplanowane zostały 53 projekty kluczowe o wartości oszacowanej na ponad 0,5 mld zł. oraz 44 projekty uzupełniające o wartości oszacowanej ponad 100 mln zł.

W Zabrzu za obszary rewitalizacji uznano te części obszarów zdegradowanych, które ze względu na skalę oraz znaczenie występujących niekorzystnych zjawisk, potencjał, jak również potrzebę kontynuacji już podjętych działań rewitalizacyjnych powinny zostać objęte interwencją w pierwszej kolejności.

W 2021 roku Miasto Zabrze, rozpoczęło przygotowania do nowego programowania rewitalizacji tj. Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Zabrze do 2030 r., by móc realizować działania służące rewitalizacji po 2023 r. Zaplanowanych do realizacji zostało kilka etapów poprzedzonych konsultacjami. W tym scharakteryzowano realizację procesu opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Zabrze do 2030 r. w następujących po sobie działaniach. Rozpoczęto prace związane z delimitacją obszarów zdegradowanych i obszarów do rewitalizacji oraz z opracowaniem nowego programu rewitalizacji. W zakresie projektu przeprowadzono konsultacje społeczne wraz z badaniami ankietowymi, ocenę aktualności Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016- 2023 . W ramach pracy diagnostycznej oraz wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji Miasta Zabrze opracowano ramowe analizy przestrzenne tj.: mapę natężenia problemów rewitalizacyjnych na podstawie badania ankietowego, mapę obszaru rewitalizacji w Zabrzu, mapę z analizą natężenia bezrobocia, mapę z analizą bezrobocia długotrwałego, mapę z jakością nauczania na podstawie wyników egzaminu ośmioklasisty, mapę z aktywnością obywatelską mieszkańców, mapę z przestępczości dot. uszczerbku na zdrowiu, mapę z uszkodzenia cudzej rzeczy, mapę dot. bójek i pobić, mapę z liczbą kradzieży cudzej rzeczy, mapę z rozmieszczeniem podmiotów działalności gospodarczej, mapę z jakości budynków komunalnych,

mapę z terenami zielonymi w Zabrzu, mapę z czasem dojścia do szkół podstawowych, mapę z czasem dojścia do szkół licealnych, mapę z czasem dojścia do przedszkoli .
Projekty rewitalizacyjne nowo podjęte w latach 2019-2021, miały charakter uzupełniający i były spójne z realizowanymi już kluczowymi projektami LPROM. Podjęte działania miały na celu wsparcie polityki rozwojowej, szczególnie w obszarze poprawy jakości środowiska, rynku pracy, wsparcia różnych grup mieszkańców oraz ochrony zdrowia.
W 2021 roku kontynuowano realizację dwóch projektów społecznych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych „Program aktywności lokalnej dla dzielnicy Zandka", który dedykowany jest społeczności dzielnicy „Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrza", który dotyczy pieczy zastępczej, Klubu Seniora, asystentury rodzinnej, świetlic środowiskowych oraz asystentury osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych. W lutym 2021 roku oddano do użytku Centrum Usług Społecznych utworzone w zrewitalizowanym budynku „Starej Gazowni" przy ul. Stalmacha 7.

Fotografia. Budynek Centrum Usług Społecznych przy ul. Stalmacha 7

Źródło: https://miastozabrze.pl

Jest to jedna najważniejszych realizowanych na Zandce inwestycji mająca na celu uratowanie cennego zabytku i nadanie mu nowych funkcji przez stworzenie miejsca, w którym realizowane są inicjatywy społeczne dedykowane m.in. seniorom, dzieciom w pieczy zastępczej i osobom ze specjalnymi potrzebami.

Do projektów zintegrowanych z kluczowymi i uzupełniających ich realizację zaliczyć można też: projekt „Nowa Zandka" realizowany przez spółkę ZBM-TBS wspólnie z gminą. Projekt obejmuje remont budynków z zasobu mieszkaniowego osiedla Zandka. Dzięki inwestycji kamienice przy ul. Bytomskiej oraz ul. Krakusa zostały podłączone do miejskiej sieci. Do 2023 r. zostanie ukończona termomodernizacja i wymiana systemu ogrzewania w budynkach przy ul. Tomeczka o numerach: 2, 8, 10, 12, 14 i 16.

Działaniami objęte były ponadto tereny historyczne związane z uprzemysłowieniem Zabrza, w tym strefa Carnall oraz wieża ciśnień przy ul. Zamoyskiego, która poddawana została gruntownej

rewitalizacji dla celów kulturalnych, społecznych i edukacyjnych. W otoczeniu Parku Hutniczego i tzw. Kwartału Sztuki w budynku Teatru Nowego, zakończono remont, w ramach którego rozbudowano budynek o nowe skrzydło, natomiast w dalszym ciągu prowadzone są prace w budynku Muzeum Górnictwa Węglowego przy ul. 3 Maja 19.

Rewitalizacja wieży ciśnień.

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu zakończyło w 2021 r. prace remontowo budowlane na zewnątrz budynku, przystosowując zabytkowy obiekt techniki do nowej funkcji w ramach zadania pn. „Rewitalizacja wieży ciśnień zlokalizowanej w Zabrzu przy ul. Zamoyskiego 2 na cele społeczne, naukowe i kulturalne". Przy wsparciu Miasta Zabrze, MGW pozyskało dofinansowanie na realizację ww. projektu w ramach RPO WSL na lata 2014 - 2020. Wieża jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych obiektów architektury poprzemysłowej miasta. Projekt obejmuje prace budowlano-instalacyjne, zagospodarowanie terenu, zakup wyposażenia, wykonanie edukacyjno-naukowej wystawy pn. CARBONEUM. Po zakończeniu prac w budynku powstanie edukacyjno-naukowa wystawa związana z węglem, przestrzeń wielofunkcyjna służąca edukacji, spotkaniom, działalności społeczno-gospodarczej, naukowej i dokumentacji dziedzictwa górniczego.

Fotografia. Budynek Wieży Ciśnień przy ul. Zamoyskiego

Źródło: https://miastozabrze.pl

W 2021 roku zakończono roboty budowlane, instalacyjne oraz prace związane z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu. Kontynuowano prace związane z wykonaniem interaktywnej wystawy pn. CARBONEUM, która zlokalizowana będzie w kopule wieży. Wystawa obejmować będzie strefy tematyczne takie jak: występowanie węgla, węgiel i człowiek, zastosowanie węgla, laboratorium, obieg węgla w przyrodzie. Po zakończeniu robót budowlanych rozpoczęto również zadanie związane z zakupem wyposażenia do obiektu.

Na poszczególnych kondygnacjach wieży zaplanowano:

- piwnice: Centrum Żywego Rzemiosła,

- parter: kasa i sklepik muzealny, Centrum Aktywizacji Społeczno – Zawodowej, przestrzeń wystawiennicza (prezentacja działania wieży ciśnień),
- 1 Piętro: Centrum Działań Rewitalizacyjnych, Ośrodek Dokumentacji Górniczej,
- 2 Piętro: Akademia Młodych Talentów, Akademia Seniora,
- podzbiornik: kawiarnia/klub, przestrzeń wielofunkcyjna,
- zbiornik: wielofunkcyjna przestrzeń, w tym lokalizacji wystawy naukowo - edukacyjnej,
- latarnia: punkt widokowy.

Wartość całego przedsięwzięcia wynosi 34 mln zł, natomiast wysokość dofinansowania to 26,4 mln zł. Zakończenie realizacji inwestycji zaplanowano na 2022 r.

Rewitalizacja dzielnicy Zandka.

Rewitalizacja zabytkowej dzielnicy Zandka to proces, który w Zabrzu realizowany jest konsekwentnie od wielu lat. W 2008 r. Miasto przeprowadziło pionierski w skali kraju wykup mieszkań tzw. „pohutniczych". Za kwotę ok. 21 mln zł wykupiło 83 w większości prawie stuletnich budynków – z 944 mieszkaniami i 27 lokalami użytkowymi. W efekcie mieszkańcy zyskali przewidywalnego zarządcę. Obecnie w dzielnicy prowadzone są szeroko zakrojone działania rewitalizacyjne. Dawny blask przywrócono Zespołowi Szkolno-Przedszkolnemu nr 16 przy ul. Cmentarnej oraz budynkowi „Starej Gazowni" przy ul. Stalmacha 7, gdzie otworzone zostało Centrum Usług Społecznych. Obecnie trwają prace termomodernizacyjne w budynkach mieszkalnych przy ul. Tomeczka.

Fotografia. Rewitalizacja Zandki - termomodernizacja budynków mieszkalnych przy ul. Tomeczka

Źródło: https://miastozabrze.pl

Budynek „Centrum Usług Społecznych otrzymał I Nagrodę Marszałka Województwa Śląskiego w konkursie Najlepsza Przestrzeń Publiczna Województwa Śląskiego. Miasto Zabrze docenione zostało za kompleksową rewitalizację budynku „starej gazowni", w którym funkcjonuje dzisiaj Centrum Usług Społecznych, realizujące inicjatywy społeczne dedykowane m.in. seniorom, dzieciom w pieczy

zastępczej i osobom ze specjalnymi potrzebami. Budynek przy ul. Stalmacha 7 w Zabrzu przez wiele lat służył jako gazownia. Od czasu, kiedy ją zamknięto w latach 70. XX w., nieruchomość niszczała.

Fotografia. Centrum Usług Społecznych – zrewitalizowany budynek dawnej gazowni

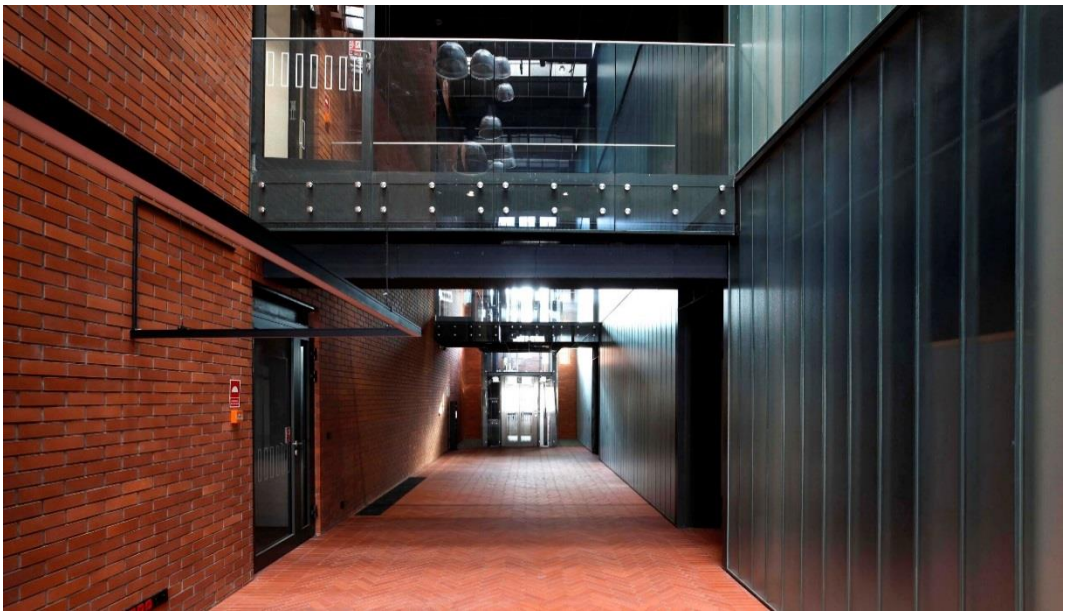

Źródło: https://miastozabrze.pl/

W celu uratowania cennego zabytku, miasto pozyskało środki na jego rewitalizację. Warta ponad 14 mln zł inwestycja została dofinansowana ze środków unijnych w wysokości blisko 10 mln zł oraz krajowych w wysokości prawie 1 mln zł. Celem projektu było utworzenie przestrzeni sprzyjającej działaniom z zakresu aktywizacji i zapobiegania wykluczeniu społecznemu. Kompleksowa oferta wsparcia objęła utworzenie infrastruktury umożliwiającej prowadzenie działalności z zakresu wspierania osób starszych i niepełnoletnich (klub integracyjny, świetlica dziennego wsparcia), osób z niepełnosprawnością, Zespołu Pieczy Zastępczej, Programu Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Zandka oraz punktu porad prawnych.

Przebudowa zabytkowego obiektu „Starej Gazowni" objęła kompleksowy remont budynku wraz z wymianą dachu, stolarki okiennej i drzwiowej, remont elewacji, termomodernizację, dobudowę segmentu sanitarnego i roboty wykończeniowe. W budynku wymieniono też instalacje wewnętrzne, wykonano przyłącze mediów oraz zagospodarowano teren przyległy poprzez wykonanie parkingów i murów oporowych. Wokół budynku uporządkowano i nasadzono także zieleń. Obiekt zrewitalizowany został z dbałością o szczegóły architektoniczne. Jego industrialny charakter został niezmieniony m.in. dzięki zachowaniu konstrukcji starej suwnicy. Jednocześnie budynek został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością, poprzez stworzenie dwóch stref wejściowych z podjazdami dla osób niepełnosprawnych, montaż nowoczesnej windy wewnątrz budynku oraz dostosowanie toalet. W budynku powstała m.in. mała sala gimnastyczna dla seniorów, która wyposażona została w drabinki, materace gimnastyczne, rowery stacjonarne i bieżnię elektryczną oraz pracownia komputerowa.

Rewitalizacja i udostępnienie poprzemysłowego Dziedzictwa Górnego Śląska

Projekt realizowany przez Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Przedsięwzięcie realizowane jest w partnerstwie z Miastem Chorzów. Całkowita wartość projektu wynosi 111 mln zł, w tym MGW: 76,2 mln. Planowana wartość dofinansowania wynosi: 59 mln zł w tym MGW: 43,9 mln zł. Zakres prac przewidzianych w projekcie dla Muzeum Górnictwa Węglowego obejmuje:

- przebudowę i rozbudowę budynku Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu przy ul. 3-go Maja 19 wraz z zagospodarowaniem terenu na funkcje wystawiennicze, miejsce lokalizacji pracowni digitalizacji, biblioteki wraz z czytelnią oraz pracowni naukowych umożliwiających prowadzenie działalności naukowej,
- kompleksowy remont i konserwację zabytkowej maszyny parowej wraz z budową kotłowni w przybudówce budynku dawnej maszynowni szybu Carnall w celu dalszej możliwości uruchamiania oraz prezentowania pracy maszyny podczas pokazów dla turystów,
- remont i adaptację budynku dawnej maszynowni szybu Prinz Schonaich z przeznaczeniem na przestrzeń muzealną, w tym funkcje wystawiennicze, obejmujące wyjątkową wystawę poświęconą katastrofom górniczym,
- kompleksowy remont budynku dawnej skraplarni powietrza i jego adaptacja na pełnienie funkcji ekspozycyjnych, warsztatu i pracowni konserwacji wraz z pokazową kuźnią,
- zagospodarowanie terenu kompleksu Sztolnia Królowa Luiza obejmujące wykonanie brakującej infrastruktury technicznej i drogowej niezbędnej do prowadzenia prawidłowej obsługi ruchu turystycznego na terenie kompleksu,
- kompleksowy remont budynku dawnej cechowni i jego adaptacja na magazyn studyjny Muzeum wraz z zagospodarowaniem terenu.

Fotografia. Budynek maszynowni szybu Prinz Schonaich na terenie kompleksu Sztolnia Królowa Luiza

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

W ramach projektu zakończono już następujący zakres prac:

- kompleksowy remont i konserwację zabytkowej maszyny parowej wraz z budową kotłowni w przybudówce budynku dawnej maszynowni szybu Carnall
- remont i adaptację budynku dawnej maszynowni szybu Prinz Schonaich wraz z zagospodarowaniem terenu
- kompleksowy remont budynku dawnej skraplarni powietrza (warsztatu elektryczny) wraz z zagospodarowaniem terenu

W 2021 roku zakończono roboty budowlane w budynku dawnej cechowni zlokalizowanej przy ul. Wolności 387. Inwestycja polegała na przebudowie budynku wraz ze zmianą sposobu użytkowania z przeznaczeniem na magazyn studyjny eksponatów zabytkowych Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu. Remont i adaptacja dawnej cechowni zapewnią warunki umożliwiające bezpieczne przechowywanie licznych zbiorów, gromadzonych przez lata funkcjonowania instytucji oraz poszerzą możliwości ich prezentacji. Wartość inwestycji to ponad 7 mln zł.

Ponadto kontynuowane były roboty w budynku przy ul. 3-go Maja 19, prowadzono prace konserwatorskie w Sali witrażowej i na reprezentacyjnej klace schodowej.

Fotografia. Budynek Muzeum Górnictwa Węglowego

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Działania wspierające rewitalizację

Realizacja działań w ramach Programu Opieki nad Zabytkami

W celu ochrony i promocji krajobrazu miejsko-przemysłowego opracowany został dokument pn. Program Opieki nad Zabytkami Miasta Zabrze na lata 2019-2022, który jest narzędziem w strategicznym planowaniu ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz zbiorem wskazówek

oraz zasad postępowania dla właścicieli i administratorów obiektów zabytkowych. Program został przyjęty do realizacji Uchwałą nr V/41/19 Rady Miasta Zabrze w dniu 4 lutego 2019 r.
Dziedzictwo kulturowe Miasta Zabrze od wielu lat kojarzyło się wszystkim z systematycznie rewitalizowanymi terenami dawnych kopalń, które obecnie przyciągają turystów jako flagowe punkty na Szlaku Zabytków Techniki. Zabytkowe Zabrze to także cenna zabudowa wielkomiejska, w której skład wchodzą wysokiej klasy dzieła modernizmu, budynki użyteczności publicznej, kamienice czynszowe i osiedla patronackie powstałe w czasach świetności przemysłu ciężkiego.
W 2021 roku na bieżące działania związane z ochroną i konserwacją zabytków przeznaczono blisko 180 tys. zł.

W kategorii wydatków inwestycyjnych realizowane były m.in. następujące zadania:

- Ochrona i konserwacja zabytków - wykonanie na poziomie blisko 393,2 tys. zł.
- Rewitalizacja i udostępnienie poprzemysłowego dziedzictwa Górnego Śląska – wydatkowano środki w wysokości 1,2 mln zł.
- Rozbudowa nadbudowa przebudowa i remont Teatru Nowego wraz z infrastrukturą techniczną i elementami zagospodarowania terenu - na zadanie w 2021 roku rozdysponowano środki w wysokości 183 tys. zł.
- Poprawa jakości oferty kulturalnej oraz zwiększenie dostępu do kultury poprzez poprawę stanu infrastruktury Domu Muzyki I Tańca w Zabrzu - wydatkowano środki w wysokości 200 tys. zł.

W dniu 19 kwietnia 2021 r. weszło w życie Zarządzenie Nr 279/BPP/2021 Prezydenta Miasta Zabrze w sprawie aktualizacji gminnej ewidencji zabytków miasta Zabrze.
Powyższa zmiana nastąpiła w związku z wpisaniem przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach do rejestru zabytków budynku przy ul. 3 Maja 1-1a w Zabrzu oraz Zespołu zabudowy osiedla mieszkaniowego przy ul. Wolności 149, pl. Słowiański 1, 2, 3, 4, 5, ul. Stanisława Wyspiańskiego 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.
Ponadto do wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomych zostały włączone:

- most zsypowy (samowyładowczy) „Wojciech”, zlokalizowany na linii kolejowej nr 301 przy ul. Wojciecha Drzymały,
- dwa obiekty w zespole byłej kopalni „Rokitnica” przy ul. Szybowej: wieża wyciągowa szybu „Gigant”
- nadszybie i przedszybie szybu „Gigant”.

Nastąpiło również wyłączenie z ewidencji dwóch obiektów wyburzonych:

- kamienicy przy ul. Wolności 21,
- budynku sortowni w zespole dawnej KWK „Pstrowski” przy ul. Szybowej.

Miasto Zabrze konsekwentnie dofinansowuje rewitalizację obiektów zabytkowych. Prawo do otrzymania dotacji z budżetu Miasta Zabrze przysługuje osobom fizycznym lub innym jednostkom organizacyjnym i podmiotom posiadającym tytuł prawny do zabytku. Dotacja z budżetu może być udzielona w wysokości do 50 proc. nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiekcie wpisanym do rejestru zabytków. W 2021 r. Uchwałą Nr XXXI/518/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie udzielenia dotacji z budżetu Miasta Zabrze na rok 2021 na prace konserwatorskie, restauratorskie

lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Miasta Zabrze niestanowiących jego wyłącznej własności, zostały przyznane dotacje dla 3 obiektów, na łączną kwotę ponad 253 tys. zł, na następujące zadania:

- „Wymiana pokrycia dachu wraz z wykonaniem wyłazu dachowego, wymianą rynien i rur spustowych w budynku mieszkalnym przy ul. Księcia Henryka Pobożnego 9 w Zabrzu" - wypłacona kwota dotacji: 27,7 tys. zł,
- Przemurowanie kominów z cegły ceramicznej pełnej, otynkowanie tynkiem cementowo – wapiennym, w budynku przy ul. Krakusa 1 w Zabrzu" - wypłacona kwota dotacji: 45,5 tys. zł,
- „Malowanie wnętrza kościoła „Pokoju" w Zabrzu, przy ul. Marcina Lutra" - wypłacona kwota dotacji: 175,4 tys. zł.

Fotografia. Budynek kościoła „Pokoju" w Zabrzu, przy ul. Marcina Lutra

Źródło: UM Zabrze

Fotografia. Budynek przy ul. Księcia Henryka Pobożnego 9

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego

W 2021 roku kontynuowane były również bieżące naprawy i prace konserwacyjne w obiektach zabytkowych, należących do miasta, a także w budynkach, w których miasto posiada jedynie część udziałów, jako współwłaściciel nieruchomości. Wyremontowano między innymi elewację frontową kamienicy Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. 3 Maja 6, elewację frontową kamienicy Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. 3 Maja 92, a także wykusz kamienicy Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. 3 Maja 73 (obiekty w zarządzie ZBM-TBS Sp. z o.o.),

Fotografia. Kamienica Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. 3 Maja 6

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego

Fotografia. Kamienica Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. 3 Maja 92

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego

Szczegółowe informacje dotyczące rewitalizacji obiektów zabytkowych zawarto w dalszej części Raportu w sprawozdaniu z realizacji „Program Opieki nad Zabytkami Miasta Zabrze na lata 2019-2022” za 2021 rok.

1.5.4 SKUTECZNE PROMOWANIE MIASTA (CEL HORYZONTALNY CH 4)

Promocja Miasta

W ramach działań związanych z promocją Miasta, w 2021 roku wykonano szereg publikacji, folderów, informatorów, map turystycznych oraz gadżetów promujących Miasto Zabrze. Dokonano również zakupu materiałów promocyjnych z logo Miasta Zabrze, billboardów, banerów oraz plakatów promocyjnych. Zrealizowano umowę na kampanię segregacyjną a także na promocyjną kampanię billboardową na terenie Województwa Śląskiego. Przeprowadzono 7 akcji billboardowych na 16 nośnikach miejskich, a także 5 edycji plakatów do wiat przystankowych promujących ofertę Zabrzańskich instytucji kultury. Wydatki poniesione w omawianym roku to kwota ponad 602 tys. zł.

Działania promocyjne w 2021 r.:

- promocja Miasta, wykonanie materiałów promocyjnych w tym w szczególności: publikacji, folderów, kalendarzy, zaproszeń, plakatów, banerów, informatorów, map turystycznych oraz gadżetów promujących Zabrze,
- organizacja współpracy z zagranicą, współpracą z klubami europejskimi - w ramach realizacji tego zadania zorganizowano pobyt uczestniczących w obchodach Święta Miasta Zabrze delegacji miast partnerskich: Essen, Równe, Lund, Rovereto oraz Opava. Wykonano także tłumaczenie przysięgłe dokumentacji związanej z planowanym przystąpieniem Zabrza do Stowarzyszenia na rzecz promocji Instytutu Regionów Europy z siedzibą w Wiedniu,
- delegacjami zagranicznymi - w ramach realizacji tego zadania przedstawiciele Miasta Zabrze wzięli udział w wizytach studialnych i wydarzeniach o charakterze promocyjno – kulturalnym w Austrii, Republice Czeskiej, Słowacji i Norwegii,
- wykonanie dokumentacji i usług związanych z promocją i pozyskaniem inwestorów,
- utrzymanie i aktualizację reklam w mieście – zadanie realizowane przez Wydział Infrastruktury Komunalnej, które obejmowało m.in. realizację umowy pn. „Utrzymanie Miejskiego Systemu Informacji (MSI)". W bieżącym utrzymaniu znajdują się również tablice promocyjno-informacyjne, miejskie gabloty informacyjne, tablice „z Kulturą po drodze", herby dzielnicy Mikulczyce oraz tablice ogłoszeniowe dla potrzeb mieszkańców i Rad Dzielnic. Odtworzone zostały również 2 tablice informacyjne promujące „osiedle Ballestrema" zlokalizowanych przy ul. Jordana i ul. Krakowskiej.
- zawarto roczną umowę na promocję Miasta Zabrze na terenie Śląskiego Ogrodu a także umowę na promocję z Politechniką Śląską oraz Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach. Dokonano zakupu materiałów promocyjnych z logo Miasta Zabrze a także wyrobów artystycznych i rzemieślniczych.

W grudniu 2021 roku w odrestaurowanej Sali Witrażowej gmachu Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu odbyła się konferencja prasowa, w trakcie której zaprezentowane zostało nowe logo Miasta Zabrze zaprojektowane z okazji zbliżających się obchodów stulecia przyznania Zabrzu praw miejskich. W trakcie konferencji prezydent Zabrza oraz profesor Marian Oslislo wspólnie przedstawili nowy logotyp Miasta Zabrze. Zaprezentowane logo towarzyszyło będzie wszystkim wydarzeniom i inicjatywom związanym ze świętowaniem ważnego dla naszego miasta jubileuszu - stulecia nadania praw miejskich.

Fotografia. Prezentacja nowego logo Miasta Zabrze

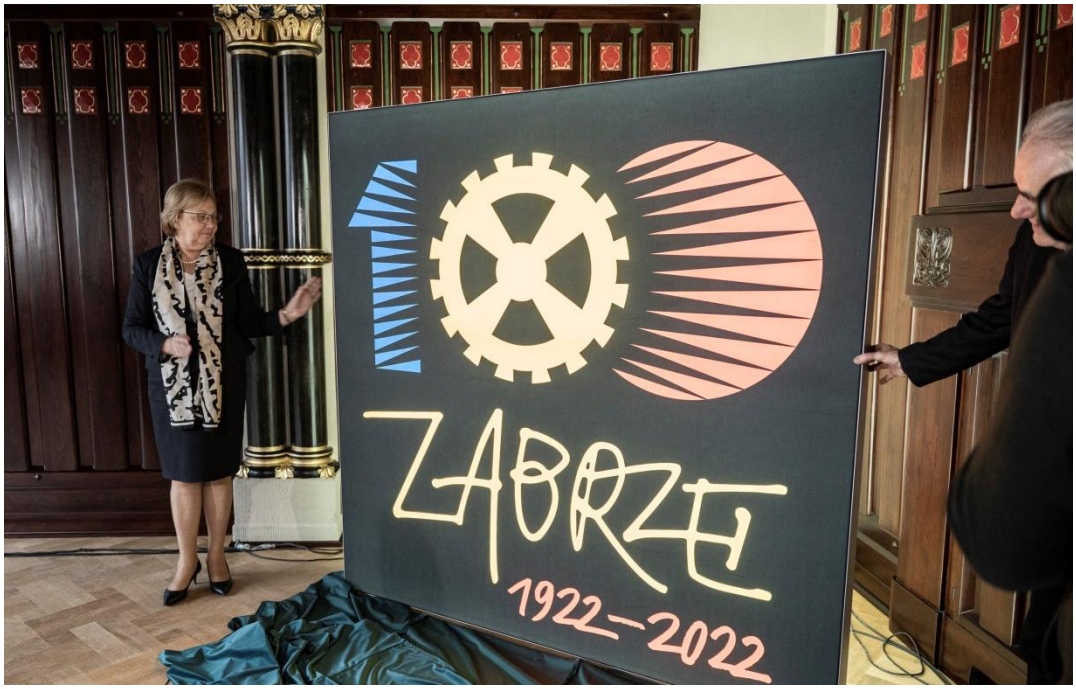

Źródło: https://miastozabrze.pl

„Zabrze nie tylko na weekend”

W dnia 10 - 11 lipca na zamku Ogrodzieńcu odbyła się po raz drugi impreza promująca Miasto Zabrze. Na gości czekało mnóstwo atrakcji, ciekawych historii, dźwięków i smaków. Zagrała Orkiestra Muzeum Górnictwa Węglowego, przewodnicy Kopalni Guido i Sztolni Królowa Luiza opowiadali o tajemnicach mroków podziemi, a animatorzy z Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabrzu pokazywali m.in. jak wykonać z papieru odwzorowanie górniczego czako.

Fotografia. „Zabrze nie tylko na weekend” impreza promocyjna na zamku w Ogrodzieńcu

Źródło: https://miastozabrze.pl

Nie zabrakło również zajęć ruchowych dla dzieci przygotowanych przez Akademię Piłkarską Górnika. Dzięki temu dwudniowemu wydarzeniu, turyści z całej Polski odwiedzający ogrodzieniecki zamek mieli okazję poznać najatrakcyjniejsze miejsca w Zabrzu. W zabrzańskim wydarzeniu w ciągu dwóch dni wzięło udział ponad sześć tysięcy odwiedzających z całej Polski.

Działania związane z promocją turystyki w 2021 roku:

- organizację imprez i spotkań turystycznych,
- udział w targach turystycznych krajowych i zagranicznych,
- wspieranie turystyki dzieci i młodzieży,
- wydanie publikacji, folderów, map, filmów oraz gadżetów związanych z promocją turystyki.

Miasto Zabrze w 2021 roku promowało się podczas targów turystycznych w Chorzowie i Pszczynie. W lipcu miasto Zabrze zorganizowało po raz drugi imprezę promocyjną pn. „Zabrze nie tylko na weekend" na zamku w Ogrodzieńcu. Podczas wydarzenia zaprezentowana została zabrzańska oferta turystyczna, kulturalna i sportowa. We wrześniu odbyło się seminarium socjologiczno – fotograficzne. Wydarzenie odbywa się cyklicznie w obiektach poprzemysłowych. Po raz pierwszy odbył się festiwal piosenki frankofońskiej, gdzie prezentacje wykonywane były w Łaźni łańcuszkowej i Wieży Ciśnień. Podczas Międzynarodowego Dnia Turystyki zorganizowano piesze wycieczki z przewodnikiem po Zabrzu oraz spotkanie autorskie z Tomaszem Zubilewiczem, autorem przewodnika pn. „Zabrze na każdą pogodę". W październiku zorganizowano promocję przewodnika turystyki kulinarnej pn. „Rozsmakuj się w Zabrzu".

W ramach Targów Turystyki Weekendowej – Atrakcje Regionów które odbyły się w Parku Chorzowskim, Zabrze promowało swoją ofertę dla turystów. Na stoisku prezentowane były atrakcje turystyczne, kulturalne i sportowe miasta. Odwiedzającym stoisko oferowaliśmy foldery, ulotki i gadżety promocyjne m.in. Muzeum Górnictwa Węglowego, Teatru Nowego, Filharmonii Zabrzańskiej, Ogrodu Botanicznego, Górnika Zabrze, MOSiR, hoteli, restauracji i innych atrakcji turystycznych Zabrza.

Fotografia. Targi Turystyki Weekendowej – Atrakcje Regionów w Parku Chorzowskim

Źródło: Wydział Promocji Turystyki i Sportu

We współpracy z Urzędem Miasta w Pszczynie, Zabrze zaprezentowało swoją ofertę turystyczną i kulturalną na Festiwalu „Moja Pszczyna. Talenty i pasje”. Namiot promocyjny Zabrza na pszczyńskim rynku odwiedzili mieszkańcy Pszczyny i turyści z regionu i całej Polski. Bogaty program festiwalu spowodował, że rynek, gdzie prezentowana była oferta Zabrza odwiedziło kilka tysięcy osób.

W 2021 r. wprowadzone zostały nowe funkcje w aplikacji mobilnej „Zabrze w sercu Śląska”. Ten bezpłatny przewodnik dla turystów i mieszkańców poszukujących informacji o naszym mieście wzbogacono o możliwość zamawiania jedzenia. Jest to niezwykle przydatna funkcja w dobie pandemii mająca na celu wsparcie zabrzańskich przedsiębiorców oraz ułatwienie mieszkańcom zamawiania jedzenia na wynos lub z dowozem.

Rysunek. Aplikacja mobilna „Zabrze w sercu Śląska”

Źródło: Wydział Promocji Turystyki i Sportu

Drugą udostępnioną w 2021 roku dla użytkowników aplikacji miejskiej „Zabrze w sercu Śląska” funkcją był wirtualny spacer szlakiem architektury modernistycznej. Funkcja ta pozwala na zwiedzanie naszego miasta bez wychodzenia z domu.

Rysunek. Aplikacja mobilna „Zabrze w sercu Śląska”

Źródło: Źródło: Wydział Promocji Turystyki i Sportu

Działalność Muzeum Górnictwa Węglowego związana z promocja turystyki przemysłowej

W 2021 roku okresie propagowano ofertę Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu poprzez następujące działania:

- informacje o wystawach i imprezach w Muzeum przesyłano na portale internetowe, do prasy regionalnej, lokalnych rozgłośni radiowych i stacji TV,
- przeprowadzono kampanie informacyjne i promocyjne dotyczące przedsięwzięć organizowanych przez MGW,
- propagowano MGW za pomocą plakatów umieszczonych w instytucjach kultury Zabrza, placówkach oświatowych, w punktach informacji turystycznej oraz na stojakach reklamowych i tablicach ogłoszeniowych,
- informacje o ofercie MGW przesyłano do placówek oświatowych i partnerów, gościom Muzeum i instytucjom współpracującym
- Informacje o wszystkich imprezach i propozycjach umieszczono na stronie internetowej MGW i w mediach społecznościowych na FB i Instargramie oraz na stronach www współpracujących instytucji i organizacji, wykorzystano nowatorskie metody promocji i komunikacji z rynkiem w przestrzeni wirtualnej takie jak Google Ads, Facebook Ads, kampanie mailingowe i inne.

W związku z trwającą pandemią Covid-19 rok 2021 był pod wieloma względami równie nietypowy jak rok poprzedni. Odgórne obostrzenia i okresy zamknięcia MGW miały wpływ na podejmowane działania promocyjne, które coraz częściej były przenoszone do sieci. W ramach kampanii reklamowych w Google Ads korzystano w ubiegłym roku z reklam w wyszukiwarce, reklam graficznych w sieci reklamowej oraz kampanii wideo na portalu YouTube oraz kampanii Discovery. Dodatkowo oferta Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu promowała się w mediach społecznościowych m.in. Facebook i Instagram poprzez płatne kampanie, które kierowane były do wyszczególnionych grupy odbiorców. przeprowadzono również kilka kampanii mailingowych, z kierowaniem na obiekty edukacyjne oraz rodziców z dziećmi, by zachęcić do odwiedzenia obiektów MGW. Muzeum dbało o optymalizację swoich stron internetowych dla wyszukiwarek internetowych wewnątrz i na zewnątrz stron, poprzez publikowanie artykułów na portalach lokalnych, tematycznych oraz współpracując z influencerami.

W ramach promowania zrewitalizowanej w 2021 r. Strefy Carnall Sztolni Królowa Luiza zorganizowany został Carnall Festival – spektakularne przedsięwzięcie zrealizowane na dużą skalę. Obok gwiazd ogólnopolskiego formatu, na scenie pojawili się lokalni artyści. Na realizację festiwalu pozyskano środki zewnętrzne z Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 210 tys. zł.

W 2021 Muzeum kolejny już rok pełniło funkcję operatora Szlaku Zabytków Techniki. Tym samym Muzeum kontynuowało współpracę w ramach sieci obiektów dziedzictwa kultury przemysłowej województwa śląskiego i markowego produktu turystycznego, jakim jest Szlak. Muzeum podjęło się również organizacji i koordynacji corocznego święta Szlaku Zabytków Techniki tj. Industriady. W ramach funkcji Operatora Szlaku, Muzeum realizowało szeroko zakrojoną kampanię promocyjną Szlaku, zarówno w przestrzeni wirtualnej (Facebook, Instagram, strona internetowa Szlaku), jak i w przestrzeni publicznej. W celu wzmocnienia pozytywnego wizerunku Szlaku Zabytków Techniki oraz promowania go jako przyjaznej marki turystycznej, skupiono się na jednej z najważniejszych grup

odbiorców, jaką są dzieci. W ten sposób postanowiono stworzyć postać - maskotkę Szlaku, która będzie służyć do wspierania akcji eventowych, w formie animacji i interakcji z uczestnikami wydarzeń w plenerze, jak również posłuży do promowania działań samych obiektów.

W ramach działań promocyjnych zainicjowano również kampanię informacyjno-promocyjną na łamach radia. Produkcje radiowe miały formę mini-reportaży nagrywanych bezpośrednio z miejsc, o których opowiadały. Audycje w ramach cyklu ukazywały najważniejsze i najciekawsze pod względem walorów turystycznych, historycznych i architektonicznych obiekty Szlaku Zabytków Techniki. Dodatkowo zamówiono 50 spotów ogólnych, promujących Szlak. Do stałych działań promocyjnych należała też bieżąca promocja (płatne posty sponsorowane) na portalu Facebook Szlaku Zabytków Techniki.

Promowana była również przez MGW własna oferta turystyczno – kulturalna za pomocą kanałów promocji takich jak telewizja, radio, prasa, reklama zewnętrzna, druki promocyjne i plakaty w przestrzeni miejskiej. W województwie śląskim, w rejonie Beskidu Śląskiego pojawiły się billboardy informujące o ofercie turystycznej Muzeum. Zamieszczano również plakaty wizerunkowe i promocyjne w przestrzeni miejskiej – słupy miejskie, wiaty przystankowe. W stacjach radiowych regularnie pojawiały się spoty reklamowe nawiązujące do aktualnych wydarzeń i oferty turystycznej Muzeum. Podobne działania były podejmowane w prasie - publikacja informacji.

Szczegółowa informacja na temat działań promocyjnych prowadzonych przez Miasto Zabrze w 2021 roku jest dostępna w załączonym dokumencie: Raport 2021 Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu.

Działania i projekty podejmowane przez Miasto Zabrze w 2021 roku były realizowane zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030. Cechował je wysoki poziom realizacji poszczególnych priorytetów jak i zawartych w nich celów. Duża liczba znaczących inwestycji i przedsięwzięć, jak i licznych działań o mniejszej skali, miała wpływ na zrównoważony rozwój miasta. Wszystkie cele strategiczne jak i horyzontalne były realizowane zgodnie z wcześniejszymi założeniami.

Zabrze, jako jednostka samorządu terytorialnego, intensywnie wykorzystuje środki funduszy unijnych i krajowych w celu jak najlepszego rozwoju miasta i podniesienia poziomu oraz jakości życia mieszkańców.

Warto zauważyć, że wszystkie działania podjęte w roku 2021 pomimo panującej w dalszym ciągu pandemii miały pozytywny wpływ na umocnienie Zabrza w dziedzinach takich jak medycyna, nauka, innowacyjna gospodarka, sport i turystyka industrialna. Realizowana od wielu lat wizja tworzenia przyjaznego Miasta będzie kontynuowana – priorytetem pozostaje nadal zrównoważony rozwój, ciągła poprawa jakości życia i zabezpieczanie potrzeb mieszkańców.

2. STRATEGIE SEKTOROWE, PROGRAMY, POLITYKI

BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY

EDUKACJA

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

INFRASTRUKTURA MIEJSKA I GOSPODARKA KOMUNALNA

OCHRONA ŚRODOWISKA

OPIEKA NAD ZABYTKAMI

POLITYKA PRZESTRZENNA MIASTA

REWITALIZACJA

ROZWÓJ CYFROWY

ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

RYNEK PRACY

SPORT

TRANSPORT PUBLICZNY

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA

obszar działania	Tytuł dokumentu strategicznego	Realizacja	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty realizujące	Sposób nadania (uchwała, zarządzenie)	Obszar Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2030
BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY	Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2020-2023	2020 r. -2023 r.	ZKOL UM Zabrze	Wszystkie służby, straże i inspekcje działające w ramach miejskiej administracji zespolonej	Uchwała nr XVIII/333/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 16.03.2020 r.	Priorytet P1 Aktywne Społeczeństwo Miejskie
EDUKACJA	Strategia Edukacji Miasta Zabrze na lata 2011-2021	2011 r. -2021 r.	Wydział Oświaty	Przedszkola, szkoły, zespoły szkół, placówki oświatowe	Uchwała Nr XV/165/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 17 października 2011 r. w sprawie przyjęcia Strategii Edukacji Miasta Zabrze na lata 2011-2021 https://bip.miastozabrze.pl/engine//bip/4/13?o=tp1&e=s|13|2011	Priorytet P1. Aktywne społeczeństwo miejskie
EDUKACJA	Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie Miasta Zabrze	od 2019 roku	Wydział Oświaty	Wydział Oświaty	Uchwała Nr XI/125/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie Miasta Zabrze https://bip.miastozabrze.pl/engine//bip/4/13?o=pagesNavigator_413_VIEW&e=sn&mag=d14957bc9883714489893056969625bea	Priorytet P1. Aktywne społeczeństwo miejskie
GOSPODARKA MIESZKANIOWA	Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Zabrze na lata 2021-2023	2021 r. - 2023 r.	Wydział Zarządzania Mieniem	1. Wydział Zarządzania Mieniem 2. Jednostka Gospodarki Nieruchomościami 3. Wydział Obrotu Nieruchomościami 4. Wydział Geodezji	Zarządzenie nr 754/ZM/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 8 września 2021 r. w sprawie przyjęcia planu wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Zabrze na lata 2021- 2023	Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta

GOSPODARKA MIESZKANIOWA	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2021-2025	2021 r. – 2025 r.	Wydział Zarządzania Mieniem	1. Wydział Zarządzania Mieniem 2. Jednostka Gospodarki Nieruchomościami 3. ZBM-TBS Sp. z o.o. 4. Wydział Obrotu Nieruchomościami	Uchwała nr XXX/498/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 22.02.2021 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2021-2025	Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta Cel strategiczny C14. Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego
GOSPODARKA MIESZKANIOWA	Strategia rozwoju ZBM-TBS Sp. z o.o. na lata 2021-2030	2021 r. – 2030 r.	ZBM - TBS Sp. z o.o.	ZBM - TBS Sp. z o.o.	Uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników ZBM - TBS Sp. z o.o. Nr 1/30/12/2021 z dnia 30.12.2021 r. w sprawie zatwierdzenia Strategii rozwoju ZBM-TBS Sp. z o.o. na lata 2021 - 2030	Priorytet P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki. Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta Cel strategiczny C14. Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego

INFRASTRUKTURA MIEJSKA I GOSPODARKA KOMUNALNA	Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2021-2024	2021 r. – 2024 r.	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	Uchwała nr XXIX/476/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 18 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2021-2024	Priorytet P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki, (C7) Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta, Priorytet P3.Przyjazność przestrzeni miasta C.12 Ochrona środowiska i dostosowanie miasta do wymogów zmian klimatycznych
INFRASTRUKTURA MIEJSKA I GOSPODARKA KOMUNALNA	Plan Rozwoju na lata 2019-2021	2019 r. – 2021 r.	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Spółka z o.o.	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Spółka z o.o.	Uchwała nr 19/2019 Zgromadzenia Wspólników ZPEC Sp. z o.o. podjęta w dniu 06.06.2019 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Rozwoju na lata 2019-2021 - Aktualizacja	P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki, P3. Przyjazność przestrzeni miasta
INFRASTRUKTURA MIEJSKA I GOSPODARKA KOMUNALNA	Plan ograniczeń w dostarczaniu ciepła na okres 2020-2022	2020 r. – 2022 r.	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Spółka z o.o.	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Spółka z o.o.	Uchwała nr 20/2019 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników ZPEC Sp. z o.o. podjęta w dniu 07.06.2019 r. w sprawie zatwierdzenia Planu ograniczeń w dostarczaniu ciepła na okres 2020-2022.	P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki, P3. Przyjazność przestrzeni miasta

INFRASTRUKTURA MIEJSKA I GOSPODARKA KOMUNALNA	Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Miasta Zabrze	Projekt „Założeń…" opracowano w 2013 roku na okres 15 lat z aktualizacją co 3 lata	Główny Inżynier Miasta	Urząd Miejski /jednostki organizacyjne samorządu / podmioty zarządzające zewnętrzne	Uchwała nr XXXVII/548/01 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 15 października 2001 r. Uchwała nr LX/719/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 17 września 2018 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Miasta Zabrze.", http://www.um.zabrze.pl/mieszkancy/ekologia/aktualizacja-zalozen-do-planu-zaopatrzenia-w-cieplo-energie-elektryczna-i-paliwa-gazowe-na-obszarze-miasta-z	Priorytet P 2 Rozwój i innowacyjność gospodarki (C7-9), Priorytet P3 Przyjazność przestrzeni miasta
INFRASTRUKTURA MIEJSKA I GOSPODARKA KOMUNALNA	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Zabrze na rok 2021	2021 r.	Wydział Infrastruktury Komunalnej	Wydział Infrastruktury Komunalnej/Schronisko dla bezdomnych zwierząt	UCHWAŁA NR XXXIV/564/21 RADY MIASTA ZABRZE z dnia 21 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Zabrze na rok 2021 https://prawomiejscowe.pl/UrzadMiejskiwZabrzu/document/742902/Uchwa%C5%82a-XXXIV_564_21	Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta
OCHRONA ŚRODOWISKA	Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) dla miasta Zabrze	2020 r. – 2030 r.	Biuro Głównego Inżyniera Miasta	Przedsiębiorstwa energetyczne, zarządcy nieruchomości, spółdzielnie mieszkaniowe, firmy i instytucje, przedsiębiorstwa produkcyjne, w tym przedsiębiorstwa związane z gospodarką komunalną, mieszkańcy miasta, przedsiębiorstwa komunikacyjne, organizacje pozarządowe, inicjatywy społeczne funkcjonujące na terenie miasta	Uchwała NR XXVIII/461/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 21 grudnia 2020 r.	Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta, CH3 Rewitalizacja miasta, CH2. Kształtowanie warunków dla rozwoju smart city,

OCHRONA ŚRODOWISKA	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Zabrze na lata 2015-2020 z uwzględnieniem horyzontu długoterminowego do 2030 r.	2015 r. – 2020 r. z perspektywą do 2030	Główny Inżynier Miasta	Wydział Ekologii, Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki, Jednostka Gospodarki Mieszkaniowej, Wydział Inwestycji, wspólnoty mieszkaniowe, spółki energetyczne, przedsiębiorcy prywatni	Uchwała nr XXV/261/16 Rady Miasta Zabrze z dnia 16 maja 2016 r. w sprawie aktualizacji i przyjęcia do realizacji "Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Zabrze"	Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta (C12 i C15)
OCHRONA ŚRODOWISKA	Program ochrony środowiska dla Miasta Zabrze do roku 2024 z perspektywą do roku 2028	do roku 2024 z perspektywą do roku 2028	Wydział Ekologii	Urząd Miejski/ jednostki organizacyjne samorządu /podmioty zarządzające zewnętrzne	UCHWAŁA NR XVII/305/20 RADY MIASTA ZABRZE z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska dla Miasta Zabrze do roku 2024 z perspektywą do roku 2028”	Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta (C12)

OCHRONA ŚRODOWISKA	Plan adaptacji Miasta Zabrze do zmian klimatu do roku 2030	2019 r.- nadal	Wydział Ekologii	Urząd Miejski/ jednostki organizacyjne samorządu /podmioty zarządzające zewnętrzne, Wydział Zarzadzania Kryzysowego i Ochrony Ludności, Wydział Zdrowia, Biuro Głównego Inżyniera Miasta, Tauron, ZPEC, Fortum Silesia S.A., Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej w Zabrzu, Wydział Ekologii, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., Wydział Oświaty, Wydział Informatyki i Rozwoju Społeczeństwa Informatycznego, Biuro Planowania Przestrzennego, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, Tramwaje Śląskie S.A, Partnerzy, Metropolia Górnośląsko-Zagłębiowska, NGO	UCHWAŁA NR XII/161/19 RADY MIASTA ZABRZE z dnia 16 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Planu adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Zabrze do roku 2030"	Priorytet P1 Aktywne społeczeństwo miejskie, Priorytet P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki, Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta
OCHRONA ŚRODOWISKA	Aktualizacja Programu Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Miasta Zabrze	2019 r. - nadal	Wydział Ekologii	Wydział Ekologii	UCHWAŁA NR XIV/257/19 RADY MIASTA ZABRZE z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Miasta Zabrze”	Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta (C12)
OCHRONA ŚRODOWISKA	Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze	2018 r. – 2023 r.	Wydział Ekologii	Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej; Tramwaje Śląskie; Wydział Ekologii (edukacja ekologiczna)	Uchwała Nr LX/718/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 17 września 2018 r. w sprawie przyjęcia “Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Zabrze na lata 2018 - 2023”. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego w dniu 26 października 2018r. (DZ. URZ. WOJ. SLA 2018.6734)	Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta (C12)

OPIEKA NAD ZABYTKAMI	Program Opieki nad Zabytkami Miasta Zabrze na lata 2019 -2022	2019 r. -2022 r.	Biuro Planowania Przestrzennego – Zespół Miejskiego Konserwatora Zabytków UM Zabrze	Wszystkie komórki organizacyjne UM Zabrze oraz jednostki podległe Wydziałowi Oświaty oraz Wydziałowi Kultury i Dziedzictwa UM Zabrze	Uchwała Nr V/41/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 4 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia „Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Zabrze na lata 2019-2022”	Priorytet P3. Przyjazność Przestrzeni Miasta
POLITYKA PRZESTRZENNA MIASTA	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze	bezterminowo	Biuro Planowania Przestrzennego	Wydziały Urzędu Miasta oraz inne podmioty, które realizują zadania w zakresie spraw związanych z planowaniem przestrzennym	Uchwała Nr XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 4 lipca 2011 r. w sprawie: uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze	Priorytet P3. Przyjazność Przestrzeni Miasta
REWITALIZACJA	Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016 - 2023. /LPROM/	2016 r. – 2023 r.	Biuro Planowania Przestrzennego / dot. dokumentu /	Wydziały Urzędu Miasta oraz inne podmioty, które wskazały projekty: przedsięwzięcia rewitalizacyjne w LPROM do realizacji.	Uchwały: 1. Uchwała Nr XXXV/372/16 Rady Miasta Zabrze z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023. 2. Uchwała Rady Miasta Zabrze Nr LI/618/17 z dnia 18 grudnia 2017r. w sprawie: zmiany Uchwały nr XXXV/372/16 z dnia 19.12.2016 w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023.	Priorytet P3. Przyjazność Przestrzeni Miasta P4. Znacząca pozycja metropolitalna CH 3 Rewitalizacja miasta. Obszar rewitalizacji /wyznaczony w LPROM /

ROZWÓJ CYFROWY	e-Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+	od 2016 r. do r. 2020+	Wydział Informatyki i Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.	Urząd Miejski w Zabrzu, w tym: WKS, WG, WKD/MBP, ZKOL, WO, IRSI, IK/MZDII, IK, WE, BI/PUP, PBI, ZPU/BA/WRP, WKD/MGW, GOK Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej, Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum Górnictwa Węglowego, Powiatowy Urząd Pracy.	UCHWAŁA NR XXI/211/16 RADY MIASTA ZABRZE z dnia 18 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia do realizacji dokumentu o nazwie „e-Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+”.	CH2. Kształtowanie warunków dla rozwoju smart city, Priorytet P3 Przyjazność Przestrzeni Miasta
ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	Strategia tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych	2018 r. – nadal	Biuro ds. Inwestorów	Biuro ds. Inwestorów, Oficer Startupowy	Uchwała nr LIX/710/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 27 sierpnia 2018 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych.	Priorytet P2 Rozwój i innowacyjność gospodarki P4. Znacząca pozycja metropolitalna
RYNEK PRACY	Program Pomocy Bezrobotnym i Pracodawcom	2021 r.	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu	Zarządzenie nr 86/BI/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 2 lutego 2021r.	Priorytet P1. Aktywne społeczeństwo miejskie
RYNEK PRACY	Program aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych finansowany ze środków PEFRON	2021 r.	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu	Uchwała nr XXXI/520/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 15 marzec 2021 r. oraz uchwała nr XXXVIII/627/21 z dnia 18.10.2021 r. w sprawie określenia i finansowania zadań w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2021	Priorytet P 1. Aktywne społeczeństwo miejskie

SPORT	Strategia Rozwoju Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu sp. z o.o. - krótko i długookresowa	od 2019 r.	Zarząd MOSiR w Zabrzu sp. z o.o.	Komórki organizacyjne MOSiR w Zabrzu sp. z o.o.	Uchwała Zarządu nr 85/2019, Uchwała Rady Nadzorczej nr 34/2019	Priorytet P 1. Aktywne społeczeństwo miejskie P4. Znacząca pozycja metropolitalna
TRANSPORT PUBLICZNY	Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla obszaru Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (...)	od 2021 r.	Biuro Głównego Inżyniera Miasta	ZTM/GIM	Uchwała NR XXXIII/262/2021 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 17 marca 2021 r.	P3.Przyjaźność Przestrzeni Miasta
TRANSPORT PUBLICZNY	Plan budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Zabrzu	2021 r.- 2022 r.	Biuro Głównego Inżyniera Miasta	TAURON Dystrybucja S.A.	Uchwała NR XXVI/431/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 19 października 2020 r.	Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta, CH2. Kształtowanie warunków dla rozwoju smart city,

TRANSPORT PUBLICZNY	Polityka Rowerowa Miasta Zabrze	od 2014 r.	Główny Inżynier Miasta UM Zabrze	a) Zespół konsultacyjny ds. Polityki Rowerowej Miasta Zabrze b) Pełnomocnik Prezydenta Miasta Zabrze (oficer Rowerowy) ds. realizacji Polityki Rowerowej Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miejskiego, Biuro ds. Inwestorów w Urzędzie Miejskim, Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej.	Uchwała Nr LIX/877/14 Rady Miasta Zabrze z dnia 06.11.2014 r. w sprawie Przyjęcia dokumentu pn.: „Polityka Rowerowa Miasta Zabrze”.	Priorytet P1 Aktywne społeczeństwo miejskie Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta
WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	Roczny Program Współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	2021 r.	Prezydent Miasta Zabrze	wszystkie wydziały UM Zabrze zaangażowane we współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Uchwała nr XXVI/438/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 19 października 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok	Priorytet P1 Aktywne społeczeństwo miejskie
ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zabrze na lata 2010-2020	Od 2010 r.	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne miasta Zabrze, m.in. PUP	Uchwała nr LIX/766/10 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11.10.2010 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Zabrze na lata 2010-2020	Priorytet P1 Aktywne społeczeństwo miejskie

ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA	Program „Rodzina na 5+”	2011 r.- nadal	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej UM Zabrze, podległe jednostki organizacyjne miasta Zabrze, podmioty zgodnie z podpisami porozumieniami dot. Partnerów Programu	Uchwała nr XIV/145/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 12.09.2011 r. w sprawie Uchwalenia programu „Rodzina na 5+”, ze zmianami	CH1 Tworzenie warunków rozwoju rodziny
ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA	Program „Zabrzański Senior 65+”	2014 r.- nadal	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej UM Zabrze, podległe jednostki organizacyjne miasta Zabrze, podmioty zgodnie z podpisami porozumieniami dot. Partnerów Programu	Uchwała nr L/737/14 Rady Miasta Zabrze z dnia 14.04.20214 r. w sprawie Uchwalenia Programu „Zabrzański Senior 65+”	Priorytet P1 Aktywne społeczeństwo miejskie
ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA	Powiatowy Program Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Miasto Zabrze Przyjazne Osobom Niepełnosprawnym” na lata 2012-2020	2012 r. - nadal	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej UM Zabrze, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne miasta Zabrze.	Uchwała nr XXIV/315/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11.06.2012 r. w sprawie Powiatowego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Miasto Zabrze Przyjazne Osobom Niepełnosprawnym" na lata 2012 - 2020 ze zm.	Priorytet P1 Aktywne społeczeństwo miejskie

ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA	Program Kompleksowej terapii i rehabilitacji dzieci i młodzieży z terenu Miasta Zabrze na lata 2019-2021	2019 r. – 2021 r.	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej UM Zabrze, podmioty lecznicze	Uchwała nr X/117/19 z dnia 08.07.2019 r. Rady Miasta Zabrze w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pt. „Program kompleksowej terapii i rehabilitacji dzieci i młodzieży z terenu Miasta Zabrze" na lata 2019 – 2021	Priorytet P1 Aktywne społeczeństwo miejskie
ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA	Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021	2021 r. - program roczny	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej UM Zabrze, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne Miasta Zabrze	Uchwała nr XXVIII/453/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 21.12.2020 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r., ze zmianami	Priorytet P1 Aktywne społeczeństwo miejskie
ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA	Lokalny program działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Miasta Zabrze na lata 2017-2027	2017 r. – 2027 r.	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej	Jednostki organizacyjne Miasta Zabrze, Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej UM Zabrze, podmioty lecznicze	Uchwała nr L/607/17 Rady Miasta Zabrze z dnia 4 grudnia 2017 r. W sprawie przyjęcia „Lokalnego programu działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Miasta Zabrze na lata 2017-2027	Priorytet P1 Aktywne społeczeństwo miejskie

ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA	Miejski Program Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności	2005 r. – 2022 r.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, jednostki organizacyjne Miasta Zabrze, organizacje pozarządowe	Uchwała Rady Miejskiej Nr XLII/497/05 z dnia 11.07.2005 r.	P1 Aktywne społeczeństwo miejskie CH1 Tworzenie warunków rozwoju rodziny
ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA	Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2021-2023	2021 r. – 2023 r.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Uchwała Rady Miejskiej nr XXXIV/561/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 21 czerwca 2021 r. w sprawie Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrze w latach 2021-2023	CH1 Tworzenie warunków rozwoju rodziny
ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025	2021 r. – 2025 r.	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej / Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Miejski Zespół Interdyscyplinarny, organizacje pozarządowe, Policja, instytucje zgodnie z zawartymi porozumieniami	Uchwała Rady Miejskiej Nr XXXVI/578/21 z dnia 23.08.2021 r. w sprawie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025	CH1 Tworzenie warunków rozwoju rodziny
ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA	Lokalny program pomocy społecznej – program osłonowy w zakresie dożywiania na terenie Miasta Zabrze na lata 2019-2023	2019 r. – 2023 r.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu	Uchwała nr III/19/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie przyjęcia lokalnego programu pomocy społecznej - Programu osłonowego w zakresie dożywiania na terenie Miasta Zabrze na lata 2019-2023	P1 Aktywne społeczeństwo miejskie

ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA	Plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych w Zabrzu na rok 2021	2021 r. – plan roczny	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu, Organizacje pozarządowe	Uchwała nr XXIX/480/21 Rady Miasta z dnia 18.01.2021 r. w sprawie przyjęcia planu potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych w Zabrzu na rok 2021.	P1 Aktywne społeczeństwo miejskie

2.1 BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY

2.1.1 POWIATOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO NA LATA 2020-2023

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli I Porządku Publicznego Na Lata 2020-2023
2. Podstawa prawna
art. 12 pkt. 9 b ustawy o samorządzie powiatowym
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała nr XVIII/333/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 16.03.2020 r.
4. Czas obowiązywania
2020 r. - 2023 r.
5. Wydział/jednostka organizacyjna
ZKOL UM Zabrze
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Tak jak w latach poprzednich, w roku 2021 realizowane były działania w następujących obszarach: 1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscach zamieszkania. 2. Przeciwdziałanie przemocy, patologiom i niedostosowaniu społecznemu oraz ograniczenie przestępczości nieletnich. 3. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym. 4. Poprawę bezpieczeństwa mieszkańców w sytuacjach zagrożenia kryzysowego. 5. Podniesienie świadomości społeczeństwa w sferze ochrony zabytków oraz dbałość o kulturalną stronę miasta. 6. Ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń oraz dążenie do poprawy wzrostu społecznego poczucia bezpieczeństwa w domu, pracy i mieście wśród mieszkańców miasta
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Pomimo trwania epidemii Covid19, powodującej znaczne ograniczenia w działalności niektórych jednostek oraz służb, uzyskane pozytywne efekty, podczas realizacji „Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2020 – 2023 w obszarze bezpieczeństwa w roku 2021, potwierdzają właściwy wybór podejmowanych kierunków działań, które powodują znaczącą poprawę stanu porządku publicznego. Działania te ukierunkowane są głównie na zapobieganie przestępczości, powodując ich systematyczny spadek, przy jednoczesnym wzroście poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz innych osób przebywających na terenie miasta Zabrze.
8. Streszczenie sprawozdania
Głównym celem programu była poprawa stanu bezpieczeństwa, a jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu było ograniczenie negatywnych zjawisk i tendencji w zakresie stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego

oraz przeciwdziałanie patologiom i niedostosowaniu społecznemu. Podejmowane w ramach programu działania miały na celu skoordynowanie działań wszystkich służb, straży i inspekcji działających w ramach miejskiej administracji zespolonej. Oceniając efektywność Programu można uznać, iż zaangażowanie współpracujących ze sobą podmiotów pozwoliło na zrealizowanie zakładanych celów. Głównymi podmiotami realizującymi Powiatowy Program były:

Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Zgodnie z art. 14 Ustawy o Policji – w granicach swych zadań Policja w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń wykonuje m.in. czynności operacyjno-rozpoznawcze. Uzyskane informacje są na bieżąco wykorzystywane w toku podejmowanych czynności dochodzeniowo-śledczych i administracyjno-porządkowych, szczególnie w zakresie ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W celu ograniczenia przestępczości i przeciwdziałania demoralizacji policjanci odbywali na bieżąco spotkania z dziećmi, młodzieżą, rodzicami oraz z pedagogami. Łącznie funkcjonariusze Zespołu ds. profilaktyki społecznej KMP Zabrze oraz dzielnicowi przeprowadzili 108 spotkań profilaktycznych w przedszkolach, szkołach podstawowych i szkołach średnich, poświęcone tematyce bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz agresji rówieśniczej.

Na podstawie analizy zdarzeń drogowych zaistniałych na terenie miasta Zabrze w 2021 r. jako miejsca niebezpieczne, gdzie kierujący i piesi stwarzają największe zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, należy wskazać następujące ciągi komunikacyjne: ul. Wolności, ul. Szkubacza, Al. J. Nowaka Jeziorańskiego (DK 88), ul. Roosevelta, ul. Krakowska.

W minionym roku, na terenie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu, odnotowano łącznie 1157 zdarzenia drogowe w tym:

- 78 – wypadków drogowych, w następstwie których 1 osoba poniosła śmierć, a 93 zostały ranne,
- 1679 – kolizji drogowych zgłoszonych Policji.

Straż Miejska w Zabrzu

W 2021 roku, w celu poprawy bezpieczeństwa w mieście, na bieżąco wymieniane były, z Komendą Miejską Policji w Zabrzu, informacje o zagrożeniach, występujących na terenie miasta oraz przekazywane były sobie wzajemnie do realizacji interwencje w sytuacji, gdy dana służba nie posiadała w danym momencie sił i środków do realizacji zadania. Dyżurny SM utrzymywał stałą łączność z dyżurnymi z Komendy Miejskiej Policji oraz dyżurnymi Komisariatów. Strażnicy codziennie patrolowali ścisłe centrum miasta, reagując na wszelkie nieprawidłowości, dotyczące zarówno wykroczeń, jak i przestępstw. Wszystkie znane miejsca zagrożeń były poddane częstszej kontroli przez patrole SM. Codziennie strażnicy kontrolowali liczne miejsca, w których grupowała się młodzież, tj.: skwery, parki, obiekty oświatowe, boiska szkolne, place zabaw, otoczenia pubów i dyskotek, festynów, imprez sportowych i kulturalno-oświatowych, kąpieliska, otoczenie sklepów spożywczych, blokowiska, reagując na niewłaściwe zachowania.

Ze względu na wprowadzony stan pandemii i zmiany sytemu nauczania na nauczanie zdalne, grupa „Lepiej razem niż osobno" nie funkcjonowała. W 2021 r. ze względu na zmieniające się często obostrzenia, dotyczące nauki stacjonarnej w szkołach, nauki zdalnej, zarówno dla dzieci w wieku przedszkolnym, klas 1-3 i młodzieży szkolnej, interwencji związanych z nierealizowaniem obowiązku szkolnego oraz przebywania dzieci poza terenem szkoły w czasie zajęć lekcyjnych, wiele działań zrealizowano w niewielkim zakresie. Strażnicy reagowali jednak na zgłoszenia i zdarzenia z udziałem nieletnich. Prowadzono 34 takie interwencje.

Przeprowadzano również prelekcje w 36 klasach zabrzańskich szkół. W większości przypadków były to spotkania z uczniami klas IV do VIII, na których były poruszane m.in. tematy:

1. Jak postępować w określonych sytuacjach przykłady i dyskusja.

2. Jak zachowywać się w stosunku do kolegów/koleżanek, nauczycieli oraz innych dorosłych

omówienie i dyskusja.

3. Konsekwencje niewłaściwych zachowań w szkole i poza nią na przyszłe życie prywatne i zawodowe.

4. Jakie sankcje grożą uczniom za nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów i pod jakie przepisy podlegają.

Państwowa Straż Pożarna w Zabrzu

W roku 2021 działalność kontrolno-rozpoznawcza skoncentrowana była przede wszystkim w następujących grupach obiektów:

- obiekty użyteczności publicznej,
- budynki mieszkalne, wielorodzinne,
- obiekty zamieszkania zbiorowego,
- budynki produkcyjne i magazynowe,
- zakłady stwarzające zagrożenie dla ludzi i środowiska — zakłady zwiększonego ryzyka,
- lasy.

Na bieżąco dokonywano odbiorów nowopowstałych obiektów budowlanych. Łącznie przeprowadzono 122 kontrole, podczas których stwierdzono 106 nieprawidłowości. Najczęściej występujące nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach dotyczyły: zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych, drożności i wykonania dróg pożarowych, stanu dróg ewakuacyjnych, nadzoru nad urządzeniami, instalacjami przeciwpożarowymi i użytkowymi oraz ich sprawności.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu

Główne działania ośrodka w ramach programu to:

- Pomoc osobom bezdomnym (Noclegownia, Ogrzewalnia, Zespół ds. pomocy osobom bezdomnym, streetworking).
- Działania punktu Konsultacji ds. problemów alkoholowych.
- Działania Zespołu Interwencji Kryzysowej.
- Zespół Świetlic Środowiskowych.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2020 – 2023 został przyjęty uchwałą Nr XVIII/33/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 16 marca 2020 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2020 – 2023. Głównym celem programu jest poprawa stanu bezpieczeństwa, a jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu jest ograniczenie negatywnych zjawisk i tendencji w zakresie stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przeciwdziałanie patologiom i niedostosowaniu społecznemu. Podejmowane w ramach programu działania mają również na celu skoordynowanie działania wszystkich służb, straży i inspekcji działających w ramach miejskiej administracji zespolonej. Program wpisuje się w realizację głównych założeń rządowego programu zwalczania

przestępczości i eliminacji zjawisk patologicznych „Razem bezpieczniej” z uwzględnieniem specyfiki i bieżących problemów miasta Zabrze.

W roku 2021 realizowane były działania w następujących obszarach:

I. Obszar przestępczości – ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń oraz dążenie do poprawy wzrostu społecznego poczucia bezpieczeństwa.

II. Obszar prewencyjno-wychowawczy - ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń przez nieletnich oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym: narkomanii i alkoholizmowi.

III. Obszar bezpieczeństwa w ruchu drogowym – poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

IV. Obszar zagrożeń kryzysowych – poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w sytuacjach zagrożenia kryzysowego oraz doskonalenie systemu reagowania i koordynacji działań w sytuacjach kryzysowych.

V. Obszar kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – podniesienie świadomości społeczeństwa w sferze ochrony zabytków oraz dbałości o kulturalną stronę miasta.

VI. Obszar bezpieczeństwa w domu, pracy i mieście – ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń oraz dążenie do poprawy wzrostu społecznego poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta.

Całość przedsięwzięć realizowanych w 2021 r. w ramach Programu finansowana była ze środków własnych pochodzących z budżetu miasta Zabrze oraz środków finansowych podmiotów włączonych w realizację programu. Na podstawie bieżących analiz bezpieczeństwa miasta dokonywane były zmiany w metodach i sposobie realizacji programu z uwzględnieniem zmian kosztów ich realizacji.

Głównymi podmiotami realizującymi Powiatowy Program były Urząd Miejski w Zabrzu, Komenda Miejska Policji w Zabrzu, Straż Miejska w Zabrzu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu, Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Zabrzu, oraz Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu.

Oceniając efektywność Programu można uznać, iż zaangażowanie współpracujących ze sobą podmiotów pozwoliło na zrealizowanie zakładanych celów. Działania służb w opisanych zakresach przedstawiają się następująco:

DZIAŁALNIA KOMENDY MIEJSKIEJ POLICJI W ZABRZU W RAMACH REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z POWIATOWEGO PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W ROKU 2021

Obszar przestępczości – dane statystyczne.

1. Dane dotyczące przestępstw ogółem.

	Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych		Liczba przestępstw stwierdzonych		Czyny karalne popełnione przez nieletnich w przestępstwach stwierdzonych		Przestępstwa wykryte		Wykrywalność sprawców przestępstw w %	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Przestępstwa ogółem	3624	3920	3867	4327	276	287	2907	3095	74,6	70,8
Ref.d/s nielet.	0	0	275	282	274	282	275	282	100	100

Gospodarcze	309	395	816	862	0	0	723	698	87,2	79,3
Wydz. krym.	383	455	375	461	0	0	309	374	82,2	81,1
KP I	964	926	730	798	2	5	453	500	62	62,2
KP II	983	1061	836	918	0	0	534	582	63,3	61,8
KP III	437	465	346	392	0	0	239	246	68,5	62
KP IV	270	308	249	336	0	0	191	235	76,1	69,9
KP V	278	310	240	278	0	0	183	187	75,6	66,8

2. Wybrane kategorie przestępstw kryminalnych.

	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
Kradzież cudzej rzeczy	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem w tym:	484	547	488	553	186	197
Ref.d/s nielet.	0	0	25	12	25	12
KP I	155	131	126	145	32	45
KP II	179	224	180	198	61	66
KP III	45	53	53	57	25	23
KP IV	43	58	42	54	20	17
KP V	33	52	33	53	15	23

	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
Kradzież samochodu	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	28	29	29	29	9	7
Wydz. Krym.	27	26	26	28	5	6
KP I	0	1	0	1	2	1
KP II	1	1	1	0	1	0

KP III	0	1	1	0	0	0
KP IV	0	0	0	0	0	0
KP V	0	0	0	0	0	0

	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
Kradzież z włamaniem	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	293	353	348	597	156	326
Ref.d/s nielet.	0	0	0	10	0	10
KP I	90	93	94	124	34	43
KP II	94	126	116	170	53	89
KP III	45	56	43	71	7	27
KP IV	28	41	57	146	40	107
KP V	35	37	37	74	18	48

	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
Przestępstwa rozbójnicze	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	46	24	63	33	51	25
Ref.d/s nielet.	0	0	22	4	22	4
KP I	9	4	6	9	5	8
KP II	1	2	2	1	2	1
KP III	3	1	1	0	1	0
KP IV	1	0	0	2	0	2
KP V	1	1	0	0	0	0
Wydz. Krym.	31	16	32	17	21	10

	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
Uszczerbek na zdrowiu	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	84	75	59	78	50	74
Wydz. Krym.	4	5	3	2	2	2
KP I	28	26	16	14	12	14
KP II	21	17	15	16	13	13
KP III	9	14	7	4	7	3
KP IV	12	4	5	3	3	3
KP V	10	9	7	4	7	4

	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
Bójki i pobicia	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	23	20	28	12	25	9
Ref.d/s nielet.	0	0	4	0	4	0
Wydz. Krym.	3	4	1	3	1	3
KP I	5	5	4	3	3	1
KP II	6	9	6	3	4	2
KP III	2	0	4	2	4	2
KP IV	5	2	7	1	7	1
KP V	2	0	2	0	2	0

	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Przestępstwa wykryte	
Uszkodzenie rzeczy	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ogółem	243	241	251	216	98	60

Ref.d/s nielet.	0	0	3	0	3	0
Wydz. Krym.	0	0	1	1	1	1
KP I	93	94	97	85	32	21
KP II	74	77	70	72	16	18
KP III	40	34	30	27	12	7
KP IV	15	14	10	10	6	4
KP V	20	22	40	21	28	9

3. Dane dotyczące zgłoszonych interwencji.

Interwencje	2020					2021				
ogółem										
	KP I	KP II	KP III	KP IV	KP V	KP I	KP II	KP III	KP IV	KP V
domowe	1514	1299	898	740	694	1390	1057	649	427	631

I. A. Obszar przestępczości.

1. Prowadzenie działań kontrolno-rozpoznawczych.

Zgodnie z art. 14 Ustawy o Policji - W granicach swych zadań Policja w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń wykonuje m.in. czynności operacyjno-rozpoznawcze. Uzyskane informacje są na bieżąco wykorzystywane w toku podejmowanych czynności dochodzeniowo-śledczych i administracyjno-porządkowych, szczególnie w zakresie ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Prowadzenie działań prewencyjnych poprzez edukację wszystkich grup wiekowych.

Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży (przemoc rówieśnicza);

W celu ograniczenia przestępczości i przeciwdziałania demoralizacji policjanci dokonywali na bieżąco spotkania z dziećmi, młodzieżą, rodzicami oraz z pedagogami. Współpracowali z Wydziałem Oświaty Urzędu Miasta w Zabrzu i podległymi mu placówkami oświatowymi oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Łącznie funkcjonariusze Zespołu ds. profilaktyki społecznej KMP Zabrze oraz dzielnicowi przeprowadzili 108 spotkań profilaktycznych w przedszkolach, szkołach podstawowych i szkołach średnich, poświęcone tematyce bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz agresji rówieśniczej.

Z okazji Dnia Dziecka zabrzańscy policjanci wspólnie z pracownikami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z Zabrza, przygotowali wirtualną lekcję informacyjno-edukacyjną dla najmłodszych uczniów szkół podstawowych. Dzieciom przypomniano o zasadach bezpieczeństwa m.in. podczas wakacyjnych wyjazdów.

Zabrzańscy profilaktycy wraz z gronem pedagogicznym Szkoły Podstawowej oraz przedstawicielami Urzędu Miasta przeprowadzili konkurs plastyczny pod tytułem „Żyj bezpiecznie i zdrowo w Zabrzu”. Dzieci biorące

udział w konkursie otrzymały upominki, a autorzy najlepszych prac otrzymali dodatkowe nagrody. Relacja z konkursu została wyemitowana na stronie internetowej KMP w Zabrzu.

Zabrzańscy policjanci aktywnie włączyli się w wojewódzką kampanię informacyjno-edukacyjną „Mamo! Tato! Tutaj jestem". Mundurowi podczas akcji zorganizowanych

w zabrzańskich Centrach Handlowych (Platan, M1) oraz w trakcie Świątecznego Jarmarku, rozmawiali z dziećmi i ich opiekunami o bezpieczeństwie. Edukowali ich przed niebezpieczeństwem zaginięć dzieci oraz w tematyce bezpieczeństwa w kontakcie dziecka

z osobami obcymi. Do kampanii włączyły się lokalne media, zabrzańskie szkolne klasy mundurowe oraz OSP.

W ramach akcji charytatywnej „Motoserce" w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, profilaktycy z zabrzańskiej Komendy utworzyli stoisko profilaktyczne przeprowadzając pogadanki z motocyklistami oraz dziećmi, emitując również materiały profilaktyczne w postaci ulotek, odblasków, kolorowanej „Bezpieczni w drodze" z „Rynku Gadżetów" pozyskanych od KWP w Katowicach.

Patologie społeczne;

Przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii, uzależnieniom od dopalaczy oraz innym uzależnieniom:

- działania profilaktyczne:

- prelekcje informacyjno-edukacyjne z uczniami oraz rodzicami, nauczycielami

w placówkach oświatowych również w formie zdalnej (szkoły podstawowe, szkoły średnie) podczas których omawiane są konsekwencje prawne spożywania alkoholu przez osoby małoletnie, zażywania narkotyków, dopalaczy oraz poruszana jest problematyka innych uzależnień. Część spotkań profilaktycznych z osobami dorosłymi (nauczyciele, rodzice), realizowana była przy wykorzystaniu walizki edukacyjnej. Przeprowadzono debatę społeczną z Radą Pedagogiczną w jednej z zabrzańskiej szkół średnich w zakresie zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi.

Łącznie funkcjonariusze Zespołu ds. profilaktyki społecznej KMP Zabrze oraz dzielnicowi przeprowadzili 35 spotkania profilaktyczne.

- działania prewencyjne:

- bieżące zadaniowanie służb patrolowych pod kątem patologii społecznych sygnalizowanych przez mieszkańców na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa;

- przeprowadzane są kontrole miejsc grupowania się dzieci, młodzieży oraz dorosłych na terenie miasta Zabrze tj. skwery, place zabaw, otoczenia placówek oświatowych, gdzie może dochodzić do ww. niepożądanych zjawisk;

- wszystkie ujawnione przypadki spożywania alkoholu przez nieletnich skierowano

z wnioskami o podjęcie decyzji do Sądu Rejonowego w Zabrzu;

- kontrola punktów sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych, której celem jest zwiększenie świadomości sprzedawców w kwestii konsekwencji nieprzestrzegania przepisów prawa oraz pod kątem przestrzegania zapisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu;

- wymianę informacji z instytucjami działającymi na rzecz nieletnich oraz rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych (Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodkiem Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym, Kuratorami, Placówkami Oświatowymi, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną);

- kierowanie wniosków do w/w instytucji.

Bezpieczeństwo osób starszych (oszustwa, przemoc);

Emisja komunikatów na stronie internetowej KMP w Zabrzu, dotyczących bezpieczeństwa osób starszych oraz bieżąca współpraca ze stowarzyszeniami i klubami zrzeszającymi osoby starsze na terenie Zabrza. Zabrzańscy policjanci w czasie panującej pandemii oprócz stacjonarnych spotkań informacyjno-edukacyjnych przeprowadzali je również dla seniorów drogą online. W ramach „Dni osób z niepełnosprawnościami" wspólnie z pracownikami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z Zabrza, przygotowali wirtualną prelekcję informacyjno-edukacyjną dla osób z niepełnosprawnościami.

Zespół ds. Profilaktyki Społecznej KMP w Zabrzu, nagrał film profilaktyczny skierowany do osób starszych przestrzegający przed przestępstwami na tzw. „legendę". Film ten został wyemitowany na stronie internetowej Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu,

a także przesłany do „Klubu Seniora", celem publikacji w mediach społecznościowych.

W ramach służby obchodowej dzielnicowi informują i przypominają osobom starszym o zagrożeniach związanych z oszustwami. Zabrzańska profilaktyka wzięła udział w Światowym Dniu Seniora, który odbył się w Strefie Carnall Sztolni Królowa Luiza. Stworzono stoisko profilaktyczne w ramach obchodów „Zabrzańskiego Dnia Seniora 2021". Podmiotem partnerskim był Urząd Miasta w Zabrzu.

Cyberprzestępczość (cyberprzemoc, kradzież danych, oszustwa);

Prelekcje edukacyjno-informacyjne funkcjonariuszy Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej, w zabrzańskich placówkach oświatowych (szkoły podstawowe i szkoły średnie). Podczas spotkań omawiana była tematyka cyberzagrożeń – przemoc i agresja w sieci, hejt, stalking, wykorzystywanie seksualne, oszustwa internetowe. Wskazywane były również sposoby reagowania na tego typu szkodliwe zachowania w sieci. Ponadto poruszany jest temat uzależnienia od telefonów, internetu, portali społecznościowych. Spotkania prowadzone były głównie z młodzieżą szkolną, ale także z osobami dorosłymi m.in. nauczycielami.

Przeprowadzono 107 spotkań profilaktycznych w w/w tematyce.

Handel ludźmi;

Realizacja zadań Krajowego Planu Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi to głównie prowadzenie spotkań profilaktycznych z młodzieżą, zwiększających świadomość społeczną na temat zjawisk takich jak: handel ludźmi i narządami ludzkimi. Na prelekcjach profilaktycznych informowano również jak prawidłowo przygotować się do wyjazdu za granicę na wakacje lub do pracy oraz gdzie szukać pomocy za granicą, w razie, gdyby ktoś stał się ofiarą przestępstwa, m.in. handlu ludźmi.

Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu, przeprowadzając prelekcje i pogadanki, z młodzieżą w szkołach średnich, popularyzowali wiedzę obejmującą przedmiotowy temat, tj. informowali o zachowaniu ostrożności przy zawieraniu nowych znajomości w trakcie np. pobytu za granicą lub w internecie, a także o dokładnym sprawdzaniu zawieranych umów o pracę za granicą. Przekazywane informacje w tym zakresie, były adekwatne do wieku odbiorców.

Przeprowadzono 26 spotkań profilaktycznych o w/w tematyce z uczniami szkół średnich oraz z podopiecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu.

Bezdomność i żebractwo;

W zakresie przeciwdziałania zjawisku bezdomności i żebractwa funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu ściśle współpracują z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Zabrzu. Przedsięwzięcia podejmowane w obszarze przeciwdziałania żebractwu mają charakter stały i opierają się na ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi.

W przypadku ujawnienia osób, szczególnie małoletnich podczas żebrania przesyłane są informacje z prośbą o zbadanie sytuacji rodzinnej i udzielenie niezbędnej pomocy socjalnej, zgodnie z ustawową właściwością.

Systematycznie aktualizowane są dane teleadresowe schronisk, domów, noclegowni oraz ogrzewalni, w których przewidziano miejsca dla osób bezdomnych.

Policjanci pionu prewencji kontrolują, zwłaszcza w okresie zimowym miejsca,

w których mogą przebywać osoby bezdomne: dworce, klatki schodowe, kanały ciepłownicze, opuszczone budynki mieszkalne, ogródki działkowe itp.

Dzielnicowi odwiedzają schroniska i domy dla bezdomnych, w których prowadzą rozmowy i prelekcje skierowane do osób dotkniętych bezdomnością oraz problemem uzależnień, głównie od alkoholu.

Ważnym narzędziem w tym obszarze jest Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa. Zgłoszenia mieszkańców kierowane są do właściwych komórek Policji celem weryfikacji,

a w przypadku potwierdzenia, celem bieżącego zadaniowania funkcjonariuszy zgodnie

z zagrożeniem.

W wigilijny poranek zabrzańscy policjanci w ramach działań informacyjnych sprawdzali miejsca, w których mogą przebywać osoby bezdomne.

W związku z panującą w Polsce pandemią, profilaktycy przekazywali maseczki ochronne.

Bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej, w tym bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej, graffiti;

Zadania zlecane do realizacji w tym zakresie opierają się na analizie przestępczości, a dyslokacja służby oparta jest o analizy uwzględniające dane i doświadczenia jednostek Policji na terenie Zabrza.

Ważnym narzędziem w tym obszarze jest Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa. Zgłoszenia mieszkańców kierowane są do właściwych komórek Policji celem weryfikacji,

a w przypadku potwierdzenia, celem bieżącego zadaniowania funkcjonariuszy zgodnie

z zagrożeniem.

Funkcjonariusze Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej, dzielnicowi oraz oficer prasowy KMP Zabrze regularnie promują i popularyzują narzędzie KMZB, aplikację mobilną Moja Komenda oraz koncepcję służby Dzielnicowy bliżej nas, wśród mieszkańców Zabrza (podczas spotkań, prelekcji oraz zamieszczając komunikaty na stronie internetowej KMP Zabrze). Szeroko rozumiana tematyka bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej jest poruszana podczas spotkania dzielnicowych m.in. z radnymi i mieszkańcami podczas zebrań rad dzielnic, z członkami i zarządem rodzinnych ogródków działkowych,

w zebraniach lokatorskich spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych.

W ramach ogólnopolskiej akcji informacyjno-edukacyjnej „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”, Zespół ds. Profilaktyki Społecznej KMP w Zabrzu, nagrał spot związany z tematyką bezpieczeństwa wypoczynku nad wodą. Film został wyemitowany na stronie internetowej KMP w Zabrzu.

Zabrzańscy profilaktycy wzięli udział w pracach warsztatowych poświęconych opracowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Zabrze na lata 2022-2032.

Ponadto utworzono 5 stoisk profilaktycznych podczas zabrzańskich festynów.

Bezpieczeństwo imprez masowych;

W 2021 roku na terenie podległym KMP w Zabrzu odbył się szereg imprez masowych. Imprezy te organizowane były przez różne podmioty. Zabezpieczenie tych imprez odbywało się w ramach akcji policyjnej, zabezpieczenia prewencyjnego.

W 2021 roku zabezpieczono (imprezy zarejestrowane w PRIM):

- 20 imprez masowych odbywających się na stadionie przy ulicy Roosevelta 81 w Zabrzu z udziałem drużyny Górnika Zabrze;

- 1 impreza masowa inna (Gala Kickboxingu)

- 6 zgromadzeń publicznych

Ponadto funkcjonariusze Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej prowadzili spotkania profilaktyczne w placówkach oświatowych (szkoły podstawowe, szkoły średnie) dotyczące odpowiedzialności prawnej nieletnich oraz odpowiedzialności prawnej po ukończeniu 17 roku życia. Na prelekcjach omawiane były również niektóre przepisy Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, związane z bezpiecznym i zgodnym z prawem kibicowaniem.

Bezpieczny wypoczynek;

W ramach współpracy z Wydziałem Oświaty Urzędu Miejskiego w Zabrzu, KMP Zabrze cyklicznie otrzymuje informacje nt. Placówek oświatowych organizujących półkolonie oraz zajęcia rekreacyjno-sportowe dla dzieci i młodzieży w okresie wakacji i ferii zimowych.

Mając na uwadze zagrożenia utonięciami, przestępczością i wykroczeniami

w rejonach akwenów wodnych wspólnie z Funkcjonariuszem Straży Miejskiej w Zabrzu dokonano kontroli rejonów stawów i akwenów wodnych znajdujących się w Zabrzu m.in. pod kątem właściwego oznakowania „zakaz kąpieli". W okresie wakacji letnich prowadzono systematyczne kontrole w tych miejscach pod kątem przeciwdziałania utonięciom

i wypadkom na terenach przywodnych. Ponadto wspólnie z przedstawicielami Nadleśnictwa funkcjonariusze dokonali kontroli terenów leśnych pod kątem nielegalnych wysypisk śmieci.

Funkcjonariusze Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej KMP Zabrze w ramach zapewnienia bezpiecznego wypoczynku podczas ferii zimowych i wakacji letnich, odwiedzili zabrzańskie przedszkola i szkoły podstawowe, gdzie prowadzili prelekcje dla dzieci

i młodzieży dotyczące bezpiecznego wypoczynku.

Ofiary przestępstw.

Działania prewencyjne i profilaktyczne skierowane do osób w różnych przedziałach wiekowych (dzieci, młodzież, dorośli, osoby starsze):

- emitowanie na stronie internetowej KMP Zabrze informacji, gdzie mogą znaleźć pomoc osoby dotknięte przestępstwem (zakładka „Pomoc Ofiarom Przestępstw");

- w przypadku zaistnienia podejrzenia przemocy w rodzinie uruchomienie procedury Niebieska Karta;

- podczas spotkań profilaktycznych w placówkach oświatowych uświadamianie młodzieży

o możliwościach pomocowych w przypadku zagrożenia przemocą, agresją domową lub rówieśniczą;

3. Dokonywanie okresowych analiz i ocen bezpieczeństwa na terenie miasta.

Działania Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu w zakresie poprawy bezpieczeństwa na terenie miasta oraz wymiany informacji o zagrożeniach prowadzone były w wielu płaszczyznach i różnych formach, to m. in. udział przedstawiciela Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu w pracach Komisji Prawa i Bezpieczeństwa przy Prezydencie Miasta oraz Komisji Prawa i Bezpieczeństwa Rady Miejskiej.

W zakresie objętym tym zagadnieniem w Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu analiza zaistniałych wydarzeń była omawiana na bieżąco na cyklicznym spotkaniu „Zespołu d/s koordynacji służby", w skład, którego wchodzą Zastępca Komendanta Miejskiego, Komendanci Komisariatów, Naczelnicy poszczególnych Wydziałów KMP - analizie poddawane są zaistniałe przestępstwa i wykroczenia pod względem czasu

i miejsca zaistnienia w rozbiciu na komisariaty oraz rejony dzielnicowych. Patrole prewencji oraz siły wsparcia OPP Katowice kierowane są w miejsca najbardziej zagrożone.

Na podstawie porozumienia zawartego z Urzędem Miejskim w Zabrzu realizowane są służby ponadnormatywne z udziałem Funkcjonariuszy KMP Zabrze.

Stały kontakt Rzecznika Prasowego KMP w Zabrzu z mediami, jak również przekazywanie bieżących informacji na stronie internetowej tut. KMP.

4. Zwiększenie częstotliwości patrolowania miejsc newralgicznych.

Patrole prewencji w ramach codziennej służby, jak również służb ponadnormatywnych oraz sił wsparcia OPP Katowice - kierowane są w miejsca najbardziej zagrożone, które są wskazywane przez poszczególne komisariaty w comiesięcznych analizach stanu bezpieczeństwa i porządku.

Patrolowanie miejsc szczególnie zagrożonych było możliwe dzięki właściwej dyslokacji służb prewencyjnych, poprawie efektywności pracy pionu kryminalnego, co było również wynikiem pogłębiającej się współpracy Policji ze społecznością lokalną

i instytucjami pozapolicyjnymi.

5. Współpraca z OPP Katowice, w celu zwiększenia liczby patroli na terenie miasta.

Służby OPP wykorzystywane są do zabezpieczeń imprez masowych oraz innych imprez kulturalno-rozrywkowych na terenie miasta. Poza tym, w oparciu o analizę zdarzeń, siły wsparcia OPP Katowice pełnią służbę w miejscach zagrożonych przestępstwami i wykroczeniami.

6. Współpraca z radami dzielnic w celu bieżącego przepływu informacji

o zagrożeniach.

W zakresie tym współpraca polega na uczestnictwie funkcjonariuszy poszczególnych komisariatów w spotkaniach Rad Dzielnic.

7. Współdziałanie służb w ramach monitoringu wizyjnego.

Jedną z form realizacji zadań na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców jest wykorzystanie monitoringu wizyjnego terenu miasta.

Został wypracowany system powiadamiania Policji przez operatorów systemu monitoringu miejskiego. Po ujawnieniu zdarzenia, naruszającego porządek prawny, operatorzy dzwonią do dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu na numer miejski 47 8543 255 lub alarmowy 112. Informowanie telefoniczne odbywa się w pierwszej kolejności za pomocą numeru miejskiego, z uwagi na to, aby nie blokować numeru alarmowego. Dyżurny Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu pozostaje również w kontakcie telefonicznym z pracownikami obsługującymi monitoring miejski (tel. 32 373 33 88).

Zasady rozmieszczenia służb policyjnych są określane na podstawie cotygodniowych i comiesięcznych analiz przestępczości na terenie miasta Zabrze. Sporządzone analizy są również omawiane na cotygodniowych

spotkaniach zespołu do spraw koordynacji służby, gdzie analizowane są przestępstwa i wykroczenia z poprzedniego tygodnia. Na spotkaniach tych planowana jest dyslokacja służby na następny tydzień. Patrole wysyłane są w rejony, w których w ostatnim analizowanym okresie wystąpiła największa liczba zdarzeń przestępczych.

W przypadku wystąpienia zdarzenia naruszającego ład i porządek publiczny,

o skierowaniu patrolu na miejsce zdarzenia decyduje dyżurny Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu, jak również dyżurni komisariatów, którzy mają patrole Policji w swojej dyspozycji i wiedzą w jakim rejonie miasta znajduje się dany patrol.

Określone zostały zasady bezpośredniego korzystania przez Policję z miejskiego systemu monitoringu, dyżurny KMP Zabrze w ramach tzw. aktywnego podglądu ma możliwość przejęcia roli operatora.

W trakcie budowania systemu monitoringu miejskiego, podczas wspólnych szkoleń policjantów i strażników miejskich oraz operatorów monitoringu, na bieżąco określane były zasady wykorzystywania monitoringu. Podczas szkoleń omawiano różnice pomiędzy wykroczeniami a przestępstwami, przedstawiano procedury informowania Policji i Straży Miejskiej oraz procedury postępowania w przypadku ujawnienia zdarzenia naruszającego ład i porządek publiczny.

W przypadku ujawnienia przestępstwa zarejestrowanego przez monitoring miejski, Policja zwraca się z pisemnym wnioskiem do administratora monitoringu wizyjnego o zabezpieczenie i przekazanie materiałów z nagrania. W Zabrzu administratorem monitoringu jest Komendant Straży Miejskiej, który posiada dane, dotyczące liczby wniosków kierowanych przez Policję.

Bieżąca analiza zagrożenia pozwala na formułowanie wniosków i uwag

w zakresie miejsc niebezpiecznych, uwagi te na bieżąco przekazywane są do operatorów monitoringu miejskiego. Miejsca wskazane jako niebezpieczne (w danym czasie) są częściej obserwowane przez operatorów.

8. Kontrole grupowania się miejsc młodzieży, reagowanie na przypadki przejawów demoralizacji młodzieży oraz popełnianych przez nich czynów karalnych.

Zagadnienie poprawy szczególnie istotnych zjawisk patologicznych oraz ograniczenie przestępczości nieletnich na terenie KMP Zabrze odbywa się poprzez:

- stały kontakt z młodzieżą zabrzańskich szkół oraz ich dyrektorami i gronem pedagogicznym w formie prelekcji i pogadanek ukierunkowanych na zahamowanie

i zniwelowanie zagrożeń występujących na terenie placówek oświatowych i w ich obrębie;

- kierowanie wniosków i wystąpień do Sądu Rejonowego w Zabrzu III Wydział Rodzinny

i Nieletnich oraz MOPR w związku ze stwierdzeniem przypadków demoralizacji wśród dzieci i młodzieży na terenie placówek oświatowych, jak i poza nimi;

- bieżące usprawnianie współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji państwowych tj. pracownikami MOPR i Sądu Rejonowego powoduje szybką reakcję przy wsparciu dzieci

i młodzieży w trudnych sytuacjach.

III. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

Wytypowanie, wskazanie i wzmożona kontrola miejsc niebezpiecznych, gdzie kierujący i piesi stwarzają największe zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Na podstawie analizy zdarzeń drogowych zaistniałych na terenie miasta Zabrze

w 2021r. jako miejsca niebezpieczne, gdzie kierujący i piesi stwarzają największe zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, należy wskazać następujące ciągi komunikacyjne:

Z winy kierujących :

Wolności;

Plutonowego Ryszarda Szkubacza;

DK 88.

Z winy pieszych :

Wolności;

Franklina Roosevelta;

Krakowska.

Analiza zdarzeń drogowych na ciągach komunikacyjnych w miejscach szczególnie zagrożonych.

W minionym roku na terenie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu odnotowano łącznie 1757 zdarzeń drogowych w tym:

- 78 wypadków drogowych, w następstwie których 1 osoba poniosła śmierć, a 93 zostały ranne;

- 1679 kolizji drogowych zgłoszonych Policji.

1. z winy kierujących:

- odnotowano 71 wypadków, co stanowi 91 % ogółu wypadków, w tym najczęstszymi były:

  • nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu – 25 wypadków;

  • nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu na przejściu dla pieszych – 15 wypadków;

  • niedostosowanie prędkości do warunków ruchu – 7 wypadków;

  • niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami – 7 wypadków.

2. z winy pieszego:

- odnotowano 5 wypadków, tj. 6,4 % ogółu wypadków:

  • z innych przyczyn – 2 wypadki;

  • nieostrożne wejście na jezdnię: przed jadącym pojazdem – 1 wypadek;

  • przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym – 1 wypadek;

  • wejście na jezdnię przy czerwonym świetle – 1 wypadek.

Najbardziej zagrożonymi dniem były środa (15 wypadków) tj. 19,2% ogółu wypadków, natomiast najmniej wypadków odnotowano w niedzielę (8 wypadków) tj. 10,2% ogółu wypadków.

Najbardziej zagrożonymi wypadkowością godzinami były godziny szczytu popołudniowego tj.: 14:00 – 14:59 (9 wypadków) tj. 11,5 % ogółu wypadków oraz godziny 13:00-13:59, 17:00-17:59 i 19:00-19:59 (po 7 wypadków) tj. 8,9% ogółu wypadków. Natomiast najmniejsze zagrożenie wypadkowością występowało w godz. 01.00 – 05.00, w tym czasie nie odnotowano żadnego wypadku drogowego.

Ulicami, na których odnotowano największe zagrożenie w ruchu drogowym były:

- ul. Wolności - 11 wypadków, 11 osób rannych, 175 kolizji drogowych,

- ul. Szkubacza - 5 wypadków, 6 osób rannych, 35 kolizji drogowych,

- ul. DK 88 - 4 wypadków, 5 osób rannych, 67 kolizji drogowych,

- ul. Roosevelta - 2 wypadki, 3 osoby ranne, 35 kolizji drogowych,

- ul. Krakowska – 3 wypadków, 3 osób rannych, 1 osoba zabita, 25 kolizji drogowych.

Weryfikacja oznakowania na terenie osiedli i dzielnic. Propozycje nowych eksperymentalnych rozwiązań problemów komunikacyjnych w przedmiotowym zakresie.

W 2021 roku dokonano sprawdzenia i weryfikacji 56 miejsc związanych

z oznakowaniem oraz organizacją ruchu poprzez zgłoszenia na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa. Dokonane sprawdzenia pozwoliły wyeliminować 35 nieprawidłowości.

Prowadzenie działań ukierunkowanych na eliminowanie z ruchu nietrzeźwych użytkowników dróg oraz będących pod wpływem środków odurzających.

Z uwagi na panującą sytuację pandemiczną ograniczono zmasowane działania pod kątem nietrzeźwych kierujących. Kontrole stanu trzeźwości prowadzone były podczas codziennych służb patroli ruchu drogowego.

W 2021 r. policjanci KMP Zabrze ujawnili i wyeliminowali z ruchu ogółem 345 nietrzeźwych użytkowników dróg, w tym:

- nietrzeźwych kierujących pojazdami mechanicznymi – 211;

- nietrzeźwych kierujących innymi niż mechaniczne – 134.

Ujawniano również 12 kierujących będących pod wpływem środków odurzających.

W 2021 r. funkcjonariusze WRD KMP Zabrze ujawnili następującą liczbę wykroczeń oraz zastosowali następujące środki prawne:

Ujawniono wykroczeń ogółem - 19779

w tym:

- ukarano osób mandatami karnymi - 9289;

- dalsze postępowanie – 710;

- zastosowano pouczeń ogółem – 9800.

Prowadzenie akcji mających na celu poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym:

Działania „Bezpieczna droga do szkoły” prowadzona była w okresie od 01.09.2021 r.

do 10.09.2021 r.

W działaniach brało udział:

- liczba funkcjonariuszy WRD KMP Zabrze – 214;

- liczba z patroli WRD KMP Zabrze – 116.

W powyższych działaniach przeprowadzano spotkania w I klasach szkół podstawowych, zaangażowani również byli funkcjonariusze z Komisariatów Policji I-V

w Zabrzu oraz Straż Miejska.

Działania „Trzeźwość „- z uwagi na panującą sytuację pandemiczną ograniczono zmasowane działania pod kątem nietrzeźwych kierujących. Kontrole stanu trzeźwości prowadzone były podczas codziennych służb patroli ruchu drogowego.

Działania „Prędkość" - w 2021 roku na terenie Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu przeprowadzono 48 działań pod kątem kontroli prędkości kierujących oraz w ramach codziennych służb funkcjonariusze kontrolowali przestrzeganie dozwolonej prędkości.

W trakcie powyższych czynności ujawniono:

- liczba ogółem ujawnionych przekroczeń prędkości – 10181;

- w tym przekroczenia powyżej 50 km/h na obszarze zabudowanym – 98.

Działalność profilaktyczna polegająca na:

- propagowaniu bezpiecznych zachowań wśród kierowców oraz współpraca ze środkami masowego przekazu w zakresie przekazywania informacji dotyczących stosowania się kierowców i pieszych do przepisów ustawy o ruchu drogowym;

- edukacji w celu kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo oraz szanującego prawa innych współużytkowników dróg;

- prowadzenie spotkań w szkołach, przedszkolach, placówkach opiekuńczo – wychowawczych i kulturalnych w zakresie bezpiecznego korzystania z dróg;

- edukowanie dzieci i młodzieży z zakresu prawo o ruchu drogowym;

- prowadzenie działalności profilaktycznej wobec kierujących rowerami.

Modyfikacja organizacji ruchu drogowego (w tym oznakowania i infrastruktury drogowej) w miejscach szczególnego zagrożenia.

W 2021 roku dokonano w Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu wystosowano wnioski do zarządców dróg w sprawie nieprawidłowości w infrastrukturze drogowej mającej wpływ na bezpieczeństwo pieszych w liczbie 249 z czego:

- zrealizowanych zostało: 209;

- w trakcie realizacji: 2;

- oczekują na realizację: 27;

- odrzuconych: 11.

Wystosowano również 44 wnioski w sprawie zmiany organizacji ruchu lub wdrożenia nowych rozwiązań, mających wpływ na bezpieczeństwo pieszych. Wszystkie powyższe wnioski oczekują na realizację ze strony Miejskiego Zarządu Dróg.

W 2021 roku dokonano w Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu wystosowano wnioski do zarządców dróg w sprawie nieprawidłowości w infrastrukturze drogowej mającej wpływ na bezpieczeństwo rowerzystów w liczbie 233 z czego:

- zrealizowanych zostało: 229;

- oczekują na realizację: 4.

Realizacja Miejskiego Programu Bezpieczeństwa Pieszych.

Działania „Bezpieczny Pieszy”, „Bezpieczne Przejścia” - w 2021 roku na terenie Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu przeprowadzono 43 razy a także w trakcie codziennych służb funkcjonariusze zadaniowani byli pod kątem reakcji na wykroczenia w ruchu pieszym oraz w korelacji kierujący – pieszy.

W trakcie powyższych czynności ujawniono:

- wykroczenia popełnione przez pieszych: 1 265;

- wykroczenia popełnione w korelacji kierujący – pieszy: 299.

DZIAŁALNIA STRAŻY MIEJSKIEJ W ZABRZU W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z POWIATOWEGO PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W ROKU 2021

OBSZAR PRZESTĘPCZOŚCI

Prowadzenie działań kontrolno-rozpoznawczych.

W 2021 roku, w celu poprawy bezpieczeństwa w mieście, utworzono nowe patrole i rozszerzono referat patroli interwencyjnych. Na bieżąco wymieniane były informacje o zagrożeniach występujących na terenie miasta oraz przekazywane były sobie wzajemnie do realizacji interwencje w sytuacji, gdy dana służba nie posiadała w danym momencie sił i środków do realizacji zadania. Dyżurny SM utrzymywał stałą łączność z dyżurnymi z Komendy Miejskiej Policji oraz dyżurnymi Komisariatów. Strażnicy codziennie patrolowali ścisłe centrum miasta, reagując na wszelkie nieprawidłowości dotyczące zarówno wykroczeń jak i przestępstw. Wszystkie znane miejsca zagrożeń były poddane częstszej kontroli przez patrole SM.

Prowadzenie działań prewencyjnych poprzez edukację wszystkich grup wiekowych.

Przeprowadzono prelekcje dla klas szkoły podstawowej w tematach: "zasady prawidłowego zachowania się na drogach publicznych" w drodze do szkoły i w drodze do domu, "obcy", "niebezpieczne zwierzęta" (psy), "przemoc w szkole". Ponadto prelekcje odbyły się również w grupach dzieci przedszkolnych, przeprowadzono prelekcje w 36 klasach (około 750 dzieci i młodzieży) zabrzańskich szkół.

W większości przypadków były to spotkania z uczniami klas IV do VIII na których były poruszane m.in. tematy:

1. Jak postępować w określonych sytuacjach - przykłady i dyskusja.

2. Jak zachowywać się w stosunku do kolegów/koleżanek, nauczycieli oraz innych dorosłych - omówienie i dyskusja.

3. Konsekwencje niewłaściwych zachowań w szkole i poza nią na przyszłe życie prywatne i zawodowe.

4. Jakie sankcje grożą uczniom za nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów i pod jakie przepisy podlegają.

Dokonywanie okresowych analiz i ocen bezpieczeństwa na terenie miasta.

Opracowana krajowa mapa zagrożeń bezpieczeństwa, dostępna dla mieszkańców online, stale uaktualniana, zawierająca katalog miejsc oraz opis rodzaju zagrożeń występujących w tych miejscach. Przede wszystkim mieszkańcy wskazywali miejsca, gdzie dochodzi do spożywania alkoholu, ale również awarie techniczne

Współpraca z radami dzielnic w celu bieżącego przepływu informacji o zagrożeniach.

Strażnicy dzielnicowi oraz kierownictwo jednostki, systematycznie kontaktowało się z przewodniczącymi rad dzielnic w mieście, a także uczestniczyło w spotkaniach podczas których omawiane są wydarzenia bieżące z zakresu dewastacji, wykroczeń i porządku publicznego.

Zwiększenie częstotliwości patrolowania miejsc newralgicznych.

Na podstawie analiz miejsc i występujących w nich zagrożeń, kierowano strażników jak najczęściej w miejsca zdefiniowane, jako niebezpieczne oraz takie które w zgłoszeniach kierowali do naszej jednostki mieszkańcy.

Wszelkie pozyskane na temat takich miejsc oraz występujących w nich zagrożeń, pozyskiwane były ponadto z komisariatów Policji, niezależnie od podejmowanych w tym zakresie wzmożonych działań własnych. - Współdziałanie służb w ramach monitoringu wizyjnego, oraz analiza zdarzeń zaobserwowanych przez miejski monitoring wizyjny.

Współdziałanie odbywało się na wysokim poziomie. Operatorzy monitoringu wizyjnego niezwłocznie powiadamiali dyżurnych SM o nieprawidłowościach, które mieściły się w kompetencjach SM a dyżurny natychmiast uruchamiał patrole. W wyniku znakomitej współpracy w tym zakresie, na terenie miasta Zabrze w 2021 r. strażnicy przyjęli 162 zgłoszenia, zdecydowana większość dotyczyła nieprawidłowości będących w miejscach publicznych. Najwięcej zgłoszeń dotyczyło zdarzeń: spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych, niszczenie mienia, wykroczenia drogowe.

Kontrole miejsc grupowania się młodzieży, reagowanie na przypadki przejawów demoralizacji młodzieży oraz popełnianych przez nich czynów karalnych.

Codziennie strażnicy kontrolowali liczne miejsca, w których grupowała się młodzież: skwery, parki, obiekty oświatowe, boiska szkolne, place zabaw, otoczenia pubów i dyskotek, festynów, imprez sportowych i kulturalno-oświatowych, kąpielisk, otoczenie sklepów spożywczych, blokowisk, reagując na niewłaściwe zachowania.

Kontrolowanie i interweniowanie w sytuacjach zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego, związanych z gromadzeniem się osób bezdomnych.

Strażnicy Miejscy podczas codziennej służby kontrolowali miejsca gromadzenia się i przebywania osób bezdomnych, którzy często znajdowali się w okolicznościach zagrażających ich zdrowiu i życiu w związku z nadużywaniem przez nich wyrobów alkoholowych oraz rozpalaniem przez nich ognisk w miejscach do tego nie przeznaczonych. Szczególnie działania kontrolne były nasilone w okresie zimowym, w związku ze zwiększonym zagrożeniem dla ich zdrowia i życia, wynikającym z przebywaniem tych osób często pod wpływem alkoholu, w warunkach ujemnych temperatur, co mogło prowadzić do nadmiernego wychłodzenia i w konsekwencji nawet do śmierci. Nietrzeźwe osoby, w uzasadnionych przypadkach były przewożone do Izby Wytrzeźwień lub szpitala. Osoby trzeźwe przewożone były do noclegowni, schronisk dla bezdomnych oraz tzw. „Ogrzewalni".

Dokonywanie analizy zdarzeń zaobserwowanych przez miejski monitoring wizyjny.

W wyniku działania monitoringu na terenie miasta Zabrze w 2021 r. Odnotowano 162 zgłoszenia. Zdecydowana większość dotyczyła nieprawidłowości występujących w miejscach publicznych. Najwięcej zgłoszeń dotyczyło zdarzeń: spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych, niszczenie mienia, wykroczenia drogowe. Najwięcej zdarzeń miało miejsce w centrum miasta.

Ograniczenie dewastacji i kradzieży infrastruktury komunalnej oraz elementów metalowych poprzez egzekwowanie przestrzegania przepisów przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą związaną z obrotem surowcami wtórnymi.

Straż Miejska w Zabrzu ma możliwość samodzielnego kontrolowania punktów skupu surowców wtórnych.

Kontrolowanie stanu technicznego nieruchomości oraz stanu ich zabezpieczenia przed dostępem osób postronnych i reagowanie na łamanie obowiązujących przepisów prawa dotyczących zabezpieczenia budynków i obiektów, mogących stanowić zagrożenie dla osób przebywających na terenie lub w pobliżu zagrożonych obiektów budowlanych w ramach akcji „Ruina".

W wyniku odbywającej się w 2021 roku akcji Straż Miejska w Zabrzu przeprowadzała doraźne kontrole otoczenia pustostanów pod względem przebywania osób postronnych. Ujawnione podczas działań

nieprawidłowości przekazywano do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Zabrzu oraz do właścicieli tych nieruchomości.

Kontrolowanie i interweniowanie w sytuacjach zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego oraz mienia na terenach Rodzinnych Ogródków Działkowych, zlokalizowanych na terenie miasta Zabrze w ramach programu „Bezpieczny działkowiec".

Na terenie Miasta Zabrze znajduje się około 30 Rodzinnych Ogrodów Działkowych. Straż Miejska w Zabrzu w celu poprawy bezpieczeństwa obywateli miasta w tym również działkowców od wielu lat prowadzi działania kontrolne prowadząc całoroczną akcję „Bezpieczny Ogród", której głównym zadaniem jest patrolowanie terenu ogrodów i ich bliskiego otoczenia, w celu ograniczenia liczby włamań, kradzieży i dewastacji mienia. Kontrole odbywają się na dwa sposoby. Samodzielne doraźne kontrole otoczenia ogrodu, obserwacja jej bram wejściowych i ogrodzeń ze wszystkich stron, prowadzone przez strażników, oraz istnieje możliwość przeprowadzania kontroli przez strażników wraz z przedstawicielami ogrodów, jednakże w 2021 r. nie wpływały wnioski z prośbami o wspólne kontrole.

OBSZAR PREWENCYJNO – WYCHOWAWCZY

Cel – ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń popełnianych przez nieletnich, przeciwdziałanie patologiom społecznym: narkomanii, alkoholizmowi itp.

Objęcie wzmożoną służbą patrolową i operacyjną miejsc grupowania się młodzieży w szczególności w rejonie lokali rozrywkowych oraz osiedli mieszkaniowych.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Zabrzu w ramach codziennych czynności służbowych patrolowali otoczenie placówek oświatowych ze szczególnym uwzględnieniem boisk szkolnych i placów zabaw – ze zwróceniem uwagi na wszelkie przypadki zakłócania spokoju i porządku publicznego, niszczenia mienia, spożywania alkoholu, patrolowaniu terenu miasta - zwracaniu uwagi na spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (sklepy spożywcze i ich otoczenie, parki, skwery, place zabaw, ogródki piwne i puby), kontrolach obszarów wodnych - niedopuszczaniu do kąpieli w miejscach niedozwolonych (szczególnie osób nieletnich, przebywających bez opieki osób dorosłych) oraz niedopuszczaniu do zakłócania spokoju i porządku publicznego, kradzieży i włamań oraz niszczenia mienia w miejscach, gdzie kąpiel jest dozwolona zabezpieczaniu (stałe i doraźne) imprez sportowych i kulturalno-oświatowych (festyny, koncerty, zawody sportowe), kontroli otoczenia miejsc, w których gromadzi się młodzież (pasaż, kina, dworzec PKP i ZTM, puby, boiska szkolne).

Udzielanie Pomocy w zapewnieniu porządku i bezpieczeństwa w trakcie imprez odbywających się w szkołach.

W 2021 r. w związku z sytuacją epidemiczną w szkołach rezygnowano z organizacji imprez takich jak dyskoteki czy festyny. Niejednokrotnie w dłuższym okresie nauka w szkole odbywała się zdalnie, więc Straż Miejska w Zabrzu nie otrzymywała zgłoszeń z wnioskiem o zabezpieczenia przebiegu imprez szkolnych.

Prowadzenie systematycznych kontroli punktów sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych pod kątem ich sprzedaży nieletnim.

Zabrze jest uczestnikiem "Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych". W 2021 r. nie otrzymywaliśmy zgłoszeń dotyczących sprzedaży wyrobów tytoniowych lub alkoholu osobom nie pełnoletnim.

Kontrola miejsc zorganizowanego wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

Straż Miejska w Zabrzu w ramach corocznej akcji „Bezpieczne Ferie" podejmowała wzmożone działania zwracając szczególną uwagę na dzieci i młodzież, która w okresie od 04.01.2021 r. do 17.01.2021 r. pozostała w Zabrzu i tu spędziła swój czas wolny od zajęć szkolnych. Zgodnie z planem akcji strażnicy wykonywali powierzone im zadania i prowadzili działania kontrolne w miejscach, gdzie młodzież lubi spędzać swój wolny

czas, a należały do nich między innymi szkoły, więc strażnicy pojawiali się w tych placówkach oświatowych oraz ich otoczeniu, w których od rana do godzin popołudniowych organizowane były zajęcia sportowe i rekreacyjne a także półkolonie i zbiorowe dożywianie.

Straż Miejska w Zabrzu jak co roku podejmowała liczne działania w ramach akcji "Bezpieczne Wakacje". Funkcjonariusze codziennie podejmowali działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży, spędzającej wakacyjny czas na terenie naszego miasta. Działania były ukierunkowane na:

- patrolowanie otoczenia placówek oświatowych ze szczególnym uwzględnieniem boisk szkolnych i placów zabaw - ze zwróceniem uwagi na wszelkie przypadki zakłócania spokoju i porządku publicznego, niszczenia mienia, spożywania alkoholu. Regularnych kontrolach placówek oświatowych, w których odbywały się zajęcia rekreacyjno-sportowe, półkolonie oraz dożywianie;

- patrolowanie terenu miasta ze szczególnym zwróceniem uwagi na spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (przy sklepach spożywczych i ich otoczeniu, w parkach, skwerach, nas placach zabaw) w ramach akcji „0 tolerancji dla alkoholu”;

- kontrole obszarów wodnych i niedopuszczaniu do kąpieli w miejscach niedozwolonych (szczególnie osób nieletnich, przebywających bez opieki osób dorosłych);

- kontrole p/w zakłócania spokoju i porządku publicznego, kradzieży i włamań oraz niszczenia mienia w miejscach, gdzie kąpiel jest dozwolona (otoczenia kąpielisk w tym drogi dojazdowe oraz parkingi przyległe do kąpielisk);

- zabezpieczeniu (stałym i doraźnym) imprez sportowych i kulturalno-oświatowych (festyny, koncerty, zawody sportowe);

- reagowaniu na osoby (dzieci i młodzież) przebywające i bawiące się w pasie drogowym oraz osoby małoletnie pozostawione bez opieki;

- zwracaniu uwagi na osoby nieletnie przebywające bez opieki osób dorosłych na terenie miasta w godzinach nocnych (po 22.00);

- kontrole otoczenia miejsc, w których gromadzi się młodzież (pasaż, kina, dworzec PKP i PKM, puby, dyskoteki, kawiarenki internetowe, salony gier, boiska szkolne);

- reagowaniu na przypadki niezachowania zwykłych i nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierząt przez ich właścicieli (opiekunów);

- uczestnictwu w zabezpieczeniach meczy lokalnych klubów piłkarskich.

W wyniku powyższej akcji:

- przeprowadzono 82 kontrole w otoczeniu placówek oświatowych;

- 34 interwencje podjęto, gdzie sprawcami wykroczeń były osoby nieletnie.

W wakacje Straż Miejska podjęła dużo interwencji wobec osób dorosłych i w tym przypadku najwięcej interwencji strażnicy podjęli wobec sprawców wykroczenia polegającego na spożywaniu alkoholu w miejscu zabronionym:

- 59 osób pouczono w związku z zakłócaniem ładu i porządku publicznego, a 7 osób ukarano mandatem;

- 1010 przypadków spożywania lub usiłowania spożywania alkoholu w miejscu zabronionym, a wśród nich 120 osób zostało ukaranych mandatem karnym;

- 67 osób doprowadzono do Izby Wytrzeźwień w Zabrzu;

- 2 osoby przekazano Oddziałowi Pomocy Doraźnej;

- 10 osób nietrzeźwych doprowadzono do miejsca zamieszkania lub innej właściwej placówki.

Podejmowanie działań zmierzających do ograniczania spożywania napojów alkoholowych poprzez bezwzględne stosowanie i egzekwowanie zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Strażnicy Miejscy podczas codziennej służby zwracali szczególną uwagę na osoby spożywające alkohol w miejscach zabronionych (jak np. ulice, chodniki, parki, skwery, place zabaw, sklepy i ich otoczenie, wiaty przystankowe, placówki oświatowe i ich otoczenie) i związane często z tymi zachowaniami przypadki zakłócania ładu i porządku publicznego. Kontrolowano i reagowano w sposób możliwie stanowczy na łamanie obowiązujących przepisów prawa dotyczących Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a także zakłócanie ładu i porządku publicznego przez osoby spożywające alkohol. Efektem podjętych działań było eliminowanie lub ograniczenie ilości zagrożeń dotyczących zagrożeń ładu i porządku publicznego oraz życia, zdrowia ludzkiego a także mienia, związanych ze spożywaniem i nadużywaniem alkoholu.

Wyniki akcji:

- ujawnione wykroczenia – 4457;

- pouczenia – 3435;

- mandaty karne – 385 na kwotę 38,400 zł;

- Sąd Rejonowy w Zabrzu – 0;

- przekazano innym służbom (np. IW,OPD) – 320;

- pozostałe – 217.

Wspieranie działalności klubów sportowych i stowarzyszeń sportowych w celu realizacji w zakresie propagowania sportu wśród dzieci i młodzieży oraz postaw kulturalnego kibicowania i zasad fair play.

Doraźnie prowadzono działania kontrolne w związku z organizowanymi w otoczeniu Areny Zabrze meczy KS Górnik. Reagowanie na możliwe przypadki demoralizacji nieletnich.

Kontrole miejsc grupowania się młodzieży, Reagowanie na przypadki przejawów demoralizacji młodzieży oraz popełnianych przez nich czynów karalnych (program Lepiej Razem niż Osobno).

W 2021 r. Straż Miejska w Zabrzu nie działała w grupie „Lepiej razem niż osobno”. Placówki oświatowe pracowały w dużej mierze w systemie nauki zdalnej, a zgłoszenia i interwencje były prowadzone przez wydział ds. przestępczości nieletnich przy KMP w Zabrzu.

Przeprowadzenie prelekcji w szkołach i placówkach oświatowych na temat zagrożeń w ramach programu Lepiej Razem niż Osobno.

W 2021 r. Straż Miejska w Zabrzu nie działała w grupie „Lepiej razem niż osobno”. Placówki oświatowe pracowały w dużej mierze w systemie nauki zdalnej, a zgłoszenia i interwencje były prowadzone przez wydział ds. przestępczości nieletnich przy KMP w Zabrzu.

Przeprowadzono prelekcje dla klas szkoły podstawowej w tematach: "zasady prawidłowego zachowania się na drogach publicznych" w drodze do szkoły i w drodze do domu, "obcy", "niebezpieczne zwierzęta" (psy), "przemoc w szkole". Ponadto prelekcje odbyły się również w grupach dzieci przedszkolnych, przeprowadzono prelekcje w 36 klasach (około 750 dzieci i młodzieży) zabrzańskich szkół.

W większości przypadków były to spotkania z uczniami klas IV do VIII na których były poruszane m.in. tematy:

1. Jak postępować w określonych sytuacjach - przykłady i dyskusja.

2. Jak zachowywać się w stosunku do kolegów/koleżanek, nauczycieli oraz innych dorosłych - omówienie i dyskusja.

3. Konsekwencje niewłaściwych zachowań w szkole i poza nią na przyszłe życie prywatne i zawodowe.

4. Jakie sankcje grożą uczniom za nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów i pod jakie przepisy podlegają.

Kontrolowanie miejsc gromadzenia się i przebywania osób bezdomnych, którzy często znajdują się w okolicznościach zagrażających ich zdrowiu i życiu w związku z nadużywaniem przez nich wyrobów alkoholowych oraz rozpalaniem przez nich ognisk w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

Strażnicy Miejscy podczas codziennej służby kontrolowali miejsca gromadzenia się i przebywania osób bezdomnych, którzy często znajdowali się w okolicznościach zagrażających ich zdrowiu i życiu w związku z nadużywaniem przez nich wyrobów alkoholowych oraz rozpalaniem przez nich ognisk w miejscach do tego nie przeznaczonych. Szczególnie działania kontrolne były nasilone w okresie zimowym, w związku ze zwiększonym zagrożeniem dla ich zdrowia i życia, wynikającym z przebywaniem tych osób często pod wpływem alkoholu, w warunkach ujemnych temperatur, co mogło prowadzić do nadmiernego wychłodzenia i w konsekwencji nawet do śmierci. Nietrzeźwe osoby, w uzasadnionych przypadkach były przewożone do Izby Wytrzeźwień lub szpitala. Osoby trzeźwe przewożone były do noclegowni, schronisk dla bezdomnych oraz tzw. „Ogrzewalni".

Reagowanie na łamanie obowiązujących przepisów prawa dotyczących wyprowadzania psów i stosowania się do obowiązku uprzątnięcia nieczystości po zwierzętach.

Strażnicy Miejscy podczas codziennej służby zwracali uwagę na sposób wyprowadzania psów i sprawowanie właściwego nadzoru nad zwierzęciem oraz stosowanie się do obowiązku uprzątania nieczystości po psach. Reagowano na łamanie obowiązujących przepisów prawa dotyczących wyprowadzania psów i stosowania się do obowiązku uprzątania nieczystości po zwierzętach. Podjęte działania miały na celu zmniejszenie ilości zagrożeń dotyczących bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego oraz poprawa stanu estetyki i czystości na terenie Miasta Zabrze.

Wyniki prowadzonej akcji:

- interwencje: 244;

- pouczenia: 83;

- ilość mandatów karnych: 39;

- kwota mandatów: 3700 zł;

- przekazano do sądu: 1;

- przekazano innym właściwym służbom: 2;

- pozostałe zgłoszenia: 119.

Realizacja programu „Zero tolerancji dla alkoholu", którego celem jest zwracanie szczególnej uwagi na osoby spożywające alkohol w miejscach zabronionych (jak np. ulice, chodniki, parki, skwery, place zabaw, sklepy i ich otoczenie, wiaty przystankowe, placówki oświatowe i ich otoczenie) i związane często z tymi zachowaniami przypadki zakłócania ładu i porządku publicznego.

Strażnicy Miejscy podczas codziennej służby zwracali szczególną uwagę na osoby spożywające alkohol w miejscach zabronionych (jak np. ulice, chodniki, parki, skwery, place zabaw, sklepy i ich otoczenie, wiaty przystankowe, placówki oświatowe i ich otoczenie) i związane często z tymi zachowaniami przypadki zakłócania ładu i porządku publicznego. Kontrolowano i reagowano w sposób możliwie stanowczy na łamanie obowiązujących przepisów prawa dotyczących Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi a także zakłócanie ładu i porządku publicznego przez osoby spożywające alkohol. Efektem

podjętych działań było eliminowanie lub ograniczenie ilości zagrożeń dotyczących zagrożeń ładu i porządku publicznego oraz życia, zdrowia ludzkiego a także mienia, związanych ze spożywaniem i nadużywaniem alkoholu.

Wyniki akcji:

- ujawnione wykroczenia – 4457;

- pouczenia – 3435;

- mandaty karne – 385 na kwotę 38,400 zł;

- Sąd Rejonowy w Zabrzu – 0;

- przekazano innym służbom (np. IW,OPD) – 320;

- pozostałe - 217.

Utrzymywanie stałego kontaktu z młodzieżą zabrzańskich szkół oraz ich dyrektorami i gronem pedagogicznym w formie prelekcji ukierunkowanych na zahamowanie i zniwelowanie zagrożeń występujących na terenie placówek oświatowych i w ich obrębie (program Lepiej razem niż osobno).

Przeprowadzono prelekcje dla klas szkoły podstawowej w tematach: "zasady prawidłowego zachowania się na drogach publicznych" w drodze do szkoły i w drodze do domu, "obcy", "niebezpieczne zwierzęta" (psy), "przemoc w szkole". Ponadto prelekcje odbyły się również w grupach dzieci przedszkolnych, przeprowadzono prelekcje w 36 klasach (około 750 dzieci i młodzieży) zabrzańskich szkół.

W większości przypadków były to spotkania z uczniami klas IV do VIII na których były poruszane m.in. tematy:

1. Jak postępować w określonych sytuacjach - przykłady i dyskusja.

2. Jak zachowywać się w stosunku do kolegów/koleżanek, nauczycieli oraz innych dorosłych - omówienie i dyskusja.

3. Konsekwencje niewłaściwych zachowań w szkole i poza nią na przyszłe życie prywatne i zawodowe.

4. Jakie sankcje grożą uczniom za nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów i pod jakie przepisy podlegają.

Współpraca między szkołami, kuratorami dla nieletnich i Policją w przypadku, kiedy: dziecko weszło w konflikt z prawem lub wychowuje się w rodzinie patologicznej (program Lepiej Razem Niż Osobno).

Współpracę w 2021 r. między Strażą Miejską w Zabrzu a Komendą Miejską Policji w Zabrzu realizowano bez udziału w programie „Lepiej Razem Niż Osobno”.

Realizacja i monitorowanie założeń programu współdziałania służb pn. „Lepiej razem niż osobno”.

W 2021 r. Straż Miejska w Zabrzu nie działała w grupie „Lepiej razem niż osobno”. Placówki oświatowe pracowały w dużej mierze w systemie nauki zdalnej, a zgłoszenia i interwencje były prowadzone przez wydział ds. przestępczości nieletnich przy KMP w Zabrzu.

OBSZAR BEZPIECZEŃSTWA W RUCHU DROGOWYM

Cel – poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Wytypowanie, wskazanie i wzmożona kontrola miejsc niebezpiecznych, gdzie kierowcy i piesi stwarzają największe zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Strażnicy podczas codziennej służby zwracali uwagę na wykroczenia popełniane przez pieszych i zmotoryzowanych uczestników ruchu, mogące stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym i ich własnym. Szczególnie reagowano na osoby piesze przekraczające jezdnię lub torowisko w miejscu

niedozwolonym oraz osoby przechodzące przez przejścia dla pieszych na czerwonym świetle, stwarzając zagrożenie dla siebie oraz innych uczestników ruchu drogowego (kierowcy pojazdów).

Wyniki prowadzonej akcji:

Ujawnione wykroczenia – 5 043;

Pouczenia – 2 833;

Mandaty Karne – 717 na kwotę 80,200 zł;

Przekazano – 1 299;

Przekazano do Sądu Rejonowego – 38;

Pojazdy usunięte z drogi na koszt właściciela – 39;

Pozostałe – 117.

Reagowano także na liczne zgłoszenia w tym temacie od mieszkańców i operatorów monitoringu, prowadzono liczne kontrole w strefie ograniczonego ruchu na ul. Wolności. Podejmowano również działania wobec kierowców parkujących w sposób nieuprawniony na miejscach przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych.

Analiza zdarzeń drogowych na ciągach komunikacyjnych w miejscach szczególnie zagrożonych.

Zdarzenia drogowe i miejsca niebezpieczne były omawiane podczas spotkań z funkcjonariuszami Zabrzańskiej Komendy Miejskiej Policji oraz MZD w ramach współpracy między jednostkami. Na podstawie przeprowadzonych analiz ustalane były zdarzenia: spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych, niszczenie mienia, wykroczenia drogowe.

Weryfikacja oznakowania i parkowania pojazdów na terenie osiedli i dzielnic. Propozycje nowych eksperymentalnych rozwiązań problemów komunikacyjnych w przedmiotowym zakresie.

Strażnicy przeprowadzali kontrolę oznakowania pionowego i poziomego ulic, przede wszystkim w otoczeniu placówek oświatowych w związku z uczęszczaniem dzieci. Kontrolowane jest oznakowanie przejść dla pieszych, stan nawierzchni jezdni i chodnika, oraz inne znaki drogowe w celu poprawy bezpieczeństwa na drogach. Ponadto strażnicy interweniowali do odpowiednich instytucji, gdy ujawnili oznakowanie uszkodzone lub stwierdzili jego brak.

Prowadzenie działań ukierunkowanych na eliminowanie z ruchu nietrzeźwych użytkowników dróg oraz będących pod wpływem środków odurzających.

Straż Miejska w Zabrzu posiada na wyposażeniu alkosensory, które wykorzystywane były w celu badania stanu trzeźwości kierowców w sytuacji, gdy w trakcie interwencji zachodziło podejrzenie, że może on znajdować się pod wpływem alkoholu. W razie stwierdzenia takich sytuacji, strażnicy ujmowali kierowcę, uniemożliwiając mu dalszą jazdę i przekazywali ich wezwanym funkcjonariuszom policji.

Prowadzenie akcji:

- bezpieczna droga do szkoły,

- trzeźwość,

- prędkość.

Straż Miejska w Zabrzu wspólnie z funkcjonariuszami zabrzańskiej Policji po raz kolejny podejmowała działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa w otoczeniu placówek oświatowych. W akcji wzięli udział wszyscy funkcjonariusze, którzy już od wczesnych godzin rannych patrolowali otoczenie 11 szkół

podstawowych. Przy każdej placówce codziennie służbę pełnił wyznaczony strażnik lub patrol dwuosobowy, który w czasie kontroli zwracał szczególną uwagę na:

- ruch drogowy w otoczeniu szkoły i przejść dla pieszych;

- parkowanie pojazdów w otoczeniu szkół;

- korzystanie przez dzieci z przejść dla pieszych;

- prawidłowość ustawień znaków drogowych i działania sygnalizacji świetlnej;

- ład i porządek publiczny na terenie szkoły i jej otoczeniu;

- przestrzeganie przepisów o zakazie palenia tytoniu na terenie szkoły;

- stan techniczny urządzeń zabawowych na terenie szkoły (dot. szkół wyposażonych w place zabaw).

Ponadto w tych placówkach oświatowych w najbliższych tygodniach zostały przeprowadzone prelekcje w formie zajęć z pierwszoklasistami. W czasie prelekcji strażnicy omawiali z dziećmi przede wszystkim "zasady prawidłowego zachowania się na drogach publicznych" w drodze do szkoły i w drodze do domu oraz właściwego zachowania w szkole i poza nią. Łącznie w prelekcjach uczestniczyło 750 dzieci.

Strażnicy Miejscy podczas codziennej służby zwracali szczególną uwagę na osoby spożywające alkohol w miejscach zabronionych (jak np. ulice, chodniki, parki, skwery, place zabaw, sklepy i ich otoczenie, wiaty przystankowe, placówki oświatowe i ich otoczenie) i związane często z tymi zachowaniami przypadki zakłócania ładu i porządku publicznego. Kontrolowano i reagowano w sposób możliwie stanowczy na łamanie obowiązujących przepisów prawa dotyczących Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi a także zakłócanie ładu i porządku publicznego przez osoby spożywające alkohol. Efektem podjętych działań było eliminowanie lub ograniczenie ilości zagrożeń dotyczących zagrożeń ładu i porządku publicznego oraz życia, zdrowia ludzkiego a także mienia, związanych ze spożywaniem i nadużywaniem alkoholu.

Wyniki akcji:

- ujawnione wykroczenia – 4457;

- pouczenia – 3435;

- mandaty karne – 385 na kwotę 38,400 zł;

- Sąd Rejonowy w Zabrzu – 0;

- przekazano innym służbom (np. IW,OPD) – 320;

- pozostałe - 217.

Straż Miejska w Zabrzu nie kontrolowała prędkości poruszania się pojazdów.

Prowadzenie spotkań w szkołach, przedszkolach, placówkach opiekuńczo-wychowawczych w zakresie bezpiecznego korzystania z dróg.

Tematyka „Piesi i rowerzyści w ruchu drogowym” była poruszana podczas spotkań z młodzieżą w placówkach oświatowych.

Przeprowadzono prelekcje dla klas szkoły podstawowej w tematach: "zasady prawidłowego zachowania się na drogach publicznych" w drodze do szkoły i w drodze do domu, "obcy", "niebezpieczne zwierzęta" (psy), "przemoc w szkole". Ponadto prelekcje odbyły się również w grupach dzieci przedszkolnych. przeprowadziłem prelekcje w 36 klasach (około 750 dzieci i młodzieży) zabrzańskich szkół.

W większości przypadków były to spotkania z uczniami klas IV do VIII na których były poruszane m.in. tematy:

1. Jak postępować w określonych sytuacjach - przykłady i dyskusja.

2. Jak zachowywać się w stosunku do kolegów/koleżanek, nauczycieli oraz innych dorosłych - omówienie i dyskusja.

3. Konsekwencje niewłaściwych zachowań w szkole i poza nią na przyszłe życie prywatne i zawodowe.

4. Jakie sankcje grożą uczniom za nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów i pod jakie przepisy podlegają.

Analiza i reakcja na zagrożenia występujące w środkach komunikacji publicznej oraz na dworcach i przystankach komunikacyjnych.

Część zabrzańskich przystanków – w tym dworzec komunikacyjny jest objęta monitoringiem wizyjnym miasta. Ponadto Straż Miejska w Zabrzu prowadziła kontrolę przystanków komunikacji publicznej pod względem palenia tytoniu w miejscach objętych zakazem oraz ze zwróceniem uwagi na ład i porządek publiczny.

Modyfikacja organizacji ruchu drogowego (w tym oznakowania i infrastruktury drogowej) w miejscach szczególnego zagrożenia.

Strażnicy przeprowadzali kontrole oznakowania pionowego i poziomego ulic, przede wszystkim w otoczeniu placówek oświatowych w związku z uczęszczaniem dzieci. Kontrolowane było oznakowanie przejść dla pieszych, stan nawierzchni jezdni i chodnika, oraz inne znaki drogowe w celu poprawy bezpieczeństwa na drogach. Ponadto strażnicy interweniowali do odpowiednich władz, gdy ujawnili oznakowanie uszkodzone lub stwierdzili jego brak.

OBSZAR ZAGROŻEŃ KRYZYSOWYCH

Cel – poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w sytuacjach zagrożenia kryzysowego. Doskonalenie systemu reagowania oraz koordynacji działań w sytuacjach kryzysowych.

Organizacja przepływu informacji na potrzeby sytuacji kryzysowej oraz współpraca ze wszystkimi zaangażowanymi jednostkami ratowniczymi

Dyżurny SM utrzymywał stałą łączność z dyżurnymi z Komendy Miejskiej Policji oraz dyżurnymi Komisariatów. Strażnicy codziennie także patrolowali ścisłe centrum miasta, reagując na wszelkie nieprawidłowości, w tym także wykroczenia i przestępstwa. Wszystkie znane miejsca zagrożeń były poddane częstszej kontroli przez patrole SM. Na bieżąco współpracowano z Państwową Strażą Pożarną, zabezpieczając miejsca zdarzenia, z Policją, podczas wspólnych zabezpieczeń i akcji, ze służbami medycznymi, pracownikami MZD, a przede wszystkim z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego, wymieniając informacje oraz reagując na stwierdzone zagrożenia. Kierownictwo wszystkich w/w służb na bieżąco kontaktowało się ze sobą podczas licznych spotkań oraz telefonicznie. Niejednokrotnie na wniosek PCZK strażnicy jechali na miejsce zdarzenia w celu weryfikacji informacji, ewentualnie zabezpieczenia miejsc niebezpiecznych. Sporządzano liczne dokumentacje zdjęciowe, które przekazywano do MZD i PCZK.

OBSZAR KULTURY I OCHRONY DZIEDZICTWA NARODOWEGO – nie dotyczy.

OBSZAR BEZPIECZEŃSTWA W DOMU, PRACY I MIEŚCIE.

Cel – ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń; dążenie do poprawy wzrostu społecznego poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta.

Prowadzenie systematycznej kontroli spożywania alkoholu w miejscach zabronionych w celu doprowadzenia do pełnego respektowania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Strażnicy Miejscy podczas codziennej służby zwracali szczególną uwagę na osoby spożywające alkohol w miejscach zabronionych (jak np. ulice, chodniki, parki, skwery, place zabaw, sklepy i ich otoczenie, wiaty przystankowe, placówki oświatowe i ich otoczenie) i związane często z tymi zachowaniami przypadki zakłócania ładu i porządku publicznego. Kontrolowano i reagowano w sposób możliwie stanowczy na łamanie obowiązujących przepisów prawa dotyczących Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a także zakłócanie ładu i porządku publicznego przez osoby spożywające alkohol. Efektem podjętych działań było eliminowanie lub ograniczenie ilości zagrożeń dotyczących zagrożeń ładu i porządku publicznego oraz życia, zdrowia ludzkiego a także mienia, związanych ze spożywaniem i nadużywaniem alkoholu.

Wyniki akcji:

- ujawnione wykroczenia – 4 457;

- pouczenia – 3435;

- mandaty karne – 385 na kwotę 38,400 zł;

- Sąd Rejonowy w Zabrzu – 0;

- przekazano innym służbom (np. IW,OPD) – 320;

- pozostałe - 217.

Edukacja społeczności lokalnej w zakresie bezpieczeństwa dzieci i zwierząt pozostawionych w autach, edukacja medyczna, ze szczególnym uwzględnieniem udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz edukacja w zakresie odpowiedzialności sąsiedzkiej.

Prowadzono akcje informacyjne poprzez stronę internetową oraz w mediach społecznościowych na portalu Facebook dotyczące zagrożeń związanych z trzymaniem zwierząt w zamkniętych pojazdach w upalne dni. Straż Miejska w Zabrzu nie udzielała mieszkańcom instruktażu dotyczącego pierwszej pomocy przedmedycznej.

Podejmowanie działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa na terenie miasta osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

W ramach podjętych działań, których celem była poprawa bezpieczeństwa osób niepełnosprawnych w 2021 r. prowadzono liczne kontrole miejsc przeznaczonych do parkowania pojazdów dla osób niepełnosprawnych. Prowadzono również pogadanki w formie prelekcji z uczniami w placówkach oświatowych.

Edukacja z zakresu przeciwdziałania przemocy w ramach zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży (program Lepiej Razem niż Osobno).

W 2021 r. Straż Miejska w Zabrzu nie działała w grupie „Lepiej razem niż osobno”. Placówki oświatowe pracowały w dużej mierze w systemie nauki zdalnej, a zgłoszenia i interwencje były prowadzone przez wydział ds. przestępczości nieletnich przy KMP w Zabrzu.

Uświadomienie społeczności lokalnej w celu włączenia jej w system monitorowania negatywnego zjawiska, jakim jest przemoc domowa.

To zadanie realizowała grupa „Lepiej razem niż osobno” która miała większy kontakt z rodzicami i pedagogami szkolnymi, a zatem i większe możliwości . Placówki oświatowe pracowały w dużej mierze w systemie nauki zdalnej, a zgłoszenia i interwencje były prowadzone przez wydział ds. przestępczości nieletnich przy KMP w Zabrzu.

Kontrola stanu porządku i czystości w posesjach administrowanych przez administracje mieszkaniowe, sklepach, szkołach i placówkach oświatowych, placówkach zdrowia i innych nieruchomościach w ramach akcji „Odszczurzanie”.

Straż Miejska w Zabrzu w okresach od 15.03.2021 r. do 16.04.2021 r. oraz od 20.09.2021 r. do 22.10.2021 r. w związku z obwieszczeniem Prezydenta Miasta Zabrze przeprowadziła akcję "Odszczurzanie". Jak zawsze w czasie tej akcji nasze działania kontrolne są prowadzone w takich miejscach jak korytarze, strychy, piwnice w budynkach mieszkalnych, lokale gastronomiczne, sklepy, obiekty użyteczności publicznej tj. placówki oświatowe, stacje benzynowe, sklepy i inne.

Straż Miejska w Zabrzu dodatkowo w dniach 08.03.2021 r. do 12.03.2021 r. w dniach 13.09.2021 r. do 17.09.2021 r. które były tygodniami poprzedzającymi ustawowy okres przeprowadzania akcji „Odszczurzanie” wyrywkowe kontrolowała nieruchomości na terenie miasta pod względem stanu czystości korytarzy piwnicznych, w trakcie której skontrolowano 63 nieruchomości i 103 piwnice. Stwierdzono 12 nieprawidłowość dotyczącą zalegających odpadów. Nieprawidłowości zostały usunięte.

Zarządcom nieruchomości nakazywano uprzątnąć wszelkiego rodzaju zanieczyszczenia, a zwłaszcza odpadki z gospodarstw domowych, które mogłyby stanowić pożywienie dla szczurów. Strażnicy sprawdzali również czy jest przy wejściu do piwnic zamieszczone ostrzeżenie informujące o wyłożonej trutce, a także czy jest wyłożona w odpowiedniej ilości oraz czy na bieżąco są usuwane padłe gryzonie. Kontroli takiej sporządzano stosowny protokół. Przeprowadzono kontrole 254 nieruchomości w których skontrolowano 499 piwnic, strażnicy również skontrolowali 4 sklepy spożywcze, 3 obiekty użyteczności publicznej, 1 stację benzynową Stwierdzono 39 nieprawidłowości polegających na braku ostrzeżeń przy wejściu do piwnic lub nie systematycznym uzupełnianiu trutki. Wszystkie nieprawidłowości zostały usunięte.

W dniach 19.04.2021 r. do 23.04.2021 r. oraz 25.10.2021 r. do 29.10.2021 r. strażnicy prowadzili wyrywkowe kontrole w nieruchomościach w celu stwierdzenia czy zarządcy nieruchomości po zakończonej akcji uprzątnęli z piwnic trutkę oraz zdjęli informację a także usunęli ewentualne padłe gryzonie. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontrole terenu Gminy Zabrze pod względem zanieczyszczenia parków, skwerów i ulic osiedlowych oraz sposobów wyprowadzania psów bez nadzoru. Reagowanie na łamanie przepisów prawa dotyczących wyprowadzania psów i stosowania się do obowiązku uprzątania po nich nieczystości.

W ramach akcji czystość strażnicy patrolowali miejsca szczególnie narażone na powstanie dzikich wysypisk odpadów. Otrzymywaliśmy również znaczną ilość zgłoszeń dotyczących terenów zaniedbanych, zanieczyszczonych zarówno miejskich jak również prywatnych. W niektórych z tych miejsc zamontowywane były fotopułapki w celu ujawnienia sprawców. W wyniku tej akcji zarejestrowano 2269 spraw. Zastosowano wobec 1242 osób środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, nałożono 335 mandatów karnych na łączną kwotę 26.250 zł, skierowano 5 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Zabrzu, a 276 spraw przekazano innym właściwym służbom np. GOK, JGN i inne.

W 2021 r. strażnicy podejmowali interwencje wobec osób niesprawujących należytej opieki nad psami i nie sprzątania po nich. W wyniku tej akcji ujawniono 280 przypadków naruszeń prawa w wyniku czego wobec 90 osób zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, nałożono 50 mandatów karnych na łączną kwotę 5500 zł, skierowano 1 wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Zabrzu a 43 sprawy przekazano innym właściwym służbom np. TOZ.

Zminimalizowanie zagrożeń i patologii oraz redukcja liczby występujących przestępstw w obrębie placówek handlowych, lokali rozrywkowych – dążenie do wzrostu poczucia bezpieczeństwa osób odwiedzających te placówki.

Strażnicy kontrolowali na co dzień otoczenie placówek handlowych, gastronomicznych i pubów, reagując na wykroczenia z zakresu spożywania alkoholu w miejscach zabronionych, zakłócanie spokoju oraz ciszy nocnej,

nieprawidłowe parkowanie, obserwowali i kontrolowali grupującą się licznie młodzież w celu zapobiegania zjawiskom eskalacji przemocy i wzrostu poczucia bezpieczeństwa u osób odwiedzających te miejsca.

DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZABRZU W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z POWIATOWEGO PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W ROKU 2021.

Działalność kontrolno-rozpoznawcza jest prowadzona w oparciu o roczny plan kontroli opracowywany na podstawie: wyników kontroli z lat poprzednich, wniosków z analizy zagrożeń, zaleceń określonych przez Komendę Wojewódzką w Katowicach oraz Komendę Główną, kierunków i celów działania Państwowej Straży Pożarnej.

Niezależnie od planu kontroli, czynności kontrolno-rozpoznawcze są prowadzone na skutek zawiadomień o zakończeniu budowy i zgłoszeniu do użytkowania nowych, przebudowywanych i rozbudowywanych obiektów lub w związku z wpływającymi do tutejszej Komendy informacjami dotyczącymi nieprawidłowości z zakresu ochrony przeciwpożarowej, a także na wniosek o wydanie wymaganych przepisami prawa opinii, decyzji i postanowień.

Sekcja kontrolno-rozpoznawcza przeprowadza szereg czynności kontrolnych i innych działań mających na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pożarowego w obiektach. Kontrole prowadziło dwóch funkcjonariuszy.

Działalność kontrolno-rozpoznawcza skoncentrowana jest przede wszystkim w następujących grupach obiektów:

- obiekty użyteczności publicznej;

- budynki mieszkalne, wielorodzinne;

- obiekty zamieszkania zbiorowego,

- budynki produkcyjne i magazynowe;

- zakłady stwarzające zagrożenie dla ludzi i środowiska;

- zakłady zwiększonego ryzyka;

- lasy.

Na bieżąco dokonywano odbiorów nowopowstałych obiektów budowlanych.

W ww. grupach obiektów łącznie przeprowadzono 122 kontrole, podczas których stwierdzono 106 nieprawidłowości. Najczęściej występujące nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach dotyczyły: zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych, drożności i wykonania dróg pożarowych, stanu dróg ewakuacyjnych, nadzoru nad urządzeniami, instalacjami przeciwpożarowymi i użytkowymi oraz ich sprawności.

Ponadto na podstawie lustracji obiektów oraz analizy wymaganych dokumentów wydano stosowne opinie dotyczące organizowanych na terenie miasta imprez masowych — zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych.

Funkcjonariusze Komendy Miejskiej PSP w Zabrzu prowadzą czynności kontrolno-rozpoznawcze miejsc zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży na wniosek organizatora o wydanie stosownej opinii.

Komenda Miejska PSP z Zabrzu propaguje akcje edukacyjno-społeczne: „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”, „STOP pożarom traw”, „Kręci mnie bezpieczeństwo”, Bezpieczne wakacje/ferie", w tym celu zorganizowano 18 spotkań prewencyjnych związanych z propagowaniem ww. kampanii społecznych. Akcje miały na celu poprawę świadomości dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców miasta na temat

zagrożeń związanych z tlenkiem węgla, pożarami wewnętrznymi. Promowano bezpieczne zachowania i uświadamiano jak zachować się w razie zagrożeń. Akcje promowane były m.in. za pomocą strony internetowej KM PSP Zabrze. Prowadzono pogadanki i prelekcje na temat pierwszej pomocy przedmedycznej oraz bezpieczeństwa m.in. podczas wypoczynku nad wodą i w trakcie innych wakacyjnych, feryjnych rozrywek. Akcje realizowane były m.in. podczas spotkań dzieci i młodzieży ze strażakami w szkołach.

Mając na celu poprawę bezpieczeństwa obywateli, przeprowadzono ćwiczenia obiektowe:

21-3.06.2021r. - ćwiczenia obiektowe — Zbiornik wodny — Tarnopolska,

5-7.07.2021r.— ćwiczenia obiektowe — Arena Zabrze - ul. Roosevelta 81,

21-24.09.2021r. - ćwiczenia zgrywające z OSP — FORTUM — ul. Wolności 416,

25-27.10.2021r. - ćwiczenia obiektowe — Van Pur — ul. Wolności 327,

22-25.11.2021r. — ćwiczenia obiektowe — Dom Muzyki i Tańca — ul. de Gaulle'a 17.

Komenda Miejska PSP w Zabrzu corocznie opracowuje „Analizę zagrożeń dla miasta Zabrze" oraz na bieżąco współpracuje ze wszystkimi jednostkami ratowniczymi na potrzeby sytuacji kryzysowej.

DZIAŁANIA WYDZIAŁU ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO I OCHRONY LUDNOŚCI W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z POWIATOWEGO PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W ROKU 2021

Zadania z zakresu Zarządzania Kryzysowego

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. podjęto następujące działania:

Zawarto umowę z Andrzejem Jarzębowskim, prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Przychodnia Weterynaryjna, ul. Lipowa 10, 41- 800 Zabrze na świadczenie usług polegających na usuwaniu, a w uzasadnionych przypadkach, bezzwłocznego uśmiercania przez Zleceniobiorcę dzikich rannych zwierząt na terenie miasta Zabrza.

Zawarto Umowę wykonania konserwację techniczną z zakresu mechaniki urządzeń oraz przyłączeń elektrycznych systemu alarmowego Miasta Zabrze oraz urządzenia dyspozytorskiego UD-40.

Dokonano zakupu 12 ton kukurydzy nieworkowanej z przeznaczeniem na utworzenie i utrzymywanie pasów zaporowych i nęcisk dla dzikiej zwierzyny na terenie Miasta Zabrze, które będą w utrzymaniu Koła Łowieckiego „Diana", Koła Łowieckiego ,,Orzeł", Koła Łowieckiego ,,Dzik" oraz Koła Łowieckiego ,,Ponowa".

W celu zapewnienia bezpiecznych warunków pracy dla pracowników Urzędu Miejskiego w Zabrzu dokonano zakupu płynu dezynfekującego, rękawiczek jednorazowych, maseczek ochronnych. Rękawiczki i maseczki były wydane według potrzeb wszystkim pracownikom świadczącym pracą.

W kwietniu 2020 r. Wydział brał udział w organizacji i uruchomieniu Punktu Szczepień Powszechnych, który nadal funkcjonuje w Hali Pogoń i w którym realizowany jest Narodowy Program Szczepień przeciw Covid-19, w ramach którego można się bezpłatnie zaszczepić.

Wydział brał udział w organizacji mobilnych punktów szczepień działających przy parafiach na terenie miasta.

Podpisano umowę z Wojewodą Śląskim dotyczącą udzielenia dotacji z rezerwy celowej budżetu państwa na pokrycie kosztów związanych z realizacją zadań związanych z zapewnieniem dowozu osób starszych i niepełnosprawnych do punktów szczepień.

W związku z panującą na terenie kraju pandemią koronowirusa Wydział nadzorował przekazywanie środków ochronnych przekazywanych przez Śląski Urząd Wojewódzki na potrzeby działających na terenie miasta Domów Pomocy Społecznej.

Na terenie miasta Wydział przekazał środki ochronne dla placówek oświatowych tj. uruchomianych przedszkoli oraz szkól, przychodni POZ, MOPR, Izby Wytrzeźwień oraz Zabrzańskich Parafii.

Zakupiono trzy nieoznakowane samochody dla KMP w Zabrzu.

Opracowano Planu zabezpieczenia odcinka zabrzańskiego 77 TOUR DE POLOGNE w dniu 15 sierpnia 2021 roku, w którym ujęto realizację zadań przez służby i instytucje miasta Zabrze.

Wykonano aktualizację ,,Planu ewakuacji (przyjęcia) ludności, zwierząt i mienia na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny(ewakuacja III stopnia) dla miasta Zabrze".

Uaktualniono dokumentację Systemu Wczesnego Ostrzegania – ujęto w systemie powiadamiania aktualną strukturę szkół miasta Zabrze.

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku miasta Zabrze.

Posiedzenie komisji zaplanowane w I kwartale roku z powodu obostrzeń związanych z trwającą od początku marca 2020 r. pandemią koronawirusa zostały odwołane. W ramach korespondencji mailowej z członkami komisji przedstawiono i omówiono sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2020-2023 za rok 2020. Sprawozdanie zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Zabrze do dnia 31 marca 2021 r. zostało przedłożone Radzie Miasta.

Posiedzenie w dniu 15.07.2021 r. odbyło się w siedzibie Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności. Głównymi tematami posiedzenia były sprawy związane z zapewnieniem bezpieczeństwa dla wypoczywających dzieci i młodzieży, zjawisko przemocy domowej w aspekcie pandemii oraz organizacja jednego z etapów kolarskiego wyścigu Tour de Pologne 2021. Na początku spotkania przedstawiciel Wydziału Oświaty poinformował, że zmiany w obostrzeniach związanych z pandemią pozwoliły na zorganizowanie w lipcu dla dwóch grup dzieci z Zabrza kolonii letnich oraz półkolonii dla 126 osób w ramach, których będą odbywać się zajęcia stacjonarne i sportowo rekreacyjne. Poinformował również, że świetlice środowiskowe będą funkcjonować tylko w lipcu. Wszystkie szczegółowe informacje na temat organizowanych przez szkoły i placówki oświatowe form wypoczynku zostaną przekazane KPM w Zabrzu oraz SM w Zabrzu celem zapewnienia bezpieczeństwa w czasie ich trwania. W dalszym ciągu spotkania przestawiono informacje na temat dokonanej przez SM czerwcowej kontroli kąpielisk i zbiorników wodnych znajdujących się na terenie miasta. Dużym problem jest duża liczba kapiących się osób w fontannach miejskich, gdzie na szczególne niebezpieczeństwo narażone są małe dzieci. Wzorem lat ubiegłych KMP w Zabrzu oraz SM w Zabrzu prowadzą akcję Bezpieczne Wakacje w czasie której kontrolowane są między innymi miejsca grupowania się młodzieży czy miejsca spożywania alkoholu w parkach, skwerach czy ogródkach działkowych. W ramach akcji służby prowadzą również działania profilaktyczne. Następnie głos zabrał przedstawiciel MOPR w Zabrzu, który omówił problemy związane ze wzrostem przemocy domowej, wzrostem wydawanych Niebieskich Kart oraz wzrostem liczby samookaleczeń i powiększającą się agresją wśród nieletnich. Na posiedzeniu omówiono również temat powrotu dzieci do szkół zapewniania odpowiedniego bezpieczeństwa na drogach. Policjanci wraz z przedstawicielami MZD w Zabrzu w sierpniu przeprowadzą objazd miasta w rejonach szkół i placówek oświatowych celem sprawdzenia oznakowania ulic. Ostatnim tematem posiedzenia było omówienie najważniejszych spraw związanych z organizacją na terenie miasta startu jednego z etapów kolarskiego wyścigu Tour de Pologne. W tym celu omówiono sprawy przygotowania dokumentacji, organizacji ruch na terenie miasta w dniu wyścigu, pomocy dla KMP i PSP w przewozie barierek ograniczających (przywóz, odbiór) oraz lokalizacji miejsc parkowania dla pojazdów ekip.

Posiedzenie w dniu 18.11.2021 r. Głównym tematem były przygotowania do okresu zimowego 2021/2022. Omówiono sprawy związane z przeglądem i weryfikacją istniejących procedur i planów w zakresie reagowania na wypadek wystąpienia niskich temperatur czy gwałtownych opadów śniegu ze szczególnym

uwzględnieniem informowania ludności o możliwościach pogorszenia się warunków pogodowych. W czasie spotkania omówione zostały najważniejsze problemy dotyczące:

- pandemii Covid-19 i związanych z nią problemów,

- utrzymania przejezdności dróg i ulic,

- odśnieżania ciągów komunikacyjnych dla pieszych,

- usuwania zaległego na dachach budynków śniegu i lodu,

- zapewnienia dojazdu dla dzieci niepełnosprawnych do placówek oświatowych w chwili wystąpienia obfitych opadów śniegu,

- pomocy bezdomnym w tym działań związanych z zapewnienie miejsc noclegowych oraz monitorowaniem przez służby miejskie potencjalnych miejsc noclegu w celu nie dopuszczenia przypadkom zgonów z wyziębienia,

- pomocy dla osób starszych, niezaradnych życiowo oraz osób niepełnosprawnych wypisywanych z szpitali. Przedstawiciele poszczególnych jednostek przedstawili zakres stojących przed nimi zadań, stan ich przygotowań oraz występujące problemy.

Na początku spotkania przedstawiciel MZD w Zabrzu przypomniał, że wszystkie sprawy i procedury dotyczące utrzymania przejezdności dróg i ulic są określone i zawarte w Akcji Zima 2021/2022 gdzie określono zakres działania poszczególnych służb oraz sposoby informowania o występujących problemach.

Następnie omówiono sprawy związane z pandemią Covid19. Przekazano informację o ilości mieszkańców miasta zakażonych wirusem, ilości osób przebywających na kwarantannie oraz ilości posiadanych środków ochronnych. Przedstawiciel Szpitala Miejskiego w Zabrzu przekazał informacje na temat ilości łózek covidowych (38 szt.) ilości zakażonych pacjentów (27 osób) oraz działaniami SOR i innych oddziałów szpitala. Przedstawiciel KMP w Zabrzu zwrócił się o pomoc do Straży Miejskiej w sprawie oddelegowania funkcjonariuszy do pomocy przy kontrolach osób będących w kwarantannie. Przedstawiciel Wydziału Oświaty przedstawił sytuację panującą w jednostkach oświatowych na terenie miasta oraz sprawy związane z zapewnieniem dojazdu dla dzieci niepełnosprawnych do placówek oświatowych w chwili wystąpienia obfitych opadów śniegu.

Głównym tematem spotkania były sprawy związane z udzieleniem pomocy bezdomnym w tym działań związanych z zapewnienie miejsc noclegowych oraz monitorowaniem przez służby miejskie potencjalnych miejsc noclegu. Przedstawiciele Straży Miejskiej w Zabrzu oraz Miejskiej Komendy Policji w Zabrzu poinformowali o przygotowaniach ich służb. Sprawa osób bezdomnych jest najczęściej spotykanym problemem, dlatego wzorem lat ubiegłych wszystkie patrole Policji i Straży Miejskiej w okresie szczególnie niskich temperatur mają obowiązek na bieżąco kontrolować miejsca, w których mogą przebywać bezdomni (pustostany, altanki) i informować ich o miejscach w noclegowaniach i działających na terenie miasta jadłodajniach. Przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie przekazał informacje na temat działania ogrzewalni oraz innych miejsc, gdzie bezdomni mogą uzyskać pomoc. W dyskusji wskazano, że głównym problemem związanym z udzielaniem pomocy osobom bezdomnym jest panująca pandemia Covid 19. W celu ograniczenia wzrostu zachorowań wśród tej grupy konieczne są dodatkowe działania polegające na wykonywaniu wymazów i zachęcaniu do szczepień

Imprezy Masowe.

1. Rozpatrzono 5 wniosków w sprawie o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowe złożony przez Górnik Zabrze Sportowa Spółka Akcyjna, po czym wystawiono 5 decyzję administracyjną zezwalającą na jej realizację.

2. Sporządzono sprawozdanie K-09 z organizacji imprez masowych za rok 2020 i przesłano do Głównego Urzędu Statystycznego drogą elektroniczną.

3. Przeprowadzono 7 kontroli imprez masowych, sporządzone protokoły przesłano drogą elektroniczna do Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

System Monitoringu Wizyjnego Miasta Zabrze.

Na ostatni dzień 2021 roku system obsługiwał 47 punktów kamerowych, w tym 4 kamery (numery: 19, 21, 22, 23) z sygnałem przesyłanym drogą radiową i 43 kamer korzystających z sieci światłowodowej. Cztery z punktów kamerowych stanowią połączenie kamery obrotowej wraz z kamerą stałopozycyjną, natomiast jedna z nich posiada funkcję rozpoznawania tablic rejestracyjnych pojazdów.

W pierwszym półroczu tego roku rozpoczęto realizację umów dla projektów VI edycji budżetu partycypacyjnego Miasta Zabrze dotyczących monitoringu miejskiego. Natomiast w drugim półroczu przystąpiono do realizacji rozbudowy Systemu monitoringu Wizyjnego Miasta Zabrze o trzy punkty kamerowe w dzielnicy Helenka. Oprócz tego została przeprowadzona procedura odtworzenia zniszczonej w akcie wandalizmu skrzynki przyłączeniowej jednego z punktów kamerowych.

W ciągu 2021 roku do Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności wpływały wnioski dotyczące montażu kamer monitoringu miejskiego w wybranych punktach miasta.

W roku 2021 dyżurni CNW zaobserwowali łącznie 294 zdarzeń.

Zdarzenia według kategorii

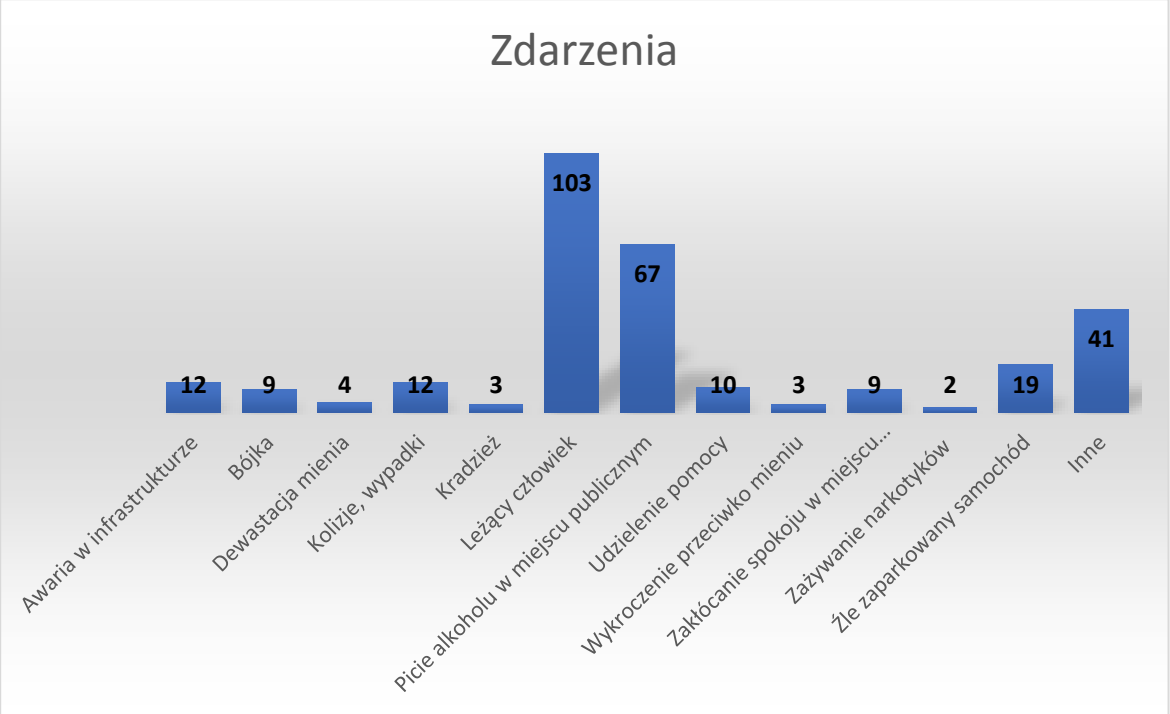

Zdarzenia przekazane służbom

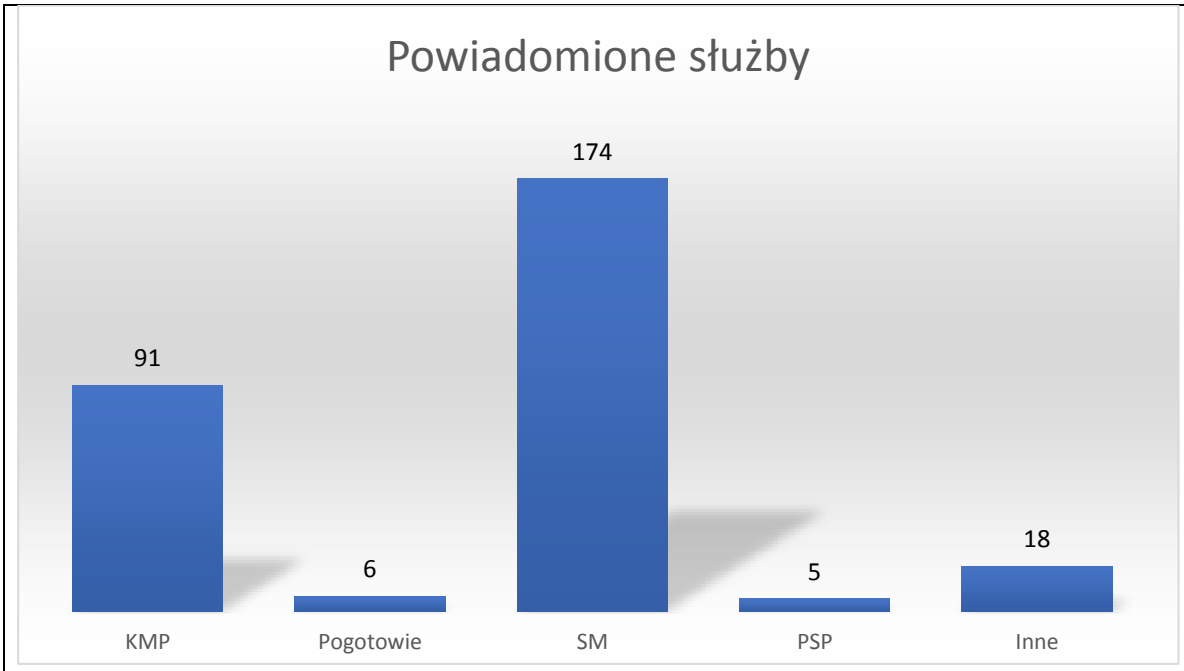

W ramach obsługiwanego Monitoringu specjaliści ZKOL ujawnili zdarzenia, dzięki którym służby KMP w Zabrzu podjęły działania (91 zgłoszeń), Straży Miejskiej w Zabrzu (174 zgłoszeń), Pogotowie Ratunkowe (6 zgłoszenia), PSP (5 zgłoszeń) oraz inne służby (18 zgłoszeń) mogły bezpośrednio podjąć działania.

DZIAŁANIA MIEJSKIEGO ZARZĄDU DRÓG I INFRASTRUKTURY INFORMATYCZNEJ W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z POWIATOWEGO PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W ROKU 2021.

Bieżąca kontrola stanu technicznego oraz utrzymywanie: oznakowania pionowego, poziomego, urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, sygnalizacji świetlnych i urządzeń sygnalizacyjnych, tablic zmiennej treści, radarowych wyświetlaczy prędkości, stanu technicznego i estetycznego wiat przystankowych.

Odtwarzanie oznakowania poziomego cienko i grubowarstwowego.

Zastępowanie oznakowania poziomego cienkowarstwowego na drogach oznakowaniem grubowarstwowym, wykonywanie oznakowania grubowarstwowego barwy czerwonej w zakresie azyli dla pieszych oraz podkładów przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych.

Montaż progów zwalniających (np.: Jaskółcza) / wymiana progów zwalniających.

Wyznaczono stanowiska zastrzeżone dla pojazdów osób niepełnosprawnych (np.: Leszczynowa, św. Teresy, Zaolziańska, Skłodowskiej, Gagarina/Galileusza, Piłsudskiego/Ogród Botaniczny).

Dostawa i montaż oraz wymiana tabliczek z nazwami ulic.

Montaż luster drogowych na terenie miasta (np.: Reymonta/Tuwima, Wyczółkowskiego/Tuwima, 1 Maja/KMP, Armii Krajowej/żeromskiego, Jordana 56/poczta, Końcowa/wyjazd z posesji, Łowiecka/Leśna, Matejki 59/wyjazd z posesji, Pokoju/Słowackiego, Sikorskiego/kościół, Zembali/Mendego). 8. Wyznaczono miejsca postojowe w zatoce przy ul. Bruno.

Montaż znaków typu E-1 i EQ na DK-88 przed zjazdem na ul. Ziemską.

Montaż znaków D-42/D-43 na drogach wewnętrznych pomiędzy ulicami Gen. de Gaulle'a 102 — Reymonta i Gen. de Gaulle'a 124.

1 1 Montaż znaku B-36 w ciągu ul. Łangowskiego 4.

Wyznaczono przejście dla pieszych przez ul. Mendego przy skrzyżowaniu z ul. Rogoźnicką.

Oznakowano znakiem B-1 drogę wewnętrzną na przedłużeniu ul. Orląt Lwowskich.

Dokonano oznakowania poziomego miejsc postojowych na pl. Warszawskim.

Oznakowano znakami typu A-30/T-14biB-33 skrzyżowanie ulic: Pszczyńska/Sikorskiego/Mendego.

Oznakowano znakami: A-7, D-46 i D-47 wyjazd z drogi wewnętrznej do ul. Słowackiego.

Reorganizacja ruchu w ciągu ul. Diamentowej.

Reorganizacja ruchu w ciągu ul. Dąbrowskiego.

Zamieniono znak A-7 „ustąp pierwszeństwa" na znak B-20 „stop" na skrzyżowaniu ulic: Słowackiego/Pokoju.

Wprowadzono znaki B-43/B-44 (40km/h) na odcinku ul. Srebrnej od rejonu skrzyżowania z ul. Norwida do ul. Mielżyńskiego i na ul. Mielżyńskiego od skrzyżowania z ul. Szkubacza do ul. Srebrnej.

Zamontowano znaki D-42/E-17a i D-43/E-18a na połączeniu ul. Struzika z drogą prowadzącą w kierunku Rudy Śląskiej.

Wprowadzono jeden kierunku ruchu na ul. Tuwima na odcinku od ul. Roosevelta do ul. Wyczółkowskiego.

Zamontowano barierki przy schodach prowadzących od ul. Gnieźnieńskiej do ul. Ofiar Katynia.

Wprowadzono jeden kierunek ruchu na bocznej drodze przy ul. Tyskiej 8.

Wprowadzono zakaz zatrzymywania się po wschodniej stronie ul. Kowalczyka.

Montaż/wymiana barier drogowych i słupków separacyjnych na terenie miasta.

Zamontowano punktowe elementy świetlne w nawierzchni jezdni, na przejściach dla pieszych w ciągu al. Korfantego przy skrzyżowaniu z ul. Skłodowskiej-Curie.

Zabudowano wiaty przystankowe na przystankach komunikacji publicznej Maciejów/ Knurowska (kierunek centrum), przystanek os. Kopernika/Bruno (kierunek Mikulczyce), przystanek Mikulczyce/Lawendowa (kierunek centrum).

Dokonano montażu przysiadaków dla pasażerów na przystankach komunikacji publicznej Biskupice/Ziemska, Os. Młodego Górnika/Ziemska, Biskupice/Młyńska, Mikulczycka/Mostostal.

Zabudowano ławkę dla pasażerów na przystanku komunikacji publicznej Biskupice/Ziemska.

Dokonano wymiany wszystkich podświetlanych słupków przeszkodowych U-5a oraz znaków C-9/C-10.

Wprowadzono oprogramowanie czerwone STOP w obrębie drogowej sygnalizacji świetlnej Paderewskiego/Miła.

Zreorganizowano ruch kołowy na skrzyżowaniu Wolności/Brysza (rondo).

Zmiana oznakowania z A-7 na B-20 w obrębie skrzyżowania ulic Dorotki/Paderewskiego.

Zaktualizowano 21 programów drogowych sygnalizacji świetlnych poprawiających warunki ruchowe na skrzyżowaniach.

Dokonano wymiany 4 sterowników sygnalizacji świetlnej: 1 Maja/Gen. de Gaulle'a, Wolności/Poremba, Stalmacha/Wolności, 3 Maja/Wolskiego.

Wybudowano rondo na skrzyżowaniu ul. Roosevelta z ul. Piłsudskiego.

Wybudowano drogę publiczną gminną na południe od ul. Handlowej wraz ze ścieżką rowerową, chodnikiem, zjazdami do posesji.

Wybudowano rondo na skrzyżowaniu ulic: Pyskowicka/Magazynowa.

Wybudowano skrzyżowanie ul. Wosia z ul. Szczecińską.

Wybudowano sygnalizację świetlną na przejściu dla pieszych przez ul. Paderewskiego przy skrzyżowaniu z ul. Noconiów.

Przeprowadzono kontrole w zakresie przeglądów gwarancyjnych

- Słoneczna Dolina - Budowa ulicy PGR Nowy Dwór - Jowisza — Mielżyńskiego cz. 1;

- Słoneczna Dolina - Budowa ulicy PGR Nowy Dwór - Jowisza — Mielżyńskiego cz. 2 półn. odnoga Neptuna;

- przebudowa ul. Piłsudskiego etap l, odcinek od ul. Roosevelta do wiaduktu kolejowego;

- przebudowa ulicy Piłsudskiego etap II - przebudowa skrzyżowania ul. Roosevelta z ul. Piłsudskiego - budowa ronda;

- ul. Handlowa - odcinek drogi wewnętrznej na północ od ulicy Handlowej.

Budowa miejsc postojowych i brukowanie chodników przy ul. Banachiewicza, os. Kopernika.

Przebudowa istniejącej drogi wewnętrznej na ciąg pieszo-rowerowy wraz z budową oświetlenia w ramach zadania Sportostrada Zabrzańska.

Budowa miejsc postojowych na oś. T. Kotarbińskiego - Budowa miejsc postojowych przy ul. T. Kotarbińskiego w Zabrzu.

Budowa drogi publicznej gminnej na południe od ul. Handlowej wraz ze ścieżką rowerową, chodnikiem, zjazdami do posesji, budowa ronda na skrzyżowaniu ulic: Pyskowicka/Magazynowa.

Przebudowa ulicy Bytomskiej w rejonie potoku Julka dla poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Budowa dróg lokalnych wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym w dzielnicy Grzybowice: ulica gen. Stanisława Dąbka.

Budowa dróg lokalnych wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym w dzielnicy Grzybowice: ulica gen. Bronisława Ducha.

Budowa dróg lokalnych wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym w dzielnicy Grzybowice: ulica ks. Michała Wosia.

Budowa dróg lokalnych wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym w dzielnicy Grzybowice: ulica Złota.

Przebudowa chodnika i budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Gdańskiej w Zabrzu wykonywana w ramach zadania Zabrzańskie Trasy Rowerowe, z podziałem na części: Część 1 — odcinek od skrzyżowania z ul. Franciszkańską do skrzyżowania z al. Korfantego.

Przebudowa chodnika i budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Gdańskiej w Zabrzu wykonywana w ramach zadania Zabrzańskie Trasy Rowerowe, z podziałem na części: Część 2 — odcinek od skrzyżowania z ul. Franciszkańską do wjazdu na teren Szkoły Podstawowej nr 25.

Budowa przejścia dla pieszych oraz przystanku autobusowego w ciągu ul. Szybowej.

Budowa przystanków autobusowych obejmująca wykonanie robót budowlanych polegających na budowie przystanków autobusowych z wiatami, ciągami pieszymi oraz oznakowaniem drogowym w następujących lokalizacjach:

- Grzybowice Handlowa Zachód,

- Grzybowice Handlowa Wschód,

- Mikulczyce KSSE Donnersmarcka-Folwark Wesoła,

- Mikulczyce KSSE Goduli,

- Mikulczyce KSSE Donnersmarcka-Wilczka,

- Zabrze Roosevelta, rejon skrzyżowania z ul. Tuwima.

Bieżące, awaryjne zabezpieczanie miejsc niebezpiecznych zgłaszanych w drodze interwencji SM, KMP, PCZK oraz mieszkańców.

DZIAŁANIA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W ZABRZU W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z POWIATOWEGO PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W ROKU 2021

W 2021 r. z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie ramach zadań określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej pomocą objętych zostało 2620 rodzin (5 319 osób w rodzinie).

W porównaniu z 2020 r. nastąpił spadek liczby klientów o 117 rodzin (2020 r.– 2737 rodzin). Bez zmian pozostają główne przyczyny przyznania świadczeń z pomocy społecznej, a są nimi: bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba. Realizując zadania związane z wypłatą świadczeń z pomocy społecznej wszczęto w 2021 r. 10 574 postępowania i wydano 19 964 decyzje administracyjne.

	Rok 2021
Zasiłki stałe	3 759 387,00 zł
Zasiłki okresowe	3 571 641,00 zł
Zasiłki celowe	872 467,00 zł
Program rządowy Pomoc państwa w zakresie dożywiania	3 713 034,00 zł
W tym:	
Zasiłki celowe na zakup żywności	1 527 483,00 zł
Dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach	459 594,00 zł
Posiłki w naturze dla osób dorosłych	1 725 957,00 zł
suma	15 629 563,00 zł

Pomoc osobom bezdomnym w 2021 roku

Głównym celem działalności pracowników placówek i pracowników socjalnych jest zapewnienie schronienia, posiłku i odzieży osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym, stworzenie osobom bezdomnym warunków powrotu do samodzielnego funkcjonowania, dotarcie do osób bezdomnych nie korzystających z pomocy instytucjonalnej, ograniczenie zjawiska bezdomności na terenie Zabrza, a także kształtowanie pozytywnych postaw społecznych tj. zrozumienia i tolerancji wobec osób pozbawionych schronienia.

Noclegownia w 2021 roku

Ogrzewalnia i Noclegownia działające w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu są jednostkami zapewniającymi osobom pomoc doraźną i wsparcie w sytuacji kryzysu. Są to placówki wyspecjalizowane w pomocy osobom bezdomnym. Placówki funkcjonują zgodnie z obowiązującym standardem w oparciu o ustalony regulamin i procedury. Z osobami korzystającymi z tej formy pomocy

prowadzona jest praca socjalna oparta o program usamodzielnienia oraz kontrakt socjalny, która koncentruje się wokół dominujących problemów (bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, alkoholizm).

Noclegownia zapewnia całodobowy pobyt dla 21 mężczyzn (ograniczony

z 28) ze względu na obostrzenia sanitarne w tym konieczność wyodrębnienie izolatki dla osób wymagających czasowego odizolowania. W ramach pobytu realizowanego na podstawie skierowania osoba kierowana ma zapewnione miejsce do spania, umożliwione spożycie posiłku w tym ciepłego posiłku, wykonanie zabiegów higienicznych, prania i wymianę odzieży, uczestnictwo wynikające z regulaminu w treningach umiejętności społecznych których celem jest odtworzenie podstawowych funkcji niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu (utrzymanie czystości osobistej i otoczenia, odpowiedzialności za własne zdrowie, funkcjonowanie w ustalonych godzinach, planowanie i przewidywanie zdarzeń).

Na bieżąco osoby korzystające z Noclegowni są edukowani w zakresie szczepień i profilaktyki COVID-19.

l.p.	Statystyka			Liczba
1	osoby przyjęte z skierowaniem			49
2	osoby przyjęte interwencyjnie bez skierowania			6
3	osoby przyjęte z ogrzewalnia (etapowość)			13
4	osoby aktywne zawodowo – również formy wspomagane zatrudnienia			11
5	osoby usunięte z Noclegowni pod wpływem alkoholu			11
6	osoby usunięte z noclegowni ze względu na brak frekwencji			6
7	osoby rezygnujące z pobytu bez podania przyczyny			4
8	wynajęcie mieszkania (podjęcie zatrudnienia)			2
9	konieczność zapewnienia pobytu w schronisku z usługami opiekuńczymi			2
10	etap usamodzielnienia – mieszkanie chronione			2
11	przeniesienie do Schroniska			1
12	zabezpieczenie – pobyt w hospicjum stacjonarnym			1
13	zachorowania na COVID-19			1
14	izolacja w związku z COVID-10			0
15	kwarantanna w związku z COVID-19			
16	osoby zaszczepione przeciw COVID-19 na dzień 31-12-2021 stanowią 75 % osób przebywających w noclegowni			
	niezaszczepieni 5	II dawka 12	III dawka 3	

Na bieżąco są dostosowywane zasady funkcjonowania noclegowni do wymogów sanitarnych wynikających z rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2, min. poprzez zmiany lokalowe (wyodrębnienie izolatki, oraz

wprowadzono procedury których celem jest ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania się koronawirusa. Procedury były na bieżąca dostosowywane w ciągu roku do otrzymanych wytycznych sanitarnych i dotyczyły zarówno mieszkańców jak i pracowników. Dodatkową formą wsparcia dla osób nieposiadających skierowania do noclegowni była możliwość wykąpania się, wyprania rzeczy osobistych oraz wymianę odzieży (w miarę posiadanych zasobów).

Ogrzewalnia (ul. Stalmacha 7) dla osób bezdomnych w 2021 roku.

Ogrzewalnia dla osób bezdomnych jest placówką „niskoprogową" dysponującą 25 miejscami pobytu. Czynna jest codziennie w godz. 20.00 – 8.00. Pobyt w Ogrzewalni realizowany jest bez konieczności wszczęcia procedur administracyjnych – osoby pierwszy raz korzystające z świadczeń placówki przyjmowane są bez skierowania i edukowane w zakresie konieczności uregulowania swojej sytuacji bytowej. Placówka zabezpiecza osoby potrzebujące przed degradacją fizyczną poprzez umożliwia pobytu, ogrzania się, spożycia posiłku z gorącym napojem oraz przeprowadzenia zabiegów higieniczno-sanitarnych. Zaplecze sanitarne umożliwia wykonanie ręcznego prania rzeczy osobistych lub wymiany odzieży z posiadanych przez placówkę rezerw. Z tej formy wsparcia mogą skorzystać osoby samoobsługowe, których stan nie zagraża zdrowiu i życiu innych. Osoby korzystające z Ogrzewalni oprócz zabezpieczenia fizycznego obejmowane są pracą socjalną przez pracowników Ogrzewalni oraz pracowników Zespołu ds. Pomocy Osobom Bezdomnym ukierunkowaną na znalezienie rozwiązań zmierzających do wyjścia z sytuacji kryzysowej danej osoby. Placówka funkcjonuje w warunkach podwyższonego reżimu sanitarnego, dostosowując wewnętrzne procedury funkcjonowania do zasad i wytycznych sanitarnych.

L.p.	Statystyka	Liczba
1	osoby, które skorzystały z świadczeń ogrzewalni (kobiety i mężczyźni)	207
2	kobiety, które skorzystały z świadczeń ogrzewalni	18
3	średnia dzienna ilość osób korzystających	24
4	największa ilość osób korzystających – 3 luty 2021	40
5	najmniejsza ilość osób korzystających - 3 dni w miesiącach lipiec i sierpień	12
6	ilość świadczeń doraźnych udzielonych do 5 dni, sytuacja dzięki wsparciu rozwiązana	108
7	ilość świadczeń udzielonych kobietom do 5 dni, sytuacja dzięki wsparciu rozwiązana	12
8	ilość osób, które zostały zmotywowane do skorzystania z noclegowni	13
9	interwencje policji – przywiezienie klienta	12
10	interwencja policji – na wezwanie pracownika Ogrzewalni	6
11	interwencja Straż Miejska – przywiezienie klienta	10
12	interwencja Straż Miejska – na wezwanie pracownika Ogrzewalnia	1
13	wezwanie służb medycznych	9
14	przywiezienie przez transport medyczny osoby	2
15	interwencja Straży Granicznej	1

16	ilość profilaktycznych zabiegów dezynfekcyjnych przeciw wirusowi SARS-CoV-2	69
17	osoby, które skorzystały z Ogrzewalni pod wpływem alkoholu (nie stwarzały zagrożenia dla siebie i innych korzystających)	50
18	osoby zaszczepione przeciw COVID-19 na dzień 31-12-2021 stanowią 61% osób korzystających z ogrzewalni	
	osoby niezaszczepione - 9	osoby zaszczepione - 14

Zespół ds. pomocy osobom bezdomnym (ul. Wolności 321) w 2021 r.

Zespół do spraw pomocy osobom bezdomnym aktualnie liczy 4 pracowników socjalnych (w tym koordynator zespołu), jego działalność głównie skupia się na organizowaniu pomocy oraz obsłudze osób bezdomnych przebywających w placówkach noclegowych na terenie miasta Zabrze:

Noclegownia ul. Trocera 63

Ogrzewalnia dla Osób Bezdomnych ul. Stalmacha 7

Dom Pokora, Stowarzyszenia Żyj i Daj Żyć ul. Pawliczka 6

Dom Św. Brata Alberta Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn ul Kochanowskiego 26

Schronisko dla Bezdomnych Kobiet ul. Ofiar Katynia 48

Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży ul. Ofiar Katynia 48

Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach ul. Bolesławska 23

(Filie: Gorenice, Łazy, Lędziny, Dąbrowa Górnicza)

Mieszkanie chronione treningowe ul. Pośpiecha 17

W 2021 r. Zespół ds. pomocy osobom bezdomnym wszczął 651 postępowań

i wydał 912 decyzji administracyjnych. Z pomocy skorzystało około 240 osób.

Działania realizowane w 2021 r.:

- wydawanie decyzji administracyjnych, prowadzenie pracy socjalnej

i postępowań dotyczących przyznawania pomocy mieszkańcom placówek noclegowych;

- kierowanie i opiniowanie przyszłych mieszkańców Schronisk zgodnie

z przyjętą etapowością wychodzenia z bezdomności na podstawie przeprowadzonych z nimi rozmów, stopnia realizacji uzgodnionego planu pracy oraz kontraktu socjalnego (w 2021 r. podpisano 79 kontraktów socjalnych);

- współdziałanie i pomoc pracownikom socjalnym MOPR w zakresie udzielania wsparcia osobom bezdomnym (punkty dzielnicowe);

- przeprowadzanie wywiadów z osobami bezdomnymi, które są z poza gminy Zabrze (umożliwienie powrotu do miejsca ostatniego zameldowania) ;

- współpraca z organizacjami pozarządowymi – głównie w zakresie udzielania informacji czy wymiany poglądów o potrzebach osób bezdomnych;

- informowanie instytucji rządowych, samorządowych, pozarządowych, środków masowego przekazu o prowadzonych działaniach na rzecz osób bezdomnych w Zabrzu oraz ogólnie posiadanych spostrzeżeń na temat tej problematyki;

- prowadzenie streetworkingu, czyli monitorowaniu miejsc niemieszkalnych na terenie całego miasta (w okresie zimowym wspólnie ze Strażą Miejską) oraz udzielanie informacji i pomocy przebywającym tam osobom bezdomnym;

- diagnoza stanu bezdomności na terenie gminy Zabrze.

Streetworking w roku 2021

Liczba osób, które w trakcie zadania skorzystały z pomocy medycznej - 0

Liczba osób, nie będących mieszkańcami Zabrza, którym umożliwiono powrót

do gminy ostatniego miejsca zameldowania - 4

Liczba przeprowadzonych wyjazdów w tym w asyście Straży Miejskiej i Policji - 12

Średnia liczba “punktów” odwiedzanych podczas jednego wspólnego patrolu - 5

Średnia liczba napotkanych osób podczas wspólnych patroli z Strażą Miejską - 2

Liczba osób zabezpieczonych podczas działań streetworkingowych - 5

Punkt Konsultacyjny d/s problemów alkoholowych (ul. Wyzwolenia 7) w 2021 roku oraz wszystkie DPPS.

Punkt Konsultacyjny liczy 3 pracowników.

Ponadto w każdym z ośmiu DPPS dyżury pełnią pracownicy socjalni.

Z pomocy Punktu Konsultacyjnego mogą korzystać wszyscy mieszkańcy Zabrza.

Głównym zadaniem pracowników jest dokonanie wstępnej diagnozy, motywowanie do podjęcia leczenia oraz wsparcie osób mających problem z uzależnieniem od alkoholu oraz ich rodzin. Prowadzone są rozmowy pierwszego kontaktu, porady i konsultacje. Wiele osób kierowanych jest na leczenie i terapię do Ośrodka Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Zabrzu, oraz do szpitali i ośrodków odwykowych na detoksykację lub terapię stacjonarną.

Zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu w sprawie zasad postępowania w związku z zagrożeniem zakażenia korona wirusem SARS-CoV-2 zawieszano czasowo przyjmowanie klientów w Punkcie. Porady odbywały się wtedy telefonicznie, w szczególnych sytuacjach umawiano klientów na osobiste spotkanie przy zachowaniu szczególnej ostrożności.

Ramowy program pracy Punktu Konsultacyjnego obejmuje:

Prowadzenie systematycznych rozmów pierwszego kontaktu z klientami trudnymi, na temat problemów w ich życiu spowodowanym nadużywaniem alkoholu.

Dokonywanie wstępnej diagnozy i motywowanie do podjęcia leczenia choroby alkoholowej.

Zapraszanie klientów na kolejne rozmowy do Punktu Konsultacyjnego MOPR–u i zachęcanie do pójścia na spotkania do grup samopomocowych oraz do uczestnictwa w życiu i spotkaniach Zabrzańskiego Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Nowe Życie” a także Stowarzyszenia „Żyj i daj żyć”.

Informowanie o zasadach otrzymania dotacji mieszkaniowej, pomocy socjalnej

Kierowanie osób bezdomnych do pracowników socjalnych w celu znalezienia miejsca noclegowego.

Motywowanie klientów do pozyskania mieszkania.

Zachęcanie bezrobotnych do szukania pracy (m.in. prace społecznie użyteczne, roboty publiczne) oraz do udziału w szkoleniach w Powiatowym Urzędzie Pracy.

W trakcie rozmów klientów z problemem alkoholowym, kierowano osoby do Ośrodka Profilaktyki i Leczenia Uzależnień na konsultację z psychologiem, lekarzem lub na terapię indywidualną i grupową. Stale zachęcano klientów do udziału w spotkaniach grup samopomocowych AA, Al–Anon i Punktów Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Nowe Życie". Ponadto klienci otrzymali także informację o spotkaniach w grupach samopomocowych w Filii Stowarzyszenia „Żyj i daj żyć" przy ul. Kossaka 23 oraz w budynku przy ul. Pawliczka 16 w Punkcie „Kromka Chleba". Motywowano również klientów do podjęcia leczenia odwykowego w ośrodkach stacjonarnych. Pracownicy Punktu Konsultacyjnego ściśle współpracują ze Spółdzielnią Socjalną Usług Rożnych „Skuteczni" w Zabrzu. Dzięki tej współpracy możliwa jest pomoc klientom w drobnych naprawach, remontach a także pomoc w uzyskaniu środków na remont pozyskanego mieszkania komunalnego.

Praca konsultantów ds. uzależnień MOPR w Zabrzu w 2021 roku.

Rodzaj pomocy	2020 r.	2021 r.
Porady, konsultacje	5976 spotkań	5298 spotkań
Terapia (rozmowy indywidualne)	168 spotkań	60 spotkań
Kierowanie na leczenie stacjonarne	10 osób	6 osób
Klienci pierwszorazowi	149 osób	125 osób
Konsultacje współuzależnionych	19 osób	24 osób

W każdym z Dzielnicowych Punktów Pomocy Społecznej dyżury pełni koordynator ds. uzależnień do którego obowiązków należy prowadzenie rozmów pierwszego kontaktu (wstępna diagnoza), ustalanie planu działań z osobą i rodziną zgłaszająca się o pomoc, kierowanie do Punktu Konsultacyjnego przy MOPR, Ośrodka Profilaktyki i Leczenia Uzależnień na grupę wstępną oraz spotkania indywidualne z terapeutą i psychologiem. Ponadto pracownicy współorganizują i uczestniczą w cyklicznych spotkaniach odbywających się m.in. w DPPS. W2021 r. w związku z sytuacja pandemiczną nie zorganizowano w/w spotkań. Należy nadmienić, że w latach 2003 – 2020 odbyło się 181 takich spotkań, i jak sytuacja pozwoli, będą one kontynuowane.

Sprawozdanie Zespołu Interwencji Kryzysowej (ul. Wyzwolenia 7) za 2021 r.

Zespół Interwencji Kryzysowej zajmuje się interwencją kryzysową i poradnictwem specjalistycznym dla mieszkańców Zabrza:

- którzy doświadczyli traumatycznego (urazowego) zdarzenia, zmieniającego ich dotychczasowe funkcjonowanie, np. przeżycie katastrofy, wypadku, napadu, gwałtu itp.;

- doznającym przemocy fizycznej, psychicznej, wykorzystywanym seksualnie

w rodzinie lub poza nią;

- przeżywającym trudności małżeńskie oraz trudności w kontakcie z dziećmi - które utraciły kogoś bliskiego lub żyjącym w zagrożeniu jego odejściem;

- którzy podjęli próbę samobójczą lub noszą się z zamiarem samobójstwa;

- przeżywającym gwałtowną, niekorzystną zmianę w życiu (utratę pracy, zagrożenie ciężką chorobą itp.);

- doświadczającym trudności związanych z przejściem w nowy etap życia, np.: zmiana stanu cywilnego, narodzenie dziecka, odejście z domu dorosłych dzieci, przejście na emeryturę itp.;

- przeżywającym nagłe pojawienie się lub zaostrzenie objawów zaburzeń psychicznych;

- przeciążonym psychicznie, obarczonym następstwami wielu trudnych zadań

w życiu swoim i rodziny, żyjącym w stanie przewlekłego stresu.

W 2021 r. Zespół Interwencji Kryzysowej składał się z 8 pracowników w tym: kierownika, specjalisty, konsultanta, pedagoga oraz 4 psychologów.

Zespół udzielił pomocy 536 osobom i rodzinom. Łącznie udzielono 3926 porad i interwencji.

Pomoc z jakiej mogą korzystać klienci udzielana jest w formie:

- interwencji kryzysowej (także w terenie);

- pomocy psychologicznej i psychoterapii indywidualnej, rodzinnej, terapię par;

- psychoedukację;

- poradnictwo psychologiczne i prawne;

- poradnictwo telefoniczne i e-mailowe;

- grupy wsparcia, grupy korekcyjno – edukacyjne, warsztaty rozwojowe;

Osoby zgłaszające się do Zespołu otrzymują pomoc psychologiczną:

- bezpłatnie;

- anonimowo (jeśli nie będą chcieli ujawnić swoich danych osobowych

ale wówczas tylko telefonicznie lub mailowo);

- bez względu na wiek – pomagamy zarówno dorosłym, jak i dzieciom

oraz młodzieży;

- bez względu na status materialny (nie obowiązuje kryterium dochodowe).

Porad udzielają specjaliści – pedagodzy, psycholodzy, konsultant, z doświadczeniem psychoterapeutycznym. Miejscem udzielanej pomocy jest siedziba Zespołu Interwencji Kryzysowej przy ul. Wyzwolenia 7, miejsce pobytu klienta oraz instytucje współpracujące. Zespół posiada swój profil na FB, który na bieżąco jest aktualizowany i pełni funkcję psychoedukacyjno - informacyjną. Służy także jako narzędzie profilaktyki.

Do Zespołu zgłaszali się klienci w różnych sytuacjach kryzysowych. Prowadziliśmy konsultacje w zakresie interwencji kryzysowej i pomocy psychologicznej osobiście lub zdalnie.

W 2021 roku, podejmowaliśmy działania o charakterze interwencji kryzysowej bądź pomocy psychologicznej, w przypadku:

- kryzysów rozwojowych – 37 - związanych ze zmianami na przestrzeni życia, przejawiającymi się konfliktami partnerskimi i rodzinnymi, problemami opiekuńczo-wychowawczymi,

- kryzysów suicydalnych – 18 - związanych z myślami samobójczymi, planowaniem samobójstwa, wymagającymi interdyscyplinarnych działań – związanych z zaangażowaniem naturalnej sieci wsparcia, koniecznością specjalistycznej pomocy medycznej i zintensyfikowanej pomocy psychologicznej,

- kryzysów sytuacyjnych – 302 - mające charakter zazwyczaj nagłych, nieprzewidywalnych zmian, związanych z zachorowaniem na przewlekłą chorobę, utratą bliskiej osoby, zdradą, rozstaniem, utratą pracy, konfliktem z osobą znaczącą,

- przemocy w rodzinie – 100 - pomocy udzielono głównie osobom doznającym przemocy i świadkom, pracowano z osobami stosującymi przemoc,

- przemocy seksualnej – 6,

- kryzysów traumatycznych – 18 - związanych z nagłymi wydarzeniami zagrażającymi życiu lub zdrowiu własnemu lub innych osób, w tym: wypadki komunikacyjne, zachorowanie na chorobę przewlekłą,

- kryzysów związanych z zaburzeniami psychicznymi – 28 - pojawieniem się lub zaostrzeniem objawów psychopatologicznych. Zgłoszenia obejmowały osoby, które dotychczas nie leczyły się psychiatrycznie lub takie, które zaczęły gorzej funkcjonować z uwagi na przerwane leczenie. Udzielano wsparcia członkom rodziny, motywowano pacjentów do podjęcia leczenia, wskazywano specjalistyczne placówki,

- kryzysów związanych z uzależnieniem – 17 - działania pomocowe w tym zakresie dotyczyły udzielenia wsparcia, porady oraz kierowania osób i rodzin do Ośrodka Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, konsultantów ds. uzależnień, stowarzyszeń, psychoedukacji dla osób uzależnionych i współuzależnionych,

- innych sytuacji kryzysowych – 42 - takimi jak: samotność, bezdomność, ubóstwo, zadłużenie, problemy mieszkaniowe, problemy w pracy.

Pracownicy Zespołu Interwencji Kryzysowej współpracowali z Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym, byli powoływani do pracy grup roboczych realizujących procedurę Niebieskie Karty.

Przy udzielaniu pomocy osobom w kryzysie Zespół Interwencji Kryzysowej współpracował, ograniczając kontakt osobisty bezpośredni, z różnymi instytucjami naszego miasta (Policją, Strażą Miejską, Sądem Rejonowym i kuratorami sądowymi dla dorosłych i nieletnich, Prokuraturą Rejonową, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym, Poradnią Psychologiczo-Pedagogiczną, Szkołami i pedagogami szkolnymi oraz nauczycielami przedszkoli, Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo Wychowawczych, Ośrodkiem Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Ośrodkiem Wsparcia dla Kobiet, Poradniami Zdrowia Psychicznego, Ośrodkiem Leczenia Nerwic i Zaburzeń Jedzenia ,,Dąbrówka" w Gliwicach, Pełnomocnikiem Prezydenta ds. osób niepełnosprawnych, Organizacjami pozarządowymi.

W ramach współpracy z innymi komórkami MOPR w Zabrzu, ZIK współpracował

z konsultantem ds. uzależnień, świetlicami środowiskowymi, PAL-em, KIS-em, Zespołem ds. Pieczy Zastępczej i Dzielnicowymi Punktami Pomocy Społecznej. Pracownicy ZIK bywają wzywani w charakterze świadka do Sądu Rejonowego - Wydział Karny, Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz Sądu Okręgowego w Gliwicach, na policję i do prokuratury. Zespół Interwencji Kryzysowej zorganizował w 2021 r. kolejną edycję grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy. Odbyło

się 10 spotkań, w których wzięło udział 6 kobiet. Prowadziliśmy programy psychologiczno- terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie, w formie indywidualnej. Skorzystały z niego 3 osoby, które ukończyły całość. Przeprowadzone zostały również dwa cykle warsztatów dotyczących emocji, dla dzieci ze świetlic środowiskowych. Zorganizowane zostały również trzy szkolenia dla kadry pomocy psychologiczno - pedagogicznej zabrzańskich placówek edukacyjnych. Temat szkolenia: "Pierwsza pomoc dla ucznia w sytuacji suicydalnej". W trzech spotkaniach wzięło udział łącznie 55 osób.

Przez większość roku 2021 prowadzono w ZIK staże kliniczne dla słuchaczy specjalizacji klinicznej psychologii. Umożliwiono jednemu studentowi odbycie praktyk studenckich w Zespole Interwencji Kryzysowej.

Zespół brał udział w 4 superwizjach. Pracownicy Zespołu ustawicznie podnosili swoje kwalifikacje zawodowe i doskonalili kompetencje m.in. w ramach następujących szkoleń i konferencji:

"Praca psychoterapeutyczna z dzieckiem po traumie",

szkolenie "Rozwój psychoseksualny dziecka",

konferencja "Razem wobec rozstania",

cykl szkoleniowy "Studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie",

szkolenie "Praca z osobami stosującymi przemoc w rodzinie – interwencja

i pomoc",

"Interwencja kryzysowa ACT",

"TZR praca z diadą",

"Wybrane zaburzenia emocjonalne u dzieci i młodzieży".

Sprawozdanie z pracy Zespołu Świetlic Środowiskowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu za rok 2021

Świetlica Środowiskowa ul. Tarnopolska 57,

Świetlica Środowiskowa ul. Bytomska 106

Świetlica Środowiskowa ul. Andersa 34,

Świetlica Środowiskowa ul. Wyzwolenia 7,

Świetlica Środowiskowa ul. 3 Maja 82

W 2021 roku z oferty 5 Świetlic Środowiskowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu skorzystało 120 dzieci, w wieku od 5 do 15 lat. W każdej

z 5 świetlic funkcjonują dwie grupy wiekowe, młodsza 5-9 lat i starsza 10-14/15 lat.

Liczba pracowników świetlic w roku 2021 wynosiła 12 w tym 10 wychowawców, kierownik oraz logopeda zatrudniony w wymiarze ½ etatu w ramach projektu „Centrum Wsparcia Rodziny - rozwój usług społecznych na terenie Zabrza” - Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020.

Oferta świetlic skierowana jest głównie dla dzieci mających trudności w szkole czy w kontakcie z rówieśnikami oraz pochodzących z rodzin wieloproblemowych mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Praca w świetlicy nastawiona jest głównie na:

- zaspakajanie sfrustrowanych potrzeb dzieci

- pomoc dzieciom w kryzysach rodzinnych, szkolnych, rówieśniczych, osobistych,

- trening społeczny i zadaniowy dzieci,

- naukę samoobsługi,

- pomoc w nauce, reedukacje,

- pomoc socjalną, dożywianie,

- organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, zabawę, sport,

- organizację wyjazdów.

Ponadto świetlice oferują dla rodziców dzieci, które są uczestnikami świetlic pomoc

w zakresie:

- pracy socjalnej,

- wsparcia rodziny w rozwiązywaniu jej życiowych problemów,

- pomocy w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów w rodzinie, neutralizowanie patogennych oddziaływań rodziców na dzieci,

- odbudowywania funkcji opiekuńczych i wychowawczych,

- pomocy w integracji rodziny z jej otoczeniem.

W świetlicach realizowany jest indywidualny plan korekcyjny dla każdego dziecka oraz program pracy odpowiednio dostosowany do potrzeb grupy. Przybiera on postać różnych form zajęć, które min. pozwalają:

- zdobywać praktyczne umiejętności życiowe i społeczne (zajęcia kulinarne, kosmetyczne, higieniczne, przygotowanie artykułów na kiermasze świąteczne – nauka pracy, zarabiania oraz gospodarowania pieniędzmi),

- realizować zainteresowania (zajęcia sportowe, zajęcia muzyczne, ruchowe, taneczne, plastyczne oraz zajęcia poszerzające ogólną wiedzę o otaczającym świecie),

- zdobywać umiejętności współdziałania w grupie (zajęcia terapeutyczne, zadania dla wychowanków takie jak „prace", „szef dyżurów"),

- poznawać siebie, swoje mocne i słabe strony, rozpoznawać, nazywać i wyrażać emocje oraz radzić sobie w sytuacjach trudnych (zajęcia i rozmowy indywidualne, zajęcia socjoterapeutyczne, warsztaty),

- wyrównywać braki szkolne, a dzieci przedszkolne przygotowywać do równego startu z rówieśnikami w szkole (zajęcia edukacyjne i kompensacyjne).

W ciągu roku w świetlicach organizowane były również różnorodne imprezy takie jak:

- Zakończenie roku szkolnego;

- Halloween;

- Andrzejki;

- Mikołajki;

- Urodziny Dzieci;

- Zabawa sylwestrowa;

- Dzień Pluszowego Misia;

- Dzień Chłopaka;

- Piknik „W rytmie firmy";

- Wigilia świetlicowa;

- imprezy związane z nietypowymi świętami (dzień kota, dzień postaci z bajek, dzień dinozaura itp.).

Ponadto w każdej świetlicy odbywają się zebrania grupy – społeczność korekcyjna, podczas której dzieci omawiają ważne dla nich sprawy, podsumowują swój pobyt w świetlicy, omawiają prace szefa dyżurów, omawiają zasady, normy świetlicowe, ustalają plan dnia.

Nieodłączny element pracy świetlicy stanowi min. współpraca z pracownikami socjalnymi oraz środowiskowymi, asystentami rodziny, pedagogami i psychologami szkolnymi, wychowawcami ze szkół i przedszkoli, kuratorami oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Pracownicy Zespołu Świetlic Środowiskowych stale podnoszą swoje kompetencje m.in. uczestniczyli w 2021 r. w zorganizowanych

przez Ośrodek 6 spotkaniach superwizyjnych w formie online oraz stacjonarnie, a także uczestniczyli w licznych szkoleniach, konferencjach i webinariach. Stałym elementem pracy zespołu świetlic stanowią co tygodniowe zebrania pracowników, w formie on-line lub stacjonarnej, poświęcone min. omawianiu spraw bieżących, przygotowywaniu diagnoz dzieci, grup oraz omawianiu indywidualnych trudności wychowawców w pracy.

Ważnym elementem pracy była również pomoc rodzinom w bieżących problemach pojawiających się w związku z pandemią Covid-19, a także problemach socjalnych, zdrowotnych, udzielanie wsparcia i pomocy w pojawiających się problemach wychowawczych. Propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich. Ponadto w przypadku rodzin objętych wsparciem asystenta lub pracownika środowiskowego wychowawcy kontaktowali się z pracownikiem środowiskowym lub asystentem rodziny celem omawiania sytuacji rodziny i ustalania dalszego planu pomocy.

W ramach wsparcia dla dzieci uczęszczających do świetlic, przy współpracy ze strony Zespołu Interwencji Kryzysowej MOPR, przeprowadzony został cykl

6 warsztatów dotyczących emocji. Z zajęć skorzystało 17 dzieci.

W okresie od stycznia 2021 do 15 lutego 2021 nastąpiło ograniczenie

w funkcjonowaniu świetlic środowiskowych wynikające z wprowadzenia w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.10.2020r zmieniającego rozporządzenie

w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku

z wystąpieniem stanu epidemii ponownie zawieszono stacjonarną działalność świetlic do odwołania. Świetlice do dnia 15 lutego 2021r mogły realizować swoje zadania tylko poprzez wykorzystanie metod i technik porozumiewania się na odległość.

W tym okresie pracownicy świetlic pracowali na miejscu w poszczególnych świetlicach wykonując w tym czasie następujące zadania:

- kontakty telefoniczne z rodzinami dotyczące zwłaszcza sytuacji ogólnej rodziny i jej funkcjonowania, relacji między członkami rodziny, stanu zdrowia członków rodziny, udzielania rad i wskazówek, aby zagospodarować czas w domu w celu uniknięcia konfliktów pomiędzy dziećmi itp.;

- rozmowy telefoniczne z dziećmi oraz połączenia przez aplikację w celu przeprowadzenia zajęć online;

- wsparcie psychologiczne dzieci, omawiania samopoczucia w czasie izolacji;

- pomoc w wyjaśnieniu zadania domowego; wspólne rozwiązywanie zadań;

- zadawanie konkursów/zadań do wykonania dzieciom w celu zagospodarowania czasu wolnego oraz realizowania bez kosztowych celów projektowych;

- zachęcanie do aktywności fizycznej jaką można praktykować w domu.

Łącznie w 5 świetlicach przeprowadzono w tym okresie 62 zajęcia online. Na bieżąco dostarczano również dzieciom materiały do zajęć w celu zapewnienia im możliwości aktywnego udziału w zajęciach oraz konstruktywnego spędzania czasu podczas izolacji. Ponadto w wyjątkowych sytuacjach kontaktowano się z dziećmi lub rodzicami osobiście w pobliżu miejsca zamieszkania. Pracownicy świetlic utrzymywali kontakt telefoniczny z kuratorami, asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi, wychowawcami i pedagogami szkolnymi oraz sporządzali dokumentację z wykonanej pracy.

W związku z zawieszeniem działalności świetlic nie zorganizowano w roku 2021 ferii zimowych dla dzieci. Natomiast w okresie letnim od 28 czerwca 2021 do 30 lipca 2021 w zajęciach zorganizowanych przez świetlice wzięło udział 87 dzieci. Dzieci brały udział min. wyjściach na spacery, do lasu i do parku, grach i zabawach ruchowych na świeżym powietrzu, grach terenowych w parku. Zorganizowane zostały również wyjazdy oraz

wyjścia do obiektów kulturalno- sportowych takich jak sala zabaw" Bajkowy labirynt" w Zabrzu, Park Trampolin Jump World w Zabrzu, Animal World - mini ZOO w Zabrzu, kino Cinema Planet w Zabrzu, Ogród Botaniczny w Zabrzu, Zajęcia w Miejskim Ośrodku Kultury w Zabrzu, Kręgielnia FunFest w Zabrzu czy Kąpielisko leśne w Zabrzu oraz Park 12c w Zabrzu.

Dzieci w trakcie zajęć organizowanych w świetlicach wraz z wychowawcami przygotowują rękodzieła, a następnie z zebranych funduszy z ich sprzedaży, współorganizują kilkudniowy wyjazd, dzięki temu uczą się wytrwałości w dążeniu do celu, planowania, gospodarowania pieniędzmi, uświadamiają sobie, że wysiłek i praca dają wiele możliwości. W ramach tego typu działań w 2021r zorganizowane zostały 3 wycieczki:

4 - dniową wycieczkę do Ustronia dla 5 osobowej grupy dzieci starszych

1 - dniową wycieczkę do Twardorzeczki dla 12 dzieci starszych i młodszych

3 - dniowa wycieczkę do Wisły dla 6 osobowej grupy dzieci starszych

W roku 2021 pracownicy świetlic kontynuowali realizację projektu „Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrza". W projekcie wzięło udział łącznie 68 dzieci.

Do podstawowych formy wsparcia w ramach projektu, w których uczestniczyły dzieci w roku 2021 należały:

- zajęcia artystyczne, sportowe i edukacyjne w tym 39 zajęć tanecznych, 47 zajęć piłki nożnej oraz 25 zajęć z języka angielskiego;

- zajęcia logopedyczne;

- 6 spotkań dla rodziców z dziećmi zorganizowane na terenie Centrum Usług Społecznych w Zabrzu;

- 12 warsztatów kulinarnych;

- działania integracyjne i środowiskowe polegające min na wyjściu do teatru oraz opery;

- 11 jednodniowych integracyjnych wycieczek min. do sali zabaw Allegra

w Gliwicach, Parku Trampolin House of Air w Gliwicach, Animal World w Zabrzu, Park Przygód i Atrakcji w Wilkowicach, Jura Park w Krasiejowie, Park Wodny

w Tarnowskich Górach;

- impreza z okazji dnia dziecka.

Dodatkowo 8 pracowników świetlic uczestniczyło w superwizjach w ramach realizacji projektu „Centrum Wsparcia Rodziny-rozwój usług społecznych na terenie Zabrza". W roku 2021 odbyło się 9 takich spotkań superwizyjnych w formie online.

W ramach współpracy z Centrum Rozwoju Rodziny w Zabrzu od czerwca 2021 odbywały się zajęcia dzieci uczęszczających na świetlice w ramach realizacji projektu „Akademia Bohatera" realizowanego przez CRR w Zabrzu. Z zajęć teatralnych, ogólnorozwojowych, treningów piłki nożnej oraz warsztatów kreatywnych skorzystało 22 dzieci.

DZIAŁANIA POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W ZABRZU W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z POWIATOWEGO PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W ROKU 2021

W roku 2021 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Zabrzu wpłynęły informacje

o planowanych zwolnieniach grupowych z 4 zakładów pracy (w tym 1 zakład zgłosił likwidację oddziału zabrzańskiego).

W roku 2021 w zakładach zgłaszających zamiar przeprowadzenia zwolnień grupowych zwolnieniem objętych zostało do 2 105 osób w skali kraju (w tym 25 mieszkańców Zabrza).

W związku z likwidacją zabrzańskiego oddziału FAMUR S.A. Systemy Ścianowe HYDRAULIKA podjęto współpracę z zakładem, przeprowadzono spotkanie informacyjne ze zwalnianymi pracownikami. Podczas spotkania pracownicy urzędu informowali

o zasadach rejestracji osób bezrobotnych, o prawach i obowiązkach, prawie do zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnym, o ofertach pracy, o możliwości skierowania na kurs, przekwalifikowaniu lub uzyskaniu dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Swoją pomoc podczas spotkań deklaruje również doradca zawodowy, który w czasie rozmowy indywidualnej pomaga osobom np. przy dokonaniu wyboru kierunku dalszego kształcenia czy przekwalifikowania, udzielają pomocy w napisaniu dokumentów aplikacyjnych niezbędnych przy ubieganiu się o pracę, itp.

Z innym dużym zakładem pracy - Pocztą Polską S.A, zostało podpisane Porozumienie w sprawie aktywizacji zawodowej zwalnianych pracowników. W ramach porozumienia został ustalony Program dot. udzielania pomocy zwalnianym i już zwolnionym pracownikom, z zakresu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

DZIAŁANIA W RAMACH PROGRAMU „LEPIEJ RAZEM NIŹ OSOBNO" W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z POWIATOWEGO PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W ROKU 2021

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii COVID-19, nakładającym znaczne ograniczenia w działalności jednostkach oświatowych, kluczowe założenia Programu profilaktyczno – interwencyjnego „Lepiej Razem Niż Osobno" zostały wstrzymane.

W ramach lekcji wychowawczych prowadzone były przez pedagogów szkolnych jedynie działania edukacyjne i profilaktyczne na rzecz podnoszenia świadomości w zakresie przemocy i agresji szkolnej, przemocy w rodzinie oraz promowanie bezpiecznych postaw młodzieży w różnych sytuacjach.

DZIAŁANIA OŚRODKA PROFILAKTYKI I LECZENIA UZALEŻNIEŃ W ZABRZU W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z POWIATOWEGO PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W ROKU 2021

Wykonanie świadczeń w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Ośrodka Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Zabrzu w 2021 r.

W ramach zawartego kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia udzielono:

1. Poradnia Zdrowia Psychicznego:

- 9 406 porad indywidualnych (w tym: 6 066 porad lekarskich, 3 340 porad psychologicznych i psychoterapeutycznych),

- 536 porad grupowych.

Do poradni zgłosiło się 1 861 osób (1 328 kobiet, 533 mężczyzn), w tym 555 osób po raz pierwszy (391 kobiet, 164 mężczyzn).

2. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia:

- 10 653 porad indywidualnych (w tym: 3 359 porad lekarskich 7 294 pond psychologicznych i psychoterapeutycznych),

- 4 816 porad grupowych.

Do poradni zgłosiło się 2 130 osób (860 kobiet, 1 270 mężczyzn), w tym 81 osób po raz pierwszy (229 kobiet, 582 mężczyzn).

Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu:

- wykonano 2 815 osobodni,

- leczono 122 osób (36 kobiety, 86 mężczyzn).

3. Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Środków Psychoaktywnych:

- wykonano 1 400 osobodni,

- leczono 56 osoby (15 kobiet, 41 mężczyzn).

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Zabrzu zgodnie z Umową nr CRU/531/2021 z dnia 17.02.2021r. „Program zwiększenia dostępności i jakości oddziaływań profilaktyczno-terapeutycznych dla osób z problemem uzależnień, ich rodzin oraz promocja zdrowego stylu życia dla mieszkańców z terenu Miasta Zabrze" w roku 2021. Program został zrealizowany zgodnie z obowiązującymi standardami medycznymi. Środki finansowe zostały wykorzystane zgodnie z celem, ich uzyskania oraz zgodnie z określonymi umową warunkami. Program również, jak w roku poprzednim realizowany był w warunkach ogłoszonej pandemii z powodu koronawirusa COVID-19. Realizując program zdrowotny wykonano:

• 4382 świadczeń terapeutyczno-socjoterapeutycznych (3 000 osobodni oraz 1 382 porad grupowych). Oddziaływania grupowe motywacyjne przeznaczone były dla osób o ograniczonych zdolnościach funkcjonowania poznawczego, kierowanych m.in. z placówek pomocy społecznej W wielu przypadkach były to osoby, które z różnych powodów nie mogły korzystać ze standardowego programu terapii. Celem oddziaływań było wzmacnianie motywacji do zmiany dotychczasowego stylu życia, uświadomienie szkód wynikających z nadużywania środków psychoaktywnych oraz zysków płynących z utrzymywania abstynencji poprzez dostarczenie podstawowej wiedzy i odniesienie jej do osobistych doświadczeń uczestników.

Oddziaływania socjoterapeutyczne to działania profilaktyczne o charakterze uniwersalno-selektywnym, które pozwalają dziecku zmienić fałszywe postrzeganie siebie, otaczającego świata, ludzi dorosłych, a także mogą być sposobem korygowania zaburzonych zachowań. Oddziaływania wzbogacone były o arteterapię dla dzieci zagrożonych uzależnieniem -elementy arteterapii stanowiły formę rozszerzenia grupowych oddziaływań terapeutycznych np. warsztaty teatralne, ceramiczne.

• 1 944 świadczeń w ramach oddziaływań terapeutycznych indywidualnych, ułatwiających pierwszy kontakt oraz dostępność do świadczeń zdrowotnych.

• konsultacje terapeutyczne indywidualne dla osób z problemem uzależnień oraz ich rodzin zainteresowanych uzyskaniem porady w sprawie możliwości podjęcia leczenia, wykazujących brak motywacji do terapii i oporujących przed założeniem pełnej dokumentacji medycznej.

• poradnictwo terapeutyczne i lekarskie - udzielane poza kontraktem z Narodowym Funduszem Zdrowia celem zwiększenia dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych

• indywidualne konsultacje dla rodziców, instytucjonalne motywowanie do podjęcia leczenia ambulatoryjnego bądź stacjonarnego: rozmowy indywidualne o charakterze interwencyjno-motywującym dla osób szczególnie negatywnie nastawionych do terapii, wobec których rodzina/ inne instytucje podjęły kroki w kierunku zobowiązania do leczenia.

Poradnictwo prawno-psychospołeczne jest przewidziane dla pacjentów Ośrodka, którzy w trakcie oddziaływań terapeutycznych zgłaszali problemy związane z funkcjonowaniem w sytuacji przemocy czy też

nie znajdywały sposobu na rozwiązanie aktualnych problemów prawnych, a ich sytuacja finansowa nie pozwalała na skorzystanie z usług kancelarii prawnej.

262 osoby uczestniczyło w programie profilaktyki uzależnień i integracji środowiska lokalnego, w programie realizowano:

Oddziaływania wczesnej interwencji: realizacja programu profilaktycznego „Fred goes Net" dla młodzieży zabrzańskich szkól, organizowanie Dni Otwartych - spotkań dla uczniów zabrzańskich szkół, mających na celu zmniejszenie poziomu lęku przed zgłoszeniem się do Ośrodka w przypadku zaistniałych problemów, ale także stworzenie okazji do skonfrontowania, niekiedy stereotypowego, myślenia nie tylko o samych placówkach terapeutycznych, ale także o osobach korzystających z ich pomocy, udział przedstawicieli Ośrodka Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w cyklicznych spotkaniach organizowanych przez Zabrzańskie Stowarzyszenie „żyj i daj żyć", udział przedstawicieli Ośrodka Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w audycjach radiowych i telewizyjnych - udział w audycji Radia Plus prowadzonej przez Koordynatora ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień Pana Jana Szulika „Powroty", udział pracowników Ośrodka Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w spotkaniach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego. Organizowanie warsztatów, konferencji dotyczących problemów uzależnień, w tym uroczystości wręczenia tytułu Profilaktyka Roku — oddziaływania profilaktyczne były realizowane w ramach profilaktyki uniwersalnej wśród pedagogów, pracowników wymiaru sprawiedliwości, pomocy społecznej oraz innych grup zawodowych, które na co dzień w swojej pracy mają kontakt z osobami dotkniętymi wykluczeniem społecznym i towarzyszącym temu zjawisku problemem uzależnień.

Programy profilaktyczne dotyczące przeciwdziałania narkomanii.

Osoby objęte oddziaływaniami indywidualnymi, grupowymi, wczesnej interwencji, działaniami profilaktycznymi dla różnych grup zawodowych z terenu Miasta Zabrze,

Oddziaływania wczesnej interwencji - 48 osób w ramach programu „Fred goes Net",

W ramach działań profilaktycznych dla różnych grup zawodowych z terenu Miasta Zabrze uczestniczyło 213 osób w tym:

- 104 osób uczestniczyło w konferencji profilaktyk roku;

- 40 osób uczestniczyło w szkoleniach;

- 69 udział w audycjach radiowych;

- oddziaływania indywidualne - 583 świadczeń;

- oddziaływania grupowe-- 1314 świadczeń w tym:

- 414 porad w ramach terapii grupowej,

- 900 osobodni w ramach świadczeń socjoterapeutycznych

W wyżej wymienionych oddziaływaniach uczestniczyło ok. 700 osób.

DZIAŁANIA W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z POWIATOWEGO PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W ROKU 2021 OBSZARZE KULTURY I OCHRONY DZIEDZICTWA NARODOWEGO

1. Propagowanie historii i kultury miasta poprzez m.in. publikacje wydawnictw tematycznie związanych z miastem Zabrze.

2. Działania w tym zakresie realizowane są przez Wydział Kontaktów Społecznych, Biuro Promocji Miasta, szkoły i placówki oświatowe oraz jednostki miejskie. Istotną rolę w procesie edukacji i ochrony dziedzictwa

kulturowego miasta pełnią również Miejska Biblioteka Publiczna i Muzeum Miejskie w Zabrzu, organizując liczne wystawy oraz rozpowszechniając publikacje związane z historią miasta.

4. Współpraca ze szkołami w dziedzinie propagowania historii miasta i regionu. Podnoszenie poziomu odpowiedzialności wśród dzieci i młodzieży za dziedzictwo narodowe i kulturę, symbole, barwy narodowe.

5. W realizację tego celu zaangażowane są przede wszystkim szkoły i placówki oświatowe oraz instytucje miejskie. W związku z panującą sytuacją epidemiczną działania realizowane były w ograniczonym stopniu bądź w ogóle wstrzymane.

PODSUMOWANIE:

Uzyskanie pozytywnych efektów podczas realizacji „Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2020 – 2023 w obszarze bezpieczeństwa, w roku 2021 potwierdzają właściwy wybór podejmowanych przez komisję kierunków działań powodujących, że w ciągu ostatnich kilku lat znacząco poprawił się stan porządku i bezpieczeństwa publicznego. Działania te są ukierunkowane głównie na zapobieganie przestępczości i powodują jej systematyczny spadek, przy jednoczesnym wzroście poczucia bezpieczeństwa mieszkańców i gości miasta Zabrze.

Źródło: ZKOL UM Zabrze

2.2 EDUKACJA

2.2.1 STRATEGIA EDUKACJI MIASTA ZABRZE NA LATA 2011-2021

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Strategia Edukacji Miasta Zabrze na lata 2011-2021
2. Podstawa prawna
art.7 ust.1 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1900 o samorządzie gminnym
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała Nr XV/165/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 17 października 2011 r. w sprawie przyjęcia Strategii Edukacji Miasta Zabrze na lata 2011-2021
4. Czas obowiązywania
2011 r. – 2021 r.
5. Wydział
Wydział Oświaty
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania

I. **Cel nadrzędny**:

Stałe podnoszenie jakości i efektywności edukacji oraz skuteczne przygotowanie mieszkańców Zabrza do efektywnego uczestnictwa w życiu społecznym, zgodnie z ich potrzebami, możliwościami i predyspozycjami.

II. **Cele strategiczne**:

1. Cele strategiczne w obszarze: Jakość edukacji
   1) Tworzenie wysokiej jakości oferty edukacyjnej
   2) Doskonalenie zawodowe nauczycieli
   3) Tworzenie nowoczesnej bazy dydaktycznej i sportowej
   4) Racjonalizacja sieci Szkół
   5) Doskonalenie organizacji i zarządzania w szkołach i placówkach oświatowych
2. Cele strategiczne w obszarze: Opieka i wychowanie
   1) Wzmocnienie funkcji wychowawczej i opiekuńczej szkół
   2) Promowanie nawyków prozdrowotnych i tworzenie programów profilaktycznych
3. Cele strategiczne w obszarze: Edukacja na potrzeby rynku pracy
   1) Doskonaleniu systemu edukacji na potrzeby rynku pracy
   2) Modernizacja systemu doradztwa zawodowego
   3) Rozwój współpracy z podmiotami i instytucjami rynku pracy
4. Cele strategiczne w obszarze: Społeczeństwo uczące się

1) Rozwój edukacji ustawicznej

2) Promowanie postaw uczenia się przez całe życie

5. Cele strategiczne w obszarze: Edukacja osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

1) Dostosowanie budynków szkół i placówek do potrzeb osób niepełnosprawnych

2) Promocja działań otwartości i tolerancji dla osób niepełnosprawnych

6. Cele strategiczne w obszarze: Społeczeństwo aktywne, otwarte i obywatelskie

2) Promowanie edukacji otwartej na środowisko i świat

3) Tworzenie sieci współpracy szkół i organizacji i organizacji działających na rzecz edukacji

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Ze względu na charakter dokumentu oraz ciągłość wyznaczonych celów stwierdza się, że cele strategiczne realizowane są na bieżąco z uwzględnieniem aktualnych potrzeb społeczności lokalnej. Realizacja Strategii Edukacji Miasta Zabrze na lata 2011-2021, w roku 2021 uwzględniała sytuację epidemiczną w kraju.

8. Streszczenie sprawozdania

W 2021 r. struktura szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Zabrze, obejmowała 37 przedszkoli, 41 szkoły podstawowe, 28 szkół ponadpodstawowych i policealnych oraz 7 placówek oświatowych.

W roku szkolnym 2020/2021 liczba uczniów wynosiła 21 490, a w roku szkolnym 2021/2022 - 21 483.

W roku szkolnym 2020/2021 liczba etatów pedagogicznych wynosiła 2 751, natomiast liczba etatów pracowników niebędących nauczycielami wynosiła 1 010. W roku szkolnym 2021/2022 liczba etatów pedagogicznych wynosiła 2 765, natomiast liczba etatów pracowników niebędących nauczycielami wynosiła 1 020.

W 2021 roku szkoły ponadpodstawowe kształciły w technikach w 23 zawodach, a w branżowych szkołach I stopnia w 20 zawodach.

W 2021 roku realizowano projekty i programy unijne, rządowe i miejskie finansowane z funduszy Unii Europejskiej, instytucji wojewódzkich oraz Miasta Zabrza.

W latach 2009 – 2021 zmodernizowano 47 szkół i placówek oświatowych, na łączną kwotę 115 053 722,40 zł.

Obecnie 10 placówek jest w trakcie modernizacji.

W 2021 roku z doskonalenia zawodowego skorzystało 5903 nauczycieli, w wysokości 739 331 zł.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

1) Tworzenie wysokiej jakości oferty edukacyjnej.

a) struktura przedszkoli, szkół i placówek oświatowych

Nazwa	Liczba jedn. oświatowa. w roku szk. 2020/2021	Liczba uczniów w roku szk. 2020/2021	Liczba jedn. oświatowa. w roku szk. 2021/2022	Liczba uczniów w roku szk. 2021/2022
Przedszkola	37	4 792	37	4 787
w tym:				
przedszkola samodzielne	32	4 429	32	4 409
przedszkola w zespołach	5	363	5	378
Oddziały przedszkolne w SP	4	150	4	165
Szkoły podstawowe	41	11 062	41	10 922
w tym:				
szkoły podstawowe samodzielne	29	8 739	29	8 533
szkoły podstawowe w zespołach	12	2 323	12	2 389
Szkoły ponadpodstawowe	36	5 486	33	5 609
w tym:				
licea	15	2 472	13 *	2 484
technika	8	2 265	8	2 370
szkoły branżowe I stopnia	8	746	8	722
szkoły branżowe II stopnia	1	0	1	33
szkoły policealne	3	3	2	0
szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	1	0	1	0
Placówki oświatowe	7	2 412	7	2 325
Razem	121		118	
Liczba jednostek organizacyjnych	90	21 490	90	21 483

Stan z SIO z dnia 30.09 roku rozpoczynającego rok szkolny.

*Liceum Sztuk Plastycznych + OSSP

b) Struktura zatrudnienia w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych

Nazwa	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Liczba etatów nauczycieli	2 981	2 605	2 738	2 751	2 765
Liczba etatów pracowników administracji i obsługi	1 087	1 039	1 027	1 010	1 020

c) Edukacja osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Edukacja dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi organizowana i prowadzona jest w przedszkolach i szkołach – ogólnodostępnych, w oddziałach integracyjnych lub specjalnych oraz szkołach specjalnych.

Uczniowie ze SPE to:

1. Uczniowie posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność ruchową, w tym afazję, niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim, słabosłyszące, słabowidzące,

autyzm, w tym Zespół Aspergera, niepełnosprawności sprzężone, zagrożenie niedostosowaniem społecznym, niedostosowanie społeczne. Dla nich organizowane jest kształcenie specjalne.

2. Uczniowie posiadający inne orzeczenia lub opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej (w tym: uczniowie ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, chorzy przewlekle, wymagający nauczania indywidualnego, objęci wczesnym wspomaganiem rozwoju lub rocznym obowiązkowym przygotowaniem przedszkolnym).
3. Uczniowie rozpoznani jako potrzebujący wsparcia psychologiczno-pedagogicznego (w tym: ze wskazań losowych, po powrocie z zagranicy itp.).

W 2021 r. w zabrzańskich ogólnodostępnych placówkach oświatowych funkcjonowały:

- 4 przedszkola z oddziałami integracyjnymi (P24, P29, P34, P48).
- 2 przedszkola z oddziałami specjalnymi (P 34, P48) oraz oddziały przedszkolne przy szkole podstawowej specjalnej (SPS 41).
- 3 ogólnodostępne szkoły podstawowe (SP 8, SP 14, SP 42), w których zorganizowane są oddziały integracyjne.
- 1 ogólnodostępna szkoła ponadpodstawowa z oddziałami integracyjnymi (IV LO).

Ponadto dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi prowadzone jest kształcenie w czterech szkołach podstawowych specjalnych (SPS 38, SPS 39, SPS 40, SPS 41) oraz w Zespole Szkół Specjalnych nr 42 w którym funkcjonuje: szkoła podstawowa, liceum ogólnokształcące, szkoła branżowa I stopnia oraz szkoła policealna i szkoła przysposabiająca do pracy.

d) Opieka i wychowanie

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego i podstawa programowa kształcenia ogólnego zawiera zakres zadań o treści wychowawczo – profilaktycznej.

Każda placówka oświatowa ma zagwarantowaną autonomię w opracowywaniu własnego programu wychowawczo-profilaktycznego, który oprócz celów i zadań dydaktycznych uwzględnia miejscowe priorytety wychowawcze i środki realizacji.

Program wychowawczo - profilaktyczny uwzględnia całościowe oddziaływania wychowawcze wraz z działaniami profilaktycznymi w zależności od potrzeb uczniów – zarówno w zakresie wspierania dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju, jak i zapobiegania i przeciwdziałania zrachowaniom problemowym. Jest on opracowany na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy potrzeb wychowawczych i środowiskowych danej społeczności szkolnej i dostosowany do potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży.

e) Realizacja projektów edukacyjnych w celu podnoszenia jakości oferty edukacyjnej

Projekty i programy w trakcie realizacji:

1. Projekt: „Przedszkole Naszą Szansą”
   Placówki realizujące: Przedszkole nr 29 w Zabrzu, Przedszkole nr 34 z Oddziałami Specjalnymi i z Oddziałami Integracyjnymi w Zabrzu, Przedszkole nr 48 z Oddziałami Specjalnymi i z Oddziałami Integracyjnymi w Zabrzu.
   Wartość projektu: 428 950,00 zł

Okres realizacji: 2021-2022

W ramach projektu zakupiono pomoce dydaktyczne dla 3 przedszkoli, wykonano adaptacje pomieszczeń na potrzeby realizacji zajęć w projekcie oraz przeszkolono nauczycieli z zakresu: Hortiterapia, Integracja Sensoryczna, Attention Autism, Komunikacja alternatywna PECS, Trening Umiejętności Społecznych TUS, metoda Tuputan, Integracja Bilateralna.

Do projektu zrekrutowano ogółem 91 dzieci w tym: P 29- 6, P 34- 34, P 48- 51.

Od października do grudnia 2021 r. zrealizowano w sumie 992 godziny zajęć dodatkowych w ramach projektu dla dzieci z niepełnosprawnościami.

2. Projekt: „Wiele potrzeb jeden cel”

Szkoły realizujące: 18 szkół podstawowych, w tym 4 szkoły podstawowe specjalne
Wartość projektu: 3 475 450,83 zł
Okres realizacji: 2021-2022

Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu nauczania kształcenia ogólnego poprzez kompleksowe zwiększenie w Zabrzu efektywności kształtowania kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy. W projekcie realizowane są zajęcia z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych oraz języka angielskiego dla 750 uczniów z 14 szkół podstawowych oraz 4 szkół podstawowych specjalnych. Wszystkie szkoły biorące udział w projekcie doposażone zostały w meble, wyposażenie TIK oraz zaplanowany został zakup pomocy dydaktycznych. Uczestnicy projektu wzięli udział w wyjazdach edukacyjnych do Parku Nauki i Rozrywki Krasiejów. W ramach projektu zrekrutowano i przeszkolono również 123 nauczycieli szkół podstawowych oraz szkół podstawowych specjalnych. Zrekrutowano 754 uczniów.

3. Projekt: „Językowo- komputerowo. Szkolenia dla osób pracujących”

Wartość projektu: 613 576,98 zł
Okres realizacji: 2020-2022

Celem projektu jest podniesienie kwalifikacji osób dorosłych pracujących w zakresie znajomości języków obcych (j.angielski, j.niemiecki, j.francuski) oraz kompetencji lub kwalifikacji komputerowych (kursy ECDL lub równoważne oraz specjalistyczne kursy/szkolenia IT). W projekcie możliwe będzie również odbycie walidacji i certyfikacji ww. umiejętności nabytych poza projektem.
Wybrano wykonawców poszczególnych szkoleń. Zrekrutowano 142 uczestników i rozpoczęto szkolenia językowe, ECDL oraz szkolenia specjalistyczne komputerowe. Na rok 2022 przewidziana jest kontynuacja poszczególnych działań i zakończenie projektu.

Projekty realizowane w celu doskonalenia systemu edukacji na potrzeby rynku pracy

1. Projekt: „Zawód jutra- wsparcie edukacji zawodowej w Zabrzu"
   Szkoły realizujące: Zespół Szkół nr 10, Zespół Szkół nr 3, Zespół Szkół nr 18, Zespół Szkół nr 3, Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego.
   Wartość projektu: 1 743 771,60 zł
   Okres realizacji: 2020- 2022

Stan realizacji na grudzień 2021: zrekrutowano grupę docelową 150 uczniów oraz 13 nauczycieli; powołano zespół i grupę sterującą; zrealizowano doradztwo edukacyjno- zawodowe oraz kształtowania u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych dla 150 uczestników. Rozpoczęto dokształcanie nauczycieli zawodu w projekcie, które jest kontynuowane. Rozpoczęto realizację zadania dotyczącego szkoleń specjalistycznych zawodowych dla uczniów – będzie ono kontynuowane w 2022. Zrealizowano staże dla 25 uczestników projektu. Pozostałych 20 odbędzie staż w roku 2022. Zrealizowano zadanie dotyczące dostaw sprzętu do pracowni nauki zawodu do 5 szkół zawodowych w Zabrzu.

2. Projekt „Zaprojektuj swoje życie zawodowe- remont i wyposażenie pracowni zawodowej w Zespole Szkół nr 3"
   Szkoła realizująca: Technikum nr 3 w Zespole Szkół nr 3 w Zabrzu;
   Wartość projektu: 940 966,77 zł
   Okres realizacji: 2021- 2022

Projekt dotyczy 2 pracowni zawodu: dla technika automatyka i dla technika przemysłu mody - obecnie czekamy na ocenę projektu. W 2021 rozpoczęto realizację dostaw sprzętu oraz prace remontowe w pracowniach zawodów technik automatyk i technik przemysłu mody. Zakończenie zakresu rzeczowego planowane jest na koniec I kw. 2022.

3. Program „Śląskie zawodowcy"

   Szkoły realizujące: Zespół Szkół Mechaniczno- Samochodowych oraz Zespół Szkół Ekonomiczno - Usługowych
   Wartość projektu: 18 186 586,50 zł
   Okres realizacji: 2019 –2022

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Oś Priorytetowa: XI. Wzmocnienie potencjału edukacyjnego w ramach działania: 11.2. Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów dla poddziałania: 11.2.1. Wsparcie szkolnictwa zawodowego.

Projekt zakłada następujące formy wsparcia dla uczestników projektu:

a) szkolenia, kursy i studia podyplomowe dla nauczycieli zawodu oraz pozostałych przedstawicieli kadry pedagogicznej;
b) Śląska Rada Edukacji Zawodowej;
c) doradztwo edukacyjno-zawodowe;

d) kursy/szkolenia nadające uprawnienia i umożliwiające uczestnikom zdobycie nowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy;

e) 150- godzin praktyki lub stażu zawodowego.

4. Projekt: „Kreować rzeczywistość- dostosowanie i wyposażenie zespołu pracowni techniki reklamy w Technikum nr 6 w Zabrzu"

   Szkoła realizująca: Technikum nr 6 w Zabrzańskim Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego

   Wartość projektu: 335 923,68 zł

   Okres realizacji: 2020-2021

   Stan realizacji na listopad 2020: zakończono wszystkie prace remontowe i zakupy założone w projekcie, ostatnie dostawy odbyły się dnia 25.11.2020 r. ostatnia płatność w grudniu 2020 r. Zakończyliśmy realizacje rzeczową i finansową projektu, który nadal oczekuje na ostateczne zatwierdzenie.

W 2021 roku zrealizowane zostały następujące programy:

1. Program „Erasmus +" oraz POWER o budżecie na 2021 rok wynoszącym: 3 806 218,60 zł, w programach biorą udział 22 szkoły.

2. Program na rzecz integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 - 10 szkół i przedszkoli, w 2021 roku 8 szkół zrealizowało zadania: pokrycie kosztów wyjazdów na wycieczki dzieci i młodzieży romskiej; pokrycie kosztów wyjść do kina, muzeum, teatru, filharmonii i na basen kąpielowy dzieci i młodzieży romskiej; sfinansowanie wyjazdów śródrocznych - Zielona szkoła za kwotę ogółem: 30 174,00 zł

3. Program „Za życiem" - w 2021 r. pozyskano dodatkowe dofinansowanie na kwotę 15 600 zł, z którego sfinansowano konsultacje specjalistyczne dla rodziców 80 dzieci objętych wsparciem oraz zrealizowano ogółem 4048 godzin zajęć terapeutycznych w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i jego rodziny.

4. Program „Zielone pracownie" dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

   Szkoły realizujące: Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 39 im. Marii Montessori w Zabrzu

   Wartość projektu: 34 902,00 zł

   Okres realizacji: 2021

5. Programy ekologiczne

   wartość projektów: 180 000,00 zł

   - zrealizowano 128 projektów szkolnych w zakresie ekologii na łączną kwotę 126 829,34 zł,
   - inne działania z zakresu edukacji ekologicznej: 30 230,39 zł.

6. Laboratorium przyszłości

W 2021 roku wszystkie publiczne szkoły podstawowe oraz szkoły podstawowe specjalne złożyły wnioski w ramach programu „Laboratoria przyszłości". Suma otrzymanego dofinansowania wyniosła 3 514 700,00 zł.
Na chwilę obecną zakupów w ramach programu dokonało 13 szkół:

- Szkoła Podstawowa nr 2 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 16 – 36 000,00 zł.
- Szkoła Podstawowa nr 6 – 111 900,00 zł.
- Szkoła Podstawowa nr 16 – 70 184,95 zł.
- Szkoła Podstawowa nr 24 – 42 480,00 zł.
- Szkoła Podstawowa nr 25 – 71 100,00 zł.
- Szkoła Podstawowa nr 29 – 60 000,00 zł.
- Szkoła Podstawowa nr 33 – 36 000,00 zł.
- Szkoła Podstawowa nr 32 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 8 – 36 000,00 zł.
- Szkoła Podstawowa nr 37 w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 – 43 187,10 zł.
- Szkoła Podstawowa nr 46 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 9 – 60 000,00 zł.
- Szkoła Podstawowa Specjalna dla Uczniów Niesłyszących i Słabosłyszących nr 47 – 22 600,00 zł.
- Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Zespole Szkół Sportowych – 30 780,00 zł.
- Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego – 17 999,10 zł.

Projekty rządowe

1. Realizacja Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020 - 2024 – „Aktywna Tablica" dla 38 szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto Zabrze – wartość projektu: 924 764,35 zł, w tym kwota dotacji 361 998,94 zł.

2. Realizacja przedsięwzięcia Ministra Edukacji i Nauki pn. „Poznaj Polskę" w roku 2021, polegającego na przygotowaniu i przeprowadzeniu, zgłoszonych przez dyrektorów szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto Zabrze, wycieczek szkolnych związanych z priorytetowymi obszarami edukacyjnymi wskazanymi przez Ministra. Otrzymane dofinansowanie w wysokości 131 124,92 zł pozwoliło na zorganizowanie 20 wycieczek przez szkoły podstawowe i ponadpodstawowe.

3. W 2021 roku Gmina Miejska Zabrze zrealizowała zadania w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków, na ogólną kwotę 195 840,00 zł.

W realizacji zadania brały udział dwie placówki:

- Szkoła Podstawowa Nr 34 w Zabrzu w Zespole Szkolno – Przedszkolnym Nr 6, która zrealizowała zadanie na kwotę 95 840,00 zł.
- Szkoła Podstawowa Nr 43, która zrealizowała zadanie na kwotę 100 000,00 zł.

4. Realizacja Rządowego wsparcia 500 zł dla nauczycieli na naukę zdalną, przekazano na ten cel łącznie 938 525,96 zł, w tym: szkołom i placówkom oświatowym dla których organem prowadzącym jest Miasto Zabrze - 869 232,46 zł, szkołom niepublicznym - 69 293,50 zł.

5. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – wsparcie Ministerstwa Edukacji i Nauki dla bibliotek szkolnych i przedszkolnych na rozwój księgozbioru i wyposażenie. Wsparcie otrzymało 13 placówek (w tym 3 przedszkola), na łączną kwotę 56 863,21 zł. Wkład własny Miasta Zabrze wyniósł 11 375,64 zł. Zakupiono 1994 książki.

6. Animator Moje Boisko Orlik 2021 r. – dofinansowanie zatrudnienia Lokalnych Animatorów Sportu, osób organizujących zajęcia sportowe i dbające o właściwe wykorzystywanie obiektów. Wartość projektu wyniosła 45 600 zł, z czego dofinansowanie z budżetu państwa 22 800 zł. Na trzech boiskach Orlik (przy SP23, SP30 oraz ZSMS), w okresie od marca do końca listopada, pięcioro animatorów przeprowadziło łącznie 2 683 godziny zajęć.

2) Doskonalenie zawodowe nauczycieli w roku 2021.

W każdym roku budżetowym ustala się plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, zatrudnionych w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Zabrze.

W 2021 roku w porozumieniu z dyrektorami publicznych szkół i placówek oświatowych zostały określone formy kształcenia, na które jest przyznawane dofinansowanie tj.:

1) studia magisterskie, uzupełniające, licencjackie;

2) studia podyplomowe;

3) kursy kwalifikacyjne;

4) kursy doskonalące, seminaria, konferencje szkoleniowe, warsztaty metodyczne;

5) webinaria.

oraz specjalności kształcenia, które wynikają z bieżących potrzeb placówek. Największe braki kadrowe w zabrzańskich przedszkolach i szkołach występują w następujących specjalnościach:

1) kształcenie specjalne;

2) terapia pedagogiczna, terapia psychologiczna, pomoc terapeutyczna, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka;

3) edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna;

4) nauczanie języka angielskiego w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;

5) matematyka, fizyka, chemia, biologia;

6) wychowanie do życia w rodzinie;

7) kształcenie nauczycieli zawodu;

8) zarządzanie w oświacie;

9) doradztwo zawodowe.

	Tytuł	Plan w zł	Wykonanie w zł	Ilość nauczycieli
1	Inne formy doskonalenia zawodowego nauczycieli	1 210 694	739 331	5 903
-	refundacja kosztów za przeprowadzone kursy kwalifikacyjne niezbędne do realizacji programów nauczania wskazane przez dyrektora			
-	nadzór pedagogiczny			
-	stosowanie doskonalenia w podnoszeniu jakości pracy szkoły			
-	nowe technologie w kształceniu praktycznym, zawodowym oraz specjalnym			
-	szkolenie branżowe dla nauczycieli kształcenia zawodowego			
-	doskonalenie umiejętności wychowawczych, terapeutycznych i metodycznych			
-	dofinansowanie w zakresie nauki języka obcego			
-	doskonalenie w zakresie stosowania nowych podstaw programowych			
-	szkolenie w zakresie informatyzacji oraz stosowanie nowych technologii informatycznych			
-	szkolenie dla n-li i kadry kierowniczej w zakresie zarządzania plac. Oświatową i ustawy o związkach zawodowych			
-	dokształcanie i udział w szkoleniach nauczycieli doradców zawodowych			
2	Doradztwo metodyczne	2 000	2 000	2
3	Dofinansowanie części opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia n-li (skierowania na studia)	216 000	216 000	69

3) Tworzenie nowoczesnej bazy dydaktycznej i sportowej.

Termomodernizacje realizowane w latach 2009-2021
Liczba zmodernizowanych placówek oświatowych – 47
Liczba obecnie modernizowanych placówek oświatowych – 10
Łączny budżet: 115 053 722,40 zł

a) Obiekty po termomodernizacji:

Przedszkole Nr 11

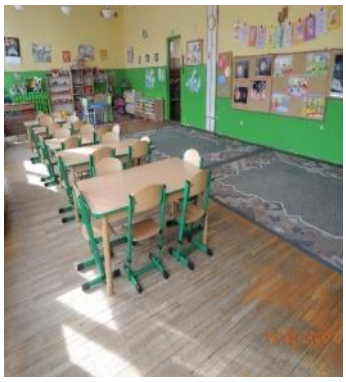

Przedszkole Nr 23

Szkoła Podstawowa Nr 22 im. Władysława Broniewskiego

b) Dobiega końca termomodernizacja:

Przedszkole Nr 36

c) Rozbudowa infrastruktury sportowej:

Boisko sportowe przy Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi Nr 14 im. Adama Mickiewicza

d) W trakcie termomodernizacji:

- Przedszkole Nr 7.
- Przedszkole Nr 29.
- Przedszkole Nr 39.
- Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 8.
- Szkoła Podstawowa Nr 28.
- Zespół Szkół Mechaniczno – Samochodowych.
- Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego.

4) Racjonalizacja sieci szkół.

W ramach racjonalizacji sieci szkół Rada Miasta w 2021 roku podjęła uchwały o likwidacji następujących szkół:

- VI Liceum Ogólnokształcącego.
- X Liceum Ogólnokształcącego.
- Szkoły Policealnej Nr 5.

5) Doskonalenie organizacji zarządzania w szkołach i placówkach oświatowych.

Dyrektorzy placówek oświatowych uczestniczą indywidualnie w różnych formach doskonalenia dotyczące organizacji i zarządzania organizowanych przez różne podmioty oraz w formach zorganizowanych takie jak:

szkolenia, narady, konferencje, webinaria itp.

W 2021 roku dla dyrektorów placówek oświatowych organ prowadzący zorganizował w Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego następujące szkolenia:

- Organizacja pomocy psychologiczno–pedagogiczej z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów.
- Prawo zamówień publicznych. Aktualizacja przepisów.
- Gospodarka finansowa.

Źródło: WO, UM Zabrze

2.2.2 PROGRAM WSPIERANIA EDUKACJI UZDOLNIONYCH DZIECI I MŁODZIEŻY POBIERAJĄCYCH NAUKĘ NA TERENIE MIASTA ZABRZE

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie Miasta Zabrze
2. Podstawa prawna
art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała Nr XI/125/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie Miasta Zabrze https://bip.miastozabrze.pl/engine//bip/4/13?o=pagesNavigator_413_VIEW&e=sn&mag=d14957bc988371448989305369625bea
4. Czas obowiązywania
od 2019 roku
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Oświaty
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Stypendium mogą otrzymywać uzdolnieni uczniowie szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Na realizację zadania w budżecie miasta na 2021 r. zaplanowano środki finansowe w wysokości 64 000 zł. Wypłacono stypendia dla szczególnie uzdolnionych uczniów na kwotę 64 000 zł. Zadanie zostało zrealizowane w 100 %.
8. Streszczenie sprawozdania
Szczegółowe warunki udzielania stypendiów dla uzdolnionych uczniów określa Uchwała Nr XI/126/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków udzielania stypendiów dla uzdolnionych uczniów, w ramach Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie Miasta Zabrze. W 2021 r. wpłynęło 21 wniosków o przyznanie stypendium, wszystkie dotyczyły uczniów szkół ponadpodstawowych. Wnioski były rozpatrywane przez Stypendialną Komisję Rekomendacyjną, do której zadań należy ocena formalna i merytoryczna wniosków oraz przedstawienie Prezydentowi Miasta Zabrze kandydatów do uzyskania stypendium. Stypendium przyznaje Prezydent Miasta Zabrze.
9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

Źródło: WO, UM Zabrze

2.3 GOSPODARKA MIESZKANIOWA

2.3.1 PLAN WYKORZYSTANIA ZASOBU NIERUCHOMOŚCI GMINY MIEJSKIEJ ZABRZE NA LATA 2021- 2023

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Zabrze na lata 2021-2023
2. Podstawa prawna
Art. 25 ustawy o gospodarce nieruchomościami
3. Zarządzenie Prezydenta Miasta
Zarządzenie nr 754/ZM/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 8 września 2021 r. w sprawie przyjęcia planu wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Zabrze na lata 2021-2023
4. Czas obowiązywania
2021 r. -2023 r.
5. Wydział
Wydział Zarządzania Mieniem
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Program zagospodarowania nieruchomości zasobu Gminy Miejskiej Zabrze zakładał dążenie do poprawy racjonalnego wykorzystania zasobu w celu realizacji zadań własnych gminy i zleconych oraz zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej. W ramach programu za szczególnie ważne kierunki w działaniu przyjmowało się: • posiadanie nieruchomości, które mogły być przeznaczone na realizację zadań własnych i zleconych gminy, • posiadanie szerokiej oferty nieruchomości, które były przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową w celu udostępnienia / sprzedaży zainteresowanym podmiotom, • posiadanie oferty nieruchomości, które były przeznaczone pod zabudowę usługowo-przemysłową w celu udostępnienia / sprzedaży ich zainteresowanym podmiotom, • udostępnianie nieruchomości zainteresowanym podmiotom w dzierżawę lub najem, • racjonalizację opłat pobieranych za udostępnianie nieruchomości, • racjonalne gospodarowanie środkami budżetowymi przeznaczonymi na utrzymanie w należytym stanie i udostępnianie nieruchomości wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
W ramach oceny stopnia realizacji zadań wynikających z Planu wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Zabrze na lata 2021-2023 wyróżnia się trzy kategorie: wielkość zasobu, udostępnienia zasobu oraz dochody i wydatki związane z nieruchomościami wchodzącymi w skład gminnego zasobu nieruchomości. Analiza wielkości zasobu obejmuje wykazanie procentowego przyrostu lub spadku ogólnej powierzchni gruntów stanowiących własność Gminy Miejskiej Zabrze, które nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz gruntów Gminy Miejskiej Zabrze oddanych w użytkowanie wieczyste. Powierzchnia gruntów

stanowiących własność Gminy Miejskiej Zabrze, które nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste spadła o 1,29 %, natomiast powierzchnia gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste zmniejszyła się o 11,63 %, w porównaniu z danymi wg stanu na dzień 01.01.2021 r.

Analiza udostępnień zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Zabrze obejmuje łączną powierzchnię udostępnień na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych oraz ustanowienia trwałego zarządu na rzecz gminnych jednostek organizacyjnych. Poziom udostępnień nieruchomości z gminnego zasobu nieruchomości, w porównaniu do zaplanowanego poziomu udostępnień, został zrealizowany na poziomie 92,98 %.

Analiza dochodów i wydatków związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład gminnego zasobu nieruchomości obejmuje sumę wartości zadań realizowanych przez Wydział Zarządzania Mieniem oraz jednostkę podległą. Wydatki związane z utrzymaniem nieruchomości zostały poniesione na poziomie 104,29 %, w porównaniu z planowanym poziomem wydatków na rok 2021, natomiast wpływy dochodów z nieruchomości zostały zrealizowane na poziomie 103,57 %, w porównaniu z planowanym poziomem dochodów na rok 2021.

8. Streszczenie sprawozdania

Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Zabrze na lata 2021-2023 przedstawia prognozę powierzchni zasobu, dochodów z jego udostępniania i wydatków związanych z jego utrzymaniem. Stanowi średnioterminowy dokument planistyczny służący Prezydentowi Miasta Zabrze do realizacji zadań wynikających z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity w Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 ze zmianami). Dokument określa główne kierunki działań mających na celu ustalenie sposobu wykorzystania oraz formy udostępnienia i sposobu zagospodarowania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości.

Ogólne kryteria decydujące o sposobie wykorzystania nieruchomości, to przesłanki zgodnie z którymi:

- użytki rolne i leśne planuje się przeznaczać do oddania dzierżawę osobom zainteresowanym na ich wniosek,
- grunty zabudowane i zurbanizowane planuje się wykorzystywać w dotychczasowy sposób, a niewykorzystane grunty przeznaczyć do sprzedaży, najmu, dzierżawy lub użyczenia zainteresowanym stronom na ich wniosek lub z inicjatywy Prezydenta Miasta Zabrze,
- grunty pod wodami płynącymi - nie będą stanowić przedmiotu obrotu, za wyjątkiem ustanowienia trwałego zarządu na rzecz odpowiedniego zarządcy cieku, natomiast grunty pod wodami stojącymi - planuje się przeznaczyć do oddania w dzierżawę zainteresowanym podmiotom na ich wniosek,
- nieużytki - planuje się przeznaczyć do oddania w dzierżawę lub do sprzedaży, po uprzedniej ocenie stopnia zainteresowania potencjalnych nabywców.

Do kryterium stosowanym przy podejmowaniu decyzji dotyczących formy udostępniania i sposobu zagospodarowania nieruchomości zasobu Gminy Miejskiej Zabrze zalicza się informacje na temat:

- oznaczenia klaso-użytku świadczącego o przeznaczeniu nieruchomości oraz o aktualnym sposobie jej wykorzystania,
- ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w razie jego braku studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze, zgodnie z Uchwałą XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 04.07.2011 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze.

Na podstawie powyższych kryteriów w drodze indywidualnych rozstrzygnięć ustala się kwestie dotyczące sposobu i formy zagospodarowania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości Miasta Zabrze.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

Realizacja założonego programu przedstawionego w Planie wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Zabrze za lata 2021-2023 była prowadzona zgodnie z ustaleniami wynikającymi z podjętych uchwał budżetowych oraz zgodnie z kryteriami ustalonymi w dokumencie.

Na podstawie przyjętych zasad dotyczących formy udostępniania oraz sposobu zagospodarowania nieruchomości zapadały indywidualne rozstrzygnięcia w stosunku do konkretnych nieruchomości zasobu. W ramach racjonalnej gospodarki środkami budżetowymi oraz w celu przejrzystości pobieranych opłat stosuje się zarządzenia Prezydenta Miasta Zabrze w sprawie ustalenia wysokości stawek czynszu dzierżawy i najmu.

Źródło: ZM UM Zabrze

2.3.2 WIELOLETNI PROGRAM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM MIASTA ZABRZE NA LATA 2021-2025

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2021-2025
2. Podstawa prawna
Art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego
3. Uchwała Rady Miasta Zabrze
Uchwała nr XXX/498/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 22 luty 2021 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2021-2025
4. Czas obowiązywania
2021 r. - 2025 r.
5. Wydział
Wydział Zarządzania Mieniem
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy jest opracowany na pięć kolejnych lat i obejmuje w szczególności: • prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach, z podziałem na lokale socjalne i pozostałe lokale mieszkalne, • analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali, z podziałem na kolejne lata, • planowaną sprzedaż lokali w kolejnych latach, • zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu, • sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych latach, • źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach, • wysokość wydatków w kolejnych latach, z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których gmina jest jednym ze współwłaścicieli, a także wydatki inwestycyjne, • opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, a w szczególności: – niezbędny zakres zamian lokali związanych z remontami budynków i lokali,

– planowaną sprzedaż lokali.

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

W ramach oceny stopnia realizacji zadań wynikających z Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2021-2025 dokonano analizy:

- wielkości zasobu mieszkaniowego,
- potrzeb oraz planu remontów i modernizacji,
- realizacji wyroków eksmisyjnych,
- sprzedaży lokali mieszkalnych.

Przeprowadzona analiza wielkości zasobu, miała na celu wykazanie przyrostu lub spadku ogólnej ilości oraz powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Miejskiej Zabrze, w stosunku do danych prognozowanych. Na dzień 31.12.2018 r. do gminnego zasobu mieszkaniowego należało 12 437 lokali mieszkalnych, o łącznej powierzchni 569 105,18 m^2. Na dzień 31.12.2019 r. do gminnego zasobu mieszkaniowego należało 12 280 lokali mieszkalnych, o łącznej powierzchni 562 225,81 m^2. Na dzień 31.12.2020 r. do gminnego zasobu mieszkaniowego należało 12 014 lokali mieszkalnych, o łącznej powierzchni 550 978,34 m^2, natomiast na dzień 31.12.2021 r. do gminnego zasobu mieszkaniowego należało 11 516 lokali mieszkalnych, o łącznej powierzchni 527 672,16 m^2. Analiza wykazała stopniowe zmniejszanie zasobu mieszkaniowego, w głównej mierze w wyniku sprzedaży lokali na rzecz najemców.

Jednym z priorytetowych zadań gminy z zakresu gospodarowania zasobem mieszkaniowym jest utrzymanie w odpowiednim stanie technicznym substancji mieszkaniowej. W tym celu Miasto Zabrze corocznie określa potrzeby remontowe i przygotowuje plan remontów i modernizacji.

W oparciu o przyznane w budżecie miasta środki finansowe w pierwszej kolejności wykonywane były roboty budowlane i rozbiórki, których konieczność wykonania wynikała z decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Istotne było również usuwanie stanów awaryjnych zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców i substancji budynku oraz poprawa standardu zamieszkiwania mieszkańców.

Newralgicznym zadaniem gminy jest dostarczanie lokali socjalnych, w celu realizacji wyroków eksmisyjnych. Na dzień 31.12.2018 r. na mieszkanie socjalne oczekiwało 2 595 gospodarstw domowych, w tym 2 103 uprawnionych do jego otrzymania na podstawie wyroku sądu orzekającego eksmisję z zajmowanego lokalu. Wg stanu na dzień 31.12.2019 r. na mieszkanie socjalne oczekiwało 2 408 gospodarstw domowych, w tym 1 860 uprawnionych do jego otrzymania na podstawie wyroku sądu orzekającego eksmisję z zajmowanego lokalu. Na dzień 31.12.2020 r. na mieszkanie socjalne oczekiwało 2 491 gospodarstw domowych, w tym 1 913 uprawnionych do jego otrzymania na podstawie wyroku sądu orzekającego eksmisję z zajmowanego lokalu, natomiast, wg stanu na dzień 31.12.2021 r. na mieszkanie socjalne oczekiwało 2 568 gospodarstw domowych, w tym 1 987 uprawnionych do jego otrzymania na podstawie wyroku sądu orzekającego eksmisję z zajmowanego lokalu. Pozostałe osoby oczekują na przyznanie mieszkania socjalnego na podstawie pozytywnej opinii Społecznej Komisji Mieszkaniowej, z uwagi na trudną sytuację rodzinną i materialną.

Zgodnie z założeniami wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2021-2025, Miasto Zabrze kontynuowało sprzedaż lokali mieszkalnych na rzecz ich najemców. W latach 2018-2021 dokonano sprzedaży odpowiednio: 251, 239, 307 oraz 470 lokali mieszkalnych, przy czym szacowana w wieloletnim programie ilość stanowiła 300 lokali w roku 2018, 250 w roku 2019, 200 w roku 2020 oraz 300 w roku 2021.

8. Streszczenie sprawozdania
Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2021-2025 stanowi średniookresowy dokument planistyczny wspierający Prezydenta Miasta w racjonalnym i efektywnym gospodarowaniu zasobem mieszkaniowym. Jednym z kluczowych aspektów wieloletniego programu gospodarowania było wskazanie optymalnej formuły organizacji zarządzania komunalnymi nieruchomościami mieszkaniowymi. Założeniem programu było przedstawienie prognozy wielkości oraz stanu technicznego zasobu, przedstawienie analizy potrzeb i planów remontowych substancji mieszkaniowej, ustalenie zasad polityki czynszowej, wskazanie źródeł finansowania gospodarki mieszkaniowej oraz określenie prognozy sprzedaży lokali mieszkalnych.
9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego
W oparciu o zapisy art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego Gmina zapewniała lokale socjalne i lokale zamienne, a także zaspokajała potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach. Celem utrzymania zasobu mieszkaniowego Miasto Zabrze prowadziło szereg działań, mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania zasobem mieszkaniowym oraz prowadziło racjonalną gospodarkę środkami z budżetu miasta. Realizacja wieloletniego programu gospodarowania następowała w oparciu o wypracowane już w latach poprzednich zasady prawidłowego zarządzania nieruchomościami, mając jednakże na uwadze zmieniające się lokalne uwarunkowania społeczno-gospodarcze, w szczególności finansowe, infrastrukturalne i techniczno-organizacyjne. Działania podejmowane w kierunku efektywnego gospodarowania zasobem nieruchomości skupione były w głównej mierze na: • monitorowaniu zmian w wielkości zasobu mieszkaniowego, • pozyskiwaniu i dostarczaniu lokali socjalnych, • poprawie standardu budynków i lokali mieszkalnych, • pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych na poprawę stanów technicznych nieruchomości, • wskazywaniu i przeznaczaniu nieruchomości do sprzedaży, • sprawowaniu bieżącego nadzoru nad terminowością regulowania opłat czynszowych oraz windykacją zaległości.

Źródło: ZM UM Zabrze

2.3.3 STRATEGIA ROZWOJU ZBM-TBS SP. Z O.O. NA LATA 2021 - 2030

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Strategia Rozwoju ZBM-TBS Sp. z o.o. na lata 2021 - 2030
2. Podstawa prawna
Par. 24 umowy spółki.
3. Uchwała Rady Miasta Zabrze
Uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników ZBM - TBS Sp. z o.o. Nr 1/30/12/2021 z dnia 30.12.2021 r. w sprawie zatwierdzenia Strategii rozwoju ZBM-TBS Sp. z o.o. na lata 2021 - 2030
4. Czas obowiązywania
2021 - 2030 r.
5. Wydział
ZBM - TBS Sp. z o.o.
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Priorytet P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki. Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta. Cel Strategiczny C14. Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Dokument został w pełni zrealizowany.
8. Streszczenie sprawozdania
„Strategia rozwoju Spółki na lata 2021 - 2030" we wstępie podsumowuje realizację celów strategicznych założonych na lata 2016 - 2020 oraz przeprowadzone przez Spółkę inwestycje mieszkaniowe w tym okresie. Następnie określa wizję i misje ZBM-TBS Sp. o.o. oraz wyznacza cele strategiczne na lata 2021 - 2030, które zostały zaprezentowane w postaci tzw. strategicznej karty wyników (BCS - Balanced Scorecard). Przedmiotowa karta, poza długoterminowymi zamierzeniami przedsiębiorstwa, uwzględnia także działania zmierzające do ich realizacji oraz mierniki służące do oceny stopnia ich wykonania. Strategia szczegółowo opisuje również instrumenty i działania marketingowe, warunki realizacji działań promocyjnych oraz ich planowany wpływ na markę i wizerunek Spółki. W ramach strategicznej karty wyników cele strategiczne zostały przedstawione w czterech perspektywach: finansowej (utrzymanie długoterminowej stabilności finansowej; zapewnienie ciągłości i wystarczalności źródeł finansowania dla inwestycji; uzyskanie dotacji z NFOŚ; zapewnienie płynności finansowej), procesów wewnętrznych (poprawa stanu infrastruktury technicznej i informatycznej; doskonalenie procesów marketingowych; wykreowanie i upowszechnienie wizerunku Spółki jako przedsiębiorstwa odpowiedzialnego społecznie i działającego na podstawie zasad zrównoważonego rozwoju; monitorowanie ryzyk), klientów (zwiększenie zadowolenia klientów; poprawa pozycji konkurencyjnej na lokalnym rynku) oraz wiedzy i rozwoju

(doskonalenie kompetencji zasobów ludzkich; realizacja inwestycji przy ulicy Żeromskiego; inwestycji przy ul. Niepokólczyckiego – Etap I i Etap II; inwestycji przy ul. Mielżyńskiego; kontynuacja inwestycji osiedle Zandka – Etap II; planowanie nowych inwestycji strategicznych; kreowanie wartości dla władz miasta poprzez współrealizację miejskich priorytetów strategicznych).

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

Stan realizacji wyżej wskazanych celi strategicznych ZBM – TBS Sp. z o.o. w roku 2021 został opisany w tabeli poniżej.

Lp.	Cele strategiczne	realizacja 2021
1.	Utrzymanie długoterminowej stabilności finansowej	Zrealizowano
2.	Zapewnienie ciągłości i wystarczalności źródeł finansowania dla inwestycji	Zrealizowano
3.	Uzyskanie dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska na zaplanowane inwestycje rozwojowe	Zrealizowano
4.	Zapewnienie płynności finansowej	Zrealizowano
5.	Poprawa stanu infrastruktury technicznej i informatycznej	Zrealizowano
6.	Doskonalenie procesów marketingowych w obszarze podstawowej oraz proekologicznej/prospołecznej działalności	Zrealizowano
7.	Wykreowanie i upowszechnienie wizerunku Spółki jako przedsiębiorstwa odpowiedzialnego społecznie i działającego na podstawie zasad zrównoważonego rozwoju	Zrealizowano
8.	Monitorowanie i analiza ryzyk	Zrealizowano
9.	Zwiększenie zadowolenia klientów	Zrealizowano
10.	Poprawa pozycji konkurencyjnej na lokalnym rynku	Zrealizowano
11.	Doskonalenie kompetencji zasobów ludzkich	Zrealizowano
12.	Realizacja inwestycji przy ulicy Konfederatów Barskich –Żeromskiego w Zabrzu.	Zrealizowano
13.	Realizacja inwestycji strategicznej pn. Budowa osiedla Helenka przy ulicy Niepokólczyckiego w Zabrzu – ETAP I – 4 budynki mieszkalne wielorodzinne.	Zrealizowano
14.	Realizacja inwestycji strategicznej pn. Budowa osiedla Helenka przy ulicy Niepokólczyckiego w Zabrzu – ETAP II – zespół czternastu budynków mieszkalnych jednorodzinnych	Zrealizowano
15.	Realizacja inwestycji strategicznej pn. Budowa budynków wielorodzinnych przy ulicy Mielżyńskiego (OSIEDLE SŁONECZNA DOLINA)	Zrealizowano
16.	Kontynuacja inwestycji strategicznej pn. Ograniczenie niskiej emisji – Osiedle Zandka ETAP II, 2020-2021	Zrealizowano
17.	Planowanie nowych inwestycji strategicznych	Zrealizowano
18.	Kreowanie wartości dla władz miasta poprzez współrealizację miejskich priorytetów strategicznych	Zrealizowano

Źródło: ZM UM Zabrze

2.4 INFRASTRUKTURA MIEJSKA I GOSPODARKA KOMUNALNA

2.4.1 WIELOLETNI PLAN ROZWOJU I MODERNIZACJI URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I URZĄDZEŃ KANALIZACYJNYCH W LATACH 2021-2024

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2021-2024
2. Podstawa prawna
Art. 21 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała nr XXIX/476/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 18 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2021-2024.
4. Czas obowiązywania
2021-2024
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
a. Przedsięwzięcia inwestycyjne związane z infrastrukturą wod-kan wynikające z awaryjności i wymogów p. poż. b. Realizacja strategii Miasta: • przedsięwzięcia inwestycyjne związane z infrastrukturą wod-kan pod potrzeby budownictwa mieszkaniowego (nowa zabudowa oraz potrzeby obecnych mieszkańców), • przedsięwzięcia inwestycyjne związane z infrastrukturą wod-kan pod potrzeby obszarów inwestycyjnych na terenie miasta. c. Przedsięwzięcia wynikające z eksploatacji i konieczności spełnienia wymogów prawnych wynikających z ustawodawstwa Unii Europejskiej.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2021-2024 zakładał wykonanie w 2021 r. sześciu przedsięwzięć inwestycyjnych związanych z infrastrukturą wod-kan. Cztery zadania zostały zakończone, dwa są w trakcie realizacji i zostaną ukończone w 2022 r.
8. Abstrakt sprawozdania
Podstawowym przedmiotem działalności Spółki w 2021 r. było m.in.: • zapewnienie ciągłości dostaw wody i odbioru ścieków na terenie miasta Zabrze, • produkcja, zakup i sprzedaż wody, oraz pobieranie opłat za dostarczoną wodę i odebrane ścieki, • bilansowanie potrzeb w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie działalności, • kontrola gospodarki wodno-ściekowej oraz jakości wody i ścieków,

- eksploatacja oraz modernizacja i remonty sieci wodno-kanalizacyjnej,
- eksploatacja oraz modernizacja i remonty urządzeń służących do produkcji i dystrybucji wody oraz oczyszczania ścieków,
- naprawa, montaż i legalizacja wodomierzy.

W 2021 r. podjęto realizację zadań inwestycyjnych ujętych w „Wieloletnim Planie Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2021-2024".

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

Przedmiotem działalności Spółki w 2021 r. było m.in.:

- bilansowanie potrzeb w zakresie gospodarki wodnej i ściekowej na terenie działalności,
- zapewnienie ciągłości dostaw wody i odbioru ścieków na terenie działalności,
- produkcja, zakup, sprzedaż wody odbiorcom i pobieranie opłat za dostarczoną wodę i odbiór ścieków,
- kontrola gospodarki wodno-ściekowej oraz jakości wody i ścieków,
- administrowanie, eksploatacja i nadzór nad siecią wodno-kanalizacyjną oraz urządzeniami służącymi do produkcji i dystrybucji wody oraz oczyszczania ścieków,
- wykonywanie bieżących remontów, konserwacji oraz usuwanie wszelkich awarii sieci wodno-kanalizacyjnej i urządzeń służących do produkcji i dystrybucji wody oraz oczyszczania ścieków,
- wykonywanie remontów kapitalnych, modernizacji i inwestycji w zakresie infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej,
- wykonywanie usług wodociągowo-kanalizacyjnych w pełnym zakresie,
- uzgadnianie dokumentacji projektowej dla urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych w zakresie ich eksploatacji,
- świadczenie usług projektowych, laboratoryjnych i remontowo-budowlanych dla potrzeb własnych i obcych,
- prowadzenie działalności w zakresie produkcji, handlu i usług wyrobami związanymi z sieciami wodno-kanalizacyjnymi i urządzeniami służącymi do produkcji i dystrybucji wody oraz oczyszczania ścieków.

Strategicznym zamierzeniem Zarządu Spółki jest bezpieczeństwo dostaw wody i odbioru ścieków oraz dbałość o świadczone usługi na rzecz mieszkańców Zabrza.

Dla osiągnięcia wymienionego wyżej celu w 2021 r. podjęte zostały przedsięwzięcia inwestycyjne oraz remontowe, których dwa główne kierunki dotyczyły:

- niezawodności dostawy, poprawy jakości i optymalizacji strat wody oraz
- porządkowanie gospodarki ściekowej (odbiór i oczyszczanie ścieków).

Celami jakościowymi zrealizowanych w 2021 r. inwestycji były:

- bezpieczeństwo dostaw wody i odbioru ścieków;
- konkurencyjność Gminy;
- funkcjonalność infrastruktury;
- pewność-niezawodność działania;

- komfort życia mieszkańców.

1. Inwestycje

W 2021 r. na inwestycje rzeczowe Spółka przeznaczyła kwotę 7 184,3 tys. zł, w tym na:

- realizację zadań inwestycyjnych 4 682,4 tys. zł
- zakup środków trwałych 2 229,1 tys. zł
- zakup wartości niematerialnych i prawnych 272,8 tys. zł

WYKONANIE INWESTYCJI W ROKU 2021

Lp.	Nazwa zadania	Wykonanie /w tys. zł/
1	*2*	*3*
I.	**USŁUGI I ROBOTY BUDOWLANE**	
I	**Dokumentacja projektowa**	**280,9**
1.	Budowa i przebudowa kanalizacji rozdzielczej w rejonie ul. Mikulczyckiej (rejon domków jednorodzinnych)	89,6
2.	Przebudowa wodociągu przesyłowego na odcinku od ul. Makoszowskiej do ul. Rymera	72,5
3.	Budowa przepompowni wody dla m. Świętoszowice	48,0
4.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią ścieków przy ul. Na Piaskach	32,0
5.	Rozbiórka kiosków oraz budowa kiosku na zbiorniku wody na terenie hydroforni Sobieski	20,0
6.	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Buchenwaldczyków	10,4
7.	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Gogolińskiej - p.poż.	6,4
8.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. 3 Maja (rejon ul. Sądowej)	2,0
II	**Roboty budowlane**	**3 015,5**
9.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Gwareckiej	910,4
10.	Budowa sieci wod - kan na terenie schroniska dla zwierząt (zakres z UM)	813,0
11.	Wykonanie robót uzupełniających „Przebudowa oczyszczalni ścieków Mikulczyce”	391,1
12.	Budowa sieci wodociągowej w ul. Na Piaskach (Hagera II część)	250,0

13.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Grunwaldzkiej	229,3
14.	Wymiana falownika dla wirówki 3.17 w oczyszczalni ścieków Śródmieście	140,1
15.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. 3 Maja (rejon ul. Sądowej)	128,5
16.	Montaż barier podczerwieni w SUW Grzybowice i w SUW Mikulczyce	70,0
17.	Montaż układów pomiaru wolnego chloru: w SUW Mikulczyce szt. 2 i w SUW Grzybowice szt. 1	59,2
18.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Czekanowskiej	24,0
III.	**Zadania awaryjne i pozostałe**	**1 386,0**
19.	Renowacja kanalizacji sanitarnej metodą rękawa w ul. Wolności	673,9
20.	Wymiana sieci wodociągowej w ul. Czołgistów	481,9
21.	Zabudowa instalacji punktów ładowania na terenie Bazy Transportu i Sprzętu	76,9
22.	Wymiana sieci kanalizacji sanitarnej ul. Marsa	68,2
23.	Montaż gazomierza ultradźwiękowego w instalacji biogazu w oczyszczalni ścieków Śródmieście w Zabrzu	39,6
24.	Budowa zewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u. na terenie Bazy Transportu i Sprzętu ZPWiK Sp. z o.o.	19,0
25.	Montaż monitoringu w budynku hydroforni Sobieski	6,5
26.	Rozbudowa systemu kontroli dostępu w budynku biurowo-socjalnym na terenie Bazy ZPWiK Sp. z o.o.	6,4
27.	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej w ul. Bytomskiej do schroniska dla zwierząt w Zabrzu. Etap II.	5,5
28.	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku administracyjno-warsztatowego (wodomierzownia) na terenie Bazy Transportu i Sprzętu ZPWiK Sp. z o.o.	4,5
29.	Zabudowa szlabanu na drodze dojazdowej do budynku Zarządu ZPWiK Sp. z o.o. - dokumentacja	3,5
OGÓŁEM ZADANIA INWESTYCYJNE		**4 682,4**

Źródło: ZPWiK

2.4.2 PLAN ROZWOJU NA LATA 2019-2021 - AKTUALIZACJA

1. Tytuł dokumentu strategicznego

Plan Rozwoju na lata 2019-2021 - Aktualizacja

2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)

Plan Rozwoju na lata 2019-2021 sporządzony jest na podstawie art. 16.1 Prawo Energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r. z późniejszymi zmianami.

3. Uchwała Rady Miasta

Uchwała nr 19/2019 Zgromadzenia Wspólników ZPEC Sp. z o.o. podjęta w dniu 06.06.2019 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Rozwoju na lata 2019-2021 - Aktualizacja.

Uchwała nr 15/2018 Zgromadzenia Wspólników ZPEC Sp. z o.o. podjęta w dniu 20.12.2018 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Rozwoju na lata 2019-2021.

4. Czas obowiązywania

2019 r. - 2021 r.

5. Wydział/jednostka organizacyjna

Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Spółka z o.o.

6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania

- Przyłączenie nowych odbiorców ciepła.
- Rozwój rynku ciepłowniczego.
- Przyłączenie do sieci ciepłowniczej obiektów dotychczas ogrzewanych paleniskami domowymi (likwidacja niskiej emisji).
- Zapewnienie wysokiej jakości usług w zakresie dostawy i produkcji ciepła.

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Planowane przyłączenia:

Lp.	Odbiorcy (obiekty) przyłączani do sieci ciepłowniczej	Przewidywany termin przyłączenia	Przewidywana moc MW (wzrost mocy)	Stopień realizacji
1	Centrum Kultury Carbon-Art. przy ul. Słodczyka	2021	0,780	Nie zrealizowano – budynek nie został wybudowany
2	2 budynki mieszkalne JGN – osiedle Zandka, ul. Tomeczka 12, 14	2021	0,110	Nie zrealizowano – przewiduje się realizację w 2022 roku

Dodatkowo do sieci ciepłowniczej przyłączono budynki mieszkalne przy ul. Tomeczka 8, ul. Tomeczka 10, ul. Pokoju 57, ul. Wolności 357, budynek biurowo -usługowy przy ul. Słowackiego 2A oraz Budynek Śląskiego Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu „ASSIST MED SPORT SILESIA" Politechnika Śląska, przy ul. Roosevelta 40A i Boisko treningowe przy ul. Olimpijskiej.

8. Streszczenie sprawozdania

Plan Rozwoju przedstawia przedsięwzięcia w zakresie rozwoju – pozyskania nowych odbiorców ciepła oraz przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie ciepła u odbiorców, a także modernizacje i inwestycje oraz szacunkowe koszty ich realizacji w poszczególnych latach. Plan rozwoju obejmuje źródła finansowania oraz planowane nakłady. Spółka pozyskuje nowych odbiorców dzięki działaniom marketingowym oraz promocji działań mających na celu likwidację niskiej emisji. Dodatkowo w Planie Rozwoju zamieszczone są dane techniczne.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

W 2021 r. Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o. o. wykonało wszystkie zaplanowane prace warunkujące dostawę ciepła do odbiorców.

Dokonano również zakupów inwestycyjnych już gotowych przyłączy i węzłów cieplnych.

Wykonano ogółem inwestycje i remonty na kwotę 16 917 821,47 zł netto.
W tym:

- nakłady inwestycyjne: 16 662 559,48 zł netto,
- remonty własne: 255 261,99 zł netto

Podstawowym założeniem Przedsiębiorstwa w realizacji Planu Robót jest efektywne wykorzystanie posiadanych środków finansowych na cele inwestycyjne i remontowe oraz stosowanie najnowszych technologii w budowie nowych, modernizowaniu i remontowaniu istniejących składników majątku Spółki.

Z głównych pozycji planu wykonano:

SIECI CIEPŁOWNICZE:

Zadania inwestycyjne realizowane w 2021 roku obejmowały zarówno budowę nowych sieci ciepłowniczych, jak i modernizację sieci ciepłowniczych już istniejących – przebudowa sieci ciepłowniczych kanałowych na preizolowane.

Wykonane zadania:

1. W roku 2021 w ramach projektu pod nazwą „Modernizacja sieci ciepłowniczej w Zabrzu przebudowa sieci z kanałowej na preizolowaną |POIS.01.07.02-00-0009/17" realizowanego na podstawie umowy o dofinansowanie nr 21/2018 z dnia 15.01.2018 zawartej z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach wykonano:

   - zakończono realizację Zadania 3 „Modernizacja sieci ciepłowniczej (przebudowa z kanałowej na preizolowaną) na terenie miasta Zabrze. Wymiana odcinka magistrali południowej. Sieć ciepłownicza o średnicy 2xdn300 – wzdłuż ul. Klonowej w Zabrzu".

   W ramach POIiŚ nastąpiła w roku 2021 realizacja ostatniego III etapu tej inwestycji.

   W roku 2021 zrealizowano 257,85m sieci wraz z wykonaniem połączeń z istniejącymi odgałęzieniami. Całkowita długość sieci wykonanej w latach 2019, 2020 i 2021 wynosi 904m.

   Wartość zrealizowanej inwestycji w 2021 roku – 915 313,29 zł netto.

2. W ramach projektu „Budowa sieci ciepłowniczej do osiedli Rokitnica i Helenka w Zabrzu połączona z likwidacją dwóch kotłowni osiedlowych, POIS.01.07.02-00-0002/19" realizowanego na podstawie umowy o dofinansowywanie nr 38/2020 zawartej dnia 31.01.2020 r. współfinansowane ze środków finansowych Funduszu Europejskiego w ramach poddziałania POIS.01.07.02 - Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w województwie śląskim wykonano:

   - kontynuowano rozpoczętą w roku 2020 realizację Zadania 1. „Budowa sieci ciepłowniczej osiedlowej od komory przyłączeniowej KP do punktu rozdziału na sieci osiedlowe: os. Helenka i os. Rokitnica w Zabrzu". Długość wybudowanej w roku 2021 sieci ciepłowniczej wynosi 1381,05m. Wartość zrealizowanej inwestycji w roku 2021 wynosi – 5 535 376,48 zł netto (z gruntami 5 537 428,30 zł netto),

   - kontynuowano rozpoczętą w roku 2020 realizację Zadania 2. „Budowa sieci ciepłowniczej osiedlowej w podziale na etapy: ETAP I – sieć ciepłownicza osiedlowa od punktu rozdziału do kotłowni os. Helenka przy ul. Niepokólczyckiego 41 w Zabrzu". Długość wybudowanej w roku 2021 sieci ciepłowniczej wynosi 752,9m. Wartość zrealizowanej inwestycji w roku 2021 wynosi – 882 551,53 zł netto (z gruntami 885 071,06 zł netto),

   - rozpoczęto realizację Zadania 3. „Budowa sieci ciepłowniczej osiedlowej w podziale na etapy: ETAP II – sieć ciepłownicza osiedlowa od punktu rozdziału do kotłowni os. Rokitnica przy ul. Budowlanej 72 w Zabrzu". Długość wykonanego odcinka sieci w 2021 roku wynosi 1096,95m. Wartość zrealizowanej inwestycji w 2021 roku wynosi 2 942 369,98 zł netto (z gruntami 3 173 137,87 zł netto),

   - rozpoczęto realizację Zadania 4. „Budowa magistrali przyłączeniowej od EC Zabrze do komory przyłączeniowej KP". Długość wykonanego odcinka sieci w 2021 roku wynosi 893,3m. Wartość zrealizowanej inwestycji w 2021 roku wynosi 2 854 979,98 zł netto (z gruntami 3 029 793,09 zł netto).

3. Wykonano w ramach przebudowy z sieci kanałowej na preizolowaną sieć ciepłowniczą od komory przy ul. 3-go Maja do budynku Łaźni Miejskiej przy ul. Plac Krakowski w Zabrzu. Sieć ciepłownicza została wykonana w technologii rur preizolowanych pojedynczych o standardowej grubości izolacji w zakresie średnic 2xDn150/250, 2xDn100/200, 2xDn80/160, 2xDn65/140, 2xDn50/125, 2xDn40/110, 2xDn40/160 (TWIN), 2xDn32/90.

   Długość wykonanej sieci wynosi zgodnie z operatem geodezyjnym 277,56m.
   Wartość zrealizowanej inwestycji wynosi 386 019,73 zł netto.

4. Wykonano przebudowę sieci ciepłowniczej kanałowej na preizolowaną od komory KZ na terenie Szkoły Podstawowej nr 43 przy ul. Sądowej do odgałęzienia dla budynku przy ul. Wallek – Walewskiego 26-30 wraz z przyłączami do Szkoły Podstawowej nr 43 i Żłobka Miejskiego w Zabrzu. Sieć ciepłowniczą wykonano z rur preizolowanych pojedynczych 2xDn 65/140 – Dn50/125- 2xDn 32/110. Długość wybudowanej sieci ciepłowniczej wynosi 228,37m. Wartość zrealizowanej inwestycji wynosi 263 989,05 zł netto.

5. Wykonano sieć ciepłowniczą wysokoparametrową preizolowaną od komory K1 przy ul. Skłodowskiej – Curie do węzłów cieplnych w budynkach mieszkalnych przy ul. Grunwaldzkiej 8d, 8g, 10d, 10i oraz przy ul. Skłodowskiej 49 i 43 w Zabrzu w związku z likwidacją węzła grupowego przy ul. Skłodowskiej 43. Sieć ciepłownicza została wykonana z rur ciepłowniczych preizolowanych pojedynczych w standardowej grubości izolacji w zakresie średnic 2xdn150/250, 2xdn100/200, 2xdn80/160, 2xdn65/140, 2xdn50/110, 2xdn32/110.
   Długość sieci ciepłowniczej wynosi 545,7m.
   Wartość zrealizowanej inwestycji wynosi 690 714,18 zł netto.

PRZYŁĄCZA SIECI CIEPŁOWNICZYCH:

Zgodnie z planem robót i umowami o przyłączenie do sieci ciepłowniczej przyłączono do sieci 3 budynki, były to budynki zarówno mieszkalne jak i usługowe w Zabrzu:

1. Przyłącze do budynku mieszkalnego przy ul. Tomeczka 8.

   Przyłącze ciepłownicze o średnicy 2xdn32/110 realizowanego z rur preizolowanych pojedynczych Przyłącze zostało wykonane z rur CASAFLEX. Długość przyłącza zgodnie z operatem geodezyjnym wynosi 7,06m. Wartość zrealizowanej inwestycji wynosi 73 179,25 zł netto.

2. Przyłącze do budynku mieszkalnego przy ul. Tomeczka 10.

   Przyłącze ciepłownicze o średnicy 2xdn32/110 realizowanego z rur preizolowanych pojedynczych Przyłącze zostało wykonane z rur CASAFLEX. Długość przyłącza zgodnie z operatem geodezyjnym wynosi 6,83m. Wartość zrealizowanej inwestycji wynosi 73 179,25 zł netto.

3. Przyłącze do budynku mieszkalnego przy ul. Pokoju 57.

   Przyłącze ciepłownicze z rur ciepłowniczych preizolowanych typu TWIN o średnicy 2xdn25/140.

   Długość przyłącza zgodnie z operatem geodezyjnym wynosi 9,00m.

   Wartość zrealizowanej inwestycji wynosi 50 024,15 zł netto.

4. Przyłącze do budynku mieszkalnego przy ul. Słowackiego 2A – ZAKUP INWESTYCYJNY.

   Zakupione przyłącze ciepłownicze 2xdn50/125 zrealizowane z rur preizolowanych pojedynczych. Długość przyłącza ,7m. Koszt zakupu inwestycyjnego – 45 000,00 zł netto.

5. Przyłącze do budynku Dworca PKP przy ul. Plac Dworcowy 7 – ZAKUP INWESTYCYJNY od Urzędu Miasta.

   Zakupione przyłącze ciepłownicze 2xdn50/125 zrealizowane z rur preizolowanych pojedynczych. Długość przyłącza 57,3m. Koszt zakupu inwestycyjnego – 162 498,00 zł netto.

6. Przyłącze do budynku mieszkalnego przy ul. Skłodowskiej 40 – ZAKUP INWESTYCYJNY.

   Zakupione przyłącze ciepłownicze 2xdn50 w technologii CASAFLEX 2x60/142. Długość przyłącza 30,0m. Koszt zakupu inwestycyjnego – 45 509,00 zł netto.

7. Przyłącze do budynku mieszkalnego przy ul. Wolności 357 – ZAKUP INWESTYCYJNY.

   Zakupione przyłącze ciepłownicze 2xdn100/200, 2xdn40/110 w technologii rur preizolowanych. Długość przyłącza 53,59m. Koszt zakupu inwestycyjnego – 97 300,00 zł netto.

INNE ROBOTY WYKONANE NA SIECIACH CIEPŁOWNICZYCH:

1. Wykonano remonty istniejących komór ciepłowniczych przy ul. Bankowej, Al. Monte Cassino, w Parku Poległych Bohaterów oraz przy ul. Wolności w dzielnicy Maciejów.

   Wartość wykonanych robót wynosi 76 000,00 zł netto.

2. Wykonano przekładkę istniejącej sieci ciepłowniczej w rejonie ul. Rymera w celu usunięcia sieci z działki prywatnej nr 441/55. – INWESTYCJA.

   Wartość zadania wynosi 116 533,02 zł netto.

3. Wykonano przebudowę sieci 2xdn350na 2xdn300 na długości 32,5m wzdłuż dojazdu do obiektów PAN przy ul. Skłodowskiej 34. - INWESTYCJA

   Wartość zadania wynosi 181 500,00 zł netto.

4. Wykonano odwodnienie komory przy rzece Bytomce sieci DN 500 poprzez przyłącze w kierunku ul. Topolowej / Niedziałkowskiego. - INWESTYCJA

   Wartość zadania wyniosła 77 357,01 zł netto

5. Wykonano wymianę dwóch sztuk zaworów dn150 na odgałęzieniu do os. Pośpiecha.

   Wartość wykonywanych robót – 4 409,60 zł netto.

WĘZŁY CIEPLNE:

W 2021 roku zabudowano 7 nowych węzłów ciepłowniczych.

Zrealizowane budowy węzłów ciepłowniczych w 2021 roku:

1. Węzeł cieplny na potrzeby c.o. i c.wu. w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Tomeczka 8 w Zabrzu. Moc cieplna zabudowanego węzła wynosi 55kW.

   Wartość zrealizowanej inwestycji wynosi 65 906,46 zł netto.

2. Węzeł cieplny na potrzeby c.o. i c.wu. w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Tomeczka 10 w Zabrzu. Moc cieplna zabudowanego węzła wynosi 55kW.

   Wartość zrealizowanej inwestycji wynosi 66 278,46 zł netto.

3. W ramach projektu likwidacja węzła grupowego przy ul. Skłodowskiej 43 zabudowanych zostało 5 węzłów dwufunkcyjnych c.o. i c.w.u. w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Grunwaldzkiej 8d, 8g, 10i, 10d i Skłodowskiej 49. Łączna moc cieplna zabudowanych węzłów wynosi 1195,25kW w tym:
   - ul. Grunwaldzka 8d – 302,53kW o wartości 81 866,79 zł netto,
   - ul. Grunwaldzka 8g – 163,82kW o wartości 72 820,94 zł netto,
   - ul. Grunwaldzka 10i – 230,47kW o wartości 72 115,33 zł netto,
   - ul. Grunwaldzka 10d – 323,43kW o wartości 82 284,38 zł netto,
   - ul. Skłodowska 49 – 175kW o wartości 72 325,62 zł netto.

   Wartość zrealizowanej inwestycji wynosi 381 413,03 zł netto.

4. Węzeł cieplny na potrzeby c.o., w budynku Dworca PKP przy ul. Plac Dworcowy 7 w Zabrzu – ZAKUP INWESTYCYJNY od Urzędu Miasta. Węzeł zabudowano z pełną automatyką. Moc cieplna zabudowanego węzła wynosi 400kW. Wartość zakupu inwestycyjnego wynosi 80 591,36 zł netto.

5. Węzeł cieplny na potrzeby c.o i c.w.u. w budynku przy ul. Wolności 357 w Zabrzu – ZAKUP INWESTYCYJNY. Węzeł zabudowano z pełną automatyką. Moc cieplna zabudowanego węzła wynosi 74kW. Wartość zakupu inwestycyjnego wynosi 97 000,00 zł netto.

6. W ramach modernizacji węzeł cieplny przy ul. Korczoka 57c został rozbudowany o moduł c.w.u. Moc cieplna węzła cieplnego wynosi 234kW, przy czym moc dobudowanego modułu c.w.u. wynosi 120kW. Wartość inwestycji razem z odkupioną dokumentacją wynosi 67 277,62 zł netto.

7. W ramach modernizacji węzeł cieplny przy ul. Korczoka 59d został rozbudowany o moduł c.w.u. Moc cieplna węzła cieplnego wynosi 227kW, przy czym moc dobudowanego modułu c.w.u. wynosi 146kW. Wartość inwestycji razem z odkupioną dokumentacją wynosi 67 277,64 zł netto.
8. W ramach remontów własnych dokonano przeglądu i konserwacji 38 węzłów cieplnych znajdujących się na os. Rokitnica. Dokonano również przeglądu i konserwacji armatury, uzupełnienia izolacji, napraw, czyszczenia i udrożnienia odwodnień.

   Nakłady na remonty i konserwacje wynosiły 2 508,04 zł netto.

SIEĆ MONITORINGU WĘZŁÓW CIEPLNYCH

Budowa sieci teletechnicznej dla celów monitorowania pracy i sterowania urządzeniami węzłów cieplnych, realizowana była równolegle z budowaniem sieci ciepłowniczej.

W 2021 roku zrealizowano: Sieć monitoringu i sterowania węzłów ciepłowniczych zabudowanych przy ul. Grunwaldzkiej 8d, 8g, 10d, 10i i Skłodowskiej 49. Nakłady na budowę wyniosły 17 265,15 zł netto.

Wykonano również sieć monitoringu do przyłączanych budynków przy ul. Tomeczka 8 i 10. Wartość poniesionych nakładów wynosi 3 246,18 zł netto.

Prace wykonane w ramach remontów i konserwacji:

Kotłownia Helenka

W ramach robót na kotłowni wykonano:

- remont kotła nr 1,2,4,5 - remont rusztu, napędu rusztu, wentylatorów, odpylaczy, kosza węglowego, leja żużlowego i przesypu,
- remont składowiska naprawa torowisk i obrotnic oraz ogrodzenia i nawierzchni placu,
- remont urządzenia nawęglającego - naprawa konstrukcji nośnej, wózka zasypowego, napinaczy.

Koszty remontów i konserwacji wynosiły 69 827,33 zł netto.

Kotłownia Rokitnica

W ramach robót na kotłowni wykonano:

- remont kotłów KD-2 i urządzeń kotłowych,
- remont zaworów, armatury, instalacji technologicznej i pomieszczeń w budynku kotłowni.

Nakłady na remonty i konserwacje wynosiły 9 788,55 zł netto.

STEROWNIKI:

W ramach modernizacji własnych na węzłach cieplnych wymieniono sterowniki swobodnie programowalne wraz z wymianą aplikacji sterującej, zmianą wizualizacji i archiwizacji pracy SWC oraz sposobu transmisji danych (Ethernet). Wymiana sterowników pozwala na odczyt dodatkowych parametrów w węzłach ciepła tj. odczyt wodomierza, odczyt temperatury powrotu c.o. i c.w.u, prowadzenie dodatkowych analiz. Modernizacja umożliwia ciągły monitoring pracy węzłów, daje możliwość zdalnego dostępu do sterowników poprzez internet.

Modernizacji dokonano dla węzłów znajdujących się przy: ul. Janika 14, ul. Janika 16, ul. Janika 17, ul. Janika 20, ul. Janika 22. Wartość wykonanej modernizacji - 39 091,87 zł netto.

POMPY:

W ramach modernizacji własnych na węzłach cieplnych wymieniono 3 fazowe pompy obiegowe typu UPE na energooszczędne 1 fazowe pompy typu MAGMA 3 wraz z instalacją zasilania i sterowania.

Modernizacji dokonano dla węzłów znajdujących się przy:

- ul. Armii Krajowej 13
- ul. Wolności 286
- ul. Wolności 4
- ul. Plac Teatralny 1
- ul. Rymera 13
- ul. Kosmowskiej 43
- ul. Pordzika 7

Wartość wykonanej modernizacji – 53 636,60 zł netto.

Układy pomiarowo – rozliczeniowe + koszty inwestycyjne

W ramach inwestycji na węzłach cieplnych dokonano zabudowy układów rozliczeniowo – pomiarowych.

Układy zostały zabudowane na węzłach przy ul. Słowackiego 4-4b, 3-go Maja 89, Wolności 282, Goergiusa Agricoli 2.

Wartość wykonanej inwestycji wynosi 12 757,33 zł netto.

Oprócz wyżej wymienionych remontów i modernizacji dokonano również remontów własnymi siłami. Remonty te polegały na drobnych robotach budowlanych dotyczących malowania, tynkowania itp. budynków należących do majątku Przedsiębiorstwa.

Źródło: ZPEC sp. z o.o.

2.4.3 PLAN OGRANICZEŃ W DOSTARCZANIU CIEPŁA NA OKRES 2020-2022

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Plan ograniczeń w dostarczaniu ciepła na okres 2020-2022
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. nr 133/07, poz. 924) oraz art. 11 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. 2017 poz. 220 z późniejszymi zmianami)
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała nr 20/2019 Zgromadzenia Wspólników ZPEC Sp. z o.o. podjęta w dniu 07.06.2019 r. w sprawie zatwierdzenia Planu ograniczeń w dostarczaniu ciepła na okres 2020-2022. Uzgodnienie przez Wojewodę Śląskiego w dniu 10.05.2019 r.
4. Czas obowiązywania
2020 - 2022 r.
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Spółka z o.o.
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Plan Ograniczeń dotyczy ograniczenia dostawy ciepła w ściśle określonych przypadkach. Ograniczenia w dostawie ciepła do odbiorców zasilanych z Fortum Silesia S.A. oraz kotłowni osiedlowych i lokalnych mogą zostać wprowadzone wyłącznie po wyczerpaniu wszelkich możliwych środków służących zaspokojeniu potrzeb odbiorców i przy dołożeniu najwyższej staranności w zakresie zapewnienia maksymalnej dostawy ciepła z Fortum Silesia S.A. jak i źródeł własnych. Ograniczenia w dostarczaniu ciepła nie mogą powodować: 1. zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych, 2. zakłóceń w funkcjonowaniu obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie: a) bezpieczeństwa lub obronności Państwa, b) opieki zdrowotnej, c) telekomunikacji, d) edukacji, e) wydobywania paliw kopalnych ze złóż, ich przeróbki i dostarczania do odbiorców, f) wytwarzania i dostarczania energii elektrycznej oraz ciepła do odbiorców, g) ochrony środowiska.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Plan ograniczeń przygotowany jest wyłącznie na wypadek ściśle określonych sytuacji i wiąże się z obniżaniem mocy cieplnej dostarczanej odbiorcom, a nawet przerwaniem dostawy ciepła. W okresie obowiązywania Planu Ograniczeń tj. 2020-2022 do końca 2021 r. nie wystąpiła konieczność realizacji planu.
8. Streszczenie sprawozdania
Plan Ograniczeń dotyczy przypadków wystąpienia: – zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego państwa polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo-energetycznym, – zagrożenia bezpieczeństwa osób, – znacznych strat materialnych. W okresie od dnia 1 września do dnia 31 maja ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami w dostarczaniu ciepła podlegają odbiorcy pobierający ciepło na potrzeby gospodarstw domowych, szpitale, żłobki, przedszkola oraz inne obiekty użyteczności publicznej określone przez Wojewodę. Ograniczenia w dostarczaniu ciepła do odbiorców mogą być stosowane do wielkości gwarantujących utrzymanie cyrkulacji czynnika grzewczego w sieci i instalacji ciepłowniczej, zapobiegającej zamarznięciu układu ciepłowniczego.
9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.
W roku 2021 nie wystąpiły przypadki mogące powodować konieczność realizacji Planu ograniczeń

Źródło: ZPEC Sp. z o.o.

2.4.4 PROJEKT ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE NA OBSZARZE MIASTA ZABRZE

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze miasta Zabrze
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/ rozporządzenia)
Prawo energetyczne art. 19 ust. 1, 8 ustawy.
3. Uchwała Rady Miasta / Zarządzenie Prezydenta Miasta
Uchwała nr XXXVII/548/01 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 15 października 2001 r. Uchwała nr LX/719/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 17 września 2018 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Miasta Zabrze.”
4. Czas obowiązywania
Projekt założeń opracowano w 2013 r. na okres 15 lat, z aktualizacją co 3 lata
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Biuro Głównego Inżyniera Miasta
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Projekt „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze miasta Zabrze” umożliwia prowadzenie właściwej polityki energetycznej na szczeblu lokalnym, tzn. takiej która zapewni bezpieczeństwo techniczne i ekonomiczne w zakresie dostawy energii odbiorcom, a zarazem uwzględnia ochronę środowiska naturalnego. Celem „Projektu założeń ” jest dostarczenie informacji o: - obecnym zaopatrzeniu miasta w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, - docelowym stanie miasta w zakresie prognoz i koncepcji zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Zgodnie z zapisami ustawy „Prawo energetyczne” w roku 2018 sporządzono aktualizację „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Miasta Zabrze" (Uchwała nr LX/719/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 17 września 2018 r.).
8. Streszczenie sprawozdania
Zgodnie z ustawą Prawo energetyczne art. 19 ust. 2 „Projekt założeń” - sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata. Projekt założeń został zaktualizowany w 2018 r. i uchwalony przez Radę Miasta w 2018 r. Projekt „Założeń do planu” oraz jego Aktualizacja spełnia funkcję

dokumentu lokalnego planowania energetycznego i zgodnie z art. 18 ustawy Prawo energetyczne, stanowi założenia dla planowania i organizacji zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze miasta oraz podstawę planowania i organizacji działań mających na celu racjonalizację zużycia energii i promocję rozwiązań zmniejszających zużycie energii na obszarze miasta. Analiza stanu działania systemów energetycznych Zabrza dała obraz potrzeb energetycznych odbiorców w 2016 roku następująco:

1. Zapotrzebowanie mocy cieplnej dla ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej - ogółem około 549,8 MW, w tym:

a) w budownictwie mieszkaniowym ~ 387,8 MW,

b) sumarycznie z miejskiego systemu ciepłowniczego ~ 163,0 MW,

c) sumarycznie z lokalnych systemów ciepłowniczych ~ 36,2 MW.

2. Roczne zużycie energii cieplnej użytecznej dla ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej – ogółem około 3 654 TJ/rok, w tym:

a) w budownictwie mieszkaniowym ~ 2 482 TJ/rok,

b) sumarycznie z miejskiego systemu ciepłowniczego ~ 1 133 TJ/rok,

c) sumarycznie z lokalnych systemów ciepłowniczych ~ 330 TJ/rok.

3. Roczne zużycie energii elektrycznej - ogółem około 484 GWh/rok, w tym gospodarstwa domowe ~ 117 GWh/rok.

4. Roczne zużycie gazu ziemnego – ogółem około 30 730 tys. m³, w tym:

a) gospodarstwa domowe ~ 18 181 tys. m³,

b) na pokrycie potrzeb grzewczych w gospodarstwach domowych ~ 11 748 tys. m³.

5. Udział gazu ziemnego w pokryciu zapotrzebowania na ciepło użytkowe – ogółem około 853 TJ/rok (23%), w tym w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej około 524 TJ/rok.

Przewidywany przyrost zapotrzebowania na nośniki energetyczne dla nowego budownictwa do roku 2033, dla wariantu zrównoważonego oszacowano na poziomie:

W zakresie potrzeb cieplnych:

W wariancie zrównoważonym potrzeby cieplne nowych odbiorców wyniosą około 52,5 MW, w tym dla nowego budownictwa mieszkaniowego ~ 17,3 MW.

W zakresie dostaw energii elektrycznej:

1. Wzrost zapotrzebowania mocy na energię elektryczną dla potrzeb nowej zabudowy mieszkaniowej szacuje się na około 4 MW na poziomie WN.

2. Przewidywane zwiększenie zapotrzebowania mocy w sektorze usług i wytwórczości to około 11 MW na poziomie WN.

W zakresie dostaw gazu ziemnego:

1. Przyrost godzinowego zapotrzebowania na gaz ziemny może mieścić się w zakresie 2 800 m^3/h do około 3 600 m^3/h (przy uwzględnieniu potrzeb komunalnych i grzewczych nowego budownictwa) dla odbiorców zlokalizowanych w obrębie oddziaływania istniejącego systemu gazowniczego.

Wzrost zużycia gazu, przy uwzględnieniu spadku zapotrzebowania dla odbiorców istniejących z uwagi na działania proefektywnościowe, szacuje się na 2 700÷3 800 tys. m^3/rok.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

Na podstawie przeprowadzonych analiz oraz biorąc pod uwagę Założenia polityki energetycznej państwa, zapisy gminnych, regionalnych dokumentów planistycznych i strategicznych, zaproponowano cele polityki energetycznej miasta w obszarze realizacji obowiązku organizowania i planowania zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz działań mających na celu racjonalizację zużycia energii i promocję rozwiązań zmniejszających zużycie energii na obszarze Zabrza.

Cel strategiczny 1 - Zapewnienie w perspektywie wieloletniej bezpieczeństwa dostaw energii i jej nośników dla odbiorców z terenu miasta z zachowaniem akceptowalnych parametrów ekologicznych i ekonomicznych:

1. Kontynuacja działań w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa i poprawy warunków dostawy ciepła systemowego i obniżenia jego kosztów (ZPEC; FORTUM; Miasto + inne podmioty współpracujące).
2. Zakup energii elektrycznej oraz paliwa gazowego w układzie rynkowym dla jednostek podległych miastu - kontynuacja.
3. Ciągły monitoring stanu technicznego i rezerw układu zasilania i dystrybucji ciepła, energii elektrycznej i gazu sieciowego na obszarze miasta (Miasto + Przedsiębiorstwa Energetyczne).
4. Ciągły monitoring planów rozwoju przedsiębiorstw i ich realizacji, kosztów energii i jej nośników, w aspekcie utrzymania akceptowalnych warunków cenowych dla odbiorców końcowych (Miasto).
5. Opracowanie, koordynacja i aktualizacja w miarę zaistniałych potrzeb planów i strategii gospodarki niskoemisyjnej w aspekcie energetyki gminy jako narzędzi dla realizacji i organizacji finansowania działań (Miasto + PE).

Cel strategiczny 2 - Zabezpieczenie dostaw energii i jej nośników na potrzeby nowej, rozwijającej się zabudowy na terenie Zabrza.

1. Koordynacja operacyjna zaopatrzenia w nośniki energii nowych terenów rozwojowych i współpraca z przedsiębiorstwami energetycznymi (Miasto + PE).
2. Koordynacja planowania przestrzennego miasta oraz procesów administracyjnych w celu zapewnienia realizacji zaopatrzenia w nośniki energii nowych jej użytkowników na warunkach ustalonych w dokumentach planistycznych (Miasto).
3. Stymulowanie działań inwestorów dla zastosowania rozwiązań opartych o wykorzystanie lokalnych układów kogeneracji z wykorzystaniem w miarę możliwości gazu ziemnego jako nośnika energii w zabudowie usługowej (Miasto + PE).
4. Zapewnienie oświetlenia ulicznego nowych tras komunikacyjnych i obszarów z niedostatecznym oświetleniem (Miasto).

Cel strategiczny 3 - Poprawa i stymulowanie poprawy efektywności energetycznej na wszystkich etapach procesu zaopatrzenia w energię odbiorców.

1. Zarządzanie zużyciem i kosztami energii w jednostkach miejskich (Miasto).
2. Stymulowanie racjonalizacji i likwidacji przestarzałych i niskosprawnych źródeł ogrzewania węglowego – likwidacja „niskiej emisji” (Miasto + PE).
3. Podniesienie efektywności systemów dystrybucji energii i jej nośników poprzez kontynuację modernizacji systemu w zakresie sieci dystrybucyjnych i zasilających (PE; Miasto - koordynacja).
4. Podniesienie efektywności użytkowania ciepła poprzez ograniczanie zużycia energii użytecznej w ramach działań związanych z:

a) termomodernizacją budynków mieszkalnych wielorodzinnych i obiektów miejskich,

b) wspieraniem działań termomodernizacyjnych i modernizacji systemów grzewczych w zabudowie jednorodzinnej.

5. Sukcesywna dalsza modernizacja systemu oświetlenia ulicznego.

Cel strategiczny 4 - Rozwijanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w oparciu o lokalne zidentyfikowane możliwości.

1. Planowanie i finansowanie budowy odnawialnych źródeł energii w obiektach miejskich (Miasto).

Cel strategiczny 5 - Edukacja i promocja w obszarze szeroko rozumianej efektywności energetycznej i rozwijania wykorzystania lokalnych i odnawialnych źródeł energii.

1. Opracowanie planu działań odnośnie zastosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej dla jednostek sektora publicznego z terenu miasta (Miasto).
2. Opracowanie planu działań edukacyjnych w obszarze efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii oraz jego realizacja (Miasto).

Promocja działań miejskich w obszarze efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii poprzez zamieszczanie informacji w środkach masowego przekazu na temat zrealizowanych działań i ich efektów (Miasto).

W zakresie CS 3.1. – „Zarządzanie zużyciem i **kosztami energii w jednostkach miejskich – w 2021 r.** Miasto Zabrze przystąpiło do „Porozumienia o przygotowaniu i przeprowadzeniu wspólnego postępowania o udzielenie zamówienia na zakup gazu" z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią (druga edycja). Celem Wspólnej Grupy zakupowej paliwa gazowego jest racjonalizacja kosztów działalności samorządu terytorialnego w postaci wymiernych oszczędności finansowych. Oszczędności osiągane są poprzez skalę wspólnego wolumenu zamawianego paliwa gazowego oraz ograniczenia kosztów związanych z procesem przetargowym. Do postepowania przetargowego Miasto Zabrze zostały zgłosiło Punkty Poboru Gazu z wolumenami jak niżej:

Lp.	JEDNOSTKA		ILOŚĆ PPG	[kWh]	
1.	UMZ-WAT	Urząd Miasta Zabrze - Wydział Administracyjno-Techniczny	1	56 400,0	**13 637 200,0**
2.	UMZ-ZM	Urząd Miasta Zabrze - Wydział Zarządzania Mieniem	2	293 100,0	
3.	MOB	Miejski Ogród Botaniczny	1	619 900,0	
4.	MZD	Miejski Zarząd Dróg	1	78 900,0	
5.	SM	Straż Miejska w Zabrzu	1	147 700,0	
6.	DPS	Dom Pomocy Społecznej	3	977 200,0	
7.	ZDROWIE	Żłobek Miejski	3	248 000,0	
8.		Izba Wytrzeźwień	1	84 500,0	
9.	COPOW	Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	7	277 200,0	
10.	ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy w Zabrzu	1	26 500,0	
11.	MOPR	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	6	453 100,0	
12.	OŚWIATA	Przedszkole	30	1 915 000,0	

13.		Szkoła Podstawowa	33	5 451 100,0	
14.		Zespół Szkolno - Przedszkolny	7	1 602 800,0	
15.		Zespół Szkół	10	1 095 900,0	
16.		Miejska Bursa Szkolna	1	16 900,0	
17.		Młodzieżowy Dom Kultury Nr 1	1	293 000,0	
18.	MBP	Miejska Biblioteka Publiczna w Zabrzu	6	294 700,0	
19.	MOK	Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu	3	259 300,0	**2 246 700,0**
20.	MGW	Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu	5	1 534 900,0	
21.	ORDM	SPZOZ Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży	1	157 800,0	
RAZEM			**124**		**15 883 900,0**

W wyniku postępowania przetargowego Miasto Zabrze zawarło umowę na dostawę paliwa gazowego w 2022 r. dla wolumenu = 13 637 200,0 kWh. Pozostałe jednostki (MBP; MOK; MGW; ORDM) – zawarły oddzielnie swoje umowy dla własnego, planowanego wolumenu paliwa gazowego.

Źródło: GIM UM Zabrze

2.4.5 PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE MIASTA ZABRZE NA ROK 2021

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Zabrze na rok 2021
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
Art. 11a ustawy o ochronie zwierząt
3. Uchwała Rady Miasta /Zarządzenie Prezydenta Miasta
Uchwała nr XXXIV/564/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 21 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Zabrze na rok 2021
4. Czas obowiązywania
2021
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Infrastruktury Komunalnej – wydział wiodący Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności – realizuje część działań zawartych w Programie
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Opieka nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt: 1. Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt; 2. Opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie; 3. Odławianie bezdomnych zwierząt; 4. Obligatoryjna sterylizacja albo kastracja zwierząt przebywających w schronisku miejskim; 5. Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt; 6. Usypianie ślepych miotów; 7. Wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich; 8. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Podjęte w roku 2021 działania w ramach realizacji Programu zaspokoiły potrzebę Miasta Zabrze w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Zabrze.
8. Streszczenie sprawozdania

Zgodnie z zapisami ustawy o ochronie zwierząt na radzie gminy spoczywa obowiązek określenia w drodze uchwały corocznie do 31 marca Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Obowiązujący w roku 2021 program, został przekazany do zaopiniowania Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii, organizacjom społecznym, których statutowym celem jest ochrona zwierząt oraz zarządcom obwodów łowieckich działających na obszarze Miasta Zabrze. Rada Miasta Zabrze podjęła uchwałę w dniu 21 czerwca 2021 r. wypełniając zapisy Programu:

1. Na podstawie otwartego konkursu ofert podpisano umowy i przyznano dotację na:

- prowadzenie schroniska miejskiego – realizacja celów nr 1, 3, 4, 5, 6, 8 (dot. całodobowej opieki weterynaryjnej z zapewnieniem opieki lekarza weterynarii w miejscu zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt – psy i koty. Miasto Zabrze podpisało trójstronną umowę z Przychodnią Weterynaryjną – Centrum Weterynaryjnym na realizację zadania);
- opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie – realizacja celu nr 2.

2. Podpisano porozumienie o współpracy z gospodarstwem rolnym celem zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich – realizacja celu nr 7;

3. Podpisano umowę celem zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej z zapewnieniem opieki lekarza weterynarii w miejscu zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt wolno żyjących (dzikich) – realizacja celu nr 8 (Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności).

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

W ramach Programu ograniczono ryzyko narażenia zdrowia i życia mieszkańców oraz zwiększono ich bezpieczeństwo. Przyczyniły się do tego działania polegające na:

- zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym w schronisku miejskim;

- opieka nad kotami wolno żyjącymi;

- odławianie bezdomnych zwierząt;

- kastracja i sterylizacja zwierząt przebywających w schronisku;

- poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt.

Ponadto zapewniono miejsce w gospodarstwie rolnym dla zwierząt gospodarskich oraz całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Realizując Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Zabrze na rok 2021, podjęto działania, w ramach których na podstawie zawartej umowy z organizacją społeczną (otwarty konkurs ofert na przyznanie dotacji), zapewniono opiekę w schronisku miejskim bezdomnym zwierzętom, a także ograniczono liczbę bezdomnych zwierząt. Zwierzęta przebywające w schronisku miały zapewniona całodobową opiekę, odpowiednie warunki bytowania umożliwiające im swobodne poruszanie się, dostęp do wody zdatnej do picia oraz dwukrotne karmienie. Wszystkie zwierzęta przebywające w schronisku miały zapewnioną opiekę weterynaryjną.

W ramach zawartej umowy na prowadzenie schroniska, na podstawie zgłoszeń bezpośrednio od mieszkańców lub za pośrednictwem Straży Miejskiej, odławiano zwierzęta. Zwierzęta trafiające do schroniska po odbytej kwarantannie oraz wykluczeniu innych chorób bądź po ich wyleczeniu, poddawane były obligatoryjnej kastracji i sterylizacji. Zwierzęta przyjmowane do schroniska miejskiego były również czipowane, celem ich łatwiejszej identyfikacji w przyszłości. Dzięki prowadzeniu akcji promujących adopcje

zwierząt (umieszczano na stronie internetowej informacje dot. zwierząt przeznaczonych do adopcji, organizowano działania edukacyjne z zakresu postaw proekologicznych i prozwierzęcych). Podejmowano także działania wspomagające właścicieli, którzy poszukiwali zagubione zwierzęta.

W celu ograniczenia liczby bezdomnych zwierząt z terenu miasta oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, umożliwiono mieszkańcom usypianie ślepych miotów.

Poprzez zawarcie porozumienia o współpracy z gospodarstwem rolnym, zapewniono możliwość umieszczenia zwierząt gospodarskich w przypadku konieczności ich odebrania z uwagi na niehumanitarne traktowanie.

Zapewniono całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt na podstawie zawartej umowy z przychodnią weterynaryjną.

Powyższe działania pozwoliły osiągnąć następujące rezultaty:

1. Ilość zwierząt objętych opieką w schronisku miejskim – 701;
2. Ilość zwierząt, które znalazły nowy dom – 343;
3. Ilość zwierząt, które wróciły do swoich właścicieli – 157;
4. Ilość zwierząt przebywających w schronisku objętych kastracją i sterylizacją – 290;
5. Ilość zwierząt oznakowanych elektronicznie – 391;
6. Ilość wyjazdów interwencyjnych związanych ze zwierzętami – 644;
7. Ilość zwierząt przyjętych do schroniska – 573;
8. Ilość zwierząt odłowionych z terenu Miasta Zabrze – 401.

W trakcie obowiązywania Programu uśpiono jeden ślepy miot oraz nie było konieczności zapewnienia opieki zwierzętom gospodarskim.

Na podstawie odrębnej umowy (otwarty konkurs ofert na przyznanie dotacji) zapewniono opiekę wolno żyjącym kotom. W ramach tego zadania m. in. zaktualizowano rejestr społecznych karmicieli kotów wolno żyjących oraz skupiska kotów wolno żyjących. Ograniczono liczbę zachorowań kotów, zapewniono opiekę weterynaryjną, zastosowano profilaktykę zdrowotną tj. odrobaczenie i odpchlenie (wydano 400 zestawów takich środków), wysterylizowano 50 kocic i wykastrowano 20 kotów. Przez cały okres realizacji zadania wydano społecznym opiekunom 500 kg karmy w celu dokarmiania kotów wolno żyjących. Dzięki prowadzonym działaniom wzrosła świadomość mieszkańców w zakresie odpowiedniego traktowania zwierząt.

Kwota wydatkowana w roku 2021 przez Miasto na ww. działania wyniosła 1 022 433,38 zł.

Źródło: IK UM Zabrze

2.5 OCHRONA ŚRODOWISKA

2.5.1 PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEJ ENERGII I KLIMATU (SECAP) DLA MIASTA ZABRZE

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) dla miasta Zabrze
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713)
3. Uchwała Rady Miasta /Zarządzenie Prezydenta Miasta
UCHWAŁA NR XXVIII/461/20 RADY MIASTA ZABRZE z dnia 21 grudnia 2020 r.
4. Czas obowiązywania
2020-2030
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Biuro Głównego Inżyniera Miasta
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Miasto Zabrze zapewnia swoim mieszkańcom rozwiniętą infrastrukturę techniczną oraz ekologiczną przestrzeń publiczną ukierunkowaną na zrównoważony rozwój. Miasto dynamiczne rozwija się w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju we wszystkich aspektach swojej funkcjonalności z uwzględnieniem dziedzin gospodarczych, kulturalnych, oświatowych i sportowych. Cztery strategiczne cele realizacji SECAP dla miasta Zabrze to: 1) Mitygacja – ograniczenie emisji CO_2 do roku 2030 o co najmniej **40%.** 2) Adaptacja – przygotowanie miasta do występowania zagrożeń klimatycznych. 3) Mobilność – zapewnienie dostępu do zrównoważonej mobilności. 4) Zaangażowanie społeczności – zrównoważony rozwój lokalnej społeczności.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Opracowany dokument zgodnie z wytycznymi porozumienia zawiera bilans końcowego zużycia energii i emisji CO_2 w mieście w układzie sektorów i typów energii dla roku bazowego 1992, dla którego zgromadzono najwięcej rzetelnych informacji na temat zużycia energii w mieście, roku kontrolnego 2018 oraz prognozę dla roku 2030. Prognoza uwzględnia rozwój miasta i efekty działań zadeklarowanych przez interesariuszy i innych przyjętych na podstawie analiz potrzeb w poszczególnych sektorach.

8. Streszczenie sprawozdania

Jednym z głównych założeń opracowania SECAP jest ograniczenie emisji CO_2 w perspektywie do 2030 r. o co najmniej 40% w odniesieniu do roku bazowego, określonego na 1992 r. Ważnym aspektem SECAP jest również przystosowanie struktur miejskich do postępujących zmian klimatycznych. Dlatego kolejnym istotnym celem wdrożenia ustaleń zawartych w dokumencie jest możliwe zwiększenie uniezależnienia wszystkich mieszkańców od nagłych zjawisk pogodowych, a także ich skutków. W Porozumieniu Burmistrzów określone zostały etapy i zasady dojścia do osiągnięcia ww. celów dotyczących łagodzenia skutków zmian klimatu i dostosowania się do tych zmian, a to jest: Ocena stanu wyjściowego i punktów odniesienia poprzez sporządzenie inwentaryzacji emisji. Miasto Zabrze zrealizowało powyższy etap opracowując w 2020 r. „Bazową inwentaryzację emisji i informację na temat źródeł i wielkości emisji CO_2 w Zabrzu na potrzeby opracowania SECAP" oraz wcześniej „Plan adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Zabrze do roku 2030" przyjęty Uchwałą Rady Miasta Zabrze Nr XII/161/19 z dnia 16.09.2019 r.

SECAP zawiera konkretne przedsięwzięcia oraz grupy działań, w ramach których realizowane mogą być inwestycje wpisujące się w podstawowe założenia i cele dokumentu. Przeprowadzone analizy i przyjęte zadania potwierdzają możliwość osiągnięcia założonych celów w tym redukcji CO2. Tak opracowany dokument stanowi otwarte narzędzie dla pozyskiwania wsparcia finansowego dla przedsięwzięć korespondujących z celami głównymi. SECAP ma charakter dokumentu otwartego, jego wymagane raportowanie i weryfikowanie w perspektywie kolejnych 10 lat daje szansę na dostosowywanie go w tym okresie do zmieniających się warunków, rozwijających technologii i potrzeb miasta.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

W ramach zadania w sektorze „Energetyka", symbol ZAB09 „Budowa, rozwój i modernizacja infrastruktury ciepłowniczej" realizowana jest budowa sieci ciepłowniczej dla osiedli Rokitnica i Helenka. Jest to największa inwestycja w historii działalności Zabrzańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej. Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, o nazwie: „Budowa sieci ciepłowniczej dla osiedli Rokitnica i Helenka w Zabrzu połączona z likwidacją dwóch kotłowni osiedlowych". Jego głównym celem jest poprawa stanu powietrza poprzez zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń powietrza powstających w procesie spalania w kotłowniach osiedlowych oraz dodatkowo umożliwienie zasilenia obiektów dotychczas nie zasilanych z sieci ciepłowniczej (ogrzewanych obecnie, głównie przez kotły węglowe) w ciepło pochodzące ze źródeł wysokosprawnej kogeneracji. Projekt planowany na lata 2020-2023 polega na budowie łącznie 9,228 km sieci ciepłowniczej łączącej Elektrociepłownię Fortum z dzielnicami Zabrze Helenka oraz Zabrze Rokitnica. Przedsięwzięcie przewiduje także rozbudowę sieci ciepłowniczej w tych dzielnicach. W ramach inwestycji zlikwidowana zostanie ostatnia węglowa kotłownia w dzielnicy Helenka (moc zainstalowana 11,64 MW) oraz kotłownia gazowa, szczytowo-olejowa w dzielnicy Rokitnica (moc zainstalowana 6,3 MW). Elektrociepłownia, do której zostaną przyłączone sieci osiedlowe w dzielnicach, jest częścią systemu ciepłowniczego Fortum Silesia S.A., który spełnia warunki efektywnego systemu ciepłowniczego.

W ramach zadania w sektorze „Użyteczność publiczna" ZAB19 „Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej" jedną z inicjatyw zrealizowanych w roku 2021, jest idea racjonalizacji użytkowania energii. W ramach pilotażowego zadania dotyczącego wdrożenia Systemu Zarządzania Energią dla Szkoły Podstawowej nr 42, zostały podjęte konkretne działania w celu oszczędności energii cieplnej, których wdrożenie zagwarantowało uzyskanie zauważalnych oszczędności. W sezonie 2020/2021 oszczędność energii cieplnej w stosunku do sezonu obliczeniowego wyniosła 32,72%. Należy pamiętać, że efekty oszczędności dotyczą nie tylko jednostek samorządu (jako instytucji prowadzącej), ale również dostawcy ciepła (zmniejszone zużycie paliwa, zmniejszone opłaty za korzystanie ze środowiska). Ilość zaoszczędzonego ciepła

silnie zależy od indywidualnych cech konstrukcyjnych budynku. Kolejne takie rozwiązania w zabrzańskich obiektach użyteczności publicznej są w trakcie opracowań.

W ramach przedsięwzięć w sektorze „Transport" ZAB25 „Promocja ekologicznych środków transportu" oraz ZAB03 „Zastosowanie samochodów elektrycznych oraz stacji ładowania" akcję edukacyjną prowadzi Telewizja Zabrze, która w roku 2021 zrealizowała dwa pierwsze odcinki filmów edukacyjno- instruktażowych związanych z elektromobilnością, jak również wywiady z ekspertami w tej dziedzinie. Są one prezentowane nie tylko na kanale TV, lecz w mediach społecznościowych, jak również na łamach miesięcznika Nasze Zabrze Samorządowe. Podczas edycji Tour de Pologne, na Arenie Zabrze firma wypożyczająca hulajnogi elektryczne w Zabrzu przeprowadziła akcję instruktażową w celach informacyjno- edukacyjnych.

W ramach zadania ZAB15 pn. „Budowa miejskiej Eko- farmy" w sektorze „Przedsięwzięć związanych z adaptacją do zmian klimatu" studenci Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej, Katedry Projektowania i Badań Jakościowych w Architekturze posłużyli się terenem stanowiącym nieużytek w Zabrzu – Maciejowie w celu stworzenia koncepcji w naszym mieście ogrodu społecznego. Głównymi celami tej koncepcji było zaproponowanie programu funkcjonalno-przestrzennego obszaru, spełniającego warunki dostępności dla wszystkich użytkowników, wprowadzenie rozwiązań ekologicznych z wykorzystaniem wód opadowych oraz rzeki, aktywizacja różnych grup społecznych, przy jednoznacznej poprawie funkcjonowania wybranego terenu w strukturze przyrodniczej i tkance miejskiej. Projekt miał za zadanie stworzenie nowego podejścia do kwestii rewitalizacji terenu nieużytku. Projekt studentów nie tylko zainteresował mieszkańców dzielnicy, był również prezentowany na Śląskim Festiwalu Nauki w Katowicach oraz na Nocy Naukowców Politechniki Śląskiej, gdzie spotkał się z dużym zainteresowaniem jako przykład projektowania na rzecz architektury przyjaznej seniorom oraz rozwiązań dotyczących kształtowania środowiska terapeutycznego dla osób starszych w skali przestrzeni publicznych i terenów zieleni.

Oddolne inicjatywy ogrodnicze, obecne w przestrzeni miast, a taką jest zabrzańska koncepcja, przyczynią się m.in. do poprawy jakości otoczenia mieszkaniowego, budowania sieci sąsiedzkich, integracji i wzmacniania relacji z lokalnym środowiskiem zwłaszcza osób starszych, zmniejszania anonimowości, wzrostu bezpieczeństwa, edukacji ekologicznej czy propagowania wiedzy ogrodniczej.

Zgodnie z zapisami dokumentu, czyli Planu działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla Miasta Zabrze, planuje się przygotowywanie tzw. „Raportów z działań" (niezawierających aktualizacji inwentaryzacji emisji) co 2 lata począwszy od przygotowania SECAP. Zgodnie z tym w roku bieżącym rozpoczęta została procedura realizacji ww. raportu.

Źródło: GIM UM Zabrze

2.5.2 PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA ZABRZE NA LATA 2015-2020 Z UWZGLĘDNIENIEM HORYZONTU DŁUGOTERMINOWEGO DO 2030 R.

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Zabrze na lata 2015-2020 z uwzględnieniem horyzontu długoterminowego do 2030 r.
2. Podstawa prawna
Art. 18 ust. w związku z art. 7 ust. 1 pkt. 1, pkt 3 oraz pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała nr XXV/261/16 Rady Miasta Zabrze z dnia 16 maja 2016 r. w sprawie aktualizacji i przyjęcia do realizacji "Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Zabrze"
4. Czas obowiązywania
2015 - 2020 r. z perspektywą do 2030r.
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Biuro Głównego Inżyniera Miasta
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Plan gospodarki niskoemisyjnej jako lokalny dokument o charakterze strategiczno-operacyjnym określa wizję rozwoju miasta stanowiącą podstawę dla określenia celów wynikających z realizacji unijnej i krajowej polityki niskoemisyjnej. PGN stanowi plan realizacji zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych miasta związanych z gospodarką w perspektywie roku 2020. Wskazuje on również, optymalne z punktu widzenia lokalnych kosztów i korzyści, rozwiązania stymulujące rozwój gospodarczy. W zaktualizowanym w 2016 roku „Planie gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Zabrze" wyznaczono jeden cel strategiczny opisany jako: „Poprawa jakości życia na terenie Miasta Zabrze poprzez prowadzenie racjonalnego gospodarowania zasobami i energią" PGN jako podstawowe założenia dla realizacji celu głównego gospodarki niskoemisyjnej na terenie Miasta Zabrze wskazuje: – redukcję emisji gazów cieplarnianych, – zwiększenie udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych, – redukcję końcowego zużycia energii, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej. W ramach ww. celu strategicznego wyznaczone zostały cztery cele szczegółowe: 1. Redukcja emisji CO_2 w Mieście Zabrze. 2. Zwiększenie udziału wykorzystania energii odnawialnej na terenie Miasta Zabrze. 3. Zwiększenie efektywności energetycznej w obiektach zlokalizowanych na terenie Miasta Zabrze. 4. Redukcja zanieczyszczeń do powietrza, w tym benzo(a)pirenu, PM10 i PM2,5. PGN zakładał, iż opisane powyżej cele zostaną osiągnięte w wyniku realizacji 201 działań (projektów) zadeklarowanych w Planie przez 16-stu interesariuszy.

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Okres obowiązywania dokumentu zakładał rok 2020. Od roku 2021 realizowany jest Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP).
8. Streszczenie sprawozdania
Rzeczywiste efekty realizacji działań ujętych w PGN to stan na koniec 2020 r. Odpowiednie dane zebrano w ramach prac prowadzonych nad „Planem działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) dla miasta Zabrze", w którym to dokumencie wyznaczone zostały nowe cele dla Zabrza w zakresie ograniczenia wielkości emisji CO_2 oraz redukcji końcowego zużycia energii do 2030 roku. Dla osiągnięcia tych celów wyznaczone zostały w SECAP zadania / działania do realizacji we wszystkich istotnych dla miasta obszarach działalności, w tym również (oraz szczególnie) w zakresie gospodarki niskoemisyjnej. Tym samym SECAP stał się podstawowym dokumentem precyzującym kierunki polityki klimatyczno-energetycznej miasta, zawierającym i kontynuującym również wszystkie założenia PGN. Wdrożenie SECAP oznacza dla miasta realizację gospodarki niskoemisyjnej w znacznie szerszym zakresie niż przewidywał PGN. Z tego względu – od chwili uchwalenia i przyjęcia przez Radę Miasta Zabrze dokumentu SECAP, całkowicie przejął funkcję PGN. Proces ewaluacji SECAP stanowić będzie również ocenę efektów realizacji gospodarki niskoemisyjnej miasta. Inwentaryzacja dotycząca wielkości zużycia energii oraz towarzyszącej jej emisji CO_2 prowadzona na potrzeby opracowania SECAP obejmowała również zakres realizacji działań niskoemisyjnych ujętych w PGN.
9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

Źródło: GIM UM Zabrze

2.5.3 PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA ZABRZE DO ROKU 2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Program ochrony środowiska dla Miasta Zabrze do roku 2024 z perspektywą do roku 2028
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska
3. Uchwała Rady Miasta /Zarządzenie Prezydenta Miasta
UCHWAŁA NR XVII/305/20 RADY MIASTA ZABRZE z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska dla Miasta Zabrze do roku 2024 z perspektywą do roku 2028”
4. Czas obowiązywania
Do roku 2024 z perspektywą do roku 2028
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Ekologii
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/
Celem nadrzędnym Programu *Ochrony Środowiska dla Miasta Zabrze do roku 2024 z perspektywą do 2028 roku,* zwanego dalej POŚ, jest rozwój gospodarczy Miasta Zabrze przy zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego. Miasto realizuje zadania w oparciu m.in. o strategiczne dokumenty. Program ochrony środowiska dla miasta Zabrze uwzględnia cele realizacji polityki ochrony środowiska zgodne z Polityką ekologiczną Państwa oraz Programem ochrony środowiska dla województwa śląskiego. Aby osiągnąć wyznaczone cele programu przeprowadzono ocenę stanu środowiska naturalnego na terenie miasta, zdiagnozowano główne problemy ekologiczne oraz sposoby ich rozwiązania. Zaproponowano harmonogram działania łącznie ze źródłami ich finansowania. POŚ jest podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska w mieście. W szczególności: — omawia najważniejsze problemy, w tym zagrożenia ekologiczne, proponując sposoby ich rozwiązania w określonym czasie; — jest gwarantem wdrażania zrównoważonego rozwoju miasta; — określa sposoby współpracy administracji publicznej wszystkich szczebli oraz instytucji i pozarządowych organizacji ekologicznych na rzecz ochrony środowiska w mieście; — przekazuje społeczeństwu, przedsiębiorcom, samorządom informacje na temat zasobów środowiska przyrodniczego oraz stanu poszczególnych komponentów środowiska; — ułatwia występowanie o środki finansowe potrzebne do realizacji przedsięwzięć; — ułatwia wydawanie decyzji określających sposób i zakres korzystania ze środowiska; — organizuje system informacji o stanie środowiska i działaniach zmierzających do jego poprawy. Poniżej zestawiono założone cele: • powietrze atmosferyczne:

- poprawa jakości powietrza na obszarze miasta Zabrze
- realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej

- zagrożenia hałasem:

- zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów

- pola elektromagnetyczne:

- utrzymanie dopuszczalnego poziomu promieniowania elektromagnetycznego

- gospodarowanie wodami:

Zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych gminy Zabrze przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód

- gospodarka wodno-ściekowa:

- racjonalne prowadzenie gospodarki wodnościekowej

- zasoby geologiczne:

- zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych

- powierzchnia ziemi:

- racjonalna gospodarka powierzchnią ziemi

- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:

- minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów

- zasoby przyrodnicze:

- zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu

- zagrożenia poważnymi awariom:

- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków

- klimat:

- podniesienie potencjału adaptacyjnego miasta Zabrze w celu utrzymania zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienia bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Dla zrealizowania wyżej wymienionych priorytetów ekologicznych wskazano zadania do realizacji, przy czym należy podkreślić, że większość to zadania wykraczające poza rok 2021 i realizowane są w sposób ciągły, jak np. zmniejszenie ilości gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza.

Dla poszczególnych komponentów środowiska wskazano działania do realizacji, zgodne z celami strategicznymi:

-kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczenie zużycie energii i wzrost odnawialnych źródeł energii,

-przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania,

-minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów,

-zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności,

-przekształcenie terenów poprzemysłowych i zdegradowanych zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi,

-zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów,

-ochrona przed polami elektromagnetycznymi,

-ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków,

-zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi.

Wszystkie realizowane przez miasto Zabrze przedsięwzięcia zgodne są z ww. działaniami. Wszystkie opracowywane przez miasto Zabrze dokumenty, wydawane decyzje administracyjne są zgodne z przepisami prawa jak również z celami określonymi w POŚ. Jako że na podstawie Programu ochrony środowiska realizowana jest polityka ochrony środowiska, to stopień jego realizacji trudny jest do sprecyzowania w formie liczbowej.

8. Streszczenie sprawozdania

Program jest kontynuacją poprzednich programów ochrony środowiska dla Miasta Zabrze i został opracowany zgodnie z wytycznymi, przygotowanymi przez Ministerstwo Środowiska, które skonsultowano z Państwową Radą Ochrony Środowiska, urzędami marszałkowskimi, Związkiem Powiatów Polskich, Unią Metropolii Polskich, Związkiem Miast Polskich i Związkiem Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.

W dokumencie tym opisano narzędzia realizacji zadań, elementy zarządzania i monitoringu założonych zadań oraz jednostki odpowiedzialne za ich wykonanie. Efektem realizacji POŚ jest poprawa stanu środowiska naturalnego, jak również wdrożenie efektywnego zarządzania środowiskiem w gminie. Wszystkie działania związane z ochroną środowiska Miasto Zabrze prowadzi zgodnie z celami Programu ochrony środowiska, określającymi ochronę ogółu elementów przyrodniczych w tym: powierzchni ziemi, kopalin, wód, powietrza, krajobrazu, klimatu i różnorodności biologicznej. Działania skierowane są również na dochowanie standardów jakości środowiska rozumianych jako dopuszczalne poziomy substancji lub energii osiągane przez środowisko jako całość lub jego poszczególne elementy przyrodnicze.

9. Opis działalności za 2021r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

Źródło: WE UM Zabrze

2.5.4 PLAN ADAPTACJI MIASTA ZABRZE DO ZMIAN KLIMATU DO ROKU 2030

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Plan adaptacji Miasta Zabrze do zmian klimatu do roku 2030
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
3. Uchwała Rady Miasta /Zarządzenie Prezydenta Miasta
UCHWAŁA NR XII/161/19 RADY MIASTA ZABRZE z dnia 16 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Planu adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Zabrze do roku 2030"
4. Czas obowiązywania
2019- do nadal
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Ekologii
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Celem nadrzędnym planu adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Zabrze do roku 2030 jest podniesienie potencjału adaptacyjnego miasta Zabrze w celu utrzymania zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienia bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców. W trakcie opracowywania planu określono również cele szczegółowe: 1. Zwiększenie odporności miasta na występowanie wyższych temperatur maksymalnych 2. Zwiększenie odporności miasta na występowanie fal upałów 3. Zwiększenie odporności miasta na występowanie miejskiej wyspy ciepła (MWC) 4. Zwiększenie odporności miasta na występowanie deszczy nawalnych 5. Zwiększenie odporności miasta na występowanie okresów bezopadowych z wysoką temperaturą 6. Zwiększenie odporności miasta na występowanie okresów niżówkowych 7. Zwiększenie odporności miasta na występowanie niedoborów wody 8. Zwiększenie odporności miasta na występowanie powodzi nagłych/powodzi miejskich 9. Zwiększenie odporności miasta na występowanie powodzi od strony rzek 10. Zwiększenie odporności miasta na występowanie silnego i bardzo silnego wiatru 11. Zwiększenie odporności miasta na występowanie burz (w tym burz z gradem) 12. Zwiększenie odporności miasta na występowanie zanieczyszczeń powietrza 13. Zwiększenie odporności miasta na występowanie smogu

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Plan Adaptacji miasta Zabrza do zmian klimatu do roku 2030 powstał w odpowiedzi na jeden z najważniejszych problemów ochrony środowiska, jakim są zmiany klimatu i potrzeba adaptacji do skutków tych zmian. Plan wskazuje wizję, cel nadrzędny oraz cele szczegółowe adaptacji Miasta do zmian klimatu, jakie powinny zostać osiągnięte poprzez realizację wybranych działań adaptacyjnych w czterech najbardziej wrażliwych sektorach/obszarach Miasta, tj. gospodarki wodnej, terenów zabudowy mieszkaniowej o wysokiej intensywności, transportu i energetyki. Plan Adaptacji ma na celu przystosowanie Miasta do zmian klimatu, zmniejszenie jego podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych. Dla zrealizowania wyżej wymienionych priorytetów ekologicznych wskazano działania adaptacyjne, przy czym należy podkreślić, że większość działań wykracza poza rok 2021 i realizowane są w sposób ciągły. Wśród działań wyróżniono 3 grupy:

- Działania organizacyjne dotyczą zmian w prawie miejscowym w zakresie np. planowania przestrzennego, organizacji przestrzeni publicznej, tworzenia wytycznych postępowania w sytuacjach wystąpienia zagrożeń klimatycznych, usprawnienia funkcjonowania służb miejskich bądź systemów ostrzegania przed zagrożeniami.

- Działania informacyjno-edukacyjne są to działania wspierające, podnoszące społeczną świadomość klimatyczną i propagujące dobre praktyki adaptacyjne. Pozwalają one uodpornić miasto i jego mieszkańców poprzez odpowiednie programy edukacyjne i zintensyfikowane działania informacyjne.

- Działania techniczne są to działania o charakterze inwestycyjnym obejmujące budowę nowej lub modernizację istniejącej infrastruktury, która przyczynia się do ochrony miasta przed negatywnymi skutkami zmian klimatu.

Z uwagi na to, że opisywany plan określa działania w sposób ogólny bez podania konkretnych przedsięwzięć wymaganych do zrealizowania w określonym roku oraz z uwagi na to, że plan przedstawia działania do 2030 r., ocena stopnia realizacji dokumentu w formie liczbowej czy też stwierdzenia „czy wykonano czy nie" dane działanie jest nie do określenia. Np. działanie związane z modernizacją i rozbudową sieci ciepłowniczej jest zadaniem ciągłym a wskaźnik ilości km tej sieci wzrasta.

8. Streszczenie sprawozdania

Plan Adaptacji jest powiązany z dokumentami poświęconymi adaptacji do zmian klimatu szczebla międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego, a także dokumentami regionalnymi. Działania adaptacyjne są spójne z polityką UE i kraju w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Wpisują się także w politykę rozwoju Zabrza wyrażoną w dokumentach strategicznych i planistycznych obowiązujących w Mieście.

Plan Adaptacji zawiera część diagnostyczną, w której opisano zjawiska klimatyczne i ich pochodne wpływające na Miasto, oceniono wrażliwość Miasta na te zjawiska oraz jego możliwości w samodzielnym radzeniu sobie ze skutkami zmian klimatu.

W odpowiedzi na ryzyka zidentyfikowane w części diagnostycznej dokumentu określono działania adaptacyjne niezbędne do realizacji w celu zwiększenia odporności Miasta na występujące aktualnie i przewidywane w przyszłości zjawiska. W Planie Adaptacji określono także zasady wdrożenia działań adaptacyjnych (podmioty odpowiedzialne, ramy finansowania, wskaźniki monitoringu, założenia dla ewaluacji oraz aktualizacji dokumentu).

Wśród działań przewidzianych do realizacji, w 2021 r. zrealizowano:

a) rozbudowano sieć ciepłowniczą,

b) w dokumentach strategicznych uwzględniono zmiany klimatu,

c) udostępniono mieszkańcom rowery elektryczne,
d) realizowano dokument pn. „Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP)”,
e) prowadzono programy związane z dofinansowaniem mieszkańcom wymiany źródeł ciepła i inwestycji związanych z termomodernizacja budynków mieszkalnych,
f) przeprowadzono termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej,
g) prowadzono edukację ekologiczną,
h) prowadzono działania związane z poprawą jakości terenów zielonych w Zabrzu,
i)rozbudowano system dróg rowerowych,
j) zmodernizowano infrastrukturę tramwajową,
k) powołano Zespół do spraw gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi – Zarządzenie Nr 1033/WE/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 28 grudnia 2021 r.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

Wdrażanie Planu Adaptacji jest procesem wymagającym zaangażowania wielu podmiotów zarządzających Miastem oraz działających w Mieście. Do wdrożenia Planu Adaptacji wykorzystane są istniejące ramy instytucjonalne realizacji polityki rozwoju Miasta. Ze względu na horyzontalny charakter adaptacji wdrażanie Planu Adaptacji odbywać się będzie poprzez komunikację i kooperację między zaangażowanymi podmiotami. Kluczowym podmiotem zaangażowanym w realizację Planu Adaptacji jest Urząd Miasta Zabrze. Wdrożenie Planu Adaptacji wymaga również udziału mieszkańców Miasta Zabrza oraz organizacji społecznych, w szczególności działających na rzecz ochrony środowiska grup społecznych. Należy także oczekiwać włączenia w realizacje planu środowiska naukowego i przedsiębiorców – uwzględnienie ryzyk związanych ze zmianami klimatu w rozwoju badań naukowych oraz w planowaniu strategicznym i finansowym w przedsiębiorstwach mogą stymulować nowe technologie w adaptacji i przyczynić się do lepszego wdrożenia Planu Adaptacji. W tabeli poniżej zestawiono zaplanowane do realizacji działania wraz z przewidywanym horyzontem czasowym:

Lp.	Nazwa działania	Horyzont czasowy
1	Przegląd i korekta istniejącego planu zarządzania kryzysowego w mieście	2019-2030
2	Aktualizacja "Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”	2018-2030
3	Uwzględnienie kwestii zmian klimatu w dokumentach strategicznych i planistycznych miasta	2019-2030
4	Informowanie o występujących zagrożeniach oraz sposobach reagowania na nie	2018-2030
5	Przeprowadzenie kampanii edukacyjnej mającej na celu popularyzację racjonalnego korzystania z wody, wykorzystania wód opadowych przez mieszkańców, a także oszczędzania energii	2019-2030
6	Przeprowadzenie akcji edukacyjnych promujących korzystanie z komunikacji zbiorowej oraz popularyzujących wykorzystanie roweru jako ekologicznego środka transportu	2019-2030
7	Ochrona przeciwpowodziowa terenów położonych w dorzeczu rzeki Kłodnicy na terenie Miasta Zabrze	2018-2023
8	Gospodarowanie wodami opadowymi i roztopowymi na terenie Miasta Zabrze	2018-2026
9	Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłowniczej w Zabrzu	2018-2019
10	Spójna polityka energetyczna - zarządzanie energią w obiektach użyteczności publicznej	2018-2020
11	Wdrożenie systemu zarządzania energią oraz infrastrukturą drogową, sieciową i informatyczną miasta Zabrze	2019-2023
12	Ocena warunków przewietrzania miasta	2020-2025
13	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie miasta Zabrze w tym także z uwzględnieniem wprowadzania zieleni posiadającej właściwości izolujące (zmniejszającej nagrzewanie)	2018-2030
14	Budowa systemu rozwiązań dla zapewnienia komfortu termicznego mieszkańców – Instalacja doprowadzania chłodu z ciepła sieciowego.	2018-2024
15	Rozwój i poprawa jakości terenów zieleni w mieście	2018-2030
16	Zrównoważony rozwój infrastruktury transportowej	2018-2024
17	Budowa sieci współpracy wdrożenia MPA – Platforma wymiany wiedzy	2018-2030

Wśród przewidzianych do realizacji działań, w 2021 roku zrealizowano:

a) rozbudowano sieć ciepłowniczą,

b) w dokumentach strategicznych uwzględniono zmiany klimatu,

c) udostępniono mieszkańcom rowery elektryczne,

d) realizowano dokument pn. „Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP)”,

e) prowadzono programy związane z dofinansowaniem mieszkańcom wymiany źródeł ciepła i inwestycji związanych z termomodernizacja budynków mieszkalnych,

f) przeprowadzono termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej,

g) prowadzono edukację ekologiczną,

h) prowadzono działania związane z poprawą jakości terenów zielonych w Zabrzu,

i) rozbudowano system dróg rowerowych,

j) zmodernizowano infrastrukturę tramwajową,

k) powołano Zespół do spraw gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi – Zarządzenie Nr 1033/WE/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 28 grudnia 2021 r.

Źródło: WE UM Zabrze

2.5.5 AKTUALIZACJA PROGRAMU OGRANICZANIA NISKIEJ EMISJI NA TERENIE MIASTA ZABRZE

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Aktualizacja Programu Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Miasta Zabrze
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska
3. Uchwała Rady Miasta
UCHWAŁA NR XIV/257/19 RADY MIASTA ZABRZE z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Miasta Zabrze”
4. Czas obowiązywania
2019-nadal
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Ekologii
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania (wybór zależy od struktury, kompozycji zapisu danego dokumentu strategicznego)
Głównym celem zadania jest poprawa stanu środowiska naturalnego w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń pyłowo-gazowych powstających w procesie spalania paliw kopalnych emitowanych do atmosfery przez źródła ciepła zlokalizowane w budynkach jednorodzinnych usytuowanych na terenie miasta Zabrze. Drugim celem zadania jest poprawa stanu energetycznego budynków jednorodzinnych, których właściciele zgłosili chęć przeprowadzenie termomodernizacji, a co za tym idzie zmniejszenie zużycia energii i paliw.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r. (od początku jego realizacji, jego obowiązywania)
W 2021 roku zakończono realizację XI etapu PONE (rozpoczętego w 2020 r.) realizując 400 inwestycji. W 2021 r. rozpoczęto również realizację XII etapu PONE. Zakończenie XII etapu PONE zostało zaplanowane do 30.10.2022 r. Wykonanie wszystkich zaplanowanych 495 inwestycji pozwoli na osiągnięcie zakładanego efektu rzeczowego i ekologicznego.
8. Streszczenie sprawozdania
W 2021 roku zakończono realizację XI etapu Programu ograniczania niskiej emisji na terenie miasta Zabrze. W ramach XI etapu w 2021 roku dofinansowano 400 z 460 inwestycji w budynkach indywidualnych polegających na wymianie kotłów węglowych na kotły opalane paliwem stałym klasy 5 wg kryteriów zawartych w normie PN-EN 303-5:2012 i spełniające przepisy Ekoprojektu, wymianie kotłów węglowych na kotły gazowe, wymianie kotłów gazowych na nowe gazowe, zabudowie instalacji solarnych, termomodernizacji ścian zewnętrznych, termomodernizacji stropodachów/dachu, wymianie okien, zabudowie instalacji fotowoltaicznych**.** Na realizację całego XI etapu została łącznie wykorzystana kwota

w wysokości 4 023 439,87 zł pochodząca z pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego W *przypadku treści, trudnej do umieszczenia w komórce tabeli proszę o wstawienie jej poniżej tabeli*

Program Ograniczania Niskiej Emisji na terenie miasta Zabrze (PONE) realizowany jest przez Urząd Miasta w Zabrzu ze środków pochodzących z pożyczki oraz dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Dotacje udzielane są osobom fizycznym będącymi właścicielami budynku mieszkalnego jednorodzinnego i posiadających tytuł prawny do korzystania z tej nieruchomości zlokalizowanej w granicach Miasta Zabrze.

W 2021 roku w ramach XI etapu PONE zrealizowano (dofinansowano) 400 inwestycji. W ramach XII etapu w 2021 roku nie zrealizowano żadnej inwestycji.

W 2021 r. wpłynęło 91 wniosków o udział w Programie Ograniczania Niskiej Emisji. Od 2009 roku do 2021 roku złożono 4052 wniosków o udział Programie Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Miasta Zabrze na realizację inwestycji polegających na wymianie kotła starego na nowy, montaż układu solarnego, termomodernizację budynku, wymianę okien oraz 2329 wniosków o dofinansowanie montażu instalacji fotowoltaicznych.

Program Ograniczania Niskiej Emisji etap XI

W etapie XI przyjętym do realizacji w latach 2020-2021 zrealizowano 460 inwestycji w budynkach mieszkaniowych jednorodzinnych, zlokalizowanych na terenie miasta Zabrze polegających na:

- Wymianie kotłów węglowych na kotły opalane paliwem stałym klasy 5 wg kryteriów zawartych w normie PN-EN 303-5:2012 - 90 szt.
- Wymianie kotłów węglowych na kotły gazowe – 80 szt.
- Wymianie kotłów gazowych na nowe gazowe – 40 szt.
- Zabudowie instalacji solarnych – 40 szt.
- Termomodernizacji ścian zewnętrznych – 45 szt.
- Termomodernizacji stropodachów/dachu – 40 szt.
- Wymianie okien - 45 szt.
- Zabudowie instalacji fotowoltaicznych – 80 szt.

W ramach zadania zlecono: pełnienie funkcji Operatora XI etapu Programu PONE (za kwotę 79 950,00 zł brutto) oraz pełnienie funkcji Inspektora Nadzoru Inwestorskiego XI etapu PONE (za kwotę 76 383,00 zł brutto).

Program Ograniczania Niskiej Emisji etap XII

Wniosek do WFOŚiGW w Katowicach na realizację XII Etapu (realizacja w 2021 i 2022 r.) Programu Ograniczania Niskiej Emisji został złożony przez miasto Zabrze w dniu 08.04.2021r.Dnia 18 czerwca 2021r. Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach podjęła decyzję o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, co za tym idzie została przyznana Miastu pożyczka w wysokości 4 018 500,00 zł. Dnia 24 września 2021 r. została podpisana umowa pożyczki.

W ramach etapu XII zaplanowano 495 inwestycji w budynkach indywidualnych, zlokalizowanych na terenie miasta Zabrze polegających na:

- Wymianie kotłów węglowych na kotły opalane paliwem stałym klasy 5 wg kryteriów zawartych w normie PN-EN 303-5:2012 - 60 szt.

- Wymianie kotłów węglowych na kotły gazowe – 145 szt.
- Wymianie kotłów gazowych na nowe gazowe – 20 szt.
- Zabudowie instalacji solarnych – 20 szt.
- Termomodernizacji ścian zewnętrznych – 45 szt.
- Termomodernizacji stropodachów/dachu – 40 szt.
- Wymianie okien - 45 szt.
- Zabudowie instalacji fotowoltaicznych – 120 szt.

W ramach zadania zlecono: pełnienie funkcji Operatora XII etapu Programu PONE (za kwotę 89 500,95 zł brutto) oraz pełnienie funkcji Inspektora Nadzoru Inwestorskiego XII etapu PONE (za kwotę 91 327,50 zł brutto).

W poniższych tabelach przedstawione zostały środki jakie zostały przeznaczone na PONE we wszystkich 12 etapach, jak również efekt rzeczowy i ekologiczny.

EFEKT RZECZOWY

	I etap 2009-2010	II etap 2011	III etap 2012	IV etap 2013	V etap 2014	VI etap 2015	VII etap 2016	VII etap w 2017 roku	VIII etap 2017	IX etap w 2018	X etap w 2019/2020	XI etap w 2020/2021	XII etap w trakcie realizacji w 2021/2022	RAZEM
Modernizacja źródeł ciepła	113	130	123	120	170	160	40	99	50	170	220	210	225	1830
Montaż instalacji kolektorów słonecznych	126	132	120	117	117	105	25	60	25	40	40	40	20	967
Montaż instalacji fotowoltaicznych	-	-	-	-	40	60	60	-	80	80	80	80	120	600
Docieplenie ścian	86	100	85	75	80	70	60	-	50	50	45	45	45	791
Docieplenie dachów/stropodachów	60	105	86	74	74	60	50	-	40	40	40	40	40	709
Wymiana okien	61	85	75	60	60	50	50	-	40	40	40	45	45	651
RAZEM	446	552	489	446	541	505	285	159	285	420	465	460	495	5548

KOSZTY I DOFINANSOWANIE

	I etap - 2009-2010	II etap - 2011	III etap - 2012	IV etap - 2013	V etap - 2014	VI etap - 2015	VII etap - 2016	VII etap - 2017	VIII etap - 2017	IX etap - 2018	X etap - 2019/2020	XI etap 2020/2021	XII etap w trakcie realizacji w 2021/2022	RAZEM
WFOŚiGW	3 859 800,00	4 765 716,35	3 833 330,98	3 234 601,38	4 133 864,50	3 900 963,12	2 808 376,51	1 223 155,04	2 816 107,20	3 763 937,50	3 821 860,34	4 023 439,87	4 018 500,00	**46 203 652,79**
Środki własne mieszkańców	2 420 822,75	2 477 617,78	2 823 356,90	2 545 123,05	2 407 953,98	2 482 854,96	1 546 562,49	564 488,78	1 658 841,62	2 415 186,28	3 492 098,30	3 804 818,44	2 679 000,00	**31 318 725,33**
Środki własne gminy	25 644,82	-	-	-	-	4 000,00	-	-	-	-	-	-	-	**29 644,82**
Dotacja NFOŚiGW/ WFOŚiGW	-	-	-	477 785,20	1 132 556,97	1 185 000,73	-	190 000,00	-	240 000,00	340 000,00	-	-	**3 565 342,90**
Operator i Inspektor	117 836,75	177 164,40	137 624,70	140 985,06	149 356,44	136 031,85	78 873,75	42 896,25	83 430,90	130 183,20	154 426,50	156 333,00	180 828,45	**1 685 971,25**
RAZEM	6 424 104,32	7 420 498,53	6 794 312,58	6 398 494,69	7 823 731,89	7 708 850,66	4 433 812,75	2 020 540,07	4 558 379,72	6 549 306,98	7 808 385,14	7 984 591,31	6 878 328,45	**81 117 365,84**

EFEKT EKOLOGICZNY														
Emisja	**I etap 2009-2010**	**II etap 2011**	**III etap 2012**	**IV etap 2013**	**V etap 2014**	**VI etap 2015**	**VII etap 2016**	**VII etap w 2017 roku**	**VIII etap 2017**	**IX etap 2018**	**X etap 2019/2020**	**XI etap w 2020/2021**	**XII etap w trakcie realizacji 2021/2022**	**RAZEM**
Pył [kg/a]	11 953	9 334	7 455	7 455	7 653	3 811	116	3162	76	11740	16602	16673	20261	**116 291**
SO_2 [kg/a]	8 500	7 357	3 188	3 187	9 832	5 208	964	1476	631	5560	7633	7655	9480	**70 671**
NO_x [kg/a]	720	754	465	424	1 569	1 149	536	151	617	786	862	847	1087	**9 967**
CO [kg/a]	16 529	10 945	5 625	5 613	333	1 088	462	5935	580	8009	11117	11154	13680	**91 070**
B(a)P [kg/a]	5,11	3,4	1,7	1,7	2,77	1,42	-	1,8	-	2,4	3,3	3,3	4,1	**31**
CO_2 [kg/a]	1274580	1269157	770 861	707 171	1238812	621 095	161 035	282 240	496 333	860 138	999 257	984 116	1 133 491	**10 798 286**
Zmniejszenie zapotrzebowania energii cieplnej netto o [GJ/a]	6 489	8 467	7 188	6 203	6 518	6 561	5698	-	4662	4662	4403	4403	4489	**69 743**
Produkcja energii ze źródeł odnawialnych [GJ/a]	1 017	1 016	960	900	900	832	192	462	192	308	308	308	154	**7 549**

Źródło: WE UM Zabrze

2.5.6 PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM DLA MIASTA ZABRZE

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
Obowiązek wykonania programu ochrony środowiska przed hałasem wynikał z art. 119 (uchylony) ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku oraz Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 roku.
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała Nr LX/718/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 17 września 2018r. w sprawie przyjęcia "Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Zabrze na lata 2018-2023". Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego w dniu 26 października 2018r. (DZ. URZ. WOJ. SLA 2018.6734)
4. Czas obowiązywania
2018-2023
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Ekologii
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/
Celem strategicznym Programu jest zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie jego poziomów do obowiązujących standardów.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze (POŚPH) na lata 2018-2023, został przyjęty uchwałą nr LX/718/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 17.09.2018 r. Zadania zapisane w POŚPH są przewidziane do realizacji na najbliższe lata. W ramach obowiązującego Programu w zakresie działań krótkoterminowych przewidziano realizację zadań inwestycyjnych, które wpłyną na poprawę klimatu akustycznego miasta. Zadania inwestycyjne drogowe zestawiono w poniższej tabeli:

Nr	Nazwa zadania	Planowany termin realizacji	Realizacja
D1	Budowa odcinka drogi DW 921 "Nowo-Paderewskiego" od ul. Makoszowskiej do ul. Sikorskiego - 0,7km	2018-2023	Nie zrealizowano. Przesunięto termin realizacji na lata 2026-2030

D2	Budowa ulicy "Nowo-Hagera" – połączenie dzielnicy Zaborze z dzielnicą Biskupice	2018-2023	Miasto Zabrze pozyskało środki zewnętrzne na realizację inwestycji pn.: "Budowa obwodnicy Miasta Zabrze w ciągu drogi wojewódzkiej nr 921 wraz z przebudową ul. Hagera". Przesunięto termin zakończenia inwestycji na rok 2028
D3	Budowa drogi łączącej KSSE z autostradą A1 "Ofertowa"	2018-2023	W trakcie realizacji- dokumentacja projektowa pn.: "Budowa drogi łączącej KSSE z autostradą" w trakcie przygotowania. Przesunięto termin zakończenia inwestycji na rok 2026
D4	Przebudowa ulicy Piłsudskiego na odcinku od skrzyżowania z ulicą Roosevelta do wiaduktu kolejowego wraz z przebudową sieci uzbrojenia terenu – wymiana nawierzchni na bitumiczną – długość odcinka 0,93 km	2018-2023	Zrealizowano
D5	Przebudowa skrzyżowania u zbiegu ulic Piłsudskiego i ul. Roosevelta wraz z przebudowa sieci uzbrojenia terenu	2018-2023	Zrealizowano
D6	Przebudowa ulicy Wolności na odcinku od ulicy Galla do ulicy K. Miarki	2018-2023	Planowane do realizacji- dokumentacja projektowa w trakcie przygotowania. Przesunięto termin zakończenia realizacji inwestycji – do roku 2026
D7	Przebudowa skrzyżowania u zbiegu ulic Miarki, Bytomska, Stalmacha.	2018-2023	Zrealizowano częściowo – etap1: - zrealizowanie pasa do skrętu w prawo z ulicy Bytomskiej do CH Platan"

Elementem uzupełniającym inwestycje drogowe, są przedsięwzięcia zamierzone do realizacji przez Zarządcę linii tramwajowych tj. Tramwaje Śląskie S.A. Modernizacja infrastruktury tramwajowej znacząco wpływa nie tylko na polepszenie oddziaływania hałasu tramwajowego, lecz również drogowego. Odnosi się to szczególnie do odcinków torowisk niewydzielonych, położonych bezpośrednio na jezdni. Remont torowiska jest związany wówczas z koniecznością poprawy stanu technicznego nawierzchni jezdni.

Zadania inwestycyjne na obszarze miasta Zabrze realizowane przez przedsiębiorstwo Tramwaje Śląskie S.A. w okresie obowiązującego Programu:

Nr	Nazwa zadania	Planowany termin realizacji	Realizacja
T1	Zadanie nr 6.1 Przebudowa infrastruktury tramwajowej w Zabrzu, wzdłuż ul. Powstańców Śląskich i ul. Religi od ul. Wolności do skrzyżowania z ul. Stalmacha wraz z odgałęzieniami	2018-2019	Zrealizowane - modernizacja torowiska w technologii bezpodsypkowej na prefabrykowanych płytach torowych oraz w technologii torowiska klasycznego (szyny na strunobetonowych podkładach) o łącznej długości ok. 1500 mtp.
T2	Zadanie nr 6.3 Przebudowa obiektu mostowego nad potokiem Julka w Zabrzu wraz z torowiskiem do przejazdu przez ul. Stara Cynkownia w Bytomiu.	2018	Zrealizowane - Modernizacja torowiska klasycznego (szyny na strunobetonowych podkładach) o łącznej długości ok. 2700 mtp.
T3	Zadanie nr 8.1 Przebudowa przejazdu drogowo – tramwajowego ul. Knurowskiej z ul. Wolności na granicy miast Gliwic i Zabrza.	2018-2019	Zrealizowane w roku 2021 - Modernizacja torowiska w technologii bezpodsypkowej na prefabrykowanych płytach torowych oraz w technologii torowiska klasycznego (szyny na strunobetonowych podkładach) o łącznej długości ok. 450 mtp.
T4	Zadanie nr 8.2 Przebudowa torowiska w ciągu ul. Wolności w Zabrzu od skrzyżowania z ul. Piłsudskiego do skrzyżowania z ul. Miarki.	2018-2019	Przesunięto termin realizacji na lata 2022-2023
T5	Zadanie nr 8.3 Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Wolności w Zabrzu od skrzyżowania ul. Wolności z ul. Floriana (Browaru) do granicy z Rudą Śląską	2019-2020	Przesunięto termin realizacji na lata 2022-2023
T6	Zadanie nr 6.2 Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Bytomskiej w Zabrzu, od ul. Zamkowej do ul. Szyb Franciszek wraz z Pętlą Biskupice oraz z rozjazdami.	2019-2020	Zrealizowane (szyny na strunobetonowych podkładach) w roku 2021
T7	Zadanie nr 15 Przebudowa torowiska tramwajowego w Zabrzu od Pętli Mikulczyce do skrzyżowania ul. Mikulczyckiej z ul. Dygasińskiego łącznie z pętlą.	2018-2020	W trakcie realizacji. Planowany termin

			zakończenia inwestycji w roku 2023

Wśród działań długoterminowych, w przypadku miasta Zabrze w pierwszej kolejności zaliczyć trzeba te, które stanowią kontynuację inwestycji w zakresie rozbudowy i przebudowy układu drogowego.

Do głównych zamierzeń w tym obszarze należą:

1) Połączenie ul. Piłsudskiego z ul. Szkubacza (wjazd na DK88) tzw. "Nowo-Szkubacza",
2) Połączenie Ronda Sybiraków z ul. Piłsudskiego. tzw. "Nowo-Piłsudskiego",
3) Połączenie DTŚ z ul. 3 Maja (DW 921), tzw. "Nowo-Rymera",
4) Połączenie al. Korfantego z ul. Tarnopolską i Brygadzistów, tzw. "Nowo-Korfantego" (w trakcie realizacji),
5) Połączenie DK 88 z ul. Goduli, tzw. "Ofertowa",
6) Połączenie z ul. Sikorskiego ze zjazdem z autostrady A4. tzw. "Nowo-Paderewskiego",
7) Połączenie DTŚ z ul. Tarnogórską tzw. "Wschodnia Obwodnica Miasta",
8) Centra Przesiadkowe (w trakcie realizacji),
9) System subregionalnych ścieżek rowerowych (w trakcie realizacji)

Realizacja powyższych zadań przyczyni się w znacznym stopniu do „upłynnienia" ruchu oraz ograniczenia ilości pojazdów samochodów na drogach sąsiednich, co w połączeniu z postępem technicznym ograniczającym emisję hałasu samochodów ciężarowych i osobowych powinno zrównoważyć możliwy wzrost poziomu hałasu na pozostałych drogach wewnętrznych.

8. Streszczenie sprawozdania

Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze (POŚPH) opracowany był w 2018 r. zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 119 (uchylony) ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku oraz Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 roku.

Celem strategicznym Programu jest zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie do poziomu obowiązujących standardów.

Celem operacyjnym Programu jest wskazanie działań mających za zadanie zmniejszenie uciążliwości hałasowej do wartości dopuszczalnych, na terenach, na których występują przekroczenia. Materiał wejściowy do opracowania POŚPH stanowiła mapa akustyczna Miasta Zabrza. Program określa działania krótkoterminowe wyznaczone do realizacji w latach 2018-2023 i długoterminowe bez określenia dat ich wykonania. Do końca 2021 r. zrealizowano w całości 6 przedsięwzięć, a 6 przedsięwzięć jest w trakcie realizacji.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska na potrzeby oceny stanu akustycznego środowiska, Miasto Zabrze w 2017 roku opracowało Mapę akustyczną Miasta Zabrze. Mapa akustyczna obejmuje w swoim zakresie m.in. identyfikację i charakterystykę źródeł hałasu (z rozbiciem na hałas drogowy, kolejowy, tramwajowy, przemysłowy), zestawienie wyników badań, identyfikację terenów zagrożonych hałasem, wnioski dotyczące działań ochrony przed hałasem.

Na podstawie mapy akustycznej w 2018 roku został opracowany Program ochrony środowiska przed hałasem, w którym zaproponowane zostały działania, których realizacja powinna doprowadzić do poprawy stanu akustycznego i ograniczenia skutków oddziaływania hałasu.

Działania podzielono na:

- działania krótkoterminowe, stanowiących faktyczny zakres Programu ochrony środowiska przed hałasem dla Zabrza na lata 2018-2023, ukierunkowanych na likwidację możliwie dużej liczby przypadków przekroczeń poziomów dopuszczalnych na obszarach o największym wskaźniku M,
- działania długoterminowe, których realizacja przewidywana jest na wiele lat.

W 2021 r. zrealizowano następujące działania krótkoterminowe:

a) przebudowa przejazdu drogowo-tramwajowego na granicy miast Zabrza i Gliwic (skrzyżowanie ulic Wolności i ul. Knurowskiej),
b) przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Bytomskiej, od ul. Zamkowej do ul. Szyb Franciszek.

Oprócz ww. działań podjęto szereg działań związanych ze zmianą organizacji ruchu, remontem i wymianą nawierzchni dróg mających wpływ na wielkość emisji hałasu.

Źródło: WE UM Zabrze

2.6 OPIEKA NAD ZABYTKAMI

2.6.1 PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ZABRZE NA LATA 2019-2022

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Program Opieki nad Zabytkami Miasta Zabrze na lata 2019-2022
2. Podstawa prawna
Art. 87 ust. 1, 3 i 4 ustawy z dnia 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała Nr V/41/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 4 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia „Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Zabrze na lata 2019-2022”
4. Czas obowiązywania
2019-2022
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Biuro Planowania Przestrzennego – Zespół Miejskiego Konserwatora Zabytków UM Zabrze
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
W programie Opieki nad Zabytkami Miasta Zabrze na lata 2019-2022 określono następujące priorytety i związane z nimi kierunki działań: **PRIORYTET I**: Zarządzanie zasobem dziedzictwa kulturowego miasta Wyznaczone kierunki działań: ▪ Działania organizacyjne związane z ochroną lokalnych zabytków ▪ Działania prawne związane z ochroną lokalnych zabytków **PRIORYTET II**: Ochrona krajobrazu kulturowego oraz rewaloryzacja substancji zabytkowej miasta Wyznaczone kierunki działań: ▪ Zahamowanie procesów degradacji obiektów zabytkowych ▪ Systematyczna poprawa stanu zachowania obiektów zabytkowych ▪ Rewitalizacja i adaptacja do nowych funkcji obiektów poprzemysłowych **PRIORYTET III**: Promocja dziedzictwa kulturowego i pielęgnowanie tożsamości regionalnej Wyznaczone kierunki działań: ▪ Edukacja dotycząca regionalnego dziedzictwa kulturowego ▪ Promocja dziedzictwa poprzemysłowego ▪ Promocja lokalnych zabytków ▪ Popularyzacja tradycji i obrzędów śląskich

- Dalszy rozwój infrastruktury turystycznej związanej z zabytkami

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami program opieki nad zabytkami sporządza się na okres 4 lat. Z realizacji programu Prezydent Miasta co dwa lata sporządza sprawozdanie, które przedstawia się Radzie Gminy. Sprawozdanie za lata 2019-2020 Miejski Konserwator Zabytków przedstawił na XL sesji Rady Miasta Zabrze, która odbyła się 10 grudnia 2021 r. W sprawozdaniu przedstawiono główne działania, które podjęto w celu zachowania i polepszenia stanu zachowania zabytkowych budynków, a także w celu promocji dziedzictwa kulturowego, w pierwszym okresie obowiązywania *Programu.* Następne sprawozdanie będzie obejmowało lata 2021 – 2022.

W celu monitoringu w zapisach *Programu* ujęto dwa wskaźniki. Jako wartości bazowe przyjęto dane z 2018 r.; wartości docelowe zostaną określone na koniec obowiązywania *Programu*.

Pierwszy wskaźnik - „Liczba remontów i prac konserwatorskich przy zabytkach dofinansowanych z budżetu Miasta" - dotyczy udzielanych dotacji. Wartość bazową określono na 7 dotacji, a wartość docelową na 10. W 2019 r. przyznano uchwałą Rady Miasta dotacje do 8 zadań, jednak właściciele 2 budynków nie podjęli prac remontowych i w rezultacie dofinansowano tylko prace w 6 obiektach. W 2020 r. dofinansowano wszystkie złożone wnioski, tj. prace w 7 obiektach. W 2020 r. wpłynęły tylko 3 wnioski o udzielenie dotacji na 2021 r. Udzielono dofinansowania dla wszystkich wnioskowanych zadań. Dotacje w latach 2019-2021 stanowiły najwyższą możliwą kwotę tj.: 50% kosztów kwalifikowanych całości prowadzonych prac. Zmniejszenie liczby wniosków było prawdopodobnie pośrednim skutkiem Pandemii Covid 19, która m.in. spowodowała problemy z organizacją zebrań Wspólnot Mieszkaniowych i ograniczyła możliwości finansowe właścicieli obiektów zabytkowych.

Drugi wskaźnik monitoringu to procent budżetu przeznaczony na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego. Wielkość bazową określono na 3,37%, zaś docelową na 3,40%. Wydatki budżetu miasta (bieżące i majątkowe) na zadanie „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego" wyniosły odpowiednio:

- w 2019 r. - 3,02% łącznych wydatków budżetu miasta,
- w 2020 r. - 3,60% łącznych wydatków budżetu miasta,
- w 2021 r. – 2,81% łącznych wydatków budżetu miasta.

Założony wskaźnik osiągnięto w 2020 r.

8. Streszczenie sprawozdania

Program opieki nad zabytkami realizowany jest przez różne komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Zabrzu, a także przez podległe im jednostki. Zabrzańskie zabytki mają różnorodny status pod względem własności, a także form ochrony konserwatorskiej. Jedynie część obiektów zabytkowych, położonych na terenie Zabrza stanowi jego wyłączną własność. W wielu przypadkach są to obiekty, w których miasto ma jedynie udziały częściowe. Dość liczną grupę stanowią budynki należące do osób prywatnych lub firm. Pod względem ochrony konserwatorskiej najliczniejszą grupę stanowią obiekty ujęte jedynie w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Zabrze oraz obiekty objęte ochroną w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Mniejszą grupę stanowią obiekty znajdujące się w obszarach wpisanych do rejestru zabytków oraz obiekty wpisane indywidualnie do rejestru zabytków. Takie zróżnicowanie form ochrony konserwatorskiej oraz struktury własnościowej obiektów zabytkowych utrudnia kompleksowe zarządzanie przedsięwzięciami zmierzającymi do poprawy stanu ich zachowania. Miasto podejmuje wiele działań,

służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego, w tym dofinansowuje prace prowadzone przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, które nie stanowią jego wyłącznej własności.

W ramach **PRIORYTETU I** – „Zarządzanie zasobem dziedzictwa kulturowego miasta" – podejmowane były działania organizacyjne i prawne związane z ochroną lokalnych zabytków. Prowadzono prace przy aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze", z uwzględnieniem problematyki ochrony dziedzictwa kulturowego. Ponadto opracowywano zmiany obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, m.in. dla dzielnicy Maciejów, czy w obrębie Drogowej Trasy Średnicowej.

Miejski Konserwator Zabytków ściśle współpracował z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Katowicach, m.in. uczestnicząc w wizjach lokalnych w sprawie wpisania nowych obiektów do rejestru zabytków, jak również w kontrolach prowadzonych prac.

W strukturze Urzędu Miejskiego działa odrębna komórka – Wydział Realizacji Projektów, którego głównym zadaniem jest monitorowanie możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, m.in. na rewitalizację obiektów zabytkowych.

W ramach **PRIORYTETU II** – „Ochrona krajobrazu kulturowego oraz rewaloryzacja substancji zabytkowej miasta" – zasadnicza część działań polegała na remontach budynków, stanowiących wyłączną własność miasta, a także współfinansowaniu remontów budynków będących własnością wspólnot mieszkaniowych, w których miasto posiada częściowe udziały. Gmina Zabrze równocześnie udzielała dotacji na remonty obiektów wpisanych do rejestru zabytków, których właścicielami są osoby prywatne lub firmy. W 2021 r. dotacje objęły prace prowadzone w trzech obiektach zabytkowych, na kwotę 248 782,64 zł. Ponadto kontynuowano remontowanie obiektów małej architektury - krzyży przydrożnych trwale wpisanych w krajobraz miasta, stanowiących świadectwo minionej epoki.

W ramach **PRIORYTETU III** – „Promocja dziedzictwa kulturowego i pielęgnowanie tożsamości regionalnej" - kontynuowano organizowanie cyklicznych konferencji i wydawanie pokonferencyjnych opracowań. W 2021 r. m.in. odbyły się:

- XXIV Międzynarodowa Konferencja Naukowa - Kultura Europy Środkowej - *„Władza a lokalne społeczności w Europie Środkowej w ujęciu historycznym";*
- VI Międzynarodowe Sympozjum Fotograficzno-Socjologiczne: Fotografia dokumentalna – świadectwem dziedzictwa;
- XI Konferencja naukowa Muzeum Miejskiego w Zabrzu: Instytucje Samorządowe Zabrza.

Na terenie miasta odbyły się cykliczne wydarzenia, w tym: święto miasta *„Skarbnikowe Gody"* i Industriada. Ponadto zorganizowano szereg innych działań, w tym konkursy, wystawy i prelekcje związane z dziedzictwem kulturowym miasta i regionu. W działania aktywnie włączyły się również: placówki oświatowe - szkoły i przedszkola, Miejski Ośrodek Kultury, Dzielnicowe Ośrodki Kultury, oddziały Miejskiej Biblioteki Publicznej.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

W 2021 r. w ramach **PRIORYTETU I „Zarządzanie zasobem dziedzictwa kulturowego miasta", wykonano między innymi następujące działania:**

- **działania organizacyjne związane z ochroną lokalnych zabytków:**
  - współpracowano z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Katowicach oraz Regionalnym Instytutem Kultury (udział w komisjach odbiorowych, dotyczących prac prowadzonych w zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, udział w szkoleniach i spotkaniach samorządowych konserwatorów zabytków),

- monitorowano możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych przeznaczonych na działania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego. W 2021 r. pozyskano zewnętrzne środki na konserwację obiektów zabytkowych, w wysokości 15 000,00 zł,
- wykonano nowe karty adresowe zabytków i zaktualizowano Gminną Ewidencję Zabytków.

- **działania prawne związanych z ochroną lokalnych zabytków:**
  - zaktualizowano „Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”,
  - przygotowano projekt uchwały przedłużającej czas obowiązywania dotychczasowej Uchwały nr XXXIII/357/16 Rady Miasta Zabrze z dnia 14 listopada 2016 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Miasta Zabrze niestanowiących jego wyłącznej własności. Uchwała została przyjęta przez Radę Miasta Zabrze podczas obrad XXXIV sesji 21 czerwca 2021 r.
  - prowadzono prace nad aktualizacją „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze” z uwzględnieniem zmian w formach ochrony zabytków,
  - wydawano opinie, uzgodnienia i zalecenia konserwatorskie w sprawie działań podejmowanych w obiektach ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz chronionych na podstawie zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Biuro Planowania Przestrzennego – Zespół Miejskiego Konserwatora Zabytków 2021 r.			
Ilość uzgodnionych zgłoszeń o zamiarze budowy, wykonania robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę	Ilość wydanych uzgodnień do pozwoleń na budowę	Ilość wydanych uzgodnień do warunków zabudowy	Ilość wydanych opinii konserwatorskich
223	233	28	122
Razem: 606			

W ramach **PRIORYTETU II „Ochrona krajobrazu kulturowego oraz rewaloryzacja substancji zabytkowej miasta”,** wykonano między innymi następujące działania:

- **zahamowanie procesów degradacji obiektów zabytkowych oraz systematyczna poprawa stanu zachowania obiektów zabytkowych**:
  - wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego, zaplanowane w budżecie miasta na 2021 r., wynosiły ogółem 32 947 517,00 PLN, co stanowiło 2,81% całości planowanych wydatków,
  - kontynuowano bieżące naprawy i prace konserwacyjne w obiektach zabytkowych, należących do miasta, a także w budynkach, w których miasto posiada jedynie część udziałów, jako współwłaściciel nieruchomości. Wyremontowano między innymi elewację frontową kamienicy Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. 3 Maja 6, elewację frontową kamienicy Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. 3 Maja 92, a także wykusz kamienicy Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. 3 Maja 73 (obiekty w zarządzie ZBM-TBS Sp. z o.o.),

Wykusz kamienicy przy ul. 3 Maja 73,
stan przed remontem

Stan wykusza po wykonaniu prac

Elewacja frontowa kamienicy przy ul. 3 Maja 6 przed remontem

Elewacja frontowa po remoncie

Fragment elewacji frontowej po remoncie

Elewacja frontowa kamienicy przy ul. 3 Maja 92 przed remontem

Elewacja po remoncie

- wykonano I etap prac remontowo - konserwatorskich obiektu małej architektury - krzyża przydrożnego położonego w Zabrzu Biskupicach przy skrzyżowaniu ul. Bytomskiej z ul. Trębacką. Elementy krzyża zdemontowano i przeniesiono do pracowni konserwatorskiej.
-

Stan krzyża przed przystapieniem do prac konserwatorskich

W trakcie prac

Stan po zdemontowaniu elementów krzyża i oczyszczeniu kamiennej podstawy

- Uchwałą Nr XXXI/518/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie udzielenia dotacji z budżetu Miasta Zabrze na rok 2021 na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Miasta Zabrze niestanowiących jego wyłącznej własności, zostały przyznane dotacje dla 3 obiektów, na łączną kwotę 253 182,07 zł, na następujące zadania:
- Wymiana pokrycia dachu wraz z wykonaniem wyłazu dachowego, wymianą rynien i rur spustowych w budynku mieszkalnym przy ul. Księcia Henryka Pobożnego 9 w Zabrzu" - wypłacona kwota dotacji: 27 730,78 PLN

Budynek przy ul. Księcia Henryka Pobożnego 9 – dach przed remontem

Stan dachu po wykonaniu prac

- Przemurowanie kominów z cegły ceramicznej pełnej, otynkowanie tynkiem cementowo – wapiennym, w budynku przy ul. Krakusa 1 w Zabrzu" - wypłacona kwota dotacji: 45 595,50 zł

Budynek przy ul. Krakusa 1 - stan kominów przed remontem

Budynek przy ul. Krakusa 1 - stan kominów po remoncie

- „Malowanie wnętrza kościoła „Pokoju” w Zabrzu, przy ul. Marcina Lutra” - wypłacona kwota dotacji: 175 456,36 zł

Stan wnętrza kościoła przed pracami

Stan wnętrza po wykonaniu prac

- **Rewitalizacja i adaptacja do nowych funkcji obiektów poprzemysłowych**
  - Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu zakończyło prace remontowo budowlane, przystosowujące zabytkowy obiekt techniki do nowej funkcji, w ramach zadania, pn. *„Rewitalizacja wieży ciśnień zlokalizowanej w Zabrzu przy ul. Zamoyskiego 2 na cele społeczne, naukowe i kulturalne”.* Ponadto zakończono prace remontowo - konserwatorskie budynków szybu *„Carnall”*, w obrębie zespołu zabudowy Kopalni Królowa Luiza. Wyremontowane budynki zostały przeznaczone na cele wystawiennicze.

Stan jednego z budynków przed wykonaniem prac

Po wykonaniu prac

W ramach **PRIORYTETU III** „Promocja dziedzictwa kulturowego i pielęgnowanie tożsamości regionalnej”, wykonano następujące działania:

- **Edukacja dotycząca regionalnego dziedzictwa kulturowego:**
  - W 2021 r. zorganizowano cykliczne wydarzenia, w tym:
    - XXIV Międzynarodową Konferencję Naukową - Kultura Europy Środkowej - *„Władza a lokalne społeczności w Europie Środkowej w ujęciu historycznym”.* Konferencję zorganizowano w zabytkowych wnętrzach: w dawnej bibliotece zespołu Donnersmarcka przy ul. Park Hutniczy oraz w dawnej łaźni łańcuszkowej kopalni *„Królowa Luiza”;*
    - VI Międzynarodowe Sympozjum Fotograficzno-Socjologiczne: Fotografia dokumentalna – świadectwem dziedzictwa. Sympozjum odbyło się w budynku dawnej rozdzielni 6kV szybu *„Carnall”,* w zespole kopalni *„Królowa Luiza”;*

Sympozjum Fotograficzno - Socjologiczne

- XI Konferencję naukową Muzeum Miejskiego w Zabrzu: Instytucje Samorządowe Zabrza.

Konferencja naukowa Muzeum Miejskiego w Zabrzu

- Dziedzictwo kulturowe jest wpisane w system edukacji szkolnej. W 2021 r. zabrzańskie placówki oświatowe prowadziły m.in. cykl zajęć „W regionie o regionie", w ramach lekcji historii i wiedzy o społeczeństwie. Organizowano również wycieczki przedmiotowe szlakiem zabytków zabrzańskiej architektury, w ramach lekcji WOK, WOS, historii oraz lekcji wychowawczych, poświęcone kształtowaniu poczucia estetyki oraz ochrony dziedzictwa kulturowego.
- Muzeum Miejskie w Zabrzu zorganizowało wystawę o dawnej kolonii robotniczej *„Zabrzańska Atlantyda. Zaborze Kolonia C".*

Wystawa w Muzeum Miejskim w Zabrzu

- **Promocja dziedzictwa poprzemysłowego**

- Dziedzictwo poprzemysłowe Zabrza było promowane m.in. na zamku w Ogrodzieńcu, w trakcie wydarzenia *„Zabrze nie tylko na weekend",* a także w trakcie *„Tour de Pologne";*
- Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu zorganizowało III Zabrzański Plener Malarski, pt. *„Obiekty Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu"*

Plakat reklamujący wydarzenie

Fragment artykułu w „Naszym Zabrzu Samorządowym"

- **Promocja lokalnych zabytków**
  - Działania promocyjne prowadzono na kanałach społecznościowych Miasta Zabrze (Facebook, Instagram), na stronie internetowej www.miastozabrze.pl, na kanałach informacyjnych Telewizji Zabrze, w miesięczniku Nasze Zabrze Samorządowe. W 2021 r. W „Naszym Zabrzu Samorządowym" publikowano cykl artykułów pracowników Muzeum Miejskiego w Zabrzu, dotyczących historii miasta i jego zabytków.

- **Popularyzacja tradycji i obrzędów śląskich**
  - Pandemia Covid 19 w 2021 r. i związane z nią częściowe zamknięcie obiektów oświaty i kultury, a także zmiana organizacji życia społecznego, w tym przejście szkół na nauczanie zdalne, ograniczyła możliwość organizacji wielu wydarzeń w dotychczasowych formach. Pomimo tych utrudnień udało się zorganizować część wydarzeń związanych z dziedzictwem kulturowym, m.in. przenosząc je w strefę wirtualną.

- **Dalszy rozwój infrastruktury turystycznej związanej z zabytkami**
  - Muzeum Górnictwa Węglowego prowadziło remonty istniejących obiektów muzealnych, w tym budynku przy ul. 3 Maja 19, a także prace nad włączeniem i przystosowaniem dotychczas nieużytkowanych obiektów w strefie „Carnall" dla potrzeb wystawienniczych muzeum;
  - Rozwijano aplikację mobilną dla mieszkańców i turystów *„Zabrze w Sercu Śląska"*. W aplikacji m.in. można znaleźć trasy turystyczne, piesze i samochodowe – śladami architektury modernistycznej i zabytków techniki. Trasa „Szlak Zabytków Techniki" łączy najważniejsze poprzemysłowe zabytki Zabrza: Kopalnię Królowa Luiza, Kopalnię Guido, wieżę ciśnień, Główną Kluczową Sztolnię Dziedziczną oraz zespół Szybu Maciej. W 2021 r. Aplikacja otrzymała wyróżnienie w konkursie "Róża Regionów 2021".

Plakat reklamujący aplikację

Ilustracje pochodzą ze zbiorów Miejskiego Konserwatora Zabytków w Zabrzu.

Źródło: BPP UM Zabrze

2.7 POLITYKA PRZESTRZENNA MIASTA

2.7.1 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA ZABRZE

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze
2. Podstawa prawna
Ocena aktualności studium i planów przestrzennych art.32 ust. 1, 2 i 3 ust. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Określenie polityki przestrzennej gminy - art. 9 ust. 1 ust. u.p.z.p
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała Nr XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 4 lipca 2011 r. w sprawie: uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze. https://bip.miastozabrze.pl/engine//bip/3/304/rel/305/245120/43910.
4. Czas obowiązywania
od 2011. Bezterminowo.
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Biuro Planowania Przestrzennego
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania (wybór zależy od struktury, kompozycji zapisu danego dokumentu strategicznego)
Zakłada się następujące główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów: – rozwój mieszkalnictwa, – utrzymanie i wzmocnienie funkcji centrum miasta Zabrze, – wyznaczenie nowych obszarów inwestycyjnych zapewniających rozwój gospodarczy miasta Zabrze, – wykorzystanie atrakcyjnych terenów korzystnych dla lokalizacji budownictwa mieszkaniowego, – zachowanie warunków dla aktualnie prowadzonej eksploatacji złóż węgla kamiennego znajdujących się w obszarze miasta, – rekultywacja i zagospodarowanie wyrobisk po zlikwidowanych zakładach przemysłowych, – wzmocnienie rozwoju funkcji turystycznych, – uzupełnienie i rozbudowa systemów infrastruktury technicznej i drogowej. Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta są spójne z celami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Miasta Zabrze, a studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta zapewnia warunki sprzyjające ich realizacji.

Ustalenia dotyczące sposobu kształtowania i rozwoju polityki przestrzennej dokonano z uwzględnieniem zasad określonych w art. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój jako podstawę tych działań.

Przy określeniu kierunków rozwoju uwzględniono uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- wymagań ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;
- walorów architektonicznych i krajobrazowych;
- wymagań ochrony środowiska, w tym racjonalnego gospodarowania walorami środowiska naturalnego oraz ochrony gruntów leśnych;
- wymagań ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagań ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób niepełnosprawnych;
- walorów ekonomicznej przestrzeni;
- prawa własności;
- potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa;
- potrzeb interesu publicznego.

Wynikiem zastosowania zasad wymienionych wyżej jest określenie docelowej struktury przestrzennej miasta poprzez wyznaczenie jednostek funkcjonalnych, o których mowa w rozdziale 4. Na rysunku studium ww. obszary zostały wyodrębnione liniami granicznymi z wypełnieniem pola barwnymi oznaczeniami graficznymi. Wyodrębnionym jednostkom funkcjonalnym został nadany symbol literowy.

Rozwój przestrzenny miasta Zabrze będzie następował na dwóch obszarach, zdefiniowanych jako:

- **obszar zurbanizowany i wskazany do urbanizacji (OZ),**
- **obszar chroniony przed urbanizacją, w tym obszar z zakazem zabudowy (OC).**

Jednostki funkcjonalne wyznaczają maksymalny zasięg zmian w strukturze przestrzennej obszarów (OC) i (OZ).

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Dokument wyznacza kierunki rozwoju przestrzennego miasta. Realizacja ustaleń Studium odbywa się m.in. poprzez sporządzanie prawa miejscowego w formie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego. Na koniec 2021 roku sporządzono plany miejscowe obejmujące 2 799,92 ha powierzchni miasta co stanowi 34,82 % jego powierzchni. Pozostałe obszary są zagospodarowywane sukcesywnie.

Lista obowiązujących planów miejscowych w Zabrzu – stan na koniec 2021 r.

1. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Maciejów w Zabrzu” - Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 2 z dnia 22.01.1998 (poz. 17)
2. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego parku imienia generała Karola Świerczewskiego w Zabrzu” - Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 26 z dnia 26.05.1999 (poz. 833)
3. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu usługowego przy węźle Al. Korfantego z drogą nr 4 w Zabrzu” - Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 21 z dnia 26.04.1999 (poz. 596)

4. „Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących ul. Piłsudskiego i terenów przekazanych PKP” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr z 31.01.2001 (Poz. 78)
5. „Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących przebiegu i rozwiązań komunikacyjnych Drogowej Trasy Średnicowej i terenów położonych w Zabrzu Zaborzu” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 85 z dnia 01.09.2003 (poz. 2297)
6. „Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej im. Mikołaja Kopernika w Zabrzu” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 13 z dnia 05.03.2004 (poz. 519)
7. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrza – obszar A” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 86 z dnia 08.09.2004 (poz. 2452)
8. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 213 z dnia 02.12.2009 (poz. 3971)
9. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w południowej części dzielnicy Grzybowice” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 213 z dnia 02.12.2009 (poz. 3971)
10. „Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą: „Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących przebiegu i rozwiązań komunikacyjnych Drogowej Trasy Średnicowej i terenów położonych w Zabrzu Zaborzu” na terenie oznaczonym symbolem 17M” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 238 z dnia 09.11.2010 (poz. 3554)
11. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów osiedla Słoneczna Dolina w Zabrzu” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 238 z dnia 09.11.2010 (poz. 3555)
12. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych między ulicami Ofiar Katynia i Witosa” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 25 z dnia 01.02.2011 (poz. 480)
13. „Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze na terenie oznaczonym symbolem B.31.PG,PP,SM,UR” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 185 z dnia 23.08.2011 (poz. 3475)
14. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w dzielnicy Grzybowice” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 09.01.2012 (poz. 56)
15. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu „Zwału Sośnica”” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 325 z dnia 22.12.2011 (poz. 5679)
16. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych między ulicami Ofiar Katynia i Składową” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 09.01.2012 (poz. 57)
17. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie Drogowej Trasy Średnicowej, ul. Bielszowickiej i potoku Czarniawka” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 31.10.2012 (poz. 4323)
18. „Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zespołu usługowego przy węźle Al. Korfantego z drogą nr 4 w Zabrzu” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 31.10.2012 (poz. 4324)
19. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów Osiedla Rokitnica – Leśna Polana w Zabrzu etap I” - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 17.06.2013 (poz. 4364)

20. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie ulicy Jana Matejki" - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 23.07.2013 (poz. 5116)
21. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obszaru Lasu Rokitnica w rejonie osiedla Gajdzikowe Górki w Zabrzu" - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 17.07.2014 (poz. 4085)
22. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie ulicy Pod Borem w Zabrzu" - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 29.01.2015 (poz. 380)
23. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów przy cmentarzu w Zabrzu Grzybowicach" - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 27.02.2017r. (poz. 1248)
24. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrza przy ul. Prof. Zbigniewa Religi - 1 etap" - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 27.02.2017r. (poz. 1249)
25. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych wpółnocnej części miasta Zabrze" - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 27.02.2017r. (poz. 1250)
26. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów osiedla Borsig - Etap 1" - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 26.10.2018r. (poz. 6739)
27. „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie ul. Bytomskiej 119 na osiedlu Borsig" – Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 23 marca 2020 r. (poz. 2614)
28. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze - Etap 2 – Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 22 maja 2020r. (poz. 4121)
29. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie Drogowej Trasy Średnicowej - Etap I - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 16 kwietnia 2021 r. (poz. 2811)
30. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części Miasta Zabrze - III etap - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 28.10.2021 r. (poz. 6695)
31. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych przy ulicy Wincentego Witosa i ulicy składowej w Zabrzu - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 28.10.2021 r. (poz. 6696)
32. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Maciejów w Zabrzu - 1 etap - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 28.10.2021 r. (poz. 6697)

Na koniec 2021 roku trwają prace nad 16. obszarami objętymi uchwałami o przystąpieniu do sporządzania projektów planów miejscowych. Łączna powierzchnia obszarów objętych ww. pracami wynosi 1 943,55 ha.

8. Streszczenie sprawozdania

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Miasta Zabrze zostało sporządzone na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zostało przyjęte uchwałą Nr XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu w dniu 4 lipca 2011 roku.

Do najważniejszych celów aktualizacji Studium z 2011 roku należy zaliczyć:

- dostosowanie zapisów ustaleń studium do aktualnie obowiązujących aktów prawnych;
- dostosowanie ustaleń studium do aktualnej strategii rozwoju miasta;
- uwzględnienie aktualnych kierunków rozwoju miasta;
- uwzględnienie bilansów i analiza w zakresie nowych terenów budowlanych.

Powyższe cele zostały zrealizowane jako rozwinięcie kierunków ustalonych w poprzednio obowiązującym studium kierunków rozwoju miasta. Zachowano zasadę utrzymania ciągłości planistycznej.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym celem, dla którego sporządza się studium gminy jest określenie jej polityki przestrzennej w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Politykę tą określa się dla całego obszaru miasta w jego granicach administracyjnych.

Studium jest dokumentem, w którym uwzględnione zostają zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju i polityki przestrzennej państwa, województwa oraz miasta na obszar gminy.

Studium jest z mocy ustawy dokumentem o charakterze strategicznym. W przeciwieństwie do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego studium nie stanowi prawa miejscowego.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

W 2021 roku realizowano Uchwałę Nr XIX/234/12 z dnia 16 stycznia 2012 r. o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium. Realizacja polegała na sporządzeniu nowej edycji studium uwarunkowań. W 2021 roku trwały prace edycyjne i redakcyjne nad treścią tekstu analiz oraz treścią i grafiką uwarunkowań i kierunków zagospodarowania. Prace te dotyczyły w szczególności nowych przesądzeń w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego, analiz i bilansów terenów oraz uzgodnień i opiniowania projektu z odpowiednimi organami i instytucjami.

Źródło: BPP UM Zabrze

2.8 REWITALIZACJA

2.8.1 LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARÓW MIEJSKICH MIASTA ZABRZE NA LATA 2016-2023 /LPROM/

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023. /LPROM/
2. Podstawa prawna
Art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym
3. Uchwała Rady Miasta
1. Uchwała Nr XXXV/372/16 Rady Miasta Zabrze z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023. 2. Uchwała Rady Miasta Zabrze Nr LI/618/17 z dnia 18 grudnia2017r. w sprawie: zmiany Uchwały nr XXXV/372/16 z dnia 19.12.2016 w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023.
4. Czas obowiązywania
Lata : 2016-2023
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Biuro Planowania Przestrzennego / dot. dokumentu /
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Cele strategiczne LPROM zostały opracowane w 3 głównych sferach działania: CS1: Rozwój Gospodarczy, Zwiększenie Liczby Miejsc Pracy I Efektywny System Edukacji W Obszarach Objętych Programem Rewitalizacji Cs2: Zrównoważony Rozwój Społeczny, Poprawa Bezpieczeństwa I Zdrowia Mieszkańców Obszarów Objętych Programem Rewitalizacji Cs3: Rozwój Przestrzenny, Infrastrukturalny i środowiskowy Obszarów Objętych Programem Rewitalizacji.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Miasto Zabrze, ze względu na złożoną historię, w dużej mierze opartą na przemyśle ciężkim, posiada powierzchnie zdegradowanych obszarów, a także miejsc negatywnych zjawisk społeczno- ekonomicznych. Program rewitalizacji zakłada działanie długoterminowe na tych terenach. Efekty i rezultat zależny są od źródeł zewnętrznych i zmieniających się warunków. Realizatorzy zadań na bieżąco reagowali na zmieniające się czynniki, determinowane zasadami pozyskiwania środków zewnętrznych. Przedsięwzięcia w zakresie społecznej rewitalizacji w mieście, z uwagi na preferowany też kierunek rewitalizacji w województwie śląskim, wykazały znaczny stopień zaawansowania. W przypadku inwestycji planowanych przy wykorzystaniu funduszy strukturalnych UE, stwierdzono, zależność realizacji przedsięwzięć od pozyskania źródła finansowania.

Projekty nowo podjęte, miały charakter uzupełniający i były spójne z realizowanymi już kluczowymi projektami LPROM Miasta Zabrze na lata 2016-2023. W celu oceny stopnia realizacji dokumentu LPROM Miasta Zabrze na lata 2016- 2023 opracowano raport pt. Analiza sytuacji Miasta Zabrze w zakresie rewitalizacji na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Zabrze do 2030 r. Z raportu wynika, że poprawa sytuacji społecznej ma charakter procesowy i nie jest wynikiem przypadkowych czy doraźnych zdarzeń. Można mówić o istotnym obniżeniu presji bezrobocia na problemy społeczne, a problem bezrobocia skupia się w grupach niechętnych do przekwalifikowania się, nacechowanych międzypokoleniowym przekazywaniem pasywnych wzorców postępowania. Nieco wzrosły wskaźniki korzystania z pomocy ze względu na zdarzenia losowe oraz sytuacje kryzysowe. W przypadku rodzin niepełnych oraz rodzin wielodzietnych wskaźnik spadał. Sytuacja w zakresie bezpieczeństwa nie jest jednoznaczna. Procesy zmian - w dużej części przestępstw - nie mają charakteru liniowego, nie ma więc wyraźnej tendencji wzrostowej lub malejącej. Z punktu widzenia rewitalizacji zwraca się uwagę na wyraźny spadek liczby przypadkowych czy doraźnych zdarzeń. W toku prac diagnostycznych w badaniu przeprowadzonym w październiku do grudnia 2021 r. respondenci stwierdzili, że Zabrze to miasto utrzymujące swój potencjał i pozycję w regionie. Analizując cele i kierunki rozwoju obecnie wdrażanego programu rewitalizacji, stwierdza się, że obszar zagadnień określonych w celach jest w dużej mierze nadal aktualny, ale z uwagi na politykę Europejskiego Zielonego Ładu oraz wyniki oceny jakościowej i opinie mieszkańców należy dokonać weryfikacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W tym celu dokonano wstępnej analizy danych w ujęciu przestrzennym, badając występowanie danego typu zjawiska w sferze społecznej, gospodarczej, funkcjonalnej i przestrzennej.

8. Streszczenie sprawozdania

Projekt Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, w celu 5 Polityki spójności: „Europa bliżej obywateli" wskazuje, że szczególnym rodzajem działań podejmowanych w ramach CP5 będzie kontynuacja procesu wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Wspierane będą kompleksowe, zintegrowane działania na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone na podstawie gminnego programu rewitalizacji (GPR). Oznacza to dla gmin konieczność dokonania zmian w dotychczasowym systemie dokumentów strategicznych gmin i nadania znacznie większej wagi programowi rewitalizacji. W Mieście Zabrze w 2021 roku z uwagi na perspektywę unijną związaną z tym, że o dofinansowanie będą mogły ubiegać się przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte wyłącznie w gminnym programie rewitalizacji zapoczątkowano działanie związane z procedurą Gminnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze do 2030r. Siła gminnego programu rewitalizacji tkwi również w specjalnych narzędziach, których celem jest wsparcie, przyspieszenie- i co najważniejsze –usprawnienie, całego procesu rewitalizacji. Wśród takich narzędzi np. prawo pierwokupu nieruchomości na rzecz gminy na obszarze lub podobszarach rewitalizacji oraz bonifikata przy sprzedaży nieruchomości gminnych na cele służące rewitalizacji.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

W 2021 roku Miasto Zabrze, by sprostać wymogom ustawowym na podstawie art. 52 pkt.1 ustawy z dnia 09 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777 z późn.zm.) i by realizować po 2023 r. działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysu, rozpoczęło przygotowania do nowego programowania rewitalizacji tj. Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Zabrze do 2030 r. Zaplanowano kilka etapów (uchwał) poprzedzonych konsultacjami. Scharakteryzowano tym realizację procesu opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Zabrze do 2030 r. w następujących po sobie działaniach. Zasadniczo zapoczątkowano prace związane z delimitacją obszarów zdegradowanych i obszarów do rewitalizacji wraz z opracowaniem nowego programu rewitalizacji. W 2021 r. przygotowano sprawozdania: z realizacji zadania BPP- Rewitalizacja Przestrzeni Miasta i na podstawie Regulaminu organizacyjnego i Uchwały LPROM Miasta

Zabrze na lata 2016-2023 oraz na podstawie Zarządzenia nr 202/SR/2011 Prezydenta Miasta Zabrze-Kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 30.12.2011r.; z zakresu rewitalizacji do dokumentu p.n.: „Raport o stanie miasta za rok 2020". W ramach monitoringu identyfikowano stopień rezultatu dla realizowanych projektów na obszarach rewitalizacji. Zrealizowano obowiązek statystyczny – arkusz SG-01-5 Statystyka Gminy: Rewitalizacja za rok 2020, w tym zbierano dane dot. aktywności samorządu gminnego w zakresie rewitalizacji; obszaru zdegradowanego, efektów rewitalizacji, realizowanych przedsięwzięć, źródeł finansowania itd..../ W zakresie arkusza SG-01-5 przeanalizowano przedsięwzięcia rewitalizacji oraz w obszarach rewitalizacji pod kątem projektów współfinansowanych ze środków unijnych/krajowych. Pozyskiwano informacje w zakresie nowych kierunków dotyczących planowania, programowania oraz wsparcia rewitalizacji w projektach krajowych i Unii Europejskiej Istotnym rezultatem pracy była również realizacja pierwszego etapu działania związanego z opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Zabrze do 2030 roku. W zakresie projektu przeprowadzono konsultacje społeczne wraz z badaniami ankietowymi, ocenę aktualności Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016- 2023. W ramach pracy diagnostycznej oraz wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji Miasta Zabrze opracowano ramowe analizy przestrzenne tj.: mapę natężenia problemów rewitalizacyjnych na podstawie badania ankietowego, mapę obszaru rewitalizacji w Zabrzu, mapę z analizą natężenia bezrobocia, mapę z analizą bezrobocia długotrwałego, mapę z jakością nauczania na podstawie wyników egzaminu ośmioklasisty, mapę z aktywnością obywatelską mieszkańców, mapę z przestępczości dot. uszczerbku na zdrowiu, mapę z uszkodzenia cudzej rzeczy, mapę dot. bójek i pobić, mapę z liczbą kradzieży cudzej rzeczy, mapę z rozmieszczeniem podmiotów działalności gospodarczej, mapę z jakości budynków komunalnych, mapę z terenami zielonymi w Zabrzu, mapę z czasem dojścia do szkół podstawowych, mapę z czasem dojścia do szkół licealnych, mapę z czasem dojścia do przedszkoli . Przygotowano zestawienia tabelaryczne w zakresie: wniosków z badania, analizy wskaźników wyzwań rewitalizacyjnych, syntetycznej oceny poszczególnych dzielnic w Zabrzu w ocenach mieszkańców, klasyfikacji według oceny mieszkańców stopnia problemów rewitalizacyjnych, kluczowych problemów dzielnic o ponadprzeciętnej skali problemów, aktualności celów i kierunków aktualnego programu rewitalizacji w Zabrzu. Rewitalizacja w 2021 roku dedykowana była mieszkańcom zdegradowanych obszarów.

Źródło: BPP UM Zabrze

2.9 ROZWÓJ CYFROWY

2.9.1 E-ZABRZE STRATEGIA BUDOWY SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO MIASTA ZABRZE DO ROKU 2020+

1. Tytuł dokumentu strategicznego
E-Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
3. Uchwała Rady Miasta
UCHWAŁA NR XXI/211/16 RADY MIASTA ZABRZE z dnia 18 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia do realizacji dokumentu o nazwie „e-Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+”.
4. Czas obowiązywania
Od 2016 do 2020+
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Informatyki i Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania (wybór zależy od struktury, kompozycji zapisu danego dokumentu strategicznego)
Dokument „e- Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa Informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+” został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Miasta z dnia 18 stycznia 2016 r., w oparciu o przeprowadzoną w 2015 roku inwentaryzację zasobów IT Gminy Zabrze. Na bazie zidentyfikowanych potrzeb w zakresie informatyzacji Miasta został sformułowany cel główny strategii e-Zabrze: „Budowa społeczeństwa informacyjnego Miasta Zabrze opartego na wiedzy”. Tak zdefiniowany cel główny wynika bezpośrednio z przyjętych pięciu celów strategicznych: -INFRASTRUKTURA (Stworzenie spójnej platformy sieciowej i serwerowej dla wszystkich projektów realizowanych w ramach Programu e-Zabrze), -E-ADMINISTRACJA (Zwiększenie efektywności pracy administracji publicznej z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych i nowoczesnych technologii (ICT), -E-GOSPODARKA (Zabrze miastem atrakcyjnym dla nowoczesnych inwestycji), -E-SPOŁECZEŃSTWO (Zapewnienie obywatelom oraz przedsiębiorcom dostępności usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania publiczne w postaci elektronicznej), -E-BEZPIECZEŃSTWO (Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i administracji miasta Zabrze za pomocą technik IT). W ramach poszczególnych celów strategicznych określone zostały projekty do realizacji wraz ze wskazaniem jednostki koordynującej dany projekt. Część projektów ma charakter ciągły, a niektóre składają się z kilku zadań lub też ze względu na zmieniające się potrzeby zadania są dodawane lub rozszerzane i realizowane w oddzielnych projektach.

Cele strategiczne zostały podzielone na cele operacyjne w związku z potrzebą doprecyzowania kierunków planowanych działań.

Kluczowym przedsięwzięciem zrealizowanym w ramach Programu e-Zabrze była budowa Zabrzańskiej Szerokopasmowej Sieci Światłowodowej (ZMAN), która stanowi duży potencjał do wykorzystania w innych projektach w obszarze rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz Smart City.

Aktualna Strategia e-Zabrze przyjęła do realizacji 27 projektów.

Do realizacji strategii powołany został Komitet Sterujący i Zespół Realizujący. Przewodniczącym Komitetu Sterującego jest Prezydent Miasta.

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Do końca roku 2021 zakończono realizacje ośmiu projektów: „Budowa strony internetowej Miasta Zabrze dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych", „Dyspozycyjność Zasobów na potrzeby Zarządzania Kryzysowego", „e-Dziennik", „Mapa akustyczna Miasta Zabrze - etap II", „System informacji multimedialnej – system przywoławczy", „Zintegrowany system wspomagania Zarządzaniem Obiektami Przemysłowymi w Zabrzu", , „E-Muzeum – digitalizacja i udostępnienie zasobów Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu", „Dostępna Biblioteka – zakup/aktualizacja systemu bibliotecznego dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu".

Do roku 2021 kontynuowano osiemnaście projektów, które będą realizowane także w 2022 r. i w latach następnych: „Centralny Katalog Zabrzańskich Zasobów Książkowych", „Budowa Cyfrowych Usług Wspólnych dla Interesariuszy Miasta Zabrze – CUWMZ", „Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta", „HotSpoty", „Inteligentne sterowanie oświetleniem ulicznym na terenie Miasta Zabrze", „Kompleksowy system gospodarowania odpadami komunalnymi", „Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwoju opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych – geodezyjnych baz danych", „Monitoring Wizyjny Miasta Zabrze - III etap", „Rozwój kompetencji cyfrowych i komputerowych", „Program informatyzacji przedszkoli i szkół", „Rozbudowa Centrum Komputerowego", „Standaryzacja procedur bezpieczeństwa w Gminie Zabrze", „Poprawa dostępności e-usług dzięki przebudowie systemu komunikacji teleinformatycznej miasta Zabrze", „Wdrożenie platformy HelpDesk", „Wdrożenie systemu zarządzania infrastrukturą drogową, sieciową i informatyczną miasta Zabrze", „Wirtualne Miasto Zabrze", „Wsparcie Procesów Zarządczych w Gminie Zabrze", „Eko-Zabrze". Projekt: „Budowa Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Zabrze", przygotowywany jest do realizacji. Podstawą jego działania będą zmodernizowane bazy, które powstaną w ramach trwającej już realizacji projektu „Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwoju opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych – geodezyjnych baz danych".

Powyższe projekty realizowane są przez Urząd Miejski w Zabrzu oraz miejskie jednostki organizacyjne. Finansowane są ze środków zewnętrznych (RPO WSL, POWER, POPC) i własnych Miasta.

Projekty w toku realizacji są na różnym poziomie zaawansowania. Wynika to z możliwości pozyskania środków na ich finansowanie, ich charakteru, złożoności, sytuacją związaną z pandemią COVID-19 i ich adekwatnością do zapotrzebowania i aktualnego stanu rozwiązań. Z powodu ciągłego i dynamicznego rozwoju technologii informatycznych produkty powstałe już w zrealizowanych projektach zostają wymieniane lub zaplanowane do wymiany.

Z rezultatów projektów korzystają mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści, ale również jednostki miejskie. Projekty realizowane na wewnętrzne potrzeby urzędu i jednostek miejskich ukierunkowane są na centralizację, konsolidacje i standaryzację usług informatycznych. W procesie budowania i rozwoju społeczeństwa informacyjnego nie tylko ważne są systemy, ale bardzo dużą wartość mają dane dobrej jakości oraz otwarte dane. Dlatego udział w projekcie m.in. „GZM Data Store" z Górnośląsko-Zagłębiowską

Metropolią (Lider) oraz 28 gminami (Partnerzy)". Celem projektu jest stworzenie wspólnej platformy Otwartych Danych Publicznych.

Pod koniec roku dokonana została zmiana podmiotu administrującego Zabrzańską Szerokopasmową Siecią Światłowodową. Zadanie zostało przekazane z MZDII do Urzędu, który przejął je a następnie zlecił Zabrzańskiej Agencji Realizacji Inwestycji Sp. z o.o. Sieć stanowi podstawę do realizacji wielu projektów i jest cały czas rozwijana. Dzięki posiadanej infrastrukturze świadczonych jest wiele skonsolidowanych usług dla jednostek miejskich. Wykorzystanie sieci jest cały czas poszerzane o nowe usługi, zasoby i podmioty z niej korzystające.

Cały czas są monitorowane możliwości pozyskania środków zewnętrznych na wsparcie realizacji projektów z obszaru społeczeństwa informacyjnego oraz trwają prace nad nowymi projektami i fiszkami projektowymi. W poszukiwaniu nowych sposobów na kreowanie użytecznych projektów Miasto Zabrze podpisało umowę na udział w pilotażowym projekcie GOV TECH Lab, który ma za zadanie wypracować nowatorskie metody z samorządami w celu przygotowywania innowacyjnych projektów i dokonywania wyborów ich Wykonawców.

Ciekawą inicjatywą były spotkania i warsztaty w celu stworzenia Planu Rozwoju Lokalnego i Instytucjonalnego pn. „Miasto Przestrzenia Rozwoju" również w zakresie społeczeństwa informacyjnego.

Dzięki realizacji powyższych projektów jak również opisanym w dokumencie inicjatywom osiągane są cele ze Startegii e-Zabrze. Trwają prace nad stworzeniem nowego dokumentu strategicznego „Strategia Smart Zabrze 2030", który obejmie obszar Strategii e-Zabrze i będzie odpowiedzią na aktualne potrzeby i wyzwania nowoczesnego miasta w kontekście Smar City. W 2021 roku powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta zespół kierujący i zespół pomocniczy ds. opracowania dokumentu pn. Strategia Smart Zabrze 2030 pracował nad koncepcją i wyborem firmy, która opracuje przedmiotowy dokument. Od kształtu tej strategii będzie zależał dalszy sposób realizacji projektów ze strategii e-Zabrze oraz kierunki i rozwój posiadanych zasobów teleinformatycznych. Urząd Miejski bierze również czynny udział w pracach zespołu w ramach przedsięwzięcia Benchmarking-Kontynuacja dedykowanemu właśnie smart city w obszarach: gospodarka oraz świadomi obywatele, wydajna i transparentna administracja, edukacja i kultura.

Rozbudowana została infrastruktura teleinformatyczna o nowe zasoby, które będą wykorzystane m.in. do wdrożenia systemu obiegu dokumentów w urzędzie i jednostkach miejskich.

8. Streszczenie sprawozdania

Dokument „e- Zabrze Strategia budowy Społeczeństwa Informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+" został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Miasta z dnia 18 stycznia 2016 r. Stanowi kontynuację realizacji zapisów Programu E-Zabrze wprowadzonych w życie w dniu 14 grudnia 2009 r. dokumentem „e-Zabrze Program budowy Społeczeństwa Informacyjnego Miasta Zabrze". Do realizacji powołany został Komitet Sterujący i Zespół Realizujący.

Strategia e-Zabrze przyjęła do realizacji 27 projektów w pięciu celach strategicznych. Projekty realizowane są przez Urząd Miejski w Zabrzu oraz miejskie jednostki organizacyjne. Finansowane są ze środków zewnętrznych i własnych Miasta. Do końca roku 2021 zrealizowanych zostało osiem projektów: „Budowa strony internetowej Miasta Zabrze dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych", „e-Dziennik", „Dyspozycyjność Zasobów na potrzeby Zarządzania Kryzysowego", „Mapa akustyczna Miasta Zabrze - etap II", „System informacji multimedialnej – system przywoławczy", „Zintegrowany system wspomagania Zarządzaniem Obiektami Przemysłowymi w Zabrzu", ", „E-Muzeum – digitalizacja i udostępnienie zasobów Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu", „Dostępna Biblioteka – zakup/aktualizacja systemu bibliotecznego dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu". W realizacji jest osiemnaście projektów na różnym poziomie zaawansowania, z kontynuacją w 2022 r. i w latach następnych: „Centralny Katalog Zabrzańskich Zasobów Książkowych", „Budowa Cyfrowych Usług Wspólnych dla Interesariuszy Miasta Zabrze

– CUWMZ", „Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta", „HotSpoty", „Inteligentne sterowanie oświetleniem ulicznym na terenie Miasta Zabrze", „Kompleksowy system gospodarowania odpadami komunalnymi", „Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwoju opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych – geodezyjnych baz danych", „Monitoring Wizyjny Miasta Zabrze - III etap", „Rozwój kompetencji cyfrowych i komputerowych", „Program informatyzacji przedszkoli i szkół", „Rozbudowa Centrum Komputerowego", „Standaryzacja procedur bezpieczeństwa w Gminie Zabrze", „Poprawa dostępności e-usług dzięki przebudowie systemu komunikacji teleinformatycznej miasta Zabrze", „Wdrożenie platformy HelpDesk", „Wdrożenie systemu zarządzania infrastrukturą drogową, sieciową i informatyczną miasta Zabrze", „Wirtualne Miasto Zabrze" ,„Wsparcie Procesów Zarządczych w Gminie Zabrze", „Eko-Zabrze". Realizacja projektu: „Budowa Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Zabrze" jest związana z realizacją projektu „Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwoju opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych – geodezyjnych baz danych".

Projekty w toku realizacji są na różnym poziomie zaawansowania.

Pod koniec roku 2021 uruchomiona została platforma EBOK (Elektroniczne Biuro Obsługi Mieszkańców) z elektronicznymi płatnościami dla podatku od nieruchomości, leśnego i rolnego.

Platforma została zrealizowana w ramach projektu sfinansowanego ze środków POWER, a jej rozwój został zaplanowany z Funduszy Norweskich w latach 2022-2023.

W realizowanych Centrach Przesiadkowych zaprojektowane zostały punkty typu Hotspot, które po uruchomieniu Centrów Przesiadkowych będą służyć podróżnym i klientom.

W ramach projektu „Inteligentne sterowanie oświetleniem ulicznym na terenie Miasta Zabrze" zinwentaryzowano 100% szafek oświetlenia ulicznego będącego własnością Miasta Zabrze. Pozostały do zinwentaryzowania szafki TAURON.

W projekcie „Kompleksowy System Gospodarowania Odpadami" rozwijana była aplikacja mobilna" EcoHarmonogram". Mieszkańcy za pośrednictwem aplikacji mają dostęp m.in. do harmonogramu wywozu śmieci i możliwość dokonywania zgłoszeń. Prowadzone były również konsultacje w sprawie nowej wersji aplikacji KSON i KASON w zakresie kompleksowej obsługi nieczystości.

W roku 2021 kontynuowano realizację projektu pn. „Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwój opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych geodezyjnych baz danych miasta Zabrze" dofinansowanego ze środków RPO WSL 2014-2020. Wybrany w postępowaniu przetargowym Wykonawca rozpoczął prace mające na celu modernizacje bazy danych geodezyjnych jak również przeprowadził instalację i konfigurację środowiska informatycznego i rozpoczął szkolenia pracowników Wydziału Geodezji w ramach modernizacji i rozbudowy TIK – e-usługi. Realizacja projektu została przedłużona do 23.10.2022 r.

W ramach Programu Informatyzacji Przedszkoli i Szkół zorganizowana została konferencja – szkolenia z zakresu stosowania TIK w nauczaniu.

Rozbudowany został System Monitoringu Wizyjnego Miasta.

W zakresie standaryzacji procedur bezpieczeństwa zostały wprowadzone nowe regulacje dotyczące Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji dla Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz rekomendacje w zakresie ochrony danych osobowych.

Na podstawie porozumienia zawartego z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią (Lider) oraz 28 gminami (Partnerzy) kontynuowana była realizacja projektu „GZM Data Store". Celem projektu jest stworzenie wspólnej platformy Otwartych Danych Publicznych.

Pracowano nad projektami do przyszłej perspektywy finansowej oraz do Planu Rozwoju Lokalnego i Instytucjonalnego.

Przeprowadzone zostało przekazanie od 1 października 2021 r. administrowania Zabrzańską Szerokopasmową Siecią Światłowodową w imieniu Miasta Zabrzańskiej Agencji Realizacji Inwestycji Sp. z o.o. 15.11.2021 r. przyjęta została uchwała poszerzając możliwości wykonywania usług telekomunikacyjnych przez Miasto Zabrze. Dzięki posiadanej infrastrukturze świadczonych jest wiele skonsolidowanych usług dla jednostek miejskich. Wykorzystanie sieci jest cały czas poszerzane o nowe usługi, zasoby i podmioty z niej korzystające.

Ogłoszono postępowanie na wdrożenie nowego Systemu Kontroli Zarządczej i Zarządzania Ryzykiem dla Urzędu Miejskiego w Zabrzu i jednostek organizacyjnych w modelu SaaS (software as a service) czyli oprogramowanie jako usługa.

Ze względu na wygaszania platformy SEKAP rozpoczął się proces migracji e-usług na platformę samorzad.gov.pl.

Trwały prace mające na celu wdrożenie w Urzędzie Miejskim Zabrzu jak również jednostkach organizacyjnych Systemu EZD PUW do elektronicznego zarządzania dokumentacją.

Prowadzone były dalsze prace związane z uruchomieniem oraz testowym prowadzeniem portalu Eko-Zabrze.

Przygotowywano wniosek o dofinansowanie informatyzacji Miasta z projektu „Cyfrowa Gmina".

W 2021 roku powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta zespół kierujący i zespół pomocniczy ds. opracowania dokumentu pn. „Strategia Smart Zabrze 2030" pracował nad koncepcją i wyborem firmy, która opracuje dokument. Niezależnie od prac nad dokumentem „Strategia Smart Zabrze 2030", prowadzone są działania zmierzające do centralizacji i konsolidacji usług informatycznych dla potrzeb instytucji publicznych miasta Zabrze oraz projekty, którymi odbiorcami są mieszkańcy, przedsiębiorcy i turyści. Rozbudowana została infrastruktura teleinformatyczna o nowe zasoby, które będą wykorzystane m.in. do wdrożenia systemu obiegu dokumentów w urzędzie i jednostkach miejskich.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

W roku 2021 w ramach realizacji Strategii e-Zabrze realizowane były projekty i podejmowane inicjatywy, które mają znaczący wpływ na osiągnięcie celu głównego „Budowa społeczeństwa informacyjnego Miasta Zabrze opartego na wiedzy".

W dniu 10.12.2021 r. została udostępniona mieszkańcom platforma eBOK. Wcześniej z platformy eBOK mogli korzystać pracownicy Urzędu Miejskiego w Zabrzu. Na platformie eBOK prezentowane są informacje w zakresie naliczonego podatku od nieruchomości, leśnego oraz rolnego. Użytkownik może za pośrednictwem platformy opłacić naliczone należności z zakresu podatków. W okresie sprawozdawczym przygotowywano portal EBOK do upublicznienia. W ramach prac przygotowano niezbędną dokumentację portalu tj. Regulamin portalu, Deklarację dostępności, Politykę prywatności, Zgodę na przetwarzanie danych oraz Instrukcję portalu i przeprowadzony został audyt zewnętrzny. Przeprowadzono testy i zgłaszano błędy i modyfikacje funkcjonalności do Wykonawcy. Zgłoszono m.in. modyfikacje w zakresie wyświetlania danych u współwłaścicieli nieruchomości, plików cookies, zmiany strony logowania do portalu itp. Zostały dodane dwie kluczowe modyfikacje tj. możliwość dokonywania płatności koszykowych oraz możliwość dokonywania dowolnych opłat. Pierwsza z nich została udostępniona użytkownikom. Możliwość dokonywania dowolnych opłat była w fazie testów. W celu rozpowszechnienia informacji o platformie na decyzjach o wysokości podatków zawarta zostanie informacja o możliwości ich opłaty za pośrednictwem platformy eBOK. Platforma eBOK powstała w ramach projektu pn. „Cyfrowe Usługi Miast dla Przedsiębiorców – CUMP" dofinansowanego w ramach programu operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020 ze Środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania 2.18 „Wysokiej jakości usługi administracyjne". Rozwój platformy eBOK zaplanowany został w projekcie pn.: „Miasto Przestrzenią Rozwoju" w ramach programu ROZWÓJ LOKALNY, współfinansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014 – 2021. W ramach tego rozwoju przewidziane jest m.in. dodanie płatności w zakresie podatków od środków transportowych, opłaty za wywóz odpadów komunalnych oraz opłaty za wieczyste użytkowanie. Dodatkowo platforma zostanie

rozbudowana o możliwość dokonywania innych opłat np. za wydanie prawa jazdy, za wydanie dowodu rejestracyjnego dla pojazdu.
Od maja 2021 r. w Urzędzie Miejskim w Zabrzu uruchomiono pilotażowo usługę Ustal Termin dostępną pod adresem: https://zabrze.ustaltermin.pl System pozwala na dokonanie rezerwacji wizyty w UM w wybranym przez siebie dniu i godzinie przy użyciu dedykowanej strony internetowej, uruchamianej zarówno na telefonie, tablecie, jak i komputerze. System po rejestracji automatycznie przesyła powiadomienie e-mail o potwierdzeniu wizyty i generuje kod dostępu (wirtualny bilet). Po przybyciu do Urzędu wystarczy okazać bilet na urządzeniu mobilnym lub zapamiętać kod bez konieczności jego drukowania. W każdej chwili można anulować termin zaplanowanej wizyty. Jest to program pilotażowy, wdrożony dla Wydziału Komunikacji, Spraw Obywatelskich i USC. W przyszłości planowane jest objęcie zakresem działania tego systemu również innych Wydziałów Urzędu Miejskiego. W ramach projektu „Kompleksowy System Gospodarowania Odpadami" rozwijana była aplikacja mobilna" EcoHarmonogram". Mieszkańcy za pośrednictwem aplikacji mają dostęp m.in. do harmonogramu wywozu śmieci i możliwość dokonywania zgłoszeń. Dodano możliwość wprowadzania zgłoszeń w temacie: nieodebranych odpadów, dzikich wysypisk, wymiany pojemnika, zapotrzebowania na worki do segregacji, odbioru worków big-bag. Informacja o etapie realizacji zgłoszenia przychodzi wnioskodawcy na numer telefonu bądź adres e-mail podany do kontaktu. Ecoharmonogram automatycznie pobiera nowe harmonogramy jak i na bieżąco aktualizuje wszelkie zmiany dla wskazanego adresu a także informuje o najbliższym terminie odbioru odpadów. W aplikacji można również sprawdzić jak sortować oraz gdzie wrzucić dany odpad poprzez wpisanie nazwy odpadu. Umieszczono harmonogram Mobilnych PSZOKÓW. Dodano informację o jakości powietrza. Wprowadzano nowe punkty wywozowe. Liczba użytkowników aplikacji wynosi 11 400. Prowadzone były również konsultacje w sprawie nowej wersji aplikacji KSON i KASON w zakresie kompleksowej obsługi nieczystości co ma spowodować zmianę technologiczną i stworzyć nowe możliwości m.in. integracji z innymi systemami. W roku 2021 kontynuowano realizację projektu pn. „Podniesienie jakości treści cyfrowych oraz rozwój opartych na nich e-usług w zakresie rejestrów publicznych-geodezyjnych baz danych miasta Zabrze" dofinansowanego z RPO WSL 2014-2020. Na początku roku została podpisana umowa z Wykonawcą na realizację zadania "Modernizacja i rozbudowa TIK - e -usługi i szkolenia oraz modernizacja i rozwój treści cyfrowych w ramach projektu PJTCE_U". Został wybrany do zarządzania projektem Inżynier Projektu oraz została podpisana umowa na Usługi Inspekcji Nadzoru. Odbyło się szereg spotkań omawiających projekt wdrożenia, plan i harmonogram, odbiory prac, ryzyka w projekcie, zagadnienia merytoryczne i implementacyjne oraz integracje z innymi systemami. Pod koniec roku nastąpiły odbiory wykonanych prac Etapu I dla modernizacji i rozbudowy TIK-e-usługi oraz modernizacji baz danych m.in. prace instalacyjno-konfiguracyjne, licencje oraz w obszarze zadań: „Dostosowanie treści cyfrowych do standardów prawnych baz danych EGiB - konwersja danych, analiza podmiotów EGiB, budynki i użytki EGiB, punkty graniczne EGiB, Archiwum PZGiK, BDOT500, GESUT" w zakresie i ilości wynikających z przyjętego harmonogramu rzeczowo-finansowego. Rozpoczęły się też szkolenia użytkowników nowego systemu. W ramach projektu zaplanowana jest digitalizacja (przetworzenie z tradycyjnej, papierowej formy na treści cyfrowe) zasobów geodezyjnych Miasta Zabrze i udostępnienie ich w formie 17 atrakcyjnych e-usług dla klientów (np. udostępnianie mapy ewidencji gruntów i budynków czy zgłoszenie prac geodezyjnych) i 4 dla administracji. Produkty projektu stanowią podstawę dla projektu „Budowa Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Zabrze". Realizacja projektu została przedłużona do 23.10.2022 r.

W ramach projektu „Inteligentne sterowanie oświetleniem ulicznym na terenie Miasta Zabrze" zinwentaryzowano 100% szafek oświetlenia ulicznego będącego własnością Miasta Zabrze (4 747 punktów świetlnych w tym 264 punktów zasilanych energią słoneczną). Planuje się aplikować o dofinasowanie modernizacji oświetlenia ze środków zewnętrznych i kontunuowanie inwentaryzacji oświetlenia będącego własnością TAURON.
W projekcie „Monitoring Wizyjny Miasta Zabrze II etap nastąpiła rozbudowa Systemu Monitoringu Wizyjnego Miasta Zabrze o dzielnice Helenka. Przyłączono do systemu kamer zewnętrznych monitoringu SP 6 (ul. Klonowa). W wyniku rozstrzygnięcia dwóch postępowań przetargowych zostanie rozbudowany

monitoring o dołączenie kilkunastu punktów kamerowych. W ramach Programu Informatyzacji Przedszkoli i Szkół zorganizowana została konferencja – szkolenia z zakresu stosowania TIK w nauczaniu.

W roku 2021 były przeprowadzone uzgodnienia w zakresie budowy i umieszczenia punktów typu hotspot w przygotowywanych do realizacji projektach związanych z budową centrów przesiadkowych. Z uwagi na znikome zainteresowanie wykorzystaniem HotSpotów nie planuje się dodatkowych działań w tym zakresie. W kolejnym roku będzie sprawowany nadzór nad budową tych punktów w centrach przesiadkowych. Rozbudowana została infrastruktura serwerowa pod potrzeby wdrażania EZD PUW w urzędzie i jednostkach miejskich. Pod koniec roku przygotowywany był wniosek do projektu „Cyfrowa Gmina" mający na celu modernizacje infrastruktury teleinformatycznej i podniesienia bezpieczeństwa. W ramach „Wdrożenie systemu zarządzania energią oraz infrastrukturą drogową, sieciową i informatyczną miasta Zabrze" sprawowany był nadzór na nad aktualnością paszportyzacji Zabrzańskiej Szerokopasmowej Sieci Światłowodowej oraz uzupełnianie atrybutów poszczególnych elementów sieci. Zaplanowane zostało poszerzenie paszportyzacji o istniejące lub planowane kanały technologiczne. Cały czas działa Zespół ds. Integracji sygnalizacji drogowej z siecią ZMAN, który analizuje możliwości wykorzystania posiadanej infrastruktury szerokopasmowej do zarządzania sygnalizacją świetlną. Zostało zrealizowane przepięcie kamer monitoringu miejskiego z systemu radiowego na światłowody. Kontynuowane były prace mające na celu ujednolicenie nazw domen i adresów mailowych jednostek miejskich. Tworzone były nowe subdomeny w domenie „miastozabrze.pl". Nastąpiło przeniesienie zasobów internetowych Miejskiego Zarządu Dróg i Infrastruktury Informatycznej na Miejski Zarząd Dróg. Z dniem 1 października 2021 roku zadania związane administrowaniem Zabrzańską Szerokopasmową Siecią Światłowodową realizuje w imieniu Miasta Zabrza Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o. Dzięki posiadanej infrastrukturze świadczonych jest cały szereg skonsolidowanych usług informatycznych takich jak: jednolity system poczty elektronicznej dla miejskich jednostek organizacyjnych, hosting stron internetowych, zarządzanie domenami internetowymi miejskich jednostek organizacyjnych, zapewnienie dedykowanych połączeń światłowodowych jednostkom miejskim do realizacji zamkniętej sieci LAN, dostarczanie Internetu do jednostki instytucji miejskich, zapewnienie połączeń szerokopasmowych dla monitoringu miejskiego, zapewnienie wymaganego poziomu bezpieczeństwa dla sieci. W ramach konsolidacji usług wszystkie jednostki budżetowe miasta uzyskały jednolity schemat nazywania domen internetowych i poczty elektronicznej. Zabrzańska Szerokopasmowa Sieć Światłowodowa zapewnia usługi transmisji danych na potrzeby rządowego programu Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej. Poprzez naszą infrastrukturę, OSE dostarczane jest do wszystkich szkół Zabrza, dla których organem prowadzącym jest Miasto Zabrze, i które kwalifikują się do tego programu. Przy realizacji Strategii Smart Zabrze 2030 konieczne będzie wykorzystanie posiadanej, miejskiej infrastruktury teleinformatycznej. Sieć i usługi jest udostępniana innym operatorom telekomunikacyjnym na zasadach komercyjnych. Istnieje zainteresowanie wykorzystaniem Zabrzańskiej Sieci Szerokopasmowej przez różne przedsiębiorstwa i instytucje. Z tego powodu 15.11.2021 r. podjęta została przez Radę Miasta uchwała XXXIX/649/21 poszerzając możliwości wykonywania usług telekomunikacyjnych przez Miasto Zabrze. Zostały przygotowane i złożone wstępne fiszki projektowe zakładające rozbudowę Zabrzańskiej Sieci Szerokopasmowej.

W zakresie standaryzacji procedur bezpieczeństwa były wprowadzane nowe regulacje dotyczące Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji dla Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz rekomendacje w zakresie ochrony danych osobowych. W związku z epidemią koronawirusa COVID-19 przygotowano i udostępniono szkolenie w formie e-learningowej, które dotyczyło naruszeń ochrony danych osobowych. Sytuacja pandemiczna utrudniła organizowanie szkoleń w formie bezpośredniej (tradycyjnej). W roku 2021 pod adresem https://rekrutacja.miastozabrze.pl/ uruchomiony został nowy portal rekrutacyjny. Serwis umożliwia kandydatom chcącym rozpocząć pracę w Urzędzie Miejskim w Zabrzu aplikowanie na wybrane stanowiska. W 2021 r. ogłoszone zostało postępowanie na wdrożenie spójnego Systemu Kontroli Zarządczej i Zarządzania Ryzykiem dla Urzędu Miejskiego i miejskich jednostek organizacyjnych w Zabrzu. Kontrola zarządcza w jednostkach sektora finansów publicznych to ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów

i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Centralizacja i konsolidacja w postaci jednego wspólnego systemu pomaga w koordynowaniu działań i realizacji zadań w zakresie kontroli zarządczej i zarządzania ryzykiem. System Wspomagania Kontroli Zarządczej i Zarządzania Ryzykiem zapewni jednolitą metodykę określania celów i zadań oraz identyfikacji i analizy ryzyk, a także zapewni wsparcie dla działań zarządczych Członków Kierownictwa Urzędu, Osób kierujących komórkami organizacyjnymi oraz Kierowników miejskich jednostek organizacyjnych. Wdrożenie nowego systemu będzie w modelu SaaS (software as a service) czyli oprogramowanie jako usługa.

W lipcu 2021 r. Prezydent Miasta Zabrze podpisał umowę ze Skarbem Państwa (Wojewodą Podlaskim i Ministrem Cyfryzacji) na nieodpłatne korzystanie z programu komputerowego do elektronicznego zarządzania dokumentacją stworzonego przez Podlaski Urząd Wojewódzki, zwanego dalej: Systemem EZD PUW. Do wsparcia wdrożenia został wskazany Oddziału NASK w Białymstoku. Wdrożeniem ma być objęty Urząd Miejski w Zabrzu i jednostki organizacyjne. Po stronie Miasta Zabrze jest m.in. przygotowanie środowiska teleinformatycznego, zapewnienie zaplecza technicznego do wdrożenia i rozwoju programu, opracowanie procedur wewnętrznych dotyczących postępowania z dokumentacją w Systemie EZD PUW, zapewnienie serwisowania przez służby informatyczne, zapewnienie wdrożenia i utrzymania Systemu EZD PUW w jednostkach. Zgodnie z harmonogramem system EZD PUW zostanie uruchomiony w 2022 roku w Urzędzie Miejskim w Zabrzu, a następnie w Miejskich Jednostkach Organizacyjnych. Prezydent Miasta powołał Zespól ds. wdrożenia i utrzymania i rozwoju w Urzędzie Miejskim Zabrzu systemu do Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku. W roku 2021 trwały analizy i uzgodnienia w zakresie wdrożenia i integracji nowego systemu obiegu dokumentów z eksploatowanymi systemami dziedzinowymi w urzędzie. Przeprowadzone zostały prace instalacyjno-konfiguracyjne oraz szkolenia dla użytkowników. Nawiązana została również współpraca z Urzędem Marszałkowskim w Opolu w zakresie merytorycznego wsparcia procesu wdrożeniowego. Samorządy Województwa Śląskiego od 2008 roku realizują swoje usługi dot. e-administracji na platformie SEKAP w tym również Miasto Zabrze. Pod koniec 2020 roku Zarząd Województwa Śląskiego podjął decyzje o wygaszeniu funkcjonowania platformy SEKAP od 1.01.2022 r. Z powodu zaistniałem sytuacji Prezydent Miasta Zabrze zawarł porozumienie z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów (KPRM) na podstawie którego rozpoczął się proces migracji usług z SEKAP na platformę samorzad.gov.pl podzielony na etapy. W I etapie na nowy portal migrowane są ogólne opisy usług tzw. karty informacyjne usług SEKAP. W II etapie opracowane wcześniej ogólne karty usług przekształcone zostaną w lokalne karty usług. W III etapie zostanie udostępniony generator formularzy pozwalający na budowę złożonych formularzy. Odbyło się wiele spotkań w zakresie uzgodnień całego procesu z przedstawicielami KPRM w których uczestniczyły również inne zainteresowane śląskie gminy. Dokonano analizy usług na platformie SEKAP, wytypowano usługi do pilotażu i uczestniczono w warsztatach z ekspertami z KPRM. Na podstawie porozumienia zawartego z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią (Lider) oraz 28 gminami (Partnerzy) kontynuowana była realizacja projektu „GZM Data Store". Celem projektu jest stworzenie wspólnej platformy Otwartych Danych Publicznych. Realizacja projektu rozpoczęła się w lipcu 2020 r. Została przeprowadzona pogłębiona inwentaryzacja zbiorów danych w 28 gminach. W roku 2021 dokonano analizy i oceny zidentyfikowanych zbiorów, opracowane zostały rekomendację dot. sposobu publikacji wybranych zbiorów danych. Wybrane do publikacje zbiory zostały przez urząd przetworzone do otrzymanego szablonu, uzupełnione w celu podniesienia jakości i przygotowane do opublikowania. Osoby odpowiedzialne za poszczególne zbiory zostały przeszkolone w zakresie aktualizacji i publikacji. Na portalu otwartych danych zostały opublikowane również zbiory na najwyższym 5 poziomie otwartości co jest ewenementem w skali kraju. Również niektóre ze zbiorów zostały wizualizowane za pomocą interaktywnych map i wykresów. Urząd Miejski w Zabrzu opublikował 13 zbiorów danych w tym 10 zbiorów zostało zwizualizowanych.

Po uwzględnieniu podziału na lata w zakresie poszczególnych zbiorów, aktualnie na platformie opublikowanych jest 22 zbiory Danych dla Zabrza. Link do opublikowanych zbiorów: https://otwartedane.metropoliagzm.pl/dataset?organization=zabrze. Projekt będzie kontynuowany w następnych latach.

W grudniu 2021 r. Miasto Zabrze podpisało umowę o współpracy w ramach realizowanego na rzecz jednostek samorządu terytorialnego projektu „Podniesienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego w zakresie pracy z innowacjami i ich wdrażania poprzez popularyzację procedur konkursowych oraz zapoznanie się z metodami i narzędziami wspierającymi współpracę z twórcami innowacji" (projekt grantowy GovTech inno_LAB). Do projektu zostało zgłoszonych siedem zadań. Docelowo w trakcie spotkań warsztatowych zostanie wybrane jedno zadanie. Wyznaczone osoby z urzędu będą uczestniczyć w działaniach szkoleniowych mających na celu wzmocnienia ich kompetencji (a tym samym pośrednio wzmocnienie kompetencji JST) w zakresie trybów zamawiania innowacyjnych rozwiązań, zwinnych metodyk zarządzania projektami (scrum, agile) oraz właściwego diagnozowania potrzeb technologicznych JST. Możliwe jest również wsparcie w przeprowadzeniu dialogu technicznego, organizacji konkursu w trybie PZP oraz opieki pokonkursowej.

Rozwijana była platforma Help Desk, ale tylko w ramach urzędu.

Kontynuowane były prace związane z uruchomieniem oraz testowaniem portalu Eko-Zabrze poświęconego ochronie środowiska naturalnego.

Pracowano nad projektami do przyszłej perspektywy finansowej oraz do Planu Rozwoju Lokalnego i Instytucjonalnego (Fundusze Norweskie) – pn. „Miasto Przestrzenią Rozwoju". Odbyło się wiele spotkań i warsztatów. Rozpoczęły się również pracę nad stworzeniem nowego dokumentu strategicznego „Strategia Smart Zabrze 2030", która przejmie obszar Strategii e-Zabrze. W 2021 roku powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta zespół kierujący i zespół pomocniczy ds. opracowania dokumentu pn. „Strategia Smart Zabrze 2030" pracował nad koncepcją i wyborem firmy, która opracuje przedmiotowy dokument. Od kształtu tej strategii będzie zależał dalszy sposób realizacji projektów ze strategii e-Zabrze oraz kierunki i rozwój posiadanych zasobów teleinformatycznych.

Źródło: IRSI UM Zabrze

2.10 ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

2.10.1 STRATEGIA TWORZENIA EKOSYSTEMU STARTUPÓW W ZABRZU Z OBSZARÓW MEDYCYNY I POKREWNYCH

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Strategia tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych
2. Podstawa prawna
Art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym
3. Uchwała Rady Miasta /Zarządzenie Prezydenta Miasta
Uchwała nr LIX/710/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 27 sierpnia 2018 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii tworzenia ekosystemu startupów w Zabrzu z obszarów medycyny i pokrewnych.
4. Czas obowiązywania
2018 – nadal
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Biuro ds. Inwestorów
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Kluczowe cele strategiczne dla docelowego modelu ekosystemu (na podstawie strategii startupowej w Zabrzu): • dostępność do specjalistycznych i bogato wyposażonych laboratoriów, • dostęp do kadry naukowej – liderów w swoich obszarach w Polsce i nie tylko, • dostęp do powierzchni biurowej, umożliwiającej pracę w kreatywnym otoczeniu po preferencyjnych stawkach, • dostęp do lokali mieszkalnych po preferencyjnych stawkach, • opiekę „oficera startupowego” ze strony Miasta, • dostęp do kapitału (np. w ramach spotkań i warsztatów + konferencji), • dostęp do bazy kontaktów i zasobów w mieście, • dostęp do wydarzeń branżowych.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Miasto wykonało kilka bardzo ważnych kroków początkujących rozwój społeczności startupowej wokół Zabrza. Proces przygotowania kompleksowej oferty wspierającej rozwój startupów (młode spółki technologiczne) – ze szczególnym uwzględnieniem w Zabrzu obszarów medycyny i pokrewnych – wymaga czasu i systematycznych działań przez kilka, a nawet kilkanaście lat, by dojść do momentu samodzielnego działania ekosystemu.

Do najważniejszych kroków wykonanych dotychczas przez Zabrze własnymi środkami przy wdrażaniu strategii startupowej, ze szczególnym uwzględnieniem branż medycznej i powiązanych, można zaliczyć następujące działania:

- Opracowanie dokumentu „Strategia tworzenia w Zabrzu ekosystemu startupów z obszarów medycyny i pokrewnych" przyjęta do realizacji uchwałą Rady Miejskiej w Zabrzu.
- Wyznaczenie w strukturze Urzędu Miejskiego w Zabrzu osób i komórek nadzorujących strategię startupową.
- Uruchomienie i realizacja programu Startup City Zabrze, którego celem jest wdrażanie strategii startupowej w ramach trzech głównych zadań, na których koncentrowaliśmy się również w 2021 roku:
    1. Budowa społeczności technologiczno-biznesowej w Zabrzu.
    2. Poszukiwanie zewnętrznego finansowania do realizacji strategii startupowej w Zabrzu.
    3. Promocja Zabrzańskiej Doliny Medycznej pod kątem startupów, specjalistów i biznesu.

Kontynuowane są działania z zakresu wdrażania strategii startupowej w Zabrzu. Działalność kontynuował Startup Oficer, który realizuje działania związane z wdrażaniem strategii w życie w ramach programu Startup City Zabrze (uruchomionego przez Prezydent Zabrza w 10.2019 – inauguracja nastąpiła podczas specjalnego panelu dyskusyjnego poświęconego Zabrzańskiej Dolinie Medycznej i briefingu prasowego zrealizowanych podczas Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw 2019).

Startup Oficer we współpracy z Biurem ds. Inwestorów skupiają się na działaniach związanych z budowaniem społeczności startupowej oraz promocją Zabrza wśród podmiotów i osób zainteresowanych tematyką rozwijania biznesu w oparciu o technologie w medycynie i sektorach powiązanych. Dużo wysiłków skupionych było na pracach związanych z poszukiwaniem zewnętrznych źródeł finansowania projektów dedykowanych rozwojowi startupów w Zabrzu.

W 2021 poprzez działania Startup City Zabrze zaproszony został do Zabrza kolejny inwestor z obszaru medycyny, który zainteresował się możliwością rozwijania swojego biznesu na terenie Zabrza. Ten kolejny inwestor zaproszony do Zabrza poprzez działania Startup City Zabrze, odmiennie od inwestora z 2020 roku, który zainwestował w teren w Zabrzu pod budowę swojego ośrodka, jest zainteresowany rozwojem w oparciu o dostępne przestrzenie biurowe w mieście i aktualnie dokonuje analizy we współpracy z Biurem ds. Inwestorów. Wymienieni inwestorzy deklarowali od początku zainteresowanie rozwijaniem nowych technologii w swojej działalności i pozostają pod opieką Biura ds. Inwestorów i Startup Oficera, a w świat idzie informacja, że zapraszamy biznes medyczny do Zabrza.

Kontynuowane były konsultacje z pomysłodawcami i zespołami z różnych branż:

- osobami z pomysłem na startup, np. spotkania ze studentami Politechniki śląskiej w Zabrzu, którzy mieli pomysł dot. aplikacji do kursów różnego rodzaju,
- funkcjonującymi startupami we wczesnej fazie rozwoju, które poszukują modelu biznesowego i partnerów do rozwoju, jak np. projekt Samplo z Poznania,
- funkcjonującymi już na rynku startupami, które weszły we współpracę z naszym rozwijającym się hubem, jak np. np. Maskup, Healthly, itp.

Kontynuowane było reprezentowanie Zabrza na różnych eventach i wydarzeniach startupowych w Polsce, jak np. udział Startup Oficera w Zabrzu w jury konkursu Startup Challenge podczas European Tech & Startup Days podczas Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach 2021, czy prowadzenie specjalnej debaty poświęconej rozwojowi ekosystemu startupowego w regionie śląskim, która miała miejsce podczas październikowego Europejskiego Forum Przyszłości na Stadionie Śląskim.

Kontynuowane były spotkania MedTech Meetup, jako spotkania osób zainteresowanych rozwijaniem startupów medycznych i w obszarach powiązanych. W sumie w 15 edycjach spotkań zrealizowanych od listopada 2019 udział w nich wzięło 468 uczestników z 49 prelegentami, którzy zrealizowali 44 prezentacje. W związku z tą działalnością w internecie odnotowaliśmy 246 wzmianek i zasięg postów w liczbie 194 296. Wspierało nas 15 partnerów, którzy współpracowali z nami w szczególności na linii promocji tych wydarzeń. Z dumą możemy powiedzieć, że w 2021 spotkania miały zasięg ogólnopolski, ponieważ na spotkania odbywające się offline na Arenie Zabrze przyjeżdżali ludzie z całego kraju, nie wspominając udziału osób z różnych części kraju w przypadku spotkań online. Wart zaznaczenia jest fakt, że prawie w 100% uczestniczą w tych spotkaniach ludzie zainteresowani tematyką budowania i rozwijania startupów w obszarze rynku zdrowia, medycyny i powiązanych sektorów. Uczestnicy spotkań to naukowcy, medycy, inżynierowie, studenci, przedsiębiorcy, inwestorzy, a także pomysłodawcy, właściciele i kadra zarządzająca startupów.

Z początkiem 2021 roku docenione zostały wysiłki Zabrza w budowaniu społeczności startupowej w branży healthtech poprzez zaproszenie Startup City Zabrze do objęcia patronatem ogólnopolskiego raportu startupowego „Top Disruptors in Healthcare" przygotowanego przez Polską Federację Szpitali. Dzięki temu Startup City Zabrze znalazło się w wąskim gronie uznanych podmiotów na arenie ogólnopolskiej wspierających rozwój startupów rynku zdrowia w Polsce.

8. Streszczenie sprawozdania

Budowa społeczności startupowej, łączącej twórców startupów, inwestorów indywidualnych i instytucjonalnych (aniołów biznesu, fundusze, korporacje, przedsiębiorców), mentorów, dostawców do startupów, naukowców, odbiorców technologii, itd., odbywała się w 2021 roku przede wszystkim poprzez organizację 7 spotkań MedTech Meetup (offline i online), w których udział wzięło 231 osób z całej Polski. Udział prelegentów i uczestników w naszych 3-godzinnych spotkaniach potwierdza, że są wartościowe z punktu widzenia budowania networkingu w branży startupów z obszaru rynku zdrowia. Prelegenci reprezentowali środowiska naukowe (nie tylko zabrzańskie), inwestorskie (np. Aligo VC z Pomorza, Aban Fund z Krakowa), a także biznesowo-startupowe z prezentacjami opartymi na doświadczeniach zdobywanych w codziennej pracy nad rozwijaniem biznesu w oparciu o projekty technologiczne, startupy i spółki z zakresu rynku zdrowia.

Poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania dla działań związanych z rozwijaniem ekosystemu startupowego w mieście oraz wspieraniem rozwoju startupów medycznych i okołomedycznych, pochłonęło bardzo dużo czasu w ramach działań związanych ze wdrażaniem strategii startupowej. Działania te związane były ze spotkaniami wewnętrznymi, z udziałem Startup Oficera (odpowiedzialnego za wkład merytoryczny związany z budową ekosystemu startupowego, odpowiadającego na potrzeby startupów, którego wiedza była wykorzystywana podczas spotkań i w trakcie przygotowywania dokumentów do instytucji zewnętrznych, np. w obszarze środków unijnych). Prowadzone były prace nad zaplanowaniem, pozyskaniem i absorpcją środków z takich instytucji jak np. Polski Fundusz Rozwoju, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego, Fundusz Sprawiedliwej Transformacji, Fundusze Norweskie, inne. Za nami jest wiele godzin spotkań.

Działania promocyjne realizowane były poprzez kanały prowadzone przez Startup Oficera (www.startupzabrze.pl, funpage na Facebook „Startup City Zabrze", funpage na Linkedin „Startup City Zabrze"). Największy ruch organiczny generowany jest przy okazji promocji spotkań MedTech Meetup odbywających się w Zabrzu. Ruch ten zwiększany jest w trakcie realizacji działań promocyjnych płatnych

(np. na Facebook) oraz działaniami PR (np. we współpracy z partnerami i patronami spotkań Medtech Meetup, kanały informacyjne Miasta, media oraz aktywności innych użytkowników mediów społecznościowych).

Przyciąganie biznesu do współpracy w Zabrzu:

- Startupy – coraz więcej działających startupów, a także startujących projektów pozostaje z nami w kontakcie, a my próbujemy pomóc każdemu w najlepszy z możliwych sposobów,
- Inwestorzy technologiczni – rozwijamy kontakty z inwestorami technologicznymi, czego zwieńczeniem było spotkanie dedykowane właśnie inwestorom indywidualnym (aniołom biznesu) i instytucjonalnym (funduszom seed i VC) oraz branżowym w 4. kwartale 2021 roku,
- Przedsiębiorstwa i korporacje – Startup Oficer rozmawia z różnymi instytucjami oraz konkretnymi firmami z rynku zdrowia o otwartości Zabrza na inwestorów z tego sektora, którym w lokowaniu się w Zabrzu pomogą z pracownicy Biura ds. Inwestorów, co już przećwiczyliśmy na przykładzie dwóch inwestorów z sektora MŚP, którzy zainteresowali się Zabrzem poprzez działania programu Startup City Zabrze i pozostają pod opieką Biura ds. Inwestorów.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

1. Społeczność technologiczno-biznesowa.

W ramach programu Startup City Zabrze prowadzone były działania nad budową społeczności technologiczno-biznesowej w Zabrzu.

Do współpracy zaproszone były różne podmioty i osoby, które interesowały się tematyką rozwijania młodych spółek technologicznych – w szczególności w obszarach medycyny i powiązanych.

Działania w tym zakresie podjęte w 2021 roku:

- Organizacja spotkań MedTech Meetup – 7 wydarzeń (3 offline i 4 online), 231 uczestników z całej Polski, którzy zobaczyli 18 prezentacji przygotowanych przez 20 prelegentów ze środowisk naukowych i biznesowych z całej Polski (jak np. Poznań, Wrocław, Warszawa, Kraków, Śląsk, Pomorze). Prelegenci reprezentowali środowiska naukowe, przedstawicieli inwestorów, specjalistów wspierających rozwój startupów (jak np. prawnicy) oraz twórców startupów z całego kraju, prezentujących case'y biznesowe w oparciu o doświadczenia zdobyte w trakcie budowania ich startupów, projektów i spółek technologicznych. Wydarzenia odbywały się zarówno stacjonarnie (z zachowaniem reżimu sanitarnego w związku z sytuacją epidemiczną w kraju wywołaną wirusem Sars-Cov-2), jak i online. Uczestnikami byli: specjaliści, przedsiębiorcy, inwestorzy (prywatne osoby, przedsiębiorstwa i wyspecjalizowane fundusze), założyciele startupów, przedsiębiorcy w sektorach tradycyjnych i technologicznych, studenci różnych kierunków, a także medycy i naukowcy różnych specjalności. Spotkania stacjonarne odbywały się w Klubie Biznesowym Areny Zabrze. Spotkania online odbywały się za pośrednictwem oprogramowania MS Teams.
- Reprezentowanie Zabrza w konferencjach i spotkaniach poświęconych rozwojowi startupów, technologii i medycyny przez Startup Oficera, np. udział Startup Oficera w Zabrzu w jury konkursu Startup Challenge podczas European Tech & Startup Days w ramach Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach 2021, czy też udział w konferencji w Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii w październiku 2021, czy chociażby udział w MEDmeetsTECH w grudniu 2021 w Warszawie, a także prowadzenie specjalnego panelu poświęconego rozwojowi startupów w województwie śląskim podczas Europejskiego Forum Przyszłości na Stadionie śląskim w 10.2021 roku.

- Wsparcie promocji Zabrza wśród potencjalnych inwestorów przez Startup Oficera. Za pośrednictwem Startup Oficera do Biura ds. Inwestorów trafił kolejny prywatny inwestor, który planuje uruchomienie działalności w zakresie medycyny na ok 1000 m2 powierzchni biurowej.
- Rozwój kanałów komunikacyjnych – strona www, kanały social media (Facebook i Linkedin) – które pełnią rolę promocyjną dla miasta, integracyjną dla uczestników ekosystemu (instytucje, organizacje i osoby zajmujące się medycyną, technologią i biznesem w technologiach/opartych na technologiach) i narzędzia komunikacji z otoczeniem. Narzędzia te obsługiwane są przez Startup Oficera.
- Rozmowy z instytucjami wspierającymi rozwój ekosystemu startupów w Polsce – publiczne (np. Polski Fundusz Rozwoju, itp.) i niepubliczne (np. Polska Federacja Szpitali, itd.).
- Zaproszenie do współpracy w pierwszej kolejności instytucji i organizacji, a także biznesu skupionych w swojej działalności na medycynie oraz szerzej na rynku zdrowia (np. kolejne instytucje prezentujące swój dorobek naukowy na spotkaniach MedTech Meetup).
- Uczelnie wyższe – szczególnie te prowadzące działalność operacyjną na ternie Zabrza jak Politechnika Śląska i Śląski Uniwersytet Medyczny – ze względu na potencjał naukowców i studentów.
- Stratupy i ich założyciele – projekty startupowe na różnym poziomie rozwoju.

W ramach spotkań MedTech Meetup w 2021 roku odbyły się następujące prezentacje:

- Maria Pawińska, CEO & Co-founder, Maskup - "Od pomysłu do wdrożenia - milowe kroki w tworzeniu startupu Maskup"
- Magdalena Rybak, CEO, HealthBot - "Współtworzenie wartości - nowy wymiar konkurowania, doświadczenia HealthBota"
- Wojciech Skrzypiec, founder & CEO, FITU - "Od Jeremy'ego Clarksona po dzisiejsze FitU - weryfikacja założeń, celów i aspiracji w startupie"
- Paweł Maj, zarządzający funduszami VC & mentor -"Od pomysłu do inwestycji VC, czyli na co zwrócić uwagę w budowaniu wartości startupu pod kątem pozyskania kapitału od funduszy venture capital"
- Michał Hankus, doradca podatkowy & radca prawny, HMP - "Ulga B+R - budowa wartości startupu poprzez efektywne wykorzystanie zachęt podatkowych"
- Tomasz Krawczyk - founder & CEO VITME – „Dynamiczna zmiana grupy docelowej i strategii na przykładzie startupu VITME”,
- Jacek Uroda - właściciel JACO.PRO – „Wizerunek vs. Sprzedaż. Personal branding startupowca na Linkedin”
- Elena Olichowska - manager inwestycyjny / ABANfund, Paulina Gackowiec - analityk technologiczny / ABANfund – „Aspekty biznesowe i technologiczne w rozwoju startupu medtechowego”
- Paweł Ossowski, CEO, ZARYS International Group - "ZARYS od początku... - case study międzynarodowej firmy medycznej z Zabrza"
- Dariusz Żuk, CEO, AIP Seed - "Doświadczenia z inwestycji w medtech & startupu telemedycznego SiDLY"
- Mariusz Wójtowicz, Prezes Zarządu, Szpital Miejski w Zabrzu - "60 lat Szpitala Miejskiego w Zabrzu otwartego na nowinki XXI wieku"
- Maciej Gdula, CEO & Co-Founder, Skillforce.pl - "Analiza obrazów i sztuczna inteligencja w ortopedii i rehabilitacji na przykładzie projektu Genius Care"
- Marcin Waryszak, COO & Co-Founder, Calmsie - "Kluczowe decyzje strategiczne dla rozwoju i ekspansji międzynarodowej Calmsie od założenia w roku 2020 do dzisiaj"
- Tomasz Chwiałkowski, Partner, Aligo VC - "DIGA - niemiecki system refundacji medycznych rozwiązań cyfrowych, czyli apka dla pacjenta na koszt niemieckiego NFZ-tu"

- Agata Wójcik, dr inż., CEO w PADS - "Polski Startup wypowiada wojnę infekcjom intymnym na świecie - milowe kroki w rozwoju startupu PADS"
- Karol Makowski, Medical Project Manager & CRA w Warmie - "Certyfikacja wyrobów medycznych wymagana do wejścia na rynek polski i europejski na przykładzie startupu Warmie"
- Przemek Magaczewski, radca prawny & partner zarządzający w KTW.Legal & Co-founder w CardioCube - "Ścieżka polskiego startupu na rynek amerykański na przykładzie CardioCube – na co warto zwrócić uwagę"
- Agnieszka Hajos-Iwańska, adwokat & partner w B2R Law - "Dlaczego dokumenty mają znaczenie, kiedy startup chce pozyskać inwestora? Prawne aspekty współpracy inwestorów ze startupami. Case study z branży HealthTech."

2. Poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania.

W ramach tego priorytetu prowadzone były działania w następującym zakresie:

- Rozpoznawanie z wykorzystaniem wiedzy Startup Oficera potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania działań w obszarze startupów – w szczególności w obszarach medycyny i pokrewnych. Przygotowywanie opracowań, założeń merytorycznych i propozycji programowych dla instytucji zarządzających planowaniem i wdrażaniem środków publicznych np. unijnych, sprawiedliwej transformacji, funduszy norweskich, itp.
- Przygotowywanie przez Startup Oficera we współpracy z Biurem ds. Inwestorów założeń i wsadów do dokumentów związanych z pozyskiwaniem finansowania zewnętrznego w obszarze rozwoju startupów w Zabrzu.
- Startup Oficer zaangażowany był w prace zespołu ds. funduszy norweskich.
- Poszukiwania możliwości stworzenia w Zabrzu funduszu VC z udziałem przedsiębiorców i np. Polskiego Funduszu Rozwoju.
- Zapraszanie aniołów biznesu, firm i funduszy seedowych oraz VC do wzięcia udziału w spotkaniach MedTech Meetup (np. Aligo VC, AIP Seed, Aband Fund, które uczestniczyły w spotkaniach MedTech Meetup w 2021 roku).
- Prace z ekspertami w zakresie projektowania działań własnych, jak również wspierania zabrzańskich instytucji w przygotowywaniu się do aplikowania o środki na rozwój technologii i tworzenie startupów, a także w kontekście rozwoju współpracy z biznesem (np. spotkania z profesorem Markiem Gzikiem, dyrektorem European HealthTech Innovation Center przy Wydziale Inżynierii Biomedycznej).
- Prace przy poszukiwaniu środków do realizacji ambitnych komercjalizacji zabrzańskich prac badawczo-rozwojowych - np. rozpoznanie możliwości pozyskania finansowania w agendach rządowych oraz wśród funduszy private equity funkcjonujących na rynku europejskim ok. 100 mln zł na komercjalizację Robin Heart (linii robotów opracowanych w zabrzańskiej Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii im. Prof. Zbigniewa Religii), co dało by podwaliny pod stworzenie w Zabrzu przemysłu związanego z produkcją i wdrażaniem robotów medycznych, który to biznes z założenia ma potencjał do skalowania globalnego.
- Zaangażowanie Oficera Startupowego w przygotowania Zabrzańskiego Biznesplanu 2021 i promocję w środowiskach związanych z medycyną, startupami, technologiami.

3. Promocja Zabrzańskiej Doliny Medycznej

Działania w tym obszarze związane są z następującymi aktywnościami:

- Startup City Zabrze zostało zaproszone do objęcia patronatem ogólnopolskiego raportu startupowego „Top Disruptors in Healthcare” przygotowanego przez Polską Federację Szpitali, co jest

dowodem uznania Zabrza na arenie ogólnopolskiej jako jednego z istotnych elementów ogólnopolskiego ekosystemu wspierania rozwoju startupów rynku zdrowia.

- Prowadzenie przez Startup Oficera dedykowanej strony internetowej dostępnej pod domenami startupzabrze.pl i startupcityzabrze.pl.
- Prowadzenie przez Startup Oficera dedykowanych stron pn. Startup City Zabrze na Linkedin i Facebook.
- Realizacja płatnych kampanii reklamowych przez Startup Oficera w przypadku promowania wydarzeń Medtech Meetup.
- Przygotowywanie materiałów PR do publikacji w kanałach własnych Startup City Zabrze oraz na kanałach social mediach i www partnerów Medtech Meetups, Miasta Zabrze i mediów.
- Szerowanie i udostępnianie informacji o zabrzańskim ekosystemie na grupy i prywatne konta na Facebook i Linkedin.
- Spotkania z osobami prowadzącymi lub zamierzającymi prowadzić projekty biznesowe w zakresie medycyny i z nią powiązanych, w celu promocji przynależności do zabrzańskiego ekosystemu, możliwości prowadzenia w tym obszarze działalności na terenie miasta, istniejącej infrastruktury dla przedsiębiorców oraz instytucji związanych z medycyną, które mogą być partnerami w różnych procesach oraz etapach rozwoju poszczególnych projektów związanych z medycyną i w obszarach pokrewnych.
- Spotkania z twórcami startupów na różnych poziomach ich rozwoju, żeby posłuchać jakie mają potrzeby, podpowiedzieć w jaki sposób możemy ich wesprzeć, zaprosić do prowadzenia firmy w Zabrzu, a także w celu zebrania informacji na temat potrzeb, na które chcielibyśmy w przyszłości odpowiadać odpowiednimi programami inkubacyjnymi i akceleracyjnymi (na których finansowanie bardzo aktywnie szukamy środków zewnętrznych). Kontynuowane były konsultacje z:
  - osobami z pomysłem na startup, np. spotkania ze studentami Politechniki śląskiej w Zabrzu, którzy mieli pomysł dot. aplikacji do kursów różnego rodzaju,
  - funkcjonującymi startupami we wczesnej fazie rozwoju, które poszukują modelu biznesowego i partnerów do rozwoju, jak np. projekt Samplo z Poznania,
  - funkcjonującymi już na rynku startupami, które weszły we współpracę z naszym rozwijającym się hubem, jak np. np. Maskup, Healthly, itp.

4. Przyciąganie biznesu do współpracy w Zabrzu:
   - Startupy – coraz więcej działających startupów, a także startujących projektów pozostaje z nami w kontakcie, a my próbujemy pomóc każdemu w najlepszy z możliwych sposobów,
   - Inwestorzy technologiczni – rozwijamy kontakty z inwestorami technologicznymi, czego zwieńczeniem było spotkanie dedykowane właśnie inwestorom indywidualnym (aniołom biznesu) i instytucjonalnym (funduszom seed i VC) oraz branżowym w 4. kwartale 2021 roku
   - Przedsiębiorstwa i korporacje – Startup Oficer rozmawia z różnymi instytucjami oraz konkretnymi firmami z rynku zdrowia o otwartości Zabrza na inwestorów z tego sektora, którym w lokowaniu się w Zabrzu pomogą z pracownicy Biura ds. Inwestorów, co już przećwiczyliśmy na przykładzie dwóch inwestorów z sektora MŚP, którzy pozostają aktualnie pod opieką Biura ds. Inwestorów i w kontakcie ze Startup Oficerem, a zainteresowali się Zabrzem poprzez działania programu Startup City Zabrze.

Źródło: BI UM Zabrze

2.11 RYNEK PRACY

2.11.1 PROGRAM POMOCY BEZROBOTNYM I PRACODAWCOM

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Program Pomocy Bezrobotnym i Pracodawcom
2. Podstawa prawna
Art. 32 ust. 1 i art. 32 ust. 2 pkt. 3 i 4 w związku z art. 92 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 05.06.1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 z późn. zm.) oraz art. 9 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100).
3. Zarządzenie Prezydenta Miasta
Zarządzenie nr 86/BI/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 2 lutego 2021r.
4. Czas obowiązywania
2021
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
I.Utrzymanie Punktu Pomocy Koleżeńskiej. II.Wsparcie pracodawców i bezrobotnych, poprzez: 1.Organizację spotkań dla partnerów rynku pracy, 2.Finansowanie delegacji pracownikom PUP Zabrze.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Program zrealizowany z godnie z założeniem.
8. Streszczenie sprawozdania
I.Utrzymanie Punktów Pomocy Koleżeńskiej i Punktu Aktywizacji Bezrobotnych Ze względu na dużą dynamikę zmian zachodzących na rynku pracy z początkiem roku 2019 wstrzymano się z kontynuacją Punktu Pomocy Koleżeńskiej Helenka. Ponowne uruchomienie punktów w roku 2021 nie było zasadne. II.Wsparcia pracodawców i bezrobotnych 1.Organizacja spotkań dla partnerów rynku pracy

W ciągu 2021 roku zorganizowano kilka spotkań z pracodawcami i partnerami rynku pracy na temat usług i instrumentów rynku pracy oraz zakresu oferowanej przez urząd pomocy.

W roku sprawozdawczym zorganizowano również 3 posiedzenia Powiatowej Rady Rynku Pracy. Ze względu na sytuacje zagrożenia epidemiologicznego 1 posiedzenie miało charakter zdalny. Udział w nich brali m. in. przedstawiciele stowarzyszeń, szkół i przedsiębiorstw, organizacji pożytku publicznego jak również radni dary miejskiej. Na spotkaniach rozmawiano między innymi o aktualnej sytuacji na zabrzańskim rynku pracy, kierunkach kształcenia, nowych instrumentach rynku pracy.

W związku z panującą od marca 2020 roku sytuacją zagrożenia epidemiologicznego istniała konieczność wzmocnienia działań podejmowanych celem zapewnienia bezpieczeństwa pracowników oraz klientów urzędu podczas spotkań z uczestnikami rynku pracy.

2. Wzmocnienie działań doradców zawodowych

Doradcy PUP angażują się we wzmocnienie potencjału zawodowego zarówno klientów urzędu, jak i biorą czynny udział w działaniach pomocnych przy ukierunkowaniu młodzieży, poprzez np.: organizację wydarzenia dla młodzieży, czy organizację warsztatów dla szkolnych doradców zawodowych. Wszystkie te przedsięwzięcia zyskują na atrakcyjności i zwieszają swoją efektywność dzięki pomocom dydaktycznym jakie zostały zakupnie w ramach programu

3. Finansowanie delegacji pracowników PUP – dot. Monitoringu i kontroli

W trakcie realizacji programu w roku 2021 wydatkowano 144,37 zł na delegacje dla pracowników, którzy odbyli podróże służbowe w celu przeprowadzenia monitoringu i kontroli instrumentów rynku pracy. Działanie to, pozwoliło usprawnić oraz ułatwić pracę urzędników zajmujących się poszczególnymi formami aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Dodatkowo część środków przeznaczono na finansowanie delegacji związanych z realizacją przez PUP Zabrze programów i projektów (tj. dostarczanie dokumentów, udział w spotkaniach informacyjnych, itp.).

Paragraf 421 – zakup materiałów i wposażenia – plan: 6 855,00 zł, wykonanie: 6 854,87zł – 99,99%

Paragraf 422 – zakup środków żywności – plan: 2 500,00 zł, wykonanie: 2 499,23 zł –99,96%

Paragraf 441 – podróże służbowe krajowe – plan: 145,00 zł, wykonanie: 144,37 zł – 99,56%.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

Jak wyżej.

Źródło: PUP Zabrze

2.11.2 PROGRAM AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH FINANSOWANY ZE ŚRODKÓW PFRON

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Program aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych finansowany ze środków PFRON
2. Podstawa prawna
Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała nr XXX/520/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie określenia i finansowania zadań w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2021 ze zmianami ujętymi w uchwale XXXVIII/627/21 z dnia 18 października 2021 r.
4. Czas obowiązywania
2021
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Działania w ramach opisanego programu w sposób bezpośredni korelują z celami i priorytetami *Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2021*, takimi jak: - cel szczegółowy 2: Równowaga na rynku pracy Promowanie włączającego rynku pracy oraz ekonomii społecznej w odniesieniu do grup defaworyzowanych, w szczególności do osób niepełnosprawnych
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Zadanie zostało zakończone z końcem roku.
8. Streszczenie sprawozdania
Program realizowany ze środków PFRON, przyznanych uchwałą Rady Miasta z dnia 15 marca 2021 roku. Grupa docelowa: osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP Zabrze Wsparcie udzielone w programie: – Wypłata jednorazowych środków na podjęcie dział. gosp. dla 2 os. - w łącznej kwocie 69 859,00 zł, – Refundacja kosztów wyposazenia lub doposażenia stanowiska pracy dla 2 osób – za kwotę 89 962,00 zł. W roku 2021 dwóch pracodawców uzyskało wsparcie w postaci **refundacji kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych:** 1. stanowisko: pracownik gospodarczy

2. stanowisko: pracownik gospodarczy, operator maszyny czyszczącej

W 2021 roku również 2 osoby niepełnosprawne otrzymały **jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w branżach:**

1. kosmetyka
2. produkcja wyrobów z drewna

Dodatkowo 2 osoby podniosły swoje kwalifikacje zawodowe poprzez odbycie stażuna stanowiskach:

1. fryzjer zwierząt,
2. pracownik biurowy.

Jedna osoba niepełnosprawna zgłosiła również chęć zdobycia uprawnień kierowcy kategorii C. Jednak w związku z uzyskaniem orzeczenia lekarskiego o niezdolności do wykonywania ww. zawodu, nie została skierowana na szkolenie.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego
Zgodnie z punktem 8

Źródło: ZPS UM Zabrze

2.12 SPORT

2.12.1 STRATEGIA ROZWOJU MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W ZABRZU SP. Z O.O. - KRÓTKO I DŁUGOOKRESOWA

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Strategia Rozwoju Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu sp. z o.o. - krótko i długookresowa
2. Podstawa prawna
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała Zarządu nr 85/2019, Uchwała Rady Nadzorczej nr 34/2019
4. Czas obowiązywania
Od 2019 r.
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Zarząd MOSiR w Zabrzu sp. z o.o.
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Wykonane analizy i prognozy wskazują na pięć priorytetów, na których skupić się musi rozwój operacyjny i rozwój strategiczny Spółki. Są to: • **Pozycja Spółki w mieście** – zarówno w wymiarze realizacji polityki lokalnej, jak również w aspekcie zapewnienia mieszkańcom miasta konkretnej oferty i udogodnień. • **Oferta misyjna i komercyjna** – wymagająca zredefiniowania zgodnie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami i możliwości rozwoju Spółki oraz w ścisłym nawiązaniu do postrzegania roli Spółki i Właściciela. • **Struktura wewnętrzna** – odnosząca się do poprawy funkcjonowania Spółki w wymiarze organizacyjnym oraz racjonalizacji zatrudnienia nawiązującego do zmian w zakresie funkcjonowania Spółki. • **Finanse Spółki** – w szczególności zapewnienie Spółce stabilnych dochodów, podniesienie opłacalności działalności misyjnej przy zachowaniu dostępności ekonomicznej usług MOSiR w Zabrzu Sp. z.o.o. dla mieszkańców miasta, a także pozyskiwanie nowych źródeł finansowania działalności i rozwoju Spółki, w tym poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz wykorzystywanie formuły PPP, • **Infrastruktura Spółki** – szczególnie jej unowocześnienie, dostosowanie do oczekiwań użytkowników i modernizację poszerzającą możliwości działania Spółki. **Główny cel strategiczny:**

Przywrócenie MOSiR w Zabrzu Sp. z o.o. stabilności ekonomicznej oraz wzmocnienie potencjału umożliwiającego samodzielny rozwój Spółki.

Cele krótkookresowe:

1. Wypracowanie nowych prorozwojowych relacji między Spółką a Właścicielem.
2. Uporządkowanie oferty MOSiR Zabrze w kontekście potrzeb społeczności lokalnej i sytuacji ekonomicznej Spółki.
3. Wypracowanie oferty komercyjnej umożliwiającej bieżącą stabilizację ekonomiczną Spółki.
4. Dostosowanie struktury organizacyjnej i struktury zatrudnienia do sytuacji rynkowej i finansowej Spółki.
5. Racjonalizacja kosztów i zasilenie finansowe stabilizujące sytuację Spółki.
6. Ocena wartości majątku Spółki w kontekście generowanych kosztów i perspektyw dochodowych.

Cele długookresowe:

1. MOSiR Zabrze partnerem realizacji polityki rozwoju Zabrza w zakresie jakości życia, ekologii i ładu przestrzennego.
2. Nowa, atrakcyjna oferta Spółki łącząca wymiar komercyjny z potrzebami społeczności lokalnej i strategicznymi kierunkami rozwoju Miasta.
3. Wysoka jakość świadczonych usług i obsługi klientów.
4. Wysoka przedsiębiorczość pracowników i elastyczność strukturalna wspierająca konkurencyjność Spółki.
5. Stabilna sytuacja finansowa Spółki opierająca się na stałej zdolności do generowania przychodów.
6. Aktywność Spółki w partnerskich przedsięwzięciach umożliwiających montaż finansowy.
7. Zmodernizowane obiekty, dostosowane do współczesnych standardów i oczekiwań odbiorców.

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Cele krótkookresowe:

Ad. 3 W zakresie „Budowy elektrowni fotowoltaicznej o mocy 1,72 MWp wraz z infrastrukturą techniczną na terenie zamkniętego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Zabrzu przy ul. Cmentarnej 19" została opracowana koncepcja programowo – przestrzenna. Od miesiąca stycznia 2020 r. do końca 2021r. trwało kompletowanie dokumentacji. Uzyskano: pisemne zapewnienia Tauron Dystrybucja oraz Tauron Polska Energia o możliwości odbioru energii elektrycznej, opinię Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wód Polskich, opinię Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Uzyskano ekspertyzy geotechniczne oraz sanitarne dla terenów przeznaczonych pod inwestycje instalacji o mocy 1,72 MWp. Ekspertyza potwierdzona została dodatkowo pozytywną opinią Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Dla instalacji o mocy 1.72 MWp uzyskano Kartę Informacyjną Przedsięwzięcia, program funkcjonalno- użytkowy oraz pozytywną decyzję środowiskową. Uzyskano akceptacje właścicieli gruntów tj.: Fortum Silesia S.A., PKP S.A. w Warszawie, PKP PLK S.A Tarnowskie Góry, PKP TELKOM Sp. z o.o, PKP Energetyka S.A., wyrażające zgodę na przebiegu linii energetycznej łączącej instalację fotowoltaiczną ze stacją Tauron między innymi przez teren działek należących do PKP. Uzyskano decyzję o warunkach zabudowy oraz promesę koncesji na wytwarzanie i obrót energią elektryczną ze źródeł OZE wydaną przez URE, a także warunki przyłączenia do sieci elektroenergetycznej wydane przez TAURON. Dzięki uzyskanemu poręczeniu Gminy Zabrze na kwotę 50% dofinansowania, został przygotowany montaż finansowy na w/w inwestycję. Obecnie opracowywany jest wniosek do WFOŚiGW na otrzymanie pożyczki, która będzie stanowić podstawę finansową zrealizowania inwestycji. Zgodnie ze wstępnym

harmonogramem, całkowite zakończenie realizacji inwestycji powinno nastąpić w drugiej połowie roku 2023. Część wytworzonej energii zostanie przeznaczona na sprzedaż.

Ad. 4 Utworzono nowy schemat organizacyjny – oczekuje na zatwierdzenie przez Walne Zgromadzenie Właścicieli. Regulamin organizacyjny w opracowaniu.

8. Streszczenie sprawozdania

MOSiR w Zabrzu Sp. z o.o. realizuje działania i projekty zbieżne z wartościami reprezentowanymi przez Właściciela. Oznacza to, iż Spółka powinna łączyć działalność misyjną (realizacja zadań własnych Gminy Zabrze) z działalnością komercyjną związaną z dostarczeniem wartości istotnych dla mieszkańców Zabrza. Spółka MOSiR od marca 2020 r. borykała się z wieloma problemami spowodowanymi pandemią SARS-CoV-2. Mimo wielu ograniczeń, Zarząd i pracownicy Spółki nawet w trudnym okresie pandemii przygotowali obiekty sportowo-rekreacyjne i handlowe do dyspozycji klientów przy zachowaniu zasad bezpiecznego użytkowania.

9. Opis działalności <u>za 2021</u> r. z realizacji danego dokumentu strategicznego. *W przypadku treści, trudnej do umieszczenia w komórce tabeli proszę o wstawienie jej poniżej tabeli*

Najważniejsze wydarzenia w okresie 01.01. - 31.12.2021 r.

MAJ

Hala Widowiskowo - Sportowa : J. Matejki 6

03.05.2021 r. **300 os.** Turniej z okazji Święta Konstytucji 3-go Maja, org. MOSiR Zabrze

18-20.05.2021 r. **200 os.** Egzamin Adwokacki, org. Okręgowa Rada Adwokacka

LIPIEC

Hala sportowa : Szafarczyka 16

17.07.2021 r. **100 os.** Turniej Koszykówki Ulicznej, org. MOSiR Zabrze, Miasto Zabrze, Sasport Sport & Rozrywka

Hala sportowa : Szafarczyka 16

23-25.07.2021 r. **100 os.** Turniej Ernesta Pola o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze, org. Fundacja Górnika Zabrze, Miasto Zabrze, MOSiR Zabrze,

SIERPIEŃ

Kąpielisko Leśne : Srebrna 10

21-22.08.2021. **200 os.** VI Turniej Siatkówki Plażowej „Leśna Plaża", Org. MOSiR w Zabrzu Sp. z o.o., Miasto Zabrze, Brave Volleyball, Manager-Pol, B.P.H.U. Prohaus Sp. z o.o.

WRZESIEŃ

Kąpielisko Leśne : Srebrna 10

04.09.2021 r. **1000 os.** Holy Festiwal Święto Kolorów, org. WhiteClock, MOSiR w Zabrzu Sp. z o.o.

Hala Widowiskowo - Sportowa : J. Matejki 6

10-11.09.2021 r. **300 os.** X Nocny Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Prezesa MOSiR w Zabrzu Sp. z o. o. org. MOSiR w Zabrzu Sp. z o.o.

PAŹDZIERNIK

Kąpielisko Leśne : Srebrna 10

09.10.2021 r. **1000 os.** Hubertus 2020, org. MOSiR w Zabrzu Sp. z o.o., Klub Jeździecki Maciejówka

	Hala Widowiskowo - Sportowa : J. Matejki 6
23.10.2021 r.	**400 os.** Zawody sportowe Liga Kickboksingu org. Fundacja Walcz o Marzenia
	LISTOPAD
	Kąpielisko Leśne : Srebrna 10
01-30.11.2021 r.	**35 777 os.** Park Miliona Świateł, org. MOSiR w Zabrzu Sp. z o.o., MOSiR Zabrze, Multidekor
	Hala Widowiskowo - Sportowa : J. Matejki 6
10- 11.11.2021r.	**600 os.** Turniej z okazji dnia niepodległości, org. MOSiR Zabrze, Górnik Zabrze, Polska Fundacja Sportu
18.11.2021r.	**300 os.** Turniej Olimpiad Specjalnych, org. Sekcja Terenowa „GUMISIE”, MOSiR Zabrze,
27- 28.11.2021r.	**500 os.** Turniej Piłki Nożnej – STALOK 2021, org. KS MOSiR Stal Zabrze, MOSiR Zabrze
	GRUDZIEŃ
	Kąpielisko Leśne : Srebrna 10
01-31.12.2021 r.	**20 617 os.** Park Miliona Świateł, org. MOSiR w Zabrzu Sp. z o.o., MOSiR Zabrze, Multidekor
	Hala Widowiskowo - Sportowa : J. Matejki 6
27- 28.11.2021r.	**500 os.** Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej, org. KS MOSiR Stal Zabrze, MOSiR Zabrze

Wykaz ilości osób uczestniczących w zajęciach sportowo – rekreacyjnych na obiektach MOSiR w Zabrzu Sp. z o. o. w 2021 r.

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
1	HWS-Matejki	5 413	6 670	6 035	899	2 247	3 007	2 318	2 677	5 664	6 201	11 487	9 426	62 044
2	Hala-Szafarczyka	1 443	1 176	778	311	509	395	333	421	772	960	1 162	1 273	9 533
3	Boisko- Szafarczyka													
4	Stadion-Mickiewicza	845	949	1 765	1 765	3 577	2 224	954	2 354	3 176	3 088	1 280	555	22 532
5	Stadion-Żniwiarzy			360	366	596	1 197	193	541	1 850	1 338	245		6 686
6	Stadion-Bytomska				353	764	900		374	837	720			3 948
7	Stadion-Dorotki			286	571	800	930	320	428	748	540			4 623
8	Kąpielisko Leśne-Srebrna	786	1 883	840	902	806	2 058			1 600	1 000			9 875
9	Kąpielisko Leśne - sezon letni						143	8 322	4 760					13 225
10	Park Miliona Świateł											35 777	20 617	56 394
11	Boisko Młodego Górnika													
12	Lodowisko		700	135									2 827	3 662
	Ilość osób w miesiącu	8 487	11 378	10 199	5 167	9 299	10 854	12 440	11 555	14 647	13 847	49 951	34 698	192 522

Źródło: MOSiR w Zabrzu Sp. z o.o.

2.13 TRANSPORT PUBLICZNY

2.13.1 PLAN ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO DLA OBSZARU GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla obszaru Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
2. Podstawa prawna
Art. 9 i 9a ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, (tj. Dz.U. 2021, poz. 1371 ze zmianami)
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała nr XXXIII/262/2021 z dnia 17 marca 2021 r. Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (Dz. Urz. Woj. Śl. z 18.03.221 r. poz. 1921)
4. Czas obowiązywania
od 2021 roku
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Zarząd Transportu Metropolitalnego, jednostka organizacyjna Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. **GZM Departament Komunikacji i Transportu**
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania (wybór zależy od struktury, kompozycji zapisu danego dokumentu strategicznego)
Strategia Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego • Otwarta i spójna sieć ośrodków różnej rangi wyznacza następujące kierunki działań • Komplementarność systemu transportowego • Efektywna mobilność • Wzrost bezpieczeństwa systemu transportowego • Wysoka innowacyjność transportu. Program działań strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022 Misja GZM przedstawiona w dokumencie wskazuje na konieczność zapewnienia synergii w działaniu poszczególnych gmin, w celu tworzenia miejsca atrakcyjnego pod względem zamieszkania, rozwoju, rekreacji oraz prowadzenia biznesu. W wizję wpisuje się sprawny system publicznego transportu zbiorowego umożliwiający swobodne przemieszczanie się mieszkańców w ramach całej Metropolii. W perspektywie do roku 2022 GZM skoncentruje się na realizacji następujących priorytetowych kierunków: – kształtowaniu ładu przestrzennego, – rozwoju publicznego transportu zbiorowego, – rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego, – promocji związku metropolitalnego i jego obszaru, – rozwoju instytucjonalnego. Problematyka publicznego transportu zbiorowego została podjęta w drugim z wymienionych obszarów priorytetowych, w ramach którego zdefiniowano następujące cele: – zapewnienie spójnego systemu transportowego na etapie jego planowania,

– zintegrowanie i skonsolidowanie działań dotychczasowych operatorów publicznego transportu zbiorowego na obszarze GZM,
– rozbudowa i doskonalenie oferty transportu publicznego,
– rozwijanie systemów sharingowych wspierających równoważenie mobilności miejskiej.
W zakresie projektów związanych z publicznym transportem zbiorowym wskazano następujące działania (które po części zostały już zrealizowane lub są w zaawansowanej fazie wdrożenia):

1. budowa kolei metropolitalnej (2018 – 2029),
2. zintegrowany system taryfowo-biletowy (2018 – 2022),
3. ŚKUP 2.0 – unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym (2018 – 2026),
4. rozwój bezemisyjnego transportu na terenie GZM (2017 – 2023),
5. rozwój elektromobilności na terenie GZM (2018 – 2022),
6. stworzenie i rozwój platformy usług mobilności (2018 – 2020),
7. integracja ŚKUP z infrastrukturą tyską (2019 – 2021),
8. zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych (2019 – 2029),
9. solarne automaty biletowe (2020 – 2021),
10. projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów (2020-2023).

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Szacunkowo 70%

8. Streszczenie sprawozdania

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

1. Budowa kolei metropolitalnej:
   a. GZM dofinansowuje na rzecz Organizatora – Województwa Śląskiego przewozy kolejowe wykonywane na terenie metropolitalnym na trasach Gliwice – Zabrze – Katowice – Sosnowiec – Dąbrowa Górnicza, Tychy Lodowisko – Sosnowiec, Sławków – Katowice i Bytom – Gliwice. Skala dofinansowania w 2022 r. wynosi 17 mln zł, w 2021 wynosiła 9,2 mln zł.
   b. Trwa realizacja Wstępnego Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej. W jego ramach ujęte są również plany rozwoju linii tramwajowych, przystanków kolejowych, P&R oraz B&R.
   c. Opracowano i zgłoszono 13 projektów w Programie Kolej +, w tym również obejmujące Miasto Zabrze (3 przystanki kolejowe)
   d. GZM konsultuje i opiniuje plany strategiczne Tramwajów Śląskich
   e. GZM współfinansuje rozpoczęte przez PKP PLK prace studialne nad rozbudową drugiej pary torów aglomeracyjnych na trasie Gliwice – Katowice, co obejmie również Zabrze.
2. Istnieją wypracowane rozwiązania Metrobilet, bilety 24h+Kolej i inne rozwiązania zintegrowane.
3. Trwa projekt ŚKUP 1.5 – w trakcie wdrażania. Nowa aplikacja telefoniczna od września 2022, pozostałe elementy w 2023.
4. Realizowane projekty zakupu autobusów elektrycznych i wodorowych przez GZM.
5. p. 4. oraz plany zakupu i udostępnienia rowerów elektrycznych na wynajem.
6. Zmieniono definicję projektu – opracowywany jest SUMP pn. „Zrównoważona Mobilność w GZM”
7. Zrealizowana
8. Dostawa nowych automatów w trakcie realizacji.
9. Zrealizowane
10. W trakcie wdrażania.

Źródło: ZTM, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia.

2.13.2 PLAN BUDOWY OGÓLNODOSTĘPNYCH STACJI ŁADOWANIA POJAZDÓW ELEKTRYCZNYCH W ZABRZU

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Plan budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Zabrzu
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
Na podstawie art. 62 ust. 8 Ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (t. j. Dz.U.2020 poz. 908)
3. Uchwała Rady Miasta
UCHWAŁA NR XXVI/431/20 RADY MIASTA ZABRZE z dnia 19 października 2020r.
4. Czas obowiązywania
2021-2022
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Biuro Głównego Inżyniera Miasta
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Przyjęcie „Planu budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Zabrzu”, zgodnie z art. 62 ust. 3 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych. W 22 lokalizacjach powstaje 87 punktów ładowania pojazdów elektrycznych.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Lokalny operator elektroenergetyczny dokonuje uzgodnień związanych z budową przyłączy, uzgodnień branżowych lokalizacji tras kablowych oraz urządzeń niezbędnej infrastruktury dla budowy stacji ładowania pojazdów elektrycznych. Sukcesywnie budowane są stacje ładowania samochodów elektrycznych. Zrealizowane już inwestycje dotyczą lokalizacji w centrum miasta tj. na parkingach przy ul. Wolności, Religii, Powstańców Śląskich a także przy ul. Gdańskiej. Aktualnie Wykonawca oczekuje na odbiór prac przez Urząd Dozoru Technicznego.
8. Streszczenie sprawozdania
Wprowadzenie sieci infrastruktury ogólnodostępnych ładowarek samochodów elektrycznych wspiera stopniowe zastępowanie pojazdów spalinowych pojazdami elektrycznymi, co przełoży się na lokalne obniżenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z transportu liniowego. Efektem tych działań będzie poprawa jakości powietrza atmosferycznego w obszarach silnie zurbanizowanych w Zabrzu. Plan budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Zabrzu identyfikuje istniejące stacje na terenie miasta oraz przewiduje budowę nowych stacji, po konsultacjach społecznych, a następnie

przez operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego został przedłożony do akceptacji i został przyjęty przez Radę Miasta Zabrze.

Podjęte w celu opracowania planu działania, przeprowadzone uzgodnienia i wytypowane propozycje lokalizacji stacji odpowiadają na przewidywane zapotrzebowanie obecnych i przyszłych użytkowników pojazdów elektrycznych.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

Na podstawie artykułu 60 ust.1 pkt 3 (Dz. U. 2020 poz. 908) ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych opracowany został plan rozbudowy ilości punktów ładowania samochodów elektrycznych zlokalizowanych w mieście Zabrze do ilości wymaganej przez ww. ustawę. Projekt „Planu budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Zabrzu", zgodnie z art. 62 ust. 3 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych został poddany konsultacjom społecznym. Kolejno projekt „Planu budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Zabrzu", zgodnie z art. 62 ust. 4 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych przekazany został operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, na obszarze działania, którego planowane jest rozmieszczenie ogólnodostępnych stacji ładowania, w celu uzgodnienia. Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego uzgodnił projekt planu, biorąc pod uwagę moce przyłączeniowe istniejące oraz przewidywane w planie rozwoju, w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię.

Sukcesywnie budowane są stacje ładowania samochodów elektrycznych.

Zrealizowane już inwestycje dotyczą lokalizacji w centrum miasta tj. na parkingach przy ul. Wolności (4 punkty ładowania), Religi (2 punkty ładowania), Powstańców Śląskich (4 punkty ładowania), a także przy ul. Gdańskiej (4 punkty ładowania) i aktualnie oczekują na odbiór prac przez Urząd Dozoru Technicznego. Dokumentacje kolejnych lokalizacji są aktualnie procedowane. Aktualnie budowane Centra Przesiadkowe będą również wyposażone w infrastrukturę ładowania samochodów elektrycznych. Z już funkcjonujących ładowarek można skorzystać m.in. przy Kopalni Guido czy Sztolni Królowa Luiza, jak również na parkingach centrów handlowych.

Ponadto w ramach zadania realizowanego w ramach edukacji ekologicznej, w roku 2021 zainicjowany został cykl upowszechnienia wiedzy o zrównoważonym rozwoju w zakresie elektromobilności. W realizowanych przez TV Zabrze wywiadach, filmach i reportażach przybliżony zostaje temat samochodów elektrycznych, rowerów czy hulajnóg elektrycznych począwszy od definicji elektromobilności poprzez uwarunkowania prawne czy przedstawienie światowego trendu związanego z wprowadzeniem zakazu sprzedaży pojazdów spalinowych. Kampania przedstawia zalety płynące dla środowiska z korzystania z „elektryków", ale także przekaże praktyczne porady dotyczące użytkowania samochodu elektrycznego i hybrydowego. Miejskie Przedsiębiorstwa (ZPEC sp. z o.o. oraz ZPWiK sp. z o.o.) dzielą się zdobytym już doświadczeniem w użytkowania takich pojazdów, które już posiadają do wykonywania zadań publicznych. W ramach cyklu wskazane zostaną również zalety elektromobilności, mające znaczenie nie tylko dla środowiska, ale także dla użytkowników samochodów elektrycznych (np. możliwość darmowego parkowania, poruszania się po buspasach, wjazdu do strefy czystego transportu czy dopłaty do tego typu pojazdów). W cyklu edukacyjnym występują i wypowiadają się użytkownicy pojazdów elektrycznych oraz eksperci z branży. Elementem zwiększającym zasięg przedsięwzięcia jest kampania informacyjna w internecie oraz prasie i mediach społecznościowych. Ponadto Miasto Zabrze jest uczestnikiem grupy zakupowej GZM, która przygotowuje postępowanie przetargowe dotyczące nabycia floty pojazdów elektrycznych wraz z infrastrukturą ładowania na potrzeby realizacji zobowiązań wynikających z ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych nałożonych na samorządy.

Źródło: GIM UM Zabrze

2.13.3 POLITYKA ROWEROWA MIASTA ZABRZE

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Polityka Rowerowa Miasta Zabrze
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
Art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym
3. Uchwała rady miasta
Uchwała Nr LIX/877/14 Rady Miasta Zabrze z dnia 06.11.2014 r. w sprawie przyjęcia dokumentu pn.: „Polityka Rowerowa Miasta Zabrze”.
4. Czas obowiązywania
od 2014 r.
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Główny Inżynier Miasta
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Głównym celem strategicznym Polityki Rowerowej Miasta Zabrze jest zwiększenie udziału ruchu rowerowego w ogólnej liczbie podróży realizowanych na terenie miasta. Do podstawowych celów Polityki Rowerowej należy: popularyzacja ruchu rowerowego jako ekologicznego środka transportu, • zapewnienie każdemu chętnemu do korzystania z roweru warunków poruszania się bezpiecznie w dogodnych warunkach środowiskowych, uczynienie z roweru silnie konkurencyjnego środka lokomocji, szczególnie w stosunku do samochodu osobowego, • zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu zdrowia, • skrócenie czasu przemieszczania się po mieście, • poprawa bezpieczeństwa ruchu w związku ze zmniejszeniem zagrożenia powodowanego przez ruch samochodowy, • zmniejszenie transportu samochodowego w mieście, • zmniejszenie problemów z parkowaniem samochodów, • poprawa jakości przestrzeni życiowej w mieście - minimalizacja hałasu i ilości zanieczyszczeń, • zwiększenie ilości dostępnych dróg wyłącznie dla ruchu rowerowego, • uczynienia Zabrza miastem przyjaznym dla poruszających się rowerami, • poprawa bezpieczeństwa osób poruszających się rowerami oraz pieszych, • możliwość łączenia roweru z innymi środkami komunikacji publicznej,

- zwiększenie ilości szlaków komunikacyjnych po których bezpiecznie będą mogli poruszać się rowerzyści,
- usunięcie barier architektonicznych w istniejących szlakach komunikacyjnych dla rowerzystów oraz współpraca instytucji w zakresie poprawy bezpieczeństwa poruszania się rowerzystów,
- zwiększenie świadomości innych uczestników ruchu drogowego w sprawie bezpieczeństwa rowerzystów w ruchu ulicznym.

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Polityka rowerowa powstała w celu usystematyzowania działań na rzecz rozwoju infrastruktury rowerowej na terenie Miasta Zabrze. Polityka ma odpowiedzieć na zapotrzebowanie społeczne, jakim jest stworzenie warunków dla bezpiecznego ruchu rowerowego w mieście.

Głównym celem strategicznym Polityki Rowerowej Miasta Zabrze jest zwiększenie udziału ruchu rowerowego w ogólnej liczbie podróży realizowanych na terenie miasta. Wytycza ona szereg celów cząstkowych i bieżących oraz mówi jakie działania należy podjąć dla jej zrealizowania.

Wdrażanie Polityki rowerowej miasta Zabrze jest w trakcie realizacji. W tym celu został powołany Zespół konsultacyjny ds. Polityki Rowerowej Miasta Zabrze, natomiast aby skoordynować wszelkie działania realizowane na rzecz wdrażania polityki rowerowej miasta Zabrze powołany został Pełnomocnik Prezydenta Miasta Zabrze ds. realizacji Polityki Rowerowej – Oficer Rowerowy.

Do głównych działań mających na celu realizację „Polityki rowerowej" należy:

1. Rozwój miejskiej sieci tras i ścieżek rowerowych.

   - 31,2 km ścieżek rowerowych

   - 57,5 km tras rowerowych (Zabrzański szlak rowerowy- trasa główna)

   - 19 km tras rowerowych (Zabrzański szlak rowerowy – trasa alternatywna)

   - 14,5 km ciągów pieszo – rowerowych.

   - w tym wybudowanych w 2021r. – 2,04 km ścieżek rowerowych oraz 0,859km ciągów pieszo-rowerowych.

2. Stworzenie ścieżek rowerowych, które prowadziłyby z dzielnic do centrum miasta. W pierwszej kolejności realizowana jest trasa północ – południe łącząca północne dzielnice miasta z istniejącym ciągiem pieszo - rowerowym.
3. W związku z koniecznością powiązania zabrzańskich ścieżek rowerowych z drogami rowerowymi miast ościennych oraz planami Górnośląsko - Zagłębiowskiej Metropolii opracowano koncepcję rozwoju sieci dróg rowerowych na terenie miasta Zabrze.
4. Stosowanie podczas budowy ścieżek rowerowych materiałów jak najbardziej bezpiecznych i komfortowych dla rowerzystów. W uzgodnieniu z przedstawicielami środowisk rowerowych ustalono preferowanie asfaltu jako materiału do budowy nowych ścieżek.
5. Popularyzacja transportu rowerowego jako ekologicznej i prozdrowotnej alternatywy dla transportu samochodowego oraz popularyzacja turystyki i rekreacji rowerowej. Corocznie w mieście organizowane są wydarzenia promujące rower jako aktywny sposób spędzania czasu. Zabrze piąty rok jest współorganizatorem etapów wyścigu Tour de Pologne – jednej z największych imprez kolarskich na świecie.

8. Streszczenie sprawozdania

Głównym celem strategicznym polityki Rowerowej dla Miasta Zabrze jest zwiększenie udziału ruchu rowerowego w ogólnej liczbie podróży realizowanych na terenie miasta.
Do podstawowych celów Polityki Rowerowej należy:

- popularyzacja ruchu rowerowego jako ekologicznego środka transportu,
- zapewnienie każdemu chętnemu do korzystania z roweru warunków poruszania się bezpiecznie w dogodnych warunkach środowiskowych, uczynienie z roweru silnie konkurencyjnego środka lokomocji, szczególnie w stosunku do samochodu osobowego,
- zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu zdrowia,
- skrócenie czasu przemieszczania się po mieście,
- poprawa bezpieczeństwa ruchu w związku ze zmniejszeniem zagrożenia powodowanego przez ruch samochodowy,
- zmniejszenie transportu samochodowego w mieście,
- zmniejszenie problemów z parkowaniem samochodów,
- poprawa jakości przestrzeni życiowej w mieście - minimalizacja hałasu i ilości zanieczyszczeń,
- zwiększenie ilości dostępnych dróg wyłącznie dla ruchu rowerowego,
- uczynienie Zabrza miastem przyjaznym dla poruszających się rowerami,
- poprawa bezpieczeństwa osób poruszających się rowerami oraz pieszych,
- możliwość łączenia roweru z innymi środkami komunikacji publicznej,
- zwiększenie ilości szlaków komunikacyjnych po których bezpiecznie będą mogli poruszać się rowerzyści,
- usunięcie barier architektonicznych w istniejących szlakach komunikacyjnych dla rowerzystów oraz współpraca instytucji w zakresie poprawy bezpieczeństwa poruszania się rowerzystów,
- zwiększenie świadomości innych uczestników ruchu drogowego w sprawie bezpieczeństwa rowerzystów w ruchu ulicznym.

Do najważniejszych zadań zrealizowanych w ramach Polityki rowerowej Miasta Zabrze należy:

1. Wykonanie oraz coroczna aktualizacja mapy Rowerowe Zabrze w zakresie:
   - szkieletu układu dróg rowerowych do realizacji na terenie miasta Zabrze
   - istniejących ścieżek rowerowych
   - posiadanych projektów ścieżek rowerowych
   - koncepcji połączeń rowerowych
   - istniejących szlaków rowerowych wytyczonych po jezdniach
   - istniejących ciągów pieszo-rowerowych
   - systemu tras rowerowych w Metropolii
2. Wytyczenie oraz oznakowanie głównego oraz alternatywnego szlaku rowerowego wokół miasta (rowerowa obwodnica Zabrza). Jego długość wynosi ok. 60 km i prowadzi przez os. Helenka, ul. Żniwiarzy przez Rokitnicę do os. Młodego Górnika, przecina Biskupice i biegnie wzdłuż granicy miasta, do Kończyc. Kolejno prowadzi do Makoszów ul. Wiosenną i po dłuższym odcinku z ul. Oświęcimskieji ul. Legnickiej odbija w kierunku os. Janek. Dalej szlak wiedzie przez osiedle Janek do ul. Roosevelta wzdłuż Parku Rodzinnego, skąd przez Maciejów małymi uliczkami biegnie do granic miasta, przechodząc przez Gliwice powraca do Zabrza przez Mikulczyce oraz Grzybowice wzdłuż ulic Badestinusa i Traktorzystów na osiedle Helenka.
3. Organizacja na terenie miasta jednej z największych imprez kolarskich na świecie – wyścigu Tour de Pologne. W roku 2021 start honorowy wyścigu ulokowano przy stadionie piłkarskim Górnika Zabrze. Na terenie Gminy organizowane były również następujące wydarzenia rowerowe:
   - Zawody rowerowe MTB w Zabrzu

- Zajęcia rowerowe organizowane w ramach programu Aktywne Zabrze

Udział w spotkaniach organizowanych przez Górnośląsko – Zagłębiowską Metropolię w sprawach wspólnych działań w zakresie:

- wdrożenia roweru metropolitarnego w GZM (wspólnego systemu wypożyczalni rowerów),
- wyznaczenia wspólnych dla metropolii „Standardów i Wytycznych kształtowania infrastruktury rowerowej",
- opracowaniu studium systemu tras rowerowych w GZM,

W ramach realizacji „Centrum Przesiadkowego w Zabrzu" planowana jest budowa parkingów Bike & Ride oraz ścieżek rowerowych.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

Do najważniejszych zadań zrealizowanych w ramach Polityki rowerowej Miasta Zabrze należy:

1. Aktualizacja mapy Rowerowe Zabrze w zakresie:
   - szkieletu układu dróg rowerowych do realizacji na terenie miasta Zabrze
   - istniejących ścieżek rowerowych
   - posiadanych projektów ścieżek rowerowych
   - koncepcji połączeń rowerowych
   - istniejących szlaków rowerowych wytyczonych po jezdniach
   - istniejących ciągów pieszo-rowerowych
   - systemu tras rowerowych w Metropolii
2. Organizacja na terenie miasta jednej z największych imprez kolarskich na świecie – wyścigu Tour de Pologne. W Zabrzu miała miejsce już piąty rok z rzędu. Na terenie Gminy w 2021r. organizowane były również następujące wydarzenia rowerowe:
   - Zawody Rowerowe MTB w Zabrzu
   - Zajęcia Rowerowe Organizowane W Ramach Programu Aktywne Zabrze
3. Wspólne działania Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii oraz gminy w zakresie:
   - wdrożenia roweru metropolitarnego w GZM (wspólnego systemu wypożyczalni rowerów)
   - realizacja inwestycji rowerowych w oparciu o opracowanie przez GZM „Standardy i Wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej"
   - opracowaniu studium systemu tras rowerowych w GZM.
4. Udział Miasta w projekcie Velo Silesia polegającym na audycie nieczynnych szlaków kolejowych pod kątem wykorzystania ich dla komunikacji i rekreacji rowerowej.
5. W ramach realizacji „Centrum Przesiadkowego w Zabrzu" zaprojektowano budowę parkingów Bike & Ride oraz ścieżek rowerowych.

Źródło: GIM UM Zabrze

2.14 WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

2.14.1 ROCZNY PROGRAM WSPÓŁPRACY MIASTA ZABRZE Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE NA ROK 2021

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Roczny Program Współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
2. Podstawa prawna
Ustawa o działalności organizacji pożytku publicznego i o wolontariacie
3. Uchwała Rady Miasta
Roczny Program Współpracy (RPW) został uchwalony w drodze Uchwały nr XIII/171/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 21 października 2019 r. w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok
4. Czas obowiązywania
1 stycznia – 31 grudnia 2021
5. Wydział
Wydział Kontaktów Społecznych, Zespół ds. Rozwoju Aktywności Lokalnej
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/zadania
1. Głównym celem Programu jest kształtowanie i określenie zasad i form współpracy pomiędzy Miastem Zabrze a organizacjami, które są ważnym składnikiem lokalnego systemu demokratycznego ładu społecznego. 2. Cele szczegółowe: 1) poprawa jakości życia mieszkańców Miasta Zabrze poprzez pełniejsze zaspokajanie ich potrzeb, 2) umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami, 3) wspieranie organizacji, 4) zapewnianie efektywniejszej realizacji zadań publicznych poprzez włączenie organizacji w realizację tych zadań.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Założone zadania zostały zrealizowane.
8. Streszczenie sprawozdania
W punkcie 9.
9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego
Wstęp Niniejsze sprawozdanie jest dokumentem podsumowującym kolejny rok współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jego podstawą jest ścisłe partnerstwo między administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi. Partnerstwo wpisuje się na stałe w rzeczywistość społeczną. Rozwiązywanie problemów społecznych, tworzenie nowych pomysłów, innowacyjność w działaniu wymaga podejścia wieloaspektowego i kompleksowego. Przedmiotem partnerstwa jest wspólna realizacja przedsięwzięć opartych na podziale zadań. Głównym celem partnerstwa Miasta Zabrze jest skuteczniejsze wykonywanie zadań własnych, poprzez

wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych oraz wzrost partycypacji podmiotów trzeciego sektora w rozwiązywaniu lokalnych problemów.

Roczny Program Współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi

Program Współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021 został, zgodnie z art. 5 ust. 3 wspomnianej ustawy, przyjęty przez Radę Miasta w Zabrzu uchwałą nr XXVI/438/20 z 19 października 2020 r. Program określa zasady współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Precyzuje również zadania, przy wykonywaniu których współpraca ta może być realizowana, określa szczegółowe cele, zasady, formy oraz priorytetowe obszary współpracy Miasta Zabrze z podmiotami III sektora działającymi na jego terenie lub na rzecz jego mieszkańców. Powstanie dokumentu w oparciu o współpracę Centrum Organizacji Pozarządowych z wydziałami Urzędu Miejskiego w Zabrzu odpowiedzialnymi za koordynację działań organizacji pozarządowych, poprzedziły konsultacje projektu uchwały Rady Miasta Zabrze w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi na 2021 rok.

Konsultacje Rocznego Programu Współpracy

Realizując obowiązek ustawowy, w dniach od 23 września 2020 r. do 6 października 2020 r. przedstawiono do konsultacji z organizacjami pozarządowymi projekt uchwały Rady Miasta w sprawie Programu Współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021. Konsultacje prowadzone były w oparciu o przepisy ustawy oraz postanowienia uchwały nr XI/116/15 Rady Miasta Zabrza z 8 czerwca 2015 r. w sprawie konsultowania z Zabrzańską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Konsultacje przeprowadzono w celu zebrania opinii i uwag od podmiotów uprawnionych, czyli organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego. Informacja o trwających konsultacjach zamieszczona została na stronie internetowej www.miastozabrze.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz tablicy ogłoszeń znajdującej się w siedzibie Urzędu Miejskiego. Odbyły się także dwa otwarte spotkania konsultacyjne, w których uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz Urzędu Miejskiego.

Organizacje Pozarządowe w Zabrzu

Rejestr organizacji pozarządowych mających swoją siedzibę w Zabrzu prowadzi Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego. 31 grudnia 2021 roku zewidencjonowanych w nim było 390 podmiotów, w tym:

- 65 fundacji
- 215 stowarzyszeń rejestrowych
- 37 stowarzyszeń zwykłych
- 66 klubów sportowych
- 7 spółdzielni socjalnych

Wykres 1. Formy prawne zabrzańskich organizacji pozarządowych w 2021 r.

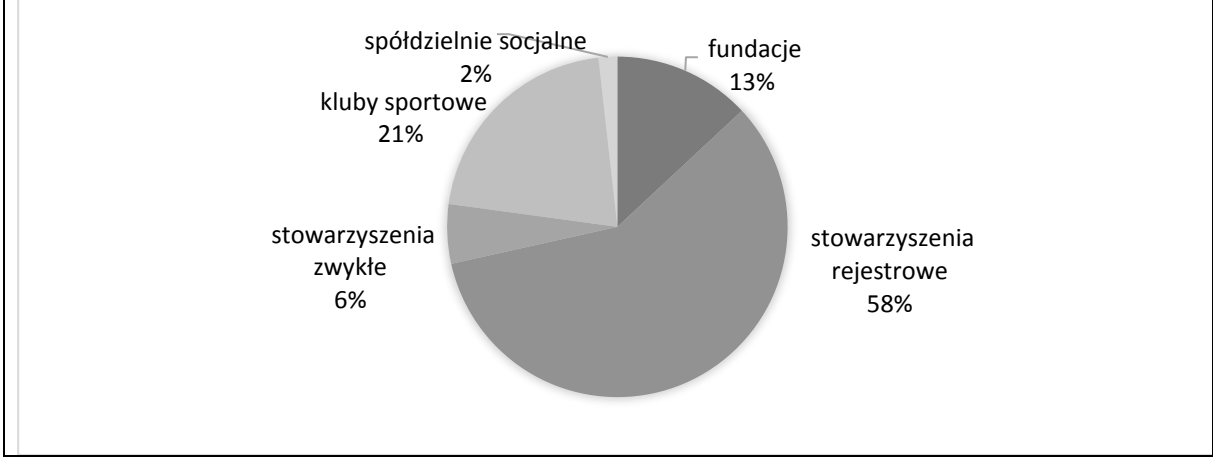

Tabela 1. Liczba organizacji pozarządowych w Zabrzy w latach 2018–2021

Liczba organizacji pozarządowych zaewidencjonowanych w Wydziale Spraw Obywatelskich UM w Zabrzu (stan na 31 grudnia każdego roku)	2018	2019	2020	2021
fundacje	44	50	55	65
stowarzyszenia rejestrowe	197	201	204	215
stowarzyszenia zwykłe	19	21	28	37
kluby sportowe	71	68	77	66
spółdzielnie socjalne	6	6	7	7

Obszary i formy współpracy Miasta Zabrze z organizacjami trzeciego sektora

Priorytetowe obszary działań Miasta Zabrze w zakresie współpracy z NGO:

- Pomoc społeczna, w szczególności pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin, wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, w wieku emerytalnym, wypoczynek dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, promocja wolontariatu.
- Promowanie sztuki i ochrona dziedzictwa narodowego, promowanie działań i osiągnięć lokalnych twórców i środowisk artystycznych, organizowanie koncertów, przeglądów, festiwali, działania na rzecz edukacji kulturalnej, integracja mniejszości etnicznych i narodowych (z uwzględnieniem obostrzeń pandemicznych).
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, młodzieży i dorosłych, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych, rozwijanie uzdolnień i zainteresowań w kołach, klubach dyskusyjnych i twórczych.
- Organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, organizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, rajdów, upowszechnianie turystyki kwalifikowanej.
- Promowanie i wspieranie edukacji ekologicznej, udział i organizowanie akcji i działań proekologicznych, wspieranie działań dotyczących rewitalizacji obiektów, terenów zielonych i poprzemysłowych, przeciwdziałanie bezdomności zwierząt.
- Aktywizacja zawodowa i przeciwdziałanie bezrobociu, promowanie zatrudniania osób niepełnosprawnych.
- Działania mające na celu promowanie przedsiębiorczości.
- Działania zmierzające do poprawy ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.
- Działania mające na celu upowszechnienie i ochronę wolności i praw człowieka, a także swobód obywatelskich oraz rozwoju demokracji.
- Działania mające na celu rozpowszechnienie krajoznawstwa, w tym turystyki.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się w następujących formach:

1. Pozafinansowej – polegającej w szczególności na:

- prowadzeniu serwisu informacyjno-promocyjnego dla podmiotów działających w obszarze aktywności lokalnej;
- inicjowaniu realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe;
- przekazywaniu organizacjom pozarządowym informacji o realizacji zadań publicznych, o ogłaszanych konkursach ofert na realizację zadań publicznych oraz ich rozstrzygnięciach;
- udostępnianiu informacji o imprezach kulturalnych i sportowych realizowanych na terenie miasta;
- udostępnianiu podmiotom trzeciego sektora bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach obiektów miejskich, umożliwiając im sprawne funkcjonowanie lub organizację wydarzeń np. sportowych i kulturalnych;
- informowaniu podmiotów III sektora o możliwościach pozyskiwania środków finansowych ze źródeł spoza budżetu miasta;
- organizowaniu szkoleń i kursów podnoszących kompetencje działaczy organizacji pozarządowych oraz zapewnianiu porad specjalistycznych;
- konsultowaniu z organizacjami pozarządowych projektów aktów prawa miejscowego,

- udzielaniu rekomendacji, organizowaniu przedsięwzięć promujących ideę społeczeństwa obywatelskiego i dokonań organizacji pozarządowych;
- podejmowaniu inicjatyw integrujących organizacje wokół zadań ważnych dla lokalnej społeczności;
- zapraszaniu organizacji do tworzenia dokumentów planistycznych i strategicznych dla Miasta Zabrze;
- udzielaniu pomocy w nawiązywaniu kontaktów międzynarodowych.

2. Finansowej – polegającej na zleceniu przez Miasto Zabrze podmiotom III sektora realizacji zadań w formie:
- powierzania wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie ich realizacji /kwota dotacji: 1 236 300 zł w 2021 r./;
- wspierania wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na częściowe dofinansowanie ich realizacji /kwota dotacji: 9 303 093 zł w 2021 r./.

Wykres 2. Finansowe formy wsparcia zabrzańskich organizacji pozarządowych w ramach otwartych konkursów ofert w 2021 r.

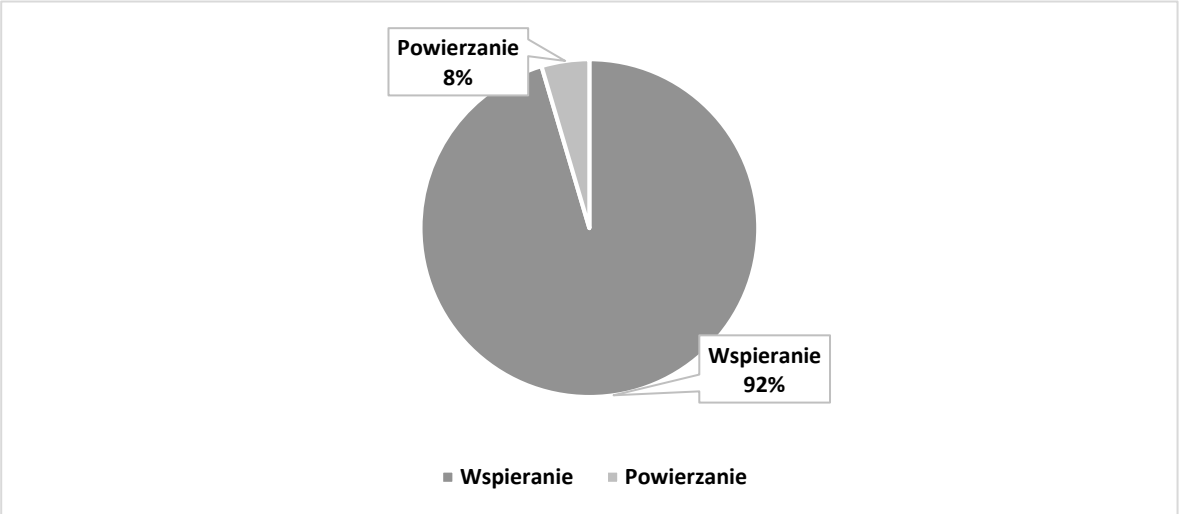

Zabezpieczona kwota ze środków budżetu miasta na finansowanie zadań publicznych realizowanych na podstawie umów zawartych w ramach otwartych konkursów ofert (w tym umów wieloletnich) oraz umów zawartych w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tzw. małych grantów, w 2021 r. wyniosła 10 718 327 zł.

Tabela 2. Zestawienie liczby otwartych konkursów ofert i realizowanych zadań w latach 2017–2021.

Liczba otwartych konkursów ofert i zadań					
	2017	2018	2019	2020	2021
Konkursy	10	9	10	11	9
Zadania	27	34	28	30	26

Otwarte konkursy ofert
W odpowiedzi na 9 ogłoszonych konkursów ofert na realizację zadań publicznych
w 2021 roku organizacje pozarządowe zgłosiły 162 projekty w ramach otwartych konkursów ofert. Finansowanie otrzymało 147 ofert (138 na podstawie wspierania, 9 na podstawie powierzania realizacji zadań publicznych), zgłoszonych przez 116 organizacji pozarządowych.

Zarządzenie nr 630/ZPS/2020 Prezydenta Miasta Zabrze z 10 września 2020 r.
Zarządzenie nr 764/IK/2020 Prezydenta Miasta Zabrze z 27 października 2020 r.
Zarządzenie nr 772/ZPS/2020 Prezydenta Miasta Zabrze z 30 października 2020r.
Zarządzenie nr 830/WPTS/2020 Prezydenta Miasta Zabrze z 24 listopada 2020 r.

Zarządzenie nr 865/ZPS/2020 Prezydenta Miasta Zabrze z 2 grudnia 2020r.,
Zarządzenie nr 918/WPTS/2020 Prezydenta Miasta Zabrze z 21 grudnia 2020 r.
Zarządzenie nr 2/WKD/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z 4 stycznia 2021 r.
Zarządzenie nr 297/ZPS/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z 28 kwietnia 2021 r.
Zarządzenie nr 613/IK/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z 22 lipca 2021 r.

Tabela 3. Zestawienie wyników otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych w poszczególnych obszarach w 2021 r.

	Ogłoszono		Zgłoszono		Przeznaczono do realizacji	
	konkursy	zadania	oferty	kwota	oferty	kwota
Ochrona zdrowia	4	10	82	8 677 248 zł	73	7 517 693 zł
Sport	1	4	63	3 767 125 zł	60	1 948 000 zł
Kultura	1	8	11	146 610 zł	8	58 500 zł
Turystyka	1	2	4	82 400 zł	4	27 200 zł
Ochrona zwierząt	2	2	2	988 000 zł	2	988 000 zł
Razem	9	26	162	13 661 383 zł	147	10 539 393 zł

Tabela 4. Zestawienie liczby ofert zgłoszonych i przeznaczonych do realizacji w otwartych konkursach ofert wg poszczególnych obszarów w 2021 r.

	Zgłoszono		Przeznaczono do realizacji	
	liczba ofert	liczba podmiotów	liczba ofert	liczba podmiotów
Ochrona zdrowia	82	57	73	54
Sport	63	56	60	53
Kultura	11	6	8	4
Turystyka	4	4	4	4
Ochrona zwierząt	2	1	2	1
Razem	162	124	147	116

Współpraca Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi w obszarach objętych działaniem Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

Prezydent Miasta Zabrze poprzez Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej ogłasza otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych z zakresu polityki społecznej, skierowane do mieszkańców Zabrza. W 2021 roku, na podstawie ogłoszonych 4 otwartych konkursów ofert, organizacje pozarządowe zgłosiły 82 projekty. Finansowanie uzyskały 73 oferty. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 7 517 693 zł (6 343 593 zł w formie wspierania, 1 174 100 zł w formie powierzenia). W 2021 r. zostały zrealizowane zadania publiczne z zakresu:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;
- ochrony i promocji zdrowia;
- wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej;
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;

- promocji i organizacji wolontariatu;
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- działalności na rzecz rodziny;
- organizacji wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień, w tym od alkoholu, promocji zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży z terenu miasta Zabrze.

Tabela 5. Zestawienie liczby ofert zgłoszonych i przeznaczonych do realizacji w otwartych konkursach ofert w Wydziale Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w latach 2018–2021.

	Ogłoszono		Zgłoszono		Przeznaczono do realizacji		
	konkursy	zadania	oferty	oferenci	oferty	oferenci	kwota
2018	3	12	91	61	81	58	6 304 913 zł
2019	4	11	84	57	76	52	6 612 249 zł
2020	6	14	91	63	67	58	7 920 470 zł
2021	4	10	82	57	73	54	7 517 693 zł

Wykres 3. Liczba zaakceptowanych projektów na realizację zadań publicznych w dziedzinie ochrony zdrowia i polityki społecznej w latach 2015–2021.

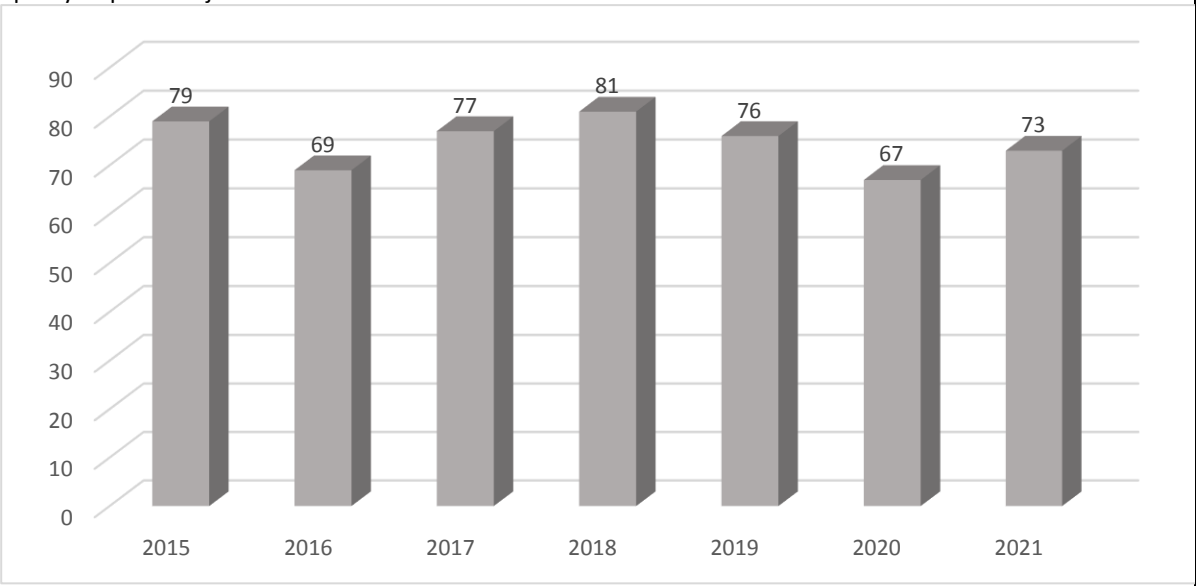

Tabela 6. Zgłoszone w 2021 r. do Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej UM oferty w trybie pozakonkursowym zgodnie z art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. małe granty).

Małe granty	Zgłoszono		Przeznaczono do realizacji		
	oferty	oferenci	oferty	oferenci	kwota
Ochrona zdrowia i polityka społeczna	13	11	11	9	80 784 zł

Łącznie na podstawie umów zawartych w ramach otwartych konkursów ofert (w tym umów wieloletnich) oraz umów zawartych w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tzw. małe granty), w obszarze ochrony zdrowia i polityki społecznej przeznaczono na realizację zadań publicznych kwotę 7 598 477 zł.

Współpraca w obszarach objętych działaniem Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu w zakresie kultury fizycznej i sportu

Prezydent Miasta Zabrze poprzez Wydział Promocji, Turystyki i Sportu ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej:

- organizowania szkolenia sportowego dzieci i młodzieży;
- organizowania zajęć o charakterze sportowo-rekreacyjnym dla dzieci i młodzieży;

	Ogłoszono		Zgłoszono			Przeznaczono do realizacji		
	konkursy	zadania	oferty	oferenci	kwota	oferty	oferenci	kwota
2018	2	8	83	64	5 985 687 zł	54	44	1 852 050 zł
2019	1	4	62	54	4 336 926 zł	55	47	1 907 360 zł
2020	1	4	61	54	3 898 427 zł	57	52	1 905 850 zł
2021	1	4	63	56	3 767 125 zł	60	53	1 948 000 zł

- organizowania imprez sportowych i rekreacyjnych oraz udziału w nich;
- organizowania zajęć sportowych i rekreacyjnych, imprez oraz udziału w nich osób niepełnosprawnych.

Tabela 7. Zestawienie liczby ofert zgłoszonych i przeznaczonych do realizacji w otwartych konkursach ofert w Wydziale Promocji, Turystyki i Sportu w zakresie kultury fizycznej i sportu w latach 2018–2021.

W 2021 roku w dziedzinie kultury fizycznej i sportu na realizację zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert przeznaczono kwotę 1 948 000 zł (35 000 zł w formie powierzenia, 1 913 000 zł w formie wspierania). Ogłoszono 1 otwarty konkurs ofert. 56 organizacji pozarządowych zgłosiło 63 projekty. Finansowanie otrzymało 60 projektów zgłoszonych przez 53 organizacje pozarządowe.

Wykres 4. Liczba zaakceptowanych projektów na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury fizycznej i sportu w latach 2015–2021.

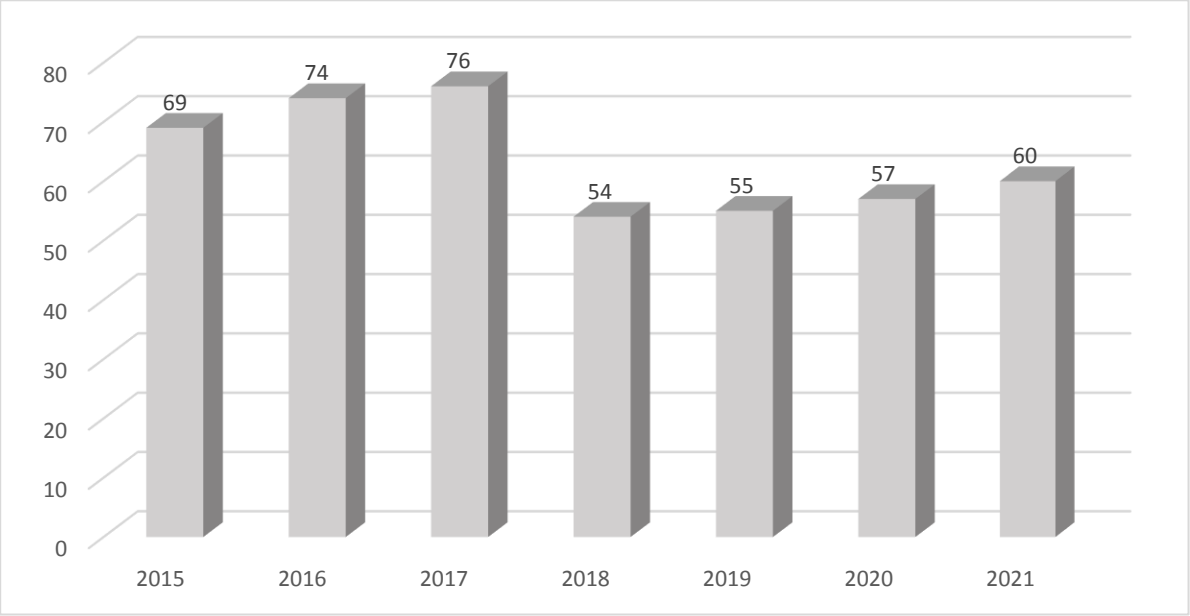

Tabela 8. Zgłoszone w 2021 r. do Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu UM oferty w trybie pozakonkursowym zgodnie z art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. małe granty).

Małe granty	Zgłoszono		Przeznaczono do realizacji		
	oferty	oferenci	oferty	oferenci	kwota
Sport	9	9	9	9	63 050 zł

Łączna kwota dotacji w 2021 r., na podstawie umów zawartych w ramach otwartych konkursów ofert oraz umów w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tzw. małe granty), w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu wyniosła 2 011 050 zł.

Współpraca w obszarach objętych działaniem Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu w zakresie turystyki i krajoznawstwa

Prezydent Miasta Zabrze ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie krajoznawstwa, w tym upowszechniania turystyki wśród mieszkańców w zakresie:

- organizowania rajdów i wycieczek dla mieszkańców miasta Zabrze;
- organizowania prelekcji, warsztatów i konkursów o tematyce turystycznej i krajoznawczej.

W 2021 r. w zakresie turystyki i krajoznawstwa ogłoszono 1 otwarty konkurs ofert, na który odpowiedziały 4 organizacje pozarządowe, zgłaszając 4 projekty o dofinansowanie na realizację zadań publicznych. Wszystkie złożone oferty otrzymały finansowanie łącznie 27 200 zł.

Tabela 9. Zestawienie liczby ofert zgłoszonych i przeznaczonych do realizacji w otwartych konkursach ofert w Wydziale Promocji, Turystyki i Sportu w zakresie turystyki i krajoznawstwa w latach 2018–2021.

	Ogłoszono		Zgłoszono			Przeznaczono do realizacji		
	konkursy	zadania	oferty	oferenci	kwota	oferty	oferenci	kwota
2018	1	2	13	12	112 915 zł	11	10	45 000 zł
2019	1	2	11	9	92 321 zł	9	7	43 100 zł
2020	1	2	12	10	104 497 zł	9 8 (R) 1	7 6 (R) 1	38 500 zł 34 500 zł 4 000 zł
2021	1	2	4	4	82 400 zł	4	4	27 200 zł

R – Rezygnacja COVID-19

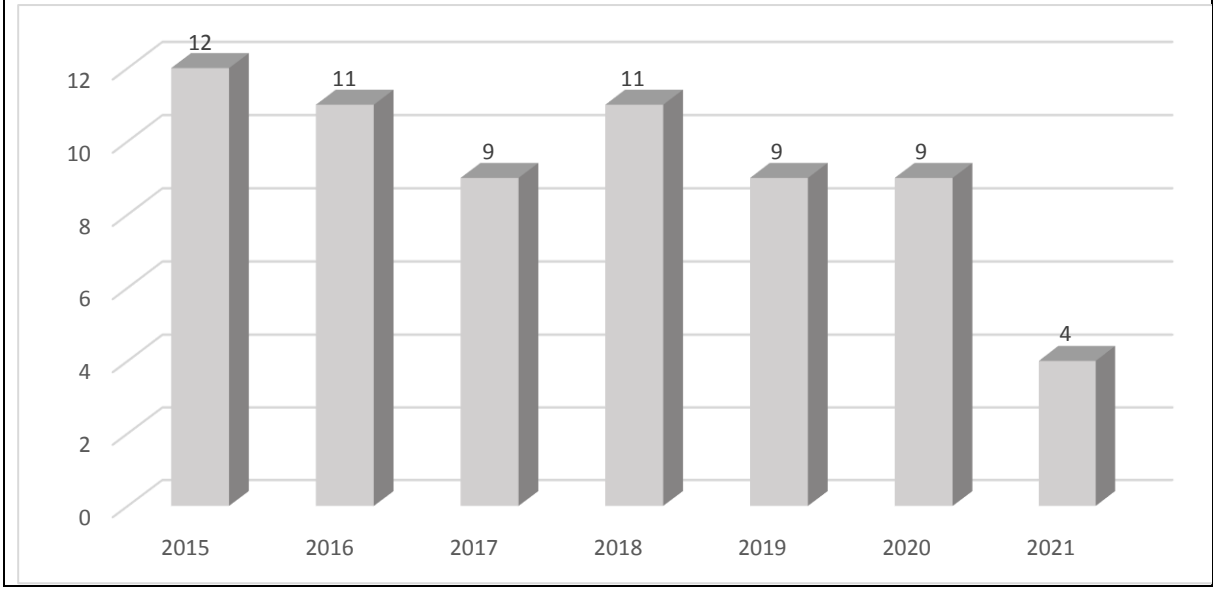

Wykres 5. Liczba zaakceptowanych projektów na realizację zadań publicznych w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa w latach 2015–2021.

Współpraca w obszarach objętych działaniem Wydziału Kultury i Dziedzictwa

Prezydent Miasta Zabrze ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury i dziedzictwa z zakresu:

- realizacji znaczących przedsięwzięć artystycznych, służących zaspokajaniu i rozbudzaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców Zabrza;
- realizacji przedsięwzięć artystycznych i kulturalnych służących popularyzacji różnych dziedzin sztuki;
- realizacji zadań, których celem jest popularyzacja wiedzy na temat sztuki i dziedzictwa kulturowego;
- realizacji zadań z zakresu edukacji kulturalnej;
- realizacji projektów promujących postacie wybitnych zabrzan oraz osiągnięcia Zabrza w dziedzinie kultury w regionie, kraju i poza jego granicami;
- realizacji projektów z dziedziny kultury, których celem jest promowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego Zabrza i regionu;
- realizacja projektów z dziedziny kultury, związanych z ustanowionym przez Sejm RP Rokiem Konstytucji 3 Maja, kard. Stefana Wyszyńskiego, Stanisława Lema, Cypriana Kamila Norwida, Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Tadeusza Różewicza;
- realizacji projektów, których celem jest integracja mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkałych na terenie miasta oraz promocja ich kultury.

W 2021 roku wpłynęło 11 ofert złożonych przez 6 organizacji pozarządowych. Finansowanie otrzymało 8 projektów (58 500 zł), 3 zostały odrzucone ze względów formalnych.

Tabela 10. Zestawienie liczby ofert zgłoszonych i przeznaczonych do realizacji w otwartych konkursach ofert w Wydziale Kultury i Dziedzictwa w latach 2018–2021.

	Ogłoszono		Zgłoszono			Przeznaczono do realizacji		
	konkursy	zadania	oferty	oferenci	kwota	oferty	oferenci	kwota
2018	1	8	24	18	261 152 zł	10	7	57 150 zł
2019	1	8	12	16	175 430 zł	11	8	62 900 zł
2020	1	8	25	19	314 751 zł	8 4 (R) 4	8 4 (R) 4	56 700 zł 23 200 zł 33 500 zł
2021	1	8	11	6	146 610 zł	8	4	58 500 zł

R – Rezygnacja COVID-19

Wykres 6. Liczba zaakceptowanych projektów na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury i dziedzictwa w latach 2015–2021

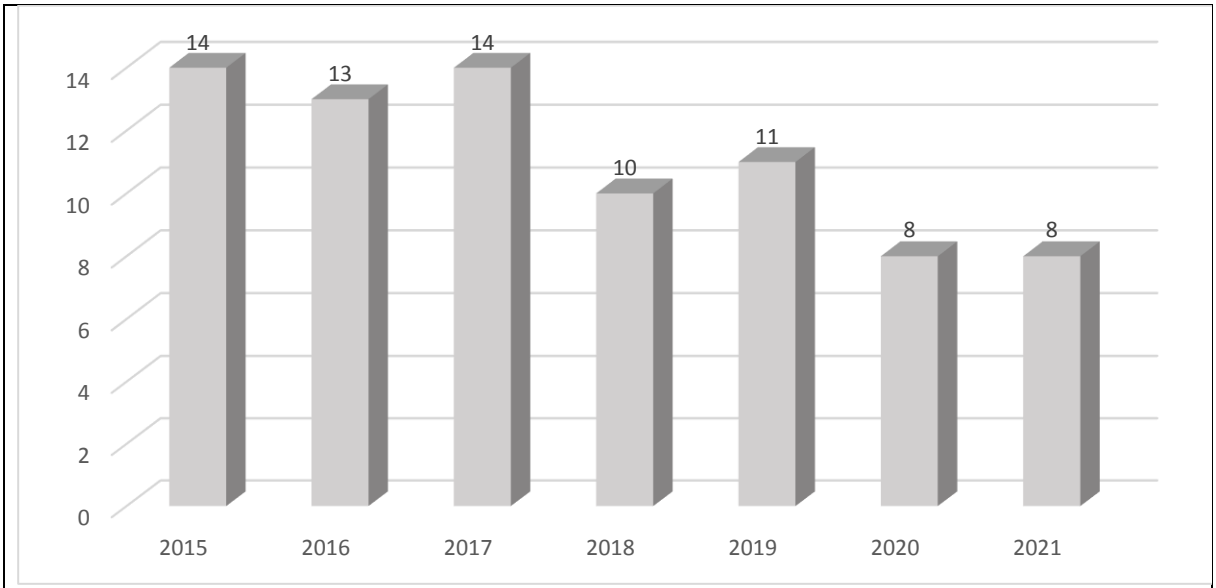

Współpraca w obszarach objętych działaniem Wydziału Infrastruktury

Wydział Infrastruktury Komunalnej realizuje zadania publiczne w zakresie ochrony zwierząt, takie jak:

- opieka nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Miasta Zabrze;
- prowadzenie Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Zabrzu Biskupicach przy ul. Bytomskiej 133;
- opieka i usługi weterynaryjne;
- zapewnienie zwierzętom przebywającym w schronisku wyżywienia;
- obsługa wolontariatu dla zapewnienia właściwej opieki zwierzętom;
- opieka nad wolno żyjącymi kotami.

Tabela 11. Zestawienie liczby ofert zgłoszonych i przeznaczonych do realizacji w otwartych konkursach ofert w Wydziale Infrastruktury Komunalnej w zakresie ochrony zwierząt w latach 2018-–2021.

	Ogłoszono		Zgłoszono			Przeznaczono do realizacji		
	konkursy	zadania	oferty	oferenci	kwota	oferty	oferenci	kwota
2018	2	2	2	1	776 000 zł	2	1	776 000 zł
2019	2	2	2	1	968 000 zł	2	1	968 000 zł
2020	2	2	2	1	988 000 zł	2	1	988 000 zł
2021	2	2	2	1	988 000 zł	2	1	988 000 zł

Prezydent Miasta Zabrze ogłasza co roku otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych. W 2021 roku ogłoszono 2 otwarte konkursy ofert w zakresie opieki nad zwierzętami. W obu konkursach ofertę na realizację zadań złożyła 1 organizacja pozarządowa. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 988 000 zł.

Wykres 7. Liczba zaakceptowanych projektów na realizację zadań publicznych w dziedzinie ochrony zwierząt w latach 2015–2021.

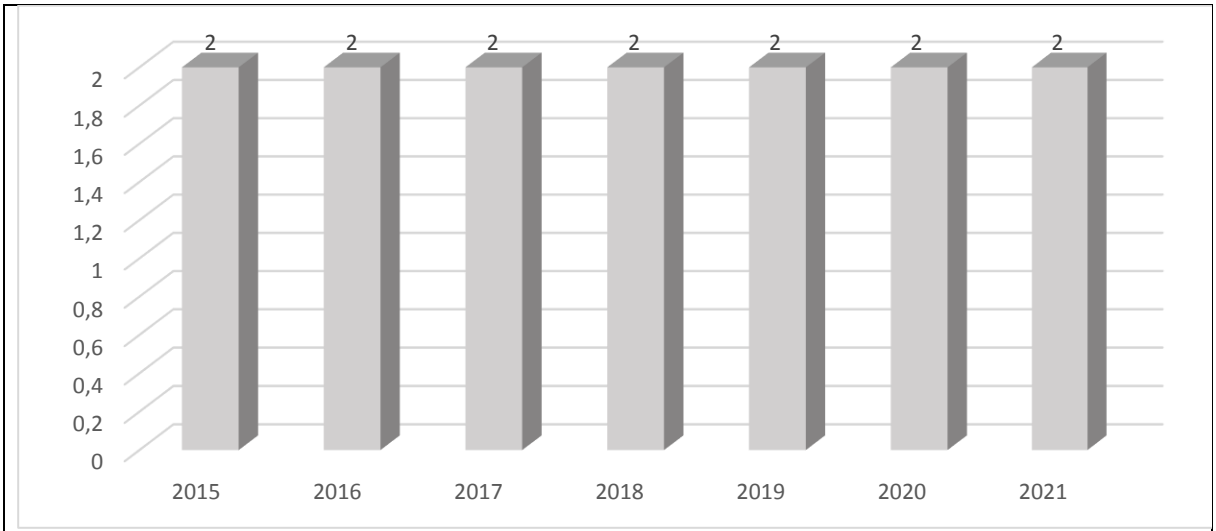

Współpraca w obszarach objętych działaniem Zabrzańskiego Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości

Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości w 2021 r. zawarło ze Stowarzyszeniem MOST umowę nr CRU/699/2021 pod tytułem „Pakiet na Start – 2" na realizację zadania publicznego, o którym mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057). Udzielono dotację w wysokości 71 420 zł.

Realizacja zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 24 kwietnia 2003 roku (Dz.U. 2003 nr 96 poz. 873 z p. zm.)
Zgodnie z artykułem 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 24 kwietnia 2003 r. organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, uznając celowość realizacji zadania, może zlecić organizacji pozarządowej i podmiotom wymienionym w art. 3. ust. 3 ustawy, po spełnieniu określonych warunków, realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym z pominięciem otwartego konkursu ofert.
W 2021 roku do Urzędu Miasta Zabrze wpłynęło 30 ofert na realizację zadań publicznych w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Finasowanie otrzymało 26 projektów w ramach tzw. małych grantów (178 934 zł).

Tabela 12. Zestawienie liczby ofert zgłoszonych i przeznaczonych do realizacji w trybie pozakonkursowym zgodnie z art. 19a ust. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. małe granty), wg poszczególnych obszarów w 2021 r.

	Zgłoszono		Przeznaczono do realizacji		
	oferty	oferenci	oferty	oferenci	kwota
Ochrona zdrowia	13	11	11	9	80 784 zł
Sport	9	9	9	9	63 050 zł
Kultura	6	4	4	3	20 600 zł
Turystyka	2	2	2	2	14 500 zł
Razem	30	26	26	23	178 934 zł

Wkład własny organizacji pozarządowych w realizację zadań publicznych i liczba beneficjentów działań publicznych
Wkład własny organizacji pozarządowych może mieć formę wkładu finansowego lub niefinansowego. Wkład finansowy to środki pieniężne, które organizacje deklarują jako własny udział w realizację zadania publicznego. Natomiast wkład niefinansowy stanowi wkład osobowy, wniesiony w postaci świadczeń wolontariuszy i pracy społecznej członków organizacji pozarządowej.

Poniżej prezentowane jest zestawienie danych z poszczególnych obszarów dotyczących zaangażowania środków własnych organizacji pozarządowych (wkład osobowy i finansowy) oraz potencjalnej liczby beneficjentów, którzy byli adresatami działań publicznych na podstawie rozstrzygniętych otwartych konkursów ofert z uwzględnieniem tzw. małych grantów.

Tabela 13. Zestawienie wysokości wkładu osobowego i finansowego organizacji pozarządowych oraz liczby beneficjentów działań publicznych na podstawie rozstrzygniętych otwartych konkursów ofert z uwzględnieniem tzw. małych grantów (dane z poszczególnych wydziałów).

Obszary	Wkład osobowy organizacji pozarządowych	Wkład finansowy organizacji pozarządowych	Liczba beneficjentów działań publicznych
Ochrona zdrowia i polityka społeczna	448 440 zł	1 516 521 zł	22 590
Sport i turystyka	467 795 zł	1 004 360 zł	16 619
Kultura	16 400 zł	250 zł	1 110
Ochrona zwierząt	350 802 zł	415 140 zł	-
Razem	1 283 437 zł	2 936 271 zł	40 319

Wysokość wkładu własnego organizacji (łącznie osobowego i finansowego) to 4 219 708 zł, a liczba beneficjentów działań publicznych to 40 319 osób.

1% podatku dla OPP

Każdy podatnik uiszczający podatek dochodowy w Polsce ma możliwość przekazania tzw. 1% na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego. By móc przyjmować 1% podatku dochodowego, organizacja (lub inny uprawniony podmiot) musi przede wszystkim mieć status organizacji pożytku publicznego (OPP).

W 2021 roku 39 organizacji pozarządowych z Zabrza miało status OPP. Z tytułu 1% otrzymały 2 267 854 zł. Pozyskane w ten sposób środki przeznaczane są na cele statutowe organizacji. Skutkuje to zwiększeniem zakresu ich działania, przyczyniając się tym samym do poprawy komfortu życia lokalnej społeczności i jeszcze skuteczniejszego działania na rzecz mieszkańców miasta.

Tabela 14. Wykaz organizacji pożytku publicznego, które w 2021 r. otrzymały 1% należnego podatku za 2020 r.

L.p.	Numer KRS	Nazwa organizacji pożytku publicznego	Kwota (zł)
1.	1816	TURYSTYCZNY KLUB ŻEGLARSKI "KLAR" Z SIEDZIBĄ W ZABRZU	3 202
2.	2937	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ADAPTACJI OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH RODZIN DO SPOŁECZEŃSTWA "ŻYJ I DAJ ŻYĆ" - ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO	2 492
3.	3102	STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ CHORYCH - HOSPICJUM IM. MATKI TERESY Z SIEDZIBĄ W ZABRZU	40 611
4.	4507	ZABRZAŃSKIE TOWARZYSTWO RODZICÓW, OPIEKUNÓW I PRZYJACIÓŁ DZIECI SPECJALNEJ TROSKI W ZABRZU	16 687
5.	32332	FUNDACJA NA RZECZ SZKÓŁ KATOLICKICH	52 766
6.	39900	STOWARZYSZENIE MUZYCZNE "PRELUDIUM" PRZY PAŃSTWOWEJ SZKOLE MUZYCZNEJ I I II STOPNIA IM. STANISŁAWA MONIUSZKI W ZABRZU	573
7.	40274	FUNDACJA "NADZIEJA-DZIECI"	30 340
8.	49628	POLSKIE TOWARZYSTWO LARYNGEKTOMOWANYCH	20 927
9.	61302	FUNDACJA BETLEHEM DOM CHLEBA	14 519
10.	69136	FUNDACJA ROZWOJU KARDIOCHIRURGII IM. PROFESORA ZBIGNIEWA RELIGI	191 005

11.	97903	KONTAKT RODZICÓW, OPIEKUNÓW I PRZYJACIÓŁ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 41 SPECJALNEJ W ZABRZU	2 456
12.	111765	ZABRZAŃSKIE STOWARZYSZENIE RODZIN ABSTYNENCKICH "NOWE ŻYCIE"	606
13.	137133	FUNDACJA PRZYJACIÓŁ DZIECI Z CHOROBAMI SERCA	46 900
14.	204986	ŚLĄSKIE STOWARZYSZENIE NIEPEŁNOSPRAWNYCH PŁETWONURKÓW	4 331
15.	219230	FUNDACJA ŚLĄSKIEGO CENTRUM CHORÓB SERCA	114 326
16.	223459	KATOLICKIE STOWARZYSZENIE NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH PRZYJACIÓŁ "MODLITWA I CZYN"	50 443
17.	234028	STOWARZYSZENIE "INTEGRACJA" RODZICÓW, OPIEKUNÓW, PRZYJACIÓŁ DZIECI PRZY PRZEDSZKOLU NR 48 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W ZABRZU	4 705
18.	286267	STOWARZYSZENIE DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ I ICH BLISKICH "POMOCNA DŁOŃ" PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 38 SPECJALNEJ W ZABRZU	843
19.	288303	FUNDACJA POMOCY ZWIERZĘTOM BEZDOMNYM "SZARA PRZYSTAŃ"	79 417
20.	292978	PIASTUN-WYRÓWNYWANIE SZANS	420 004
21.	307781	FUNDACJA "ANDRZEJ" NA RZECZ PARAFII ŚW. ANDRZEJA W ZABRZU	29 800
22.	321492	TOWARZYSTWO POMOCY IM. ŚW. BRATA ALBERTA KOŁO ZABRZAŃSKIE	10 613
23.	321930	STOWARZYSZENIE "DOGI ADOPCJE"	27 655
24.	332226	POLSKIE TOWARZYSTWO LARYNGEKTOMOWANYCH GÓRNOŚLĄSKI ODDZIAŁ REJONOWY W ZABRZU	9 724
25.	344726	TOWARZYSTWO OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI W POLSCE - ODDZIAŁ W ZABRZU	458 212
26.	351884	STOWARZYSZENIE FENIX	3 348
27.	382973	STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW MUZYKI CHÓRALNEJ "77" IM. NORBERTA KROCZKA	1 369
28.	397539	FUNDACJA WSPIERANIA SZKOŁY "NASZA TRÓJKA"	16 809
29.	414081	FUNDACJA GÓRNIKA ZABRZE	590 712
30.	504286	STOWARZYSZENIE SAMOPOMOCY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH "ZABRZANKA"	2 785
31.	526339	FUNDACJA VADEMECUM	2 823
32.	531566	FUNDACJA POMOST	3 621
33.	587319	STOWARZYSZENIE PIŁKI RĘCZNEJ "POGOŃ 1945" ZABRZE	6 305
34.	594265	BRAVE VOLLEY	2 662
35.	642346	STOWARZYSZENIE INTEGRACJA I RODZINA	1 261
36.	8190	STOWARZYSZENIE "MISERICORDIA" W ZABRZU	1 171
37.	4868	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ZWALCZANIA CHORÓB UKŁADU ODDECHOWEGO	330
38.	235849	STOWARZYSZENIE WIELKA FLOTA ZJEDNOCZONYCH SIŁ	1 485
39.	249468	STOWARZYSZENIE SPORT-MED.	0,00
RAZEM			2 267 854

Wykaz organizacji pożytku publicznego (OPP) jest elektroniczny i dostępny na stronie internetowej Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w Warszawie. Każdego roku wykaz ten jest aktualizowany i publikowany nie później niż 15 grudnia w roku, za który podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych mogą przekazać 1% podatku.

Zagospodarowywanie lokali miejskich na potrzeby organizacji pozarządowych
W 2021 r. Miasto Zabrze udostępniło organizacjom pozarządowym w formie umów najmu lub umów użyczenia 124 lokale użytkowe i 10 lokali mieszkalnych na realizację ich celów statutowych.

Tabela 15. Zestawienie sposobu udostępnienia lokali użytkowych i mieszkalnych z zasobów Miasta Zabrze na rzecz organizacji pozarządowych w 2021 r.

Sposób udostępnienia lokalu (ilość zawartych umów)	Spółdzielnie socjalne	Spółki non-profit oraz kluby sportowe (w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)	Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego	Podmioty kościelne i wyznaniowe
lokale użytkowe (ilość zawartych umów)				
Umowa użyczenia		11	31	15
Umowa najmu	5	8	41	10
Bez tytułu prawnego (umowa rozwiązana z uwagi na zaległości czynszowe)	-	-	3	-
Razem	5	19	75	25
lokale mieszkalne (ilość zawartych umów)				
Umowa użyczenia	-	-	2	3
Umowa najmu	-	-	5	-
Razem	-	-	7	3
Łączna liczba udostępnionych lokali użytkowych i mieszkalnych				134

Współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z organizacjami pozarządowymi
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu (MOPR) we współpracy z organizacjami pozarządowymi realizuje zadania z zakresu obszaru pomocy społecznej, m.in: z prowadzenia grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, a także dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz realizacji posiłków dla podopiecznych MOPR w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu". W 2021 r. we współpracy z MOPR-em organizacje pozarządowe zrealizowały 7 projektów. Środki finansowe pochodziły z budżetu miasta oraz zostały przekazane przez Wojewodę Śląskiego. Łączna kwota dotacji to 1 914 602 zł.

Tabela 16. Wykaz organizacji pozarządowych, które uzyskały wsparcie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu w 2021 r.

L.p.	Nazwa oferenta	Tytuł zadania	Kwota dotacji
1.	Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół „Modlitwa i Czyn" w Zabrzu	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych z obszaru miasta Zabrze w 2021 r. „Razem w codzienności"	46 400 zł

2.	Polskie Towarzystwo Laryngektomowanych Górnośląski Oddział Rejonowy W Zabrzu	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych z obszaru miasta Zabrze w 2021 r. „Chcę Mówić Tak Jak Ty-Kontynuacja”	7 280 zł
3.	Forum Organizacji Pozarządowych Działających Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Chorych i Ich Rodzin Zabrze	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych z obszaru miasta Zabrze w 2021 r. „Wspomagamy samodzielność”	34 000 zł
4.	Fundacja NOVUM SPATIUM Chorzów	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych z obszaru miasta Zabrze w 2021 r.	48 403 zł
5	Forum Organizacji Pozarządowych Działających na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Chorych i ich Rodzin „Razem” Zabrze	Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej.	28 407 zł
6	Spółdzielnia Socjalna „Forum” Zabrze	Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej.	28 407 zł
7	„Kuchnia Rodzina” Caritas Diecezji Gliwickiej	Realizacja posiłków dla podopiecznych MOPR w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”	1 721 703 zł w tym: 688 682 zł (środki własne Gminy) 1 033 021 zł (dotacja Wojewody)
RAZEM			1 914 602 zł

XVIII. Środki finansowe przyznane w 2021 r. organizacjom pozarządowym i podmiotom (wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) w trybie innych ustaw.

Zlecanie zadań publicznych i przekazywanie dotacji przez organy administracji publicznej na rzecz organizacji pozarządowych przewidują również inne ustawy.

Wydział Oświaty Urzędu Miasta Zabrze w trybie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (tzw. dotacja oświatowa) udzielił w 2021 r. dotacji niepublicznym szkołom i placówkom oświatowym, spełniającym kryteria określone w art. 33 ust. 1 ustawy z 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych. Wysokość środków finansowych przekazanych w trybie dotacji oświatowej to 21 283 897 zł. W ramach zadania pn.: „Dotowanie publicznych i niepublicznych szkół i placówek oświatowych” w 2021 r. dotacje otrzymały przedszkola, szkoły i placówki oświatowe, prowadzone przez stowarzyszenia i fundacje.

W trybie ustawy o sporcie Wydział Promocji, Turystyki i Sportu na realizację zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu przyznał na rzecz organizacji pozarządowej dotację w wysokości 500 000 zł.

Wydział Realizacji Projektów realizował współpracę z organizacjami pozarządowymi związaną z aplikowaniem – jako rodzaj wzajemnego wsparcia merytorycznego/wymiany informacji (konkurs grantowy pn. „Wzmocnij swoje otoczenie" – współpraca z Towarzystwem Pomocy im. Brata Alberta).

Tabela 17. Środki finansowe przyznane w 2021 r. organizacjom pozarządowym i podmiotom (wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) w trybie innych ustaw.

Wydziały UM Zabrze	Liczba organizacji pozarządowych	Podstawa prawna	Kwota dotacji
Wydział Oświaty	9	Ustawa o finansowaniu zadań oświatowych – tzw. dotacja oświatowa	21 283 897 zł
Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu	1	Ustawa o sporcie	500 000 zł
RAZEM	10		21 783 897 zł

Centrum Organizacji Pozarządowych w Zabrzu Zespół ds. Rozwoju Aktywności Lokalnej Wydziału Kontaktów Społecznych Urzędu Miejskiego w Zabrzu, mający swoją siedzibę w Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Brodzińskiego 4, został powołany w celu wspierania podmiotów NGO. Zespół realizuje zadania poprzez:

- wsparcie merytoryczne dla organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w zakresie działania i funkcjonowania;
- udostępnienie pomieszczeń do spotkań;
- udostępnienie sprzętu komputerowego, audiowizualnego, dostępu do Internetu;
- bezpłatne szkolenia;
- możliwość korzystania z profesjonalnych porad prawnych i księgowych;
- możliwość wymiany doświadczeń z innymi podmiotami trzeciego sektora;
- możliwości prezentowania swojej działalności podczas przedsięwzięć z udziałem COP.

Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Brodzińskiego 4 w Zabrzu w 2021 r. udostępniło pomieszczenia 44 podmiotom (spotkania cykliczne). Ze względu na sytuację spowodowaną pandemią COVID-19 (ograniczenia sanitarno-epidemiologiczne) organizacje pozarządowe nie mogły w pełni korzystać z pomieszczeń COP-u. Zespół prowadził konsultacje telefoniczno-mailowe, indywidualne (wsparcie organizacji pozarządowych w zakresie funkcjonowania w okresie pandemii COVID-19) oraz informacyjne, dotyczące pozyskiwania środków finansowych dla NGO (Tarcza 2.0, 3.0, 4.0, Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu).
Pracownicy Zespołu ds. Rozwoju Aktywności Lokalnej WKS UM Zabrze uczestniczyli w spotkaniach branżowych, w tym webinarium (posiedzenie Komisji Śląskiego Związku Gmin i Powiatów w Katowicach ds. organizacji pozarządowych) przeprowadzanym w formule wideokonferencji.

Honorowy patronat Prezydenta Miasta dla działań organizacji pozarządowych
Jednym z elementów wsparcia dla działań podmiotów trzeciego sektora jest przyznawanie honorowego patronatu Prezydenta Miasta Zabrze przedsięwzięciami inicjatywom wartościowym społecznie i istotnym dla rozwoju i promocji miasta, takim jak projekty społeczne, edukacyjne, sportowe, kulturalne, obywatelskie, ekologiczne, ekonomiczne i inne.

W 2021 r. honorowym patronatem objęto 18 wydarzeń zainicjowanych przez organizacje pozarządowe, co stanowi ok. 40% wszystkich udzielonych patronatów. Udzielenie honorowego patronatu było wyróżnieniem, podkreślającym rangę przedsięwzięcia i przyczyniającym się do promocji miasta oraz integracji jego mieszkańców.

Podsumowanie
Dzięki kontynuowanej współpracy i dofinansowaniu przez Miasto Zabrze zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe, budowane jest aktywne partnerstwo pomiędzy administracją samorządową a trzecim sektorem.

Jak wynika z przedstawionych danych, aktywność organizacji pozarządowych w Zabrzu jest widoczna w wielu sferach pożytku publicznego, a realizacja zlecanych im zadań wpływa na poprawę warunków życia mieszkańców. Trzeci sektor jest istotnym partnerem miasta. Partnerstwo opiera się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności i jest priorytetem w realizacji zadań publicznych.
Środki finansowe przekazane organizacjom na realizację zadań publicznych w trybie otwartych konkursów ofert utrzymały się na poziomie zbliżonym do lat wcześniejszych.

Wykres Finansowanie zadań publicznych realizowanych na podstawie umów zawartych w ramach otwartych konkursów ofert (w tym umów wieloletnich) oraz umów zawartych w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tzw. małe granty) w latach 2016–2021.

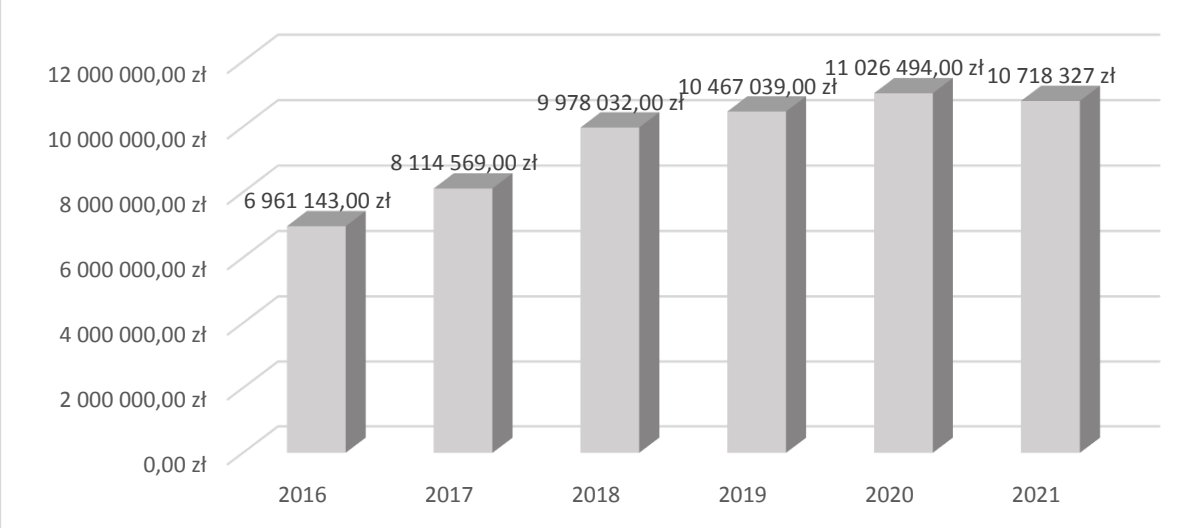

Tabela 18. Zestawienie kwot dotacji i liczby projektów z rozstrzygniętych otwartych konkursów ofert z uwzględnieniem tzw. małych grantów i umów wieloletnich w poszczególnych obszarach w latach 2016–2021.

		Liczba projektów	Kwota dotacji
Kultura i dziedzictwo	2016	15	96 800 zł
	2017	19	95 450 zł
	2018	17	100 400 zł
	2019	19	103 500 zł
	2020	13	59 850 zł1
	2021	12	79 100 zł
Sport	2016	75	1 803 996 zł
	2017	82	1 768 566 zł
	2018	65	1 936 170 zł
	2019	70	1 973 840 zł
	2020	61	1 941 850 zł
	2021	69	2 011 050 zł
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2016	76	4 196 753 zł
	2017	87	6 169 053 zł
	2018	76	6 315 363 zł
	2019	87	6 668 819 zł

	2020	74	7 988 294 zł
	2021	84	7 598 477 zł
Krajoznawstwo i turystyka	2016	8	49 094 zł
	2017	9	29 500 zł
	2018	12	50 000 zł
	2019	9	43 100 zł
	2020	9	38 500 zł2
	2021	6	41 700 zł
Ochrona zwierząt	2016	1	776 000 zł
	2017	2	776 000 zł
	2018	2	776 000 zł
	2019	2	968 000 zł
	2020	2	988 000 zł
	2021	2	988 000 zł
Przedsiębiorczość	2016	3	29 900 zł
	2017	3	30 000 zł
	2018	2	20 000 zł
	2019	2	66 280 zł
	2020	1	10 000 zł
	2021	-	-
Ogółem	2016	179	6 961 143 zł
	2017	203	8 114 569 zł
	2018	174	9 199 933 zł
	2019	188	10 467 039 zł
	2020	160	11 026 494 zł
	2021	173	10 718 327 zł

1 Dane Wydziału Kultury i Dziedzictwa - Otwarte Konkursy Ofert: finansowanie otrzymało 8 projektów /56 700 zł/. Realizacja /33 500 zł/. Rezygnacja COVID-19 /23 200 zł/. Oferty „małe granty" /3 150 zł/
2 Dane Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu - Otwarte Konkursy Ofert: finansowanie otrzymało 9 projektów /38 500 zł/. Realizacja /4 000 zł/. Rezygnacja COVID-19 /34 500 zł/.

W 2021 r. w Zabrzu zarejestrowanych było 390 organizacji pozarządowych.139 podmiotów otrzymało finansowanie w 173 projektach w ramach otwartych konkursów ofert i w tzw. małych grantach. Łączna kwota dotacji ze środków budżetu miasta wyniosła 10 718 327 zł.
Należy również odnotować, że środki finansowe przyznawane są organizacjom pozarządowym i podmiotom (wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) także w trybie innych ustaw.
W 2021 r. stanowiło to 21 783 897 zł w trybie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (tzw. dotacja oświatowa) oraz ustawy o sporcie.

Sprawozdanie przygotowano na podstawie danych uzyskanych z wydziałów merytorycznych UM Zabrze, jednostek organizacyjnych Miasta Zabrze oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu.

Opracowanie: Zespół ds. Rozwoju Aktywności Lokalnej WKS UM Zabrze

Źródło: WKS UM Zabrze

2.15 ZDROWIE I POLITYKA SPOŁECZNA

2.15.1 STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA MIASTA ZABRZE NA LATA 2010-2020

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zabrze na lata 2010 - 2020
2. Podstawa prawna
Art. 16b ust. 1 ustawy o pomocy społecznej
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała nr LIX/766/10 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11.10.2010 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Zabrze na lata 2010-2020
4. Czas obowiązywania
Od 2010
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
– Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców województwa śląskiego. – Poprawa dostępu do rynku pracy osób. – Integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. – Poprawa bezpieczeństwa. – Podniesienie jakości kształcenia. – Rozwój różnych form aktywności kulturalnych. – Aktywizacja sportowo-rekreacyjna. – Podniesie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych. – Realizacja działań w ramach polityki społecznej.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r
Rok 2021 był kolejnym rokiem zdominowanym przez obostrzenia z uwagi na pandemię wirusa Covid-19. Przełom roku 2020 i 2021 to okres wzmożonej liczby zachorowań i bardziej restrykcyjnych działań ukierunkowanych na walkę z pandemią. Pierwsza połowa roku z uwagi na wprowadzone obostrzenia mocno wpłynęła na wiele obszarów działań społecznych takich jak: rynek pracy – blokada gospodarczą, wstrzymanie działalności galerii handlowych, punktów gastronomicznych; ochrona zdrowia – wstrzymanie planowych przyjęć do szpitali, zawieszenie planowanych zabiegów, tele-porady w podstawowej opiece medycznej; edukacja - zawieszenie normalnej działalności szkół, przedszkoli i żłobków; aktywność społeczna i kulturalna - nie możność odbywania się

w normalnej formie imprez kulturalnych i sportowych co znacząco wpłynęło na ilość osób w nich uczestniczących. W II kwartale 2021 r. utworzono Punkt Szczepień Masowych w Hali Sportowej POGOŃ w Zabrzu, który funkcjonował 7 dni w tygodniu i oferował możliwość szczepień dla 800 osób dziennie. Pomimo tego zwiększyła się oferta miasta dotycząca opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Otwarto dwa nowe żłobki niepubliczne oraz zwiększono ilość miejsc w dwóch z już funkcjonujących placówek, co powiększając ofertę o 93 miejsca. Funkcjonuje jeden Żłobek Miejski z dwiema Filiami oraz 18 żłobków niepublicznych, w których łącznie może przebywać 1064 dzieci.

Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie prowadzą programy z zakresu polityki społecznej.

8. Streszczenie sprawozdania

Strategia rozwiązywania problemów społecznych funkcjonuje od 2010 roku. Przez cały czas jej obowiązywania realizowane są i udoskonalane strategie dotyczące zagadnień rodziny i jej funkcji, rynku pracy i bezrobocia, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, aktywności społecznej i kulturalnej, edukacji, dobrego zarządzania oraz mieszkalnictwa. Mierniki z realizacji strategii monitorowane są przez kilka Wydziałów Urzędy Miasta oraz jednostki miejskie, w szczególności przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Stanu Cywilnego, Wydział Zarządzania Mieniem, Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości, Komendę Miejską Policji, Wydział Kontaktów Społecznych, Wydział Realizacji Projektów, Wydział Oświaty, Wydziału Kultury i Dziedzictwa.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

Rodzina i jej funkcje:

W roku 2021 wpisano do aktów małżeństw 337 rozwodów oraz 7 separacji. Średnio 31 osób na 1000 mieszkańców skorzystało z świadczeń pomocy społecznej. Na 1000 mieszkańców przypada 0,5 pracownika socjalnego. 747 dzieci wychowuje się poza rodziną, w tym 455 w rodzinach zastępczych i 144 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. 536 rodzin skorzystało ze specjalnych form wsparcia tj. na przykład poradnictwa rodzinnego, czy terapii rodzinnej. 120 osób skorzystało z ośrodków wsparcia dla dzieci i rodzin. Miasto posiada 455 miejsc w rodzinnych formach opiekuńczo-wychowawczych (rodzinach zastępczych i placówkach rodzinnych). Wydano 144 postanowienia Sądu Rodzinnego o pozbawieniu praw rodzicielskich. Umieszczono 93 dzieci w rodzinnych formach opiekuńczo-wychowawczych. 67 osób zrealizowało kontrakty socjalne i poprawiły swoją sytuację społeczną.

Rynek pracy, zatrudnienie, bezrobocie:

Powiatowy Urząd Pracy realizuje cele z zakresu rynku pracy, zatrudnienia i bezrobocia. Wskaźnik bezrobocia w mieście na koniec roku 2021 osiągnął 5,2 %. Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z instrumentów rynku pracy wyniosła 907, zrealizowano 118 szkoleń dla osób bezrobotnych. Na 1000 zarejestrowanych osób bezrobotnych przypadało 3,34 doradców zawodowych. Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznych w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu socjalnym, które zakończyły udział w projektach aktywizacyjnych wyniosła 1590 (w oparciu o osoby długotrwale bezrobotne bez prawa do zasiłku oraz niepełnosprawne bez prawa do świadczeń). 287 uczestników wzięło udział w pracach społecznie użytecznych i skierowanych do zatrudnienia subsydiowanego. W 2021 r. w mieście założono 508 nowych działalności gospodarczych.

Ochrona zdrowia:

W 2021 roku 264 osoby zostały objęte wsparciem zespołów interdyscyplinarnych. 568 osób skorzystało z interwencji kryzysowej w tym z terapii i poradnictwa w zakresie problemów uzależnień i przemocy. 149 osób

niepełnosprawnych korzystało ze zorganizowanych środowiskowych form wsparcia, 185 osób skorzystały z usług opiekuńczych. Na terenie miasta 120 seniorów działa w grupach samopomocowych, stowarzyszeniach i klubach. Objęto 1050 osób w tym dzieci programami zdrowotnymi i profilaktycznymi. Liczba łóżek w szpitalach to około 39,5 na 10 000 mieszkańców, liczba specjalistów wyniosła ok. 29,9/10 000. W Zabrzu funkcjonuje 41 poradni (gabinetów) podstawowej opieki zdrowotnej.

Programy polityki zdrowotnej oraz zadania z zakresu zdrowia publicznego realizowane w Zabrzu w 2021 r.:

1. „Lokalny program działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Miasta Zabrze na lata 2017-2027" - w celu poprawy dobrostanu psychicznego seniorów w corocznym konkursie ofert Miasto Zabrze przekazało organizacjom pozarządowym środki na działalność senioralną, z tych środków Fundacje i Stowarzyszenia organizują dla seniorów zajęcia, dzięki którym osoby starsze czują się mniej samotne i bardziej potrzebne.

2. „Realizacja działań mających na celu wczesne wykrycie zmian nowotworowych w piersi u kobiet mieszkających w Zabrzu" – zakwalifikowano 750 kobiet w przedziale wiekowym 20-49 lat.

3. „Program kompleksowej terapii i rehabilitacji dzieci i młodzieży z terenu Miasta Zabrze" – 300 osób - Zgodnie z programem u osób 0-25 lat została wdrożona wczesna diagnostyka i terapia zaburzeń rozwojowych, diagnoza psychologiczna i logopedyczna oraz rehabilitacja, a także zapewnione ciągłości procesu kompleksowej terapii na terenie Miasta Zabrze.

Bezpieczeństwo publiczne:

Komenda Miejska Policji w 2021 roku odnotowała 2 419 przestępstw co stanowi 14/1000 mieszkańców oraz 40 363 wykroczenia co stanowi 239/1000 mieszkańców w tym 19 733 wykroczeń w ruchu drogowym co daje 117/1000 mieszkańców. W 9,77 % przypadków brały udział osoby nieletnie. Wykryto 1 985 przestępstw. Udział osób nietrzeźwych w ogólnej liczbie uczestników wypadków drogowych wynosi 6. Liczba wypadków drogowych wyniosła 78 co stanowi 0,46/1000 mieszkańców.

Aktywność społeczna i kulturalna:

W mieście Zabrzu do bazy NGO wpisanych jest 383 organizacji pozarządowych. W 2021 roku realizowały one 173 projekty w ramach otwartych konkursów, które objęły 40 319 beneficjentów. Samorząd ze środków publicznych przekazał 10 789 747 zł organizacją na zadania własne gminy realizowane w ramach otwartych konkursów ofert. Liczba wolontariuszy działających w organizacjach pozarządowych w 2021 roku wyniosła 876 osób. Na 1000 mieszkańców przypada 2,2 działające organizacje pozarządowe.

W 2021 roku Miasto Zabrze zorganizowało 117 imprez kulturalnych o randze ponadlokalnej. 458 194 osób (w tym 38 938 on-line) korzystało z placówek kultury, natomiast w imprezach kulturalnych wzięło udział 170 552 osób (w tym 30 153 on-line). Liczba uczestników imprez sportowych dotowanych przez Miasto Zabrze wyniosła 10 748 osób. Poziom nakładów finansowych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w 2021 roku wyniósł 27 826 815,80 zł.

Edukacja:

W obszarze edukacji wg miernika solaryzacji I i II stopnia w roku szkolnym 2020/2021 zanotowano 10 957 uczniów w szkołach podstawowych oraz 5 513 uczniów w szkołach ponadpodstawowych. 4 025 dzieci i młodzieży korzystało z zajęć pozalekcyjnych, a 2 302 z zajęć pozaszkolnych. W realizację projektów zaangażowało się 292 nauczycieli. Ilość dzieci korzystających z przedszkoli wyniosła 4 996, natomiast na 1000

mieszkańców miasta przypada 29,97 miejsc w przedszkolach. 19 osób dorosłych podjęło naukę w formach szkolnych oraz pozaszkolnych. Ze żłobków skorzystało 811 dzieci. Na 1000 mieszkańców przypadało 6,2 miejsca w żłobku.

Dobre zarządzanie:

W 2021 r. przeprowadzono jedną konsultacje społeczną w formie budżetu obywatelskiego w której wzięło udział 17 099 osoby co stanowi frekwencję na poziomie 10,12 %. Składane wnioski zakresem tematycznym mogły dotyczyć zadań miasta na prawach powiatu, w tym takich spraw jak: edukacja, kultura, sport, ochrona środowiska, zdrowie, pomoc społeczna, zieleń miejska, przestrzeń publiczna, drogi/komunikacja, telekomunikacja. W rozumieniu inicjatyw oddolnych do budżetu obywatelskiego mieszkańcy miasta złożyli 91 wniosków. Głosowanie miało miejsce w okresie 7 – 22 października 2021 roku. Zanotowano 17 099 ważnych kart do głosowania, w tym 17 042 oddanych elektronicznie oraz 57 w formie papierowej karty do głosowania. Łącznie mieszkańcy Zabrza oddali 30 718 głosów na poszczególne projekty bowiem każdy mieszkaniec miał prawo wskazać po jednym projekcie ogólnomiejskim i jednym dzielnicowym. Łączna wartość środków przeznaczona na realizację zadań z Edycja VIII budżetu obywatelskiego w 2022 roku wynosi (na dzień 1.01.2022 r.) 5 744 210 zł. Środki na wykonanie zadań pochodzących z budżetu obywatelskiego to środki własne jst.

Mieszkalnictwo:

Ilość mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców to 64,28. Wydano 216 pozwoleń na budowę mieszkań i budynków. W mieście znajduje się 1025 mieszkań przeznaczonych pod najem socjalny. Wyremontowano 39 mieszkań komunalnych. W mieszkaniach komunalnych przypada 21,85 m2 powierzchni mieszkalnej na osobę. 7 995 osób oczekuje na mieszkanie. Okres oczekiwania na mieszkanie socjalne trwa od 3 miesięcy do 10 lat. Lokale socjalne wskazywane są w zależności od aktualnych potrzeb osób oczekujących. W pierwszej kolejności lokale socjalne wskazuje się osobom, które:

- opuszczają placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy dziecka, rodziny zastępcze,

- podlegają wykwaterowaniu,

- utraciły lokal mieszkalny wskutek zdarzeń losowych.

Źródło: ZPS UM Zabrze

2.15.2 PROGRAM „RODZINA NA 5+”

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Program „Rodzina na 5+”
2. Podstawa prawna
Uchwałą Nr XIV/145/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 12 września 2011 r.
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała nr XIV/145/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 12.09.2011 r. w sprawie Uchwalenia programu „Rodzina na 5+”, ze zmianami
4. Czas obowiązywania
2011-nadal
5. Wydział
Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej/ Centrum Rozwoju Rodziny
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Celem programu jest zwiększenie dostępności do: • dóbr kultury, • imprez sportowych • rekreacji poprzez stworzenie i rozwijanie katalogu ulg dla osób uprawnionych.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Z programu skorzystało do końca 2021 roku 1765 rodzin. Na dzień 31.12.2021 r. podpisanych jest 69 porozumień z partnerami programu „Rodzina na 5+”.
8. Streszczenie sprawozdania
Program Rodzina na 5+ jest realizowany od 2012 roku. Od maja 2021 roku przeszedł pod opiekę Centrum Rozwoju Rodziny. Program jest skierowany do rodzin wielodzielnych, posiadających minimum trójkę dzieci., rodzin zastępczych oraz podopiecznych placówek opiekuńczo – wychowawczych, zamieszkujących na terenie Zabrza. Karty w ramach programu otrzymują rodzice oraz małżonkowie do czasu ukończenia przez najmłodsze dziecko 18 roku życia. Mieszkańcy Zabrza korzystający z programu najczęściej uczęszczają na zabrzański basen. W drugiej kolejności chętnie korzystają z oferty Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.
9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.
W roku 2021 przystąpiło do Programu „Rodzina na 5+” 117 zabrzańskich rodzin.

Źródło: ZPS UM Zabrze

2.15.3 PROGRAM „ZABRZAŃSKI SENIOR 65+”

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Program „Zabrzański Senior 65+”
2. Podstawa prawna
Art.17 ust. 2 pkt. 4 o pomocy społecznej
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała nr L/737/14 Rady Miasta Zabrze z dnia 14.04.20214 r. w sprawie Uchwalenia Programu „Zabrzański Senior 65+”
4. Czas obowiązywania
2014-nadal
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Celem Programu jest podniesienie poziomu aktywności oraz zwiększenie dostępności dla osób, które ukończyły 65 rok życia, między innymi w zakresie usług rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych i innych, a także kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych w społeczeństwie między innymi poprzez stworzenie i rozwijanie katalogu ulg dla osób uprawnionych.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r. (od początku jego realizacji, jego obowiązywania)
Na dzień 31.12.2021 roku jest podpisanych 34 porozumienia z partnerami programu „Zabrzański Senior 65+”
8. Streszczenie sprawozdania
Od 2021 roku realizowany jest program „Zabrzański Senior 65+”, adresatami programu są osoby, które ukończyły 65 rok życia i zamieszkują na terenie Miasta Zabrze. Wystarczy udokumentować ukończenie 65 roku życia poprzez okazanie dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość i wiek.
9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.
Na bieżąco kontynuacja i promocja programu, współpraca z przedsiębiorstwami, instytucjami w celu zwiększenia liczby ofert z bonifikatą dla seniorów. Dzięki realizacji programu Ogólnopolska Karta Seniora znacznie zwiększyła się możliwość korzystania z ulg na terenie całego kraju. Karta ta wydawana jest na podstawie podpisanego porozumienia ze Stowarzyszeniem MANKO seniorom, którzy ukończyli 60 rok życia, są mieszkańcami miasta Zabrze. W ramach działań na rzecz seniorów odbyły się cykliczne imprezy integracyjne (Dzień Seniora). Ponadto rok rocznie seniorzy uczestniczą w dniach osób niepełnosprawnych i wolontariatu.

Źródło: ZPS UM Zabrze

2.15.4 POWIATOWY PROGRAM NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH "MIASTO ZABRZE PRZYJAZNE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM" NA LATA 2012 - 2020

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Powiatowy Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Miasto Zabrze Przyjazne Osobom Niepełnosprawnym" na lata 2012 - 2020
2. Podstawa prawna
Art. 35 a Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r.
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała nr XXIV/315/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11.06.2012 r. w sprawie Powiatowego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Miasto Zabrze Przyjazne Osobom Niepełnosprawnym" na lata 2012 - 2020 ze zmianami
4. Czas obowiązywania
2012 – nadal (kontynuacja)
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Celem Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Miasto Zabrze Przyjazne Osobom Niepełnosprawnym” jest poprawa jakości funkcjonowania osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach życia. Określono cele operacyjne: - likwidacji barier architektonicznych, technicznych w komunikowaniu się, obiektów sportu, kultury, rekreacji, obiektów oświatowych, MOPR, podmiotów leczniczych, infrastruktury; - aktywizacji zawodowej; - aktywizacji społecznej; - infrastruktury i barier transportowych.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Na potrzeby realizacji Programu wśród osób niepełnosprawnych i ich rodzin przeprowadzono ankietę jakości i potrzeb z podziałem na dzielnice miasta. Na tej podstawie dokonano analizy następujących zasobów: likwidacji barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się w tym obiektów sportowych, kultury, rekreacji, oświatowych, MOPR, podmiotów leczniczych, infrastruktury; dostosowania linii autobusowych i tramwajowych, aktywności zawodowej, realizacji zadań Powiatu ze środków PFRON, aktywności społecznej, programu systemowego Reintegracja Aktywność Praca. Działania te jednoznacznie wskazały, iż we wszystkich

dziedzinach życia naszego miasta należy systematycznie wprowadzać rozwiązania niedyskryminujące, praktyczne dla wszystkich, włączające osoby niepełnosprawne i ich rodziny tak aby wszyscy mieszkańcy na miarę swoich potrzeb i możliwości znaleźli tu miejsce dla rozwoju i świadomego uczestnictwa. W porównaniu do stanu z 2012 r. nastąpiła poprawa sfery życia osób niepełnosprawnych w zakładanych celach operacyjnych:- likwidacji barier architektonicznych, technicznych w komunikowaniu się, obiektów sportu, kultury, rekreacji, obiektów oświatowych, MOPR, podmiotów leczniczych, infrastruktury, wzrosła dostępność budynków tj.: siedziba Powiatowego Urzędu Pracy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Zabytkowa Kopalnia Guido, trasa dla osób z niepełnosprawnością ruchową, Muzeum Miejskie, Galeria Muzeum Miejskiego Cafe Silesia, Muzeum Górnictwa Węglowego Park 12C, Muzeum Górnictwa Węglowego Budynek administracyjno-biurowy, Dom Harcerza, budynek administracyjny Jednostki Gospodarki Nieruchomościami, Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości. Telewizja miejska emituje programy dla osób niesłyszących, tłumaczenia w języku migowym.

- **aktywizacja zawodowa** – nastąpił rozwój usług aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne, w roku 2021 otrzymano oprócz zadań powiatu realizowanych ze środków PFRON, dodatkowe środki finansowe z Programu Wyrównywania Różnic między Reginami III; w ramach projektu partnerskiego Kierunek Praca ze środków Unii Europejskiej przeszkolono 35 osób niepełnosprawnych z czego 16 osób odbyło staż. Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości zrealizowało szereg projektów zachęcających do podejmowania przez osoby z niepełnosprawnością działalności gospodarczej. Działania aktywizujące osób niepełnosprawnych podjął mobilny punkt przedsiębiorczości, zostało przeszkolonych ok. 25 pracodawców w kierunku utworzenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej, refundację wynagrodzeń itp.

MOPR wraz z PUP prowadził zatrudnienie w ramach prac społeczno-użytecznych z czego także mogły korzystać osoby z niepełnosprawnością.

- aktywizacja społeczna

Dziedzina – Rehabilitacja Zdrowotna, wczesne wspomaganie, działania na rzecz dzieci, młodzieży niepełnosprawnej i ich rodzin.

1. Uchwalenie i realizacja programów zdrowotnych dla mieszkańców Miasta Zabrze do realizacji 2011- 2021. Na szczególna uwagę zasługuje tu realizacja programu zdrowotnego pn. „Kompleksowa terapia i rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z terenu miasta Zabrze". Program realizowany jest w budynku wolnym od barier, zapewniającym pełną dostępność zarówno od strony architektonicznej jak i usługowej, poradniczej, rehabilitacyjnej. Program powstał w głównej mierze w celu uzupełnienia świadczeń gwarantowanych, finansowanych z budżetu NFZ oraz w celu kontynuowania prowadzonych działań współfinansujących proces rehabilitacji, terapii dzieci i edukacji rodziców. Limitowane świadczenia gwarantowane oferowane przez NFZ nie zaspakajają w pełni potrzeb rehabilitacyjnych i terapeutycznych osób niepełnosprawnych z terenu Miasta Zabrze. W działania związane z realizacją programu włączeni są rodzice / opiekunowie, dzieci niepełnosprawnych, bowiem udział rodziców w procesie rehabilitacji i terapii przywrócenia pełnej sprawności ruchowo – intelektualnej i poprawy stanu zdrowia jest niezbędny. Celem szczegółowym programu jest umożliwienie wczesnego rozpoczęcia działań rehabilitacyjnych u dzieci z zaburzeniami ośrodkowego układu nerwowego i głęboką niepełnosprawnością, zahamowanie progresji niepełnosprawności a także stworzenie warunków do rozwoju rodziny. Program realizowany jest w formie : wczesnej interwencji, grupowych zajęć korekcyjnych, indywidualnych zajęć rehabilitacyjnych, porad psychologicznych i psychoterapii przy pomocy odpowiednich narzędzi do badania psychologicznego, porad logopedycznych i terapii zaburzeń mowy gdzie celem działań jest usprawnianie narządów mowy, prowadzenie diagnostyki i terapii dzieci z Płodowym Zespołem Alkoholowym FAS, prowadzenie szkoleń i instruktażu dla rodziców / opiekunów, dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w zakresie stosowania indywidualnego programu rehabilitacyjnego. Na świadczenia Programu składają się w szczególności – rehabilitacja, rozwój umiejętności społecznych, rozwijanie

umiejętności komunikowania się i samoobsługi, prowadzenie szkoleń i instruktażu dla rodziców/ opiekunów dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, terapia psychologiczna.

2. Realizacja projektu pn. „Zapewnienie funkcjonowania żłobka w Zabrzu przy ul. Aleja Szczęście Ludwika 2" – w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi „Maluch", projekt realizowany w porozumieniu z Caritas Diecezji Gliwickiej. Całkowicie wyremontowano i oddano do użytku na działalność żłobka dla ok 50 dzieci w tym niepełnosprawnych. Obecnie żłobek realizuje wyznaczone zadania w pełnej dostępności usług, wykwalifikowanym personelem, dając tym samy szansę na aktywizację zawodową, społeczną rodziców / opiekunów dzieci niepełnosprawnych. Zapewniając wysoki poziom opieki w pełnej integracji. Ważnym aspektem jest tu również fakt, iż Miasto Zabrze zastosowało podwyższoną kwotę dofinansowania do pobytu dzieci niepełnosprawnych w żłobkach czy klubach dziecięcych, biorąc pod uwagę zwiększone koszty utrzymania i zapewniając równość szans. Miasto Zabrze uczestniczy w programie dofinansowanym ze środków PFRON pn. „Aktywny Samorząd", który ma na celu eliminowanie lub zmniejszanie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Dziedzina - budowanie pozytywnego wizerunku w społeczeństwie.

„Dni Osób Niepełnosprawnych" – wydarzenie organizowane od 12 lat, cyklicznie. Obejmuje swoim zasięgiem społeczność lokalną. Podczas dwóch dni odbywa się doroczna Konferencja Międzynarodowa i rozstrzygniecie konkursu o tytuł „Wolontariusza Roku", nadawany przez Prezydenta Miasta Zabrze. Przedsięwzięcie gromadzi ok. 450 osób. W pierwszym dniu odbywają się warsztaty praktyczne, prezentowane są tu nowatorskie metody pracy z osobami niepełnosprawnymi z różnych krajów; dotychczas z Francji, Niemiec, Szwecji, Ukrainy; zarówno instytucje publiczne jak i stowarzyszenia dzielą się dobrymi praktykami w różnych dziedzinach życia osób z niepełnosprawnościami. Pozwala to szerokiej rzeszy uczestników na wymianę doświadczeń, nawiązanie kontaktów, poprawę funkcjonowania placówek, wdrożenia pomysłów, niejednokrotnie nie wymagających dużych nakładów a równie skutecznych. W drugim dniu podczas wielkiej gali rozstrzygany jest doroczny konkurs „Wolontariusz Roku", w którym uczestniczą osoby niepełnosprawne ich rodziny, przedstawiciele organizacji społecznych. Niejednokrotnie tytuły te otrzymują niepełnosprawni przedstawiciele organizacji pozarządowych, osoby niepełnosprawne będące członkami tych organizacji. Pozwala to na zbudowaniu pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej oraz ukazanie jej pozytywnego wkładu w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego, wolnego od wszelkich form dyskryminacji.

Dziedzina – dostępne wydarzenia sportowe, kulturalne, turystyczne.

Podczas organizacji imprez masowych dla mieszkańców miasta nie wydzielamy osobnych działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ale włączamy te osoby i ich rodziny w sposób niedyskryminujący dla wszystkich z zachowaniem wszelkich norm i wymagań co do specjalnych potrzeb. Spośród instytucji kultury na szczególną uwagę zasługuje dostosowanie zabytkowej kopalni Guido do zwiedzania poziomów podziemnych, w tym ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnością ruchową. Zastosowano rozwiązania proste w formie, na podstawie pomysłów załogi obsługującej zwiedzanie kopalni, ale skuteczne. Opracowano trasę zwiedzania, pozwalającą na swobodne, samodzielne poruszanie się. Działania takie świadczą, że często wiele zależy od świadomości i chęci osób pracujących w danym obiekcie, jak i poziomu zaangażowania osób odpowiedzialnych za organizację pracy. Dzięki temu zabytkowa kopalnia, perła na skalę światową może być obiektem przyjaznym dla wszystkich.

Dziedzina – realizacja zadań powiatu ze środków PFRON; rehabilitacja społeczna.

W Zabrzu działają Warsztaty Terapii Zajęciowej, w roku 2021 ogółem uczestniczyło w zajęciach 119 osób. Działa Zakład Aktywności Zawodowej prowadzone przez Fundację Nadzieja Dzieci dla 120 osób niepełnosprawnych (finansowane ze środków PFRON – Urząd Marszałkowski) Realizacja zadań zleconych –

rok 2021 - 4 organizacjom zlecono realizację zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Dziedzina – realizacja programów służących aktywizacji społecznej, w podniesieniu kompetencji życiowych i wzrost umiejętności społeczno- zawodowych.

- Realizacja projektu systemowego Reintegracja, Aktywność, Praca – na przestrzeni lat obowiązywania Programu Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych nastąpił wzrost aktywności społecznej i zawodowej uczestników projektu, umiejętności pozwoliły na reintegrację społeczną, upowszechnienie pracy socjalnej w regionie w ramach Klubu Integracji Społecznej zrealizowano zadania grupy wsparcia oraz w ramach warsztatów praktycznych uczestnicy nabyli umiejętności funkcjonowania w środowisku lokalnym a także na poziomie indywidualnym.

- Projekt Zabrzański Kompleksowy System Usług Społecznych – realizacja projektu w latach 2017-2018; cel: wzrost samodzielności ok. 200 mieszkańców Zabrza dzięki wsparciu asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

INFRASTRUKTURA I BARIERY TRANSPORTOWE

- ZTM – na przestrzeni lat 2012-2020 nastąpił wzrost dostępności środków transportu miejskiego dla osób z różnymi typami niepełnosprawności tj.: zwiększona liczba linii autobusów niskopodłogowych i tramwajów z obniżonym podwoziem; wysuwanymi platformami.

Wydzielone miejsca w autobusach przystosowanych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, o kulach, chodzikach itp.

Zastosowano informację świetlną i mówioną ułatwiającą funkcjonowanie w miejskich środkach transportu osób niewidomych, niedowidzących, głuchych. Nastąpił wzrost ilości przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlno-mówionych z obniżonymi krawężnikami i wytyczonymi inną strukturą co znacznie poprawiło funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością wzrokową ruchową słuchową na terenie miasta. Wzrósł poziom i wdrożono praktyczne rozwiązania tworzenia środowiska lokalnego przyjaznego dla osób niepełnosprawnych: w centrum miasta pojawiły się sklepy z przyjaznymi wejściami bez barier, Galeria Zabrze została dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

- PFRON - Program Wyrównywanie różnic między regionami III - obszar F (tworzenie warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej) – w 2021 r. pozyskano z PFRON 136 234,80 zł. na remont podwórka wokół WTZ Caritas, Miasto Zabrze dofinansowało projekt w kwocie ok. 20 000 zł.

Od 2020 r. w Mieście Zabrze realizowany jest projekt „Transport door to door w Zabrzu" (realizacja lata 2021 – 2022), którego celem jest zniwelowanie barier związanych z mobilnością 400 uczestników projektu, co zwiększa dostępność do usług publicznych (m. in. zawodowych, społecznych) i ułatwia integrację społeczno-zawodową osobom mającym trudności w samodzielnym przemieszczaniu się.

8. Streszczenie sprawozdania

Cele operacyjne - likwidacji barier architektonicznych, technicznych w komunikowaniu się, obiektów sportu, kultury, rekreacji, obiektów oświatowych, MOPR, podmiotów leczniczych, infrastruktury, aktywizacji zawodowej; aktywizacji społecznej, infrastruktury i barier transportowych, podlegały realizacji w sposób ciągły w zależności od możliwości finansowych, zdobywania środków zewnętrznych, kluczowy wpływ również miała poprawa bądź nawiązywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz partnerstwa zawiązywane na rzecz poprawy warunków funkcjonowania i rozwoju osób niepełnosprawnych.

We wszystkich opisanych dziedzinach stale występowały zależności pomiędzy ilością środków finansowych a potrzebom w tym zakresie.

Zadania powiatu finansowane ze środków PFRON określone w Ustawie mają zaspokajać potrzeby indywidualne osób niepełnosprawnych. Realizowane są zadania z zakresu likwidacji barier, rehabilitacji społecznej poprzez dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych oraz wspomaganie tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej, zaspokajania podstawowych potrzeb poprzez dofinansowania do zakupu środków ortopedycznych i pomocniczych. Uchwałą Rady Nadzorczej PFRON z dnia 9 czerwca 2014 r. wprowadzony został pilotażowy program „Aktywny Samorząd", którego zadania mają na celu eliminowanie lub zmniejszaniu barier ograniczających osoby z niepełnosprawnością w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W ramach programu pozyskano fundusze w kwocie 482 000,00 zł.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

Rehabilitacja społeczna ze środków PFRON

Na przestrzeni lat 2012 – 2021 środki przyznawane na realizację zadań PFRON kształtują się na podobnym poziomie. W 2021 r. realizacja zadań w ramach przyznanych środków PFRON przedstawiła się następująco:

- dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, na które otrzymano 715 840,38 zł; z 592 złożonych wniosków zrealizowano 549 wniosków na łączną kwotę dofinansowań 504 467,19 zł.;

- dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, na które w 2021 r. przeznaczono łącznie 782 892,00 zł; zrealizowano z tej kwoty 126 wniosków z 207 złożonych. Łączna kwota dofinansowania: 703 445,31 zł. w tym 23 wnioski na likwidacje barier architektonicznych na kwotę 357 192,53 zł, 36 wniosków na likwidację barier technicznych na kwotę 248 147,04 zł. oraz 67 wnioski na likwidację barier w komunikowaniu się na kwotę 98 105,74 zł.;

- dofinansowanie do wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne, na które przeznaczono 525 000,00 zł; w ramach tego zadania zrealizowano 272 z 394 złożonych wniosków wypłacając 426 488,00 zł.
- dofinansowanie do zadań zleconych fundacjom i organizacjom pozarządowym – organizacje otrzymują dofinansowanie poprzez przeprowadzenie konkursu ofert; w 2021 roku 4 organizacje zgłosiło swoje oferty do konkursu, dofinansowanie otrzymała każda z nich, a łącznie wypłacono na to zadanie 142 080,00 zł.

- dofinansowanie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej: 2021 roku wnioskowało o środki 2 podmioty, każdy z nich otrzymał dofinansowanie, a łącznie wypłacono na to zadanie 56 815,60 zł.

Środki przeznaczone w danym roku na każde z zadań w drodze uchwały Rady Miasta są wykorzystywane niemal w całości, jednakże 2021 r. wprowadzone obostrzenia spowodowane pandemią Covid-19 i częściowe unieruchomienie poszczególnych sektorów gospodarki spowodowało zmniejszenie zainteresowania podstawowymi formami wsparcia.

Program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi" – w ramach realizacji programu dofinansowano 458 wniosków na łączną kwotę 439 500,00 zł.

Rehabilitacja zawodowa ze środków PFRON:
Realizując zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej (PUP) dofinansowano rozpoczęcie działalności gospodarczej dla 2 osób w kwocie 69 859,00 zł. oraz zrefundowano koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla 2 osób – za kwotę 89 962,00 zł.

W Warsztatach Terapii Zajęciowej w 2020 r. udział brało 119 uczestników, zajęcia odbywają się w dwóch placówkach.

Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej - dzięki pomocy asystenta osoby niepełnosprawne mogą podejmować aktywność społeczną. Asystent pomaga przy wykonywaniu codziennych czynności, tj. załatwienie spraw urzędowych, w dotarciu na rehabilitację lub zajęcia terapeutyczne, pomoc w uczestniczeniu w wydarzeniach kulturalnych czy sportowych.

Projekty partnerskie:

- Projekt „Z Inkluzją na Ty – testowanie środowiskowego systemu wsparcia osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną" realizowany wspólnie z Zabrzańskim Towarzystwem Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski w Zabrzu, Najważniejszą częścią modelu jest Centrum Wsparcia Środowiskowego, którego zadaniem jest koordynacja i indywidualizacja wsparcia udzielanego osobom z niepełnosprawnością intelektualną. Udzielane w ramach modelu wsparcie jest skoncentrowane na potrzebach i możliwościach osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ma prowadzić do jej jak największej samodzielności w życiu codziennym. CWŚ jest też tym miejscem, które wspiera rodziny osób z niepełnosprawnością intelektualną poprzez organizowanie usług wytchnieniowych i udzielanie wsparcia informacyjnego. Wsparciem zostało objętych już ok. 260 rodzin.

- Zabrzański Kompleksowy System Usług Społecznych dla Seniora – kierowany do osób starszych, niesamodzielnych – zaopiekowano 235 osób

- Kierunek Praca – 95 uczestników; 35 osób przeszkolonych zaktywizowanych zawodowo w różnych dziedzinach, 16 osób odbywających staż

- Dzienny Dom Pobytu „Razem na Bytomskiej" – forma opieki stacjonarnej nad osobami z niepełnosprawnościami i osobami starszymi

Liczne organizacje pozarządowe w Zabrzu realizują w ramach konkursów ofert zadania sprzyjające pełni inkluzji w Zabrzu

Na przestrzeni wielu lat prowadzone przez Miasto Zabrze działania jednoznacznie wskazały, iż we wszystkich dziedzinach życia naszego miasta należy systematycznie wprowadzać rozwiązania niedyskryminujące, praktyczne dla wszystkich, włączające osoby niepełnosprawnej ich rodziny tak aby wszyscy mieszkańcy na miarę swoich potrzeb i możliwości znaleźli tu miejsce dla rozwoju i świadomego uczestnictwa. Bezpośrednim rezultatem jest tworzenie społeczeństwa równych szans, dostępu do wszelkich dziedzin życia. Włączenie osób niepełnosprawnych do społeczności lokalnej.

Źródło: ZPS UM Zabrze

2.15.5 PROGRAM KOMPLEKSOWEJ TERAPII I REHABILITACJI DZIECI I MŁODZIEŻY Z TERENU MIASTA ZABRZE" NA LATA 2019 – 2021

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Program kompleksowej terapii i rehabilitacji dzieci i młodzieży z terenu Miasta Zabrze" na lata 2019 – 2021
2. Podstawa prawna
Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r.
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała nr X/117/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 08.07.2019 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pt. „Program kompleksowej terapii i rehabilitacji dzieci i młodzieży z terenu Miasta Zabrze" na lata 2019 – 2021
4. Czas obowiązywania
2019-2021
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Poprawa stanu psychofizycznego mierzona odpowiednimi do zaburzeń testami diagnostycznymi, u osób w przedziale wiekowym 0-25 lat, uczestniczących w programie, poprzez wdrożenie wczesnej diagnostyki i terapii zaburzeń rozwojowych, diagnozy psychologicznej i logopedycznej oraz rehabilitacji, a także zapewnienie ciągłości procesu kompleksowej terapii na terenie Gminy Zabrze.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Powyższy cel osiągnięto na poziomie 100 %.
8. Streszczenie sprawozdania
Program spełnił swoje zadanie poprzez poszerzenie oferty leczniczej o dodatkowe zabiegi i terapie. Umożliwił kontynuację procesu leczenia i zapewnił lepszą współpracę z innymi zakładami zdrowotnymi. Poza tym wzrosło znaczenie Zakładu w zakresie leczenia publicznego, a zabrzańskie dzieci objęte zostały dodatkowymi działaniami napawając radością i optymizmem na przyszłość i dając poczucie dobrze spełnionego obowiązku wobec własnych obywateli.
9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

Przeprowadzono czynności kwalifikacyjne/porady lekarskie dla 300 osób. Przeprowadzono działania rehabilitacyjne/ terapeutyczne w zakresie: diagnostyka i terapia psychologiczna, diagnostyka i terapia logopedyczna, diagnostyka i terapia zaburzeń integracji sensorycznej,

Źródło: ZPS UM Zabrze

2.15.6 GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021 R.

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r.
2. Podstawa prawna
Art. 4 [1] ust. 1, ust. 2 ustawy o wychowanu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi; art. 10 ust. 1, ust. 2 ustawy o przecwidziałaniu narkomanii
3. Uchwała Rady Miasta /Zarządzenie Prezydenta Miasta
Uchwała nr XXVIII/453/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 21.12.2020, ze zmianami (Uchwała RM XXX/489/21 z dnia 22.02.2021 r.), w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r.
4. Czas obowiązywania
2021- program roczny
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania (wybór zależy od struktury, kompozycji zapisu danego dokumentu strategicznego)
1.Zadania w zakresie działalności profilaktycznej, prowadzone poprzez m.in: • finansowanie i prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, a także ich rodziców oraz nauczycieli i pedagogów w szkołach, świetlicach, placówkach oświatowych i ochrony zdrowia na terenie Zabrza, • realizacja programu wczesnego rozpoznawania problemu alkoholowego i narkotykowego wśród dzieci i młodzieży, • opieka nad dziećmi i młodzieżą z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym poprzez prowadzenie i finansowanie placówek wsparcia dziennego, • prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych, a także zajęć świetlicowych dla dzieci w formie opiekuńczo-wychowawczej i socjoterapeutycznej, opiekuńczej oraz pracy podwórkowej, • finansowanie programów profilaktyczno – rehabilitacyjnych prowadzonych przez stowarzyszenia trzeźwościowe, • rozpowszechnianie w lokalnych środkach masowego przekazu informacji dotyczących profilaktyki i leczenia uzależnień, • organizowanie imprez bezalkoholowych i antynarkotykowych (sportowych, uroczystości) dla dzieci, młodzieży i dorosłych,

- organizowanie seminariów, kongresów, debat i pikników na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i udział w lokalnych, regionalnych, ogólnopolskich akcjach i kampaniach trzeźwościowych i antynarkotykowych,
- organizowanie i finansowanie badań dot. m.in. zjawiska sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim w sklepach i lokalach gastronomicznych na terenie miasta Zabrze, przeprowadzanie sondaży, ekspertyz, badań pozwalających diagnozować używanie alkoholu przez młodzież szkolną oraz studentów uczelni wyższych, z terenu Zabrza
- organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym, przemocy w rodzinie i innych,
- działalność profilaktyczna Wczesnej Interwencji dla dzieci z podejrzeniem FAS - Płodowym Zespołem Alkoholowym oraz dla ich rodziców i opiekunów.

2. Zadania zgodne z II celem operacyjnym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025. pn.: "Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zrachowaniami ryzykownymi".

3. Zadania w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.

4. Zadania w zakresie zmniejszenia natężenia problemów już istniejących poprzez:

- wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie prowadzenia i organizowania placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,
- współpraca członków Komisji z kuratorami sądowymi wykonującymi nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu,
- prowadzenie dyżurów telefonicznych oraz telefonicznych konsultacji specjalistycznych, funkcjonowanie Zespołu Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, doskonalenie metod pracy interwencyjnej w rodzinie w sytuacji przemocy w rodzinie, w której występuje także problem alkoholowy, w ramach procedury "Niebieskiej Karty,"
- zwiększenie dostępności i podniesienie jakości oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- działalność profilaktyczna prowadzona w Izbie Wytrzeźwień,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,

5.Zadania w zakresie leczenia, rehabilitacji oraz reintegracji społecznej:

- informowanie o możliwościach leczenia odwykowego i jego skuteczności oraz zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i używania substancji psychoaktywnych) motywowanie osób uzależnionych do leczenia i kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków poprzez finansowanie programu zdrowotnego "Program zwiększenia dostępności i jakości oddziaływań profilaktyczno-terapeutycznych dla osób z problemem uzależnienia ich rodzin oraz promocja zdrowego stylu życia dla mieszkańców z terenu miasta Zabrze",
- prowadzenie działalności SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień,
- wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich z dzielnicowymi punktami,

- funkcjonowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz koordynatora ds. profilaktyki i leczenia uzależnień,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrum integracji społecznej, klubu integracji społecznej, wspieranie spółdzielni socjalnej.
- wspieranie działalności stowarzyszenia „Żyj i Daj Żyć" „Nowe Życie" w zakresie spotkań abstynenckich.

6.Zadania na rzecz ograniczenia populacji osób pijących ryzykownie i szkodliwie

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Wskaźnik procentowy wykonania finansowego na realizację Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2021 r. wyniósł 91,70 %

Wykonanie wydatki: 3 263 799,10 w tym:

Dotacje (ZPS/05/21, ZPS/10/21, ZPS/27/21) i na placówki wsparcia dziennego: 1 291 448,95zł, gminny program przeciwdziałania narkomanii: 206 029,50 zł

8. Streszczenie sprawozdania

Zadania w zakresie działalności profilaktycznej w 2021, prowadzone poprzez m.in.: finansowanie i dofinansowanie programów prof. dla dzieci i młodzieży, a także ich rodziców oraz nauczycieli i pedagogów w szkołach, świetlicach, placówkach oświatowych, w szczególności zrealizowano m.in. programy:

- Program profilaktyczny „Debata" -ilość uczestników: 474, udział placówek oświatowych-7, w warsztatach brali udział uczniowie szkół podstawowych w Zabrzu w wieku od 8 do 15 roku życia (5000 zł)
- Program profilaktyczny „Korekta" - ilość uczestników: 400, udział placówek oświatowych - 4, zabrzańskich szkół ponadpodstawowych (5000 zł)
- Profilaktyka poprzez pasję, warsztaty muzyczne, fotograficzne, zajęcia psychoedukcyjne, zajęcia z animacji czasu wolnego, ilość uczestników ok. 33 osoby. (12 000 zł)
- Program profilaktyczny „NOE" dla uczniów klas podstawowych i ponadpodstawowych, liczba uczestników-507, 12 realizacji programu profilaktycznego „NOE" udział uczniów w wieku 12-18 lat.
- Triathlon profilaktyczny - liczba klas-40, liczba uczestników – ok 940 (10 000 zł)
- Profilaktyka dla młodzieży prow. Przez Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii, liczba uczestników 1010, 48 programów profilaktycznych przeprowadzonych w zabrzańskich placówkach oświatowych (12 000 zł)
- Program profilaktyczny: „Jak żyć bezpiecznie i zdrowo we współczesnym świecie -Kicaj Zdrowo-mały ratownik", w programie udział: 30 koordynatorów szkolnych, 256 nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej, 3355 uczniów z klas I-III zabrzańskich szkół podstawowych. (4 800 zł).
- Koordynowanie programu „AKTYWNA MŁODZIEŻ, 54 -liderów z 7 placówek oświatowych.
- Profilaktyka poprzez pasje: jeździectwo i obcowanie z końmi, objętych 30 dzieci i młodzieży (8000 zł).

Organizowanie seminariów, kongresów, debat i pikników na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i udział w lokalnych, regionalnych, ogólnopolskich akcjach i kampaniach trzeźwościowych i antynarkotykowych oraz w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach:

XX edycja Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł w Zabrzu w 2021 r. przystąpiło 40 placówek oświatowych, ilość koordynatorów i nauczycieli-294, ilość uczniów-6436, ilość rodziców-1884.

- Kampania Profilaktyczna "Łańcuch czystych Serc 2021"
  -liczba dzieci i młodzieży -ok. 800 w 7 placówkach oświatowych

- Kampania profilaktyczno-interwencyjna „nie jesteśmy bezradni nie będziemy obojętni kontynuacja kampanii „Powstrzymać pijanego kierowcę". W I badaniu losowo wybrano 35 punktach sprzedaży alkoholu, w II badaniu wzięło udział 36 losowo wybranych placówek handlowych. (29 000 zł)

Opieka nad dziećmi i młodzieżą z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym poprzez prowadzenie i finansowanie placówek wsparcia dziennego.
Wysokość nakładów finansowych przeznaczonych w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021:

- Na działalność placówek wsparcia dziennego w formie specjalistycznej (z programem socjoterapeutycznym): 40 000 zł
- Na działalność placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (z programem wychowawczym): 103 000 zł
- Na działalność placówek wsparcia dziennego w formie podwórkowej: 27 000 zł

Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym, przemocy w rodzinie i innych uzależnień:

Liczba uczestników wypoczynku letniego z programem zajęć profilaktycznych to 506 osób w tym 341 uczestników kolonii, wydatkowano: 293 473 zł

Działalność profilaktyczna Wczesnej Interwencji dla dzieci z podejrzeniem FAS – Płodowym Zespołem Alkoholowym oraz dla ich rodziców i opiekunów.

W ramach programu polityki zdrowotnej dla mieszkańców miasta Zabrze w latach 2019-2021 przyjętych uchwałą Nr X/117/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 8 lipca w 2019 roku,
zgodnie z konkursem ofert na realizację w/w programu, został wyłoniony Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży, do realizacji: Programu kompleksowej terapii i rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z ternu miasta Zabrze

Jednym z elementów powyższego programu było prowadzenie diagnostyka i terapia dzieci z Płodowym Zespołem Alkoholowym (FAS) oraz wsparcie psychologiczne, instruktaż i szkolenie dla opiekunów dzieci ze zdiagnozowanym FAS. W 2021 r. uczestniczyło w programie: 300 osób-mieszkańców miasta Zabrze. Wydatkowano w ramach Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii: 20 000,00 zł.

Zadania zgodne z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (tj. Dz. U. z 2021 r. poz.183 z późn.zm.), II celem operacyjnym „Profilaktyka uzależnień" Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.
W 2020 r. został ogłoszony konkurs na realizatora zadania publicznego z zakresu zdrowia publicznego. Przeznaczono na powyższy cel: 680 000,00 zł. W wyniku procedury konkursowej, wyłoniono 1 realizatora, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej i Leczenia Uzależnień, ul. Park Hutniczy 6, 41-800, Zabrze.
Realizując program z zakresu zdrowia publicznego w 2021 wykonano:

-4382 świadczeń terapeutyczno-socjoterapeutycznych, w ramach programu zrealizowano: 3 000 osobodni oraz 1 382 porad grupowych.
-1 944 świadczeń w ramach oddziaływań terapeutycznych indywidualnych, ułatwiających pierwszy kontakt oraz dostępność do świadczeń zdrowotnych, realizowanych poprzez: konsultacje terapeutyczne indywidualne, poradnictwo terapeutyczne i lekarskie, realizację świadczeń w dni wolne od pracy tj. w soboty celem zwiększenia dostępności, poradnictwo prawno-psychospołeczne, instytucjonalne motywowanie do podjęcia leczenia ambulatoryjnego bądź stacjonarnego

-262 osoby uczestniczyło w programie profilaktyki uzależnień i integracji środowiska lokalnego, w programie realizowano: oddziaływania wczesnej interwencji oraz organizowanie warsztatów, konferencji dotyczących problemów uzależnień.

Zadania w zakresie leczenia, rehabilitacji oraz reintegracji społecznej:
Zadania w zakresie zmniejszenia natężenia problemów już istniejących:

- Pomost do zmian-program readaptacji społecznej, w 2021 r. Indywidualny Plan Readaptacji ukończyło 35 podopiecznych, z zakwaterowania w Ośrodku skorzystało 63 osoby po odbyciu kary więzienia, Fundacja Pomost, ponadto w punkcie konsultacyjnym udzielono 804 porady (95 000,00 zł)
- Profilaktyka i praca z grupami ryzyka, rehabilitacja osób uzależnionych i ich rodzin służąca rozwiązywaniu problemów uzależnień, zapewnienie schronienia osobom uzależnionym-bezdomnym.
- Aktywizacja społeczna i zawodowa osób uzależnionych, zatrudnionych na umowy w okresie sprawozdawczym w spółdzielni było 10 osób w tym 5 bezrobotnych
- Prowadzenie Klubu Abstynenta Nowe Życie" z 4 punktami dzielnicowymi.
- konsultacji specjalistyczne w tym telefoniczne i e-mailowe, funkcjonowanie Zespołu Interwencji Kryzysowej, Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego dla ofiar przemocy w rodzinie, w 2021 r. Rodzin korzystających z ZIK w 2021 r. było 536 w tym z problemem przemocy w rodzinie: 100, udzielono porad łącznie: 3926, liczba „Niebieskich Kart" -207, ilość spotkań grup roboczych związanych z wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty" -837.
- W ramach Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r. wydatkowano na program profilaktyczny w Izbie Wytrzeźwień (IW/01/21): 502 000,00 zł.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

Zadania w zakresie działalności profilaktycznej w 2021, sfinansowano i przeprowadzono programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, a także ich rodziców oraz nauczycieli i pedagogów w szkołach, świetlicach, placówkach oświatowych i ochrony zdrowia na terenie Zabrza

- Program profilaktyczny „Debata" - udział uczniów, ilość: 474 ze szkół podstawowych w Zabrzu w wieku od 8 do 15 roku życia, realizowany w formie warsztatowej z elementami psychoedukacji przy pomocy metod aktywnych, które motywowały uczestników do otwartości, umożliwiało budowanie własnej osobowości poprzez trzeźwe wzorce.
- Program profilaktyczny „Korekta" - ilość uczestników: 400 udział placówek oświatowych-4, zabrzańskich szkół ponadpodstawowych, realizowany w formie warsztatowej, ich celem była zmiana przekonań normatywnych dotyczących wzorów używania przez młodzież alkoholu.
- Profilaktyka poprzez pasję, warsztaty muzyczne, fotograficzne, zajęcia psychoedukacyjne, zajęcia z animacji czasu wolnego, ilość uczestników ok. 33 osoby. (12 000,00 zł). Prowadzenie warsztaty muzyczne, fotograficzne, zajęcia psychoedukacyjne, zajęcia z animacji czasu wolnego, ilość uczestników celem powyższego projektu profilaktycznego było wzmocnienie sfery twórczej uczestników i zagwarantowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży z Zabrza, poprzez m.in. udział uczestników w nagraniu teledysku o tematyce „Stop Hejt".
- Program profilaktyczny „NOE" dla uczniów klas podstawowych i ponadpodstawowych, liczba uczestników-507, 12 realizacji programu profilaktycznego „NOE", udział uczniów w wieku 12-18 lat, działania profilaktyczne miały na celu zmniejszenie ryzyka uzależnienia wśród młodzieży, wzmacniały postawy promujące zdrowy i trzeźwy styl życia, zachęcając młodzież do świadomego wyboru życia wolnego od nałogów.

- Triathlon profilaktyczny - liczba klas-40, liczba uczestników –ok 940, realizator, „Twój Everest”, dofinasowanie:10 000 zł. Działania profilaktyczne miały na celu wzmacnianie czynników chroniących przed zrachowaniami ryzykownymi. Warsztaty przeprowadzono w klasach 4-8 oraz klasach 1-2 szkół średnich. Na zajęciach ćwiczono kompetencje sprzyjające zachowaniu abstynencji w tym możliwość szukania pomocy. W ramach podsumowania akcji został przeprowadzony konkurs na plakat o tematyce profilaktycznej.
- Profilaktyka dla młodzieży praw. Przez Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii, liczba uczestników 1010, 48 programów profilaktycznych przeprowadzonych w zabrzańskich placówkach oświatowych, celem programów było uświadomienie wśród odbiorców natychmiastowych strat w związku używaniem substancji psychoaktywnych, uświadomienie modelującego wpływu dorosłych na zachowanie dziecka.
- Koordynowanie programu profilaktycznego Jak żyć bezpiecznie i zdrowo we współczesnym świecie-Kicaj Zdrowo-mały ratownik w programie udział: 30 koordynatorów szkolnych, 256 nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej, 3355 uczniów z klas I-III zabrzańskich szkół podstawowych. Głównym celem programu było: zwiększenie liczby i skuteczności działań edukacyjno-wychowawczo-profilaktycznych w zakresie bezpiecznego i zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałania ewentualnym zachowaniom ryzykownym, zagrażającym życiu i zdrowiu wśród uczniów klas I-III zabrzańskich szkół podstawowych. Konferencja miejska, podsumowująca 13 edycję powyższego programu- nie odbyła się ze względu na pandemię COVID-19.
- Koordynowanie programu „AKTYWNA MŁODZIEŻ”, powołanie grup aktywnej młodzieży-liderów-54 z 7 placówek oświatowych, podejmowanie inicjatyw profilaktycznych, wspieranie rówieśników w szkołach w zmaganiu się z problemami, profilaktyka uzależnień, prawidłowe funkcjonowanie w grupie, komunikacja interpersonalna.
- Koordynowanie Punktu Konsultacyjnego Pomarańczowej Linii funkcjonującego przy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zabrzu. Punkt służy pomocą rodzicom, których dzieci eksperymentują z używkami, spędzają za dużo czasu przed komputerem. Punkt działa od 1999 r. Zadaniami Punktu Konsultacyjnego Pomarańczowej Linii w szczególności jest:
  -wsparcie i porady dla rodziców dzieci podejmujących zachowania ryzykowne, poprzez spotkania indywidualne lub kontakt telefoniczny
  -wspieranie dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym
  -wsparcie dla nauczycieli i pedagogów w zakresie realizacji programów profilaktycznych na terenie szkół
  -prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie profilaktyki problemowej
  -porady dotyczące zachowań ryzykownych w kontakcie e-mailowym „Nie jestem sam”
  -organizowanie ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej w szczególności:” Zachowaj Trzeźwy Umysł”
  -współpraca z instytucjami: Policja, Straż Miejska, OPiLU, MOPR, organizacje pozarządowe. Zrealizowano 34 dyżurów po 3 godziny lekcyjne w godz. od 15.00-18.00

W 2021 roku

W ramach zaplanowanych działań profilaktycznych z powodu ogłoszonej pandemii COVID-19 nie odbyły się następujące działania profilaktyczne:

- Rekolekcje profilaktyczne.
- Konferencja V edycja „Wolność od…… wolność do……, drogi i rozdroża pokonywania własnych słabości”.
- Konferencja miejska, podsumowująca 13 edycję programu profilaktycznego „Jak żyć bezpiecznie i zdrowo we współczesnym świecie-Kicaj Zdrowo-profilaktyka bullyingu w internecie- nie odbyła się ze względu na pandemię COVID-19.

Organizowanie seminariów, kongresów, debat i pikników na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i udział w lokalnych, regionalnych, ogólnopolskich akcjach i kampaniach trzeźwościowych i antynarkotykowych oraz w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach:

- Dnia 23 lutego 2021r. w Teatrze Nowym w Zabrzu, podsumowano VIII edycję konkursu "Profilaktyk Roku 2020". Tytuł „Profilaktyk Roku” ma na celu uhonorowanie działań profilaktyczno-terapeutycznych,

realizowanych na rzecz mieszkańców Zabrza zarówno w kategorii indywidualnej jak i zespołowej - organizacja/instytucja. Tym razem to zaszczytne wyróżnienie przypadło w udziale Panu Łukaszowi Gajos- w kategorii indywidualnej

- oraz Fundacji „Twój Everest" – w kategorii zbiorowej.
- Koordynowanie XX edycji, ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej Zachowaj Trzeźwy Umysł 2020 – pod hasłem „W poszukiwaniu szczęścia". Cel główny kampanii: budowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, które powodują ryzyko pojawienia się zachowań agresywnych i autodestrukcyjnych, wyzwalanie pozytywnych emocji, czyli niwelowanie szkód psychicznych związanych z ograniczeniami nałożonymi w związku z pandemią, edukacja rodziców i wsparcie ich w zakresie umiejętności wychowawczych. Do kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł w Zabrzu w 2021 r. przystąpiło 38 placówek oświatowych, ilość koordynatorów -43, ilość nauczycieli-251, ilość uczniów-6436 ilość rodziców-1884.
- Kampania Profilaktyczna "Łańcuch czystych Serc" -liczba dzieci i młodzieży -ok. 800 jako część działań w ramach „Aktywnej Młodzieży 2021 r.
- Kampania profilaktyczno-interwencyjna „Powstrzymać pijanego kierowcę" zrealizowano w 40 losowo wybranych punktach sprzedaży alkoholu.

Zadania zgodne z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz.183 z późn.zm.), II celem operacyjnym „Profilaktyka uzależnień" Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.
W 2020 r. został ogłoszony konkurs na realizatora zadania publicznego z zakresu zdrowia publicznego. Przeznaczono na powyższy cel: 680 000,00 zł. W wyniku procedury konkursowej, wyłoniono 1 realizatora, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej i Leczenia Uzależnień, ul. Park Hutniczy 6, 41-800, Zabrze. na „Program zwiększenia dostępności i jakości oddziaływań profilaktyczno-terapeutycznych dla osób z problemem uzależnień, ich rodzin oraz promocja zdrowego stylu życia dla mieszkańców z terenu Miasta Zabrze" na 2021 rok Program został zrealizowany zgodnie z obowiązującymi standardami medycznymi. Środki wydatkowano w całości, zgodnie z zawartą umową i jej warunkami. Program realizowany był w warunkach ogłoszonej pandemii z powodu koronawirusa COVID-19.

Realizując program z zakresu zdrowia publicznego w 2021 wykonano:
1. świadczeń terapeutyczno-socjoterapeutycznych w liczbie 4382.
W ramach programu zrealizowano: 3 000 osobodni oraz 1 382 porad grupowych.
Zajęcia grupowe prowadzone były w siedzibie Ośrodka z zastosowaniem reżimu sanitarnego.
Oddziaływania grupowe motywacyjne przeznaczone były dla osób o ograniczonych zdolnościach funkcjonowania poznawczego, kierowanych m.in. z placówek pomocy społecznej. W wielu przypadkach były to osoby, które z różnych powodów nie mogły korzystać ze standardowego programu terapii. Celem oddziaływań było wzmacnianie motywacji do zmiany dotychczasowego stylu życia, uświadomienie szkód wynikających z nadużywania środków psychoaktywnych oraz zysków płynących z utrzymywania abstynencji poprzez dostarczenie podstawowej wiedzy
i odniesienie jej do osobistych doświadczeń uczestników. Zdarzało się, że zajęcia prowadzone były w grupach poniżej 4 osób, ponieważ uczestnicy w ostatniej chwili zgłaszali nieobecność z przyczyn losowych lub przerywają swój udział z nieustalonych przyczyn. Mimo braku kompletu, zajęcia były realizowane, by zapewnić ciągłość realizacji świadczeń zdrowotnych. Ponadto celem zapewnienia jakości, efektywności i ciągłości realizowanych świadczeń zdrowotnych oraz zgodnie z obowiązującymi standardami dobrej praktyki zajęcia terapii grupowej były prowadzone przez 2 terapeutów.
Oddziaływania socjoterapeutyczne – działania profilaktyczne o charakterze uniwersalno-selektywnym, które pozwalają dziecku zmienić fałszywe postrzeganie siebie, otaczającego świata, ludzi dorosłych, a także mogą być sposobem korygowania zaburzonych zachowań. Działania te były zaplanowane przez osoby prowadzące grupę na podstawie diagnozy każdego uczestnika i prowadzone metodą społeczności terapeutycznej. W pracy

wykorzystywane były również elementy dialogu motywującego, w szczególności poznanie i empatyczne podejście do dziecka i jego rodzica, a następnie bazowanie na pozytywnych stronach dziecka i ciągłe wzmacnianie ich. Duży nacisk kładziono na atmosferę życzliwości i bezpieczeństwa. Dodatkowo w stosunku do dzieci, które w sposób nasilony prezentowały zaburzone zachowanie, była opracowywana strategia korygowania tych zachowań. Oddziaływania wzbogacone były o **a**rteterapię dla dzieci zagrożonych uzależnieniem -elementy arteterapii stanowiły formę rozszerzenia grupowych oddziaływań terapeutycznych np. warsztaty teatralne, ceramiczne. Czas pobytu w grupie 12 miesięcy przez 5 dni w tygodniu od 12.30 do 17.30, ustalony był wg potrzeb grupy.

2. świadczeń w ramach oddziaływań terapeutycznych indywidualnych, ułatwiających pierwszy kontakt oraz dostępność do świadczeń zdrowotnych w liczbie 1 944.
Prowadzono:
Konsultacje terapeutyczne indywidualne dla osób z problemem uzależnień oraz ich rodzin zainteresowanych uzyskaniem porady w sprawie możliwości podjęcia leczenia, wykazujących brak motywacji do terapii i oporujących przed założeniem pełnej dokumentacji medycznej.
Poradnictwo terapeutyczne i lekarskie- udzielane poza kontraktem z Narodowym Funduszem Zdrowia celem zwiększenia dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych.
Indywidualne konsultacje dla rodziców.
Realizacja świadczeń w dni wolne od pracy tj. w soboty celem zwiększenia dostępności.
Instytucjonalne motywowanie do podjęcia leczenia ambulatoryjnego bądź stacjonarnego: rozmowy indywidualne o charakterze interwencyjno-motywującym dla osób szczególnie negatywnie nastawionych do terapii, wobec których rodzina/ inne instytucje podjęły kroki w kierunku zobowiązania do leczenia,

- udział w posiedzeniach grup roboczych związanych z procedurą Niebieskiej Karty,
- udział w posiedzeniach MKRPA, dokonujących analizy spraw dotyczących zobowiązania do leczenia odwykowego,
- udział w posiedzeniach Sądu dotyczących zobowiązania do leczenia,
- udział w spotkaniach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Poradnictwo prawno-psychospołeczne - przewidziane dla pacjentów Ośrodka, którzy w trakcie oddziaływań terapeutycznych zgłaszali problemy związane z funkcjonowaniem w sytuacji przemocy czy też nie znajdywały sposobu na rozwiązanie aktualnych problemów prawnych, a ich sytuacja finansowa nie pozwalała na skorzystanie z usług kancelarii prawnej.
- 262 osoby uczestniczyło w programie profilaktyki uzależnień i integracji środowiska lokalnego, w programie realizowano:
Oddziaływania wczesnej interwencji:
realizacja programu profilaktycznego Fred goes net dla młodzieży zabrzańskich szkół, organizowanie Dni Otwartych - spotkań dla uczniów zabrzańskich szkół, mających na celu zmniejszenie poziomu lęku przed zgłoszeniem się do Ośrodka w przypadku zaistniałych problemów, ale także stworzenie okazji do skonfrontowania, niekiedy stereotypowego, myślenia nie tylko o samych placówkach terapeutycznych, ale także o osobach korzystających z ich pomocy, udział przedstawicieli Ośrodka Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w cyklicznych spotkaniach organizowanych przez Zabrzańskie Stowarzyszenie „Żyj i daj żyć", udział przedstawicieli Ośrodka Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w audycjach radiowych
i telewizyjnych, udział w audycji Radia Plus prowadzonej przez Koordynatora ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień Pana Jana Szulika „Powroty", udział pracowników Ośrodka Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w spotkaniach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego.
Organizowanie warsztatów, konferencji dotyczących problemów uzależnień, w tym uroczystości wręczenia tytułu Profilaktyka Roku – oddziaływania profilaktyczne były realizowane w ramach profilaktyki uniwersalnej wśród pedagogów, pracowników wymiaru sprawiedliwości, pomocy społecznej oraz innych grup

zawodowych, które, na co dzień w swojej pracy mają kontakt z osobami dotkniętymi wykluczeniem społecznym i towarzyszącym temu zjawisku problemem uzależnień.

Programy profilaktyczne dotyczące przeciwdziałania narkomanii.
Osoby objęte oddziaływaniami indywidualnymi, grupowymi, wczesnej interwencji, działaniami profilaktycznymi dla różnych grup zawodowych z terenu Miasta Zabrze,
Wszystkie niżej wymienione działania prowadzone były w czasie ogłoszonej pandemii COVID-19
w ścisłym reżimie obostrzeń sanitarnych. Świadczenia realizowane były za pośrednictwem systemów teleinformatycznych, jak również poprzez kontakt osobisty.
oddziaływania wczesnej interwencji

- 48 osób w ramach programu „Fred goes Net",

W ramach działań profilaktycznych dla różnych grup zawodowych z terenu Miasta Zabrze uczestniczyło 213 osób w tym:

- 104 osób uczestniczyło w konferencji profilaktyk roku.
- 40 osób uczestniczyło w szkoleniach.
- 69 udział w audycjach radiowych,

Oddziaływania indywidualne - 583 świadczeń
Oddziaływaniami grupowymi - 1314 świadczeń w tym:

- 414 porad w ramach terapii grupowej,
- 900 osobodni w ramach świadczeń socjoterapeutycznych

W wyżej wymienionych oddziaływaniach uczestniczyło ok 700 osób.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dane na dzień 31.12.2021 r.

	01.01-31.12.2021
- przyjęte wnioski o leczenie odwykowe, *** w tym: -od rodziny - z Sądu Rejonowego -kuratorzy - z Policji - z Izby Wytrzeźwień - z MOPR -Miejski Zespół Interdyscyplinarny- z Prokuratury - innych	309 77 12 181 0 21 1 15 2
wnioski skierowane do Sądu	100
- sprawy zawieszone	149
- sprawy umorzone	7
-wnioski skierowane do biegłych	153
-udzielono porad	787

Zadania w zakresie leczenia, rehabilitacji oraz reintegracji społecznej:
Zadania w zakresie zmniejszenia natężenia problemów już istniejących:

- Pomost do zmian-program readaptacji społecznej, w 2021 r. Indywidualny Plan Readaptacji ukończyło 35 podopiecznych, z zakwaterowania w Ośrodku skorzystało 63 osoby po odbyciu kary więzienia, Fundacja Pomost, ponadto w punkcie konsultacyjnym udzielono 804 porady (95 000,00 zł)
- Profilaktyka i praca z grupami ryzyka, rehabilitacja osób uzależnionych i ich rodzin służąca rozwiązywaniu problemów uzależnień i bezdomności.

W 2021 r. 8 mieszkańców Domu Pokora było objętych aktywizacją zawodową w 2021 r. kontynuowano wydawanie posiłków śniadaniowych w 2 punktach „Kromka Chleba" przy ul Pawliczka oraz „Kromka chleba II" w Dzielnicowym Ośrodku Kultury w Zabrzu-Biskupicach, wydano sumarycznie 5 858 posiłków śniadaniowych Prowadzenie Domu Pokora dla osób bezdomnych „Szkoła Nowego życia dla 15 osób,, udzielanie wsparcia i pomocy w remoncie mieszkań socjalnych i komunalnych dla mieszkańców Domu Pokora 9pomoc w remoncie 6 mieszkań). (90 000 zł).

- Aktywizacja społeczna i zawodowa osób uzależnionych, zatrudnionych na umowy w okresie sprawozdawczym w Spółdzielni Socjalnej Usług Różnych „Skuteczni" było 10 osób, podejmowano przez 2021 r. działania motywujące wobec osób uzależnionych, zagrożonych wykluczeniem społecznym do podejmowania leczenia uzależnienia, wsparcie i pomoc w remoncie mieszkań socjalnych, spotkania z mieszkaniami wychodzącymi z Domu Pokora. (16 000 zł).
- konsultacji specjalistyczne w tym telefoniczne i e-mailowe, funkcjonowanie Zespołu Interwencji Kryzysowej, Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego dla ofiar przemocy w rodzinie, w 2021 r. Rodzin korzystających z ZIK w 2021 r. było 536 w tym z problemem przemocy w rodzinie: 100, udzielono porad łącznie: 3926, liczba „Niebieskich Kart" -207, ilość spotkań grup roboczych związanych z wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty" -837.

  Pomoc z jakiej mogli korzystać klienci udzielana była w 2021 r. w formie: interwencji kryzysowej (także w terenie), pomocy psychologicznej i psychoterapii indywidualnej, rodzinnej, terapii par, psychoedukacji, poradnictwa psychologicznego i prawnego.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 wydatkowano: 502 000,00 zł na program profilaktyczny w Izbie Wytrzeźwień (IW/01/21).

Izba Wytrzeźwień:

Celem działania Izby jest realizacja zadań z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz Gminnego programu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Do zadań Izby należą w szczególności:

- Opieka nad osobami w stanie nietrzeźwości.
- Zapewnienie osobom zatrzymanym do wytrzeźwienia odpowiednich warunków pozwalających bez uszczerbku dla ich zdrowia powrotu do normalnego stanu psychicznego i fizycznego.
- Udzielanie osobom nietrzeźwym świadczeń sanitarno-higienicznych a w nagłych przypadkach pierwszej pomocy.
- Informowanie osób opuszczających Izbę o szkodliwości nadużywania alkoholu.
- Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu.
- Uczestniczenie w akcjach promujących trzeźwy styl życia.

W celu wykonania swoich zadań Izba współpracuje z:

- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- SP ZOZ Ośrodkiem Profilaktyki i Leczenia Uzależnień
- Policją
- Strażą Miejską
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie
- Innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi, których działalność ma na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi, jego skutkom, demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w Izbie Wytrzeźwień znajdującej się na terenie miasta/gminy w 2021 roku.

łączna liczba klientów w 2021 r. -2316

liczba zatrzymanych do wytrzeźwienia w 2021 roku

mężczyzn-1978

kobiet-325
nieletni:
chłopcy-9
dziewczęta- 4
rozmowy indywidualne w Punkcie Konsultacyjnym Izby Wytrzeźwień-1211

Źródło: ZPS UM Zabrze

2.15.7 LOKALNY PROGRAM DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA ZABRZE NA LATA 2017-2027

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Lokalny program działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Miasta Zabrze na lata 2017-2027
2. Podstawa prawna
Art. 1 ust. 1 art. 2 ust. 4 pkt 1 i ust. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz rozporządzenie RM z 8.02.2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała nr L/607/17 Rady Miasta Zabrze z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia „Lokalnego programu działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Miasta Zabrze na lata 2017-2027”
4. Czas obowiązywania
2017-2027
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania (wybór zależy od struktury, kompozycji zapisu danego dokumentu strategicznego)
Cel główny 1.: Przyjazne i wspierające środowisko lokalne 1. Wzmacnianie integracji i spójności społecznej w środowisku lokalnym 2. Zapobieganie przestępczości i występowaniu zjawisk patologicznych; 3. Rozwój oferty rekreacyjnej, sportowej i kulturalno-rozrywkowej 4. Ograniczenie czynników środowiskowych stanowiących źródło zagrożenia dla zdrowia psychicznego 5. Integracja społeczna osób cierpiących na zaburzenia psychiczne Cel główny 2.: Wspieranie rodzin w kształtowaniu warunków sprzyjających zdrowemu rozwojowi, profilaktyce i promocji zdrowia psychicznego. 1. Wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci w okresie prenatalnym oraz wczesnego dzieciństwa 2. Wzmacnianie funkcji wychowawczej i emocjonalnej rodziny. 3. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa socjalnego. 4. Zmniejszenie częstości występowania zjawisk patologicznych w rodzinach. 5. Wspieranie rodzin w skład których wchodzą osoby ze zdiagnozowanymi zaburzeniami psychicznymi. Cel główny 3: Promocja zdrowia psychicznego i profilaktyka zaburzeń psychicznych w środowisku szkolnym 1. Rozwijanie umiejętności społecznych i indywidualnych wśród uczniów 2. Budowanie relacji pomiędzy środowiskiem szkolnym, a rodziną 3. Podnoszenie kompetencji wszystkich osób zaangażowanych w proces tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły (nauczycieli, pedagogów, rodziców, uczniów) 4. Skuteczna walka z prześladowaniem w cyberprzestrzeni.

Cel główny 4.: Kreowanie środowiska pracy sprzyjającego zdrowiu psychicznemu
1. Skuteczne promowanie zdrowia psychicznego w miejscu pracy

Cel główny 5.: Ochrona zdrowia psychicznego mieszkańców poprzez maksymalnie efektywne wykorzystanie zasobów i dostosowanie ich do potrzeb zdrowotnych lokalnej społeczności
1.Wypracowanie powszechnego środowiskowego modelu opieki psychiatrycznej.

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.

Program jest w trakcie realizacji rozszerzany o dodatkowe elementy każdego roku.

8. Streszczenie sprawozdania

1. Powołanie Zespołu koordynującego realizację Lokalnego programu działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Miasta Zabrze na lata 2017-2027 przy Urzędzie Miejskim w Zabrzu.
2. Utworzenia Lokalnego programu działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Miasta Zabrze na lata 2017-2027,
3. Cykliczne spotkania Zespołu, na których poruszane są kwestie zdrowia publicznego dotyczące mieszkańców miasta Zabrze, problemy i sposoby ich rozwiązywania.
4. Podejmowanie inicjatyw na rzecz zdrowia psychicznego mieszkańców miasta Zabrze.
5. Monitorowanie działań związanych z ochroną zdrowia psychicznego.
6. Ciągłe podejmowanie nowych zadań zwianych z utrzymaniem dobrostanu psychicznego mieszkańców miasta Zabrze.
7. Współpraca z prasą, mediami, instytucjami, stowarzyszeniami w zakresie zdrowia psychicznego, podejmowanie wspólnych działań.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

Podpisano porozumienie z Centrum Informacji Kulturalnej w Zabrzu na przygotowanie i transmisje programu dot. pozytywnego wpływu czytania książek na zdrowie psychiczne i rozwój, w szczególności dzieci.

Miasto Zabrze w celu poprawy dobrostanu psychicznego seniorów. corocznym konkursie ofert Miasto Zabrze przekazało organizacjom pozarządowym środki na działalność senioralną, z tych środków Fundacje i Stowarzyszenia organizują dla seniorów zajęcia, dzięki którym osoby starsze czują się mniej samotne a bardziej potrzebne.

Źródło: ZPS UM Zabrze

2.15.8 MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA I WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Miejski Program Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
3. Uchwała Rady Miasta /Zarządzenie Prezydenta Miasta
Uchwała Rady Miejskiej Nr XLII/497/05 z dnia 11.07.2005 r.
4. **Czas obowiązywania**
2005 - 2021
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Miejski Program Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności realizowany od 2005 roku składa się z trzech podstawowych punktów: 1.Profilaktyka bezdomności Celem głównym niedopuszczenia do powstania zadłużeń czynszowych poprzez pomoc w ponoszeniu opłat mieszkaniowych. Zadanie w założeniu realizowane głównie poprzez przyznawanie mieszkańcom spełniającym określone warunki dodatków mieszkaniowych oraz pomocy materialnej udzielanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Dodatkowo osoby i rodziny korzystające z dotacji a będące również klientami MOPR są objęte pracą socjalną wykorzystując min. narzędzie w postaci kontraktu socjalnego. 2. Pomoc Osobom Bezdomnym Realizacja Programu Pomocy Osobom Bezdomnym Wróć z Nami. Głównym założeniem tego programu jest osobisty kontakt pracownika socjalnego z osobą bezdomną w miejscu jej doraźnego pobytu. Realizatorzy programu, prowadzą rozmowy z bezdomnymi, zachęcając do skorzystania z możliwości zamieszkania w placówkach noclegowych. Bezdomni wyrażający akceptację na taką pomoc, jeszcze tego samego dnia mogą uzyskać schronienie. W trakcie spotkania beneficjenci mogą otrzymać gorący posiłek i odzież z magazynu MOPR. Ponadto rozdawane są ulotki z podanymi adresami instytucji, w których uzyska pomoc. Osoby decydujące się na pomoc instytucjonalną mogą korzystać z pomocy w formia schronienia, wyżywienia, zasiłków oraz pracy socjalnej. Bazę noclegową stanowią placówki gminne, organizacji pozarządowych oraz

mieszkania chronione.

3. Partnerzy w organizowaniu pomocy i rozwiązywaniu problemów osób bezdomnych

Problem bezdomności jest szczególnie widoczny z perspektywy służb prewencyjnych miasta Zabrza: Policji i Straży Miejskiej. Specyfika tego zjawiska wymaga wzmożonej aktywności służb odpowiedzialnych za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku na terenie miasta. Służby na bieżąco wymieniają informacje z instytucjami pomocowymi odnośnie miejsc pobytu osób bezdomnych i możliwych form pomocy. Działania pomocowe z osobami bezdomnymi zwłaszcza wobec problemu uzależnień wspiera min. Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kluby abstynenckie, Izba Wytrzeźwień, organizacje pozarządowe zwłaszcza Stowarzyszenie na Rzecz Adaptacji Osób i Rodzin do Społeczeństwa ,,Żyj i daj żyć" oraz Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta .

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r. (od początku jego realizacji, jego obowiązywania)

Miejski Program Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności jest stale realizowany przez instytucje i organizacje jednak na przestrzeni lat podlegał korektom z uwagi na szereg czynników.

Zmiany zachodzące w obszarze bezdomności spowodowało zwiększenie oferty pomocowej i dostępności usług.

Mimo zmian podstawowy trzon programu opierający się na działaniach profilaktyczno – pomocowych przy współpracy instytucji i organizacji nie uległ zmianie.

Nadal priorytetem jest praca socjalna w środowisku skupiona na zapobieganiu występowania zjawiska bezdomności, diagnoza min. sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej, prawnej i materialnej. Wnikliwa analiza sytuacji, ocena możliwości i zasobów klienta pozwala na konstruowanie i realizowanie planu pomocowego (min. spłaty zaległości).

Mieszkańcy miasta korzystają z dodatków mieszkaniowych, które pełnia rolę podstawowego wsparcia w regulowaniu opłat mieszkaniowych dla osób spełniający określone wymogi. Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza w gospodarstwie jednoosobowym 175% najniższej emerytury, a w gospodarstwie wieloosobowym 125% najniższej emerytury. Zadanie realizacji dodatków mieszkaniowych realizuje Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych znajduje się w tym samym budynku co Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie i realizuje również zadania związane ze świadczeniami rodzinnymi i programem 500+. Sąsiedztwo obu instytucji ułatwia mieszkańcom miasta uzyskanie informacji i stosownej pomocy odnośnie wszystkich możliwych świadczeń.

Realizację programu ułatwia istniejący w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu, Zespół ds. Pomocy Osobom Bezdomnym który w szczególności zajmuje się pracą socjalną z osobami bezdomnymi, prowadzeniem postępowań i wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach przyznania świadczeń przewidzianych dla osób bezdomnych przebywających w placówkach noclegowych, współpracą z instytucjami i organizacjami w sprawach osób bezdomnych, pracą uliczną - streetworking realizowaną na bazie programu Wróć z Nami, diagnozowaniem stanu oraz potrzeb osób bezdomnych na terenie miasta.

Na terenie gminy Zabrze obecność pracowników socjalnych w środowisku pobytu osób bezdomnych (streetworking) ma już prawie 20 letnią tradycję, nadal ta forma wsparcia pozwala szacować i reagować na zjawisko bezdomności ulicznej, która istnieje w przestrzeni miejskiej poza placówkami pomocowymi. Działania te zgodnie z założeniem miejskiego programu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności wspierają służby porządkowe oraz szereg instytucji i organizacji.

Osoby decydujące się na skorzystanie z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie mają do dyspozycji szeroką bazę noclegową, której struktura opiera się na etapach (modelu drabiny) w wychodzeniu

z bezdomności. Baza ta na przestrzeni lat została rozbudowana i przechodziła zmiany powodowane potrzebami osób korzystających, częstych zmian ustawy o pomocy społecznej oraz wprowadzeniu standaryzacji placówek. Gmina zapewnia dostęp do każdej placówki oferującej schronienie, o których mówi ustawa o pomocy społecznej.

Art. 48a. 1.4) Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

2. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

8. Streszczenie sprawozdania

Miejski Program Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności realizowany jest już od 17 lat, dokonując oceny realizacji należy zwrócić uwagę na zmiany prawa oraz potrzeb dotyczących pomocy osobom bezdomnym.

W gminie Zabrze, na przestrzeni minionych lat wprowadzono rozwiązania pomocowe adresowane do osób bezdomnych, które dopiero wiele lat później zostały uznane jako standard w pracy z osobami bezdomnymi. Autorzy programu bazowali na istniejących w 2005 roku placówkach pomocowych, które to ograniczały się do trzech ośrodków całodobowych oraz jednego mieszkania chronionego.

Aktualnie ilość i standard placówek znacząco uległ zmianie i poprawie (aktualne dane dotyczące ilości i rodzaju placówek znajdują się w opisie działalności za 2021r.)

Otwarto w 2007 placówkę niskoprogową czyli Ogrzewalnię dla Osób Bezdomnych, generalnie adresowaną dla osób nie gotowych na skorzystanie z całodobowych form wsparcia i spełnienie warunków z tym związanych. Regulamin placówki dopuszcza, aby w okresie zimowym schronienie mogły również uzyskać osoby pod wpływem alkoholu.

Pomoc dla kobiet dotkniętych zjawiskiem bezdomności również uległa rozszerzeniu o Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, która to placówka funkcjonuje w Ośrodku Wsparcia dla kobiet prowadzonym przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta wraz z Schroniskiem dla Bezdomnych Kobiet.

Od 2019 w miejsce dotychczasowego Domu Noclegowego – Schroniska funkcjonuje Noclegownia, której dotychczas nie było na terenie gminy.

Zwiększyła się również na przestrzeni lat liczba mieszkań chronionych dla osób bezdomnych prowadzonych przez MOPR, pomoc tego rodzaju stanowiąca ostatni etap wyjścia z bezdomności uzupełniana jest przez prowadzone przez TPBA mieszkania readaptacyjne.

W miejskim programie Przeciwdziałania i Wychodzenia z Bezdomności działania oparte o program „Wróć z Nami" prowadzone były tylko w okresie zimowym, natomiast od 2012 streetworking jest już organizowany przez cały rok. Posiłki dla osób bezdomnych wydawane są przez Caritas w dwóch punktach przy ulicy Trocera 63 oraz 3-go Maja 5.

Pandemia związana z COVID spowodowała konieczność zmian w funkcjonowaniu placówek noclegowych. (szczegóły pkt.9).

Tak więc program zdecydowanie został rozwinięty i poszerzony trafiając znacznie lepiej w potrzeby osób potrzebujących pomocy.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

W 2021 roku realizacja programu nadal opierała się na działaniach profilaktycznych i pomocowych. Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych w 2021 udzieliło pomocy w formie dodatków mieszkaniowych 3030 gospodarstwom domowym.

Rodziny korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie wykazujące niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego korzystają dodatkowo z pomocy środowiskowych pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny. Pracownicy socjalni dokonując oceny potrzeb i możliwości rodziny poświęcają szczególną uwagę sprawom mieszkaniowym. W przypadkach już orzeczonych eksmisji kiedy dotyczących osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych często podejmują działania wstrzymujące procedurę.

Działania środowiskowe adresowane do osób bezdomnych nie korzystających z pomocy (streetworking), opierają się na obecności pracowników MOPR w środowisku przebywania osób bezdomnych i jego monitorowaniu. W 2021 nadal była prowadzona ograniczona kontrola miejsc niemieszkalnych w oparciu o aktualizowany rejestr takich miejsc tzw. mapa bezdomności. Ograniczenia wynikały ze zmiany organizacji pracy w związku z zagrożeniem COVID.

Istniejąca ścisła współpraca z pracownikami socjalnymi dzielnicowych punktów pomocy społecznej, wymiana informacji na temat osób bezdomnych pozwala na szybsze dotarcie do potrzebujących pomocy.

Streetworkerzy skupiają się głównie na działaniach zmierzającej do zmiany funkcjonowania osób bezdomnych (min. skorzystania z placówek noclegowych) poprzez motywowanie swoich klientów i podkreślaniu szkód, zagrożeń wynikających z dotychczasowego trybu życia. Streetworkerzy korzystają ze wsparcia takich instytucji jak Straż Miejska, Policja (wspólne patrole) czy Pogotowie, sporadycznie udzielają asysty w drodze do placówek noclegowych. W okresie występowania niskich temperatur, w przypadku, gdy napotkana osoba jest w stanie nietrzeźwym, zostaje odwieziona do Izby Wytrzeźwień. Aktualnie stałym monitoringiem, w miejscach niemieszkalnych objętych jest około 20 osób, wśród których dominującym problem jest uzależnienie od alkoholu. Osoby bezdomne mogą aktualnie skorzystać z posiłków wydawanych dodatkowo w dwóch punktach w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu" realizowanego przez Caritas - Kuchnia Rodzina

Dane dotyczące placówek dla osób bezdomnych stan na 31.12.2021

- Noclegownia ul. Trocera 63 - 28 miejsc czasowo ograniczono do 21 miejsc (wyodrębnienie izolatki)
- Ogrzewalnia dla Osób Bezdomnych ul. Stalmacha - 25 miejsc
- Dom Św. Brata Alberta Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn ul. Kochanowskiego 26 - 42 miejsca
- Schronisko dla Bezdomnych Kobiet ul. Ofiar Katynia 48 - 5 miejsc
- Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży ul. Ofiar Katynia 48 - 20 miejsc
- Dom Pokora – Szkoła Nowego Życia Stowarzyszenia Na Rzecz Adaptacji Osób Uzależnionych I Ich Rodzin Do Społeczeństwa "Żyj i daj Żyć" ul. Pawliczka 16 - 12 miejsc
- Mieszkanie chronione treningowe dla osób bezdomnych ul. Pośpiecha 17/2 - 3 miejsca
- Mieszkanie chronione treningowe dla osób bezdomnych ul. Bytomska 90/1 - 3 miejsca
- Mieszkanie chronione treningowe dla osób bezdomnych ul. Bytomska 90/9 - 4 miejsca
- Mieszkanie chronione treningowe dla osób bezdomnych ul. Bytomska 90/2 - 4 miejsca

Ponadto osoby bezdomne, niepełnosprawne, kierowane są do placówki prowadzonej przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach ul. Bolesławska 23.

W Zespole ds. pomocy osobom bezdomnym obsługujący w/wym. placówki przyjęto 651 wniosków o pomoc, wydano 912 decyzji administracyjnych, spisano 79 kontraktów socjalnych. Przeprowadzono 28 wywiadów na potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych.

Dbając o bezpieczeństwo osób przebywających w placówkach noclegowych (Noclegownia, Schronisko), które w większości z racji wieku i dolegliwości zdrowotnych są osobami z grupy podwyższonego ryzyka, wszystkie nowo przyjmowane osoby objęte są izolacją. W tym celu zostały wyodrębnione pomieszczenia pełniące funkcję izolatorium w przypadku podejrzenia zakażenia i przeciwdziałania jego rozprzestrzeniania się. Pomieszczenia w placówkach zarówno w Noclegowni jak i Ogrzewalni są wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem zapewniając prawidłowe funkcjonowanie oraz spełniają standard świadczonych usług.

Placówki te są również wpisane do rejestru miejsc tymczasowego schronienia dla osób bezdomnych prowadzonego przez Wojewodę Śląskiego. Osoby korzystające z placówek na bieżącą są informowani o formach możliwościach wsparcia oraz w obecnej sytuacji epidemiologicznej edukowani w zakresie zabezpieczenia epidemiologicznego oraz o możliwości rozwiązania swojej sytuacji kryzysowej.

Od wielu lat każdy sezon zimowy poprzedza spotkanie Partnerstwa Lokalnego, której celem jest koordynacja działań organizacji i instytucji zaangażowanych w działania pomocowe wobec osób bezdomnych. W dniu 18.11.2021r. W Wydziale Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego odbyło się spotkanie Partnerstwa Lokalnego, której celem była koordynacja działań organizacji i instytucji zaangażowanych w działania pomocowe wobec osób bezdomnych w okresie zimowym oraz trwającej pandemii COVID. Udział w niej wzięli przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu, Straży Miejskiej, Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej, Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności, Policji, OPiLU. Dzięki temu spotkaniu uzgodniono wspólne obszary współpracy i koordynacji działań zwłaszcza w kontekście zagrożeń i wyzwań związanych z COVID.

Źródło: MOPR/ZPS UM Zabrze

2.15.9 MIEJSKI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W ZABRZE W LATACH 2021-2023

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrze w latach 2021-2023
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
3. Uchwała Rady Miasta
Uchwała Rady Miejskiej nr XXXIV/561/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 21 czerwca 2021 r. w sprawie Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrze w latach 2021-2023
4. **Czas obowiązywania**
2021-2023
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Cel I: Wielokierunkowa praca z rodzinami niewydolnymi w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcjonalności. Cel II: Wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Cel III: Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej. Cel IV: Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej. Cel V: Rozwój i utrzymanie poziomu świadczonych usług na terenie miasta Zabrze w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r.
Piecza Zastępcza: W 2021 r. na terenie miasta Zabrze funkcjonowało 257 form rodzinnej pieczy zastępczej, w których przebywało łącznie 455 dzieci i pełnoletnich wychowanków. W okresie całego 2021 r. na terenie miasta Zabrze istniały następujące formy rodzinnej pieczy zastępczej: • 180 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 231 dzieci i pełnoletnich wychowanków. • 58 rodziny zastępcze niezawodowe, w których przebywało 90 dzieci i pełnoletnich wychowanków. • 9 rodzin zastępczych zawodowych w tym 5 o charakterze pogotowia rodzinnego, w których przebywało 48 dzieci i pełnoletnich wychowanków. • 10 rodzinnych domów dziecka (RDD), w których przebywało 86 dzieci i pełnoletnich wychowanków. W całym 2021 roku zostało zawiązanych 15 nowych form rodzinnej pieczy zastępczej W 2021 r. Zawarto 1 umowę z rodziną posiadającą odpowiednie kwalifikacje na pełnienie funkcji rodzinnych domów dziecka i rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego. W roku 2021 po raz pierwszy w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych 93 dzieci w tym: • 26 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych • 21 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych • 33 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych w tym 23 dzieci w pogotowiach rodzinnych • 13 dzieci w rodzinnych domach dziecka

W 2021 r. rodzinną pieczę zastępczą na terenie miasta Zabrze opuściło 25 dzieci przed ukończeniem 18-tego roku życia w tym:

- 13 dzieci powróciło do rodziców biologicznych
- 12 dzieci zostało przekazane do rodziny adopcyjnej

W 2021 roku w 10 placówkach opiekuńczo-wychowawczych obsługiwanych przez Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo Wychowawczych w Zabrzu przebywało łącznie 144 dzieci oraz pełnoletnich wychowanków pozostających w placówkach zgodnie z art. 37 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczych.

W 2021 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie miasta Zabrze opuściło 20 dzieci przed ukończeniem 18-tego roku życia w tym:

- 10 dzieci powróciło do rodziców biologicznych
- 7 dzieci zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej
- 1 dziecko zostało adoptowane
- 2 dzieci opuściła placówkę z innych powodów

Wsparcie dla usamodzielniających się wychowanków

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu prowadził również pracę z osobami usamodzielnianymi opuszczającymi rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą oraz placówki wskazane w ustawie o pomocy społecznej takie jak młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki wychowawcze i specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze. Z pomocy na kontynuacje nauki skorzystało łącznie 92 wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz 1 usamodzielniający się wychowanek placówek wskazanych w ustawie o pomocy społecznej. Natomiast z pomocy w formie skierowania do mieszkań chronionych w okresie całego 2021r. skorzystało 21 osób usamodzielnianych. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu dysponuje obecnie trzema mieszkaniami chronionymi dla usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze i placówki, w których łącznie jest miejsce dla 15 osób.

Zespół Asysty Rodzinnej:

Funkcjonujący w ramach Ośrodka Zespół Asysty Rodzinnej prowadził działania mające na celu wspierania rodziny we wzmacnianiu jej podstawowych funkcji min. poprzez profesjonalną pomoc środowiskową. W 2021 roku 9 asystentów rodziny objęło pomocą łącznie 122 rodziny. W rodzinach tych przebywało 303 dzieci w wieku od 0 do 17 lat. Praca odbywała się na podstawie podpisanego planu pracy między rodziną a asystentem. Średni czas pracy asystenta z rodziną wyniósł 19 miesięcy. Spośród 122 rodzin współpracujących w okresie 2021r z asystentami, 95 rodzin rodzin nie korzystało ze świadczeń MOPR w Zabrzu oraz spośród 122 rodzin współpracujących 52 do takiej współpracy zobowiązał sąd.

Zespół Świetlic Środowiskowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu:

W 2021 roku z oferty 5 Świetlic Środowiskowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu skorzystało 120 dzieci, w wieku od 5 do 15 lat. W każdej z 5 świetlic funkcjonują dwie grupy wiekowe, młodsza 5-9 lat i starsza 10-14/15 lat. Liczba pracowników świetlic w roku 2021 wynosiła 12 w tym 10 wychowawców, kierownik oraz logopeda zatrudniony w wymiarze ½ etatu w ramach projektu „Centrum Wsparcia Rodziny- rozwój usług społecznych na terenie Zabrza" - Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020.

8. Streszczenie sprawozdania

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu pełni role organizatora pieczy zastępczej. W związku z powyższym od 1 stycznia 2012 r. z uwagi na wejście w życie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na bazie działającego w ramach Ośrodka Zespołu ds. Opieki nad Dzieckiem i Rodziną powołany został Zespół ds. Pieczy Zastępczej. Pracą zespołu objęte zostały wszystkie rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie miasta oraz osoby usamodzielniane po pobycie w rodzinach zastępczych i placówkach.

Do podstawowych zadań organizatora należy min:

- pozyskiwanie kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej

- organizowanie wsparcia dla funkcjonujących form rodzinnej pieczy zastępczej w tym w formie grup wsparcia lub specjalistycznego poradnictwa np. prawnego, mediacji;
- organizowanie wsparcia, w tym świadczeń pieniężnych, osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- prowadzenie rejestru danych, o osobach zakwalifikowanych oraz pełniących funkcje rodzinnej pieczy zastępczej;
- finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu miasta Zabrze umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu lub na terenie innego powiatu;
- pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;

Wsparcie rodzin przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

- asystenta rodziny;
- placówek wsparcia dziennego.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- specjalistycznej;
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku:

- opiekę i wychowanie;
- pomoc w nauce;
- organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności:

- organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne;
- realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności
- terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

Piecza Zastępcza 2021r

Głównym kierunkiem działań Zespołu ds. Pieczy zastępczej w MOPR w Zabrzu, oprócz obsługi administracyjno - finansowej, jest działalność związana z udzielaniem wsparcia rodzinom zastępczym, pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych oraz usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, promowaniem i upowszechnianiem idei rodzicielstwa zastępczego, kwalifikowaniem rodzin zastępczych, szkoleniem i opiniowaniem kandydatów na rodziców zastępczych, prowadzeniem rejestru rodzin i dzieci, kierowaniem dzieci do rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych, monitorowaniem zasadności pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, współpracą z asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi oraz innymi instytucjami nad powrotem dzieci do rodziców biologicznych.

W 2021 r. dla rodzinnej pieczy zastępczej oraz osób usamodzielnianych wypłacona została pomoc w łącznej wysokości 5 153 895 zł. W 2021 r. MOPR poniósł również koszty związane z zatrudnianiem rodzin zastępczych zawodowych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz osób zatrudnionych do pomocy w ww. rodzinach. W 2021 r. Zespół ds. Pieczy Zastępczej kontynuował prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem i wypłacaniem dodatków wychowawczych dla rodzinnej pieczy zastępczej oraz dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego dla dzieci umieszczonych w placówkach w ramach Rządowego Programu 500+. W 2021 r. wydatkowano na ten cel kwotę wraz z kosztami obsługi w łącznej wysokości 2 643 297 zł. Pomocą w formie dodatku wychowawczego zostało objętych 425 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Natomiast pomocą w formie dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego zostało objętych 128 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Z uwagi na zmianę przepisów w 2021r realizację programu „Dobry Start 300+" na dzieci umieszczone w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej przejął ZUS.

W 2021 r. Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej składał się z: kierownika, z-cy kierownika, psychologa, 13 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wspierających wszystkie rodziny zastępcze i pełnoletnich wychowanków, 1 starszy pracownik socjalny i 2 specjalistów pracy socjalnej wspierają osoby usamodzielniane i prowadzących mieszkania chronione, 10 pracowników zajmujących się obsługą finansową i administracyjną dotyczącą min.: realizacji świadczeń dla rodzin zastępczych, wydawaniem decyzji administracyjnych, wypłatą świadczeń, prowadzeniem postępowań wobec rodziców biologicznych dotyczących ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, wydawaniem skierowań do placówek, realizacją postanowień sądowych dotyczących umieszczania dzieci w pieczy zastępczej, prowadzeniem Zespołu do Spraw Dziecka i Rodziny, interwencyjnym umieszczaniem dzieci w pieczy zastępczej, prowadzeniem

porozumień z innymi gminami i powiatami.
W 2021 r. wszystkie rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka wspierane były przez 13 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, spełniających kryteria ustawowe i zatrudnionych w zadaniowym czasie pracy. Podstawowym zadaniem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest wspieranie rodzin zastępczych w realizacji zadań zawartych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także współpraca z pełnoletnimi wychowankami rodzinnych form pieczy zastępczej i wspieranie ich w procesie usamodzielnienia. Zakres pomocy koordynatora w danej rodzinie jest ustalany indywidualnie w zależności od potrzeb konkretnej rodziny a praca odbywa się głównie w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej min.: prowadzą dokumentację monitorującą czas pracy, częstotliwość kontaktów, przygotowują plany pomocy dzieciom, indywidualne programy usamodzielnienia, kierują dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodków adopcyjnych. W celu udzielania jak najlepszej pomocy koordynatorzy w swych działaniach współpracują z instytucjami oraz organizacjami podejmującymi działania ukierunkowane na pomoc i wspieranie rodziny, w tym m.in.: z ośrodkami pomocy społecznej, asystentami rodziny, sądem, kuratorami sądowymi, szkołami, psychologami, pedagogami szkolnymi, ośrodkiem adopcyjnym. Koordynatorzy poszerzając swój warsztat pracy cyklicznie uczestniczą w szkoleniach oraz superwizjach. W 2021 r. odbyło się 10 spotkań superwizyjnych. Podobnie jak w latach ubiegłych na terenie tut. Ośrodka odbywały się spotkania rodziców biologicznych z dziećmi przebywającymi w rodzinnej pieczy zastępczej. W roku 2021 na terenie ośrodka odbyło się 109 spotkań rodziców biologicznych z dziećmi przebywającymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne kontakty rodziców biologicznych z dziećmi odbywały się również poza Ośrodkiem lub za pomocą komunikatorów elektronicznych. W ramach wspierania rodzin zastępczych w 2021 r. prowadzono poradnictwo dla rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy, w tym porady w Zespole Interwencji Kryzysowej, porady psychologów w MOPR oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Poza tym psycholog pracujący w Zespole ds. Pieczy Zastępczej w ramach kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze, badania istniejących rodzin zastępczych w celu ustalenia predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wsparcia istniejących rodzinnych form pieczy zastępczej, wykonał łącznie 52 opinie i udzielił/ przeprowadził 16 konsultacji/porad.
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu jako Organizator Pieczy Zastępczej kontynuował w 2021 r. szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione oraz niezawodowe. W cyklicznie prowadzonych szkoleniach dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione, tj. dziadków i rodzeństwa w oparciu o autorski program, przeszkolono 24 kandydatów. Przeszkolono również 9 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe w ramach realizacji projektu „Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrza". Wydano również skierowania na szkolenia dla 3 kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową organizowane przez podmioty zewnętrzne.
Zgodnie z art. 129, art. 130 i art. 131 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Zespół ds. Pieczy Zastępczej kontynuował prowadzenie cyklicznych spotkań ds. oceny sytuacji dzieci i zasadności pobytu w rodzinnej pieczy zastępczej, które w przypadku dzieci do lat 3 odbywają się co 3 miesiące, a w przypadku dzieci powyżej 3 lat co pół roku. W 2021 roku w związku z epidemia Covid19 spotkania zespołów w większości przypadków odbywały się w trybie zaocznym tzn. na podstawie zgromadzonych dokumentów i informacji telefonicznych. Sporządzono oceny zasadności pobytu w rodzinnej pieczy zastępczej wszystkich dzieci w wieku od 0 do 18 lat.
Utworzony w 2012 r. zgodnie z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rejestr osób zakwalifikowanych oraz pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka, w 2020 r. był stale aktualizowany i uzupełniany. Dane z wyżej wymienionego rejestru są od 2012 r. przekazywane do Sądu Rejonowego w Zabrzu oraz do Urzędu Miasta Zabrze.
W 2021 r. Zespół ds. Pieczy Zastępczej prowadził również pracę z osobami usamodzielnianymi opuszczającymi rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą, w tym min: rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla

nieletnich, specjalne ośrodki wychowawcze i specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze. Pomoc ta przybiera w szczególności następujące formy:
a) przyznawanie pomocy finansowej na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie i usamodzielnienie,
b) wsparcie w postaci pracy socjalnej mającej na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem,
c) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia polegająca na wspieraniu usamodzielnianych w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu odpowiedniego wykształcenia zgodnie z ich możliwościami i dążeniami w celu uzyskania zatrudnienia,
d) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w uzyskaniu mieszkania socjalnego z zasobów gminy, kierowanie do mieszkań chronionych.

Rodzaj i zakres świadczonego wsparcia są uzależnione od indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających z pomocy. W 2021 roku wsparciem pracowników socjalnych zostało objętych 126 osób usamodzielnianych, którzy skorzystali z pomocy tut. Ośrodka w formie świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych. Z pomocy na kontynuacje nauki w 2021r skorzystało łącznie 92 wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz 1 usamodzielniający się wychowanek placówek wskazanych w ustawie o pomocy społecznej. W 2021 r. tutejszy Ośrodek wypłacił 29 świadczeń na zagospodarowanie i usamodzielnienie w łącznej kwocie 128 390 zł. Natomiast z pomocy w formie skierowania do mieszkań chronionych w 2021r. skorzystało 21 osób usamodzielnianych. Mieszkanie chronione jest to forma pomocy przygotowująca, pod opieką specjalistów, osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu dysponuje obecnie trzema mieszkaniami chronionymi dla usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze i placówki, w których łącznie jest miejsce dla 15 osób.

W 2021 r. Zespół ds. Pieczy Zastępczej wydał łącznie 2465 decyzji administracyjnych oraz 10 postanowień, w sprawach dotyczących pomocy dla rodzin zastępczych, usamodzielniających się wychowanków placówek i rodzin zastępczych oraz odpłatności rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej. W 2021 r. przyznano łącznie 52 jednorazowe świadczenia na przyjęcie dzieci do rodzin zastępczych na łączną kwotę 48 660 zł. Przyznano również 165 świadczeń na dofinansowanie wypoczynku poza miejscem zamieszkania dla dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domach dziecka w kwocie 71 312 zł. W roku 2021 rodzinne domy dziecka skorzystały ze świadczeń refundujących utrzymanie lokalu w rodzinnych domach dziecka w 4 kwartałach na łączną kwotę 184 118 zł.

W 2020 r. zespół kontynuował prowadzenie postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w różnych formach pieczy zastępczej zgodnie z art. 193 i art. 194 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Uchwałą nr XX/264/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 13 lutego 2012. W 2021 r. zespół wydał 598 decyzji administracyjnych oraz 2 postanowienia w sprawach odpłatności rodziców za pobyt dzieci w różnych formach pieczy zastępczej oraz w zakładach opiekuńczo-leczniczych. Zespół ds. Pieczy Zastępczej w MOPR kontynuuje prowadzenie spraw dotyczące ustalania odpłatności rodziców dzieci umieszczonych w zakładach opiekuńczo-leczniczych (ZOL) oraz prowadzi postępowania w zakresie ustalania właściwości miasta Zabrze do ponoszenia kosztów utrzymania i wyżywienia dzieci w ZOL-ach. W 2021 r. prowadzono sprawy dotyczące 10 dzieci umieszczonych w ZOL-ach.

W ramach tut. Ośrodka swoją działalność w 2021 r. prowadził zreorganizowany zarządzeniem Dyrektora MOPR Zespół ds. Dziecka i Rodziny, zajmujący się min. omawianiem sytuacji dzieci z rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz kierowaniem dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zastępczych. W 2021 r. z uwagi na stan epidemii COVID-19 odbyły się 4 posiedzenia zespołu oraz 1 posiedzenie grupy roboczej, w trakcie, którego omówiono sytuację 48 dzieci:

- wydano 40 skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych w Zabrzu,

– umieszczono 8 dzieci w placówkach poza terenem Zabrza.

W stały skład zespołu wchodzą: Dyrektor MOPR, Kierownicy Zespołu d/s Pieczy Zastępczej wraz z przedstawicielami, Dyrektorzy placówek opiekuńczo -wychowawczych z terenu miasta Zabrze wraz przedstawicielami. Na spotkania zespołu zapraszani są również: przedstawiciel Komendy Miejskiej Policji, pracownicy i kierownicy Dzielnicowych Punktów Pomocy Społecznej, przedstawiciel Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, asystenci rodzin i pracownicy socjalni, kierownik świetlic środowiskowych, kuratorzy, przedstawiciele szkół i przedszkoli oraz innych służb i instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. W grudniu 2021 r. na umieszczenie w pieczy zastępczej na podstawie wydanych postanowień sądu rodzinnego oczekiwało 3 dzieci z czego 2 dzieci nie zostało doprowadzonych przez rodziców po wskazaniu odpowiedniej placówki.

W 2021r Zespół ds. Pieczy Zastępczej kontynuował sprawy dotyczące przekazywania danych osób uprawnionych z pieczy zastępczej do Polskiego Bonu Turystycznego. Powyższe dane przekazywane są co miesiąc w formie elektronicznej poprzez Centralną Aplikację Statystyczną.

Zespół Pieczy Zastępczej w MOPR Zabrze realizuje całość zadania dotyczącego realizacji porozumień wraz z aneksami w sprawie pobytu dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dokonuje pełnej obsługi zawartych porozumień w sprawie warunków pobytu dziecka i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie. Realizuje terminowo płatności wynikające z zawartych porozumień, monitoruje na bieżąco wydatki i dochody wynikające z porozumień wraz z prowadzeniem pełnej sprawozdawczości w tym zakresie, prowadzi cykliczne rozliczenia zewnętrzne (półroczne, roczne) z innymi powiatami zgodnie z zapisami zawartymi w porozumieniach. Pracownicy Zespołu Pieczy Zastępczej prowadzą sprawy związane z obsługą finansową, w szczególności wystawianie dokumentów finansowych, poleceń zapłaty, naliczanie odsetek, wystawianie not księgowych, not odsetkowych, dokonują bieżącej analizy i kontroli wydatków i dochodów budżetowych w zakresie porozumień.

W ciągu całego 2021 roku pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej prowadzili sprawy dotyczące:

– 144 porozumienia w rodzinnej pieczy zastępczej w tym 90 porozumień wydatkowych i 54 dochodowych.
– 59 porozumień w instytucjonalnej pieczy zastępczej w tym 58 porozumień wydatkowych i 1 dochodowe.

W roku 2021 Miasto Zabrze podpisało 47 nowych porozumień w tym 26 porozumień wydatkowych oraz 21 porozumień dochodowych. Podpisano również 29 aneksów do istniejących porozumień. W 2021 r. z tytułu realizowanych porozumień wydatkowana została łączna kwota 3 881 070 zł. Natomiast dochody miasta Zabrze z tytułu realizowanych porozumień wyniosły 709 130 zł.

W 2020 r. powstało Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo Wychowawczych w Zabrzu jako połączenie dotychczas istniejących w Zabrzu placówek Centrum Wsparcia Kryzowego Dzieci i Młodzieży oraz Domu Dziecka w Parku Hutniczym. Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Zabrzu jest zespołem dziesięciu placówek opiekuńczo - wychowawczych, zapewniających swoim dzieciom całodobową opiekę w chwili, kiedy rodzina biologiczna znajduje się w kryzysie.

W 2021 r. w powyższych placówkach przebywało łącznie 144 dzieci oraz pełnoletnich wychowanków pozostających w placówkach zgodnie z art. 37 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczych. Natomiast w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza Zabrzem w 2021 r. przebywało łącznie 58 dzieci i pełnoletnich wychowanków, z czego 12 dzieci opuściło placówki przed ukończeniem 18 roku życia.

W 2021 r. instytucjonalną pieczę zastępczą na terenie miasta Zabrze opuściło 20 dzieci przed ukończeniem 18-tego roku życia w tym:

10 dzieci powróciło do rodziców biologicznych

7 dzieci zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej

– 1 dziecko zostało adoptowane
– 2 dzieci opuściła placówkę z innych powodów

W 2021 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze kontynuowały wykorzystanie otrzymanych 110 komputerów z projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19" Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020 finansowanego z budżetu państwa i Funduszy Europejskich Wiedza Edukacja Rozwój.

Z uwagi na trwający stan pandemii, w 2021r w MOPR kontynuowano stosowanie wprowadzonych wewnętrznych procedur bezpieczeństwa obowiązujące w warunkach pandemii SARS-CoV-2 dotyczące realizacji zadań pracowników. Wprowadzone regulaminy określały:

- zasady bezpiecznego i higienicznego przyjmowania stron przez pracowników socjalnych, mediatorów, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników administracyjnych i psychologa, w pomieszczeniach wyznaczonych na terenie MOPR Zabrze,
- zasady bezpiecznego i higienicznego przebiegu spotkań rodzin biologicznych z dziećmi przebywającymi w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanych przez pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej w pomieszczeniach do tego wyznaczonych na terenie MOPR Zabrze.

W 2021r. Zespół ds. Pieczy Zastępczej realizował projekt „Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrza" zadanie 3 - Centrum Pieczy Zastępczej w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dofinansowanych ze środków EFS. W ramach projektu prowadzone są:

- superwizje dla koordynatorów i pracowników socjalnych,
- grupy wsparcia dla rodzin zastępczych,
- szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze,

warsztaty stacjonarne oraz wyjazdowe dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Przewidziane jest również rozpoczęcie w 2022r specjalistycznych szkoleń dla rodzin zastępczych mających na celu podniesienie kwalifikacji niezbędnych do pracy z dziećmi.

W 2021 r. Zespół ds. Pieczy Zastępczej kontynuował również obsługę wsparcia dla rodzin zastępczych w postaci otrzymanych 124 komputerów z projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19" Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020 finansowanego z budżetu państwa i Funduszy Europejskich Wiedza Edukacja Rozwój.

Ponadto w 2021r kontynuowano promocję rodzicielstwa zastępczego, której celem jest pozyskiwanie kolejnych kandydatów na rodziców zastępczych oraz informowanie mieszkańców co to jest rodzina zastępcza, jakie są jej zadania oraz jak Zespół ds. pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu pomaga w wypełnianiu tej istotnej roli. Promocja rodzicielstwa odbywała się m, in. poprzez artykuły w prasie, mediach społecznościowych oraz udział w eventach odbywających się na terenie miasta takie jak Skarbnikowe Gody czy też Pikniku w „Rytmie Firmy".

Zespół Asysty Rodzinnej 2021r

Funkcjonujący w ramach Ośrodka Zespół Asysty Rodzinnej prowadził działania mające na celu wspierania rodziny we wzmacnianiu jej podstawowych funkcji min. poprzez profesjonalną pomoc środowiskową. W 2021 roku 9 asystentów rodziny objęło pomocą łącznie 122 rodziny. W rodzinach tych przebywało 303 dzieci w wieku od 0 do 17 lat. Praca odbywała się na podstawie podpisanego planu pracy między rodziną a asystentem. Średni czas pracy asystenta z rodziną wyniósł 19 miesięcy. Spośród 122 rodzin współpracujących w okresie 2021r z asystentami, 95 rodzin nie korzystało ze świadczeń MOPR w Zabrzu oraz spośród 122 rodzin współpracujących 52 do takiej współpracy zobowiązał sąd.

W okresie od 16.03.2020 z uwagi na pandemię ograniczono osobiste kontakty z klientami. Praca z rodzinami oparta była o zalecone działania profilaktyczne w związku z sytuacją pandemii COVID-19 dla asystentów rodziny MOPR w Zabrzu. W celu zapewnienia ciągłości pracy asystentów oraz zapewnienia wsparcia rodzinom podjęto następujące działania:

1. Asystenci rodzinni pozostawali w stałym kontakcie z rodzinami. Były to rozmowy telefoniczne, video-rozmowy trwające od kilku do kilkunastu minut. Z każdą rodziną był utrzymywany kontakt. Spotkania odbywały się również w biurze asystentów (pokój systematycznie dezynfekowany) oraz na zewnątrz miejsca zamieszkania rodzin (na spacerach, placach zabaw)

2. Asystenci pozostawali w kontakcie również ze szkołami oraz innymi instytucjami współpracującymi z rodzinami (tj. kuratorzy, pracownicy socjalni). Asystenci wspierali działania związane ze zdalnym nauczaniem dzieci.

3. W przypadku jakichkolwiek problemów w rodzinie asystenci pozostawali do dyspozycji telefonicznej dla rodziny (np.: asystent pomagał w jaki sposób dana rodzina na załatwić swoje sprawy w urzędzie, przychodni). Rozwiązywali wspólnie z rodzicem również trudności wychowawcze.

4. Wszystkie rodziny zostały wyposażona w wiedzę na temat korona-wirusa oraz poinstruowane o potrzebie pozostawania w domach. Wszystkie informacje związane z aktualną sytuacją w kraju w zakresie korona-wirusa i wynikających z tego ograniczeń, były na bieżąco przekazywane rodzinom.

5. We wszystkich rodzinach zostało przez asystentów sprawdzone i skontrolowane w jaki sposób dzieci radzą sobie ze zdalnym nauczaniem. Asystenci, jeżeli była taka potrzeba drukowali materiały dla dzieci i dostarczali je dzieciom. Asystenci stale motywowali rodziców i dzieci do nauki w domach.

6. Asystenci pozostawali również w kontakcie z dziećmi, często pomagali w lekcjach, wysłuchiwali, motywowali do nauki, pomocy w domu rodzicom.

7. Asystenci monitorowali sytuację materialną rodzin, pomaga w pomoc w zabezpieczaniu podstawowych potrzeb życiowych, w tym żywności czy też środków czysto.

Praca asystenta to regularne i stałe spotkania (minimum 1 godzinna wizyta 2 razy w tygodniu lub według potrzeb) w miejscu zamieszkania rodziny lub w innym miejscu wskazanym przez rodzinę. W 2021 r. odbyło się średnio 80 spotkań z każdą z rodzin. Ponadto asystenci rodziny kontaktowali się z przedstawicielami instytucji zaangażowanymi w pracę i pomoc rodzinom. Odbyło się 553 spotkania. W roku 2021 odbyło się 1440 konsultacji wychowawczych, 1136 treningów opiekuńczo-wychowawczych, 805 treningu konstruktywnego spędzania czasu wolnego oraz 1320 razy asystenci wspierali rodziny w rozwiązywaniu problemów psychologicznych.

Praca odbywała się na podstawie podpisanego planu pracy między rodziną a asystentem. Podstawowa metoda pracy asystentów to niedyrektywna metoda motywowania do zmiany oraz wspieranie, towarzyszenie, pomoc psychologiczna, z minimalnym zakresem działania interwencyjnego oraz monitorującego. Działania powinny mieć charakter wspierania i profilaktyki.

Zakres działania asystenta rodziny obejmuje cztery obszary:

1. Bezpośrednią pracę z rodzicami.
2. Bezpośrednią pracę z dziećmi.
3. Działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny.
4. Organizację własnej pracy.

W przypadku pracy z rodzinami, których dzieci pozostawały w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej podejmowano pracę z rodzicami naturalnymi w celu powrotu dzieci do środowiska rodzinnego. W tym celu podejmowano następujące działania:

- organizowano spotkania zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych
- opracowywano plan pracy przez asystentów rodziny i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

W celu wsparcia pracowników zespołu asystentów w 2021r odbyły się łącznie 74 godziny superwizji z tego 50 godzin w ramach realizowanego projektu „Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrza”.

Głównym celem pracy asystentów jest podniesienie poziomu wydolności rodziny w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego poprzez:

- podniesienie świadomości rodziców dotyczącej odpowiedzialności za wychowanie dzieci,
- wzmocnienie więzi rodzinnych,
- pozostawienie dzieci w środowisku rodzinnym, a nie w systemie opieki zastępczej,
- uzyskanie i wdrożenie wiedzy na temat gospodarowania budżetem domowym,
- uzyskanie i wdrożenie wiedzy na temat prawidłowych nawyków higienicznych,
- podniesienie wiary we własne możliwości, poczucia wpływu na własne życie,

- wzrost samooceny, dostrzeżenie swoich mocnych stron,
- zwiększenie kwalifikacji zawodowych,
- nabycie umiejętności efektywnego poszukiwania zatrudnienia.

W 2021 r. w pracy asystenta z rodzinami zostały zrealizowane następujące cele:

- uregulowanie sytuacji mieszkaniowej (przedłużenie umowy najmu, uzyskanie dotacji mieszkaniowej, rozłożenie zadłużenia na raty itp.)
- poprawa sytuacji zdrowotno–higienicznej w rodzinach (min. realizowano zaległe szczepienia dzieci, bilanse, na bieżąco realizowane były kontrole w przychodniach specjalistycznych),
- poprawa gospodarowania budżetem domowym,
- uzyskanie większej samodzielności dzieci w czynnościach samoobsługowych,
- zwiększenie systematyczności uczęszczania dzieci do szkół, przedszkoli i świetlic środowiskowych.

Podstawą efektywnej pracy asystenta jest zbudowanie kontaktu z rodziną, zdobycie zaufania i akceptacji osoby asystenta przez członków rodziny. W wyniku podjętych działań, poprawiła się opinia na temat rodzin różnych instytucji, które są z nią powiązane a których życzliwość i wsparcie są konieczne do dalszych zmian (szkoły, przedszkola, kuratorzy).

Zespół asystentów rodziny w 2021r kontynuował realizację projektu „Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrza", w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego. W wyniku działań zorganizowano 6 wycieczek jednodniowych dla 118 osób oraz 82 indywidualne wyjścia rodzin z asystentami. Uczestnicy wycieczek odwiedzili ZOO we Wrocławiu, Parki Atrakcji w Żorach, Ustroniu oraz w Wilkowicach. Zorganizowano również wyjazd do Parku Rozrywki w Zatorze. Rodziny w ramach indywidualnych wyjść odwiedzały: sale zabaw, kina, Dom Muzyki i Tańca, parki trampolin, Wesołe Miasteczko, baseny, wrotkarnie oraz wiele innych atrakcji na terenie Śląska.

W roku 2021 pozyskano dofinansowanie ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na dodatek do wynagrodzenia dla asystentów rodziny w ramach „Program Asystent Rodziny na rok 2021". W ramach programu wydatkowano kwotę 13 350 zł na jednorazowe dodatki do wynagrodzenia dla asystentów rodziny, którzy aktywnie działali na rzecz rodzin w okresie pandemii Covid-19 w ramach „Program Asystent Rodziny na rok 2021".

Wskaźniki - Zespół Asystentów Rodziny za 2021 rok	RAZEM
1. Liczba rodzin objęta pomocą	122
Korzystające ze świadczeń finansowych MOPR	34
- nie korzystających ze świadczeń	95
2. Liczba osób w rodzinach	487
3. Liczba dzieci	303
4. Liczba spotkań z klientem (w tym kontakt zdalny)	2988
5. Liczba kontaktów z instytucjami	553
6. Liczba przygotowanych pism	155
7. Sytuacja zawodowa	
- liczba osób zarejestrowana w PUP	47
- liczba osób które podjęło psu	5
- liczba osób które podjęły kurs zawodowy	0
- liczba osób które podjęła zatrudnienie	45
8. Sytuacja zdrowotna	
- szczepienia, bilanse	101
- wizyty u lekarzy specjalistów	256
- zakup leków, środków sprzętu medycznego	519
- liczba złożonych wniosków o niepełnosprawność	13

9. Uzależnienia	
- liczba osób skierowanych do konsultanta MOPR	4
- liczba osób skierowanych do OPiLU	9
10. Sytuacja szkolna	
- liczba kontaktów z pedagogami/nauczycielami	347
- liczba wizyt do PPP	52
- liczba dzieci skierowanych do świetlicy/na zajęcia pozaszkolne	38
- liczba dzieci zapisanych do przedszkola	40
- liczba dzieci które otrzymały promocje do następnej klasy	92
11. Sytuacja mieszkaniowa	
- pomoc w uregulowaniu sytuacji mieszkaniowej	28
- uregulowanie spraw związanych z zadłużeniem	13
- poprawa stanu technicznego mieszkania, zakup sprzętu AGD, mebli	207
12. Asystenci Rodziny	
- konsultacje wychowawcze	1440
- treningi umiejętności opiekuńczo - wychowawczych	1136
- trening konstruktywnych form spędzania czasu wolnego	805
-pomoc w rozwiązywaniu problemów psychologicznych	1320

Zespół Świetlic Środowiskowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu 2021r

- Świetlica Środowiskowa ul. Tarnopolska 57,
- Świetlica Środowiskowa ul. Bytomska 106
- Świetlica Środowiskowa ul. Andersa 34,
- Świetlica Środowiskowa ul. Wyzwolenia 7,
- Świetlica Środowiskowa ul. 3 Maja 82

W 2021 roku z oferty 5 Świetlic Środowiskowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu skorzystało 120 dzieci, w wieku od 5 do 15 lat. W każdej z 5 świetlic funkcjonują dwie grupy wiekowe, młodsza 5-9 lat i starsza 10-14/15 lat.

Liczba pracowników świetlic w roku 2021 wynosiła 12 w tym 10 wychowawców, kierownik oraz logopeda zatrudniony w wymiarze ½ etatu w ramach projektu „Centrum Wsparcia Rodziny-rozwój usług społecznych na terenie Zabrza" - Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020.

Oferta świetlic skierowana jest głównie dla dzieci mających trudności w szkole czy w kontakcie z rówieśnikami oraz pochodzących z rodzin wieloproblemowych mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Praca w świetlicy nastawiona jest głównie na:

1. zaspakajanie sfrustrowanych potrzeb dzieci
2. pomoc dzieciom w kryzysach rodzinnych, szkolnych, rówieśniczych, osobistych,
3. trening społeczny i zadaniowy dzieci,
4. naukę samoobsługi,
5. pomoc w nauce, reedukacje,
6. pomoc socjalną, dożywianie,
7. organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, zabawę, sport,
8. organizację wyjazdów.

Ponadto świetlice oferują dla rodziców dzieci, które są uczestnikami świetlic pomoc w zakresie:

- pracy socjalnej,

- wsparcia rodziny w rozwiązywaniu jej życiowych problemów,
- pomocy w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów w rodzinie
- neutralizowanie patogennych oddziaływań rodziców na dzieci,
- odbudowywania funkcji opiekuńczych i wychowawczych,
- pomocy w integracji rodziny z jej otoczeniem.

W świetlicach realizowany jest indywidualny plan korekcyjny dla każdego dziecka oraz program pracy odpowiednio dostosowany do potrzeb grupy. Przybiera on postać różnych form zajęć, które min. pozwalają:

• zdobywać praktyczne umiejętności życiowe i społeczne (zajęcia kulinarne, kosmetyczne, higieniczne, przygotowanie artykułów na kiermasze świąteczne – nauka pracy, zarabiania oraz gospodarowania pieniędzmi),

• realizować zainteresowania (zajęcia sportowe, zajęcia muzyczne, ruchowe, taneczne, plastyczne oraz zajęcia poszerzające ogólną wiedzę o otaczającym świecie),

• zdobywać umiejętności współdziałania w grupie (zajęcia terapeutyczne, zadania dla wychowanków takie jak „prace", „szef dyżurów"),

• poznawać siebie, swoje mocne i słabe strony, rozpoznawać, nazywać i wyrażać emocje oraz radzić sobie w sytuacjach trudnych (zajęcia i rozmowy indywidualne, zajęcia socjoterapeutyczne, warsztaty),

• wyrównywać braki szkolne, a dzieci przedszkolne przygotowywać do równego startu z rówieśnikami w szkole (zajęcia edukacyjne i kompensacyjne).

W ciągu roku w świetlicach organizowane były również różnorodne imprezy takie jak:

- Zakończenie roku szkolnego
- Halloween
- Andrzejki
- Mikołajki
- Urodziny Dzieci
- Zabawa sylwestrowa
- Dzień Pluszowego Misia
- Dzień Chłopaka
- Piknik „W rytmie firmy"
- Wigilia świetlicowa
- imprezy związane z nietypowymi świętami (dzień kota, dzień postaci z bajek, dzień dinozaura itp.)

Ponadto w każdej świetlicy odbywają się zebrania grupy – społeczność korekcyjna, podczas której dzieci omawiają ważne dla nich sprawy, podsumowują swój pobyt w świetlicy, omawiają prace szefa dyżurów, omawiają zasady, normy świetlicowe, ustalają plan dnia.

Nieodłączny element pracy świetlicy stanowi min. współpraca z pracownikami socjalnymi oraz środowiskowymi, asystentami rodziny, pedagogami i psychologami szkolnymi, wychowawcami ze szkół i przedszkoli, kuratorami oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Pracownicy Zespołu Świetlic Środowiskowych stale podnoszą swoje kompetencje min. uczestniczyli w 2021r w zorganizowanych przez Ośrodek 6 spotkaniach superwizyjnych w formie online oraz stacjonarnie, a także uczestniczyli w licznych szkoleniach, konferencjach i webinariach. Stałym elementem pracy zespołu świetlic stanowią co tygodniowe zebrania pracowników, w formie on-line lub stacjonarnej, poświęcone min. omawianiu spraw bieżących, przygotowywaniu diagnoz dzieci, grup oraz omawianiu indywidualnych trudności wychowawców w pracy.

Ważnym elementem pracy była również pomoc rodzinom w bieżących problemach pojawiających się w związku z pandemią Covid-19, a także problemach socjalnych, zdrowotnych, udzielanie wsparcia i pomocy w pojawiających się problemach wychowawczych. Propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich. Ponadto w przypadku rodzin objętych wsparciem asystenta lub pracownika środowiskowego wychowawcy kontaktowali się z pracownikiem środowiskowym lub asystentem rodziny celem omawiania sytuacji rodziny i ustalania dalszego planu pomocy.

W ramach wsparcia dla dzieci uczęszczających do świetlic, przy współpracy ze strony Zespołu Interwencji Kryzysowej MOPR, przeprowadzony został cykl 6 warsztatów dotyczących emocji. Z zajęć skorzystało 17 dzieci. W okresie od stycznia 2021 do 15 lutego 2021 nastąpiło ograniczenie w funkcjonowaniu świetlic środowiskowych wynikające z wprowadzenia w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.10.2020r zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii ponownie zawieszono stacjonarną działalność świetlic do odwołania. Świetlice do dnia 15 lutego 2021r mogły realizować swoje zadania tylko poprzez wykorzystanie metod i technik porozumiewania się na odległość. W tym okresie pracownicy świetlic pracowali na miejscu w poszczególnych świetlicach wykonując w tym czasie następujące zadania:

- Kontakty telefoniczne z rodzinami dotyczące zwłaszcza sytuacji ogólnej rodziny i jej funkcjonowania, relacji między członkami rodziny, stanu zdrowia członków rodziny, udzielania rad i wskazówek, aby zagospodarować czas w domu w celu uniknięcia konfliktów pomiędzy dziećmi itp.
- Rozmowy telefoniczne z dziećmi oraz połączenia przez aplikację w celu przeprowadzenia zajęć online.
- wsparcie psychologiczne dzieci, omawiania samopoczucia w czasie izolacji;
- pomocy w przesyłaniu do szkół odrobionych zadań domowych;
- pomoc w wyjaśnieniu zadania domowego; wspólne rozwiązywanie zadań;
- zadawanie konkursów/zadań do wykonania dzieciom w celu zagospodarowania czasu wolnego oraz realizowania bez kosztowych celów projektowych;
- udzielenie wsparcia rodzicom w postaci pomysłów dla dzieci na spędzanie czasu w domu, sporządzenia planu dnia w rodzinach wielodzietnych;
- zachęcanie do aktywności fizycznej jaką można praktykować w domu.

Łącznie w 5 świetlicach przeprowadzono w tym okresie 62 zajęcia online. Na bieżąco dostarczano również dzieciom materiały do zajęć w celu zapewnienia im możliwości aktywnego udziału w zajęciach oraz konstruktywnego spędzania czasu podczas izolacji. Ponadto w wyjątkowych sytuacjach kontaktowano się z dziećmi lub rodzicami osobiście w pobliżu miejsca zamieszkania. Pracownicy świetlic utrzymywali kontakt telefoniczny z kuratorami, asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi, wychowawcami i pedagogami szkolnymi oraz sporządzali dokumentację z wykonanej pracy.

Działania opiekuńczo-wychowawcze i diagnostyczne świetlic środowiskowych MOPR w Zabrzu w okresie od 1 stycznia 2021 do 15 luty 2021 – zawieszona stacjonarna działalność zgodnie z wytycznymi wynikającymi z przeciwdziałania pandemii	Liczba działań
Kontakt telefoniczny z rodzina/ dziećmi	441
Kontakt telefoniczny lub przez aplikację WhatsApp, zoom w celu pomocy w lekcjach	196
Kontakt telefoniczny z kuratorem	10
Kontakt telefoniczny ze szkołą (pedagogami, nauczycielami, wychowawcami przedszkolnymi, inne)	32
Kontakt telefoniczny z asystentem rodziny	35
Kontakt telefoniczny z pracownikiem socjalnym/środowiskowym/pracownikiem pieczy zastępczej	16
Kontakt przez aplikacje internetową z dziećmi w celu przeprowadzenia zajęć online	207
Inne: -dostarczanie materiałów dzieciom -Kontakt z dziećmi z Domu dziecka -Poradnia Psychologiczni Pedagogiczna -wyjście z rodzicem do urzędu	136

W związku z zawieszeniem działalności świetlic nie zorganizowano w roku 2021 ferii zimowych dla dzieci. Natomiast w okresie letnim od 28 czerwca 2021 do 30 lipca 2021 w zajęciach zorganizowanych przez świetlice wzięło udział 87 dzieci. Dzieci brały udział min. wyjściach na spacery, do lasu i do parku, grach i zabawach ruchowych na świeżym powietrzu, grach terenowych w parku. Zorganizowane zostały również wyjazdy oraz wyjścia do obiektów kulturalno- sportowych takich jak sala zabaw" Bajkowy labirynt" w Zabrzu, Park Trampolin Jumb World w Zabrzu, Animal World -mini ZOO w Zabrzu, kino Cinema Planet w Zabrzu, Ogród Botaniczny w Zabrzu, Zajęcia w Miejskim Ośrodku Kultury w Zabrzu, Kręgielnia FunFest w Zabrzu czy Kąpielisko leśne w Zabrzu oraz Park 12c w Zabrzu.

Dzieci w trakcie zajęć organizowanych w świetlicach wraz z wychowawcami przygotowują rękodzieła, a następnie z zebranych funduszy z ich sprzedaży, współorganizują kilkudniowe wyjazdy, dzięki temu uczą się wytrwałości w dążeniu do celu, planowania, gospodarowania pieniędzmi, uświadamiają sobie, że wysiłek i praca dają wiele możliwości. W ramach tego typu działań w 2021r zorganizowane zostały 3 wycieczki:

- 4 - dniową wycieczkę do Ustronia dla 5 osobowej grupy dzieci starszych
- 1 - dniową wycieczkę do Twardorzeczki dla 12 dzieci starszych i młodszych
- 3 - dniowa wycieczkę do Wisły dla 6 osobowej grupy dzieci starszych

W roku 2021 pracownicy świetlic kontynuowali realizację projektu „Centrum Wsparcia Rodziny – rozwój usług społecznych na terenie Zabrza". W projekcie wzięło udział łącznie 68 dzieci.

Do podstawowych formy wsparcia w ramach projektu, w których uczestniczyły dzieci w roku 2021 należały:

- zajęcia artystyczne, sportowe i edukacyjne w tym 39 zajęć tanecznych, 47 zajęć piłki nożnej oraz 25 zajęć z języka angielskiego;
- zajęcia logopedyczne;
- 6 spotkań dla rodziców z dziećmi zorganizowane na terenie Centrum Usług Społecznych w Zabrzu;
- 12 warsztatów kulinarnych;
- działania integracyjne i środowiskowe polegające min na wyjściu do teatru oraz opery;
- 11 jednodniowych integracyjnych wycieczek min. do sali zabaw Allegra w Gliwicach, Parku Trampolin House of Air w Gliwicach, Animal World w Zabrzu, Park Przygód i Atrakcji w Wilkowicach, Jura Park w Krasiejowie, Park Wodny w Tarnowskich Górach;
- impreza z okazji dnia dziecka.

Dodatkowo 8 pracowników świetlic uczestniczyło w superwizjach w ramach realizacji projektu „Centrum Wsparcia Rodziny-rozwój usług społecznych na terenie Zabrza". W roku 2021 odbyło się 9 takich spotkań superwizyjnych w formie online.

W ramach współpracy z Centrum Rozwoju Rodziny w Zabrzu od czerwca 2021 odbywały się zajęcia dzieci uczęszczających na świetlice w ramach realizacji projektu „Akademia Bohatera" realizowanego przez CRR w Zabrzu. Z zajęć teatralnych, ogólnorozwojowych, treningów piłki nożnej oraz warsztatów kreatywnych skorzystało 22 dzieci.

Źródło: MOPR/ZPS UM Zabrze

2.15.10 MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025
2. Podstawa prawna (nazwa ustawy/rozporządzenia)
art. 6 ust 2 pkt. 1 i ust. 3 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
3. Uchwała Rady Miasta /Zarządzenie Prezydenta Miasta
Uchwała Rady Miejskiej Nr XXXVI/578/21 z dnia 23.08.2021 r. w sprawie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025
4. **Czas obowiązywania**
2021-2025
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej / Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania (wybór zależy od struktury, kompozycji zapisu danego dokumentu strategicznego)
Zadania do wykonania w ramach realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021– 2025. Cel: Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie w Zabrzu oraz zwiększenie skuteczności i jakości oddziaływań systemu pomocy interdyscyplinarnej wobec problemu przemocy w rodzinie. <u>Obszar I. Profilaktyka i edukacja społeczna.</u> 1. cel szczegółowy: Uwrażliwienie społeczności lokalnej i zwiększenie świadomości społecznej na problem przemocy w rodzinie. <u>Obszar II. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.</u> 2. cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie. <u>Obszar III. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.</u> 3. cel szczegółowy: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie. ZIK <u>Obszar IV. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</u> 4. cel szczegółowy: Profesjonalizacja i podnoszenie standardów działań w obszarze profilaktyki i interwencji przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się problemem przeciwdziałania przemocy w naszym mieście.

7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r. (od początku jego realizacji, jego obowiązywania)

8. Streszczenie sprawozdania

Zespół Interwencji Kryzysowej w 2021 r. zorganizował i przeprowadził kolejną edycję grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie. Odbyło się 10 spotkań, w których wzięło udział 8 kobiet. ZIK prowadził także program psychologiczno-terapeutyczny, w formie indywidualnej. Z programu skorzystało i ukończyło 3 osoby.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

Realizując zadania zawarte w Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny propagujemy wiedzę na temat zjawiska przemocy, poprzez informacje dotyczące możliwości oraz miejsc uzyskania pomocy, dla ofiar i sprawców na stronie internetowej MOPR. To zadanie jest nadal realizowane z dbałością o aktualizowanie danych.
We wrześniu 2021r. Przewodniczący MZI przeprowadził planowane szkolenia o tematyce „Procedura Niebieskie Kart w praktyce" dla pedagogów i dyrektorów przedszkoli. W szkoleniu udział wzięło 32 dyrektorów przedszkoli oraz 52 przedstawicieli szkół oraz innych placówek oświatowych.
W 2021 roku odbyło się 5 posiedzeń Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego.
Przewodniczący Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego organizował raz w miesiącu spotkania z koordynatorami grup roboczych w celu omówienia bieżących spraw.

W oparciu o Ustawę o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie przedstawiciele jednostek organizacyjnych Pomocy Społecznej, Policji, Oświaty, Ochrony Zdrowia oraz MKRPA w związku z uzasadnionym podejrzeniem przemocy w rodzinie realizują działania związane z procedurą Niebieskie Karty.

Tabela nr 1. Liczba sporządzonych niebieskich kart.

	2021
Formularz Niebieskie Karty A	171

Praca odbywa się w powołanych przez MZI grupach roboczych mających za zadanie diagnozę sytuacji, rozeznanie potrzeb konkretnej rodziny i opracowanie indywidualnego planu pomocy.

Tabela nr 2. Praca w ramach grup roboczych.

Lata	**2021**
Liczba rodzin objętych procedurą NK	264
Liczba spotkań grup roboczych	837

Ustawa o przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie obliguje przedstawicieli poszczególnych instytucji do realizacji procedury NK (oświata, służba zdrowia, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, pomoc społeczna), ale nadal większość NK zakładanych jest w wyniku interwencji Policji, w miejscu zamieszkania osoby pokrzywdzonej.

Tabela nr 3. Liczba Niebieskich Kart zakładanych przez przedstawicieli instytucji.

ROK	2021
Policja	103
Instytucje Pomocy Społecznej	48
MKRPA	1
Oświata	13
Ochrona Zdrowia	6

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie często nie mogą pozostać w mieszkaniu i potrzebują schronienia. Mogą uzyskać schronienie w Ośrodku Wsparcia dla Kobiet, w którym funkcjonują dwie placówki tj. Schronisko dla Bezdomnych Kobiet, oraz Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży, prowadzonym przez Towarzystwo Pomocy im, św. Brata Alberta.

Tabela nr 4. Liczba osób doświadczających Przemocy, którym udzielono całodobowego schronienia.

OSOBY DOŚWIADCZAJĄCE PRZEMOCY, KTÓRYM UDZIELONO CAŁODOBOWEGO SCHRONIENIA W OŚRODKU WSPARCIA DLA KOBIET			
	KOBIETY	DZIECI	RAZEM
2021	23	40	63

W sytuacjach, gdy osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie są opiekunowie prawni, dzieci otrzymują wsparcie w Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz placówkach wychowawczych.

W 2021 roku w Pieczy Zastępczej zostało umieszczonych 6 dzieci, a w placówkach opiekuńczo - wychowawczych 7 dzieci.

W kolejnych latach Miejski Zespół Interdyscyplinarny będzie kontynuować działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pogłębiać istniejącą współpracę międzyinstytucjonalną na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc.

Źródło: ZPS UM Zabrze

2.15.11 LOKALNY PROGRAM POMOCY SPOŁECZNEJ - PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE DOŻYWIANIA NA TERENIE MIASTA ZABRZE NA LATA 2019-2023

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Lokalny Program pomocy społecznej - Program osłonowy w zakresie dożywiania na terenie Miasta Zabrze na lata 2019-2023
2. Podstawa prawna
Na podstawie art. 136ust.2 ustawy z dnia27 sierpnia2009r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017r. poz. 2077 oraz z 2018r. poz. 62, 1000, 1366, 1669 i 1693) oraz art. 90u ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018r. poz. 1457, 1560, 1669) Uchwała nr 140 Rody Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023
3. Uchwała Rady Miasta /Zarządzenie Prezydenta Miasta
Uchwała nr III/19/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie przyjęcia lokalnego programu pomocy społecznej - Programu osłonowego w zakresie dożywiania na terenie Miasta Zabrze na lata 2019-2023
4. Czas obowiązywania
2019-2023
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania (wybór zależy od struktury, kompozycji zapisu danego dokumentu strategicznego)
Celem programu jest zapewnienie ciepłego posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych, niepełnosprawnych i samotnych.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r. (od początku jego realizacji, jego obowiązywania)
Program „Posiłek w szkole i w domu" był realizowany w roku 2021 – cel został osiągnięty. W ramach programu objęto wsparciem finansowym osoby, kwalifikujące się do tej formy pomocy. W ramach postępowania przetargowego zawarto umowę z Kuchnią Rodzina Caritas Diecezji Gliwickiej na przygotowywanie i wydawanie gorących posiłków osobom dorosłym. Objęto dożywianiem dzieci i młodzież w przedszkolach i szkołach. W szczególnych przypadkach wypłacano świadczenie w formie pieniężnej. (Zawieszenie edukacji stacjonarnej z powodu Covid- 19)
8. Streszczenie sprawozdania
Ze środków przekazywanych w ramach Programu gmina udzieliła wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy. Gmina udzieliła pomocy w szczególności:1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 2) uczniom do czasu

ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, 3) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym–w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności. Zadanie powyższe jest finansowane ze środków otrzymanych od Wojewody Śląskiego w wysokości 60% i ze środków własnych gminy Zabrze w wysokości 40%.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego.

W roku 2021 MOPR w Zabrzu realizował program rządowy „Posiłek w szkole i w domu", ustanowiony na podstawie Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019–2023, którego strategicznym celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Na realizację powyższego programu przeznaczono w 2021r. ogółem: 3 741 128zł, w tym: zasiłki celowe 1 215 691,80-zł; posiłki- 2 525 436,20- zł;

Ogółem środki własne gminy wyniosły:1 521 128 zł, natomiast dotacja z budżetu państwa: 2 220 000 zł.

Pomoc w formie zasiłku celowego za 2021r. w ramach realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu"

Wyszczególnienie	Program" Posiłek w szkole i w domu"
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1070
Liczba rodzin	1044
Kwota świadczeń	1 053 195zł
Z tego: środki własne dotacja	 420 978zł 631 217zł

Pomoc w formie posiłku za 2021r. w ramach realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu":

Wyszczególnienie	Ogółem	Dzieci do 7 roku życia	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Osoby dorosłe
Liczba osób korzystających z posiłku	3900	760	931	2240
Koszt posiłków /zł/ z tego:	3 741 128zł	x	x	x
-środki własne dotacja:	1 521 128 zł 2 220 000 zł	x	x	x

Źródło: MOPR/ZPS UM Zabrze

2.15.12 PLAN POTRZEB W ZAKRESIE WYKONYWANIA PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH W ZABRZU W 2021 ROKU

1. Tytuł dokumentu strategicznego
Plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych w Zabrzu na rok 2021
2. Podstawa prawna
§ 2 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych.
3. **Uchwała Rady Miasta**
Uchwała Nr XXIX/480/21 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 18 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia planu potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych w Zabrzu w 2021 roku.
4. **Czas obowiązywania**
2021r. Plan roczny (od lutego do listopada-10 miesięcy)
5. Wydział/jednostka organizacyjna
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu/ Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej
6. Wyznaczone cele, priorytety strategiczne/cele strategiczne/ zadania
Bezrobocie, którego skutkiem jest wykluczenie społeczne jest problemem złożonym często dziedziczonym z pokolenia na pokolenie. Klienci, którzy biorą udział w programie prac społecznie użytecznych często znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, niejednokrotnie nie posiadają odpowiednich kwalifikacji zawodowych. Ważnym elementem programu prac społecznie użytecznych jest dopasowanie oferty do odpowiednich umiejętności osoby. Prace społecznie użyteczne są cennym instrumentem aktywizacji społeczno – zawodowej mają na celu kształtowanie podstaw i przywracają zdolność pełnienia ról społecznych i zawodowych. Przyczyniły się również do łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia.
7. Ocena stopnia realizacji dokumentu na koniec 2021 r. (od początku jego realizacji, jego obowiązywania)
W roku 2021 budżet na program prac społecznie użytecznych planowany był na poziomie 135 700 zł. Na koniec roku wydatkowanie wyniosło 92,846,88 zł. Pod koniec programu prac społecznie użytecznych (w listopadzie 2021) było ok. 5 miejsc wolnych z powodu podjęć pracy oraz braku osób bezrobotnych spełniających odpowiednie kryteria. W miesiącu sierpniu 1 podmiot zrezygnowała z kontynuacji prac społecznie użytecznych z powodu niespełniania oczekiwań stawianych przez pracodawcę. W związku z pandemią żaden podmiot nie zawiesił realizację PSU.
8. Streszczenie sprawozdania (limit znaków ze spacjami: max 5600)
Uczestnikami były osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, osoby uczestniczące w kontrakcie socjalnym, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie wychodzenia z bezdomności,

jednocześnie korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Plan prac społecznie użytecznych w 2021 roku zakładał stworzenie 80 miejsc wykonywania prac w 53 podmiotach na terenie miasta Zabrze. Prace wykonywane były między innymi jednostkach miejskich oraz w organizacjach z zakresu III sektora. Skierowania były wydawane osobom w Powiatowym Urzędzie Pracy. Osoba bezrobotna była zobowiązana do wykonywania prac społecznie użytecznych w określonym miejscu i czasie w wymiarze 40 godzin miesięcznie, za jedną roboczo godzinę otrzymywała świadczenie w wysokości 9 zł. Prace społecznie użyteczne obejmowały prace sezonowe, prace porządkowe, konserwatorskie i remontowe. Prace te mają na celu aktywizację oraz zmotywowanie osób bezrobotnych do regularnego i systematycznego schematu dnia, stwarzają również możliwość kontaktu z potencjalnymi pracodawcami Realizatorem PSU był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu. Na dzień 30 listopada 2021 roku w bazie danych figurowały 102 osoby spełniające kryteria uczestnictwa, a w ciągu całego roku tych osób figurowało 212. W pracach wzięło udział 125 osób, między innymi w przedszkolach było 22 osoby, stowarzyszeniach 29 osób, w szkołach 29 osób, w pozostałych jednostkach miejskich 45 osoby W programie prac społecznie użytecznych 36,25 % stanowili klienci pierwszorazowi oraz 63,75 % pokierowani po raz kolejny, 14 osób podjęło zatrudnienie w oparciu o umowę prace, zlecenie, dzieło, staż oraz w postaci robót publicznych. Pod koniec programu (w listopadzie) było ok. 5 miejsc wolnych z powodu braku osób bezrobotnych spełniających odpowiednie kryteria stawiane przez jednostki, oraz rezygnacji jednostek. Wpływ na to miał również spadek stopy bezrobocia i zwiększona ilość ofert pracy dla pracowników o niskich kwalifikacjach zawodowych. Zgodnie z zawartymi porozumieniami PSU przeprowadzono wizytację w 38 jednostkach. W wyniku tych wizytacji stwierdzono niewielkie uchybienia, sprawdzono poprawność prowadzonej dokumentacji oraz porządek i dyscyplinę w miejscu pracy.

9. Opis działalności za 2021 r. z realizacji danego dokumentu strategicznego

W roku 2021 zrealizowano ustalenia zapisane w trójstronnym porozumieniu w sprawie programu prac społecznie użytecznych przez instytucje uczestniczące. Poprzez nawiązanie stałych kontaktów i bieżącą wymianę informacji uczestników porozumienia wypracowano metody pozwalające na sprawną komunikację dającą możliwość na poznanie swoich zadań jak również zadań podmiotów co przełożyło się na jakość świadczonej obsługi. Dzięki programowi osoby bezrobotne miały możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego oraz poprawienie swojej sytuacji finansowej.

Źródło: ZPS UM Zabrze

3. INNE SPRAWOZDANIA

3.1 KULTURA

3.1.1 SPRAWOZDANIE WYDZIAŁU KULTURY I DZIEDZICTWA ZA 2021 R.

URZĄD MIEJSKI
W ZABRZU

REALIZACJA WŁASNYCH PROJEKTÓW I WSPÓŁORGANIZACJA IMPREZ KULTURALNYCH

Karta zadania: WKD/02/21

a) Zadania realizowane przez WKD

Lp.	Data	Nazwa imprezy	Organizatorzy	Uwagi
Od 21 grudnia 2020 do 17 stycznia 2021 r. miały miejsce ograniczenia w działalności instytucji kultury, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 21 grudnia 2020 r. *w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii***.** Obowiązywał zakaz organizowania wydarzeń z udziałem publiczności oraz realizowania czynności związanych z bezpośrednią obsługą zewnętrznych użytkowników. Zakaz obejmuje również organizowanie wydarzeń na otwartej przestrzeni				
1.	01.01.2021	HEJNAŁ NOWOROCZNY	Miasto Zabrze	Przywitanie Nowego Roku hejnał na 4 strony świata z budynku UM ul. Religii
2.	01.01.2021	KONCERT NOWOROCZNY ON-line	DMIT Filharmonia Zabrzańska WKD	W wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Zabrzańskiej-Wielka Gala Straussowska
3.	26.01.2021	DZIEŃ PAMIĘCI O TRAGEDII GÓRNOŚLĄSKIEJ	WKD	Złożenie kwiatów i zapalenie zniczy pod tablicami upamiętniającymi Tragedię Górnośląską.
Od 1 lutego zezwolono na działalność, w epidemicznym reżimie, rozpoczęcie działalności z udziałem publiczności muzeów i galerii. Natomiast od 13 lutego pozostałych instytucji kultury.				
4.	6.02.2021	Wernisaż prac Ewy Zajler-Płatek Galeria Cafe Silesia	Muzeum Miejskie WKD	Autorska wystawa retrospektywna pn., Strefa koloru''
5.	12.02.2021	Konferencja prasowa w Teatrze Nowym	TN WKS WKD	Konferencja prasowa prezentująca efekt remontu budynku w 2020 r.
6.	01.03.2021	NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH	Miasto Zabrze	Złożenie kwiatów pod tablicami upamiętniającymi śmierć płk. W. Pileckiego i płk. Ł. Cieplińskiego.
7.	12.03.2021	Premiera sztuki Szymona Turkiewicza „STOSUNKI PRAWNE"	Teatr Nowy	Przedstawienie teatralne w reżyserii Zbigniewa Stryja
8.	12.03.2021	Wernisaż wystawy „Propaganda Plebiscytowa"	Muzeum Miejskie	Wystawa historyczna
9.	16.03.2021	14.METROPOLITALNE ŚWIĘTO RODZINY	WKD	Biblioteka Śląska – Sala Benedyktynka
10.	27.03.2021	MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU	Teatr Nowy WKD	Wręczenie przez Panią Prezydent wyróżnień osobom zasłużonym dla teatru
Z POWODU EPIDEMI KORONAWIRUSA COVID-19 OD 20 MARCA do 9 kwietnia 2021 R. NA TERENIE CAŁEGO KRAJU WPROWADZONO kolejne WYTYCZNE DOTYCZĄCE ORGANIZACJI IMPREZ KULTURALNYCH. Obowiązywało zawieszenie działalności instytucji kultury, a szczególnie zakaz organizacji wydarzeń z udziałem publiczności oraz realizowania czynności związanych z bezpośrednią obsługą zewnętrznych użytkowników.				
11.	10.04.2021	ROCZNICA ZBRODNI KATYŃSKIEJ I KATASTROFY SMOLEŃSKIEJ	WKD	Złożenie kwiatów pod tablicami w parku im. Poległych Bohaterów
12.	02.05.2021	UROCZYSTE OBCHODY 100 ROCZNICY WYBUCHU 3 POWSTANIA ŚLĄSKIEGO	WKD	Uroczyste składanie kwiatów i parada samochodów militarnych ulicami Zabrza
13.	02.05.2021	Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej kpt. Roberta Oszka	WKD	Uroczystość odsłonięcia przy ul. Roosevelta

14.	03.05.2021	NARODOWE ŚWIĘTO KONSTYTUCJI 3 MAJA	WKD	Msza św. w intencji Ojczyzny, złożenie kwiatów
15.	18.05.2021	Uroczyste obchody rocznicy Bitwy pod Monte Casino	WKD	Złożenie kwiatów pod pomnikiem
16.	22.05.2021	Noc muzeów	Muzeum Miejskie	W ramach Nocy Muzeów przygotowano wernisaż wystawy malarstwa Erwina Sówki ze zbiorów Muzeum Miejskiego oraz kolekcji Arkadiusza Goli i Małgorzaty Kamińskiej, połączony z kuratorskim oprowadzaniem po wystawie. Ponadto zaplanowano pokaz filmu autorstwa Arkadiusza Goli i Michała Szalasta pt. „Erwin Sówka, jaki był. Fragment”.
17.	24.05.2021	Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej E. Hadrosska	WKD	Uroczystość na cmentarzu ewangelickim.
18.	24-28.05	XXIV MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL RYSOWANIA – ONLINE	ZS nr 18, WKD, MOK	W ramach festiwalu organizowany był konkurs rysowania online oraz spotkania z artystami w ramach filmowych wizyt w pracowniach.
19.	01.05 – 31.08	KONCERTY LETNIE Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu	WKD MOB	Koncerty Orkiestry Dętej Muzeum Górnictwa Węglowego w Miejskim Ogrodzie Botanicznym
20.	2.06.2021	Dzień Samorządu Terytorialnego	WOK WKS	Koncert Ewy Urygi
21.	20.06.2021	INAUGURUJACJA 14. METROPOLITALNEGO ŚWIĘTA RODZINY Hasło: Rodzinny dom – bezpieczna przystań Koncert zespołu Fisheclectic	WKD DMiT	W ramach MŚR WKD wspierał organizację imprez: - przy śląskim stole - Spotkanie autorskie z Ewą Wojdyłło-Osiatyńską MBP on-line - Konferencja ,,Dom rodzinny - bezpieczna przystań – Zabrze dla rodziny’’.
22.	19-20.06.2021	Festiwal Kwiatów	COP WKD MOB	Koncerty, wykłady, warsztaty, zielarskie, pszczelarskie, ekologiczne, techniczno-plastyczne
23.	27.06.2021	Festiwal Orkiestr Dętych	MGW WKD	Parada z mażoretkami oraz koncert orkiestr przy CH Platan.
24.	29.06.2021	Finał konkursu Biznes plan	ZCRP WKD	Występ Artystyczny
25.	3.07.2021	Przedstawienie „Zemsta” na podzamczu w Ogrodzieńcu	WPTS TN WKD	Impreza promocyjno-kulturalna
26.	9.07.2021	UROCZYSTOŚĆ WRĘCZENIA WYRÓŻNIEŃ IM ŚW. KAMILA	WKD	Koncert i uroczyste wręczenie wyróżnień w Teatrze Nowym
27.	15.08.2021	ROCZNICA POWSTAŃ ŚLĄSKICH, ŚWIĘTO WP	WKD, DOK Kończyce	Uroczysta msza św., złożenie kwiatów pod pomnikiem powstańców oraz poczęstunek dla gości w Zabrzu Kończycach
28.	3.09.2021	Koncert w ramach Wielkanocnego Festiwalu im. Ludwiga van Beethovena	MGW, WKD	Sala Koncertowa Kopalni Guido - Chaconne in memoria

29.	4 – 26 09.2021	26. ZABRZAŃSKI MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL ORGANOWY	WKD	Cykl koncertów organowych w zabrzańskich kościołach
30.	16-17.09.2021	Sympozjum Fotograficzno-Socjologiczne+ warsztaty fotograficzne dla uczniów szkół artystycznych.	WKD	W ramach sympozjum odbyła się Konferencja: „Fotografia – świadek dziedzictwa" gościem specjalnym była Stiepanka Bieleszowa oraz Richard Kowalski.
31.	17.09.2021	Wernisaż wystawy „Po trzydziestce" w ramach Międzynarodowych Dni Dziedzictwa	WKD, MM	Wystawa przygotowana wspólnie z Instytutem Fotografii Kreatywnej z Opawy i Muzeum Miejskim
32.	2.10.2021	Skarbnikowe Gody	MOK WKD	Koncert w parku im. Poległych Bohaterów
33.	2.10.2021	ŚWIĘTO MIASTA ZABRZE	FZ, DMIT, WKD	Koncert z okazji 99. rocznicy nadania praw miejskich, połączone z wręczeniem Nagród Prezydenta Miasta w Dziedzinie Kultury
34.	25 - 26.10.2021	IV Literacka Konferencja Naukowa Przed i po. Wisława Szymborska	WKD, WPTS	Imprezy towarzyszące: - spotkanie z M. Rusinkiem - spotkanie wspomnieniowe z przyjaciółmi poetki
35.	11.11.2020	ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI	WKD, MGW	Uroczysta msza św. oraz składanie kwiatów pod krzyżem i tablicą „Tych co grobu nie mają"
36.	18-19.11.2021	24. Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Kultura Europy Środkowej"	WKD	uroczyste otwarcie konferencji w Filharmonii Zabrzańskiej
37.	13.12.2021	ROCZNICA WPROWADZENIA STANU WOJENNEGO	NSZZ „Solidarność" WKD	Uroczysta msza św. oraz składanie kwiatów pod tablicą przy kościele św. Jadwigi w Zabrzu
38.	17.12.2021	Koncert Świąteczny	FZ WKD	Koncert świąteczny w Filharmonii - listy gratulacyjne od Pani Prezydent z okazji jubileuszy zabrzańskich przedsiębiorców
39.	16.12.2021	Spotkanie opłatkowe z koncertem kolędowym	WKD	Spotkanie opłatkowe dla twórców, działaczy i pracowników kultury
40.	31.12.2021	Sylwester 2022	DMiT WKD	Koncert plenerowy
41.	6.12 - 21.12	„Idą Święta"	MOK WKD	Cykl imprez w ramach Zabrzańskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego

W związku z wprowadzeniem w roku 2020 na terenie kraju stanu zagrożenia epidemicznego, który obowiązuje nadal, w 2021 roku należało odwołać część zaplanowanych imprez i przedsięwzięć kulturalnych z udziałem publiczności, a niektóre z nich przeprowadzono w formie dostosowanej do obowiązujących wytycznych. Od czerwca spotkania organizowane przez Wydział odbywały się przy zachowaniu reżimu sanitarnego, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Łącznie Wydział Kultury i Dziedzictwa w 2021 r. koordynował, zorganizował lub współorganizował 41 imprez o zasięgu miejskim i regionalnym.

Z budżetu WKD sfinansowano także:

- zakup:
  - rocznego dostępu do platformy Legimi dla zabrzańskich maturzystów w ramach
  - Operacji META
  - książek z serii naukowej z cyklu „Kultura Europy Środkowej"
  - kwiatów i upominków na różne uroczystości miejskie i państwowe,
  - zniczy na obchody rocznic i świąt państwowych oraz miejskich,
  - statuetek św. Kamila dla laureatów wyróżnień,
  - rzeźby H. Tobolli „Spotkanie z własnym Ja" dla laureatów nagród w dziedzinieKultury,
  - opłaty ZAiKS,
  - materiałów szkolnych na przeprowadzenie akcji „Zima i Lato w MBP" dla dzieci podczas ferii i wakacji,
  - zakup książki pokonferencyjnej o Czesławie Miłoszu „Przed i Po",
- organizację imprez:
  - koncertu integrującego mieszkańców w czasie XXIX Finału WOŚP,
  - Ligi Recytatora,
  - spotkania z dr Ewą Wojdyło – Osiatyńską,
- nagranie filmu o działalności Rad Dzielnic w Zabrzu,
- usługi grawerskie,
- pobyt delegacji z Opawy w zabrzańskich instytucjach kultury,
- wznowienie bajki „Królowa Śniegu", wyjazd amatorskiego zabrzańskiego chóru „Luna Plena" do Poznania na Ogólnopolski Konkurs Chóralny, widowisko scenicznego „Elegia Śląska" oraz koncert dla Kardiologii
- wyjazd zabrzańskich Hejnalistów do Lublina na Ogólnopolski Przegląd Hejnałów Miejskich,

Z uwagi na epidemię wirusa SARS-CoV-2 w przestrzeni wirtualnej zorganizowano:

- Ligę Recytatora.
- Międzynarodowy Festiwal Rysowania.
- Spotkanie on-line z autorką biografii H.E. Janosza - Angelą Bajorek.
- Koncert on-line K. Filipowicza z okazji obchodów "Dni Papieskich".

Wydatki, które poniosło bezpośrednio WKD na realizację zadań to kwota: 239 123,70 zł.

Z zadania WKD/ 02/21 - „Realizacja własnych projektów w dziedzinie kultury i dziedzictwa oraz współorganizacja imprez o charakterze kulturalnym" przekazano środki finansowe na współorganizację zadań z dziedziny kultury do zabrzańskich instytucji kultury na zadania realizowane w Radach Dzielnic oraz do Wydziału Oświaty.

Kwota przeniesiona do zabrzańskich instytucji kultury wynosiła 715 152,00 zł.

do rad dzielnic – kwota 5 000,00 zł,
do Wydziału Oświaty (OPP nr 2) kwota 37 495,00 zł.
Razem przekazano 757 647,00 zł

Podsumowanie:
Plan WKD: 1 017 279 zł
Plan WKD: po zmianach: 259 632 zł
Wykonanie: 239 123,70 zł
Wykonanie: 92,10 %

- Środki przekazane do instytucji kultury, rad dzielnic i Wydziału Oświaty : 757 647,00 zł
- Wydatki poniesione przez WKD: 239 123,70 zł

W 2021 r. na realizację zadań w dziedzinie kultury (zad. WKD/02/21) została wydatkowana łączna kwota w wysokości 996 770,70 zł (w tym przekazanie środków do instytucji kultury, rad dzielnic i Wydziału Oświaty).

Karta zadania: WKD/01/21
DOFINANSOWANIE INSTYTUCJI KULTURY I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Instytucje Kultury
Plan dotacji
Podmiotowej: 25 900 000,00 zł
Plan po zmianach: 27 364 632,00 zł
Wykonanie: 27 364 632,00 zł
Wykonanie: 100 %

1. dotacje podmiotowe dla instytucji kultury (na bieżącą działalność)

Instytucje kultury	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	% wykonania
Centrum Informacji Kulturalnej	1 250 000,00	1 267 330,00	1 267 330,00	100%
Teatr Nowy	4 382 200,00	4 477 466,00	4 477 466,00	100%
Filharmonia Zabrzańska	3 936 200,00	3 950 986,00	3 950 986,00	100%
Miejski Ośrodek Kultury	2 192 900,00	2 489 130,00	2 489 130,00	100%
Dom Muzyki i Tańca	1 320 000,00	1 685 740,00	1 685 740,00	100%
Miejska Biblioteka Publiczna	4 572 200,00	4 592 240,00	4 592 240,00	100%
Muzeum Miejskie	1 501 200,00	1 613 450,00	1 613 450,00	100%
Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu	6 745 300,00	7 288 290,00	7288 290,00	100%
Razem	25 900 000,00	27 364 632,00	27 364 632,00	100%

II A Pozostałe środki finansowe na zadaniu WKD/01/2021.

1. Miejska Biblioteka Publiczna otrzymała dotację celową § 280 w wysokości 2 500,00 zł z zadania WKD/08/21 (RD Maciejów), na promocję książki „Nasz Maciejów".

2. Środki na pozostałą działalność (rozdz. 92195 § 430):
Plan: 15 980,00 zł
Plan po zmianach : 350 000,00 zł
Wykonanie: 0,00 zł
Wykonanie: 0 %

3. Dotacje celowe na zadania publiczne z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, udzielone w 2021 r. dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego (w tym w ramach konkursu ofert w dziedzinie kultury i tzw. „małych grantów").

Omówienie pkt. II A ust 3 .
W 2021 r. na zadania publiczne z dziedziny kultury ,wydatkowano kwotę 79 100,00 zł.

Plan: 100 000,00 zł
Wykonanie: 79 100,00 zł
Wykonanie: 79,10 %

W ramach otwartego konkursu ofert na zadania publiczne Miasta Zabrze w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego w 2021 r. złożono 11 ofert od podmiotów uprawnionych.

Komisja Konkursowa po weryfikacji wniosków przyznała dofinansowanie dla 8 projektów na łączną kwotę 58 500 zł.

Lp.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Kwota	Uwagi
1.	Towarzystwo Artystyczne T.Art	WARSZTATOWNIA LITERACKA Zabrze - miasto słów niezbędnych	11 600,00 zł	Zadanie zostało zrealizowane
2.	Towarzystwo Artystyczne T.Art	IX Miejski Konkurs Recytatorski dla dzieci z placówek o charakterze przedszkolnym, zwieńczony spektaklem teatralno-improwizowanym z udziałem laureatów „Wierszolaki na scenę”	4 200,00 zł	Zadanie zostało zrealizowane
3.	Towarzystwo Artystyczne T.Art	KomMiTywa - kompleksowa inicjatywa MiT (Młodzi i Teatr) Imprezy towarzyszące XX edycji Festiwalu Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość przedstawiona"	12 000,00 zł	Zadanie zostało zrealizowane
4.	Towarzystwo Artystyczne T.Art	60+ Apetytu na kulturę ciąg dalszy - Aktywni, Potrzebni, Twórczy (edycja 7)	5 500,00 zł	Zadanie zostało zrealizowane
5.	Zabrzańskie Towarzystwo Kultury Teatralnej	Teatroteka amatorskiego ruchu teatralnego	9 000,00 zł	Zadanie zostało zrealizowane
6.	Zabrzańskie Towarzystwo Kultury Teatralnej	Świętojańskie warsztaty teatralne	6 500,00 zł	Zadanie zostało zrealizowane
7.	Stowarzyszenie „Nasza Szkoła - Nasz Dom"	IV Zabrzański Przegląd Twórczości Osób z Niepełnosprawnościami z cyklu „Wyrażam siebie kolorami" pt. „Pory roku"	5 200,00 zł	Zadanie zostało zrealizowane
8.	Stowarzyszenie „Pogodni i Aktywni"	Zabrze - moje miasto	4 500,00 zł	Zadanie zostało zrealizowane
RAZEM			58 500,00 zł	

Ponadto w 2021r. złożono 5 ofert – tzw. „małych grantów”. Po weryfikacji wniosków, dofinansowanie przyznano na 4 projekty w łącznej wysokości 20 600 zł.

Lp.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Kwota	Uwagi
1.	Rzymskokatolicka Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Zabrzu	Obchody dnia św. Marcina	6 100,00 zł	Zadanie zostało zrealizowane
2.	Fundacja Wspierania Szkoły "Nasza Trójka"	W Zabrzu dobrze mi się czyta cz. 1. Organizacja spotkania autorskiego	3 000,00 zł	Zadanie zostało zrealizowane
3.	Stowarzyszenie Nasze Miasto Tańczy	Tango w Zabrzu	8 000,00 zł	Zadanie zostało zrealizowane
4.	Stowarzyszenie Nasze Miasto Tańczy	Spektakl muzyczno - taneczny „Boskie Buenos czyli Majowe Tango”	3 500,00 zł	Zadanie zostało zrealizowane
RAZEM			20 600,00 zł	

PODSUMOWANIE ZADANIA WKD/01/21 (w tym : dotacje podmiotowe, celowe dla instytucji kultury, dofinansowanie organizacji pozarządowych w ramach otwartego konkursu ofert i małych grantów).

Plan: 26 015 980,00 zł
Plan po zmianach: 27 817 132,00 zł
Wykonanie: 27 446 232,00 zł
Wykonanie: 98,67 %

WSPÓŁDZIAŁANIE Z RADAMI DZIELNIC I OSIEDLI PRZY ORGANIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ KULTURALNYCH

Plan: 285 000,00 zł
Plan po zmianach: 110 300,00 zł
Wykonanie: 43 101,34 zł
Wykonanie: 39,08 %
Karty zadań: od WKD/03/21 do WKD/20/21 plan po zmianach 110 300,00 zł.

Lp.	Rada Dzielnicy	Nazwa przedsięwzięcia	Wydatki	%
1.	Helenka	Dzień Dziecka Dożynki na ogrodzie Zacisze	1 899,53	18,99
2.	Rokitnica	Brak przedsięwzięć	0,00	0,00
3.	Grzybowice	Brak przedsięwzięć	0,00	0,00
4.	Mikulczyce	Obchody 70- lecia przyłączenia Mikulczyc do Zabrza oraz 110 lecie I posiedzenia Rady Gminy w Ratuszu	986,47	9,86
5.	Os. Mikołaja Kopernika	Obchody pierwszej rocznicy powstania „Klubu Aktywnego Seniora – Kopernik” „Świadomy Kopernik”	2 500,00	100
6.	Maciejów	,,Koncert Wrześniowy - zapamiętany w Dźwiękach’’ Szkolne rozgrywki gier komputerowych	3 049,79	76,24
7.	Os. Młodego Górnika	Dzień Dziecka	2 768,77	12,58
8.	Biskupice	Brak przedsięwzięć	0,00	0,00
9.	Zaborze-Północ	Festyn Rodzinny	5 000,00	100,00
10.	Zaborze-Południe	Dzień Dziecka „Dzielnicowe Kartoflisko”	6 000,00	100,00
11.	Guido	Brak przedsięwzięć	0,00	0,00
12.	Pawłów	Festyn Rodzinny	12 996,78	99,97
13.	Kończyce	Dzień Dziecka, Festyn Dzielnicowy z okazji rocznicy Powstań Śląskich	7 900,00	98,75
14.	Makoszowy	Brak przedsięwzięć	0,00	0,00
15.	Centrum Północ	Brak przedsięwzięć	0,00	0,00
16.	Osiedle Kotarbińskiego	Brak przedsięwzięć	0,00	0,00
17.	Centrum Południe	Brak przedsięwzięć	0,00	0,00
18.	Zandka	Brak przedsięwzięć	0,00	0,00
	Razem	14 imprez – akcji kulturalnych	43 101,34	39,08

Ze względu na epidemię wirusa SARS-CoV-2 w 2021 r. i obostrzeniami z tym związanymi Rady Dzielnic nie mogły zorganizować wszystkich zaplanowanych imprez kulturalnych. Zorganizowały 14 imprez kulturalnych, których łączny koszt wyniósł 43 101,34 zł. Zadania wykonano w 39,08 %.

Z powodu wygaśnięcia mandatu działalności Rad Dzielnic, budżet każdej z rad został pomniejszony proporcjonalnie do czasu kadencji t. j. o kwotę 5 000,00 zł , (18 x 5 000,00 zł = 90 000,00 zł) .

Na wnioski Rad Dzielnic zaakceptowane Zarządzeniami PM i Uchwałami RM środki finansowe rad dzielnic zostały przeniesione w następujący sposób:
- do WPTS na zadania z dziedziny sportu przeniesiono kwotę w wysokości 17 500,00 zł,

- do WO na współorganizację imprez kulturalnych i doposażenie placówek oświatowych, przeniesiono kwotę w wys. 41 700,00 zł,
- do Biura Rady na doposażenie w niezbędny sprzęt 2 Rad Dzielnic przeniesiono środki finansowe w wysokości 5 000,00 zł,
- do Miejskiej Biblioteki Publicznej na zakup nowości wydawniczych dla filii w Dzielnicy przeniesiono środki finansowe w wysokości 4 500,00 zł,
- do Miejskiego Ogrodu Botanicznego przeniesiono środki finansowe w wysokości 500,00 zł,
- do innych Wydziałów Urzędu Miejskiego na zadania z ich zakresów w tym m.in.: zakup serduszek do zbierania nakrętek, zakup domków dla owadów i ptaków, zakup cebulek kwiatowych i roślin, przeniesiono łącznie kwotę 15 500,00 zł.

Ponadto Zarządzeniem PM przeniesiono środki finansowe w łącznej wysokości 5000,00 zł z zadania WKD/02/21 na zadania dot. akcji kulturalnych w Radach Dzielnic.

KONKURS „INICJATYWY RAD DZIELNIC I OSIEDLI"

Karta zadania: WKD/22/21
Plan : 31 978,00 zł
Wykonanie: 31 978,00 zł
Wykonanie: 100%

Dzielnica	Nazwa imprezy	Koszt
Kończyce	Organizacja uroczystości jubileuszu 110-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Kończycach	7999, 00 zł zadanie zrealizowane przez MOK
Pawłów	Jesteśmy stąd „Pawłów to My" aktywizacja i integracja środowiska lokalnego	7 999,00 zł zadanie zrealizowane przez DOK Pawłów
Mikulczyce	Koncert Filharmonii Zabrzańskiej	7 990,00 zł koncert odbył się w kościele pw. św. Wawrzyńca
Maciejów	Koncert Filharmonii Zabrzańskiej	7 990,00 zł koncert odbył się w kościele pw. św. Macieja
	Razem	31 978,00 zł

WKD do realizacji zlecono 4 inicjatywy, które zostały zrealizowane.

FUNKCJONOWANIE SIECI ELEKTRONICZNYCH PUNKTÓW ORAZ SYSTEMU E-INFORMACJI KULTURALNEJ

Karta zadania: WKD/21/21

Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania systemu informacji kulturalnej dla mieszkańców Zabrza oraz dostępu do internetu urządzenia PIAP, usytuowanego w Centrum Handlowym M1.

Łącznie zadanie:
Plan: 21 000,00 zł
Wykonanie: 20 612,84 zł
Wykonanie: 98,16 %.

W 2021 wydatkowano na ten cel:
612,84 zł - na zakup energii elektrycznej do urządzenia PIAP, usytuowanego w Centrum Handlowym M1.

20 000,00 zł dotacja celowa dla Muzeum Górnictwa Węglowego na prowadzenie system informacji kulturalnej „Pokłady Kultury”.

MONOGRAFIA MIASTA ZABRZE

Karta zadania : WKD/23/21

Dotacja celowa dla Muzeum Miejskiego na realizację kolejnego etapu zadania.

Plan: 220 000,00 zł
Wykonanie: 89 939,40 zł
Wykonanie: 40,88 %

PROMOCJA MIASTA POPRZEZ WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI ARTYSTYCZNEJ CHÓRU RESONANS CON TUTTI
Karta zadania: MDK 1/01/21

Plan: 35 000,00 zł
Wykonanie: 34 928,52 zł
Wykonanie: 99,80 %

PODSUMOWANIE

REALIZACJA WŁASNYCH PROJEKTÓW I WSPÓŁORGANIZACJA IMPREZ KULTURALNYCH
WKD/02/21

Plan WKD: 1 017 279,00 zł
Plan WKD po zmianach: 259 632,00 zł
Wykonanie: 239 123,70 zł
Wykonanie 92,10%

DOFINANSOWANIE INSYTYTUCJI KULTURY I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
WKD/01/21

DOTACJE PODMIOTOWE ORAZ CELOWE DLA MIEJSKICH INSTYTUCJI KULTURY
I STOWARZYSZEŃ W RAMACH KONKURSU OFERT:

PODSUMOWANIE ZADANIA WKD/01/21
(w tym : dotacje podmiotowe, celowe dla instytucji kultury, dofinansowanie organizacji pozarządowych w ramach otwartego konkursu ofert i małych grantów).
Plan: 26 015 980,00 zł
Plan po zmianach: 27 817 132,00 zł
Wykonanie: 27 446 232,00 zł
Wykonanie: 98,67 %

WSPÓŁDZIAŁANIE Z RADAMI DZIELNIC PRZY ORGANIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ KULTURALNYCH
Plan: 285 000,00 zł
Plan po zmianach: 110 300,00 zł
Wykonanie: 43 101,34 zł
Wykonanie: 39,08 %

KONKURS „INICJATYW RAD DZIELNIC I OSIEDLI”
WKD/22/21
Plan : 31 978,00 zł,
Wykonanie: 31 978,00
Wykonanie: 100%

FUNKCJONOWANIE SIECI ELEKTRONICZNYCH PUNKTÓW ORAZ SYSTEMU E-INFORMACJI KULTURALNEJ
WKD/21/21

Łącznie zadanie:
Plan: 21 000,00 zł
Wykonanie: 20 612,84 zł
Wykonanie: 98,16 %

MONOGRAFIA MIASTA ZABRZE
WKD/23/21

Plan: 220 000,00 zł
Wykonanie: 89 939,40 zł
Wykonania: 40,88 %

CHÓR REZONANS CON TUTTI
MDK 1/01/21
Plan: 35 000,00 zł
Wykonanie: 34 928,52 zł
Wykonanie: 99,80 %

ŁĄCZNIE KOSZTY ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ WKD W 2021 R.:

Plan: 27 626 237,00 zł
Plan po zmianach 28 495 042,00 zł
Wykonanie: 27 905 915,80 zł
Wykonanie: 97,93 %

ZADANIE DOCHODOWE (zwroty dotacji)
Plan: 0,00
Wykonanie: 53 185,08 zł

Opracowanie: Wydział Kultury i Dziedzictwa

MUZEUM GÓRNICTWA WĘGLOWEGO W ZABRZU
41-800 Zabrze, ul. Jodłowa 59
tel: +48 32 630 30 91
fax: +48 32 277 11 25
biuro@muzeumgornictwa.pl
www.muzeumgornictwa.pl

KOPALNIA GUIDO
ul. 3 Maja 93,
41-800 Zabrze,
kopalniaguido.pl

SZTOLNIA KRÓLOWA LUIZA
ul. Wolności 410,
41-800 Zabrze,
sztolnialuiza.pl

3.1.2 SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MUZEUM GÓRNICTWA WĘGLOWEGO W ZABRZU

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCIMUZEUM GÓRNICTWA WĘGLOWEGO W ZABRZU W ROKU 2021

Uwagi wstępne

II. Zadania realizowane przy udziale środków zewnętrznych

1. Zadania inwestycyjne i modernizacyjne dofinasowane ze środków zewnętrznych

W 2021 roku Muzeum prowadziło zadania remontowe i inwestycyjne w swoich obiektach, przede wszystkim w oparciu o pozyskane środki zewnętrzne. Do najważniejszych zadań należały prace związane z następującymi projektami:

- **Rewitalizacja wieży ciśnień zlokalizowanej w Zabrzu przy ul. Zamoyskiego 2 na cele społeczne, edukacyjne, naukowe i kulturalne**

Celem projektu jest kompleksowa rewitalizacja obszarów wskazanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze 2016-2023, poprzez adaptację wieży ciśnień przy ul. Zamoyskiego i jej przeznaczenie na cele społeczne, edukacyjne, naukowe i kulturalne. Wieża jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych obiektów architektury poprzemysłowej miasta. Projekt obejmuje prace budowlano-instalacyjne, zagospodarowanie terenu, zakup wyposażenia, wykonanie edukacyjno-naukowej wystawy pn. CARBONEUM.

W 2021 roku zakończono roboty budowlane, instalacyjne oraz prace związane z zagospodarowaniem terenu – protokół odbioru przedmiotu umowy podpisano 16.07.2021. Wykonawcą prac było konsorcjum firm Przedsiębiorstwo Wielobranżowe BANIMEX Sp. z o.o. oraz AZI-BUD Spółka z o.o.

W 2021 trwały prace związane z wykonaniem interaktywnej wystawy pn. CARBONEUM, która zlokalizowana będzie w kopule wieży. Po zakończeniu robót budowlanych rozpoczęto zadanie związane z zakupem wyposażenia do obiektu.

Muzeum Górnictwa Węglowego pozyskało w 2021 dodatkowe środki w wysokości 1 176 451,43 zł, które zwiększyły dofinansowanie dla projektu. Dodatkowa kwota przeznaczona będzie m.in. na zakup systemu wideokonferencyjnego oraz na wykonanie racjonalnych usprawnień w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wartość projektu wynosi: 35 827 901,86 zł

Wartość dofinansowania: 24 707 362,19 zł

Termin realizacji: 12.03.2018 – 31.12.2022

- **E–Muzeum – digitalizacja i udostępnienie zasobów Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu**

Projekt dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020. Działanie 2.1. Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych.
W ramach projektu zostanie utworzona pracownia digitalizacji zbiorów Muzeum Górnictwa Węglowego z podsystemami wspomagającymi zarządzanie i inwentaryzowanie zdigitalizowanych zbiorów (E – Muzeum).
W 2020 roku zdigitalizowano 1 022 obiekty.
Termin realizacji: 16.02.2018 – 31.03.2021
Wartość projektu: 2.822.240,21 zł.
Wysokość dofinansowania: 1.743.563.78 zł.

- **Eliminacje zagrożeń i szkodliwych emisji generowanych przez historyczne wyrobisko górnicze Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej w obrębie Miasta Zabrze – Etap I**

Kontynuacja zadania z lat poprzednich, dofinansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Realizacja zakończona w 2021 roku miała na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań kompleksu wyrobisk Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej na ekosystem Miasta Zabrze i zachowanie jego funkcji odwadniania wyrobisk górniczych oraz drenowania terenu. W ramach przedmiotowego zadania:
- udrożniono 1 036 m wyrobisk,
- zabezpieczono 4 396,2 m wyrobisk
- system ujmowania i uzdatniania wód kopalnianych w rejonie Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej obejmujący 5 pompowni oraz stację podczyszczania.

W 2021 roku wykonano analizę wpływu drgań komunikacyjnych na konstrukcję i trwałość docelowego zabezpieczenia wyrobiska sztolni wraz z wyrobiskami towarzyszącymi a także analizę powykonawczą.
Wartość projektu: 46 904 937,70 zł
Wysokość dofinansowania: 46 696 095,78 zł
Środki wydatkowane w roku 2021: 92 500,00 zł
Termin realizacji: 16.02.2018 – 30.06.2021

- **Rewitalizacja i udostępnienie poprzemysłowego Dziedzictwa Górnego Śląska**

Projekt jest dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, priorytet: VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury, działanie: 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury. Realizowany w partnerstwie z Miastem Chorzów. Zakres prac przewidzianych w projekcie dla Muzeum Górnictwa Węglowego obejmuje:

- przebudowę i rozbudowę budynku Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu przy ul. 3-go Maja 19 wraz z zagospodarowaniem terenu na funkcje wystawiennicze, miejsce lokalizacji pracowni digitalizacji, biblioteki wraz z czytelnią oraz pracowni naukowych umożliwiających prowadzenie działalności naukowej,
- kompleksowy remont i konserwację zabytkowej maszyny parowej wraz z budową kotłowni w przybudówce budynku dawnej maszynowni szybu *Carnall* w celu dalszej możliwości uruchamiania oraz prezentowania pracy maszyny podczas pokazów dla turystów,

- remont i adaptację budynku dawnej maszynowni szybu *Prinz Schonaich* z przeznaczeniem na przestrzeń muzealną, w tym funkcje wystawiennicze, obejmujące wyjątkową wystawę poświęconą katastrofom górniczym wraz z remontem podziemi,
- kompleksowy remont budynku dawnej skraplarni powietrza (warsztatu elektrycznego) i jego adaptacja na pełnienie funkcji ekspozycyjnych, warsztatu i pracowni konserwacji wraz z pokazową kuźnią,
- zagospodarowanie terenu kompleksu Sztolnia Królowa Luiza obejmujące wykonanie brakującej infrastruktury technicznej i drogowej niezbędnej do prowadzenia prawidłowej obsługi ruchu turystycznego na terenie kompleksu,
- kompleksowy remont budynku dawnej cechowni i jego adaptacja na magazyn studyjny Muzeum wraz z zagospodarowaniem terenu,

Zakres Miasta Chorzów obejmuje przebudowę i rewitalizację obiektu hali elektrowni dawnej Huty Królewskiej wraz z nadszybiem szybu "Hutniczy" na potrzeby Muzeum Hutnictwa w Chorzowie z zagospodarowaniem terenu, zakupem wyposażenia, konserwacją i renowacją eksponatów wielkogabarytowych i wykonaniem wystawy stałej. Miasto Chorzów zakończyło działania projektowe z końcem roku 2021.
Umowa o dofinansowanie projektu została podpisana w dniu 22.12.2017 r.

W ramach projektu zakończono już następujący zakres prac:

- kompleksowy remont i konserwację zabytkowej maszyny parowej wraz z budową kotłowni w przybudówce budynku dawnej maszynowni szybu *Carnall*
- remont i adaptację budynku dawnej maszynowni szybu *Prinz Schonaich* wraz z zagospodarowaniem terenu
- kompleksowy remont budynku dawnej skraplarni powietrza (warsztatu elektryczny) wraz z zagospodarowaniem terenu

W 2021 roku zakończono roboty budowlane w budynku cechowni zlokalizowanej przy ul. Wolności 387.
Ponadto kontynuowane były roboty w budynku przy ul. 3-go Maja 19 prowadzono prace konserwatorskie w Sali witrażowej i na reprezentacyjnej klace schodowej.
Termin realizacji projektu: 2017-2022.
Całkowita wartość projektu: 122 282 615,54 zł (w tym MGW: 85 295 055,80 zł). Planowana wartość dofinansowania wynosi: 67 026 372,92 zł (w tym MGW: 51 983 556,15 zł, Chorzów Muzeum Hutnictwa: 15 042 816,77zł).

- **Środki finansowe pozyskane z Ministerstwa Aktywów Państwowych**

W 2013 r. Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu zostało wpisane do ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów w ramach której w roku 2021 Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu otrzymało z Ministerstwa Aktywów Państwowych dotację w wysokości 16 430 000,00 złotych. Środki finansowe pozyskiwane w ramach dotacji budżetowej pozwalają na realizowanie prac w kopalni „Guido" i kopalni „Królowa Luiza" wpływających na bezpośrednią ochronę, utrzymanie i zabezpieczenie oraz ratowanie zabytkowych substancji kopalń przed zagrożeniami wynikającymi z uwarunkowań górniczo – geologicznych, a także pozwalają na realizowanie zadań inwestycyjnych.
Główne zadania zrealizowane w ramach dotacji uzyskanej w 2021 roku:

- zakup i dostawa wraz z wymianą prowadników zgrubionych pracujących w górniczym wyciągu szybowym szybu „Kolejowy",

- zakup i zabudowa w szybie „Kolejowy” kabla szybowego o przekroju min. 185 mm2,
- łączność szybowa w szybie Kolejowy,
- zabudowa przekształtnika do zasilania silnika maszyny wyciągowej w szybie „Kolejowy”,
- zakup i wdrożenie rejestratora CCTV,
- opracowanie PFU w celu realizacji zadania pn. Przebudowa i dostosowanie szybika "Guido" do potrzeb obsługi zjazdów załogi i osób niebędących pracownikami kopalni,
- wykonanie dokumentacji projektowej dla realizacji zadania pn. Remont budynku maszyny wyciągowej szybu "Kolejowy",
- wykonanie dokumentacji projektowej dla realizacji zadania pn. Remont budynku nadszybia szybu "Kolejowy",
- wykonanie projektu zabudowy przekształtnika do zasilania silnika maszyny wyciągowej w szybie kolejowym,
- wykonanie projektu przebudowy instalacji nawiewowej do ogrzewania powietrza sprowadzanego szybem "Kolejowy" w ZKWK "Guido",
- udrożnienie poszczególnych odcinków Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej,
- wykonanie otworu wentylacyjnego do komory w sztolni północnej wraz z uzbrojeniem,
- wykonanie ETAPU I oraz rozpoczęcie realizacji ETAPU II ogrzewania powietrza wlotowego do wyrobisk – lokalizacja Karola Miarki 8,
- zakup i dostawa oraz wymiana elementów trasy kolejki podwieszonej zainstalowanej w diagonali transportowej w rejonie szybu "Carnall",
- wykonanie zadaszenia dworca SO-1 kolejki podwieszonej z napędem spalinowym zlokalizowanej w diagonali transportowej w rejonie szybu "Carnall" wraz z nadzorem inwestorskim,
- modernizacja systemu przeciwpożarowego w wyrobiskach Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej i Kopalni „Królowa Luiza”,
- opracowanie dokumentacji projektowych umożliwiających wykonanie stabilizacji górotworu wokół wyrobisk Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej dla ochrony wyrobisk i powierzchni,
- wykonanie projektu otworu wentylacyjnego z powierzchni terenu do przekopu poziom 80m,
- zakupem środka transportu do wyrobisk podziemnych kopalni "Guido",
- zakupem wyposażenia działu digitalizacji.

2. Projekty edukacyjne, wydawnicze i społeczne dofinansowane ze środków zewnętrznych

W 2021 roku Muzeum realizowało szereg projektów badawczych i edukacyjnych. Były to:

2.1 Projekty edukacyjne:

- **Ekobajtel**

Ekobajtel to projekt edukacyjny, który został skierowany przede wszystkim do rodzin z małymi dziećmi w wieku przedszkolnym bądź wczesnoszkolnym, a także do nauczycieli i pedagogów zajmujących się tematami ekologii, mających pod opieką wymienione grupy wiekowe. Głównym celem projektu była nauka podstaw wiedzy o węglu, który przez lata stanowił bazę dla wszechstronnego rozwoju regionu oraz wzrost wrażliwości ekologicznej i postaw pro-środowiskowych uczestników.
Formuła projektu łączyła trzy odrębne, ale uzupełniające się moduły:

- przeprowadzenie serii 12 całodziennych, bezpłatnych warsztatów plenerowych dla rodzin z dziećmi – warsztaty odbywały się od 19. lipca do końca września 2021 na terenie Parku 12C (w wybrane soboty lub niedziele),

- stworzenie serii 12 filmów edukacyjnych dedykowanych ekologii i pierwiastkowi węgla z dr Tomaszem Rożkiem z kanału „Nauka. To Lubię" w roli prowadzącego i narratora (filmy są dostępne m.in. na profilu Facebook i kanale Youtube Sztolni Królowa Luiza w Zabrzu);
- uzupełnienie edukacyjnego Parku 12C w Zabrzu o elementy ekologicznego placu zabaw (karuzele napędzane siłą mięśni) ze stanowiskami do segregacji śmieci.

Projekt był realizowany w okresie lipiec 2021 – styczeń 2022.
Otrzymał dofinansowanie ze środków Fundacji Orlen.
Wartość projektu: 251 1000,00 zł.
Wysokość dofinansowania: 249 998,84 zł.

- **Górnicze Miasto Dzieci- półkolonie- edycja IV**

Muzeum Górnictwa Węglowego w 2021 roku po raz czwarty zorganizowało dwa tygodniowe (poniedziałek-piątek) turnusy wypoczynku letniego, tzw. półkolonie z programem edukacyjnym z zakresu finansów i ekonomii. Zajęcia odbywały się w oparciu o infrastrukturę Muzeum i zostały zaplanowane w konwencji poznania różnego rodzaju zawodów związanych z działalnością MGW (przewodnik, górnik, akustyk, historyk, konserwator zabytków) oraz zarządzania własnym budżetem. W ramach warsztatów uczestnicy zostali zapoznani z podstawowymi zagadnieniami z zakresu prawa pracy, rynku finansowego oraz prawa podatkowego oraz podjęli próbę określenia swoich predyspozycji. Dzieci i młodzież, za udział w warsztatach otrzymywali „wynagrodzenie" uzależnione od poziomu zaangażowania. W ramach półkolonii odbyły się: podziemne lekcje edukacyjne, podczas których uczestnicy poznali zawód górnika i geologa; zabawa integracyjno- motoryczna Bajtel Gruba jako przykład korzyści płynących ze współpracy; warsztaty plastyczne i rękodzielnicze. W ostatni dzień każdego z turnusów nastąpiło uroczyste podsumowanie, rozdanie dyplomów oraz quizy ekonomiczne.
Grupą docelową projektu były dzieci z domów dziecka z Zabrza i innych miast ościennych, pochodzące z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej.
Projekt realizowany w okresie 01.06.2021- 06.08.2021r. Otrzymał dofinansowanie ze środków Narodowego Banku Polskiego.
Wartość projektu: 32 412,77 zł.
Wysokość dofinansowania: 27 751,00 zł.

- **XXVIII „Tydzień Ziemi"**

Cyklicznie, jedne z największych w Województwie Śląskim zadanie z pogranicza kultury i edukacji ekologicznej, realizowany w kwietniu 2021 roku, którego hasłem przewodnim było „Głodni świata- głodny świat". Ze względu na pandemię COVID 19 przeprowadzono tylko konkursy:

- konkurs poetycki dla uczniów wszystkich typów szkół pod hasłem „…jeszcze będzie normalnie !?..."
- konkurs dla młodzieży klas VII-VIII oraz szkół średnich na plakat XXVIII „Tygodnia Ziemi"
- konkurs fotograficzny dla uczniów wszystkich typów szkół „Świat za zamkniętymi drzwiami"
- konkurs plastyczny dla dzieci przedszkolnych „Czy wiecie, co powinno mieć każde dziecko na Świecie ?"
- konkurs plastyczny dla uczniów wszystkich typów szkół na projekt naklejki „Siłacze – Zgniatacze"
- konkurs plastyczny dla klas VII-VIII oraz szkół średnich na projekt znaczka pocztowego

Na 6 konkursów napłynęło 998 prac z 49 miejscowości z 132 placówek oświatowych. Przyznano 87 nagród i wyróżnień.
Koszt realizacji całego zadania: 7269,51 zł.
Zadanie dofinasowane przez Wydział Ekologii Urzędu Miasta w Zabrzu: 5 500 zł.

W ramach środków przyznanych przez Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji na realizację „Tygodnia Ziemi" zostało wykonane i ustawione przy ulicy Fredry w Zabrzu serce- pojemnik na plastikowe nakrętki za kwotę 1 500 zł.

2.2 Projekty społeczne:

- **Centrum Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Zabrzu**

Muzeum jest liderem projektu, partnerami projektu są Fundacja Domena Rozwoju i Fitwell sp. z o.o. Celem projektu jest podniesienie poziomu aktywizacji i integracji mieszkańców dzielnic Miasta Zabrze: Biskupice, Centrum Południe, Centrum Północ, Guido, Maciejów, Mikulczyce, Zaborze Południe, Zaborze Północ, Zandka, poprzez działania oparte o samopomoc i wolontariat, animację lokalną, organizację warsztatów i szkoleń dla mieszkańców oraz działania kulturalne prowadzone przez Centrum Aktywizacji Społeczno-Zawodowej, a także wzmocnienie potencjału społecznego u 208 mieszkańców ww. dzielnic, zagrożonych wykluczeniem społecznym i potencjału zawodowego u 92 osób z ww. grupy (łącznie 300 osób) za pomocą indywidualnie dobranego wsparcia do 30.06.2023. W 2021 roku działania merytoryczne zostały mocno ograniczone przez pandemię. W roku 2021 zrekrutowano dwudziestu uczestników projektu, dla których przeprowadzono indywidualną diagnozę potrzeb. Prowadzono również intensywne działania informacyjno-promocyjne i rekrutacyjne.

Główne działania projektu obejmują:

- Indywidualną diagnozę potrzeb i predyspozycji uczestników;
- Bezpłatne porady ekspertów: np. prawnika, psychologa itp. w zależności od potrzeb uczestników;
- Treningi dla rodziców;
- Treningi kompetencji i coaching personalny;
- Poradnictwo zawodowe i coaching kariery;
- Szkolenia i kursy przygotowujące do egzaminów certyfikowanych;
- Szkolenia z grafiki komputerowej;
- Zajęcia edukacyjno-kulturalne dla dzieci i dorosłych.

Projekt realizowany w latach 2020 – 2023. Źródło finansowania: RPO WSL IX. Włączenie społeczne dla działania: 9.1. Aktywna integracja dla poddziałania: 9.1.1. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT.

Wartość projektu: 1 340 613,50 zł (w tym MGW 731 243,82 zł).
Dofinansowanie UE: 1 139 521,47 zł (w tym MGW 690 619,16 zł), dofinansowanie z budżetu państwa: 134 061,35 zł (w tym MGW 40 624,66 zł).

- **Krok do przodu**

Celem projektu jest nabycie nowych lub zwiększenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych przez 35 osób-pracowników zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia, zwolnionych z przyczyn niedotyczących pracownika lub odchodzących z rolnictwa, mieszkających lub pracujących na terenie miasta Zabrze oraz podjęcie zatrudnienia przez 14 UP i rozpoczęcie działalności gospodarczej przez 21 uczestników projektu do 30.04.2023. Główne działania projektu obejmują:

- Doradztwo zawodowe z wypracowaniem Indywidualnych Planów Działań
- Szkolenia z podstaw przedsiębiorczości
- Doradztwo biznesowe
- Wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej
- Finansowe wsparcie pomostowe na pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności
- Kursy i szkolenia zawodowe
- Staże zawodowe i pośrednictwo pracy

W 2021 roku rozpoczęto realizację projektu. Zrekrutowano 8 osób – uczestników pierwszej grupy szkoleniowej w ramach ścieżki dotacyjnej. Przeprowadzono doradztwo zawodowe wraz z opracowaniem IPD. Uczestnicy wzięli udział w szkoleniu z podstaw przedsiębiorczości i doradztwie biznesowym. Rozpoczęto rekrutację drugiej grupy uczestników ścieżki dotacyjnej.

Okres realizacji projektu: 2021 – 2023. Źródło finansowania: RPO WSL VII. Regionalny rynek pracy dla działania: 7.4. Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy(działania z zakresu outplacementu) dla poddziałania: 7.4.2. Outplacement – konkurs.
Wartość projektu: 1 663 491,28 zł, w tym dofinansowanie UE: 1 413 967,59 zł, dofinansowanie budżetu państwa: 249 523,69 zł.

- **RESTART 2**

Projekt prowadzony przez Fundację Domena Rozwoju – Muzeum Górnictwa Węglowego jest Partnerem Projektu. Celem projektu było nabycie nowych lub zwiększenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych przez 18 osób-pracowników MŚP; przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne, odczuwających negatywne skutki zmiany gospodarczej, znajdujących się w sytuacji kryzysowej, zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu z terenu woj. śląskiego oraz podjęcie zatrudnienia przez 8 uczestników projektu i rozpoczęcie działalności gospodarczej przez 10 uczestników projektu do 28.02.2021. Projekt został zakończony w 2021 roku. Osiągnięto wszystkie założone wskaźniki.

Główne działania projektu obejmowały:

- Doradztwo zawodowe z wypracowaniem Indywidualnych Planów Działań
- Szkolenia z podstaw przedsiębiorczości
- Doradztwo biznesowe
- Wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej
- Finansowe wsparcie pomostowe na pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności
- Kursy i szkolenia zawodowe
- Subsydiowane zatrudnienie

Okres realizacji projektu: 2019-2021. Źródło finansowania: RPO WSL VII. Regionalny rynek pracy dla działania: 7.4. Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy(działania z zakresu outplacementu) dla poddziałania: 7.4.2. Outplacement – konkurs.
Wartość projektu: 991 143,55 zł, w tym środki UE: 842 472,02 zł, w tym środki budżetu państwa: 148 671,53 zł.

2.4 Projekty konserwatorskie dofinansowane ze środków zewnętrznych

- **IV etap konserwacji dwóch łodzi płaskodennych pochodzących z Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej**

Kolejny etap projektu obejmującego kompleksową konserwację i zabezpieczenie dwóch płaskodennych łodzi drewnianych odnalezionych w Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej oraz przygotowanie ich do prezentacji w Muzeum. Zakres prac wykonanych w 2021 roku objął:
Zabezpieczenie i utrwalenie substancji polegające na: przeprowadzeniu niezbędnych badań i analiz, rozłożeniu i doczyszczeniu łodzi, dalszym usunięciu soli żelaza i związków węgla z drewna. W ramach tego etapu zostały przeprowadzone następujące działania:
-Wykonanie dokumentacji fotograficznej i konserwatorskiej.
-Przygotowanie numeracji łodzi.
-Rozłożenie drugiej łodzi i oddzielenie elementów drewnianych od metalowych.
-Skanowanie elementów łodzi po rozłożeniu.
-Oczyszczenie elementów rozłożonej łodzi
-Badanie drewna i metalu.
-Konserwacja elementów drewnianych i metalowych.
Wartość projektu: 30 000 zł
Wysokość dofinansowania: 15 000 zł (dofinasowanie ze środków ŚWKZ)

2.5 Projekty badawcze dofinasowane ze środków zewnętrznych

- **Barbórka górników węgla kamiennego na Śląsku - dokumentacja dziedzictwa**

Projekt dwuletni (2020-2021) polegający na realizacji badań, dokumentowaniu i upowszechnianiu wiedzy o Barbórce wpisanej na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. Dokumentacja zgromadzona dzięki projektowi będzie także wykorzystywana przy staraniach o wpis obchodów górniczego święta na Listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa ludzkości UNESCO. W 2021 roku zrealizowano badania w formie wywiadów audio z organizatorami różnych form obchodów Barbórki, a następnie udokumentowano obchody w formie nagrań audio-video. Wywiady zostały opracowane, a pozyskany materiał filmowy został poddany obróbce w celu dostosowania jego do upowszechnienia w mediach oraz Internecie. Ponadto zostały wykonane napisy w celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
Projekt dofinasowany ze środków MKiDN, program Kultura Ludowa i tradycyjna.

Nakłady/wydatki projektu poniesione w 2021 roku.
Wartość projektu w 2021 roku: 43 200 zł.
Dofinansowanie z MKiDN w 2021 roku: 20 000 zł.

III. Pozyskiwanie środków finansowych

Niezwykle istotnym działaniem były starania o pozyskanie zewnętrznych środków potrzebnych do realizacji zadań i programów merytorycznych a także działań inwestycyjnych i rozwojowych. Muzeum opracowało i złożyło wnioski aplikacyjne w ramach programów dofinansowanych ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

- **Zakup wyposażenia do mobilnego laboratorium dokumentacji dziedzictwa górniczego**

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu otrzymało w ramach programu Infrastruktura Kultury 2021 dofinansowanie w wysokości 191 660,00 zł ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ramach przedsięwzięcia zakupione zostało:
- auto do zdań w terenie
- bezzałogowy statek powietrzny (dron)
- sprzęt komputerowy
- sprzęt fotograficzny
- specjalistyczne oprogramowanie do integracji danych ze skanerów naziemnych z danymi z drona.

Celem projektu jest zwiększenie skuteczności ochrony i dokumentacji dziedzictwa na terenie Górnego Śląska oraz rozszerzenie oferty kulturalnej dzięki wdrożeniu nowoczesnych technologii przez Muzeum przy wykorzystaniu wspomnianego wyżej mobilnego laboratorium dokumentacji dziedzictwa górniczego. Zakupiony sprzęt pozwolił uzupełnić istniejącą już w Muzeum infrastrukturę do rejestracji danych przestrzennych i wdrożyć innowacyjne podejście do digitalizacji 3D ,,z ziemi i powietrza".
Termin realizacji: 01.06.2021 r.- 31.12.2021 r.
Wartość projektu: 255 615,61 zł.
Wartość dofinansowania: 191 660,00 zł.

- **CARNAL FESTIVAL 2021**

W ramach pierwszej edycji festiwalu odbyło się 9 koncertów – w każdą sobotę lipca i sierpnia (1.07-30.08.2021).
Carnall Festival to przedsięwzięcie spektakularne, zrealizowane na dużą skalę, gdyż jego celem było wypromowanie zrewitalizowanej w 2021 r. Strefy Carnall Sztolni Królowa Luiza. Postindustrialna przestrzeń, jako miejsce nowe i niezwykle atrakcyjne, wymaga zdefiniowania i dookreślenia własnej tożsamości. Z tego też względu program festiwalu był wielowątkowy. Muzyczna scena festiwalu to spotkanie na styku kultur i światów. Obok gwiazd ogólnopolskiego formatu, wystąpili lokalni artyści, reprezentujący m.in. scenę bluesową i rockową. Na realizację Carnall Festivalu 2021 pozyskano środki zewnętrzne z Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 210 000,00 zł.
Ilość uczestników: 5800
Termin realizacji: 01.07-30.08.2021
Wartość projektu: 274 750,00 zł
Wartość dofinansowania: 64 750,00 zł

- **Zakup wyposażenia do pracowni konserwatorskiej Muzeum Górnictwa Węglowego**

IIII. Współpraca z instytucjami zagranicznymi i krajowymi oraz placówkami naukowymi i oświatowymi

Stała współpraca w ramach Europejskiej Sieci Muzeów Górnictwa Węglowego.
„Industrialisierung in Oberschlesien im ‚Zeitalter der Extreme'. Eine Kulturgeschichte der Wirtschaft am Beispiel des Ballestrem-Konzerns ca. 1890-1950" (wspólnie z TU Dresden) Bergbaumuseum w Bochum = przygotowanie bibliografii dotyczącej publikacji poświęconych górnictwa, które w 2020 roku ukazały się w Polsce.

Współpraca z Technische Universität w Dreźne, Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa w Oldenburgu, Herder-Institut w Marburgu, Graf von Ballestrem'schen Firmen- und Familienarchiv w Berlinie – projekt „Industrialisierung in Oberschlesien im ‚Zeitalter der Extreme'. Eine Kulturgeschichte der Wirtschaft am Beispiel des Ballestrem-Konzerns ca. 1890-1950" finansowanego przez BKM (Niemcy).
Współpraca z LVR-Industriemuseum St.-Antony-Hütte i Oberschlesches Landesmuseum w Ratingen – przygotowanie materiałów do wystawy oraz katalogu fotografii.
Współpraca z Technische Universität w Dreźne, Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa w Oldenburgu, Herder-Institut w Marburgu, Graf von Ballestrem'schen Firmen- und Familienarchiv w Berlinie – projekt „Industrialisierung in Oberschlesien im ‚Zeitalter der Extreme'. Eine Kulturgeschichte der Wirtschaft am Beispiel des Ballestrem-Konzerns ca. 1890-1950" finansowanego przez BKM (Niemcy). Współpraca z LVR-Industriemuseum St.-Antony-Hütte i Oberschlesches Landesmuseum w Ratingen – przygotowanie materiałów do wystawy oraz katalogu fotografii.

Współpraca z Technische Universität w Dreźne, Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa w Oldenburgu, Herder-Institut w Marburgu, Graf von Ballestrem'schen Firmen- und Familienarchiv w Berlinie – projekt „Industrialisierung in Oberschlesien im ‚Zeitalter der Extreme'. Eine Kulturgeschichte der Wirtschaft am Beispiel des Ballestrem-Konzerns ca. 1890-1950" finansowanego przez BKM (Niemcy). Współpraca z LVR-Industriemuseum St.-Antony-Hütte i Oberschlesches Landesmuseum w Ratingen – przygotowanie materiałów do wystawy oraz katalogu fotografii.

Współpraca z placówkami naukowymi i oświatowymi
Muzeum współpracowało z następującymi placówkami: Muzeum Miejskie w Zabrzu, CSRG w Bytomiu i podległe jej OSRG, Faser" Tarnowskie Góry, Muzeum Regionalne w Stalowej Woli, IPN Katowice, Muzeum im. J. Pazdura w Starachowicach, Uniwersytet Śląski, Regionalny Instytut Kultury w Katowicach, AGH w Krakowie z Fundacją Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego przy Bibliotece Jagiellońskiej, Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach, Muzeum Historii Katowic, Muzeum Śląskim w Katowicach, z Instytutem Pamięci Narodowej, zabrzańskimi szkołami podstawowymi i ponadpodstawowym.

IVI. Działalność statutowa

1. Działalność naukowo-badawcza

- Muzeum jest partnerem projektu artystyczno-naukowego „Tożsamość górnicza i górnośląska wyrażona tatuażem" realizowanego we współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach. Odbyła się wystawa czasowa MGW oraz ASP Katowice „Wytatuowani Śląskiem" 05.11.2021-10.12.2021 r.; Stefa Carnall, Warsztat Elektryczny.
- „Barbórka górników kopalń węgla kamiennego na Górnym Śląsku – dokumentacja dziedzictwa", projekt współfinansowany przez MKiDN, koordynatorka projektu – E. Hengier Celem projektu było wykonanie badań dokumentujących obchody Barbórki wśród górników kopalń węgla kamiennego na Górnym Śląsku i upowszechniania wiedzy o Barbórce wpisanej na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. Dokumentacja zgromadzona dzięki projektowi będzie także wykorzystywana przy staraniach o wpis obchodów górniczego święta na Listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa ludzkości UNESCO oraz do dalszych badań nad górniczym dziedzictwem kulturowym. Celem projektu jest także popularyzacja dziedzictwa niematerialnego.
- „Industrialisierung in Oberschlesien im ‚Zeitalter der Extreme'. Eine Kulturgeschichte der Wirtschaft am Beispiel des Ballestrem-Konzerns ca. 1890-1950" (wspólnie z TU Dresden).

Poza tym prowadzono także badania własne związane z następującymi zagadnieniami:

- restrukturyzacja polskiego górnictwa węgla kamiennego,
- stosunki własnościowe w górnictwie,
- powstanie i funkcjonowanie górniczej bazy socjalnej,
- powierzchniowy i podziemny transport kopalniany,
- przebudowa obiektów górniczych do nowych funkcji,
- przestrzeń publiczna w osiedlach robotniczych,
- przetwórstwo węgla,
- historia przemysłu na Górnym Śląsku, Zagłębiu Dąbrowskim i Krakowskim,
- górnictwo węgla kamiennego w latach 1918-1922,
- prawo górnicze,
- wodny i lądowy transport węgla,
- funkcjonowanie nowych spółek górniczych,
- odznaki honorowe polskiego górnictwa.
- archiwizacja i opracowywanie wywiadów dźwiękowych przeznaczonych do cyfrowego Archiwum Mówionego MGW.

W ostatnich latach Muzeum skupia się szczególnie na badaniach i dokumentacji tradycji barbórkowych, realizując przy tym zadania programu ochrony elementu po wpisaniu Barbórki górników węgla kamiennego na Górnym Śląsku na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego.

1.1. Projekty badawcze

- **Barbórka górników węgla kamiennego na Śląsku - dokumentacja dziedzictwa**

Projekt dwuletni (2020-2021) polegający na realizacji badań, dokumentowaniu i upowszechnianiu wiedzy o Barbórce wpisanej na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. Dokumentacja zgromadzona dzięki projektowi będzie także wykorzystywana przy staraniach o wpis obchodów górniczego święta na Listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa ludzkości UNESCO.

Działalność badawcza:

Analiza typologiczna, porównawcza obiektów z Światowej listy Dziedzictwa UNESCO pod kątem wpisania zabrzańskich obiektów przemysłowych należących do Muzeum Górnictwa Węglowego (Skansen Królowa Luiza, Sztolnia Dziedziczna, kopalnia Guido, Wieża Ciśnień). Analizie podano wszystkie obiekty o charakterze przemysłowym jakie znajdują się na liście UNESCO (ok.200) porównując ich chronione dziedzictwo oraz kryteria na jakich zostały uznane przez Komitet UNESCO do wpisu na listę. Przeprowadzonej analizy wytypowano 22 obiekty, które mogą być drogowskazem dla przygotowania dokumentów pod kątem prac związanych rozpoczęciem działań zmierzających do przygotowania wniosku o wpis zabrzańskich zabytków industrialnych na listę UNESCO.

Monitorowanie pojawiania się w przestrzeni krajowej jak i europejskiej nowych obiektów (np. muzeów, skansenów, dawnych fabryk, obiektów podziemnych) o charakterze przemysłowym przeznaczonych do zwiedzania dla turystów.

1.2. Publikacje naukowe i popularno-naukowe

P. Muschalik, B. Firla, B. Piecha-van Schagen, „Wytatuowani Śląskiem. Górnośląska i górnicza tożsamość wyrażona tatuażem", red. B. Piecha-van Schagen, Katowice 2021, nakład 600 egz.

J. Jurkiewicz, „Górnicza »Solidarność« w województwie katowickim 1980-1989", red. J. Neja, Tomasz Kurpierz, Katowice-Zabrze-Warszawa 2021, nakład 1000 egz.

Ł. Kobiela, „Konstanty Wolny. Polak, Ślązak, patriota", Zabrze-Katowice 2021, nakład 1000 egz.

Beata Piecha-van Schagen, redakcja naukowa: „Węgiel / Coal", pr. zb. wydawca Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu (w przygotowaniu), planowany nakład ok. 300 egz.

Beata Piecha-van Schagen, redakcja naukowa: B. Firla, P. Muschalik, B. Piecha-van Schagen, „Wytatuowani Śląskiem. Górnośląska i górnicza tożsamość wyrażona tatuażem"; wydawca: Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu i Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach 2021, nakład 600 egz.

Beata Piecha-van Schagen, recenzja publikacji: J. Jurkiewicz, „Górnicza Solidarność w województwie katowickim 1980-1989", Instytut Pamięci Narodowej w Katowicach i Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, red. T. Kurpierz, J. Neja, Katowice-Zabrze 2021, nakład 1000 egz.

Beata Piecha-van Schagen, „»A kaj jest Barbórka?«. Biskupi górnośląscy wobec odnawiania kultu św. Barbary w kopalniach węgla kamiennego w roku 1980 – wspólnota pamięci", w: „Biskupi w rzeczywistości politycznej Polski Ludowej", Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie, red. R. Łatka, Warszawa 2021, nakład 1000 egz.

Beata Piecha-van Schagen, „Kult świętej Barbary i obchody Barbórki (w kopalniach węgla kamiennego w uprzemysłowionej części Górnego Śląska)", w: „Encyklopedia Województwa Śląskiego", Instytut Badań Regionalnych w Katowicach, red. R. Kaczmarek, Katowice 2021 (w opracowaniu), publikacja online.

Beata Piecha-van Schagen, „Rok 1919 z górniczej perspektywy", w: „Rok 1919 na Górnym Śląsku", Muzeum w Tarnowskich Górach i Instytut Pamięci Narodowej w Katowicach, red. S. Rosenbaum, K. Gwóźdź, Tarnowskie Górny – Katowice 2021, nakład 500 egz.

Beata Piecha-van Schagen , „Kultura środowisk zawodowych (robotniczych)", w: „Zabrze (monografia miasta)", Uniwersytet Śląski w Katowicach, Miasto Zabrze, red. A. Barciak, Zabrze 2021 (w opracowaniu), nakład 1000 egz.

Beata Piecha-van Schagen , „Miał węglowy i doświadczenie", „Górny Śląska jako punkt odniesienia", „Co powiedziałby Panofsky?", „Węglowy stygmat", „Między pamięcią a wyobrażeniem", w: „Wytatuowani Śląskiem. Górnośląska i górnicza tożsamość wyrażona tatuażem", Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach i Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, red. B. Piecha-van Schagen, Katowice-Zabrze 2021, nakład 600 egz.

Beata Piecha-van Schagen, Beate Störtkuhl, „Oberschlesische Arbeiterkolonien als Instrument der sozialen Kontrolle", w: „Jahrbuch Polen", Bd. 32, 2021, Deutsches Polen-Institut in Darmstadt, Wiesbaden, nakład 1000 egz.

Beata Piecha-van Schagen, „»Smakowało wybornie«. Wyżywienie żołnierzy armii pruskiej podczas I wojny światowej z perspektywy szeregowca", w: „Dziedzictwo kulinarne Śląska w nowych kontekstach interpretacyjnych", Uniwersytet Opolski, red. D. Świtała-Trybek, L. Przymuszała, Opole, 2021, nakład 400 egz.

„Wpływ industrializacji na śląską mitologię" w Węgiel/Coal, B. Piecha van Schagen, Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, nakład 300 egz.

„Rola amatorskiego ruchu plastycznego w popularyzowaniu dziedzictwa kulturowego na śląsku" w Dziedzictwo kulinarne Śląska w nowych kontekstach interpretacyjnych L. Przymuszała, D. Świtała-Trybek, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, nakład 400 egz.

Agnieszka Mueller Antopocen człowiek i jego otoczenie – tekst do katalogu.
Jacek Okoń tekst o obchodach rocznic miesięcznych tragedii w kop. „Wujek" – miesięcznik „Śląsk" nr 12, (opracowany do wymogów prasowych fragment własnej pracy „Internowani z Regionu Śląsko-Dąbrowskiego wobec tragedii w kop. Wujek"), nakład 1700 egz.
Jacek Okoń tekst wspomnieniowo-okolicznościowy o śp. Józefia Kuli, związkowcu ZWUS Żory, b. internowanym –przygotowany do druku w numerze 1/2022 miesięcznika „Śląsk", nakład 1700 egz.
Kopalnia srebra i ołowiu „Fryderyk" w Tarnowskich Górach w świetle planów i rysunków technicznych Wyższego Urzędu Górniczego we Wrocławiu [w:] Wydawnictwo Towarzystwa Miłośników Ziemi Tarnogórskiej, Tarnowskie Góry 2021.
Kształtowanie się przestrzeni publicznej w osiedlach robotniczych zakładów Borsiga i spółki Donnersmarckhütte w Zabrzu, [w:] Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego, Przestrzeń Publiczna, tom 13, Katowice 2021.
Sytuacja ekonomiczna Górnego Śląską w 1919 roku, [w:] Rok 1919 na Górnym Śląsku, publikacja IPN Katowice i Muzeum w Tarnowskich Górach.
Tekst o obchodach rocznic miesięcznych tragedii w kop. „Wujek" – miesięcznik „Śląsk" nr 12, (opracowany do wymogów prasowych fragment własnej pracy „Internowani z Regionu Śląsko-Dąbrowskiego wobec tragedii w kop. Wujek"), nakład 1700 egz. [JO].
Cykl artykułów - Z dziejów hutnictwa w Polsce. Koksownie Górnego Śląska, „Magazyn Hutniczy" nr 17/2021, nr 18/2021, nr 19/2021, 20/2021.

1.3. Udział pracowników MGW w konferencjach naukowych

Beata Piecha-van Schagen, „State iconoclasm vs lieux de memoire. The monument of communistic labour hero redefined" wystąpienie na warsztatach naukowych online „Contested Histories: Creating and Critiquing public monuments and memorials in a new age of iconoclasm"; organizator: Swansea Univeristy, 28-29. 06. 2021 r.
Beata Piecha-van Schagen, "»The Truth Seekers«" vs "»The Truths«". Oral History and the Sites of Memory of the Ballestrem Family", wystąpienie na warsztatach naukowych online w ramach projektu „Industrialisierung in Oberschlesien im ‚Zeitalter der Extreme'. Eine Kulturgeschichte der Wirtschaft am Beispiel des Ballestrem-Konzerns ca. 1890-1950", organizator: TU Dresden, 13-14.10.2021 r.
Adam Frużyński wygłoszenie referatu – Historia zabrzańskiej gazowni, 05.10.21. – konferencja Muzeum Miejskie w Zabrzu.
Adam Frużyński Wygłoszenie referatu – Historia Kanału Kłodnickiego i Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej, Gliwickie Zakłady Urządzeń Technicznych, 16.10.21 r.

2. Działalność wystawiennicza

Wystawy stałe i trasy turystyczne:
Kopalnia „Guido":

- Trasa turystyczna na poziomach 170+320 + Trasa turystyczna na poziomie 320 „ Strajk 14 dni pod ziemią"(czasowa)
- Trasa turystyczna „Mroki Kopalni" na poziomie 355
- Trasa turystyczna „Szychta" na poziomie 355

Kompleks Sztolnia Królowa Luiza (kopalnia „Królowa Luiza" i Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna)

- Kopalnia Edisona (wystawa stała)
- Niezwykła historia. Kopalnia „Królowa Luiza/Zabrze" w latach 1791-1998 (wystawa stała)
- Z górniczą lampą przez wieki (wystawa stała)
- Maszynownia szybu Prinz Schonaich- wystawa "Katastrofy górnicze"
- „Podziemna Podróż w Czasie" (Turystyczna trasa piesza)
- Podziemna Trasa Wodna (Podziemny Spływ Sztolnią)
- Podziemia Kopalni „Królowa Luiza" (Podziemne Królestwo Maszyn)
- Rewitalizacja Sztolni (wystawa stała w piwnicy budynku BORT, ul. K. Miarki)

2.1 Wystawy czasowe

Wystawa czasowa XI Konkursu Sztuki Intuicyjnej im Juliusza Marcisza pt. „Antopocen – człowiek i jego otoczenie" w terminie 03.06-14.07.2021 r.

Wystawa czasowa poplenerowa III Zabrzańskiego Pleneru Malarskiego pt: „Obiekty Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu" w terminie 19.09-18.10.2021 r.

Wystawa czasowa MGW oraz ASP Katowice „Wytatuowani Śląskiem" 05.11.2021-10.12.2021 r.; Stefa Carnall, Warsztat Elektryczny.

Otwarcie Podziemnej Trasy w Kopalni Guido „Walka o wolność – 14 dni pod ziemią"

W dniu 08.12.2021 roku uroczyście została otwarta nowa wystawa w podziemiach Kopalni Guido. Nowa aranżacja przestrzeni poświęcona została wydarzeniom strajkowym roku 1981, które miały miejsce w KWK Piast. Tego dnia podziemne wyrobiska Kopalni Guido odwiedził premier RP Mateusz Morawiecki, który wraz z górnikami strajkującymi w 1981 roku na Kopalni Piast, zwiedził nową wystawę.

Turystom indywidualnym nowa Trasa została udostępniona 9 grudnia 2021. Aranżacja strajkowa pozostanie w Kopalni Guido do końca marca 2022 roku.

2.2 Wystawy obce

Sto lat oddziału Górnośląskiego PIG – Port Sztolnia KL

3. Działalność edukacyjna

1. Zrealizowane programy edukacyjne:

- **Program Barbórkowy – „ Barbórkowa Szychta"**

W okresie barbórkowym 08.11-23.12.2021r. w kompleksie Sztolnia Królowa Luiza realizowany był program edukacyjny, w ramach którego młodzi uczestnicy mieli okazję wybrać się w podróż do podziemnej krainy, gdzie poznali górnicze tradycje, dowiedzieli się ciekawostek o Skarbniku i św. Barbarze. Dzieci i młodzież przekonali się jak wygląda mundur galowy oraz nauczyli się podstawowych zwrotów z gwary śląskiej. Na zakończenie zwiedzania każdy uczestnik otrzymał górniczy upominek oraz wziął udział w przejażdżce górniczą kolejką- Karlikiem. Program skierowany był do grup przedszkolnych oraz szkolnych.

- **Tydzień dziecka- „Jest Dzień Dziecka będzie Cyrk”**

W okresie 01-06.06.2021r. Muzeum Górnictwa Węglowego przygotowało ofertę z okazji Dnia Dziecka, skierowaną do przedszkoli oraz szkół podstawowych. Na kilka dni korytarze Sztolni Królowa Luiza zamieniły się w prawdziwą cyrkową arenę. W trakcie tematycznego zwiedzania uczestnicy towarzyszyli klaunowi Sztygarkowi i wykonywali aktywizujące zadania. Dzieci i młodzież dowiedzieli się na czym polega praca górnika, poznali geologiczne ciekawostki oraz poznali technikę pracy maszyn i urządzeń górniczych. Na koniec wszyscy wzięli udział w przejażdżce kolejką Karlik.

- **Dinognaty**

W dniach 30-31.10.2021r. w Sztolni Królowa Luiza odbyło się kolejne tematyczne zwiedzanie. Wyrobiska kopalni zamieniły się w wehikuł czasu, dzięki któremu dzieci wraz z rodzicami odbyły niesamowitą podróż do epoki dinozaurów. Młodzi odkrywcy poznali ciekawostki z życia tych wielkich stworzeń oraz dowiedzieli się kto zajmuje się odszukiwaniem ich śladów we współczesnym świecie. Podczas zwiedzania dzieci wykonywały specjalnie przygotowanie zadania aktywizujące.

- **Działalność edukacyjna**

Z uwagi na sytuację pandemiczną działalność edukacyjna została mocno ograniczona. Zajęcia edukacyjne były prowadzone głównie na terenie kompleksu Sztolnia Królowa Luiza- przy ul. Mochnackiego 12 oraz Wolności. Obejmowały: lekcje muzealne, warsztaty plastyczne oraz programy edukacyjne.
W roku 2021 były dostępne następujące edukacyjne:

- Kulturalny bajtel (dla grup przedszkolnych)
- Mali pomocniczy sztygara (dla grup przedszkolnych)
- Strefa kultury - śląskie legendy (dla klas I- VIII szkół podstawowych)
- Strefa działań (dla klas IV-VI szkół podstawowych)
- Geostrefa (dla klas IV-VI szkół podstawowych)
- Kopalnia Wynalazków (dla klas I- VIII szkół podstawowych)
- Podziemne skarby (dla klas VII – VIII szkół podstawowych i wszystkich klas szkoły ponadpodstawowej)
- Bajtel Szychta (dla szkół podstawowych)
- Bajtel gruba
- Park Techniki Wojskowej
- Dzień z życia wojskowego

- **Pozostała działalność edukacyjna**

- Prowadzenie zajęć dla studentów Uniwersytetu Ekonomicznego (wydział Turystyka Gospodarcza) w ramach podpisanej umowy o współpracy. Z powodu pandemii zajęcia odbywały się w systemie zdalnym.
- Udział w przygotowaniu materiałów jak i prowadzenie zajęć szkoleniowych dla przewodników turystycznych na obiektach należących do Muzeum ze szczególnym uwzględnieniem historii miasta Zabrze.

- Działalność edukacyjna związana z wykładami czy prelekcjami dla młodzieży szkolnej w tematyce dziedzictwa przemysłowego na terenie miasta Zabrze jak i regionu Śląskiego.
- Udzielanie pomocy studentom piszącym prace z tematyki dziedzictwa industrialnego i jego wykorzystaniu pod względem turystycznym.

4. Popularyzacja dziedzictwa kulturowego

Muzeum Górnictwa Węglowego popularyzowało dziedzictwo kulturowe wśród dzieci i młodzieży m.in. za pośrednictwem programu barbórkowego. Okres, w którym odbywały się obchody święta „Barbórki", był idealną okazją by uczestnicy podziemnych wycieczek poznali kulturę górniczą, dowiedzieli się kim jest święta Barbara oraz zapoznali się z tradycyjnymi obchodami święta górników. Najmłodsi zobaczyli jak wygląda mundur galowy, poznali jego części charakterystyczne oraz usłyszeli ciekawostki o nim. Wykorzystując atrakcyjne formy przekazu- infokioski z grami multimedialnymi- dzieci poznały podstawowe zwroty z gwary śląskiej. Dzięki uczestnictwu w przedmiotowych zajęciach uczestnicy z regionu mieli szansę pogłębić wiedzę o własnej tożsamości, natomiast grupy z innych zakątków kraju zyskały szansę na poznanie specyfiki kultury górniczej. Program skierowany był do grup przedszkolnych oraz szkolnych.

5. Szlak zabytków techniki

W 2021 Muzeum kolejny już rok pełniło funkcję operatora Szlaku Zabytków Techniki. Tym samym Muzeum kontynuowało współpracę w ramach sieci obiektów dziedzictwa kultury przemysłowej województwa śląskiego i markowego produktu turystycznego, jakim jest Szlak. Muzeum podjęło się również organizacji i koordynacji corocznego święta Szlaku Zabytków Techniki tj. Industriady.

W 2021 roku, w ramach funkcji Operatora Szlaku, Muzeum realizowało szeroko zakrojoną kampanię promocyjną Szlaku, zarówno w przestrzeni wirtualnej (Facebook, Instagram, strona internetowa Szlaku), jak i w przestrzeni publicznej. W skład kampanii internetowej wchodziły m.in. następujące elementy: kampania Google Ads i Google Display Network oraz remarketing i AdForm.

W okresie maj-wrzesień przeprowadzono systematyczną kampanię tematyczną za pośrednictwem Facebooka z udziałem Tomasza Rożka pod ogólnym hasłem: Technika. To Was zaskoczy. Kampania wykorzystywała zrealizowane w 2020 roku materiały graficzne, a przede wszystkim filmy promocyjne, zarówno dedykowane każdemu z obiektów, jak i ogólne, promujące Szlak.

W ramach działań promocyjnych zainicjowano kampanię informacyjno-promocyjną na łamach radia eM – był to cykl 11 audycji o wybranych obiektach pod nazwą „Ciekawi Śląska", które realizowane były w okresie październik-grudzień 2021 r. Produkcje radiowe miały formę mini-reportaży nagrywanych bezpośrednio z miejsc, o których opowiadały. Audycje w ramach cyklu ukazywały najważniejsze i najciekawsze pod względem walorów turystycznych, historycznych i architektonicznych obiekty Szlaku Zabytków Techniki. Dodatkowo zamówiono 50 spotów ogólnych, promujących Szlak.

W celu wzmocnienia pozytywnego wizerunku Szlaku Zabytków Techniki oraz promowania go jako przyjaznej marki turystycznej, skupiono się na jednej z najważniejszych grup odbiorców, jaką są dzieci. W ten sposób postanowiono stworzyć postać - maskotkę Szlaku. By zaangażować dodatkowo odbiorców w działania około promocyjne inicjatywy, ogłoszono konkurs plastyczny dla dzieci do 18 roku życia. Miał on na celu wyłonienie 3 najlepszych projektów postaci stworzonych przez dzieci, które miały stać się inspiracją do stworzenia projektu maskotki Szlaku Zabytków Techniki. W konkursie udział wzięło 20 uczestników z całej Polski.

Powołana przez Dyrektora Muzeum Górnictwa Węglowego Komisja Konkursowa wybrała 3 prace, które zdobyły odpowiednio: główną nagrodę, I wyróżnienie i II wyróżnienie. Kontynuując działania stworzono strój-maskotkę, która będzie służyć do wspierania akcji eventowych, w formie animacji i interakcji z uczestnikami wydarzeń w plenerze, jak również posłuży do promowania działań samych obiektów.

W ramach wspierania działań promocyjnych i budowania identyfikacji wizualnej Szlaku pod kątem tworzenia treści cyfrowych i multimedialnych zakupiono dodatkowe akcesoria fotograficzne i akcesoria video do kamery. Zamówiono także zestaw gadżetów reklamowych z logiem Szlaku Zabytków Techniki, przeznaczonych m.in. do dystrybucji wśród obiektów przynależących do Szlaku. Do stałych działań promocyjnych należała też bieżąca promocja (płatne posty sponsorowane) na portalu Facebook Szlaku Zabytków Techniki.

Otwarcie Strefy Carnall Sztolni Króla Luiza

Jednym z najważniejszych wydarzeń całego roku, jakie miało miejsce 2 lipca, było uroczyste otwarcie Strefy Carnall Sztolni Królowa Luiza w Zabrzu. To dla Muzeum szczególna data, symbolicznie zamykająca kilkanaście lat prac rewitalizacyjnych prowadzonych w kompleksie Sztolni Królowa Luiza i Kopalni Guido.

Strefa Carnall (nazwana tak od charakterystycznego szybu górującego nad całością, będącego częścią historycznej Kopalni Królowa Luiza), to zespół zabytkowych, powierzchniowych zabudowań kopalnianych z przełomu XIX i XX wieku. Te poprzemysłowe budynki były rewitalizowane na przestrzeni minionych lat, a część z nich stopniowo oddawana do użytku. Ostatni, największy etap prac (zakończony), został zrealizowany jako część dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko projektu „Rewitalizacja i udostępnienie poprzemysłowego Dziedzictwa Górnego Śląska". Wśród niedostępnych do tej pory obiektów, które zyskały drugie życie, należy wymienić m.in. maszynownię szybu Prinz Schönaich ze zlokalizowaną w niej unikatową wystawą dedykowaną ratownictwu górniczemu i zagrożeniom w kopalniach. Dawny warsztat elektryczny zmienił się w pokazową kuźnię i miejsce do przeprowadzania konserwacji cennego wyposażenia Muzeum. Dodatkową atrakcją (kolejnym unikatem w skali Europy!) jest wyremontowana parowa maszyna wyciągowa szybu Carnall, czynna niezmiennie od 1915r.– pokaz jej działania pozostawia niezapomniane wrażenia.

Zakończone prace konserwatorskie i remontowo-budowlane pozwoliły na stworzenie spójnego, unikatowego w skali całego kraju zespołu poprzemysłowego, w którym każdy budynek ma swoją historię. W programie otwarcia przewidziano m.in. zwiedzanie dla starszych odwiedzających i grę terenową „Misja Ratownicza" dla młodszych; Warsztaty z udziałem grupy teatralnej „Lufcik na korbkę"; pokazy ratownicze, w tym symulator kapsuły ratowniczej; diabelski młyn i strefa gastronomiczna; koncerty: JARECKI, BOVSKA, DJ.

II Podziemny Bieg w Kopalni Guido

21 listopada 2021 roku w Kopalni Guido odbył się II Podziemny Bieg. Event miał charakter biegu treningowego, podczas którego uczestnicy pokonali ponad 4 km wyrobisk górniczych. Trasa przebiegała przez poziom 320 oraz podpoziom 355. Biegacze mieli do pokonania strome podbiegi i upady, po drodze napotykali na dodatkowe przeszkody oraz ogromne zapylenie. W Biegu udział wzięło ponad 160 osób.

6. Zbiory muzealne

6.1. Gromadzenie i katalogowanie zbiorów

- Zbiory:

Stan zbiorów Muzeum na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosił **56 733** muzealiów o wartości **1 594 918,88** PLN. W roku 2021 pozyskano 1005 obiektów muzealnych, w tym 980 jako darowizny oraz 25 jako zakupy. Łącznie z obiektami pozyskanymi pod koniec 2020 roku w ciągu roku sprawozdawczego zapisano w księgach 810 pozycji inwentarzowych o wartości 87 037,91 zł. Wśród nowych nabytków znalazły się m.in. zbiory Jerzego Szalińskiego związane z powstaniem NSZZ Solidarność przy KWK Bobrek oraz jego pobytem w internowaniu (E. Hengier, B. Piecha-van Schagen). Obiekty w ilości 20 sztuk do zbioru stroju ludowego, 2 sztuki do zbioru malarstwa intuicyjnego, obrazy poplenerowe z III Zabrzańskiego Pleneru Malarskiego w ilości 13 szt, stroje po Chórze Halka B.Z.P.W. – pozyskane zostały również obiekty z domu kultury kopalni „Wujek" z kopalni Kazimierz Juliusz, dwie figury św. Barbary z byłej kopalni Powstańców Śląskich oraz dokumentacja po Bytomskiej Spółce Węglowej.

- Dokumentacja:

Wszystkie pozyskane w roku sprawozdawczym obiekty zostały zewidencjonowane w dokumentacji „papierowej" (Księga Wpływu i Księgi Inwentarzowe) i wprowadzone do nowego systemu do komputerowej ewidencji zbiorów (MUZEO).
Stan prac w systemie MUZEO na koniec 2021 roku przedstawiał się następująco:

- 44 kart założonych w Księdze Wpływu
- 14 445 kart załażonych w Księgach Inwentarzowych
- Zakończenie wprowadzania do systemu wszystkich obiektów wpisanych do Rejestru Pomocniczego (RPM).

Fumigacja dokumentacji archiwalnej związanej z KWK „Wawel", Wydawnictwem Górniczym w Katowicach, części map górniczych zrealizowana w Muzeum Śląskim w Katowicach. Łącznie w dwóch partiach (dwie umowy) wydano do fumigacji:

- 1715 pozycji inwentarzowych ze zbioru MGW/Ar i MGW/H,
- 42 pozycje inwentarzowe ze zbioru MGW/TG/A,
- 78 pozycji z Rejestru Pomocniczego Muzealiów,
- Dokumentacji bez numeru – nie zewidencjonowanej w zbiorach MGW.
- ŁĄCZNIE: 64 skrzynie i 8 kartonów z dokumentacją.

6.2. Wypożyczenia

Z muzeum: **5334 obiekty,** z tej liczby 641 obiekty nie są muzealiami, a pozostałe 94 sztuki stanowiły materiały pomocnicze.
Pracownicy Muzeum kontynuowali naukowe opracowywanie zbiorów, prowadzili kwerendy w zbiorach obcych i przeprowadzali kwerendy na wniosek innych instytucji w zbiorach własnych.

V. Działalność konserwatorska

Podobnie jak w ubiegłych latach działalność konserwatorska Muzeum biegła dwutorowo. Muzuem realizowało inwestycje budowlano-remontowo-konserwatorskie opisane w punkcie I. Najbardziej

skomplikowane prace konserwatorskie prowadzono w budynku przy ul. 3 Maja 19. Kontynuowano prace nad remontem wieży wodnej przy ul. Zamoyskiego, oraz elewacji budynku przy ul. 3 Maja 19.

Druga domeną działalności konserwatorskiej była konserwacja eksponatów realizowana przez pracownie obce jak i własną pracownię muzealną.

We własnym zakresie zrealizowano:

- 37 pełnych konserwacji eksponatów
- 7 częściowych konserwacji eksponatów
- 68 sztuk konserwacji zachowawczych
- sygnowanie eksponatów : 1716 szt.

Ponadto zrealizowano przy udziale firm zewnętrznych pranie obiektów ze zbiorów oraz ramowanie 49 obrazów.

VI. Działalność wydawnicza MGW

Publikacje naukowe i opracowania popularno-naukowe, wydane przez MGW (koedycja):

W ramach współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach Muzeum jest współwydawcą publikacji „Wytatuowani Śląskiem. Górnośląska i górnicza tożsamość wyrażona tatuażem" autorstwa B. Firli, dr hab. P. Muschalika, dr B. Piechy-van Schagen pod red. dr B. Piechy-van Schagen. Katowice 2021, nakład 600 egz.

J. Jurkiewicz, „Górnicza »Solidarność« w województwie katowickim 1980-1989", red. J. Neja, Tomasz Kurpierz, Katowice-Zabrze-Warszawa 2021, nakład 1000 egz.

Ł. Kobiela, „Konstanty Wolny. Polak, Ślązak, patriota", Zabrze-Katowice 2021, nakład 1000 egz.
Publikacja powstała w ramach porozumienia wydawniczego między Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu a Stowarzyszeniem Pokolenie. Wydanie książki zostało sfinansowane w całości ze środków Marszałka woj. Śląskiego w ramach zwiększonej dotacji podmiotowej.
Książka jest poświęcona postaci pierwszego Marszałka Sejmu Śląskiego Konstantemu Wolnemu. Oprócz informacji merytorycznych oraz licznych cytatów z prasy z epoki książka zawiera wiele cennych fotografii, większość z nich została pozyskana dzięki współpracy autora z rodziną Konstantego Wolnego, dzięki temu publikacja ta cechuje się unikalnością merytoryczną.

VII. Biblioteka

W 2021 roku prowadzono wymianę biblioteczną z kilkunastoma instytucjami z całego kraju, pozyskano w ten sposób ok 250 książek. Dokonano również zakupu 55 książek do biblioteki.

VIII. Popularyzacja dziedzictwa kulturowego

- **Industriada** – Święto Szlaku Zabytków Techniki (11 września 2021). Wydarzenie, które od 12 lat łączy mieszkańców, doceniających przemysłowy charakter regionu oraz industrialne dziedzictwo Śląska, w 2021 roku odbyło się pod hasłem: „Technika. To Was zaskoczy". Muzyczny finał INDUSTRIADY odbył się na terenie Strefy Carnall Szkolni Królowa Luiza w Zabrzu. Ilość uczestników: 5 000 osób (wszystkie obiekty MGW).
- **IX Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego** – poziom 320 (26.11.2021)
  Koncerty w ramach festiwalu odbyły się w Kopalni Guido – poziom 320 oraz w Filharmonii Zabrzańskiej. W trakcie koncertu Penderecki/s Sinfonietta(s) w wykonaniu Sinfonietty Cracovii pod dyrekcją Jurka Dybała, uczestnicy usłyszeli na żywo utwory z albumu o tym samym tytule, nagranego

dla prestiżowej wytwórni Sony Classical w hołdzie zmarłemu Patronowi Festiwalu i współzałożycielowi Orkiestry. Ilość uczestników: 230 osób.

- **Jarmark barbórkowy BarbórkoweLOVE (3-5.12.2021)**
  Za sprawą Jarmarku BarbórkoweLOVE, Strefa Carnall zmieniła się w tętniące życiem miasteczko. W dniach od 3 do 5 grudnia 2021 r. na terenie Sztolni Królowa Luiza odbył się trzydniowy festiwal, dedykowany św. Barbarze. Event, utrzymany w niestandardowej konwencji, łączył tradycję z nowoczesnością. Poszczególne aktywności pogrupowane zostały w strefy: Strefa Tradycja i Rzemiosło, Strefa Ruch, Strefa Muzyka, Strefa Warsztat, Strefa Visual, Strefa Film. Transformacji poddano szyb kopalniany Carnall, a przestrzeń niecki wypełniły stoiska sprzedażowe i foodtrucki. Na muzycznej scenie festiwalu pojawili się m.in. Bitamina, Vito Bambino, Krzikopa, Roksana Węgiel. Ilość uczestników: 3 520 .
- Organizacja wernisażu wystawy „Wytatuowani Śląskiem" 05.11.2021 r.
- Organizacja III Zabrzańskiego Pleneru Malarskiego pt: „Obiekty Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu" w terminie 22-23.05.2021 r.
- Wystawa czasowa XI Konkursu Sztuki Intuicyjnej im Juliusza Marcisza pt. „Antopocen – człowiek i jego otoczenie" w terminie 03.06-14.07.2021 r.
- Wystawa czasowa poplenerowa III Zabrzańskiego Pleneru Malarskiego pt: „Obiekty Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu" w terminie 19.09-18.10.2021 r.

IX. Pozostała działalność kulturalna

Działalność kulturalna instytucji skupiała się na organizacji spektakli teatralnych, koncertów i imprez. W tej sferze aktywności najbardziej prestiżowym przedsięwzięciem była organizacja kolejnej VIII już edycji Festiwalu im. Krzysztofa Pendereckiego.

Koncerty i imprezy

- Festiwal Orkiestr Dętych (27 czerwca), ilość uczestników 300
- Motoserce w Parku 12C (18 września), ilość uczestników 1241
- Horror Party, Kopalnia Guido: impreza taneczna (30 październik), ilość uczestników 280
- Gryfny Szpil – planszówki pod ziemią (13 listopada), ilość uczestników 101
- Muzyka na poziomie, Kopalnia Guido: Chemia + Max Bravura (19 listopada), ilość uczestników 95.

X. Promocja

W związku z trwającą pandemią Covid-19 rok 2021 był pod wieloma względami równie nietypowy jak rok 2020. Okresy zamknięcia Muzeum i odgórne obostrzenia miały znaczący wpływ na podejmowane działania promocyjne.

Przeprowadzona wakacyjna kampania promocyjna ze względu na sytuację i ówczesne trendy na rynku marketingowym przeniesiona została w większości do sieci. Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu na co dzień w 2021 roku korzystało z nowatorskich metod promocji i komunikacji z rynkiem w przestrzeni wirtualnej takich jak Google Ads, Facebook Ads, kampanii mailingowych i innych.

W ramach kampanii reklamowych w Google Ads korzystano w ubiegłym roku z reklam w wyszukiwarce, reklam graficznych w sieci reklamowej oraz kampanii wideo na portalu YouTube (reklamy In-Stream możliwe do pominięcia i niemożliwe do pominięcia) oraz kampanii Discovery (m.in. reklamy w systemie poczty Gmail). Dodatkowo oferta Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu promowała się w mediach społecznościowych m.in. Facebook i Instagram poprzez płatne kampanie, które targetowane były pod wyszczególnione grupy

odbiorców, w zależności od aktualnej oferty obiektów np. trasa oferta wakacyjna, czy promowanie oferty edukacyjnej. W ubiegłym roku przeprowadzono również kilka kampanii mailingowych, z kierowaniem na obiekty edukacyjne oraz rodziców z dziećmi, by zachęcić do odwiedzenia obiektów takich jak Kopalnia Guido oraz Sztolnia Królowa Luiza w Zabrzu. Kampanie osiągnęły wysokie wyniki Open Rate oraz Click Through Rate (CTR), co miało jawny wpływ na ilość wycieczek szkolnych odwiedzających nasze obiekty w 2021 roku. Instytucja również przez cały okres dbała o optymalizację swoich stron internetowych dla wyszukiwarek internetowych wewnątrz i na zewnątrz stron, poprzez publikowanie artykułów na portalach lokalnych, tematycznych oraz współpracując z influencerami. Odbywało się to zgodnie z White Hat SEO, czyli podejmowano działania zgodne z wytycznymi wyszukiwarek, mające na celu optymalizację witryny pod kątem jej wartości dla użytkownika.

Muzeum promowało również własną ofertę turystyczno – kulturalną posługując się innymi kanałami promocji jak telewizja, radio, prasa, reklama zewnętrzna (outdoor), druki promocyjne i plakaty w przestrzeni miejskiej. W województwie śląskim, w rejonie Beskidu Śląskiego pojawiły się billboardy informujące o ofercie turystycznej Muzeum. Współpraca z Urzędem Miasta w Zabrzu zaowocowała możliwością zamieszczenia plakatów wizerunkowych i promocyjnych w przestrzeni miejskiej – słupy miejskie, wiaty przystankowe.

W stacjach radiowych regularnie pojawiały się spoty reklamowe nawiązujące do aktualnych wydarzeń i oferty turystycznej Muzeum. Podobne działania były podejmowane w prasie - publikacja informacji.

Pomimo panujących obostrzeń realizowano również działania w zakresie oferty edukacyjnej (cykl filmów edukacyjnych z dr Tomaszem Rożkiem, warsztaty edukacyjne na Parku 12C w okresie wakacyjnym, tematyczne zwiedzania podziemi Sztolni Królowa Luiza przygotowane z myślą o najmłodszych).

XI. Frekwencja:

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu – łącznie (wszystkie obiekty).

Wyszczególnienie		Ogółem widzów
Ogółem		162 723
	w tym bezpłatnie	1393
w tym w grupach wycieczkowych	Razem	24 143
	w tym młodzież szkolna	9202

Liczba odwiedzin na stronie internetowej Muzeum: 1 193 898.

XII. Prace górnicze związane z utrzymaniem wyrobisk podziemnych

W 2021 Pracownicy Pionu górniczego prowadzili prace związane z utrzymaniem wyrobisk i urządzeń. Najważniejsze z nich to:

Kopalnia Guido:

- Przeprowadzono regenerację zawieszeń naczyń wyciągowych lin nośnych dla szybu Kolejowy.
- Wymieniono 20 dźwigarów oraz prowadniki zgrubione na wieży i w rząpiu w szybie Kolejowym.
- Zabudowano rozdzielnię 500V RG 500kV w budynku nadszybia szybu Kolejowy.
- Zabudowano kabel szybowy o przekroju 185 mm (zasilanie 500V poz.170 i 320 m).
- Konserwacja i wymiana elementów obudowy w strefie K 8 oraz zabezpieczanie stropu siatką w przekopie głównym w rejonie strefy K 8.

- Wymiana wykładki w upadowej kamiennej, w chodniku podścianowym śc. nr 3, chodniku granicznym, chodniku badawczym nr 1, chodniku podścianowym śc. nr 2 i w upadowej transportowej II.
- Obrywka skał stropowych i ociosowych w wyrobiskach bez obudowy na poz. 170 i 320m.
- Wypełnianie pustek w stropie przekopu wentylacyjnego na poz. 170 m.
- Uszczelnianie tam TI 20 , TI-18, TI-20
- Zabezpieczanie stropu siatką w przekopie głównym w strefie K 8.
- Pobierka spągu chodnika podścianowego śc. nr 1. i przed tamami TI-7,TI-23

Głowna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna:

- Wyczyszczono z osadu port letni.
- Wykonano zadaszenie stacji SO-1 kolejki podwieszonej.
- Wymieniono trasę kolejki w diagonali transportowej.
- Udrożniono przekop na poziomie 80m na długości ok. 100m i wykonano obudowę ostateczną.
- Wykonano przekop pochyły , przecinkę w pokładzie 510 i chodnik nr 10 ze sztolni południowej.
- Wykonano wnękę magazynu specjalnego przeznaczenia wraz z otworem technologicznym do powierzchni.
- Wykonano rurociąg p. pożarowy do przekopu na poz. 80m.
- Wykonano instalację sprężonego powietrza od przecinki nr 8 do podszybia szybu ,,Wilhelmina".

Skansen Górniczy Królowa Luiza

- Wykonano dojście na pełną wysokość do otworu wentylacyjnego na poziomie II.
- Wykonywano prace związane z przygotowaniem do ruchu turystycznego stanowisk imitujących czynności ratowników górniczych w czasie prowadzenia akcji ratowniczych na poziomie II i III.
- Przeprowadzono konserwację wentylatorów , zabudowano falownik na stacji wentylatorów w przekopie wentylacyjnym (część nowa skansenu) .
- Odzłomowano pochylnię graniczną i odrestaurowano kombajn AM-50 wraz z układem odstawczym.
- Przeprowadzono konserwację parku wodnego.

XIII. Działalność administracyjno-gospodarcza

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu zarządzało w 2021 roku 34. obiektami budowlanymi. Obiekty budowlane są położone na gruncie o powierzchni 113 170,2 m^2. Wykonywano ogół czynności administracyjnych, prawnych i gospodarczych związanych z utrzymaniem majątku w stanie zapewniającym jego prawidłową eksploatacje na powierzchni ziemi, a także w wyrobiskach podziemnych.

Wykonywano ogół czynności administracyjnych, prawnych i gospodarczych związanych z utrzymaniem stanu posiadania na powierzchni ziemi, a także wyrobisk podziemnych.

Bartłomiej Szewczyk - Dyrektor Muzeum Górnictwa Węglowego

3.2 PROMOCJA, TURYSTYKA I SPORT

3.2.1 SPRAWOZDANIE WYDZIAŁU PROMOCJI, TURYSTYKI I SPORTU ZA 2021 R.

I ZAPLANOWANE DZIAŁANIA NA 2021

Wydział Promocji Turystyki i Sportu realizuje zadania budżetowe:

− zadanie w zakresie promocji miasta

− zadanie w zakresie promocji i upowszechniania turystyki

− zadanie w zakresie organizacji Międzynarodowej Konferencji Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego oraz współorganizacja Międzynarodowych Targów Turystycznych

− zadanie w zakresie przyznawania nagród za wysokie wyniki sportowe

− zadanie w zakresie szkoleń sportowych dzieci i młodzieży oraz upowszechnianie kultury fizycznej i sportu

− zadanie w zakresie organizacji i współorganizacji imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym

− zadanie z zakresu rozwoju sportu na terenie miasta Zabrze

− zadanie w zakresie organizacji Dnia Nauki

Dodatkowo:

- w przypadku podjęcia stosownych uchwał przez Rady Dzielnic, przeniesione zostaną środki z Wydziału Kultury i Dziedzictwa do Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu na realizację działań sportowych przez te Rady;

- w momencie rozstrzygnięcia konkursu Inicjatyw Dzielnic w Zabrzu przeniesione zostaną środki z rezerwy budżetowej do Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu na realizację zadań sportowych wyłonionych w konkursie.

Wykaz zadań w zakresie turystyki i promocji na 2021 rok

1. Dotacja w dziedzinie upowszechniania turystyki:

- powołanie komisji konkursowej, przeprowadzenie konkursu, analiza formalna złożonych ofert, przygotowanie protokołu z posiedzenia komisji konkursowej,
- weryfikacja zaktualizowanych harmonogramów i kosztorysów, zawieranie umów,
- weryfikacja sprawozdań częściowych i końcowych.

2. Organizacja wydarzeń promocyjnych oraz współudział w zewnętrznych wydarzeniach promocyjnych.
3. Udział w krajowych targach turystycznych
4. Organizacja Dnia Nauki
5. Współorganizacja konferencji socjologiczno-fotograficznej
6. Współorganizacja konferencji literackiej nt. Wiesławy Szymborskiej (we współpracy z Uniwersytetem Śląskim)
7. Obsługa Punktu Informacji o Mieście
8. Prowadzenie spraw finansowych, prowadzenie sprawozdawczości budżetowej, współpraca z Radą Miasta, z innymi Wydziałami, sprawy bieżące
9. Wydawnictwa promocyjne oraz promocja outdoorowa
- Koordynacja wykonania projektów oraz druk materiałów promocyjnych m.in. wydawnictwa, foldery, kalendarze, zaproszenia, plakaty, banery itp.
- Realizacja reklamy outdoorowej – billboardy, plakaty w wiatach przystankowych i na słupach oraz w gablotach

10. Miejskie materiały promocyjne
- Zapewnienie materiałów promocyjnych dla sekretariatów Kierownictwa Urzędu Miejskiego
- Zapewnienie miejskich gadżetów na konkursy oraz imprezy miejskie organizowane przez Miasto Zabrze oraz jednostki organizacyjne, instytucje kultury, szkoły
- Zapewnienie miejskich gadżetów dla delegacji w celu promocji Miasta Zabrze

11. Promocja Zabrza w innych miastach, zewnętrznych organizacjach oraz w trakcie ważnych uroczystości na terenie Województwa Śląskiego (np. obchody rocznicowe, wydarzenia kulturalne i promocyjne)
12. Zabezpieczanie imprez w materiały ekspozycyjno-promocyjne, tj. roll-upy, ścianki promocyjne, batfany, ulotki itp.
13. Prowadzenie ewidencji obiektów świadczących usługi hotelarskie, nie będących obiektami hotelarskimi oraz pól biwakowych na terenie Miasta Zabrze.
14. Przeprowadzenie procedur przetargowych na druk materiałów promocyjno-informacyjnych, druk bilbordów oraz banerów promocyjnych Miasta Zabrze.

II Wykaz zadań w zakresie sportu na 2021 rok

1) Dotacje na działalność sportową (szkolenie sportowe dzieci i młodzieży, organizacja imprez sportowych, wsparcie zajęć sportowych osób niepełnosprawnych):

- powołanie komisji konkursowej, przeprowadzenie konkursu (w tym wsparcie dla komisji w postaci analizy ofert, wyliczeń liczby zawodników w poszczególnych sekcjach sportowych, przygotowanie wyliczeń zaproponowanym Komisji algorytmem), analiza ostateczna i zaproponowanie kwot i w konsekwencji rozstrzygnięcie konkursu (luty),
- weryfikacja zaktualizowanych harmonogramów i kosztorysów, zawieranie umów z klubami/stowarzyszeniami, przekazanie dotacji (luty-marzec)
- weryfikacja sprawozdań częściowych i końcowych – ok. 100 (styczeń – grudzień) organizowanie konsultacji indywidualnych z klubami sportowymi na temat pisania ofert i rozliczenia dotacji
- kontrola w klubach/stowarzyszeniach prawidłowości wydatkowania środków uzyskanych w formie dotacji.

2) Organizacja imprez sportowych (rekreacyjnych):

- Organizacja Plebiscytu na najpopularniejszego sportowca i trenera
- Organizacja cyklu imprez tenisowych „Zabrzańska Liga Tenis10”
- Zabrze Dance Festival
- Turniej Koszykówki Ulicznej
- Turniej siatkówki plażowej „Leśna Plaża”
- Nocny Halowy Turniej Piłki Nożnej
- Piknik Jesienny (popularyzujący sporty jeździeckie)
- Turniej Piłki Ręcznej im. Ks. Jana Machy
- Maraton Karpiowy o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze (sierpień)
- Uroczystość wręczenia nagród za wysokie wyniki sportowe w dziedzinie sportu
- Spotkanie opłatkowe z klubami sportowymi
- Tour de Pologne.

3) Prowadzenie spraw finansowych, prowadzenie sprawozdawczości budżetowej, współpraca z Radą Miasta, z innymi Wydziałami, sprawy bieżące.

4) Nagrody dla sportowców i trenerów:

- analiza wniosków pod kątem formalno – merytorycznym,
- powołanie komisji opiniującej (przygotowanie uchwały Rady Miasta i zarządzenia Prezydenta Miasta),
- przygotowanie zestawienia dla komisji,
- przeprowadzenie procedury wyłaniającej nagrodzonych (przygotowanie zarządzenia Prezydenta Miasta),
- wypłata nagród za wysokie wyniki sportowe uzyskane w II półroczu 2020 roku i I półroczu 2021 roku,

5) Organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych przez Rady Dzielnic:

- tworzenie nowych zadań budżetowych dla poszczególnych Rad Dzielnic,
- weryfikacja planów, preliminarzy, obsługa merytoryczna, finansowa, rozliczanie zaliczek.

6) Dotacje na tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi sportu w mieście:

- Ogłoszenie dwóch otwartych konkursów projektów na zadania publiczne Miasta Zabrze w zakresie rozwoju sportu na terenie Miasta Zabrze w 2021 roku.
- powołanie komisji konkursowej, przeprowadzenie konkursów (w tym wsparcie dla komisji w postaci analizy ofert, przygotowanie wyliczeń zaproponowanym Komisji algorytmem), analiza ostateczna i zaproponowanie kwot i w konsekwencji rozstrzygnięcie konkursów (styczeń i sierpień),

- weryfikacja sprawozdań częściowych i końcowych (styczeń – grudzień)
- organizowanie konsultacji indywidualnych z klubami sportowymi na temat pisania ofert i rozliczenia dotacji

7) Organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych w ramach Inicjatyw Dzielnic:
   - ocena merytoryczna wniosków,
   - utworzenie nowego zadania budżetowego dla poszczególnych imprez,
   - organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych.
8) Prowadzenie ewidencji klubów sportowych.
   - przygotowywanie wypisów z ewidencji,
   - opiniowanie dla Sądu Gospodarczego – KRS dokumentów założycielskich i statutów (w przypadku rejestracji klubu w KRS).
   - przyjmowanie, analiza dokumentów rejestrowanych w ewidencji Prezydenta Miasta.
   - realizacja likwidacji klubów/stowarzyszeń sportowych.

II. ZREALIZOWANE ZADANIA BUDŻETOWE

Wydział Promocji Turystyki i Sportu w 2021 r. zrealizował 13 zadań budżetowych wydatkowych.

1. Zadanie w zakresie promocji miasta.

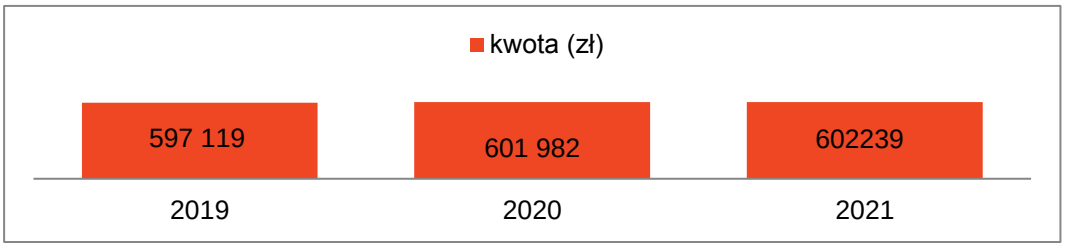

WPTS/01/2021 Promocja Miasta

W 2021 roku Wydział Promocji, Turystyki i Sportu w ramach zadania WPTS/01/21 zawarł roczną umowę na promocję Miasta Zabrze na terenie Śląskiego Ogrodu Zoologicznego a także umowę na promocję z Politechniką Śląską oraz Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach. Dokonano zakupu materiałów promocyjnych z logo Miasta Zabrze a także wyrobów artystycznych i rzemieślniczych oraz grafiki dedykowanej Zabrzu. Przeprowadzono dwie procedury przetargowe na druk materiałów promocyjno – informacyjnych Miasta Zabrze oraz druk bilboardów, banerów oraz plakatów promocyjnych Miasta Zabrze. Wydział zakupił Almanach Samorządowy na 2022 rok, zrealizowano umowy na projekty graficzne na akcje billboardowe oraz na projekty graficzne kalendarzy na 2022 rok i logotypu na 100-lecie Miasta Zabrze. Wydano „Zabrzański Przewodnik Kulinarny" oraz „Zabrzański Informator dla Rodziców". Zakupiono promocyjne kasetony LED z logo 100-lecia. Zrealizowano umowę na kampanię segregacyjną a także na promocyjną kampanię billboardową na terenie Województwa Śląskiego. Przeprowadzono akcje promocyjne na 16 nośnikach billboardowych oraz w wiatach przystankowych. Wydział

zrealizował również własne wydarzenia promocyjne takie jak „Zabrze nie tylko na weekend” na Zamku Ogrodzieniec czy wycieczki z przewodnikami po Zabrzu oraz wieczór autorski Tomasza Zubilewicza.

Wydatkowano: 602 239,98 zł

2. Zadanie w zakresie promocji i upowszechniania turystyki.

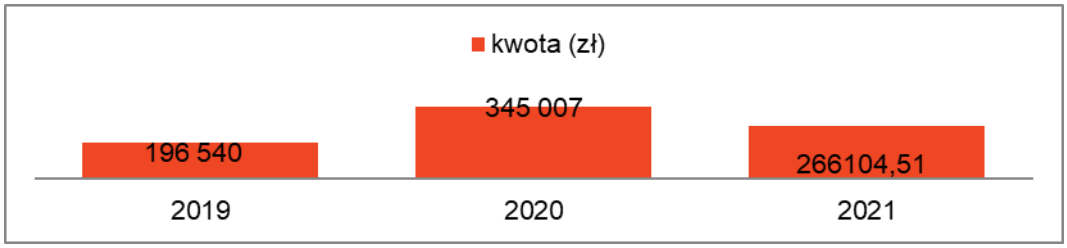

WPTS/02/21 Promocja i upowszechnianie turystyki

Miasto Zabrze w 2021 roku promowało się podczas targów turystycznych Atrakcje Regionów w Chorzowie oraz imprezy plenerowej w Pszczynie. W lipcu miasto Zabrze zorganizowało imprezę promocyjną pn. „Zabrze nie tylko na weekend” na Zamku Ogrodzieniec. Podczas wydarzenia miasto zaprezentowało swoją ofertę turystyczną, kulturalną i sportową. We wrześniu odbyło się seminarium socjologiczno – fotograficzne, w/w wydarzenie odbywa się cyklicznie w obiektach poprzemysłowych. Po raz pierwszy odbył się festiwal piosenki frankofońskiej, prezentacje odbyły się w Łaźni Łańcuszkowej i Wieży Ciśnień.
Podczas Międzynarodowego Dnia Turystyki zorganizowano piesze wycieczki z przewodnikiem po Zabrzu oraz spotkanie autorskie z Tomaszem Zubilewiczem, autorem przewodnika pn. ”Zabrze na każdą pogodę”. W październiku zorganizowano promocję przewodnika turystyki kulinarnej „Rozsmakuj się w Zabrzu”.
Na podstawie otwartego konkursu ofert na zadanie publiczne miasta Zabrze w dziedzinie krajoznawstwa, w tym wspieranie turystyki dla mieszkańców Zabrza w 2021 r. zawarto umowy na realizację w/w zadań z następującymi stowarzyszeniami:

- Stowarzyszeniem Polski Związek Niewidomych Okręg Śląski w Chorzowie, koło w Zabrzu, które w ramach zadania zorganizowało wycieczki do Sztolni Królowej Luiza, Muszyny, Krakowa, Kopalni Guido.

- Stowarzyszeniem Pogodni i Aktywni które zorganizowało wycieczkę do Puław, Sandomierza, Kurozwęk oraz w Bieszczady.

- Stowarzyszeniem Pomocna Dłoń Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej i Ich Bliskich przy szkole podstawowej Specjalnej nr 38, które zorganizowało wycieczki do Chlebowej Chaty w Górkach Małych, Chorzowa oraz Animal World w Zabrzu.

- Stowarzyszeniem Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Miejski w Zabrzu, które zorganizowało górskie w Beskidy.

- Fundacja Śląskiego Centrum Serca otrzymała środki w ramach małego grantu i zorganizowała wycieczkę do województwa wielkopolskiego.

- Stowarzyszenie Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Miejski w Zabrzu w ramach małego grantu otrzymało dofinansowanie na zorganizowanie prelekcji i warsztatów.

Wydatkowano: 266 104,51 zł

3. Zadanie w zakresie organizacji Międzynarodowej Konferencji Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego oraz towarzyszących jej Targów Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej

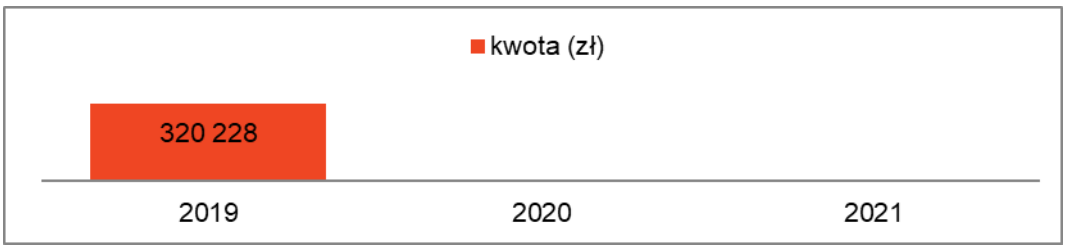

WPTS/03/2021 Organizacja międzynarodowej konferencji poświęconej dziedzictwu przemysłowemu oraz współorganizacja Międzynarodowych Targów Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej

WPTS/03/2021 Organizacja międzynarodowej konferencji poświęconej dziedzictwu przemysłowemu oraz współorganizacja Międzynarodowych Targów Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej.

Ze względu na pandemię COVID – 19 Międzynarodowa Konferencja poświęcona turystyce dziedzictwu przemysłowemu i Międzynarodowe targi turystyki dziedzictwa przemysłowego i turystyki podziemnej nie odbyły się.

4. Zadanie w zakresie przyznawania nagród za wysokie wyniki sportowe.

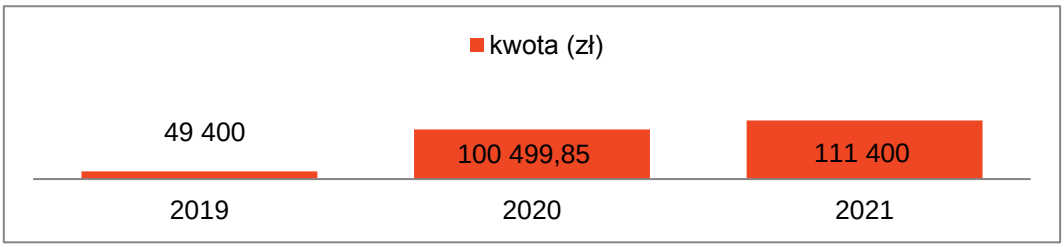

WPTS/04/2021 Nagrody za wysokie wyniki sportowe

W 2021 roku wypłacono nagrody pieniężne dla 81 zawodników i trenerów za wysokie wyniki sportowe uzyskane w krajowym bądź międzynarodowym współzawodnictwie sportowym. Nagrody zostały przyznane w dyscyplinach indywidualnych i zespołowych. Nagrody dotyczyły wyników sportowych uzyskanych w II półroczu 2020 i w I półroczu 2021 r.

Wydatkowano: 111 400,00 zł

5. Zadanie w zakresie szkolenia dzieci i młodzieży.

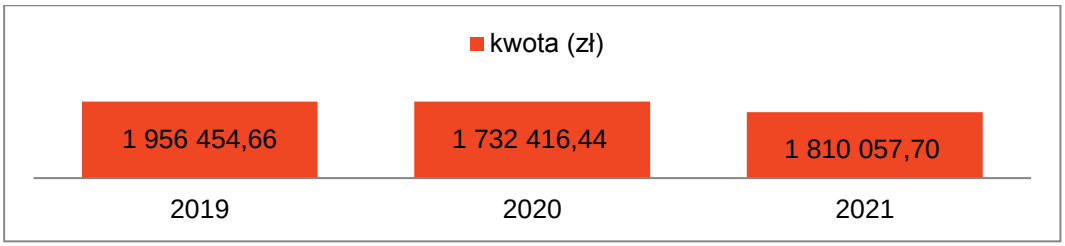

WPTS/05/2021 Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży oraz upowszechnianie kultury fizycznej i sportu

W 2021 roku Wydział Promocji, Turystyki i Sportu przeprowadził jeden otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze w dziedzinie sportu i rekreacji. Na realizację zadania przeznaczono środki w wysokości 1 866 200,00zł W 2021 roku z dotacji skorzystało 53 stowarzyszeń i klubów sportowych, z którymi zawarto 68 umów na realizację zadań w zakresie szkolenia sportowego dzieci i młodzieży, prowadzenia zajęć o charakterze sportowo-rekreacyjnym dla dzieci i młodzieży, organizowania imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz prowadzenia zajęć o charakterze sportowo - rekreacyjnym dla osób niepełnosprawnych. Zajęcia prowadzone są w ponad 20 sekcjach (m.in. piłka nożna, piłka ręczna, siatkówka, tenis stołowy, lekka atletyka, tenis ziemny, gimnastyka sportowa, akrobatyka sportowa, pływanie, nurkowanie, szachy, , badminton, hokej na trawie, aikido, kick-boxing, judo, karate, cheerleading). Przeprowadzono 9 procedur przyznania dotacji w trybie tzw. „małego grantu" (poza otwartym konkursem ofert).

Wydatkowano: 1 810 057,70zł

6. Zadanie w zakresie organizacji i współorganizacji imprez sportowych

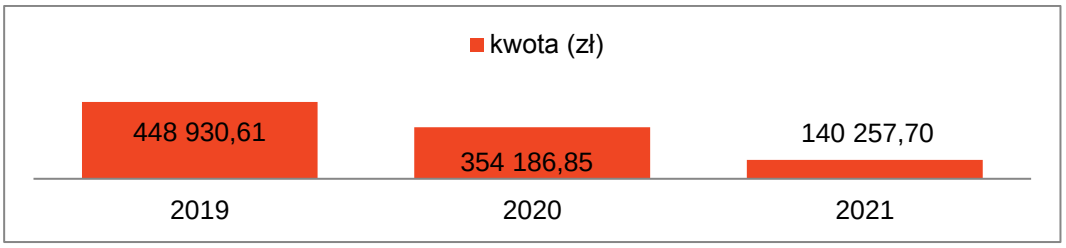

WPTS/06/2021 Organizacja i współorganizacja imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym

W 2021 roku Wydział Promocji, Turystyki i Sportu poniósł wydatki na organizację, bądź współorganizację 12 imprez, zawodów, turniejów i wyjazdów o charakterze sportowymi rekreacyjnym, m.in.: Plebiscyt na Najpopularniejszego Sportowca i Trenera Miasta Zabrze w 2021 r., zabrzańskiej ligi Tenis 10 wraz z imprezą podsumowującą, Tour de Pologne, Zabrze Dance Festival, Turniej Koszykówki Ulicznej, Turniej siatkówki plażowej „Leśna Plaża", Nocny Halowy Turniej Piłki Nożnej, Piknik Jesienny, Turniej Piłki Ręcznej im. Ks. Jana Machy, X Maraton Karpiowy o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze.

Wydatkowano: 140 257,70 zł

7. Zadanie w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi sportu.

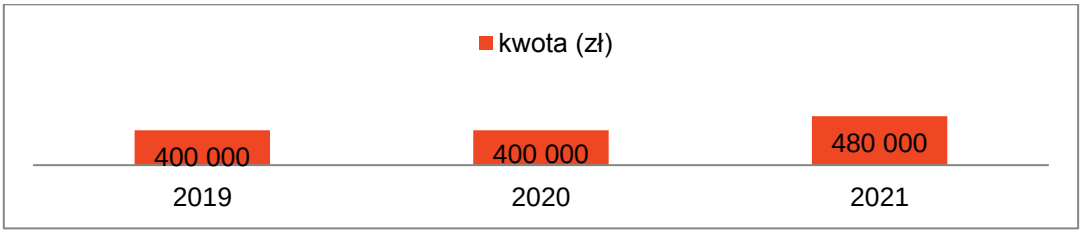

WPTS/07/2021 Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi sportu.

W 2021 roku Wydział Promocji, Turystyki i Sportu przeprowadził dwa otwarte konkursy ofert na realizację projektów na zadania publiczne Miasta Zabrze w zakresie rozwoju sportu na terenie Miasta Zabrze w 2021 roku. Na realizację zadania przeznaczono środki w wysokości 480 000,00zł. W 2021 roku zawarto dwie umowy na realizację dwóch projektów.

Wydatkowano: 480 000,00

8. Zadanie w zakresie organizacji dnia nauki.

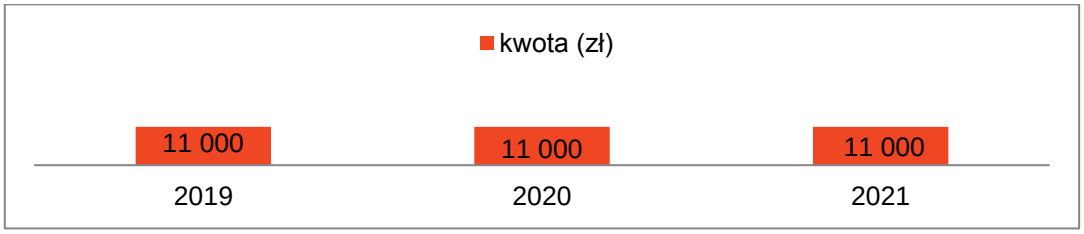

WPTS/08/2021 Organizacja Dnia Nauki

W 2021 roku ze względu na pandemię COVID - 19 Dzień Nauki został zorganizowany w formie online w miesiącu październiku.

Wydatkowano: 11.000,00 zł

9. Zadania w zakresie Rad Dzielnic

W ramach działalności Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu prowadzone były 4 zadania budżetowe.

A. WPTS/09/2021 Imprezy sportowo-rekreacyjne Rady Dzielnicy Zaborze Południe

W 2021 roku Rada Dzielnicy Zaborze Południe poniosła wydatki na organizację: Zawodów strzeleckich, Turnieju Strzeleckiego, Turnieju Skata, Meczu Piłkarskiego Północ – Południe.

Wydatkowano: 3 000,00 zł

B. WPTS/10/2021 Imprezy sportowo-rekreacyjne Rady Dzielnicy Zaborze Północ

W 2021 roku Rada Dzielnicy poniosła wydatki na organizację Dnia dziecka na sportowo.

Wydatkowano: 5 000,00 zł

C. WPTS/11/2021 Imprezy sportowo-rekreacyjne Rady Dzielnicy Osiedla Mikołaja Kopernika

W 2021 roku Rada Dzielnicy Osiedle Mikołaja Kopernika poniosła wydatki na organizację imprez z cyklu „Kopernik na rowerze” – „Kopernik na sportowo”

Wydatkowano: 4 500,00 zł

D. WPTS/12/2021 Imprezy sportowo-rekreacyjne Rady Dzielnicy Grzybowice

W 2021 roku Rada Dzielnicy Grzybowice poniosła wydatki na organizację imprezy „Warsztaty sportowo-szkoleniowe z okazji Dnia Dziecka".

Wydatkowano: 2000,00 zł

10. Zadanie w zakresie Inicjatyw Rad Dzielnic

W ramach działalności Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu prowadzone było 1 zadanie budżetowe, WPTS/13/2021 Inicjatywy Rad Dzielnic w Zabrzu .

W 2021 roku zaplanowano wydatki na 3 Inicjatywy:

- Bieg Przełajowy pn.: „Bieg rodzinny i par zakochanych" zgłoszona przez Radę Dzielnicy Zaborze Południe

- Mecz Piłki nożnej Zaborze Południe vs Zaborze Północ – zgłoszona przez radę Dzielnicy Zaborze Południe

- Cykl 4 Rajdów rowerowych pn.: „Kopernik Zwiedza Zabrze", Zgłoszona przez Radę Dzielnicy Osiedle Mikołaja Kopernika

W ramach Inicjatyw Rad Dzielnic zrealizowano: Bieg Przełajowy pn.: „Bieg rodzinny i par zakochanych", Mecz Piłki nożnej Zaborze Południe vs Zaborze Północ, cykl 4 Rajdów rowerowych pn.: „Kopernik Zwiedza Zabrze".

Wydatkowano: 11 144,85 zł

III ZREALIZOWANE WYDARZENIA / IMPREZY / DZIAŁANIA

STYCZEŃ 2021

07.01.2021 r.

Organizacja pierwszego posiedzenia komisji powołanej w drodze Zarządzenia nr 939/WPTS/2020 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 28 grudnia 2020 r. w celu opiniowania złożonych ofert w otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2021 r.

18.01.2021 r.

Organizacja drugiego posiedzenia komisji w celu opiniowania złożonych ofert w otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2021 r.

19.01.2021 r.

Organizacja posiedzenia komisji konkursowej powołanej w drodze Zarządzenia nr 40/WPTS/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 18 stycznia 2021 r. w celu opiniowania ofert złożonych w otwartym konkursie projektów na zadanie publiczne Miasta Zabrze w zakresie rozwoju sportu na terenie miasta Zabrze w 2021 r.

22.01.2021 r.

Ogłoszenie wyników otwartego konkursu projektów na zadanie publiczne Miasta Zabrze w zakresie rozwoju sportu na terenie miasta Zabrze w 2021 r.

29.01.2021 r.

Ogłoszenie wyników otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2021 r.

LUTY 2021

Podpisano umowę na promocję Miasta Zabrze na terenie Śląskiego Ogrodu Zoologicznego. W ramach umowy Miasto Zabrze podjęło się już kolejny rok z kolei adopcji żyrafy Lunani.

15.02.2021 r.

Udział w posiedzeniu Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji Rady Miasta Zabrze w temacie: Analiza i aktualizacja uchwały nr X/110/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 13 czerwca 2011 roku w sprawie przyznania nagród Miasta Zabrze za wysokie wyniki sportowe.

MARZEC 2021

W związku z panującą pandemią w aplikacji miejskiej „Zabrze w sercu Śląska" pojawiła się nowa funkcjonalność, mająca na celu wsparcie zabrzańskich przedsiębiorców oraz ułatwienie mieszkańcom zamawiania jedzenia na wynos lub z dowozem.

07.03.2021 r.

Mistrzostwa Zabrza w Narciarstwie Zjazdowym o Puchar Prezydenta Miasta Zabrza.

08.03.2021 r.

Udział w posiedzeniu Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji Rady Miasta Zabrze w temacie: Wydatkowanie dotacji sportowej w MKS Zaborze.

29.03.2021 r.

Wydano Zabrzański Przewodnik Kulinarny. Do projektu zgłosiło się 33 zabrzańskich restauratorów. Przewodnik zawiera fotografie zabrzańskich lokali, opis kuchni wraz z kulinarnymi bestsellerami, dane teleadresowe, mapkę oraz co wyróżnia każdego z restauratorów. Jest to pierwszy tego typu przewodnik kulinarny na Śląsku powstały z myślą o wsparciu branży, jak również stanowiący doskonałe źródło informacji dla mieszkańców i turystów.

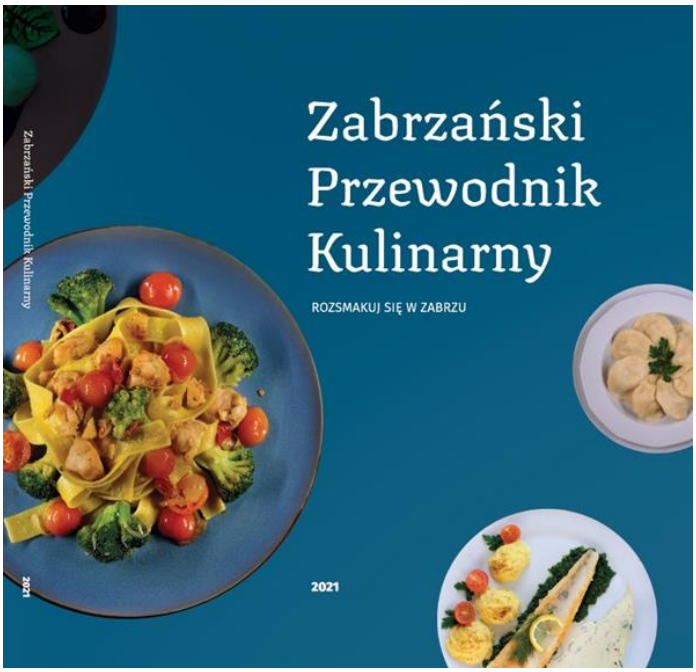

KWIECIEŃ 2021

Zawarto umowę na realizację projektów graficznych przybliżających mieszkańcom tematykę segregacji śmieci. Kampania była realizowana w formie outdoor - billboardy i plakaty w wiatach przystankowych oraz w social mediach.

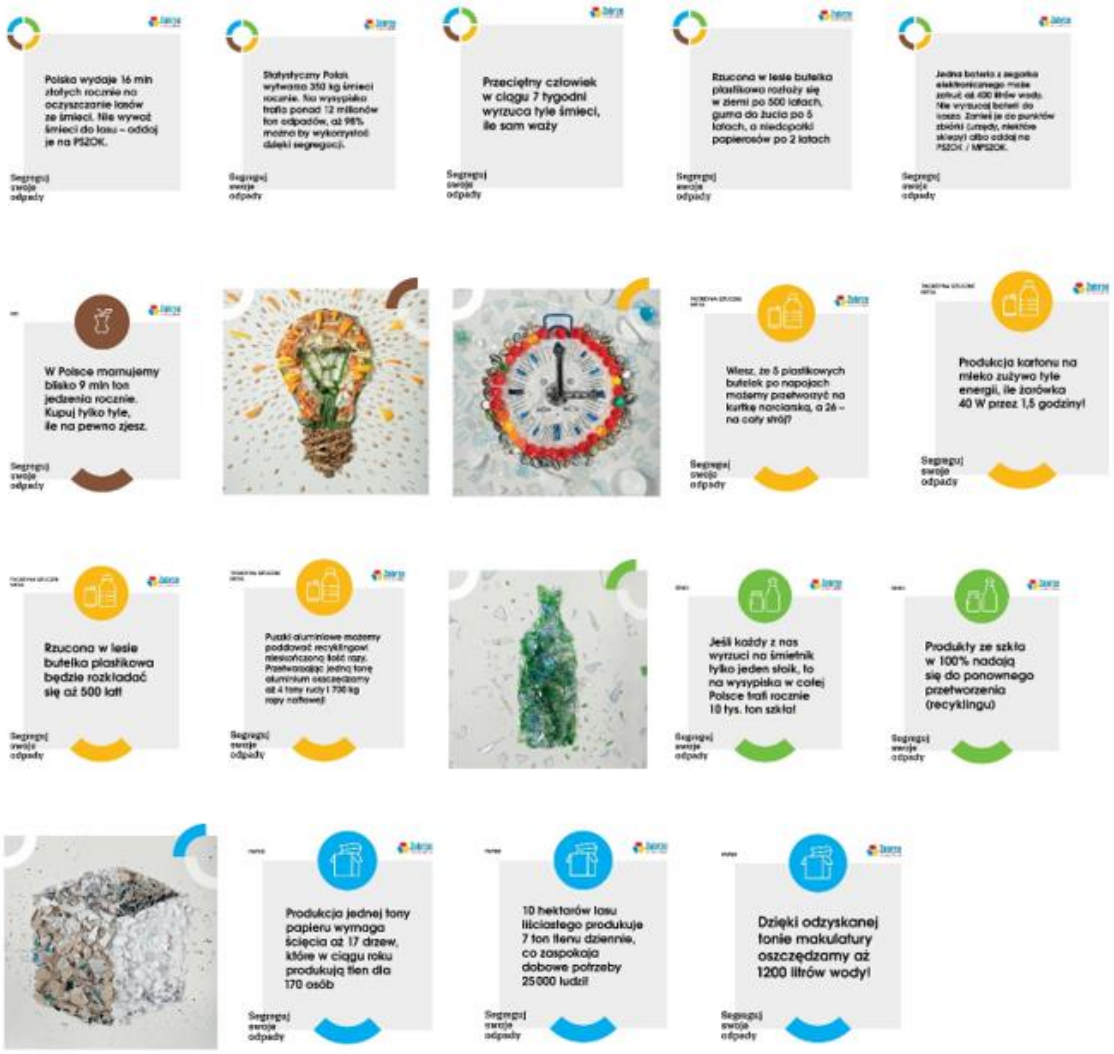

12.04.2021 r.

Udział w posiedzeniu Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji Rady Miasta Zabrze w temacie: Analiza przyznanych dotacji stowarzyszeniom i klubom sportowym na rok 2021.

15.04.2021 r.

Wręczenie nagród w 39. Plebiscycie na Najpopularniejszych Sportowców i Trenerów Miasta Zabrze w 2020 r. Wyróżnieni odebrali je z rąk prezydent Zabrza Małgorzaty Mańki-Szulik. W uroczystości udział wzięli także m.in. przewodnicząca Rady Miasta Zabrze Łucja Chrzęstek-Bar, prezes Górnika Zabrze Dariusz Czernik, prezes zarządu NMC Górnik Zabrze Bogdan Kmiecik oraz naczelnik Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu Urzędu Miejskiego w Zabrzu Michał Wadowski.

MAJ 2021

17.05.2021 r.

Otwarcie Punktu Informacji o Mieście dla turystów i mieszkańców. W związku z Covid 19 i sytuacją epidemiologiczną w kraju w miesiącach styczeń – maj 2021 Punkt Informacji o Mieście był zamknięty. W tym czasie do celów promocyjnych i informacyjnych wzmocniono elektroniczną formę przekazu za pośrednictwem platformy facebook.

28-30.05.2021 r.

Współorganizacja Zabrze Dance Festival (Polish Open Chamiponships). W turnieju udział wzięło około 500 par z kraju i zagranicy.

CZERWIEC 2021

Wydano Zabrzański Przewodnik Kulinarny w wersji kieszonkowej. Przewodnik zawiera informacje o zabrzańskiej bazie gastronomicznej.

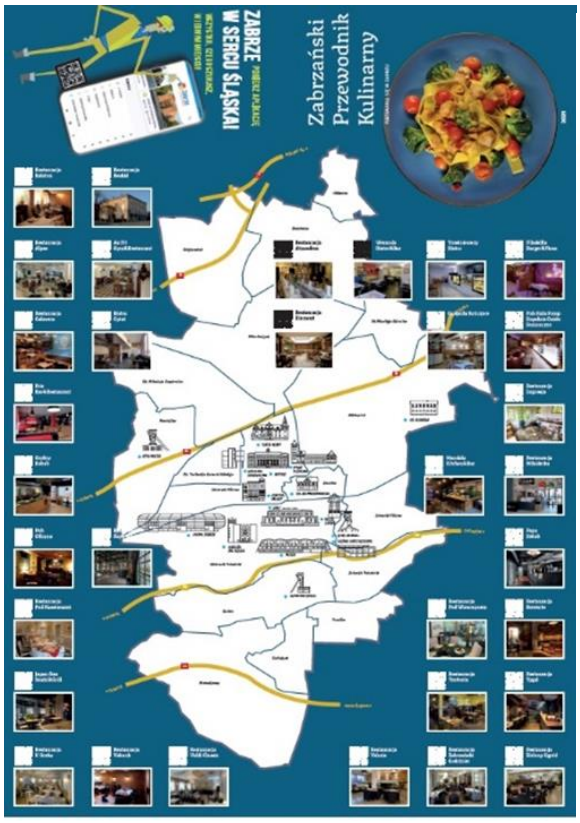

01.06.2021r.

Udostępniono dla użytkowników aplikacji miejskiej „Zabrze w sercu Śląska” wirtualny spacer szlakiem architektury modernistycznej. Funkcja ta pozwala na zwiedzanie naszego miasta bez wychodzenia z domu.

13.06.2021 r.

Puchar Zabrza w Pływaniu 2021

11-13.06.2021 r.

W ramach Targów Turystyki Weekendowej – Atrakcje Regionów które odbyły się w Parku Chorzowskim, Miasto Zabrze zaprezentowało swoją ofertę dla turystów. Na stoisku prezentowane były atrakcje turystyczne, kulturalne i sportowe miasta. Odwiedzającym stoisko oferowaliśmy foldery, ulotki i gadżety promocyjne m.in. Muzeum Górnictwa Węglowego, Teatru Nowego, Filharmonii Zabrzańskiej, Ogrodu Botanicznego, Górnika Zabrze, MOSiR, hoteli, restauracji i innych atrakcji turystycznych Zabrza.

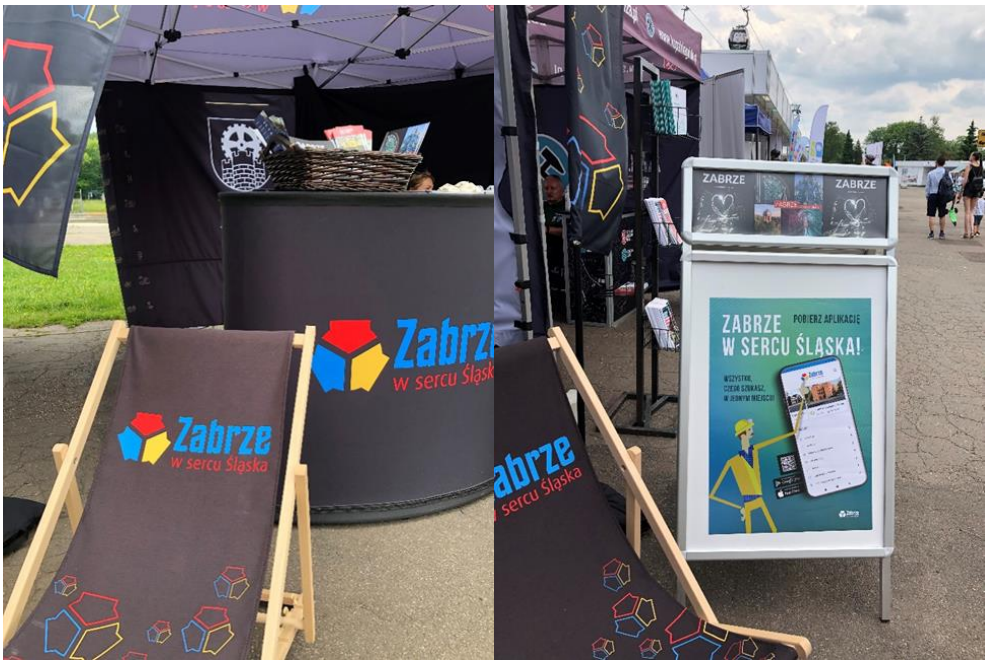

14.06.2021 r.

Udział w posiedzeniu Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji Rady Miasta Zabrze w temacie: Aplikacja mobilna. Model informacyjny i promocyjny w mieście.

19-20.06.2021 r.

Współorganizacja finałów Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w piłce ręcznej. W meczach uczestniczyły zespoły SKF-u KRP Sparty Oborniki, KS-u Vive I Kielce, UKS-u Anilany Łódź oraz SPR-u Górnika Zabrze.

22.06.2022 r.

Wystawa o charakterze hybrydowym odbywająca się jednocześnie w galerii Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej oraz on-line prezentująca pracę naukowo-badawczą „Modele struktury miasta Zabrze”.

LIPIEC 2021

10 – 11.07.2021 r.

Druga edycja wydarzenia promocyjnego „Zabrze nie tylko na weekend”.

„Zabrze nie tylko na weekend" to hasło przewodnie imprezy, która w dniach 10 i 11 lipca odbyła się na Zamku Ogrodzieniec – największym i jednym z najbardziej znanych obiektów tego typu na Śląsku, a także najpopularniejszym ze wszystkich zamków na Szlaku Orlich Gniazd. Dzięki temu dwudniowemu wydarzeniu, turyści z całej Polski odwiedzający ogrodzieniecki zamek mieli okazję poznać najatrakcyjniejsze miejsca w Zabrzu oraz bogatą ofertę turystyczną, kulturalną i sportową miasta.

W dwudniowym wydarzeniu wzięło udział ponad sześć tysięcy osób. Na gości czekało mnóstwo atrakcji, ciekawych historii, dźwięków i smaków. Zagrała Orkiestra Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu pod batutą Henryka Mandrysza, przewodnicy Kopalni Guido i Sztolni Królowa Luiza opowiadali o tajemnicach mroków podziemi, a animatorzy z Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabrzu pokazywali m.in. jak wykonać z papieru odwzorowanie górniczego czako. Nie zabrakło również zajęć ruchowych dla dzieci przygotowanych przez Akademię Piłkarską Górnika Zabrze oraz klub Górnik Zabrze Piłka Ręczna. A na każdego turystę schodzącego z zamku czekał aromatyczny poczęstunek. Gościem specjalnym wydarzenia był Tomasz Zubilewicz, który w sobotę promował książkę „Zabrze na każdą pogodę". Szczególnym zainteresowaniem cieszył się też występ Teatru Nowego w Zabrzu, który w sobotni wieczór na scenie pod zamkiem wystawił „Zemstę" w reżyserii Zbigniewa Stryja.

Zabrze

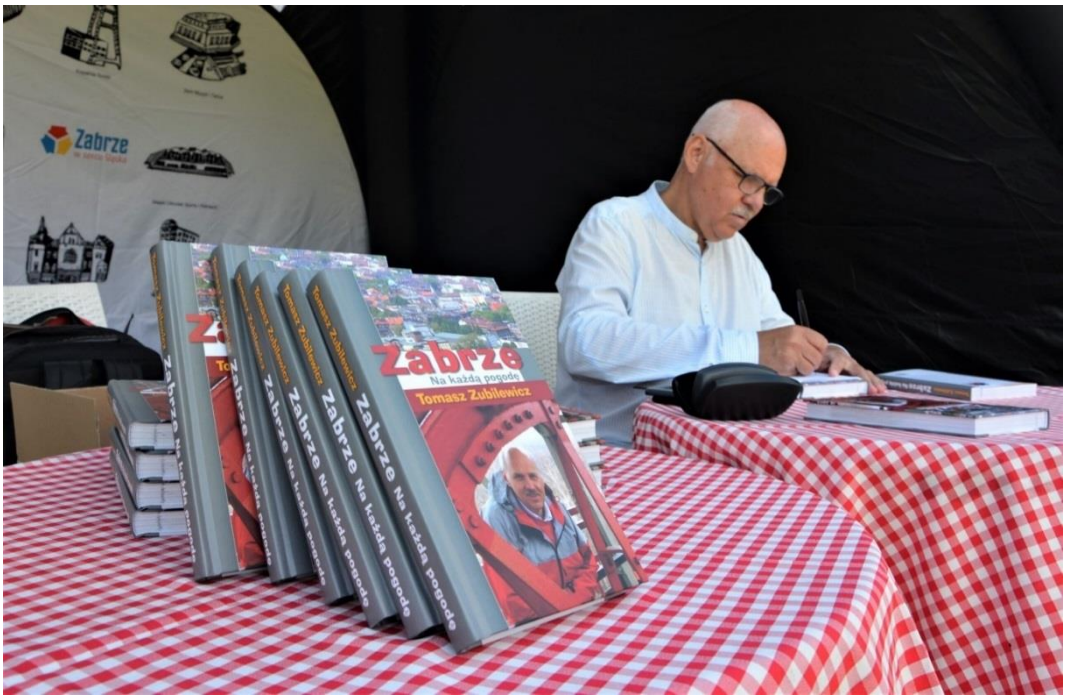
Zabrze
Na każdą pogodę
Tomasz Zubilewicz

17.07.2021 r.

Na boisku przy Hali Sportowej przy ul. Szafarczyka 16 po raz pierwszy odbył się Turniej Koszykówki Ulicznej. Turniej został zorganizowany przez Miasto Zabrze i MOSiR Zabrze.

Zawody rozgrywane były w kategorii OPEN. W turnieju udział wzięło 15 drużyn. Każda drużyna liczyła 3 lub 4 zawodników.

22.07.2021 r.

Przeprowadzono zajęcia z regionalizmu po angielsku podczas półkolonii w jednej z zabrzańskich szkół językowych.

SIERPIEŃ 2021

Wydano folder „Zabrze w Sercu Śląska” w 4 wersjach językowych: czeskiej, słowackiej, ukraińskiej i włoskiej. Realizacja dofinansowana ze środków Śląskiej Organizacji Turystycznej w ramach wsparcia działań członków Śląskiej Organizacji Turystycznej ukierunkowanych na tworzenie i promocję produktów turystycznych o znaczeniu regionalnym.

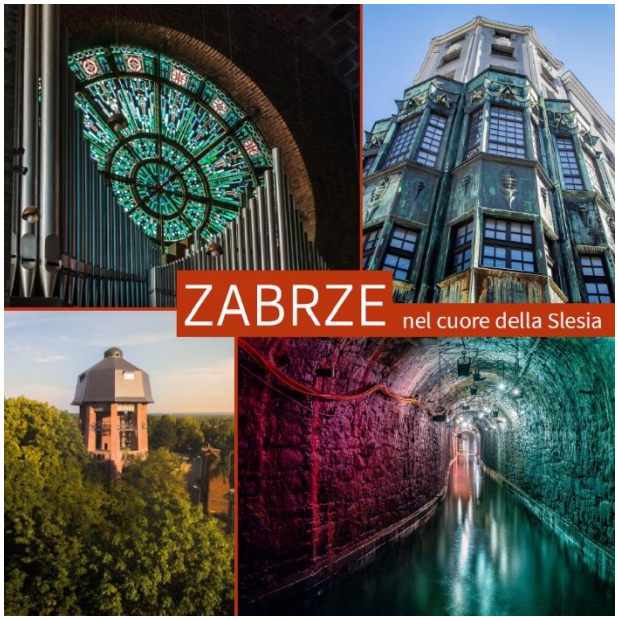
ZABRZE
nel cuore della Slesia

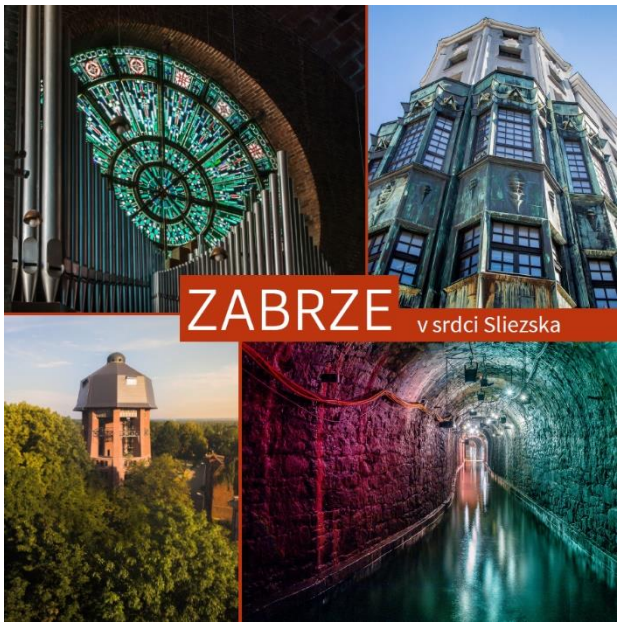
ZABRZE
v srdci Sliezska

ЗАБЖЕ
в серці Сілезії

ZABRZE
v srdci Slezska

09.08.2021 r.

Organizacja posiedzenia komisji konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w drugim otwartym konkursie projektów na zadanie publiczne Miasta Zabrze w zakresie rozwoju sportu na terenie miasta Zabrze w 2021 r.

11-15.08.2021 r.

Współorganizacja X Maratonu Karpiowego o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze.

12.08.2021 r.

Ogłoszenie wyników drugiego otwartego konkursu projektów na zadanie publiczne Miasta Zabrze w zakresie rozwoju sportu na terenie miasta Zabrze w 2021 r.

15.08.2021 r.

Współorganizacja startu na terenie Miasta Zabrze VII etapu 78. Tour de Pologne UCI World Tour.

Z tej okazji na promenadzie Areny Zabrze. O godz. 14.00 Wydział Promocji, Turystyki i Sportu zorganizował impreza pod hasłem „Zabrze kocha rower".

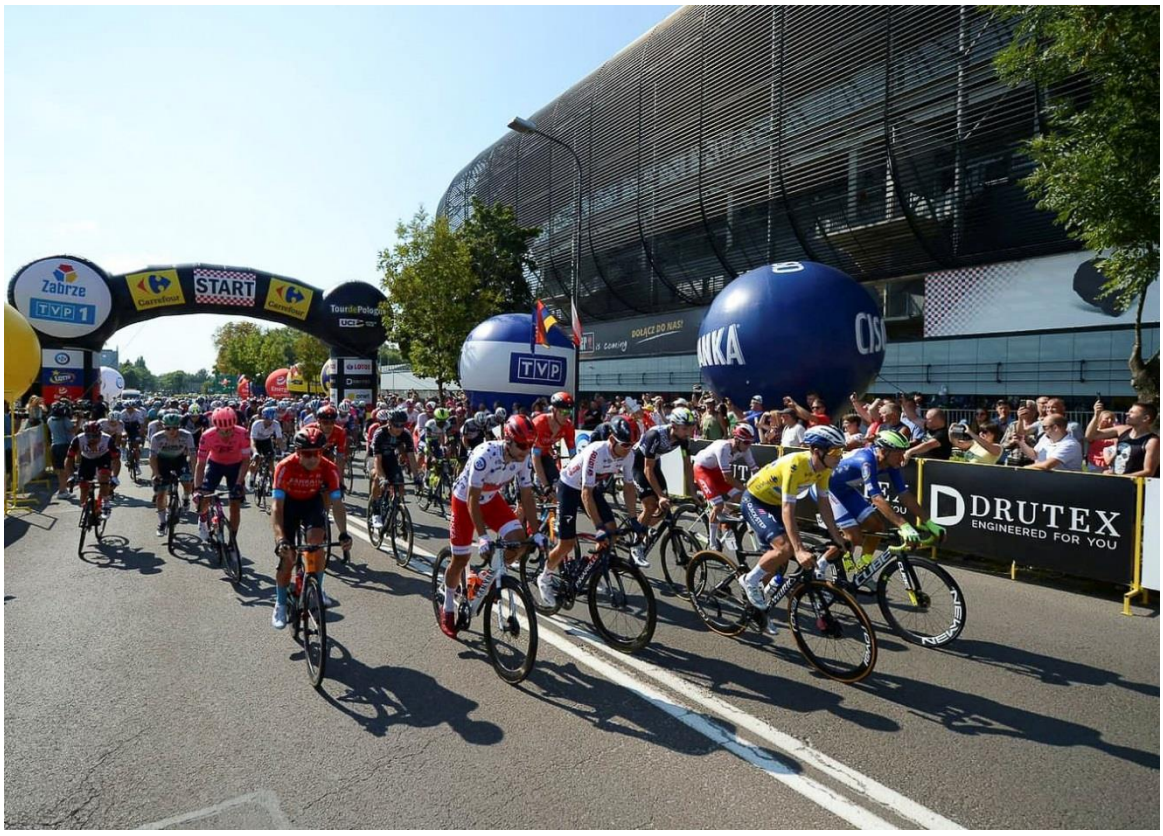

21-22.08.2021 r.

Współorganizacja „Turnieju siatkówki plażowej – Leśna Plaża". Turniej odbył się na terenie „Kąpieliska Leśnego". W turnieju udział wzięły pary męskie oraz miksty.

21-22.08.2021 r.

W ramach współpracy z Urzędem Miasta w Pszczynie Miasto Zabrze zaprezentowało swoją ofertę turystyczną i kulturalną na Festiwalu Moja Pszczyna. Talenty i pasje. Namiot promocyjny Zabrza na pszczyńskim rynku odwiedzili mieszkańcy Pszczyny i turyści z regionu i całej. Bogaty program festiwalu spowodował, że Rynek, gdzie prezentowana była oferta Zabrza odwiedziło kilka tysięcy osób.

WRZESIEŃ 2021

3-19.09.2021

Odbyła się kolejna edycja jednego z najważniejszych wydarzeń francuskojęzycznych w Polsce - rezydencja 10 sur 10.

10 autorów teatralnych z całego świata przybyło do Zabrze aby napisać łącznie 10 sztuk, każda na 10 stron, w 10 dni i dla 10 postaci. Następnie sztuki te wydawane są w postaci książkowej i dystrybuowane w ponad 90 krajach na świecie. Sztuki adresowane są do dorosłych, nauczycieli, studentów i licealistów uczących się lub pracujących z językiem francuskim.

W 2021 roku rezydencja odbyła się w Zabrzu przy współudziale takich partnerów jak: Ambasady: Francji, Kanady, Szwajcarii, Instytutu Francuskiego, Fundacji Zygmunta Zaleskiego oraz Credit Agricole.

09.09.2021 r.

W Filharmonii Zabrzańskiej zorganizowano koncert Iris Munos – francuskiej aktorki i piosenkarki. Koncert był częścią rezydencji 10 sur 10.

05.09.2021 r.

Mistrzostwa Zabrza MTB 2021 o Puchar Prezydenta Miasta. Zawody odbyły się na zagospodarowanej przez Miasto hałdzie u zbiegu ulic Kasprowicza i Hagera.

06.09.2021 r.

Udział w posiedzeniu Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji Rady Miasta Zabrze w temacie: Aktywne Zabrze – realizacja programu i omówienie aktualnych działań.

10-11.09.2021 r.

Współorganizacja „Nocnego Halowego Turnieju Piłki Nożnej". Turniej odbył się w hali Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. W turnieju udział wzięło 18 drużyn podzielonych na trzy grupy.

18-19.09.2021 r.

W Zabrzu odbyło się seminarium socjologiczno – fotograficzne. Wydarzenie odbywa się cyklicznie w obiektach poprzemysłowych. W ramach wydarzenia odbył się wernisaż wystawy „30 lat – widziane oczami Czechów, Polaków i Słowaków" w Muzeum Miejskim w Zabrzu.

25.09.2021 r.

Mistrzostwa Zabrza W Biegach O Puchar Prezydenta Miasta Zabrze.

PAŹDZIERNIK 2021

01-03.10.2021 r.

Z okazji Światowego Dnia Turystyki pod hasłem „Zabrze na każdą pogodę" zorganizowano 6 tematycznych wycieczek po Zabrzu z udziałem profesjonalnych przewodników oraz gościa specjalnego - Tomasza Zubilewicza. W wycieczkach udział wzięło blisko 100 osób, co świadczy o trafnie podjętej tematyce. Tematyka wycieczek:

Trasa 1 – Śladem Donnersmarcków
Trasa 2 – Dwie stolice w Zabrzu. Tajemnice Placów Krakowskiego i Warszawskiego
Trasa 3 – Moje ulubione miejsca w Zabrzu – Tomasz Zubliewicz
Trasa 4 - De arte sepulcrali

02.10.2022 r.

Zorganizowano wieczór autorski Tomasza Zubilewicza połączony z promocją książki „ Zabrze na każdą pogodę", która przybliża wartość turystyczno-krajoznawczą naszego miasta, oraz działania związane z rewitalizacją obiektów dziedzictwa przemysłowego.

04.10.2021 r.

Udział w posiedzeniu Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji Rady Miasta Zabrze w temacie: Otwarte Kąpieliska Miejskie. Aktualny stan, plan rozwoju i modernizacji kąpielisk w Mieście Zabrze.

08.10.2021 r.

Promocja Miasta Zabrze podczas wernisażu wystaw „Powrót do przyszłości" Antoniego Cygana w Rondzie Sztuki w Katowicach.

9-10.10.2021 r.

Odbył się pierwszy festiwal piosenki frankofońskiej. Prezentacje miały miejsce w Łaźni łańcuszkowej, Wieży Ciśnień oraz w Domu Muzyki i Tańca.

09.10.2021 r.

Współorganizacja imprezy pod nazwą „Hubertus 2021". Impreza odbyła się na terenie Klubu Jeździeckiego Maciejówka MOSiR Zabrze. Poza tradycyjną gonitwą za „lisem", uczestnicy mieli okazję zobaczyć konkurs skoków przez przeszkody. Odbyły się także liczne konkursy z nagrodami.

18-19.10.2021 r.

Odbyła się IV Literacka Konferencja Naukowa z cyklu Przed i po, poświęconej postaci i twórczości Wisławy Szymborskiej. Konferencja miała miejsce w kompleksie Sztolnia Królowa Luiza Muzeum Górnictwa Węglowego.

18-28.10.2022

Organizacja XVII Dnia Nauki w formie online. Wzorem poprzedniego roku ze względu na wciąż niepewną sytuację epidemiczną impreza odbyła się w formie gry online.

Celem Dnia Nauki jest pokazanie, że nauka jest i może być ciekawa. Co roku do współpracy zapraszane są instytucje naukowo-badawcze, edukacyjne, szkoleniowe oraz firmy, kluby i stowarzyszenia z terenu Zabrza i całego regionu. W grze wzięły udział reprezentacje przedszkoli, klas 4-6 i 7-8 szkół podstawowych oraz przedstawiciele szkół średnich z Zabrza.

Począwszy od 18 października na stronie gry w dziale ZADANIA były widoczne wszystkie zadania. Każde z zadań miało osobną wersję dla każdej kategorii wiekowej, za wyjątkiem kilku zadań, które były takie same dla wszystkich kategorii. Łącznie na stronie ukazało się po 10 zadań dla szkół podstawowych i średnich oraz 1 zadanie dla przedszkolaków.

Każde z zadań wymagało sporo wysiłku, zarówno w przeszukiwaniu Internetu, jak i tworzeniu specjalnych zdjęć, nagrań, czy tekstów, a także rozwiazywania zadań logicznych i matematycznych, jak również prac twórczych.

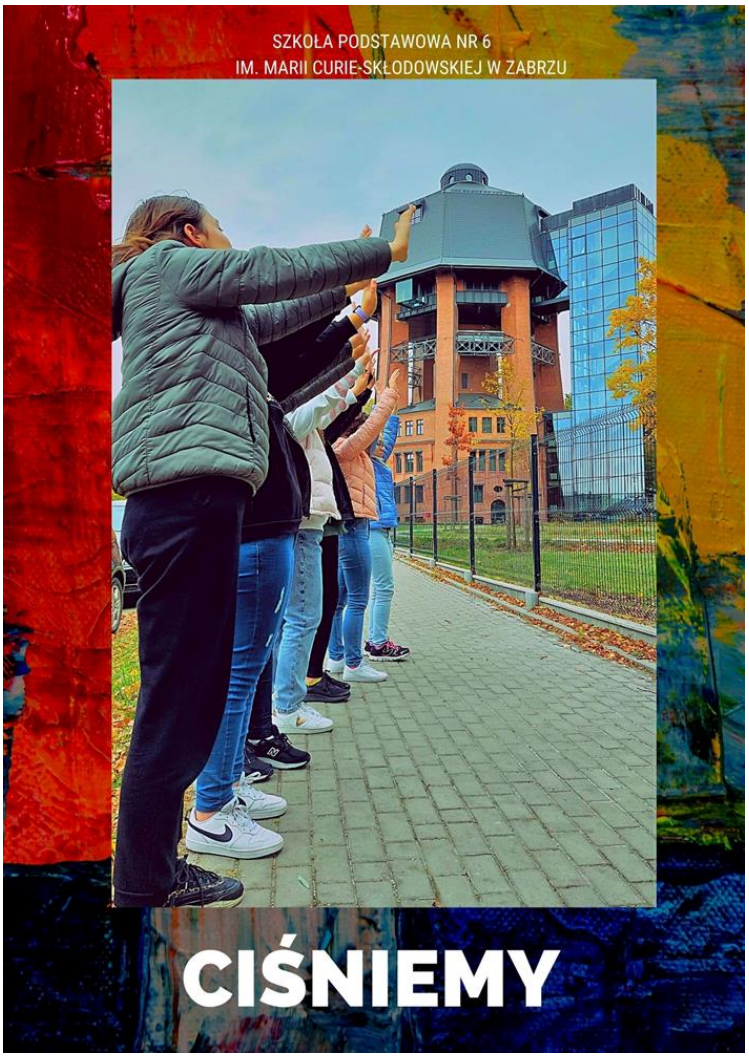
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 6
IM. MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W ZABRZU
CIŚNIEMY

23.10.2021 r.

W Łaźni Łańcuszkowej odbył się wieczór premierowy Zabrzańskiego Przewodnika Kulinarnego połączony z inauguracją Zabrzańskiego Tygodnia Restauracji. Wieczór swoją osobą uświetnił Pan Karol Okrasa, gotując na żywo poczęstunek dla obecnych na wydarzeniu gości. W ramach promocji wydarzenia m.in. zrealizowano konkurs na facebook'u, w którym do wygrania były zaproszenia na wydarzenie.

LISTOPAD 2021

08.11.2021 r.

Udział w posiedzeniu Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji Rady Miasta Zabrze w temacie: Kalendarz imprez sportowych planowanych w 2022 roku.

GRUDZIEŃ 2021

Wydano „Zabrzański Informator dla Rodziców" – pozycja kierowano do rodziców nowo narodzonych Zabrzan.

Zakupiono przygotowany na zamówienie Almanach Samorządowy na 2022 r. Almanach na rok 2022 to wydanie jubileuszowe.

Wydano kalendarze na rok 2022: trójdzielny, piramidka na biurko oraz 13-planszowy.

04-05.12.2021 r.

Współorganizacja Turnieju Piłki Ręcznej im. Bł. Ks. Jana Machy. W turnieju rozgrywanym na boiskach w Zabrzu i Katowicach wystąpiło 12 drużyn z całej Polski.

04.12.2021 r.

Organizacja tradycyjnego spotkania opłatkowego sportowego środowiska Miasta Zabrze.

06.12.2021 r.

Udział w posiedzeniu Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji Rady Miasta Zabrze w temacie: Muzeum Górnictwa Węglowego – aktualny stan i realizacja inwestycji.

06.12.2021. r.

Konferencja prasowa na której zaprezentowane zostało obchodów 100-lecia nadania Zabrzu praw miejskich. Przygotowane zostały materiały z nowym logo.

17.12.2021 r.

Współorganizacja w hali sportowej Pogoń Zabrze pierwszej gali Kickboxingu JFC Talents & Jenel Fight Night.

V. MATERIAŁY DRUKOWANE

1. Outdoor – Bilbordy

Strefa Ekonomiczna

Wielkanoc

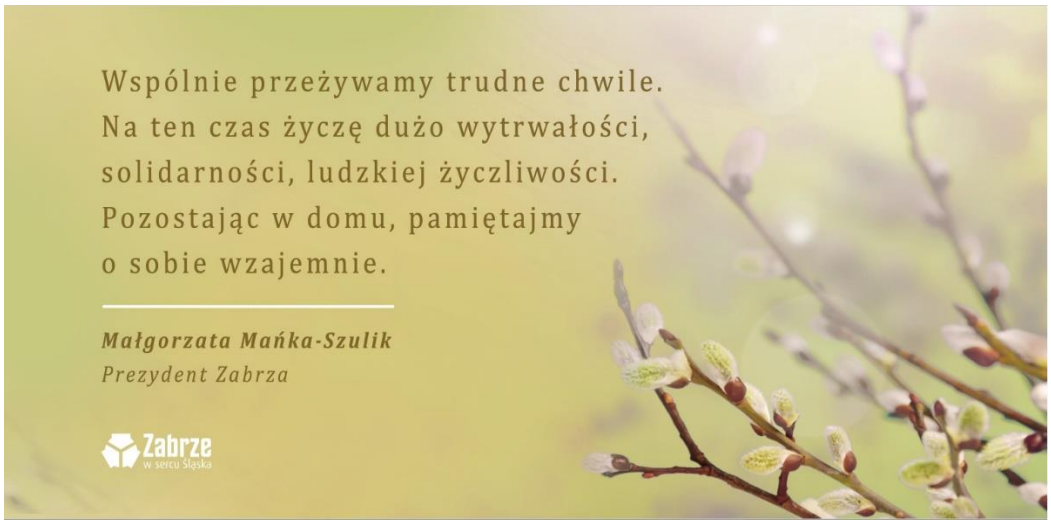

Aplikacja

Segregacja

Metropolitarne Święto Rodziny

Otwarcie Strefy Carnall

Tour de Pologne

Industriada / Muzeum Górnictwa Węglowego

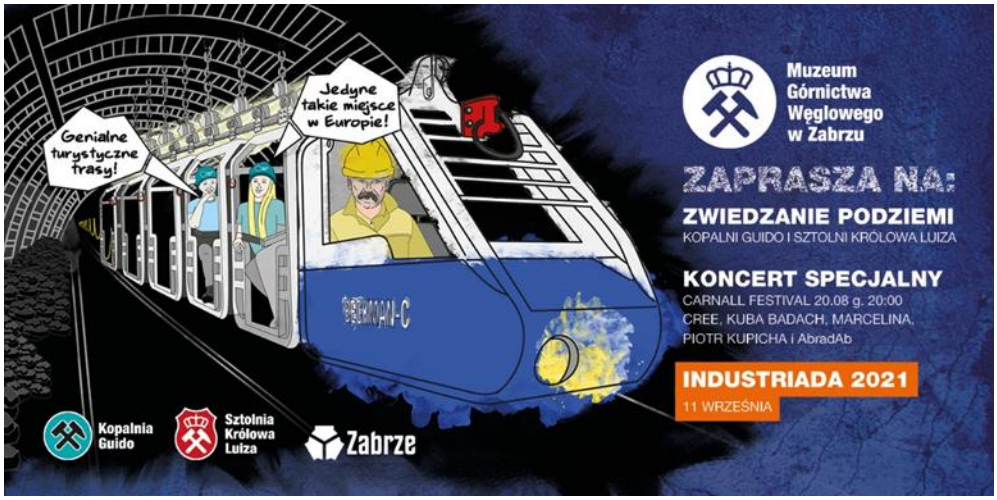

Święto Miasta

Park Miliona Świateł

Życzenia Bożonarodzeniowe

2. Plakaty do gablot promocyjnych w wiatach przystankowych:

XIII EDYCJA KREATYWNE ZABRZE
OGÓLNOPOLSKI KONKURS FOTOGRAFICZNY
TEMAT: Radość
ZGŁOSZENIA PRZYJMUJEMY:
do 16 lipca 2021
kategoria I - MIASTO ZABRZE
kategoria II - OPEN
WERNISAŻ I OGŁOSZENIE WYNIKÓW:
13 września 2021
godz. 17.00
Galeria MOK
Zabrze, ul. 3 Maja 91a
NA ZWYCIĘZCÓW CZEKAJĄ ATRAKCYJNE NAGRODY!
SZCZEGÓŁY:
kreatywne-zabrze.pl
POLUB NAS NA
PATRONAT HONOROWY PREZYDENTA MIASTA ZABRZE MAŁGORZATY MAŃKI-SZULIK

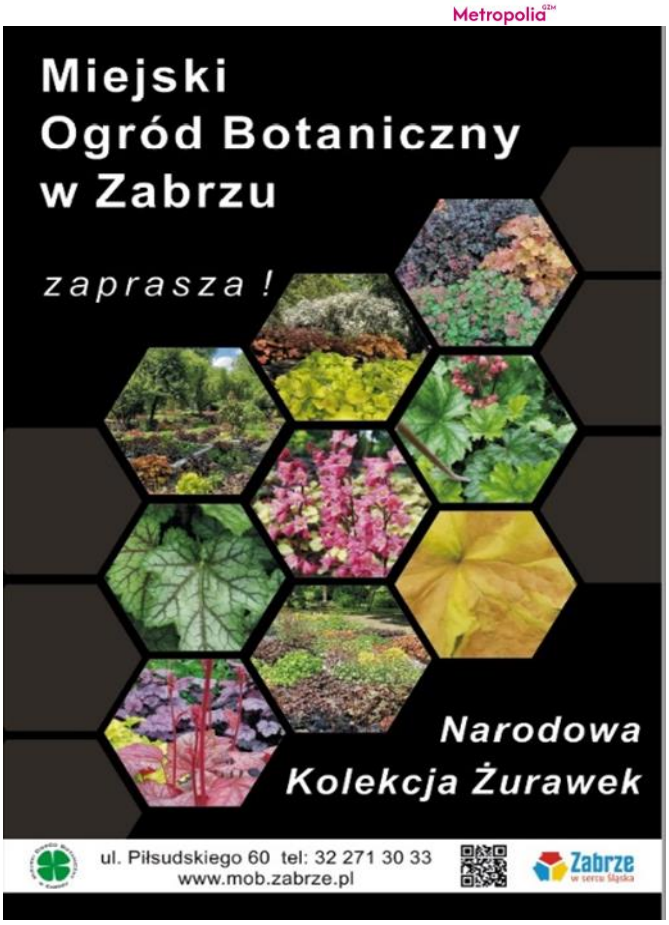
Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu
zaprasza !
Narodowa Kolekcja Żurawek
ul. Piłsudskiego 60 tel: 32 271 30 33
www.mob.zabrze.pl
Zabrze w sercu Śląska

Teatr Nowy w Zabrzu
repertuar
CZERWIEC
01 WTOREK GODZ. 17.00 MARIA KOWNACKA / DZIEŃ DZIECKA PLASTUSIOWY PAMIĘTNIK
04 PIĄTEK GODZ. 19.00 GERALDINE ARON MÓJ BOSKI ROZWÓD
05 SOBOTA GODZ. 19.00 FRANCIS VEBER KOLACJA DLA GŁUPCA
06 NIEDZIELA GODZ. 19.00 FRANCIS VEBER KOLACJA DLA GŁUPCA
10 CZWARTEK GODZ. 19.00 MIRO GAVRAN ŚMIECH WZBRONIONY
11 PIĄTEK GODZ. 19.00 MIRO GAVRAN ŚMIECH WZBRONIONY
12 SOBOTA GODZ. 19.00 PHILIP KING O CO BIEGA?
13 NIEDZIELA GODZ. 19.00 PHILIP KING O CO BIEGA?
17 CZWARTEK GODZ. 19.00 SZYMON TURKIEWICZ STOSUNKI PRAWNE
18 PIĄTEK GODZ. 19.00 SZYMON TURKIEWICZ STOSUNKI PRAWNE
19 SOBOTA GODZ. 19.00 PHILIP KING O CO BIEGA?
20 NIEDZIELA GODZ. 19.00 FRANCIS VEBER KOLACJA DLA GŁUPCA
25 PIĄTEK GODZ. 19.00 RAY COONEY OKNO NA PARLAMENT
26 SOBOTA GODZ. 19.00 RAY COONEY OKNO NA PARLAMENT
27 NIEDZIELA GODZ. 19.00 RAY COONEY OKNO NA PARLAMENT
#wróciliśmy
LIPIEC
10 SOBOTA GODZ. 19.00 ALEKSANDER FREDDO ZEMSTA
ZABRZE NIE TYLKO NA WEEKEND
www.teatrzabrze.pl
rezerwacje pod nr tel. 609 621 460
Teatr Nowy w Zabrzu
Plac Teatralny 1
Zabrze w sercu Śląska

Filharmonia Zabrzańska
2021
CZERWIEC
1.6.
KONCERT PIOSENEK NA ZAKOŃCZENIE CYKLU „BAJTEL W FILHARMONII ON-LINE"
Piosenki, zabawy, konkursy
11.6.
ZAKOŃCZENIE SEZONU 2020/2021
Wielkie przeboje wielkiego ekranu - muzyka filmowa
17.6.
„MUSICA HUMANA" – KONCERT ABSOLWENTÓW I UCZNIÓW SZKOŁY MUZYCZNEJ II STOPNIA W ZABRZU
Mendelssohn, Dvorak, Bach, Beethoven, de Falla, Mozart i inni
24.6.
NA POWITANIE WAKACJI! – „POJEDYNEK NA SMYCZKI"
Sarasate, Popper, Piazzola, Williams, Gershwin, Monti
DEMEX

02.07.2021
ODKRYJ
TAJEMNICĘ!
MIEJSCE
DO ODKRYCIA
www.sztolnialuiza.pl

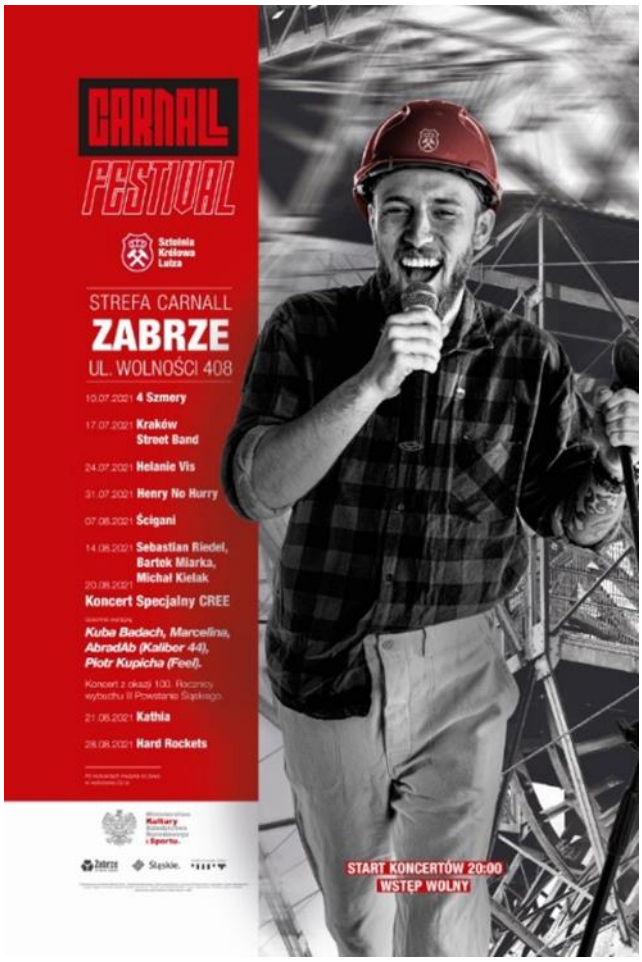
CARNALL
FESTIVAL
Sztolnia Królowa Luiza
STREFA CARNALL
ZABRZE
UL. WOLNOŚCI 408
10.07.2021 4 Szmery
17.07.2021 Kraków Street Band
24.07.2021 Helanie Vis
31.07.2021 Henry No Hurry
07.08.2021 Ścigani
14.08.2021 Sebastian Riedel, Bartek Miarka, Michał Kielak
20.08.2021
Koncert Specjalny CREE
Kuba Badach, Marcelina, AbradAb (Kaliber 44), Piotr Kupicha (Feel).
Koncert z okazji 100. Rocznicy wybuchu II Powstania Śląskiego.
21.08.2021 Kathia
28.08.2021 Hard Rockets
START KONCERTÓW 20:00
WSTĘP WOLNY

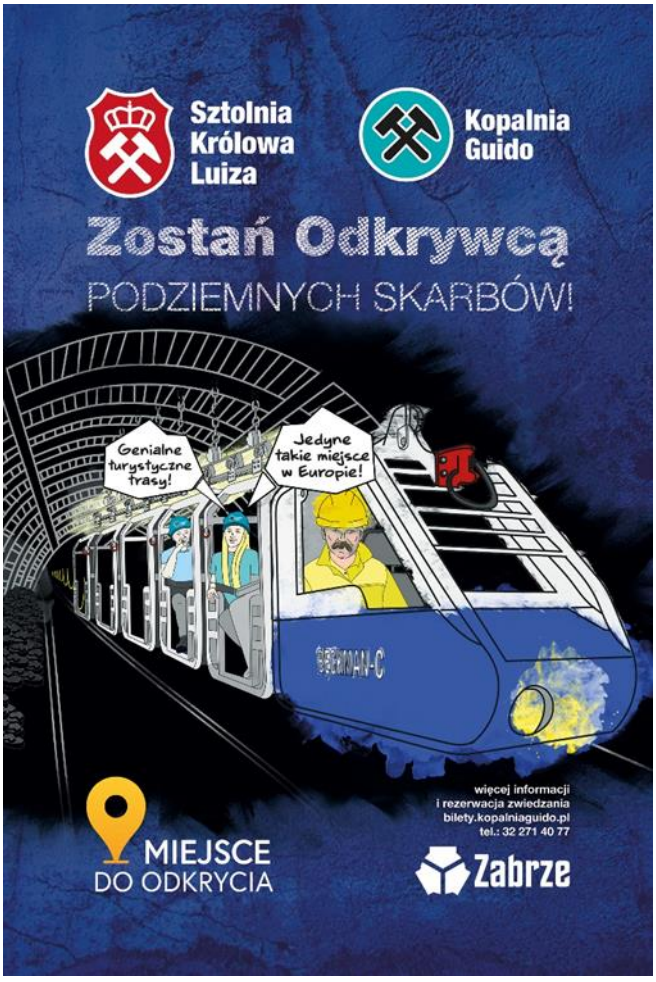
Sztolnia Królowa Luiza
Kopalnia Guido
Zostań Odkrywcą
PODZIEMNYCH SKARBÓW!
Genialne turystyczne trasy!
Jedyne takie miejsce w Europie!
więcej informacji
i rezerwacja zwiedzania
bilety.kopalniaguido.pl
tel.: 32 271 40 77
MIEJSCE
DO ODKRYCIA
Zabrze

Sztolnia Królowa Luiza
Kopalnia Guido
Zostań Odkrywcą
PODZIEMNYCH SKARBÓW!
Genialne turystyczne trasy!
Jedyne takie miejsce w Europie!
więcej informacji
i rezerwacja zwiedzania
bilety.kopalniaguido.pl
tel.: 32 271 40 77
MIEJSCE
DO ODKRYCIA
Zabrze

Teatr Nowy w Zabrzu
16 - 24 października 2021
program festiwalu
ANCORA TU
POKŁÓĆ SIĘ ZE MNĄ
NIECH PRAWO BĘDZIE Z WAMI
RZEŹ
ŚPÓŹNIONE ODWIEDZINY
ZJEMY WASZE DZIECI. Z CEBULĄ
INNI LUDZIE
CARDEROBA DAMSKA
MYKWA
DOM LALKI. CZĘŚĆ DRUGA
WYSPA KALINA
BĘDZIE ZNAK
DEBIL
BOSKA
ZŁOTA MASKA
www.teatrzabrze.pl
KRÓLOWA ŚNIEGU
POWRACA JUŻ W LISTOPADZIE!

Królowa Śniegu
PARK MILIONA ŚWIATEŁ
KĄPIELISKO LEŚNE
ZABRZE
Czekają na Ciebie:
Kryształowa Komnata
Karuzela Królowej Śniegu
Lodowa Górka
Jarmark Świąteczny
Zamek Zbójców
Aleja Zakochanych
i wiele innych atrakcji
„Królowa Śniegu – Park Miliona Świateł"
już od 6 listopada 2021 r.
wystawa czynna codziennie
pn.-czw., 15-21
pt.-ndz., 15-22
www.parkmilionaswiatel.pl

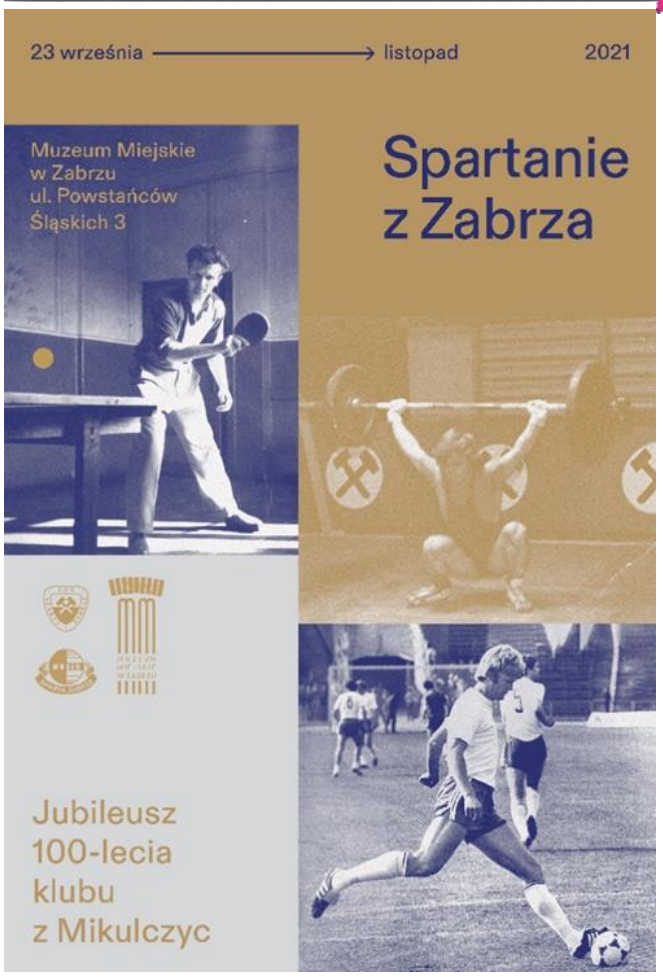
23 września → listopad 2021
Muzeum Miejskie w Zabrzu
ul. Powstańców Śląskich 3
Spartanie z Zabrza
Jubileusz 100-lecia klubu z Mikulczyc

Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Ficowskiego w Zabrzu
PROLOG
„Ze śląskiej wokandy: zbrodnie niedoskonałe"
SPOTKANIA AUTORSKIE
Maciej Siembieda
Anna Kańtoch
Marek Krajewski
SEMINARIUM
„Zabrze – Sosnowiec – Świdnica: lokalność w kryminale"
WARSZTATY
„Miasto w kryminale"
„Miasto i obraz"
„Five o'clock z Agathą Christie"
EPILOG:
„Za starzy by umrzeć młodo"
Zbiry StandUpu Ćwiek & Linke
2021
Kryminalne zagadki Śląska
REAKTYWACJA
więcej informacji
www.biblioteka.zabrze.pl
wstęp wolny

Opracował: Wydział Promocji, Turystyki i Sportu UM Zabrze

3.3 INFORMACJA O SPÓŁKACH

Tabela. Spółki z większościowym udziałem Miasta

Lp.	Nazwa spółki	Wartość kapitału podstawowego spółki (na dzień 31.12.2021)	Udział procentowy Miasta Zabrze w kapitale podstawowym (na dzień 31.12.2021)	Suma bilansowa (na dzień 31.12.2020)*	Zysk/strata netto (na dzień 31.12.2020)*	Wartość zobowiązań długoterminowych spółki z tytułu kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych (na dzień 31.12.2020)*
1	2	3	4	5	6	7
1	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	239 646 500	100,00%	406 184 268,99	850 496 zł	59 781 663 zł
2	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu Sp. z o.o.	42 224 000	100,00%	36 354 843,00	-4 832 440 zł	1 321 387 zł
3	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o.o.	23 029 500	100,00%	87 269 368,57	70 695,75 zł	7 200 000 zł
4	Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o.	106 614 000	100,00%	100 603 999,80	-11 839 105 zł	24 805 046 zł
5	Stadion w Zabrzu Sp. z o.o.	238 030 700	100,00%	245 131 118,00	-13 121 169 zł	85 657 466 zł
6	Zarząd Budynków Mieszkaniowych - Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	57 642 500	100,00%	92 155 901,00	21 103 zł	14 553 160 zł
7	Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o.	12 551 950	92,59%	14 781 799,00	-516 362 zł	5 348 642 zł
8	Górnik Zabrze S.A.	101 942 300	83,42%	21 204 203,39	-7 165 739 zł	20 000 000 zł

* w związku z terminami zatwierdzania sprawozdań finansowych, przedstawione są dane finansowe na koniec 2020 r.

Źródło: Wydział Zarządzania Mieniem

3.4 BUDŻET OBYWATELSKI

Budżet obywatelski

Budżet jednostki samorządu terytorialnego oznacza gromadzenie wpływów, które przeznaczane są na zadania służące ogółowi mieszkańców jednostki. Wprowadzane są jednak rozwiązania, które w sposób bardziej bezpośredni dają mieszkańcom możliwość wpływania na kierunki przeznaczenia środków z miejskiej „kasy". Jednym z takich instrumentów jest budżet obywatelski. Kolejna, ósma edycja budżetu obywatelskiego rozpoczęła się 21 czerwca 2021 roku. Edycja ta to trzecia edycja prowadzona w myśl znowelizowanej ustawy o samorządzie gminnym, nakazującej przeprowadzanie w miastach na prawach powiatu budżetu obywatelskiego. Jednocześnie, w omawianym okresie, prowadzono zadania budżetowe, wynikające z wcześniejszych edycji — czwartej, piątej, szóstej i siódmej.

Budżet obywatelski jako instrument włączania mieszkańców w sprawy miasta

Przed budżetem obywatelskim stawiane jest zwykle kilka celów. Jednym z głównych wyznaczników jest przede wszystkim wskazanie ważnych z punktu widzenia mieszkańców zadań. Jest to jednak również dobry instrument włączania mieszkańców w sprawy miasta i w sprawy decydowania o miejskich priorytetach. Jest to też instrument edukacyjny, między innymi na temat zadań samorządu i podziału zadań między stronami rządową i samorządową.

Ósma edycja budżetu obywatelskiego

W 2021 roku prowadzono kolejną, ósmą edycję budżetu obywatelskiego. Edycja ta została zaplanowana na okres do 29 października z założeniem, że realizacja poszczególnych zadań odbędzie się z budżetu Miasta Zabrze na rok 2022. Procedurę przeprowadzono na podstawie aktów prawnych, o znaczeniu miejskim. Są to:

- Uchwała Nr VIII/93/19 Rady Miasta Zabrze z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami miasta w formie budżetu obywatelskiego „Zabrzański Budżet Partycypacyjny".
- Zarządzenie Nr 404/WBU/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 7 czerwca 2021 r. w sprawie konsultacji z mieszkańcami w formie budżetu obywatelskiego, dotyczących wyboru zadań do wpisania do projektu budżetu miasta Zabrze na rok 2022.
- Zarządzenie Nr 555/WBU/2021 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 2 lipca 2021 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 404/WBU/2021 z dnia 7 czerwca 2021 r., w sprawie konsultacji z mieszkańcami w formie budżetu obywatelskiego, dotyczących wyboru zadań do wpisania do projektu budżetu miasta Zabrze na rok 2022.

Podstawą prawną wprowadzania budżetu obywatelskiego w gminach jest art. 5a ust. 2 i 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2021 poz. 1372).

Procedura zakłada kilka etapów, w tym znane z wcześniejszych edycji zbieranie propozycji projektów od mieszkańców, ocenę projektów z punktu widzenia możliwości i kosztów ich realizacji oraz głosowanie. Ósma edycja to trzecia edycja przewidująca tryb odwoławczy od niedopuszczenia projektu do głosowania. Szczegółowy terminarz ósmej edycji w porównaniu do wcześniejszych zawiera poniższa tabela.

Tabela. Szczegółowy terminarz ósmej edycji budżetu obywatelskiego w porównaniu do wcześniejszych edycji

WYSZCZEGÓLNIENIE	EDYCJA I	EDYCJA II	EDYCJA III	EDYCJA IV	EDYCJA V	EDYCJA VI	EDYCJA VII	EDYCJA VIII
ROZPOCZĘCIE SKŁADANIA WNIOSKÓW	02-03-2015	01-07-2015	25-07-2016	26-06-2017	28-05-2018	24-06-2019	20-07-2020	21-06-2021
ZAKOŃCZENIE SKŁADANIA WNIOSKÓW	30-03-2015	29-07-2015	02-09-2016	07-08-2017	09-07-2018	29-07-2019	20-08-2020	22-07-2021
OGŁOSZENIE WYNIKÓW OCENY WNIOSKÓW						09-09-2019	21-09-2020	14-09-2021
TERMIN SKŁADANIA ODWOŁAŃ						16-09-2019	28-09-2020	21-09-2021
OGŁOSZENIE LISTY PROJEKTÓW DO GŁOSOWANIA	20-04-2015	16-09-2015	07-10-2016	18-10-2017	05-09-2018	23-09-2019	05-10-2020	01-10-2021
ROZPOCZĘCIE GŁOSOWANIA	01-05-2015	28-09-2015	21-10-2016	16-11-2017	20-09-2018	03-10-2019	08-10-2020	07-10-2021
ZAKOŃCZENIE GŁOSOWANIA	10-05-2015	08-10-2015	27-10-2016	01-12-2017	05-10-2018	17-10-2019	23-10-2020	22-10-2021
OGŁOSZENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA	22-05-2015	19-10-2015	04-11-2016	12-12-2017	16-10-2018	24-10-2019	30-10-2020	29-10-2021

Procedura wyboru zadań została tak zaplanowana, aby konkretne zadania będące propozycjami mieszkańców mogły zostać przedstawione w projekcie budżetu miasta na rok 2022.

Wspomniana ustawa daje radzie gminy prawo do podziału środków stawianych do decyzji mieszkańcom na pule po pierwsze dotyczącą całej gminy, a po drugie na pule obejmujące poszczególne jednostki pomocnicze (dzielnice) lub ich grupy. W Zabrzu Rada Miasta zdecydowała o podziale środków dla poszczególnych jednostek pomocniczych (oraz na pulę ogólnomiejską). Określenie kwoty budżetu obywatelskiego (z koniecznością uwzględnienia minimalnego poziomu przewidzianego Ustawą o samorządzie gminnym) to kompetencja organu wykonawczego albowiem inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały budżetowej przysługuje wyłącznie zarządowi jednostki samorządu terytorialnego (czyli w Zabrzu Prezydentowi Miasta). Podział kwoty budżetu obywatelskiego przedstawia się następująco:

Tabela. Wartość poszczególnych pul budżetu obywatelskiego na rok 2022

PULA	DZIELNICA "MAŁA" / "DUŻA"	LIMIT PULI	MAX. WARTOŚĆ PROJEKTU
Biskupice	Duża	350 000,00	350 000,00
Centrum Południe	Duża	350 000,00	350 000,00
Centrum Północ	Duża	350 000,00	350 000,00
Grzybowice	Mała	175 000,00	175 000,00
Guido	Duża	350 000,00	350 000,00
Helenka	Duża	350 000,00	350 000,00
Kończyce	Mała	175 000,00	175 000,00
Maciejów	Mała	175 000,00	175 000,00
Makoszowy	Mała	175 000,00	175 000,00
Mikulczyce	Duża	350 000,00	350 000,00
Osiedle Mikołaja Kopernika	Mała	175 000,00	175 000,00
Osiedle Młodego Górnika	Mała	175 000,00	175 000,00
Osiedle T. Kotarbińskiego	Duża	350 000,00	350 000,00
Pawłów	Mała	175 000,00	175 000,00
Rokitnica	Duża	350 000,00	350 000,00
Zaborze Północ	Duża	350 000,00	350 000,00
Zaborze Południe	Mała	175 000,00	175 000,00
Zandka	Mała	175 000,00	175 000,00
Pula ogólnomiejska	Pula ogólnomiejska	1 000 000,00	500 000,00
Limit budżetu obywatelskiego na 2022 r.		**5 725 000,00**	

Omawiana edycja budżetu obywatelskiego to — jak wspomniano — trzecia realizowana w oparciu o znowelizowaną ustawę o samorządzie gminnym, która nakazuje przeprowadzenie budżetu obywatelskiego w miastach na prawach powiatu dodatkowo określając, że minimalna kwota takiego budżetu to 0,5% wydatków ostatniego zatwierdzonego sprawozdania z wykonania budżetu. W przypadku Miasta Zabrze ostatnim sprawozdaniem było sprawozdanie za 2020 rok. Wykazana tam

kwota wydatków to 1 102 503 842,47 zł. Zatem minimalna kwota budżetu obywatelskiego to 0,5% wydatków czyli 5 512 519,22 zł. To kwota wyższa niż w poprzedniej edycji. Zadecydowano o powiększeniu pul dla dzielnic „małych" o 20 tys. zł i dużych o 40 tys. zł (czyli o 12,9%). Łączna kwota budżetu obywatelskiego to 5 725 000,00 zł, czyli o 10,4% więcej niż w poprzedniej edycji. Szczegóły przedstawia tabela powyżej.

Mieszkańcy w ósmej edycji złożyli 91 projektów — co razem ze złożonymi we wcześniejszych edycjach (146, 139, 96, 70, 47, 102 i 73 kolejno od pierwszej edycji) oznacza, że łącznie we wszystkich edycjach wpłynęły 764 projekty. Poniżej zaprezentowano szczegółowe informacje na temat składanych projektów.

Tabela. Złożone projekty do ósmej edycji budżetu obywatelskiego w porównaniu do wcześniejszych edycji

WYSZCZEGÓLNIENIE	EDYCJA I	EDYCJA II	EDYCJA III	EDYCJA IV*	EDYCJA V	EDYCJA VI	EDYCJA VII	EDYCJA VIII
Wartości nominalne:								
wniosków złożono	146	139	96	70	47	102	73	91
przedmiotem głosowania	108	128	88	64	41	71	59	70
wniosków odrzucono	38	11	8	6	6	31	14	21
w tym:								
formalnie	17	3	7	4	0	4	1	1
prawno – finansowo	21	8	1	2	6	27	13	20
[w %]								
wniosków złożono	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
przedmiotem głosowania	74%	92%	92%	91%	87%	70%	81%	77%
wniosków odrzucono	26%	8%	8%	9%	13%	30%	19%	23%
w tym:								
formalnie	12%	2%	7%	6%	0%	4%	1%	1%
prawno – finansowo	14%	6%	1%	3%	13%	26%	18%	22%

* Wnioski wycofane przez głosujących uwzględniono w ramach wniosków odrzuconych z przyczyn formalnych (dla IV edycji 3 projekty, a dla VIII 1 projekt).

Wnioski zostały ocenione pod względem formalnym (służby Skarbnika Miasta) i prawno – technicznym (w wydziałach urzędu miejskiego lub w miejskich jednostkach organizacyjnych). Omawiana edycja była trzecią zapewniającą możliwość złożenia odwołania od niedopuszczenia projektu do głosowania.

Takich wniosków złożono 5, z których jeden został uwzględniony — projekt został dopuszczony do głosowania.

Głosowanie miało miejsce w okresie 7 – 22 października 2021 roku. Zanotowano 17 099 ważnych kart do głosowania, w tym 17 042 oddanych elektronicznie oraz 57 w formie papierowej karty do głosowania. Łącznie mieszkańcy Zabrze oddali 30 718 głosów na poszczególne projekty, bowiem każdy mieszkaniec miał prawo wskazać po jednym projekcie ogólnomiejskim i jednym dzielnicowym.

Można zaobserwować różny poziom zaangażowania mieszkańców poszczególnych jednostek pomocniczych (dzielnic). Frekwencję w dzielnicach pokazuje kolejna tabela.

Tabela. Frekwencja w dzielnicach w ósmej edycji budżetu obywatelskiego

WYSZCZEGÓLNIENIE	KART	MIESZKAŃCÓW	FREKWENCJA
Grzybowice	1 143	2 372	48,19%
Kończyce	649	2 386	27,20%
Makoszowy	414	2 039	20,30%
Osiedle Młodego Górnika	198	1 022	19,37%
Zaborze Południe	649	4 067	15,96%
Guido	1 123	7 041	15,95%
Osiedle Mikołaja Kopernika	756	4 793	15,77%
Pawłów	358	2 394	14,95%
Mikulczyce	1 407	12 726	11,06%
Maciejów	366	3 346	10,94%
Zaborze Północ	1 473	14 388	10,24%
Zandka	224	2 229	10,05%
Centrum Północ	2 213	22 651	9,77%
Biskupice	878	9 221	9,52%
Centrum Południe	3 018	35 242	8,56%
Osiedle Tadeusza Kotarbińskiego	579	6 782	8,54%
Rokitnica	1 080	12 727	8,49%
Helenka	571	8 309	6,87%
Zabrze	17 099	153 735	11,12%

Łącznie głosy na projekty, z poszczególnych dzielnic, w poszczególnych edycjach, przedstawiały się następująco:

Tabela. Głosy na projekty w podziale wg dzielnic i wg edycji

WYSZCZEGÓLNIENIE	EDYCJA I	EDYCJA II	EDYCJA III	EDYCJA IV	EDYCJA V*	EDYCJA VI	EDYCJA VII	EDYCJA VIII
Dzielnice „duże”	**50 662**	**57 385**	**52 355**	**16 072**	**6 333**	**10 841**	**10 389**	**9 765**
Biskupice	3 293	5 033	1 158	767	190	405	933	556
Centrum Południe	10 848	14 528	14 760	4 330	1 947	2 157	1 302	1 870
Centrum Północ	7 984	10 213	7 151	1 518	1 987	2 407	2 118	1 721
Guido	3 266	4 236	5 197	477	brak środków	1 189	661	1 352
Helenka	5 355	2 859	2 252	737	brak środków	314	414	517
Mikulczyce	2 590	2 076	3 400	1 969	brak środków	912	1 909	1 367
Osiedle T. Kotarbińskiego	5 995	6 379	9 627	515	151	454	497	318
Rokitnica	7 817	4 575	5 719	3 337	2 058	1 948	1 275	611
Zaborze Północ	3 514	7 486	3 091	2 422	brak środków	1 055	1 280	1 453
Dzielnice „małe”	**13 710**	**23 637**	**14 017**	**2 918**	**2 947**	**3 263**	**2 171**	**6 088**
Grzybowice	2 236	1 656	1 399	95	335	674	456	2 278
Kończyce	328	2 246	419	224	brak środków	84	289	1 090
Maciejów	1 729	1 948	561	558	314	198	87	641
Makoszowy	1 214	1 653	2 161	282	480	740	272	432
Osiedle Mikołaja Kopernika	3 277	3 870	4 677	756	985	999	407	596
Osiedle Młodego Górnika	1 187	2 214	1 296	136	190	61	241	230
Pawłów	-	3 026	902	364	324	167	202	195
Zaborze Południe	442	4 551	1 210	302	199	185	112	480
Zandka	3 297	2 473	1 392	201	120	155	105	146
Projekty ogólnomiejskie (w ed. I - ponaddzielnicowe)	**7 259**	**-**	**-**	**14 282**	**7 536**	**9 375**	**7 784**	**14 865**
Razem	71 631	81 022	66 372	33 272	16 816	23 479	20 344	30 718

* Z uwagi, że we wcześniejszej, czwartej edycji budżetu obywatelskiego wskazano do realizacji projekty dwuletnie z założeniem, że drugi rok będzie finansowany a conto kolejnej edycji, nie można było składać projektów z dzielnic oznaczonych „brak środków”.

Efektem głosowania są dwadzieścia cztery zadania budżetowe, które zostały wpisane do projektu budżetu miasta na 2022 rok. Szczegóły pokazuje tabela poniżej.

Tabela. Zadania budżetowe wynikające z VIII edycji budżetu obywatelskiego wpisane do projektu budżetu miasta Zabrze na rok 2022 w podziale na działy klasyfikacji budżetowej

DZIAŁ	SKRÓT NAZWY	NAZWA ZADANIA	PLAN
600			163 600
	WI/JGN/15/22	ZBO 2022 1. REMONT CHODNIKA, POPRAWIENIE ŚCIEŻKI CHODNIKOWEJ I WYZNACZENIE DODATKOWYCH MIEJSC POSTOJOWYCH 2. ZABRZAŃSKIE CENTRUM KULTURY I SPORTU - ZABUDOWA OŚWIETLENIA, ŁAWEK I KOSZY NA ŚMIECI	107 000
	WI/ZM/27/22	ZBO 2022 MODERNIZACJA CHODNIKA WŚRÓD BIEDRONEK	56 600
754			685 000
	WI/ZKOL/08/22	ZBO 2022 BEZPIECZNE ZABRZE - WYMIANA BRAMY GARAŻOWEJ I MONTAŻ MONITORINGU WIZYJNEGO NA BUDYNKU OSP	35 000
	WI/ZKOL/12/22	ZBO 2022 BEZPIECZNE ZABRZE - DOPOSAŻENIE WSZYSTKICH JEDNOSTEK OSP W ZABRZU	500 000
	WI/ZKOL/22/22	ZBO 2022 MODERNIZACJA POJAZDU GAŚNICZEGO WRAZ Z WYMIANĄ SILNIKA I OSPRZĘTU	150 000
801			1 795 400
	WI/WI/06/22	ZBO 2022 MODERNIZACJA BOISKA WIELOFUNKCYJNEGO I TERENÓW ZIELONYCH PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI NR 14 IM. ADAMA MICKIEWICZA W ZABRZU	350 000
	WI/WI/18/22	ZBO 2022 BOISKO NASZYCH MARZEŃ	350 000
	WI/WI/19/22	ZBO 2022 MODERNIZACJA ŁAZIENEK W PRZEDSZKOLU NR 2 W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM NR 16	175 000
	WI/WI/21/22	ZBO 2022 SPORTOWY JANEK	129 000
	WI/WI/28/22	ZBO 2022 NAWIERZCHNIA PLUS - WYMIANA NAWIERZCHNI KORTÓW TENISOWYCH	293 000
	WI/WO/26/22	ZBO 2022 ZDROWA WODA DLA KAŻDEGO UCZNIA - MONTAŻ DYSTRYBUTORÓW WODY W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH NA TERENIE MIASTA ZABRZE	498 400
900			2 709 210
	WI/IK/07/22	ZBO 2022 BISKUPICKIE CENTRUM AKTYWNOŚCI I WYPOCZYNKU - TU KAŻDY ZNAJDZIE COŚ DLA SIEBIE, BEZ WZGLĘDU NA WIEK PLAC_ZABAW LEŻAKI_MIEJSKIE STREET_WORKOUT	350 000
	WI/IK/14/22	ZBO 2022 MODERNIZACJA PARKU U ZBIEGU ULIC PADEREWSKIEGO I MIŁEJ	129 100
	WI/IK/16/22	ZBO 2022 BUDOWA CHODNIKA OD UL. POD BOREM DO UL. MŁ. GÓRNIKA WRAZ Z OŚWIETLENIEM I ŁAWKAMI. BUDOWA OGRODZENIA PLACU ZABAW PRZY UL. MŁ. GÓRNIKA	169 200
	WI/IK/29/22	ZBO 2022 BUDOWA SIŁOWNI I PLACU ZABAW W PARKU AKTYWNEGO WYPOCZYNKU W MIKULCZYCACH PRZY UL. PARKOWEJ	347 940

	WI/JGN/15/22	ZBO 2022 1. REMONT CHODNIKA, POPRAWIENIE ŚCIEŻKI CHODNIKOWEJ I WYZNACZENIE DODATKOWYCH MIEJSC POSTOJOWYCH 2. ZABRZAŃSKIE CENTRUM KULTURY I SPORTU - ZABUDOWA OŚWIETLENIA, ŁAWEK I KOSZY NA ŚMIECI	66 150
	WI/JGN/24/22	ZBO 2022 POWIĘKSZENIE I MODERNIZACJA ISTNIEJĄCEGO PLACU ZABAW	110 812
	WI/WI/11/22	ZBO 2022 SKATEPARK DLA HELENKI	280 000
	WI/WI/13/22	ZBO 2022 2 PLACE ZABAW DLA MAŁYCH I DUŻYCH POCIECH PRZY UL. DULĘBY	350 000
	WI/WI/17/22	ZBO 2022 ROZBUDOWA ZABORZA (SIŁOWNIA POD CHMURKĄ, MIEJSCE ODPOCZYNKU, STREFA ZABAW)	350 000
	WI/WI/21/22	ZBO 2022 SPORTOWY JANEK	221 000
	WI/ZM/20/22	ZBO 2022 TRAWIASTE BOISKO DO REKREACYJNEJ GRY W PIŁKĘ NOŻNĄ	160 008
	WI/ZM/23/22	ZBO 2022 MIEJSCE DO RELAKSU (LEŻAKI, ALEJKI, TABLICE EDUKACYJNE, MIEJSCE SPOTKAŃ ITP.)	175 000
921			175 000
	WI/ZM/10/22	ZBO 2022 1. MODERNIZACJA CENTRUM KULTURY I ROZRYWKI NA ZABORZU - POŁUDNIE 2. MODERNIZACJA STRZELNICY SPORTOWEJ "TEMIDA"	175 000
926			216 000
	WI/WI/25/22	ZBO 2022 MODERNIZACJA I DOPOSAŻENIE OBIEKTÓW SPORTOWYCH UKS QUO VADIS MAKOSZOWY	175 000
	WI/ZM/09/22	ZBO 2022 BUDOWA OGRODZENIA FRONTOWEGO/ZEWNĘTRZNEGO BOISKA SPORTOWEGO KS ZABRZE/GRZYBOWICE	41 000
RAZEM			5 744 210

W planie wydatków na 2022 rok zapisano 34 zadania budżetowe o łącznej wartości 8 573 519 zł (wg stanu na 1 stycznia 2021 r.) wynikające z decyzji mieszkańców w drodze budżetu obywatelskiego. Na tę liczbę i wartość składało się — oprócz powyższych zadań z VIII edycji — 8 zadań o wartości 2 586 850 zł z VII edycji, 2 zadania o wartości 242 459 zł z VI edycji.

Wspomniane powyżej zdefiniowanie budżetu obywatelskiego jako formy konsultacji z mieszkańcami w art. 5a ustawy o samorządzie gminnym niosło za sobą szereg zmian. Do najważniejszych zmian można zaliczyć poniżej wymienione sprawy. Uprawnionymi do głosowania stali się wszyscy mieszkańcy Zabrza (brak wymogu zameldowania, niezależnie od wieku). Minimalna kwota budżetu obywatelskiego została ustalona w miastach na prawach powiatu na poziomie 0,5% wydatków gminy zawartych w ostatnim przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu. Omówienia minimalnej wartości budżetu obywatelskiego w przypadku Zabrza dokonano na stronie 218 wyżej. W miastach na prawach powiatu przeprowadzenie budżetu obywatelskiego stało się też obowiązkowe. Lista poparcia była wymagana tylko dla projektów ogólnomiejskich (50 podpisów). W przypadku projektów składanych do pul dzielnicowych takich podpisów popierających nie wymagano. Najmniej liczną jednostkę

pomocniczą zamieszkuje niewiele więcej niż 1 000 mieszkańców. Biorąc pod uwagę, iż ustawa o samorządzie gminnym określa, że liczba podpisów mieszkańców popierających projekt nie może przekraczać 0,1 % mieszkańców terenu objętego pulą budżetu obywatelskiego, to można by żądać tylko jednego podpisu. Z zapisów wspomnianej ustawy mówiących, że mieszkańcy decydują corocznie o części wydatków budżetu gminy oraz że zadania wybrane w ramach budżetu obywatelskiego zostają uwzględnione w uchwale budżetowej gminy (a budżet dotyczy roku) wywodzi się wniosek, że projekty muszą być możliwe do wykonania w ciągu jednego roku — nie można realizować projektów dwu- lub wieloletnich. Projekty obejmujące roboty budowlane muszą być zlokalizowane na terenie co do którego miasto posiada prawo do gospodarowania na cele budowlane. Nie można zatem lokować projektów na terenach na przykład zarządzanych przez spółdzielnie mieszkaniowe. Wnioskodawcy, którego złożony projekt został niedopuszczony do głosowania, służy wspomniane wyżej odwołanie.

Wykonywanie zadań z wcześniejszych edycji budżetu obywatelskiego

W okresie sprawozdawczym wykonywano zadania pochodzące z wcześniejszych edycji budżetu obywatelskiego: czwartej, piątej, szóstej i siódmej.

Ogółem w 2021 roku prowadzonych było 46 zadań budżetowych o łącznej wartości planu pierwotnego 8 861 769 zł, który w trakcie roku został zwiększony do wysokości 9 507 673 zł. Wykonując wspomniane zadania rozdysponowano środki w wysokości 6 237 064,26 zł. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Informacja o wydatkach w latach poprzednich, w roku sprawozdawczym oraz o planie pierwotnym i po zmianach na zadania realizowane w 2021 roku z IV, V, VI i VII edycji budżetu obywatelskiego

DZIAŁ	EDYCJA	LP	SYMBOL ZADANIA	NAZWA ZADANIA	ZAKOŃCZENIE REALIZACJI?	WYKONANIE W LATACH WCZEŚNIEJSZYCH	PLAN PIERWOTNY	PLAN PO ZMIANACH	WYKONANIE	% WYKONANIA	WYKONANIE RAZEM Z LATAMI WCZEŚNIEJ-SZYMI
600	Edycja V	P0009	WI/MZDIII/09/19	ZBP 2019 - BUDOWA MIEJSC POSTOJOWYCH ORAZ BRUKOWANIE CHODNIKÓW	Tak	141 858,53	63 000	61 936	61 935,58	100,00%	203 794,11
600	Edycja V	P0033	WI/MZDIII/12/19	ZBP 2019 - BUDOWA MIEJSC POSTOJOWYCH NA OSIEDLU T. KOTARBIŃSKIEGO	Tak	19 328,50	430 147	280 995	280 994,18	100,00%	300 322,68
600	Edycja VII	P0057	WI/JGN/25/21	ZBO-NAPRAWA NAWIERZCHNI ZALEWANYCH CHODNIKÓW WRAZ Z OŚWIETLENIEM PLACU POMIĘDZY ULICAMI HEWELIUSZA, BANACHIEWICZA I GALILEUSZA NA OS. MIKOŁAJA KOPERNIKA	Tak	0,00	154 995	169 995	169 754,00	99,86%	169 754,00
600	Edycja VII	P0068	WI/JGN/28/21	ZBO-WYODRĘBNIENIE MIEJSC POSTOJOWYCH DLA SAMOCHODÓW OSOBOWYCH	Tak	0,00	145 426	145 426	145 175,51	99,83%	145 175,51

DZIAŁ	EDYCJA	LP	SYMBOL ZADANIA	NAZWA ZADANIA	ZAKOŃCZENIE REALIZACJI?	WYKONANIE W LATACH WCZEŚNIEJSZYCH	PLAN PIERWOTNY	PLAN PO ZMIANACH	WYKONANIE	% WYKONANIA	WYKONANIE RAZEM Z LATAMI WCZEŚNIEJ-SZYMI
600	Edycja VII	P0006	WI/MZDIII/08/21	ZBO-BUDOWA SYGNALIZACJI ŚWIETLNEJ NA PRZEJŚCIU DLA PIESZYCH NA ULICY PADEREWSKIEGO W REJONIE SKRZYŻOWANIA Z ULICĄ NOCONIÓW	Tak	0,00	140 000	153 750	153 750,00	100,00%	153 750,00
600	Edycja VII	P0031	WI/MZDIII/20/21	ZBO-MODERNIZACJA CHODNIKÓW NA OS. T. KOTARBIŃSKIEGO	Nie	0,00	259 977	396 443	21 000,00	5,30%	21 000,00
600	Edycja VII	P0070	WI/MZDIII/29/21	ZBO-POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW BISKUPIC	Nie	0,00	310 000	310 000	26 322,00	8,49%	26 322,00
600	Edycja VII	P0065	WI/WI/27/21	ZBO-FAJNE ZABRZE-INFRASTRUKTURA ROWEROWA I ARTYSTYCZNA	Nie	0,00	500 000	485 000	39 317,69	8,11%	39 317,69
754	Edycja VI	P0093	WI/ZKOL/35/20	ZBP 2020 - BEZPIECZNE ZABRZE - MONTAŻ 14 NOWOCZESNYCH KAMER MONITORINGU MIEJSKIEGO	Tak	0,00	500 000	500 000	458 000,00	91,60%	458 000,00
754	Edycja VII	P0011	WI/ZKOL/11/21	ZBO-BEZPIECZNE ZABRZE-ZAKUP SAMOCHODU RATOWNICZO-GAŚNICZEGO	Nie	0,00	150 000	150 000	0,00	0,00%	0,00
754	Edycja VII	P0013	WI/ZKOL/13/21	ZBO-BEZPIECZNE ZABRZE-WYMIANA ROLET W SKRYTKACH AUTA RATOWNICZO - GAŚNICZEGO MARKI JELCZ	Tak	0,00	36 900	36 900	34 132,50	92,50%	34 132,50
801	Edycja IV	P0030	WI/WI/37/18	ZBP 2018-OGÓLNODOSTĘPNA MAŁA SALA GIMNASTYCZNA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 28 IM. MIŁOŚNIKÓW ROKITNICY W ZABRZU	Nie	15 990,00	0	304 000	253 433,14	83,37%	269 423,14
801	Edycja V	P0021	WI/WI/07/19	ZBP 2019 - PRZEDSZKOLNY PLAC ZABAW PRZY PRZEDSZKOLU NR 14 IM. PROMYCZEK W ZABRZU	Tak	593,68	16 400	16 400	16 031,83	97,76%	16 625,51
801	Edycja VI	P0051	WI/WI/28/20	ZBP 2020 - REMONT TOALET W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 42 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA	Tak	127 005,20	515 140	464 494	464 493,90	100,00%	591 499,10

DZIAŁ	EDYCJA	LP	SYMBOL ZADANIA	NAZWA ZADANIA	ZAKOŃCZENIE REALIZACJI?	WYKONANIE W LATACH WCZEŚNIEJSZYCH	PLAN PIERWOTNY	PLAN PO ZMIANACH	WYKONANIE	% WYKONANIA	WYKONANIE RAZEM Z LATAMI WCZEŚNIEJ-SZYMI
801	Edycja VI	P0060	WI/WI/31/20	ZBP 2020 - NAUKOWO - SENSORYCZNY PARK DOŚWIADCZEŃ PROMYCZKA (P14 UL. ŚCIEGIENNEGO)	Tak	5 072,32	140 172	140 172	137 025,16	97,76%	142 097,48
801	Edycja VI	P0072	WI/WI/32/20	ZBP 2020 - PLAC ZABAW DLA DZIECI PRZY PRZEDSZKOLU NR 41	Tak	7 995,00	117 497	107 502	107 501,85	100,00%	115 496,85
801	Edycja VI	P0080	WI/WI/34/20	ZBP 2020 - BUDOWA BOISKA DO GRY W PIŁKĘ NOŻNĄ PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 W ZABRZU, UL. SPORTOWA 5, I ETAP	Nie	12 800,00	285 200	285 200	243 654,88	85,43%	256 454,88
801	Edycja VII	P0005	WI/WI/07/21	ZBO-REMONT ŁAZIENEK I USUNIĘCIE BARIER ARCHITEKTONICZNYCH W ŁAZIENKACH DLA UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI NR 14 IM. ADAMA MICKIEWICZA W ZABRZU	Tak	0,00	310 000	333 641	333 133,75	99,85%	333 133,75
801	Edycja VII	P0009	WI/WI/10/21	ZBO-ZDROWO-SPORTOWO I ZABAWOWO ? DOPOSAŻENIE BAZY SPORTOWO REKREACYJNEJ W DZIELNICY MAKOSZOWY	Nie	0,00	154 510	191 510	42 473,50	22,18%	42 473,50
801	Edycja VII	P0017	WI/WI/14/21	ZBO-REMONT ŁAZIENEK W ZSP NR 9	Tak	0,00	155 000	155 000	148 492,50	95,80%	148 492,50
801	Edycja VII	P0024	WI/WI/17/21	ZBO-AKTYWNI I INTERAKTYWNI-ROZBUDOWA I MODERNIZACJA BAZY SPORTOWEJ ORAZ ROZWÓJ NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII W DZIELNICY HELENKA	Nie	0,00	310 000	310 000	122 297,00	39,45%	122 297,00
801	Edycja VII	P0040	WI/WI/23/21	ZBO-ESTETYKA I BEZPIECZEŃSTWO W SZKOŁACH SP 6 I SP 43	Tak	0,00	243 000	243 000	233 495,16	96,09%	233 495,16
801	Edycja VII	P0056	WI/WI/24/21	ZBO-BUDOWA BOISKA DO GRY W PIŁKĘ NOŻNĄ PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 W ZABRZU, UL. SPORTOWA 5-II ETAP	Nie	0,00	310 000	310 000	271 238,27	87,50%	271 238,27

DZIAŁ	EDYCJA	LP	SYMBOL ZADANIA	NAZWA ZADANIA	ZAKOŃCZENIE REALIZACJI?	WYKONANIE W LATACH WCZEŚNIEJSZYCH	PLAN PIERWOTNY	PLAN PO ZMIANACH	WYKONANIE	% WYKONANIA	WYKONANIE RAZEM Z LATAMI WCZEŚNIEJ-SZYMI
801	Edycja VII	P0058	WI/WI/26/21	ZBO-MODERNIZACJA SZATNI ORAZ TOALET I DOSTOSOWANIE ICH DO OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW	Tak	0,00	155 000	155 000	152 617,99	98,46%	152 617,99
900	Edycja IV	P0055	WI/IK/48/18	ZBP 2018-STWORZENIE "CENTRUM AKTYWNOŚCI I WYPOCZYNKU" W ZABRZU BISKUPICACH	Tak	5 049,40	184 282	153 750	153 750,00	100,00%	158 799,40
900	Edycja V	P0037	WI/IK/04/19	ZBP 2019 - SIŁOWNIA POD CHMURKĄ	Tak	4 400,00	25 600	30 252	30 251,77	100,00%	34 651,77
900	Edycja VI	P0011	WI/IK/18/20	ZBP 2020 - BUDOWA REPREZENTACYJNEGO PUNKTU PAWŁOWA	Tak	8 364,00	141 636	145 536	145 459,80	99,95%	153 823,80
900	Edycja VI	P0023	WI/WI/22/20	ZBP 2020 - MAŁY PLAC ZABAW DLA MAŁYCH POCIECH PRZY UL. JABŁOŃSKIEGO/ANDERSA	Tak	4 600,00	100 526	70 573	70 572,97	100,00%	75 172,97
900	Edycja VI	P0028	WI/WI/23/20	ZBP 2020 - KOMPLEKS REKREACYJNO-SPORTOWY PRZY UL. GWARECKIEJ W ZABRZU	Tak	5 820,00	143 500	123 500	122 533,39	99,22%	128 353,39
900	Edycja VI	P0029	WI/WI/24/20	ZBP 2020 - MIEJSCE ZABAW PRZY ULICY LOMPY	Tak	6 580,50	143 000	151 083	151 082,59	100,00%	157 663,09
900	Edycja VI	P0052	WI/WI/29/20	ZBP 2020 - MODERNIZACJA BOISKA DO GRY W PIŁKĘ NOŻNĄ I BUDOWA KORTU TENISOWEGO ORAZ WYBRUKOWANIE ALEJKI. MONITORING	Tak	18 450,00	150 000	265 000	262 736,97	99,15%	281 186,97
900	Edycja VI	P0097	WI/WI/37/20	ZBP 2020 - NOWY PLAC ZABAW NA ZANDCE	Tak	4 800,00	45 200	51 327	51 310,69	99,97%	56 110,69
900	Edycja VI	P0001	WI/WI/48/20	ZBP-2020-MODERNIZACJA PARKU W MIKULCZYCACH I OŚWIETLENIE BOISKA	Nie	8 856,00	0	347 217	166 815,57	48,04%	175 671,57

DZIAŁ	EDYCJA	LP	SYMBOL ZADANIA	NAZWA ZADANIA	ZAKOŃCZENIE REALIZACJI?	WYKONANIE W LATACH WCZEŚNIEJSZYCH	PLAN PIERWOTNY	PLAN PO ZMIANACH	WYKONANIE	% WYKONANIA	WYKONANIE RAZEM Z LATAMI WCZEŚNIEJ-SZYMI
900	Edycja VI	P0018	WI/WI/49/20	ZBP 2020-STREFA WYPOCZYNKU W CIOK	Tak	9 348,00	120 556	129 575	129 574,99	100,00%	138 922,99
900	Edycja VI	P0077	WI/WI/68/20	ZBP 2020 - PARK JORDANA	Nie	0,00	278 457	232 384	18 592,77	8,00%	18 592,77
900	Edycja VI	P0050	WI/ZKOL/99/20	ZBP 2020 - POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA W DZIELNICY BISKUPICE	Tak	0,00	298 800	298 800	295 000,00	98,73%	295 000,00
900	Edycja VII	P0008	WI/IK/09/21	ZBO-STWORZENIE PARKU REKREACYJNO-PRZYRODNICZO-KULTUROWEGO (ETAP 1)	Nie	0,00	155 000	155 000	6 642,00	4,29%	6 642,00
900	Edycja VII	P0012	WI/IK/12/21	ZBO-ROD KAPRYS W ZABRZU-OŚWIETLENIE ALEJEK OGRODOWYCH W ROD KAPRYS	Nie	0,00	297 000	297 000	0,00	0,00%	0,00
900	Edycja VII	P0025	WI/IK/18/21	ZBO-PRZYJAZNE I BEZPIECZNE CENTRUM - REWITALIZACJA TERENU POMIĘDZY UL. WYZWOLENIA ORAZ UL. DWORCOWĄ W ZABRZU	Nie	0,00	55 853	55 853	5 166,00	9,25%	5 166,00
900	Edycja VII	P0028	WI/IK/19/21	ZBO-PSI RAJ, CZYLI WYBIEG DLA PSÓW	Tak	0,00	49 995	49 995	48 585,00	97,18%	48 585,00
900	Edycja VII	P0038	WI/IK/21/21	ZBO-ZIELONY PARK NA ZABORZU	Nie	0,00	500 000	0	0,00	-	0,00
900	Edycja VII	P0001	WI/WI/06/21	ZBO-BOISKO DO SIATKÓWKI PLAŻOWEJ W MIKULCZYCACH ? 3 ETAP MODERNIZACJI PARKU	Tak	0,00	150 000	150 000	141 252,00	94,17%	141 252,00
900	Edycja VII	P0022	WI/WI/16/21	ZBO-MODERNIZACJA BOISKA PAWŁÓW	Nie	0,00	155 000	155 000	8 113,52	5,23%	8 113,52

DZIAŁ	EDYCJA	LP	SYMBOL ZADANIA	NAZWA ZADANIA	ZAKOŃCZENIE REALIZACJI?	WYKONANIE W LATACH WCZEŚNIEJSZYCH	PLAN PIERWOTNY	PLAN PO ZMIANACH	WYKONANIE	% WYKONANIA	WYKONANIE RAZEM Z LATAMI WCZEŚNIEJ-SZYMI
900	Edycja VII	P0038	WI/WI/21/21	ZBO - ZIELONY PARK NA ZABORZU	Nie	0,00	0	370 234	0,00	0,00%	0,00
900	Edycja VII	P0039	WI/WI/22/21	ZBO-PLAC ZABAW, SIŁOWNIA POD CHMURKĄ-FLOW PARK, BOISKO DO PIŁKI PLAŻOWEJ / POPRAWA INFRASTRUKTURY REKREACYJNO-SPORTOWEJ	Tak	0,00	310 000	414 230	414 227,97	100,00%	414 227,97
900	Edycja VII	P0020	WI/ZM/15/21	ZBO-1. MODERNIZACJA CENTRUM KULTURY I ROZRYWKI NA ZABORZU - POŁUDNIE 2. MODERNIZACJA PLACU ZABAW PRZY SP-16	Nie	0,00	155 000	155 000	99 125,87	63,95%	99 125,87
					Suma	**406 911,13**	**8 861 769**	**9 507 673**	**6 237 064,26**	**65,60%**	**6 643 975,39**

Informacja o wykonanych w 2021 roku wydatkach na zadania wynikające z procedury budżetu obywatelskiego

W 2021 roku kontynuowano realizację zadań wynikających z IV, V i VI edycji budżetu obywatelskiego (wszystkie prowadzone zadania z I, II i III edycji budżetu obywatelskiego zostały zakończone) oraz rozpoczęto realizację zadań z VII edycji. Łącznie plan wydatków na realizację zadań wyniósł na dzień 1 stycznia 2021 r. 8 861 769 zł. W trakcie roku dokonano korekty przyjętego planu. W omawianym okresie zmiany dotyczyły zadań ze wszystkich realizowanych edycji. Plan dla IV edycji uległ zwiększeniu o kwotę 273,5 tys. zł, plan dla zadań z V edycji został zmniejszony o 145,6 tys. zł, a plan dla VI edycji zwiększono o 332,7 tys. zł. Podniesiono również plan dla zadań pochodzących z VII edycji, w tym przypadku o 185 tys. zł. Łącznie plan został zwiększony o 645,9 tys. zł. Ostatecznie na koniec okresu sprawozdawczego limit wydatków wyniósł 9 507 673 zł, z czego w omawianym okresie rozdysponowano środki na poziomie 6 237 064,26 zł – co daje 65,6% realizacji planu po zmianach.

Środki przeznaczone na prowadzenie zadań wynikających z budżetu obywatelskiego to wydatki majątkowe. Wydatki majątkowe na realizację projektów stanowiły w budżecie miasta stosunkowo istotną część – 4,66% wydatków majątkowych ogółem w 2021 roku (ogół wydatków na realizację projektów w ogólnej kwocie wykonanych wydatków stanowił 0,55%). Tabela poniżej przedstawia informację na temat planu i wydatków na wykonanie zadań wynikających z budżetu obywatelskiego.

Tabela. Plan pierwotny i po zmianach oraz wykonanie wydatków w 2021 roku na zadania z IV, V, VI i VII edycji zabrzańskiego budżetu obywatelskiego

EDYCJA	PLAN NA 2021 WG UCHWAŁY	PLAN PO ZMIANACH NA 31.12.2021 R.	WYKONANIE DO 31.12.2021 R.	% WYKONANIA
Edycja IV	184 282	457 750	407 183,14	88,95%
Edycja V	535 147	389 583	389 213,36	99,91%
Edycja VI	2 979 684	3 312 363	2 824 355,53	85,27%
Edycja VII	5 162 656	5 347 977	2 616 312,23	48,92%
Razem	8 861 769	9 507 673	6 237 064,26	65,60%

Poniżej przedstawiono informację na temat dokonanych w 2021 roku wydatków na realizację poszczególnych projektów (zadań) wynikających z procedury budżetu obywatelskiego. W poniższym opisie, jeśli inaczej nie zaznaczono, podane kwoty planu są kwotami na koniec 2021 roku (plan po zmianach).

Dział 600 – Transport i łączność

Dla projektów budżetu obywatelskiego w dziale 600 zaplanowano łącznie limit na poziomie (plan po zmianach) 2 003 545 zł. Z tej kwoty zrealizowano wydatki o wartości 898 249 zł (czyli 44,8% zakładanego planu). Przedmiotem realizacji było 8 zadań: dwa z V edycji i sześć z VII edycji.

V edycja to dwa zadania o wartości planu 342 931 zł i wykonaniu 342 930 zł (100,0% planu), tj.:

- WI/MZDIII/09/19 ZBP 2019 - BUDOWA MIEJSC POSTOJOWYCH ORAZ BRUKOWANIE CHODNIKÓW z planem o wartości 61 936 zł. Wydatki wyniosły 61 936 zł czyli 100,0% planu. Roboty zakończono i odebrano w styczniu 2021 roku. Część pierwsza zadania obejmowała remont istniejących chodników zlokalizowanych o obrębie skweru pomiędzy ulicami T. Banachiewicza, J. Gagarina, J. Keplera oraz K. Ciołkowskiego. Części druga zadania obejmowała swoim zakresem istniejące drogi wewnętrzne oraz teren zieleni zlokalizowany pomiędzy budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi przy ul. T. Banachiewicza 1-15.
- WI/MZDIII/12/19 ZBP 2019 - BUDOWA MIEJSC POSTOJOWYCH NA OSIEDLU T. KOTARBIŃSKIEGO. Zadanie to na koniec okresu sprawozdawczego posiadało zapewnioną w budżecie miasta kwotę w wysokości 280 995 zł, która była podstawą wydatków w wysokości 280 994 zł (czyli 100,0% planu). Roboty zakończono i odebrano. Realizacja zadania obejmowała budowę 33 miejsc postojowych na istniejących terenach zielonych wraz z korektą geometrii istniejących zatok postojowych w rejonie budynków nr 24-24e przy ul. Franciszkańskiej oraz budowę chodników w rejonie projektowanych miejsc postojowych wraz korektą geometrii istniejących ciągów dla pieszych.

VII edycja to kolejne sześć zadań o wartości planu 1 660 614 zł i wykonaniu 555 319 zł, tj.:

- WI/JGN/25/21 ZBO-NAPRAWA NAWIERZCHNI ZALEWANYCH CHODNIKÓW WRAZ Z OŚWIETLENIEM PLACU POMIĘDZY ULICAMI HEWELIUSZA, BANACHIEWICZA I GALILEUSZA NA OS. MIKOŁAJA KOPERNIKA. Z zaplanowanej na 2021 rok kwoty wydatków w wysokości 169 995 zł wydano 169 754 zł. Wykonano remont nawierzchni istniejącego chodnika wraz

z budową lamp solarnych. Przebudowano nawierzchnię zalewanych chodników oraz oświetlono część ciemnego placu pomiędzy ulicami Heweliusza, Banachiewicza i Galileusza.

- WI/JGN/28/21 ZBO-WYODRĘBNIENIE MIEJSC POSTOJOWYCH DLA SAMOCHODÓW OSOBOWYCH. Plan wydatków został określony na 145 426 zł, niemal całą kwotę wydano (99,8% planu czyli 145 176 zł). Zostały utworzone miejsca postojowe w pobliżu budynków przy ulicy Witosa 6 i 8.
- WI/MZDIII/08/21 ZBO-BUDOWA SYGNALIZACJI ŚWIETLNEJ NA PRZEJŚCIU DLA PIESZYCH NA ULICY PADEREWSKIEGO W REJONIE SKRZYŻOWANIA Z ULICĄ NOCONIÓW. Na wykonanie zadania zaplanowano 153 750 zł i taką kwotę wydano. Umowę na wykonanie zadania w formule „zaprojektuj i wybuduj" podpisano 30 czerwca 2021 roku. Wraz z tytułową sygnalizacją świetlną wykonano doświetlenie przejścia oraz wykonano docelową organizację ruchu. Podstawowym celem budowy sygnalizacji była poprawa bezpieczeństwa pieszych w rejonie przedmiotowego przejścia dla pieszych.
- WI/MZDIII/20/21 ZBO-MODERNIZACJA CHODNIKÓW NA OS. T. KOTARBIŃSKIEGO. Z zaplanowanego limitu na 2021 rok na poziomie 396 443 zł w okresie sprawozdawczym wydano 21 tys. zł (5,3% planu). Zakończono prace projektowe. Szacowana wartość zadania to ok. 566,7 tys. zł. Realizacja zadania zaplanowana jest na 2022 rok. Planuje się przebudowę i budowę następujących odcinków: przebudowa chodnika wzdłuż bloku 32 – 32e przy ul. Franciszkańskiej oraz na odcinku od ul. Franciszkańskiej 32 do ul. Gdańskiej 42b (długość ok. 230 m); przebudowa chodnika wzdłuż ul. Franciszkańskiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Gdańską do ul. Kotarbińskiego 2 (długość ok. 200 m); przebudowa chodnika na odcinku od ul. Marii Skłodowskiej – Curie do wejścia do Szkoły Podstawowej Nr 25 oraz budowa chodnika w rejonie budynku przy ul. Tatarkiewicza 11 do kortów tenisowych (długość ok. 115 m).
- WI/WI/27/21 ZBO-FAJNE ZABRZE-INFRASTRUKTURA ROWEROWA I ARTYSTYCZNA. Zaplanowany limit na wykonanie zadania na poziomie 485 tys. zł był podstawą wydatków w wysokości 39 318 zł (8,1% planu). W części dotyczącej infrastruktury rowerowej w omawianym okresie sprawozdawczym nie zakończono postępowania na wybór wykonawcy. W części dotyczącej infrastruktury artystycznej (czyli budowy muszli koncertowej przy Aquariusie) trzecie postępowanie przetargowe nie przyniosło wyboru wykonawcy — nie złożono żadnej oferty.
- WI/MZDIII/29/21 ZBO-POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW BISKUPIC. W okresie sprawozdawczym z planowanych 310 tys. zł wydano 26 322 zł (8,5%). Zakończono prace projektowe. Szacowana wartość zadania to ok. 494 tys. zł. Realizacja zadania zaplanowana jest na 2022 rok. W ramach inwestycji przyjęta jest przebudowa chodnika oraz budowa oświetlenia ulicznego po południowej stronie ciągu ul. Kasprowicza od skrzyżowania z ul. M. Reja w kierunku ul. Hagera, na odcinku ok. 400 mb.

Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Dla projektów budżetu obywatelskiego w dziale 754 zaplanowano łącznie limit na poziomie 686 900 zł. W okresie sprawozdawczym wydano 492 133 (czyli 71,6% planu). Przedmiotem realizacji były 3 zadania: jedno z VI edycji i dwa z VII edycji.

VI edycja to jedno zadanie budżetowe o wartości planu 500 000 zł z wydatkami w wysokości 458 tys. zł, tj.:

- WI/ZKOL/35/20 ZBP 2020 - BEZPIECZNE ZABRZE - MONTAŻ 14 NOWOCZESNYCH KAMER MONITORINGU MIEJSKIEGO. Z zaplanowanych na wykonanie zadania na 2021 rok 500 tys. zł wydano 458 tys. zł (91,6% planu). Zadanie zostało zrealizowane. Utworzono 14 punktów kamerowych wraz z odpowiednią dokumentacją, podłączeniami punktów do zabrzańskiej sieci szerokopasmowej, utworzeniem łączy energetycznych oraz konfiguracją w systemie Monitoringu Wizyjnego Miasta Zabrze.

VII edycja to kolejne dwa zadania budżetowe o wartości planu 186 900 zł i wykonaniu na poziomie 34 132 zł (18,3% planu), tj.:

- WI/ZKOL/11/21 ZBO-BEZPIECZNE ZABRZE-ZAKUP SAMOCHODU RATOWNICZO-GAŚNICZEGO. Z zaplanowanych 150 tys. zł nie dokonano wydatków. Zadanie zostanie wykonane w 2022 r. Zadanie ma na celu wymianę wysłużonego Żuka GLM na nowszy pojazd ratowniczo – gaśniczy GLBA dla OSP w Mikulczycach.
- WI/ZKOL/13/21 ZBO-BEZPIECZNE ZABRZE-WYMIANA ROLET W SKRYTKACH AUTA RATOWNICZO - GAŚNICZEGO MARKI JELCZ. Z zaplanowanych na wykonanie zadania 36 900 zł wydano 34 132,50 zł (czyli 92,5% planowanej kwoty). Zadanie zostało wykonane w maju 2021 r. Samochód stacjonuje w OSP w Kończycach.

Dział 801 – Oświata i wychowanie

W ramach budżetu obywatelskiego w dziale 801 zaplanowano łącznie wydatki o wartości (plan po zmianach) 3 015 919 zł. Z tej kwoty rozdysponowano środki na poziomie 2 525 889 zł (czyli 83,8% zakładanego planu). Przedmiotem realizacji było trzynaście zadań: po jednym z czwartej i piątej edycji, cztery z szóstej i siedem z siódmej edycji budżetu obywatelskiego.

IV edycja to jedno zadanie o wartości planu po zmianach 304 000 zł, a wydatki wyniosły 253 433,14 zł (83,4% planu); tj.:

- WI/WI/37/18 ZBP 2018-OGÓLNODOSTĘPNA MAŁA SALA GIMNASTYCZNA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 28 IM. MIŁOŚNIKÓW ROKITNICY W ZABRZU. Zadanie zostało utworzone w kwietniu 2021 r. z wydzielenia środków finansowych z zadania „ZIT – Termomodernizacja budynku SP 28 wraz z małą salą gimnastyczną przy ul. Kosmowskiej". Wg stanu na 31.12.2021 r. inwestycja znajdowała się w końcowym etapie realizacji. Roboty budowlane zostały wykonane. Trwały odbiory (Straż Pożarna, Sanepid i Nadzór Budowlany). Przekazano środki finansowe Dyrekcji Szkoły, za które dokonano zakupu wyposażenia Sali.

V edycja to kolejne zadanie o wartości planu po zmianach 16 400 zł i zanotowanych wydatkach w wysokości 16 032 zł (97,8% planu).

- WI/WI/07/19 ZBP 2019 - PRZEDSZKOLNY PLAC ZABAW PRZY PRZEDSZKOLU NR 14 IM. PROMYCZEK W ZABRZU. Zakres zadania obejmował dostawę i montaż zestawu zabawowego wielofunkcyjnego wraz z wykonaniem niezbędnych robót towarzyszących. Roboty zakończono i odebrano przedmiot zadania. Protokół odbioru końcowego został podpisany 22 czerwca 2021 r.

VI edycja to cztery zadania o wartości planu po zmianach 997 368 zł i wydatkach 952 676 zł (95,5% planu), w tym:

- WI/WI/28/20 ZBP 2020 - REMONT TOALET W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 42 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA. W trakcie okresu sprawozdawczego plan zadania został zmniejszony z 515 140 zł do 464 494 zł. Dokonano wydatków w wysokości 464 493,90 zł. Zadanie zakończono. Efekty realizacji przekazano do użytkowania.
- WI/WI/31/20 ZBP 2020 - NAUKOWO - SENSORYCZNY PARK DOŚWIADCZEŃ PROMYCZKA (P14 UL. ŚCIEGIENNEGO). Z zaplanowanych 140 172 zł wydano 137 025 zł. Zakończono roboty i odebrano przedmiot zadania. Zakres zadania obejmował demontaż wraz z utylizacją czterech urządzeń zabawowych, demontaż i montaż w innym miejscu jednego urządzenia zabawowego, wykonanie nawierzchni bezpiecznych z mat przerostowych oraz nawierzchni piaskowej, wykonanie fundamentów dla urządzeń zabawowych, dostawę i montaż 12 urządzeń zabawowych i elementów małej architektury, a także tablicy z regulaminem i informacją. Protokół odbioru końcowego został podpisany 22 czerwca 2021 r.
- WI/WI/32/20 ZBP 2020 - PLAC ZABAW DLA DZIECI PRZY PRZEDSZKOLU NR 41. Koszt wykonania zadania został ustalony na 107 502 zł, a do końca okresu sprawozdawczego rozdysponowano kwotę 107 501,85 zł (100% planu). Zadanie wykonano. Plac zabaw przekazano do użytkowania.
- WI/WI/34/20 ZBP 2020 - BUDOWA BOISKA DO GRY W PIŁKĘ NOŻNĄ PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 W ZABRZU, UL. SPORTOWA 5, I ETAP. Z założonych na wykonanie przedsięwzięcia 285 200 zł wydano 85,4% czyli 243 655 zł. Wykonawca zgłosił zakończenie robót i gotowość do odbioru. Rozpoczęły się czynności odbiorowe. Po odebraniu obiektu, trafi on do eksploatacji.

VII edycja to kolejne siedem zadań o wartości planu po zmianach 1 698 151 zł i wydatkach 1 303 748 zł (76,8% planu), w tym:

- WI/WI/07/21 ZBO-REMONT ŁAZIENEK I USUNIĘCIE BARIER ARCHITEKTONICZNYCH W ŁAZIENKACH DLA UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI NR 14 IM. ADAMA MICKIEWICZA W ZABRZU. Przy planie w wysokości 333 641 zł wydano 333 134 zł (czyli 99,8% planu). Wykonano remont wraz z usunięciem barier architektonicznych w łazienkach dla uczniów niepełnosprawnych. Zadanie zostało zrealizowane, odebrane i rozliczone.
- WI/WI/10/21 ZBO-ZDROWO-SPORTOWO I ZABAWOWO – DOPOSAŻENIE BAZY SPORTOWO REKREACYJNEJ W DZIELNICY MAKOSZOWY. Koszt wykonania zadania został określony na poziomie 191 510 zł. Było to podstawą wydatków w wysokości 42 474 zł (czyli 22,2% planu). Realizację zadania podzielono na dwie części. Pierwsza część — budowa placu zabaw przy ul. Dalekiej — roboty trwały do zakończenia roku. Druga część — budowa ogrodzenia przy ul. Szymały — została zakończona 17 września 2021 r.
- WI/WI/14/21 ZBO-REMONT ŁAZIENEK W ZSP NR 9. Na wykonanie zadania przeznaczono 155 000 zł, a wydatkowano 148 492,50 zł (czyli 95,8% zaplanowanej kwoty). Wykonano remont łazienek w budynku Szkoły Podstawowej Nr 46 należącej do Zespołu Szkolno - Przedszkolnego Nr 9.
- WI/WI/17/21 ZBO-AKTYWNI I INTERAKTYWNI-ROZBUDOWA I MODERNIZACJA BAZY SPORTOWEJ ORAZ ROZWÓJ NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII W DZIELNICY HELENKA.

Z zaplanowanej kwoty 310 000 zł na wykonanie zadania wydano 8 487,00 zł (czyli 2,74% planu). Realizacja zadania została podzielona na trzy części, w ramach których dokonano opisanych dalej czynności. W części pierwszej dotyczącej boiska do siatkówki plażowej na terenie SP 30 przy ul. Wawrzyńskiej po czterokrotnym ogłoszeniu zapytań ofertowych, do których złożone oferty w znaczny sposób przekraczały założony budżet, ogłoszono po raz kolejny zapytanie ofertowe na wybór wykonawcy zmieniając warunki umowne. W wyniku przeprowadzonego postępowania wyłoniono Wykonawcę robót. Podpisano z tym podmiotem umowę. Planowany termin realizacji przypada na 29 lipca 2022 r. z uwagi na przewidywany przestój w prowadzeniu prac w okresie zimowym. W części drugiej obejmującej wykonanie bieżni oraz odmalowanie linii boiska na terenie SP 33 przy ul. Zamenhofa zadanie zostało wykonane, odebrano przedmiot zadania i przekazano do eksploatacji. Część trzecia obejmująca zakup i dostawę urządzeń interaktywnych dla Przedszkola Nr 6 i Przedszkola Nr 38 została zrealizowana bezpośrednio przez placówki.

- WI/WI/23/21 ZBO - ESTETYKA I BEZPIECZEŃSTWO W SZKOŁACH SP 6 I SP 43. Z planowanych wydatków w wysokości 243 000 zł, ostatecznie wydano 224 704,30 zł (tj. 92,47% planu). Dokonano zakupu szafek szatniowych na ubrania i przybory szkolne oraz poprawiono estetykę w SP 43 poprzez wykonanie robót towarzyszących. Opracowano dokumentację projektową budowy monitoringu terenu wokół Szkoły Podstawowej Nr 6 oraz dokonano montażu monitoringu zgodnie z projektem wraz z podłączeniem kamer do monitoringu miejskiego.
- WI/WI/24/21 ZBO-BUDOWA BOISKA DO GRY W PIŁKĘ NOŻNĄ PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 W ZABRZU, UL. SPORTOWA 5-II ETAP. Na wykonanie zadania wydano 271 238 zł czyli 87,5% z zaplanowanych limitów na poziomie 310 000 zł. Przed końcem 2021 r. Wykonawca zgłosił zakończenie robót i gotowość do odbioru. Rozpoczęły się czynności odbiorowe. Po ich zakończeniu obiekt zostanie przekazany do eksploatacji.
- WI/WI/26/21 ZBO-MODERNIZACJA SZATNI ORAZ TOALET I DOSTOSOWANIE ICH DO OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW. Plan wydatków na realizację zadania został ustalony na 155 000 zł. Było to podstawą do wydatków w wysokości 152 617,99 zł (czyli 98,4% planu). Zadanie dotyczyło budynku sali gimnastycznej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 16. Zadanie zostało zrealizowane i rozpoczęła się eksploatacja.

Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

W dziale 900 zaplanowano łącznie wydatki o wartości (plan po zmianach) 3 801 309 zł. Z tej kwoty zrealizowano wydatki o wartości 2 320 793 zł (czyli 61,1% zakładanego planu). Przedmiotem realizacji były 22 zadania, po jednym z czwartej i piątej edycji oraz po dziesięć z szóstej i siódmej edycji budżetu obywatelskiego.

IV edycja to jedno zadanie o wartości planu po zmianach 153 750 zł, całą tę kwotę wydano:

- WI/IK/48/18 ZBP 2018-STWORZENIE "CENTRUM AKTYWNOŚCI I WYPOCZYNKU" W ZABRZU BISKUPICACH. Na wykonanie zadanie zabezpieczono 153 750 zł i całą zaplanowaną kwotę wydano. Zadanie zostało zrealizowane. Wykonano montaż ogrodzenia, piaskownicy, podestu drewnianego, ławek, kosza na śmieci, tablicy z regulaminem oraz wykonano drogę dojazdową do obiektu.

V edycja to kolejne zadanie o wartości planu po zmianach 30 252 zł, praktycznie całą kwotę wydano; tj.:

- WI/IK/04/19 ZBP 2019 - SIŁOWNIA POD CHMURKĄ. Zadanie zostało zrealizowane. Siłownię wykonano przy ul. Buchenwaldczyków między nr 13 a 17 (15 miejsce po zburzonym budynku). Dokonano montażu urządzeń siłowni zewnętrznej, montażu ławki, kosza na śmieci oraz tablicy z regulaminem.

VI edycja to dziesięć zadań o wartości planu po zmianach 1 814 995 zł, a wydatki wyniosły 1 413 680 zł (77,9% planu); tj.:

- WI/IK/18/20 ZBP 2020 - BUDOWA REPREZENTACYJNEGO PUNKTU PAWŁOWA. Na realizację tego zadania zaplanowano 145 536 zł, a wydano 145 460 zł. Zadanie zostało zrealizowane. Zamontowano elementy małej architektury, wykonano nasadzenia zieleni ozdobnej oraz wybudowano chodnik.
- WI/WI/22/20 ZBP 2020 - MAŁY PLAC ZABAW DLA MAŁYCH POCIECH PRZY UL. JABŁOŃSKIEGO/ANDERSA. Z zaplanowanej kwoty wydatków na 2021 rok w wysokości 70 573 zł praktycznie całą kwotę wydano. Wykonano plac zabaw, który składa się z następujących urządzeń: zestaw zabawowy z dwoma ślizgami, bujak jednoosobowy na sprężynie „Lis", huśtawka ważka na podstawie metalowej, domek sadownika – ścianka wspinaczkowa, huśtawka z koszem typu „Bocianie gniazdo" zamontowanych na amortyzującym podłożu żwirowym o wymiarach 15,56 × 7,18 m. W bezpośrednim sąsiedztwem placu zamontowane zostały cztery ławki i dwa kosze na śmieci. Odbiór końcowy miał miejsce 31 maja 2021 r.
- WI/WI/23/20 ZBP 2020 - KOMPLEKS REKREACYJNO-SPORTOWY PRZY UL. GWARECKIEJ W ZABRZU. Z zaplanowanych 123 500 zł wydano 99,2% czyli 122 532 zł. Zadanie zostało wykonane. W pobliżu budynków z numerami 10 i 12 powstał ogrodzony plac zabaw z nawierzchnią częściowo piaskową i częściowo z trawy z siewu zawierający zestaw zabawowy, huśtawkę stalową z siedziskami mieszanymi, huśtawką wagową czteroosobową, piaskownicę sześciokątną, urządzenie fitness – Twister + Wahadło, trzy ławki stalowe z oparciem, stalowy kosz na śmieci z daszkiem i tablicę regulaminową.
- WI/WI/24/20 ZBP 2020 - MIEJSCE ZABAW PRZY ULICY LOMPY. Na wykonanie zadania wydano 151 082,59 zł czyli praktycznie 100% z zaplanowanych 151 083 zł. Roboty budowlane zostały odebrane 1 czerwca 2021 r. Powstało miejsce zabaw zawierające trzy huśtawki (wahadłową dwuosobową, typu bocianie gniazdo i typu ważka), czworokąt sprawnościowy, piaskownicę sześciokątną, kiwak „koń rycerski", kiwak na przegubach – tuba, zestaw zabawowy bąbel, betonowy stół do ping-ponga, stojak na 5 rowerów, kosz na śmieci, tablicę informacyjną, 4 ławki i grę integracyjną „kółko i krzyżyk".
- WI/WI/29/20 ZBP 2020 - MODERNIZACJA BOISKA DO GRY W PIŁKĘ NOŻNĄ I BUDOWA KORTU TENISOWEGO ORAZ WYBRUKOWANIE ALEJKI. MONITORING. Z zaplanowanych 265 000 zł wydano 262 737 zł (99,2% planowanych na 2021 rok). Zakres zadania obejmował: roboty rozbiórkowe przygotowawcze i ziemne, karczowanie pnia, odwodnienie, wykonanie zabezpieczeń urządzeń podziemnych, wykonanie podbudowy i nawierzchni boiska kortu z poliuretanu, wykonanie dojść do kortu tenisowego, montaż wyposażenia i małej architektury. Lokalizacja zadania to centralna części osiedla M. Kopernika między ulicą Gagarina, Ciołkowskiego a wybrukowana alejką łączącą ulicę Keplera z Gagarina.

- WI/WI/37/20 ZBP 2020 - NOWY PLAC ZABAW NA ZANDCE. Koszt wykonania oszacowano na 51 327 zł, a ostatecznie rozdysponowano kwotę 51 311 zł. Wybudowano plac zabaw i przekazano do użytkowania. Zamontowano piaskownicę typu statek piracki, huśtawkę wagową, huśtawkę na sprężynie, 2 ławki z oparciem, kosz na śmieci na nawierzchni z trawy naturalnej z rolki. W strefie wejściowej na nawierzchni z gresu kamiennego zamontowano stojak na rowery z tablicą informacyjną.
- WI/WI/48/20 ZBP-2020-MODERNIZACJA PARKU W MIKULCZYCACH I OŚWIETLENIE BOISKA. Na dzień 31 grudnia 2021 roku plan wydatków wynosił 347 217 zł, a wykonanie wyniosło 166 816 zł, czyli 48,0% zaplanowanej kwoty. Zakres inwestycji obejmuje: roboty przygotowawcze i ziemne, oświetlenie dla nowo wybudowanego boiska (II etap w ramach budżetu obywatelskiego 2018, wniosek nr P0027), oświetlenie parkowe (5 słupów z oprawami), renowację pomnika, utwardzenie dojść pieszych o nawierzchni mineralnej, zakup i montaż małej architektury, wykonanie tablicy informacyjnej. W trakcie robót budowalnych związanych z demontażem pomnika „Poległych Górników" natrafiono na szczątki kości ludzkich. W związku z czym wstrzymano roboty budowlane do czasu przeprowadzenia ekshumacji. Stan zaawansowania robót szacuje się na 50%.
- WI/WI/49/20 ZBP 2020-STREFA WYPOCZYNKU W CIOK. Na wykonanie zadania zaplanowano 129 575 zł, z czego dokonano płatności o wartości 84 155,29 zł (64,95% planu). Wykonano okrągły plac o średnicy ok. 12 m z usytułowanym w środku klombem z dekoracyjnym kamieniem otoczonym naturalną kompozycją roślin. Na obrzeżach placu rozmieszczono cztery ławki, cztery kosze na śmieci, dwa stoliki do gry w szachy z siedzeniami oraz stół do gry w piłkarzyki. Do placu prowadzą dwa chodniki z pergolami obsadzonymi roślinami pnącymi. Dookoła placu i obok chodników wykonano rabaty obsadzone roślinami pnącymi oraz wykonano rabaty obsadzone krzewami ozdobnymi i bylinami. Nawierzchnia placu i chodników została wykonana z dwukolorowej kostki betonowej z szeroką fugą mineralno-żywiczną przepuszczającą wodę. Zamontowano dwie latarnie. Odbiór końcowy miał miejsce 6 lipca 2021 r.
- WI/WI/68/20 ZBP 2020 - PARK JORDANA. Przy planie w wysokości 232 384 zł wydano 18 593 zł, czyli 8% planu. Projekt przewiduje zagospodarowanie placu w sąsiedztwie ul. Jordana 78 uwzględniającą: budowę 25 miejsc parkingowych (w tym jedno dla osób niepełnosprawnych), budowę ciągów pieszych, dostawę elementów małej architektury (kosze, ławki, stojak na rowery), wykonanie nasadzeń oraz rekultywacja trawników. W ramach przetargu wyłoniono Wykonawcę robót, z którym podpisano umowę na realizację zadania. Termin zakończenia robót przypada na 3 lipca 2022 r.
- WI/ZKOL/99/20 ZBP 2020 - POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA W DZIELNICY BISKUPICE. Na wykonanie zadania zaplanowano 298 800 zł, a wydano 295 000 zł (czyli 98% planu). Wykonano doświetlenie przejścia dla pieszych (ul. Bytomska w okolicach ul. Chrobrego), modernizację trzech istniejących oraz stworzenie sześciu nowych punktów kamerowych w dzielnicy Biskupice.

VII edycja to dalszych dziesięć zadań o wartości planu po zmianach 1 802 312 zł przy poniesionych wydatkach w wysokości 723 112 zł (40,1% planu); tj.:

- WI/WI/06/21 ZBO-BOISKO DO SIATKÓWKI PLAŻOWEJ W MIKULCZYCACH – 3 ETAP MODERNIZACJI PARKU. Na wykonanie zadania wydano 141 252 zł czyli 94,2% z zaplanowanych

150 000 zł. Zadanie zostało wykonane. Zakres robót obejmował: roboty przygotowawcze i ziemne, budowę boiska do siatkówki plażowej wraz z utwardzeniem fragmentów przylegającego terenu (nawierzchnia żwirowa), utwardzenie terenu w rejonie istniejącego wejścia na boisko piłkarskie (nawierzchnia żwirowa i z kostki brukowej betonowej – schody terenowe), odtworzenie nawierzchni zielonej trawiastej w rejonie zakładanej inwestycji, montaż wyposażenia boiska, montaż piłkochwytów, zakup i montaż małej architektury (2 ławki, 2 koszem oraz tablica informacyjna wraz z regulaminem).

- WI/IK/21/21 ZBO-ZIELONY PARK NA ZABORZU. Na początek roku 2021 plan wydatków dla realizację tego zadania wynosił 500 000 zł. Zarządzeniem Prezydenta Miasta Zabrze Nr 272/WBU/2021 z dnia 15 kwietnia 2021 r. przekazano, wraz z zaplanowanymi środkami finansowymi, zadanie do realizacji do Wydziału Inwestycji i Remontów.
- WI/WI/21/21 ZBO - ZIELONY PARK NA ZABORZU. Projekt obejmuje zagospodarowanie parku poprzez wykonanie ciągów pieszych wraz z elementami małej architektury w Zabrzu na działkach 2170/17, 1017/76, 3319/76, 756/17 oraz 906/76. Zlecono opracowanie dokumentacji projektowej. Projektant w ramach zlecenia opracował dokumentację projektową oraz przekazał ją do Wydziału Inwestycji i Remontów, do której ten wniósł uwagi. Po skorygowaniu dokumentacja będzie złożona w Wydziale Budownictwa z wnioskiem o uzyskanie pozwolenia na budowę.
- WI/WI/22/21 ZBO-PLAC ZABAW, SIŁOWNIA POD CHMURKĄ-FLOW PARK, BOISKO DO PIŁKI PLAŻOWEJ / POPRAWA INFRASTRUKTURY REKREACYJNO-SPORTOWEJ. Dla zadania dedykowano w budżecie miasta na 2021 rok kwotę 414 230 zł. Niemal cała ta kwota została wydana. Wykonanie zadania podzielono na trzy części. Pierwsza część to flowpark przy SP nr 18, gdzie prace zostały zakończone i odebrane. Część druga to boisko przy ul. Wyciska, gdzie roboty budowlane oraz montaż małej architektury zostały zakończone. Część trzecia to plac zabaw przy ul. Korczoka, gdzie odebrano dostarczone urządzenia wraz z robotami towarzyszącymi.
- WI/IK/09/21 ZBO-STWORZENIE PARKU REKREACYJNO-PRZYRODNICZO-KULTUROWEGO (ETAP 1). Na wykonanie zadania zabezpieczono w budżecie kwotę 155 000 zł, a wydano 6 642 zł (4,3% planu). Park zlokalizowany jest w Maciejowie między budynkiem Wolności 65 – 67B i bazą firmy kurierskiej. Zakończenie robót zostało zgłoszone 14 grudnia 2021 r. Procedury odbiorowe nie zakończyły się przed końcem 2021 roku. Pierwszy etap obejmował odczyszczenie terenu zielonego o powierzchni około 15 000 m², usunięcie samosiejek i krzewów, do usunięcia których nie wymagane jest przeprowadzenie procedur związanych z uzyskaniem zgody na wycinkę oraz przygotowanie terenu pod budowę ścieżek komunikacyjnych o szerokości docelowej 1,5 m i placyku centralnego.
- WI/IK/12/21 ZBO-ROD KAPRYS W ZABRZU - OŚWIETLENIE ALEJEK OGRODOWYCH W ROD KAPRYS. W 2021 roku nie dokonano wydatków z zaplanowanych na wykonanie zadania 297 000 zł. W okresie sprawozdawczym rozstrzygnięto postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego w formule „zaprojektuj i wybuduj". Umowa została podpisana 10 września 2021 r. – dała ona Wykonawcy 4 miesiące na wykonanie zadania.
- WI/ZM/15/21 ZBO-1. MODERNIZACJA CENTRUM KULTURY I ROZRYWKI NA ZABORZU - POŁUDNIE 2. MODERNIZACJA PLACU ZABAW PRZY SP-16. Z zaplanowanych na 2021 rok

155 000 zł wydano 99 125,87 zł (czyli 63,95%). Na działce ewidencyjnej nr 3250/36 przy ul. Jodłowej wykonano roboty budowlane polegające na renowacji zewnętrznej konstrukcji do koszykówki, wykonaniu miejsca na ognisko i murowany grill, zakupie i montażu 2 stołów betonowych do szachów z siedziskami. Z myślą o tej lokalizacji zakupiono również 2 atrakcje dmuchane dla dzieci, trampolinę dla dzieci, sprzęt nagłaśniający oraz namiot imprezowy. Realizacja prac związanych z modernizacja placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 16 w Zabrzu nastąpi w 2022 roku.

- WI/WI/16/21 ZBO-MODERNIZACJA BOISKA PAWŁÓW. Na wykonanie zadania wydano 8 114 zł, czyli 5,2% z przyjętego na 2021 rok limitu wydatków na poziomie 155 000 zł. Zakres zadania obejmuje modernizację asfaltowego boiska wielofunkcyjnego o wymiarach 30 m × 12 m, uwzględniającą malowanie linii i pól boiska z zachowaniem zasad wielofunkcjonalności, przebudowę istniejących i budowę nowych chodników wokół boiska, renowację ławek oraz dostawę i montaż 78 mb piłkochwytów, 2 szt. bramek sportowych z koszem do koszykówki (bramokosz), słupków i siatki do gry w siatkówkę, 5 szt. koszy na śmieci. W ramach przetargu wyłoniono Wykonawcę. Umowny termin zakończenia robót przypada na 25 lipca 2022 r. Termin zakończenia robót określono biorąc pod uwagę prawdopodobną konieczność wstrzymania robót w okresie zimowym.
- WI/IK/18/21 ZBO-PRZYJAZNE I BEZPIECZNE CENTRUM — REWITALIZACJA TERENU POMIĘDZY UL. WYZWOLENIA ORAZ UL. DWORCOWĄ W ZABRZU. Z zaplanowanych limitów na poziomie 55 853 zł w omawianym okresie wydano 5 166 zł czyli 9,3%. Wykonano dokumentację projektową. Roboty budowlane nie zostały rozpoczęte albowiem w postępowaniu przetargowym nie otrzymano ofert. Zadanie zostało przeniesione do realizacji na 2022 rok.
- WI/IK/19/21 ZBO-PSI RAJ, CZYLI WYBIEG DLA PSÓW. Na wykonanie zadania zaplanowano 49 995 zł. Wydatki osiągnęły wartość 48 585 zł (97,2% planu). Zadanie zostało zrealizowane. W pobliżu budynku przy ulicy Gdańskiej 22 zostało zamontowane ogrodzenie i elementy małej architektury tworzące wybieg dla psów.

Wydatki na realizację procedury wyboru zadań

W omawianym okresie sprawozdawczym wydatkowano również środki na realizację procedury wyboru zadań w ramach budżetu obywatelskiego. Realizacja zadań w ww. zakresie należała do kompetencji Wydziału Budżetu i Analiz Finansowych (koszty związane z aktualizacją i utrzymaniem informatycznego systemu wspierającego wdrażanie budżetu obywatelskiego) oraz Wydziału Kontaktów Społecznych (koszty akcji upowszechniania informacji na temat procedury).

Tabela. Wydatki w 2021 roku związane z przeprowadzeniem budżetu obywatelskiego

WYDZIAŁ	PRZEDMIOT WYDATKÓW	PLAN WG UCHWAŁY	PLAN PO ZMIANACH	WYKONANIE
WBU	REALIZACJA PROCEDURY WYBORU	30 000	37 000	36 285,00
WKS	UPOWSZECHNIANIE INFORMACJI	50 000	50 000	46 547,04
RAZEM		**80 000**	**87 000**	**82 832,04**

W ramach pierwszego ze wspomnianych Wydziałów przy planie w wysokości 37 tys. zł dokonano wydatków w wysokości 36 285 zł. Pozyskano usługę wsparcia informatycznego budżetu obywatelskiego. Dzięki tej usłudze przeprowadzono głosowanie w edycji na rok 2022 oraz zostanie przeprowadzone kolejne głosowanie. Natomiast w ramach Wydziału Kontaktów Społecznych zaplanowano wydatki na poziomie 50 tys. zł, a wydano 46 547 zł. W 2021 roku procedury związane z budżetem obywatelskim zostały uruchomione 21 czerwca 2021 roku, w związku z powyższym Wydział Kontaktów Społecznych w drugim tygodniu czerwca, rozpoczął realizację zadania dotyczącego upowszechniania informacji w zakresie Zabrzańskiego Budżetu Obywatelskiego. Prowadzona kampania informacyjna miała na celu poinformowanie mieszkańców Zabrza o tym, że rozpoczyna się VIII edycja ZBO, że rusza procedura przyjmowania wniosków. 1 października mieszkańcy poznali ostateczną listę projektów, które zostały skierowane pod głosowanie. Natomiast 29 października przekazano, które z projektów zgłoszonych przez mieszkańców w ramach VIII edycji Zabrzańskiego Budżetu Obywatelskiego zostaną zrealizowane. W ramach kampanii informacyjnej prowadzono działania w zakresie m.in.: publikacji materiałów prasowych, realizacji audycji informacyjnych w radiu i telewizji oraz w mediach społecznościowych.

Nie wszystkie wykonywane zadania promocyjne mają odzwierciedlenie w wydatkach w ramach zadania budżetowego, dotyczącego upowszechniania informacji na temat budżetu obywatelskiego. Wśród takich zadań, są na przykład programy radiowe i telewizyjne, publikacje w internecie, a nawet niektóre publikacje w prasie.

3.5 STAN REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIASTA ZABRZE

DATA PODJĘCIA	NR UCHWAŁY	TYTUŁ/UCHWAŁA W SPRAWIE:	STATUS REALIZACJI	UWAGI
WYDZIAŁ BUDŻETU I ANALIZ, UM ZABRZE				
18.01.2021	XXIX/467/21	zmiany budżetu miasta Zabrze na 2021 rok	zrealizowana	
18.01.2021	XXIX/468/21	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze na lata 2021-2048	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/485/21	zmiany budżetu miasta Zabrze na 2021 rok	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/486/21	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze na lata 2021-2048	zrealizowana	
15.03.2021	XXXI/515/21	zmiany budżetu miasta Zabrze na 2021 rok	zrealizowana	
15.03.2021	XXXI/516/21	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze na lata 2021-2048	zrealizowana	
17.05.2021	XXXIII/541/21	zmiany budżetu miasta Zabrze na rok 2021	zrealizowana	
17.05.2021	XXXIII/542/21	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze na lata 2021-2048	zrealizowana	
21.06.2021	XXXIV/558/21	zmiany budżetu miasta Zabrze na rok 2021	zrealizowana	
21.06.2021	XXXIV/559/21	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze na lata 2021-2048	zrealizowana	
12.07.2021	XXXV/568/21	zmiany budżetu miasta Zabrze na rok 2021	zrealizowana	
12.07.2021	XXXV/569/21	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze na lata 2021-2048	zrealizowana	
23.08.2021	XXXVI/575/21	zmiany budżetu miasta Zabrze na rok 2021	zrealizowana	
23.08.2021	XXXVI/576/21	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze na lata 2021-2048	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/597/21	zmiany budżetu miasta Zabrze na rok 2021	zrealizowana	
18.10.2021	XXXVIII/620/21	zmiany budżetu miasta Zabrze na rok 2021	zrealizowana	

18.10.2021	XXXVIII/621/21	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze na lata 2021-2048	zrealizowana	
15.11.2021	XXXIX/640/21	zmiany budżetu miasta Zabrze na rok 2021	zrealizowana	
15.11.2021	XXXIX/641/21	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze na lata 2021-2048	zrealizowana	
20.12.2021	XLI/678/21	zmiany budżetu miasta Zabrze na rok 2021	zrealizowana	
20.12.2021	XLI/679/21	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze na lata 2021-2048	zrealizowana	
20.12.2021	XLI/680/21	budżetu miasta Zabrze na 2022 rok	w trakcie realizacji	
20.12.2021	XLI/681/21	Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze na lata 2022-2048	w trakcie realizacji	
WYDZIAŁ PODATKÓW, UM ZABRZE				
18.01.2021	XXIX/469/21	zmiany Uchwały Nr X/98/15 Rady Miasta Zabrze z dnia 18 maja 2015 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej na terenie Miasta Zabrze	w trakcie realizacji	
18.01.2021	XXIX/470/21	zmiany Uchwały Nr X/97/15 Rady Miasta Zabrze z dnia 18 maja 2015 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej na obszarze Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej położonej na terenie Miasta Zabrze	w trakcie realizacji	
15.11.2021	XXXIX/642/21	określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na terenie Miasta Zabrze na 2022 rok	w trakcie realizacji	
15.11.2021	XXXIX/643/21	określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na terenie Miasta Zabrze na 2022 rok	w trakcie realizacji	
BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO, UM ZABRZE				
15.03.2021	XXXI/518/21	udzielenia dotacji z budżetu Miasta Zabrze na rok 2021 na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Miasta Zabrze niestanowiących jego wyłącznej własności	zrealizowana	

13.04.2021	XXXII/531/21	przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą: „miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie ulicy Makoszowskiej w Zabrzu"	w trakcie realizacji	
13.04.2021	XXXII/532/21	miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie Drogowej Trasy Średnicowej - ETAP I	zrealizowana	
21.06.2021	XXXIV/562/21	zmiany uchwały nr XXXIII/357/16 Rady Miasta Zabrze z dnia 14 listopada 2016 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Miasta Zabrze nie stanowiących jego wyłącznej własności	w trakcie realizacji	
18.10.2021	XXXVIII/623/21	miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze - Etap III	zrealizowana	
18.10.2021	XXXVIII/624/21	miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych przy ulicy Wincentego Witosa i ulicy Składowej w Zabrzu	zrealizowana	
18.10.2021	XXXVIII/625/21	miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Maciejów w Zabrzu – I Etap	zrealizowana	
10.12.2021	XL/655/21	uchylenia uchwały Nr VIII/72/15 Rady Miasta Zabrze z dnia 16 marca 2015 r. dotyczącej przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą: „miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrza przy ulicy prof. Zbigniewa Religi”	zrealizowana	
10.12.2021	XL/656/21	przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą: „miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych na północ od ulicy Macieja Mielżyńskiego w Zabrzu”	w trakcie realizacji	
10.12.2021	XL/657/21	miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Maciejów w Zabrzu – 2 etap	zrealizowana	
10.12.2021	XL/658/21	miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie Drogowej Trasy Średnicowej – ETAP II	zrealizowana	

WYDZIAŁ GEODEZJI, UM ZABRZE				
10.12.2021	XL/654/21	nadania nazwy Rondo im. prof. Bożeny Hager-Małeckiej rondu u zbiegu ulicy Bytomskiej, Jana Kasprowicza i Młyńskiej w Zabrzu	zrealizowana	
10.12.2021	XL/669/21	nadania nazwy drodze położonej w Zabrzu: ul. Urana	zrealizowana	
10.12.2021	XL/670/21	nadania nazwy drodze położonej w Zabrzu: ul. Wenus	zrealizowana	
10.12.2021	XL/671/21	nadania nazwy drodze położonej w Zabrzu: ul. Koksownicza	zrealizowana	
10.12.2021	XL/672/21	nadania nazwy drodze położonej w Zabrzu: ul. Chemiczna	zrealizowana	
WYDZIAŁ OBROTU NIERUCHOMOŚCIAMI, UM ZABRZE				
18.01.2021	XXIX/477/21	wyrażenia zgody na odstąpienie od żądania zwrotu bonifikaty po jej waloryzacji, udzielonej przy sprzedaży lokalu mieszkalnego nr 11 położonego przy ul. Góry Św. Anny 19	zrealizowana	
18.01.2021	XXIX/478/21	wyrażenia zgody na odstąpienie od żądania zwrotu bonifikaty po jej waloryzacji, udzielonej przy sprzedaży lokalu mieszkalnego nr 12 w budynku położonym przy ul. Stanisława Żółkiewskiego 20	zrealizowana	
18.01.2021	XXIX/479/21	wyrażenia zgody na odstąpienie od żądania zwrotu bonifikaty po jej waloryzacji, udzielonej przy sprzedaży lokalu mieszkalnego nr 16 w budynku położonym przy ul. Grzybowskiej 5	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/487/21	wyrażenia zgody na zbycie przez Gminę Miejską Zabrze na rzecz Miasta Chorzów prawa własności nieruchomości położonej w Chorzowie przy ul. Armii Krajowej 41, 41a, za cenę obniżoną	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/533/21	przekazania skargi do Wojewódzkiego Sądy Administracyjnego w Gliwicach	zrealizowana	

15.11.2021	XXXIX/644/21	ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie określenia zasad zbywania oraz nabywania nieruchomości przez Gminę Miejską Zabrze oraz warunków udzielania bonifikat	w trakcie realizacji	
15.11.2021	XXXIX/645/21	zmiany uchwały nr LII/698/10 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 19 kwietnia 2010 r. w sprawie określenia zasad zbywania oraz nabywania nieruchomości przez Gminę Miejską Zabrze oraz warunków udzielania bonifikat	w trakcie realizacji	
WYDZIAŁ ZDROWIA I POMOCY SPOŁECZNEJ, UM ZABRZE				
18.01.2021	XXIX/480/21	przyjęcia planu potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych w Zabrzu na rok 2021	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/488/21	zmiany uchwały nr XVII/327/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 17.02.2020 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/489/21	zmiany Uchwały Nr XXVIII/453/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r.	zrealizowana	
15.03.2021	XXXI/520/21	określenia i finansowania zadań w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2021	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/530/21	ustalenia wysokości opłaty za pobyt dziecka w Żłobku Miejskim w Zabrzu	zrealizowana	
17.05.2021	XXXIII/543/21	zmiany uchwały XXIV/316/12 RM w Zabrzu z dnia 11 czerwca 2012 r. dotyczącej nadania statutu Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży w Zabrzu, ul. 3 Maja 10	zrealizowana	
21.06.2021	XXXIV/560/21	określenia wzoru wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz wzoru deklaracji o wysokości dochodów	w trakcie realizacji	

21.06.2021	XXXIV/561/21	Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2021 - 2023	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/578/21	Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 -2025	w trakcie realizacji	
18.10.2021	XXXVIII/627/21	zmiany uchwały Nr XXXI/520/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie określenia i finansowania zadań w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2021	zrealizowana	
10.12.2021	XL/659/21	zmiany uchwały nr XVII/327/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 17.02.2020 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania	w trakcie realizacji	
20.12.2021	XLI/683/21	Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 r.	w trakcie realizacji	
20.12.2021	XLI/684/21	przyjęcia programu polityki zdrowotnej pt. „Program kompleksowej terapii i rehabilitacji osób w wieku 0-25 lat z terenu Miasta Zabrze” na lata 2022-2024	w trakcie realizacji	
WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA MIENIEM, UM ZABRZE				
18.01.2021	XXIX/476/21	uchwalenia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych w latach 2021-2024	w trakcie realizacji	
22.02.2021	XXX/497/21	zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze	w trakcie realizacji	
22.02.2021	XXX/498/21	uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2021-2025	w trakcie realizacji	
22.02.2021	XXX/499/21	wyrażenia zgody na utworzenie Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej SIM Śląsk spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	inny (wymieniony w Uwagach)	uchylona uchwałą nr XXXII/534/21

22.02.2021	XXX/500/21	zatwierdzenia wniosku o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie objęcia udziałów w nowotworzonej Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej SIM Śląsk spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/534/21	wyrażenia zgody na utworzenie spółki SIM Śląsk spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/535/21	zatwierdzenia wniosku o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie działania polegającego na objęciu przez Miasto Zabrze udziałów w spółce Zarząd Budynków Mieszkaniowych - Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/536/21	wzniesienia pomnika upamiętniającego postać kpt. Roberta Oszka	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/601/21	wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia na czas nieoznaczony umowy najmu nieruchomości zabudowanej garażem murowanym, położonej w Zabrzu przy ul. Zamkowej, stanowiącej własność Miasta Zabrze	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/602/21	zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy części nieruchomości zabudowanej garażami blaszanymi, położonej w Zabrzu przy ul. Staromiejskiej	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/603/21	zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy części nieruchomości zabudowanej garażem murowanym, położonej w Zabrzu przy ul. Makoszowskiej	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/604/21	zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy części nieruchomości zabudowanej garażem murowanym, położonej w Zabrzu przy ul. Makoszowskiej	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/605/21	zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy części nieruchomości zabudowanej garażem murowanym, położonej w Zabrzu przy granicy z Rudą	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/606/21	zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy części nieruchomości zabudowanej garażem murowanym, położonej w Zabrzu przy granicy z Rudą	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/607/21	zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy części nieruchomości zabudowanej garażem murowanym, położonej w Zabrzu przy granicy z Rudą	zrealizowana	

20.09.2021	XXXVII/608/21	zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy części nieruchomości zabudowanej garażem murowanym, położonej w Zabrzu przy granicy z Rudą	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/609/21	zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy nieruchomości zabudowanej garażem murowanym, położonej w Zabrzu przy ul. Jodłowej	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/610/21	zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy nieruchomości zabudowanej garażem prefabrykowanym, położonej w Zabrzu przy ul. Porzeczkowej	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/611/21	zmiany uchwały nr XXXII/413/08 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 17.11.2008 r. w sprawie określenia zasad obciążania ograniczonymi prawami rzeczowymi nieruchomości wchodzących w skład zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Zabrze	w trakcie realizacji	
20.09.2021	XXXVII/612/21	odstąpienia od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy nieruchomości położonej w Zabrzu przy ul. dr. Henryka Jordana oraz przy Potoku Rokitnickim	w trakcie realizacji	
18.10.2021	XXXVIII/629/21	przystąpienia Miasta Zabrze do stowarzyszenia Związek Samorządów Polskich	zrealizowana	
10.12.2021	XL/660/21	wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia na czas nieoznaczony umowy najmu lokalu użytkowego, położonego w Zabrzu przy ul. Karłowicza 9	zrealizowana	
10.12.2021	XL/661/21	wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia na czas nieoznaczony umowy najmu nieruchomości zabudowanej garażem murowanym, położonej w Zabrzu przy ul. Zamkowej, stanowiącej własność Miasta Zabrze	w trakcie realizacji	
10.12.2021	XL/662/21	wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia na czas nieoznaczony umowy najmu nieruchomości zabudowanej garażem murowanym, położonej w Zabrzu przy ul. Jana Kowalczyka, stanowiącej własność Miasta Zabrze	w trakcie realizacji	
10.12.2021	XL/663/21	wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy nieruchomości zabudowanej garażem murowanym, położonej w Zabrzu przy ul. Kalinowej	zrealizowana	

10.12.2021	XL/664/21	wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy części nieruchomości zabudowanej garażem murowanym, położonej w Zabrzu przy granicy z Rudą	zrealizowana	
10.12.2021	XL/665/21	wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty w wysokości 90% od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu ustanowionego na nieruchomości lokalowej – lokalu nr 2 w budynku położonym w Zabrzu przy ul. Park Hutniczy 15, na rzecz Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 9 – Dom Dziecka w Zabrzu	zrealizowana	
10.12.2021	XL/666/21	wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty w wysokości 90% od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu ustanowionego na nieruchomości lokalowej – lokalu nr 1 w budynku położonym w Zabrzu przy ul. Park Hutniczy 15, na rzecz Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 10 – Nasz Drugi Dom w Zabrzu	zrealizowana	
10.12.2021	XL/667/21	wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty w wysokości 90% od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu ustanowionego na udziale wynoszącym 22/100 części w nieruchomości położonej w Zabrzu przy ul. Gen. Władysława Andersa 34, na rzecz Środowiskowego Domu Samopomocy w Zabrzu	zrealizowana	
10.12.2021	XL/668/21	wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty w wysokości 90% od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu ustanowionego na udziale wynoszącym ½ części w nieruchomości położonej w Zabrzu przy ul. Gen. Władysława Andersa 34, na rzecz Środowiskowego Domu Samopomocy w Zabrzu	zrealizowana	
WYDZIAŁ OŚWIATY, UM ZABRZE				
18.01.2021	XXIX/471/21	wyrażenia zamiaru likwidacji publicznego VI Liceum Ogólnokształcącego w Zabrzu w Zespole Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Zabrzu	zrealizowana	
18.01.2021	XXIX/472/21	wyrażenia zamiaru likwidacji publicznego X Liceum Ogólnokształcącego w Zabrzu w Zabrzańskim Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego w Zabrzu	zrealizowana	
18.01.2021	XXIX/473/21	wyrażenia zamiaru likwidacji publicznej Szkoły Policealnej Nr 5 w Zabrzu w Zespole Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Zabrzu	zrealizowana	

18.01.2021	XXIX/474/21	zorganizowania w porozumieniu z Kościołem Ewangelicko-Augsburskim nauki religii dla uczniów publicznych szkół ponadpodstawowych w pozaszkolnym punkcie katechetycznym w Zabrzu, ul. Czesława Klimasa 3	zrealizowana	
18.01.2021	XXIX/475/21	wyrażenia zgody na zawieranie porozumień między miastem Zabrze a miastem Ruda Śląska dotyczących zasad prowadzenia pozaszkolnego punktu katechetycznego w Zabrzu, ul. Czesława Klimasa 3, w którym organizuje się naukę religii wyznania ewangelicko-augsburskiego dla uczniów publicznych szkół ponadpodstawowych	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/524/21	wyłączenia publicznego VI Liceum Ogólnokształcącego w Zabrzu z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Zabrzu	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/525/21	likwidacji publicznego VI Liceum Ogólnokształcącego w Zabrzu	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/526/21	wyłączenia publicznego X Liceum Ogólnokształcącego w Zabrzu z Zabrzańskiego Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego w Zabrzu	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/527/21	likwidacji publicznego X Liceum Ogólnokształcącego w Zabrzu	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/528/21	wyłączenia publicznej Szkoły Policealnej Nr 5 w Zabrzu z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Zabrzu	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/529/21	likwidacji publicznej Szkoły Policealnej Nr 5 w Zabrzu	zrealizowana	
12.07.2021	XXXV/570/21	ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Zabrze oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, z wyjątkiem specjalnych, mających siedzibę na obszarze Miasta Zabrze	zrealizowana	
12.07.2021	XXXV/571/21	ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadpodstawowych oraz szkół specjalnych, prowadzonych przez Miasto Zabrze z uwzględnieniem szkół ponadpodstawowych i specjalnych mających siedzibę na obszarze Miasta Zabrze, prowadzonych przez inne organy prowadzące	zrealizowana	
12.07.2021	XXXV/572/21	określenia średniej ceny jednostki paliwa w Zabrzu na rok szkolny 2021/2022	zrealizowana	zmieniona Uchwałą Nr XLI/682/21 Rady

				Miasta Zabrze z dnia 20 grudnia 2021 r.
23.08.2021	XXXVI/577/21	określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze w publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Zabrze	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/599/21	wyrażenia zamiaru przekształcenia publicznej Szkoły Podstawowej Nr 18 im. Powstańców Śląskich w Zabrzu, poprzez likwidację innej lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w Zabrzu, ul. Olchowa 2	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/600/21	wyrażenia zamiaru przekształcenia publicznej Szkoły Podstawowej Nr 18 im. Powstańców Śląskich w Zabrzu, poprzez zmianę siedziby szkoły z adresu: ul. Wacława Karczewskiego 10, 41-806 Zabrze na adres: ul. Olchowa 2, 41-806 Zabrze	zrealizowana	
20.12.2021	XLI/682/21	zmiany Uchwały Nr XXXV/572/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 12 lipca 2021 r. w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Zabrzu na rok szkolny 2021/2022	zrealizowana	
WYDZIAŁ SPRAW OBYWATELSKICH, UM ZABRZE				
22.02.2021	XXX/490/21	zaproszenia rodziny polskiego pochodzenia do osiedlenia się na terenie Miasta Zabrze w ramach repatriacji	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/491/21	zaproszenia rodziny polskiego pochodzenia do osiedlenia się na terenie Miasta Zabrze w ramach repatriacji	w trakcie realizacji	
22.02.2021	XXX/492/21	zaproszenia rodziny polskiego pochodzenia do osiedlenia się na terenie Miasta Zabrze w ramach repatriacji	w trakcie realizacji	
22.02.2021	XXX/493/21	zwolnienia przedsiębiorców branży gastronomicznej z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	zrealizowana	

15.03.2021	XXX/517/21	zmiany uchwały Nr XXX/493/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 22 lutego 2021 r. w sprawie zwolnienia przedsiębiorców branży gastronomicznej z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	zrealizowana	
WYDZIAŁ INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ, UM ZABRZE				
18.01.2021	XXIX/481/21	ustalenia Regulaminu Cmentarza Komunalnego przy ul. Pokoju w Zabrzu	niezrealizowana	odrzucona przez Nadzór Wojewody
18.01.2021	XXIX/482/21	zaliczenia dróg ul. Czereśniowej i ul. Orzechowej zlokalizowanych w Zabrzu w dzielnicy Zaborze-Północ do kategorii dróg publicznych gminnych oraz ustalenia ich przebiegu	zrealizowana	
18.01.2021	XXIX/483/21	zaliczenia dróg ul. gen. Bora-Komorowskiego, ul. gen. Maczka, ul. gen. Okulickiego oraz ul. Przy Ujęciu zlokalizowanych w Zabrzu w dzielnicy Grzybowice do kategorii dróg publicznych gminnych oraz ustalenia ich przebiegu	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/501/21	zaliczenia dróg ul. ks. Hauptmana, św. Kamila i Racławicka zlokalizowanych w Zabrzu w dzielnicy Zaborze-Południe do kategorii dróg publicznych gminnych oraz ustalenia ich przebiegu	zrealizowana	
15.03.2021	XXXI/519/21	przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Zabrze na rok 2021	niezrealizowana	odrzucona przez Nadzór Wojewody
15.03.2021	XXXI/523/21	przekazania skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach		nie dotyczy IK
17.05.2021	XXXIII/547/21	zmiany uchwały nr VIII/72/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11 kwietnia 2011 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „MIEJSKI ZARZĄD DRÓG I INFRASTRUKTURY INFORMATYCZNEJ”	zrealizowana	
17.05.2021	XXXIII/548/21	nadania statutu Miejskiemu Zarządowi Dróg	zrealizowana	
21.06.2021	XXXIV/563/21	ustalenia Regulaminu Cmentarza Komunalnego przy ul. Pokoju w Zabrzu	zrealizowana	
21.06.2021	XXXIV/564/21	przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Zabrze na rok 2021	zrealizowana	

20.09.2021	XXXVII/613/21	zmiany Uchwały Nr XXXVII/416/17 Rady Miasta Zabrze z dnia 13 lutego 2017 roku w sprawie ustalenia zasad i warunków korzystania z przystanków i dworców komunikacji miejskiej na terenie Miasta Zabrze oraz określenia przystanków i dworców komunikacji miejskiej, których właścicielem lub zarządzającym jest Miasto Zabrze	zrealizowana	
15.11.2021	XXXIX/646/21	ustalenia wysokości opłat za usunięcie pojazdu na terenie Miasta Zabrze i jego parkowanie na parkingu strzeżonym w roku 2022	w trakcie realizacji	
WYDZIAŁ GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI, UM ZABRZE				
22.02.2021	XXX/494/21	określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Miasta Zabrze	inny (wymieniony w Uwagach)	OBOWIĄZUJĄCY
22.02.2021	XXX/495/21	określenia rodzajów dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, sposobu ich świadczenia oraz wysokości cen za te usługi	inny (wymieniony w Uwagach)	OBOWIĄZUJĄCY
22.02.2021	XXX/496/21	warunków i trybu składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości za pomocą środków komunikacji elektronicznej	inny (wymieniony w Uwagach)	OBOWIĄZUJĄCY
17.05.2021	XXXIII/544/21	ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne	inny (wymieniony w Uwagach)	OBOWIĄZUJĄCY
17.05.2021	XXXIII/545/21	ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku	inny (wymieniony w Uwagach)	OBOWIĄZUJĄCY
17.05.2021	XXXIII/546/21	ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	inny (wymieniony w Uwagach)	OBOWIĄZUJĄCY

15.11.2021	XXXIX/647/21	odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne	inny (wymieniony w Uwagach)	OBOWIĄZUJĄCY
15.11.2021	XXXIX/648/21	zmiany uchwały nr XX/358/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 18 maja 2020r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi	inny (wymieniony w Uwagach)	OBOWIĄZUJĄCY
WYDZIAŁ EKOLOGII, UM ZBARZE				
18.10.2021	XXXVIII/628/21	wyrażenia zgody na współdziałanie gminy Zabrze z innymi gminami oraz Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią w ramach programu STOP SMOG	w trakcie realizacji	
WYDZIAŁ KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, UM ZABRZE				
18.10.2021	XXXVIII/626/21	przyjęcia Programu Współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 rok	w trakcie realizacji	
WYDZIAŁ KSIĘGOWOŚCI URZĘDU, UM ZABRZE				
13.04.2021	XXXII/540/21	szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających Miastu Zabrze lub jego jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej oraz wskazania organów lub osób uprawnionych do udzielania ulg, a także niedochodzenia należności o charakterze cywilnoprawnym	inne	unieważniona przez Wojewodę
18.10.2021	XXXVIII/622/21	szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających Miastu Zabrze lub jego jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej oraz wskazania organów lub osób uprawnionych do udzielania ulg, a także niedochodzenia należności o charakterze cywilnoprawnym	zrealizowana	

BIURO WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ, UM ZABRZE				
21.06.2021	XXXIV/565/21	współpracy między Miastem Zabrze a Instytutem Regionów Europy z siedzibą w Salzburgu w Republice Austrii	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/614/21	przystąpienia Gminy Zabrze do „Stowarzyszenia na rzecz promocji Instytutu Regionów Europy (IRE)" z siedzibą w Wiedniu	zrealizowana	
WYDZIAŁ INFORMATYKI I ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO, UM ZABRZE				
15.11.2021	XXXIX/649/21	wykonywania przez Gminę Zabrze działalności w zakresie usług telekomunikacyjnych	w trakcie realizacji	
RADA MIASTA ZABRZE				
18.01.2021	XXIX/484/21	skargi nr BK.1510.22.2020 na dyrektora Miejskiego Zarządu Dróg i Infrastruktury Informatycznej	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/502/21	petycji nr BK.152.6.2020	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/503/21	petycji nr BK.152.7.2020	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/504/21	petycji nr BK.152.2.2021	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/505/21	petycji nr BK.152.3.2021	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/506/21	petycji nr BK.152.4.2021	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/507/21	petycji nr BK.152.5.2021	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/508/21	petycji nr BK.152.6.2021	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/509/21	petycji nr BK.152.7.2021	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/510/21	petycji nr BK.152.9.2021	zrealizowana	

22.02.2021	XXX/511/21	skargi nr BK.1510.2.2021 na Prezydenta Miasta Zabrze	zrealizowana	
22.02.2021	XXX/512/21	określenia zasad udzielania z budżetu Miasta Zabrze dotacji celowych na dofinansowanie zadań związanych z rozwojem rodzinnych ogrodów działkowych, w szczególności na budowę lub modernizację infrastruktury ogrodowej	w trakcie realizacji	
22.02.2021	XXX/513/21	zmiany uchwały nr XIX/349/20 Rady Miasta Zabrze z dnia 23 kwietnia 2020 r. w sprawie odstąpienia od dochodzenia należności o charakterze cywilnoprawnym w stosunku do podmiotów, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych w powodu COVID19	w trakcie realizacji	
22.02.2021	XXX/514/21	petycji nr BK.152.1.2021	zrealizowana	
15.03.2021	XXXI/521/21	skargi nr BK.1510.3.2021 na dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie;	zrealizowana	
15.03.2021	XXXI/522/21	petycji nr BK.152.10.2021	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/537/21	wytypowania trzech przedstawicieli Rady Miasta Zabrze do składu komisji ds. przyznawania nagród Miasta Zabrze za wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym dla zawodników, trenerów i osób wyróżniających się szczególnymi osiągnięciami sportowymi na rok 2021	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/538/21	skargi nr BK.1510.4.2021 na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie	zrealizowana	
13.04.2021	XXXII/539/21	skargi nr BK.1510.6.2021 na dyrektorów 14 miejskich jednostek oświatowych w Zabrzu	zrealizowana	
17.05.2021	XXXIII/549/21	przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami miasta w sprawie projektów statutów dzielnic w Zabrzu	zrealizowana	
17.05.2021	XXXIII/550/21	przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami miasta w sprawie utworzenia nowej jednostki pomocniczej Miasta Zabrze - dzielnicy Śródmieście i nadania jej statutu	zrealizowana	

17.05.2021	XXXIII/551/21	przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami miasta w sprawie utworzenia nowej jednostki pomocniczej Miasta Zabrze - dzielnicy Poremba i nadania jej statutu	zrealizowana	
17.05.2021	XXXIII/552/21	przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami miasta w sprawie utworzenia nowej jednostki pomocniczej Miasta Zabrze - dzielnicy Skłodowskiej-Curie i nadania jej statutu	zrealizowana	
17.05.2021	XXXIII/553/21	niewyrażenia zgody na używanie Herbu Miasta Zabrze	zrealizowana	
17.05.2021	XXXIII/554/21	nadania imienia deptakowi na terenie miasta Zabrze w dzielnicy Rokitnica	zrealizowana	
21.06.2021	XXXIV/555/21	udzielenia Prezydentowi Miasta Zabrze wotum zaufania	zrealizowana	
21.06.2021	XXXIV/556/21	rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Miasta Zabrze za 2020 rok	zrealizowana	
21.06.2021	XXXIV/557/21	udzielenia absolutorium Prezydentowi Miasta Zabrze za 2020 rok	zrealizowana	
21.06.2021	XXXIV/566/21	petycji nr BK.152.12.2021	zrealizowana	
21.06.2021	XXXIV/567/21	skargi nr BK.1510.9.2021 na Prezydenta Miasta Zabrze	zrealizowana	
12.07.2021	XXXV/573/21	petycji nr BK.152.13.2021	zrealizowana	
12.07.2021	XXXV/574/21	przeprowadzenia konsultacji z dyrektorami publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, właściwymi związkami zawodowymi i organizacjami pozarządowymi projektu uchwały Rady Miasta Zabrze w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze w publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Zabrze	zrealizowana	
23.08.2021	XXXVI/579/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Biskupice	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/580/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Centrum Północ	w trakcie realizacji	

23.08.2021	XXXVI/581/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Grzybowice	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/582/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Guido	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/583/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Helenka	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/584/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Kończyce	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/585/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Maciejów	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/586/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Makoszowy	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/587/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Mikulczyce	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/588/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Osiedle Mikołaja Kopernika	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/589/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Osiedle Młodego Górnika	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/590/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Osiedle Tadeusza Kotarbińskiego	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/591/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Pawłów	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/592/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Rokitnica	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/593/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Zaborze Południe	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/594/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Zandka	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/595/21	utworzenia nowej jednostki pomocniczej Miasta Zabrze - dzielnicy Poremba i nadania jej statutu	w trakcie realizacji	
23.08.2021	XXXVI/596/21	utworzenia nowej jednostki pomocniczej Miasta Zabrze - dzielnicy Skłodowskiej-Curie i nadania jej statutu	w trakcie realizacji	

20.09.2021	XXXVII/615/21	przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami miasta w sprawie nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Centrum Południe	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/616/21	przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami miasta w sprawie nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Zaborze Północ	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/617/21	przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami miasta w sprawie utworzenia nowej jednostki pomocniczej Miasta Zabrze - dzielnicy Śródmieście i nadania jej statutu	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/618/21	skargi nr BK.1510.11.2021 na dyrektora Jednostki Gospodarki Nieruchomościami	zrealizowana	
20.09.2021	XXXVII/619/21	zakończenia prac komisji doraźnej Rady Miasta Zabrze ds. utworzenia nowych dzielnic oraz opracowania statutów dzielnic w Zabrzu	zrealizowana	
18.10.2021	XXXVIII/630/21	apelu o rozważenie zasadności proponowanych zmian w prawie oświatowym	zrealizowana	
18.10.2021	XXXVIII/631/21	skargi nr BK.1510.10.2021 na dyrektora Zespołu Szkół Sportowych	zrealizowana	
18.10.2021	XXXVIII/632/21	skargi nr BK.1510.13.2021 na Prezydenta Miasta w zakresie działania Urzędu Miejskiego w Zabrzu	zrealizowana	
18.10.2021	XXXVIII/633/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Zaborze Północ	w trakcie realizacji	
18.10.2021	XXXVIII/634/21	utworzenia nowej jednostki pomocniczej Miasta Zabrze - dzielnicy Poremba i nadania jej statutu	w trakcie realizacji	
18.10.2021	XXXVIII/635/21	utworzenia nowej jednostki pomocniczej Miasta Zabrze - dzielnicy Śródmieście i nadania jej statutu	w trakcie realizacji	
18.10.2021	XXXVIII/636/21	nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Centrum Południe	w trakcie realizacji	
18.10.2021	XXXVIII/637/21	petycji nr BK.152.15.2021	zrealizowana	
18.10.2021	XXXVIII/638/21	skargi nr BK.1510.14.2021 na Prezydenta Miasta Zabrze	zrealizowana	
18.10.2021	XXXVIII/639/21	przekazania petycji do Prezydenta Miasta Zabrze	zrealizowana	

15.11.2021	XXXIX/650/21	zmiany Uchwały nr XXXVIII/635/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 18 października 2021 roku w sprawie utworzenia nowej jednostki pomocniczej Miasta Zabrze- dzielnicy Śródmieście i nadania jej statutu	zrealizowana	
15.11.2021	XXXIX/651/21	zmiany Uchwały nr XXXVIII/636/21 Rady Miasta Zabrze z dnia 18 października 2021 roku w sprawie nadania statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze- Dzielnicy Centrum Południe	zrealizowana	
15.11.2021	XXXIX/652/25	zarządzenia wyborów do Rad Dzielnic w Zabrzu	w trakcie realizacji	
15.11.2021	XXXIX/653/21	skargi nr BK.1510.15.2021 na Prezydenta Miasta Zabrze	zrealizowana	
10.12.2021	XL/673/21	ustalenia wynagrodzenia Prezydenta Miasta Zabrze	zrealizowana	
10.12.2021	XL/674/21	wysokości, zasad ustalania diet przysługujących radnym Rady Miasta Zabrze i zwrotu kosztów podróży służbowych	inny (wymieniony w Uwagach)	unieważniona przez Wojewodę
10.12.2021	XL/675/21	stanowiska Rady Miasta Zabrze dotyczącego wyrażenia wdzięczności służbom mundurowym zaangażowanym w zapewnienie bezpieczeństwa na granicy Polski z Białorusią, a także samorządom i mieszkańcom przygranicznych miejscowości, kościołom w Polsce, służbom medycznym i ratowniczym, organizacjom pozarządowym i wszystkim ludziom dobrej woli za solidarność, okazaną pomoc i człowieczeństwo wobec potrzebujących	zrealizowana	
10.12.2021	XL/676/21	zmiany nazwy parku im. Poległych Bohaterów	zrealizowana	
10.12.2021	XL/677/21	skargi nr BK.151016.2021 na Prezydenta Miasta Zabrze	zrealizowana	

Źródło: BRM UM Zabrze

3.6 NAGRODY

LP	NAGRODA	OPIS
NAGRODY DLA MIASTA ZABRZE		
1	**„Ekolaury 2021” (listopad 2021)**	Miasto Zabrze otrzymało prestiżową nagrodę „Ekolaury XX-lecia” za całokształt działań podejmowanych na rzecz poprawy stanu środowiska. Pośród nagrodzonych tym wyjątkowym tytułem znalazły się tylko dwa miasta: Zabrze i Białystok. Nagroda, którą otrzymało Miasto Zabrze, przyznana została m.in. za to, że jesteśmy jednym z nielicznych miast, w których rozdzielono kanalizację sanitarną i deszczową, tym samym zapewniając ochronę wód powierzchniowych i gruntowych. W Zabrzu przeprowadzono także pionierski projekt rekultywacji znacznych terenów poprzemysłowych m.in. poprzez wywiezienie z centrum 450 ton smoły. Z myślą o ochronie powietrza w Zabrzu rozbudowywana jest ekologiczna sieć ciepłownicza, a obiekty użyteczności publicznej i budynki mieszkalne poddawane są kompleksowej termomodernizacji. Wartość tych i innych projektów proekologicznych zrealizowanych w Zabrzu w ostatnich latach wyniosła blisko 1,5 miliarda złotych. W tegorocznej edycji konkursu EKOLAURY Miasto Zabrze otrzymało także dwa wyróżnienia w kategoriach: gospodarka wodno-ściekowa oraz edukacja ekologiczna. Nagrody „Ekolaur” w tym roku otrzymały także dwie zabrzańskie spółki: ZPEC Zabrze i Wodociągi Zabrze oraz zabrzański Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla.
2	**„Najlepsza Przestrzeń Publiczna Województwa Śląskiego 2021” (październik 2021)**	Konkurs ten, promuje już od wielu lat najlepiej zaprojektowane przestrzenie publiczne i najciekawsze obiekty architektury, organizowane są przez Zarząd Województwa Śląskiego, katowicki oddział Stowarzyszenia Architektów Polskich oraz Śląską Okręgową Izbę Architektów RP. I Nagrodę Marszałka Województwa Śląskiego, w wysokości 40 tys. zł, otrzymała realizacja „Centrum Usług Społecznych w Zabrzu”. Miasto Zabrze docenione zostało za kompleksową rewitalizację budynku „starej gazowni”, w którym funkcjonuje dzisiaj Centrum Usług Społecznych, realizujące inicjatywy społeczne dedykowane m.in.

		seniorom, dzieciom w pieczy zastępczej i osobom ze specjalnymi potrzebami.
3	**„Samorządowy Lider Zarządzania 2020 – Samorząd jako pracodawca”**	Związek Miast Polskich, w ramach projektu „Schematy dialogu społecznego dla godnej pracy w sektorze publicznym na poziomie samorządów” finansowanego w ramach Programu Dialog Społeczny, ze środków Norway Grants 2014-2021 zorganizował konferencję online podsumowującą ogólnokrajowy „Konkurs Samorządowy Lider Zarządzania 2020. Samorząd jako pracodawca – Dialog społeczny dla godnej pracy”. Podczas spotkania finaliści (wyłonieni przez komisję konkursową) tegorocznej edycji konkursu zaprezentowali najlepsze zgłoszone praktyki dialogu społecznego, spośród których wyłonili laureatów tegorocznej edycji. Urząd Miejski w Zabrzu, finalista konkursu, otrzymał wyróżnienie za rozwiązanie – „Hierarchiczna kultura organizacyjna Urzędu Miejskiego w Zabrzu oparta na wspólnocie praw, dynamice i kreatywności, stałości i przewidywalności oraz poczuciu bezpieczeństwa zatrudnienia”.
4	**„Róża Regionów 2021”**	Aplikacja mobilna „Zabrze w sercu Śląska” otrzymała wyróżnienie w konkursie „Róża Regionów 2021”. Przygotowana przez Miasto Zabrze nowoczesna forma promocji została wyróżniona spośród blisko 70 polskich produktów turystycznych, zgłoszonych w tegorocznej edycji konkursu. Największą konkurencję stanowiły inne aplikacje mobilne.

3.7 POZYSKANE ŚRODKI FINANSOWE

ZESTAWIENIE PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNIJNYCH I/LUB KRAJOWYCH, ZAKOŃCZONYCH W OKRESIE OD DNIA 01.01.2021 R. DO DNIA 31.12.2021 R.

Lp.	Tytuł projektu/nazwa zadania	Nazwa instytucji udzielającej dofinansowania / dotacji	Nazwa programu, do którego aplikowano o środki finansowe	Dofinansowanie		Środki własne (faktycznie wydatkowane)	Okres realizacji projektu
				Środki Unii Europejskiej (faktycznie otrzymane)	Środki Krajowe (faktycznie otrzymane)		
1	Druk Broszury Edukacyjnej pt. : Narodowa Kolekcja Żurawek w Miejskim Ogrodzie Botanicznym w Zabrzu	WFOŚiGW	Bella Italia	0,00 zł	5 360,00 zł	1 340,00 zł	od 15.03.2021 do 15.06.2021
2	Opieka nad grobami wojennymi	Śląski Urząd Wojewódzki	Budżet Wojewody Śląskiego - zadania zlecone	0,00 zł	57 000,00 zł	0,00 zł	od 01.01.2021 do 31.12.2021
3	Pomoc dla repatriantów	Wojewoda Śląski	Pomoc dla repatriantów	0,00 zł	127 160,93 zł	0,00 zł	od 01.07.2021 do 31.12.2021
4	Kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców	Fundusz Pracy za pośrednictwem PUP w Zabrzu	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	0,00 zł	7 640,00 zł	1 910,00	od 26.07.2021 do 31.01.2022
5	Krajowy Fundusz Szkoleniowy 2021-I	Powiatowy Urząd Pracy	Dofinansowanie ze środków z Funduszy Pracy w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego na sfinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców	0,00 zł	8 520,00 zł	2 130,00 zł	od 14.07.2021 do 31.12.2021

6	Krajowy Fundusz Szkoleniowy 2021-II	Powiatowy Urząd Pracy	Dofinansowanie ze środków z Funduszy Pracy w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego na sfinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców	0,00 zł	6 250,00 zł	1 562,50 zł	od 05.11.2021 do 30.12.2021
7	Pomoc dla repatriantów	Wojewoda Śląski	Pomoc dla repatriantów	0,00 zł	139 300,65 zł	0,00 zł	od 01.07.2021 do 31.12.2021
8	Pomoc dla repatriantów	Wojewoda Śląski	Pomoc dla repatriantów	0,00 zł	129 463,22 zł	0,00 zł	od 01.07.2021 do 31.12.2021
9	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Mieście Zabrze (IV)	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Poddziałanie 1.1.1	8 703 191,18 zł	1 623 328,91 zł	0,00 zł	od 01.01.2019 do 30.06.2021
10	Zacznij i Ty – kompleksowe programy wsparcia dla osób bezrobotnych.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	1 067 444,83	0,00 zł	56 181,31 zł	od 01.01.2019 do 30.04.2021
11	Eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy – PUP Zabrze	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 8.3.2	176 232,77 zł	31 099,99 zł	24 879,92 zł	od 01.10.2020 do 31.10.2021

12	Drogowskaz	Europejski Fundusz Społeczny	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa IX Włączenie społeczne, działanie 9.1 Aktywna integracja, podziałanie 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym- projekty OPS i PCPR	4 370 725,51 zł	0,00 zł	665 073,00 zł	od 01.01.2018 do 31.03.2021
13	Program rządowy "Posiłek w szkole i w domu"	Śląski Urząd Wojewódzki	"Posiłek w szkole i w domu"	0,00 zł	2 220 000,00 zł	1 521 128,08 zł	od 01.01.2021 do 31.12.2021
14	Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Śląski Urząd Wojewódzki	Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie	0,00 zł	2 700,00 zł	0,00 zł	od 01.01.2021 do 31.12.2021
15	Klub Seniora „Senior+”	Śląski Urząd Wojewódzki	Śląski Urząd Wojewódzki	0,00 zł	64 080,00 zł	124 880,05 zł	od 01.01.2021 do 31.12.2021
16	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Zabrza - etap II.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 4.3.1.	4 674 946,33	0,00 zł	1 816 175,73 zł	od 23.06.2017 do 31.12.2020

17	Centrum Rozwoju Rodziny w Zabrzu	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	1 898 180,56	223 315,46 zł	121 518,26 zł	od 17.07.2017 do 28.02.2021
18	Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół Sportowych w Zabrzu przy ul. Płaskowickiej 2	Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu / Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	0,00 zł	7 790 813,05 zł	11 201 794,85 zł	od 24.11.2017 do 30.12.2020
19	Budowa drogi publicznej gminnej na południe od ul. Handlowej wraz ze ścieżką rowerową, chodnikiem, zjazdami do posesji, budowa skrzyżowania typu rondo z ulicami Pyskowicką i Magazynową	WOJEWODA ŚLĄSKI KATOWICE	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	0,00 zł	2 256 468,00 zł	2 951 033,57 zł	od 01.01.2020 do 01.08.2021
20	Poprawa jakości terenów zielonych na obszarze Miasta Zabrze - etap I i II	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, Typ projektu 2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych	7 168 659,49 zł	0,00 zł	1 265 057,56 zł	od 01.09.2016 do 31.12.2021

21	Nowe miejsca, nowy start - usługi opiekuńcze nad dziećmi do lat 3.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	RPO WSL 2014-2020, działanie 8.1. Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego, poddziałanie 8.1.1 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat - ZIT	1 264 725,48 zł	74 395,62 zł	148 791,24 zł	od 01.01.2019 do 30.09.2021
22	ŚLĄSKIE POMAGA	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w Katowicach	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa IX Włączenie społeczne, poddziałanie 9.2.8 Działania na rzecz ograniczania skutków wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego wywołanego koronawirusem SARS-CoV-2 - tryb nadzwyczajny	412 253,71 zł	0,00 zł	0,00 zł	od 01.07.2021 do 31.08.2021

23	Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19	NFZ - Śląski Oddział Wojewódzki NFZ Katowice	Program Operacyjny Wiedza-Edukacja-Rozwój 2014-2020 EFS Działanie 5.2 Działania projakościowe i rozwiązania organizacyjne w systemie ochrony zdrowia ułatwiające dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług zdrowotnych	36 271,87	6 821,71 zł	0,00 zł	od 01.05.2021 do 31.08.2021
24	Śląskie pomaga zadanie 6	Województwo Śląskie - ROPS	Europejski Fundusz Społeczny. Poddziałanie 9.2.8 Działania na rzecz ograniczania wystąpienia skutków wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego wywołanego koronawirusem SARS-CoV-2 - tryb nadzwyczajny ROPS Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.	106 425,68 zł	18 781,00 zł	0,00 zł	od 01.01.2020 do 31.08.2021
25	Kształcenie Ustawiczne Pracowników i Pracodawców w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu	Przyznanie środków na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy	7 143,20 zł	1 785,80 zł	0,00 zł	od 19.07.2021 do 31.01.2022

26	Kształcenie Ustawiczne Pracowników i Pracodawców w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu	Przyznanie środków na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy	802,40 zł	200,60 zł	0,00 zł	od 19.11.2021 do 28.02.2022
27	„Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Zabrzu przy ul. Szyb Franciszek”	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskie	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa V Działania 5.2 Poddziałanie 5.2.1 Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa V Działania 5.2 Poddziałanie 5.2.1 Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa V Działania 5.2 Poddziałanie 5.2.1	0,00 zł	0,00 zł	116 273,80 zł	od 28.03.2019 do 26.05.2021
28	Zielony raj	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	Zielona pracowania	0,00 zł	34 902,00 zł	0,00 zł	od 01.07.2021 do 30.11.2021

29	Lokalny Animator Sportu	Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy / Ministerstwo Sportu i Turystyki	Lokalny Animator Sportu	0,00 zł	8 400,00 zł	8 400,00 zł	od 01.04.2021 do 30.11.2021
30	Lokalny Animator Sportu	Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy / Ministerstwo Sportu i Turystyki	Lokalny Animator Sportu	0,00 zł	8 400,00 zł	8 400,00 zł	od 01.04.2021 do 30.11.2021
31	Lokalny Animator Sportu	Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy / Ministerstwo Sportu i Turystyki	Lokalny Animator Sportu	0,00 zł	6 000,00 zł	6 000,00 zł	do 04.05.2021 do 30.11.2021
32	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 - edycja 2021	0,00 zł	9 000,00 zł	2 250,00 zł	od 05.11.2021 do 31.12.2021
33	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 - edycja 2021	0,00 zł	36 500,00 zł	9 125,00 zł	od 05.11.2021 do 31.12.2021

34	Posiłek w szkole i w domu	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach	Realizacja modułu 3 wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków.	0,00 zł	156 672,00 zł	39 168,00 zł	od 25.06.2021 do 31.12.2021
35	Wyprawka szkolna	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach	Udzielenie dotacji celowej na realizację Rządowego programu pomocy uczniom w 2021 r. - "Wyprawka szkolna"	0,00 zł	70 806,06 zł	0,00 zł	od 08.10.2021 do 30.11.2021
36	Studia Podyplomowe z wiedzy o Regionie	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących 801,80146, § 2710	0,00 zł	1 300,00 zł	2 000,00 zł	od 06.12.2021 do 31.12.2021
37	"Aktywna Tablica"	Wojewoda Śląski	Rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 - "Aktywna Tablica"	0,00 zł	361 998,94 zł	90 499,74 zł	od 25.10.2021 do 31.12.2021

38	"Poznaj Polskę	MEiN	Przedsięwzięcie Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą: „Poznaj Polskę”	0,00 zł	131 124,92 zł	56 700,24 zł	od 03.11.2021 do 15.12.2021
39	Program na rzecz integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030	MEiN	Program na rzecz integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030	0,00 zł	39 915,00 zł	0,00 zł	od 30.06.2021 do 31.10.2021
40	Zabrzański Przewodnik Kulinarny - Rozsmakuj się w Zabrzu	Śląska Organizacja Turystyczna	Wsparcie działalności wydawniczej i promocyjnej członków Śląskiej Organizacji Turystycznej Priorytet 1	0,00 zł	3 905,45 zł	19 966,55 zł	od 01.03.2021 do 31.10.2021
41	Folder promocyjny - Zabrze w sercu Śląska	Śląska Organizacja Turystyczna	Wsparcie działalności wydawniczej i promocyjnej członków Śląskiej Organizacji Turystycznej. Priorytet 1	0,00 zł	3 256,60 zł	3 754,40 zł	od 01.04.2021 do 31.08.2021
42	Bella Italia	MKiDN	Partnerstwo dla książki	0,00 zł	15 280,00 zł	10 400,00 zł	od 16.03.2021 do 20.12.2021
43	dyLEMATY i poLEMIKI	MKiDN	Partnerstwo dla książki	0,00 zł	15 000,00 zł	10 500,00 zł	od 01.03.2021 do 24.12.2021
44	Kryminalne zagadki Śląska -reaktywacja	MKiDN	Partnerstwo dla książki	0,00 zł	18 400,00 zł	12 640,00 zł	od 01.04.2021 do 20.12.2021
45	Książka na piątkę znakomity początek-finał	MKiDN	Promocja czytelnictwa	0,00 zł	21 070,00 zł	14 700,00 zł	od 01.03.2021 do 30.12.2021

46	Program Wieloletni Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 Priorytet1- Poprawa oferty bibliotek publicznych. Kierunek interwencji 1.1 Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych	MKiDN	Program Wieloletni Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 Priorytet1- Poprawa oferty bibliotek publicznych. Kierunek interwencji 1.1 Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych	0,00 zł	54 000,00 zł	100 285,72 zł	do 01.01.2021 do 30.11.2021
47	XX Festiwal Dramaturgii Współczesnej "Rzeczywistość przedstawiona"	Ministerstwo Kultury Dziedzictwa Narodowego i Sportu	Teatr	0,00 zł	55 000,00 zł	302 570,89 zł	od 04.01.2021 do 31.12.2021
48	Muzyka bliżej nas-zakup instrumentów wraz z akcesoriami dla Filharmonii Zabrzańskiej	Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu	Infrastruktura Kultury	0,00 zł	114 082,45 zł	0,00 zł	od 01.06.2021 do 09.12.2021
49	„Eliminacje zagrożeń i szkodliwych emisji generowanych przez historyczne wyrobisko górnicze Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej w obrębie Miasta Zabrze – Etap I”.	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Program priorytetowy nr 2.4 „Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopalin”	0,00 zł	46 696 095,78	208 841,92 zł	od 20.03.2015 do 30.06.2021

50	Górnicze Miasto Dzieci – półkolonie - edycja IV	Narodowy Bank Polski	Brak	0,00 zł	23 414,77 zł	0,00 zł	od 01.06.2021 do 06.08.2021
51	Konserwacja i badania dwóch łodzi do transportu ludzi i materiałów w Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej	Wojewoda Śląski	Ochrona Zabytków	0,00 zł	15 000,00 zł	15 000,00 zł	od 30.08.2021 do 30.10.2021
52	Barbórka górników węgla kamiennego na Śląsku - dokumentacja dziedzictwa	Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu	Kultura ludowa i tradycyjna; Nr 06792/20/FPK/DIK	0,00 zł	20 000,00 zł	23 200,00 zł	od 01.08.2020 do 31.12.2021
53	"14 dni pod ziemią... historia walki o wolność". 40 rocznica wprowadzenia w Polsce stanu wojennego we wspomnieniach górników	Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego	Fundusz Patriotyczny – Edycja 2021 Wolność Po Polsku	0,00 zł	150 000,00 zł	37 000,00 zł	od 06.07.2021 do 15.12.2021
54	Program ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Zabrze (Modernizacja źródeł ciepła w budynkach indywidualnych realizowana w ramach programu ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Zabrze - etap XI)	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	Modernizacja źródeł ciepła w budynkach indywidualnych realizowana w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Zabrze - etap XI Ochrona atmosfery : OA 1.4. Wdrażanie obszarowych programów ograniczenia niskiej emisji pyłowo-gazowych	0,00 zł	4 023 439,87 zł	0,00 zł	od 12.08.2020 do 29.05.2021

55	Remonty zasobów komunalnych zamieszkałych i przeznaczonych dla społeczności romskiej	Skarb Państwa - Wojewoda Śląski	Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030	0,00 zł	247 999,92 zł	52 244,93 zł	od 01.01.2021 do 31.12.2021
56	Kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawcy z Krajowego Funduszu Szkoleniowego	Skarb Państwa- PUP Zabrze	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	0,00 zł	5 744,00 zł	1 436,00 zł	od 07.06.2021 do 31.12.2021
57	Kompleksowa termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Tomeczka 4 i 6 w Zabrzu	WŚ	RPO WSL 2014-2020 Oś priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna Działanie 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej Poddziałanie 4.3.4 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – konkurs	632 610,05 zł	851 319,29 zł	222 389,61 zł	od 04.2019 do 31.12.2021

58	Kompleksowa termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Tomeczka 8 i 10 w Zabrzu	ŚUW w Katowicach	RPO WSL 2014-2020 Oś priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna Działanie 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej Poddziałanie 4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – ZIT	707 918,73 zł	717 709,56 zł	206 755,87 zł	od 01.10.2019 do 31.12.2021
59	Wymiana nawierzchni z trawy syntetycznej boiska do piłki nożnej na Ośrodku Sportowo Rekreacyjnym Walka w Zabrzu	Skarb Państwa-Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Sportu	Sportowa Polska - Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej - Edycja 2020	0,00 zł	1 166 064,00 zł	1 172 323,48 zł	od 30.12.2020 do 31.12.2021
60	ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA I OPIEKI PACJENTOM ORAZ BEZPIECZEŃSTWA PERSONELOWI ZAKŁADÓW OPIEKUŃCZO-LECZNICZYCH, DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ, ZAKŁADÓW PIELĘGNACYJNO-OPIEKUŃCZYCH I HOSPICJÓW NA CZAS COVID-19	Narodowy Fundusz Zdrowia - Śląski Oddział Wojewódzki NFZ w Katowicach	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie 5.2 (Działania projakościowe i rozwiązania organizacyjne w systemie ochrony zdrowia ułatwiające dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług zdrowotnych)	27 577,16 zł	5 186,48 zł	0,00 zł	od 01.05.2020 do 31.08.2021

61	ŚLĄSKIE POMAGA	Województwo Śląskie/ROPS Województwa Śląskiego	ŚLĄSKIE POMAGA Działanie 9.2 (Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne), Poddziałanie 9.2.8 (Działania na rzecz ograniczania skutków wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego wywołanego koronawirusem SARS-Co-V-2 - tryb nadzwyczajny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego)	75 715,92 zł	13 361,63 zł	0,00 zł	od 01.02.2020 do 31.08.2021
62	KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY 2021	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	0,00 zł	6 205,60 zł	1 551,40 zł	od 29.06.2021 do 31.01.2022
				31 330 824,87 zł	**69 901 039,26 zł**	**22 657 833,62 zł**	

Źródło: WRP UM,
BIP Zabrze

ZESTAWIENIE PROJEKTÓW SPÓŁEK MIEJSKICH WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNIJNYCH I/LUB KRAJOWYCH, ZAKOŃCZONYCH W OKRESIE OD DNIA 01.01.2021 R. DO DNIA 31.12.2021 R.

Lp.	Tytuł projektu/ nazwa zadania	Nazwa instytucji udzielającej dofinansowania / dotacji	Nazwa programu, do którego aplikowano o środki finansowe	Jednostka aplikująca o środki finansowe	Jednostka realizująca projekt	Dofinansowanie		Środki własne (faktycznie wydatkowane)	Okres realizacji projektu
						Środki Unii Europejskiej (faktycznie otrzymane)	Środki Krajowe (faktycznie otrzymane)		
1	Ucieplownienie centrum Zabrza obejmujące obszar w obrębie Elektrociepłowni Fortum Zabrze S.A.: ul. Wolności, Bytomską i Powstańców Śląskich, w tym osiedle Zandka - Etap III i IV	WFOŚiGW w Katowicach	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Priorytet I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Działanie 1.7: Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie woj. śląskiego. Poddziałanie 1.7.2: Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w woj. śląskim	ZPEC Sp. z o.o.	ZPEC Sp. z o.o.	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	26.05.2017 - 31.03.2021
2	Modernizacja sieci ciepłowniczej w Zabrzu - przebudowa z sieci kanałowej na preizolowaną	WFOŚiGW w Katowicach	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Priorytet I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Działanie 1.7: Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie woj. śląskiego. Poddziałanie 1.7.2: Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w woj. śląskim	ZPEC Sp. z o.o.	ZPEC Sp. z o.o.	1 134 454,45 zł	0,00 zł	860 295,70 zł	26.05.2017 - 31.03.2022

3	Budowa sieci ciepłowniczej do osiedli Rokitnica i Helenka w Zabrzu połączona z likwidacją dwóch kotłowni osiedlowych	WFOŚiGW w Katowicach	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Priorytet I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Działanie 1.7: Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie woj. śląskiego. Poddziałanie 1.7.2: Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w woj. śląskim	ZPEC Sp. z o.o.	ZPEC Sp. z o.o.	3 804 120,72 zł	0,00 zł	8 455 609,35 zł	28.11.2017 - 31.12.2023
4	Szkolenia pracowników ZBM-TBS	Powiatowy Urząd Pracy	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	ZBM-TBS Sp. z o.o. z siedzibą w Zabrzu, pl. Warszawski 10	ZBM-TBS Sp. z o.o. z siedzibą w Zabrzu, pl. Warszawski 10	0,00 zł	22 400,00 zł	5 600,00 zł	05.11.2020 - 29.06.2021
5	Poszukiwanie nowych molekularnych czynników ryzyka restenozy w stencie	Narodowe Centrum Nauki	Preludium 11	Śląskie Centrum Chorób Serca	Śląskie Centrum Chorób Serca wraz z Śląskim Parkiem Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia	0,00 zł	93 594,90 zł	0,00 zł	05.04.2017 - 04.04.2021

6	Ucieplownienie centrum Zabrza obejmujące obszar w obrębie Elektrociepłowni Fortum Zabrze S.A.: ul. Wolności, Bytomską i Powstańców Śląskich, w tym osiedle Zandka - Etap III i IV	WFOŚiGW w Katowicach	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Priorytet I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Działanie 1.7: Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie woj. śląskiego. Poddziałanie 1.7.2: Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w woj. śląskim	ZPEC Sp. z o.o.	ZPEC Sp. z o.o.	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	26.05.2017 - 31.03.2021
7	Modernizacja sieci ciepłowniczej w Zabrzu - przebudowa z sieci kanałowej na preizolowaną	WFOŚiGW w Katowicach	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Priorytet I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Działanie 1.7: Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie woj. śląskiego. Poddziałanie 1.7.2: Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w woj. śląskim	ZPEC Sp. z o.o.	ZPEC Sp. z o.o.	1 134 454,45 zł	0,00 zł	860 295,70 zł	26.05.2017 - 31.03.2022

8	Budowa sieci ciepłowniczej do osiedli Rokitnica i Helenka w Zabrzu połączona z likwidacją dwóch kotłowni osiedlowych	WFOŚiGW w Katowicach	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Priorytet I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Działanie 1.7: Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie woj. śląskiego. Poddziałanie 1.7.2: Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu w woj. śląskim	ZPEC Sp. z o.o.	ZPEC Sp. z o.o.	5 796 274,15 zł	0,00 zł	10 365 635,75 zł	28.11.2017 - 31.12.2023
9	Szkolenia pracowników ZBM-TBS	Powiatowy Urząd Pracy	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	ZBM-TBS Sp. z o. o. z siedzibą w Zabrzu, pl. Warszawski 10	ZBM-TBS Sp. z o. o. z siedzibą w Zabrzu, pl. Warszawski 10	0,00 zł	7 896,00 zł	1 974,00 zł	02.08.2021 - 30.09.2021
10	Przebudowa boiska piłkarskiego Klubu Górnik Zabrze przy ul. Olimpijskiej w Zabrzu	Skarb Państwa Minister Sportu	Sportowa Polska - program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej - edycja 2019	Stadion w Zabrzu Sp. z o.o.	Stadion w Zabrzu Sp. z o.o.	0,00 zł	2 196 561,00 zł	3 122 393,37 zł	24.01.2020 - 30.09.2021
11	Krajowy Fundusz Szkoleniowy - kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców w 2021 roku	Skarb Państwa, Prezydent Miasta Zabrze, Powiatowy Urząd Pracy	Krajowy Fundusz Szkoleniowy - kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców w 2020 roku	Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o.	Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o.	0,00 zł	1 085,00 zł	0,00 zł	24.05.2021 - 31.08.2021

12	Aplikacja mobilna dla pacjentów i lekarzy wielu specjalności - narzędzie edukacji i wsparcia w procesie decyzyjnym przed leczeniem operacyjnym (akronim: CHASER)	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	Program III konkursu w ramach współpracy Polska-Niemcy w obszarze "DIGITIZATION of ECONOMY"	Konsorcjum: Uniwersytet Warszawski, Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia, Heart Team, Partner zagraniczny: Katedra Urologii we Freiburgu	Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia	0,00 zł	302 504,28 zł	0,00 zł	01.03.2019 - 31.08.2021
13	Certyfikacja szkółek piłkarskich	Ministerstwo Sportu (operator programu Polski Związek Piłki Nożnej)	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	Górnik Zabrze S.A.	Górnik Zabrze S.A.	0,00 zł	589 376,00 zł	142 394,40 zł	01.01.2021 - 31.12.2021
					Łącznie:	**11 869 303,77 zł**	**3 213 417,18 zł**	**23 814 198,27 zł**	

Źródło: WRP UM, BIP Zabrze

3.8 PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Plany poszczególnych dzielnic Zabrza - podział administracyjny przyjęty w grudniu 2021

Biskupice

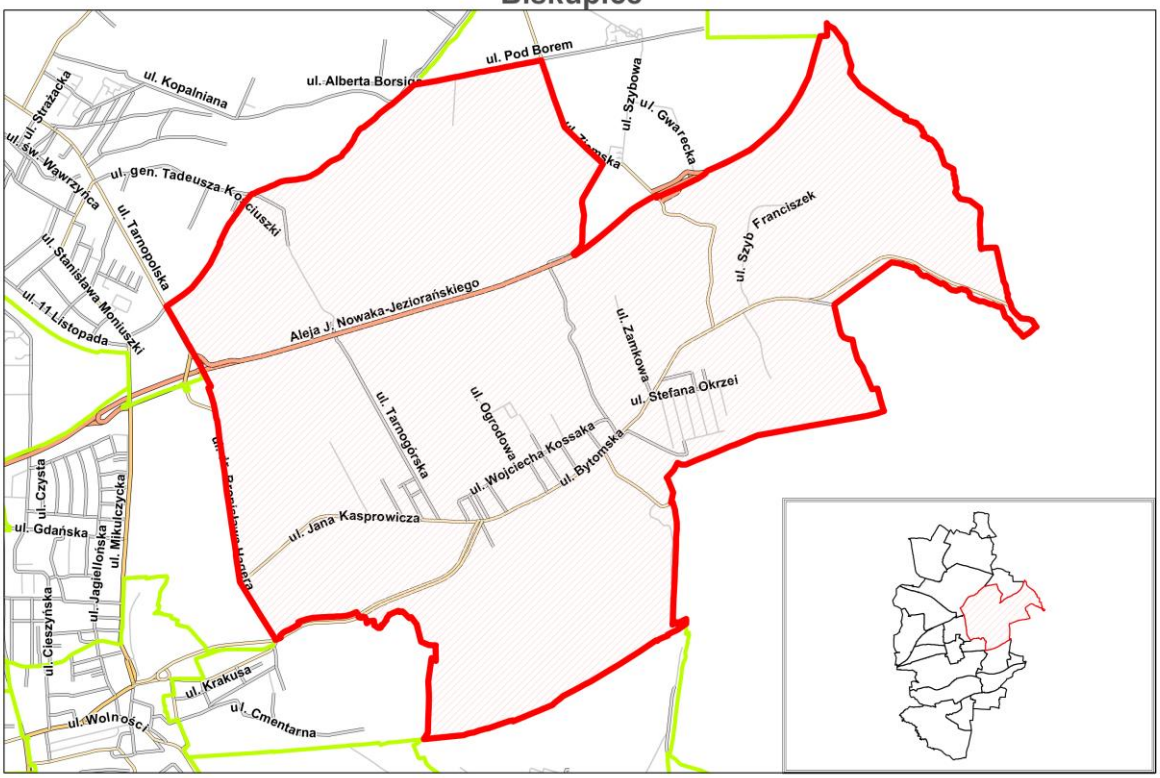

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Centrum Południe

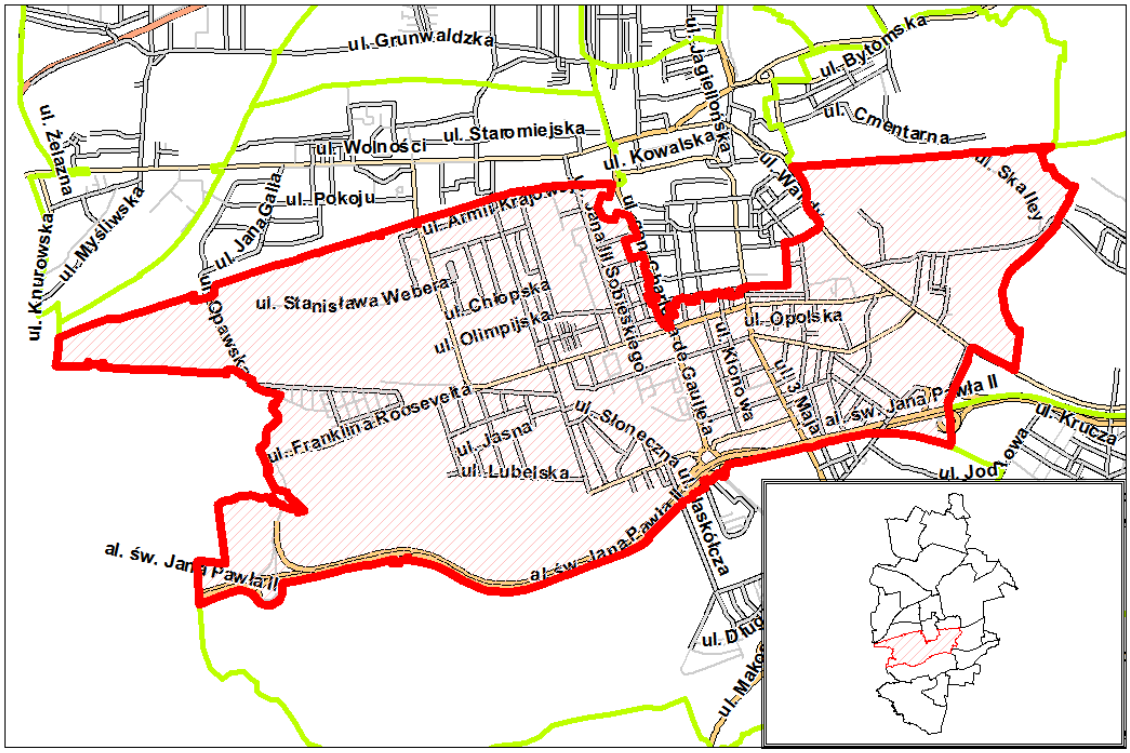

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 22.09.2021

Centrum Północ

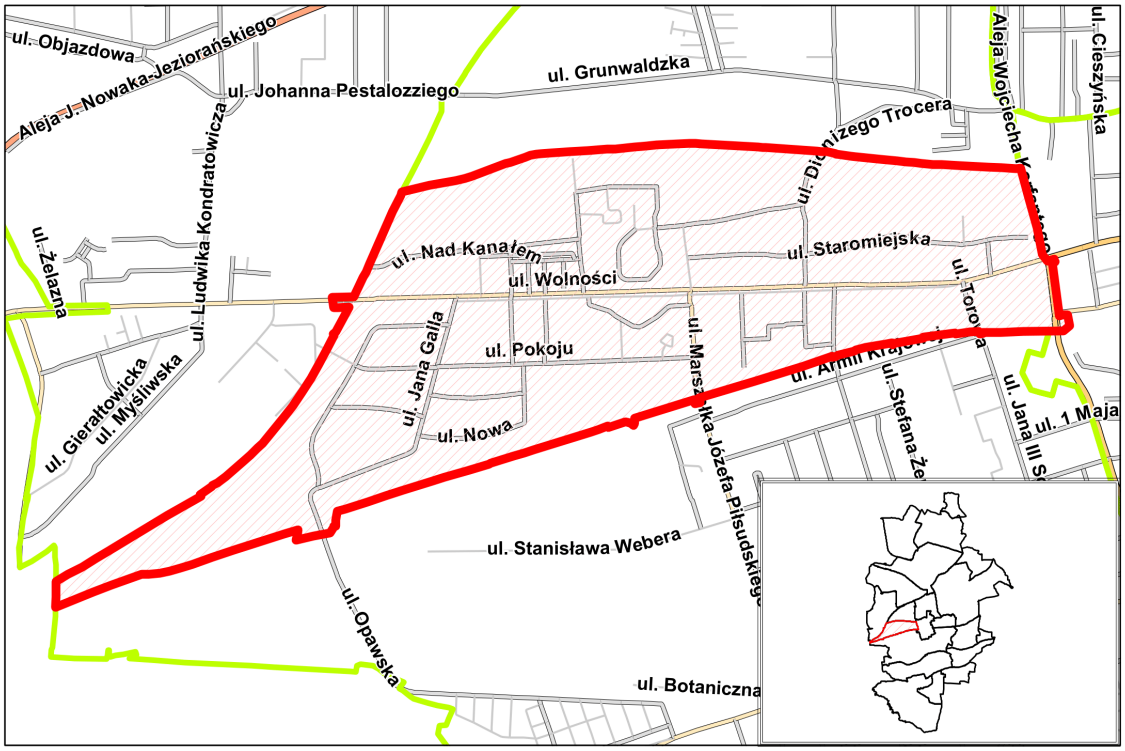

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Grzybowice

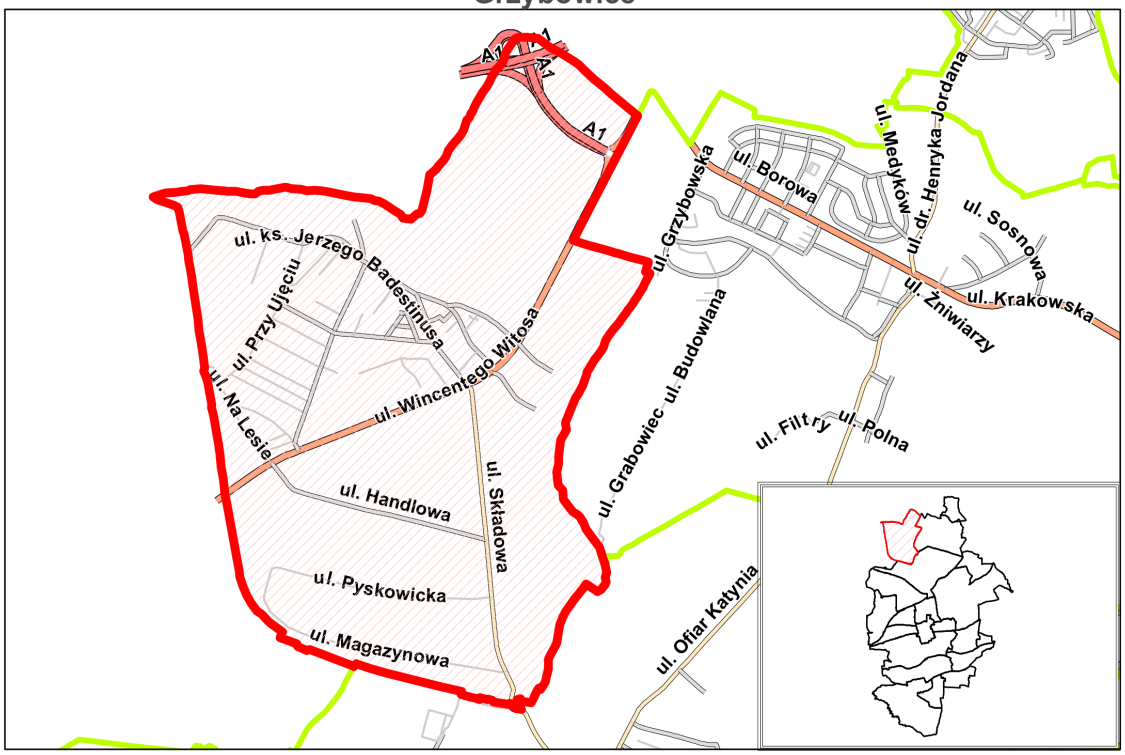

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Guido

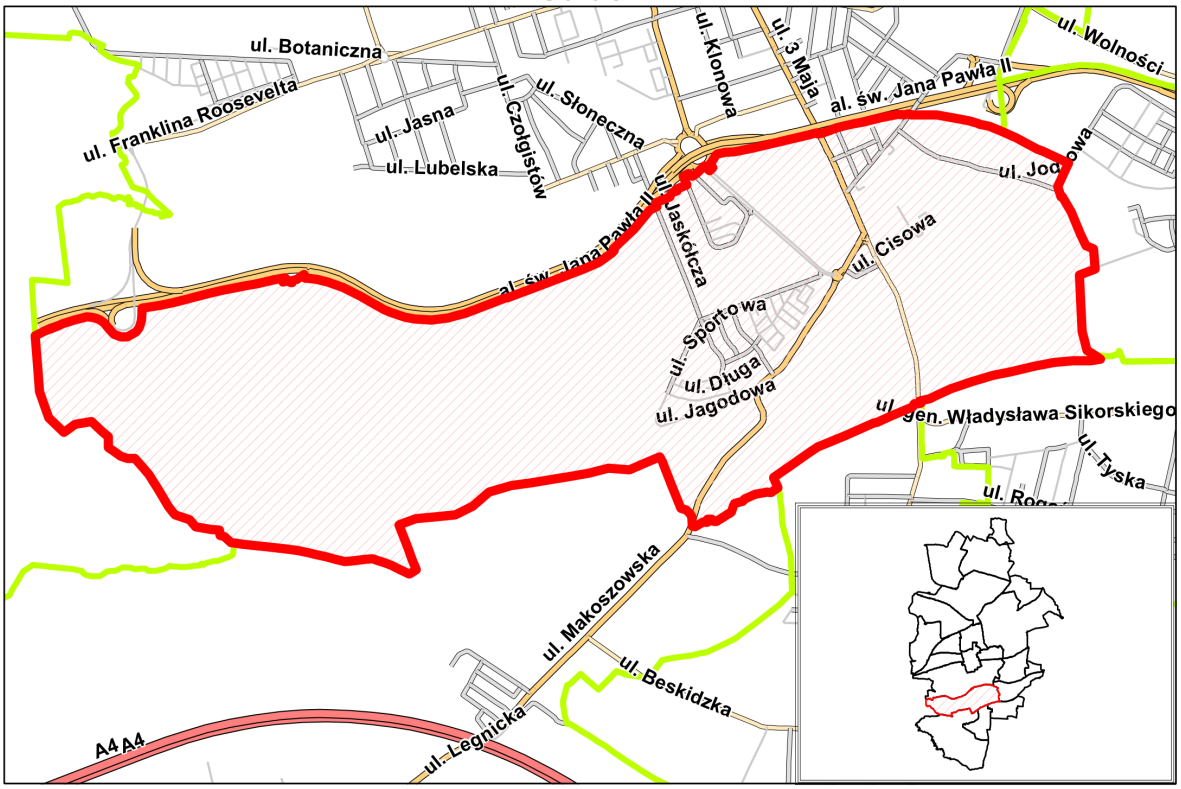

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Helenka

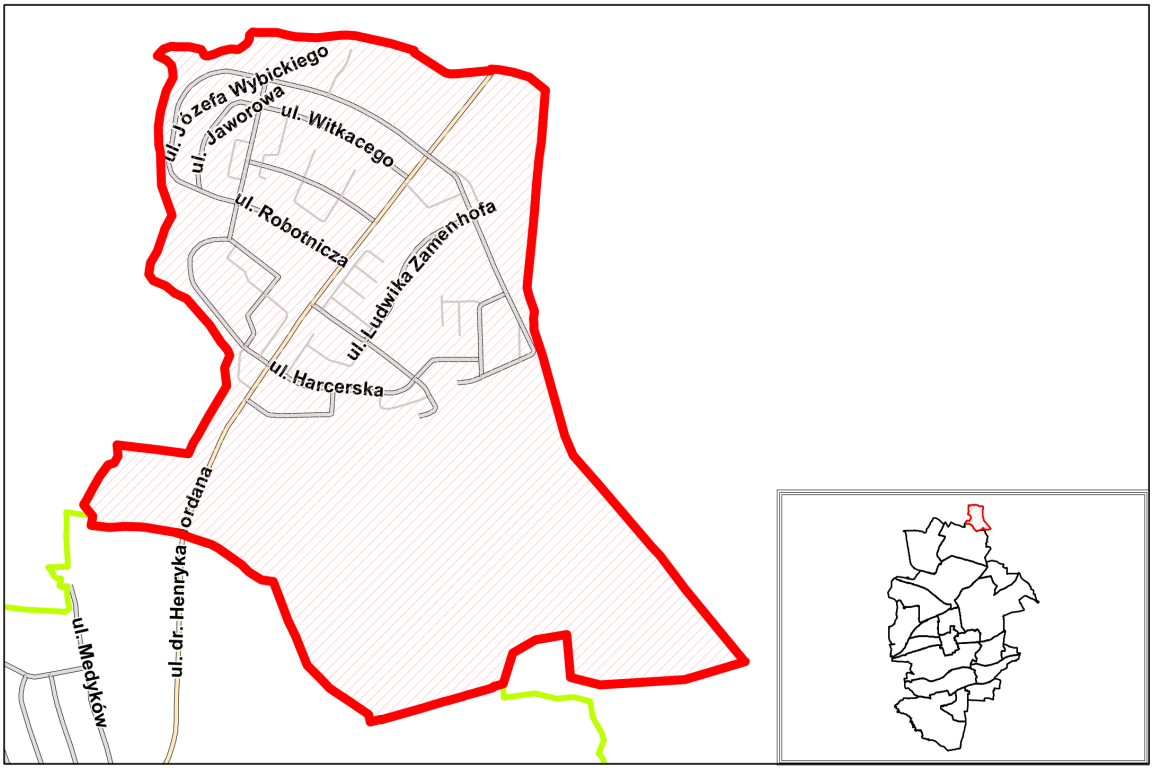

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Kończyce

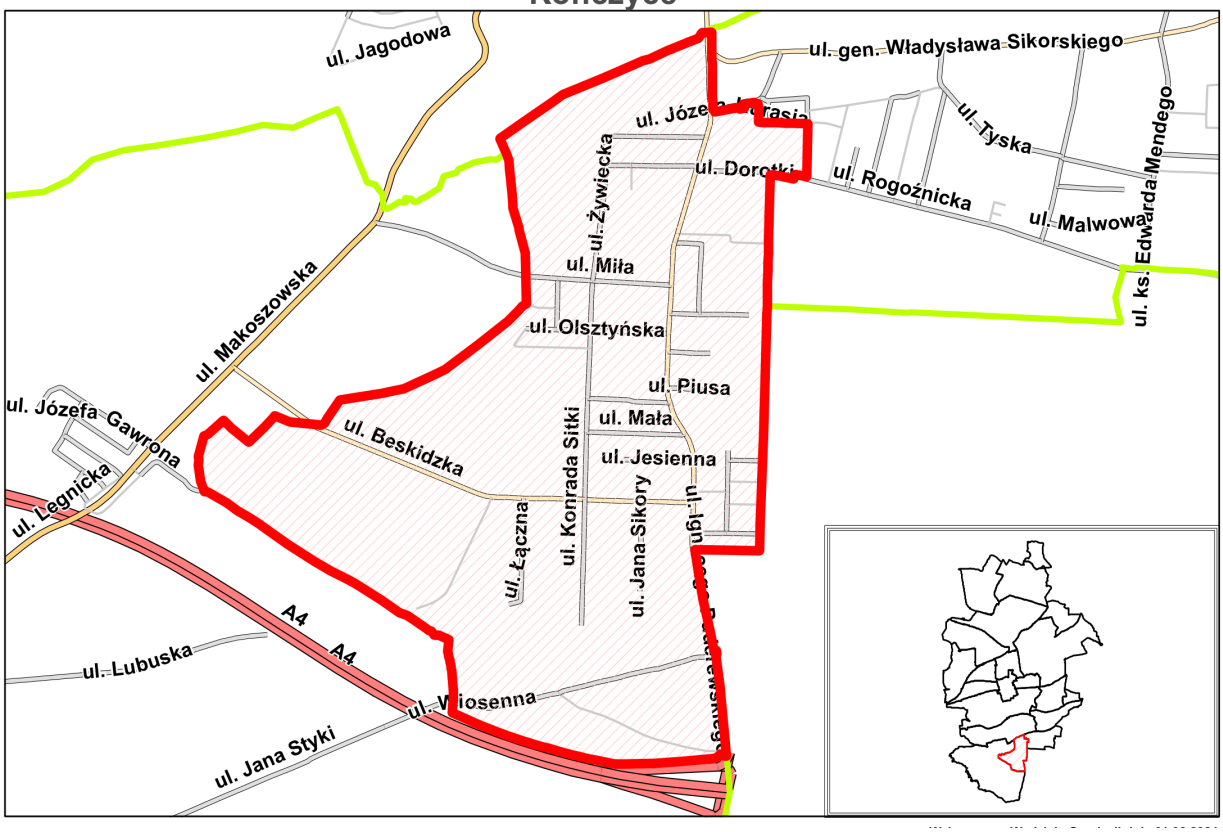

Osiedle Mikołaja Kopernika

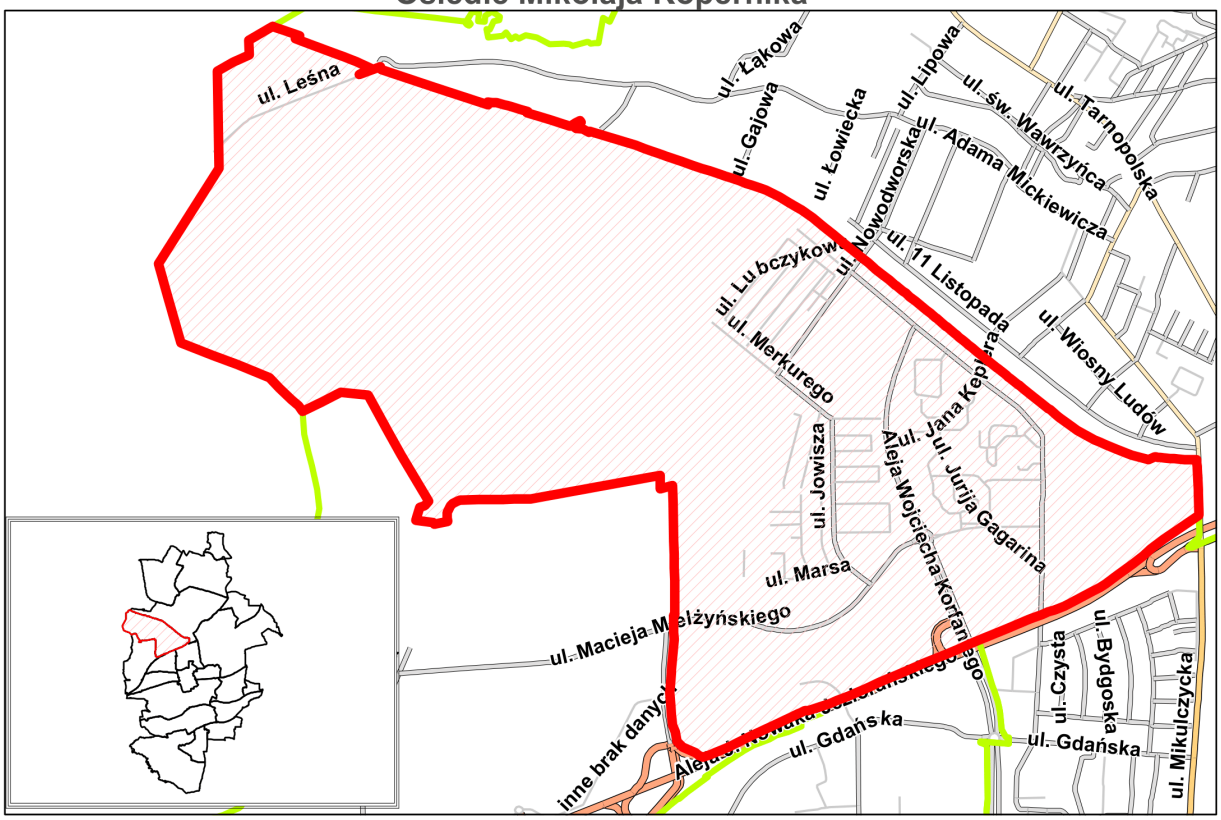

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Maciejów

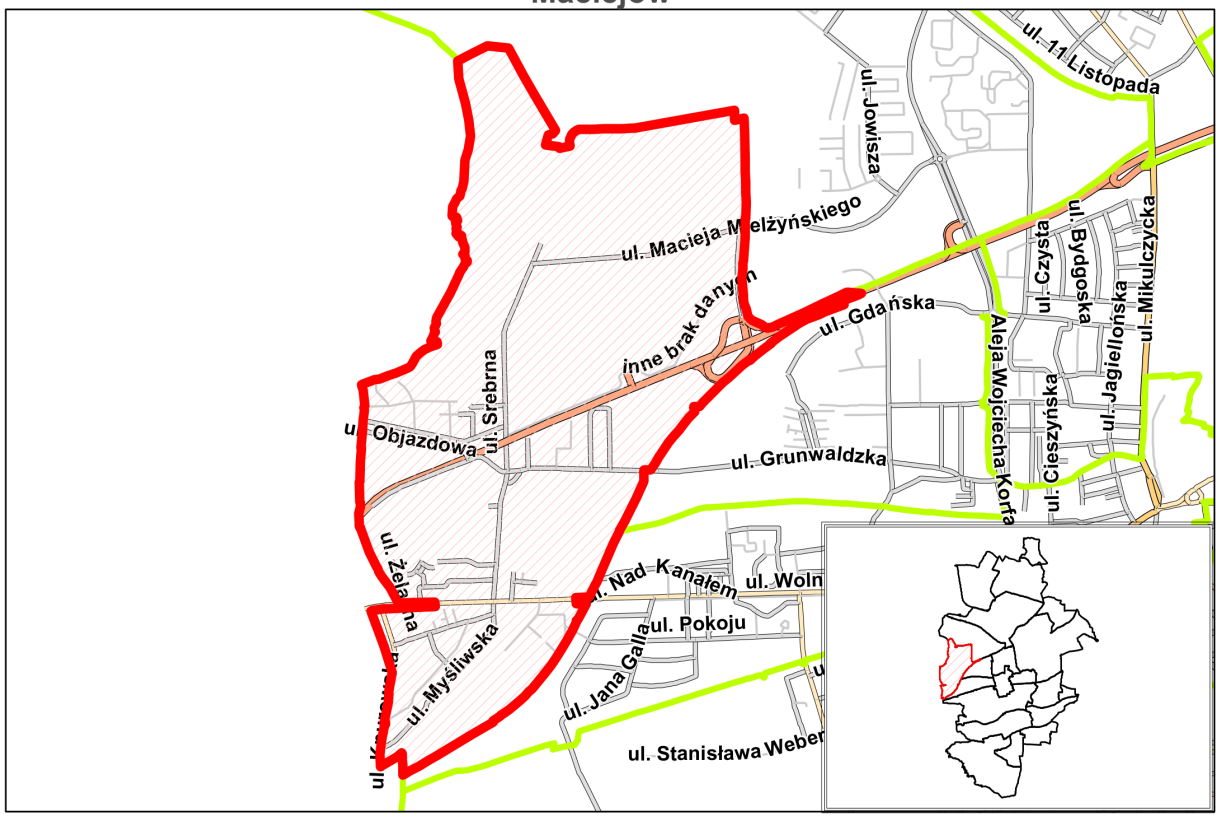

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Makoszowy

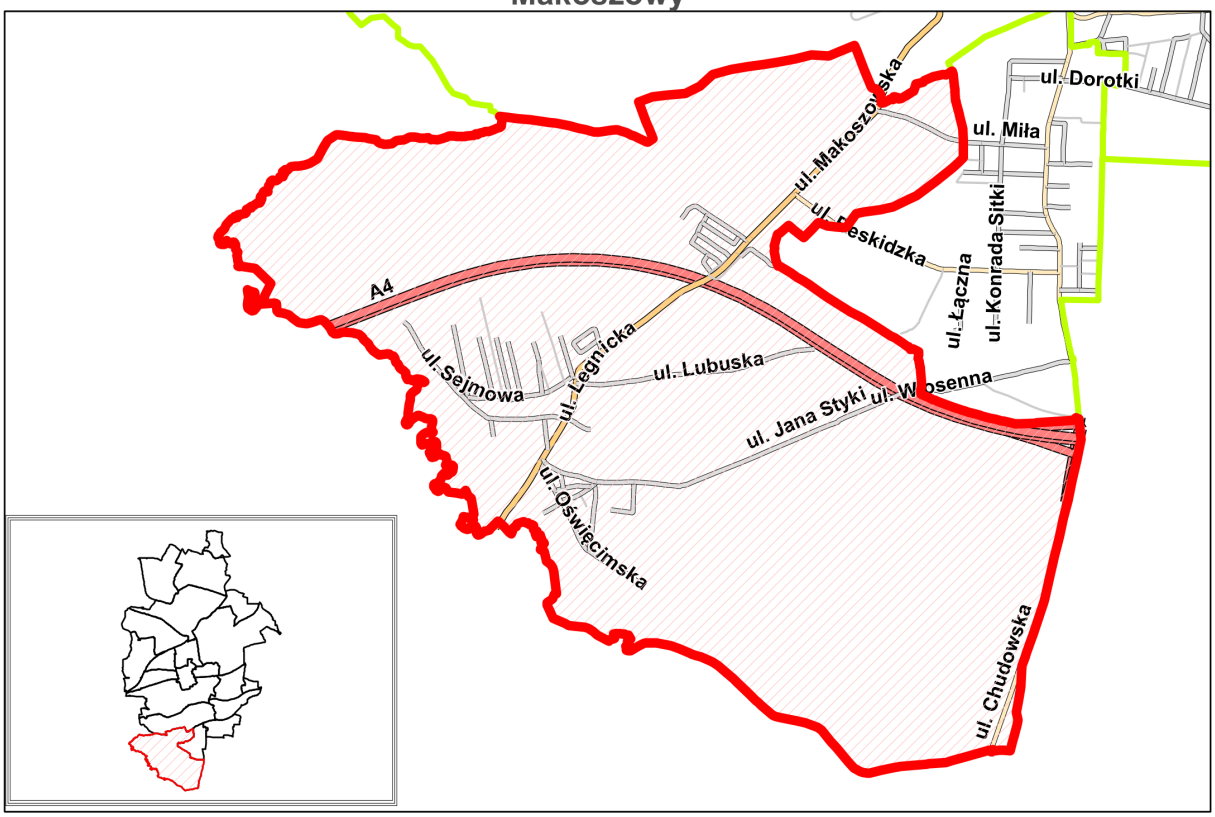

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Mikulczyce

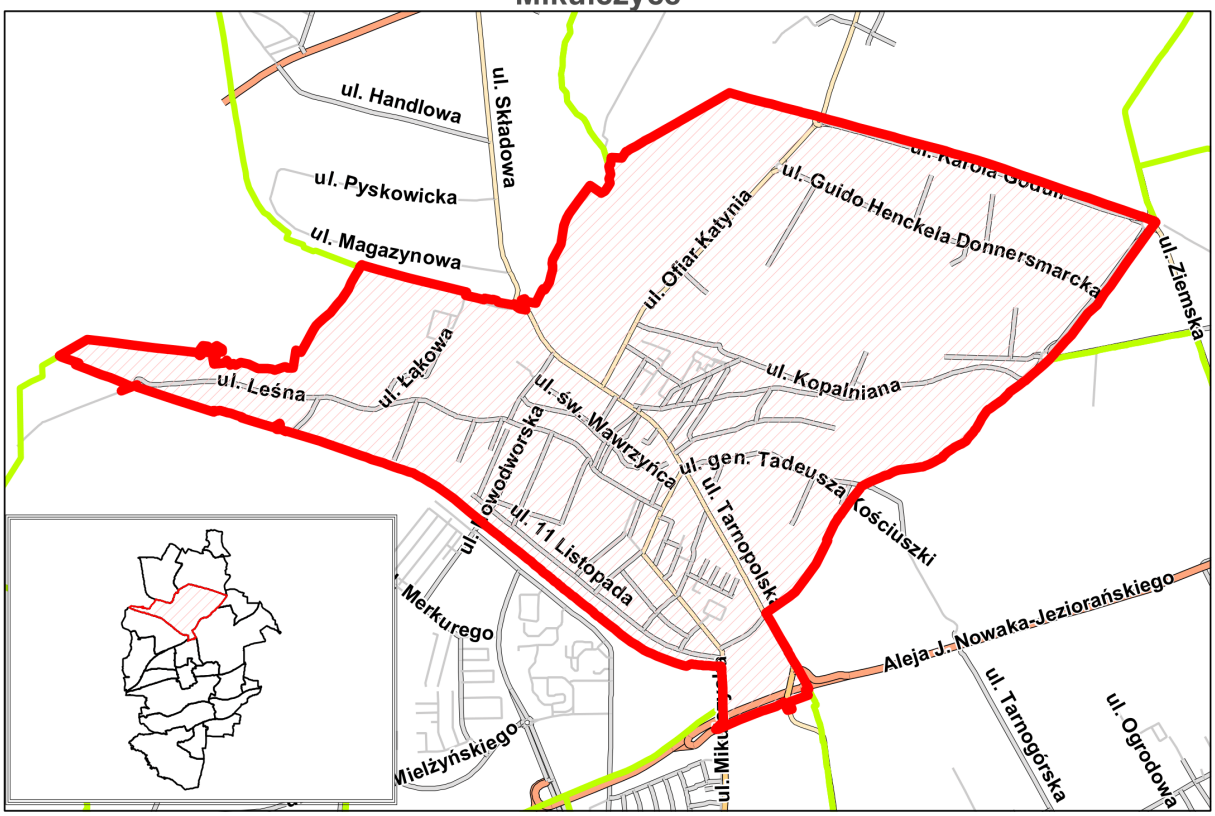

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Osiedle Młodego Górnika

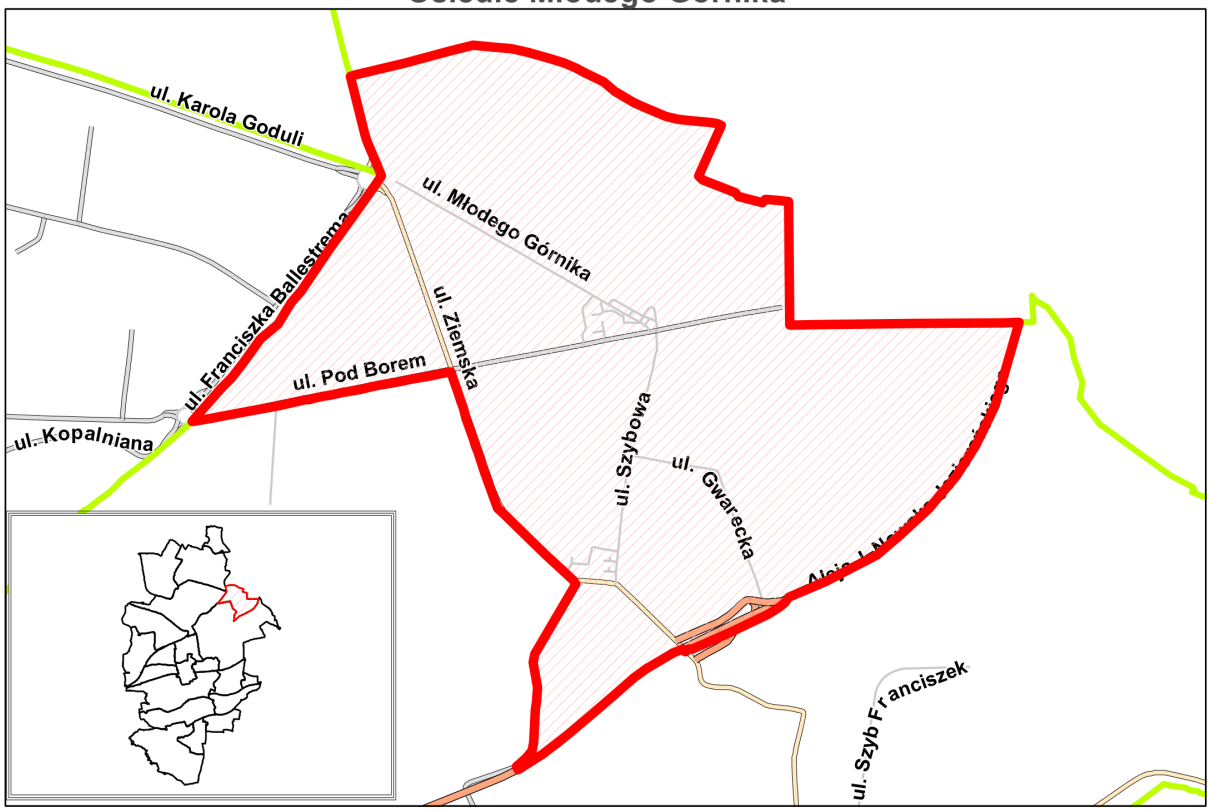

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Pawłów

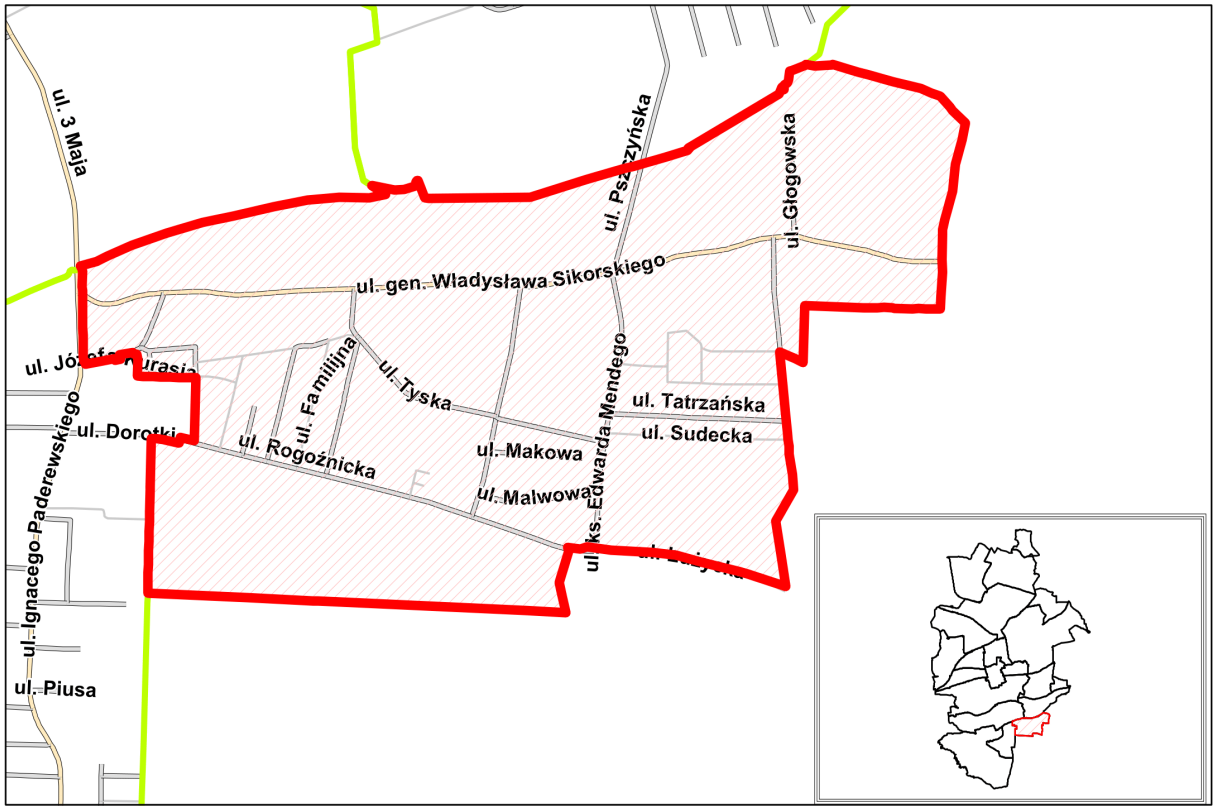

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Poremba

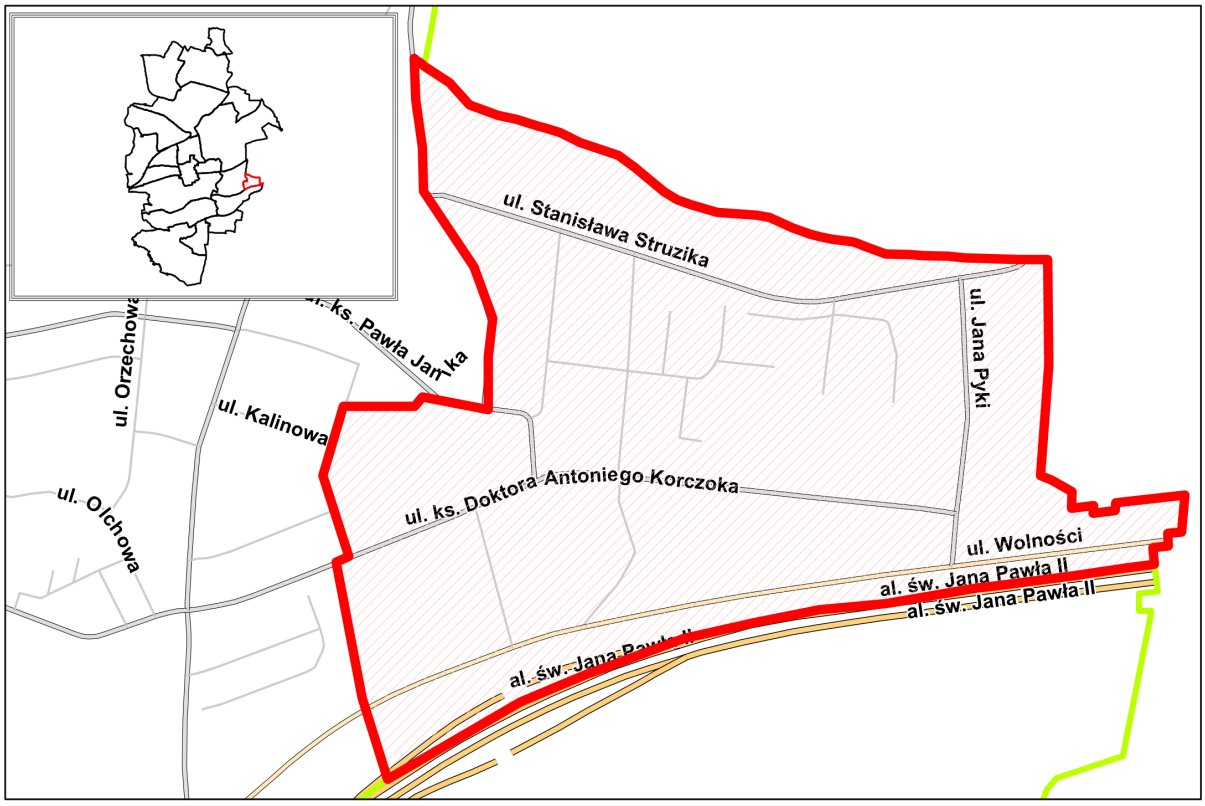

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Rokitnica

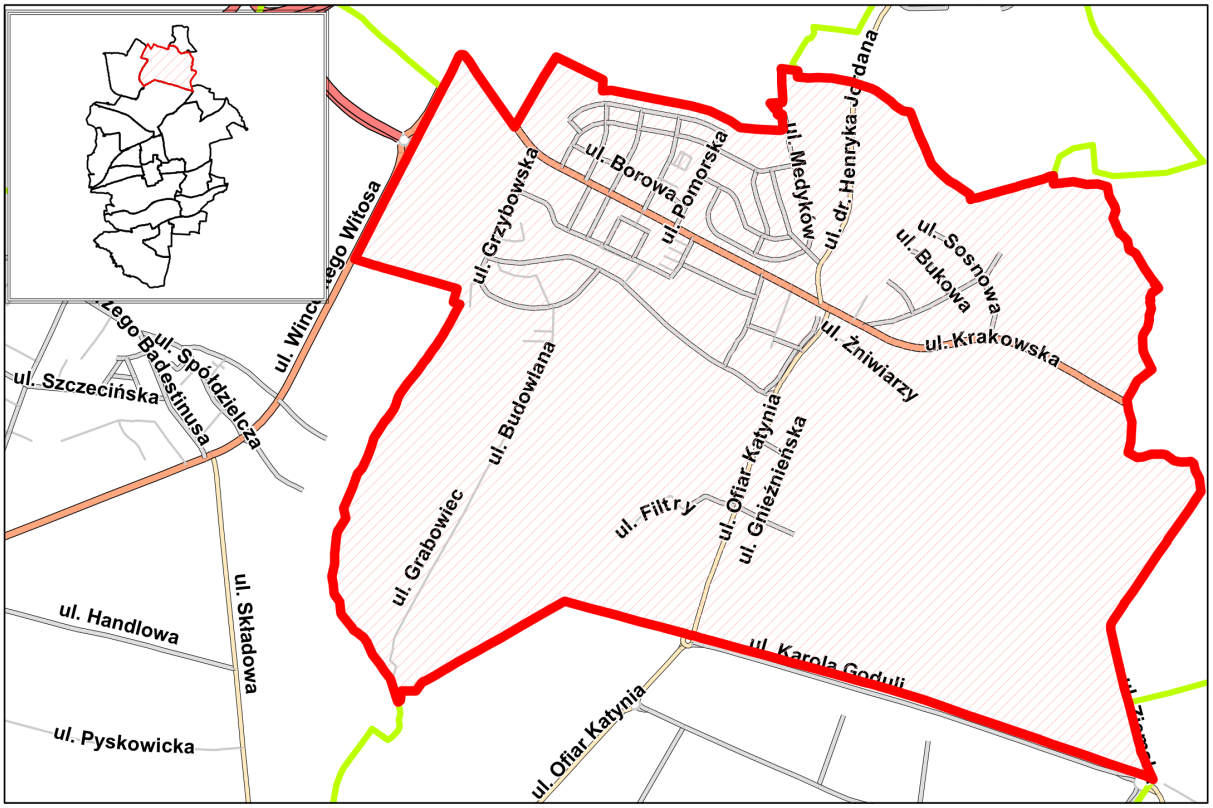

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Skłodowskiej - Curie

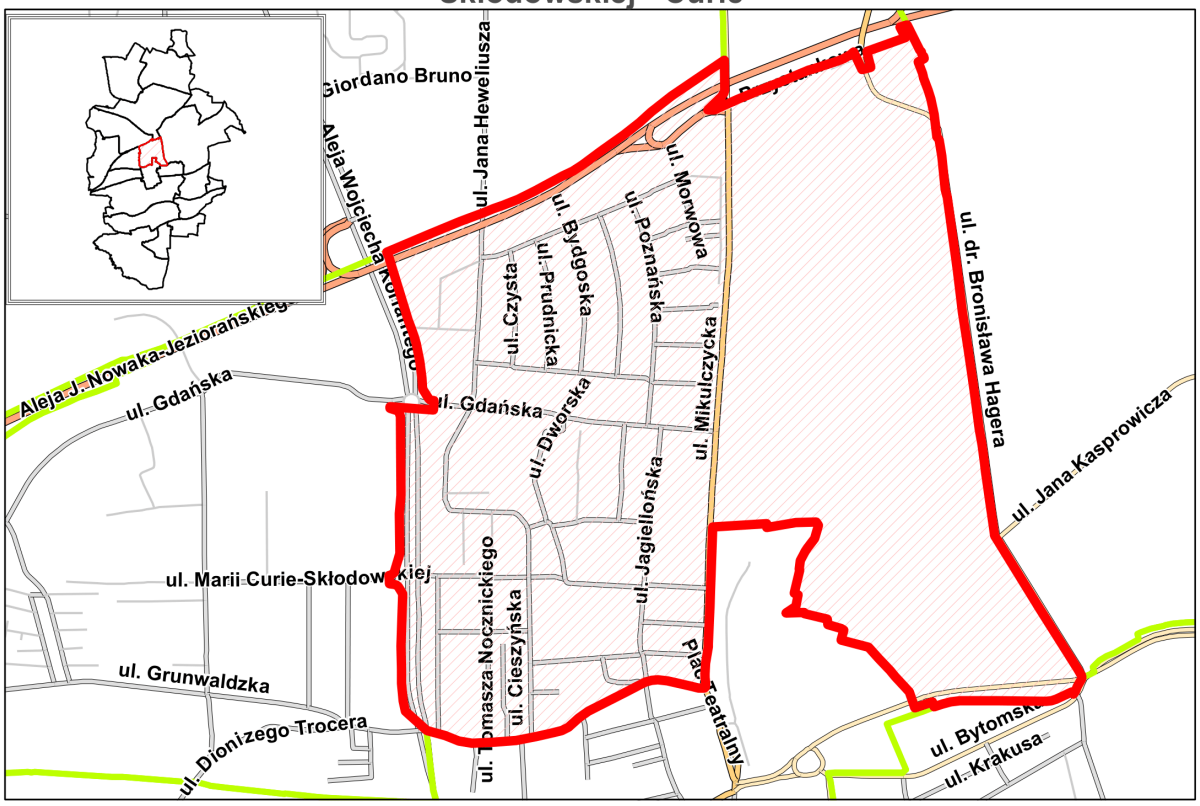

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Śródmieście

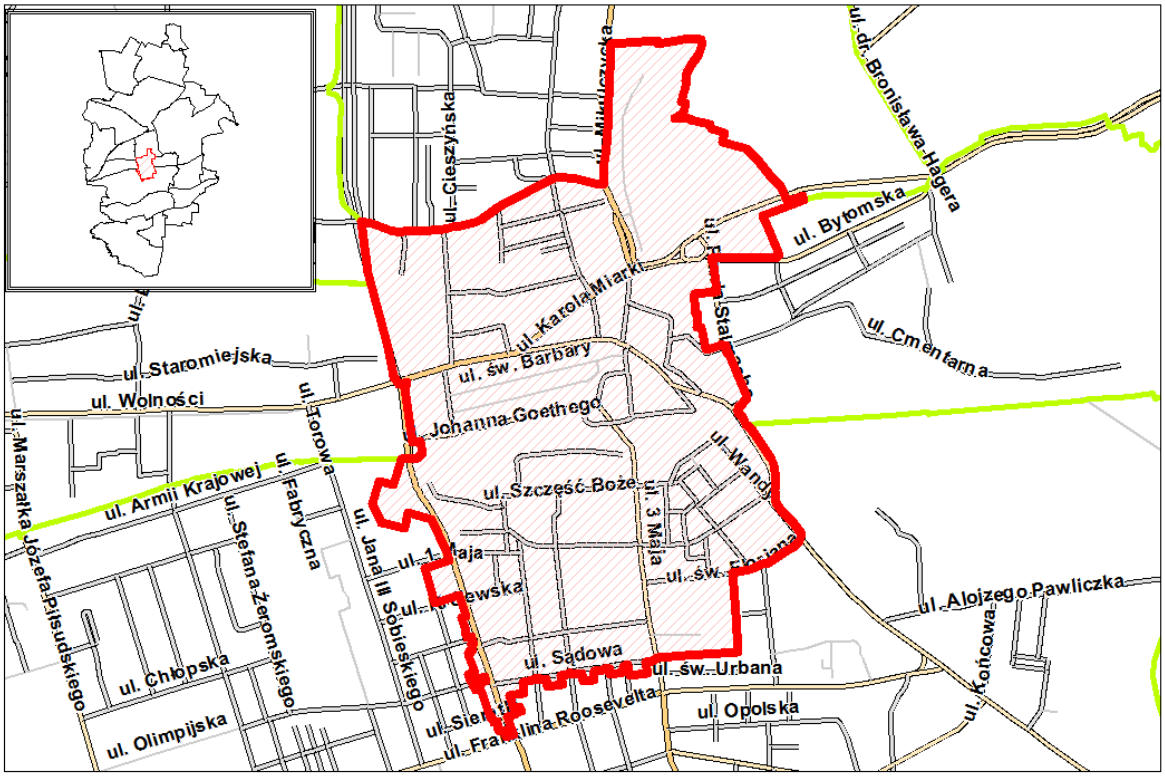

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 22.09.2021

Osiedle Tadeusza Kotarbińskiego

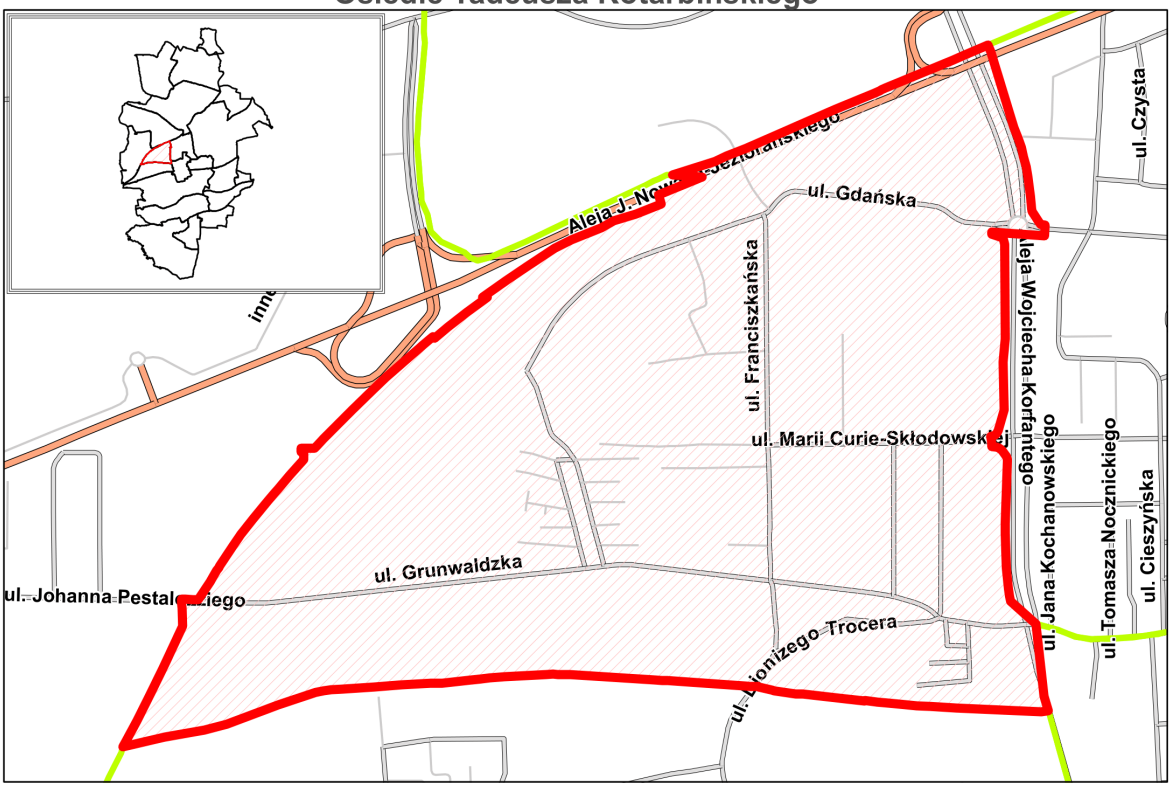

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021

Zaborze Południe

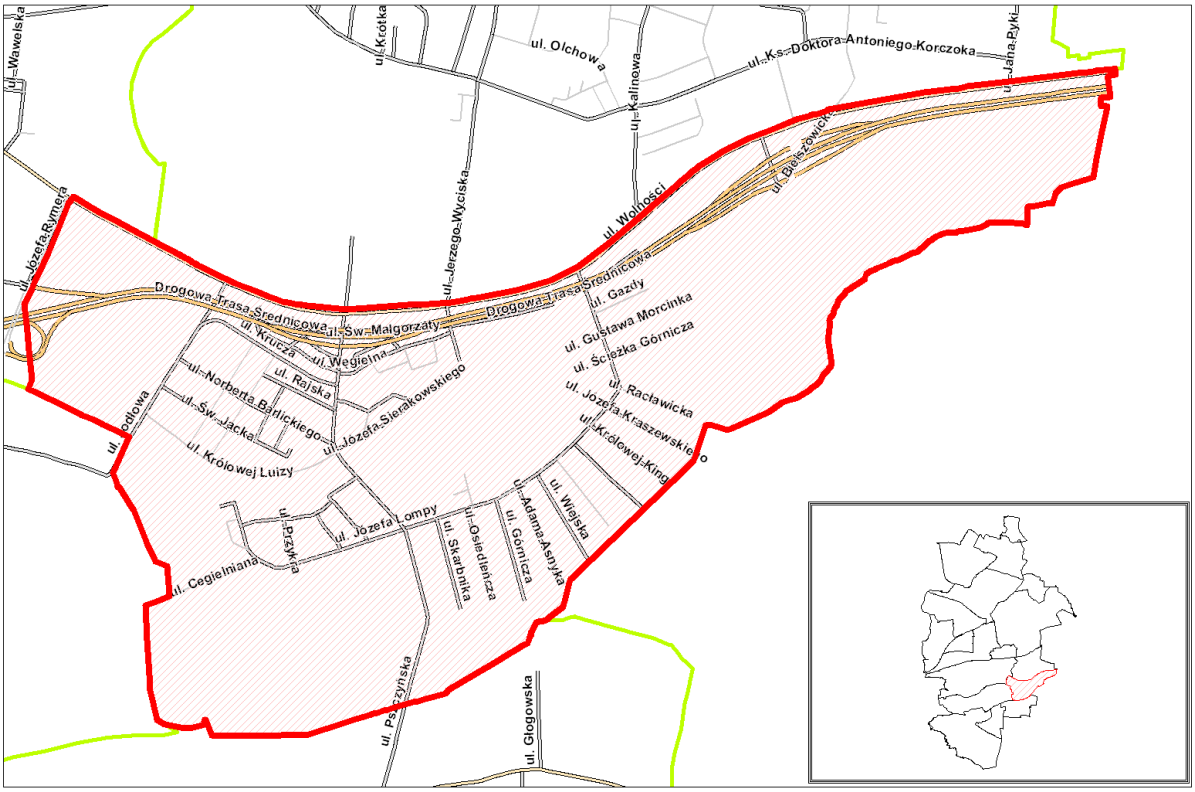

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 06.09.2012

Zaborze Północ

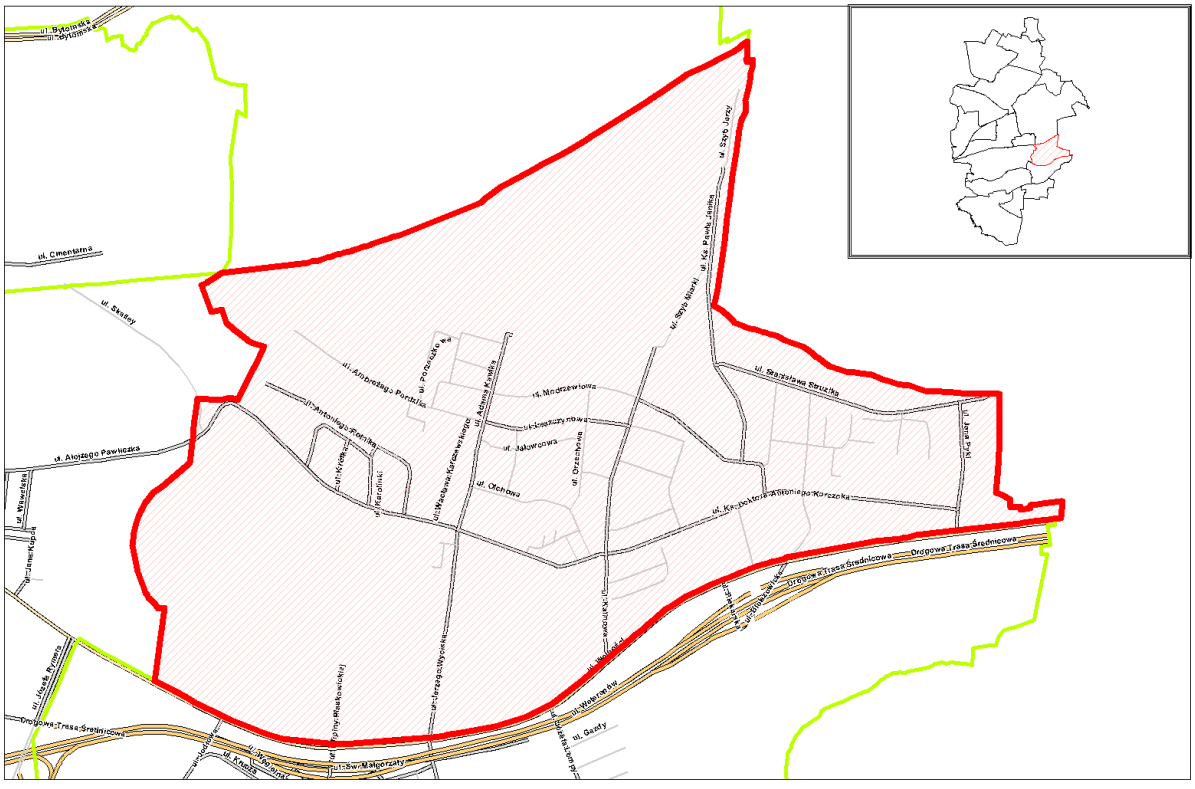

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 06.09.2012

Zandka

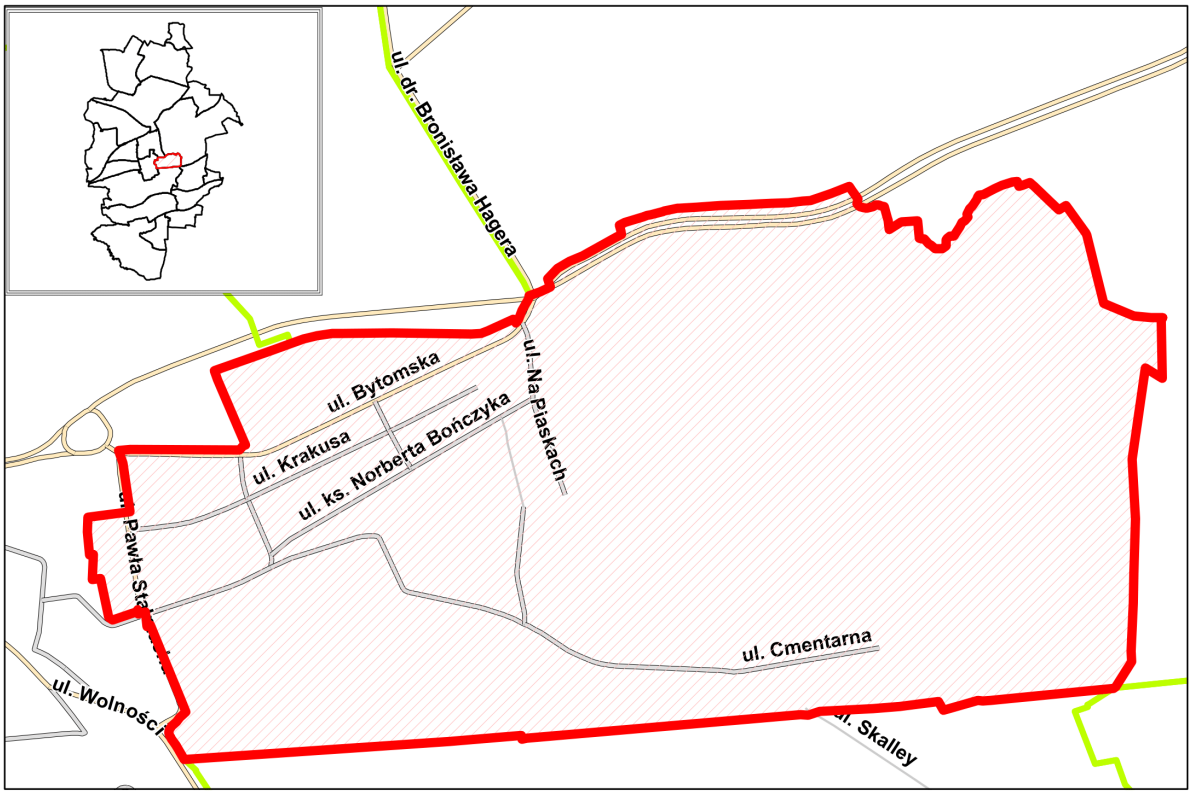

Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 01.03.2021